

(*) (فهرست المجلد الثاني من التبيان) (*)				
سورة الكهف صيفه ٢	سورة هود صيفه ٢١	سورة طه صيفه ٣١	سورة الانبياء صيفه ٤٤	سورة الحج صيفه ٥٧
سورة المؤمنون صيفه ٦٩	سورة النور صيفه ٧٧	سورة الفرقان صيفه ٩٤	سورة الشعراء صيفه ١٠٤	سورة النمل صيفه ١١٥
سورة القصص صيفه ١٢٨	سورة العنكبوت صيفه ١٤١	سورة الروم صيفه ١٤٩	سورة لقمان صيفه ١٥٦	سورة السجدة صيفه ١٦٠
سورة الاحزاب صيفه ١٦٣	سورة سبا صيفه ١٧٧	سورة المائدة صيفه ١٧٦	سورة يس صيفه ١٩١	سورة الصافات صيفه ١٩٩
سورة ص صيفه ٢٠٨	سورة الزمر صيفه ٢١٧	سورة المؤمن صيفه ٢٢٥	سورة فصلت صيفه ٢٣٣	سورة الشورى صيفه ٢٣٨
سورة الزخرف صيفه ٢٤٤	سورة الدخان صيفه ٢٥٠	سورة الاحقاف صيفه ٢٥٢	سورة الجاثية صيفه ٢٥٣	سورة اقبال صيفه ٢٦١
سورة الفتح صيفه ٢٦٤	سورة الحجرات صيفه ٢٦٩	سورة ق صيفه ٢٧٣	سورة الذاريات صيفه ٢٧٦	سورة الطور صيفه ٢٧٩
سورة النجم صيفه ٢٨٢	سورة القمر صيفه ٢٨٦	سورة الرحمن صيفه ٢٨٩	سورة الواقعة صيفه ٢٩٢	سورة الحديد صيفه ٢٩٦
سورة المجادلة صيفه ٣٠٠	سورة الحشر صيفه ٣٠٤	سورة الممتحنة صيفه ٣٠٨	سورة الصف صيفه ٣١١	سورة الجمعة صيفه ٣١٣
سورة المساقفة صيفه ٣١٤	سورة التغابن صيفه ٣١٦	سورة الطلاق صيفه ٣١٨	سورة التكريم صيفه ٣٢٠	سورة المالك صيفه ٣٢٣
سورة ن صيفه ٣٢٥	سورة الحاقة صيفه ٣٢٩	سورة المعارج صيفه ٣٣١	سورة نوح صيفه ٣٣٣	سورة الجن صيفه ٣٣٤

الحوليات لغير ايدى رلى ايكى كى اكر لى ايدى كى

سورة المزمل	سورة المدثر	سورة القیامة	سورة الانسان	سورة المرسلات
صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه
۳۳۶	۳۳۸	۳۴۱	۳۴۳	۳۴۵
سورة النبا	سورة التازعات	سورة عبس	سورة التکویر	سورة الانفطار
صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه
۳۴۷	۳۴۹	۳۵۱	۳۵۲	۳۵۳
سورة المطففين	سورة الانشقاق	سورة البروج	سورة الطارق	سورة الاعلى
صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه
۳۵۴	۳۵۵	۳۵۶	۳۵۸	۳۵۹
سورة الغاشية	سورة الفجر	سورة البلد	سورة الشمس	سورة الليل
صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه
۳۶۰	۳۶۱	۳۶۳	۳۶۴	۳۶۵
سورة الفحي	سورة الم نشرح	سورة التين	سورة العلق	سورة القدر
صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه
۳۶۶	۳۶۷	۳۶۸	۳۶۸	۳۷۰
سورة البينة	سورة الزلزلة	سورة العاديات	سورة القارعة	سورة التكاثر
صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه
۳۷۰	۳۷۱	۳۷۲	۳۷۲	۳۷۲
سورة العصر	سورة الهزلة	سورة الفيل	سورة قريش	سورة الماعون
صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه
۳۷۳	۳۷۳	۳۷۴	۳۷۴	۳۷۵
سورة الكوثر	سورة الكافرون	سورة النصر	سورة التبت	سورة الفلق
صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه	صحیفه
۳۷۵	۳۷۵	۳۷۶	۳۷۶	۳۷۸

سورة الکہف وهي احدى عشرة آية ومائة مكية

(بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الذي انزل على عبده الكتاب) اول الله تعالى به حمد اوله ونكه عبدي محمد
صلى الله عليه وسلم جبريل عليه السلام واسطه سبله قرآني انزال ايتدي * الله جل وعلا حده استحقاقي قرآن
انزالي اوزره ترتيب اسميه تبييه ايتديكه اول قرآن انك اعظم نعمه اعيد * زيرا كه اول عبادك كالي اولان
شبه هادي ومغاش ومغادك صلاحى منتظم اولان شبه داعيد * ديتديكه انزال كابد كابد تحميد
واسمراده تسبيح ذكر اولندي زيرا مقام تسبيح انك كالي درجا تنك ميديدر ومقام تحميد
ايسه انك نميدين زيرا كه بشر كالي اول كابلدر (ولم يجعل له عوجا) اول الله تعالى قرآنده عوجدن
برشي قيلدى لفظنده اختلال ومعنا سنده تنافي اولق ايله ويا خود جانب حقه دعوتدن آند انحراف قلبه كه
اول معانيد اعيانده كي عوج كيددر (قيما) مستقيم معتدل اولدني حالده كه انده افراط وتفریط وقدر *
ويا خود اول كيك كاني مصدق وشرا يعني ناسخ اولدني حالده (ليقدر با شديدا من لدنه) تا كه كندى
عندندن صادر اول كابله اكافر لري عذابله تخويف ايد (ويشتر المؤمنين الذين يعملون الصالحات ان لهم
اجرا حسنا) وناكه اعمال صالحه ايشلين مؤمنله جنت اولميه تشر ايد (ما كسب فيه ايدها) انرا آند
بلا انقطاع مقيم اولدقلى حالده (ويذكر الذين قالوا اتخذ الله ولدا) وناكه الله تعالى ولد اتخذ ايتدي دين
كافر لري تخويف ايد (مالهم به من علم ولا باهم) اول قوله انرك ونه آبارك على يوقدر * بلكه اني ديملى
جهل مغرط وتوهم كاذبدر * ويا اولار نردن ويا ايلار نردن ايتديكدر نه تقليد دن ناشيددر * حالبوكه انكه
اراده ايتديكدر معناني بل كسرين كه انراب واني مؤثر واثر معناه اطلاق ايدر لردى * اكر اول معناني
ييسه لردى كا اتخاذ نسيبتن ايتز لردى (كبرت كلمة تخرج من افواههم) انرك اشبو مقاله مى كقرده عظيم
اولدكه اول انرك آغز نردن چيقدر * زيرا كه انده تشبيه وتشريف وار واكاعانه ايدر ولده احتياج ايم ايم
وايد (ان يقولوا كذبا) انرك قول كذب ديرلر (فلعلك باخع نفسك على انهارهم ان لم يؤمنوا بهذا الحديث
اسفا) بويحه انرك اشبو قرآنه ايمان كورمدر كه حزن وغضبه فانكدرن كند كاند نصكره كنديكى هلاكى
ايدرن (انا جعلنا على الارض زينة لها) بيو زنده اولان حيوان ونبات ومعادني بره ورا هانه زيت قيلدق
(لنلوهم ايم احسن عملا) تا كه تعاطيد انرك قنغيسى علمه اصلح ودياني اتر كدر اختار ايد و
(وانا جعلنا على اصفياءنا جزا) نفعه اولده براورنده كي زيني بره برابر تراه دوندر روز و سانسز

صعيد امس قبلور زام حسب ان اصحاب الكهف والرقم كانوا من ايتنا عجايبا) يا محمد ظن ايتديكى كه اصحاب
كهف ورقم نرم ايتريزدن برآيت عجيبه اوله بلكه عوات وارض وما في مادمه اولان عجايبانندن اعيددر
كهف جبلده غار واسعدر ورقم ايسه شول جبل ويا واد ينك اسعدر كه كهف انده در ويا اصحاب كهف كهف قريه
ويا كابلديك اسعدر ويا خود لوح رصاص ويا حجر در كه انرك اسلمى يازيلوب كهف قوسى اوزره
قونيددر * ديتديكه اصحاب ورقم قوم آخروندركه انرا وچ كسه ايديلر اهلر بچون جاجنلر كيدركن انلري
بعمور طوبوك بر كهف كيديلر * اول حالده جبلدن بر صخره قوبوب كهف قوسى بر كندى * انرك لري
ديديكه كه كل هر بره زاحسن علمى ذكر ايتسون اميددر كه الله تعالى انك بر كنده برى بوورطه دن
خلاص ايد انرك لري ديتديكه * كونلرده بر كون بعض عمل ايچون اجيرلر استعمال ايتدم بر رجل وسط
نهارده كلوب بقيه يومده اول سائرلر كامل نهارده ايشلد كاري دكاوا ايشلد كندن سائرلر نه وپرديكم
اجر دكاوا كادنجي وپردم اول سائرلر لري ياوزنوب اجرى ترك ايتدى * بن ايسه اول اجرله برديشي بزاني
اشترا ايدوب * حتى كه يوتدم نسلديرب چون ماشاء الله زمان ودهور مى ورندي نصكره بر بلديكم بر
ضعيف بكا چيقه كادى بنم سنده حقم وارد استم ديدى * وكند ينك اول اجرى ترك ايدن اجير ايديكى بكا
بلدردى بندى نم ديوب انك اجرله اشترا و نسلديركم صغر لرك جله سنى اكابردم * الهى اكر بن اول
فعلى وجه كريك ايچون ايتدمسه برى بوورطه دن خلاص ايت * هماندم اول صخره بر مقدار كهفك
قبوسندن آيريلوب ايتديكى كوردل * وانرك ايتديكى ديتديكه بنم فضله مالم وارايدى ناسه شدت ايروب بندن
معروف ديلوب بكا بر مى اء كادى ديتديكه نفسكي بكا نسلديركم غيرى وجهله سكا بر مى ورم بن اول ايسه
اكارضا و بر ميوب كندى * بعده بر وقت نصكره كير و كلوب بندن معروف استديكند بنه اكاولسكى
تكليف ايتدم حتى اوج كره بو منوال اوزره كلوب كندى كند نصكره آنى زوجنه ذكر ايتديكند زوجى اكادى كيك
اجابت ايت نه چاره ايدلم تنك عيالزهر بر قوت تحصيلنه اغاثه ايت * چون مرء كلوب نفسى بكا تسليم
ايتدى بندى اني كشف وقصد ايتديك درده ديتديكه سكا نولديكه دروسن * ديتديكه الله تعالى دن
قورقار بن ديتديكه سن بويه فقر و شديت ايتكن ايدن قورقوب بن ايسه رخا ورا حنده ايتكن روايدركه اندن
قورقم * اوله اولسه اني ترك ايدوب التماس ايتديكى شينى وپردم * الهى اكر بن اول فعلى وجه كريك ايچون
ايتدمسه برى بوورطه دن خلاص ايت * اوله اولسه اول صخره كهفك قبوسندن آيريلوب
حتى كه برى برى زى كورر اولدق * انرك اوچنچيسى ديتديكه بنم بيلكه ايرشش والدينم وارايدى
بن ايسه غنم صاحبي ايدم انلري يديروب ايچورب خدمتارين كورميجه عتمه كتردم * بر كون بعمور دن
انرك فائنه واردمم حتى كه اخشام اولدى مخلجه سودايله انرك فائنه واروب انلري اوپورولدم انلري
اوياندر مقدرن كراحت ايدوب المده محبيله صباحه دك كن انره منتظر اولدم حتى كه اوياندر مقدرن يديروب
ايچوردم * الهى اكر بن فعلى وجه كريك ايچون ايتدمسه برى بوورطه دن خلاص ايت * اوله اولسه صخره
قبودن آيريلوب اوچى دنجى اول شدتن قوريلوب كنديلر * محمد بن اسحاق ايدر وقتى كه اهل انجيل
ييشنده اختلاف عظيم اولوب عصيانلرين كيرا ايتديلر * ملوكارى دنجى طغيان ايدوب ناسى اصنام عبادتنه
وطواغيث ايچون ذبحه اكرام ايتديلر * جله دن برى ملوك ورومدن دقيانوس نام جبار ناسى اول فعله اكرام
ايدوب مخالفت ايدلري قتل ايتدى * انرك مؤمنلر اولوب دين مسيح اوزره ثابت اولديلر انك عذاب وقتلى
اختيار ايتديلر * چون دقيانوس افسوس شهر نه نزول ايتديكه اصحاب كهف انده اولديلر * انلري دقيانوس
فائنه كتورديلر * انرا ايسه اشرف رومدن مؤمنلر ايديلر حتى تعالينك وحدانيتنه ايمانلرين اعلان
ايدوب دقيانوسك عذاب اختيار ايتديلر * دقيانوس انره له مال ايدوب ديتديكه * وارلر عذكري باشكزه
ديرل شدى سزه امان و بر ميوب اولدرمكدن بنى نه منع ايدردي الا بوكه شيا بلعكر ايچون سزى اسير كدم
* امدى واروب كيدل حيا ويا موتدن نفسلر بيز ايچون ديتديك كزى اختيار ايدل * امدى بن فلان شهره
كيدوب كير و بونده كا ورم امر به مطاوعت ايتز سكر اشد عذابله سزى هلاك ايدرين * چون بو منوال اوزره
اندن اير يلوب اولر نه كاديلر بر مقدار زاد اولوب دقيانوس كير و انلري استيو كلدن شهر دن ككه بونلديلر

مکرشهر لسته قریب بجلوس نام چبلده برکمف واریدی کاسه کیره و ننده الله تعالی به عبادت
وطاعت مشغول اولوب دقایقوس کادیکده اراده الله نه ایسه انی کوره اول کم فمه کیدرکن انله برکاب
ایوب انی کرازا مرارا طردایت کارند نصکره باذن الله اول انله سولوب دیدیکه بدن او شکرین الله
تعالی کدوستلری سورم او بود یغکرده بن سزی بکارم چون انراول کهمه کیدرلر دقایقوس کلسنه
انتظارله ذکر وطاعته یوزاوردیلر چون دقایقوس کیره افسوس شهرینه کادی و اصحاب کهمه کیرینه
یا حیادی سوردی تدیل شکله شهره وارردی حاجت لری کورردی و کندیله حقه هرنه سولورسه انله
خبر کتورردی برکون یا حیانه شهردن آغلیه رق کادی و دقایقوس شهره کلوب کندولرین تقدایتدیکنی
انله سولدی آغلیشوب سجده یه واردرلر والله تعالی دن استغاثه ایدوب یلواریلراندن باشلرین قالدیروب آیا که
بزه دقایقوسدن نه حالت ایرردیو حیرته دوشدیلر بکسک غروبی وقتی ایدی الله تعالی انله نوم القا ایدوب جیجی
اویخویه واردرلر بروجانده دقایقوس انراک بابا لری قاتنه کتورردی بکاصیان و قدرایدن اوغلر بکزدن
خبر و برک قنده کندیله دیدی بابا لری ایتدی که انراک اطاعت ایتمایچک بزه می اطاعت ایدرلر و المزی الوب
شهر لست سو قنده اهلک ایتدیله بعهده بجلوس طاعته جیهوب کندیله الله تعالی دقایقوس قلسنه القا ایتدی که
اول کم فم اغزی بنی برکیده تاکه انلری عجایب ایتدن بر آیت ایدوب دقایقوس دخی المجلین ایتدی و الحال انده
انراک خبری اولوب الله تعالی انلری وفات نومله وقتی ایتدی کبلری ایسه کم فم قیوسنده ایکی ذراعی
یاسط اولدی خالده یاندی مکر دقایقوسک یاننده ایکی رطل واریدی ایمان لری کتم ایدرلر دی اصحاب کم فم
اسماء و انسا بلرین وقضه و اخبارلرین وزمان و تاریخلرین رصاصدن ایکی لوحه یازدیلر و شماسدن برصندوق
ایجره قیوب اول بنیان ایچنه کیزله دیلر شول رجائله کیم الله تعالی بر زمانده انلری قوم مؤمنینه اظهار
ایدرله انراک احوال و اخباری یله لری و هب بن منبه ایدر عیسی علیه السلام حوا و یلرندن بری افسوس
شهرنه کلوب دخول مر ادا ایتدی بکنده و ابلا رانی دخولدن منع ایتدیله شهر قیوسنده برصم وارا کاسجده
ایتمیخه کده شهره کیرمز دیدیلر اوله اواسه حواری شهره کیره یوب کیرودوندی مکر شهر لست قرینده
بر حجام واریدی انک حجاجینه حواری کندی و ایچار ایتدی که اول حجامه خدمت ایدوب حجاجی انی
استیجاردن حجامه برکت بولدی و اول حواری به شهر شایندن بر قاج کسکه راشنا اولدیلر اول ایسه
انله عمار و ارض اخبارین و آخرت احوالین خبر و برانرا فی ایشا نورددی و حجاجی ایله شرط ایتدی که
کیجه ده حجام انک اوله انکاه صلوی یننه حائل اولوب عبادت مشغول اوله بوحالت اوزره بر قاج ایام
مروند نصکره ملک اوغلی بر مر آه ایل کلوب حجامه کیردی حواری کادی بکسک سن ملک اوغلی ایکن
سکالا یقیمد رک بولیدرسن دیوتع میر ایتدی اول اندن اوتانوب کندی بعهده ینه آنجلین ایتد کده حواری
انی تعمیر ایدیلر حواری بی اول سب و نه رایتدی واکالته سات ایتیوب مر آه ایل یله حجامه کیردی کیریلر
ایکی سی دخی حجامک ایچنده اولدیلر بملکه خبر ایدر بیکه حجاجینک اجیری اوغلی اولدیلر دیدیلر چون
حواری بی ایتدی و کلدیلر اول ایسه قاجوب کتمدی و اوله اوله انک اصحابی اولان شبانی استدیله انراک دخی
کندیله استندیکن ایشیدیلر شهردن جیهوب بول کیردیلر مکر ایمانده بر صاحب لری و ارامش بولده
اکاراست کلوب یله خیمه بر کبله یله کیجه بر کمه کیردیلر بوجه بونده یاتمه ان شاه الله تعالی صباحن
را بینه اقتضای رسه انی ایدوب اول حالده الله تعالی انله نوم القا ایدوب انده قالدیلر بایرتسی ملک
اصحابیله اول شبانی تنبع ایدرلر کهمه کیردکارین بلدیله الله تعالی قلدیلر بزه عیبر کورروب هیچ بری اوزر لسته
وارمه طاقت کتورمندی و اوزرندن بری دیدیکه انله ایشا بیک تقدیرجه مراد کز قتل و ایچتی اوزر لسته
کهمه اغزی بنی حکم برکد تاکه انده آج و صومر هلاک و اول و اول رای تحسین ایدوب انک کبی ایتدیله
بعده ازمان و ده ورم و وایدوب اول بلادده بند و بیس نام رطل صالح ملک اولوب التمش سکر یل لوکته
باقی اولدی لکن زمانده ناس احزاب اولدیلر کیم لری الله تعالی و حدایتنه و بکسک حقیقه تنه تصدیق
و کیم لری ایسه انی تکذیب ایدرلر دی و مع ذلک اهل باطل کوندن کونه زیاده اولوب اهل حق اوزره ظم و ورده
ایدیلر حیوة الحق حیرت و ادب حق ارواحه اولور اجساد بهت اوزر برلر دی بند و بیس بوحالتدن

زیاده مهموم اولدی کجه و کوند زالله تعالی به یلواروب حقل ظم و ورین دیلر دی و اوله اوله الله تعالی
اکا اجابت ایدوب اصحاب کم فم کاشانی تبیین ایله قیامتک اثبات و بکسک حقیقت اظم اربلر شول وجهله کیم
افسوس اهل البندن اولیاس نام رطل قلسنه القا ایتدی که اول کم فم اغزی بنی بنیانی هدم ایدوب قیونلرینه
کمی حظیره ایدوب اوله اوله اجبر لوطوب حتی که آتی هدم و کم فم اغزی آچدیله و اول حالده
الله تعالی انله اصحاب کم فم دخی اویخودن او یانور کبی کویا کیجه یاقوب صباحن طور کبی اوتوری
کادیله وجوه و الوانلرنده تغیر اولامغله اوزر لسته بکن زمانه نه بلدیله و نه نوم قلدیلر بکسک کما کان
دقایقوسدن حال لری ینه ارمسی خوفنه دوشدیلر و یا حیایه دیدیلر که عادی اوزره تدیلر شکله
شهره کیده و کندیله ایچون طعام اشترا ایدوب و نه سولور ایدوب ککن تجسس ایدوب چون
یا حیانه شهر لست قیوسنه ایدوب کورسه که قیوده اول شهر اهلک مؤمنین اوللری علامتی وار و نجیب ایدوب
بر آخر قیویه واردری آنده دخی انک منانی کوروب متحیر اولدی بونه حالدر که دونکی کونده مسلمون
استغاثه ایکن بو کونده ظم و ورده و استغاثه درلر دونکی کونده عیسی اسمی خوف و اخفا ایل سولورکن
بو کونده ایسه انک اسمنه عین ایدیلر و برینه دیدیکه بوشهر نه دینور ایتدی که افسوس اوله اوله یا حیایه
حیرتی زیاده اولدی کواکندن دیدیکه امدی عقلیه خال ایردیلر بکا لایق اولان بودر که ناس بنی ییلرین
و کسه دن بکاضر ایردین حاجتم کوروب کیدم آندن طعام اشترا سیچون برکانه واردری و کسه سندن
بردرهم جیهوباروب طعامه و بردی اول آتی کوریلر ضرب و نقشنه نجیب ایدوب یاننده بر رطله صوندی
اول دخی بر آخره نوموال اوزره اول درهم قیبله الدن اله کتد کد نصکره بری بر رطله بکسه دقینه بولشد
دیو کیزلوسو یلشکه باشلدیلر یا حیایه ایسه انراک کندی و یی ایدیلر دقایقوسه ایلک مر ادا ایدرلر ظن ایدوب
خوفه دوشدی درهم منزک اولسون طعام کز کز قولک بنی حالمه کیده بن دیدی دیدیلر که ای بکت
سن نه حالو سن کیزی قند بولک بزه خبر و بر کسکامشارک اولوب سنی کیزلیه لم اولر سه سنی ملک
ایلمتورر آتی اندن کیزلکه امکا انک اولر خبر و بر سن یا حیایه ایسه انله نه جواب و بره چکن بلا ییچک سوروب
آتی مدبر لره ایلندیلر که انراک رطل صالح ایدیلر برینه اریوس و برینه اسطیوس دینوردی یا حیایه ایسه کندی و یی
دقایقوسه ایلتورلر ظنیه قورقوب آغلر دی انلری کوریلر بر مقدار قورقوس کیدوب انک حیرتندن نه
سولیه چکن یلزدی چون اول مدبرلر درهمی کوریدیلر ضرب و نقشنه نجیب ایدوب دیدیلر که ای بکت
بولدیغک دقینه قنده در یا حیایه ایتدی بن دقینه بولما مشن بلکه بودرهمی بابامک مالندن المشن
بوشهر لست ضرب و نقشیدر لکن بکانه حالت ایردیکن ییلرین زبرا بن کندی بوشهرک اهلندن ایدوکی
یقین ایدرین حالو که دوند برونه بنی ییلورونه بن ییلدی بکسک کسه قالمش بولورین دونکی کونده
بوشهرک ملک دقایقوس ایدی اول حکم ایدر دی ندی ایسه سزی حکم ایدر کوررین دیدیلر که دقایقوسک
موتد برونه جوق زمان بکوندیر نیجه ملک کلوب بعهده دسادن کید و برسن ایسه هنوز تازه بر بکتسن
بر سوزو یله که مقالک حالکه موافق اوله یا حیایه ایتدی بر قاج بکشلر ایدک دقایقوسک نامی اصنام عبادتنه
اکراهند بنم زعمده دونکی کونده قاجوب شهر لست طشره سنده کی بجلوس طاعتده بر کمه کیرمشد که
الان انراک درلر بنی کوندردیلر که انله طعام آلیورم و دقایقوسک بزم امر بزمه مرادی ندر یلوب انله
ایر کورم بن ایسه بونده کلچک بوحالتله ایردم ماجرام بودر که استه مزه خبر و بردم اینا غز سکر کلوک
سز که اول کم فم کیده ملک آنده اصحابی کورمه سزیم صدقه اطه ینان و تیقن ایر کوره سزیم نم دیوب اول
ایکی مدبر اهل مدینه ایله آتلی یساق اصحاب کهمه توجه ایدوب بول کیردیلر یا حیایه اوکارینه دوشوب حتی که
کهمه قریبه ایردیلر بروجانده اصحاب کم فم وقتا که یا حیایه انک زیاده اکلند بکن کوریدیلر دقایقوسک جانندن
ییلنوب اله کیردی ظن ایتدیله اوله اوله اواسه بری برلر نه وداع ایدوب نمازه طور دیلر کندیله اخذ ینه
نه زمان کاورلر دیوا انتظارده اولدیلر اول حالده یا حیایه اوزر لسته حقیقه کادی انراکی کوریلرک سکا نه حالت
ایردیکه بولیه ناخر ایتدک دیدیلر اولدخی آنره ماجرای حکایت ایدوب اریوس و اصحابی و افسوسک
اهالیسی آنلری زیارت ایچون کم فم طشره سنده منتظرلر ایدوکی روایت ایتدی و اوله اوله کندیله

برنامی اصحاب کم فک حاله مطلع قیلدی شول حینده که انلر بئری امرنده تنازع ایدرلر دی بعضیلری ارواح
 مجرد بخت اولور و بعضیلر ایسه ارواح و ایدان معایت اولور و بری و یا خود اصحاب کم فک امرنده تنازع
 ایدرلر دی شول حینده که الله تعالی آنلری ثانیاموتله ایتدی بعضیلری دیدیکه انلر اولدیلر و آخرون
 دیدیلر که اول مرده او بود قلمی کبی او بودیلر بر طاقه دیدیلر که انلر اوزره بنیان ایدله که آنده ناس ساکن
 اوله و آتی قریه ایدینه و آخرون دیدیلر که انلر اوزره مسجد بنا ایدله که آنده نماز قیلنه تنکیم حق تعالی انی ذکر
 ایدیلر که (فقاوالوا علیم بنیان) انلردن بر طاقه دیدیلر که انلر اوزره بنیان ایدله که قریه لری انلر ناس
 نظر قندن محظوظ اوله و ناسه مسکن اوله الله تعالی انلر امرنه خوض ایدلر دی و دیدیکه (بهم اعلم
 بهم) رب لری جل شانله انلر حاله اعلی و قال الذین علیهم السلام (انلر حاله مطلع
 اولدیلر که بید و بعضی اصحاب ایدر دیدیلر که کم فک پوسنده مسجد بنا ایدله که آنده مسلمان تبرکا نماز قیلله
 روایت اولدیلر که اهل نجران نصرا سندن سید و عاقب و انکیستلک اصحابی پیغمبر علیه السلام فائده ایدیلر
 اصحاب کم فک ذکر اولدوب (سیقولون ثلاثة رابعهم کلهم) سید و اصحابی که انلر یقین ایدیلر دیدیلر که اصحاب
 کم فک اوج رجل ایدیلر در تخیلی کلملری ایدی (ویقولون خمسة سادسهم کلهم) و عاقب و اصحابی که
 نسطوری ایدیلر دیدیلر که اصحاب کم فک بش رجل ایدیلر انلر تخیلی کلملری ایدی (رجبا بالقیب) آتی دیملری
 حدس و ظنله ایدی یوحسه بقیلله دکل (ویقولون سبعة و ثمانهم کلهم) مسلمان پیغمبر علیه السلام مدن و اول
 جبریل علیه السلام دن اخبار ایدیلر دیدیلر که انلر ایدی رجل ایدیلر سکر تخیلی کلملری ایدی (قل ربی اعلم بعد تم
 ما یعلمهم الاقلیل) یا محمد دیکل که انلر عددینه ریم جل شانله اعلی رناسدن انلری آنکه سیلور علی رضی الله
 عنه ایدیلر ایدی سکر تخیلی کلملری ایدی انلر اسلمی یملیضا و مکسلینا و مشلینا که
 ملکت اصحاب عینی ایدیلر و مرنوش و دبرنوش و سادنوش که ملاک اصحاب یاری ایدیلر که انلر که
 استشاره ایدرلر و سابعلری رای ایدیلر که انلر موافقت ایدی اسمی که یسططیوش ایدی و کابلرینک اسمی
 قطع ایدی و دیکلکه اقوال ثلاثة کل جمعی اهل کابکدر و قیلدخی انلر دند (فلا تفرهم الامر اظاهرا)
 ایدی اصحاب کم فک شانه جدال ایتمکل مکرکه جدال ظاهر ایدله سینا کاعظم سکر شول وجهله کیم انلر
 قرآنده ذکر اولدیلر سیان ایدله سن یوحسه انلری تخیل و ردنسز (ولا تستفت فیه منم احدا) و دخی اصحاب
 کم فک قصه سندن انلردن برکسه به مسترشد سوال ایتمکل و زیر اسکا وحی اولسان سنی فیریدن مغنیدر
 مع هذا انلر کاعلی یوقدر و دخی متعنت سوال ایتمکل که انکه سوال ایدیلر کسه فی تعضیج
 و عندنده اولان شیخی تزییف اولور حاله اول سکارم اخلاقه خلل و برسر ولا تقولن لشی فی فاعل ذلك عدا
 الان بشاء الله) و برشی اینه ایشله عزیت ایتسک بنانی اینه ایشلرین دیم کل مکرکه انی مشیه الله تعلیق
 ایدله سن تم کیم سبب نزولی و راده (وبه ثلوثک عن الروح) آیتنده سبقت ایدی (واذ ربک اذ انیت)
 ربک جل شانله نک مشیتن ذکر ایدوب ان شاء الله دیکل بجن که آتی او نوسک ابن عباس ایدر اگر چه برلده نصرکه
 ایسه ده مادامکه جانت اولیه من پس بواجلدن ابن عباس استثناء منقطعی تجویز ایدی لکن عامه فقهاء انک
 خلافتنه ملاسدرو زیرا اگر استثناء منقطع صحیح اولور سه اقرار و طلاق و عتاقدن هیچ بری متقرر اولمزدی
 و صدق کذبدن بلغمزدی و یا خود ربکی و عقابنی ذکر ایت بجن انک امر ایتدیکی اشیادن برشی ترک ایدله سن
 و یا خود نمازک برین او بود ترک ایتسک ذکر ایتدکه قضا ایتمکل (وقل عسی ان یمدینی ربی لا قرب من
 هنارشد) و دیکل که قریب اولدیکه ریم جل شانله اکا قرب و ارشد طریق اوزره بنی تیت ایدله و دیکلکه
 الله انی اکا امر ایتدیکی برشی او نوبتینده انی ذکر ایدوب اندن دیکله که اول او نوبتین شی تذکرندن
 خبر لو شینه انی هدایت ایدله و دیکلکه وقتا کیم قوم مشرکون عناد و جعی اوزره اندن اصحاب کم فک
 قصه سن سوال ایتدیلر الله تعالی اکا امر ایتدیکی انلر خبر و برهانی کیم الله تعالی اکا و برسر در حجیدن
 اینکه حجت نبوتنه اصحاب کم فک قصه سندن انلر دلدره اوله اولسه انی هدایت ایدی اندن اعظم اشیایه کیم
 شول زمانلری اندن متابعانیا نک قصه سن و غیوب اخبارین و اعصار مستقبله ده قیام ساعته دکن
 نزول ایدله جک امور عظام ظهورین انلر بیان ایدی (والبشوا فیهم ثلاث مائة سنین و ازادوا نسبا)

اصحاب کم فک کم فلنده احیاء پیام اولد قلمی حاله او چو زینل لبث ایدی لکن اهل کاب طقوزیل زیاده
 ایتدیلر علی رضی الله عنه ایدر اهل کاب عندنده اصحاب کم فک کم فقه سنه شمسیه ایدله او چو طقوزیل
 لبث ایتدیلر اما که حق تعالی انلر مدت لبثی سنه قریه ایدله او چو زینلر دینو ذکر ایتدی و امدی سنه
 شمسیه ایدله سنه قریه بیننده تفاوت هر یوز سنه ده اوج سنه در اوله اولسه شمسیه نک او چو زینلی قریه دن
 او چو زینل اولور دیکلکه سنه شمسیه او چو زینل لبث کوندر و سنه قریه او چو زینل لبث کوندر
 برکونک ثلثیدر (قل الله اعلم بالنبوا) دیکل که انلر مدت لبثنه الله تعالی اعلی (له غیب السموات والارض)
 سموات و ارضده غائب اولان و اهل ایسنه خفی اولان اشیانک علی اول الله تعالی به مختصدر (ایسر به و اسمع)
 الله تعالی هر موجودی عجب کورر و هر مسجوعی عجب ایشیدرو انک سمع و بصیرندن برشی غائب اولان اول
 کرکسه لطیف و یا کشفدر و غیره و یا کبیر در خفی و یا جلیدر (مالهم من دونه من ولی) سموات و ارض اهل انک
 اول الله تعالی دن غیری امر رینه نولی ایدر ناصر لری یوقدر (ولا یشرک فی حکمه احدا) و اول قضا سنده انلردن
 هیچ کسه بی اشرال و یا انلر ایچون انده مدخل ایتدی و دیکلکه حکمدن مراد علم غیبدر (واتل ما وحي
 الیک من کاب ربک) یا محمد ربک سکا وحی ایتدیکی قرآن دن تلاوت ایدوب ایچنده اولانه اتباع ایت (لا یبدل
 لکما نه) قرآنی تغییر ایدر و یا انک اهل معاصی به کلماته ایتدیکی و عیدلری تغییر ایدر یوقدر (ولن یجد من دونه
 ملحددا) اگر سن اول قرآن اتباع ایتمسک آندن غیری ملحد یولیز سن که اکعدول ایدله سن (واصبر نفسك مع
 الذین یعدون ربهم بالغداة والعشی یریدون وجهه) یا محمد نفسکی نجس و تنبیت ایت شول قوله کیم مجامع
 او فائزنده و یا نه اولدیکل طرفنده رب لری جل شانله به دعا ایدرلر و یا صلوات خشی و یا صلوة بخبرله صلوة عصری
 ایدرلر و انکه الله تعالی نک رضا و طاعتن اراده ایدرلر (ولا تعد عیشا لکم) و انلر رنانت حاللر ایچون
 نظرکی انلردن غیری به صرف ایتمکل (تربیتة الحیوة الدنیا) که انکله اغنیاء و اشراف مجالسن و اهل دنیا
 صیحتن اراده ایدله سن (ولا تطع من اغفلنا قلبه عن ذکرنا و اتبع هواه) و اطاعت ایتمکل شول کسه به کیم
 بر آنک قابنی ذکر من دن اغفال ایدوب طاب شو و انله هوا سنه اتباع ایدی (وکان امره فرطا) و آنک امری
 حق اوزره تقدم و حق و راه ظم رینه نذ اولدی و اشیونده تنبیه و اردر که آتی اول استدعا به داعی اولان قلملر
 معقولان دن غفلتی و محسوساته انم ما کیدر حق اکا شرف تحلیله و اولوب زینت جسدله دکل ایدوکی خفی
 اولدی و اکا طاعت ایدن غیبا و نده انک منلی اولدی و اشیو آنک سبب نزولنده دیکلکه عینه بن حصن
 القزاری اسلامدن اول پیغمبر علیه السلامه کادی حاله که فائده ققاردن برجات و ارایدی دیدیکه
 یا محمد بونلر رایحه کریمه لری سکا ایدلر بمنی برابره مضرلر سادات و اشراف و برابره کسه و بر بزمه یاره
 ناس کثیر اسلامه کاوره بری سکا اتباعدن منع ایتمک او نلر که حقیقیدر یونلری فائکدن طردایت اولمزه یاری
 بر مجلس آنلر ایچون و بر مجلس بزم ایچون تعیین ایتسک سکا اتباع ایدله و بر یو آب نازل اولیچ پیغمبر علیه
 السلام الله تعالی به حمد و اوسونکه امده بن انلر کله ضیاء تمکه امز اولدیلر کسه لری قبولدردیدی (وقل الحق
 من ربکم فن شاء فایؤمن ومن شاء فلیکفر) یا محمد آنلر دیکل که حق اولدر که الله تعالی جهنمدن اوله یوحسه
 هوی اقتضا یله اولان دکل توفیق و خذلان و هدی و ضلالت آنک یدنده در بزم یدنده آندن برشی یوقدر
 استین مؤمن و اوسون و استین کافر و اوسون بن سرلر هوا کره اتباعله انلری فائدن طردایتم ایمان و کفر دن
 دیکلکه کزی اختیار ایدلر (انا اعتدنا لظالمین نارا احاط بهم سرادقها) بر کافرلر ایچون نار تیتنه ایتمسک آنک
 فسطاطی آنلری احاطه اید و بر دیکلکه اول سرادقه مراد شول حجره و در که فسطاط حوالنده اولور و یا خود
 نارلر دخی ایدر و یا خود نار دن حاطدر پیغمبر علیه السلام ایدر نارلر سرادقی دوت دیواردو که هر برینک
 فالنقی قرق یبلیقی مسافه در (وان یستغیثوا بغیاثنا و اجماع کامل) فچن انلر شدت عطشندن استغاثه ایدله
 اغاثه اولانه لبر ما غلیظ ایلر کیم اول زینت در دینه بکرزه به (یشوی الوجوه) اول شرب ایچون تقدیم
 اولد یقنده فرط حرارتندن یوزلرین کویدره (بئس الشراب) اول نه برکین شراب اولور (وسات مرتقا)
 و ناره برکین منزل و مجمع اولور (ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات انالانضمیع اجر من احسن عملا) شونلر که
 قرآن و عجمده ایمان کنور و ب اعمال صالحه ایشلر ایدلر آنلردن علی احسن اولانک اجر فی ضایع ایتمز زینلکه جراسن

ایدرز (اولنک اهام جنت عدن) امدی آنرا ایچون اقامت اولنه جق جنت واردر (تجری من قحتم
 الانهار) که آنرا تختندن صو سود و سبجی وبال ارمقاری جاری اولور (یحلون فیها من اساور) جنتده
 آنرا سوار لردن تخلیه اولور (من ذهب) التوندن و کومشدن و لو او و اوقیتدن (و یلبسون ثیابا
 خضر من سندس و استبرق) و یسل نوبل کیر که اول الوانک احسنی و طراوتده اکثریدر و دیباچک
 زقیقندن و غلیظندن ایکی نوع منی جمع اولندی تا اول دلالت ایده کیم آنده انفسک اشتما و اعینک التذاذ
 ایتدیکی حاصل اولور (متمکنین فیها علی الاراک) آنرا آنده متمعن هیئتده حسابده که عروس ایچون
 زین اولور و یوتدرانده سر برار اوزره انکاه ایدر اولد قاری حالد (ثم التواب) جنت و نعمی نه کوچک
 ثواب اولور (و حسنت مرتعفا) و سر برار و جنتلر نه کوچک مجلس و مقر اولور (واضرب لهم مثلا
 رجلین) کافرله و مؤمنله ایکی مقدر و یا موجود و حال حالی ضرب مثل ایتدی که اول ایکی رجل
 یواسرا ییلدن ایکی قرنده ایشلر ایدر بری کافر اسمی فرطوس ایدی و بری مؤمن اسمی یهود ایدی با برندن سکر
 ییلدینا و میراث قالوب دردر ییلدینا اولد یلر کافر آنکه ضیاع و عقار ایدی و مؤمن ایسه آتی و جوه خیره
 صرف ایتدی بعده ایکیسینک آنرا امراری الله تعالی نیک حکایت ایتدیکی حالته ایدی و یلدی که اول ضرب
 مثل قیلنان ایکی رجل یوحنا و مذن ایکی قرنده ایشلر ایدی بری اسود بن عبدالاسد کافر ایدی و بری اوسله
 عبدالله بن عبدالاسد مؤمن ایدی یغمبر یغمبر علیه السلام اول ام سلمه رضی الله عنهما یی تزوج ایتدی
 (جعلنا لاجدهما جنتین من اعناب) اول ایکیسینک بریچون اعنابدن ایکی بستان قیلدق (و حففناهما
 بخمر) و اول ایکی بستانی خرما آغا جلوه احاطه ایتدق (وجعلنا بینهم مازعرا) و اول ایکی بستان اراسنده
 اکینلر ایتدق تا که اول ایکی بستاندن هر بری شکل حسن اوزره متواصل العماره اولوب اقوات و فوا کیمی
 جامع اوله (کننا الجنتین آتاکا کما اولم نظلم منه شینا) اول ایکی بستانک هر بری غری کمال اوزره و ربوب
 سائر بستانده معهود اولان مقداردن نقص ایتدی (و جرحنا خللا لهم ما نهرا) و اول ایکی بستانک اور تاسندن
 نهرا آتدق تا که شری دائم اوله که اول اصلدر و انک بهائش آنورور (و کان له ثمر) و اول ایکی بستاندن
 غیری آنک مالدن انواعی و ارایدی (فقال لصاحبه و هو یحاوره انا کبر منک ما لا و اعترقا) و اول ایکی
 بستانک صاحبی کافر کلامده مراجعت ایدر اولد یی حالد صاحبی مؤمنه دیدیکه مالد بن سندن اکثر
 و حشم و عاونده و یا اولاد کورده اعز بن (و دخل جنته) و بستانده اول صاحبی مؤمنله کیردی (وهو
 ظالم لنفسه) حالو که محب و کفر الله نفسه ظلم ایدی ایدی آنی آنده کز دردی و غر و عجب الله آتی
 اکا کوردردی (قال ما ظن ان تید هذه ابدا) و دیدیکه ظن ایتمیز که اشوب بستان ایداقانی اوله زیرا که
 املی طویل و غفلت و اغتراری متعادی ایدی (وما ظن الساعة فاعلم) و ظن ایتمیز که قیامت اوله (ولئن
 رددت الی ربی لاجدن خیرا منها منقلبا) اگر سنک زعمک مقتضا سخته بعثله رب تعالی به رجوع ایدر سم
 اشوب بستاندن خیر لو بستانی بکا آنده و برر زیرا که بکا دیناده آنی و بر منی اکا اهل بیت و استحقاق ایچون ایدی
 اوله اولسه آخرتده بکا آندن افضل و برر (قال له صاحبه و هو یحاوره ا کفرت بالذی خلقک من تراب ثم من
 نطفة ثم سوان رجلا) مؤمن اول کافر صاحبته کلامده مراجعت ایدر اولد یی حالد دیدیکه کافر یی اولدق
 اول الله تعالی به که اصلت ماده منی ترایدن بعده ماده قریبه کی نطفه دن خلق ایتدی بعده سنی انسان ذکر
 قبول و خیال حدنه ابر کوردی که آنک بعثه کفری کفر بالله قیلدی زیرا انک منشأی الله تعالی نک کمال قدرتده
 شکدر اول اجلدن انکاری آنی ترایدن خلق ایتمی اوزره ترتیب ایتدی زیرا آنک بد خلقنه قادر اولان رب
 تعالی آنی اعاده به دخی قادر اولور (لکنها هو الله ربی و لا اشرک لربی احدا) سن اول الله تعالی به کافر ایسک
 بن اکامون موحد بن سنک دید و کسی دیمیز بن سنک ایدر اول الله تعالی بنم و عدوا کاهج فردی اشرار
 ایتمیز (ولو لادخلت جنتک قلت ما شاء الله لا قوة الا بالله) اول بستانکه دخولک عتدنده دیندیکه
 امر الله تعالی نک دیندیکه دیندیکه اولیسر دردیله اول بستانکی ایشا و اقسا ایدر و دخی نقصان
 اوزره عجزنه و الله تعالی نک قدرته اعتراف ایتدیکه زیرا که بستانک عمارت و تدبیری امرندن سکا آسان
 اولان آنک معونه و اقدار ایدر یغمبر یغمبر علیه السلام ایدر برکسه که برشی کوروب بکندیکه ماشاء الله

لا قوة الا بالله دینسه آنده کورومیه (ان ترن انا قل منک ما لا و لدا) اگر بی مال و ولد جهنمدن
 کند کدن اقل کوروب اوزریمه تکبر و تعظم ایدر سنک (فعبسی ربی ان یوتین خیرا من جنتک) و جالدر سنکه
 و بر جل شانه ایمانم اچلیچون آخرتده بکاسنک بستانکدن خیر لوسن و بره (و یرسل علیها حسابا من السماء
 فتصیح صغیرا زلقا) و سنک بستانک اوزره سعادن عذاب و یا نار و یا برشی جمهلک ابر کوروب ارض ملسا قیله که
 آنده اقدام متراق اولور (او یصبح ماؤها غورا) و یا خود بستانکک صو بی بره باوره (فلن قسطیع له طلبا)
 بعده آتی رد ایچون ترده قادر اولیه سن (واحیط بیره) اول مؤمنک توقع و اندازی حسبجه عذابله اول
 کافر بستانی اهل الله اولندی و شول و جمه له کیم سعادن بر آتش ایشوب یاقدی و صوبی بره یاندی (فاصبح یقلب
 کفیه علی ما انتق فیها) اوله اولسه اول کافر بستان اول حالد کور ییلک آنک عمارتنه انفاق ایتدیکی ماله
 تلف و تخسرله ایکی ان بری برینه اوردقه باشلدی (وهی خاویة علی عروشها) حالو که بستانک کروی
 دعامه لری اوزره دوشو بدرد عامه لر برده و شمسند نصکره (و یقول بالینی لم اشرک لربی احدا) و دیدیکه
 نوایدی بر بره هیچ احدی اشرار ایتدیم و کانه اول مؤمنک موعظه سن تذکر ایدر اول مصیبتک اکا بر منی
 شرکی قیلندن ایدو کتی بلدی و اوله اولسه تنی ایتدیکه نوایدی شرک ایتدیم که بستانی هلاک اولییدی
 و احتمالدر که اول شرکدن توبه و سبقت ایدن فعل سینته ندامت اوله (ولم تکن له فتنة یصرفه من دون الله)
 و انکیچون الله تعالی نک عذابندن قورنار و یا آندن غیری کافرته قادر اولور احد اولدی کفر ایه خذلانه
 استحقاق ایچون اول اکانصرت ایتمز (وما کان منصرفا) و کندی دخی قوتیه الله تعالی نک انتقامندن
 امتناع ایدر اولدی (هنالك الولاية لله الحق) اشیو مقام و حالته ولایت و نصرت بالک کز الله تعالی به
 مختصدر که اول حقدور (هو خیر لو ابا و خیر عقیبا) اول الله تعالی اهل طاعته جزا ایتدیکه اقدار رو کا طاعتک
 عاقبتی غیره طاعتک عاقبتندن خیر لودر (واضرب لهم مثل الحیوة الدنیا) با محمد سن قومکه حیاة دنیا نک
 زهره سنده و سرعت زوالنده و با صفت غریبه سنده مشان ذکر ایتدیکه اول (کما انزلناه من السماء فاخبط به
 نبات الارض) شول مطر منیلدر که بر آتی سعادن ایدر و رب آنک سبیلله نبات ارض التفاف
 و تکاففند نصکره بعضی بعضنه محالط اولدی (فاصبح هشیما تذر و الرياح) بعده قوروب اجزاسی متفرق
 اولغله و یاح آتی صاور و اولدی (و کان الله علی کل شیء مقتدرا) الله تعالی انشا و افتادن هر شیشه قادر
 اولدی (المال و البنون زینة الحیوة الدنیا) مال و بنون حیاة دنیا نک زینتدر انسان دنیا سنده اول ایکی سبیلله
 ترین ایدر لکن هیچ بری کند و به فائز کیدر (و الباقیات الصالحات) و اعمال صالحه که آنک غره می ایدر اباد
 قالور اول کرکه صلوات خمس و اعمال حج و صوم و رمضان و سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر
 و کلام طیبدر (خیر عند ربک ثوابا و خیر املا) رب جل شانه عتدنده اول مال و بنوندن ثوابی خیر لودر
 و ما مولتک خیر لو سیدر که صاحبی آنک سبیلله دیناده کی مامله آخرتده نائل اولور (و یوم نسیر الجبال)
 ذکر ایت شول کوفی که بر آنده جبالی مکانلرندن قلع ایدر وجوده یوریدر بعده کیدر و رب هبامشور و قیلور
 (وتری الارض بارزة) و ارضی بارزه کورور سنکه اوزرندن شجر و جبال و نبات کیدر و بر (و حشرناهم)
 و بر آنلری موقفه جمع ایدر (فلنفسا در منم احدا) آنلرک هیچ بری تحت ارضده ترک ایتمز (و عر ضوا
 علی ربک صفا) انلر رب تعالی به صف اولد قاری حالد عرض اولنورر هیچ بری بر لر سنجاب اولنر تا که شانلر زده
 امر الهی نه ایسه انرا اولنه اول وقتده آنلر دینور که (لقد جئتمونا کما خلقناکم اول مرة) سر عروا
 و فردی و غزل اولد بکفر حالد بزه کادیکر شکیم اول من زده بر سزی اول هیئتده خلق ایتدیکه (بل زعمتم
 ان لن نجعل لکم موعدا) سرظن ایتمز دیکر که بر بعثله و عد منی تصدیق ایده و بکله زعم ایدر دیکر که اول
 و عد من انجاز نه سر کیچون وقت قلیه وز (عن ابی هریره رضی الله عنه قال قال النبی علیه السلام یحشر الناس
 علی ثلاث طرائق و اربعین و اربعین انسان علی بعر و ثلاثة علی بعر و اربعة علی بعر و عشرة علی بعر و تحشر
 بقیتهم النار تغیل معهم حیث قالوا و ثبت معهم حیث قالوا و تصیح معهم حیث اصبحوا و یقسی معهم حیث
 امسوا) ابو هر رضی الله عنه ایدر یغمبر یغمبر علیه الصلوة و السلام دیدیکه یوم قیامتده ناس اوج حالت اوزره
 حشر ایدر بر طائفه سی کرامته راغبدر و بر طائفه منی امانت اولنلری خوفله راغبدر و بر طائفه ایکی کشتی

واضح و درت حتی اون کشی بنش اولد قری حالد محشره کیده لر و آنلر بقیه سنی نار حشر ایدیه قیلوله ویتونه لند
 یله اوله آنلرکه صیاحلیه و آنلرکه اخشاملیه (قال ابن عباس رضی الله عنه قال النبی صلی الله علیه
 وسلم انکم محشورون حضا ناعرا تاغرا) ابن عباس رضی الله عنه ایدر بیغمه بر علیه الصلوة والسلام دیدیکه
 یوم قیامتده سزیا ن ایاق بدن چیلان خنانسز اولد بکتر حالد حشر اولور سز (ووضع الکتاب) صحیف
 اعمال ناسک ایمان و ایمانه وضع اولور و یا خود اول بینیدی الله وضع ایدیلور (فتی المجرمین
 متفقین عافیه) جرم ایدیلور کورسن که آند کی اعمال سینده دن خاتلردر (و یقولون یا ویلتنا ما هذا
 الکتاب لایقادر صغیره ولا کبیره الا احصاها) و دیر که ویل و هکله بزه کم بوکاب اعماه تولدیکه صغیره
 و کبیره کاهلر یزدن هیچ برین ترکا یتیموب جیعنی عدو اثبات ایتمش دینلرکده صغیره تبسم و کبیره قمقمه
 کبی و صغیره مس و قبله و کبیره زناکی (ووجدوا ما عملوا حاضرا) و خبر و شردن ایشلدن کزین آند حاضر
 بولر (ولا یظلم رب احد) ربک جل شانیه هیچ کسه به ظلم ایتمز یا عملنک توایی نصله و یا عقابن زیادیه اید
 (واذ قلنا للملائکه اسجدوا لادم فسجدوا الا ابلیس) ذکر ایت شول و قتیله بزملا نکه به آدمه سجده ایدل
 دیوا امر ایدل بجهل سی ا کاجده ایدیلر الا ابلیس سجده ایددی (کان من الجن ففسق عن امر ربه) زبراکه
 اول جندن ایدی یوخسه ملائکه دن دکل مجودی ترکله رب تعالی نلک امر ندن خروج ایددی و اشبور دیلدر که
 ملک البتة عصیان ایتیه و ابلیسک عصیان اصلنده جنی اولد یغیون اوله (افتخروا ذریته اولیا
 من دونی و هم لکم عدو) یابی آدم سز اول ابلیسی و ذریتنی بدن غیری اولیای ایدینور سز حالوکه آنلر سز
 اعدا در (تبس للظالمین بدلا) ابلیس و ذریتنی ظالم لایحیون الله تعالی دن نه جرم کین بدل اولور که آنلر
 آتی استبدال ایدلر (ما ثم من خلق السموات والارض ولا خلق انفسهم) بر ابلیس و ذریتن سموات
 و ارض خلقنه ویا کندیلر خلقنه احضارا بتمل تا که آنلرکه خلقه اعراض ایدیه و (وما کنت متخذ المظالم
 عضدا) خلقی بدن اضلال ایدیلر اعوان اتخا ایدر اولدم (و یوم یقول نادوا شرکائی الذین زعمتم
 یوم قیامتده الله تعالی مشرکینه دیکه ندا ایدل شول شرکاه کیم آنلر بکشرکاه و یا شفعاء زعم
 ایدر بیکر تا که سزی بنم عذابدن منع ایدلر (فدعوههم ولم یسمعوا لهم) اوله اولسه آنلر اول شرکالر نه
 ندا ایدلر که کندیلر اعانته ایدلر شرکاه ایسه آنلر نه اجابته و نه شفاعته قادر اوللر (وجعلناهم مویقا
 اول مشرکینه شرکالری مینه هم لک قبله رز که اول نارد رانده اشرار ایدلر (واری المجرمون النار فظنوا
 انهم مواقعها و لم یجدوا عندها صرفا) وقتا که مشرکون نار سو و اولوب ناری کوره را یقان ایدلر که آنلر
 اککا واقع اولور و آنلر دن انصراف ایدلر چک مکان بوللر (واقدر صرفنا فی هذا القره ان الناس من
 کل مثل) اشبور آنلر بر ناس ایچون هر احتیاج اولد قلی شی چند شدن مثل بیان ایدلر تا که تذکر
 و انعط ایدلر (وکان الانسان اکثر شیء جدلا) انسان باطلده خصوصته اکثر شیء اولدی دینلرکده آنکه
 مراد کفار درلر کن اسمع اولان نوع انسان عام اولدر (وما منع الناس ان یؤمنوا اذ جاءهم الهدی
 و یستغفروا ربهم) نامه رسول داعی و قرآن منیر کدیکند نصکره آنلر ایمان دن و رب تعالی به استغفار دن
 منع ایددی (الا ان تأتیم حسنة الاوابن او تأتیم العذاب قبله) الا انتظار لیکه امم سابقه به اهلا کارنده کی
 حتمز ابریه و یا آنلر عذاب آشکاره و یا کسرتن ابریه (وما نرسل المرسلین الا مبشرین و منذرین)
 زنامه رسوللر اولمزلر کل الا انکبوندلر که مؤمنلر جنتله تبشیر و کافرلر نارله تخویف ایدلر (و یجادل
 الذین کفروا بالباطل لیدحضروا الحق) کافرلر معجزات ظهورند نصکره اقتراح آیات اله جدال ایدلر که آنکه
 حق ازاله ایدلر و مثلا رسوللر سز دخی بزم کبی بشر سز واکر الله تعالی دیاسه ملائکه ازال ایدلر دیملری
 کبی (واخذوا ابائی و ما الذروا و اهلهم) اول کافر قرآنی و تخویف او اند قلی شی هر و ایدینورلر (ومن اطلم
 ثم ذکر آیات ربه فاعرض عن اوانسی ما قدمت بده) طلمه اشدنه کسه در آندنکه رب تعالی نلک ایتلری قرآنله
 و عطا و تذکیر اولوب اول ایسه آتی تدبر و آنکه تذکرایه و تقدیم ایدلر کفر و معاصینک عاقبتن او نوده مسی
 و حسن لایدر جزا اولور ایدلر و کن قه کرایه (انا جعلنا علی قلوبهم اکنه ان یفقهوه و فی آذانهم و قرا
 بر آنلر قلوبی و اذنه اعطیه قیادق تا که آتی فهم ایتیه لر و آذانلر قفل و صمم قیادق تا که آتی اشیه لر (وان

تدعهم الی الهدی فلن یستدوا اذا ابدا) یا محمد اکر سن آنلری هدایتده دعوت ایدرسن آنلر نه تحقیق و نه تعلیم ایدلر
 اهتدا ایدلر کالدر و اشبور شول اقوام شائنده در که آنلر علم الالهده ایمانه کلبیسر لدر (و ربک الغفور ذو الرحمة)
 ربک جل شانیه مغفرتده بلیغ و رحمتله موصوفدر (لو و اخذهم بما کتبوا لجل لهم العذاب) اکر الله تعالی
 آنلری کسب ایتدکاری ذنوبله و واخذله ایسه آنلر امهال سز دیاسده عذابنی تخمیل ایدردی لکن تخمیل
 ایتدی (هل لهم موعدان یحیوا من دونه موثلا) بلکه آنلر ایچون موعده واردر که اول یوم بدوذه و یا یوم
 قیامتده انک غیری دن ملجا و منجا بوللر (و تلك القرى اهلکنا هم لما ظفروا) اصحاب قری که قوم فوج
 و عا و غور و قوم لوط و آنلر اذمر ایدلر و وقتا که کافر اولدیلر بر آنلری اهلاک ایدلر (وجعلناهم لکم موعدا)
 و آنلرک هلاک یچون وقت معلوم قیلد که آندن تاخر و یا تقدیم ایتمز لرامدی اهل مکه دخی آنلر دن عبرت الوب
 عذابلری تاخیرنه اغترار ایتسوندلر (واذ قال موسی لفتهاه) ذکر ایت شول و قتی که موسی بن عمران
 علیه السلام فتاحی یوشع بن نون بن افراتیم بن یوسف علیه السلامه دیدیکه اول کاحدیت ایدلر واکا یوبوب
 کیدردی (لا ابرح حتی ابلغ یجمع البحرین او امضی حقا) زائل اولمز کیدر بن حتی که ایکی بحرک جمع
 اولدینی محله ابریشم که بحر فارسله بحر رومک مشرق جاننده اتقا ایتدیکه محلدروا خود زمان طویل
 سیر و فراید رین و حقیقین مراد دهر و یا سکسان یلدر و روایت اولندیکه موسی علیه السلام
 قبطک هلاکند نصکره مصره داخل اولیچق بنو امرائله خطیب اولدینی حالد و عطا بلیغ ایدوب اتی
 بکندیلر کادیلرکده هیچ کسه ییلور مینن که اول حندن اعلم اوله دیدیکه یلرین * وحی الهی کلدیکه عدم
 خضر شدن اعلدر یجمع البحرین سده در * و خضر علیه السلام فریدون زمانده فارس ملوکندن ایدی
 ذوالقرنین اکرلر مقدمه سنه امیر ایدی موسی علیه السلام زمانده دکن قالدی * دینلرکده موسی علیه
 السلام رب تعالی به دیدیکه یارب عبادیک کل قنغیسی سکا ایدلر دیدی اولکده بنی ذکر ایدر او نغزیه دیدیکه
 یارب عبادیک قنغیسی اقتضادر دیدی اولکده حقله قضا ایدر و یا سنه اتباع ایتمز به دیدیکه یارب عبادیک کل
 قنغیسی اعلدر دیدی اولکده نامک علمنی کندی علمنه ضم ایتلر دیر شول رجائله کیم برکله به اصابت ایدلر که اول
 اتی هدایه ابر کوره و یا آندن ردایی ابر غوره به دیدیکه یارب اکر عباد کده بدن اعلم و ارایسه بکافی دلالت ایت
 دیدیکه عدم خضر شدن اعلدر دیدیکه یارب بن اتی قنده بولورین دیدیکه اول ساحلده صخره عندنددر
 امدی مکنلکه بر حوت اخذ ایت اتی قنده بولورین دیدیکه اول ساحلده صخره عندنددر
 مکنلکه بر حوت قویوب فتاسنه دیدیکه اشبور حوقی بتورده ککده بکاخبر و برکل آندن ایدکیسی بوله کیروب
 کتدیلر (فما بلغنا مجمع ینهم انفسیا حوتما) وقتا کیم ایدکیسی اول ایکی بحرک جمع اولدینی محله ایدلر آنده
 بر صخره دیننده او نور دیلر مکر آنده عن الحیاة و ارایدی آنک صوی مینه ابرسه دیر بولوردی * دینلرکده
 قتا اول حوقی صخره اوزره قودی و موسی علیه السلام اول محله یا یوب او یودی و قتا ایسه اول عین حیاندن
 ایدست المقه مشغول اولدی ایدست صویندن اول حوته ابریشجک حوت دیرلری و مکتلدن چیقوب
 یجزه ایتلدی بعده طوروب ایدکیسی اول اراذن کتدیلر قتا حوقی کتورمکی و موسی علیه السلام حوتدن سوال
 ایتکی او نوتدی (فاخذ سبیله فی البحر مریا) حوت ایسه بحر کتدیکه طریق کوه اولوب قالدی و اول حالت
 موسایه و یا خضره معجزه اولدی (فما جازاه لاهل لاهل انما اقلد لقینامن سفرنا هذانصیا) وقتا کیم ایدکیسی
 یجمع بحر بنی نجار ایدوب اول کجه و ابرنه اولیه دکن کتدیلر موسی علیه السلامه جوع و نصب ایددی
 دینلرکده موسی علیه السلامه اول سفرک غیریده عی ابرمش دکلیدی فتاسنه دیدیکه غدامزی کتور که بیله لم
 اول صخره به کدیکه زدن نصکره ده یور بدیکه مزدن بزه تعب و نصب ابرمشد موسی علیه السلام آندن غدا فی
 طلب ایدیلرک اولدنی حوتدن کوردیکن تذکر ایدوب (قال ارباب اذا وینالی الصخرة فانی فسیب الحوت)
 موسی علیه السلامه دیدیکه کوردیکه بکانه حالت ایددی صخره عندنده نزول ایدلرکده حوقی آنده
 قویوب یورد و وانی سکا ذکر ایتکه او نوتدم (وما انسا به الا الشیطان ان اذکره) بکا اول حوت امر فی سکا
 ذکر ایتکی او نوتدیر دن کل الا شیطان ایدی (فاخذ سبیله فی البحر عجبا) و اول حوت بحرده کتدیکه محلی مسلات
 ایتدی بن آندن تعجب ایتدم (قال ذلک ما کنا نبغ) موسی علیه السلام دیدیکه اشبور کراینده کک حوت

امری بزم مطلوب و مزد که اولی کا علامت در (فارتد علی آثارها مقصدا) آندن کبر و دوتوب کاد کبری بوله
 کندی بر حق که آثار برین تبع اید و اول حضرت به ایدید (فوجد اعبدا من عبادنا) آنده عباد مختصین زدن
 بر عبد و اولیدر * دیندیکه جه و قولنده آنکه هر اد خضر علیه السلام ایدی اسمی بلیا بن ملک و ابالیسع
 و ابالیاس ایدی خضر دیناسنه سبب اول بر فرقه یضا و زره جلوس ایدیدک تختنده اول اخضر اولوب اهتزاز
 ایددی دیندیکه اول نماز قیلد بختنده حولنده کی اشیا اخضر اولوردی * روایت اولندیکه موسی علیه السلام
 آنده خضری کوردیکه بر نوبه بود و شدی (آفتاب رحمة من عندنا و علمنا من لدنا علیا) برا کاعند من دن وحی
 و نبوت و بر دل و زره مختص اولوب توفیق مزایله یلنور علوم دن کا و کرتد که اول علم باطندر که غیبون خبر و بر
 موسی علیه السلام کا سلام و بر و ب اول دخی اکاردده سلام سکادخی اولسون ای بنی اسرائیل پیغمبری
 دیدی موسی علیه السلام کادیدیکه بن آنکه پیغمبری اید و کی سکاکیم بلدردی دیدی اول که سکاکیم مکانی
 اید و بر (قال موسی هل اتبعک علی ان تعلمن مما علمت رشدا) موسی علیه السلام کادیدیکه سکاکیم سکا تباعه
 کلمش که شول تعلیم اولند بگدن بکاعلم دار شد تعلیم اید من * دیندیکه خضر علیه السلام دیدیکه سکاکیم
 تورا و قیلدغه بنو اسرائیل تر موسی علیه السلام دیدیکه الله تعالی بکاو یله امر اید و بر * موسی علیه
 السلام اولوب دینره شرط اولیان شیعی غیریدن تعلیمی نبوت و صاحب شریعت اولمنه منافی اواز زرا
 رسوله لایق اولور که مرسل الیه اولدینی کسند دن اعلم اوله هر شیده که دینک اصول و فروعندن آنکه بعث
 اولمنده حالو که آنده غایت تواضع و ادب رعایت اولنه اول اجادن نفسی استجوال و کاتباع اولانه استیذان
 و آندن ارشاد فی سوال ایددی (قال انک ان تستطیع معی صبرا) خضر علیه السلام دیدیکه من بخله صحبت
 استطاعت ایدیم من زرا که بندن امور منکره کوروس انبیایه ایسه منکره صبر با نزل و اگر چه حقیقتده
 اول معروف ایسه ده مادامکه آنک باطن جانی بلیه (و کیف تصبر علی ما لم یحط به خیرا) آندن خضر علیه
 السلام کا عذر بیان اید و ب دیدیکه من بی ایکن نیجه صبر ایدرسن شول بنم توی اید حکم امور کیم ظاهری
 مناکیر و باطنیه ایسه منک علم اید و بر (قال سبحانی ان شاء الله صابر اول اعصی لک امرای) موسی
 علیه السلام کادیدیکه ان شاء الله بنی منک افعالک صبر اید و بر و لورسن سکاکیم صبر موسی علیه السلام
 کندیک صبر استطاعتی اولمنه و توفیق اولدنیچون وعدی مشیه الله تعالی ایدی زرا که خلاف معتاده
 صبر شدید در آنکه خلاف وعدای منش اواز و بودید که افعال عباد مشیه الله اید اوله (قال فان اتبعنی
 فلا تستلنی عن شیء حتی احدث لك منه ذکرا) خضر علیه السلام کادیدیکه چون بکاتباع ایدرسن بدن
 سواله عمل ایتمکل اول شید * که آتی بدن کور و ب انکار ایدرسن حالو که آنک وجه صحت بلز من با که
 صبرایت تا که بن سکاکیم حقیقتن و وجه صحت بیان ایدم (فانطلقا حتی اذاکافی السفینة خروها) اوله اولسه
 ساحل بچردن رکوب ایچون سفینه استیو کندی بر سفینه بولوب کار کوب ایدیدر پیغمبر علیه السلام ایدرسن
 بر سفینه آنره اوغراوب بزی اولدنیچک اهل خضر علیه السلام ییلوب انلری توله از آلدیدر بچول
 ایچوروسنه ایدر کونده خضر علیه السلام الله برالته الو ب سفینه نک قبل بچردن ابکی تخته منی خرق
 ایددی (قال اخرقها لتفرق اهلها لئلا یجدت شیئا امرای) موسی علیه السلام کادیدیکه اشوس سفینه بی خرق
 ایدک که اهلنی خرق اید من حالو که آنر بزدن نول المامغه بزه احسان ایدیدردی من آنکه شی منکر ایددک
 * روایت اولندیکه خضر علیه السلام سفینه بی خرق ایدیدک ایچنه صو کیرمدی بر روایتده موسی
 علیه السلام آتی کوریدک تویله اتی بر کندی و بر روایتده خضر علیه السلام بر زجاجدن قدحله اول خرق
 بادی (قال الم اقل انک ان تستطیع معی صبرا) خضر علیه السلام کادیدیکه بن سکاکیم بخله صحبت
 استطاعت اید من سن (قال لا تواخذا فی ما نسب) موسی علیه السلام دیدیکه اول مرده سکاکیم بکی ترک
 سبیله بی مواخذه ایتمکل (ولا تهرق من امری عمرا) بنم امر بدن سکاکیم امری تکلیف ایتمکل
 و متابعتی بکانه صبر ایتمکل بلکه تبصیرایت زرا که بن سنک صحبتی مراد ایدرسن کایسه چاره عفوایله
 و منافعه بی ترک اولور (فانطلقا حتی اذا لقیا غلاما فقتله) بعده ایکیمی سفینه دن چیهوب کیدر کن
 غلمان جماعته اوغرا دیکه لعب ایدر لدی آرالزندن بر غلام طریق طو و بونما زلدی و بالیه آنک باشین

قور باردی و باطاش ایله باشین ازدی و با باشی دیواره او رمغه اولدردی اکثرن دیدیکه اول غلام حد بلوغه
 ابرامش ایدی و آنک طبعی کافر ایدی حیاته قاسه ابوننی طغیان و کفره ابر کور و برردی (قال اقتلت
 نفسا زکیة یغیر نفسا قد جئت شیئا نکررا) موسی علیه السلام کادیدیکه قتل ایددیک شول ذنوبن طاهره
 نفسیکه قتل نفس ایتماشدی اوله اولسه شی منکر ایددیک که اول اولکیدن فح و شناعته اعظم در زرا که
 تدارک کن دکار اولدی فکالت بونک خلا فیدر (قال الم اقل انک ان تستطیع معی صبرا) خضر
 علیه السلام کادیدیکه بن سکاکیم بخله صحبت استطاعت اید من سن (قال ان سألک عن شیء
 بعد هذا فلا تصاحبنی قد بلغت من لدنی عذرا) موسی علیه السلام کادیدیکه اگر بود قعه دینکره سکاکیم
 برشدن سوال ایدرسن بکام صاحب اوغل اگر چه بن سنک صحبتی دیر سنده زرا بنم قیلدن عذری نه بایته
 ابر کور دیک و صحبت و انبیا عکده اعتذار اید چک بر عذر مالمی زرا که وصیتکی رعایت ایچوب اوج کره سکاکیم
 مخالفت ایدم پیغمبر علیه السلام ایدر الله تعالی رحمت اید قرنداشم موسابه کیم استخیا سندن اول
 سوزی سو بولی اگر بخله ایچوب صبرایت سیدی خضر کا عجب اعجاب کوسیدی (فانطلقا حتی اذا اتیا اهل
 قریة) آندن ایکیمی کیدوب حتی که برادل قریه به ایدیدر کما اول انطا که در و با ایددیکه اول ارض سکادن
 ایدیدر (استطعما اهلهم اقا و ان یضیفوهما) اول قریه اهلندن ضیافت و جسمی اوزره طعام استبدل
 اهل قریه ایسه انلری ضیافتدن ایا ایدیدر ابوهر بره رضی الله عنه ایدر آنلری بر مره اطعام ایددیکه اول
 بر بر اهلندن ایدی زجالی ایسه آندن امتناع ایددی * اوله اولسه اول ایکیمی اول قریه ده اولان نسایه خیر
 دعا و رجاله بد دعا ایدیدر (فوجدنا فیما ساجدا را یریدن بنقض فقامه) اول قریه ده بر دیوار بودیدر که اول
 دوشکه میل ایتمشیدی خضر علیه السلام آتی الیه طو غرلندی و بالیه آتی منح ایدیدک اول طو غرلدی
 و با آتی یقوب ایدی (قال لو شئت لا فقتلت علیه اجرا) موسی علیه السلام کادیدیکه اگر سن دیله سک اول
 علمت اوزره اجرا اولور دیک که آنکه تمیش ایدیدک (قال هذا فراق بینی و بینک) خضر علیه السلام موسی
 علیه السلام دیدیکه اشبو وقت بری بر بزدن فراقک و قتیذر (سأنتقل بتأویل ما لم تستطع علیه صبرا)
 سکاکیم و بر من آنک تأویلی که ظاهر حقیقتندن منکر اولدنیچون سن اکام استطاعت ایددیکه اما السفینة
 فکانت لمساکنین یهملون فی البحر) اما اول سفینه که بن آتی خرق ایدم مسا کیندن اون قرنداشک ایددیکه
 آنک بشی زمی و بشی بچرده و اجزه و اکساب ایدر لدی (فاردت ان اعیمها) دیلدم که اول سفینه بی خرقه
 عیلولو ایدم تا که غضب اولغیه (و کان و را هم ملات بأخذ کل سفینة غصبها) حالو که آنک او کشته بخلندی
 و با منوله دینور بر کافر ملک و ایددیکه هر سفینه صالحه بی اصحابندن غصب ایدردی * روایت اولندیکه
 خضر علیه السلام اول قومه اعتذار ایدوب اول ملات غاصبک شانی ذکر ایددی آنرا یسه اتی بلز لدی
 و دیدیکه سفینه کزا کا اوغرا دیندیکه عیلولو ایچون اول اتی المیه و اتی بکیدی کزدن کمره اتی اصلاح
 ایدوب کما کان نه لهنه سز (واما الغلام فکان ابوا و مؤمنین) و اما اول قتل ایددیکم غلام کفر ایدی و والدین
 ایسه و مؤمنلر ایدر لخشینا ان برهمم اطعنا و کفر (خوف ایددیکه اول غلام کافر انلره طغیان و کفری
 تکلیف اید و یا کافر ط محبتلرندن آنک دیننه متابعت ایدره خضر ک آندن خوف ایچمی الله تعالی کانی
 اعلامیل ایدی * ابن عباس رضی الله عنهم مر ویدر که فحده الحروری کانه یازوب دیدیکه خضر اتی نیجه
 قتل ایددی حالو که پیغمبر علیه السلام ولد اتی قتلدن نبی اید و بر * ابن عباس رضی الله عنه کاجوابده
 یازدیکه اگر ولد آنک حالتدن خضر کلد و کن سندنخی نیلور سکادخی جا ترا ولور که قتل اید من (قاردا
 ان یبذلهم ما یرم ما خیر امنه زکوة و اقرب رجلا) زرا دما یددیکه اول ایکیمه ریلری جل شانه اول غلامدن بدل
 بر ولد و بر کیم صلاح و زه واده و والدیننه رحمت و عطفه اقرب اوله * دیندیکه اول ایکیم سندن بر قریز وجوده
 کاوب اتی بر نبی تزویج ایددیکه اول نبی الیه قیزدن بر نبی وجوده کلدیکه الله تعالی آنکه امدن برامته هدایت
 ایددی (واما الجداره فکان لغلامین یسبحان فی المذینة) و اما اول طو غرلندیقم جدار مدینه ده اصرم و صرم
 دینور ایک غلام بچک ایدی (و کان تحت کتلهما) و اول جدار کتله اول ایک غلام کتری و ایددی
 و اول کتله اختلاف اولندی * دیندیکه اتون و با کومش و با مال و با کتب علم ایدی و بالثونندن بر لوح

ایده یکم اکابران شدی * بحالین اول کسه به کیم مونه یقینی واریکن نیجه سو نور و قدره یقینی واریکن آبدن
 نیجه بر نور و زانده یقینی واریکن کندویه نیجه تعب و پرور و حساب یقینی واریکن آبدن نیجه غافل اولور
 و دنیا نکل زواله یقینی واریکن اکابیه قلبی باتشور لاله الا الله محمد رسول الله و آنک آخر جانته یازلشدیکه
 بن اول الله جل شانته بن که الوهیده مشرکیم بود و بالکثر بن خیر و شری بن خلق ایتمین سعادت اول کسه به کیم
 انی خیر ایچون خلق ایتمش اولوب آتی خیره استعمال ایده (و کان ابوهم صالحا) و اول ایکی غلامک بابا لاری صالح ایدی
 اسمی کا شیخ ایدی آنرا بابا لریک صلاحیده حفظ اولندیله و دینلیدیکه اول ایکی غلام ایله اب صالحلری یئنده یدی
 آباء کیمشیدی اول سیاح ایدی * محمد ابن المنکدر ایدر الله تعالی بر عبدک صلاحیده ولدنی و ولدولدی
 و عشرین و حو لنده کی اهل دورانی حفظ ایدر اول انلرک یئنده اولدیغجه آنرا الله تعالی نکل حفظندن زائل
 اولمز (فأراد ربک ان یبلغا امدهما) ربک جل شانته دینلیدیکه اول ایکی غلام بالغ و عاقل اولر و یاشدیت
 و قوتلرینه ایره لرویاون سکر یاشنه کیره (و یستخرجا کثرهما) و اول کنیز بن حقره لر (رحمة من ربک)
 اول انلر ربک جل شانته دن بابا لریک صلاحی سببیلرحمت اولسون ایچوندر و یئندیکه اولده ارادی خضر
 علیه السلام نفسه اسناد ایدی زیرا که تهمینه مباشر اولدی و نایده الله تعالی به و نفسه اسناد ایدی
 زیرا که تبدل اهلک غلامله و آنک بدان الله تعالی نکل ایجاد ایدی و نالنده بالکثر الله تعالی به اسناد ایدی
 زیرا که غلامنک بلوغنده آنک مدخلی بوغیدی و باخورد اولکی نفسه شد در و او چینی خیر در و ایکنجی ایسه
 مختصر در و باخورد و ناطقه التفاتده حال عارفک اختلافیچون ایدی (وما فعلته عن امری) یا موسی اشیر
 کوردیکل اشیا بن کنندی رأیله ایسلامش بلکه الله تعالی نکل امریله ایسلامش (ذلک تاویل مالم تسطع
 علیه صبرا) اشیر و ساک خیر و یردیکم اشیا شول انکار ایدیکل امورک تاویلدر که اکسیره استطاعت ایده مدک
 * اشیر موسی و خضر صمه سنده کی دلا تندنر که استخدام لایس اوله و سفره رفیق و خادم اتخاذی جائز اوله
 و طلب علم ایچون رحلت مستحب اوله و عالم آمدن استزاده و سفر ایچون اتخاذ زاد جائز اوله و اول نوکله
 منافی اولیه و نسیان و آنک مثلی امور مکروهه مجاز اشیطانه نسبت اولنه و متعلم معلنه نواضع ایده اگرچه
 اول معلم رتبه ده اول متعلم دن ایه ده و عالم کنیدن اخذ علم مراد ایدنه شول طبعی محتمل اولدیغی شیئی
 عدم تعلیمده اعتذار ایده و امرده مشیق تقدیم ایده و متبوع تابعه اشتراط ایده و مشروطه وفاء لازم اوله
 و کثی نسیانله مواخذة اولتیه و تکرارده اوج دفعه معتبر اوله و غریب ایچون طعام و ضیافت طلبی لایس
 اوله و صنع جیل نکل رنجیه اگرچه اشیاء ایه ده و اعمال اوزره اخذ اجر جائز اوله و مسکینک شینه سی
 و یا آنک کسی و یا کندویه کفایت ایتمیشی اولمقله سکنندن چقمیه و غضب حرام اوله و مال غیرک بعضی
 اتلاف و تعقیب جائز اوله قیاسنکه آنکله باقی نکل بقسامی مر جو اوله مال و مدع و مال یتیم کی وایکی ضرر
 تعارض ایدیکنده آنک اعظم دفع ایچون اهونی تحمل واجب اوله و ولد باباسنک صلاحیده محفوظ اوله
 و دورک عمارتی واجب اولوب نرابنه دکن اهمالی حرام اوله و بیر مال دقنی جائز اوله و اشیر صمه علم حقیقده
 اصل اوله و شرع مقتضای اوزره جاری اولدیغجه انکار اولتیه (وما فعلته عن امری) قوی خضرک تبتوته
 دلیل اوله زیرا اول اقتضایدر که اول وحی اولمش اوله وانی ولیدردین در که اول وحی الهامدر و الهامک
 حجتیه آنکله استدلال ایدر روایت اولندیکه موسی علیه السلام وقتا که خضر دن عمارت مراد ایلدی
 دیدیکه بکار صیت ایت دیدیکه علی تحذیر ایچون طلب ایتمک بلکه عمل ایچون طلب ایت خضرک وحی
 و ایست اید و کنده علماء اختلاف ایدیلر دینلیدیکه خضر و الیاس ایکیسی دخی حیاتنده در هر سه موصعه
 اتفاق ایدر لر و خضرک حیاتنه سبب اولدر که ذوالقرنینله اول عین حیات طلیحون ظلمته کیر دیر خضر
 علیه السلام اول عینه رات کاوب آندن غسل و شرب ایدی ذوالقرنین ایسه آتی بوله میوب کیر و دوندی *
 ابو العباس الرمسی ایدر خضر علیه السلام جی در اشیر کفمله کامصافه ایتمین و خضر علیه السلام
 بکا خبر و یردیکه برکنه کیم هر صاحب * اللهم صلح امة محمد اللهم تجاوز عن امة محمد اللهم اجعلنا من
 امة محمد دینه ایدلن اوله فخر انک بری آتی ابو الحسن شاذلی به عرض ایدیکل ابو العباس صدق ایتمش

دیدي خضر علیه السلام بکا کاوب کندوی بلدردی و آندن ارواح مؤمنین یئنده مضمعه و یا مضمعه ایدکاری
 معرفت اکساب ایدم اگر الا ن بکایک قبیله کاوب خضر علیه السلام میتدر دینه لر آنره رجوع ایدر دکن
 و آتی میتدر دینلر استدلال ایدر لر آنیکه (قال النبي عليه السلام بعد ما صلى العشاء ليلة ارايتكم ليلتكم هذه
 فان على رأس مائة سنة لا يبقی عن هوالیوم علی ظهرا الارض) یغمبر یز علیه السلام برکیجه بتسوغا زین
 قیلد یغندر نصکره دیدیکه اشیر کیجه بی کوردیکر می اشیر وقتدن یوزیل باشنه دکن الا ن ظهرا ارضده
 اولاندن کسه حیاتده فالیمسر دره امدی اگر خضر علیه السلام جی اوله اول مد تندر نصکره به فالزردی لکن
 خضر علیه السلامی حیاتده در دینلرک اشیر حدیثه جویای اولدر که یغمبر علیه السلام دن حدیث مذکور
 صدورنده خضر علیه السلام ظهرا راضک غیری عوالمک برنده اولدی ممکندر (و یسئلونک عن ذی القرنین)
 یا محمد سنی امتحان ایچون یهود و یا مشرکون سکاذ و القرنیندن سوال ایدر لر که اول اسکندر رومی در که فارس
 و رومه بر قوده مشرق و مغربه ملات ایدی اول اجلدن اکاذ و القرنین دینلشدی و یا انکیچونکله اول نور و ظلمته
 کیردی و یا اول دنیا نکل شرق و غرب به ایردی و یا آنک ایکی کویچک قرنی اولوب آتی عمامه سیله اوزر و یا ناجینک
 ایکی قرنی واریدی * دینلیدیکه آنک اسمی هر زبان بن مرز به الیونانی ایدی یونان بن یافث بن نوح علیه
 السلام اولاندن ایدی آنک یئنده اختلاف اولندی و یا ابو الطفیل ایدر علی رضی الله عنه به ذوالقرنیندن
 سوال اولندیکه اول نبی و یا ملکم میدی دیدیکه اول نه نبی و نه ملک ایدی لکن بر عبد صالح ایدیکه الله تعالی بی
 سوردی الله تعالی دخی آتی سوردی و روایت اولندیکه عمرو رضی الله عنه بر رحلی اشدیکه آخره یا ذوالقرنین
 دوقیقرز دیدیکه اسماء بی ایله تسمی به راضی اولوب حتی که اسماء ملوکله تسمی اشدیکر دینلیدیکه اول
 ملک عادل صالح ایدی الله تعالی آتی ارضه ملات ایدوب کا علم و حکمت و هدایت و یردی واکا نور و ظلمتی تحذیر
 ایدی میرا یدیکنده اوکجه نور کیدوب آردندن ظلمت آتی احاطه ایدردی (قل سألوا علیکم منه ذکرا)
 دیکل که بن سزه آنک حالتدن الله تعالی عندندن خبر و یرور بن (انما مکانه فی الارض) برا کایر یوزنده تصرف
 امری تمکن ایدیک * علی رضی الله عنه ایدر الله تعالی کا محابی تحذیر ایدوب آنک اوزره دینلیدیکه بره
 کیدردی واکا سبب مداولندی و نور بسط اولوب لیل و نهار کا سساری اولندی (و آتیه من کل شیئی
 مبیا) و برا کاهر شیدنکه آتی دیلر و یا کاتوجه ایلر علم و قدرت و آلتدن آتی کایر کور و سبب قیلدق و یا کافطار
 ارضی قریب ایدیک (فاتبع مبیا) آندن مغرب به بلوغ اراده ایدوب کایر کور و طریق سلوک ایدی (حتی
 اذا بلغ مغرب الشمس وجدها غریب فی عین حنة) حتی که شمسک غروب ی محله ایردی اول شمسی بر قیزمش
 سیاه بالقلوصو سکارنه غروب ایدر بولدی (و وجد عند هاقوما) و آنک عندنده بر قوم بولدی که لیاساری جلود
 وحشی ایدی و طعاه لری بجرک طشره بر اقدیغی ایدی * دینلیدیکه آنده اول قوم مدینه لریک اون ایکی
 یلک قوتی واریدی اگر اول قومک ضعیفی صلیح اولمه شمسک غروب و جیتی اشیر دیلور دی و اول قوم
 کفار ایدیلر (فلما یاذا القرنین امان تعذب و امان تخففهم حسنا) دینلک که یاذا القرنین مخیر سن دیرسان اول
 قوی کفر لری اوزره قتل ایت اگر اسلامه دخول ایتمز لر و یا خود ارشاد و تعلیم شرایعه آنلرک امر نده حسن
 اتخاذ ایت اگر ایمانه کاوب مقتضای عمل ایدر لر سه دینلیدیکه قتل و اسیر یئنده تحذیر ایدی قتل مقابله سنده
 اسر حسن تسمیه اولندی (قال امان ظلم فسوف تعذب به ثم رد الی رب فیعذبه عذابا نکررا) ذوالقرنین دعوتی
 اختیار ایدوب دیدیکه اما اول کسه کیم بن اقی دعوت ایدوب اول ایسه کفری اوزره اصرار ایله نفسه ظلم ایده
 برانی زیاده قتله عذاب ایدر بر سه بعد الله تعالی کابر عذاب منکر ایدر که مثلی معمود اولیه (واما من آمن
 و عمل صالحا فله جزاء الحسنی) و اما اولکه ایمان و عمل صالح ایده آنکچون دیناده و آخر تندر حنت ایله جزا اولور
 (و سنقول له من امرنا یسرا) و برا کاهر یزدن آسان اولای دیر یوزده صعب اولای دکل (ثم اتبع مبیا)
 بعده آتی مشرقه ایر کور و طریق سلوک ایدی (حتی اذا بلغ مطلع الشمس) حتی شول موضعه ایردیکه معموده
 ارضدن شمس ابتدا کایر (و جد هاقطاع علی قوم لم یحمل لهم من دونهما ستر) آتی بر قوم اوزره طالع ایدر
 بولدی که آنک حردن آنلری حفظ ایدر بقایه لمدق زبر آنلر بر مکانه ایدر که آنک اوزره یا قرا ایتزدی سوری
 و کسکین اولدقلندن * اوله اولسه آنلر اسر ایدر ساکن اولور و یردی شمس زائل اولیجق معاشلر ایچون حقار و یردی

دینلدی که شک طالعی عندند آنرا صوبه کربوب ارتقا عنده آندن چقارلردی ویمایم کی اونلاغه
 کیدرلردی و دینلدی که آنرا بر قوم ایدیکیم عربانرا ایدی یکی قولقرینک برین دوشنوب برین اورتورلردی
 (کذلک) ذوالقرینک تحبیر و اختیارده اهل مشرق شائده امری اهل مغرب شائده کی امری کیدر
 ویا خودشمسی بر قوم اوزره طلوع ایدر بولدی که آنرا کفر و حکمده شول اوزرله نه شمس غروب ایدن قوم
 کی ایدیلر (وقدا حطنا بما نذیه خبرا) حالبوکه بر اول ذوالقرینک عندنده اولان چند وعده و آلات واسبابه
 طواهر و خفا باسته علمه احاطه اختیاردر یعنی اول کترده بر حده ابردی که آنی لطیف و خیرجل شانه دن
 غیر علمه احاطه اختیاردر (ثم اتبع صیبا) بعده مشرق و مغرب بیننده معترض جنوبدن شماله کیدر طریقه سلوک
 ایددی (حتی اذ بلغ بن السدین) حتی که اول ایکی جبل یننه ایدر دی که ذوالقرینک سدی انده بنا و انشدی
 دینلدی که سدینک ضمیمه اول سیدر که انی الله تعالی خلق ایده و سدینک فحیله اولدر که آنی ناس عمل ایده
 دینلدی که اول ایکی جبل آخر شماله ارض ترک منقطعده اولوب یا جوج و ما جوج اول ایکی جبلک
 وراسته قالمشدر (و جسد من دونهما قوما لا یجادون بقیة یهون قولا) اول ایکی سدلک امامنده بر قوم بولدی که
 عزابت لغت و ثلث قطعتار یحیون قریب اواز دی که سامعه کلام برین افهام ایده لر دی و نه کنده یلر غیرک کلامن
 فهم ایدرلردی الاشارت و بایر جانه (قالوا یا ذالقرین ان یا جوج و ما جوج مفسدون فی الارض) آنراک
 مفرجی ذوالقریننه دینلدی که یا جوج و ما جوج طاقه می ارض خنده قتل و تخریب و اتلاف زروعه فساد
 ایدیکیلردر دینلدی که آنرا ایم ربه جوق برده برینل اوت قومزری میرلردی و قوریشن کورورلردی
 و بر قوله فامدن بولدی قریب میرلردی و دینلدی که یا جوج و ما جوج ترکدن بر جیلدر یعنی بر جاعت یافت بر
 فوج اولادند ترک یا جوج و ما جوج جندن بر سر به در که ذوالقرین سدی بنایدیچک سدن طشره قلانه ترک
 دینلدی که دینلدی که آنرا کرمی ایکی قبیله در آنلردن بر قبیله سدن طشره ترک اولند یعنی چون ترک دینلدی که
 اهل خوارج ایدر فوج علیه السلام اوج اولادی واریزی سام و حام و یافث ایدی اما سام عرب و یحیی و رومک
 ایدر سام ایسه حبشه و یحیی و یافث ایسه ترک و خوز و صقالیه و یا جوج و ما جوج جک ایدر
 دینلدی که یا جوج و ما جوج جک هر بری دردن یوزیک امتدر آنلردن بر جیل صلیبندن سلاحه قادر بین
 اولاد کورکورینجه فوت اواز آنرا اوج صنف در صنفک قاملری یوزیکر میشر ذراعدر بر صنف ایسه
 طول و عرضی برابر یوزیکر میشر ذراعدر آنره جبل و حدید قائم اولمز بر صنف ایسه قولقرینک برینی
 دوشنوب برین اورتورلردی و وحشی و خنزیردن بولدی قریب آخر زمانده اکل ایدیسر لر در مقدمه لری شامده
 ساقه لری خرامانده اولیسر در مشرق جاننده کی نمر لری و طبری ده کی بحیره کی ایچره لری دینلدی که بروقتده آدم
 علیه السلام احتلام اولوب نطفه سی ترابه فارشدی الله تعالی آندن یا جوج و ما جوجی خلق ایددی امدی
 آنرا بجم شدن ناسه متصل اولور رام جم شدن دکل و هب بن منبه ایدر ذوالقرین رومدن بر جیل
 صالح ایدی الله تعالی اکادیدیکه بن سنی شول لسانری مختلف اولان امتلره کوندور برین آنلردن ایکی امت طول
 ارشددر بری مغرب شمس عندنده در آنره ناسلک دینور و بریدخی مطلع شمس عندنده در آنره منسلک دینور
 وایکی امت دخ ارض عندنده در بری قطر ایدنده در آنره هاویل دینور و بری ایسه قطر ایدنده در آنره هاویل
 دینور و ام کیره وسط ارضده اولور که آنرا جن و انس و یا جوج و ما جوج در ذوالقرین دینلدی که یارب بن آنره
 نه قوتله مکابره و نه جمله مکابره و نه لسانله مناطقه ایدرین و الله تعالی دینلدی که بن سنی لسانکی بسط و عضدکی
 شدید ایدرین حتی که هیچ شیدن قورقیه سن و سکا هیت لسان کیوزه بن حتی که سندن خلقی قورقودورین
 و سکا نور و طای تحبیر ایدرین نور اما مکده هادی اولور و ظلمت ورا کدن سنی خارس اولور و اوله اولسه مغرب
 شمس کیدر و آنده جمع کثیر بولدی که عددین اتفق الله تعالی یلور ظلمات ایدر آنری مکان واحد جغ ایدوب
 توحید و عبادنه دعوت ایددی آنراک کی ایمانه کلوب کی اندن اعراض ایددی اعراض ایدن آنراک اوزره ظلمتی
 ایشال ایدوب حتی آنی آنراک اجواف یوسه کیدر بری آنکه آنراک دعوتیه اجابت ایدر اوله اولسه مغرب
 اهلندن اکاجند عظیم جمع اولوب ذوالقرین آنره فائده و ظلمت سانی اولدی حتی که هاویل کلوب ناسکه ایددی
 عمل منلی آنره ایددی آندن کلوب مطلع شمسده منسکه ایدر دی اوکدینکی ایکی امته ایددیکی علی آنره دخی

ایندی آندن ارضک قطر ایدر سنده قاپوله واروب عمل سابقن آنره دخی ایددی اندن وسط ارضده کی امتلره
 قصد ایدوب مشرق جاننده منقطع ترک ایدر دی آندن بر امت صالحه دیدیلر که یا ذالقرین اشیوایکی جبلک
 اراننده یمایم اشیاهنده بر خلق وارد که دواب و وحوشی اقتراص ایدر حیات و عقاربی بریر و یا جله برده کی
 مخلوقاتدن هر جانلوی اهل کدن مبالات ایتزلر و آنراک کی هیچ بر خلق زیاده اولمز شک ایتزلر که آنراک دنیا
 طویل سر و یا جله براخلنه آنراک شری ابر سدر (فهل یجمل لک خر جاعلی ان یجمل ینشاورینهم سدا) سندن
 حاجت اولدر که اموالزدن سکا خرج و مصرف ویره و زک برمه آنراک یننه سد و حاجت قبله سن و ابن العربی ایدر
 اشیو دینلدی که اعمال اوزره خراج و اجر اخذی جائز اوله و ملک اوزره خلقک مصالحنه قیام و فوج لری سد
 و تقوری اصلاح واجب اوله اگر چه رعیه نک اموالندن اخذله ایسه ده بخانه که اکا احتیاج اوله (قال ما مکنی
 فیهم ری خیر) ذوالقرین دیدیکه اول شکیم رب تعالی ملک و مالندن بنی اکامکن ایددی سزله بکابدل
 ایده چککنز خرج و مصرفدن خیر لودروینم اکا احتیاجم یوقدر (فاعینونی بقوة) امدی یا یلر و یا یلر ایدر
 و الا تدن لازم اولان اشیایله بکامعانت ایدک (اجعل ینکم وینهم ردا) تا که سزکه آنراک یننه حاجت حصین
 قیلم که اول سدن کیدر (آتونی ز بر الحدید) امدی بکاحدید قطع لرین کتورک چون آنی کتورک دینلدی که
 صوبه ابرقیه اکا اساس قازدیلر و صخره لرایله طولدر و بر یافث ایدی طینه شمس دو کدیلر یاده
 یاسیچون اول ارایه بر صنف حدید و بر صنف صط بومنوال اوزره صنف حدید و صط بومنوال ایدرک
 اول ایکی جبلک و انس بر ابرینه ابر کور دیلر (حتی اذ اسادی بن الصدفین) بخانه که سد اول ایکی جبلک
 ارا سی اعلا سنده دکن اشیاهنده کوره ایدر علو اولدی فی حالده مساوی اولدی (قال ان یغوا حتی اذ اجمعه نار اقال
 آتونی افرغ علیه قمارا) بعده عمله به امر ایددی اول حدید اراننده کی خطبه آتش اوروب مناخله آنی نفخ
 ایدیلر حتی که حدید نار کی اولیچ دینلدی که بکایوش شمس کتورک که اول قیزه ش حدید اوزره دو کچون آنی
 ایددی بعضی بعضنه ملتقی اولوب حدید ایدر شمس دوزخش یکبار حصار اولدی دینلدی که اول سدلک
 عرضی الی ذراع و ارنه ساعی ایکی وز ذراع و طولی یوز فرسخ ایدی (فا اسطاعوا ان یظهروه) اوله اولسه
 یا جوج و ما جوج قوی اول سدلک لاست و رفعتیچون فوخته معدوده قادر اولیه لر (وما استطاعوا له نقبا)
 و آنک شدت و صلابتیچون اسفلندن نقبه دخی قادر اولیه لر (قال هذا رجمن ربی) ذوالقرین دینلدی که اشیو
 سد و آنک تسو به سته اقتدار بر جیل شانه دن عبادنه رجندر (فاذا جاء وعد ربی جعله دکا) بخانه که بر جیل
 شانه نک یا جوج و ما جوج جک خروجه و عدینک وقتی که اول سدن کوری ارضه مستوی و بسوط قیلور
 (وکان وعد ربی حقا) و بر جیل شانه نک وعدی حتی اولور * اوهر بر رضی الله عنمدن مرفوعام و یدر که
 یا جوج و ما جوج هر کونده سدی قازر حتی که شماع شمسی کورده که قریب اولور شول اوزرله نه
 تسلط ایدن کیم لری اخشام اولیچ آنره دستور و بر اینه فتح ایدم دیو آنراک که مواعده ایدر و الحال رب تعالی
 انی اولکی حالتیه ابر کورده و قنا که آنراک خروجه وقتی که کیم لری دستور و قننده دیکه ان شایه الله اینه
 فتح ایدم دیو اوله اینه کلد کلد آنی آلیق و قلمی هیئتده بولر آندن قازوب ناس اوزره جیقال صوری
 تتبع ایدر و ناس حصاره کیرلر و آنراک سایه اوقلرین ری ایده راوقلری قانه بولاشق کلوب اهل ارضه
 قهر ایدیکمز کی اهل سایه دخی قهر ایدلر دیکه لایه الله تعالی آنراک اوقلرینه نفق علقن ابر کور و بر جله می
 هلاک اوله رود و اب ارض آنراک میتلرین یوب و سور لری بر روایند الله تعالی امر یله دوه یونلری کی قوشلر
 آنراک جیفه لرین کور و بر الله تعالی بکدیلر بکدیلر مکانه براغه لرمده الله تعالی بره یغمور یا غروب آنکه بر یوزین
 یا لایده واکینلر و میوه لری و بر خلقه نعمت لرو و ستملر ابر کورده (و ترکا بعضهم یومئذ یوج فی بعض) یا جوج
 و ما جوج سدن خروجه و وقتنده کتورلندن بری بر لری اختلاط ایدوب ماه کی تمج ایده لر و یا خود قیام
 ساعت عندنده خلق بری بر لری از دحام ایدوب انس و جن خیران اولد قلمی حالده تمج ایده لر (ونفخ فی الصور
 فجاءهم جمعا) و قیام ساعت ایچون صوره نفخ اولوب حساب و جز ایچون آنلری جمعه جمع ایده وز
 (وعرضنا جهنم یومئذ لا کافرین عرضا) و اول کونده جهنمی کافر لره ابراز ایدر حتی که آنی اشیکاره
 کوردر (الذین کانت اعینهم فی غطاء عن ذری) که آنره بنیاده بنم آیاتمه نظردن کوزلری غطاده ایدیکه

اکنون ای که بی توحید و تعظیم اید مردی (و کما لا یستطیعون سمعا) و حقن فرط صدمه بر چون بنم ذکر و کلامی
استماعه استماع اید من زردی بر اصم کاهی اکاصیه اولنه استماع اید اما که اندر کانه مسامع علی
بالکلیه معادن منع اولشده (الغیب الذین کفرو ان یخذوا عبادی من دونی اولیاء) شول بنم غیر
عباد معی و ملائکه بی معبودین اتخاذ ایدن کافر لظن ایدر میکه آنره اول عبادت اید کاری عبادم نفع
اید و یا آنره عذاب ایتم و یا آنره عذابن مجازلر بنه کافی اولدر (انا اعتدنا جهنم للکافرین نزلا) بز کافر
ایچون جهنمی ضیف ایچون احضار اولور نزل کی قلمشتر (قل هل ننبئکم بالاکسبرین افعالا) آنره
دیگر که سزه خبر و یرهمی شول قومیکه اعمال جهنمدن قتی مقبولدر (الذین ضل سعیم فی الحیوة الدنیا)
شول کسه لدر که حیاة دنیاه عمل واجتماد لری ضایع و باطل اولدی (و هم یحسبون انهم یحسنون صنعا)
والحال آنکه کندیلرین حق اوزره اولوب عمل حسن ایتمش ظن ایدر لره دیندیکه آنره کله مراد و باهمه ایچون
عمل ایدر لدر و یا معر و فوری اوزره خلقدن منت و شرط ایدر لدر و یا معر و فوری و نصار ادر و یا و اهل در که
کندیلرین صومعه لره حبس ایتمشدر شول فضل و نوال رجا ایدر لری علامر لره هلاک و یواره ایدر (اولن
الذین کفرو و یا یات ربهم و لقانه) امدی آنر لری جل شانہ نک آیاتی قرآنه و یا توحید و نبوت اوزره نصب اولن
دلالت و بعد الموت بعثله عذاب الله لقاسمه کافر اولدر (لخطبت اعمالهم) آنر لره کفر لری بیبیله علمری
باطل اولدی آنر اوزره مثاب اولدر (فلا تقیم لهم یوم القیامة وزنا) یوم قیامته بر آنر ایچون قدر قیلرز
و یا اعمال لری وزن ایچون میزان قورمز (قال النبی علیه السلام انه لیا فی الرجل العظیم السجین یوم القیامة
لا یرن عند الله جناح بعوضة و قال اقروا فلا تقیم لهم یوم القیامة وزنا) پیغمبر عز علیه السلام ایدر یوم
قیامته بر رجل عظیم معین کتور بلور حالبوکه عند الله آنر جناح بهوضه دکاو قدری اولور و کابو آیتی دلیل
اقامت ایدی پیغمبر ایدر لری رضی الله عنه ایدر یوم قیامته بعض ناس اعماله کله لره اول آنر لره زعمده
عظمه تمامه طاغری کی اوله حالبوکه وزن اولند قده حیط اولدر پیچون جدا قدری اولیه امدی اعمال
کفار وزن اولنر دینلر ایشو آیه استدلال ایدر (ذلک جزاؤهم جهنم بما کفروا واتخذوا آتیی رسی
مزوا) ایشو کرا اولن حیط اعمال و سخت اقدار هلاک جزا لری جهنمدر شول سیدیکه کافر اولدر و یوم
آیت لری و رسول لری هز ایدر (ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات کانت لهم جنات الفردوس نزلا
شونر که ایمان کتور و اعمال صالحه ایشو ایدر الله تعالی نیک و عد سابق مقتضا سجه آنره فردوس جنت لری منزل
اولور (خالدین فیها لا یغفون عنها حولا) آنره د آغین اولدر قری حالد آنر تحول طلب ایتمرز بر اکه آدن
اطیب مکان بولمز پیغمبر عز علیه السلام ایدر الله تعالی ایدن آخرتده منزل استراولر کز آدن فردوسی
استکز که اول جنتک اوسط و اعلا سیدر آنر فوق عرش الرحمندر جنتک نهر لری آدن متغیر اولور کعب
ایدر که انده امر معروف و نهی منکر ایدر ساکن اولور (قل لو کان البحر مدادا لکلمات ربی لنفد البحر قبل
ان تنفد کلمات ربی) دیگر که اگر جنس بحر لیه سیر و صوری رجم جل شانہ نک علم و حکمتی کلمات یازم پیچون
حیر اولور بر جمل کلمات تو کفین جنس بحر لیه صوری باسره آنی یازمقدن تو کفیدی ز بر اکه هر جیم
متناهیدر اما که کلمات الهیه به ثبات یوقدر که آنکه مراد اولیا سنه و عدی و عدا سنه و عدی و خلق اوزره
حکمدر (ولو جنتنا بمثل مددا) اگر چه جنس بحر صوری مثلن آنی یازم پیچون اولکی اوزره زیاده
کتور سه وزده اول دخی تو کفین کلمات الهیه تو کفیدی ز بر اکه کاجد و عد و قدره ابن عباس رضی الله
عنه ایدر پیغمبر عز علیه السلام حضرت تر بنه یهود دیدر که با محمد سن زعم ایدر سنکه حکمت و یرایش اوله
والحال کابیکده (ومن یؤت الحکمة فقد اوفی خیرا کثیرا) اولکه اکاکمت و یر یخیر کثیر و یریلو بدر
دیندیکه بوند نصکره دیر سنکه (وما اوتیت من العلم الا قلیلا) علمدن سزه آرتی و یریلو بسز اول سیدن
و آیت نازل اولدی (قل انا انابشر منکم یوحی الی انما الهکم اله واحد) دیگر که بند خسر لک کی بشرین و حی
اولند که الهکزه واحد در ذاتده نظیری وصفاته شریکی یوقدر (فن کان بر جوقا و به) اول
کسنه که رب تعالی به لقمانی حسن حال اوزره اولسین رجا ایدر و یا و حال اوزره اوله بندن خوف ایدر
(طایع عمل عاصیا) آنر رضامن استیعو عمل صالح ایشون (ولا یشرک بعباده و به احدا) رب تعالی نک

عبادتته که بی شریک ایتمشون ربایه و یا مقابله سنده اجر طلب ایتمکه (قال النبی علیه السلام ان اخوف
ما اخاف علیکم الشرک الا صغر قالوا وما الشرک الا صغر قال الربا) پیغمبر عز علیه السلام ایدر منزل
اوزره کوزه معاصیدن زیاده خوف ایدر کم شرک اصغر در که اول علمده زیاده (قال النبی علیه
السلام یقول الله تبارک و تعالی انی اغنی الشرم کاه عن الشرم لکن عمل علما شرک قیسه غیر فائمه بری
هو والذی علیه) پیغمبر عز علیه السلام ایدر الله تبارک و تعالی دیر که بن شرک کانت شرکندن زیاده غنی بن
اول کسه که اعمال دینیته نک بونده غیر بکاشر الله ایدر بن اول علمدن بر بن اول عمل بدن غیر بکاشر الله
ایدر کی کسه بن الرسول (قال النبی علیه السلام من حفظ عشر آیات من اول سورة الکافه کف عصم
من فتنة الدجال) پیغمبر عز علیه السلام ایدر بر کسه که سورة کهفک اقامدن اون آیت حفظ ایدر و حال
فتنه سندن عصمت اولنه (قال النبی علیه السلام من قرأ اول سورة الکافه و آخرها کانت له نورا من
قدمه الی راسه و من قرأها کما کانت له نورا من الارض الی السماء) پیغمبر عز علیه السلام ایدر بر کسه
که سورة کهفک اولی و آخری اوقوبه قدمدن رأسته دکن نور اوله و اولکه کافی اوقوبه ارضدن نمایه دکن
انکیچون نور اوله

سورة مريم وهی ثمان وتسعون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(که بعضی) دیندیکه اول اسماء الله بن بر اسماء قرآنند و یا اسم سورة در و یا قصه در که الله تعالی آنکه
اقسام ایدر * دیندیکه اول الله تعالی خلقنه کافیدر که عبادنه هادیدر یدی آنر لری فوقنده در
بریه سنه عالمدر و عدنه صادقدر (ذکر رحمة ربک عبده زکریا) ایشو تلاوت اولن رجا جل شانہ نک عیدی زکریا به
رحمتی ذکر ایدر (اذنادی به نداء خفیا) شول وقت که اول رب تعالی به نداء خفی ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر
واخفا عند الله مساویدر و الا بوکه اخفا ده احیات اشد و اخلاص اکثر و یا ناکه کبری خالنده طلب و لدایه لوم
اولیه و یا موالیسی اکلم طلع اولیه که آنر دن خوف ایدر دی و یا ضعف هرم آنر صوتنی اخفا ایدی (قال رب
انی وهن العظام منی) و اول ندا سنده دیندیکه یارب کوکم ضعیف اولوب ایتمدی (واشغل الرأس شیئا) و یا تم
قبلی آغار دیندن اشتغال ایدی (ولم کن بدعائک رب شیئا) هیچ بر که دعا نمده خائب اولدم بلکه
هر دعا یدر که مدد اجابت ایدر یعنی یوسل ایدی آنی که اجابتدن کچون بدو تنبیه ایدی آنی که مدد عوله اگر چه
معتاد کل ایسه ده لکن اجابتی معتاده در و اول الله تعالی اکا اجابتی تعویذ و آتی اکا اطمان ایدی و کز علم
حقند در که اطمان ایدر کی کسه بی گرمندن خائب ایتمه (و انی خفت الموالی من ورائی) و موعده کمره
خلاصه ولی ایدر جکار دن جور خوف ایدر بن که آنر آنر شو عیسی اولوب بنوا میراثیک اشراری ایدر
(و کانت امرأی عاقرا) و یا تویم ایسه طوغرمز اولدی (فمبلی من لدنک وایا) امدی سنک عندکدن
و فضلکدن بکار بران صالح باغشله غل ز بر اکه آنر مثلی محض فضلکدن و کمال قدر تکدن رجا اولور پیچون سه
بن و خاتونم ولادته صلاحدن فالشدر (برقی و برت من ال یعقوب) که اول بدنه کمره بکاو ال یعقوب به وارث
اوله ایشو وارثه اختلاف اولندی لکن ابن عباسدن عطا نک قولنده ایدر اول خوف ایدر که آنر بنو عیسی
دین الهی اضاعه و احکامی تغییر ایدر لکن بنوا سرائیلدن آنی مشاهده ایتمیدی اولیه اولسه رب تعالی دن
بر ولد صالح دیندیکه امتی اوزره اول امین اوله و نبوت و علمه وارث اولوب دینی ضیاعدن حر است ایدر
(واجعله رب رضیا) و انی یارب برقی مرضی ایدر (یا زکریا انما نبشرك بسلام ائمه یحیی) الله تعالی آنر
نداسته اجابت ایدر و دیندیکه یاز کر یا زکریا کتبشیر ایدر بر غلامه کیم ایتمی حیاددر (لم یجعل له من قبله سمیا)
اندن اول بر کسه بی اول اسم الله مسمی قیلدر اول اسم الله سمیه اولسمه حکمت ز بر اکه اول و زکریا کی علم
و حکمتله حیات بولدی و یا انکیچون که اول شیخ فانی ایلر عجز ز عاقدن وجوده کلبشیدی و یا انکیچون که کانظیر
و تنبیه قیلد اشدی شول حیثیتدن که اول مدت عمرنده معصیت ایتمش و نه معصیته قصه قیلندی (قال
رب انی یتکون لی غلام و کانت امرأی عاقرا و قد بلغت من الکبر عتیا) زکریا علیه السلام دیندیکه یارب بنم
ایچون نسیه غلام اولور و حالبوکه خاتونم طوغرمز اولو بدر و بن ایسه بر لکدن یس و جفا نه ایرمشن (قال

کذلت قال ربك هو علي هين (الله تعالى ويا بشارتي تباع ايدي من ان تصديق ايدوب ديديكه امر سكايدن لان
 كيدرو باسك ديديكك كيدرو ربك جل شانهدركه بجايي سركا ايكيكزون كبريكز حانده وجوده كيدرو من
 بكا آساندر (وقد خلقتك من قبل ولم تلت شيئا) والحال بيجان اول سني خلق ايتدم سن ايسه اول وقتده برشي
 دكل ايدك (قال رب اجعل لي آية) زكريا ديديكه يارب بكا بر علامت قيل كه انكله خالوقك جلتي بيلم (قال آيتك
 الا نكلم الناس ثلاث ليل سويا) الله تعالى ديديكه اكا علامتك اولدو كه صحيح الخلق اولوب خرس و مرضك
 بوغيكن اوچ كيجه وكوندزد منتبا با نام ايله كلامه قادر اوليه من * اويله اولسه اول كيجه خاوتنه قربان
 ايدوب زرخه ولد واقع اولدي صباح اوليجي لساني ناسله مكالمه دن معتقل اولدي ذكر الله اراده ايتديكده
 منطلق اولوردی وناس وراه محرابدن اكا منظر اولورديكه اول نمازه جقه (خروج على قومه من المحراب)
 چون خاوتني جلنك صبا حنده محرابدن قومي اوزره جقه واردی والحال لوني متغير اولوب لساني سوزدی
 ديديكه يازكريا سكا نه حالت ايردي (فاوحى اليهم ان سبحوا بكرة وعشيا) انزه ايمالايدى ويا راوزره
 يازديكه غدا وعشيه ده الله نماز قبله لر يعنى اول صبا حده واختمامده قومه جقوب صلايه امر ايدردى
 خاوتنك جلتي وقتي اوليجي كلامدن منع اولنوب جقه ديدنده صلاي انزه اشارت ايله امر ايدراولدي * آندن
 اكا بجايي هبه ايدوب ديديكه (يا يحيى خذ الكتاب بقوة) يا يحيى قوراني جده اخذ ايت (وايتناه الحكم
 صيا) وبرا كامباني حانده حكمت وفهم تورا ويا نبوت وبردك حالبو كه اول اوچ ياشنده ايدى (وحنانا
 من لدنا) وبردن اكارحت وبردك ويا خود آنك قلنده ابو ينه وغيره رحمت وتعطف قيلدى (وزكوة)
 وبرا تى والد ينه واهل زمانه مدقه وبردك (وكان تقيا) واول مسلم مخلص مطيع ايدى رب تعالىك
 غير بدن معرض ايدى (وبرا والديه) واول والد ينه اطاعت واحسان ايديجي ايدى (ولم يكن خبيرا
 عصيا) بوخسه والد ينه عاق و رب تعالى به عاصي اولوردك ايدى (وسلام عليه يوم ولد ويوم يموت ويوم
 يبعث حيا) والله تعالى دن اكا سلام اولدي طوغر دني كونده كه شيطان دن بى آدمه ايريشن اكا ايرمدى
 واوليكى كونده كه عذاب قيردن امنده اولدي وبعث اولنمى كونده احوال قيامتدن سالم اولوب انعام
 واكمه ايرد ديديكه انسانك زيارده وحشي اشبو اوچ حانده اولور طوغر دني كونده انا قارنده الفت
 ايتديكى حالتدن ايريلور واوليكى كونده كورمك كرين كور * وبعث كونده كندويى محشرده بخاوتنه
 بولور الله تعالى ايسه بجي عليه السلامي اشبو مو اطمنده سلامتله تخصيص ايتدى (واذ كرى الكتاب مريم)
 قرآنده مريم قصه سنى ذكر ايت (اذ اتيتك من اهلها مكانا شرقيا) شول وقتكه اول بيت المقدسه ويا دارنده
 قومندن مكان شرقى به اعتزال ايتدى ديديكه ايام شاده بردك شدة بر مشرقه ده او طوروب باشنى باغلردى
 بر قورده جيسدن آرينوب غسل ايتكه كندى پس بواجلدن نصارى مشرق قبله ايدنديلر (فاخذت من
 دونهم محبا) اهلنه قريب مكانده برده ايدوب آنردن نستر ايتدى وآنده اغتسال ايجون مجرده اولدني
 حانده او طوردى (فارسلنا الهمار وحنا فتمثل لها بشرا سويا) واول حانده برا كاجرا تيلي كوندوك كه اول
 شاب امر دسوى الخلق صورتهمثل اولدني حانده آنك فاروسنده طوردى (فالت اى اعوذ بالرحمن منك
 ان كنت تقيا) مريم رضى الله عنها غايت عفاقتدن اكا ديديكه سندن الله تعالى به صيغورين اكر مؤمن
 متنى ايسك بكا ظلم وتعرض ايجكل (قال انما ارسلوك لاهب لاله غلاما زكيا) جبرائيل عليه السلام
 اكا ديديكه بن اول استعاده ايتديك رب تعالىك رسولن آنك امر به كلفين كه سكار ولد هبه ايدم كه اول
 ذنوبدن طاهر اوله ويا خود خيرا وزره ناي اوله سندن سنده ترقيسى خير وصلاح اوزره اوله (فالت اى يكون لى
 غلام لى عيسى بشر و لم النبيا) مريم رضى الله عنها ديديكه بكا ولد قندن حاصل اولور حالبو كه بكا زوج قربان
 ايتدى وبن خورا تمامش ولد ايسه يانكا حدن ويا مفا حدن اولور والحال بدن هيج برى صدور ايتدى
 (قال كذلت قال ربك هو علي هين) جبريل عليه السلام ديديكه بامريم حال ديديكك كيدرو بكا ريك
 جل شانهد ديديكه بامريم ولد خلق بكا آساندر (ولتجعله آية للناس ورحمة منا) برآي ايدرز تا كه آنى كال
 قدر غزه علامت و برهان قبله وز آنك دفته تابع اولنده آنى رحمت ايدو وز (وكان امرامقضا) اول ازله
 امر محكوم و مغرور اولدى اكا كرد و نبدل اولز آندن مريم در عنى كينيك جبريل عليه السلام

آنك دوعنه نفع ايتدى (ختمته) او نفعه دن فى الحال عيسى عليه السلام حضرت ترينه حامل اولدى (فاقتبذت
 به مكا ناصيا) اويله واسه اول قارنده كى حمله اهلندن بعيد وراه جيله ويا اقصاى داره عزرات
 ايتدى تا كه زوج سز ولادته آنى تعبير ايتمه لر * مفسرين آنك مدت حانده وقت وضعده اختلاف
 ايتدیلر ابن عباس ديديكه جل ولادتي ساعت واحده ده اولدى ديديكه مدت جل سائرناه كچي طوق زاي
 اولدى بر قورده مكز آى حالبو كه مكز ايدو طوغان مولود آندن غيرى تيز زمانده فوت اولمشدو بر قورده
 مدت جلتي آنى اولدى * ديديكه مريم آنى حامل اولمى بره اعتهده وآنك تصوير اولنمى بر ساعتهده
 وآنى وضع ايتنمى بر ساعتهده ايدى واول وقتده اول اون ياشنده اولوب عيسايه حامل اولمزدن اول ايكي كره
 حوض كورده شدى (فاياها المخاص الى جذع النخلة) ولادت وحي آنى بر نخله جذعنه الحاء ايتدى كه
 اول بر نخله يابسه ايديكه رأس و خضرى كشيدي قيش اياي ايدى اكا التجامى وجع ولادتن اكا استناد
 ايجون ايدى زيرا كه قابله سى بوغيدى (فالت باليتنى مت قبل هذا وكت نسيامنصيا) ناسدن اوناوب
 ولوملندن اوشاوب ديديكه نو ايدى بو حانندن اولوش اولدم واونوديلوب كيديدم (فنادها من تحتها
 الا تخزنى قد جعت ربك تحتك سريا) جبرائيل عليه السلام مريمه ندا ايتدى بر مكاندكه اول مريمك مكاندن
 اسفل ايدى زيرا كه مريم اكه اوزره ايدى وجبريل عليه السلام ايسه اندن اسفله وراه اكه ده ايدى
 ويا خود عيسى عليه السلام مريمدن طوغر دني آنك تحت ذيلندن اكا ندا ايتديكه مريم حكيمه كل رب تعالى
 تحت قدميتكده مريم صغير قيلدى ويا آنى تحت امر كده قيلدكه ديلرسك آنى آقيدرديلرسك طوغر ديسين *
 ديديكه عيسى عليه السلام عقيله بره اور بجي آندن بر طنلوجو سيكازى جقوب اقدى و بر قورده اول
 اراده بر نهر بابن واز ايدى الله تعالى آندن صراقتدى واول نخله يابسه سى پير اقلد يروب ميوه ويزدى
 (وهزى اليك جذع النخلة تساقط عليك رطبا حنيا) ويا مريم اول نخله يابسه سى كندو كه اماله و خجريك
 ايتكه اوزريكه شول كوينش تازه خرما دوشه (فكلى واشربى) امدى اول خرماند ييتوب نهرلك
 صويندن ايجكل (وقرى عينا) واول اوغلك عيسى ايله قير العين اولوب مريمك كيدرز * زيرا جنانكه نام
 نهر بابسى جريان ايدو نخله يابسه سى بشللنوب وقتندن اول ميوه لو كورده را كاقادر اولان رب تعالى دن
 استبعاد ايتزر كه سندن غلغلز ولد خلقنه قادر اوله وسنك اهل عصمتدن ايديكك يلوب سنى ربه دن
 تيرنه ايدو لر (فاما ترين من البشر احدا فقول اى نذرت للرحمن صوما فلن اكلم اليوم انبيا) اكر بشردن
 بر كسه كوررسك سكا ولد كدن سوال ايتديكده اشارتله اكا ديكك كه بن الله تعالىك وجهيچون صتمه
 نذرايتنشن اشبو كونده هيج بر آدمى به سويلز بن اشبو صمت صومى آنك لشر بعتهده جا ترايدى بزم شر بعتهده
 دكل (فالت به قومها تخملا) اندن مريم رضى الله عنها عيسايى طوغر دني حيشده كتوروب قومنه
 كادى * ديديكه يوسف البحار مريم و عيسايى غاره ايلتدى قرق كون انده مكث ايدوب نه اسندن طاهره
 اوليجي انكه قومنه كادى اهل اى قولجاغنده ولده كور بيجك برينوب اغلاشديلر زيرا كه اهل بيت
 صالحين ايديلر (فالوا بامريم قد جئت شيئا فريا) ديديكه بامريم بديع منكر شيله كادك (يا اخت هارون
 ما كان ابوك امرا سوء وما كانت امك بغيا) يا اخت هارون بابا لشعران زاي دكل ايدى وآنك حنه دخی زايه
 دكل ايدى بولود سكا قندن حاصل اولدى ديديكه اشبو هارون بنو امرا ايله بر رجل صالح و عابد ايدى موتى
 كونده جنازه سته قرق يلك ورجل تابع اولديكه جله سنك اشعرى هارون ايدى سائر ناسدن غيرى مريمى اكا
 تشبيه ايتديلر يعنى بظن ايدردك كه صلاحده من آنك مثلى اوله سين بوخسه اندن مراد نسمده اخوت
 دكل ايدى * ديديكه هارون مريمك لاپ اخى ايدى ويا خود انكه مراد موسى عليه السلام قرنداشى
 هارون ايدى زيرا كه مريم آنك نسلندن ايدى ويا خود هارون بنو امرا ايله بر عظيم التسوق رجل ايدى
 مريمى اكا تشبيه ايتديلر (فاشارت اليه قالوا كيف نكلم من كان فى المهد صبيا) مريم رضى الله عنها آنزه
 عيسايى كوسترديكه انرا اكا سويلوب جوابى آندن اخذ ايدو روا آنك جوابى مريمك كندوبه بخت اوله
 وقتا كه مريم آنزه جواب ايجون عيسايى كوستردى بولدفعل منكر كدن ماعدابزى خجده دخی ايدرسن بز
 بشكده كى صبى به نيجه سويلرز ديديلر (قال اى عبدالله) عيسى عليه السلام آنك كلامن ايشيد بيجك

وضعی نزل ایدوب آنرا اقبال ایدی و برقرارد میم آنرا آن کو سترجیک نیدی نزل ایدوب بساری اوزره
 انکای ایدی و عینله اشارت ایدوب دیدیکه بن الله تعالی بن عبدین و انک اول تکلمی نفسی اوزره الله تعالی بن
 عبدی ایدوب و کنه اقرار اولدی تا که اله اتخاذاولجیه (آنانی الکتاب و جعلنی نبیا) اول بکا کتاب و برسر و بن نبوتله
 اکر ام ایدوب سرور و دینل دیکه یعنی الله تعالی لوح محم و طله اسکا کتاب و برسر و بن نبوتله
 یازدین خبر ووردی تکیم پیغمبر عز علیه السلام نه وقت دیر و نبین دینله کده دیدیکه بن نبی ایدوب حاله و که
 آدم علیه السلام روح و جسد یکنده ایدی و اکثر و دیر که عیسیاه المجیل و برسی طفل و صغیرا بکن ایدی
 و در حال حیات و کرم و عمل و بر سر و دیر و دینله کده اول اناسی فارنده ایکن اکا و راه الهام اولغندی
 (و جعلنی مبارکایما کنت) و هر قنده اولسم بنی خلقه خیر تعلیم ایدوب بکایمان و اتباع ایدوب نفع ایدوب قیلدی
 (و اوصانی بالصلاة و الزکوة مادمت حیا) و حیاته اولدی بجه بکاملا و زکاته امر ایدی یعنی ماله حالان
 اولورسم و یاراندن نفسی تطهیر ایدوب و یا خیردن استکنا رایدوب (و برابوالدین) و بنی والده مه محسن و رحیم
 قیلدی (و لم یجعلنی جبارا شفیا) و اول بنی کند و به عاصی قیلدی و دینل دیکه شق اولد که ذنب ایدوب
 نوبه ایتمه (و السلام علی یوم ولدت یوم موت و یوم ابیت حیا) جنس سلام بنم اوزره در طوع و بدیع کونده
 و اولدیکم کونده و یوم اولندیم کونده امده اولم تکیم بچی علیه السلام سلامده معنای یکدی
 عیسی علیه السلام اشبو کلانی سولیلین اول قوم مریم براتن یلدیلر و بعده صبیانک تکلمی حدنه
 ابرنجیه دکن سولیدی (ذلک عیسی ابن مریم قول الحق الذی فیہ یخرون) اشبو یعنی تقدم ایدن عیسی
 ابن مریم سولیدی شول قول حقیقه که نصاری آنده اختلافا ایدوب شول وجهله کیم انزل
 کیمی انی ابن الله و کیمی هو الله دیدی و حودایسه انی ساحر دیدی (ما کان الله ان یخذ من ولد) الله تعالی بنک
 نعتندن دکر که ولد اتخاذایده (سبحانه) خلقک صفات دن اولد منزه در (اذ قضی امرها فاعلمت قول له
 کن فیکون) اولک بر نبی اراده ایتمه کن دیکه سیله ایجاد ایدوب اوله منز و مقدس اولدی که ولد اتخاذایده خلق
 کیمی اقبال ایده احتیاج اوله (وان الله ربی و ربکم فاعبدوه) و الله تعالی بکام ایدوب که اول بنم و بعد
 و مرکز و بکن در کعبادت ایدوب دیم تکیم صلا و زکاته و والدغه برله امر ایدی بکی (هذا صراط
 مستقیم) برعل جل شانه بکاشیوا امر ایدی بکی دین صحیح و طریق مستقیم (فاختلف الأحزاب من بنیم) مریم
 خلص عیسیایی و لاد تیجون عبدی شانه احزاب ناس اختلافا ایدوب یلر و دیر دیکه اول ولد زناد و نصاری
 ایه اوچ فرقه اولدیلر که اول نسطوریه و یه قوسیه و ملکیه در و نسطوریه دیدیکه اول طسا بن الله در
 اطهار ایدوب بعده آنی رفع ایدوب یه قوسیه دیدیکه حاشا اول کندی بره انیوب بعده صعود ایدی
 و ملکیه دیدیکه الله تعالی بنک عبدی و نبی سیدر (قویل للذین کفروا من مشهد یوم عظیم) و یل کافره شول
 یومک شهر و دند که هول و حساب و جزای عظیم در که اول یوم قیامت در و یا خود اولکونده ملائکه و انبیانک
 و الهه و جوارح بنک شهادت که انزل کفر و فسوق در انکه آشکاره اولسر در (اسمع یوم و ابصر یوم
 یا یوتی) انلر عجب ایشیدر و کور در یوم قیامت که نرم در کاهمه کور و در جدید در که انزلر اشتراکینه
 و کور و ملکیه تعجب اولنه و حاله که دینیه حق ایشیز و کور من ایدوب یا خود یوم قیامت که انزل کیمی ایشیدر
 و کور و انزل شول و قنده که الله تعالی سورة مائده آخرنده ذکر ایدی بکی منوال اوزره عیسی علیه السلام ده که
 سن ناسه الله تعالی بن غیر بنی و اناسی ایکی الله ایدوب دیکه دیدی (لکن الظالمون الیوم فی ضلال مبین)
 لکن کفرله بیکارینه ظلم ایدوب انرا شو کونده خطاه میده در شول سید که استماع و نظرله نه فی اولاسی و قنده
 غفلت ایدوب دیدی (وانذرهم یوم الحشره اذ قضی الامر و هم فی غفلة وهم لا یؤمنون) یا محمد انلری بخور و یف
 ایت شول کونده که آنده معنی اساتنه و محسن قات احسانه تحسیر ایدوب شول و قنده که حسابدن فراغ
 ایدوب اهل جنت جنتیه و اهل نار نار کیده و حاله که انلر آخرنده ایشیز بکری شد اند و اهل الدن غافل در
 انی تصدیق ایشیز و پیغمبر عز علی الله علیه السلام یوم قیامت که اول جنت جنتیه و اهل نار نار
 کیده و یوم موت کور یلوب جنت و نار آراسته و غزلنه و بر منادی ایدوب که یا اهل جنت منزه من بعد
 موت یوقیر و یا اهل نار منزه دخی من بعد موت یوقیر و اوله اوله اهل جنتک فرحدری و اهل نارک ترسدری

زیاده اوله پیغمبر عز علیه السلام ایدوب اهل جنتک هر بری جنته کیر من دن اوله اکا نارد که مکای کوستریلور که
 اسماست ایتش اولسه اکا کیر بسردی تا که شکری زیاده اوله و اهل نار دن هر بری ناره کیر من دن اوله اکا
 جنته کی مکای کوستریلور که احسان ایتش اولسه اکا کیر بسردی تا که حسرتی زیاده اوله (انما نحن نرب
 الارض و من علیها و البسائر جمعون) بزارضه و اوزرند که مخلوقات و وارث اولور و آنلری اقتدا و اهلا که
 و آخرنده بزه رجوع ایدوب اهل عالم نه کوره مجازاة اولور و (واذ کرفی الکتاب ابراهیم انه کان صدقا نبیا)
 آنره قرآنده ابراهیم علیه السلام خبرین ذکر ایشکه اول صدقه ملازم و الله تعالی بنک غیوب و آیات و کتب
 و رساله کثیرا تصدیق و نبی مرسل ایدی (اذ قال لایه) شول وقت که یا یاسی آزر بن تارخه دیدیکه اول اجنامه
 عبادت ایدوب (باب لم تعبد مالا یسمع و لایبصر و لایفقی عنک شیئا) ای بابا بچون عبادت ایدوب سن
 برشته که سنک حالکی بلزد کرکی ایشیز و خضوعی کور من و نفع جلینده و ضرر دیننده سکا برشی و مفید اولز
 (باب انی قد جاءنی من العلم ما لم یأتک فاتبعنی اهدک صراطا سويا) ای بابا الله تعالی بنک طریق مستقیمه
 دلالت علی حاصل اولوب در که اول علم سنده یوقد و بکاتباع ایدوب تعلیم استکشاف ایشکل کستی طریق
 ضلالتدن قورنارم و طریق مستقیم کوسترم (باب لا تعبد الشیطان) ای بابا شیطانک کفر و شرکدن سکا
 تربیتنه افکار ایدوب کاطاعت ایشکل (ان الشیطان کان للرحمن عاصیا) زیرا که شیطان الله تعالی به عاصی
 اولوب در عاصی به اطاعت ایدن دخی عاصیدر (باب انی اخاف ان یسک عذاب من الرحمن فتهکون
 للشیطان ولیا) ای بابا اگر کفر اوزره اقامت ایدوب سنک یلور سنکه الله تعالی بنک عذاب ایدوب نارده
 شیطان قرین اولور سن (قال ارغبت انت عن الهی یا ابراهیم لئن لم تته لارجنک و اهجرنی ملیا) آزر کا
 جوابده دیدیکه یا ابراهیم من بنی اصنام عبادتدن صرف ایشکی دیر من و الله اگر من یونک کیمی مقابلده
 اصنامی تعیب و تقبیحدن امتناع ایشکل سنی سب و شتم ایدوب و یا بخاره ایدوب اولدور بن ایدی بدن حدرا ایت
 و برنجیه زمان بکام و یلوب قائم کیت (قال سلام علیک سامعک ربی) ابراهیم علیه السلام
 اکا و دیم و متار که همیشه حسینه ایدوب مقابله و جهی اوزره دیدیکه وار بدن سالم اولوب بدن سکا کوره
 ایدوب سنک سنجیون رب جل شانه دن دیر بن که مفرقه سبب اولور و یا بانی سکا توفیق ایده (انه کان
 بنی حقیبا) اولوب تعالی بکابر و الطافده بدیع اولدی (واعترککم و مات دعون من دون الله) و مریم و الله
 تعالی بن غیر معبود اتخاذا ایدوب یکمز اصنامی ترک ایدوب اوله اولسه اشبو یلد که کوئادن ارض مقدسه به
 کیدور بن (و ادعونی عسی ان لا اکون بدعاری شفیا) و بالکروب تعالی جل شانه به عبادت ایدوب بن
 یوحنه منزل کیمی آنک عبادتیه هیچ احدی اشرار ایشیز و جالیدر سکر رب جل شانه به دعامده خاتب اولیم
 (فلما اعتراهم و ما یبدون من دون الله و هیهنا الحق و یه قوسیه و کلا جملة نبیا) و قنای که ابراهیم
 علیه السلام آنلری و الله تعالی بن غیر عبادت ایدوب کیری اصنامی ترک ایدوب ارض مقدسه به واردی برا کا
 ولدی اصحابی و انک ولدی یعقوبی هیه ایدوب و ابراهیم و اسحاق و یعقوب دن هر بری نبوتله اکر ام ایدوب
 دینل دیکه برکسه که الله تعالی بن رضامن اشبو هجرت ایده الله تعالی اکا دینده و آخرنده اکر ام پدر (ووهبنا
 اهل من رحمتنا) و برا آنره رحمتدن نبوت و اموال و اولاد و دردن (و جعلناهم لسان صدق علیا) و آنلر
 ایچون جمیع ادیان اعلی عندنده شام حسن رفیع قیلدی که هر بری آنلری توفی و آنره شیا ایدوب (واذکر
 فی الکتاب موسی انه کان محصا) یا محمد من آنره قرآنده موسای ذکر ایشکل که اول و حد و عبادتده شرک
 و ریادن محض ایدی و یا خود الله تعالی انی دندن خلص ایشندی (و کان رسولا نبیا) و اول الله تعالی بنک
 خلقه رسولی اولوب اندن آنره شرایع و احکامی ایدوب دردی (و نادیه من جانب الطور الايمن) برا کاطور
 جانبندن آنک عیننه ولی ایدوب جهم شندن (انی انا الله رب العالمین) دیوندا ایدوب و بطور مصرله مدین اواسته
 بر جلد که اسمی زیددر (و فرناه نبیا) و دخی بر آنی کندیزه مناجات ایشکه تریب ایدوب و رحیمینه که
 آنک کلام ازلیسن ایشندی و دینل دیکه الله تعالی انی عجب اوزره رفیع ایدوب حقی که قتلک صریفی ایشندی
 (ووهبنا له من رحمتنا اخاه هارون نبیا) و بزم و سایه رحمتدن فرنداشی هارون نبی هیه ایدوب که
 اول اکامعین اوله (واذ کرفی الکتاب اسماعیل انه کان صادقا و عدا) یا محمد آنره قرآنده اسماعیل دخی

ذکر آنکه اول وعدنده صادق ایدی اگر چه وعده وفا انبیاء هر برنده موجود در لکن غیر دیده معهود
اولیان وفا آند و بولند و در کذب اولغنه صبره وعد ایدوب وفا ایدی و بر وجه بر مکنده آنک رجوعه دکن
انتظار ده وعد ایدی بکنده نصکره اول وجه انتظار اید آند و اوج کون بر قولده بر ییل اقامت ایدی (و کان
رسولانیا) و اول قومنه رسول و نبی ایدی اشبود لیلدر که هر رسول صاحب شریعت اولی لازم اولیه
زیرا که ابراهیم علیه السلام اولادی آنک شریعتی اوزره ایدیلر (و کان یا مراهله بالصلاة والزکوة) اول
اهل ذینته و یا قومنه صلاة و زکاتله امر ایدردی (و کان عند ربہ مرصیا) اول رب تعالی عندنده هر قول
و فعلنده استقامت چون مرضی ایدی (و اذ کفی الکتاب ادریس) و کذلک قرآنده آنله ادریسی ذکر ایت
روایت اولندیکه اکا و قوز صحیفه نازل اولدی اسمی اخنوخدر کثرت در سیحون اکا ادریس لقب ویرلدی اول
قلله کایت ایدن و اول ثیاب دیکن و اول دیکامش ثیاب کین و اول سلاح قوشان و اول کفار قاتل ایدن و اول
علم نجوم و حساب نظر ایدن ادریس علیه السلام ایدی (و انه کان صدیقانیا) و اول الله تعالی ایدن اخبارنده
صادق نبی ایدی (و رفعا مکانا علیا) بر آنی مکان عالی به رفع ایتدک دیندیکه جنته و یا جماع سادسه به
و یا ابراهیم به رفع اولندی * آنک سبب رفعه کعب و غیر ییدن روایت اولندیکه اول بر کون کونشک امید
بر حاجت کیدوب آنک حرنندن متأدی اولدی دیدیکه آنک مجرد حرنندن متأدی اولیجی آنک عظم جرمیه
بر کونده بشیوز میلق مسافه بی آنی کتور مکه قطع ایدن ملک نه مرتبه ده متأدی اولدی و اولدی اول
ملکدن آنک نقل و سرفی تخفیف ایت دیودعا ایدی * الله تعالی اکا اجابت ایدوب ملک آنک نقل و سرنده
خفت بولدی دیدیکه یارب بونک نقل و سرفی خفته حکمتک ندر * و یورلدیکه عیدم ادریسک دعا سخته ایا عذر
دیو اکا بولدی آند و ول ملک الله تعالی دن دیدیکه ادریس علیه السلامی زیارته اذن و یره حتی که اذن اولوب
ملک ادریس علیه السلامی زیارته کادی * ادریس علیه السلام اکا دیدیکه بکاعلم ایدیکه منکام ملک الموت
چینده صداقتک و اراش دیر مکه بتم اجلم ناخیری ایچون اکا شفاعت ایده سن تا که شکر و عبادتم آرتورم
ملک نم دیوب ملک الموت آنی شفاعته وعد ایدی و ادریسی کندی الله یله الوب مطلع شمس عندنده کندی
مکانه قودی و ملک الموت و اربو حاجتن سولدی ملک الموت دیدیکه اما اجلی ناخیره چاره یوقدر لکن موتی
نه وقتده اولور اید و کن سکا خبر و یره بن ملازم دیوب * ملک الموت آنک عمری دیوانه نظر ایتدیکه نکند
دیدیکه اول صاحبک آدمی به ظن ایدرینکه ایداموت ارمیه * زیر آنک موتی کونشک مطلعی عندنده سنک
مکانه اولدی چینه ایکن تقدیر اولغندر * ملک ایدی الان بن آنی کندی مکانه قویوب سکا کلشن
ملک الموت ایدی اولیه اولسه اول آند قبض اولغندر آندن ملک مکانه رجوع ایدوب ادریسی آند
میت بولدی * دیندیکه انبیاء دن درت کسه حیانه درلر ایکیسی برده در که اول خضر و الیاسدر و ایکیسی
کو کده در که اول ادریس و عیسا دره و هب ایدر ادریس علیه السلام ایچون هر کونده زمانده کی جمیع اهل
ارض عبادتی دکلو بالکتر انکچون عبادت رفع اولور و دی ملائکه انی نجب ایدوب ملک الموت انی زیارته الله
تعالی دن احتیذان ایدی اذن اولیجی اکا آدمی مورتنده کادی و ادریس علیه السلام صائم الدهر ایدی افطاری
و قنده انی طعمه دعوت ایدی اول ایه انکاه اکدن ابا ایدی اوج کره بویه ایدیکه ادریس علیه السلام
اکا دیدیکه دیرینکه نه حالو کسه سین بکا کندیکی یلدره سن دیدیکه بن ملک الموت اذن الهی ایه زیارته کلشن
ادریس علیه السلام اکا ایتدیکه سندن حاجتم وارد یلرینکه روحی قبض ایده سن تا که موت کر بن ذوق ایدم
بعده روحی کیر و بدنه رد ایده من که موته زیاده مستعد اولم اذن الهی ایه انی ایدی بعده ادریس علیه السلام
اکا دیدیکه سکا ایکی حاجتم دخی وارد که اول بنی ناره ایلتوب ورود ایتدیره سن آندن صکره جنته ایلتوب
کیردیره سن اذن الهی ایه اول انی ناره ایراد ایدن و جنته ادخالند نصکره ملک الموت اکا چیققل کسنی کیر و مکانه
بر کورم دیدی * ادریس علیه السلام حضرت لری آند بر شجره به تعلق ایدوب بن بوندن چیه مزین دیدی الله تعالی
اول ایکیسی چینه حکم اولغچون بر ملک کوندردی ملک اکا دیدیکه کیردک نبیون چیه مزین دیدیکه الله
تعالی دیدیکه (کل نفس ذآتقة الموت) هر نفس موتی ذوق ایدیردیر بن ایه انی ذوق ایتدم و دخی دیدیکه (وان
منکم الا وارهبا) سزدن هر کسه یوقدر لا اول ناره ورود ایدیردیر بن ایه اکا ورود ایتدم و دخی دیدیکه

(وما هم منها بمخرجین) اهل جنت جنته کیردکرنده آندن چقا و لزل اول ایلدن بندخی کیردم چقه ازین * ملک
الموت و حی الهی کلدیکه اول جنته بنم اذتله کیردی بنم امر مله چقا رامدی اول آند حیا نده در (اولئک
الذین انعم الله علیهم من النبیین من ذریه آدم و من جماع نوح و من ذریه ابراهیم و اسماعیل) اشبوسوره
اولندن بوجمله دکن ذکر اولان زکریا و یحیی و عیسی و ابراهیم و احمق و یعقوب و موسی و هارون و اسماعیل
و ادریس علیهم الصلوٰة والسلام نبیندن شونلر و که الله تعالی آنلره دین و دنیا نه مملکتک انا علیه انعام
ایدیکه آنلر بعضی آدم ذر یقندند و که اول ادریس و بعضی نوحه سفینه ده کتور دیکم زکسه ذر یقندند و که
اول ابراهیمدر که سام بن نوح اولاندند و بعضی دخی اسر ایل ذر یقندند و که اول موسی و هارون و زکریا
و یحیی و عیسا در * اشبوسنده دلالت وارد که اولاد شات ذر یقندن اوله (و من هدینا و اجتینینا) اشبوزکر
اولنلر بر زم طریق حقه ارشاد و نبوت و کرامتله اصطفای ایتدکار یقندن ایدیلر (اذا تلی علیهم آیات الرحمن
خروا سجدا و یسک) چن آنله الله تعالی آنلری تلاوت اولسه مجده به واروب اغرلردی امدی سزدخی
انلر کی اولولک (قال النبی علیه السلام انلوا القرآن و ابکوا فان لم تبکوا فاقبوا) یغمیر علی الله علیه و سلم
ایدر قرآنی اوقیوب اغلا کزاکر کوزلر یکر اغلامر سه تحزنله اغلر کی اولولک (تخلف من بعدهم خلف) اول
نبیلر نصکره قوم سه کلدیکه انلر یود و لاحقر یدر و یا یوامندن بر قومدر که (اضاعوا الصلوة) انر صلاة
مفروضه بی ترک و یا وقتندن تأخیر ایتدیلر (واتبعوا الشهووات) نفس لربنک شهووات طاعت الله اوزره
ایشار ایتدیلر (فدوف یاقون غیا) انلر آخر تنده شرملاقی اولسر لر در * و هب ایدر فی جهنمه بر نهر در که قمری
بعید طهه ی خیندر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر اول جهنمه بر و ایدر که سائر اودیه آنک حرنندن
الله تعالی به استعاذه ایدر لر اول اعداد اولغندر زبانه و شرب خره و اکل روایه و عقوق والدینه و شهادت زوره
اصرار ایدر که قویه ایچدن اوله (الامن تاب و آمن و عمل صالحا) مکر که آندن توبه ایدوب ایمان و عمل صالح
ایشلیه (فاولئک یدخلون الجنة و لا یظلمون شیئا) امدی انلر جنته ادخال اولنوب اعماللری جزا سندن
برشی نقص اولنلر (جنات عدن التي وعد الرحمن عباده بالغیب) شول اقامت جنتلری که الله تعالی انی انلره
وعد ایدی حالو که اول انلر دن غایبه در (و انه کان وعده ما نبأ) اول الله تعالی نلک وعد ایتدیکه جنتی وعد اولنلر
کوب ابریشور اولدی (لا یسمعون فیها لغوا و الا سلاما) انلر آند فضول کلام ایشور لریلر که بر قول ایشیدر لر که
آند عیب و نقیصه دن سالم اولور لر * سلام هر خبری جامع احد و بعضی اهل جنت جنته آنلری و یاله ابر کور و رشی
ایشور لریلر که انلر الله تعالی کیری برلر شیه سلامدر و یا ملائکه دن کندیله سلامدر و یا خود الله تعالی دن
سلامدر (و لهم رزقهم فیها بکرة و عشا) آند انلره متعین عادی اوزره بکره و عشیده رزق لری کلور *
اهل نفس ایدر جنته کچه یوقدر که آند بکره و عشی اوله بلکه انلر ایدر نوره در بلکه رزق لری شاولی یکی طرفی
مقدارنده کلور دیندیکه انلر تبارک و تعالی جبار لر رفعله و لیلک و قننی جبار لک ارشاده یلور لر دیندیکه
انکاه مراد و فاهیت عیش و معیت و زقدر (تلك الجنة التي نورث من عبادنا من کان تقیا) اشبوشول جنتدر که
انی عباد مزین هر قی اولانه و بر رز و وارنه موروثک مالنی و یر عمر کی دیندیکه متقیلر جنته شول * مکانه
وارث اولور لر که اهل نارا کایر یسر لردی اکرا طاعت ایتدیر * وقتا که یغمیر یز علیه السلام اصحاب کمف
و ذوالقرنین و روحدن سوال اولندند ابرته خبر و یره بن دیوب انشاء الله دیدی آندن وحی اون بش و یاقرق کون
منقطع اولوب زیاده مهموم و محزون اولدی حتی کسه مشر کرمحمدی ربیسی ترله ایدی دیریلر بعده وحی ایه
جبرائیل علیه السلام اکا کادیکنده دیدیکه یا اخی جبرائیل نه سبیله اکنوب کلدک جبرائیل علیه السلام
ایتدیکه (وما تنزل الا بالمریک) بر عید ما مورسکانر و از دکل الاریل جل شانه نلک امر یله در یعنی جبرائیل
علیه السلامه الله تعالی امر ایلدیکه محمد علیه السلامه بویه جواب و یره (له ما بین ایدینا و ما خلفنا و ما بین ذلالتنا)
اول الله تعالی به مختص دره اما کن و یا جنتلر علمی بر مکنادن بر مکنانه که انتقال ایدور و بر زمانده که نزول ایدر
و بر زمانده که نزول ایتدیر الا انک امر و مشیتله در * دیندیکه یعنی او کیزده اولان امر آخرت و ثواب و عقاب
و آردم زده اولان امر دنیا و ایکیسی ارشاده اولان ایکی نغحه یعنی که قرق ییلدر و یا خود او کیزده کی دیندن قنلان
و آردم زده کی دیندن کن و ایکیسی ارشاده کی مدت حیاتلر اوله * یا خود او کیزده کی مورتنده نصکره و آردم زده کی

خلق اولی از مردن اول و باقی سببی را ساخته کی مدت حیات اوله و یا خود او که زده کی ارضه در بخانکه
 اکازول مرادیده و زور آرد مرده کی ساد بخانکه اندن نزول ایده و زایکسی اراسته کی هوادر (وما کان ریل
 نیسا) یا محمدریک تعالی سنی ترک ایدر اولدی یعنی بزم عدم نزول از نزوله امر اولدی و غمز ایچو ندر یوخسه الله
 تعالی سنی ترک ایتمه یچون دکدر بیکه بر حکمت ایچوندر که اول انی اراده ایتدی و بدینلکه اشبو آیتک اولی
 متقبل قولی حکایت اوله بخانکه چته کیره یعنی بزم چته نزول از دکل الا الله تعالی نیک امر واطفه در
 اول جمیع امورک مالکیدر اول کرک صائف و یا حاضر و یا مترقیدر اولکه آنی بولدق و بولور زانک لطف و فضلنددر
 و بعدد الله تعالی انلک اول قولی تقریر ایدوب دیدیکه رب تعالی عمل اهلنک اعمالی و انک اوزره انلر ایچون
 وعدا ایتدیکی توانی اونودر اولدی (رب السموات والارض وما بینهما) اول سموات وارضه وایکسی بیننده کی
 خلقک رسیدر اکر اکنسیان جا نزولونه ربوبیتی مستحیل اولوردی امدی اول نسیاندن منزه در (فاعبدوه
 واصطبر لعبادته) اوله اولسه اکا عبادته اقبال و انک اوزره اصطبار ایت یوخسه بر مدت و حیکت احتیاسندن
 و یا جماعت اعدادن ضیق الصدر و لغفل (هل تعلم له سمیا) اول الله تعالی به مثل وعدل و یا هیچ احدی الله اسمیه
 نسبی ایتمش یلورمیسن زیرا که مشرکین اگر چه صفیه اله دیو تسمیه ایدر لکن جدا الله اسمیه تسمیه
 ایتمشدر (وقول الانسان اذا مات اسوف اخرج حیا) یعنی منکر اولان جنس انسان دیر که بخانکه
 بن فوت اولوب دفن اولنم قبردن حی اولدیم حالد چیمیم (اولایذکر الانسان اما خلقناه من قبل
 ولم ینک شیئا) اول انسان تذکر و تأمل ایتمه بیکه بحالتدن اول اول هیچ برشی دکل ایکن بزانی خلقه وجوده
 کتورلدی یعنی اکر اول نشأه اولای تذکر ایتسه نشأه اخرای انکار ایتمزدی زیرا بدأ خلق اعاده دن اعجب
 و اغرید خالق قدرته دلالت اقر بدشول حیثیتد که اعاده بدأ دن اهنودر (فوریک انخسرتم و الشاهین)
 ربک جل شانہ چیمون اول بعثه انکار ایدر نلری معاده شول دیناده کی فریضی شیاطینله مشرک ایدر زبیرا
 هر کافرانی اغوا ایدن شیاطینله برزنجیره اور وایسدر (ثم انخسرتم حول جهنم جنبیا) بعده بزانی جهنم
 حولنده دیر زری اوزره چوکش اولد قری حالد احضار ایدر زانکه سعدانی کوروب کنیدرک نجاسته غیظه
 و سرور زیاده اوله و اشقیایسه معادل یچون ادخار ایتد کاری عده به نازل اولوب سعدانک انلردن دارنوابه
 رجوع لرینه و دخی کنیدر اوزره شمانلرینه غیظ و حسرتلری زیاده اوله (ثم انزع من کل شیعة ایهیم اند
 علی الرحمن عتیا) بعده هر امتک کفارندن قنغیسی الله تعالی به جرات و کفرده اشد و جرمده اکثر اولانی
 آیروب ناره ادخاله انلری تقدیم ایدر زبیرا بعضی آواره ایدر انلر جمعی مسلسلین مغلولین اولد قری حالد
 جهنم حوانه احضار اولد قری نصرکه جهنم ادخاله الا کفر فالاکفر تقدیم اولنور (ثم لنحکم انکم بالذین هم
 اولی بها صلیا) بعده انلردن ناره دخوله احق اولانه اعلم که انلر کفر و عتوده ریاستلر یچون ضال
 و مضل اولد قری یچون عذابلر بزم مضاعف یلور (وان منکم الا واردها) والله سزدن برکمه یوقدر الا اول
 ناره ورود ایدر (کان علی ربک حتما مقضیا) سزلکا کاورود کزرب تعالی نل اوزر بکزه انی قضای مقضا سنجه
 امر لازم اولدی (ثم نبی الذین اتقوا) بعده متقیرلری اندن انجا ایدر (ونذر النالین فمجا نبیا) و کافرلری
 اول ناره دیر زری اوزره چوکش ترک ایدر زبیرا اشبو ورودک معنایسته مفسرون اختلاف ایتدیلر ان عباس
 ایدر که اول اکثر اولدیر و فاجر ناره کیر بعده الله تعالی اندن متقیرلری جقار و بر قوم دیدیکه اول
 ورودله مراد حضور و رفیع و یوخسه دخول دکدر زیرا که مؤمنلر ایدر ناره دخول ایتملر (ان الذین سبقتم
 منا الحسنی اولنک عنهما بعدون) دلالتیه که سوره انبیاده کاراکن قول اول اصدر که اهل سنت اکاذابلدر
 شول دلیل ایه کیم (قال النبی علیه السلام لا یوت مسلم ثلاثه من الولد فی النار الا تحله التسم) پیغمبر عز علیه
 السلام ایدر بر مسلم که انک اوج ولدی وفات ایدر انک ناره دخولی (وان منکم الا واردها) قول شریفه کی قسم
 غفلت یچون اولور جابر رضی الله عنه ایدر پیغمبر علیه السلامی اشته که دیر ورودله مراد دخول را لبوک
 مؤمنلر بر دسلام اولور ابراهیم علیه السلام اولدی کبی و کافرلر ناره اولور روایت اواندیکه اهل جنت
 دیر که رب تعالی قسم ایتمدیکه بزنی ناره ایدر ایدر دینله که سز ناره ورود ایدر بکن الا بکه اول خامده ایدی
 اما که (اولنک عنهما بعدون) قولیه مراد انلر ناره اندن ابعاد اولمشدر و بدینلکه اول ورودله مراد صراط

اوزردن عبور دیر زیرا که اول ناره اوزره عمد و دجسدر (واذا اتلی علیهم آیاتنا ینتابون) چن انلر بزم آیتلر تلاوت
 اولنسه که اول بنفسم و یا رسول الله علیه السلام بیایله مینه درو یا خود و انجبات الایحازدر (قال الذین کفروا
 للذین امنوا ای الفرقین خیر مقام واحدنا) اهل مکه صحابه نیک فقر اسنه دیدیکه حال بکه انلر ده
 قشافت و عیشلرنده خشونت و تبا بولنده و نانت اولوب مشرکون ایسه صاحبلرین مارا لر و باشلرین دغلر
 و فخر لاسلر کیرلر دی ایکی فریقدن مؤمنین و کافریندن قنغیسی منزله خیر لور و مجاس و مجتهد احسندر
 وقتا که مشرکون آیات و انجبات ایتمدیلر و کامه عارضه و دخلدن عاجز اولدیلر حظوظ دنیاندن مالموریه
 افتخاره باشلدیلر و دیناده حظلرینک زیاده سن عند الله فضل و حسن احوال لرینه استدلال ایتدیلر زیرا که
 نظر لری حیات دنیانک ظاهری اوزره قاضر ایدی اوله اولسه اول زعم فاسد لری و داولتوب دینلکه (وکم
 اهل کافلم من قرن هم احسن انا و اهلنا) قرون ماضیه دن نیجه قرن اهلنک ترا هلاک ایتمش که انلر اشته
 کفره دن مالد که اکثر و منظر و زینتده احسن ایدیلر (قل من کان فی الضلالة فلیجده الی الرحمن مددا) دیکل که اول
 کسه کیم کفرده اوله الله تعالی انی طول عرایله امداد و امهال ایدر که اول اکاستدر و اچ اولوب انکله معاذیری
 منقطع اوله (حتی اذارا و اما یوعدون اما العذاب و اما الساعه) حتی بخانکه اول کفره و وعد اولد قری کورده
 یادینده مسلمون انلر اوزره غالب اولوب قتل و سرلری عذابله ایره لر و یا خود یوم قیامتده خزی و نکاله ایره لر
 (فیسلمون من هو شر مکانا واضع جندنا) اول وقتده یلور که ایکی فریقدن قنغیسی منزله شول
 و اعوانده اضعه قدر که انلر ناره و مؤمنلر جندنا و اولور (ویرید الله الذین اهتدوا هدی) والله تعالی اهتدا
 ایدنلر ایمان و یقینلر اوزره و وقتا که حق جل و علا کافر و امهال و حیات دنیایله تمیمی فضل یچون دکل ایدیکن
 بیان ایددی دینلکه مؤمنلر دنیاندن حظده قصوری نقصیچون دکل ایدیکن بیان ایددی و امدی الله تعالی
 انکله اکا اندن خیر لوی تعویض اراده ایدوبد و یا خود معنی الله تعالی ضلالتده اولانک ضلالتن و هدایتده
 اولانک هدایتن زیاده یلور (والباقیات الصالحات خیر عذر ربک نوابا و خیر مراد) طاعتک انک عاتده سی
 صاحب یچون ایدر الا باد قالد اول کرک ملوات حسن و یا (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر) و یا غیریدر
 ربک جل شانہ عندنده نوابه و عاقبت و مرجمده خیر لور شول نم فایده دیکه کفر مانکله تمیق اولد قری نه
 افتخار ایدر (اقرأیت الذی کفر یا یا تا و قال لا وین مالا و ولد) خیاب بن الارث رضی الله عنه صلیغ ایدی عاص
 ابن وایل نام کفره بعض حلی دوزب اندن اجر تن استیوار و بدینده عاص اکا محمد کافر و انجبه والله اجر تنکی
 و بر مزین دیدی و خیاب ایتدی والله بن محمد کافر اولمزین نه حیاتده و نه معاهده و نه بعثده عاص ایتدی
 بن مؤمنده نصرکه بهت اولنور میم خیاب دیدیکه نم عاص ایتدی اوله اولسه بنم آند مالم و ولدم اولیسدر
 آند بکا کلدیککه سکا اجر تنکی و بر مزین اول سبیدن بو آیت نازل اولدیکه یا محمد خبردار میسن شول کسه به کیم
 بزم آیتلر یزه کافر اولوب بهت اولد بغمده بکمال و ولد و بریلور بدین تحقیق ایدر (اطلع الغیب) اول عظم
 شاتدن عالم غیبیه ی ارتقاء ایتدی حتی که الله تعالی نلک تفر دایتدی بکی علم غیبیه مطلع اولوب آخرتد ماکمال و ولد
 و بریلور ایدیکن ادعا و اوزرینه تالی ایتدی (ام اتخذ عند الرحمن عهدا) و یا خود عالم الغیوب رب تعالی عندنده
 عهدی اتخذا ایتدی حتی که اول اکائی بلدردی زیرا کاتوصل اشبوایکی طریقه بریه اولور و یا خود اول
 کلمه نوحید می سوبلدی و یا عمل صالحی تقدیم ایددی زیرا الله تعالی نلک اول ایکسی اوزره نوابه وعدی
 عهد کیمدر (کلا) اول کافر ایسه نه علم غیبیه مطلع اولوبد و نه الله تعالی عندنده عهد اتخذا ایدوبدر
 (سکتب ما یقول) بزاتک اول اقوالی اوزرینه کاتبین ملکوز یزه یازدروب یوم قیامتده انک اوزره
 اکا حساب و جزا ایدر (وعدله من العذاب مددا) و برا کا عذابی طویل ایدر و یا خود عذابنی زیاده
 و مضاعف فیلور شول سبب دیکه کفر و اقتراف و سزای جمع ایددی (وترنه ما یقول) و انک عندنده کی مال
 و ولد انی امانه ایه غیری وارث یلور و یا خود انک زعمجه آخرتده کندویه و بریلور دیدیکن مؤمنلر
 برینه ابراث ایدوب دیدیکن غیری اکا ناره دیر زبیرا (و یا ینافردا) و یوم قیامتده اول بزم مال و ولد نسز یا کنز
 کاور (واتخذوا من دون الله الهه لیکونوا لهم عزا) مشرکون اصنامی الله تعالی دن غیری آلهه اتخذا ایدیکر
 انلر که عزز ایدر شول حیثیتله که اول اصنام انلری الله تعالی به ابر کوره و انک عندنده شفاعت لری ایره (کلا)

حال انزل زعم اید یکی منوال اوزره اولتر (سید کفرون بعبادتهم ویکوون علیهم ضدا) اول اصنام انزل
عبادت انکار اید و انزل اعدا اولسر لر در که عابد رینه اعنت اید و رو عذابه اوزر رینه اعوان اولور لر که
نار لری انزل که ایقاد اولنور (قال النبی علیه السلام من یطلب رضی الخلق فی معصیه الخالق عاد الحسامه
ذاما) پیغمبر عز علیه السلام اید بر کسه که خالق معصیتده مخلوق رضاسن طلب اید انک حد اید یحیی
دم ایدر اولور (الم تر انما ارسلنا الشیاطین علی الکافرین نؤذهم ازا) یا محمد من خبر ویر لدکی که بز شیاطینی
کافر اولور تسلط اید که انلری طاعتدن معصیتده اغراه و سوق ایدر (فلا تجل علیهم) ایدی من
انزل هلاکنه عجله اید کل تا که سن و مؤثر انزل شر و نردن استراحت اید و ارض فیه ادر نردن طاهر اوله
(انما عدلهم عدا) بر انزل لیلی وایام وشم وروا وامن بلکه دیناده نفس اینه کفری انقاسن عدا ایدر ز آجال
مقدور برین استیفاء ایدر نه انک اوزره زائد و نه اندن ناقص اولور و ده هلاک اولوب شر نردن استراحت ایدر سر
(یوم نحشر الممتنعین الی الرحمن وذا) ذکر ایت شول یومیکه بزنده متغییری قبر نردن و یا حساب انصکره ناکه
اوزره ارا کین اولد قری حاله جنته جمع ایدر ز حضرت علی رضی الله عنه ایدر و الله انلری یاق حشر اولنور
بلکه ناکه اوزره که رحلری التوند و نجاب اوزره که سر جاری و اقیته در دیک کارنده یوریدر و در دیک کارنده
طیران ایدر بر لر (ونسوق المجرمین الی جهنم ووردا) و مجرماری عطاش اولد قری حاله شول مایه سوق اولنور
بهام کبی جهنم سوق ایدر ز (لا یملکون الشفاعة الا من اتخذ عند الرحمن عهدا) شفاعة مالک
انزل مکر اولد که دیناده الله تعالی عندنده ایمان و عمل صالحه عهد اتخاذ اید و یا شفاعة الله تعالی دن اذن
اتخاذ اید (وقالوا اتخذ الرحمن ولدا لقد جئتم شیئا اذا) یهود و نصاری و ملائکه فی بنات الله زعم ایدر دیکر
الله تعالی ولدا اتخاذ ایدی یا محمد من آنره دیکر که مرقول عظیم منکر و یا کذب و زور و سولیدیکر (تسکاد
السموات یتفطرن منه) انزل اول قولندن سموات قریب اولور که مشق اوله (وتنشق الارض و فخر الجبال
هذاه) و ارض متصدع اولوب طاعلا اوزر رینه دوشه یعنی اول کله تک هول و عظمی بر حیثیتده در که
بر صورت محسوسه به تصور ایتسه اسم و اجرام عظام آتی تحمل ایتوب انک شدتندن نفقت ایدی و یا انک
قطاعی الله تعالی غصین مجلبه در اراک انک حلی اولسه آتی تفوه ایدنه غضبندن عالم خراب اولوب تیدد
ایدیدی (ان دعوا للرحمن ولدا) شول سبید که الله تعالی به ولد نسبت ایدیلر (وما ینفی للرحمن ان یخذ
ولدا) والله تعالی به مستقیم اولنور که ولد اتخاذ ایدر زیرا انک اگاه حاجتی و نه بر شیده مجانستی و ادر (ان کل
من فی السموات و الارض الا الی الرحمن عبدا) سموات و ارضه هیچ احد یوقدر که الا اول یوم قیامتده رب
تعالی به خاضع و ذلیل و عبودیتنه فقر اولد یعنی حاله کاور ملائکه و عیسی و عزیر و غیر کبی که انک ربوبیتنه
التعجا و اقیاد ایدر لر عبید ملکوت ایتسی کبی * اوله اولسه انکیچون آنلردن ولد اتخاذی نیجه لایق اولور (لقد
احصیهم و عددهم عدا) آنلری حصر و احاطه ایدی بر حیثیتله که انک حوزه علم و قبضه قدرتندن خارج
اولنور و آنلر اشخاص و انقاس و اعالی عدا ایدی زیرا که هر شیئی انک عندنده قدر ایدر و نه آتی مجاوز و نه آندن
ناقص اولور (وکلمهم آیه یوم القیامه فردا) انزل هر یوم قیامتده یا لکن کوریه سلجه اتباع و انصار دن کسه
اولنور (ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات میجعل لهم الرحمن وذا) شونر که ایمان و اعمال صالحه اید متصف
اولدیلر الله تعالی آنلر ایچون قلوبده مودت احداث ایدر و انزل اول مودت اسبابنه تعززی و التمسیرن (قال النبی
علیه السلام اذا احب الله عبدا یقول لم یزل احببت فلا نأفاه فیه فیه جبرائیل ثم ینادی فی اهل السماء ان الله
فرح بذا فلان فاحیه فیه اهل السماء ثم یضع له المحبة فی الارض) پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر بقی الله
تعالی بر عبدی موصه جبریل علیه السلامه دیکر بن فلا فی سودم سندخی الی سوکل اوله اولسه جبریل علیه
السلام الی سوب سما اهلته ند ایدر که الله تعالی فلا فی سودم سندخی الی سوکل اوله اولسه اهل سما دخ الی
سور برده اهل ارض قلوبده اگاه و کور وضع اولنور * دینلر که بر عبده کیم الله تعالی به قلبه اقبال ایدر الله
تعالی اگاه ایمان قلوبله اقبال ایدر حق که آتی آنره سودر (فانما یراه بلسانک لتبشیریه المتقین و تمذبه
قرماتله) یا محمد بز سکا نرا کی کدی لعلک اوزره انزال ایدلر تا که انک متغییری تبشیر و تدبیره خصوصه کسه لری
انذار ایدر من * دینلر که الدلقته اول کسه در که حق قبول ایتوب باطلی ادعا ایدر و یا شول ظالمدر که

مستقیم اولیه و یا اولدر که حق اصم اوله (وکلمهم کافه) لهم من قرن هل یحس منهم من احد و تسع امام و کرا
اهل مکهدن او کدین بر نیجه قرن اهلنی اهلا لایتمشرا نلردن هیچ برین کور و یا صوت خفی ایشیدر و یسر
سوره طه و هی مائه و ثلاث و ثلاثون آیه مکیه
بسم الله الرحمن الرحیم
(طه) دینلر که اول قسیدر و یا اسماء الالهه دن بر ایدر و یا خود سر یا نیجه یا ر جل دیکر و یا عک و یا عک
یا انسان دیکر و یا خود الله تعالی نکل طول و هدایتله اقسامیدر و یا خود طاهر اسمیه و یا هادی اسمیه
اقتیاجیدر و دینلر که پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم مکده و حی نازل اولیچ عبادتده شدت اجتهادندن
ایا قری یوریلوب یا غنک کاهی بری و کاهی بری اوزره طور انک ایل ایاقر برین بکانه دردی زرا کیه نکل کفی
صلاته قیامه کچور ردی اوله اولسه اشبوطه لفظیه نفسنه تحقیف ایتکه امر اولدی (ما انزلنا علیک الا قرآن
لنشیق) بز سکا قرآنی انزال ایتد که نفکی اتعاب ایدر من * دینلر که مشر کون انک عبادتده اجتهادین
کور یچک دینلر که یا محمد سکا قرآن نازل اولدی الاشفاق ایچون * اوله اولسه اشب و آیت نازل اولدی
(الاتذکر لمن یحشی) بلکه آتی تذکره و عظه انزال ایدلر هر کسه به که قلبده خشیت و رقت اولوب انذارله
تأثر ایدر و یا اول کسه به که الله تعالی انک تحویه له قلبه خشیت ابر ایدر یکنی یله (تنزیلا من خلق الارض
و السموات الی) تنزیل اولد یعنی حاله اول الله تعالی دن که ارض و سموات علای خلق ایدی (الرحمن علی
العرش استوی) که اول رحمان جل شانهدر که عرش اوزره استیلا ایدی (له ما فی السموات و ما فی
الارض و ما بینهما و ما تحت الثری) آنک ملک مخصوصیدر هر شیکه سمواتده و ارضده و ایکسی اراستده
هواده و ثرائک و راستده در * ابن عباس ایدر یدی قات ارض فون ظمیرنده در و فون ایه بحرده در و فونک رأسی
و ذنبی عرشک آننده بری بر لرینه ملتی اولور و اول بحر ایه صخره خضره اوزره در که سماتک خضر فی آنندر
و اول صخره قرن نور اوزره در و نور ایه ترا اوزره در که اول تراب ندی در و ثرائک تحتنده نه و ارا ایدر یکن الله
تعالی دن غیری کسه بلز و اول نور اغز برن اچوریدر که الله تعالی جیع بحاری بحر و احده قیاب اول نور کجوقته
آقده جوقته واقع اولد یعنی کبی قور یوب کیدیدی (وان تجهر بالقول فانه یعلم السر و اخفی) اگر من
ذکر الله و دعای جمهر ایدر من کیل که الله تعالی سنک جمهر کدن غنیدر زیرا که اول سر و اخفای یاور که اول ضمیر
نفسدر * دینلر که مر اولدر که آتی تسکده اسرار ایدر من و مردن اخفی اولدر که الله تعالی آتی قلبه القا ایدر
و یا خود سر اولدر که ای ابن آدم اسرار ایدر و اخفی اولدر که کاخنی اوله که علی بنزدن اول انک فاعلی نه ایدر یکنی
بلیه و یا خود سر اولدر که ای نامدن اسرار ایدر من و اخفی ایه و سوسه در و یا خود سر عز یتدر و اخفی ایه
قلبه خطور ایدر و اوزرینه عزم اولنیا ندر * دینلر که آیتک معناسی الله تعالی عبادک اسرار فی یاور
و کندی سر فی عبادندن اخفا ایدر ای کندی غیری احد بلز * اشب و آیتده تنبیه و ادر که ذکر و دعاده جمهرک
مشرعیتی الی الله تعالی به اعلام ایچون دکلر بلکه نفسک ذکر ی تصویر و آنک اندر و سوخیچون در و نفسی
انک غیر به اشتغال دن منعچوندر و وقتا که بونکه الله تعالی صفات الوهیتی مستقیم ایدر یکنی ظاهر اولدی
امدی اول انکله متفرد و مقتضاسیله متوحدا ایدر یکن بیان ایچون دینلر که (الله لا اله الا هو له الاسماء الحسنی)
الله تعالی شول معبود بالحقدر که ارض و سماده مثل و نظری یوقدر انکیچون صفات علی و ادر که انکله ربوبیتنه
و عبادته مستحق اولدیر و اسماء شریفه سنک حسنده ما اسماء اوزره فضلی شول سبیدندر که معانیسی تقدیس
و تعجید و تعظیم و ربوبیتنه دلالت ایدر و دخی شول افعاله کیم حسبنده اول نه ایدر (وهل ایتک حدیث
موسی) یا محمد سکاموسانک خبری کادی تا که اعبا نبوتی محمله و مقاسه شده صبرده اکاقتدا ایدر و
عند الله فوز عظیمه و مقام محموده نائل اوله من * روایت اولد که موسی علیه السلام قاین اتاسی شعیب علیه
السلامدن استیذان ایدر که والدهی و اختی زیارتیچون مدینتدن مصره کیده اولدخی کااذن و یر یچک اهل
و مال یله کیدر ی شام ملوک خوفیه طریق قویوب بریه به کندی زوجه سی ایه وضع حله منتظره ایدی
وزمان ایه ایام شتا ایدی بر لیله مظلمه شیده البرد منجمده طریقی بلد یکنندن طور غریب این جانیده سیری
الجا ایدر و کیدر کن زوجه سی طلق اخذ ایدی چه ماغن چاقوب آتش طوئدر بره مدی (اذرای نارا)

برفضيله فرعونك باشنه اوردي فرعون اكاياوزنوب آني اولدومك ديلدي آسيه ديديكه اي ملك اول برصبي
 لايعقلد رنغ و ضرري تميزا تجر به ايت كه آني يله سن قولك صدقنه مطلع اوله سن اوله اولسه ايكي
 طشت كنوردوب برينه قورلو آتش و برينه جوهر قودي بعده ايكيسن موسى به عرض ايديجك ديلديكه
 جوهرى اله جبرائيل عليه السلام موسى عليه السلامك اللى قوراوزره قودي حتى كه قورى الووب موسى عليه
 السلام كندى اغز ينه قودي اول سيبدين ديلي يانوب كلا منده عقده اولدى ديلديكه الله دخی سياس اول
 قورلك ياقسندن اولدى فرعون آني كيدر مكه جوق علاج ايدوب چاره بولدى بعده موسى عليه السلام آني
 حقه دعوتده اول ديديكه بنى قنقى ربه دعوت ايدرسن موسى عليه السلام ايتدى اول رب تعالى به كه المده كه
 سياسى كيدردي حالو كسن آني شدن ازاله به قادر اولدك و اول عقده نك كال اوزره زوالنده اختلاف
 اولدى بعضيلر ديديكه (قد اوتيت سؤلک) دلالتيه زائل اولدى وبعضيلر ايسه هوا فصيح منى اسانا هارون
 لسانده شدن افصح در يوقولنى احتياجه اول عقده آندن زائل اوليو بدرديدي و اولكيدن جوابده ديديكه
 موساتك سؤالى مطلقا اول عقده نك زوالى دكل ايدى بلكه افهامه مانع عقده نك زوالى ايدى اول اجلدن
 يقه و اقولى ديلدى (واجعل لى وزيرامن اهلى هارون اخى) و بكا اهلدن قرتد انهم هارونى وزير ايت كه بكام عين
 اوله جندن بعض قلى تحمى ايد هارون عليه السلام موسى عليه السلامدن درت ييل بولك ايدى و لسانده
 موسى عليه السلامدن افصح ايدى (اشد به ازرى) اول هارون ايله ظهري قوى ايت (واشركه فى امرى)
 و انى شوق بيلغ احكام رسالت امرنده بكا شريك ايت (كى نسبحك كثيرا) و نك سنى هر حالده
 تقديس و بزه و بركت نعمتلك اوزره سكا جود و ثابده وز (انك كنت بنا بصيرا) زبرا كه سن بزم احوالز عالمسن كه
 تعاون بى اصلاح ايد و هارون ايسه امر شريفك اقامتنه نه كوچك معين اولور (قال قد اوتيت سؤلک)
 ياموسى (الله تعالى ديديكه ياموسى مستولك سكا و بولدى (ولقد مننا عليك مرة اخرى) ياموسى بزم سكا ايدو
 مره دن اوكدن انعام ايتدك (اذا وحينا الى امك ما وحي) شول وقتن كه بزم سنك انا كه الهامله و بامنامنده
 و باز مانك تيسى لسانده و با ملك اخبار ايله وحي ايتدك ايكه اول وحي ايله ييلنور لکن نبوت وجهى اوزره دكل
 (ان اخذ فيه فى التابوت فافذه في اليم) كه آني تابوت قيوب بعده اول تابوتى موسى ايجنده ايكن بجر يله
 براققل (فليلقه اليم بالساحل) بعده ييل آني كاره براقسون (ياخذ عذولى وعدوله) تا كه آني بتم عد و قوم و هم
 انك عد و بنى فرعون السون امدى اول وحي الهام موجبجه ام موسى بر تابوت دوزد و بروب ايجنه انش
 بنيه قوديفند نصكره موسى عليه السلامك انك اوزره وضع ايلدى بعده اول تابوتى محكم بركيد و ب شوقنى
 ز قلمكه ايجنه صوكير من ايتدى بعده آني يله براقدى مكر اول يلدن فرعونك دارنه او غرار برنهر كير
 و ارايدى بروقتده اول خانوقى اسيمه ايله بركه باشنده او نورلردى كورسه لركه اول نهر دن بر تابوت كا و اهر
 ايلدى غلمان و جوارى آني جقاروب كنورد يلر تابوتك قباغن آجوب ايجندن موسا بنى الدير فرعون آني
 كوريجك الله تعالى نك (واقبت عليك محبة منى) ياموسى شدن سنك اوزريكه محبت القيا ايتدم ديويورد بى
 قول شريفى مضد افجه ناچار فرعون كا محبت ايتدى * ابن عباس ايدره بنى الله تعالى اسكا محبت ايتدى
 و خلقنه دخی آني تحبيب ايتدى عكرمه ايدره كسه كه آني كورسه لايدا كا محبت ايدردى (ولتصنع على
 عيني) تا كه بزم مراى و منظر مزده تربيه اولنه سن و يا خود عملك بتم نظر مده اولوب امر مه مخالفت ايجنه سن
 اذتمنى اخذك فتقول هل ادلكم على من يكرهه شول وقتده كه اختل مريم سنك خبرك تعرف ايجون چقمشدى
 فرعونك اوينه كايچك كورسه كه موسى انلركه ابرمشدى هيچ مره انك ندبى قبول ايتديكندن انكچون
 بر مر ضعه استلردى ديديكه سزى اول صبيكزى ارضاع ايدركسه به دلالت ايد بى ديديكه كنم اوله اولسه انلره
 مومانك اناسن كنوردى ندبى و بركيكى كى قبول ايتدى (فرعونك الى امك كى تفرعينا و لا تحزن) امدى
 ياموسى سنى كبر و انا كه ودايتدك تا كه لقا كه طيبة النفس اولوب سكيچون حزن چكيمه (وقلت نفسا)
 و ياموسى سن بركا فر قبطى بى قتل ايتدك ديلديكه اول وقتده موسى عليه السلام اون ايكي باشنده ايدى
 (فجينا لمن الغم) سنى انك قلى نمندن نجيجه ايتدك لعقاب اللهدن خوفكه و فرعونك قصاصى خوفندن
 معترتله و مدبته هجر تسكه (وقتنا الفتونا) بزمى اختيار و ابتلاه و اخلاص ايتدك و بارسى نمندن محنته

او غرا بيمزد نصكره

او غرا بيمزد نصكره هر بزدن سنى خلاص ايتدك سنى انالك شول سنده ده حامل اولديكه آنده فرعون
 اطفالى ذبح ايدردى بعده سنى اناكه تابوت ايجنده يله براغوردى بعده سنى اناكدن غير نك سود بى حرام ايدوب
 حتى كه سنى انالك اوزردى بعده فرعونك حليه سنده باشمقله اول سنك قتلنه قضدايتدى بعده جوهر دن بدل
 سكا جره ساول ايتدردى بعده قبطى كافرى قتلكه خائف اولد بنگ حالده سنى مدينه كوندردى (مليت
 سنين فى اهل مدين) اهل مدينه شعيب عليه السلام عندنده بكرى سكر ييل مكث ايتدك انك اون ييل
 شعيب عليه السلام قزى صغرانك مهر بچون ايدى و اون سكر ييل ايسه محض اقامت ايدى (ثم جئت
 على قدر ياموسى) بعده شول موعداوزره كلك كه بن انى تقر براينده كه سكا انده سو يام و نبوت و بزم و يا خود
 سنك قرق سنده ايرديكنده كلك كه آنده انبيا به وحي اولنور و رسالت و بزم (واصطفتك لنفسى) وسنى
 وحي و رسالت ايجون اختيار ايتدم تا كه اراده و محبت اوزره تصرف ايد سنده اول انك رسالت قيا ميدر
 و يا خود سنى حجتله قيام ايد و بنگه خلقم بيننده مخاطب اولور قيلم كانه انلر اوزره حجتى بن طور غريم و انلره
 خطا بن قيلارم (اذ هب انت واخوك يا اباي) امدى ياموسى سن و قرتد انك هارون بتم دلا تلم
 و معجزاتكه كيدك (ولا تنبأ فى ذكرى) و بى تسبيح و تقديسدن و بكا التجادن اوصتكر و اوشا نكر (اذ هب
 الى فرعون انه طغى) ايكيكز فرعونكه كيدك كه اول تكبر و ادعاه و بتم طغيان ايتدى (فقل لاه قول لينا)
 اكا رفق و اطفله سويلكر و خسه عذ و بزم ايتدك * ديلديكه اكا كنيه سيله يا ابا العباس يا ابا الوليد
 دي و خطاب ايلكر و يا خود ديكز كه ميل ايدرميدك كه كفر و طغيان دن نظم ايدره سن و بى سنى ريك معرفتنه ارشاد
 ايدوب انلر و اجابى ادا سنده كيد سن روايت اولنديكه موسى عليه السلام اكا ديديكه اكر ايمان كا و رسك
 رب تعالى دن بليك شيا بن كنيه و ملك و بتمدن غيرى و وجهله بنيه و عظم و مشرب و منكح لذنى موتك حيفنه
 دكين سكا باقى اوله و موتكده مدخلك جنت اوله فرعون اشو موعايدى ايشيديجك موسى عليه السلامه
 اطاعته ميل ايتدى امدى هامانله مشوره ايد بزم ديوب كندى هامان اكا ديديكه بن سنى صاحب عقل و راى
 ظن ايدردم امدى سن زب ايكن مر بوب و موبودايكن عبدالمق مى ديلر بن دي و آنى اول ورايندن تحويل
 ايتدى (لعله يذكر او يحشى) شول رجا و طبعه كز اوزره كه اول سنك قوا كزله انعاظ و خشيت ايد قضا الله ايسه
 انك ورا سنده درا كز دورسه الله تعالى انك ايمان كز ايد بكن سيلور كن موسى و هارونى كا ارسالده فائده نه
 اولور ديكور كه انكه اوزر ينه حجت لازم اولور و عذرى كسيلور و اول سيبدين ظاهرا و لان آياتله متحقق اتماظ ايدر
 و متوجه خشيت ايدر * بر روجل بچى بن معاذ عندنده (فقل لاه قول لينا) آيتن او قوبيجك بچى ديديكه الهى
 بن المهن دينه رفق بويه اوليجن سن المهن دينه برك نجيجه ايلسردر (فالار بنا اننا نخاف ان يفرط علينا
 اوان يطغى) موسى و هارون ديديكه بارى ناقور قارز كه اول بزم عقوبته بنگيل ايد دعوت تمامنه و معجزه
 اظهارنه صبرا بنيه و يا خود بزمه اسامته حدى تجا و ز ايدوب تا بىغ رسالتدن عاجز اوله وز (قال لا تخافا
 اننى معكما اجمع وارى) الله تعالى انلره ديديكه سزاندن قورقز بتم حفظ و نصرت م سزكه دروسر كه انك
 بيننده جارى اولان قول و فعلى ايشيدرو كورور بن هر حالده سزندن انك شرفى صرف ايدوب نصرت ايجاب ايدر
 شى احداث ايدره بن (فانباة قولانا انار سولار بكن) امدى ايكيكز كا و اروب ديكز كه بزم سنك و بكن
 جل شانه نك سكا كوندلمش رسوللر و بزم (فارسل معنا بنى اسرا تيل ولا نغذيهم) بزمه بنوا سرائيل
 صالحو برتسكاليف شاقه و قتل و لدا ايله انلره تعذيب ايجك اشو دليدركه مؤمنلرى كفره دن تخليص
 كفره بى ايمان دعوتدن اهم اوله (قد جئناك باية من ربك) بزم سكارب تعالىدن صدقزه دلالت ايدر آيتله
 كليش امدى اول آيتى كوروب ربو بيت ادعاسن ترك ايلكل فرعون ديديكه اول آيت تدر موسى عليه السلام
 اكاالن چيقارديكه انك كوش كى شعاعى وارايدى (والسلام على من اتبع الهدى) ملائكه نك و يا خزنه
 جنتك سلامى هدايه اتباع ايدنلر ايجو ندر و يا خود دسياده و آخرتده سلامت انلر كدر (انا قد اوحى اليها
 ان الهذاب على من كذب وتولى) بزم وحي اولنديكه الله تعالى نك آخرتده دوام اوزره عذابى رسوللرى تكذيب
 ايدوب حقدن اعراض ايدنلر اوزره در (قال فن ربك ياموسى) فرعون ديديكه ياموسى سنى و قرتد اشكى بكا
 ارسال ايدن بركز توصف اولور (قال ربنا الذى اعطى كل شى خلقه ثم هدى) موسى عليه السلام ايتدى

او غرا بيمزد نصكره

بزم بجزجل شانه شول و صفودر که هر شیشه صلاح و بر و بانی اصلاح ایدر شیشه هدایت ایدی و با خود
هر شیشه صورت و شکل و بر دیکه اول انک کانه مطابق اولور و با خود خلیقه سته هر شی و بر دیکه کا احتیاج
اولوب انکه ارتفاق ایدر ریفده اکا تعریف ایدیکه اول و بر بلان شیده نیجه ارتفاق ایدر و انکه بقا و کانه نیجه
توصل ایدر اول کرک اختیاری و با طبع ایدر و با خود هر شیشه زوجی و بر دی و معنی انسانه مرأه و بیره ناهه و فرسه
رمکی و جاره انان و بر و ب * بعده هر بر شیشه ذکرک انشایه کیمیت ایمان الهام ایدی (قال فابال القرن الاولی)
فرعون دبدیکه قرون ماضیه و ام خالبه نک و نلرند نصکره سعادت و شقاوتدن حاللری نیجه درکه انلر اوئانه
عبادت و بینه انکار ایدر دی (قال علم اعند ربی فی کتاب) موسی علیه السلام ایدی انلر احوالی
علی ربم جل شانه عند نده لوح محفوظه مکتوبدر (لا یضل ربی و لا ینسی) و بنم و بجل شانه خطای تنزه آدن
بر شی و نه اول بر شیدن غائب اولور و انلر اضر ندن بر شی و او فو غز بلکه هر بر شیده اعمال ربیک بر اسن ایدر
دینلر دیکه موسی علیه السلام انک علمنی الله تعالی به حواله ایدی زیرا که نور انک نزولدن اول انی اول بلزدی
نور ایدر فرعون و قوسنک هلا کند نصکره نازل اولور (الذی جعل لکم الارض مهدا) ربم جل شانه
شول آله قادر و که ارضی مزه فرانس قیلدی (وسلک لکم فیما سبلا) و سز کیچون انده جبال و او دبه و براری
بیتده سیلر قیلدی که بر ارضدن بر ارضه سلول ایدر سز که منافعه ایدر سز (وانزل من السماء ماء) و سعادن
یغمور ایدر دی اشبو نکه موسان اخباری تمام اولدی * بعده الله تعالی کنیدن خبر و بر و بیدی
(فاخرجنا به از اوجامن نبات شی) و اول یغمور ایدر بریدن نباتدن اصناف مختلفه بتورر که انک کیمی
نامه و کیمی به افعه صالح اولور (کاوا و اوعانعمکم) امدی آدن کننیکزه صالح اولانی کننیکز یکیز
و به افعه صالح اولانی کا علف ایدر کنز (ان فی ذلک لآیات لا یأمن الا بالی) اشبو مذکورده عقول کامله
صاحب یچون آیتلر و در انکه قیام و معاصیدن منتهی اولور (منها خلقناکم) بر سزی اول ارضدن
خلق ایدر که تراب اول ایا نکرک اصل خلقیدر و مواد ایدر ایا نکرک اولور (و فیما نفعیکم) و سزی موله و تفکیک
اجزائیه اول ارضه اعاده ایدر (و منها نخرجکم تارة اخرى) و بعث عند نده سزی بر که دخی شول ترابه
خط اولش اجزائیه منته کزی صورت سابقه ده اوا حکزی رده اول ارضدن اخراج ایدر (و لعلکم تدرکن)
آیاتا کله ایدر و ابی (بر فرعون آیتلر که کین کوسر و بحت یلدر دیک اول ایدر اول ایدر فرط عنادندن
موسایی تکذیب و اکایماندن ایا ایدی (قال اجئتکم بخبر حقا من ارضنا بسحرک یا موسی) و دبدیکه
یا موسی سحر که سزی ارض مصر دن چیقارم غدی کارک (فما آتینک بسحر منله فاجعل بیننا و بینک موعرا
لا تخلفه نحن و لا انت مکنا موسی) امدی بر دخی سکا سنک سحرک منلی سحره کله لم اوله اوله سز که
بیتده اجل و میقات تعیین انیک بر مکان مستویده بزورک سز حضورده خلاف ایتیه وز (قال موعدهم یوم
الزینة و ان یحضر الناس خفی) موسی علیه السلام دبدیکه موعده کنز یوم زینه اولور که اول انلر
یوم عیدی ایدر یکم هر سنده انده ترین و اجتماع ایدر دی بر قوله اول یوم یروز و با خود یوم عا شورا ایدی
و ناس اول یوم زینه نک وقت ضحاه موعده بولس و نلر تا که رسیدن و شبیه دن ایدر اوله (فتولی فرعون
لجمع کیده ثم انی) فرعون اهلنه رجوع ایدر و مکر و حیل و سحره سنی جمع ایدر که نصکره انبایه محل
موعده به کدی (قال لم موسی و بلکم لا تفتر و اعلی الله کذب فیسحکم بعذاب و قد خاب من اقتری) موسی
علیه السلام ایدر دبدیکه الله تعالی دبل عدل ان سز ارام ایدر الله تعالی انک آتانی سحر در دیکر که اکا کذب
و انرا باجمعه بر سزی عذاب ایدر انرا باجمه حاکم که اقترای ایدر مغبون اولدی (فتار عرا امرهم بنهم
و امروا النجوى) و قنا که سحره موسی علیه السلام کلامن انشیدلر انک امر نده سازع ایدر و ب بری
بر اینه دبدیکه بولکلام سحره کلامندن دکار و فرعوندن خوفله کلاملرین امر ایدر ایدر که از موسی بر غالب
اولور سز اکا اتباع ایدر لم و با خود اول سحره موسی علیه السلامه اعتراض ایدر جکری شیده سازع
و اختلاف ایدر و بریدن انشیدلر دبدیکه اول سازع و امر ایدر فرعون و قوی ایدی (قالوا ان
هذان لساحران یریدان ان یخرجاکم من ارضکم بسحرهما و یدبایطر بقتلکم الملی) فرعون و قوی
دبدیکه نشو و موسی و هارون انیک ساحر در که سحر ایدر سزی ارضکره مصر دن چیقار و ب کد بلر سز افضل

مذاهب اولان مذهبه کز کمل دبلر دینلر دیکه سحره نک امر ارلری اشبو کلامک تلقیق و تزویر نده ایدی
زیرا که موسی و هارون نک حق اوزره ایدر یکن دینلر تا که نامی آنلر ایدر ایدر نقیض ایدر بخنکه آنلر مجزه ایدر
کننیکر لک سحرلرین ابطال ایدر (فاجعوا کیدکم) امدی موسی و هارون قادر اولدیکر هر مکر و حیل
و سحر یکزی کنورک و با خود دیکر اختلافن سز مجتبعین اولدیکر کنز حلاله کیدر کز اوزره عزم ایدر
(ثم اتوا صفًا) بعده صف اولوب کلونکه هیئتکز اشد اوله * دینلر دیکه سحره یتمش یک کشیدلر هر برینک
النده حبل و عصا اولوب دفعه جمعی موسی علیه السلام اوزره یونلر دیر (وقد افع الیوم من استعلی) اشبو کونده
غالب اولان مطلوبه فائز اولور دبدیکر * دینلر دیکه یونلر فرعونک سحره بی موسی علیه السلام اوزره غلبه به
تحریر یذر (قالوا یا موسی امان تلقی و امان نکون اول من التی) سحره الله تعالی انک الهام ایدر تا دیا و موسی
علیه السلامه دبدیکر که عصا کی او کدن بره سنی اقا ایدر سن یوخسه عصاسن او کدن اقا ایدر بری
اوله لم (قال بل القوا) موسی علیه السلام انلر ادبی مقابله سنده ادبی اختیار ایدر و دبدیکه اول سز او کدن
القاء ایدر مع هذا انلر سحره به عدم مباله اولور تا که انلر اقصای وسع لمرین استغاثه نصکره الله تعالی
سلطانی اظهار ایدر و ب حق احقاق و باطلی از هاق ایدر وقتا که سحره اقا ایدر (فاذا حبالهم و عصیم یخيل
الیهم من سحرهم انما انسی) سحرلرندن حبال و عصیلری موسایه ظاهر دره بورر کوز کدی زیرا که انلر اول
سحره لایقه زینق سور مشردی اوزر لینه کونش دو قیچی اضطراب ایدی اوله اوله موسی علیه السلام
آنی تحریر ایدر تخیل ایدی (فاوحس فی نفسه خیفه موسی) موسی علیه السلام انک اول حالتندن جمله
بشریه مقتضا نیجه نغمه خوف اضر ایدر و با خود قومه امر ملتبس اولوب آنک امر نده شک ایتلر
اکا عدم اتباعلر دن خوف ایدر (قلنا لا تخف انک انت الاعلی) موسایه دبدیکر که قور قفل سن انلر اوزره
غالب و قاهر سن (والقی ما فی یمینک تلقف ما صنعوا) و یدنده کی عصا کی اقا ایت انلر حبال و عصیلری
کترتیه و اجر امری عظمته مباله ایدر که سنک عصا انک اثری انلر الا فی اثرندن اعظمدر که انلر صنفی
اولان اشیا فی التمام و ابتلاع ایدر (انما صنعوا کید سحر) انلر صنفی اولان شی سحر سحرینک کیدید
ولا یفلح السحر حیث انی) سحر قنده اولور و قیچر و به اقبال ایدر سز فلاح یواز * چندین عبد الهام دن
مرفوع حدیثدر که یاذا وجدتم السحر فاقتلوه * سحری بولدیکر زده قتل ایدر سز اشبو ابی او قودی یعنی
سحر قنده یواز سز قتلدن امان و برلر وقتا که موسی علیه السلام عصاسن اقا ایدر و سحره نک حبال
و عصایی یوندی سحره عند نده انک آیات اللهم دن برایت و مجزندن بر مجزه ایدر یکن تحقیق اولوب سحر دکل
ایدیکی متیقن اولدی (قالی السحره سجدا) اوله اوله سز صنفی لینه توبه به توفیق اولوب کوردکاری
آیه الله تعظیم ایچون سحره به القاء اولدیلر * دینلر دیکه اول سحره لنده جسته کی منازلری کوسر لدر
بعده آندن باشلرین قالدربیحی (قالوا امنابرب هارون و موسی) بر هارون و موسانک ربی جل شانه به
ایمان کنورلر دبدیکر (قال امنتم له قبل ان اذن لکم انه لکبریم الذی علمکم السحر) فرعون سحره به
دبدیکه بن سز اذن و یرمدین اکا ایمانی کنور دیکر زیرا اول سز سحر علمنده و قنده عظیمکز و اعلمکزد که
سز سحره علم ایدر (فلاقطه من ایدیکم و ارجلکم من خلاف) سز صاع اللری یکر که صول ایا قریکزی
قطع ایدر بن (ولا صلیهکم فی جذوع النخل) و سزی خرما بود قریشه صلب ایدر بن (واتبعهم انما
اشد عذابا و ابی) سز که قنقر عذابده اشد در اکا ایمانکز اوزره سز اشد عذابی بنی ایدر بن یوخسه اکا
ایمانی ترک کز اوزره موسانک ربی ایدر و قنقر عذابی ادومدر (قالوا ان نؤثرلک علی ما جاءنا من البیانات
والذی فطرنا) سحره فرعون دبدیکر که سنی اختیار ایتز موسانک کنور دیکر مجزات و اختیاتی و بری شوق
ایذن الله تعالی نک رضای اوزره (فاقض ما انت قاض) امدی برم شامزده نه قنی قضا ایدر سن ایت
(انما قننی هذه الحیاة الدنیا) سن قضا ایدر یکن تقدیرجه هوا و رایک مقتضا نیجه اشبو حیاة دنیا ده
قضا ایدر سن حالر که آخرت ایدر (انما نباریک بالیغیر لنا خطایا و ما اکرمنا علیه من السحر) بر بر
جل شانه به ایمان کنورلر که اول بزدن صدور ایدر کفر و عضیاتی و دخی مجزیه معاوضه ده صدورن شول
فعلنه بری اکا ایدر یکر شی مغفرت ایدر (والله خیر و ابی) الله تعالی نواید سندن خیر لو و عذابده ابقادر

و یا خود الله تعالى اطاعت او را نفع سندن خیر و او را کاه صیان ایدنه عذابا بقادر اشبو قول فرعونك شول
 ذكري بكن (ولتعلن انما الله عذابا و ابني) قوله جوابا بر اكر دينورمه كه صهره نك (وما اكرهتنا عليه من
 الصبر) قولاري نيجه توفيق اولنور حاليكه انلرموعده مختارين اولد قاري حالده كذيل فرعونك عزتيجون
 بر تاليزدو عين ايد يله ديدن ديكه فرعون بر قوم صهره نك اكره ايدرديكه صهره نك اصلي اولد يلوب كتهيه
 مقائل ايد صهره نك ايكي كه ايد يله ديكه كيسي قبطن و تمني بنواسر ايدن ايدى فرعونك اكره ايدى
 بنواسر ايدن اولنور ايدى و روايت اولد ديكه صهره نك فرعون ديد يله ديكه بنواسر ايدن ايدى فرعونك اكره ايدى
 ذم ديوب آنى انلره اوپور كن كوستردى كورمه لكه عصاى اى حراست ايدر فرعون ديد يله ديكه بنواسر ايدن ايدى
 بر راسا حرا اوپور ديكه صهرى باطل اولور فرعون ايسه ايلك اول قوائه انكفات ايتيوب كره ها انلره صهرى
 ايدن ايدى (انه من بات ربه بجر ما فان له جهنم لا يموت فيه ولا ينجى) بر كه كه يوم قيامتده رب تها الى به
 مشرك و عاصى اولد ينى حالده كله اكماوى جهنم اولور انده اولنر كه عذابدن استراحت ايد و شول حيا تده
 دخى اولنر كه اول حيا اكا نفع ايد (ومن يات به مؤمن اولوب عمل صالحه كله امدى اول و صوة لوكه لره درجات عاليه واردر
 و اولد كه يوم قيامتده رب تها الى به مؤمن اولوب عمل صالحه كله امدى اول و صوة لوكه لره درجات عاليه واردر
 (جنت عدن تجري من تحتها الانهار خالدين فيها) كه اول جنت عدن در كه اشجارى الشدن نور جارى اولور
 انلر اول جنتده د آئين اولد قاري حالده (وذلك جزاء من ترك) اشبو ذكرا اولنر فضائل شول كسه نك
 جزا سدر كه كفر و عاصى اذنا سندن قطم رايده اشبو آيات ثلاثه احتمال اولوكه صهره كلا مندن اوله و يا خود
 الله تعالى ايدن ايدن كلام اوله (ولقد اوحينا الى موسى ان اسر عبادى فاضرب لهم طريقا فى البحر يسا
 لا تخاف ولا تحزن) بر و صايه و حى ايدن كه عبادم بنواسر ايله كچه مصر دن كيدوب عصا كى بحره
 اورمغله انلر ايجون آنده طريق يابن قيلفل كه آنده فرعونك سزه درا كى و بجره سزى اغراقى خوفن
 ايتيه سن (فاتبهم فرعون مجوده فقتلهم من ايم ما غشهم) فرعون جنود يله بنواسر ايله ايريشيك بنو
 اسرائيل اول بحرى كيد يلكند نصكره فرعون و جنودى بحردن شول قصه سن ايشيدوب كنهى بلديك شى
 قابلدى (واضل فرعون قومه و ما هدى) فرعون قومى اغوا لاله هلاك ايدوب طريق رشاده هدايت ايدى
 و ده الله تعالى بنواسر ايله اولان مثلنن ذكرايدوب ديديكه (باني اسرائيل قد احييتكم من عدوكم) سزى
 عدوكم فرعون و قومندن انلر ايدن (روايناكم كى جاب الطور الاين) و موسا به مناجات ايجون و كا توراتى
 انزال ايجون طور جاينده موسا نك جانب عيشده سزه مواعده ايدن (و نزلنا عليكم المن والى) و نيله سزه
 من ملوى ايدن ديكه (كوا من طببات مارزقناكم) سزه وريد كيمز هر ما كولك لدا نذ
 و يا حلالدن ييكز (ولا تطعوا فيه فيعمل عليكم غضبي) و اول سزه وريد كيمز طفيان ايتكز شكرنده
 اخلاص و انده حدود الله قبا و ايله اول كرل سرف و باطرو و يا ستمه قن منع و يا غير رشو لكه انده طفيان
 ايد سز او زير كزه عذاب لازم اولور (ومن يحلل عليه غضبي فقد هوى) و اول كه كه او زير به عذاب
 لازم اوله هلاك اولور و يا خود اوله هاويه به دوشر (واى لغافلن تاب و امن و عمل صالحا) بن مغفرتده
 بليغن اول كه بي كه شر كدن توبه ايد و هر نه دينى واجب اولور دينى تصديق ايد و فرائضى ادا ايد
 (ثم اهدى) و الى الله تعالى دن توفيق ايد بكن يله و يا خود مومنه دكن اسلامه ملازم اوله و يا خود انكچون
 نواب اولد ينى يله و يا على تها ايد كه علامت كيفيته عالم اوله و يا استقامت ايد و يا است و اجاعت او زره اقامت
 ايد (وما اعطان عن قومك يا موسى) وقتا كه موسى عليه السلام توراتى اخذ ايجون قومندن بقتش و جل
 اختيار ايديكه كندى ايله طوره كيدو كيد ييكز موسى عليه السلام رب تعالى به اختيار دن انلر دن
 اير يلوب ايدو كندى و انلره سز كروب مكا ايريشن دوامر ايدى الله تعالى اكاد ييكه يا موسى سنى نه نى ايجال
 ايدى حتى كه قومى كبر و يوب سن انلر دن ايلو كدك (قال هم اولاده لى اترى و بجلت اليك رب لترضى)
 موسى عليه السلام ديديكه يارب بن انلر دن بر تاج خطوه ايلو كيشن كه اولد كوز قدوم عادتده مهتده اولن
 بخله انلر عيشده اولان مسافه ده رفقه برى برلر بن تقدم ايد كشدن ايسه يارب مكا ايله ايدمكه بدن راضى
 اوله سن زيرا كه امتثال امره و وفاى عهده مسافه رضا كى ايجاب ايدر (قال فاناد فتنافوا قومك من بعدك

واضلهم السامرى) الله تعالى ديديكه سن قومك اراسندن حقيقى هارونله تخليف ايتد بكن قومى كه
 انلر تويوز ييك كه ايد يله عبادتله ايتلا ايتد سامرى اتخا ذبحله و انلرى اكابادته دعوتله اضلال
 ايتدى اول جلد دن الحق اون ايكي يك كنى سامرى به اطاعت ايتيوب اول بليه دن نجات بولدى
 (فرجع موسى الى قومه غضبان اذفا) اويله اوله موسى عليه السلام قومنه كاوب غضبان و فعللر سبه
 حزين اولد ينى حالده رجوع ايدى (قال يا قوم الم يعدكم ربكم وعدا حسنا) ديديكه يا قوم ربكز جل شانده
 سزه وعد صدق ايتد ييكه سزه توراتى ويره و يا اول وعد قرق كون ايديكه ذى القدره نك اولنر ذى الحجه نك
 اوتده دل ايدى (افطال عليكم العهد) يوخسه بنم سزدن مفارقتم مدنى سزه طويللى اولدى (ام اردتم
 ان يحل عليكم غضب من ربكم فاخلفتم موعدى) و يا خود ديديكه كزى كه ربكز جل شانده دن سزه
 غضب ايريه حتى كه خلف ايتد ييكز شول ايمان بانده او زره ثابته و امن اولد ييكز شيه قيامه كم آنى بكا وعد
 ايتد ييكز (قالوا ما خلفنا موعدك بلكا) ديديكه بزمسك موعدك اختيار سزله خلف ايتدك
 (ولكنا حملنا اوزار من زينة اقوم فقذفناها) بلكه مصر دن چيقرا اولد يغمزده عرض نامنه قبطن حلى
 استه ماره ايدوب كتمور مشك بر قولا عيدا ايجون استه ماره ايدوب بهده خروجلزده بللرى خوفيله
 رد ايتد مشكردى و بر قولا اول قبطن غرقند نصكره حليدن بجره سزله ساحله ايتد ييكه اشيا ايديكه بنواسر ايل
 آنى المشكردى آنى اوزاره سبه ليه حبيب زيرا كه غنائم انلره حلال دكلى و يا خود انلر مستامن ايد يله
 مستامنه ايسه حرييك مالى اخذ جازا و از امدى اول حلى ايشه براقدى (فكذلك التى السامرى)
 برنم كى سامرى نك كند يده اولان حلى ليه ايشه براقدى و روايت اولد ييكه موسى عليه السلام اول بقتش
 مختاوى كسه ايله طوره كيد ييكز هارونله فلان سامر بنواسر ايل موسا نك كلمه سبه تهمين ايتد ييكه عدت
 كامل اولدى ظن ايتد يله سامرى انلره ديديكه موسا نك معادنه خاف ايتد ييكه سبب اولد كه قبطن الديكز
 حلى سزه حرامدر آنى كند يزدن اخراج ايدو ليله اوله و ايم اولد كه بر حق و رقا زوب اول حلى ليه ايتد ييكه
 براغه و زره بعده كا آتش ايدوب ياقه و زجون آنى ايتد يله سامر سزله سبب ايله سنده جبريل عليه السلام
 فرمى بصديق يردن بر قبضه تراب و ارايدى عمامه سنده صفردى اى اول حقه ورده اريش حليتك او زره سبه
 مساجدى (فاخرجهم عجلجده لاه خوار) اويله اوله سامرى انلره اول اريش حليدن بر عمل چيقرديكه
 آندن صوت عمل ايشيد يردى (فقالوا هذا الهكم واله موسى قدى) سامرى و اباعى ديديكه اشبو سزله
 و موسا نك آلم يدره موسى آنى اوندوب طوره استه و كندى و يا خود سامرى ايمان اظهاردن صكره صدقنده
 اولد ينى شى نك ايدى الله تعالى ديديكه (افلا يرون الا يرجع اليهم قولا) انلر بلز لميكه اول عمل آنلره
 سو بلز و سويلسه لانه جواب و برمن (ولا يملك لهم ضررا ولا نفعا) و انلر دن مضرت دفعنه و يا منفعت
 جلبنه قادر اولنر (ولقد قال لهم هارون من قبل يا قوم انما اقمتم به) حاله كه موسا نك طوردن
 رجوعندن اول هارون عليه السلام انلره ديديكه اشبو عجلله ايتلا و ايتد ييكز سزله اكابادته ايتكز
 (وان ربكم الرحمن) بلكه سزله بكنز اول الله تعالى ديكه رجائيله متصفدر (فاتبهم و اطيعوا امرى)
 دين او زره ثابته بكم استابت و امر به اطاعت ايدك (قالوا لن نبرح عليه عاكفين حتى يرجع الينا موسى)
 ديديكه موسا نك بزه رجوعنه دكن براول بلك عبادتى او زره اقامتدن زائل اولنر وقتا كه موسى
 عليه السلام طوردن رجوع ايتدى (قال يا هارون ما منعك اذ رايتهم ضلوا الاتبعن افهصيت امرى) ديديكه
 يا هارون چون آنلرى عجله عبادتله امرالك ايتد كز بن كوردك بنم امر و وصيته اتباعدن سنى نه منع ايتدى
 نيجون آنلره قتال ايتدك و الحال يلو رسنه كه بن آنلر اراسنده بولسم انلره اول كزرى او زره قتال ايدردم
 يوخسه ديشده صلابت و اى حياه ايله اولان امره مخالفتى ايتد ييكه عيشيله هارونك صاحبه و شاليله
 صفاته يا شوب چكدى (قال يا ابن ايم لا تاخذ بلحيتى ولا برأسى) هارون عليه السلام استعطف و ترفيق
 ايجون اكاد ييكه يا تام او غلى بنم مقامه و صاحبه يا شغل (لنى خشيت ان تقول فرقت بين بنى اسرائيل
 ولم ترقب قولى) قور قدمكه اكر سنك امرك مقتضا سبه انلره قتال و يا انلر دن مفارقت ايدم انلر احزاب
 اولوب برى برلر نه قتال ايدر لردى ايله ايسه بكانيجون بنواسر ايل ينى تفرق ايدوب بنم وصيتى رعایت

ایستاد در بدو کسب کمال و کسب بکمالی فی قوی واصل من بنم قومده خلیفه م اولوب آنری اطاعته دعوتله
اصلاح ایت دیندک (قال فما خطبک یا سامری) بعده موسی علیه السلام سامری به اقبال ایدوب
دیدیکه اول صنیعه کسبی نه حل ایتدی (قال بصرت بالم بصروا به) بنو اسرائیلک بلدی کین بن بلام
و نه طین ایتدکارینی بن نطن ایدم اول رسول که سکا کلدی روحانی محضه را نری هر نه شینه مس ایتد
اول شی حیات اولوردی و یاخود آنرک کورمد کین کوردم که اول جبرائیل علیه السلام سکا فرس حیات اوزره
کلدی * دیندیکه آنرک جبریل علیه السلامی کوروب باسنه سبب اولدر که اول فرعونک اولاد کوری قتل
ایتدیکی یلده طوعیچی انامی انی بر مغاره به ایلتوب بر اشدی آنرک بدله ظهور ایدیکه فتنه اجلچون الله
تعالی انی جبریل علیه السلامه تر سیه ایدر شدی (قبضت قبضه من اثر الرسول قبضتها) اوله اوله
اول رسولک فرسی بصدیقی بردن بر قبضه تراب الوب اول اریش حلینک اوزرینه و یاخود عجلان جوفته
القالبیچک اول حیات اولدی (و کذلک - قلت لی نفسی) اشبو سکا کلدی ایتدیکم کبی نفسم بکارتین
و تحسین ایتدی (قال فاذهب فان لك فی الحیاة ان تقول لا ماساس) موسی علیه السلام اکادیدیکه
وارا از من مطر و اولوب کیت حیاتده اولدیغجه نه من که ایلد و نه که سکا که محالط اولسون و موسی
علیه السلام بنو اسرائیلک ایتدیکه آنرک خطبه ایتدی که واریه لر اول جین برکسه به ملاقی اوله
لامساس یعنی سکا قریب اولفل بنی مس اتمکل دیردی * دیندیکه جین اول کسه به ویا کسه اکامس ایتسه
ایکدن یله ستمه طور دیردی حتی که بوخصات ذریتنه دخی سرایت ایتدیکه آنرک برینه اتردن برکسه من
ایتسه ایکسی یله محوم اولوردی پس و اجلدن سامری بریه به کیدوب وحش و سباعله اولوردی اشبو
خصات اکادیدیه عقوبت ایدی (وان لك موعد ان تخلفه) و بودیدیه کی عقوبتندن غیری آخرتده دخی
عذابکچون موعد وارد که من اندن غائب اولمز و تاخر ایتزم من بلکه الله تعالی اول فعل سینک اوزره جزاک
ایدر قوت اولزم من (وانظر الی الهک الذی ظلت علیه عاکفا لخرقته ثم لنته فتنه فی المین نسفا) یا سامری
نظرایت شول زعمده کی اتم که کاکعباده مدومت ایتدک بر آنی اتشه احرار ذنکره کولنی دریا به صاوررز
روایت اولندیکه موسی علیه السلام اول عجل کتوروب بوغزلدی آندن قان اقدی زرا که اول ات و قان
اولندی بعده باقوب کولن دریا به صاوردی (انما اهلکم الله الذی لا اله الا هو) بلکه عبادنه مستحق آله کز اول
الاهدر که اندن غیری خلقک الهی یوقدر (وسع کل شی عیلا) علی هر شینه واسع و محیطط اولوب اندن هر شی خفی
اولدی (کذلک قصص علیک من انباء ما قد سبق) یا محمربنو اسرائیل اخبارندن سکا ذکر ایتدیکم کبی امور
ماضیه و ام دارمه اخبارندن دخی ذکر ایدره و زنا که اول تبصره و عله زیاده و معجزاتی تکثیر اوله و استکدن
مستبصر نه تنبیه و تذکر اوله (وقد آتینا لمن لانا ذکرا) حالبو که نرم عند من دن سکا برکاب ویردک که اشبو
افاضی و اخباری مستلذ و تفکر و اعتبار حقیقه در (من اعرض عنه) اول کسه که وجوه سعادت و نجاتی
جامع اولان ذکرندن یعنی قرآنندن بر قوله الله تعالی دن اعراض ایده (فانه یحمل یوم القیامة وزرا) یوم
قیامتده اول عقوبت ثقله قاده فی حامل اولور (خالد بن قبه) اول وزرده و یاچلنده مقیم اولد قری حاله
(وساء لهم یوم القیامة حلا) یوم قیامتده اول اندر ایچون نه حرکتین حل اولور (یوم ینفخ فی الصور) آنری
تخذیرایت شول کوندنکه انده صوره نفع اولور (و تحشر المجرمین یومئذ ذررا) اولکونده بره شرکاری
شدت عطفدن زرق الاعین حشر ایدر زرا که عینک جین زائل اوله ازرق اولور زرقه ایه اهل نار
علامتیدر (یخافون بینم ان لیتنم الا عشره) اندر ازانده خفیه سو بلشکر که سز اول دیاده الحق اون کیجه
مکت ایدوب سز یعنی اول زائل اولدیغچون انده کی مدت لیشلر بی استقصا ایدره لر یاخود عذابی کور یچک
دنیا بر قضاء و طار و اتباع شم و اتده اضاعه لرینه تأسف ایدره لر و یاخود قبورده و یاکی نفقه اراستده
اول قرق سنه در اول مدتده اندر دن عذاب رفع اولور و احوال قیامتی کور یچک اول ایکی محلل هر برنده کی
مدت مکمل بر استقصا ایدوب خفیه اول قوی سو یاچه لر الله تعالی دیدیکه (فمن اعلم بما یقولون اذ یقول
اشکهم طریقهم ان لیتنم الا یوما) بر آنرک خفیه سو بلشکار بن یلور زک عطفده اونی زقوله اعدلاری دیر که
دنیا دکل الخیر کور بر بی احوال قیامتدن استقامت ایتدک کوری امور جتیده کورزلنه

اول قصیر کور بنور و یاخود اوغز اقلری شداند آنره اول دیناده کی ایلد بر اوندر (و یستلویک عن
الجبال) اهل مککک بعضی که اول تقییدن بر جلد در جبالک یوم قیامتده کی کیفیت حالندن یا محمد سکا
سؤال ایدر (فقل یسفا ربی نسفا) دیکه ربم جل شانه جبالی اصلندن قلع ایدوب هیاهم شور قیلور
(فیدر ها قاعا صفا) و اول جبالک مقاری و یا ارضی مستویه ملاقیلور که انده بات اولیه (لا تری فیها
عوجا ولا امتا) من آنده انقراض و یا ارتفاع کور من من (یومئذ ینبیون الداعی) اول کونده نامن
الله تعالی ک محشره داعیسی امر ایل علیه السلامه اتباع اید شول وقتن که اول اغزینه صوری الوب
یت المقدسک محشره نبی اوزره قائم اولدی حاله دیه که ای چوریش ککلر و طاعلش ذریر و محو و تراب اولش
آنر الله تعالی ک عرشه کاک اوله اوله هر طرفدن فوج فوج آنک صوتی جائنه ناس اقبال ایدره
(لا عوج له) اول داعینک دعوتندن عین و یا شمله زین اید مزلر و کافدرندخی و برارلر بلکه طوعا و کرها
اکا اقبال ایدر و سر عتله اول یکا کیدر (و خضعت الاصوات لارجن فلا تسمع الا همسا) الله تعالی ک
جلال و هیبتندن اصوات خسوع و خضوع ایدوب صوت خفیدن غیری انده صوت ایشلدیه اخفاف ایل
صوتی کبی و یا خضافت کلام و خضص صوت و یا نطقه سز تحریک شفا کبی (یومئذ لا تسمع الا همسا) الامن اذن له
الرجن و رزی له قولا) اولکونده الله تعالی عندنده هیچ بر شافع شفاعتی نفع ایتدیکر آنرک الله تعالی
قبلیندن شفاعت ایتدیکه اذن ویر یله و قولندن الله تعالی راضی اوله یعنی دیناده اخلاصه لاله الا الله دیش اوله
یاخود مراد الله تعالی هیچ بر شفاعتی قبول ایتدیکر اول کسه ایچونکه خلاصه شیت آلهیه اوله و قولندن
دخی راضی اوله اوله اوله انکچون اید بان شفاعت مقبوله اولور اشبو دلدیر که مؤمنک غیر ایچون شفاعت
اولیه (بهلم ما بین ایدیهم و ما خلفهم ولا یحیطون به علما) الله تعالی آنرک جمیع احوالی یلور اول کور
ماضیه و یا مستقبله در و الجبال اندرانی بلزلر و یا الله تعالی ک معلوماتی آنرا احاطه ایتدیر (وعنت الوجوه
للعی القیوم) وجوه عصاة الله تعالی ایچون خضوع ایدره شول وقتن که سوره حساب و شقوت و خیت کوردر
(و در خاب من حل ظلم) خائب اولدی اول کسه که الله تعالی به شرکاه ظلمی حامل اوله (ومن یعمل من
الصالحات وهو مؤمن فلا یحیای ظلم الا لهما) و اول کسه که مؤمن اولدی فی حاله اعمال صالحه نک
بعضی ایشله اول خوف ایتدیکه ضیائی آنرله و یا جستانی اکرله و یاخود خوف ایتدیکه حستانی توانندن
اکسیدیلد و یا بره سینک ذنوبی آنر اوزره یو کادیلد و یاخود خوف ایتدیکه غل ایتدیکه ذنبه مواخذده اولنه
و یا عینک حسنه سی ابطال اولنه (و کذلک انزلناه قرآنا قرعربیا) اشبو و عیدی مضمن ابائی انزال کبی
اول و تیره ده سکا قرآن عربی انزال ایتدک (و صر قافیه من الوعید) و اول قرآنده بر وعیدی تبیین و تکریر
ایتدک (لعمری یقون و یحدث اهرم ذکر) ناکه صامیدن صاقوب تقوایی ماکه ایدینه لر و یاخود قرآن
آنره عبرت و عظه احداث اید شول وجهله کم ام ماضیه به اولان عقابی ذکرله معتبر و متعظ اولره (تعالی الله
اللات الحقی) الله تعالی ذات وصفه اتده مماثله مخلوقیندن عالی اولدی کلاهی آنرک کلامنه مماثل اولمرا فی آنرک
ذاتنه مماثل اولدی یعنی کبی اول بر ملا کیدر که امر و نبی نافذدر و حقد و وعدی رجال و نوب و عیدندن
خوف ایدیلور (ولا تعجل بالقرآن من قبل ان یقضی الیک وحینه) قرآنک سکا قرآنی تأدیه اوازندن اول سن
انی قرآننه عمله ایتکل * روایت اولندیکه جبریل علیه السلام قرآنله نزول ایتدیکنده پیغمبر صلی
الله علیه وسلم جبریل علیه السلامک ابلاغندن اول آنرک یله قرآننه مبارک ایدر دیکه اندن بر شی او تنبیه
اوله اوله اشبو نکه اندن نبی اولندی و یاخود بجلی تبلیغ ایتکل مادام که اول سکا تبیین اولنجه
معنایی بلذلیه (وقل رب زدنی علما) دیکل که یارب قرآنه و معانیسنه علی زیاده ایل کل یعنی استیجاک کدن
بدل الله تعالی دن زیاده علم استه کل زرا که سکا وحی اولنانه الینه نائل اولور من (واقده عمنالی آدم من
قبل فنی) شول بنم عهدی نقض و بکایاتی ترک ایدرندن اول آدمه امر و یا صاء ایتدک که شجره معموده دن
عیه اول ایتسه برم عهد منی اوتشدی (ولم یجدله عزمنا) بر آدمه نبی اولناندن صبر و امر اولناتی
حفظ ایدر و یا آنده رأی معزوم بولدی شول حیثیتدکه عدوی ایلنسه موافقت ایتدی آنر
دینورسه که آدم علیه السلام شجره دن اکلی حیفته امر الهی نبی اولدی عیدی دینور که جازر زک نای اوله

بسم الله الرحمن الرحيم

(اقرب للناس حسابهم) ناسه حساب اولي وقري قري اوليكه اول يوم قيامتد رانك قري اولي
الله تعالى عند نده در (انهم برونه بعيد او نراه قري) انرا في بعيد كورور برايه اني قري كوروز قولي دلا تيله
زيرا اول وعنده خلف ايتر (ويستجانونك بالعذاب ولن يخلف الله وعده) انرا عذاب استجبال ايدر
الله تعالى وعنده خلف ايتر اول عذاب موعدي انرا اير كورور كچه بر زماند نصكره ايسه ده ز يراه راتي
قري بيرا كچه زمان استقبالي اوزانور سه ده بعيد اولور كچه منقرض وماضي اوله وز يادنيانك سالفته
نسبتله باقيسى اقصر در يغمبر عزصلي الله عليه وسلم خاتم الانبياء اولسي دلا تيله يعني انكار ايد نرسانده
نازل اولوبدر (وهم في غفلة معرضون) حالبوكه انرا حسابدن غفلته انك امر في تفكر دن معرض در
(ما ياتيهم من ذكر من ربهم محدث الا استمعوه وهم يلعبون) رب تعالى بدن انرا شول نزول محدث سنه
عقلت وجه التدن اوياندر در ككاسه تهاهي غفلت وعواقب اموره نظردن قرط اغراضى سبيله اني استهزاء
واستحقا اوياندر اولد قري خالده استماع ايدر (لاهيته قلوبهم) قدياري آني تأمل وتبصر دن غافله اولد يعني
حاله (وامروا النجوى الذين ظلموا) اولانده تساجيلين اخلا ايدر انرا كچه تساجيده ظلم ايدر
(هل هذا الا بشر مثلكم) انبو محمد كل الامر ككي بشر در بشرايه رسولى اولور (افتأون السحر
وانتم تبصرون) مز سحره حاضر اولوب اني قبول ايدر ميسر حالبوكه انك سحر ايد يكرن كورور و ياور سره كانه
انك بشر اولسي رسالت ادعا سنده كاذب ايد يكرن استلال ايد يلز يرا كه اعتقاد در نده رسول ملكك غير بدن
اولوز ديرا اوله اوله كورديكي خوارق ومعجزاتي سحر در ديديلر * اكابناه انك امر في هدم وفساد في عامة
ناسه اظهار ايدر شئ استنباط نده تساورين اسرار ايديلر (قال رب يعلم القول في السماء والارض)
يا محمد ديكل كه بيم رب جل شانه سعاد وارضده قولك سرفي وجهه في ياور قولي بليجك انكه فعلك دختي بلقيس
اطهر اولور (وهو السميع العليم) اول الله تعالى انرا اقوالن ايتسيدر احوالن ياور امرار واضمار لري
اكاشني اولز (بل قالوا اضغات احلام) انرا قرائي صرد در ديد كارند نصكره خلط كلام ايدوب اخلاط احلام
كاذبه در كه اني منامنده كورور امل تاويل اولز (بل اقترأ) بلكه اني تلقاء نفسندن اختلاق ايدر بل هو
شاعر بلكه اول شاعر در ديدلر يعني مشر كاريغمبر عزصلي الله عليه وسلمه قرآن شانه قولار ين اقسام
ايتديلر انرا ككي اني اضغات احلام وكبي قريه وكبي سحر در وكبي شعر در ديديلر (فليأتنا بآية كآرسل
الاولون) امدى اگر محمد رسالت دعوا سنده صادق ايسه بزه آيت كتورسون تنكيم رسل اولون
آيات كتور دكلى كى * الله تعالى انرا جوابده ديديكه (ما امنت قبلهم من قرية اهلكناها انهم يؤمنون)
اول مشر كيندن اول هي بر قريه اهلي كه اقتراح ايتد كلى آياتي رسولارى كتور دكارنده ايمانه كلبوب برانلري
هلاكا تمشيدك اشبوم مشر كين ايسه انرا دن اطني در اقتراح ايتد كلى آياتك كلبيله ايمانه مي كورور حالبوكه
برانلري استيصاله هلاكلين مر ادا يترز * زيرا كه بوات قيام ساعته دكين استيصال اولمه فله موعوده در
اول اجلدن انرا اقتراح ايتد كلى آياتي كتورمز * بعده مشر كينك اشبوم سرك ككي بشر در ديورمالتنه
انكارلر بنه جوابده ديديكه (وما ارسلنا قبلك الا رجالا نوحي اليهم) يا محمد سندن اول ام سابقه به كوندلر
ديكمز رسوللر رجال ايديلر كه برانلره وحى ايدر دل بوخسه ملائكه دكل ايديلر (فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم
لا تعلمون) امدى اهل كتاب علماء نه سوال ايدك رسوللر بشرايد يكرن مزه خبر ويره لرا كرائي سز بلز سكر
زيرا سز انكارلر ايتزلر ار محمد عليه السلام نون انكار ايدلر سه ده * الله تعالى مشر كينه امر ايديكه
رسل مقدمه نك حالندن اهل كتابه سوال ايدلر تا كه شبه لري زائل اوله زيرا كه مشر كون يغمبر عزصلي الله
عليه وسلمك امر نده اهل كتابه شورت ايدوب قوللر بنه ايتانور لري وز يرا كه جم غفيرا اخباري علم ايجاب
ايدرا كچه كفار ايسه لده (وما جاءناهم بجدال يا كاون الطعام) ورسل متقدمه يني برا جساد فلدق كه
ملايك ككي اكل وشرب بايتيلر (وما كانوا خالدين) ودياده دختي داغين اولديلر (ثم صدقناهم الوعد
فانجيناهم ومن نناه واهلكنا المسرفين) بعده انرا وعده صدف ايدوب انبيائي معصومندن ديديكه ز

كسنة لري انجاء ومشر كيني اهلاكا ايتدك (لقد انزلنا اليكم كتابا فيه ذكركم) بر مزه بر كلاب انزال ايتدك كه
عز وشر كيز ويا موعظه كزيامكارم اخلاقدن مطلوبه كز اولان حسن ذكر كز انده در (افلا تعقلون)
فهم ايتر ميسر كه اكايان كنوره سز (وكم قصصنا من قريه كانت ظالمة وانشا ناهدها قوما آخرين)
جوق قري اهليكه ظالمرايد يلز انلري قصص ايدوب انرا نصكره قوم آخرين انشا وانرا مكانلر بنه اسكان
ايتدك (فلما احسوا باننا اذاهم منها يركضون) وقتا كه اول ظالم بر زم عذابمزي حاسه بصرله كورديلر
هماندم سرعته اول قريه لرندن قاچديلر (لا تركضوا وارجعوا الي ما انزلتم فيه ومسا كنكم اهلكم
تستلون) انرا ملائكه لسان حال ويا لسان مقلله استهزاء طريقي اوزره ديديلر كه سرعته قاچوب كيمز باكه
رجوع ايدك نم وزلنددن اكاه انكه بطرايد ريكز ومسكنلر يكره كه آنده ساكن اولور ديكر تا كه اعمال
خبيثه كرسيله مز نازل اولان شدندن سوال اولنه سز (قالوا يا ويلنا انا كنا ظالمين) وقتا كه انرا عذابى
كوروب وجه نجاتي كورميجك ديديلر كه ويل بزه كيم بر ظالمرايدك (فما زالت تلة دعويهم حتى جعلناهم
حصيدا لخامدين) اشبوكلاي ترديدن زائل اولد بر حقي برانلري زرع محسود ككي شيو فله ميتين
اولد قري خالده حصيد قلدق * ديديكه اشبوايات ينده حضور انام قريه نك اهلي شانه نازل اولوبدر كه
انرا عوب ايدلر الله تعالى انرا برني كوندروب انلري ديه دعوت ايديجك اني كذيب و قتل ايتديلر
اوله اولسه الله تعالى اوزرلر بنه بخت نصري تسلط ايدوب اول انرا كين قتل وكين اسير ايتدى متهزم
اولوب فراره يوز طوطيلا ملائكه انرا استهزاء طريقي اوزره ذكر اولان كلاي سويلديلر بخت نصرا درلر بنه
دوشوب انلري قليجدن كوردي جرمادن برندا كاديكه اشبواياتي قتلكر براسيه در ديو ايشيدلدى اول حالنده
كاهلر بنه اعتراف ايتديلر وال حال اول انرا نفع ايتيوب خائب وخامر كنديلر (وما خلقنا السماء والارض
وما بينهما الا عيين) سماء وارضى وايكيسى ارا سنده كي خلائي عبث وباطل خلق ايتدك بلكه مصالح دينيه
ودنيويه ايجون خلق ايتشز كه عباد مز انكه وحدانيزه استلال ايدلر واند كي منافع ومراقله ضرورت
واحتياج لرين دفع ايدلر (لور دن ان اتخذاهوا لا اتخذناهم من لدنا) اكراه واتخاذين اراده ايسه وز
براني حضر قزمه لائق مجر داندن اتخذ ايدركل بوخسه اجسام مرفوعه واجرام مبسوطه دن دكل سقوطك
رفع وتزويق نده وفر يشك تسويه وتز ينده كي عادت كز ككي * ديديكه اهويي لغت نده ولدر ورفقوله
زوجه در مراد نصراي رددلر (ان كفا عليم) اگر اني ايدوا ساه وزا كين ايترز (بل نقذف بالحق
على الباطل فيدمغه فاذا هو زاهق) بلكه شامز دندركه شول بدل جله شدن اولان حقي اهلوك عدادندن
اولان باطل اوزره تغليب ايدوب اول حق باطلي محوايده كورسكه اول باطل هلاك وزاندر (ولكم الويل
مما تصفون) يا مشر كفار ويل وشدت عذاب سز كيم الله تعالى اني كالانقي اولميان شي ايله وصف ايدر مز
(وله من في السموات والارض) سموات وارضده اولان خلقك كلبسى اول الله تعالى خلق وملايكدر
(ومن عنده لا يستعبرون عن عبادته ولا يستخسرون) اول الله تعالى عند نده كرامتله مقربين منزلته كي
ملائكه اك عبادتن تعظم ايترلر وديورلر (يسبحون الليل والنهار لا يفترون) كچه ده وكوندزده الله تعالى في
تسبيح وتقديس ايدرلر انرا اندن فتور كز زيرا كه ملائكه به تسبيح بي آدمك نفعي منزلته در (ام اتخذوا
الالهة من الارض هم يشركون) بوخسه انرا جواهر ارضدن الهه مي اتخذ ايتديلر كه انرا موانى دير كورور
زيرا كه الوهيت مستحق اولز الا اولكه احيايه وعدمدن ايجاد قادر اوله (لو كان فيهما الهة الا الله لفسدتا)
سماء وارضده الله تعالى دن غيري الهه اوليدى اول سماء وارضى ايكيسى ييله باطل اوليدى وايكيسى يينده كي
اشباه فساد ايريدى الهه يينده قانع اولد بيجون زيرا امر كه ايكيدن ويا كتر دن صد ورايده انده انتظام اولز
بعده الله تعالى كندوي تزيه ايدوب ديديكه (فسبحان الله رب العرش عما يصفون) الله تعالى كه عرشك
رسيده مشر كلر كالانقي اولميان شي ايله وصفلرندن منز وعالى اولدى (لا يشئل عما يفعل) اول الله تعالى
ايشلديكندن سوال اولمز زيرا كه اول مالك حقيقدر خاقنده ديلديكن ايشلر اما كاندن استكشاف وجهي
اوزره سوال اولنه جا نرا اولور (قال رب اني يكون لي غلام) دلا تيله (وهم يستلون) اما كه خاق اعمال
وافعالندن سوال اولور لري برا كه مالك وعبيددر (ام اتخذوا من دونه الهة) الله تعالى نك غيري الهه في

من خردل اینها) یوم قیامت ایچون بزعدل میراندر بن وضع ایدرز کانده صحائف اعمال وزن اولنه
هیچ بر نفس حتی مقدارندن بر شی ظلم اولغز اگر چه حتی بر خردل دانه می اغرنجه ایسه ده بزانی احضار ایدرز
(وگنی ساحسین) حساب واحصایه بر کفایت ایدرز (ولقد آتینا موسی وهارون الفرقان وضیاء
وذكری لامتقین) موسی وهارونه بر کتب و پردک که اول حق و باطل یبنی فارقدر و عبرت و جملالت
ظلماته ضیاء در انکله استضاء اولنور و ذکر در که متقیر انکله اتعاط ایدرز و یا شرایه دن احتیاج اولدقلری
اشیانک ذکریدر الذین یخشون و بهم بالغیب) که انلر بلرین کورمن لراپکن اندن خوف ایدرز و یا خود
خولونرنده اند تعالی دن خوف ایدرز جلوترنده کی خوفلری کبی (وهم من الساعة مشفقون) ومع ذلک
اهوال قیامتدن خاتلردر (وهذا ذکر مبارک انزلناه افانتم له منه کرون) اشبو قرآن فاسک دین
ومصالح نرنده احتیاج اولدقلری امورک ذکریدر مبارک در و خیر کنیدر که برانی محمد انزال ایتلد یا اهل مکه سز
اکا نکار ایدریدر (ولقد آتینا ابراهیم رنده من قبل) بز ابراهیمه وجوه صلاحه امتدا و معرفت و پردک
یلوغندن اول شول حیدر که صغیر ایکن اول مر بدن چقدی و یا موسی وهارون دن اول کانوت و پردک
(و کابه عالین) حالو که بز آنت و یردیکمه اهل ایدیکن و یا خود محاسن اوصاف و مکرم خصالی جامع
اید بکن سائر درک (اذ قال لاییه وقومه ما هذه التمانیل التي انتم له ساعا کفون) شول وقتکه اول باباسنه
وقومه دیدیکه اشبو تصاویر نرنده سز اکا عبادته مقیملر (قالوا وجدنا ابائنا لهم عابدین) دیدیلر که
بز بابا یریزی اکا عبادت ایدر بولدق بز دخی آنلر اقتداء و اتباعله اکا عبادت ایدر اولدق (قال افدکنتم انتم
ابائا وکم فی ضلالمین) ابراهیم علیه السلام آنلر دیدیکه سز و آبایر کز خطا بینده اولدیکر که اول هیچ بر عاقله
انک خطا ایدیکی حتی اولز ایکی فریق دخی دلیلر استنادی اولد بفریچون تقلید جائز اولدینی تقدیر اوزره
شول کسته به جائز اولور که فی الجمله حق اوزره ایدیکی بیلنه (قالوا اجتمعنا بالحق امامت من اللاعین) قومی
بابا یرینک تظلیاتی استبهاد ایدر کارندن ظن ایدر که ابراهیم علیه السلام اول قول ملاعبه و جهی اوزره
اوله اوله اولسه اکا دیدیلر که بوز کده جدی ایدرسن بوز سه او شرایه سن (قال دل ربکم رب السموات
والارض الذی فطرهن وانا علی ذلکم من الشاهدین) ابراهیم علیه السلام دیدیکه بلکه به کز جل شاه
سموات وارض لر یسیدر که اول انلری خلق ایتدی و بن اشبو توحید اوزره محققین و مبرهنه دنم (ونالیه
لاکیدن اصنامکم بمعدان اولوام در بن) والله بن سز اصنامکزی کسر ایدر بن سز انلری قویوب عید
کافکره کندی بککرده * دینلر که ابراهیم علیه السلام بوقولی قومندن کیزلرده سولشدی وانی انلردن انجی
بر رجل ایشیدوب سارنه افشا تشدی * روایت اولندیکه انلر عید کاهی و ارایدی اکا کیدر اولدقرنده
طعاملر بن اصناملری اوکر نه قویوب انده تبرک زعم ایدر ردی عید کاهلرندن رجوعلرنده اول اصنام اوکرده کی
طعاملری الوب یرلردی چون اول سه نه ده عیدلری اولد بقرده انک کی ایدوب عید کاهلر نه کتدیلر
ابراهیم علیه السلام بیت الاصنامه کیردی و اوکارنده کی طعاملری کوردی استمز اطرافنی اوزره دیدیکه
بیز میسز بکز جواب کله بچک نیچون سوز باز سز ذیوب انسه بر بالطه الدی انکله صنم اکبردن غیر بن
باره لیوب بالطه فی انک بو بته امدی (خذلهم جذاذا الا کبر الهم لعلهم الیه يرجعون) اول اصنامک
جیعن صنم کیردن غیر بن باره باره ایدی تا که اول کفره صنم کیره مراجعت ایدوب ساتری کسر ایدن
کیم ایدیکنی آن دن سوال ایدر و غرضی اول اصنامک نفع و ضره قادر دکل عاجز ایدی کن آنلر تبیین ایدی
و یا خود تا که اول اصنامک بجزی تحتفنده شرکدن توحید رجوع ایدر و قسا که عید کاهلرندن رجوع
ایدوب بیت اصنامه کیردیلر و اصناملر نه ایرن اهانتی کوردیلر (قالوا من فعل هذا بالهتنا انه من الظالمین)
بری برلر نه دیدیلر که کیدر که اشبو فعلی بزم آله مزه ایتدی ککندوبی هلاک نوطین ایدر لر دندز
(قالوا معناتی یدکرهم یقال له ابراهیم) ابراهیمک والله بن اصنامکزی کسر ایدر بن دیوب عین ایشیدوب
رجل دیدیکه اسمنه ابراهیم دینور بر قنایی ایشیدمکه اصنامی تعیب ایدردی (قالوا فاولایه علی اعین
الناس لعلهم یشهدون) غمرو و تابعی دیدیلر که انی نامک کوزلری اوکنده کتورک که اندن بلدکاری شیفه
شهادت ایدر لر نه سزانی اخذ ایش اولسه لم چون حضرت ابراهیم علیه السلامی غمرو و تابعی فاته

کنور دیر (قالوا انت فعلت هذا للهنا يا ابراهيم) دیدیلر که یا ابراهیم آله منزه اشبو فعلی سغی ایدلر
بره خبر ویر (قال بل فعله کیرهم هذا) ابراهیم علیه السلام دیدیکه بلکه آتی زعکزه اشبو اله عظیمکنر
ایندی انک وجودیه اشبو صغاره عبادتکزه اینجیوب آنلری اوروب یاره لدی (فاسئلوه من کانوا یسطعون)
امدی اول صغاره ماجرای سؤال ایدلر اگر تطق ایدر لر سه یعنی اگر نقطه قادر اولور لر سه فعله دخی قادر اولور لر
والا فلاه انکله آنله آله لر سئک نطقدن عجزی کوسردی و عاجز ایه عبادت اولغز الوهیتیه لاتی اولغز
(فرجعوا الی انفسهم فقالوا انکم انتم الظالمون) اولیه اولسه قبلر یله تفکر و عقللر یله رجوع له بری برلر یله
دیدیلر که اشبو سؤال الله ویا نطق ای عجز و نفع و ضری ایدیه من شیشه عبادتله منظر المار سیز و خسه سزل اول آله کزه
نعدی ایدنه ظالم اولور ظلم ایدنیک کزه دکل (ثم نکسو اعلى رؤسهم لقد علمت ما هؤلاء یسطعون) نفسلری اوزره
ظلملر یله اعتراضلر ندن نصکره کفره رد اولندیلر و با خود اوزر لر یله حجت لازم اولوب حیاء و خجالتلر ندن باشلر یله
اکدی رودیدیلر که ییلور سنکه یونرسو یلر لر اولیه اولسه بز یونله نیجه سؤال ایدر لر و قنا که حجت ابراهیم علیه
السلام ایچون محجه اولدی (قال اتعبدون من دون الله مالا یفعلکم شیئاً ولا ینصرفکم) دیدیکه الله تعالی ندن
غیری شول سیز بر شیئ تعقی اولور و ضرر ندن قورقلر شیشه عبادت ایدر لر سیز (انی لکم ولما تعبدون من دون الله
افلا تعقلون) بین و قدر سیز و الله تعالی دن غیری عبادت ایدنیک کزه هر شیشه در صیده کزلر قبحی عقولکزه
فهم ایتمیسر و قنا که اوزر لر یله حجت لازم اولوب جواب ندن عاجز اولدیلر (قالوا حق و انصر و الله انکم
دیدیلر که آتی انشه یاقل که اول عقابلر اهل و آله کزه نصرت ایدلر انکیچون اکا کاتقامله (ان کنتم فاعلمین)
اگر آله کزه ناصر یلر ایه کزه دیدیلر که آتی انله الفالیدن اگر دادن هیزان دینور بر رحل ایدی الله تعالی آتی
بره کوردی و بر قولد مغرود ایدی و قنا که غرود و قوی حضرت ابراهیم علیه السلامی احراقه اجتماع ایدیلر آتی
بر یته قویوب چوره سن خطیره ککی یایدیلر ده بر مدت حطب جمع ایدیلر حتی انلر بری خسته اولسه
الله تعالی بکافیت و بر سه ابراهیم ایچون شود کلو حطب کنوره دن بر ددی و رحل موی حیثه ندن وصیت
ایدردیکه شود کلو حطب اشترا اولوب اکا کاتق ایدیه و مرأه غزلله حطب لشتر ایدوب اکا کاتق ایدر لر دی
روایت اولندیکه و قنا که مرأه ایدر کوری دکل حطی جمع ایدیلر هر جا بندن طو شدر و ب یاقدر لکن باز که
ابراهیم علیه السلامی یته دن چیقار و ب اول آتش ایچنه نیجه براغه لر ایدن بر تلپس لعنه الله (انله مخفیق
علی تعلیم ایددی اولیه اولسه ابراهیم علیه السلام مبارک الی و یاغنی بغلیوب مخفیق ایچنه قودیلر
ملائکه کالمداد ایچون رب تعالی ندن استیذان ایدیلر یار یار سکا معلومدر ککه بر یوزنده اندن غیری سنی
برلیوب سکا عبادت ایدر یوزدر دیدیلر و حی الهی کادیکه اول بنم خلیل و انک بن غیری خلیل یوزدر اگر
سز دن استغانه ایدر سه اکا کاتق ایدلر اما که اول بدن غیری بدن استغانه ایتمسه بخله انک اراسته کیرمکن
آنک حالن ییلور یلر ای کسه یله احتیاج سنر حاجتن بتور یلر و قنا که آتی انشه براغه مرأه ایدیلر
صور خازنی کویب دیدیکه دیلر سئک سئکچون اتشی سو بندیرم و یلر خازنی کویب دیدیکه دیلر سئک اول اتشی
طا عیدم ابراهیم علیه السلام دیدیکه بنم سز دن حاجتم یوزدر (حسبی الله و نعم الوکیل) الله تعالی بکافیدر
اول نه کویکن و ککیل اولور و روایت اولندیکه ابراهیم علیه السلام بغلیوب آتش براغه دینفنده دیدیکه
(لا اله الا انت سبحانک انک الحمد و انک المملک لا شریک لک) چون اول مخفیقه آیلوب هوا یوزنده انشه کیدر کن
جبریل علیه السلام اکا فار شو کویب یا ابراهیم حاجتک وارمیدر دیدکده ابراهیم علیه السلام دیدیکه
حاجتم وار لکن سکا دکل دیدیکه امدی بر مکن انی دیکل ابراهیم علیه السلام دیدیکه (حسبی من سؤالی
علم بحالی) اول بنم حالی بلسی بنم سؤاله کافیدر دیدیکه هر شی اول اتشی سو سندر مکه چالشوردی الاوزغ
آتی اوفور و ب طوشدوردی اول اجلدن پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم وزغ قتلله امر یوردی (قلنا یا نار کونی
بردا و سلام علی ابراهیم) دیدیکه یا نار ابراهیم اوزره بر دوسلام اولغلر آتارده کادیکه اولکونده یوزنده جمیع
اتشله و یندی و اولکونده عالمه هیچ براتشله انتفاع اولغدی اگر ابراهیم اوزره سلاما دینلسه اید
صوق قالوردی اولیه اولسه ملائکه ابراهیم علیه السلامی واده ایچکن ایکی ضلعنه یاپشدر اول اتشک
اور ناسنه ایدر یروب و قله بره قودیلر حضرت ابراهیم علیه السلام اول اویه نزول ایدیلر آند بر طبلو

صو بیکاری چقدی و قمری کالرو نرجسل اجدی ابراهیم علیه السلام انده دیکون مکت ایدوب اول
ایامه کی نم وصفای عرم ایچنده کوره دم دیدی حق جل و علامت الظلی ابراهیم علیه السلام صورته
کوندروب ابراهیم علیه السلام یانه اونوروب کاموانسه ایدردی * روایت اولندیکه الله تعالی
اکاجنت سر برندن قیص و برطفه کوندردی قیصی کدوب طنقه ننگ اوزرینه اونوردی و جبریل
علیه السلام یانه انکه تخت ایدردی و دیدیکه ربک جل شانہ سکادیرک یا ابراهیم بلدی که احبابی انش یاخز
مکر اول ایامه نمود صرندن چیقوب ابراهیم علیه السلام نظر ایدر کوره که اول بر روضه در
بر ملک یانه اونوروب رچوره سنده ایسه انش شدله یاراعلا صولته ند ایدوب دیدیکه یا ابراهیم آلهک نه عظیم
آله اولور قدر تیله سکامضار نه حائل خیلور اول انشدن چقماغه قادر اولور میسن دیدیکه نم * آندن یوریه وک
آتش ایچندن چیقوب کندی غرود دیدیکه یا ابراهیم دیرلر نکه سنک آلهک درت بیک صفر ذبیحه تقریب ایدم
دیدیکه اول آتی قبول ایتمز مادامکه اولدیک دین باطلدن چیقوب بزم دعوت ایدیکم دین حقه کبر میسه سن
دیدیکه ملت و ملکی ترک ایدم مریزین آکن اول نذر یی بر بنه کوره یم دوب ایتدی * و ابراهیم علیه السلام
من بعد تعرضی ترک ایتدی دینلر که ابراهیم علیه السلام آتیه براغلد یقنده اون آتی یاشنده ایدی
(واراد وایه کید یغملناهم الاخرین) اندر ابراهیم علیه السلام مکر و اضرار قصد ایدیلر هر خامردن
انلر خساره نر زیاده فلد که سعیری کندی لرک باطل اوزره ایدیکنه برهان اولوب ابراهیم علیه السلام
حق اوزره ایدیک ظاهر و عیان اولدی و ابراهیم علیه السلام مزید رفعت درجاتی و انلر شدت شقاوتی
موجب اولدی * دینلر که یعنی الله تعالی غرود وادی اوزره بعضی اوسال ایدوب انلر لحوم من اکل و دما من
شرب ایتدی انلر بری غرودلر دماغه کیروب هلاک ایتدی (و یحییاه من القبره الی الارض الی بارکافیه الله المین)
بر ابراهیمی غروددن ولوطی قومندن خلاص ایدوب ارض شامه رحلت ایدردلر که اول ارضه نر عایشه
برکت فلدق و برکت عامه سندنر که اکثر انبیاء انده معیون اولدیلر که شر انعلری عالمه منتشر اولدیکه
کالات و خیرات دنییه و دنیو به ننگ مبادی سیدر و دینلر که دنیاه کی هر ماء عذیبک اصلی بیت المقدسه کی
خیره شریفک التندن چقبار * روایت اولندیکه عرب بن الخطاب رضی الله عنه کعب الاحبار شامدن
مدینه به هجرتی ترغیب ایتد کعب دیدیکه بن کاتب اللهده بولیشنکه (ان الشام کتر الله من ارضه
و بها کثره من عبادته) ارض شام ارض دینان الله تعالی بنک کتر بدر عبادت مختصندن کثیرون انده مکنوز زردر
(قال انبی علیه السلام انما استکون هجرة بعد هجرة نخیار الناس الی هاجر ابراهیم) پیغمبر یزعلی الله
علیه وسلم ایدر یم هجرت نصکره هجرت اولسردر * امدی اولزمانده خیار ناسک هجرتی ابراهیم علیه السلام
مهاجر نه ارض شامه اولور * روایت اولندیکه ابراهیم علیه السلام آتش بر دوهلام اولقله قومندن
بر جماعت کورینن اکاجنت ایدیلر و انکه یله ارض عراقدن ارض شامه رحلت و هجرت ایدیلر و ابراهیم
علیه السلامی اول تصدیق ایدن واسک امتیامت ایدن لوط علیه السلام ایدیکه اول ابراهیم علیه السلام
قرنلانی هاران بن تارخل اوغلیدی و اکام اکبری هارانک قزی ساره رضی الله عنده خن تصدیق ایدوب
ابراهیم علیه السلام آتی تزوجد نصکره ابراهیم و لوط و ساره دینلر بنی حراست و عباد الله عینیت قصدیلر
هجرت ایدوب حرا نه نزول ایتدیلر آند ما شاء الله مکنند کوره مصره آندن شامه هجرت ایدوب ارض
فلسطیندن سبع نام وضعه نزول ایتدیکه اول شام بریه سندنر و لوط علیه السلام ایسه موقت که نام
موضع نزول ایتدیکه اول سبندن بر کون بر کعبه دکا و مسافه در (ووهنا اله حق و یعقوب نافله)
براهحق و یعقوبی ابراهیم فضل و عطا و جوی اوزره هیه ایتدک (و کلا جعلنا صالحین) ابراهیم و اسحق
و یعقوبدن هر برینه صلاحی و نیک و صلاح اوزره انلری حل ایتدک حق که صلاحده کاملین اولدیلر
(وجعلناهم ائمة یهدون بامرنا) و امر من نانی حقه دعوت ایدر و خیرانده ناس انلر اقتدا ایدرانه
فلدی (واوجینا الیم فعل الخیرات) و برانلر خیرات فعلی و حق ایتدک که ناسی اکاحث ایدلر (واقام
الصلاة و اتاه الزکاة) و صلاحی اتمام و زکاتی ایتاه ایدلر (و کانا لسانا عابدین) و آنلر توحید و عبادت نموده
اخلاص ایدر اولدیلر (ولوطا آتیناه حکما و علما) و ذکرات لوط علیه السلامی که بر کاجکت و نبوة

و یاخوم یمنده حکم و دخی انبیایه لایق اولور علم و بر دل (و یحییاه من القبره الی الارض الی بارکافیه الله المین)
و بر کاجکت و بر دلر سدوم نام قریه دتکه انک اهل اعمال قبیحه انلردی و لوطه و مکس کی و ناسه رمی یتدق
و طیمور ایلر و سائر افعال منکره کبی (انهم کانوا قوم سوء فاصقین) آنلر قوم سوء فاسقین ایدیلر
(وادخلناه فی رجنتنا) و بر آتی اهل رجتم زمره سنه ادخال ایتدک که انلر دیناده اهل طاعتدر (انه من
الصالحین) اول صالحلر دندر که بزمن انلر حسی سبقت ایتدی (و نوحا اذ نادى من قبل) و ذکرات
نوح علیه السلامی که ابراهیم و لوطدن اول قومی اوزره هلاکه دعا ایلدی (فاستجیناله فحییاه و اهله من
الکرب العظیم) انک دعاهنه اجابت ایدوب انی و اهلی طوفاندن و یا قومی اراشدن خلاص ایتدک
دینلر که نوح علیه السلام انبیانک عرده اطولی و بلاد اشدی ایدی (ونصرناه من القوم الذین کذبوا
بآیاتنا) و بر آتی منع ایتدک شول قومند که ویا کانصرت ایتدک شول قوم اوزره که بزم نوح لسانیه انذار
ایتدیکم زانیانی تکذیب ایتدیلر (انهم کانوا قوم سوء) آنلر قوم کافرین ایدیلر (فاغرقتناهم اجمعین)
بر انلر جمیع طوفان ایلر غرق ایتدک (و داود و سلیمان اذ یحکمان فی الحرب اذ نفشت فیه غنم القوم) ذکر
ایت داود و سلیمان علیهم السلامی که حکم ایتدیلر شول وقتنکه زرعه ویا کرده که عناقدی تدلی ایتشدی
کیجه کابر قونک قیوی کیروب افساد ایتدی (و کالجکم هم شاهدین) بر انلر حکم لایق عالم ایدک
روایت اولندیکه ایکی رجل خصوصتله داود علیه السلامه داخل اولدیلر که انک بری صاحب حرث
وبری صاحب غنم ایدی صاحب حرث دیدیکه اشبونک قیوی کیجه بزم حرثه کیروب افساد ایتدی دیواندن
حقن طلب ایتدی داود علیه السلام قیون صاحبنه انک حرثی و بری بعده چیقوب سلیمان علیه السلامه
او غرادر نده داود علیه السلام حکم کنی بعد السوال حکایت ایدیلر سلیمان علیه السلام دیدیکه اگر بن
تحکیم او انقسم ایکی فریق اوفقله حکم ایدر دیکه قیوی حرث صاحبنه و بر دیکه سود و صوف و نسجه نفعلنه
و غنم صاحبنه امر ایدر دیکه حرث صاحبچون حرثی مثلی بذرایده بخانکه اول حرث اولکی حرثک اتلاف
اولد یق کونده کی حده ایره آتی حرثی تلف اولانه ویره و غنم ایسه غنم صاحبنه ایره داود علیه السلام اکاحکم
سنک حکمکدر دوب انک حکمته رجوع ایتدی * اما حکم اسلام اولدر که ماشیه مرسله نکر نهاده مال
غیریدن افساد ایتدیک ماشیه صاحبنه تضمین اولنر اما کیجه افساد ایتدیک اکا تضمین اولور و بر اکره عرف
ناهنده زرعه صاحبی نهاده زرعه حق ایدر و مواشی ایسه صاحبو بریلور کیجه مراجه رداید بلورانه حنفیه
عندنده بخانکه ماشیه ایل مالکی یله اولیه اول ماشیه نکل اتلافی ضامن اولمز اول کر که کیجه ده
و یا کوند زده اولسون (فقم منا هاتینان) بر اول حکومت و قنوی سلیمان تعمیم و تعلیم ایتدک
(و کلا آتیناه حکما و علما) داود و سلیماندن هر برینه بر حکم و علم و بر دل * حسن ایدر اکروایت اولسه حکمای
هنا لکن کوردرلر لکن الله تعالی بر بنی صوابه اصابتله و بر بنی اجتهاد ایلر ایتدی علما اختلاف ایدیلر که
داود علیه السلام حکمی اجتهاد ایلر و یا نصله میدی سلیمان علیه السلام اصابت ایتدی و دیدیلر که انبیایه خطا جز اولور
ایک سنک دخی حکمی اجتهاد ایلر و یا اولسه انبیایه اجتهادی تجو بر ایتدیلر که اجتهاد نوانیه ناقل
اوله لرا لایوکه داود علیه السلام خطا و سلیمان علیه السلام اصابت ایتدی و دیدیلر که انبیایه خطا جز اولور
الایوکه انک اوزره قرار ایتدیلر اما که علمایه حوادنده اجتهادده جز اولور بخانکه کاب و سندن نص بولیه لرا و یله
اولسه خطا ایتد کارنده آتم اولمز (قال النبی علیه السلام اذا حکمکم الحاکم فاجتهد فاصاب فله اجران
واذا حکم فاجتهد و اخطا فله اجر) پیغمبر یزعلی الله علیه وسلم بخان حکم اجتهادله ایتدیک حکمده اصابت
ایده انکچون ایکی اجر اولور و اگرانده خطا ایدر سه انکچون بر اجر اولور و بر قوم دیدیلر که داود و سلیمانندن
هر برینک حکمی و حله ایدی الایوکه سلیمانک حکمی داودک حکمی نسخ ایتدی امدی بوقائل انبیایه
اجتهادله حکمی تجو بر ایتدیلر که انلر و حیک و بخود یله اجتهاددن مستغنیلدر و انبیایه خطای تجو بر ایتدیلر
انلر که هر مجتهد مصیبتدر دیدیلر انک ظاهر یله احتیاج ایتدیلر و حدیث مذکورله حکم مجتهد ایچون
خطای اوزره ثواب و عدا و اندیکه اول ائمه حنفیه قولیدر و بر جماعت دیدیلر که هر مجتهد مصیبت دکدر و برلکه
قیحان بر خادده ده مجتهد سنک اجتهاد لری مختلف اولسه حق بلا تعین اولور و انلر هر بری مصیبت

ایند بیکری و مسلمینه احقادن کتم ایند بیکری یلور (وان ادی لعله فتنه اکرم و متاع الی حین) و بیزنکه
 جزا کز تا خیری ظن اولور کیم مزه استدر اراج وافتنا نکزه زیاده ویا امتحان اوله نیجه عمل ایند بیکری نظر اینده
 و مشیت الهیه اقتضا نیجه اجل مقدر که دکن غنیج اوله (قال رب احکم بالحق) یا محمد دیکل که یارب بزمه
 اهل مکه یثنی عدله قضایت که اول انزل استبحال عذاب ویا اوزر لر یشنه تشدید اقتضا ایند بیکری اوله اوله
 یوم بدرده عذاب اولوب مسکون انزه غلبه ایندی (وربنا الرحمن المستعان علی مانصفون) و بجز جل شانه
 خلقنه رحمتی کثردن آندن معونه طاب اولمشدر کفارک وصف ایند بیکری اوزره که شوکت انزل اولوب
 اسلامه و اوله سوره الحج و هی ثمان و سبعون آیه مکیه
 الا لای ایت دکل که اول هذان خصمان دن الی صراط الحیده دکدر

بسم الله الرحمن الرحیم

(یا ایها الناس اتقوا ربکم) باناس ربکزل جل شانه نک عقابتدن حذر ایدوب امرنه اطاعت ایدک (ان زلزله
 الساعة نئی عظیم) ساعتک اشیا بی تحریر کی امر هائلدر زلزله و زلزال حال هائله اوزره شدت حرکتدر
 اشبور زلزله ده اختلاف اولندی * دینلدی که اول اشراط ساعتک ندر که ساعتک قیامتدن اول ظهور اید بیکری
 و دینلدی که اول زلزله یوم قیامتده اولور * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر که زلزله ساعتک مراد ساعتک قیامتدر که
 اول انکه یله ظهور ایدر (یوم تروتنان ذل کل مرضعة عما وضعت) شول کونده که اول زلزله بی
 کوزه لر هر مرضعه بی ارضاع ایند بیکری ولدن اشغال ایدر * یعنی اول زلزله نک هولی مرضعه تبه ده اوله که مرآه
 تدبیر رضی عنه القام ایند بیکری دهشتندن انی انک اغزندن نزاع ایدر (ونضع کل ذات حمل حملها)
 و هر حامل حملی وضع ایدر حاله که مدت حمل تمام اولور و بدره اشبور دلالت ایدر که زلزله مذکور ده نیاده اوله
 زیرا که بعدن صکره حمل اولور و آتی یوم قیامتده اولور دین دیر که اول قول شریفده و رودی ساعت امری
 تعظیم و جنتی اوزره در بوخنه حقیقی مراد دکدر (وتری الناس سکاری و ما هم بسکاری) اولکونده
 ناسی کور و سکر که گانه سکراندر و الحال انرا حقیقه قنده سکران دکلددر (ولکن عذاب الله شدید) اولو که
 الله تعالی نک عذابی شدید در آنک هولی انزل عقوان او جور و تمیزدن کجور و اوسعید الخدری رضی الله عنه
 یغفر بیز صلی الله علیه وسلم دن روایت ایدر دیکر که الله تعالی یوم قیامتده آدم علیه السلامه دیکر که یا آدم
 اولاد کدن ناره کوندیر یله جگر کی ابرغل آدم علیه السلام دیکر که یارب اکا کوندیر یله جک ند کلو کسه لر در
 یسور یله که هر بیکده طقوز یوز طقسان طقوز کسه در اولوقنده مولودک صاحبی آثار و ذات حمل حملی
 بر اغور و ناس سکراندر کی کور یلور و الحال انرا سکران دکلددر بلکه الله تعالی نک شدت عذابدن قور قیلور
 صحابه دید یلر که یارسول الله اول سیکل بری قنغیه ز اولور پیغمبر بیز علیه السلام دید یلر که اول طقوز یوز طقسان
 طقوز با جوج و ما جوجدن اولوب بری مزدن اولیسر در صحابه سرور لندن تکبیر ایدر پیغمبر بیز صلی الله
 علیه وسلم ایندی رب تعالی دن زجام بودر که سزاهل جنتک ربی اوله سز بلکه نلی اوله سز والله رجام
 بودر که سزاهل جنتک نلی اوله سز صحابه یشنه تکبیر ایدر پیغمبر بیز علیه السلام ایند بیکری سز
 اولکونده ناسک کفاری کثرته فیهله مثلک زور او دوده شعرة بیضا کی ویا نورانیضه شعرة سودا
 کی اولور * حدیث آخرده ایدر پیغمبر بیز صلی الله علیه وسلم دید یلر که اهل جنت یوز بیکری صف اولوب
 مسکن صنی بتم امت اویسر در * یوم قیامتده کفار تبتله مسکون فلتهه مثلی جنب بعدر ده شامه کبیر
 و یا ذراع دایده رقه کبیر بلکه نورانیضه شعرة سودا ویا نورانیضه شعرة بیضا کبیر بعدر دید یلر که
 امتدن یش یش یکشی جنته حداسنر کیر و رضی الله عنه دید یلر که جنته حسابنر کیر و انجق یش
 یک میسر دید یلر که نم و انک هر بر یله یش یک کیر (ومن الناس من یجادل فی الله فیر علم و یتبع
 کل شیطان مرید) ناسک بعضی الله تعالی نک توحید و کلامه حجت و دلیل سر خصومت و جدال ایدر و اول
 مجادله منده و عامه احوالده هر شیطانه اتباع ایدر که اول فساد ایمون تجر داید و بدره اشبور آیت نصر بن
 الحارث شانه نازل اولوب دیکر که اول کبر الجدل ایدی و ملائکه بی نبات اللهد و قرآنی اساطیر اولیندر و پردی
 و بعضی انکار ایدر دی (کتب علیه انه من نولاه فانه یضله و یمیده الی عذاب السعیر) شیطان اوزره

ایند بیکری بلکه رسالت الله تعالی دن بزمه کور دکاری اخباری نکذیه طالمردن اولدق الله تعالی انزه دیکر
 (انکم و ما تمیدون من دون الله حصص جهم) یا مشرکین سز والله تعالی دن غیری معبود ایدر بیکری
 اوثان و ابلیس و اخوانی جهمک ایتاد اوله جفر بیز وقتا که پیغمبر صلی الله علیه وسلم اشبور آیتی
 مشرکینه تلاوت ایدی انزل بعضی دید یلر که و دعزیره و نصاری عیسایه و بنو الملیح ملائکه به عبادت
 ایتزری ایدر اوله اوله انزل دخی اشبور معبودی حصص نار اوانی ایجاب ایدر پیغمبر بیز علیه السلام
 دید یلر که انرا شیاطینه عبادت ایدر کیم اول شیاطین انزه انکه امر ایدر بدر والله تعالی (ان الذین سبقت
 لهم من الله الحسنى اولئک هم اشدون) آیتن انزال ایدی (انتم لها واردون) اول جهمه مز دخول ایدر سز
 (لو کان هؤلاء الهة ما وردوها) اگر اول اوثان حقیقه قنده آله اوله سز انزل ویا انزه عبادت ایدر انزه
 داخل اولزردی (وکل فیها خالدون) حاله که اول عابدون و معبودون ناره خالدر (لهم
 فیها زفیر) انزل ناره انن و نفس شدید اولور (وهم فیها لا یسمعون) و الحال ناره انز زفیر لرین و صوت
 اخری ایشور شول سیدر که ناره ناره غلیان ایدر ویا اندن که احوال و آلامدن انزه ابر و یا خود
 قولقر یشنه ناردن سهار لر اور یلور ویا انزل آشدن تابوتره قنوب بر کید یلور * ابن مسعود ایدر یلر که
 ناره بخلدن خانه هر بری ناردن تابوتره قنوب و ناره اول تابوتر بر آخر تابوتر ایچنه قنوب حتی اوج تابوت
 بری بر نک ایچنه قنوب دینلدی که ناره ناردن سهار لر اور یلور حتی که هر بری بری ایشور کدن
 فالور و نه ناره کزدیدن غیری عذاب اوانور و ایدر یکن کورر (ان الذین سبقت لهم من الله الحسنى اولئک
 عنهم ما یعدون) شونر که نرا ایچون بزدن خصصات حسنی سبقت ایدر که اول سعادت و یا طاعته و توفیق
 و یا جنتله پشمارتدر امدی انزل ناردن امداد اولمشدر * دینلدی که انرا که مراد هر معبودر که الله تعالی به
 طاعتدر و عبادت اولد یثنه کار هر عزیز و عیسی و ملائکه کبی (لا یسمعون حسیسا) انرا یلر که
 جنتده منازل لر یشنه نزول ایدر ناره صوتن و تلمی حرکتن ایشور (وهم فیما شتمت انفسهم خالدون) و انل
 ایدر قسری اشیا ایدر کی شیده دلمدر (لا یحزنهم الفزع الاکبر) فزع اکبر انری محزون ایشور که انکه مراد نفسه
 اخره در ویا اهل ناره ناره وقت انصر ایدر ویا انرا اوزره ناره وقت انطیاق در ویا موتک وقت دیمیدر (وتنفخ
 الملائکة) و ابواب جنتده ملائکه انزه تمیبه ایدر اولد قری حاله قار شوکوب دیر که (هذا يومکم الذی کنتم
 توعدون) اشبور سز که نوبکز کونده دیکر که دیاده وعدا اولور دیکر (یوم نطوی السماء کطی السجل للکتب) شول
 کونده که بزمه عالمی طی ایدر و طومارک لاجل الکتابه طی کبی (کابدأ تا اول خلق نعیده) اول خلق ایند بیکری
 اشیا بی ایند امدکی خلقنر هیته قنده اعاده ایدر زاول کرک عدمدن ایجاب در و یا خود اچازم متبده بی جعدر
 و انکه مقصود ایدر قیامله اعاده نک معنی یاندر و یا ایدر و اعاده نک شول مقصود بی معنی اولان امکان
 ذاتی و ولی و قدرت تدبیریه تناولی علی السویه در (وعدا علینا) بزمه اعاده بی وعدا ایشور که اوزر بزمه
 انجاری واجب اولور (انا کافا علین) بزمه ایدر ایشور (ولقد کنینا فی الزبور من بعد الذکر) بزمه
 ویا لوح محموظه کسه داور زبورنده و یا امدان نازل اولان کتب الهیه نک جعنده یازدق که
 (ان الارض برها عبادی الصالحون) ارض جنتی و یا ارض مدهه بی بتم عبادمک صالحی وارث اولور
 (ان فی هذا لبلاغ لقوم عابدين) اشبور کرا و لئان اخبار و مواعد و مواعیده کفایه و یا بلوغ مطلوبه حبیب
 و ایدر شول قومه که همتری عبادتدر (وما ارسلنا الا رحمة لالمین) یا محمد بزمی عالمه رحمت کوندردک
 ز براتک کتوردی کنی انزل سعادتده سیدر و معاش و معاد لر نک صلاحی موجبدر دینلدی که
 انک کفار و رحمت اولی شول جنتله در که انک مسیبه خف و مسخ و عذاب امتیه صالان امتیارد
 (ان الله یوحی الی انهم اهل جهم) دیکل که بکار جی اوانان دکل الا اولد که الله واحدن غیری اله کوندر
 و اولیه (هل انتم مسلمون) اوله اوله سز الله تعالی به عبادت بیکری شول جنتله صدق و حینک مقتضا استجه
 مخلص بیز (فان تولوا فقل انکم علی سوا) اگر توحیددن اعراض ایدر رسد دیکل که بن امر اولد بزم
 نیکی سز علی السویه اعلام ایدم (وان ادی اقر رب ام بعد ما توعدون) یازر که وعدا اولد بیکری بزم قیامت
 در یسبیا بعد میدر (اه یوم الهم من القول و یعلم ما کنتمون) اول الله تعالی سزک اسلامه طعنده جهر

فصار له كبره كبره كيم اني تولى واكاتباع ابيه اول شيطان كذب به اتباع ايدى اضلال ايدى واكاذيب سميرى
 مؤدى اولان شيشه دلالت ايدى (يا ايها الناس ان كنتم في ريب من البعث) يا كفار مكا اكر بعثك امكانتدن
 ومقدور يتنشدن كذب ايسه كز (فانا خلقناكم من تراب) نظرايدك بده خلقكزه كيم اول شككزى كيدور كه
 اول اصل اول كز آدمى ترابدن خلق ايتدك (ثم من نطفه) بده انكذرتين متبدلن خلق ايتدك (ثم من علقه)
 بده دم غيبط مقبوردنكه اول منى دم غيبط غلبط بده دم اولور (ثم من مضغه مخلقة وغير مخلقة) بده
 لحم قليله دنكه اول مضغ اولنه جن دكلا اوله اول كركه مسوا ندر كه انده نقص وعيب اوليه وباعبر مسوا ندر
 وباخود اول مصوره وباعبر مصوره دوروا خود وقتنده وضع اولور اولور ددر وباقتسز اولدره ابن مسعود رضى
 الله عنه ايدى بخانه نطفه رجه قرار ايدى بر ملك انى كفته اولوب دبر كه يارب اشبه ونطفه مخلقه وباعبر مخلقه
 اوليسر در اكر غير مخلقه اولور دينور سه اول رجه دم اولوب نسنه اولوزوا كرم مخلقه اولور دينور سه ملك دبر كه
 يارب ذكر وباشاى اوليسر در شتى وباعبدي اولور اجل وعمل ودرزى ندر وقتنى برده فوت اولور اكا دينور كه
 لوح محفوظه نظرايت بوجه ايدى اولور سكا اوليه اولسه لوح محفوظه وارر اشجوا مورى آندن يازي نور
 (لنسين انكم) ناسكه بوندريجه سزه قدر عزى تبين ايدى وزواول شى كه تغيير ونفساد وتكونى مره قبول ايدى
 مره اخراده دى آنى قبول ايدى اولكه اول آنى تغيير ونصويره قادر اوله ناينادنى قادر اولور (وتقرئ الارحام
 ما نشاء الى اجل مسمى) وبرا حامده قبولن ديدل كيمزى وقت وضعه كين تثبيت ايدى كه انك ادا ناسى التى
 ايدى واقصاى درت سلك اخيردر (ثم نخرجكم طفلا) بده سزله هر بركزى انار بركزى قارتدن
 طفل جقاروز (ثم لتبلغوا اليه) بده قوت وعقله كاله ايره سزكه اول وقت تغيير ديدل كيمزى اولون بش
 باشه وبياون سكر باشه ايرمكدر تا او تورا او تورا باشه ايرمكدر (ومنكم من يتوفى) سزدرن كيمزى
 قوت وعقله كاله ايرد كنده وبياير من دن مقدمه توفى اولور (ومنكم من يرد الى ارضه ليعلم ان الله يعلم من
 بعد علم شيا) وكيمزى ايه عمر كاضف واخسنه رد اولور كه اول هرم وخوفد تا كه عقل اولله بر شتى يلو كن
 بلز اوله يا نبيان عروضيه وباعقلنك تغيير بده بوندنكه بعلك حقيقته دليل آخر ابراد ايدوب ديديكه
 (وترى الارض هامدة) سن ارضى نسا سز يايه كوروسن (فاذا انزلنا عليها الماء اهتزت وربت وانبت
 من كل زوج هيج) بخانه برا كايغور ايدى وزواول نباته تحرك ايدى واروب بوجلو روانده هر صنفدن
 حسن ورائى بركه انى كورنه سرور وبعث اير (ذلك بيان الله هو الحق) اشجود كورانه كه الله تعالى سلك
 انسانى اطوار مختلفه ده خلق ايدوب احوال متضاده به تحويلد رواضى موندنكه كره احياء ايدى رسول
 سبيله در كه الله تعالى الوهيتنده بخبر انكه اشياء متحقق اولور (وانه يحيى الموتى) واول يوم قيامته
 موتاي دبر كورن نطفه فى وارض ميتى دبر كورمى كيم (وانه على كل شى قدير) واول هر شيشه قادر در
 (وان الساعة اتيه لاريب فيها) ويوم قيامت كليسر در عقل وذهنى اولان عندنده انك حقيقته ريب
 يوقدر (وان الله يبعث من فى القبور) واول الله تعالى قورده كى موتاي بعث ايدى روعدى مقتضاه كيم كه
 اول خلقى قبول ايدى (ومن الناس من يجادل فى الله بغير علم ولا هدى ولا كتاب منير) ناسك بعضى دين الله ده
 علم عقليسر وچمنسز ووجنسز جدال ايدى (ثانى عطفه) اول كيمزى صالتور وبعثنى لوى ايدى
 وبادعوت اولد بى شيدن اعرابى ايدى وانه طعن منع ايدى اولد بى حاله (ايضل عن سبيل الله) تا كه
 ناسى دين الله دن صرف ايدى (له فى الدنيا عذاب) انكچون دنياهه عذاب وهوان واردر كه اول انك بدرد
 صراقتل اولتسيدر (ونذيقه يوم القيامة عذاب الحربى) ويوم قيامته اكا نار عذاب اذاقه ايدى
 وخسه دنياهه اكا اصابت ايدى ذنوبه كفارت اولوز يوم قيامته اكا دينور كه (ذلك بما قدمت يداك)
 اشجود عذاب سكا كورنكذيك سبيله در كه انى اشجود كورن ايجون نديم ايتدك (وان الله ليس بظلام
 للعبيد) والله تعالى عبيده ظلم ايدى دكدر (ومن الناس من يعبده الله على حرف) ناسدن بعضى واردر كه
 الله تعالى به عبادى ديندن بر طرف اوزر مايدى كه انك ايدى شياى اولوز شول كيم كه چينك طرفنده
 طور و نظر حسن ايدى سه قرار ايدى والا طور من كيدى (فان اصابه خير اطمان به) اكر اكا جسدنده صحت
 وميتنده صفت اصابت ايدى سه اكر اراضى اولور وكون ايدى واشجود دين اسلام نه كوچك دين اولور دبر

وان اصابته فتنة انقلاب على وجهه) واكر جسدنه بلاه وميتنده ضيق اصابت ايدى سه هر تد اولوب اوردنه
 دوز كفرى جسدنه كيدى * ديدل كيم اشو آيت اعرابدن بر قوم شائنده نازل اولد كيم انار مهابرين
 اولد قلمى حاله ياديه دن مدينه به قدوم ايدوب اسلامك سختنى اعتقادن بر مسلمان اولد يلا نلردن اولكه
 مدينه به كاديكده جسمى صحيح اولدى وفرمى مهر حسن اتباع ايتدى ومراهمى اوغل طغوردى ومالى
 چوق اولدى بر يودينه كيدل دبر وخيره ايرشدم ديدى واما اولكه مدينه به كاديكده جسمى مريض
 اولدى وقسر انى كيمه اولدى ومراهمى قيزطه ووردى ومالى اكسلى بر يودينه كيدل دبر وبكاشرا بر شدى
 ديوب ديندن كفره رجوع ايتدى (خسر الدنيا والاخرة) اول مقبون دنياهه مأمولينك فوائده
 وخرتده ديتك ذهباى ونارده خلوديه (ذلك هو انحران المين) بود كرولنان ايسه خسران ظاهر در
 انك مثلى خسران اواز (به من دون الله مالا يضره وما لا ينفعه) الله تعالى دين غيرى بر جاده عبادت
 ايدى كه اكا صيان ايدوب عبادت ايمه ضررندن خوف ايدى واكاطاعت وعبادت ايمه نفعى رجا اولنر
 (ذلك هو الضلال البعيد) اشجود فعل ايسه هدايتدن به يد بر ضلاله در كه زوالى رجا اولنر (يدعون ضله
 اقرب من نفعه) عبادت ايدى اكا كمعيرود اولسيله ضرورى كه دنياهه قتل وخرتده عذاب ايجاييدى
 اكا قريدر نفعه دنكه اكا عبادتله آندن شفاعت واول انكچون الله تعالى به وسيله اولمن توفع ايدى
 (البئس المولى وبئس العشير) اول نه بركين ناصر ونه بركين صاحب اولور (ان الله يدخل الذين امنوا وعملوا
 الصالحات جنات تجري من تحتها الانهار) الله تعالى اكا ايمان كوروب اعمال صالحه ايدى عبادى اذخال
 ايدى رسول جسدنه كيم اشجواى التندن هر زجارى اولور (ان الله يفعل ما يريد) الله تعالى ديدل كيم
 ايشلر مود صالحه ثواب ويرر ومشرركه كافر عذاب اير كور رآنى آندن منع ودفع ايدى اولوز (من كان يظن
 ان لن ينصره الله فى الدنيا والاخرة فليمد يدك الى السماء) الله تعالى رسولى محمد صلى الله عليه وسلمك
 دنياهه وخرتده ناصر ايدى اول كيم كه غيظندن انك خلافتن ظن وتوقع ايدى بيتك عفته بر حبل شد ايدوب
 انكه اختناق ايتسون (ثم لقطع) انك اختناق دنكه بر حبل دى قيرلسون (فليظن هل يذهبن كيدى
 ما يقينظ) آندن نظرايتسونه اول كيدو حيله مى غيظنى كيدى روى * اشجور چرده مبالغه در شول ظن
 فامد دنكه الله تعالى رسوله نصرت ايمه * ديدل كيم سماء ايله مراد سماء عروقه اوله يعنى اول سماء بر حبل
 مد ايدوب اكا صمود ايتسون ومحمد كان وحى اصابتدن قطع ايتسون زيرا كه انك اصلى سماء دنر بعده نظر
 ايتسونه اول فعلة غيظنى كيدى كه قادر اولورى * ديدل كيم نصرتله مراد زور قدر يعنى اول كيم كه
 الله تعالى اكا دنياهه وخرتده رزق ويرمزدى الله تعالى به موه ظن ايله بر حبل بيتك عفته مد ايدوب
 كندوبى انكه خلق ايتسون بعده نظرايتسونه اول فعلى انك غيظنى كيدى روى * ديدل كيم اشو آيت
 اسد وعظماندن بر قوم شائنده نازل اولور دبر يغمر عز مى الله عليه وسلم انلرى اسلامه دعوت ايتدكه
 ديدل كيم بزمه به وديشده حلف وايدى قورقارزكه محمد نصرت اولنر واهرى ظهور بوازه سز ايسه اسلامه
 كيم بوازه وديشده حلف كيم بزمه طعام ويرمزدى اولور (وكذلك انزلناه لآيات يبينات)
 آيات قرآنندن تقدم ايدى كيمى برا كقرآنك كنى آيات واخبات انزال ايتدك (وان الله يهدى من يريد)
 والله تعالى اول قرآنله ديدل كيم هدايت ايدى وياهدايت اوزره ثابت ايدى (ان الذين امنوا) شونلر كه
 الله تعالى به ورسولانه ايمان كورديلر (والذين هادوا) وشونلر كه اسلامدن عدول ايتديلر يهود كيمى
 (والصابئين) وديشدن دينه عدول ايتديلر (والنصارى) ودين عباد ما اختلاف وضلاله دوشيديلر
 (والمجوس) وآنسه طايديلر (والذين اشرعوا) والله تعالى دين غيرى اوثاى معبود ايتديلر
 (ان الله يفضل بينهم يوم القيامة) الله تعالى يوم قيامته انلر ينى حكومتله وحى مبطل اوزره اظهارله
 وباهر برينه لايق بزايله فصل ايدى (ان الله على كل شى شهيد) الله تعالى هر شيشه عالم واحوانه
 مراقبدر (الم) يا محمد سكا خبر وى رمدى (ان الله يسجد له من فى السموات ومن فى الارض) الله تعالى انلر
 سموات وارضه اولان مخلوقاتى انك قدر ته تسخر ايدى رانك تدبيردن اباا عز وياهر برى ذليله مدبريتك
 علامته دلالت ايدى (والشمس والقمر والنجوم) وشمس وقمر ونجوم الله تعالى به سجود ايدى انك امر نه

انقياد و متاثر زنده دورانه (و الجبال والشجر والدواب) و جبال و اشجار و دواب اسما مجود ايدر
 هر يك ناطق تحويله (و كثير من الناس) و نامك كثرى اسما مجود ايدر جبهه ربي بره قوم غله
 (و كثير حق عليه العذاب) و نامك كثرى اسما مجود ايدر جبهه ربي بره قوم غله
 اباريله (ومن عن الله فانه من مكرم) اول كسه كه الله تعالى انى شفاوته ذليل ايدى سعادت له انى كريم
 ايدر اولز (ان الله يفرح بمؤمنين) الله تعالى اهانته و اكرامه ديدار كن ايدر سعادت و شقاوت انك مشيت
 و ارادته در (هذان خضعان اخضعوا في ربه) ايكي فریق مؤمنون و كافرون الله تعالى انك دين
 و امر نده و انك ذات صفاتده اختصاص ايتديله * ديتديله كه و دله مؤمنون مخصوص ايدوب يهود ديتديله كه
 بر الله تعالى به احق و كابد سزدن اقدم و بيغمبر بيزم ككيدن مقدم و مؤمنون ديتديله كه الله تعالى به
 احق كه بيغمبر بيزم محمد صلى الله عليه وسلم و منزل بيغمبر بيزم كه ايمان كنو و مشر و مشرزم كاهنزي
 و بيغمبر بيزم يلود كن حديد كزدن اسما كافر اولد بيزم * اولد اولد انك انك خصوصه تلمين فصل طريق اوزره
 نازل اولد بيه (فالذين كفروا قطع لهم ثياب من نار) شو تلمين دين اسلامي انكارايد ديلار انرايچون
 جنه لري مقدار نجه آتشدن ثوبل تقدير اولتور و انله كيدر يلود (يصب من فوق رؤسهم الحميم) انك
 قتلى تيوردن مقمعه دلتوب ايچنه شول حري تهاينه ايرمش صود و كيلور (يصبه به ماني بطونهم و الجلود)
 اول قتلا بنه دو كيلن صوابه بطون بنه كي احشاء و امعالي ياره لئوب اريد بكندن ماعد اطاهر لنده كي
 دويلر يدي صوبل و دو كيلور (ولهم مقامع من حديد) و انرايچون تيوردن سوطلر دختي اولور كه انك
 انلر ضرب اولتور * خبرده كلد كه اكر اول سوطل بزي به قوتوب انش و جن آني قالد و سمنه جمع اوله ل
 قالد و سمنه قالد اوليه لري (كلما ارادوا ان يخرجوا من امنهم من غم اعيدوا فيها) هر بار كه اول نارك
 غومندن خروج مراد ايتسه لركر اول ناره رد اولته ل (و ذوقوا عذاب الحريق) و ملائكة انله ذبه لركه
 ذوق ايدل شول ناره عذاب كه احراقده مبالغه در اشجوايكي خصم دن بريتك جزا سيده و بعده خصم آخرك
 حرا سنده ديتديله (ان الله يدخل الذين امنوا و عملوا الصالحات جنات تجري من تحتها الانهار)
 الله تعالى شول ايمان و اعمال صالحه ايله متصف عبادي جنته ادخال ايدر كه انك اشجاري آتشدن هر لري
 جاري اولور (يخلون فيها من اساور من ذهب و لؤلؤا) انرا اول جنته التوندن سوار و لؤلؤ ايله تحليه
 اولتور (و لباسهم فيها حرير) و انك انده لباسي حرير اولور كه انك دشاده رجاله لبسي حرام ايدى
 (قال النبي عليه السلام من لبس الحرير في الدنيا لم يلبسه الله في الآخرة) و ان دخل الجنة لبسه اهل الجنة
 و لبسه هو) بيغمبر بيزم صلى الله عليه وسلم ايدر بر كه كه دشاده هر بر كه كيه الله تعالى آخرته اسما آني
 كيدر ميه اكرچه جننه كير سده اهل جنت آني كيوب اول كينه (وهدوا الى الطيب من القول)
 نل قول طيبه هدايت اولته لركه اول كلمه توحيد و زو ياخود (الحمد لله الذي اذهب عنا الحزن) قوليدو
 (وهدوا الى صراط الحميد) و انلر دين الله هدايت و انلور لركه اول اسلام و جدي الله تعالى در كه افعاله
 محمود در (ان الذين كفروا و يصدون عن حبل الله) شول كسه لركه كافر اولوب نامي دين اسلام دن صرف
 ايدر (والمسجد الحرام الذي جعلناه للناس سواء العاكف فيه و الباد) و مسجد حرام دن دختي صرف
 ايدر لركه بر آني ناسه قبله و منسك و معتقد قلدق آنده مقیم و خارج دن ورود ايدن مساوي اولد بيه حلاله و يعني
 لك حرمين تعظيمده و آنده نك قضا سنده مساوي لرد و ياخود كعبه بي تعظيمده و مسجد حرامده صلاة فضلنده
 بيت شريف طوافده مساوي لرد و ياخود مقیم و بادى كافر و لده مساوي ديارا كيدن برى اولد بيه منزله
 اخرون احق دكدر لا بوكا ايكيدن تنقيسي منزله سبقت ايدرسه آخر انى اندن از عاج ايتز (ومن يرد فيه
 بالحاد يظلم ذنقه من عذاب اليم) بر كه كه مسجد حرامده ارادق طلاله الحاد ايمان اوله بركا عذاب اليم دن
 ايقه ايدرز هاشو الحادده اختلاف اولدى * ديتديله كه اول شرك و الله تعالى انك غير به عبادتد و ياخود
 دل بشندركه قول و فعلدن منى اوله اسكرچه خادمي شتم ايسه ده و ياخود حرمه محرم اولدين دختور
 يا محظورات احترامدن برئى ارتكابد و ياخود مكده طمعي احتكار در * ابن مسعود ايدركه بر كه
 بر خطيئه به قصد ايتسه اول انك اوزر يته و بال بازلر آني ايشار كه اما بر كه عذبه و يا بلده اخراده ايكن

مكده بر جلي قتل ايتكي قصه ايتسه الله تعالى اسما عذاب اليم دن مكر كه اندن توبه ايدى ابن عمر
 رضی الله عنهما چ ايتدي كنده ايكي خيمه قوراردى برينى حله و برينى حرمه حان اهلندن برينه عتاب مراد
 ايتسه اول حله كي خيمه سنده ايكن ايدر دى و ديزي كه برا حساب بننده نحدث ايدر دل كه كشدنك حرمه
 لا والله بلى والله ديتسي الحاددن اوله (واذوا نالا ابراهيم مكان البيت) ذكر ايت شول و قتي كه ابراهيم
 ايچون مكان بتي مباه قلدق زيرا كه كعبه طوفان زمانده سجا به رفع اولته دى وقتا كه حق جل
 و علا ابراهيم عليه السلام بيت شريف بنايه امر ايدى ابراهيم عليه السلام انى فاندن بنا ايدرايدى كني
 بادي الله تعالى بر ربح كوندردى حتى كه بيت شريف اساستدن كشف ايتدى بر روايدى الله تعالى
 بر سجا به كوندردى كه اوليت مقدارنده و حبالنده ايدى يا ابراهيم بنم مقدارنده بنا ايت ديوسو بدي
 اولد خي اسما كوره بنا ايتدى و ابراهيم ديدك كه (ان لا تشر لبي شيئا) بكار بشي اسما ايتكل (وطهر بتي
 لا طافين و القافين و اركع السجود) و بتي بيتي اوتان و اقداردن تطهير ايت آني طواف ايدنلر و آنده
 اقامت ايدنلر و نماز قنلر ايچون (واذن في الناس باهج) و ناسي جبهه دعوتله و آني ادايه امر له نداء ايت
 ابراهيم عليه السلام ديدى كه بنم صوت ايرديكي نه اوله كركي و رديكي يا ابراهيم سندن نداء بزدن ابلاغدر
 اولد اوله ابراهيم عليه السلام مقام اوزره چيدى اولد خي اطول جبال دكاو و كسدلى ايكي بر ماغن
 قولاشنه صوقوب عين و سارنه و شرق و غرب بوندى اسما اولك ريكز جل شانه بر بيت بنا ايدوب آني ج
 ايتكي منزله فرض ايدى ريكزه اسما ايتديله ديوسو بدي اولد اوله يوم قيامته دكين كلوب ج مقدار اولان
 كسسه لرا صلاب اياه و ارحام امهاتدن ليك اللهم ايتديله ديوا جابت ايتديله اسما ايتسده اول اولان اهل ين
 ايدى اول اهلدن انلر ججه نامك اكثري اولد بيه * بر روايدى ابراهيم عليه السلام اباقيسه چيدوب
 ندا ايتدى * ابن عباس ايدراشبو ايتديله كي ناس ايله مراد اهل قبله در * حسن ايدروا دن في الناس بالمح ديوسو
 ناذيله مأمور محمد عليه السلام در كه حجة الوداعده انكاه امر اولدى (قال النبي عليه السلام ايها الناس
 قد فرض عليكم الحج فحجوا) بيغمبر بيزم صلى الله عليه وسلم ديدى كه يا ناس اوزر بيزم كز ح فرض قلندي
 من بعد حجة استطاعتي اولانكز حج ايتدون (يا اولي رجا) مكيا ساق يور يوب كاهلر (وعلى كل ضامر
 يا تين من كل فج عبق) و دختي ايراق يولر لركه برندن اريق دوه لراوزنده كاهلر (ايشهدوا منافع لهم)
 تا كه انلر كند بيلر ايچون منافع دينيه و دنيويه حاضر اوله ل (وذكروا اسم الله في ايام معلومات) و تا كه
 عشر ذى الحجة ده و يا ايام فخرده هدايا و ضحايا اعدادى و ذبي عنده الله تعالى ايتي ذكرايدلر
 (على ما رزقهم من بهيمة الانعام) آنك اوزره كه اول انله هدايا و ضحايا ايچون ابل و بقرو غنخن و بردي
 (فكلوا منها) امدى اول هدايا و ضحايا كردن ييكز كه اول منزله مباحدر يوشنه اهل جاهليت كني
 ايتكز كه انلر نكارندن بيزردى (واطعموا البائس الفقير) و اندن شول بوشه شديقه ييدرل * جابر
 ابن عبد الله رضی الله عنه ايدر بيغمبر بيزم صلى الله عليه وسلم حجة الوداعده يوز بدنه سوق ايدوب انش اوچنى
 بيغمبر بيزم عليه السلام كند بيه و باقيسنى على رضى الله عنه تحرايتدى بيغمبر بيزم عليه السلام امر ايتديكه
 اول بدنه لركه برندن بر رياره لحم التوب برقرده بشو و بيه انجلين ايدلر كند فكمه ايكيسي اندن اكل ايتديله
 و مرقدن ايچديله اما شرعه واجب اولان هديده اختلاف اولديكه مهديك اندن اكلي جائز اولور ميكه
 اول دم غنق دم قران و دم واجب كني كه حجي اسما ديافواتيله در و جزا سيده در * بر قوم ديدلر كه اندن
 برئى اكلي جائز اولز * كه اول امام شافعي قوايد در ندرله نفس اوزره ايچاب اولنلر دختي انجليندر
 ابن عمر رضی الله عنهما ديدى كه جزا سيده دن و نذر دن اكلي اولنلر انك ماعد اسندن اكلي اولنور كه اول اسما
 و احق قوليدر امام مالك ايدره دى متعبدن بينور و دختي هر ديدنكه اوزر يته واجب اوله الافديه
 اذادن و جزا سيده دن و منذور دن دكل ائمه حنفيه ايدر دم غنق دم قران دن بينور و بويكيدنك غيري
 و اجابتدن دكل (ثم ليقضوا منهم) بده و سخلر بن ازاله ايتد و نلر قص شارب و قلم اظفار و تنف ايط
 و استحداد كني * ديتديله كه قضا تغله مراد حق و قص شارب و تنف ايط و استحداد و قلم اظفار و لبس ثيابله
 احرامدن خروجدرو ياخود مناسك حجك كيدر و ياخود دى چهار در (وايو فوا نذوهم) و نذر لركه

وفاقیونند * دیندیکه انکه مرادج وهدی نذیر وهر شیدر که سجده نذر اول و نذر امیدی آنی قضاء اید
انعام ایستونر و یا خود مراد نذر زین و فایان و نذر مادامکه شرعه بخلاف نذر اولیه و یا خود او زین
واجب اولان شیدن خروج ایند و نکر که اول منذور و یا غیر منذور (و لیست و فایانیت العقیق)
ویت قدیمی طواف ایستونر که اول نام ایچون اول وضع اولان بیتدرو یا جبار و نسلطندن معتقد
دیندیکه اشبو طواف مراد طواف واجب در که اول یوم نذرده ری و حلقه نص کرده کی طواف
افاضه در * معلوم اوله که طواف اوج نعدر * اولکیسی طواف نذر و مدر هر که که به قدم اید
بیت شریفی یدی کره دولا نور هر که ده حرام و ددن بداه اید و بینه آند انعام اید و اوج اولکی کره رده و دل
و درت صکره کیده مشی ایدر اشبو طواف سفتر تر ایدنه برشی واجب اواز (عائشه رضی الله عنهان
روایت اولندیکه پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم که به قدوی حینده آیدست الوب آند اول فعلی بیت شریفی
طواف اولدی * اول طواف ایکنجیسی یوم نذرده ری و حلقه نص کرده طواف افاضه در که اول واجب در آنی
ادایه تیجه حرامدن تحلل حاصل اواز * اوجنجیسی طواف و دادر بر که که مسلاته عصری جائز اولور
مسافه به دکن مکدن مفارقت مراد اید * کار خست بودر که طواف و داعی ایتمدن اندن مفارقت اید
اولکه طواف و داعی تر اید * اکادم واجب اولور مکر که مرافاض اوله آنی تر جائز اولور (ذلک من یعظم
حرمت الله) امر اعمال سجدن ذکر اولاندر اول که که الله تعالی انک احکامنی و سائر هیکل حلال
اولیان شیی و یا خود حرمی و یا حجه متعلق تکالیفی و یا خود کعبه و مسجد حرام و بلد حرام و شهر حرامی تعظیم
اید (فهر و خیره عندیه) اول تعظیمی انکیچون رب تعالی عندنده نواید خیر اولور (واحدت اکم الانعام)
سز اول و بقر و غنم اکل حلال قلندی چنان آنی ذبح اید * سز (الامانی علیکم) مکر اولکه سوره مانده
اولنده (حرمت علیکم المیتة) آید * نذر عی تلاوت اولور و نذر که اول عارضه حرام اولان اشیا در میت و لغیر
الله اهلک اولان کی بوخسه الله تعالی دن غیر نکر نذر عی اید کی دکل بجه و سابه کی (فاجتنبوا الرجس
من الاوتان) شول رجس اولان اوتان عبادت دن و تعظیمدن اجتناب ایدل انجاسدن اجتناب کز کی
(واجتنبوا قول الزور) کذب ویم تاندن نذر اجتناب ایدل اشبو تخصیص نکره تعمیم در زرا که عبادت
اوتان زور و راستیدر * دیندیکه انکه مراد شهادت زور در (قال النبی علیه السلام عدات شهادة الزور
الاشرار بالله فلا ینفعهم یز صلی الله علیه و سلم ایدر شهادت زور الله تعالی به اشر که عدیل فاندی اوج کره
بودی دیندیکه نکره اشبوایتی تلاوت اید (حنف الله غیره شمر کین به) الله تعالی به شرک ایتیموب اکا
اخلاص ایدر اولد قری حلاله (ومن یشرک بالله فکان من السعۃ فظفۃ الطیر) اول که که الله تعالی به
اشر اید * کانه اول اوج معادن دوشوب آنی قوشلر استیلاب اید * زرا که مشرک اوج کال ایدن حفیض
کفر و دوشرا هوا * مرده اید * انکارنی توزع ایدر (اوتنوی به الریح فی مکان صحیق) و یا خود ریج
آن بر مکان بعید متلفه کور قوره یعنی مشرکان حقدن بعدی معادن دوشوب آنی قوشلر کورن و یا خود ریج
آن مکان بعید ایر کورنن بعد در هیچ بر حاله * حقه و اصل اواز یعنی مشرکون ایکی نعدر بر نوعنه اصلا
خلاص بودر و بر نوعی اید * قوه اید خلاصی ممکن اولور ان بعد اوزره (ذلک من یعظم شعائر الله) اشبو امر
مذکور بر که که دین الله و باغراض حج و مواضع نسکی و یا هدایای تعظیم اید * انک حمان * سانی و غایه الاغای
اختیار له * روایت اولندیکه پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم یوز بدنه اهدا ایددی اولزنده بر چل و ار اید که
پورته التون بر طافلندی و عروشی الله عنه اید * بر خیمه اهدا اید * که اندن اوجیوز دینار طلب
اولندی (فانهم تقوی القلوب) زرا که تعظیم شعائر الله تقوی قلوب صاحبز بنک افعالنددر (اکم
فیما تمنع الی اجل مسمی) مزیکون اول اهدا ایدنیکز بدنه رده شوری وقتنه دکن در و نسل و صوف
و طمر رزنده منافق وادر (ثم شاهد الی الیت العتیق) بعد اول بدنه لرک مخیری بیت عتیق عندنده در
دیندیکه حرم کیسی مخردر اما اولکه شعائر له مراد * نامکدر در معنی اولور که ناکل احرام لزدن
سلولاری بیت عتیقه دکر که یوم نذرده طواف زیارت ادا ایدل (ولکل امۃ جملة فاسکا) هر جماعت
مؤنه ایچون اهرق دما و ذبح قرابین ایچون موضع فادق (لیدکر و اسم الله علی حوزة من یبینه

الانعام) تا که الله تعالی انکی ذکر ایدل لرائک انلره و بر دیکل ابل و بقر و غنم بحر و ذبی عندنده (فالاکم
اله واحد) الهکزاله واحد درن یا یکزل ذبی اوزره یا لک زانک اسمنی ذکر ایدل (فله اسماوا) اکا تقیاد
و اطاعت ایدل (وبشر المحبتین) یا محمد تبشیرایت متواضعه له و یا مخلص له (الذین اذکر الله وجلت
قلوبهم) که انلرک عندنده الله تعالی ذکر ایدل * کرا و انسه انک جلال و هیبتندن قلبری دتر (والصابرین علی
ما اصابهم) وانلره بر یشتن کف و مصائبه صبر ایدلر (والقیی الصلاة) و هر صلاة مکتوبه بی وقتلرنده
ادا ایدلر (وعمار زفناهم بنفقون) و برزم انلره و بر دیکم زمال و نه حمتدن و جوه خیره اتفاق ایدلر (والبدن
جعلنا هالکم من شعائر الله) بزابل و بقر دن بدنه لری شعائر الله دن فادق (لکم فیها خیر) انک
نذرده سز دیناده نفع و عقاده اجر وادر (فاذکر اسم الله علیها صواف) امدی اوج فاعنه سی
اوزره شوری عندنده قیام اولدینی خالده الله تعالی انکی ذکر ایدل یعنی (الله اکبر لا اله الا الله والله اکبر
اللهم هذا منک والیک) دیوب ذبح ایدل و یا خود لوجه الله خالص اولدینی خالده اسم الله ایدل انی ذبح ایدل
(فاذکر اسم الله علیها) بخان اول بدنه لر شردن صکره جنبلری اوزره بر دوشلر (فکلا و امنها و اطعموها
القانع والمغتر) امدی اندن کندی کزیکز ویدر شول که به کیم عندنده اولانه و مستله سز و بر دینله و اشی اوله
ودخی اکا که سوا الله و یا سوا الله سز اعراض ایدل (کذلک) بدنه لری قیام محوری وصف ایدل * کمز کی
(بخرنا هالکم) سزله انلری نذر ایدل که عظام و قوتله انی اخذ ایدر و حبس و شد ایدوب بوغزلر سز
(لکم تشکرون) تا که برزم سزله اول انزه اوزره تقرب و اخلاص له شکر اید * روایت اولندیکه اهل
جاهلیت بدنه لر بی بوغزله لر دمانی الله تعالی به تقرب زعیله بیت الله به بولشدر لر دی * و بولندخی انلره
تشبه مراد ایدل کارنده نازل اولدیکه (ان ینال الله لحومها و لادماؤها و لکن یناله التقوی منکم)
اول بدنه لرک تصدق اولنن لحوی و نذرله اهرق اولنن دمانی الله تعالی انک رضاسنه اصابت و اندن
موقع قبوله واقع اواز باکه اکا اصابت و واقع اولان اعمال صالحه و تقوی و اخلاص در و وجه الله اراده
اولنن شیدر (کذلک خضر هالکم) اشبو ذکر اولنن کی سزله بدنه لری نذر ایدل (لکم کبروا الله
علی ما هداکم) تا که اول بدنه لرک نذر ایدل طریقه و انکه تقرب کیفتنه سزلی ارشادی اوزره اول
الله تعالی بی تعظیم اید * سز یعنی دیه سز که (الله اکبر علی ما هدانا و الحمد لله علی ما اولانا) (وبشر المحبتین)
تبشیرایت انلر یکفعل و تر ایدل کارنده الله تعالی انک رضاسن طلب ایدلر (ان الله یدفع عن الذین آمنوا)
الله تعالی مؤمنلر دن مشرکینک اذاسنی دفعنده * یا فله ایدلر (ان الله لا یحب کل خوان کفور) الله تعالی سوز
هر که بی که انک امامت خیانته اید * نعمته کفران اوله * دیندیکه اول که که ذبیحه سیله اصنامه تقرب ایدم
وانک اوزره الله تعالی اسمک غیر بی ذکر ایدل اول خوان کفور در (اذن ل الذین یقتلون بانهم ظلموا) شول
مشرکله قتال ایدن * مؤمنلره جهاده اذن و بر لری شول * سیله حکم ظلم اولندیلر * روایت اولندیکه که نکر
مشرکاری صحابه به ایدل ایدر لر دی کیی مضروب و کیی مشجوع پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم شکوایه
کایک اول انلره صبر ایدل که بن قتاله امر او غامش دردی اوله اولسه بویله قتاله اذن و بر لری اشبو اول
آیدر که اول امر ده نازل اولدیلر * دیندیکه بویله بر قوم معین شایده نازل اولدیلر که انلر مکدن مدینه به
هجرت مراد ایدل * ککرلنده مشرک لاری هجرتدن منع ایدر لر دی اوله اولسه انلری هجرتدن منع ایدن
مشرک لاری قتاله اذن و بر لیلر (وان الله علی نسرهم لندیر) الله تعالی اول مؤمنلره نصره قادر در اول انلره
نصری وعدایتدی آنلر دن اذای کفاری دفعه وعدی کی (الذین اخرجوا من ديارهم بغیر حق الا ان یقولوا
ربنا الله) که انلر ناحق بره دیار لزدن چقارلدر شول قوللر یچونکه ریز یا لکر الله جل شانہ در دینلر
(ولو ادفع الله الناس بعضهم بعضا) اگر الله تعالی انکی نامی بری بر لری مؤمنلری کافر لار اوزره تسلط له
دفعی اولسیدی (لهدمت صوامع) یقیددی صومعه لر که انلره راهلر نعد ایدلر (و یج) و یبه لر که
نصار انک مذهبیدر (وملوات) که اول جودلک کانسیدر (ومساجد) که اول مسجونک
مسجدلر یدر (یدکر فیما اسم الله کثیرا) که اول مواضع اربعه ده و یا خود خاصه مساجده الله تعالی انک
اسمی جوق ذکر اولور یعنی الله تعالی نامی بری بر لری دفع ایددی هر نینک شر یعتنده مکان صلواتلری

مقدم اولدی موسی علیه السلام زمانده کانس و عیسی علیه السلام زمانده بیع و صوامع و محمد
صلی الله علیه و سلم زمانده مساجد مقدم اولوردی (ولیس من الله من یصره) الله تعالی نصرت ایدر
هر که به کیم انک دینته نصرت ایده امدی اول باری تعالی جل شانہ اشو و عدی انجاز ایچون مهاجرین
و انصاری صنادید عرب و اکاسره عجم و قیاصره روم اوزره تسلط ایدوب ارض و دیارلرین انلره میراث
ایندی (ان الله افوی عزیز) الله تعالی انلره نصرته قوی و امرنده غالبدر (الذین ان مکاهم فی الارض
افوا الصلاة و اتوا الزکاة و امر و بال معروف و نه و اعن المنکر) اول دیارلرندن ناحق بره چکار یلندر
بر قومدر که اگر بر آنلری بر یوزنده عکین ایدر سه و زعدولری اوزره نصرتله و یامدینه به انزالله که انلر که مراد
احساب محمد و یا وامتدر صلوات مکتوبه فی اقامت ایدر و ماللرنده کی زکات مقرر و ضعیفی و یرر و مهر و فله
امر و منکر دندی ایدر (ولله عاقبة الامور) اخرنده ثواب و عقابدن امور عبادلر عاقبتی الله تعالی به
رجوع ایدر و ده پیغمبر عزلی الله علیه و سلمه تسلیم ایچون یورلدیکه (وان یکذبوا فکذب قولهم
قوم نوح و عاذ و قوم ابراهیم و قوم لوط و احباب مدین) یا محمد اگر قومک سنی تکیذ ایدر لسه
تکذیب اولمده من بالکزدکن بلکه انلردن اول یکن امتلر پیغمبرلرین تکذیب ایدر لدی نوح علیه السلامی
قومی و هود علیه السلامی عاد قومی و صالح علیه السلامی ثمود قومی و ابراهیم علیه السلامی ثمود قومی و لوط
علیه السلامی قومی و نعیب علیه السلامی احباب مدین تکذیب ایدوب صبر ایدر لدی (و کذب موسی)
و موسی علیه السلام تکذیب اولندی یعنی انی فرعون و قبط تکذیب ایدر (قامت الکافرین ثم اخذتهم
مکیف کان نکیف) بن اول کافرله آجاله قدره لری انتطاعنه دکن امهال ایدوب بعده عذابله انلری اخذ ایدم
نظر ایسکه بنم انکارم نیجه اولور اعمتی محسنه و حیاتی هلاک و عمارتی خرابه تغییر ایدر بن (فکان من
نور) (و کذب وهی ضالمة) نیجه قریبکه بر آنک اهلانی اهلک ایدر حاله که انلر ظالم ایدر (وهی خاویة علی
عروهم) کذب و مغفله دوشد که نصرتله اوزره دینلر ییقلو ایدر (و نه مصله و نیجه بترکه یو ایدر
صوبی و الا انی و اریکن اربابک هلاک ایدر استقام اولنر خالیه قالو ایدر (و نصر مشید) و نیجه قصر
مشید حصص مرتفع که سکا تندن خالی اولوب دره دینلدیکه اشو بر مصله و قصر مشید ایدر سی دخی یتنده در
اما قصر برجیلت قله سنده و بترایسه اول جیلت سفنده در هر برینک اربابی نعمته ایدر کنا کافر
ولد فر ایچون الله تعالی آنلری هلاک ایدوب اول بر و قصر خالی قالدی و روایت اولندیکه اول بر حاضر موتده
حضور ایدر و بر باده ایدیکه صالح علیه السلامه ایمان کنور ووب عذابدن نجات بولان درت یلر که
صالح علیه السلام له یله اول حاضر موتده کلد کارنده صالح علیه السلام وفات ایدر دی اول اجدان کا
حضر موت دینلدی و واده حاضر و رابی بنا ایدر و اول بر اوزره قرا ایدوب تسالسه کثرت بولدیله بعده
اصنامه عبادت ایدر اولوب کافرین اولدیله الله تعالی انلر اوزره حفظله بن صفوان نام رجلی پیغمبر
کوندر دیکه اول انلر حالیدی انلری توحید و دین حقه دعوت ایدر یحکم سوخته ایکن آتی قتل ایدر اول
سیدن الله تعالی آنلری هلاک ایدوب بر و قصرلرین خالی و مصل ایدر (افلم یسیروا فی الارض)
انلر یوزنده صبر ایتمز لری که هلاک اولان اقوام کافرینک مصارعن کور ووب اعتبار ایدر اگر چه مسافرت
ایتمز ایدر ده یکن اول قصد اوزره مسافرت ایتمز لدر (فکان لهم قلوب یعلمون بها) تا که قلوبلر بنه تیه ظ
کوب الله تعالی و حدایتن نظر و اعتبارله یله (واذان یسمعون بها) و یا اذانلری اولوب انلر قرون
ماضیه اخباری ایستکه تذکر و انماط ایدر (قامت الانامی الابصار و ککن قلوبهم فی القلوب الی
فی الصدور) دین امره غمای بصر ضرر ایتمز بلکه کاضر ایدر مدورده اولان قلوبک عام ایدر زرا که به
ظاهر باخو و نه در اما که بصر قلد که دینه تقع ایدر دینلدیکه سوره امراده مذکور (ومن کان فی هذه
اعی فو فی الاخرة اعمی) آیتی نازل اولیچون بن ام مکتوم پیغمبر عزلی الله علیه و سلمه کلوب بارمول الله
بره باده اعلم آخرنده دخی اعمی اولورم دیدی اول سیدن بوایت نازل اولدی (و یستهلکون بالاعذاب
وان یلف الله و عده) مشرکون و عد اواند قلوب عذابلر استحال ایدر و الحال الله تعالی و عده
خلف ایتمز لری انک خبرنده خلف اولان الله انلر ابعاد ایدر کی شیئی ابر کور و اگر چه مدت مدیده دنده کوره

ایسده لکن صبور در عقوبتده عجله ایتمز (وان یوما عند ربک کالف سنة مما تعدون) و انلر
استحجال ایدر کی عذابلری کونلر بل جل شانہ عندنده طولده قدرای دنیا یلارندن سرک عذابلر یکنلر
ییک ییلجه در و یاخود انلر استحجال ایدر کوری عذابلری ایمندن بر یوم ثقل و استطاله و شدتده ییک سینه
مقدار نیجه در * اولده اولسه انلر کان نیجه استحجال ایدر لرتنکیم * دینلدیکه ایام هموم طوالدر و ایام سرور
قصاردر * و یاخود رب تعالی عندنده بر کونله ییک ییل امهالده مساویدر * زرا اول دیلر کی وقتده انلری
اخذده قادردر تاخیرله برشی فوت اولنر (و کان من قریه املیت لها وهی ظالمة ثم اخذتها و الی المصیر)
نیجه قریه اولدیکه انک اهل کافرله اولوب بر انلره امهال ایدر کی زدنصرتله دنیاده عذابله اخذ ایدر آخرنده
ایسه مصیرلری بره درانده عذاب کبرله عذاب ایدر (قل یا ایها الناس انما اناکم نذر مبین) دیکل که یا کفار
مکه بن مزه الله تعالی بدن نذرین که انلر ایدر کی شقی مزه ایضاح ایدر بن (فالذین آمنوا و عملوا الصالحات
لهم مغفرة و رزق کریم) شونلر که ایمان و اعمال صالحه ایدر متصف اولدیله انلر ایچون ذنوبلر نه مغفرت و رزق
لا یقطع واردر که اول جنتدر (والذین سعوا فی آياتنا معاجزین اولئک احباب الجحیم) شونلر که برم آیتلر
ابطالنه سعی ایدر لری فاسق ایماندن تلمیظ ایدر و یاخود هر بری صاحبک عجزنی اظهار مراد ایدر اولدی
جالد امدی لدر نارم و قد ایدر (وما ارسلنا من قبلك من رسول و لا نبی) یا محمد سندن اول هر رسول که
اکابر یل علیه السلام و حیل اشکاره کور و هر فی که اکالهام و منامله بلدر یلور (الاذا نطقی) اول
برشی سوسه و یا اشتها ایتسه و یا امر اولغیان شیئی نفسنده تجدید ایتسه (اللی الشیطان فی امیته)
شیطان انک حدیثه القا ایدر و کاپول بولور و اکثره سرین دیدر که بهی فغان اول رسول و یا نبی کتاب الهی
تلاوت و قرأت ایتسه شیطان انک تلاوته انقا ایدر (فینسخ الله ما یلیق الشیطان) الله تعالی ایسه
اول شیطان القا ایدر کی ابطال و اذهاب ایدر (ثم یحکم الله آیاته) بعده الله تعالی امر آخرته استغفاره
دای اولان آیاتی تثبیت ایدر (والله علیهم حکیم) الله تعالی ناسک احوالی یلور فعلنده حکمتن اظهار
قیلور * ابن عباس رضی الله عنهما و انک غیری بعض مفسرین دیدر که و تانا که پیغمبر عزلی الله علیه و سلم
قومنک کندی بن توایسن کوردی نفسنده غنی ایدر که الله تعالی دن اکابر شیئی کوندر بله که انلر قومی ییشتی
تقریب ایدر اولده اولسه بر کون اول قریش ایلر بر مجلد ایدر و النجم سوره سی نازل اولوب انی انلره
او قودی (افرا یم اللات و العزی و مناة الثالثة الاخری) قولنه ابریشیچک شیطان انک لسانته القا ایدر (تلك
الغرائق العلی و ان شفاعت لرتنجی) دیدی قریش انی ایشید یحکم سوندیلر * پیغمبر عزلی الله علیه و سلم
اندن صکره سوزی آخرینه دکن اوقیوب جده به واردیلر اندن شرکون سرورله اول مجامدن طاعنلر
محمد برم آله مزی احسن ذکرله ذکر ایدر بلدک که الله تعالی احوال و امانه و خلق و اوزاق ایدر و برم آله مز
انک عندنده شفاعت ایدر * چون محمد برم آله مز ایچون نصیب قیلدی شدن کبر و انلر اولور دیدیلر
اختتام اولیچون جبریل علیه السلام * اکا کاب دیدر کی یا محمد نه ایشادک الله تعالی دن سکا کتور مدیکم
شیئی ناسه تلاوت ایدر * اندن پیغمبر عزلی الله علیه و سلم زیاده خوفله حزن اولدی اولده اولسه الله
تعالی بوایتی انزالله انی تعزیه قیلدی (لیجعل ما یلیق الشیطان فتنة للذین فی قلوبهم مرض و القاسية
قلوبهم) تا که الله تعالی شیطان القا ایدر کی شیئی فتنة قیلد شول که ره کیم قابلنده شک و اتفاق اولوبدر
و قلدلری حتی قبولدن قالوبدر که انلر مشرکوندر (وان الظالمین انی شقاق بعد) منافقون و مشرکون
بر خلافده در که اول حقدن و بارسل و مؤمنلر دن بعددر (و لیعلم الذین اولوا العلم انه الحق من ربک فیؤمنوا
به فخصبت له قلوبهم) و تا که علم و توحید و علم قرآن و بر یلنر یله لکه قرآن حقدور که من عند الله نازل اولوبدر
و یاخود شیطان القا به تمکین الله تعالی دن صادر اولوبدر زرا که آدم علیه السلام مدبر و جنس انسد
عاده الله انک اوزره جابر اول الله تعالی به و یاقرآن تصدیق ایدر و اکا قلدلری انقیاد و خشیت ایدر
(وان الله اهدی الذین آمنوا الی صراط مستقیم) الله تعالی مؤمنلری اشکال ایدر کوری شیده طریق
قویه هدایت ایدر (ولیرال الذین کسروا فی مریتهم) و کافرلر قرآن دن بارسل و یا شیطانک
امرندن انک امنیه سنده القا ایدر کندن شکده اواقندن زائل اولنر (حتی تأتیهم الساعة بغتة) تا شول

وقته دکن که انده بخاتموت و باقیامت کله (وایاتیم عذاب یوم عقیق) و یا انده یوم بدر عذاب کله کا عقیق دیندی زبرا اول کونده کفار خیر اولدی ریح عقیق کبی که اول صحاب و مطرله کلز وزیر که اول کونده کجی بی کورمدیلر کجی اولدین قتل اولندیلر (الکاف یومئذ یحکم بینهم) یوم قیامتده ولایت و حکم بالکفر الله تعالی انکه اولور که نازع اولمز مؤمنلر و کافرلریننده حقه حکم ایدر (فالذین آمنوا و عملوا الصالحات فی جنات النعیم) شونلر که ایمان و اعمال صالحه ایله متصف اولدیلر انلر جنات نعیمده در (والذین کفروا و کذبوا بآیاتنا فأولئک لهم عذاب مهین) شونلر که کفرله و آیتلریمز تکذیبله متصف اولدیلر انلر ایچون عذاب شدید وارد که انده اهائت اولنورلر (والذین هاجروا فی سبیل الله ثم قتلوا أو ماتوا لیرزقهم الله رزقا حسنا) شونلر که الله تعالی نکه طاعتنده هجرت ایدیلر اوطن و عشارلرندن ایرلر اولر حالده قتل اولندیلر و یا خود حقت اغله اولدیلر الله تعالی انلر رزق جنت و برر که اول انلردن ایدا کسار و یا خود ربلی عتدنده احیا اولوب رزقنورلر (وان الله لهم و خیر الرازقین) الله تعالی رازقنلر خبرلوسیدر که دیلدیکنه رزق حسابسز و برر (لیدخلنهم مدخلایرضونه) انلری برمدخله ادخال ایدر که اکاراضی اولورلر که اول جنتدر که انده استیوب دیلدکلرین یولورلر (وان الله اعلم حلیم) الله تعالی انلر نیاتی بیلور اسامت اهلنه حلیم ایدر عقوبته بجهل ایتمز (ذلک) امر سزه ذکر ایدر یکمز کبیدر (ومن عاقب بمثل ما عوقب به ثم بی علیهن نصرتن الله) برکسه که ظالمته جزا ایدر انک کا ظلمی مثله * بعده انک اوزره تعدی اولنه الله تعالی اکا اول ظالمی اوزره البته نصرت ایدر اشجوات مشرکلردن بر قوم شاننده نازل اولوبدر که انلر شهر حرامده مسلمیندن بر قوم اوزره قتاله کادیلر مسلمون ایسه شهر حرامده قتالندن کراحت ایدوب انلری منع ایتمک دیلدیلر مشرکون ایسه تمتع اولوب مسلمینه قتال ایدر الله تعالی مسلمینه نصرت ایدوب حتی که مشرکین اوزره غالب اولدیلر لکن مسلمونک قلوبنده قتاللری شهر حرامده اولسه نه کراحت و ملالت اولیجی اشجواتله دفع اولندی (ان الله لعفو غفور) الله تعالی انصار ایدر عفو و غفور در اتقامده هواسته اتباع ایدوب الله تعالی نکه دینندن اعراض ایتمشیکن زیراکه (ولن صبر و غفر ان ذلک لمن عزم الامور) مقتضای صبر و تقوا و عزم اموردن ایکن نکه ایدر اشجواتله عفو و مغفرت ایدر اولیجی انک غیری اکا اول اولور (ذلک بان الله یولج اللیل فی النهار و یولج النهار فی اللیل) اشجواتله کور شول سبیلدر که الله تعالی شعی تغییرله کجی نکلظلمن کوندزلضوئی مکاتنه ادخال ایدر و یا خود کجی و کوندزلهر برندن نقص ایدر کبی دکوا آخرده زیاده ایدر (وان الله سمیع بصیر) الله تعالی معاقب و معاقب اقوائی ایشیدر و افعالی کورر (ذلک بان الله هو الحق) اشجواتله قدرت و حلاله وصف شول سبیلدر که الله تعالی نفسنده ثابت و ذاتده و حید و اجیدر زیرا وجود نکل و جوی و وحدتی اقتضا ایدر که مبداء کل اوله (وان ما یعدون من دونه هو الباطل) والله تعالی سدن غیری هر شی که مشرکون اکا عبادت ایدر اولر باطلدر حد ذاتده معدومدر و الوهیتی باطلدر (وان الله هو العلی الکبیر) الله تعالی جمیع اشیا اوزره غالبدر واکشریک اولمقدن کبیدر (الم تر ان الله انزل من السماء ماء فتصبغ الارض مخضرة) کورمز میسنکه الله تعالی سمدان یغمور ایدر انکه اولر بتوب بر یوزی یشلنور (ان الله لطیف خبیر) الله تعالی لطیفدر که علمی جلیل و دقیقهر بر تدابیر ظاهره و باطنیه خبرداردر (له ما فی السموات و ما فی الارض) سموات و ارضده اولان هر شی انک خلقی و ملکیدر (وان الله هو الغنی الجید) الله تعالی هر شیندن غنیدر ذات و صفاتله حمدی مستوجدر (الم تر ان الله اخراکم ما فی الارض و الله لک تجری فی البحر باهره) کورمز میسنکه الله تعالی بر یوزنده کی دوابی سزه تسخیر ایدر که اکا برده و کوب ایدر سز و دریاده سزه فلکی تسخیر ایدر که انک امرله ای انده یوزیدر سز (و یسلط السماء ان تقع علی الارض الا بآذنه) و هیای اساک ایدر که بر اوزره دوشیمه مکر که یوم قیامتده انک امرله دوشه (ان الله باناس لزوف رحیم) الله تعالی ناسه را قتلدر و شولدر که انلر یون امیاب استدلالی تمین ایدر دی و ابواب منافعی انلر دفع ایدر و ابواب مساری انلردن دفع ایدر (وهو الذی احیاکم ثم میتکم ثم یمیتکم) اول الله تعالی میزی عدمدن وجودده

انسان الله تعالی نکه نمثلرینه کفوردر (لکل امة جعلنا منسکاهم ناسکوه) هر اهل دین ایچون بر منعبده و یا شریعت قیلد فکه انکه تعبد ایدرلر و یا موضع قربان قیلد فکه ای انده ذبح ایدرلر (فلا یزکونک فی الاخری) امدی سائر ابواب ملل دینده و یا مناسکده سکا نزع ایتمسون زیرا انلر کبی جاهل و کبی معانددر و یا خود سنک دینک امری نزاعی قبولدن اظهردر و دینلر که اشجوات کفار خراعه شاننده نازل اولوبدر که انلر صحابه به دیدیلر که سزه یولدی که الکفرله قتل ایدر یککزی اکل ایدوب الله تعالی قتل ایدر یککی اکل ایتمز سز (وادع الی ربک انک له الی هدی مستقیم) نامی ربک جل شاننه نکل و حید و عبادتته دعوت ایست که سن حقه ابر کورر طریق سوی اوزره سن (وان جادلک) اگر امر دیا بجد و یا امر دینده سکا جلال ایدر لسه طالبو که حق ظاهر و حجت لازمه اولوبدر (قل الله اعلم بما تعملون) دیکل که الله تعالی مجادله و سائر امور باطله دن ایدر یککزه اعلیدر یوم قیامتده جزا کزی ایدر (الله یحکم بینکم یوم القیامة فمما کنتم فیه تختلفون) الله تعالی یوم قیامتده سزندن و منلر و کافرلر بینن امر دیندن اختلاف ایدر یککزی شیئی ثواب و عقاب ایله فصل ایدر و نیاده حجج و اباتله فصل ایدر یککی کبی (الم تعلم ان الله یعلم ما فی السموات و الارض) بیلدکی که الله تعالی سماده و ارضده اولان اشیا نکل جمیع بیلور اکا هیچ شی خفی اولمز (ان ذلک فی کتاب) اشجواتله نکل جمیع لوح محفوظده ثابتدر (ان ذلک علی الله یسر) ای لوح محفوظده اثبات و یا یتکزده حکم الله تعالی به آساندر زیرا انک جمله معلومانه علمی علی السویه در (و یعدون من دون الله مالم یزل به سلطانا و ما لیس لهم به علم) انلر الله تعالی سدن غیری بر شیده عبادت ایدرلر اکا عبادت جواز نه دلالت ایدر نه حجت و دلیللری و نه علم معقوللری وارددر (وما للظالمین من نصیر) اشجواتله مثلن ارشکاب ایدرلر مذهبلرین تقریر ایدر و یا انلردن عذابی دفع ایدر نصیر یوقدر (واذ اتتلی علیهم آیاتنا ینت تهرق فی وجوه الذین کفروا) بجان انلر آیتلریمز تلاوت اولنسه که اول عقائد حقیقه و احکام الهیه به و اخشات الله لاله در اکا کافرلرک و جوهنده انکاری بیلور سن زیرا که انده کراحت و عبوس کوردر سن (یکادون یسطون بالذین یملون علیهم آیاتنا) قریب اولورلر که شول اوزرلرینه آیتلریمز تلاوت ایدرلری قهر و عنفله بطش ایدرلر (قل انا نبیکم بشر من ذلکم النار) دیکل که سزه خبر و بره خبی ای که شول آیتلریمز تلاوت ایدرلر اولان غیظ و سوء قصد کزدن شر و اشد اوله که اول نارددر (وعدھا الله الذین کفروا) که الله تعالی انی کافرلره وعد ایدر (وبئس المصیر) اول نارنه بحرین قرار کاه اولور (یا ایها الناس ضرب مثل فاستمعوا له) باناس سزه بر حال مستغربه و یا قصه واقعه تبیین اولندی امدی انک شانی تدبر و تفکرله استماع ایدر (ان الذین تدعون من دون الله ان یخلقوا ذبابا شول اصنام که الله تعالی سدن غیری اکا عبادت ایدر سز بر ذباب خلقنه قادر اولمز (ولو اجمعوا له) اگر چه انک خلقنه اجتماع ایدر لسه ده (وان یسلطهم الذباب شیأ لایستقدروه منه) و اگر ذباب اول اصنام اوزرندن بر شیتی سلب ایسه انلر ای انشاده قادر اولمز * روایت اولندی که مشرکون اصناملرین زعفرانله طلالردی قورودیفند ذباب ای استلاب ایدردی و دخی اصناملری اوکونه طعام قیوب ذباب اکا اوشر بردی و دخی اول اصناملرین انواع جواهر ایله تزین ایدر و الوان طسبله تطیب ایدرلر اول طسبلدن دوشنی طائر و ذباب استلاب و اخذ ایدر بکل اول اصنام هیچ بر شیده قادر اولمز دی امدی یونلرک غایت جهالتی بیاندو که شول مقدور انک کانه قادر و موجود انک باسرها ایجادنده نفر دایدن الله تعالی به اشرا انک ایدر لرشول قناتیلی که ایتمز اشیا در شول حیثیتدیکه احیانک اقل و اذلی خلقنه اجتماعلری ایله قادر اولمقدنلرندن ماعدا اول اقل اذله مقاومته دخی قوتلری اولیه بلکه کندیلرندن آتی دفعه و عتدنده کی شیئی اندن استنقاذه قادر اولیه ل (ضعف الطالب و المطلب) یوصفلو عابد و معبود وضعیف اولدی و دینلدی که طالب ذبابدر که صغیرن طبیی سلب ایتمک دیلر و مطلب صغیردر که ذباب اندن سلبی طلب ایدر و یا خود امر عکس اوزره در که طالب صغ و مطلب ذبابدر (ما قدر الله حق قدره) مشرکون الله تعالی بی عظمتنه لایق و جهله تعظیم ایدرلر و ای حق معرفتله بدیلر و حق صغیرله وصف ایدرلر شول حیثیتدیکه ذبابدن امتناعی قادر اولیمان شیئی اکا اشرا انک ایدرلر الوهیتدن ایدر اشیا اولان شیئی انک اسبله تسخیر ایدرلر (ان الله اقوی عزیز) الله تعالی جمیع ممکن خلقه قویدر اکا هیچ شی غالب اولمز انلرک اصنامی ایسه اقل مخلوقاتدن عاجزه و مقهوره در (الله

بصطفى من الملائكة وسلا من الناس) الله تعالى ملائكة رسول الله اختيار ايدركه انك انما بينه واصله
وسط ايدركه وناشدن دخی رسول الله اختيار ايدركه سائر نامی حق دعوت ايدركه وکنه دیرله نازل اولانی انله
ابرک ودر کانه رب تعالی الوهیده وحدانیتین تقریروصافانده غیرک مشارکتین تفیدتصکره بیان ایتدیکه
رسالت ایچون اصطفواولش عبادی وارد کانه ناس انله اجابت واقفانله عبادت الاله رسول ایدر کانه اول
اعلای مراتب ومنتم ای در جاند وروفا که مشرکون پیغمبر عزضلی الله علیه وسله حسد لاندن (آنزل علیه
الذکر من یشئ) اول بزم اکبر وایشراخز دکل ایکن اراضدن قرآن نزولنه اولی مختص اولدی دیوانسکار ایدر بچک
اشبوا تله خبر ویرلدیکه اختیاراته تعالیکندر رسالتنه عبادندن دیلدیکن اختیار ایدر (ان الله یمیع
بصیر) الله تعالی انله مقالتنی ایشیدر ورسالتنه اختیار ایتدیکن کورر (بعلما مابین ایدیم وما خلفهم)
الله تعالی انله تقدیم وکرک تخلیف ایتدیکن بیلور ویاخود عمل ایتدیکن بیلور ویاخود عمل ایتدیکن بیلور
ویاخود ملائکه ورسلی خلق ایچدن اولکی احوالیرن وانله قنسانده نصکره کی احوالی دخی بیلور (والی
الله ترجع الامور) امورک کلبی کار جوع ایدر کانه اول بالذات انک مالک کیدر حکم و تدبیر و اختیار لاندن
سؤال اولنر و آخرته عبادک ثواب وعقابدن عواقب اموری اکاعاند اولور (یا ایها الذین آمنوا ارفعوا
واجعوا) یا مؤمنان اولنکرده رکوع وسجود ایدر کانه اول ایکی سیله امر اولندی زیرا که اول اسلامده رکوع
وسجود یوغیدی ویاخود نماز قیلور رکوع وسجود انک اعظم ارکانی اولدیغیچون اول انکه تعبیر اولندی
ویاخود الله تعالی به خضوع وسجود ایدر (واعبدوا ربکم) وریکز جل شانہ فی توحید و سائر اصناف
عبودیتله اکا عبادت ایدر (واقفوا الخیر) فعل و ترک کزده سیزه خیر واصل اولان اشیا فی تحوی ایدر
ثواب طاعات و صله ارحام و مکارم اخلاق کبی (لعلکم تفلحون) امور مذکورده نک کلبی ایشلکز فلاحی
رجا ایدر اولدیغیچون حالده یوخسه انی تیعن ایدر ویا اعمالکزه وثوق ایدر واخله دکل اشبوا تله تلاوتی عندده
سجود تلاوت ووجوبنده علماء اختلاف ایتدیکر بر قوم دیدیکر کانه سجد و واجب اولور شول دلیل ایله کیم (قال
عقبه بن عامر رضی الله عنه قلت یا رسول الله فضلت سورة الحج بان فيها سجدتين قال نعم ومن لم یسجد هما
فلا یقرأهما) عقبه رضی الله عنه ایدر دیدیکر یا رسول سورة حج انده ایکی سجد و اولغه تفضیل اولندی
دیدی که نم اول کسه که اول ایکی سجد و یا ایتم اول سجد و آیتلرین اوقومسون اشبوعر وعلی
وابن عمر وعلی وابن مسعود وابن عباس رضی الله عنهم قولیدر ابن المبارک وشافعی و احمد واصلی کاذاب لدر
و بر قوم آخرون ایه انده سجد یوقدر دیدیکر بلکه اول سجد ایله مراد سجد صلوته در رکوعه اقترانی
دلالتیکر اول سفیان نوری وائمة حنفیه قولیدر (وجاهدوا فی الله حق جهاده) الله تعالی سجد سجد
استفراغ طاقته انک اعداء ظاهره منه اهل ذیغ کبی واعداء باطنه منه هوی ونفس کبی به جهاد ایدر
دینلکه حق جهاد اولدر که نیت صادقه ایله خالص الله اولقدر ویا کاطاعت ایدیلوب عصیان اولنما مقدر
ویانفس وهویه مجاهده در که اول جهاد اکبر و* روایت اولندیکر پیغمبر عزضلی الله علیه وسله بول
غز استندن رجوع ایدر بچک دیدیکر (رجعنا من الجهاد الا صغر الی الجهاد الا کبر) جهاد اصغر دن رجوع
ایدوب جهاد اکبر کلد یعنی کفار جهاد دن دو نوب نفس جهادنه کلد (هو اجتباکم) اول الله تعالی
سزیدین و نصرتیچون اختیار ایتدی اشبوتده جهاده مقتضی و داعی به تنبیه واردر (وما جعل علیکم
فی الدین من حرج) الله تعالی دین اسلامده سیزه حرج ایتدی یعنی چنان مؤمن ذنوبدن بر شینه مبتلا اولسه
اکا اندن مخرج قیلدی کین رد مظالم و قصاصله و کین انواع کفارتله و بالجله دین اسلامده بر ذنب یوقدر که
عبدانک عقابندن خلاصه چاره بولیه ویاخود الله تعالی فروضکزه اوقافانده ضیق قیلدی هلال رمضان وهلال
فطر ووقت حج کبی چنان بری سیزه ملتبس اولسه تیقن ایدر تنبیه دکن سیزه وسعت ویرلدی* ویاخود سیزه
شرورات عندده رخصتله من ایتدی سفرد و صبر صلو و صوب و لندیغنده تیم و ضرورت عندده اکل
سینه و صبر و مرض حالده صوی افطار و صلو ایچون قیامه مجزنده قاعدا ادا به رخصت ویرلدی ویاخود
بنواسر ایله اولان نکالیف شاقه بی وامتندن رفع ایلدی (مله اییکم ابراهیم) الله تعالی سیزه سیزه وسعت
ویردی بابا کز ابراهیم علیه السلام ملتنه ویردی وسعت کبی ویاخود انک ملتنه اتباع ایدر زیرا که

اول ملت محمدیه به داخلدر ابراهیم علیه السلام جمیع مسلمینه اب قلتمک معنامی مسلمین اوزره انی احترامک
و حقنی حفظک وجوبی اب احترامک وجوبی کبیدر (هو سواکم المسلمین من قبل وفی هذا) اول الله تعالی
سزیدین قرآن اول کوندر دیکر کابلزنده و یوقر انده مسلمین تسبیح ایتدی ویاخود ابراهیم علیه السلام
سزیدین زمانده اشبوعر و قدندن اولده و یوقر مسلمان تسبیح ایتدیکر قرآنده آنک لسانله (ربنا واجهنا
مسلمین لک ومن ذرینا امة مسلمة لک) دیو یورلدی (لیکون الرسول شهیدا علیکم) تا که یوم قیامتده رسولکز
محمد علیه السلام اوزر یکزه شاهد اوله که اول سیزه رسالتن تبلیغ ایدوب سیزه دخی انی تصدیق ایتدیکر (وتکونوا
شهداء علی الناس) و سیزه مسلمان ایچون سائر امتلار اوزره شاهد اوله سیزه آنلره هر بری رسالتن
امتنه تبایغ ایتدیکنه شهادت ایدر سیزه (فاقیموا الصلوة و اتوا الزکاة) امدی الله تعالی سیزه ذکر اولسان فضل
و شرفله تخصیصه شکر ایچون اقامت صلا و ایتاه زکاة و انواع طاعاتله اکانترب ایدر (واعصوا
بالله) و جمیع امور کزده اکا وثوق ایدوب اغانه و نصرتی آنک غیر بدن طلب ایتدیکر (هو ولیکم) اول سیزه
ولی و ناصر کز اولور (ثم المولی و نعم النصیر) اول نه کوچک مولی و ناصر اولور صفات مذکورده ایله متصف اولوب
انجی مولی و ناصر ملامد در سیزه

سورة المؤمنون وهي ثمان ومائة ایه مکيه

بسم الله الرحمن الرحيم

(قد افلح المؤمنون) الله تعالیکنک وحدانیتن تصدیق ایدر سعادته اربوب ایدر جنتده قالیدر
(الذین هم فی صلاتهم خاشعون) که انله صلاتلرند الله تعالیکن خوف و کاندل و تواضع ایدر
ویاغض بصیر و خضوع صوت ایدر رو یا عین و شماللرینه التفات ایچر و یا عین و شماللرینه اولان کسه لری
بازلر (قالت عائشه رضی الله عنها سألت النبی علیه السلام عن الالتفات فی الصلوة فقال اختلاس یختلسه
الشیطان من صلاة العبد) عائشه رضی الله عنها ایدر پیغمبر عزضلی الله علیه وسله نمازده التفاتک حکمتندن
سؤال ایتدم دیدیکر اول بر اختلاس در که شیطان انی عبدک صلاتدن اختلاس ایدر (قال النبی علیه السلام
لا یرال الله عز وجل مة بلا علی العبد مادام فی صلاته ما لم یلتفت فاذا التفت اعرض عنه) پیغمبر عزضلی الله
علیه وسلم ایدر الله تعالی عبده اقبالدن زائل اولر مادامکه صلاتده اولوب التفات ایتیه بخانکه التفات ایدر
اول اندن اعراض ایدر * دینلکه خضوع سکون و حسن همیشه در و یا بصرفی موضع سجود دن رفع
ایتمام کدر و یا هر بر رضی الله عنه ایدر صحابه رضی الله عنهم نمازده کوزلرین سجایه رفع ایدر لری بوایت نازل
اول ایچق کوزلرین موضع سجود وضع ایدر اولدی (قال النبی علیه السلام ما بال اقوام یرفعون ابصارهم الی
السماء فی صلاتهم لیتنهن عن ذلك و لیتخطفن ابصارهم) پیغمبر عزضلی الله علیه وسلم ایدر شول کسه لک حال
ندر که نمازلرند کوزلرین سجایه رفع ایدر اول فعلدن منتهی اولسونلر یوخسه بصیر لری خطف اولور
دینلکه اول جسدندن بر شیتله او بنام قدر (روی ان النبی علیه السلام بصیر رجلا یبیت بلحیته فی الصلوة
فقال لو خضع قلب هذا الخشعت جوارحه) روایت اولندی که پیغمبر عزضلی الله علیه وسلم بر چلی کوردیکر نمازده
صفا ایله اوینار دیدیکر اکربونک قلبنده خضوع اولسه جوارحی دخی خضوعده اولور دی دینلکه صلاتده
خضوع جمیع همه و صلاتک ماسواستندن اعراض ولساته جاری اولان قرأت و ذکر ی تدر در (والذین هم
عن اللغو معرضون) و ما لایعنی قول و فعلدن اعراض ایدر (والذین هم للزکاة فاعلون) و ما لارنده
اوزر لینه واجب اولان زکاة ایدر ویاخود عمل صالح ایشلر (والذین هم لفر و حیم حافظون)
و فرج لری حرامدن حفظ ایدر (الاعلی ازواجهم او ما ملکت ایمانهم) الانزوج ایشلر کز زوجات
اربعة دن و ملکت عینله مالک اولدر لری سر ایدر دکل (فانهم غیر ملومین) امدی انلر فرج لری زوجات
و سر ایدر بینه بذل ایتمریه لوم اولنر لری چنانکه شرع اذن و یردی وجه اوزره اولان حیض و نفاس حالده
اولیه (فن ابتغی وراءک فاولئک هم العادون) اول کسه که اشبوتک وراثت طلب و التماس ایدر اول
و صلو کسه لرحلاتدن حرامه متجاوزدر و اشبوتده دلالت وارد کیده استثناء حرام اوله * عطاء ایدر
ایشتمه که بر قوم یوم قیامتده یدری حیالی حشر اولور ظن ایدر ینکه انلر ایله استثناء ایدر لار اوله سجدین جمیع

ایدر الله تعالی بفرموده عذاب ایندیکه از مرزا کبیرله اوشارلردی (والدین هم را مانتهم و عهد هم را عاون)
واموال و اسرار دین ایمان اولند قلمری شیخی حفظ ایدر لحق و یا خلقی جهت ندن اولان معاهده لرینه وفا ایدر لر
معلوم اوله که امانات مختلفه در ایکیدن نیلی دکادر بالله تعالی انی عبادی اوزره ایجاب ایدر ویدر و یا خود
عبدله عبد بیونده در ودائع و بضائع کبی امدی عبد اوزره جمیعنه وفا واجب اولور (والدین هم علی صلواتهم
محافظون) و صلوات لرینه مواظبت و اوقاتنی رعایت ایدر لر (اولان هم الوارثون) اشبوصه فانی جمع ایدن
کسینه (وارث دینلکه احقر در (الذین یرون ان فردوس هم فی الخالدون) که انلر فردوس جنتنه وارث
ولور رانده خالد زور (قال النبی علیه السلام ما منکم من احد الا وله منزلان فی الجنة و منزل فی النار فان
مات و دخل النار و ورث اهل الجنة منزله) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر مرزدن برکسه یوقدر که الا انک
ایکی منزلی وارد بر منزلی جنتنه و بر منزلی ناره در چنانکه فوت اولوب ناره کبره اول جنتنه کی منزله
اهل جنت وارث اولور * دینلکه و من و کافر دن هر برینک ایکی منزلی وارد بری جنتنه و بری ناره در
اما و من جنتنه کی منزلن یسار و ناره کی منزلن یسار و اما کافر جنتنه کی منزلن یسار و ناره کی منزلن یسار
(جاه فی الحدیث ان الله تعالی خلق ثلثة اشیاء یدیه خلق آدم یدیه و کتب التوریه یدیه و غرس الفردوس یدیه
ثم قال و عزتی و جلالی لا یدخلها مد من خیر و لاد یوث) حدیثه کلدیکه الله تعالی اوج شی بدور تیل
خلق ایدیکه اول خلق آدم و کتب تورات و جنت فردوس ایدی بعده دینلکه عزتم و جلالم حق یحون اول
فردوسه مد من خیر و دیوث کبرسون (ولقد خلقنا الانسان من سلاله من طین) برزولادی صفة و مادن
خلق ایدنک اول طیندن صل اولنور ویدر و یا خود نطفه دن که اول طیندن صل اولندی طینله مراد آدم
علیه السلام در و یا خود انسانله مراد آدم در که اول هر تر به دن صل اولنور ویدر (ثم جعلناه نطفه
فی خوارمکین) بعده ولد آدمی یعنی سلاله بی نطفه قلدی بر منستقر ده که اول سلاله آندم مکن اولندیکه اول
رحمدر (ثم جعلناه علقه) بعده نطفه بیضایی علقه حرابه نحو بل ایدنک که اول قطع دمدر (ثم جعلناه
العلقة مضغه) بعده اول علقه بی مضغه لحم قلدی (ثم جعلناه عظاما) بعده اول مضغه بی ککرا ایدنک
(فکونوا عظاما لحم) اول ککله اول مضغه دن قلان لحم کی ویدر و یا اول ککرا اوزره کامتصل لحم
بتور و (ثم انشأناه خلقا آخر) بعده انی خلقی آخر انشاء ایدنک که اول اکار و روح نفخ اولتسیدر و یا اسنان
و شعر بتسیدر * دینلکه انکه مراد آنک خالدن حاله نحو یلیدر که اول استهلال و ارتضاع و قعود و قیام
و منشی و نظام و اکل و شرب و بلوغ و طوبی و قاب فی البلاد و انک ما بعدیدر (ثم بارک الله احسن الخاقین)
الله تعالی قدرت و کمتنه شانی عالی اولدیکه اول مددر یلک احسنیدر (ثم انکم بعد ذلك امیتون)
یوم نوال اوزره خلق فکر غامدن نکره ابا ککرا انقضاسنده جمیع مکرزیت اولور سر (ثم انکم یوم القیامة تبعثون)
بعده یوم قیامتده محاسبه و مجازات ایچون بعث اولنور سر (ولقد خلقنا فوقکم سبع طرائق) فوقه کزده
یدی سما خلق ایدنک که اول ملائکه و یا کواکب سیاره به طرائقدر (وما کان الخلق غافلین) اشبوسو
محو انک و یا جمیع مخلوقاتن حفظ ندن بر غافل دکالر بلکه زوال و اختلالدن حفظ ایدر و امر فی تدبیر ایدر
حتی که حکمت و مصلحت از لیه من مقتضا سجد کالدن تقدیر ایدیکه منهایته ایره (وانزلنا من السماء ماء بقدر
قاصدک فی الارض) بر زماندن بفرورد ایدر دک شول دک لکه نفی کثیر و ضرری قلیل اولور و باشول دکاو
خلقک صلاح لر انکه ایدیکن یلور زبده آتی غدیر درده و مستقده علرده اسکان ایدر که ایام صیفده یغمر و
انقطاعی زمانده فاس انکه نعلنه لر و یا خود برزاول یغمری بر ایچنده اسکان ایدر زبده اندن بر یوز زبده
یکار لر چقار و زامدی برده کی مورال کلیسی ما دندر (واناعلی ذهاب به لقادرون) و بزانی از لیه
دخی قادر ز فساد و انصعید و انعمیه از لیه قادر اولدیمه ز کبی خبرده کلدیکه حق جل و علا جنتدن
بشهر انزال ایدر ویدر که اول جیون و سیون و دجل و فرات و نیلدر الله تعالی اشبوسر لر عیون جنتدن
نخل در صده عین و احسن مد من جویل علیه السلام اهل جناح اوزره الواب بر یوز یلک جبالنده
بر عین صده بر یوز زبده ابراهیم و اندما به نطفه قلدی جیونک اوج و ما جیونک خرو و جیونکی
بر عین صده عین جیونک علیه السلام ای کور در جیونک برین فراتی رملت کبی و جیونک و مقام ابراهیمی

و تابوت موسای ایمنده اولان اشیانله و ذکرا و انسا بش نهر لری سایه رفیع ایدر چنانکه بواشیاه رفیع اولنه
یراهلی دین و دیانت خیری تورر (فانشا انکم به جنات من نخیل واعذاب) ویزاول صوابه سز یکون
نخیل واعذابن چنلر ایجاد ایدرز (انکم فیما فوا که کثیره و منهنا کون) که اول چنلرده سز یکون
فوا که کثیره و شتاده آندن اکل ایدر سز یا خود اول نخیل واعذابن کثرتده انواع فوا که
واردر که اول رطب و عنب و تمر و زیتب و عصیر و دبس و آنک غیر ایدر (و نجره فخرج من طور سیناء)
و سز یکون نجره ایجاد ایدرز که اول طور سینادن چقار که اول جبل موسادر مصر له مدینه ارامنده در
و یا فاطمه در و اول نجره ایه مرادز یوندر (نسب بالدهن) اول دهله عسل نور و اوندن دهن چقار
(وصیغ لاکین) و اکل ایدر بیلره آندن ادم بقر و بالجه اول شجره برشی بقر که اول ادهان اول نور و سراج
ایدلور و انکه ادم اولور (وان لکم فی الانعام عبرة) سز یکون ابل و بقر و غنمه عبرت واردر که آنک
حالیه اعتبار و انکه استلذا ایدر سز (نسیمک مما فی بطوننا) انک بطون ده علفدن تکون ایدن
البانندن سز ایچوروز (ولکم فیها منافع کثیره) و اول انعامک ظه ورنده کی اصواف و اشعارنده سز منافع
کثیره واردر (ومنهنا کون) و انک حومندن بر سز (وعلیها و علی الفاک تحه کون) اول انعامدن
ابل اوزره برده و سفائن اوزره بچرده یو کاتور و بضائ کزی یو کادر سز (وافد ارسلنا فواحالی قومه
فقال یا قوم اعبدوا الله مالکم من اله غیره املاتقون) بز نو حی قومه رسالتله کوندر دله اول انله دیدیکه
یا قوم الله تعالی بی توحید ایدله آندن غیر میبود بالحق الم کز یو قدر قوروز می سز که سزدن نه تلرین
ازاله ایدر و کندی کزی هلاک ایدر و اکا عبادتی ترک کز و نعمت لرینه کفر انکزم بیله سز عذاب ایدر (فقال الملا
الذین کفروا من قومه ما هذا الا بشر مثکم یرید ان ینفصل علیکم) نوح علیه السلام قومندن
اشراف و عاملری دیدیکه بونوح سز که کی بشر در دیر که اوزر یکزه تفضل ایدر رئیس اوله (ولو شاء الله
لا نزل ملائکة) اگر الله تعالی بز رسول کوندر مکه دیله ملائکه دن رسولار کوندر ردی (ما معنا بهذا
فی ابانتنا الاولین) اشبونک سوبلدیکی نبوت دعوائی و عباده الله حنی و آندن غیری آله مقنی بز دن اول
بکن ابا مزن ایشدک اشبو قولری یا فرط غدارلندن و یا فترت متطا و لده بولند قلدندن اوله (ان هو
الا رجل به جنة قریب و ایه حنی حین) اول نوح دکل الابر جلدر که تده جنون اولد بفتندن بونک کبی
سوزلری سوبلر امدی آتی متحمل اولوب چنوندن افاقته منتظر اولاک (قال رب انصرنی بما کذبون)
نوح علیه السلام آنلک ایما تندن ما پوس و ایچق الله تعالی به اقبال ایدوب دیدیکه بارب قومک بی تکذیب لری
سببیله انله و عدا ایدیک عذابی انجازه بکافرت ایت (فاوحینا الیه ان اصنع الفلک با عیننا و وحینا)
بز نوحه امر ایدک که نرم حفظ زوار و تعلیمز ایدر بر سینه دوزمکدن انده خطا یعدن و با کام قعدک نساد
ایره کدن بز آتی حفظ ایدرز (فاذا جاء امرنا و افار انشور) چنانکه اول سفینه به رکوبه و یا نزول عذابله
امر یز که و تنور دن صوبقه * روایت اولدیکه نوح علیه السلام دینلر که تور کدن صوقینا قدده
سن و اتباعک سفینه به کیرلر دقتا که آندن صوقینا نوح علیه السلام مر آسمی آتی خبر و بردی فی الحال
سفینه به رکوب ایدری و محلی مسجد کوفه ده باب کنده به داخل چمنده در و بر قولده شامده عین ورده در
و بونصه نک تفصیلی سورة هود دیکوبدر (فاسکن فیها من کل زوجین اثنين) امدی اول سفینه به
هر حیواندن برار کت و برردیشی قویقل (واهلک) و دخی اهل بیتکی و سکا ایمانه کلنلری قویقل
(الامن بیق علیه القول منهم) الا آتی دکل که انلردن عذاب اولمسنه قویقل سقت ایتدی (ولا تخاطبونی
فی الذین ظلموا انهم مغفون) بکاخطاب ایشکل شول که لر نجایانچو که آنلر که له تفسیرنه ظلم ایتدی لردی
انلر غرقله هلاک و ابسر لردو (فاذا استویت انت و من معک علی الفلک فقل الحمد لله الذی نجانا من القوم
الظالمین) چنانکه یا نوح سن و بابیلر که اولان اهل ایمان سفینه به رکوب ایدر سز دیکل که اول الله تعالی به جد
اولسون که بز شول شرک و عصیانله تفسیرنه ظلم ایدن قومدن خلاص ایتدی (وقل رب انزلنی منزلا
مبارکاً) و چنان سفینه دن بره نزول ایدر سن دیکل که یارب بی نزولی مبارکله انزال ایت که اول غرقدن نجایاندر
(وانت خیر المخرجین) که من انزال ایدنلک خیر لومسن (ان فی ذلک لایات) نوح قومنک کفاری

هلاک کند و مؤمنانی بجایند استیصار و اعتبار ادا نه عبرت را دارد (و ان کما یبتلین) و الحال برانتری
نوحی انزه ارمال و انک وعظ و تذکیر به اختیار ایتد که عذاب نزولتدن او کذب اعمال سینه زنی اوزر لیت
حجت ایدوز (ثم انشأنا من بعدهم قرنا آخرین) انتری اغراضه نکره قرن آخری انشاء ایتد که انرا عا
و غودر (فارسنا فیه رسولانهم) برانله کندیلردن هود و صالحی رسول کوندردن رسولری انله
دیدلر که (ان اعبدوا الله ما لکم من الیه غیره افلاتتقون) الله تعالی بی توحید و اکابادت ایتد که آندن
غیری معبود بالحق المکزی یوقد و قورقزمیسز که کاشرا ککزله سزه عذاب ابرکوره (وقال الملأ من قومه
الذین کفروا و کذبوا بلفاه الاخرة) انک قومندن کافر اولوب آخرتک فوای و عقابی لقاسن تکذیب ایدلر که
اشرافیکه (واقرضاهم فی الحیاة الدنیا) برانتری حیوة دنیاده کثرت اموال و اولاد ایله تعیم ایتد که دیدلر که
(ما هذا الا بشر مثکم یا کل مماتاً کون منه ویشرب مما تشربون) بودکل الاصف و حاله شزل کبی
بشردر سزل یروب ایچدی ککزدن پروایچر (واقرضاهم بشر امثلکم انکم اذ انتم احیون) اگر سز ککدی ککزدن
بشردر سزه امر ایتدی کبی شیده اطاعت ایدر سکز ککدی ککزی اذلا ککزی حینتیه مغبولردن اولور سز (ایعدکم
انکم اذا متم وکنتم تراباً و عظاماً انکم تخرجون) اول سزه و عدا ایدر میکه سز فوت اولوب تراب و عظامک
لحوم و اعصابدن مجرده اولدقند صکره قیوردن چیه سز و یا خود عدمدن برکوره دخی وجوده کله سز
(هیات هیات لما وعدون) اول قوی صدق اولدقنی تقدیر اوزره قتی بعدددر که اول وعد اولدقند صکره
صهوره که (ادعی الاحیاء الدنیا فوت و شحی و ما نحن بمعینین) حیات اشو دنیا حیات ایدر بعض
فوت اولور و بعضی ایه ولادله وجوده کاور بوخسه موتد نصکره ککزار حیات بولور دکلرز (ان هو
الا رجل اقری علی الله کذبا و ما نحن له بمؤمنین) اشو کسه بر جدر که رسالت دعوا سنده و یا موتد نصکره
بعثله و عذند الله تعالی به کذب و اقرا ایدر بر آتی اول قولنده تصدیق ایدر دکلرز (قال رب انصرنی
بما کذبون) رسولاری دیدیکه یارب بکا انرا اوزره نصرت ایت و بنمچون انلردن انتقام ایت شول سیدنکه
بنی تکذیب ایتدیلر (قال عما قبل لیصحب نادیم) الله تعالی دیدیکه از زمانده سنی تکذیبیلرینه نادم اولر
بچانکه عذاب کادیکن کوردر (فاخذتم الصیحة بالحق) انتری جبریل علیه السلام ک صیحه بی وجه
ثابتله اخذ ایتدیکه ائی دفع ایدر اوادی * دیدیکه جبریل علیه السلام بر صیحه هاتله ایتدیکه انکله قلبری
یار یلوب میتن اولدیلر (جمعناهم غشاه) هلا ککزدن صکره قور یوب برانتری نبات ارضدن جیل سیل
کبی قلدق (فبعدهم القوم الظالمین) الله تعالی ککزدن بعد شول قومه کیم شزل و عصیانله نفسلرینه
ظلم ایتدیلر (ثم انشأنا من بعدهم قرنا آخرین) انلردن صکره اقوام آخری انشاء ایتدک (ما تنسب من امه
اجلها ما یستأخرون) هیچ بر امت هلاک نه حد اولان وقتی نه تقدم و نه تأخر ایدرلر (ثم ارسلنا رسلنا تتری
بعدهما مله و رسولی عزیزی بری برلرینک اوردنجه مترادفین اولدقلری حالده ارمال ایتدک (کما جاءهم رسواها
کذبوه فانبغنا بهنم بعضاً) هر بار که برامته رسوللری کلدی آتی تکذیب ایتدیلر بر دخی انتری هلاکده
بری برلرینه اتباع و ایدان ایتدک (وجعلناهم احادیث) و انتری احمر و قصص قلدق که انلردن صکره
امر و شانلری فاس یتند و محدث اولنوریه بی انلردن انجی حکایه لری قالدی غیری دکل (فبعدهم القوم
لا یؤمنون) الله تعالی ککزدن بعد شول قومه در صکره انک قولنی تصدیق ایتدیلر (ثم ارسلنا موسی
واخاه هرون یا ایها و سلطان مبین الی فرعون و ملائجه فاستکبروا و کانوا قوماً عاالین) بوندن صکره موسی
و فرندانی هارونی طقوز ایتله و حجت واضحله فرعون و ملائجه ارمال ایتدک انرا ایه ایمان و متابعتدن
نه ظلم ایدوب قوم متکبرین اولدیلر (فقالوا انؤمن لبشرین مثلاً و قومهم مالکنا عابدون) و دیدیلر که کدیمز
مثالی ایک بشری بر تصدیق ایدر ز حالو که ایکسینک قومی بنوا اسرائیل برزم خادم لری یز اولوب عبید من کبی
بره متقادر در (فکذبوهما فکفوا من المهلکین) اولده اواسه اول ایکسینی تکذیب ایدوب بحر قزنه غرق ایله
مهلکیندن اولدیلر (ولقد انشأنا موسی الکتاب لعلهم یتقون) بر موسیاه نورانی و زردنک تا کبوا سرتیل
انکه امتدا ایدلر (وجعلنا ابن مریم و امه آیه) بر صبا و تاسق قدرتمزدلات قلدق که اول مریم
اکر جل مسنر عیسی و ولاد ایدر (واویناهما الی ربوة ذات قرار و معین) و اول ایکسین انزال ایتدک

بر مکان مرده که اول ارض مستوی و متبسطه و یا غبار و زور عذره و نفرت و وجه ارضه ظاهر و صوری اولاده
آندن سکون و قرار قبول رغبت ایدر که اول دهم شقی و یا رمله و یا بیت المقدس در (یا ایها الرسل کلوا من الطیبات)
یا هر سلیطین طیباتدن سکون ایشوندن و خطاب جمیع انبیایه در که هر بری زمانیده بونکله خطاب اولددر
اشیونده تنبیه و اردر که آید به طیباتک ایا حقی شرع قدیم اوله و طیبات مباحاتدن هر شیدر که انکله استلذاذ
اولنه و بر قولده اول حلاله و کصافی اقوام اوله امدی حلال اولد که آندن الله تعالی به عصیان اولتیه و صافی
اولد که آندن الله تعالی او نو دایمه و قوام اولد که آندن نفس امساک و عقل حفظ اولنه (واعملوا الصالحات)
و عمل صالح ایشلکزدن که اول سز دن مقصود و بر کز جل شانه عذندنه نافعدر (انی بما تعملون علیم) بن سزل
اعمالکزی علیم انکا کورده سزه جز ایدر بن (وان هذه امکم امه واحدة) اشو سزل ملتکزدن عقائدده
و اصول شرایعده ملت متحده و یا خود جماعتکزی ایمان و توحید اوزره متفق جماعت واحده اولدقنی حالده
(وانا ربکم فاتقون) و بن سزل بر کزین که آتی سزه ایجاب ایتد امدی بدن خوف ایدلر و یا خود سز دن اول
کچن هر سلیطه امر ایتدیکم شینی سزه دخی امر ایتدم امر یکز واحد در و بر کز بن بدن حذر ایدلر
(فقطعوا امرهم بینهم) انرا ایه دینلری امر فی تقریق ایدوب ادیان مختلفه قلدیلریم و دوزاری و مجوس
اولدیلر (زبرا) کابلره اختلاف ایدر اولدقلری حالده کبکی تصدیق و کبکی تکذیب و کبکی تحریف یا بکلیله
(کل حزب بما لدیهم فرحون) مخزن یتندن هر حزب صد دنده اولدقنی دین باطله اعجاب و سرور ایدرلر و انی
حق اعتقاد ایدرلر (فذرهم فی غمرتهم حتی یحیی) انتری غماره و جهالتندده و تدرینه دکین ترک ایلدکل
(ایحییون انما عاودهم به من مال و بنین نسارع لهم فی الخیرات) ظن ایدرلر میکه برم انله مال و اولاددن
و یردیکمزله انرا ایچون خیر و اکر امه غله ایش اوله و ز (بل لا یسرعون) بلکه انلرهم کبیدر فطنه و شعور لری
یوقد که شول انله و یردیکمزی استدر ایدیکینی ییلدر (ان الذین هم من خشیة ربهم مشفقون) شول
مؤمنلر که خشیة الله دن صد دنده اولدقلری اعمال صالحه ایلله انک عقابدن صافدور (والذین هم بایات
ربهم یؤمنون) و برلری جل شانه نک ایتلر بی تصدیق ایدرلر (والذین هم برهم لا یشکرکون) و رب
تعالی به شکر کانه جلیس و نه خفین ایتلر (والذین یؤتون ما اتوا و قلوبهم و جهل انهم الی ربهم راجعون)
و صدقاتدن و بر دکار بی و بر دکار بول که قبلری قورقار که اول انلردن قبول اولیه و یا خود و برمی وجه لائق
اوزره اولدیه چون مؤاخذه اولرلر بر صکره هر جعلری برلرینه در کالایسه برشی خنی اولمز (اولئک
یسارعون فی الخیرات) اشو صفاتله متصف کسه اعمال صالحه به مبادرت ایدرلر و فوتندن خوفله کا
زیاده رغبت ایدرلر (وهم لها سابقون) اول خیرات نامسی سبقت ایدیلر در (ولا تکف نفساً الا و سها)
هیچ بر تنه و سعی و طاقتی اولیان شینی تکلیف ایتلر (ولایساکاب ینطق بالحق) برزم عذره مزده لوح
محفوظ و اردر که صدقله تبیین ایدر یعنی الله تعالی هیچ بر تنه تکلیف ایتلر الا عملدن آنکه کا طاقک کتوردر
حالبو که برانک عملنی لوح محفوظه اثبات ایتلر در اول انی حقله نطق و تبیین ایدر * دیدیکه آنکله مراد
کتب اعمالدر که حفظله انی کتب ایدر (وهم لا یظنون) حالبو که انلر زیاده عذاب و یا نقصان فوایله ظلم
اولنلر (بل قلوبهم فی غمره من هذا) بلکه کفارلر قلوبی اشو قرا ندن غفلت و جهالتدهدر (ولهم اعمال
من دون ذلالتهم اعمالون) و اول کفار ایچون اعمال مؤمنیندن غیری اعمال خبیثه و اردر که لابد انی
عمل ایدرلر در و انک سبیله ناره کر بسرلدر (حتی اذا اخذنا من رفیم بالعداب اذا هم یجأرون) حتی
بچانکه انلر متنعملر بی عذاب ایله اخذ ایتدک که اول یوم بدرده قتل اولتایدرو یا یغمبر عزی علی الله علیه و سلم
انله بدد عاسیله قطعه ابر شلریدر بر مرتبه ده که آندن لحوم کلاب و حیفه لری یدیلر اول حالده کورسک که جزع
و استغاثه ایدرلر انله دینلر که (لا تجأروا الیوم انکم متلاتهمرون) جزع و استغاثه ایچکزار اشو کونده
اول سزه نفع ایتلر بر کسز بر دمنع اولنر و برزم جهنمزدن سزه نصرت و معونت ایشلر در (قد کانت آیاتی
تنبی علیکم فکنتم علی اعقابکم تکفون) سزه بنم ایتلر ثلاث اولدقندغه آتی استماعدن و موجبیه عملدن
ادبار و اعراض ایدر دیکز (تکفیرین به) بیت حرام ایلله استکبار ایدر اولدقنر حالده شول سیدنکه بر حرم الله
اهل و انک جبرانیز بر هیچ احد غالب اولمز و هیچ احددن بره ضرر ایدر یوب سائر نامس خوفده ایکن انلر

آمدند اولورردی و یا خود فرانی و یا رسول الاهی تکذیب ایدر اوله قاری حالد زرا که قرانی ایشته کارنده
 و یا محمد صلی الله علیه و سلمی کورد کارنده تکذیب ایدوب کبرلرین اوردورلردی (سامرا) کجه بحال سلارنده
 قرآن ذکرله واکاطعتله مسامره ایدر اوله قاری حالد (تجرون) اول قرآندن اعراض و یا شائنده
 هذیان ایدرلردی (افلمیدر و اقول) انلر قرانی تدبر ایتزله میکه انلر ر بلندن حق ایدیکنی بیلر لردی
 لفظنک ایمازی و مدلولنک وضوحیون (ام جا هم مالم بات آباهم الاولین) یوخسه ابا اقدملرینه
 کلین رسول و یا کاتب و یا عذابدن امن انلر می کادی حتی که انی اول سیدن انکار ایدیلر (ام لم یعرفوا
 رسوایم فهم له منه کرون) یوخسه رسوللری محمدی امانت و صدق و حسن خلق و کمال علم و بونک غیری
 خصال حیدره ایلر بادیلمیکه اشبو و جوهلر بریچون دعوائی انکار ایدرلر (ام یقولون به جنة) یوخسه انده
 جنونی واردرلر و الحال آنک کندیلر دن عقاده رجائی و نظرده امانی اولدیغن ییلورلر (بل جا هم بالحق)
 بلکه اول انلر صدقه و برقه و کلامی کلامی و حسی هر عاقله خنی اواز (واکرمم للحق کارهون)
 و الحال انلر اکثری حقن کراحت ایدرلر زرا که شهوات و احوالرینه مخالف اولور (ولواتبع الحق احوالهم
 انصدت السموات والارض ومن فین) الله تعالی و یا قرآن هوالرینه اتباع ایتسه شر ایلک وضعی و یا قرآنک
 نزولی صر ادرینه موافقت ایتسه سموات و ارض و یاچیزنده کی مخلوقات باطله متقلب اولورلر زرا که
 الله تعالی دن غیری اله یوقدر که اول ایدیکنی زوالدن امانت کانه قادر اوله تنکیم زیاده تقریری (لوکان فیها
 آلهة الا الله لفسدتا) آیتنده بکدی (بل آیتنا هم بذكرهم فهم عن ذکرهم معروضون) بلکه بزانه برکاب
 ویردک که اول انلر ذکر و وعظ و وصیتدر انلر ایتسه اول ذکر دن اعراض ایدرلر کالتفات ایتزلر (ام تستلهم
 خرجنا فراج ربک خیر) یوخسه ادا و رسالت اوزره انلر دن اجر می استرسن امدی ربک جل شانک شکادینده
 ویردیک رزق و یا عقابده کی ثواب خیر لودر (وهو خیر از اقرین) که اول راز قلم خیر لوسیدر (وانک لتدعوهم
 الی صراط مستقیم) ایچمدن انلری صراط مستقیمه دعوت ایدرلر سنکه عقول سلیمه آنک امتقامینته شهادت ایدر
 انده عوج یوقدر (وان الذین لا یؤمنون بالاخرة عن الصراط لثاکبون) شونلر که آخرته ایمان
 کنورمز (صراط صویدن عدول و میل ایدیکیلر در زرا که آخرت خوفی حتی طاب و طریق حق سلوک بواعتک
 اقواسیدر (ولور حنا هم و کشفنا ما بهم من ضر لالجوائی طغیانهم بعمهون) اگر بزانیلر اسر کیوب صد دنده
 اوله قاری ضری کیدر سه و زانلر کبر و کفرده افراط و حقندن استکبار و رسول الله و مؤمنلر عداوتلرینه
 تمادی ایدرلردی و قنا که پیغمبر عزلی الله علیه و سلم قرین اوزره خط ابرسنی الله تعالی دن دلیوب انلر
 خط ایدرلر اوسغیان کلوب دیدیکه الله تعالی نیک حقچون و پیغمبره کی رخم حقچون سن کندیکی رجة
 ناعلمین بمت اولفش زعم ایدرلر سن حالبوکه ایا لری سیغله و یا شای خطله قتل ایدرلر یورسن دعایت که الله
 تعالی بو خطی اوزر یزدن دفع ایدر پیغمبر عزلی الله علیه و سلم دخی اکابنه دعا ایدوب کشف اولیجی
 بو آیت نازل اولدی (ولقد اخذنا هم بالعذاب فاستسکانوا لربهم و ما یضرعون) بزاول کفاری یوم بدرده
 امر و قتل عذابله اخذ ایدلر انلر ایتسه و بلر یچون استکانه ایتدیلر و اکیلا وارمدیلر بلکه استکبارلری اوزره
 اقامت و اصرار ایدیلر (حتی اذا قهنا علمهم باذا عذاب شدیدا اذاهم فیه مبلسون) حتی چنانکه انلر اوزره
 شدتلو عذاب چوسن اچدق که اول جوعدر امر و قتلدن اشددر و خیرین و هر خیردن ایین اوله قاری
 حالد سکا استعاضای ایدر کادیلر (و الذی انشا ککم السمع والابصار والافئدة قلیلا ما تشکرون) اول
 الله تعالی مزه سمع و بصیر خلق ایلدی تا که آیات الاهی ایشیدوب کوره مز و قبله منافع دینی و دنیوی بی
 یله مز مزایسه اشبو نعمتله شکر قلیل دخی ایتزمز (وهو الذی ذراکم فی الارض والیه تمشرون)
 اول الله تعالی سزی برده خلق ایلدی آخرته بعدند صکره کا حشر اولورسز (وهو الذی یحیی و یمیت)
 اول الله تعالی احوال و امانت ایدر (وله اختلاف اللیل والنهار) لیل و نهارلر تعاقبی کا مختص اولور کاتک
 غیری قادر اولور و یا خود اول ایدیکسندن برینک انتفاصی آخرلر از یادله کا مختص اولور (افلاتقولون)
 نظرنا الله بلزمسز که کبسی بزندن و قدرتمز ممکنک کانه عام اولور (بل قالوا مثل ما قال الاقون) بلکه
 که ارمکه ابا اولیلری دیدیکن دیدیلر (قالوا انما استأجروا کثارا و عطاء ما استجابونون) دیدیلر که چنان

برفوت اولوب تراب اوله و زو کککریلر و عاصیدن بجر دقاله بز کبر و دیلور میز (لقد وعدنا نحن و آبائنا هذا
 من قبل) اشبو وعدی بز ایا تمز محمدن اول وعدا و لشمز (ان هذا الا ساطیر الا واین) بودکل الا کاذیب
 اولیدر که آتی باز مشارد (قل لمن الارض ومن فیه ان کنتم تعلمون) یا محمد اهل مکه دیدیکل که ارض و ارضه کی
 خلق کیمکدر اکر ییلورسز (سیقولون الله) الله تعالی نیکدر دیسرلر دوز بر اقل صریح ادا نظرله کا اقراره
 مضطر اولور چنان آتی اقرار ایدلر (قل افلاتذکرون) انلر دیدیکل که تذکر ایتزمسز که ارضی و یاچیزنده کی
 مخلوقات ایتداده خلقه قادر اولان رب تعالی ایدیکنی کرده دخی اکا قادر اولورلر زرا که بدأ خلق اعاده دن
 اهورن دکادر (قل من رب السموات السبع ورب العرش العظيم سیقولون الله قل افلاتتقون) انلر دیدیکل که
 سمواتک و عرش عظیمک ربی کیمدر دیسرلر در که انلر بیجی الله تعالی نیکدر سن انلر دیدیکل که امدی آنک عقابدن
 قورقزمسز که بعض مخلوقات اکی کا شر الله ایدرلر و بعض مقدوراتی اوزره قدرتی اقرار ایتزمز (قل من
 یبدئکم کون کل شیء و دو یجیر ولا یجیر علیه ان کنتم تعلمون سیقولون الله قل فانی تصرون) دیدیکل که هر شئی
 ملکی کیمکدن مدر اول دیلدیکنی سوه دن منع ایدرلر و سوه اراده ایتدیکنی اندن منع ایتز بکا جواب ویرلر
 اکر ییلورسز دیسرلر در که اول الله تعالی نیکدر سن دیدیکل که اوله اوله سز شیطان و هوا به نیجه الدانور سز و الله
 تعالی به ایمان و طاعتدن ابر ییلورسز (بل آیتنا هم بالحق وانهم انکار یون) بلکه بزانه حقه ککشر که اول کرلر
 توحید و وعدا بالشور در انلر ایتسه کادیلر در شول حیثیتدیکه انی انکار ایدرلر (ما اتخذ الله من ولد ما کان
 معه من آله اذ الذی کل ایه با خلق) الله تعالی ولد اتخذا ذی بدی زرا هیچ احدی کا عامل دکدر و انکله بیله
 آله یوقدر که الوهیتده کامسار اوله اکر انکله بیله آله اوله هر بری خالقنده و قدر ایدوب خلق و انعامک
 غیره مضاف قلند یغنه راضی اولمیددی و خلقی اوزره استیلادن آله آخری منع ایدیدی (ولعلهم یفهم علی
 بعض) وینلرنده بخار ب اولوب بعضی بعضی اوزره مغالبه بی طلب ایدیدی تنکیم اول حالت اولورلر دینا بیننده
 جاری اولور (سبحان الله عما یصفون) الله تعالی مزه اولدی آندنکه شکر کون آتی ولد و شر بیکه وصف ایدرلر
 (عالم الغیب والشهادة قعالی عما یشرکون) اول الله تعالی غیب و شهادتی سر و علائیه بی ییلور امدی اول عالمی
 و مزه اولدی آندنکه شول غیب و شهادتی بلین شئی اکا شرک ایدرلر (قل رب انا ربی ما یوعدون رب
 فلا یجعلنی فی القوم الظالمین) دیدیکل که یارب اکر انلر ایتسه ایتدیکل عذاب بکا کوسرلر سن عذابده نبی انلر
 قرین ایتجمل اشبو و قولی دیمی هضم نفس و اظهار عبودیت ایچون اوله وزیر اظلمه نیک شوی ارالنده و انلر دخی
 ابریشور (وانا علی ان نریک ما نعدهم انقادون) بزانه ایتسه ایتدیکم عذاب بکا کوسرلر سن قادرلر کن
 بز آتی تأخیر ایدرلر شول سیدنکه کندیلر سنک و یا عقابلر سنک بعضی ایمانه که چکن ییلورلر یاسن انلر
 اراننده ایکن انلر عذابلر بر کورمز (ادفع بالحق هی احسن السیئة) خصالت احسنی اولان خصالتله
 سینه بی دفع ایت که اول صفح و اعراض و صبر درو یا خود اول سینه مقابله سنده احسان ایت بروجله کدینه
 وهنی و ذی اولیه و یا خود اول کلمه توحید در سینه ایتسه شر کدر و یا خود اول امر بالمعروف و نهی ایتسه
 منکر در (نحن اعلم بما یصفون) بزانه ایتسه سکا آتی وصف ایدرلر و یاسنی خلاف حالک اوزره وصف ایدرلر
 بزایسه انلر اوزره جزایه اقد رزامدی انلر امری بره حواله ایت (وقل رب اعوذ بک من همزات الشیاطین
 و اعوذ بک من ان یحضرون) دیدیکل که یارب شیاطینک و ماومندن منکله امتناع و سکا اعتصام ایدرلر
 و دخی اندنکه اول شیاطین احوال دن بر شیده بکا حاضر اوله لخصوصا که حال صلا متده و قرات قرانده و شول
 ایداره که اول آخر احوالدر که آندن قورقیلور (حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون) حتی چنانکه
 انلر برینه کافر اولدی حالد موت ابریشه دیکه یارب بنی دنیایه ردایت و یا خود خطاب لان الموت
 و اعوانه اوله (لعلی اعل ما لحاقا یاترکت) رجام بودر که نزل ایتدیکمده عمل صالح ایدم اول ترک ایتدیکله
 هر ادا ایمان و یا مال و یا دنیا اوله پیغمبر عزلی الله علیه و سلم ایدر چنانکه مؤمن ملائکه کی کورده اند
 کادیه لکسنی دنیایه ردایده امی دیکه دار هموم دار ایزایه بی بی آتی استزم بلکه استدیکم الله تعالی به
 قدومدر اما که کافر بنی دنیایه ردایدلر دیکه (کلا) اکادینور که سن دنیایه رجوع ایدر دکلن (انما
 کلمه هوائناها) آنک رجعه بی سوالی برکله در که تفریطه تمسندن آتی دیرلکن نازل اواز (ومن ورائهم

بروزی بودیم (یعنی) حالیکه او کارنده بر رخ و ارد که اندک در جمعه بینند حائدر یوم قیامت دکن که اول
 انرا اقطاع کاید و من بعد دنیا به رجوع اید و دکل در روزی که یوم بعد رجوع دنیا به اولمز بلکه بر حیات اولور که
 اول اخر و به در آنک صاحبی با چشده و یا نارد اولور (فادانسخ فی الصوفی انساب بنیم یوم مذولایه ساء لون)
 بخانه قیام ساعت ایچون صوره نفع اولنه بینلنده نفع ایدر انساب بولنیه فرط حیرت و استیلا دهشتدن بری
 بر رینه تعاطف و تراحمی کیده بر حیثیه که (یوم یفر المرأمن اخیه و امه و ایه) قوی خواستجه بری بر رندن
 فرار ایدر و وحیم حیدر سوال اید شیه لر بلکه هر بری کند ی حاله مشغول اوله اشبو آیت مشاقص اواز
 شول قول شریفه که (واقبل بعضهم علی بعض یتساءلون) بری بر رینه اقبال ایدوب سوال ایدیه لر دینلده
 زیر اول سوال اید شاماری نفعه عندنده در و سوال اید شاماری با محاسبه دتصکره در و یا اهل جنت جنته و اهل
 نار ناره دخول تصکره در (فن ثقلت موازینهم) شول کسه که عقائد و اعمالک موزناتی ثقیل کله زرا هر کسه
 که یتعاشد و اعمال صالحه سی اوله انکیچون عند الله وزن و قدری اولور (فأولئك هم المفلحون) امدی
 انتر فحیات و درجه فائز در (ومن خفت موازینهم) و اول کسه که وزن و قدری اولور اهلای اولیه که اندر
 کفار در روزی که (فلا تقیم لهم یوم اقیامه وزنا) قوی مصداقجه انراک اعمالی وزن اولمز (فأولئك
 الذین خسرو انفسهم) امدی انرا کند بلر زبان اید یحییدر که از زمان استکمال و استعمار لر بن ضایع ایدیلر
 (فی جهنم خالدون) جهنمه دآغلدر (تلقح وجوههم النار وهم فیها کالخنزیر) یوزلری جهنم انشی
 اسراق ایدر حالیکه انده شدت احتراقدن دود افزای قیور یلوب اوست دودانی باشدنک اور تاسنه ایره و آلت
 دودانی کو بکنه ایره او هریره رونی الله عنده ایدر کافر نارد یو کلکی بدی کونک مسافه اوله
 و دیشی احد طاعنی دکل اوله (الم تکن آیاتی تنلی علیکم فکنتم بها تکذبون) و آنره دینور که مزه بنم آتلم
 تلاوت اولدیمیکه آنده اشبو کونک احوالی ذکر اولمشدی سزایه انی تکذیب ایدر دیکز (فالاولیاء علیت
 علینا شقة و تشا و کفار و ماضالین) دیه که بار بار بنار نه قافور یعنی لوح محفوظه یازیلان سو عاقبت اوزر یزه
 غایب اولوب طریق هدایت از مش قوم اولدق بخانه ناره ادخال اولنه لر دیه که (ربنا انجنا من النار)
 عذافا ناظماون) بار بار یوزی یوزاردن جقارغل اگر من بهد کفره عودت و سکناخت ایدر سه وزنه سزایه
 ظلم ایدر زه ابن عربی الله عنده مالیدر اهل جهنم قرق ییل جهنم خازنی مالک بلواره لر که (لیقتض علینا ربک) ربک
 یزی امانه ایدر اول ایه انره جواب و بره یوب مدت مدیده دن صکره (قال انکم ما کثون) زبونا دره خالدر سز
 نه موت و نه غیری حاله مزه آندن خلاص یوقر دیو جواب و بره بعد رب تعالی به مراجعت ایدوب
 یارب یزی یوزندن جقارغل اگر من بهد سکناخت ایدر سه وزنه سزایه ظلم ایدر زبونا دره مالک ایلکی عری دکل
 زمان یلوار دقلند صکره (قال اخسبوا فیم ما ولا تکلمون) الله تعالی انره دیه که جهنمه اذله اولد یفکر
 حاله رحمتدن بعید اولد عذاب کز رفیع چون یکا و یلک زبیران آتی سزندن دفع ایدر دکل بوند صکره
 رجاری کیلوب بری بر رینه فارشوز فیر و شمع بقا که طور لر (انک کان فریق من عبادی یقولون ربنا امننا
 فاعفر لنا و اعف عننا و انت خیر الراحمین) زیرا که عباد و مؤمنین بر رجاعت یاربنا سکا ایمان کتور مشربزه
 مغفرت و رحمت ایتکه راحلک خیر الواسعین دیرلری (فانخذ نفوسهم بغیر باحتی اسوکم ذکر ی و کنت منهم
 لکن کون) سزایه انری مسخره اید یوب حتی که اول حالته اشتغال ایل بنم ذکر می اوتد یکر و انری ضحکه
 ایدر یوزد یکر اشبو آیت بلال و عمار و خباب و سهیب و سلمان و قتراء صحابه شاندر نازل اولو بدر که کفار
 قریش انری استهزاء ایدر لری (انی جزیتهم الیوم بما صبروا و انهم هم الفائزون) اندر دنیا به سزک
 اذراستیزا که صبرلری سبیل اشبو کونده انره مجامع مراد انری نه فائز اولمز به سزایه (قال کم
 لبستم فی الارض عدد سنین) الله تعالی یوم قیامتده کفار دیه که دنیا به قبورده اند کلو زمان لبث
 ایدر یکر (فالوالیاء یوما و بعض یوم فاقبل العبادین) صد دنده اولد قری عذاب دهشتدن آنده کی
 مدت لبثلرین اوندوب بر کون و یارب کوندن آزاب ایچمز دیوب ناره خلود لر به نسبتله آتی
 استصا ایدر و یاخود انراک دنیا به مدت لبثلری ایام سرور لری ایدر ایام سرور ایه تصارد و یاخود
 اول مدت متقدنی اولدیه به معدوم حکمتده در و اگر انک حقیقتن مراد ایدر سزک انک ایامی عنده

نکین ایدر دن سوال ایت زیرا که صد دنده اولد یغیر عذاب ایامی آتی تذکر و احصا دن یزی اشغال اید و بدر
 و یاخود شول ملائکه به سوال ایتکه انرا ناسک اعمار لر بن عد و اعالم لر بن احصا ایدر (قال ان لبستم
 الا قلیلا و انکم کنتم تعلمون) الله تعالی انری مقالارنده تصدیق ایدوب دیه که دنیا به و کز قیرده از زمان لبث
 ایدر یسزا کره مدت لبثلری یلور سکر (أخسبتم انما خلقناکم عبثا) ظن ایتد یکر یی که بزمنی لغب و باطل
 وجهی اوزره خلق ایتمش اوله وز که آنده حکمت اولیه بلکه سزایه خاق ایچمز که بزه عبادت ایدوب
 بزمنی سزاه اعمالک ز اوزره جزا ایدر وز (وانکم الینا لترجعون) و دخی ظن ایتد یکر یی که سز بزه رجوع
 ایچمه سز که سز به جزا ایدر وز آندن الله تعالی کند و یی مشر کونک وصف ایتد یکی شیندن تنزه ایدوب دیدیکه
 (فتعالی الله الملك الحق) الله تعالی خلقدن تعظیم ایتدیکه اکا اول ملک حق اولدی آنک ماعدای
 مملوک بالذات مالک بالعرضدر (لا اله الا هو) که آندن غیری معبود باحق اله یوقدر (رب العرش الکرم)
 عرش کریم و یسیدر که اول عرش اجرای محیطه و افضیه و احکامک محکماتی آندن نزول ایدر (ومن یدع مع
 الله الما آخر لا یهان له به) برکسه که الله تعالی ایل یله الی اخری اقرار و یا انراک وجهی اوزره معبود
 ایدینه انکیچون کابر های اواز زیرا که باطل شیه برهان اولمز (فانما حساب عذره به لا یفلح الکافرون)
 آنک رب عندنده جزای کافر لر عدم فلاخیدر سورة فلاح مؤمنینی تقریر له بداه ایدوب کافر لر دن ملاح
 نقیله ختم ایلدی بهده بیغمیر عزلی الله علیه و سلمه استغفار و استرحامله امر ایدوب دیدیکه (وقل رب اغفر
 وارحم وانت خیر الراحمین) دیکل که یارب بنی و مؤمنلری مغفرت و رحمت ایتدیکه سن راحلردن ارجمین
 اشبوند مغفرت و رحمت یمنی جمع ایلدی زیرا که ای مغفرت رحمت سز اولور تکیم اصحاب اعراف ابرافده
 اولد قریجه اولور

سورة الزور و هی اربع وستون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(سورة الزناها و مضمناها) اشبور سورة در که آنده کی احکامی بر ایجاب و انکه علی سز الزام ایتدیک
 و یاخود آنده کی حدودی بر تفریر ایتدیک (وانزلنا فیها آیات بینات) و بزبوسورده آیتلر ایدر در که
 مقصوده دلالتی واضحدر (اعلمکم تذکرون) تاکه آنکه معظ اولوب محارم دن بر جله به واقف اوله سز
 الزانیة و الزانی فاجلدوا کل واحد منهم مائة جلدة) زانیه و زانی بخانه ایکسی یله حر بالغ عاقل یکر اولوب
 محصن اولمز لایسه ایکسندن هر برینه یوزر جلده اولر و شرائط احصان ابوحنیفه عندنده آتیدر اسلام
 و حریت و عقل و بلوغ و نکاح صحیح و دخول رجانه به یوشمر طرک بری بولنیه اول محصن اولمز و شافعی
 عندنده اسلام شرط دکلر زیرا که بیغمیر یز علیه السلام بر یودی ایل بر یودی بی زانیة کار یچون رچم
 ایتدی و ابوحنیفه نکاحی که (من اشترک بالله فلیس بمحصن) اولکه الله تعالی به اشترک ایدر اول محصن
 دکلر دیو یوزر بلان حدیث نبویدر (کن آنکه مراد اول احصان زانیله محصن دکلر دیکدر
 (ولا تأخذکم بهارأفة فی دین الله) اول ایکسینه حدود امتیفا حنده سزایه حریت و شفقت اخذای تمسبون
 بلکه بیغمیر یز علیه السلامه اقتدا دینده تصلب لیدلر زیرا اول دیدیکه قزم فاطمه سرقه ایتسه الی کسردم
 آن کنتم تؤمنون بالله وایوم الاخر) اگر الله تعالی به و یوم اخرته و مؤمنلر ایه کز حدیثه کلدیکه یوم
 قیامتده حددن بر سوط نقص ایدن والی و حاکم کتور یلوب یچون آندن نقص ایتدیکه دینلده دیه که یارب
 عباد که رحمت ایدم الله تعالی اکادیه که عبادمه سن بندن زیاده مرسته تلوی اولدک و آتی ناره کوندره بعده
 بر والی انتر کتور بله که اول حدده بر سوط زیاده ایتشدی یچون زیاده ایتدیکه دینلده دیه که یارب تاکه عبادک
 معاصیدن متزیر اوله لانی دخی ناره کوندره (ولیسجد عذابهم ما طائفة من المؤمنین) اول ایکسینک
 عذابنه مؤمنلردن بر طائفة حاضر اولسونکه انک اقلی اوچدر و یارب و یا ایکیدر و مراد بر که آنکه تشهر
 حاصل اوله زیرا که ای جنایت ایدن کشتی به تکیل نه میدن زیاده تنضیحه اولور (الزانی لا ینکح الا زانیة
 او مشرکه و الزانیة لا ینکحها الا زان او مشرکه و حریم ذلک علی المؤمنین) زانی مرأه صالحه نکاحه رغبت
 ایچر بلکه مشاکلی اولان زنا و یا مشرکه ایه فاسقه به رغبت ایدر زانیه دخی کذلک فاسق نکاحنه رغبت ایدر

و یونکاح مؤمنه حرام قلندی زیرا که زنا به ما آن کسینه صالحه زن کاحنه رغبت اینگز زنا که مشاکله سبب الفت و تضام در مخالفت ایسه سبب فقرت و افترا در امدی یونکاح مؤمنه حرام قلندی زیرا که فساد به تشبیه و تمثیل تعرض و سوء مقایله نسبت و یونک غیر می مفاسده تأدیه در اول جلدن قنجد به الله ایچون نجر یله تعیر اولادی اشبو آیت مناسنده مفسرون اختلاف ایدیلر بر قوم دیدیلر که مهاجرون مدینه به قدوم ایدیلر انده باغیه نسأ کور ییچن که قسیرین کرایه و پروردی اول وقتده انرم مدینه ساحت احسنی ایدیلر فقره سلیندن بر جماعت انلر نکاحنه رغبت ایدیلر بیغمبر عز صلی الله علیه و سلم آن امتیضان ایدیلر اشبو آیت نزولیه اول باغیه لری تزوج مؤمنه حرام قلندی زیرا که مشرک را ایدیلر ابن مسعود رضی الله عنه ایدو ککه زانیه نکاحی حرام دراکر بر زانیه بی نکاح حلسه اول ایکسی اید از ایدیلر * بریندن مارون ایدر اگر اول زانیه بی مستحل اولدنی حالده جماع ایدر اول مشرک دراکر آنی قحوریم ایدر اولدنی حالده جماع ایدر اول زانیه * حسن ایدر زانی مجلوه زانیه مجلوه بی نکاح حلسه و زانیه مجلوه نکاحه زانی مجلوه وارسون * سعید بن المسیب ایدر اشبو آیتله زانیه نکاحی حرام ایدی (وانکحو الاای منکم) آیتله نسخ اولندی زیرا که زانیه دخی یابی مسلمنده داخلد و زانیه نکاحی قحوریم ایدر احتیاج ایدی شول حدیثله کیم جابر رضی الله عنه ایدر بر رجل بیغمبر عز صلی الله علیه و سلم کلوب دیدیکه یارسول الله زوجم لامسک ییدی رفع اینز بیغمبر عز علیه السلام دیدیکه تطبیق ایت اول دیدیکه نه چاره ایدینه بن آنی سوهرم آندن مفارقه صبر ایدر مزیم بیغمبر عز علیه السلام ایدی اوله اوله تطبیق اینکلی امسال ایت (والذین یرمون المحصنات ثم یراوا باریعة شهداء فاجلدوهن ثمانین جلده) شونلر که مسلمات حرائر عاتنی زانیله قذف ایدر بعده اول محصناتک زانیله شهادت ایدر دردت شاهد کور میله امدی اول قذف ایدر لک هر برینه سکسان جلده اولر اگر اول قذف ایدن حرایسه و اگر عبدایسه فرق جلده اور یلوروا کره قذوف محصن دکل ایسه قاذف تعزیر اولور و بونده شرائط احصان بشدر اسلام و عقل و بلوغ و حریت و عفت عن الزنا در امدی بر کینه اول بلوغنده بر کینه زنا ایدوب آندن توبه ایسه و حسن حال و صلاح اوزره عمری عذر اولدیند نصکره آن قذف ایدنه حد لازم اولور و اگر قذوف نفسی اوزره زانی اقرار ایسه و یا خود قاذف انک زانی اوزره دردت شاهد اقامت ایسه اول قاذفین حد ساقط اولور زیرا آنک اوزره واجب اولان حد فیه ایدی اول ایسه قاذفین صدقیله ساقط اولدی (ولا تقبلوا لهم شهادة ابدا) و آنلر که شهادتین قبول اینکلی آخر عمر لینه دکن ابو حنیفه عتدنده توبه اینکار فحیه شافعی عتدنده اول شهادت هر نه خصوصه ایسه زیرا که اول معتدیه دینلر که شهادتینک عدم قبولی قذوفه تختص در اول جلدن استیفاء منه متوقف کلدن ابو حنیفه دیر که اکثر قنجد زیرا که جلدن امر و قبولدن نمی شرطه جواب واقع اولنده ایکسی مساویدر بینزنده ترتیب یوندر که انک اوزره مرتب اوله (والاحمال جلدن اولکی حالی جلدن نصکره کیدن اسوعدر) (و اولانک هم انفساقون) و انلر قنجدینه حکم اولمش فاجلدر (الا الذین تابوا من بعد ذلك واصلوا) الا شونلر که قذوف حد قذوف نصکره توبه ایدر و اعماللرین تدارکله اصلاح ایدر اول تدارکانه جلدنند و که کندوب حد ایچون مقدومه تسلیم ایدر و یا آندن حلاللق دیلیه (فان الله غفور رحیم) اوله اوله الله تعالی انلر مغفرت و رحمت اینکده بیغدر علما اختلاف ایدیلر که قاذف توبه شند نصکره شهادت قبولنده بر قوم دیدیلر که قاذف نفس قذوفه شافی رد اولور چنانکه قاذف توبه و ندامت ایدر و حالتی تحسین ایدر شهادتی قبول اولور که توبه بی اوزرینه دافعتند نصکره و کرک اوکدن اولسون و دیدیلر که استناده شهادتده و فقه راجع اولور اوله اوله توبه نصکره شهادتی قبول اولور و فسخ اسمی آندن زانی اولور که اول ابن عباس و عمر دن مرویدر و تابعیندن بر جماعت قولیدر و مالک و شافعیلر مذهبیدر و بر قوم دیدیلر که قذوف حد قذوف شهادتی ایدر قبول اولور اگر چه توبه ایدر سده اوله اوله استناده فسخه راجع اولور که اول شافعی و مشرعی قولیدر و ابو حنیفه مذهبیدر و دیدیلر که نفس قذوفه شهادتی رد اولور مادامکه حد اولقیه شافعی بر کینه اول حد اولور زدن اولکی حالی شردر در اولانده نصکره کینی ساندن زیرا که حدود کمارتدر

اوله اوله انک شهادتی یکی حالنک احسنده و دایدوب شرنده قبول اینش اولور لری شعی ایدر حد قذوف توبه ایله ساقط اولور اوله اوله استناده راجع اولور عامه علما دیدیلر که حد قذوف توبه ایله ساقط اولور مکرر که مقدوف عفو ایدر اوله اوله حد ساقط اولور قصاص کبی که عفو ایله ساقط اولور توبه ایله دکل اگر دیور سه که قاذف توبه ساندن نصکره شهادتی قبول اولیچ ایدر اولانک معنای نه اولور دیور که یعنی آنک ایدر شهادتی قبول اولور مادامکه قذوف اوزره اصرار ایدر زیرا که هر انسانک ایدی حالنه لائق اولور مدینه درتکیم کافرک ایدر شهادتی قبول اولور دیور یعنی کافر اولدینغجه (والذین یرمون ازواجهم ولم یکن لهم شهداء الا انفسهم) و شونلر که زوج لری قذوف ایدر لری حالیه که صحت مقوله لینه کندیلر دن غیر شاهد لری اوله (فشهداء احدهم اربع شهادات بالله انه لمن الصادقین) واجب اولان آنلر دن برینک دردت کره شهادتیدر که بالله اول زوج وجه سنده قذوفه صادق اولدینر (والخامسة ان لعنة الله علیه ان یرمون من الکاذبین) بشنی شهادتده اول زوج دیمیدر که الله تعالی نکاحی اوزر عه اولسون اگر زوج جهی قذوفه کاذبلر دن ایسم اشبو آیتک حکم عتدنده دینلر که چنان بر رجل مرأه منی قذوف ایسه انک موچی اجنبی قذوفک موجبیدر که اوزرینه حد واجب اولور اگر مرأه محصنه ایسه و یا تعزیر واجب اولور اگر محصنه دکل ایسه الا بکه اول ایکسی سندن نجر جده اختلاف اولمشد و امدی اگر اول بر اجنبی قذوف ایسه اوزرینه حد واجب اولور اگر مرأه محصنه ایسه امدی اگر اول بر اجنبی قذوف ایسه اوزرینه حد اقامت اولور و مکرر که اول مقدوفه نک زانی اوزره دردت شاهد اقامت ایدر و یا خود مقدوفه زانی اقرار ایدر اوله اوله قاذفین حد ساقط اولور و اگر اول زوج جهی قذوفه کذلیک زانی اوزره دردت شاهد و یا آندن زانیه اقرار اولور سه و یا خود اول زوج قاذف لعان ایدر سه حد دن قورق اولور زوج جه قذوفه لعان یینه منزلتنده درز بر چنان رجل مرأه منی رجل اخر له کور سه نه انک اوزره یینه اقامت نه اول عار اوزره صبره اسکانی اولور اوله اوله الله تعالی اگر عاتق صدقنه حجت قادی و اگر زوج انک زانی اوزره یینه اقامت ایدر سه و یا خود زوج جه زنا ایدر یکنه اقرار ایدر سه اول زوج جدن حد و اعان ساقط اولور مکرر که انده بر اولد اولوب زوج انلر نه یعنی مراد ایسه آنی نفی ایچون لعان ایدر چنان امام اول ایکسی نه لعان ایدر مکرر مراد ایسه ایدر اجلی اقامت ایدوب کلمات لعانی کاتلقین ایدوب دیکه دیکل که شهادت ایدر یکنه بالله بن فلانه بی قذوفه صادق اولدیم و اگر رجل معینه قذوف اینش ایسه لعانده انی اسمیله ذکر ایدر و اگر بر جماعتله قذوف اینش ایسه لعانده انلری اسمیله ذکر ایدر و زوج امامک تلقین ایدر یکی کبی دیه و اگر ولد و یا حل نقین مراد ایدر سه دیکه اشبو ولد و یا حل زنادر بدن دکلدر بشخیده دیه ککه الله تعالی نکاحی اوزر عه اولسون اگر بن فلانه بی قذوفه کاذبلر دن ایسم اگر قاذف کلمات برین حاکم ثانی سفسر سو بر سه و اولر چنانکه رجل لعان دن فارغ اوله آنکله زوج سی یینه فقرت واقع اولور و اول مرأه ایدر اکرام اولور و آندن نسب متنی اولور و آندن حد قذوف ساقط اولور و مرأه اوزره حد زنا واجب اولور محصنه ایسه رجم و اوزر محصنه دکل ایسه جلد ایدیلور اشبویش حکمدر که کلیسی لعان زوج جه متعلق اولور (ویدر أعنها العذاب) و مرأه دن جدی دفع ایدر (ان تشهد اربع شهادات بالله انه لمن الکاذبین) و اول مرأه نکاح دردت کره شهادتیدر که بالله زوجم بکا قذوفه کاذبلر دن (والخامسة ان غضب الله علیهم ان کان من الصادقین) بشنی کره ده اول مرأه دیکه الله تعالی نکاحی غضبی اوزر عه اولسون اگر زوجم بکا قذوفه صادق اولدینر ایسه امدی چنانکه زوج لعان ایدر مرأه اوزره حد زنا واجب اولور اگر اول حدی اسقاط مراد ایدر سه اولدنی طوروب حاکم تلقینی ایله منوال مشروح اوزره لعان ایدر و مرأه نکاحی لعانته المحج حکم واحد متعلق اولور که اول مرأه نکاحی کذیدن حد سکوطیدر و اگر زوج آنک زانی اوزره یینه اقامت ایدر سه اول مرأه دن لعانله حد ساقط اولور زانیه جنیه عتدنده زوج جهی قذوف ایدن اوزره حد واجب اولور بلکه واجب اولان لعاندر لعان اینز سه لعان ایدر چیه حبس اولور و آخرن عتدنده لعان زوج جه صدقنه بختدر چنان قاذف صدقنه بخت اقامتین قعود ایسه حبس اولور بلکه حد اولور و سکیم اجنبی قذوف ایدن یینه اقامتین قعود ایسه حد اور یلور دی و ابو حنیفه عتدنده لعانک موچی وقوع فقرت و نفی نسبدر و ایکسی ایسه زوج و زوجه نکاحیله حاصل اولور و فقرت لعان

علمان کثیر عندند فرقت فسخند که اول شافعی قولید و اول فرقت مؤبد و در حق زوج کند و بی اکتساب
 اینست قبول اولوب اوزرینه حسد لازم و ولد منی اکتلا حق اولور لکن تأیید تحریم مرتفع اولور و ابوحنیفه
 عندند فرقت امان فرقت طلاق و حیان و جل نفی اکتساب اینست اول مرای زوج اکتساب اولور و اگر
 کلمات لعان بعضی اتیان اینست اکتساب متعلق اولور و ابوحنیفه عندند کلمات لعان اکثری اتیان اینست
 حکم تعلقی اول کلی قسامته قائم اولور و هر کس که عینی صحیح اوله امانی دخی صحیح اولور و اول کرکس
 و یا بعد مسلم و یا ذمی اولسون اشبوشافعی و اکثر علما قولید ابوحنیفه و بر جاعت دید یلکه لعان جاری اولور
 الا یکی مسلم بینده که مر اولوب محدود اولیه را و اگر زوج و زوجه و یا یکی نندن بری رقیق و یا ذمی و یا محدود
 و لورسه بیننده لعان جاری اولور لکن ظاهر قرآن مجتدره طاقا یکی بی بیننده لعان جاری اولور و بیننده کوره
 زیرا که اینست هرله عبد و محدودله غیر محدودینی فصل اولته شد و امان صحیح اولور مگر که حاکم و یا خلیفه
 عندند اوله و لعان درت شیده تغلیظ اولور که اول تعدد الفاظ و مکان شریفه و زمان شریفه و جاعت
 حضورند اولقدر امان تعدد الفاظ لازم را خلای جائز اولور و اما مکان شرفی مسجد و جامه مبر عندند
 اولقدر و اما زمان شرفی صلاوة عصر و نصفه کرده اولقدر و اما جاعت اتلی درتدر اشبوشافعی و جاعله تغلیظ
 مستحب و حنی اگر حاکم لهانی یکیست نهاده ایدر سه جائز اولور اما مکان و زمانه تغلیظ واجب و یا مستحب
 بدینکند ایکی قول وارد (ولو لا فضل الله علیکم و رحمته) اگر الله تعالی فضل و رحمتی اولسه عقوبت
 مجمل ایدردی لکن سزای سزاید و لعان سزدن حدی رفع ایددی (وان الله تواب حکیم) اول الله تعالی
 تو ایدر معاصیدن رجوع ایدنه رحمته عودت ایدر حکمیدر که سزه لعانی ایجاب ایددی (ان الذین جاؤا
 بالاخلاق) شونکر که کذبک البغیله عائشه رضی الله عنها یه افترا ایدر قصه بی اولور که پیغمبر یز
 علی الله علیه وسلم رض غزو و آمده عائشه رضی الله عنها بیله کونور ردی بر کعبه قه و لده رحلتها ندا اولندی
 عائشه رضی الله عنها ایسه قضاه حاجته کیدوب بعده رحلتها عودت ایدر کیده الیه صدر فی لمس
 ایدیمک عقدینی قیرلمش بولدی فی الحال آتی التماس ایچون قضاه حاجتدن کادی یکی بوله کیر و کندی و آنک
 رحلتها خدمت ایدن ظن ایدیکه عائشه هودجند اوله و حلی الوب کندی عائشه رضی الله عنها ایسه کیر و اول
 منزله کد کده ججع فاس اول ارادن کتیش انده کسه بولدی کندی استیو کورلر بولور و دیور جائله آند
 او توروب قالدی مکرکه فوان بن معطلی السلی جیشک و راسنه قامشادی مساحن اول منزله کلوب عائشه
 رضی الله عنها بی آند بولدی و بلدی و راحله من اکاچور کوب حتی که عائشه رضی الله عنها کابندی و صفوان
 یاق اول رحله بی بدله جیشه ابر کوردی اولیه اولسه اکا التهام ایدیلر (عصبة منکم) سزدن بر جاعت که
 اول لوندن فرق عدده کدر که نکه مراده الله بن ابی وزید بن رفاعه و حسان بن ثابت و مسطح بن اثانه
 و سینه بنت جش که طلحه بن عبدالمطلب زوجہ سیدر و دخی بوندره مساعدا اولور (لا تحسبوه شر الکرم)
 سز اول افکی کند یکره شرطن ایتمکراش و خطاب رسول الله صلی الله علیه وسلم و ابو بکر الصدیق
 رضی الله عنه و عائشه رضی الله عنها و صفوان رضی الله عنهم جبعنه در (بل هو خیر لکم) بلکه اول سزه
 خبر ایدر که انکه ثواب عظیم اکساب ایدر سز و انکه عند الله که امتکز ظاهر اولدیکه براه تکرده و نه عظیم شانکرده
 و سوه کلام ایدر لکه تهل و عیدنده و سزی خیر ظن ایدر لکه شانه و ان سکر آیت نازل اولدی (یکل امرئ منهم
 ما کسب من الاثم) اول عصبة کاذبه دن هر کس که اوزره اول افکه خوض ایدیکه دکا و ذبیدن
 اکساب ایدیکه جزای وارد (والذی تولى کبره منهم عذاب عظیم) افکه خاضلردن اولکه آنک
 معظمه تولى ایدیکه اول عبدالله بن ابی دوکه ابتدا آتی اول و یلیوب رسول الله صلی الله علیه وسلم و سلمه عداوتن
 ذاعه ایددی و یا خود انکه یله حسان و مسطح ایدی امدی اندر آخرتده عذاب نار و وارد و یا خود دنیا
 عذاب وارد که هر بری حد قذف اولدیلر و ابی مطر و و قاتله مشهور اولدی و حسان ایسه اعی و ابی
 بی سلاه اولدی و مسطح ایسه کفوف البصر اولدی (ولو لا ذمه الله و غفران المؤمنون و المؤمنات
 بانفسهم خیرا) اول افکی ایدر یککرده نیچون اندره خیر و حسن ظن ایتمکزه و ممنون و مؤمنات نفسارینه
 ناهل دینارینه خیر ظن ایتمی کبی که اول ایمانک مقتضاییدر (وقالوا هذا من بین) و شول حاله

مسئقن مطلع کبی بوقذف افک ظاهر در دینیه لردی (ولو لا جوار علیه باربعة ثم داه) اول قذف ایدر دردت
 شاهد کتور سردی (مان لم یأوا بالشهاد فاولک عند الله هم الکاذبون) چون اندر درت شاهد کتور میله
 انرا الله تعالی نیک حکمنده کاذب در دینیه سز انری الله تعالی نیک امریله تکذیب ایدک (ولو لا فضل الله
 علیکم و رحمته فی الدنیا و الاخرة لکم فیما افضتم فی عذاب عظیم) اگر الله تعالی نیک سزه دنیا
 انواع نفعله فضل و آخرتده عفو و مغفرتله رحمتی اولسه شول خوض ایدر یککره افک مقابله سنده سزه عاچاده
 عذاب عظیم ابریشیدیکه انک جتینده لوم و جلد ایدر عقاب اولته ایددی (اذ لقونه بالسفکم) اول افکدن
 سزالی بری بری یکزدن اخذ ایدر سز و یا خود آتی بری بری یکزه القالیدر سز (و تقولون باخوادکم
 مالیس لکم به علم) و سوه لرسز شول کلامیکه افواه مختص اولور و قلوبدن کامساعده اولور (وتحسبونه
 هینا) سز ظن ایدر سز که اول مهمل اولوب انده و بال اولیه (وهو عند الله عظیم) حاله که اول عند الله و زرده
 واستحار عذابه عظیم و راسبوا و ج آتام مرتبه در که اکاذب عظیم تعلق ایدر و در که اول السنه لریله افکی
 تاقیدر و تحقیق سزانی تحذیر و اتی استغفار ایدر (ولو لا ذمه الله و غفران لکرم ما یکون لکرم بهذا
 آتی اشد یککرده نیچون دیدیکه سز که نه لاتی اولور که سوزی بر سوزیله و سز (سبحانک هذا بیتان عظیم)
 باب سنی تزییه ایدر زاشبو کلام پیغمبر صلی الله علیه وسلم خاتوته عجب بهتان عظیمدر (بعضکم الله
 ان تمودوا لکله ایدان کتم مؤمنین) الله تعالی سزه وعظ ایدر که اگر مؤمنرا یکسز من بعد یونک کبی سوزه
 عودت ایتمه سز بر که ایمان اندن منع ایدر (و بین الله لکم الايات) الله تعالی سزه شرانعه و محاسن
 آداب دلالت ایدر آیتلری تبیین ایدر که اتعاظ و تادب ایدر سز (والله عليم حکیم) الله تعالی احوالک
 کانی یاور و تدر ایدر حاکم ابر اقیلور (ان الذین یحبون ان تسمع الفاحشه فی الذین آمنوا و لهم عذاب الیم
 فی الدنیا و الاخرة) شونکر که مؤمنرا بیننده فاحشه منتشر اولدین سز مر ایدر در اندره دنیا و آخرتده
 نار و ایدر (والله یلم و انتم لا تعلمون) الله تعالی ضما ندره اولای یلور سز آتی بلز سز امدی سز دنیا و ظاهر
 دلالت ایدر ایدر اوزره عقاب ایدر قلوبده اولان حب اشاعة فاحشه اوزره الله تعالی عقاب ایدر
 (ولو لا فضل الله علیکم و رحمته) اگر الله تعالی نیک سزه فضل و رحمتی اولسه دنیا و آخرتده عذابکری تعجیل
 ایدردی (وان الله رؤوف رحیم) الله تعالی عبادنه را فتلور و رحمتلور (یا ایها الذین آمنوا لا تتبعوا خطوات
 الشیطان) یا مؤمنرا اشاعة فاحشه ایله شیطانک تریشنه اتباع ایتمکز (ومن تتبع خطوات الشیطان
 فانه یأمر بالفساه و المنکر) برکسه که شیطانک تریشنه اتباع ایدر اول شیطان قبایح افعاله و شرک انکار
 ایدیکه شیشه امر ایدر (ولو لا فضل الله علیکم و رحمته ما زک منکم من احد ایدر) اگر الله تعالی نیک ذنوبی
 سز ایدر نو به یه توفیقه و آتی تکفیر ایدر حد و شرعه فضل و رحمتی اولسه سزدن هیچ بر کسه آخرتده
 دکن اول دندن طاهر اولور کسه اولیه ایدی (واکمن الله برکی من یشاء) لکن الله تعالی دیندیکه
 کسبه بی آندن تطمیر ایدر آتی قوبه به جل و توفیقه سنی قبولله (والله سمیع عليم) الله تعالی انرا اقوالی
 ایدر و سز اتنی یلور (ولا یأتل اولوا الفضل منکم و السعة ان یؤثوا اولی القری و المساکین و المهاجرین
 فی سبیل الله) سزدن دینده فضل و مالده و سعت صاحبایک مراد ابو بکر الصدیق رضی الله عنه در
 و بر عهده عین ایتمون شول نامه که انرا کافر ایت و مسکنت و فی سبیل الله مهاجر نه متصرفدر که انکه مراد
 بالکرم مسطحدر که اول مسکین و مهاجرین و بدری اولوب ابو بکر الصدیق رضی الله عنهم ابن خاله سیدی عائشه
 رضی الله عنها انک شانه افکه خوض ایدر یکچون ابو بکر الصدیق رضی الله عنه اکا اتفاق واحدان
 ایتمکد بین ایتمیدی (ولیعفو و لیصفحوا) بلکه انردن صد و ایدن تفریطانی عفو و صفح ایتموندر
 (الا تحبون ان یغفر الله لکم) سوز من میسر که اول عفو و صفحکزه و سزه اسام ایدر اندر احسانکر اوزره الله تعالی
 سزی مغفرت ایدر (والله غفور رحیم) الله تعالی کال قدر تیله عفو و رحیمدر امدی انک اخلاقله تخلق ایدک
 روایت اولدیکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم اشبوا آتی ابو بکر الصدیق رضی الله عنه به قرات ایدیمک
 ابو بکر رضی الله عنه دیدیکه بی مغفرت اولما سزی سوه رز و آندن مسطحه کیر و اتفاق ایدر اولدی
 والله من بعد انی اندن ازاع ایتمزد دیدی (ان الذین یرمون المحصنات الفاحشات المؤمنات) شونکر که قذف

ایدر رسول نسا که انرا عفاف و قذف اولند قارند غافلات و الله تعالی به و سولنه مؤمنان در نا که انزل
 عزضین اسباحه و رسول الله و مؤمنان طهر ایدر (لعنوا فی الدنیا والاخره) انرا دیاده جسدله
 و آخرتده نارایه تعذیب اولنور (ولهم عذاب عظیم) و دخی انرا عذاب عظیم اولور ذوق بری عظیم
 اولد یقچون * دینلده که اشبوهر قاذفک حکمیدر مادامکه توبه ایتمه بر قوله اشبو حکم زوجات نبی به
 مخصوصدر (یوم ننهدهایم الیهم و ایدیم و ارجلهم بما كانوا یعملون) یوم قیامتده اول قاذفک دیلری
 والری و آقاری شول دیساده ایشلد کیری اعمال یمه به شهادت ایدر الله تعالی نیک انطایله و یانک اوزره
 آتاری ظهورله (یوم ننهدهایم الله دینهم الحق) اول سکونده الله تعالی انرا مستحق اولد قاری جزای
 توفیه ایدر (و یعلمون ان الله هو الحق المبین) و امری معاینه لیه یلور که الله تعالی ذاتله ثابتدر الوهیتده
 ظاهر در کافر مشارکت ایتمه و انک غیر نیک ثواب و عقابه قدرتی نیز و یا خود اول عدلی ظاهر عادل اول که
 شانی بواوله مظلوم ایچون ظالمن انتقام ایدر (الخیثات للخیثین و الخیثون للخیثات و الطیبات للطیبین
 و الطیبون للطیبات) قول و کلامدن خیثات ناسک خیثلر یچوند و ناسک خیثلری قولک خیثات یچوند
 و کذلک قولدن طیبات ناسک طیبلر یچوند و ناسک طیبلری قولک طیبات یچوند یعنی قولک خیثی
 ناسک خیثلرینه لائق اولور و قولک طیبی دخی ناسک طیبلرینه لائق اولور و امدی عاتشه رضی الله عنها طیبیه در
 اکا طیبات کلامدن ثناء حسن لائق اولور و یا خود کلمات خیثیه بی سولیز مکر که اول رجال و نسادن خیث اوله
 و کذلک کلمات طیبیه بی سولیز مکر اول که رجال و نسادن طیب اوله اشبوهر عاتشه رضی الله عنها ای ایدنری
 ذمدر و آتی برات و طهارتله وصف ایدنری مدحدر و یا خود ناسک خیثیه لری رجالک خیثلر یچوند
 و رجالک خیثلری نسا نیک خیثیه لری یچوند و نسا نیک طیبیه لری رجالک طیبلر یچوند یعنی الله تعالی عاتشه
 طیبیه بی رسول طیب ایچون تقدیر ایدر بدر (اولئک میرون بما یقولون) رسول الله صلی الله علیه و سلم و عاتشه
 وصفوان انک ایدنر که افکندن میرا در زیر اگر آنراک اول قولی صدق اولسه عاتشه رسول الله صلی الله علیه
 و سلم زوجیه بی اولوردی (لهم مغفرة و رزق کریم) انرا ایچون مغفرت و جنت وارد الله تعالی درت کسه بی
 درت شیتله تم مدتدن بری قلدی یوسف علیه السلامی زلیخا اهلندن شاهدله و موسی علیه السلامی قول
 یهوددن توبی سکورتدن حجرله و مریم رضی الله عنها بی ولدی انطافله * و عاتشه رضی الله عنها بی اشبو
 آیات کریمه ایدر و کلاک الارسل الله صلی الله علیه و سلم منصبن اطهار و منزلن اعلا ایچون ایدی * روایت
 اولدیکه حضرت عاتشه رضی الله عنها بی اشیا ایدر اختیار ایدر دیکه اول انک غیره و برامشدی جبریل
 علیه السلام انک صورتی بر سر قه سر بر اوزره پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمه کتور و بوسنت زوجیه کدریدی
 و پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایچون ای بکر تزوج ایددی و پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم باشتی انک دیرینه
 قومسکن قبض اولندی و انک یتیمه دفن اولندی و پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم انکله یله ایکن اکا وحی
 نازل اولوردی و انک براتمه بود کلا آیات نازل اولدی و اول رسول الله صلی الله علیه و سلم خلیفه و صدیق
 قزی ایدی و اول طیب خلق اولندی و مغفرت و رزق کریمه و عدا اولندی (یا ایها الذین امنوا لاتدخلوایونا
 غیر یونکم حتی نستأمنوا و استأمنوا علی اهلها) یا مؤمنان ساکن اولد یقچون یونک غیر بیونه داخل اولکز
 حتی کشی ایچار و یا عاره ایدر دیکه بیت ایدر ده اکا کیرمسون مکر که اول بیت اهلندن استئناس و انرا
 سلام و بر دیکند نصکره اوله (ذلکم خیر لکم) اشبو استئناس و تسلیم سزه خیر لور شوند که اکافته و یا تحیه
 جاهله ایدر سز (لعلکم تذکرون) تا که انما ایدوب سزه اصل اولان شیتله عمل ایدر سز استئناسله
 مراد استئناسدر و یا خود طلب انسددر که آنکله اول یتیمه انسان اولد یقچون یله و اکادخوله اذن و یر یله
 دینلده که اول تسبیحه و یا تکبیره ایدر کلمدر و یا تحفدر که اهل بیت آتی یابوب دخوله اذن و یر و اشبو
 آیدر حکم اولد که غیر یتیمه سلام و استئناس ایتمه دین کیریمه * مفسرون استئناسی تقدیده اختلاف ایدر
 بر قوم دیدر که استئناس تقدیم اولنور و دینور که کیریمه سلام علیه لکن اکثر دیدر که سلام تقدیم
 اولنور و آیدر تقدیم و تا خیر وارد تقدیری (حتی تستأمنوا علی اهلها و تستأمنوا) در تکمیل ابن مسعود رضی
 الله عنهم معقده بویه یاز یلور * کلامدن حیلدن مریدر که ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم سلام

و استئناس دخول ایدر یکدمه بکا دیدیکه وار و کیت سلام علیکم دیوب دخول ایدر یمی دیو استئناس
 ایت به ضرر دیدیکه اگر بصری بر انسانه واقع اولور سه سلاهی تقدیم ایسون والا استئناس ایدوب آندن سلام
 و یسون ایدر موسی ایدر کشتی ذوات محارمندن استئناس ایسون اگر دار واحدده ایسه لر تحف و ادکنی تحف
 ایدر (قال النبی علیه السلام اذا استأذن احدکم ثلاثا فلیجزع) پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر
 خان بر یکز اوچ کره استئناس ایدوب اکاذن و یریمه رجوع ایسون * حسن ایدر انک اولد کبسی اعلام
 ایکنجیسی مؤامره اوچنجیسی رجوعه استئناسدر * روایت اولدیکه بر جل پیغمبر عز علیه السلامه
 دیدیکه انامک بدن غیری خدمتکاری یوقدر اکا کیر دیکدمه استئناس ایدر یمی دیدیکه هر کیر دیکدمه
 استئناس ایت استرمیه * که آتی غریبان کورده سن (فان لم یجدوا فیه احد فلاتدخلوها حتی یؤذن لکم)
 اگر بیوتده منزله اذن و یریمه بواز سکر ناسزه اذن و یریمه کلهج اکا کیر مکرزیرا که دخوله مانع ایچق
 عورانه اطلاع دکلدر بلکه غیر ملکند اذنی یو عیکن تصرف حرامدر مکر که اکا جرق و یا غرق عارض اوله
 و یا انده منکر مثلی شی بولنه (وان قیل لکم ارجعوا فارجعوا) و اگر دخوله استئناس کنر عتدنده سزه
 رجوع ایدر دینور سه رجوع ایدر یکز یوخسه باید طوروب الحاح ایتمک (هوازی لکم) رجوع کز سزه
 اطهر در آیدنکه الحاح و یا باید و قوفدک اول کر اهه و زک مر و تدن خالی اولر (والله بما نعملون علیم)
 الله تعالی منزلک اعمال کز یلور انک اوزره سزه جز ایلور * قتاده ایدر بخان اکادخوله اذن و یریمه قیده
 او قوروب قایمه زرا که ناسک نیجه حاجتی اولور و اگر توبه کاوب استئناس ایتمک زین صاحب بیتک
 نروجه انتظاره قیده او قورسه جا ترا اولور * ابن عباس رضی الله عنهما بعض انصار بیتک قیومونه حدیث
 تعلمه کاوب او قورردیکه حیه یوخسه استئناس ایتمدی چقد یقنده ایچون بکا خبر و یریمه کلهج قایدیم
 دیسه علم طلبنده بزونکه امر اوامشدر دیردی و قیده طور دینی تقدیرجه ارالقندن ایچرو به باقیه (قال النبی
 علیه السلام لو ان امرأ أطلع علیک بغیر اذن فخذت حصاة فقات علیه ما کان علیک جناح) پیغمبر عز
 صلی الله علیه و سلم ایدر اگر برکده اذنتزیتک داخلنه نظار ایدر کده بر حصات الوپ کوزین چیقارسک سکا انده
 جناح اولر و قتا که آیه استئناس نازل اولدی دیدر که شول بیوتده نیجه ایدر زک بولرد اولور ایچنده ساکن
 کسینه او ازرباط و خانان و حوائت کبی او یله اولسه نازل اولدی (لین علیکم جناح ان تدخلوا بیوتا
 غیره مکتونه فیهما متاع لکم) سزه جناح یوقدر که استئناس دخول ایدر منزول بیونه سکیم انده کسه
 ساکن اوایمه که مزکچون انده منفعت اولور حرور ددن استئناس و ابواه امتعه و معامله ایچون جلوس کبی
 دینلده که اول بیوتله مراد بیوت حربیه و متاعله مراد انده بول و غناظدن قضاء حاجتدر و یا خود هر
 بیوتدر که انده ساکن اوایمه (والله یعلم ما تبذرون و ما تکفون) الله تعالی منزل ایدر کلهج ایدر یکز
 یلور (قل لاهؤمنین بغضوا من ابصارهم) یا محمد مؤمناندر دیکل که کوزلرین منع ایسون و نلر شیتله نظر دیکه
 اکانظر حلال اولیه (و یحفظوا فروجهم) و فرج لری حفظ ایسون و نلر نا که اکا غیر بصری واقع اوایمه
 الا ای ازواج لریدن و جواری عمو که لریدن دکل دینلده که جمیع قرآننده مذکور حفظ فرجه مراد نادن
 حفظدر الا یوحلدکی حفظله مراد استئناسدر (ذلک ازکی لهم) اشبو غض بصر و حفظ فرج انرا انفعدر
 و یا اطهر در کسه آندره سزه دن بعد وارد (ان الله خیر بما یصنعون) الله تعالی انرا افعلانه خیردر
 پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه (لا تتبع النظرة النظرة فان لك الاولى و لیست لك الاخره) نظری حرامه نظر که
 نظره بی اتباع ایتمک زرا که شول قصد سز واقع اولان نظره اولی سکافور داندن کده قصدله واقع اولان
 نظره دکل (وقال النبی علیه السلام لا یبصر الرجل الی عورة الرجل ولا المرأة الی عورة المرأة) پیغمبر عز
 صلی الله علیه و سلم ایدر برجل و جل آخرک عورتیه نظر ایسون و کذلک مرأ مرأه اخراک عورته نظر
 ایسون (وقل لاهؤمنات یغضن من ابصارهم) و مؤمنه لر مدیکل که کوزلرین منع ایسون و نلر شیتله
 نظردن که اکا حلال اولیه (و یحفظن فروجهن) و فرج لری حفظ ایسون و نلر نا که اکا غیر بصری واقع
 اولیه * روایت اولدیکه ام سلمه و میونونه رضی الله عنهما ایکیسی پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم قنده ایدر
 ابن مسکوم طهر ددن کلدی پیغمبر عز علیه السلام اول ایکیسه احتجاب ایدر دیدی دیدر که اول اعمی

حقیقت ظاهر اولور (والله بكل فی علم) الله تعالى هر شیئی بیلورمه قول و محسوس ظاهر و باطندن هیچ
 برشی کاخنی اولور ایشیوننده وعد و وعید وارد اول کسه به کیم آتی تدبر ایلیمه واکا کثرت ایلیمه نه
 (فی بیوت) اول مصباح بعض بیوتده ایقاد اولور که انکه مراد مساجددر * ابن عباس رضی الله عنهما
 ایدر مساجدیر یوزنده الله تعالی نیک یوتیدر اهل سیمایه ضیاء و برنجوم اهل ارضه ضیاء و برسی کبی
 ابویزید ایدر اول بیوتله مراد دوت مسجدر که هر بری بر پیغمبر بنیاد ایدر بری کعبه در که ابراهیم
 و اسماعیل علیهما السلام بنیاد ایدر و بیت المقدسدر که داود و سلیمان علیهما السلام بنیاد ایدر
 و مسجد مدینه در که پیغمبر صلی الله علیه و سلم بنیاد ایدر و مسجد قبادر که توفی اوزره تأسیس اولمیشدر
 آتی دخی پیغمبر صلی الله علیه و سلم بنیاد ایدر (اذن الله ان ترفع) الله تعالی امر ایلیمه اول بیوت
 تعظیم اولنه و قاذور ایدن تبریه ایلیمه (ویدر فی سماءه) اول بیوتده انک اسم شریفی ذکر اولنه
 اشوعا مدر هر شیشه که انک ذکر فی متضمن اوله اگر چه اول آنکه افه انده مذکره و احکامنده مباحنه ایدر ده
 ایشوننده دلالت وارد در که مساجدده ذکر الله و صلاة مستحب اوله (بسیح له فیها بالغدو والا صلا)
 اول بیوتده غدا و عشیده اول الله تعالی تنزیه و یا انکچون صلاة مفروضه ادا ایلدیلور (رجال لا تلهیهم تجارة
 ولا بیع عن ذکر الله) اول بیوتده الله تعالی فی شول رجال تنزیه ایدر که انلری ذکر الله من تجارت و بیع
 اشغال ایتز رجال قولنده اشارت وارد در که نسیاه افضل اولان صلاقی قهر بیوتلنده ادا ایلدیلور و نسیاه مسجده
 جماعه واجب اولیمه (ولا تلهیهم) ایتنده دلالت وارد در که تجارت صلاته منافی اولیمه ز برامفهوم آیت اولدر که
 انلر تعالی ایدر رومع ذلک اول فعل انلری صلاتدن و حضور جماعتدن الهاء ایتز (واقام الصلاة) و صلاة
 مفروضه فی اقامت مستحب لنده ادا دندی اشغال ایتز * روایت اولندیکه این عرسوقه ایدی صلاة اقامت
 اولینجی فاس طور و ب ذکر انلرین بر کدیلور و بر عتله مسجده کندیلور این عراش و آیتی اوقو یوب بویه و صلاة اوقوم
 شاتده نازل اولدیلور دیدی (وایناه الزکاة) و زکاتلرین وجوبی عندنده مستحبینه ادا دندی اشغال ایتز
 و یاخود اعمال صالحه ایشلر (بخافون یوما تنقلب فی القلوب والابصار) ومع ذلک خوف ایدرلر
 شول کوندنکه انک احوالندن قلوب و ابصاره تقلب و اضطراب ایدر * دینلیمه که یعنی قلوب دینده اوزرینه
 اولدیی شولر و کفر حالندن تقلب ایدر و ابصاردن اغطیه کیدر و یاخود قلوب خوف و رجاء بیننده تقلب ایدر
 خوف ایدر که هلاک ایدر رجایدر که الله تعالی فضلندن اکثباته و یره و ابصار دخی تقلب ایدر که قننی ناحیه دن
 اخذ اولور و ذات عیندگی یوخسه ذات شمالدگی و کتب اعماللری قبل ایماندگی و یا قبل شمالدگی و بریلور
 و یاخود قلب جوفده تقلب ایدر و خجریه ارفع ایدر و نه نزول و نه خروج ایدر و بصیر ایدر هول و شدندن
 تقلب ایدر و شاخص اوله (لیجزیم الله احسن ما عملوا) ذکر اولن ان اعمال صالحه فی ایشلر بلر که
 الله تعالی انلر اعمال حسنلرینک جزان ایلیمه (ویریدهم من فضله) و انلر اعماللریله مستحق اولدیلور
 توانی فضلندن زیاده ایلیمه (والله یرزق من یشاء بغیر حساب) الله تعالی دیلدیکه کسه به حساب سز و بر
 ایشون زیاده فی شری بردر و الله تعالی نیک کمال قدرتنه و نفاذه شیشه و وسعت احسانه تدبیر (والذین کفروا
 اعمالهم کسراب فیضیة) شولر که کافر اولدیلر اعماللری ارض متبسطه و وسعت حساب مثله در که اول
 بر ایدر و مدت حرد نصف نهاده ما باری کبی کورینورینه وارد قده لائی بولنور (بحسبه الظم ان ما)
 صومرانی کور دیکنده صومطن ایدر (حتی اذا جاء لم یجد شیاً) چنانکه اول سراب موضعه که آتی برشی
 بواز کندلک کافر ان ایدر که عملی کاغذ ایدر چنانکه لک الموت کاوب عمل محتاج اوله عمل کند و به برشی
 نفع ایدر بواز (ووجد الله عنده) و اول علی عندنده الله تعالی نیک عقابن و یاز بانیه سن بولور و یاخود
 آتی کند و به حساب بولور (فوفاه حساب) اندن استعراض و یا بحجرات و جهی اوزره انک حسابن
 توفیه ایدر (والله سریع الحساب) الله تعالی حسابده سریعه درانی هیچ فردلک حسابی آخرینک حسابندن
 اشغال ایتز یوم قیامتده ذاتی حساب ایدر اولد قده جیعن دفعه واحده حساب ایدر حتی هر بری ظن
 ایدر که اشیق کندی حساب ایلدیلور (او کثافات فی بحر لیلی) و یاخود کافر اولنلر اعمالی بحر عقیقه بلج
 بحر و امواج و حسابدن حاصل اولن ظلمات متراکه کیدر و یا انلرک اعمال حسنله لری سراب کیدر

و اعمال قبیحه لری ظلمات کیدر و یا اول دیناده ظلمات کبی و آخرتده سراب کیدر (بغشاء موج من فوقه
 موج من فوقه محاب) که اول بحر موج قابلیه اول موجل فوقندن موج اخر و انک فوقندن محاب
 قابلیه (ظلمات بعضها فوق بعض) اشی و ظلمات که ظلمات محاب و ظلمات موج و ظلمات بحر بری برینک
 فو قنده در * دینلیمه که ظلماته مراد اعمال کفاردر و بحر لیلی قلیدر و موج قلبی غشی ایدن جهل
 و شک و حیرتدر و محاب قلبی اوزره ختم و طبعدر * ابی ابن کعب اشبو ایتده ایدر کافریش ظلمده تقاب ایدر
 کلای ظلمت و علی ظلمت و مذخلی ظلمت و مخرجی ظلمتدر و یوم قیامتده مصری ظلمات ناره در (اذا اخرج
 یه لم یجد برهاناً) چنان اول بدنی حقیقه ارسه شدت ظلمندن انی کورمه که قریب اولم (ومن لم یجعل الله له
 نوراً فانه من نور) اول کسه که الله تعالی اکادین و ایمان و یرمیه انک دینی اولور و یاخود اول که الله تعالی
 انی هدایت انجیه انک ایمانی اولور و هیچ کسه انی هدایته قادر اولور * دینلیمه که اشبو آیت عتبه بن ریمه شاتده
 نازل اولورید که اول جاهلیتده دین انعام ایدر و مسح کیدی اسلام کایک کافر اولدی اکثرین دیدیلر که
 اشبو جمیع کفار عامدر (الم تر ان الله یخرج له من فی السموات والارض) با محمد بلر که کیه سموات و ارضه کی
 مخلوقات الله تعالی بی تسبیح ایدر (والطیر صافات) و طیر دخی انی تسبیح ایدر قنادرلرین هوا یوزنده بسط ایدر
 اولدیلر حالده (کل ذل علم صلاته و تسبیحه) تسبیح ایدر نلر و یا طیران ایدر نلر هر بری صلاة و تسبیحی بیلور
 بحاجه ایدر صلاة و تسبیح سائر خلق کدر * دینلیمه که طیلورک قنادرلور لری صلاتلری و تسبیحلر ایدر
 و یاخود معنی الله تعالی هر صلی و مسجک صلاة و تسبیحی بیلور (والله علیم بما یعملون) الله تعالی اول
 مخلوقات ایشلر کارینی بیلور (والله مالک السموات والارض) سموات و ارضنک و او انکیست نلر ایشلر کی
 ذوات و صفات و افعالک جمیع الله تعالی نلر که کیدر (والی الله المصیر) آخرتده مرجع اکادر (الم تر ان الله
 بریجی حساباً) با محمد بلر که کیه الله تعالی بلوتلری سوق ایدر (ثم یؤلفینه) و اول بلوتلرک اجزائی
 ضم ایدر و بری برینه ابر کور (ثم یجعلهم رکاباً) بعده انی بری برینک فو قنده متراکم قیلور (فتقری الودق
 یتخرج من خلاله) کور و سسکه یغمر و انک افرندن چیقار (وینزل من السماء من جبال نیها من برد)
 و سمان کزنده برددن جبال دکلور ایدر (فیصیب به من یشاء) اول بردی عبادندن دیلدیکه کسه به
 ابر کور و ب هلاک ایدر زروع و انوالی هلاک ایتدی کبی (و یصرفه عن یشاء) و دیلدیکه کسه دن
 انی صرف ایدر و بر ابر کور من (یکاد سنابرقه یذهب بالابصار) قریب اولور که اول محاب برینک ضو
 شدت نوریه ابصاری اختطاف ایدر (یقلب الله اللیل والنهار) الله تعالی لیل و نهار اری تقلب ایدر بری برینک
 بعقبده کتور مکه و یابر پی او نور و برینی اکست مکه و یا احوالرینی حر و درله تغییرا تمکله و یازنده ظلمات
 و برنده نور کتور مکه و یا اشی و اشیانک جمیع من انده ابر ایدر کله (ان فی ذلک لعلبره لاولی الابصار) اشی و ذکر
 اولن ان اشیاده عقول و بصائر اهلنه الله تعالی نلر وحدانیت و کمال قدرت و احاطه علم و نفاذه شیشه و حاجتدن
 تنزه نه دلالت وارد (والله خلق کل دابة من ماء) الله تعالی یوزنده یوزر حیواناتک اکثر فی ماء
 مخصوصدن خلق ایتدی که اول نطفه در * دینلیمه که مراد هر حیواندر که دیناده مشاهده اولنور اولیه اولسه
 ملائکه و جن انده داخل اولور زیرا که بر انلری مشاهده ایتز * دینلیمه که جمیع خلق اصالی ماء دندر زیرا که
 الله تعالی مانی خلق ایدر و انی درت شی قلمدی ریح و نار و طین و یحودن ملائکه بی و ناردن جی و طینندن
 آدمی خلق ایتدی (فمنهم من یشی علی بطنه) اول حیوانلرک بعضی قارنی اوزره یوزر حیوانات و حیستان
 و دیدان کبی (ومنهم من یشی علی رجلین) و انلرک بعضی ایهه ابکی ایاق اوزره یوزر حیوانات و طیلور کبی
 (ومنهم من یشی علی اربع) و انلرک بعضی دخی درت ایاق اوزره یوزر حیوانات و سباع کبی درت ایاقندن
 اکثر اوزره یوزر بین ذکر اولدیلر حشرات ارض کبی زیرا که صورتمده درت ایاق اوزره یوزر کیدر و یاخود
 یوزر دیکنده اعتمادی درت ایاغدر (یحقق الله ما یشاء) الله تعالی ذکر اولن ان و ذکر اولن اندن دیلدیکن
 خلق ایدر صور و اعضاء و هیأت و حرکات و طبائع و قوی و افعاله اختلاف اوزره مع هذاعناصر متحد ایدر
 (ان الله علی کل شیء قدير) الله تعالی هر شیشه قادر در دیلدیکن ایشلر (لقد انزلنا آیات مبینات) بر آیات
 انزال ایتدی که انواع دلالت حقائق تبیین ایدر (والله یرید من یشاء الی صراط مستقیم) الله تعالی

علماء اختلافی ایندی که بنام عیسی رضی الله عنه ما ایدر وقتا که الله تعالی (لانا کوا اموالکم بینکم بالباطل)
 آیتن انزال ایددی مسلمان مرضی و عیسی و عرجانله عماما کاهدن تخرج ایدوب دیدیلر که طعام
 فضل اموالز درو الحال الله تعالی بزی وجه باطله مالزی اکادن نمی آیددی اعنی طعام طیب موضعن
 کورمن و اعرج جلوسه **ع** کین ایتموب طعام اوزره من اجه به استطاعتی اولوز و مرضی ایسه ضعیف
 اولدیقتدن طعامدن استیفاء ایدمه من اول سبیدن بوایت نازل اولوب نیددی که مزه حرج یوده درکه اعنی
 و اعرج و مرضیله بیله طعام بیله **س** سعید بن جبیر رضی الله عنه ایدر عرجان و عیسی و مرضی اصحاب
 ایله بیله موا کله دن تتره ایدر لدی زیرا که نام انردن تقدروموا کله لرندن کراحت ایدر لر اعنی دیردی که
 احتیالدر که کورمن کاه بن انردن اکرا کل ایدم و اعرج دیردی که بن مجلسده ایکی کشی بر بن طوتارم اول
 سبیدن بوایت نازل اولدی **ج** مجاهد ایدر اشبوسنله رخصت ویرلر که اشبوسنله ایدمه تسبیحه اولرلر سیوتدن اکل
 ایدر لر انردن بری طعام استیو بررجه و اوردی اولر جلالت کندیده طعام بولر یقنده انی طعام ایچون اشبو
 آیدمه تسبیحه اولرلر برینک بیتنه ایلمنوردی اولر قهر معذور ایسه بنی غیرک بیتنه ایلمندی دیو اول غیرک
 طعامی اکندن تخرج ایدم کین بوایت نازل اولدی **س** سعید بن المسیب ایدر مسلمان غزایه کتدر کانه زمانلر بنی
 تخلف ایدوب پوری مفتاحن اکلو برر لدی و وعظدن بدیکار بکرسزه حلال اولسون دیر لدی اولر اولسه
 بوایتله انله رخصت ویرلدی (ولاعلی انفسکم ان تا کوا من یوتکم) و کندی که دخی حرج یوقدر که
 شول سیوتدن اکل ایدمه مزه کانه ازواج و عیال کز اولور اشبوسنله سیوت اولاد داخل اولورز برا کشی به ولدنک
 بیکی کندنک بیکی کیدر پیغمبر عزلی الله علیه و سلم دیدیکه (انت و مالک لایسک) سن کندنک و مالک
 بابا کدر رود دخی دیدیکه (ان اطیب ما اکل الرجل من کسبه و ان ولده من کسبه) کندنک اطیب ما کولی
 کسبیدن حاصل اولدر و کندنک ولدی کسبندنر (او سیوت ایتکم او سیوت امهاتکم او سیوت اخوانکم
 او سیوت اخوانکم او سیوت اعمامکم او سیوت عماتکم او سیوت اخوانکم او سیوت خالاتکم) و بابا کز
 واجد اکر سیوتندن و یا ام وجدانکز سیوتندن و یا اخوانکز سیوتندن و یا اخواتکز سیوتندن و یا اعمامکز
 سیوتندن و یا عماتکز سیوتندن و یا اخوانکز سیوتندن و یا خالاتکز سیوتندن اکل ایدمه **س** (او مالککم
 مفتاحه) و یا مفتاحر نه مالک اولدیقتز که سیوتندن اکل ایدمه **س** ابن عباس رضی الله عنه مالدر که
 انکله مراد کینک ضیعه و ماشیه سنه و کیلی و قییدر امدی اول و کیلی و قیینه لا بأسدر که بدلرندن و تحت
 نصره نلرند کی ضیعه نک شمارندن اکل و ماشیه نک لبندن شرب ایدمه حل واد خارا بکسزین **ج** فضالک ایدر
 کشی عید و محالیکی سیوتندن اکل لا بأس اولور زیرا که سید عبدلک منزله مالک اولور (او صدیقکم)
 و یا صدیقز سیوتندن اکل ایدمه **س** صدیق اولدر که حکاموت تندن صادق اوله امدی انک مالندن اکل حسن
 وقتاده عندند جا تراولور اگر چه استیذان ایتمزسه ده چنانکه بینلرند انبساط اوله اب ایله ابن یئنده کی وایکی
 اخ یئنده کی انبساط کی **ر** روایت اولدی که حارث بن عمرو رضی الله عنه پیغمبر عزلی الله علیه و سلم
 ایله غزایه **ک** کیدوب مالک بن زید رضی الله عنه بی اهلی اوزره تخلف ایددی حارث رجوع ایدم کین
 انی مجهود بولدی حالدن سوال ایدد که اول دیدیکه اذ نکسر طعامی اکلدن تخرج ایدم اول سبیدن
 بوایت نازل اولدی که (لیس علیکم جناح ان تا کوا جیمه او اشنانا) مزه حرج یوقدر که طعام اکلنده
 کرلر مجتنب و یا متفرقین اولان **ر** روایت اولدی که کانه دن بوایت بن عمرو طعاملر بنی یا کز **س** کندن
 تخرج ایدر لدی بلکه کندیله اکل ایدر بر ضیعه منتظر اولوردی حتی انرلر بری طامای او کنده صاحبندن
 رواجه **د** کین بنلر فالوردی **س** ابن عباس رضی الله عنه ما ایدر بخان برفنی برفق قریب و یا صدیق
 زیارت ایدوب اول قهرانی طامامه چاغرسه اول غنی اکادردیکه و الله بن غنی سن قهر ایکن **س** کندیله
 طعام اکل ایدم اول سبیدن بوایت نازل اولدی **ع** عکرمه ایدر انصاردن بر قوم بخان کندیله
 ضیف نزول ایسه اول ضیفنر اکادن تخرج ایدر لدی اول سبیدن بوایت نازل اولوب دیلد کوری
 کین اوزره اکاه رخصت ویرلدی (فاذا دخلتم یونافسوا علی انفسکم) بخان اشبوسنله سیوتندن
 بیوت داخل اولرلر انکله اهله سلام ویرلر که انلر دین و قرابتده مزندنر (تحمیه من عند الله مبارکه طیبه)

حق توالیدن مزه تحیت اولدی بی سالده که انکله زیاده خیر و ثواب رجا ایدر من و مستمعک نفسی تطیب ایدر من
 قتاده ایدر بخان بیتکه داخل اوله سن اهلکه سلام ویرلر که انلر سلام ویرلر که انلر سلام ویرلر که انلر سلام ویرلر که
 داخل اولر که انده کینه اولیه (السلام علینا و علی عباد الله الصالحین) دیکلر که ملائکه رد سلام ایدر
 (قال النبی علیه السلام لانس رضی الله عنه من لقی احد من امتی فسلم علیه بطل عمرک و اذا دخلت بیتک
 فسلم علیهم بکثر خیریتک وصل صلاة الضحی فانها صلاة الاوین) پیغمبر عزلی الله علیه و سلم انس رضی الله
 عنه به دیدیکه ایدم بر کسه به ملاقی اولدیقتده اکاملام ویرکلر که عمرک طویل ارله و بیتکه دخول ایدم کیکده
 آنده اولان اهل و عیال که سلام ویرکلر که بیتک خیری کثیر اوله و خشی نمازنی قفل که اول صلاة ایدر
 ابن عباس رضی الله عنه ما ایدر بیتک تفرقه نلرند ایدر سیوتدن مراد مساجد و امدی مسجد کبر کیده (السلام
 علینا و علی عباد الله الصالحین) دیکلر (کذلک ینزل الله تسکیم الایات لکم تهقلون) الله تعالی اشبوسنله
 کبی مزه امر و نهیده آیاتی تبیین ایدر تا که فهم ایدوب موجبله عمل ایدمه **س** (انما المؤمنون الذین آمنوا
 بالله و رسوله) ایمانده کامل انلر در که الله تعالی به ورمولنه صمیم قلبه ایمان کتوره لر (و انما کوا جمعه
 علی امر جامع لم یذهبوا حتی یستأذنه) چنانکه انلر رسول الله ایله بر امر جامع اوزره اولسه لر جمعه و اعیاد
 و جروب و مشاوره کبی تا ندن استیذان ایتمیجه قندن کتزلر مفسرون ایدر بخان رسول الله علیه السلام
 جمعه کوترده منبره صعود ایسه ویرکسه بر حاجت ایچون مسجددن چغماق دیلر پیغمبر عزلی الله علیه السلام
 فارشونه واروب طور ردی اولدخی انی استیذان ایچون طور دینی یلوب دیلر کینه اذن و بر ردی امدی
 هر امر که مسلمان امله بیله انک اوزره اجتهاد ایدمه لر انلر دن هیچ برینک کمال مخالفتی و یا ندن رجوعی جا تراولور
 الا انک اذیلر بخان بریکز که امامدن استیذان ایدمه امام دیلر که اکاذن و بر دیلر سه اذن و برمن (ان الذین
 یستأذنونک اولئ الذین یؤمن بالله و رسوله) انلر کسندن استیذان ایدر لر لدی انلر الله تعالی و رسوله
 ایمانلرند کاملردر (فاذا استأذنتکم لبعض شأنکم فاذن ان شئتم) بخان بعض مهملر ایچون سندن
 استیذان ایدمه لر انلر دن سن دیلر کیکه اذن ویر (واستغفرهم الله) و اندنصر که انلر ایچون الله تعالی دن
 مغفرت طلب ایت زیرا که استیذان اگر چه عذر ایچون ایسه ده بیه قصور و در زیر امر دینی امر دین اوزره
 تقدیدر (ان الله غفور رحیم) الله تعالی عبادنک فرطانی مغفرت ایدر وایله تسبیح رحمت ایدر
 (لا تجعلوا دعا الرسول ینکم کدعا بعضکم بعضا) رسول الله علیه السلام دعا سندن حذر ایدلر انی
 اسخطا ایتمکز برا انک دعا بی بری بریکزه اولان دعا کبی ظن ایتمکز زیرا انک دعا می مستجابدر و یا خود سز
 انی اسمیله چاغرمکز بری برلر یکزی چاغردیقتز کبی یا محمد یا بن عبد الله دیکز بلکه توقیر و تواضع و خفص صوته
 یا رسول الله یا نبی الله دیوتظیم و تقییم ایلمکز (فدعیتم الله الذین یسلطون منکم لراذا) الله تعالی یلور
 سز دن انلر یکبر بری برلر یکزه کیرلر اولر چیقوب کیدر و یا خود اذن ویر یلنه تابع کبی انکله بیله چیقوب کیدر
 دینلر کیکه خندق حفرنده منافق لر پیغمبر علیه السلام دن انفسر مخفی اولد قری حالد چیقوب کیدر لدی
 و یا انلر مسجدده مقام واستاع خطبه ثقیل اولوب بعض صحابه به التیاز ایله خفیه مسجددن چیقار لدی
 (فلیحذر الذین یخالقون عن امره ان تصیهم فتنه و یصیهم عذاب الیم) امدی انک امری مقتضای ترکله
 امر نه مخالفت ایدر لر و انلر کندیکی ستمک خلافت کیدر لر حذر ایتمولر که انلر دیاده محنه و یا خرند عذاب
 الیم ایریشور اشبوسنله رکه امر و جواب ایچون اوله زیر مقتضای امری ترک ایکی عذابلر برینی مقتضی اولدی
 اکادلات ایدر و انلر حذرله امر انک حسننه دلالت ایدر **ک** که اول مقتضی له قیامله مشروطدر اول ایسه
 و جوابی مستلزمدر (الا ان الله مافی السموات و الارض) اکاه اولر که سموات وارضده اولان اشیا جمعی
 الله تعالی نک ملا و عبیدر (قد یملم ما انت علیه) مخالفت و مواضه اتفاق و اخلاص دن نه حال اوزره اولدیقتز
 یلور (و یوم رجعون الیه) و منافق لر جرا ایچون کار جوعلری کونی دخی یلور (فینبهم بما علوا)
 اوله اولسه و اعمالندن ایشلد کارینی انلر بریدر (و انما بکل شیء علیم) الله تعالی هر شیئی یلور کاه
 بر شیئی خفی اولر (قال النبی علیه السلام لا تنزلوا النساء الفرف ولا تعاونن الکتابه و علوهن الغزل و سورة
 التور) پیغمبر عزلی الله علیه و سلم ایدر نسا کزی غره له چیقارمکز و انلر کاتب اوکر تمکز بلکه انلر

(بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ)

تبارک المدی رل انفرقن علی عبده) کثیر الخیر اولدی وصفات و افعالنده هر شئیدن عالی اولدی اول المدی
تعالی که حق و باطل بینن فرق ایدر قرآنی عبده صلی الله تعالی علیه و سلمه تنزیل ایتدی (لیکون للعالمین
نذیرا) تا که اول عبده و یاقران جن و انسه منذر اوله (الذی له ملک السموات والارض) که سموات و ارضن
خرائنی کا مختصدر (ولم یخذلوا) اول ولد اتخاذا ایتدی که ملککنه وارث اوله زیرا که اول حق لایعوتدر
(ولم یکن له شریک فی الملك) و ملککنده اکثرینک اولم دیکه اکثر اعیانه (وخلق کل شئ) و وجدانی لایق
ولور هر شئی اول احداث ایتدی (قدره تقدیرا) بعده آتی نسویه و همیشه ایتدی اکا صالح اولور شئی ایچون
ایده خلل و تفاوت یوقدر و یا خود هر شئی ایچون اجل و رزق تقدیر ایلدی مقادیر دخی خلق اولن دینی
منوال اوزره جاری اولدی و یا خودانی تمیشه ایتدی اندن اراده ایتدیکی خصائص و افعال ایچون تنکیم
انسانی ادرال و فهم و نظرو تدبیر و صنائع متنوعه بی استنباط و اعمال مختلفه بی مزاوله ایچون همیشه ایتدی
(واتخذ و امن دونه الهه) مشرکون اصنامی الله تعالی دن غیری الهه اتخاذا ایتدی (لا یخلقون شیاً)
که انلر بر شئی خلقه قادر اولزلر (وهم یخلقون) بلکه کندیلر خلق اولورلر که عبده لری انلری طاشدن
و سایر اشیا دن دوزلر و تصور ایدرلر (ولا یملکون لانفسهم ضرا ولا نفعاً) و کندیلر ایچون
دفع ضرر و یا جلب نفعه مالک اولزلر (ولا یملکون موتا و لا حیاة و لا نشورا) و امانه و احیا به و بعد الموت
بعنه دخی مالک اولزلر زیرا که عاجزلر در اوله اولسه عبادت اولنغه نیجه لایق اولورلر (وقال الذین کفروا
ان هذا الا فتک افتراء) کافرلر دیدیلر که اشبو قرآن دکل الا کندیلر که انی مجد اختلاق ایتدی (واعانه علیه
قوم آخرون) و انی اختلاقه اکقوم آخرون اعانت ایتدی یعنی یهود که اکام سابقه اخباراتی القاء
ایدرلر * و یا خود جبر و یسار و عداس که قصه سی سورة مجله * انما یعلمه بشر * آیتنده کجدی (فقد جاؤنا ظملاً
وزوراً) امدی انظر ظلم و زور اوله کلدیلر شول حیثیتله که کلام مجزوی یهود دن متلف افتک مختصدر
دیدیلر و اندن برینه انی نسبتله زور ایتدی (وقالوا ما طیر الا و انی اکتنبها) و دخی مشرکون دیدیلر که
اول قرآن متقدمینک سطر ایتدی کیدرانی کاتب محمد یازدی و یا محمد انی یازدردی (فهی علی علیه
بکرة و اصیلا) اول اکا صاحبده و اخشامده دائماً و قور که اول انی حفظ ایدره زیرا اول اکا قادر کلدلر
که کلدن از برایه و یا انی کتب ایلیمه (قل انزل ال الذی یعلم السر فی السموات والارض) دیکل که اول
قرآنی انزال ایتدی اول الله تعالی که سموات و ارضه کی سری ییلور که اول سزی فصاحتله انما از ایتدی
و دخی مقیبات مستبله و اشیا مکتونه دن اخباری متضمن اولایکه انی عالم الاسرار دن غیری احد بلر
اوله اولسه سزانی نیجه اساطیر اولیندرد به یلورسز (ان کان غفوراً رحیماً) اول الله تعالی غفور و رحیم
اولدی اول اجل دن اول قواکز اوزره مستحق اولدیفکر عقوبتی تعجیل ایتز (وقالوا مال هذا الرسول یأ کل
الطعام و یشتی فی الاسواق) و دیدیلر که اشبور سالت زعم ایندن کشتی به نولدبکه بزم کبی طعام بر و معاش
طلبیچون بزم کبی اشبور واقده یورور کدر عواسی صحیح اولسه حالی بزم حالمزه مخالف اولوردی و الحال
یوحائک اول کافرلر دن صدور نفیر لری محسوسات اوزره قصورلر یچوندربازلر کدر و لارلر سایر نامدن
امتیازی امور جسمانیله کلدلر بلکه احوان نفسانیله در تنکیم (قل انما انبشروه شاکم) قول شریفی
اکا اشارت ایدر (لولا انزل الیه ملک فیکون معه نذیرا) نوایدی اکا بر ملک انزال اولسه که انکله یساره
نذیر اوله اول ملک تصدیقوله انک صدق یلمنه (ایاتی الیه کفر) و یا اکا بر کفر القاء اولسه که انی حوائجینه
اشفاق ایدوب تحصیل معاشدن استغناء ایدیدی (او تسکون له جنة یأ کل منها) و انلک برستانانی اولوب
آنک حاصلدن یسیدی (وقال الظالمون ان نقعون الارجلا مسحورا) اول کفر و شر که نفسلرینه ظلم
ایدن بری برلرینه دیدیلر که اگر سز بورجله اتباع ایدر سکز و رجل مسحور اتباع ایدر سز (انظر صمیم
شرب و انک الانسان) یا محمد نظر ایتکه انلر شک شامده نیجه اقوال شاذه بی ایراد و احوال نادره بی اختراع

ضالانند چيقوب هدايته ابرك و رويوله كيرمه كه مجابو نازل (تبارك الذي انسا جعه لى لك خير من ذلك)
جنات تجرى من تحتها الانهار و يجعل لك قصورا) عالى اولدى اول الله جل شانہ كه ديلسه دنياده
سنگچون انلك ديد كارندن خيرلو بستانلر قياورد بكة اشجارى النند نهر لى جارى اولدى و سنگچون ميوت
مشيده فلايدى لكن اتى آخرته تاخير ايلد بكة زير اول خيرا باني دريغيم بيز عليه السلام ايدورم جل شانہ
بكا عرض ايتد بكة بطعامكه يي نميجون التون ايد دنده كه يارب اتى استنزم بلكه استديكم بودو كه بركون
طوق و بركون آج اولام آج اولد يغمده سكا نضرع ايدم طوق اولد يغمده سكا جد و شكر ايدم (بل كذبوا
بالساعة) بلكه انلر قيامت واسنى تكذيب ايتد نظر لى حطام دنيا به قصر ايدوب كرامتى مال كترنده
ظن ايتد يار اول اجلدن فكره طعن ايدوب بوتيكي تكذيب ايتد يار (واعتدنان كذب بالساعة سعيها)
قيامتى تكذيب ايدنه بزنا رشديه اعدا ايتدك (اذا رآتم من مسكان بعيدة والم انفيظا و زفيرا) چنانكه
نار انلرى ابراقى بردن كوره ايدن غليان غضب و صوت جاركي صوت ايشيده لر يعنى غليان صوت مفتاضه
رزفيري صوت جوفه بكمز به (واذا القوا منها مكانا ضيقا مقرنين دعوا هنالك ثبورا) چنان انلر اول ناردن
مكان ضيقه القا اولنه لارلر ميونلر ينه ميونلر اش و يا خود شياطينه برزخيره قوشلش اولد قلى حالد و بل
و ثبورله اول حينده كند بيله اغلشوب زياد ايدلر (لا تدعوا اليوم ثبورا واحدا وادعوا ثبورا كثيرا)
انله ديتله كه اشبوكونده ثبور واحدله اكله ايتد بكة ثبور كثير ايتد كز يرا كه عذاب كز برنجيه نوع
اوزره در هر نوع ايتد شتدن ثبور اقتضا ايدر * و يا خود هر داتم عذابلر متجدد اولور هر كرده ثبور لى دى
متجدد اولور (قل اذالك خيرا من جنة الخلد التي وعد المتقون) يا محمد كهاره ديكل كه اشبو كز اولسان نارك
صفت و ايلي خيرا لوردر يوخسه شول جنت خلد يميكه مقتضيه وعدا اولندى (كانت لهم جحرا ومصريا)
كه اول انله ثواب و قراولدى (انهم فيها ما يشاؤون خالدين) انلر اول جنتده دائمين اولد قلى حالد انلر ايچون
هر ديار كرى شى اولور (كان على ربك وعدا مستولا) ربك جل شانہ لك فضلى مقتضايه مؤمنلر
ايچون مطلوب و عدا اولد بكة انكه مراد سورة آل عمران آخرنده مذكور و مؤمنلر (ربنا و اتنا ما وعدتعالى
رسالنا) اشبو دنيا دطلب ايتد كردير * و يا خود سورة (ح المومن) اولنده مذكور و مؤمنلر (و مؤمنلر ايچون
(ربنا و ادناهم جنات عدن التي وعدتهم) ديوطلب ايتد كردير (ويوم يحشرهم و ميجمعون من دون الله
فيقول انتم اصلتم عبادى هؤلاء ام هم ضلوا السيل) يوم قيامته بر اول مشركلر و الله تعالى دن غيرى
معبودلر يي جمع ايدره رز اول كرل انبيا و ملائكة و يا اصنامدر و اول معبودلره دير كه بتم اشبو عبادى
سزى از د رديكز يوخسه كند يلمى طريق حقندن ازديلر نظر صحيحه اخلاص و مرشد نصيحتندن
اعراض ايچون (قالوا سبحانك) انلر كند بيله ديلندن نجب طريقى اوزره الله تعالى يي تنزيه ايدلر
كند يار بر شينه فادر اولوب بلكه انك تسبيح و توحيد بيله مؤمنلر ايد كر يي اشعار ايدلر و ديه لر كه (ما كان
ينبغي لانا ان نتخذ من دونك اولياء) بزه لايق اولد بكة سندن غيرى هيچ فردى تولى ايدلر و عصمتلر و يا عدم
قدرت لى ايچون (وايكن متعظم و باههم حتى نسوا الذكر و كانوا قوما بورا) لكن يارب انلر و باه لى يي
انواع نعمله تمتيع ايتد بلكدن شهواته استغراق ايدوب ذكر كدن و الاو كى تذكردن و ايتكى تدبردن غافل
اولد يار و قضا كده قوم هالكن اولد يار (فقد كذبتم و ما تقولون) انلر الله تعالى اول عبده يه ديه كيم اشته
معبودلر يكز سزى انلر الهه ديد بلكز كرده تكذيب ايتد يار (فانستطيعون صرفا ولا نصرا) اولر معبودلر يكز
سزدن نه عذاب دفعنه و نه سزه عونه فادر اولور (ومن يظلم منكم ندقه عذابا كبيرا) سزدن اول كسيه كه
محمد و اقرائى تكذيب ايدلر بركا نار عذاب اذاته ايدور (وما ارسلنا قبلك من المرسلين الا انهم ليا كاون
انطعام و يشون فى الاسواق) يا محمد سندن اول رسال ايتد بكمز رسولار طعام برلر و اسواقده بورلردى
(وجعلنا بعضكم لبعض فتنة) و بعضكزى به بعضكزه فتنة قلدى امدى غنى فقيره و صحيح مريضه و شريف
و شيعه بيله در كه اول دون حالو دير كه نيچون بى دى اول بدن فوق حالو كى اولدم * ابن عباس رضى
الله تعالى عنه ايدلر يه به بعضكزى به بعضكزه بلا قلدى كه انلر استديكز صبر ايدوب هدايه اتباع ايدلر

[illegible]

قتل ایتدی واحد عزامنده پیغمبریز علیه السلام ای بی کندی الیه قتل ایتدی خجالت ایدر عقبه پیغمبریز
 علیه السلام پوزینه نو کور بچک نو کرکی نه عقبه نک پوزینه دونوب اندن ایکی نیاسنی باندی اول یانغ
 اثری اندن کتیوب ناموتنه دکن قالدی امدی اشوایتله مراد عقبه درکه یوم قیامتده اکا ایربشه چک
 حسرت وندامتی حکایت یوردیلر (بقول بالینی التخذ مع الرسول سیلا) دیه که نوایدی دیناده محمد اتباع
 ایدوب انکه سیله هدایه سبیل اتخاذا یدیم (یا ویلی ایتدی لم اتخذ فلانا خلیلا) ویل چاکه نوایدی فلانی
 یه ای بی خانی صدیق اتخاذا یتیمیم (اقداضنی عن الذکر بعد از جانی) اول نی ذکر الله ویا قرآن ویا
 موعظه رسولی ویا کتشم ایتدن اضلال ایلدی اول بکا کلوب اکا تمکنند فکرمه (وکان الشیطان للانسان
 خذولا) خلیل مضل ویا ابلیس انسانله موالاده ایدوب حتی انی هلاکه ایردر بچک انی ترک ایدوب نفع ایتدی
 اشوایتل حکمی عامدر هر ایاکی بحیت ایدیش ندره کیم معصیه الله اوزره اتباع ایدر (قل انبی علیه السلام
 مثل الجلیس الصالح والسوء کما مل الیک ونافع الکیر فاعمل الما لک اما ان یخذلک واما ان یتناع منه واما ان
 یجده منه ویا طبیعه ونافع الکیر اما ان یحرق ثیابک واما ان یجده من ار یحاذیکمه) پیغمبریز صلی الله تعالی علیه
 وسلم ایدر جلیس صالحک منلی حامل مملک مثله درکه اول سکا تمکنند ویرور ویا سن اندن صانون الورسن
 ویا ریخ طبیعه بولورسن وجلیس سوانک منلی نافع که بر مثله درکه اول با ثیابکی احراق ایدر ویا اندن ریخ خبیثه
 بولورسن (قال النبی علیه السلام لا تصاحب الا مؤمنوا ولا با کل طعامک الا نفی) پیغمبریز علیه السلام ایدر
 مؤمنک غیریه صاحب اولغل و طعامکی تقینک غیری بسون (وقال النبی علیه السلام المرء علی دین خلیله
 فلینظر احدکم من یخال) پیغمبریز علیه السلام ایدر کشی خلیله دینی اوزره درامدی کشی کندی شک
 ویا دیلدی کی کسه نک حل باطنه من بیک مراد ایدر سه خلیل ایتدی کی کسه نک حاله نظارایتسون (وقال
 الرسول یارب ان قومی اتخذوا هذا اقربا ان معجورا) محمد علیه السلام او سکا کونده دیه که ویا اول دیناده
 شکایت ایدوب دیه که یارب قوم قریش اشو قرآنی ترک و ناسی اندن حد ایتدیلر (قال النبی علیه السلام
 من تعلم النور ان وعلنی معصمه ولم یتعاهد ولم یتظرفیه چه یوم القیامه بقول یارب عذله هذا اتخذنی معجورا
 اقضی بینی وینه) پیغمبریز صلی الله علیه وسلم ایدر بر کسه که قرآنی تعاندند فکرمه معصنی تعاقب ایدر یوخسه
 انی او قویوب ایچنه نظارایتجه یوم قیامتده قرآن کا خصوصت ایدوب دیه که یارب اشو عبدلی معجور
 ایتدی بجه انک یمنی قضاء ایت ویا خود معنی انرا فی هذیان وقول سبی منزلنده قلدی لاری شعر ویا بحر زعم
 ایتدیلر الله تعالی رسوائی تسلیمه ایدوب دیدیکه (وکذلک جعلنا اسکلی عدوان المجرمین) یا محمد قومک
 مشر کارندن سکا اعدا ایدیفمز کبی هر نی به دخی قومک مشر کارندن عدو قیلدق انرا یسه بنم امر مه صبر
 ایتدیلدی سندخی انر کی امر مه صبر ایملکل (وکفی بک فادبا و نصیرا) ویک جل شاهه انری قهر و طریقه
 سکا هادی واندرا وزره قاهر یتیر (وقال الذین کفروا لولا نزل علیه القرآن لجهلوا حله واحده) کافر دیدیلر که نوایدی
 اشو قرآن کتب ثلاثه کبی دفعه واحده ده انزال اولیدی (کذلک) بزانی مفرق انزال ایتدک (انشبت به
 فوادک) ناکه انی تقریفله فهم وحفظه قلبکی قوی ایدر وزر یا محمد صلی الله تعالی علیه وسلمک حالی موسی
 وداود و عیسانک حاله مخائف ایدی شول حینتندنکه انر کاتب وقرأت ایدر لدی و محمد علیه السلام ایسه
 امی اولوب کاتب وقرأت ایزدی اگر اول کاتبه القاوانسه حفظی اکا آسان اواز دی وتلقف ایسه شیأ
 فنیأ اولور واندک وقایع حسیجه تزولی مزید بصیرت ومعنا به خوض ایجاب ایدر وانی هر معارضه جواب
 وجوبی اوزره انزالده مراضی تجیز اولور وانی تقریفله ناسخ وفسوخ یلمور وقرآن حالیه دلالات لفظیه به
 منضم اولور (ورنظانه ترتیلا) ویز سکا انی یکری ویا یکری اوج ییلده اناه و مهل اوزره تبیین و تفریق
 ایتدک (ولایأ تونک بمنی الا جنتک بالحق واحسن نصیرا) یا محمد هر بار که مشر کون سنک امرک ابطالنده بر مثل
 ضرب ایسه لرز سکا فی دفع ایدر حقله واحسن بیانله جواب لازم ایراد ایدر (الذین یحشرون علی وجوههم
 الی جهنم) که انر جهنم سوف اولوب یوزلی اوزره سوریدیلور پیغمبریز صلی الله علیه وسلمک مریدر که
 یوم قیامتده نامن اوج صنف حشر اولور بر صنفی دواب اوزره بر صنفی اقدام اوزره بر صنفی دخی وجوه اوزره
 مدور (اولئک شرکاء ما واصل سیلا) امدی انرا خرندمه مکان و منزلتده انر و طریقهده اخطا در

اکا واقع شئی طاهر ایه طهوریتی زائل اولیوب انکله طهارت جائز اولور کسه اول ما قلیل ویا کثیر اولسون واکا واقع شئی نجس ایه نظر اونور اکرمه ایکی قله دن اقل ایه اول ما نجس اولور ویا ایکی قله دکلر ویا اندن اکثر ایه اول طاهر اولوب انکله وضو میا زاولور ویا ایکی قله دن ورنی بش ووزر طاهر شول دلیله کیم یغمبر عز صلی الله علیه وسلم فلاته کی مادن سوال اولند قده که اکاساع ووخوش وود ایدیدیکه (اذا کان الماء قلیتین ایس یحمل الخبث) بخانه که ماذن مقداری ایکی قله اوله اول ما خبیث قبول ایتر که اول شافی واحد وایحاق واهل حدیثدن برجماعتک قولیدریدیلر که بخان ما ایکی قله یه ایره اکا نجاست وقوعله اول نجس اولر مادام که طم ویا ریخ ویا لونی متغیر اولیه که اول قول حسن وعطاء وفتحی وزهری مذهبیدر ابو سعید الخدری رضی الله عنه ایدر یغمبر عز صلی الله علیه وسلم حضرت بکر بنه دینلده که یارسول الله برضاعه دن قوضی ایدملیه که اول برادر که اکاحیض خرقه لری وعلوم کلاب ورتن براغیلوز یغمبر عز صلی الله علیه وسلم دیدیکه (ان الماء طهور لاینجسه شئی) ماء طهور درانی هیچ شئی نجس ایتر (لکن یه بلده میتا) ناکه مطرله بلده میته بی احیاء اید و زانده نبات واعشاب نباتیه (ونسقیه مما خلقنا انعاما وانا فی کثیرا) واول مانی استقاید وزعامه وانا کثیره کیم انرا اهل بوادیدریرا که مدینه وقریه لری اهل البی انرا ومانع قرینه اقامت ایدر زاوله اولسه انرا وحوالرتده کی انعام ماء مظردن غنیلدر اما که سا زحیوانات ما طلبنده بعید اولد قلدن غایبه انلر بر کتزلر (واقدر صرقناه بینم ایدر کوا قانی اکثر الناس الا کفورا) اشو قوی یعنی (هو الذی ارسل الیاح) آیتن نامس یننده قرآنده ویا ترکیبده ویا خود طری انلر یننده بلدان مختلفه ده وافات متغایره ده وطل ووابل وغیری صفات متغایره ده صرف ایلد ناکه تفکر ایدوب الله تعالی نکل کمال قدرتن راده کی حق و نعمتی یلوب شکر نه قیام اید ویا انی انلردن غیر یلر و غیر یلر انلر صرفله اعتبار ایدر اکثر نامس ایه اندن امتناع ایدوب کفران نعمتی اختیار ایدر یلر ابن عباس ایدر هیچ بریل بریلدن یغموری دکادر لیکن الله تعالی انی برورنده دینلده کی مکانه صرف ایدر نکیم هر قوعار وایت اولندیکه کجه ده وکوندزده هیچ بر ساعت یوقدر که انده یغمور یا غمیه الایوکه الله تعالی انی دینلده کی مکانه صرف ایدر ابن مسعود رضی الله عنه ایدر هیچ بر حتمه سنه اخرا دن یغموری دکادر الا یوکه الله تعالی اشو ارزاقی سماه دیناده اشو یغمورده قلدی هر سنه اندن کیل معلوم ووزن معلومه یه ایدر بخان جله سی عصیان اوزره اولسه ل وخصافت اوزره اولسه ل الله تعالی انی انلردن قوم آخرینه تحویل ایدر بخان جله سی عصیان اوزره اولسه ل انی چوللره کوللره در باره ویا غریز زبیدن خالده الجهنی ایدر یغمبر عز علیه السلام حدیثه ده ایدی بر کجه یغمور یا غدی انک صاحبانده نماز دتصرکه نامه اقبال ایدوب دیدیکه یلور میسر که بر کز جل شانه ندیر دیدیلر که الله تعالی ورسولی اعلی در (قال قال الله تعالی اصبح من عبادی مؤمن فی وکافر بالکواکب فاما من قال مطرنا بفضل الله ورحمته فذلک مؤمن فی کافر بالکواکب واما من قال مطرنا بنوء کذا وکذا فذلک کافر فی و مؤمن بالکواکب) یغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایتدی الله تعالی دیر که عباد مک بعضی بکام مؤمن کوکبه کافر اولور اولکه بزه یغمورک یا غمهی الله تعالی نکل فضل ورحمته لدر دیریه اول بکام مؤمن وکوکبه کافر در اما اولکه انک یا غمهی فلان بلدنک فوئله در دیریه اول بکام کافر وکوکبه مؤمندر لیکن برکسه که اعتقادنده امطاری خلق ایدن الله تعالی در بلدنک فوئله کاد لائل واما ایدر دیریه اول کافر اولر (ولو شئنا لبعثنا فی کل قریه نذیرا) اگر دیرلرک هر قریه بر نذر کوندردلر انک اهلن ایدر ایدیکه اعباء نبوت سکا خفیف اولیدی لیکن سکا اجلال و شانکی تعظیم وستی سائر رسل اوزره تفضیل ایچون امری سنک اوزر یکه قصیر ایدلر امدی انک اوزره ثابت اولوب دعوت واطهار حقه اجتهاد ایتکل (فلانقطع الکافرین) امدی کافر لرا طاعت انجکل شول خزانده کی ابلانی ترک ایدوب انلر داهنه اید من (وجاهد هم به جهادا کبیرا) وقرآنله انلر جهاد شیدایت یعنی انلر حقه کی ابطالده اجتهاد ایدر لرا امدی مندی انلر مخالفته وباطلین ازاده جهاد شیدیدی مقابل ایت زیر که سفه بابه حجه لجهاده اعدا یه سفل اولان جهاده دن اکبر در (وهو الذی مرج البحرین) اول الله تعالی در که ایکی بحرک برینی آخر اوزره اواشه ایتدی ویا شو اول ایچونشی شرا لینه ارسال ایتدی (هذاعذاب مرات) اول ایکی سنک

بری قسط عذوبندن عطاشی کیدرر (وهذا ملح اجاج) وبری ایه بلیغ الملوحه ومرتدر (وجعل ینهمما برزخا) واول ایکی بحرک ارا سینه قدر تیهله حاجز قیلدی بری اول برینه فارشیه (وبحر المحجوا) وستر منوع ویا حد مجدد و قیلدی دجله کی که بحری شقی ایدوب خلالتده بر قاج فرسخ کیدر حالوکه طهمنه خلل و تفسیر ابر مرز دینلده که بحر عذبله مراد نهر عظیم دریل کی و بحر ملح ایه مراد بحر کیدرر و برزخله مراد اول ایکی بحر یننه حائل اولان ارض در اویه اولسه قدرت فضلده واختلاف صفتده اولور مع هذا هر عنصر اجزائک مقتضای طبیعی تضام وتلاصق وکیه یننده تشابه ایتدی (وهو الذی خلق من الماء بشرا) اول الله تعالی در که طینه آدمی تخمیر ایتدی کی مادن بشر خلق ایلدی ویا خود مانی ماده بشر دن جزه قیلدی تا که انده سلاسه واتیقاده اوله واشکال وهیاتی سهولتله قبول اید ویا خود ماء منیدن بشر خلق ایلدی (لجعله نسبا وصهرا) وانی ذکر کور قیلدی که انلر نسبت اولنور وخی انان قیلدی که انلر مصاهره حاصل اولور دینلده که نسب اولدر که نکاحی حلال اولیه و صهر اولدر که نکاحی حلال اوله امدی نسب حره فی ایجاب ایدر صهر ایه انی ایجاب ایتر ویا خود نسب قرابتدن صحیح النسبدر و صهر ایه قرابتیه بکزر خلطه در که انکله نکاح حرام اولور سورة نسا ده (حرمت علیکم امهاتکم) ایتده نکاحی حرام لک بدیسی نسله و بدیسی سبیل ایدیکه الله تعالی ذکر ایلدی (وکان ربک قدیرا) ربک جل شانه قدر تنده بلیغ اولدی شول حیثیتده که ماده واحده دن بشر خلق ایلدی که اول اعضای مختلفه طباع متباعدی جامه در وانی ایکی قسم متقابل قیلدی وکاهی نطفه واحده دن اکیز بر ذکروانی خلق ایدر (ويعبدون من دون الله مالا یفهم ولا ینفهم) مشرک لرا الله تعالی دن غیری شول شیشه عبادت ایدر که انلر نفع ایتر عبادت ایتلر یه وضرر دخی ایتلر اکا عبادتی ترک ایتلر یه زبراهج بر شلوق یوقدر که نفع وضرر ایدر در سکه مستقل اوله (وکان الکافر علی ربه ظهیرا) کافر رب تعالی یه عصیانله شیطانه معین اولدی ویا خود کافر رب تعالی یه حقیر وذلیل اولدی شول شئی کی که خلف ظاهره براغیلوب اکا التفات اوانیمه (وما ارسلناک الا مبشرا ونذیرا) یا محمد برستی الله تعالی یه ایمان واطاعت ایدلر جنتله تبشیر ایدر واکا کفر وعصیان ایدلر عذاب نارله انذار ایدر ارسال ایتلر (قل ما اسألكم علیه من اجر الا من شاء ان یخذلنی ویه مبدلا) دیکل که یا مشرکین بن سزه رسائی تبلیغ اوزره اجر استزین اولکسه که رب تعالی عذنده مرجع صالح امتحان دیریه که اول جنتدر ایمانه کسون ویا خود اول کسه که لوحه الله تعالی مانندن اتفاقله اکا تقرب دیریه ایتسون (وکل علی الحی الذی لا یموت) وانلر شوروین امتکفاده ویا جورلندن استغفاده حضرت حی لا یموت جل شانه یه توکل ایتکه توکل اولنقه اول حقیقه در یوخسه شول احبابه دکلکه انلر موت ایدر برزیر انلر موت ابریحک متوکلری ضایع اولور (وسبح بحمده) وانک حدیثی ملائس اولدیغک حالده صفات نقصانن انی تنزیه ایت (وکفی به بذنوب عباده خیرا) اول الله تعالی عبادنک ذنوب ظاهره وباطنه سنه مطلع اولنقه کافی اولدی هر برینه جزان ایدر (الذی خلق السموات والارض وما بینهم ما فی ستة ایام) که اول سموات وارضی وایکیسی ارا سنده کی کانی الی کونده خلق ایلدی جالبو که اول انی لطفه واحده ده خلقه قادر ایدی لیکن عبادنه رفق ونبی تعالیم ایتدی وخی حکم اخر یچونکه علیه اول تخص ایتدی (ثم استوی علی العرش الرحمن) بعده عرش اوزره امتیلا ایتدی که اول رحماننله متصفدر (فاسئل به خیرا) امدی ذکر اولن خلق وکرل استوادن عالمه سوال ایت که اول سکا نکل حقیقتن خبر ویر که اول الله تعالی در ویا جبریل علیه السلام در ویا کتب متقدمه ده انی بولان کسه در (واذا قبل لهم احبوا والرحمن قالوا وما الرحمن) بخانه که مشرکینه رحن جل شانه یه سجده ایدلر دینلده دیرلر که رحن نه شیدر بر رحن عیامه دن غیری رحن بلز که انکله مراد لری مستیله کذاب ایدی زبراکه انلر رحن الله تعالی یه اطلاق ایتلر دی ویا خود الله تعالی نکل غیری اراده ایدر ظن ایدوب دیدیلر که (انکجه لانا مرنا) سنک بزه امر ایتدی کک شیشه عرفان یوغی کن مجده می ایدر ز (وزاده هم قورا) ورحمانه وجودله امر انلر دین وایماندن نفور لری ایتلر (تبسارک الذی جعل فی السماء رجوا) عظامت وعلو له متصف اولدی اول باری جل شانه که سماءه اون ایکی بزج قلدیکه اول کوا کبدن منبعه

شعوات و تحمل مجاهدات مشاقه صبر بری سبیلہ جنتک اعلاى مواضعه درجه اید و یا خود جسته در
 وز برج و یا قوتدن دوزخش غفرلر اید جزا اوانورلر (و یلقون فیما تحب و سلاما) و انرا نده تعمیر
 و سلامه دعا اوانورلر لایکه انده تعبیه و تسلیم اید و یا خود تعبیه و تسلیم بری برلر اید و یا خود رب
 نهالی انده سلام کوندر (خالدین فیما) انده دامن اولاد لری خالده (حسنت مستقرا مقام) اول
 نه کو بکلم موضع قرار و اقامت اولور (قل ما یجوبکم ربی لولا دعاؤکم) یا محمد اهل مکه و یا عامه ناسه دیکل که
 الله تعالی سزى نیردی و یا انک عندنہ قدر یکزنه شی ایدی اگر کا دعا کرو یا عبادتکر و یا انک سزى
 ایمانه دعای اولسه بخانکه ایمانه که سز قدر یکزنه ظاهر اولور زیرا که انسانک شرف و کرامتی معرفت و طاعتله در
 و اول اول ستر حیواناته مساویدر دیندار که معنی ربم جل شانہ سزى خلق ایدوب نیردی اگر کا عبادت
 و طاعتکر اولسه زیرا که اول سزى (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون) قول شریقی خواستجه
 اگر عبادت ایتمه کز ایچون خلق ایدوب و بر قوم دیدیلر که یعنی دیکل که ربم جل شانہ سزى مغفرتدن مبالغه
 ایتمزدی اگر انکه یله الهه دعا ایتمیدیکر دیندار سز عذابدن مبالغه ایتمزدی اگر انده کا دعا کز
 اولسه و یا خود ربم سز حاجتم ایدوب سزى خلق ایتمه میشن بلکه انکچون خلق ایتمشکه بکاسوال
 اید سز مسئول کزى و ربم و بندن مغفرت دیکله سز بند شی سزى مغفرت ایدم (فقد کذبتم فسوف یکون لزاما)
 ای کافر لاله تعالی سزى رسولی اید و حید و عبادتنه دعوت ایتمشکن سزانی تکذیب ایدوب دعوتیه اجابت
 ایتمدیکر امدی اول تکذیبک سز عذاب لازم اولیسر در و یا انک اثری عذاب لازم اولوب بوم بدرده قتله نصکره
 روحلرینه عذاب نار تعجیل اولندی

(سورة الشعراء و هی اثنتا عشرة و ما نان آیه مکيه)

اشبوسورمکيه در الاسوره اخرنده (والشعراء يتبعهم الغاؤون) دن سوره تمامنه دکن دکل

(بسم الله الرحمن الرحيم)

(طسم) دینداریکه اشبوسورم و یا اسم سوره در دینداریکه الله تعالی طور و سنوا و مکهله قسم ایتدی
 ابن عباس رضی الله عنہ مالیدر یغمبر عز علیه السلام ایدر الواح و سادن بدل بکا (طه و طواسین) ویرلری
 (تلك آیات الكتاب المبين) اشبوا تشرول اعجازی و صحفی ظاهر سوره و یا قرآن ایتلیر (لعلک باخع نفسك
 الا یکونوا مؤمنين) یا محمد نسکه اتفاق ایتمه قومک اسلامه کلد کارینه حیرتله کندک قتل ایتمکل
 سکا واجب اولان الحق تبلیغدر غیردی دکل (ان نزلنا نزل علیهم من السماء آیه فظلت اعناقهم لها خاضعين)
 اگر دیکله و زانلر اوزره سعادان ایمان ایدر علامت تنزیل ایدرد که رؤساری اول علامته انقیاد
 اید لردی (و ما یأتیهم من ذکر من الرحمن محدث الا کأنه غصه معرضین) و بار که انلره رجن جل شانہ
 طرفندن محمد علیه السلامه وحله انزالی مجدد قرأدن موعظه و تذکیر کسه انلرندن اعراض ایدر اولدیلر
 (قد کذبوا نبیائهم) اما کتوا بایستمزون انلرندن تذکیردن اعراضلری عقیده انی تمکذیب ایدوب
 تکذیلر انده امعان ایتدیلر بر حقیقتله که خیمناخبریه اولان قرآنی امتزایه مؤذی اولدی امدی استمز الرینک
 اخبار و عواقبی کلیمدر در اول وقتله انک حق اولوب تصدیق اولمغه حقیق اید بکن یلورلر (اولم یروالی الارض
 کم استنایم ان کل روح کریم) انلر ارضک بجایینه نظر ایتلر سیکه بزنده هر نوعدن محمود کثیر المنه نبات
 خلق ایتلر که انک بعضی منفه تنده منفرددر و بعضک ایسه منفه غیرلدر (ان فی ذلك لایه) امدی
 اول انوای ایتانده و یا هر برنده ایت وارد که انی اثبات ایدن رب تعالی قدرت و حکمت و کمال و نعمت
 و رحمتی مابندر (وما کان اکثرهم مؤمنين) حالبوکه الله تعالی انک علم و قضا منده انلر اکثری مؤمن
 دکلددر اول اجلدن و ابات عظام امشالی انلره نفع ایتمز (وان ربک لاهو العزیز الرحیم) و بک جل شانہ
 که نلر انتقامنه قادر و غالبدر و رحیمدر که انلره امهال ایتدی و یا خود کافردن انتقامنده عزیز و قوی
 ایدنه رحیمدر (واذ نادى ربک موسى ان انت القوم الظالمين) یا محمد ذکر ایت شول و قتیکه
 ربک جل شانہ و ما یند ایتدی که واروب کیشکل شول قومه کیم کفرله و بنواسر آتیلی استعباد اولادلر بنی
 ذبحله نسلرینه ظلم ایتدیلر (قوم فرعون) که انلر فرعون و قوی قبطدر (الایقون) بندن

خوف ایتلر میکه بنم غیر به عبادت ایدرلر (قال رب انی اخاف ان یکذون) موسی علیه السلام دیدیکه
 یارب قورقارینکه بنی تکذیب ایدر (و یضیق صدری) و انلر بنی تکذیلری ضعیفه مسدوم ضیق اوله
 (ولا یطلق الساقی) و لایتمده کی عقد سبیله سوبلکه قادر اولیم (فارسل انی هارون) امدی قرنداشم
 هارونه رسالت ویرکه بکاور بر اولوب رسالت تبلیغه بکام ظاهر ایدر (ولهم علی ذنب فاحش ان یقتلون)
 انلرک بنم اوزرمده دعوی ذنبی وارد که اول موسی علیه السلام بکام بر قبطی قتل ایتدی یکیدر قورقارینکه
 رسالتی تبایغ ایتدین بنی قتل ایدر (قل کلا ذهابا یا انسا نامعکم مستمعون) الله تعالی دیدیکه انلر سنی
 قتل ایدر دکادر اندن اوشمکل قرنداشک هارونی بکاور بر ایتدم امدی ایکیکر بنم ایتلرله فرعون و وارلر
 بر سز لایکیکرله فرعون بیننده جاری اولان کلایه ماملر لایکیکر لری انک اوزره غالب قیلورز (فاتینا فرعون
 فقولنا انارسل رب العالمین) امدی ایکیکر فرعون و واروب دیکر که بکام زوب اله المین جل شانہ نک و سولیز
 (ان ارسل منابی امرئیل) برمله یله بنواسر ایلر فلسطینه ارسال ایت بوخسه انلری استعباد ایتکل
 حالبوکه فرعون انلری در تیوز بیلدن بروا استعباد ایدردی اول وقتله بنواسر ایلر التیوز اوتوز یک کسینه
 ایدی اشبوا امر الهی ورودند نصکره موسی علیه السلام مصره واردی هارون علیه السلام مصره ایدی
 حالبوکه موسی علیه السلام اکتنده برجه صوف دیدنده عصا و مکتانی عصا نک باشنه تملق ایتمیدیکه
 زادی انک ایچنده ایدی کندی اوینه واروب هارونه امر الهی بی خبر ویردی هارون علیه السلام
 و اطاعة دیوب کجه ایچنده ایکیکی فرعونک قیودنه واردیلر و دیوب باب ایدوب بوا بکشدیلر سز کسز که
 بو وقتله ملک قیوسن دق ایدر سز دیدیلر انرا یسه بزوب العالمین جل شانہ نک رسولیزدو خبر ویردیلر چون
 بوا بفرعون و واروب ایکی مجنون قیویه کلش بر رب العالمین رسوا یزدوزم ایدر لردیدی فرعون بوا بفرعون
 ایدلر ایتنه کوره لم دیدی بر و ایتده اول ایکیکی اکابر ییل ملازمت ایتدیلر حالبوکه کیمیکه چاره ایدر مدیلر چون
 آخر امر ده کیروب رسالت الهی بی کرا بر کوردر لردی فرعون موسی کور بیکل ایدی (قال الم یزک فینا و ایدر)
 فرعون اکادیدیکه سن بزم منرا زده صبی یسلر کی (ولم یکن فینا من عرلینین) و سن عمر کدن نیجه ییلر
 یکجه برده ایت ایتلرک بیدیلر ایکه انک انده مدت ایتی اوتوز ییل ایدی (وفیات فماتک انی فعات و انت من
 الکافرین) و ایتلرک ایتلر ایتلرک که اول قبطی بی قتل ایتلرک ایتدی ایسه اول فعلکی ستر ایدرسن
 و یا بنم نعمته کافر لردنسکه بنم بعض خواصم قتلنه صبی ایتلرک را اول فرعونک خیازیدی (قال فعلتها
 اذا و انامن الضالین) موسی علیه السلام ایتدی بن اول ایتلرک ایتلرک که ایتلرک که بکال الله تعالی دن
 برشی کلدیکی سیدین جاهلزدن ایدم و یا خود طریق صوابدن نعمت سز از مشلردن ایدم (فقررت منکم
 لما خفتمکم فوہب لی ریحی و کما و جہ لی من المرسلین) و قنا که سز دن خوف ایدم فرار ایدوب کدی بیکل
 ربم جل شانہ بکالم و فهم و نبوت و یردی و بنی مرسلردن قیادی (و تلك نعمة تمنها علی ان عبادت
 بنی اسرائیل) اشبوتیه بر نعمتدر که انی ظاهرده بکام امتنان ایدرسن حالبوکه اول حقیقه منده بنواسر ایلر
 تعبدلر و ایتلر بنی ذبحله قورکدر زیرا که اول سیدین بن سبتک ایدر که ویریتکه دوشمن اگر سن انلری استعباد
 اولادلر بنی ذبح ایتمه سکا ایلدن بنی زبیه ایدر بولنوردی و یا خود بریتلر بکامه مندر که انکله امتنان
 ایدرسن شول حیقتدن که بنواسر ایلر غلبانی قتل ایدوب بنی قتل ایتلرک و بنواسر ایلر استعباد ایدوب
 بنی استعباد ایتلرک و یا خود بریتلر بکام امتنان ایدرسن حالبوکه قومی استعباد ایتلرک برکسه که قومی
 اهانت اولانه اول ذلیل اولور امدی بنواسر ایلر استعبادلر بکال اولان احسانکی حبط ایتلرک (قال فرعون
 و ما رب العالمین) فرعون ایتدی یا موسی رب العالمین نشیدر که سن کندیکی انک بکا رسولی زعم ایدرسن
 شنتک جفندن یوال ایتدی الله تعالی ایسه جنسیتدن منزهدر (قال رب السموات والارض وما بینهما
 ان کنتم موافقین) موسی علیه السلام اکا جوابده الله تعالی شول ایتلرک شول ایتلرک خلق انک ملانی
 ایتلرک عاجز اولور دیدیکه اول سموات و ارض و ما بینهم مانلر یسمدر ایتلرک کورینن ایتلرک ایتلرک ایتلرک
 جله خلقتک الهی الله تعالی ایتدی کسینه دخی ایتلرک ایتلرک ایتلرک ایتلرک ایتلرک ایتلرک ایتلرک ایتلرک
 فرعون و خیر اولوب (قال ان حوله الا نستعین) حوانده اولان اشرف قومه دیدیکه موسی انک جوابن

ایندی یوحسه - بحره به دکل اوله اواسه کلامه لرین - ساق کایه ده سوق ایستدیلر (فلما جاء السحرة قالوا لفرعون
 اننا لاجرا انا كنا نحن الغالبين) - بحره کجیک فرعون دیکه بزه جعل وارمیدر اکره وسایه غالبین
 اولورسه وز (قال نعم وانکم اذلان المقربين) - فرعون دیکه نم اوزر به سز کون جعل اولور که اکره وسایه
 غالب اولور سکر بزم قنده جلوسده مقر بلرمدن اوله سز کایه نامدن اول کیروب صکره حقیقه سز (قال لهم
 موسى القوا ما انتم ملقون) - موسی علیه السلام - بحره به دیکه الفایده جکک زشی الفایده کایه که بحره
 اندن ابتداسخی الفایده ایدرسن یوحسه بزنی الفایده لم دیومقده ما نادیا استئذان ایستدیلر موسی علیه السلام
 دخی انله تادیلمی مقابله سنده مقدمه اذن وردی (قالوا احبالهم وعصمهم وقالوا لفرعون انا نحن
 الغالبون) - اوله اوله بحره اهل جاهلیه طریق اوزره فرعونک عزتیه اقسام لرندیکه آلات بحره لر
 اولان حبال وعصیلین القایدوب تغاؤلا بز موسی وهارونه غالب لرزدیدیلر (قالی موسى عصاه فاذا هي
 تلقف ما يا فتكون) - انلر دیکه موسی علیه السلام - دخی عصا سن القاید بک کوردیلر که شول تمویه
 وئز ویرله ناسه حیات فخل ایستدیلر - حبال وعصیلین موسی علیه السلام عصا سی نه بان اولوب یوتدی
 (قالی السحرة ساجدين) - اوله اوله بحره الله تعالی به بحره ایستدیلر (قالوا انما نرب
 العالمين) - علل لر ریبی جل شانه ایمان کتوردیکه دیدیلر (رب موسى وهارون) - که اول موسی وهارونک
 ویهیدر (قال امست له قبل ان اذن لکم انه لکبریم الذی علمکم السحرة فسوف تعلمون) - فرعون بحره به
 دیکه سز بن اذن ویرمدن کایمان کتوردیکه اول سز کبیریکه زدر که سز بحره تعلیم ایلدی بعضی
 تعلیم ایلدوب بعضی کزدلی تا که علم بحره ویتله سز غلبه ایدر سز ایسه کاغتر ایلدوب فی بحره ایدر سز غلبه
 ایلدی ظن ایلدیکه حبالو که امر اول ظن کز کی دکلر فرعونک بقوله مرادی قومه تلیدس ایدی تا که
 انلر بحره نک ایمان بصیرت وظهور حق قوتله اوله من اعتقاد بحره لرامدی اول فعلکرتک وپانی بایسر سز
 (لا قطعن ایدیکم وارجلکم من خلاف ولا صلیکم اجعین) - امدی هر بر یکرتک صاغ الیه صول یاغان
 کدوب چیه بکزی شاطی بحره ملب ایدرم (قالوا لا ضیرنا لی ربنا نلقیون) - بحره کایدیکه سز بزه
 اول فعلکده ضرر یوقدر که ز برار بجز جل شانه به رجوع ایدر زکا ایمان سز بیله بزنی انابه ایدر (انما نطمع
 ان یغفر لنا ربنا خطایانا ان کانا اول المؤمنین) - ز برار طمع ایدر زکه بجز جل شانه شرک وسهردن ایستدیکه سز
 خطا لر بزنی معفرت ایدر زما نمزده سنک اتباع کدن موسایه اول ایمان کتوردیکه مزایچون (واوحینا
 الی موسى ان اسر بهم ایدی انکم متبعون) - بز موسایه وحی ایستدیکه کعبادیم بنواسر ایلله کجه - صردن
 چیقوب کیت که فرعون وحنودی سزی خروجدن منع ایچون اردیکزه دوشوب کدیمر لر در بن جریح
 ایدر الله تعالی موسی علیه السلام وحی ایستدیکه بنواسر ایلدن هر دوت بیت اهلی بر یته جمع ایدر
 بعده قوزیلر بوغزلیوب قانلرندن قبول یته سورده لر ولائکه به امر ایدر یتکه اول فاندن قیوشسته بویشش
 یته کیریمه لر ولائکه به امر ایدر یتکه فرعون وقومنک کندیلرندن ومانلرندن ابکاری قتل ایدر بن ودخی بو
 اسر ایل خب فطیر بشورسونلر وکجه سنکه یوله کیروب تاجمه کسولر بعده امر نه اولور کوره من
 انی بنواسر ایلله ابر کوره سن چون موسی علیه السلام بنواسر ایل امر اولند قلمی ککی ایستدیلر وکجه
 یوله کیروب کندیلر صباح اولیچ فرعون و قوی کوردیلر که کندیلرندن ومانلرندن شود کاوا بکاری قتل اولوب دیر
 و موسی بنواسر ایلله - صردن کیدیدر (فارس فرعون فی المراتین حاشین) - هم اندم فرعون
 مدینه لر یته شرطیلر کوندردیکه عساکرین جمع ایدر تا که بنواسر ایلله لک اردنجه کیده لر یتدیلر که اول
 زمانده مصر عساکر کتند یلک مدینه ولون ایک یلک قریه وار ایدی چون عساکر جمع اولوب کادیلر فرعون انله
 دیدیکه (ان هولاء لشردمة قلیلون) - اشبورلر طاقه قلیل در حالو که التیوز یلک ویا شش یلک کشیدیلر فرعونک
 قوی ایسه لایحی ایدی امدی انلری قلیلدر دیمی کندی عساکر یته اضافله ایدیکه مقدمه سی یتدیلر یلک
 ایدی مؤخره سن اکافیا س ایت ویا خود انلر قلیل اولمی اسباط اعتبار یلدر که انلرندن هر سبط قلیلدر
 (وانهم لافساقون) - وانلر افعال فاسده لر یلدری اویکندر دیرلرزم عادت زایسه مقصدنک فساد فی
 حشمه اسراعدر (وانا لجمع حادرون) و بزاقویا واله حر به مستعد لرز (فاخرجناهم من جنات وعمیون

ایستدیر میسر که بن کار بک حقیقتن سوال ایدرم اول ایسه بکا انک افعالن ذکر ایدر ویا خودانی رب
 سموات زعم ایدر اول ایسه ذاتنده واجبته متحر که در تنکیم اول دهر به مذهبه دیر ویا خودانک مؤثره احتیاجی
 معلوم دکادر (قال ربکم ورب آبائکم الاولین) - موسی علیه السلام بیسانده زیاده ایدوب دیکه اول سزک
 وایاه اول سزک لر بیستدر تعجید نصره انفس وایاه لر به تخصیص ایدی ز براکه عاقل کشتی به اقرب منظور
 نفسی ووالیدر فرعون کندی بک مغلوب اولدیفن بیلوب (قال ان رسولکم الذی ارسل الیکم لجنون)
 جلیس لر یته دیکه اشبوسر وارسال اولان رسوا کز بچنوندر بن کابر شیدن سوال ایدرم اول ایسه بکا
 آخردن جواب وبرزو کار رسول دیمی بحره طریق اوزره در ویا خود اول برکلام سوزیلر که بزانی فاعل
 ایتمز و صحتی بلز حالبو که انلرک عندنده اعتقادی انلرک اعتقادنه موافق اولبان کشتی عاقل دکادر موسی
 علیه السلام بیانده زیاده ایدوب (قال رب المشرق والمغرب وما بینهما ان کنتم تعقلون) - دیکه اول
 مشرق و مغرب وما بینهما اندر بیستدر هر کون کور سز که اول شمس مشرقدن کتور وروا وایکی کون مدارانک
 غیر مدار اوزره تحریک ایدر حتی که مغربه ایر کورر بر وجه نافع اوزره که انکه امور کائنات انتظام بولور
 اکره کز وایسه بونک فوقنده سز جواب اولدیفن بیلور سز مدعه فرعون کندی بک حجتله ملزم وجوابده
 عاجز اولدیفن کوردی جبار طریق اوزره عقوبته میل ایدوب (قال لئن اخذت الها غیری لاجعلنک
 من المسجونین) - دیکه اول کز بدن غیری اله اخذ ایدر سکتی مسجونیتدن قیلورم بزم - جعومده اولنلرک
 حالی ایسه یلورسن - دیکه اول کز بدن غیری قتلدن اشد ایدیکه اول مسجونین بر هوت عقیقه به راغور ناموتنه
 دکن انده ایلدور وایک الوهیته ادعای ظن اولور که اول دهر به اعتقادنده ایدیکم بر کسینه قوه طاعیله
 بر قطره مالک اولوب امر نه بولی ایدر اول انلرک زعمده اول قطرک اهل اکعبادت ایستکه مستحق اولور
 (قال لو جنتک بشئ مبین) - موسی علیه السلام ایدی بکا اول فعلی ایدر میسن اکر چه صدق دعوی مبین
 شئی کتورر مدعه اول معجزه در کیم صانع وجود و حکمتنه دلالتله مؤدی نبوت صدقده دلالت غنی
 جامعده موسی علیه السلام انی دیدی ز براکه اخلاق ناسک شانه رندر که انصافه سکون وحقه به الیمان
 اجابت ایدر (قال فانت به ان کنتم من الصادقین) - فرعون ایدی امدی اول شئی کتورر کل اگر بنی اولدیفکده
 ویا نبوت دعوا سنده صادقردن ایستک ز براکه نبوت دعوا سنده حجتدن لایددر (قالی عصاه فاذا هي
 مبین) - موسی علیه السلام نم دیوب اندن عصا سن بره بر ایدی کورانه اول نعباندر که نعبانی ظاهرایدی
 یوحسه بحره صورتده نعبانه بکزمش صورت دکل روایت اولدیکه اول بر میل دکا وسایه مرتفع اولوب
 فرعونه هجوم ایدی فرعون موسی علیه السلام سنی ارسال ایدن ربک حقیچون انی اخذ ایت چون
 موسی علیه السلام انی اخذ ایدی نه وایکی هیئتنده عصا به تحول ایدی فرعون ایدی اشبو کورر بلندن
 غیر دخی بر شش وارمیدر نم دیوب الین کوستردی فرعون دیکه بونده وار (وزع ید فاذاهي یضاه
 للناظرین) - اوله اوله موسی علیه السلام الین قواننی الله صوقوب کیر و خجیه اردی کورسه لر که اول
 یضادر قریب اولدیکه شعاعی ابصار غشی وافق سدایده (قال لا ملأه حوله ان هذا صر علیهم
 فرعون حولنده اولان اشراف قومنه دیکه اشبوسر بحر علنده فانددر (برید ان یخرجکم من ارضکم
 بحره فاذاتامرون) - مراد ایدر که بحره یلدر سزی ارضکزم صردن چیقاره بکانه اشارت ایدر سز که انی ایدم
 سلطان معجزه کا قهر ایدوب دعوی ربو یتدن خط ایدی حتی که قومنک مؤامره سنه وانلری ایتاره
 و موسادن تنغیره وانک ملکی اوزره ظمهور بن استه ساری اظهاره احتیاج ایدی (قالوا رجه واخاه)
 دیکه موسای وقرنداشنی ناخبر ویا حبس الیه (وابعث فی المدان حاشین) - مدینه لر که شرطیلر کوندر کل که
 بولدر قری بحره حشر ایدر (یا اولیکل صهار علیهم) - هر ساری کتورر که بحره فندنه انلراندن افضل
 اولدر (جمع السحرة لقیات یوم معلوم) - یوم معلومه بحره جمع ایدیلر که انلر شش ایک برور ایدر یتش
 یلک ایدیلر یوم زیننده خشی وقتنه کیم اول نه مین اولندی (وقیل لاسهل هل انتم تحتمون) - واهل مصره
 دیکه جمع اولدیکه زمیکه ایک فریق فاعله نظر ایدر سز (لعلنا نسمع السحرة ان کانا هم الغالبین)
 ناکه بحره به اتباع ایدر و زاکر وسایه غلبه ایدر سز دیکه انلرک مقصود اصلیلری موسایه اتباع

وکنوز و مقام کرم) اوله اواسه اشبو داعیه ایلد فرعون و قومنی مصر دن چیقاردق شول بستانلردنکه
 نیک ایکی طرفنه ميسوطه و عتده ایدی و انهاردنکه اول بستانلری ایچینه جاری اولوردی و التون و کومش
 کنوزدنکه اول ظاهره ایکن حق الهی اندن ادا ایتمک بچون اکا کنوز دیندی که فرعونک سکر بوز بیک
 غلامی واریدیکه هر بری بفرس عتیقه بیزدیکه هر بر بیک بوشنده التون طوق واریدی و منازل حسته
 و مجالس بیه دنکه اول مقام کریمه مراد اولور و دینلر که فرعون سریری اوزره جلوس ایندی کنده
 فرعون سنه التوندن اوجوز کریمی قونوب اوزر لر سنه انراف اوزر و فو قو لر سنه دیاجدن قبل
 قوریلوردی (کذلک واورنساها بنی اسرائیل) اشبو موال اوزره برانلری مصر دن چیقاردق و موال
 و منازل بنی و اسرائیل اراث ایندک (فانه و هم مشرقین) وقتا که موسی علیه السلام و بنو اسرائیل
 کیمیه دن کنده لفرعون و بنو دله انلره طلوع شمس و قننده ایردیلر (فانترای الجمعان قال اصحاب موسی
 اما لدر کون) وقتا که بنو اسرائیل و قوم فرعون بری بر لر سنه مقابل اولوب کورشدیلر موسانک
 اصحابی یعنی بنو اسرائیل دیدیلر که بزار بیلدک و یاخود انلر کیدلر نده هلاکه ابریسر (قال کلان
 می ربی سیدین) موسی علیه السلام دیدیکه انلر سزه ابریشور دکلر زیراکه الله تعالی سزی انلردن
 خلاصی و عداید و بدورم جل شانک علم و حقنی بخلد در طریق نجاتی بکاهدایت ایدر و وقتا که موسی
 و بنو اسرائیل بحره ایردیلر بحره و بحر ایچان ایندی طاغیر کی امواجنی طشره براغوردی و شوع علیه السلام
 دیدیکه یا کلیم الله قننده کیمه امر اولندک حالو که اردین فرعون ایدر و او کومزه ایسه بحر حائل اولوب
 دوردی موسی علیه السلام دیدیکه اشبو بحره کیمه امر اولنیم هم اندم و شوع علیه السلام بحره کیدر
 و جاب انره ایدر حالو که ماه دابه سنک حافری اوردی بر و او بنده موسی علیه السلام دیدیکه نوارا به
 امر اولندم لکن بلزمکه نیجه ایدم (فان حیثالی موسی ان اضرب به صال البحر فانلق فکان کل فرق
 کاطود العظیم) اوله اواسه بزموسایه وحی ایندک که عصا که بحر قلمزی و یا بحر نیل اورغل اوریجک
 بحرک مانی اون ایکی فرقه اولدیکه ارالقاری مسالک ایدی و هر فرقه سی مایه مرتفع جبل عظیم کبی ایدی
 (وازانقنا لآخرین) و قوم آخر یعنی فرعون قوه بنو اسرائیل قریب ایندک و یاخود ایکی فرقی اول
 بحرک فرق اولندی بخلده جمع ایندک و یاخود فرعون قومنک چمن بحره کیدر دکل که انلرک هیچ بری
 قورنایه (وانحیاس موسی ومن معه اجمعین) موسایی و بیلنجه اولان بنی اسرائیلی غرقدن قورناردق
 (ثم اغرقنا الاخرین) بعده فرعون و قومنی اول بحره غرق ایندک (ان فی ذلک لایه و ما کان اکثرهم
 مؤمنین) اشبو مذکورده اعتبار اهلن عبرت واردلرکن انلر اکثری انی نصدیق ایندیکه انلر مصرده کلان
 قوم فرعون و بنو اسرائیل نجات بولنلرندن بخله عبادت ایدلر و موسایه برسی نصدیق اینترز مکرکه
 الله تعالی بی اشکاره کوره و زدنلر و دینلر که قوم فرعونده انجق اوج مؤمن واردیکه اول خریل
 واسیه امر افرعون و مریم بنت ناموسا ایدر که اول موساده یوسف علیه السلام بحره عظامنه
 دلالت ایندی (وان ربنا لاهوالعزیز الرحیم) یا محمد سنک ربک اعداسنه مستقم و اولیاس سنه رحیمدر
 (وانل علیهم نیا ابراهیم) یا محمد مشرکله ابراهیم علیه السلام خبرین ذکرایت (اذ قال لاییه و قومو
 مانعبدون) که اول بابایی اوزره و دخی قومه دیدیکه نه شینه عبادت ایدر سنر تا که انلره عبادت ایندک لری
 نئی عبادت مستحق دکل ایدیکن بلدیره (فالوا تعبدوا صنما فظنلوا انها عاقبتین) دیدیلر که اصنامنه عبادت
 ایدر که اکا عبادتیه مقیم اولدیمز نه لده دانه لزل اول فعل باطل لر سنه اختیارلرندن جواب لر سنه شرح حال لرین
 دخی الحاق ایندیلر دینلر که انلر اکا کوند زده عبادت ایدر لری کیمیه ده دکل (قال هل یستعبدونکم اذئذ دعون
 ابراهیم علیه السلام دیدیکه اول اصنامنه دعا ایندیکر زده دعا کزی ایندی لری و یاخود دعا کره سزه جواب
 اینددر لری (اوینفونکم اویضرون) و یا انلره عبادت کیمزه مقابله سنده سزه قمع ایدر لری و یا عبادت لرنلرندن
 اعراض ایدلر نه خبر ایدر لری (فالوا بیل وجدنا اباها کذلک یفعلون) دیدیلر که اول اصنامنه اینشیدرونه اندن
 قمع و شر توقیع ایدیلر الا انلر که اباؤمری بولد که اشبو زم ایندی کیمز کی ایدر لری اشبو دینده تقلیدک ابطالنه
 دیلدر (قال افرایتم ما کستم تعبدون انتم و اباؤکم الا قدعون فانهم عدول) ابراهیم علیه السلام دیدیکه

کور و سیرتول اصنامیکه کامز و یکن ایاؤ کر عبادت ایدر لری اول بنم عد و مدر یعنی کندی امری
 کرایدوب بیلدیم اصنامنه عبادت عدویه عبادتدر اوله اولسه اندن اجتناب ایندم اول اصنام بنم
 عد و مدر دیدی تا که کانظر ایدوب دیلر که اول نفسی چون اراده ایندیکن برنم ایچون دخی اراده اید و بدر تا که
 اول انلر قنولنه ادعی اوله وانی اندن اینشیدن ایمانه کله (الارب العالمین) الا بوکه رب العالمین جل شانک
 بنم و ایدر و یاخود هر عبادت ایدیکر شیکر رب العالمینک غیر ایدر اول بنم عد و مدر زیراکه انلر اصنامنه
 عبادتدر لری بیللله الله تعالی به دخی عبادت ایدر لری و یاخود اول اصنامنه عبادت ایدلر بنم عد و مدر
 الارب العالمینه عبادت ایدلر دکل بابیکه انلر بنم و ایدر (الذی خلقنی فهو یدین) که اول بنی و هر مخلوق
 خلق ایدوب معاش و معاد مورندن ماخلق له سنه هدایت ایدر که اول بخله انسانه نسبتله مبدأ
 جنینک رحم اندن دم حیض امتصاصمه هدایتدر و منتهای طریق جسته و لاندایله تنهجه هدایت ایدر
 (والذی هو یطعمنی و یسقین) و اول بنی طعمله و شرابه و زقنددر اول بنم و زقنددر و زقنم انک عندنددر
 (واذا مرضت فهو یشفین) خسته اولسم اول بکاشفا و بربر ابراهیم علیه السلام مرضی کندی و به نسبت
 ایندی زیراکه مقصودی تعدد نم ایدی اما کدما مانی اکا اسنادله نقص ایجاب اینتر زیراکه موت موت
 اولد یعنی حیثیتدن کرچه حسن دکلر لکن انده ضرر دخی یوقدر بلکه ضرر انجق مقدماتنده در که اول
 مر ضرر بلکه موت اهل کماله شول حیاتی سنله و سله در که انک جسته حیات دنیویه استحقار اولور و انواع
 محن و بلیه دن خلاصدر و زرا مرض غالب امرده مطاعم و مشربیه تقریط سبیلله و دخی اخلاط و ارکان
 بنشده کی تنانی و تنافرا به حاصل اولور و صحت ایسه انک اجتماع استحقاظله و یا مخصوص اعتدالی قهر اجلاله
 حاصل اولور (والذی یتینی ثم یحیی) که اول بنی دیناده اولور و آخرتده در کور (والذی اطعم ان یفقرنی
 خطی یقی یوم الدین) که اول بنم یوم قیامتده خطیته می مغفرت اینتنی رجا ایدر بن انک یوقولی نفسی هضم
 و امتنه تعلیم ایچون ایدیکه معاصیدن اجتناب و حذر اوزره اوله لرو کندی لردن صید و رایدن فقر بطلر بیک
 و صفایردن نوادرلر بیک مغفرتدر بلیله لرو دینلر که اول خطیته ایل مراد انک انی سقیم و دخی (بل فعله کبیرهم
 فولدرو دخی زوجه سی ماره حقه اول بنم اختیاردر عیددر لکن اکثرن بولکائی معارضدر دیدیلر زیراکه
 انبیا خطایان معصوم لدر اشبو جمله سی ابراهیم علیه السلام دن قومی اوزره احتیاج و اخبار در که اشبو
 افغانی ایندک که قادر اولسان الوهیته صالح اولمز (رب هب لی حکما) یا رب بکا حدود و احکامک
 معرفتن و یافتم و علم و یانیت هبه ایت و یاخود علم و عله کمال و برکه انکله خلافت حقه و ریاست خلقه
 مستعد اولام (والحقنی بالصالحین) و علمه کمالی بکاتوفیق اینک انکله صلاحده کاملر عدادنه منظم اولام که
 انلر صلاحده نیکنه کیمری و نه صغیری شائب اولمز (واجعل لی لسان صدق فی الاخرین) و بنده نصکره
 کلو و امتلر دینم ایچون ثناء حسن و ذکر جمیل و قبول عام قیل اول اجلدن اهل ادیانک کلسی انی نولی و اکائنه
 ایدر و یا ذر تمدن صادق قیلکه بنم اصل دینی تجدید ایدوب ناسی بنم دعوت ایندی کیم شینه اولدخی
 دعوت ایدر که اول محمد صلی الله تعالی علیه و سلمدر (واجعلنی من ورثة جنة النعیم) و بنی آخرتده جنت
 نعیم وارنلرندن قبل و اول وراثتک معنای ایسه بر قاج موضعده بکدی (واغفر لای انی کان من الضالین)
 و بابایی ایمانه یوفیق و هدایتکله مغفرت اینک اول طریق حقدن ازه شلردن اولدی اشبو دعا انک
 مؤمنده نصکره اولد یعنی تقدیر اوزره انی غروددن قورقوب ایمانی اخفا ایدر ظنلدر اول اجلدن اکا ایمانه
 کیمکی و عدا ایندی و یاخود اول وقتده کفار ایچون استغفار دن منع اولنه شدی (ولا تفری یوم یعدون)
 عبادتدر لرنلر نده اوانده قلمی کونده بنی افصاح اینکل تقریطم اوزره معاتبه ایل و یاخود برتبه می بعض
 وارث رتبه سندن تقصیل و یاخود والدی تعذیل و یا بنی ضالین عدا دند بخله (یوم لایففع مال و لایفون
 الامن انی الله یقاب سیم) شول کونده کاند مال و بنون کسه به نفع اینتر مکر اکا که مخلف اوله
 و کفر و میل معاصی و مائر اقاتندن سلیم التلب اوله و یاخود اول کونده مال و بنون نفع اینتر مکر شول کسه نک
 مالی که سبیل بره اماناق اولنه و بنو بیکه حقه ارشاد و خیره حث اولنه و انلرک الله تعالی به عباد مطیعین اولوب
 یوم قیامتده شفعا اولری قصد ایدیلر (واضاف الجنة للمتقین) متقینه جنت قریب اولور و زیراکه

یوم قیامت جنت موقت سعاده قریب اولوب کانتور ایدرلا کاور زردی و سوزورل (و برزت الجیم للعاوین)
 و دین اسلامدن ازغونله نارنجیم کشف اولتوروزیرا که یوم قیامتده ناراضقیانک کوزری اوکنده اشکاره
 اولوب کاموق اولغری ذکر یله حسرت و ملالتده اولور (وقیل ایهام ایضا کنتم تعبدون من دون الله
 هل یضر و نکم او یبصر و ن) و انله دیور که قنی شونلکه دیساده سزالله تعالی دن غیری انله عبادت ایدر
 دیکز و انلری کندیکزه شمعاه زعم ایدر دیکز کورلکه سزه نصرت ایدر یلورلر میکه عذابکزی دفع ایدر
 و یا خود کندیلرین عذابدن قورتره لریرا که انلر و آله لری ناره کریم لر در (فکلموا فیهما هم و العاودون
 و جنود ابلیس اجمعون) اول ناره بر اغیلورلر آله و کرلکه عبده لری و ابلیسک ناس و شیاطیندن اصاعی ایدر جمع
 ایدر یلورلر حتی انک قعرنه ایرشجه مره بعد اخری متکین اولد قری حالده کیدرلر (قالوا هم فیهما یحتمعون)
 اول ناره داخل اولنلر عابدون مبودینه اختصاص ایدر اولد قری حالده دیرلر (ناله ان کالنی ضلال مبین)
 ناله بر ضلالت یئده اولشز (اذ نسو یکم رب العالمین) شول سببدنکه بر سزی عبادته استخفافده
 الله تعالی به مساوی اعتقاد ایدرلر (وما اضلنا الا لاجرمون) بری ضلالتده دعوت ایدر الا شول
 مجرملر که برانلر مقتدا ایدرلر ابلیس و قایل و ساتر شیاطین انس و جن کی ایدن انیسا و ملائکه و مؤمنون
 اصد قار یچون شفاعت ایدر اول حالده مشرکون تأسف ایدوب دیرلر (فالتا من شافین)
 بزم ایچون ملائکه و انیادن شفاعت ایدر که من یوقدر (ولا صدیق جیم) و اصد قادن دخی که من
 یوقدر که مؤمنلر کی بر شفاعت ایدر و یا خود بر مملکه یه دوشدک که بری ایدن نه شافع و نه صدیق تخلص
 ایدر یلور صدیق اولد که منی مهموم ایدن شی انی دخی مهموم ایدر و جیم ایدر قریب حاصلدر (فلان لنا کرة
 فنکون من المؤمنین) نوایدی بر کره دخی دنیا به رجوع ایدرلر که مؤمنلر دن اولدق (ان فی ذلک لایة
 و ما کان اکثرهم مؤمنین) ایدر ذکر اولسانده الله تعالی ک غیر به عبادت ایدرلر عبرت واردر که معبود لوی
 یوم قیامتده انلر دن تبری ایدر حاله و که انلر اکثری انی تصدیق ایدر کلدرد (وان ربکم العزیز الرحیم)
 ربک جل شانہ انلر دن انتقام ننجیه قادر عزیز در و رحیمدر که انلر ایهال ایدر تا که کندیلر و یا خود
 ذریه لرندن بری ایمانه کاه (کذبت قوم نوح المرسلین) نوح قومی مرسلین تکذیب ایدرلریرا که
 رسول واحدی تکذیب جمیع رسلی تکذیبدر (اذ قال لهم اخوهم نوح الاتقون) که نسبده قرداشلری
 نوح علیه السلام انلر دیکه الله تعالی دن قورقمیزر که انک غیر به عبادت ایدرلر (ان لیکم رسول امین)
 که بر سزه رب تعالی دن رسول که ارا کرده امانت ایلر مشهورم (فاتقوا الله واطیعون) الله تعالی دن
 قورقوب و طاعتدن سزه امر ایدرلر که اطاعت ایدرلر (وما استلکم علیه من اجران اجری الاعلی رب العالمین)
 شول صدقده اولدیم دعوت و نصهم اوزره سزدن اجرا سزم بلکه بم اجرم حضرت رب العالمین
 جل شانہ نک و عذر کی مقتضا سجه عهده سنه در (فاتقوا الله واطیعون) امدی الله تعالی دن قورقوب
 امر فی سزه تبلیغده بکا اطاعت ایدرلر (قالوا انؤمن لک واتبعل الارذلون) دیدیلر که بر سکا ایمانی
 کتوروزر حاله و که سکا جاه و مالد اول کسه را نسیاع ایدر و بدامدی بو حالت انلر مخافت عقل و حطام دنیو به
 اوزره قصور و یا لرندن ناشی ایدی حتی که اول حطامده قلیتک اتباعی کندیلر که اتباعنه مانع قلدیلر و انلر
 دعوت اولند قری شیمایمانی اول شیئ مدعول بطلانده دلیل ایدرلر که انلر اتباعی نظار و بصیرتله دکل
 ایدرلر که اتباعدن مقصود نفع مال و رفعت جاه اولسن ظن ایدیلر (قال و ما علی بما کانوا یملون) نوح
 علیه السلام دیدیکه انلر اعمالنه بم علم یوقدر که انی ایشلری اخلاصله میدر و یا حطام دنیو به دن بر شیه
 طمعله میدر انجق بکا واجب اولان نسنه ظاهر حالرینه اعتباردر (ان حاکم الاعلی ربی لو تشعرون
 انلرک بو ایشلری حسابی الله تعالی ک ارادت کریمه سنه راجه در که اول کاهلدر اکر شفور بکز واریسه انی
 یلور سز انکن جهالت ایدوب بیلدیکز یسویلر سز (وما اباطارد المؤمنین) بن سز لشم و انکزه اتباعله
 مؤمنلری طرد ایدرلر که تا که نلری طردله سز لشم و سز طیب ایدم (ان انا انذرکم مبین) بن دکل
 الابرر بلکه مکلفی کفر و معاصیدن انذار ایچون بعث اولشم کر که انراغرا و یا اذله اولی و نلر اوله
 اوله بکانه لانی اولور که اغنیای اتباع ایچون ققرا ی طرد ایدم و یا خود بکا واجب اولان برهان و اضل

سزی انذار ایدم یوخسه سزی ارضایچون انلری طردایتک دکل (قالوا لئن لم تنته یا نوح لکن
 من المرجومین) دیدیلر که یا نوح اگر بو قولکدن منتهی اولمز سن شتم اولنور و یا طاش ایلر اولرلندن
 اولور سن (قال رب ان قومی کذبون) نوح علیه السلام دیدیکه یارب قوم بنی تکذیب ایدیلر ایشو قولله
 نوح مرادی انلر تکذیبی اخبارد کیدی زیراکه کابری شیخی دکلدر بلکه مرادی انلر بدعا بتمسک
 سببین اظهار ایدیکه اول حتی تکذیبلریدر یوخسه انلر انی تخویف و استخفافی دکل (فافتح بینی و بینهم
 فتحا و بنجی و من معی من المؤمنین) اوله اوله بکله انلر بنی حکم ایت و بکا و بکله اولان مؤمنلر انلر قصد
 و شوم عمللرندن نجات و برک (فاتجیناه و من معی فی الفلک المصنون) اوله اوله انک دعاسنه اجابت
 ایدوب انی و انکه اولان مؤمنلری انجا ایدرلر شول سفینه دمکه اول انساندن رجال و نباتله و هر نوع
 حیواندن بر رجعت اراک و دیشله طولشدی (ثم اغرقنا بعد الباقین) انلر ماعداسنه که سفینه به
 کیرمیلر در اغراق ایدرلر (ان فی ذلک لایة) ایشو ذکر اولنان خبرده حتی قبولدن استکبار ایدرلر عبرت
 واردر (وما کان اکثرهم مؤمنین) نوح علیه السلام قوملر اکثری مؤمن دکلیدی * دیرلر دیکه کاه
 ایمانه کان رجال و نسلدن سکان کشیدی (وان ربکم العزیز الرحیم) ربک جل شانہ اعداسنه قمر
 و اولیامنه رحمت ایدرلر (کذبت عاد المرسلین) عاد قومی رسوللری هود علیه السلامی و سائر
 مرسلین تکذیب ایدیلر (اذ قال لهم اخوهم هود الاتقون) انلر نایده قرداشلری هود دیدیکه
 الله تعالی دن قورقمیزر که انک غیر به عبادت ایدرلر (ان لیکم رسول امین) بر سزه الله تعالی دن رسول که
 ارا کرده امانتله معروفم (فاتقوا الله واطیعون) الله تعالی دن قورقوب و طاعتدن سزه امر
 ایدرلر که شیمده بکا اطاعت ایدرلر (وما استلکم علیه من اجران اجری الاعلی رب العالمین) دعوت و نصهم
 اوزره سزدن اجرا سزم بلکه اجرم حضرت رب العالمین جل شانہ نک عهده سنه در (ان یؤمن بکل ربیع آیه
 نعیمون) هر مکان مر تفعده ماره ایچون علامتی یا ایدرلر که سزه مر و یا ایدرلر سز و یا عصور
 یا ایدرلر که انکه اقتضای ایدر سز و یا اول بنیانکتر مسافرینه مهندی اوله حاله و که انلر اسفار لرنده نجویله اهدا
 ایدوب کاه احتیاج اولور (وتتخذون مصانع لعلکم تخلدون) و ماخذ ما و یا عصور مشیده و یا حصون
 اتخذا ایدر سز شول رجاله کیم دنیا و خلود ایدر سز (واذا بطشتم بطشتم جبارین) بجان برکسه بی اخذ
 ایشو کتر جبارین عادق اوزره قتل و یا ضرر به عقاب ایدر سز یوخسه انکه قصد تأدیب و نظر عاقبت ایشو سز
 (فاتقوا الله واطیعون) امدی الله تعالی دن قورقوب ایشو افعالی ترلر ایدرلر و سزی دعوت ایدرلر که شیمده بکا
 اطاعت ایدرلر اول سزه انعددر (واتقوا الذی امدکم بما نعطون) اول الله تعالی دن قورقوب که هر خبردن
 یلدیکر کترله سزه امداد ایدرلر (امدکم با نعم و بنین و جنات و عیمون) سزه انعام و بنین و جنات و عیمونله
 امداد ایدرلر (ان لی خاف علیکم عذاب یوم عظیم) قورقوبنکه سزه دنیا و یا آخرتده یوم عظیم عذابی
 ایشو سز زیراکه انعامه قادر اولان رب تعالی انتقمده دخی قادر اولور (قالوا ما علینا اوعظت ام لم تکن
 من الواعظین) هود علیه السلام دیدیلر که بر سزاویدرلر کبری عذابله تخویف ایت و کرلر تخویف
 ایتمه ایشو صدقده اولدیم سز حالانندن تحویل ایدرلر کلدرد (ان هذا الا خلق الا واین) ایشو بره کتور و دیکل
 شیئ دکل الا کذب اولیندر و یا خود ایشو بزم خاقمزد کل الا خاق اولیندر و یا اولور و بعت و حساب
 اولر اعترافد قبولور و یا خود ایشو بره کتور و دیکل دکل الاعادت اولیندر که سنک کی تر و بر و تسطیر
 ایدرلر دی و یا خود ایشو بزم اوزرینه اولدیم سز دین اولینک خلق و عادت بر ایدرلر که انلر اقتد ایدرلر و یا خود
 ایشو صدقده اولدیم سز موت و حیات عادت قدیمه در ناس انک اوزره اولقندن زائل اولرلر (وما نحن بمعبدین)
 صدقده اولدیم سز حالت اوزره عذاب اولنرلر (فکذبوه فاهلکاهم) اوله اوله هود علیه السلامی
 تکذیب ایدیلر بر دخی اول تکذیبیلر سببیه انلری ریح صرصره هلاک ایدرلر (ان فی ذلک لایة) بزم انلر
 بوفه لرده جبارین عمان ایدرلر عبرت واردر (وما کان اکثرهم مؤمنین) و الحال انلر اکثری مؤمن دکل
 ایدی اگر اکثری مؤمن اولسیدی برانلری هلاک ایدرلر ایشو و آیتده بواسته تخویف واردر که انلر عملی کی
 عمل ایشو لر (وان ربکم العزیز الرحیم) ربک جل شانہ کاه عصیان ایدرلر عزیر و یا کاه و طاعت ایدرلر

رحمہم (کذب نمود المرسلین) قوم نمود رسولی صالح علیه السلامی و سایر مرسلینی تکذیب ابتدای
 (اذ قال لهم اخوهم صالح الاتقون) انزل تنبیه قد اشتری صالح علیه السلام انله دیدیکه الله تعالی بدن
 قورقز میسر که انک غیره عبادت ایدرسز (انی انکم رسول امین) بن الله تعالی بدن سزه رسول امین
 (فاتقوا الله واطیعون) امدی الله تعالی بدن قورقوب سزه تبلیغ ابتدایکم انک اوامر و نواهی سنده بکا
 اطاعت ایدن (وما اناکم علیه من امر ان جری انی رب العالمین) اول تبلیغ اوزره سزدن اجرا ستم
 بلکه بنم اجریم معقرت ایتمکه حضرت رب العالمین عهده سنده در (انترکون فیما هاهنا امنین) شول
 صد تنده اولدیفکر خبره اشبوحیات دیناه موت و زوال و عذابدن امن اوزره بخدا ترک اولانی زعم ایدر میسر
 (فی جنات و عیون و زروع و نخل طاههاضیم) که جنات و عیون و زروع و نخله ترک اولانه سز که اول
 نخلان طلمی لطیف لیسند و غیره نخل لطفی چون وزیرا که نخل انادرو نخل نخل طلمی ایسه الطاهر و نخلتون
 من الجبال یونافار هین) و طاهرده یوت تب ایدر سز اول عملکرده ناعین فرحین اولدیغ کز حلاله
 (فاتقوا الله واطیعون) الله تعالی بدن قورقوب امرمه اطاعت ایدن زیرا که بنم امرمه اطاعت اکا
 اطاعتدر (ولا تطیعوا امر المرءین) یوخسه مشرکین امرنه اطاعت ایتمکه انظر طوقر کسینه ایدیکه
 نافع بی عقر ایدر (الذین یفقدون فی الارض و فیصلون) که انلری یوزنده شرک و عصیانله انساد ایدر
 الله تعالی انک امرنه اطاعت ایتمز (قالوا انما انت من المرءین) صالح علیه السلامه انلری دیدیکه من
 شول قومدنسکه مرار احمر اولنخله عقلمنه خال ایدر و بدو با خود طعام و شرابله معمل مخلوقنددن
 (ما انت الا بشر مثنا فانت یا ان کنت من الصادقین) من دکل الایزم کبی بشر من یروا یجوسن ملک
 دکلن امدی اگر بن الله تعالی رسول اولدیغ کده صادق ایسک قولان حدیثه بزه بر علامت کتور که سنی
 تصدیق ایدلم (قال هذه ناقة لها شرب و لکم شرب یوم معلوم) اوله اولسه انلر اقتراحله اشارت
 ایدر کلری صخره دن بر نافع عشره اخراج ایدوب عظمده انک مثلی ولد اولدندن صکره صالح علیه السلام انله
 دیدیکه اشبوا قرا حکز میبیه الله تعالی انک بنم صدقه دلالت ایدر اظهاریت دیکه نافع درکه آنکچون ماهدن
 نصیب وارد که انک جیمین شرب ایدردی و سز کچون دخی یوم معلوم شربی وارد امدی کدی شربکر اوزره
 اقتصار ایدوب اکثر بنده مزاجه ایتمکز (ولا تمسوه مایسوه فیاخذکم عذاب یوم عظیم) و اول نافع بی
 زخم ارسوله کرل ضرب و با عقر لمس ایتمکز که سزی یوم عظیم عذاب ای اخذ ایدر و روایت اولدیکه مسلط
 نام بر رجل شتی بر ضیقه دن بر اوق اوب نافع انک باغنه ایدر کوردی نافع ایدن و شیخک عودلر رجال و نساء
 و صبیانی رضاسیه قید اوز نام شتی انی عقر ایدر (فغروه ما فاصبحوا نادین) چون نافع بی صالح
 علیه السلامه شخافت ایدوب عقر ایدر کدیله عذاب نزولی خوفندن و با عذاب نزوانی کورد کلرندن جمعی
 نادم اولدیلرکن اول ندامت قوبه ایچون دکل ایدی (فاخذهم العذاب) اوله اولسه انلری عذاب موعود
 اخذ ایدر (ان فی ذلک لایه) اشبومذ کورده اعتبار اهلنه عبرت وارد (وما کان اکثرهم مؤمنین)
 حاله که انلر اکثری صالح علیه السلامه مؤمن اولدی اشبونده اشارت وارد که اگر انلر اکثری و یا نصی
 مؤمن اولسه انلری عذاب اخذ ایدردی (وان ربک لهو العزیز الرحیم) ربک جل شانها کا تخلف ایدنه
 انتقام ایدر بیحد و اطاعت ایدنه رحمت ایدر (کذب قوم لوط المرسلین) لوط علیه السلامی قوی
 و سایر مرسلینی تکذیب ایدر (اذ قال لهم اخوهم لوط الاتقون) شول وقتکه نسب اقدار شری لوط
 علیه السلام انله دیدیکه الله تعالی بدن قورقز میسر که انک امرنه مخالفت ایدرسز (انی انکم رسول امین)
 بن سزه الله تعالی بدن رسول و وحینه امین (فاتقوا الله واطیعون) امدی الله تعالی بدن قورقوب اوامر
 و نواهی سنی تبلیغ کز با طاعت ایدر (وما اناکم علیه من امر ان جری لای رب العالمین) ولی تبلیغ
 اوزره سزدن اجرا ستم زیرا که اجریم حضرت رب العالمین عهده سنده در (اتأتون الذکر ان من العالمین)
 اولادام بیندن ذکوری و طی ایدر میسر انا کفر تنده ذکور بنه غالب ایکن و با خود بو فاحشه اید
 سایر انسان و حیوان بیند مختصی ایدرسز (انما ذکرون ما خلقکم ربکم من انرا و اجکم بل انکم
 قوم خادون) هر یکر جل شانها سزه اجتماع ایچون مجانس کز اماندن خلق ایتمکدن ترک ایدر سز بلکه سز

حد شوم و تدن تجاوز لرسز شول حیثیتد که سایر نام بلکه حیوانات اوزره زیاده می اولدیکر و با خود اشبو
 جرمه بی ارتکابکر ایچون عدوانله وصف اولنخله احقاسن (قالوا انکم لاتقون) شول وقتکه نسب اقدار شری لوط
 دیدیکه با لوط اگر بنم یوز قورقز انکاردن منشی اولنسل قریه دن اخراج اولنلرندن اولورسن (قال انی
 لعمکم من القالین) لوط علیه السلام دیدیکه بن سزک عملکرده بعض شدید ایدر بنم کانکاردن ابعاد کرله
 وقوف ایدر دکان (رب نجی واهلی عما یعملون) یارب بنی واهلی انلرک عمل شوم و عذابدن نجات ویر
 (فجیناه واهله اجمعین) اوله اولسه برانک دعائمه اجابت ایدوب انی واهل یتقی و دینده اتباعی عذابدن
 انجاء ایدنک یحیاه لوطک قومته عذاب ایدردی (الایحوزانی الغابین) الاولونک ضرایبی عذابده
 با قیلرده تنذیر اواند یغندن انجاء اولنلر شول سیدنکه فاحشه به معینه و راضیه ایدی (ثم دمرنا الاخرین)
 بعده اخر بنی اهلک ایدنک (وامطرنا علیهم مطرا) انلرک بلادلرندن طشره بولنا نلر بنه سمادن طاش
 باغدر دق (فسامطر المنذرین) اول اندار اولنا نلرک یغمروری نه حرکت اولور (ان فی ذلک لایه و ما کان
 اکثرهم مؤمنین) اشبومذ کورده اعتبار اهلنه عبرت وارد و الحلال انلرک کبری لوط علیه السلامه مؤمن
 دکلیدی (وان ربک لهو العزیز الرحیم) ربک جل شانها اعداسی اوزره قهرله غابدر و اولیا سنه رحیمدر
 (کذب اصحاب الایکه المرسلین) اصحاب ایکه شعیب علیه السلامی و سایر مرسلینی تکذیب ایدر ایکه
 مدین قریه غیضه درانده ناسدن بر طاقه اولوردی شعیب علیه السلام انلرندن اجنبی ایکن انله بعث
 اولدی مدینه بعث اولند یقی کبی (اذ قال لهم شعیب الاتقون) شعیب علیه السلام انله دیدیکه
 الله تعالی بدن قورقز میسر که اکعصیان ایدرسز (انی انکم رسول امین) الله تعالی بدن بن سزه رسول
 امین بعث اولندم (فاتقوا الله واطیعون) الله تعالی بدن قورقوب بکا طاعت ایدر (وما اسالکم علیه
 من اجر ان اجری الا علی رب العالمین) انک اوامر و نواهی سنی سزه تبلیغ اوزره سزدن اجرا ستم زیرا که اجریم
 حضرت رب العالمین عهده سنده در ایشو ذکر اولنا بن قصه بی امورمذ کورده ایدر تصدیق دلالت وارد که
 مرسلینک بعضی مقصوده اوله اکا که حق تعالی بی نامه یلدره و اکا اطاعتله نواهی ایدر و عقابدن ایدر
 و یوامورده انیسامثقیق ایدر اگر چه بعض تمایزده مختلفین ایسه لمطامع ذنبه و اغراض دنیویه دن
 مرتبت اولد قاری حلاله (او فوالکلیل ولا تکونوا من الخاسرین) کبلی اتمام ایدر یوخسه نطفه فله حقوق
 ناسی اخسار ایدلرندن اوامکز (وزنوا باقساط من المستقیم) و میزان عدله وزن ایدر (ولا تبخسوا
 الناس اشیاءهم) و نامک حوقندن بر شی نقص ایتمکز (ولا تعزوا فی الارض مفسدین) بر یوزنده قتل
 و غارت و قطع طریقله فساد معی ایتمکز (واتقوا الذی خلقکم و الجبله الاولین) اول الله تعالی بدن
 قورقونکه اول سزی و خلافتدن سزی تقدم ایدر نلری خلق ایدر (قالوا انما انت من المرءین) دیدیکه
 سن مرار احمر اولنخله عقلمنه خال ایدر سزدر سن (وما انت الا بشر مثنا) و الحلال سن بنم کبی
 بشر سن ملک دکلن (وان نظنک لمن السکاذبین) و بنسقی دعوا کده کاذبلرذن ظن ایدرز (فاستطعنا
 کسنا من السماء ان کنت من الصادقین) امدی سمادن اوزریمزه قطعه یعنی عقوبت ایدر اکر دعوا کده
 صادقلرذن اینک (قال رب اعل ما یعملون) شعیب علیه السلام دیدیکه ربم جل شانها سزک کیل و وزنی
 نقص ایدر یککره و کرل مستحق اولدی کز عاقبه اعلدر حکم و شیبه انکدر دیرمه سمادن اوزریمزه عقوبت
 ایدر و با عذاب اخرله جزا قیلور (فکذبوه فاخذهم عذاب یوم انظله) انلر ایسه انی تکذیب ایدر اوله
 اولسه اقتراح ایدر کاری شی مثلنده دیدیکون اوزر لینه حر تسلیط اولوب حتی که نلری غلبان ایدر
 اول حالده بر حایه انله ظله اولدی جمعی انک مخنه اجتماع ایدر کده اوزر لینه ایش باغوب یا ندر یوم ظله
 عذابله اخذ اولندیلر (انه کان عذاب یوم عظیم) اول عذاب یوم ظله یوم عظیم عذاب ایدی (ان فی ذلک
 لایه) اشبومذ کورده کیل و وزنی نقص ایدر عبرت و موعظه وارد (وما کان اکثرهم مؤمنین) انلرک
 اکثری شعیب علیه السلامه مؤمن دکلیدی (وان ربک لهو العزیز الرحیم) ربک جل شانها عاصیله عزیز
 و مطیعله رحیمدر الله تعالی اشبومذ قصه بی اختصار و جبهی اوزره ذکر ایدر که پیغمبر صلی الله علیه و سلمه
 تسلیه و مرسلینی تکذیب ایدر نه تمذیبا اوله (وا به تبریل رب العالمین) اشبو قرآن عالمی خلق ایدن

رب تعالینک تنزیل ایشدیکدر (نزل به الروح الامین علی قلبک لتکون من المنذرين بلسان عربی مبین)
 که انکه امین وحی اولان جبریل علیه السلام یا محمد سنک قبلک اوزره نزول ایتدی تا که مخوفیندن اوله من
 هر شیدنکه فعل و یاز ترکی عذاب وودی اولور شول معنای واضح لسان عربیه کیم قومک انکه ملزم اولوب
 عدم قبوله عذر لری قالمیه و یا خود اذیت عربیه ایه تحویف ایدن انیدادن اوله سنکه انلر هود و صالح
 و اسماعیل و شعیب و محمد علیهم السلامدر (و انه لانی زبر الاولین) اول قرآنک ذکر و یا معنای
 کتب متقدمه ده ناستدر (اول یکن لهم آیه ان یعلمه علماء بنی اسرائیل) قرآنک حجتیه و یا محمد علیه السلامک
 نبوته علامت اولدیمیکه بنو اسرائیل علمای کتابلریده مذکور نعتیه انی تعریف ایده لری و یارب اواندیکه
 اهل مکه مدینه یهودیه یقه بریز صلی الله علیه وسلمک نعتندن سوال ایچون رسول کونردو کونردو یهودیلر که
 انک خروجی وقتی کله دروغ نعتی ذکر ایدیلر کاینا الله تعالی دیدیکه محمد علیه السلامک شایسته شکعی ایدر لار انلر
 ایچون علامت اولدیمیکه علماء بنی اسرائیل انلر کتابلریده ذکر اولندیغی متوال اوزره خبر ووردیلر امدی
 اول انک صدقنه کفایت ایدر (ولوزلناه علی بعض الاعجمین قراءه علیهم ما کانوا به مؤمنین) اگر بز اول
 قرآنی اعجمینک برینه انزال ایتدیلر که اول اساتده عجمه اولدیندن کلامتی تبیین ایتیندر و اول اعجمی
 قرآنی لغت عربیه نکه غیری اوزره انلر اوقه و سه فرط عذاب و استکار و یا عدم فهم و یا عجمه انباعدن اعراض
 و استکار لرندن اکایمان کنور میله ردی (کذلک سلكاه فی قلوب المجرمین) اشو متوال اوزره شرک
 و تکذیبی عربیک مشرک لری قلوبته ادخال ایدو (لا یؤمنون به حتی یروا العذاب الالیم) اوله اوله عذاب
 الیمی کور میخه اول قرآنی تصدیق ایتلردی (فیأتیهم بفتنه وهم لا یשמعون) اول عذاب انلر دنیاده
 و یا اخرتده فحشاء کور حالو که انک کلمسنه انلر شعوری اواز (فیقولوا هل نحن منظرین) نجس
 و تافه لرندن دیه لکه قولیدی بریز مدینه تا خیر و اها اولنسیلر که ایمانه کلوب تصدیق ایدیلر (افعذابنا
 یستهلون) بزم عذابمه استعجالی ایدر شول قوللر یه کیم اوزر یزه عذاب طاش یاغدر و دخی بزم ابعاد
 ایشدیک شئی کنورد و یا استلردی عذاب نزلنده نولد که استهال ایدر (افرایت ان من فاهم منین ثم یلهم
 ما کلوبو عدون ما غنی عنهم ما کانوا یجمعون) یا محمد کورور میسنکه اگر بز انلری نیجه ییللر نعیم طویلله متبع
 ایتسه و بز بعد انلر وعد اولند قری عذاب کله اول نعیم طویللری اول عذاب لری دفعنه و یا تحقیقنه مقید اولیه
 ایدی (وما اهلکامن قریه الا اهلها منذرین) هیچ برقریه اهلانی اهلک ایتدک الا انک رسول لری و ارایدیکه
 الزام حجه ایچون انلری اذار ایدر لردی (ذکر و ما کاظم الین) اشو انلر تذکره در بز ظالم لردن دکالرز که
 ظالم لک غیری و یا انذاردن اول کسه بی اهلک ایدو (وما نزلت به الشیاطین) اول قرآنله شیطاین
 تنزل ایتدی تنکیم مشرکین زعم ایدر لکه اول شیطاینک کهنه یه الهامی قیلندن اوله (وما ینفخی لهم
 و ما یسطیعون) اول شیطاینه هیچ صحیح اواز که قرآنله نزول ایدو (و اکانوا قدر نزلدخی اولر) انهم
 عن السمع لم یزولون) زیرا که انلر اهل سماه کلامتی استماعدن محجوبلر در زبر اکول مشر و طدر که صفات ذاتده
 مشارکت و فیضان حق قبول ایدر دکادر و احوال قرآن حقاین و مغیباتی مشرکدر که ملائکه نکه غیریدن تلقیسی ممکن
 اولدینندن انی قبول ایدر دکادر و احوال قرآن حقاین و مغیباتی مشرکدر که ملائکه نکه غیریدن تلقیسی ممکن
 اولر (ولم یأتهم الا من بعد من المذنبین) امدی الله تعالی ایلله اله اخر اتخذا ذی شکل که معذبلردن
 اولور من اگر چه انک عندنده کیم ایسنکه ابن عباس رضی الله عنهما ایدر الله تعالی اشو نکه غیری تحذیر ایدر
 زبر اکله یا محمد سن بکا ارم خلق سن اگر نندن غیری اله اتخذا ذی شکله عذاب ایدر دم مکیف که سنک غیری اوله
 (و ایدر عشرتک الاقرین) و عشرتکی الاقرب فالاقرب انرا یب زبر انلرک شایسته اهلک ایدر و ایدر روایت
 اولندیکه اشوایت نازل اولیچون پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم طور و بدیدیکه یام عشر قریش نفسلر بکزی الله
 تعالینک عذابندن اکایمان و امر نه اطاعتله قورتر بکز والا بکا قریشکیز مزه بر شیعی مفید اولر یا بنی عبد مناف
 یا عباس بن عبد المطلب یا فقیه عه رسول الله با فاطمه ذات رسول الله هر بریز کز نفسلر بکزی عذاب
 الامدن تخلیص ایدیکز یوخسه اکا مخالفتله بکا اتساکیز بر شیعی مفید اولر و اخضر جناحک ان انبعث من
 المؤمنین) مؤمنلر سنک اتباع ایدلر لاله لانه جانب و مواضع ایت یعنی انلر کیم ایمانه داخل اولفه مشارف اولور

وبالسان

وبالسان ایه صنی تصدیق ایدر (فان عصو لک قتل انی بری عما تعملون) اکسر سکا عصیان ایدوب اتباع
 ایتلر لسه دیلک که سنک ایشدیک کز شرک و معاصیدن برین (و توکل علی العزیز الرحیم) توکل ایت اول
 الله تعالی یه کیم اعدا صنی قهر و اولیا سنه نصره قادر اولور تا که سکا عصیان ایدو نکه و غیر سنک شرعی سندن کف
 ایده (الذی بر الذین تقوم و تقبلک فی الساجدین) که اول سنی تجمده و یا جمیع مهامک قیامک حجتنده
 و صلاتده قیام و رکوع و سجود و قعودله تقبلکی کور و یا خود احوال متبعیدن تصفحنده ترددکی کور و شول
 وقتنکه قیام لیلک فرضی نسخ اوایچون اول کیمجه اصحاب بیوتن طواف ایشدیکه انلر طاعانی کثرته حرصندن
 نه ایشدیکارین کور و ذکر الله و تلاوتله بیوت زنا بیده کی کبی دندنه لری ایشدیلر یولر لودی (انه هو السميع
 العلیم) اول سنک مقالتکی ایشدیلر و یشکی یلور (هل انشکم علی من نزل الشیاطین تنزل علی کل اقله انیم
 یاقون السمع و اکثرهم کاذبون) مزه خبر و بریزیمیکه شیطاین نه حالو کسبه تنزل ایدر امدی ایلر هر کذاب
 فاجره تنزل ایدر لکه انلر کهنه در ملائکه دن استراق سمع ایدر کارند نصکره کهنه یه القاء ایدر و الحال انلر
 اکثری کاذبلر در وقتا که قرآن شیطاین تنزلندن اولی صحیح دکل ایدیکنی بیان ایلدی انی تا کید ایچون انلر
 محمد علیه السلامه تنزل صالح اولدینن ابکی و جهم لاله اظهار ایلدی بری بو که انلر تنزل شریر کذاب
 کثیر الانم اوزره اولور محمد علیه السلام ایسه انک خلافتی ملا بسدر بریدخی بو که اول افا کون که کهنه در سبی
 شیطاینه القاء ایدر و علمده نکه صانلر ایچون اول شیطاینه دن ظنون و امارات تلقی ایدوب تحیلانلری حسنجبه
 اکاشول اکثری واقع مطابق دکل اشبابی ضم ایدر تنکیم حد بنده کلدیکه (اکامه یحفظها الینی فیکروها
 فی اذن ولیه فیزید فیها کثر من مایه کذب) شول کلمه که جنی انی ملائکه دن حفظ ایدوب وایسی کاهن قولغه
 قور کاهن ایسه اکابوز کذبندن کثری زیاده ایدر محمد صلی الله علیه وسلم ایسه انجیلن دکدر زبر اول
 مغیبات کثیره لا یحصادن خبر و بریزد که جمیعنک حقیقی ظاهر اولور و یا خود اول شیطاین ملائکه دن
 مسخو علربنی اولیالرینه القاء ایدر حالو که انلر اکثر اقواللر نده کاذبلر در زبر اکله ایشدیکار می ملائکه نکه
 سولیلدیکی نصف اوزره دکادر یا اول شیطاینک شرار لری ایچون و یا فهم و یا ضبط و افهامده قصور ایچون
 (والشرع ایتهمم الفاعلون) شعرا یه غاویلر اتباع ایدر که انلر مشرکون و یا شیطاین و یا سههه و یا شطار
 قریشدر محمد صلی الله علیه وسلم اتباعی ایسه انلر کبی دکدر اشوایت شول شاعر لر حقتده نازل اولور و که
 شعرو یا یوب محمد صلی الله علیه وسلم سولیلدیکی کبی بز دخی سولیزد بر لردی و پیغمبر عز صلی الله علیه
 وسلمی هجو ایدوب انلری استماع ایچون قوملر سنک مقهاسی انلر قتنه جمع اولوردی (الم تر انهم فی کل واد
 یحیون) کور من میسنکه انلر کلام اودیه سندن هر وادیده حیرت اوزره کیدر لری زیرا که کثر مقد ماتلری
 خیالاتدر که حقیقی اولر و اغلب کلماتلری عزیزق اعراض و قدح انساب و وعد کاذب و افتخار باطل و مدح
 من لا یستحقده در (وانهم یقولون ما لایفعلون) و انلر شعور نده ایشدیکار شئی ایشدیک دیوا و کنور
 (الا الذین امنوا و عملوا الصالحات و ذکرنا الله کثیرا و اتقوا و امن بعد ما ظلموا) الاشول شعرا یه غاویلر
 اتباع ایتلر که ایمان کنور و ب اعمال صالحه ایشلر و الله تعالی بی جود ذکر ایدر و اکنر اشعار لری
 توحیدده و الله تعالی بی شاده و طاعتده حثده اولور و هجوله کندیلرین هجو ایدر ناردن انتصار هر ادا ایدر لری
 اشوایت شعرا مؤمنین شایسته نازل اولور و شول سیدر نکه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم کلوب دیدیلر که
 یا رسول الله الله تعالی یلور که بز دخی شعرا یز زم حالیز نیجه اولور پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه مؤمن سبیلله
 و لسانله جهاد ایدر حسان رضی الله عنه یه دیردیکه قل و روح اقدس معنک شعرو یلکل که روح القدس
 نصرتی سنکه در و کعب بن مالک رضی الله عنه یه دیدیکه (اهجمم قوالذی نفسی بیده له و اشد علیهم من النبل)
 مشرکینی هجوایت اول الله تعالینک حقیق و نکه روحم انک یزنده در سنک هجول انلر نبلدن اشد در بعد شعرا
 کفار ابعاد اواندیلر که (وسیم الذین ظلموا ای متقلب ینقلبون) الله تعالی یه اشرک و پیغمبر عز صلی الله
 علیه وسلمی هجو ایدر نلر مونلر نده کفره قننی مرجعه رجوع ایدر لری ایدیکنی یلور لری
 (سوره النمل و هی ثلاث و تسعون آیه مکیه)

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(طس تلك آيات القران وكتاب مبين) اشبه سورته دك آيات قرآنك ولوح محم و تلك آيات بدر (هدى وبشرى
 للمؤمنين) اول مؤمنه ضلالتدن هدى وانى تصديق ايندله جنتله بشرى اولدني حاليه (الذين يقيمون
 الصلاة ويؤتون الزكاة) كه انلر نمازى تعديل اركان و رعایت اوقاتله ادا ايدرلر و ماللر ينك زكوت و برادر
 (وهم بالآخرة هم يوقنون) كه انلر آخرته ايقان ايدرلر براسكه مشاق عبوديته تحمل عاقبت خوفيله
 و محاسبه به و فوته اولور (ان الذين لا يؤمنون بالآخرة زينا لهم اعمالهم) شونلر كه آخرته ايمان كتورمزلر
 انلر اعمال قبيحه لرى تزين اولور كه لر ينه مجازات ايجون طول عروسهت رزقه تمسيع اولور لرحتى كه
 شم و انلر ينه اتباع ايدوب تكاليف شاقه دن فرار ايدرلر بوخسه فواحشنى تحسین و فعلنى امر له دكل
 (ثم يهيمون) اوله اولسه انلر ضلالتده متخیر و متردد اولورلر (اولئك الذين لهم سوء العذاب وهم
 في الآخرة هم الاخسرون) امدى اول و صله موصوفلر ايجون يوم بدرده قتل و اسرله سوء عذاب اولنوب
 آخرته زياده خاسرين اولورلر كه مشوبى فوت و عقوبتى تحصيل ايدرلر (وانك لتلقى القرآن من لدن حكيم
 عليم) يا محمد كه قرآن و پريلور اول الله تعالى عندندنكه امر نده حكيم و اعمال خفيقه عليه در
 (انزل موسى لاهل النار) يا محمد كه رات شول رقتيكه موسى عليه السلام اهليله مدينه
 مصره مسيرنده اهليله ديديكه بن ائش كوردم (ما اتيكم منها فخذوا) سزه اول ائش عندنده اولان دن طريق
 خبرين كتورين نيزا كه طريق دن طشه كتشدى (وا اتيكم منها فخذوا) (فما جاءهم فيها من نصطلون) و يا خود شعله
 نار مقبوسه ايدك كام كاندن ائش يا قوب ايسينه سز (فما جاءهم فيها من نصطلون) و يا خود شعله
 وقتا كه موسى عليه السلام اول ائش فتنه كلدى موسى عليه السلام ندا اولنديكه اول ناره قريب اولان
 كه ده و اول نار مكاتك حولنده اولان كه سده بركت قيلندى اول بركتله مراد امر عظيم قضاييله
 بشارتدر كه ان ارض شامك كنه بركت منتشر اولور كه اول امر دينى حدوثير كيم اول الله ائشك موسى به
 تكليمدر و انده معجزات ظهوريدر و اول خيرك بركتنى نشر ايجون انى اول بته نك اياعدنه ارساليدر و اول
 ناره مراد نور رب العزت و اول مباركه مراد موسى عليه السلام و انده كه ملائكة حاضر و ندر (وسبحان
 الله رب العالمين) اول الله تعالى رب العالميندر كلالى خلق كلامنه مشاهمتدن منز اولدى اشبوندا اولنان
 شيتك تمامنددر (يا موسى انه اتانا الله ان نزيل الحكيم) يا موسى بن اول الله تعالى بكم عزت و حكمتله
 موصوفم ديتلديكه اشبو جواد موسى عليه السلام شول قوله كيم بكا و يلين كيم دريدى خطابى
 ايشدوب خطاب ايدى كورمدى (والقى عصاك) الكدن عصا كى بره بر اقل برا عجبى بر حيه اولدى (فلما رآها
 من كاهن جانت الى مدبر اوله عقب) وقتا كه موسى عليه السلام اول عصا كى حيه خفيقه اهليله كى اضطراب
 و تحرك ايدر كوردى حالبوكه اول فرعون عندنده حيه كبريه غير اهليله ايدى موسى عليه السلام اردنه دونوب
 كندى خوفندن كاد و نوب يا قدى اكا ديتلديكه (يا موسى لا تخف انى لا يخاف لى المرسلون) يا موسى اول
 حيه دن خوف اتمكل زير الايقن دكلدر كه مرسلون بنم عندنده خوف ايدلر (الان ظلم نبيك حسنا بعد سوء
 فاتى غفور رحيم) مسكر مرسلندن اول كسه كه اندن صدور ائش ذنب سبيله نفسنه ظلم ايدم آدم
 دپوس و داود و اخوة يوسف كى صلوة الله عليهم اجعين و اول ظلمه دى نصره توبه ايليه امدى بنانى
 مغفرت و رحمت ايدرلر (وادخل يدك فى جيبك فخرج يدا من غير سوء) والكى درعك جيبنه قوبوب
 چيقارغل كه انى بر حسن بيا اولدني حاليه چيتار من (فى تسع آيات الى فرعون و قومه) فرعون و قومه
 طغوزايله و اول ايكى ايه مقارن طغوزايله مرسل اولديك حاليه ككلك اول عصا و ايددن غيرى بچورك
 افلاقى و طرفان و جراد و قمل و ضفادع و دم و ماللر ينك طمسى و بوايدده جذب و مزارعه
 نقصاندر (انهم كانوا قوما فاسقين) زيرا كه انلر قوم عاصى اولديلر (فلما جاءهم اياتنا مبصرة) وقتا كه
 موسى بنم طغوزايله ظاهره و بينه اولدني حاليه انلر كتوردى (فالوا هذا جحر مبین) ديديكه اشبو
 بر صردر كه محرومى اشكاره در (و جحدوا بها) و اول ايانى يلدكارند صكره انكار ايتديلر (وامتبعنهم)
 انفسهم ظلموا و انك صدقته و الله تعالى ايديكه ايقان ايدرلر ايكى اول انكار لرى نعلر ينه شر كه
 انلر ايتلر نزع ايدلر اولدنى حاليه (وا اتيكم منها فخذوا) و انلر ايتلر نزع ايدلر اولدنى حاليه

نجه اولور ديتلده اغراق و آخرته احراق اولور (واقدا ايندا داود و سليمان علما) بز داود و سليمان علمدن
 بر طاقته و بر دك كه اول علم حكم و قضا در (وقالا الحمد لله الذى فضلنا على كثير من عباده المؤمنين) و اول
 ايكيسى ديديكه الله تعالى به جدا اولسونيكه بى نبوت و كالبه و تسخير جن و انس و شياطينله و قهم كلام
 طير و بهائم و ملكه عباد و مؤمنندن كتير اوزره تفضيل ايديكه انلر بو خصال و برلمدى اشبو آيت علمك شرفنه
 و اول اجل نعمدن ايديكه دليلدر و علم و بريلن كنى عباد مؤمننك كتيرى اوزره فضل اوله (وورث سليمان
 داود) سليمان عليه السلام بابا بى داود عليه السلام نبوت و املك و باعلمه و وارث اولدى اشبو اشيايده
 انك مقامنه قائم و اوقافه سائر اولغلى دكل حالبوكه انلر اون طقوز كنى ايدلر ديتلديكه سليمان عليه السلامه
 داود عليه السلامه و بر ياندن زياده ربح و شياطين تسخير ايدلى و سليمان عليه السلام ملكده داود دن
 زياده و اندن اتضى ايدى و داود عليه السلام تبعده سليمان عليه السلام مدن اشدايدى و سليمان عليه
 السلام نعم الله داود دن اشكر ايدى (وقال يا ايها الناس علمنا منكم انكم اطعتم الله و اطعتموا سليمان عليه السلام
 الله تعالى نك نعمتى متشبه و اكا اعتراف و معجزه ذكر يله ناسى نصديقه دعوت ايدوب ديديكه ناس بزمه ق
 الطير تعليم اولندى و منطق و معارفه هر لفظدر كه انككه ما فى الضمير دن تعبير اولنه اول كرلر مفرد و يا مر كيدر
 و اصوات حيوانيه تخيلات نابه اولدني حيثيستن عبادات منزلتنده درظن اولور كه سليمان عليه السلامك
 بر حيوان صوتى ايشد بكنده قوه قدسيمه ايله انك تصويت ايديكى تخيلى و طلب ايديكى غرضى يلوردى
 اشبو قيلدندركه اول بر بلبله مر و ر ايديكه اول تصويت و هم رقص ايدردى ديديكه اشبو بلبله ديكه (اذا
 اكات نصف نمره فعلى الدنيا لعناء) چون نصف نمره ايدم دنيا اوزره دروس و ذهاب اولسون و فاخته بنى
 تصويت ايدرايشدوب ديديكه اشبو فاخته دير ككه (ايت الخلق لم يخلقوا) فوليدى بو خلق براد ايليدى
 ظن اولور ككه بلبلك انى ديمى شبع و فراغ بالندن ايدى و فاخته نك مقامات شدت و تالم قبيلندن ايدى
 (واوتينا من كل شئ) و انبيا و مملوك و برلديكى هر شئندن يعنى انلر و برلديكى اشيا نك كتيرندن بزدخى و برلديكى
 (ان هذا هو الفضل المبين) اشبو بزر و بريلن نعم كتيره بزدن غريبه و بريلن اوزره زياده ظاهر در سليمان عليه
 السلام دن اشبو قولك ورودى شكر و ثناء و جهمى اوزره ايدى بوخسه نخر و جهمى اوزره دكل روایت
 اولنديكه سليمان عليه السلام يديوزيل و اتى آى اهل دنيا نك جيعنه جن و انس و دواب و طير و سباعه ملوك
 ايتدى و هر شئ نطقك على و برلدى و زماننده صنایع بحيه احداث اولندى (و حشر لسليمان جنوده
 من الجن و الانس و الطير فهم يوزعون) سليمان عليه السلام ايجون جن و انس و طير دن جنودى جمع
 ايدلدى بره سيزنده كه اول انك صد دنده ايديكه انلر موق و هم جمع ايدلورلدى يعنى ايلور كيدر لرى منع
 اولور ديكه كير و به قلندرى انلر ايريشه تا كه بچين اولوب انلر دن كسه تخلف ايجم روایت اولنديكه سليمان
 عليه السلام معسكر نك طولى و كرك عرضى يوزر فرسخ ايدى و انك ذهب و ابريشدن طولى و عرضى
 بر فرسخ بر باطى و ارايديكه انى اكا چيلر نسج ايتشيدى انك و مطنه سليمان عليه السلامك التون دن
 منبرى و انك حوله التون و كوش كوشلر قورردى اول منبر اوزره سليمان عليه السلام و التون كوشلر انبيا
 و كوشلر كوشلر علماء و نورردى و انك حوله ناس و نامك حوله جن و جنك حوله شياطين طورردى
 و سليمان عليه السلامك باشى برابرنده هواده قوشلر قشاد اچوب كولكه اولوردى ككوشك حرن دن انى
 قوروردى و انك بساطنى امر يله باد صبا كوروردى صياح دن او يله دكين بر ابلق مسافه به و ايله دن
 اخشامه دكين اول دكلو مسافه به ايرزردى روایت اولنديكه سليمان عليه السلامك طولى و عرضى
 يوزر فرسخ معسكر ينك يكرى بش فرمخنده انس و يكرى بشنده و حش و يكرى بشنده طير اولوردى و اول
 معسكر اوزره قوار بردن ييك بيت دوزلشديكه او چيوزنده حره خاقونلرى يدي يوزنده سربه لرى اولورلدى
 ربح عاصف اول معسكرى قالدرو ربح رخا و يورردى بروقتده اول هواده معسكرنده جنوديله كيدر كن
 اكا و حى الهى كديكه سكاملو كشنده زياده ايله مكه خلايق دن هر كه شاكده برسوز سويليه الا اول
 سوزى سكا ايركورم ديتلديكه سليمان عليه السلام اول معسكرنده چور دن تورلر و مطبخلر ايتخاذا تخشيديكه
 انده انگلر و اشلر شورردى قدور عظاملرى و ارايديكه هر برينه اون جزو قوروردى (حتى اذا اتوا على وادى

الغزل) حتی بقایم که وادی الفلذ ایدر که اول طاقه و بارض شامه بر وادی کعبه را غل ایدی و دینلدیکه
 اول وادیده جنیلر ساکن اولور واده اولان غل اول جنیلر مرا کبیدر واول وادینک غل ذناب امثالنده
 ایدی لیکن مشهور اولان غل معروف اولان غل صغیر اوله (فالت غله) اول غل طاقه سنک ملکی
 ایکی قنادل وادی بر قوله عرجاه ایدی ای طاحیه ویا جزی ایدی اول غله دیدیکه (یا ایها الغل ادخلوا مساکنکم
 لا یطعمکم سلیمان و جوده و هم لا یستعرون) یا غل طاقه سی مسکنلر یکنه داخل اولان که سلیمان
 و جنودی سزی کسرا بون حالبوکه سزی کسرا یسه شعوری اولنلر را که شعوری اولسه انی ایدر دکلدر
 اول غله نل قولنی ریح سلیمان علیه السلام معنه اوج میل مسافه دن ایدر کوردی اوله اولسه سلیمان عامیه
 السلام جنودی حبس و وقت ایدی حتی که اول طاقه غل یوتلر نه دخول ایدر یلر فتمس ضاحکامن قواها
 سلیمان علیه السلام انی ایدر یجک انک حذر و تحذیرنه و یا قومنک مصالحنه امتداسنه تعجب و یا حق تعالی نل
 انی غله همتی ادرا که تخصیصنه مرورندن ضحکه شروع ایدر اولدنی حالد بسم ایدی بعده سلیمان
 علیه السلام رب تعالی انک انعامنه جد ایدوب (وقال رب اوزعنی ان اشکر نعمتک الی انعمت علی
 و علی وادی) دیدیکه بارب بکالهام ایکنه نمکه شکر ایدمکه انی بکاو والدیه انعام ایدلر سلیمان علیه
 السلام انده والدینی ذکر فی درج ایدی نعمتی تکثیر و یا نعمم ارادیلر براکه والدیننه اولان نعمت اکادخی
 نعمت در وولد اولان نعمت والدیننه اولان نعمت در خصوصاً که اول ولدنی اوله انک دعاء و شفاعة نفعظور
 (وان اعمل صالحا ترضاه) و عمل صالح ایشلم که سن اکاراضی اوله سن (وادخانی برحتک فی عبادلک
 الصالحین) و رحمتکه بنی جنده عباد صالحینک جلله سنه ادخال ایت (و تفرقه الطیر فقیال مالی لاری
 الیه هدم کان من القابین) سلیمان علیه السلام طیوری تطلب ایدیکه هدهدی کوره که اول هدهدلر لریسی
 ایدی انی انلر اراسته کور میجک دیدیکه بکاولدیکه طیور لک جلله سنده هدهدی کور مزیم که عجب نه اولدی
 یوخه اول غل یلر دغیر وقتا که هدهدلر غیبی سلیمان علیه السلام محقق اولدی دیدیکه (لا عذبه
 عذابا شیدا) والله بن اول هدهده عذاب شدیدا یم ریش و ذنبین یولوب کوننه قویم و روحه که یم غل
 و هوا دن امتناعه بحالی اولیه و یا انی فطرانه یولوب کوننه قویم و یا انی قصه قویم و یا انی مأوفندن ابرم
 و یا انی ضدی بربره حبس ایدم (اولا ذبحنه) و یا خود انی بوغز لیم (اولیا بنی بسلطان مبین) و یا خود
 بر بره ناله که یم اول انک عذرتی تمین ایده مفسرون هدهدلر سبب غیبتنه دیدیکه سلیمان علیه السلام
 بیت المقدس بناسندن فارغ اولدنی عزم ایدیکه ارض حرمه خروج ایده اوله اولسه انس و جن و شیاطین
 و وحوش و طیوری معکرینه بندروب حتی ریح انلری حرمه ایدر کوردی سلیمان علیه السلام ماشا الله
 حرمه اقامت ایدیکه هر کونده بشیک دوه و بشیک صغری و کرمی یک قیون قربان ایدردی بعده
 بر صباحن جنودیه مکدن جیقوب وقت زواله دکن صنعایه ایدر دیکه اول مکدن بر ایلن مسافه در
 انده بر ارض حنا کوردیکه حضرت و زهره می جان صفا و برردی دیدیکه اول ارایه انه غار قیلوب انده
 غذائه اول نزله مشغول ایکن هدهده عزم ایدیکه هوایه صعود ایده و اطراف دنیا به نظر ایدوب
 سلیمان علیه السلام اشغالی تمامنده یاتنده بولنه چون هدهده هوایه صعود ایدوب عین و نهاله نظر ایدیکه
 بلقیس بستان کوردی انک حضرت میل ایدوب فی الحال اکاهبوط و نزول ایدی انک امی به غور ایدی
 انده بر هدهده ملاقی اولدیکه امی عنقریب ایدی اول بغوره فاندن کلور فاندن کیدرسن دیدی به غور ایدی
 صاحب سلیمان بن داودله شامدن کلور یکنه اول انس و جن و شیاطین و وحوش و طیور و رباحل ملکدر
 عنقریب ایدی کرمه سنک صاحبکه ملک عظیم و برلش لکن بودبار عین ملک می بلقیس اندن دون دکلدر زیرا
 نعت بدنده اون ایکی یک فاندی اولوب هر فاند یوزرین مقابله موکادر کل سنن انک ملکته ایلنه ینکه
 کوره من بغور ایدی قورقار ینکه غماز وقتنده سلیمان علیه السلام صوبه محتاج اولوب بنی تفقه ایده
 عنقریب ایدی اشبو ملک نل خبرنا کا کور قورجیک انی مسرور ایدرسن اوله اولسه بغور کاما وقت ایدوب
 کندی حتی که باقیس و ملکته نظر ایدی اندن رجوع ایدوب سلیمان علیه السلام قننه کندی حالبوکه اوله
 رفتی جیقوب ایدندی رفتی کیرمشدی وقتا که سلیمان علیه السلام اول منزله نزول ایدوب غماز رفتی داخل

اولدی و الحال اول صومر بر ایدی انس و جن و شیاطین صودن سوال ایدوب انلردن یلور یولندی اوله اولسه
 هدهدی تفقه ایدیکه کا وودن سوال ایده زیرا که اول سلیمان علیه السلام صوبه دلی ایدی برالتنده کی
 صوبی زباجه ده کور بان صوبی کورردی قریب و کرک بهید ایدیکن یلور و صوابی موصی اکا خبر
 و برردی اولدخی اول موصی شیاطین صوبه قنجه فازدر ایدی برکسه ابن عباس رضی الله عنهما به دیدیکه
 هدهدلر یوخه صله مختص ایکن کورر سنکه برصی قوزاق قوروب انی از طیرا غله اوزر هدهده کور اول
 قوزاقی کورمز بوغانندن طویلو رحمت ندر ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دیدیکه بخان قضا و قدر ابر
 بصر کورمز عقل کیدر چون سلیمان علیه السلام اول حینده هدهدی یولدی غضب ایدوب حکایت
 یورلدنی منوال اوزره و عید ایدی و سید الطیر اولان عقیلی چاغردی بوساعده هدهدی یولوب قننه کور
 دیو یوردی همانم عقاب هوایه اوچوب هدهدی کوردی سوفا ایدوب سلیمان علیه السلام قننه کوردی
 هدهده کا قریب اولدنی قواضا باشتی فالدر و قورق و قنادلر بن سور یوانلردن یکا یوریدی سلیمان علیه
 السلام انک باشنه یاشوب انی کندی چکدی واکا تید ایدیدی هدهده دیدیکه یانی الله حضرت رب
 اله المین جل شاننه به حضورک وقتی ذکر ایت سلیمان علیه السلام انی ایدر یجک در یوب انی عفو ایدی
 (فکنت غیر بعید) چون هدهده آرزمان مکث ایدوب رجوع ایدیکنده سلیمان علیه السلام یوکونده
 قنده ایدلر دیو سوال ایدی (فقال احطت بما لم تحط به) هدهده دیدیکه یانی الله سنک یلادیکنل شی بیلمدن من
 و جنودک ابرمدیکه یمله بن ابرم (و جنتک من بانیای یقین) و سکا ولایت سباده دن خبر یقینه کلدن دیدی
 سباسم بلده و یا امم قبیله در روایت اولدیکه پیغمبر عزلی الله علیه و سلمه سباده دن سوال اولدنده
 دیدیکه اول برجل ایدیکه انک اون اوغلی و ارایدی التیسبیله تیمان و دزدیله تشاوم ایدردی (انی وجدت امرأه
 غلکم) بن برمر اوله مکه قومنه ملکه اولدیر که اول بلقیس بنت شراحیلدر که بعرب بن خطان نسلندن
 اولوب بابایی بر عظیم الشان ملک ایدی ارض ینک کلنه ملوک کنی ایرشدری باقیس دن غیری ولدی
 اولدیه نندن اندنصرکه ملوک کننه اول وارث اولدنی انامی جنبه ایدی (واوتت من کل شی) و اول باقیسه
 ملوک لایق اولور اموال و جنود و سایر اشیادن و برلشدی (و اجماع عرش عظیم) و انک انشاء جنسنه نسبه
 سر بر خضمی و ارایدی * دینلر که اول سر برالتوندن اولوب در و یا قوت اجر و زبرد خضر له بر صیغ
 اولمشدی اوزر نه بری بر ینک ایچنده یدی بیت شاه اولمشدی طول و عرض و ارتفاعی او و زردار و بر قوله
 سکسان ذراع ایدی (و جدتها و قومها یسجدون للشمس من دون الله) بن اول بلقیسی و قومی الله تعالی دن غیره
 کوننه عبادت ایدر یولدم (وزین لهم الشیطان اعمالهم) شیطان انلر کوننه عبادنلر بن و سایر اعمال
 قبیحه لرین ین ایدی (هدهده عن السبیل فهم لا یهدون) و اول انلری طریق حقدن صد ایددی
 اوله اولسه انلر طریق حقه کتزلر سلیمان علیه السلام بلقیسک حلی خنی اولدی بر حکمت ایچونکه الله
 نهالی انی اراده ایدی یعقوبدن یوسفک مکاتی خنی اولسی کی هدهده انک نسمه جودنی و معرفه الله
 عدم اهتداسنی انکار ایدی زیرا که الله تعالی اکا انی الهام ایدی سائر طیور و حیواناته معارف لطیفه
 الهام ایدیکه کی قریب اواز که عقلا کالهتد ایده (الایسجدوا لله) شیطان انلری صد ایدیکه الله
 نهالی به سجده ایچیه لر و یا انلر اعمال لرین تربین ایدیکه اکا سجده ایچیه لر و یا اهتدا اولنلر کا کاهده
 ایده لر و یا اول حینده هدهده انلر دیدیکه باقوم اکاه اولوب الله تعالی به سجده ایدلر (الذی یخرج الخبأ
 فی السموات و الارض و یعلم ما یخفون و ما یعلنون) که اول سموات و ارضه اولان غیبی اظهار ایدر و اول
 ایکیسی اهالنک سر لرین و جهر لرین یلور (الله لاله الا هو رب العرش العظیم) که اول الله جل شاننه دن غیری
 اله یوقدر عرش عظیمک بر عرش عظیم اجر ایلد اولی و اعظمیدر و یا انک جلله سنی بحیط در اشبو محله
 هدهدلر کلای غام اولدی (قال سنظر اصدقت ام کنت من الکاذبین) سلیمان علیه السلام هدهده
 دیدیکه تامل ایدلر که بزه خبر و بر دیککده صدخی ایدلر یوخه کا بلدی تمسین بعده منوال انی اوزره بلقیسه
 نامه یازوب خاتمه ختم و مسکا طمع ایدی اندن هدهده دیدیکه (اذهب بکنا فی هذا قاله الهم ثم قول عنهم
 فطر ما ذاب رجعون) اشبو نامه اید باقیس و قومنه کیدوب الملک انی کورجکی بر موشعه بر اقل هدهده انلردن

بر مکان فریبه تنی ایدوب انده نواری ایت بعده نظر ایتکه فوج اوزره رد جواب ایدرر اوله اولسه هدهد
 نامه بی اوب بقیسه واردیکه اول صمدان مارب نام ارضه کندوبه مخصوص قصر نده ارقه سی اوزره یاغش
 اوپورولدی واول قصر کونته قارشو برنجره سی وارا بدیکه بقیس کونشک طلوع اندن کور یجک اکا
 سجده به وارردی هدهد کلوب اول پنجره بی قنادیه قیادی اول سیدن بقیس کونشک طلوع بیلدی اندن
 طور دیکه کونته نظر اید اول حالته هدهد نامه بی انک اوکنه براقدی بقیس دخی نامه بی اوب او قودی
 خاتن کور یجک دتره یوب خضوع ایتدی زبرا که سلیمان علیه السلام ملکی خاتنده ایدی واول نامه بی
 کوندرین ملکه کنیدن اعظم ایدیکتی یلدی ودهد بر مقدار تاخر ایدوب طور ددی و بقیس سر برملکنه
 جیقوب او قودی وقومشک اشراقی اوچیزاون کسه ایدی انلری حضور یه جمع ایلدی (قالت یا ایها الملاء فی
 النبی کتاب کریم) دیدیکه یا اشرف بکابر کاکریم الله اولندی انک کریم اولسی یا مضمونشک ویا مسکن
 کرمیچون ویا مخیم اولدی ایچون انده یازاغدی که (انه من سلیمان وانه بسم الله الرحمن الرحیم الانعلاوا
 علی وافی مسلمین) کتاب ویا عنوان سلیمان ندر واول مکتوب ویا مضمون الله رحمن رحیم الله معنه مقارندر
 اشو ککله مقصود اولان بنم ارزیمه تکبر و تعظم و ترفع ایتمک ویا باکاجا بدن استماع ایتمک زبرا که ترک اجابت
 علوت کبر دندر و مؤمنین منافقین اولدیکنر حالده بکا کلک اشبو کلام غایت و جازیمه مقصوده دلالتی نه ایتده در
 زبرا که اول بیلدی مشتمل در که اول صانع ذات وصفاته صریح و التزام له الدور و ترفعن نه یدر که اول
 امردانلدر و اسلامه امر در که اول جامع امهات فضائل در و رساله سی اوزره محبت اقامندن اول اقتیاده امر
 ایتدیکه تقلیده دعوت اولیه (قالت یا ایها الملاء ائتونی فی امری ما کنت قاطعه امرای حتی تهمدون) بقیس
 قومشک اشارته واری اطلعه و قیلری تطبیسه واکامه وانه اقیام لرینه راعبه اولدی حالده دیدیکه
 یا اشرف اشبو امر مده استصواب ایتدیکنر شیئی بکا کرایدک هیچ بر امری بن من حاضر اولمخچه قطع ایدر
 دکلم اشبو قیلله انلردن استعطف ایتدیکه اجابتده کاه و انت ایدر (قالوا نحن اولوا قوه و اولوا بأس شدید
 و الامر الیک فانظری ماذا امرین) انلر کاجوابده یدر که براجاد والات و عدد و دخی نجات و شجاعت
 صاحبلی بر ومع ذلک امر سکا مو کلدرو زسکا مطیع لر اوزر بیکه بر شمله حکم ایتمز کور که بزم نه مر ایدرسن
 مقاتله و صلحنر قنغیسی دیرسن امر که اتباع ایدر ز مخالفت ایتمز و قنقا که بقیس انلردن مقاتله به میلی
 احساس ایتدی اول ایه صلحه میل ایدوب قوللرین تزییف ورایده خطالرین اراء و وجهی اوزره (قالت
 ان انزلوا اذ خلقوا قریه افندوها و جعلوا اعزاهلها اذله) دیدیکه بجان ملوک بر قریه به قهرله کبر سرلر
 اول قریه اهلنک عز برلرین نهب اموال و فخر یب دیارله ذلیل ایدر لر اشبو نکه انلر حربن عاقبتن ذکر ایلدی
 حق تعالی بقیس قولنی تصدیق ایدوب دیدیکه (و کذلک یعلمون) فی الحقیقه اول ملوک بویه ایدر لر
 ویا خود بوقیس کلانندن اولوب انکه ارادی سلیمان علیه السلامی ناکسته دخولن دفع اوله (وای
 مرسله الیم بهدیه قاطره یم رجع المرسلون) وبن انلر رسوللر مله هدیه کوندر که انکه ای اختیار ایدم
 اگر ملوکدن ایه هدیه بی اوب کیر و دوزرا کر انیادن ایه هدیه بی المزاندن بلاد مره خلل ایدر بعده نظر
 ایدر بیکه رسوللر نشیله رجوع ایدر هدیه بی الوری و یاد و ندروری و هب و غیری ایدر بقیس هدیه ایچون
 بشور غلام و بشور جاریه احضار ایدوب غلامه جواری لباسن و جواری به غلمان لباسن کیدردی
 و التوتون بشور زبانه و کومشدن بشور زبانه و بر حقه ایچنده دلنک بردر غیمنه ویتیه و بر خزه که اول اگری
 دلنشدی و یا اشپانی قومشک اشراقندن مندر بن عمر و نام رجه و بردی و قومندن عقل و رای اصحابی
 بر نبیره جانی اکاشم ایتدی و کوندر دیکه هدایای بر کاغده دقرا ایتدیکنر نص کرا کایاز دیکه
 اگر بی ایلک اشبو کوندر یلن غلمان و جواری بی بری برلندن تمیزات و حقه ده کی دره بی دل
 و خزه یا ایلک کور بقیس اول غلامه امر ایتدیکه ناه صوته مشابه صوته و جواری ایه رجال صوته
 مشابه صوته سولیه لر و صوته دیکه بجان اول رجه دخول ایدر مز کور که اگر کاغض به نظر
 ایدر به بیلک که اول ملکه و اندن او شکی زبرا که بن اندن اعزیم واکر بشاشت واطله نظر ایدر به بیلک که
 اول ملکه کوندر انلر اول فی مندر رسوللر نام ایدوب هدیه بکا ککله مندر

رسول هدایایله یوله کیددی هدهد اندن اول سلیمان علیه السلام اپردی ذکر اولشان ماجرا نکه جیه بی
 بر برو قوی اوزره کا خبر و پردی هدهد سلیمان علیه السلام جنیمه امر ایلدی حتی که التوتون و کومشدن
 دیلدی بکا ککله دیر دیر هدهد شول کندی نکل اولدی فی طقوز فریح میدانه اول لینه لر یسط ایدوب دیر دیر
 واول میدانک حوله دیوار یابوب اکالتون و کومش شرفه لر ایتدیلر بعده بروجرده اولان حیوانانک انواع
 عجایبندن کتوروب اول میدانه صف صفت ترتیب و ترتیب ایتدیلر بغده سلیمان علیه السلام سر بری وضع
 اولوب اوزر یه جیقوب جلوس ایلدی عین و یسار نه در دیرین کر سیر قورلدی اهل مراتبندن هر بری رتبه سجه
 کر سینه نزول قیلدی انس و جن و شیاطین و وحوش و سباع و طیور و اصناف خلایق صف صفت اولوب
 طور دیر وقتکه بقیسک رسولاری اول میدانه ایدر سلیمان علیه السلام ملکنه نظر ایتدیلر شول
 کور مد کاری حیوانلر التون و کومش اینه لر ووت ایدرر کتور دکاری هدایای تحفه ایدوب
 براقدره بعض روایانده ایدر سلیمان علیه السلام وقتکه اول میدانی التون و کومش لینه لر فرشه
 امر ایلدی اول رسوللر که جکی طریقه شول بیلر لر نیمه اولان لینه لر دکاه و اضعی لینه سز لیقودیلر چون
 رسوللر اینه لر موضعن خالی کور دیرلر حاله که انک ماعداسی مفروشه ایدی اول کتور دکاری لینه لر
 اول خالی موضعندن جیه قمار غله اتمه آمدن خوف ایدوب فی اول خالی موضعنه براقدرلر انصاف خلایق
 کروهنه اوغرا دیرلر صنفده درلر عیاتب کور دیرلر حتی که آخرده سلیمان علیه السلام ایدر اول انلر
 طلاق و بشاشتله نظر ایلدی و لطف و نصاحت و بلاغته مو یلدی اول رسوللر و قیسی مندر بقیسک
 نامه سن اکا و یروب هدایای عرض ایلدی اوله اولسه سلیمان علیه السلام غلمان و جواری بیخی
 تمیزده صو کتوروب یوزلر یکیزی و قوللر یکیزی یوکزدیدی جاریه اولان صوبی برالیله اوب اول برالینه
 قود یغند نصکره ای یوزینه اوردی و قوللرین یومقده صوبی قوللرینک ایچ یوزینه دوکدی اما که غلام
 اولان صوبی انانندن الدینی کبی یوزینه اوردی و قوللرین یومقده صوبی قوللرینک دیش یوزینه
 دوکدی وارضه به امر ایتدی اغز یه بر شمره اوب اول کتور یلن دره بی دلوب ایچ یور دی وصفه صافده
 اولور بر دوده یضا اول اگری دلنش خزه به ایچ یور دی بعده سلیمان علیه السلام هدایان اشبو اشپانی
 و سائرینی قبول ایتوب رد ایلدی (فلما جاء سلیمان قال اتمدونی بمال فانانی الله خیر مما یتهمکم بل انتم
 بهت بکم تفرحون) وقتکه بقیسک رسولی و یا هدا ایتدیک شی سلیمان علیه السلامه کادی سلیمان علیه
 السلام اول رسوللر دیدیکه بکا مالله امدادی ایدر من الله تعالی نکل شول بکا و پردی دین و نبوت و حکمه و ملک
 سزله کتور دیکنر اشپانن یادن خبر ایدر هدا یا کره بنم احتیاج یم یوقدر و عنده و فی دخی اولور دکادر بلکه سز
 هدیه کره و یونور زبرا که سزله کلک حیات دینان ظاهره مقصودر سز هدیه کره و یونور سز زبرا که انکله
 مالک زبانه اوله و اهدا ایلدیکنر اشپانیه دخی و یونور سز که اول سز یچون امشالکر اوزره افتخار اوله اما بنم
 مقصودم و حاجتم قومشک زکاتانی و یجوسیتی ترکاریدر (ارجع الیم فلنأتینکم بجنود لا قبل لکم بها
 و لنخرجنکم منها ذله و هم صاغرون) امدی یارمول شول کتور دیکک هدایایله بقیس و قومنه کتکل
 اگر مسلمین اولد لری حالده بنم قنقه حاضر اولر لر ایه انلر بر جنوده وارر زکاتلر کاه مقاومت طاقی و قابله به
 استطاعتی اولیه و انلری سیادن ذلیل اولد لری حالده جیه قمار زمع ذلک انلر اسیرومها ندر وقتکه رسول
 مندر سلیمان علیه السلام خبر یله باقیسه رجوع ایتدی انک ملک اولوب بی ایدیکتی یلدی یدر بیتدن
 ایچر ویه سر بری قوبوب قبول برکتدی و اوزر یه حار ملر تعیین ایدوب جنود یله سلیمان علیه السلام
 کندی انک قدومندن او کدن سلیمان علیه السلام بر کون سر بری اوزره جیقوب او قودی کورسه که
 ابراقندن بر جمع کتیر کور یوکور یلن سواد عظیم ندر دیو موال ایتدیکده دیرلر بقیس و جنود دیرلر سز
 اطاعت و انقیاده کور و اوله اوله سلیمان علیه السلام دیلدیکه الله تعالی نکل عظیم قدرته دلالت و کندی نکل
 دعوا ی نبوته صدقه اشارت ایدر علامت کورستوره و بقیسک عقله رتبه سن کوزه (قال یا ایها الملاء
 ایتکم یا تنی بر شهاب قبل ان یاقونی مسلمین) سلیمان علیه السلام جاساسنه دیدیکه یا اشرف قنغکر بکا
 بقیسک سر برین کتور و اول قومی مسلمین اولد لری حالده بکا کازدن اول زبرا که مسلمه اولد یغند نصکره

انی اخذ حلال د کادی تنکیم شرعزده دخی انجیلندرم کمر که رضاسیله اوله (قال عفریت من الجن انا انیک به قبل ان تقوم من مقامک وانی علیه اقوی امین) جندن برخیت ماردکه امی کوزی ایدی قدمی منتهای طرفی عندنده وضع ایدردی دیدیکه بن سکا اول سریری محاس حکومتکدن قیام ایدین کتوره بن سلیمان علیه السلام ایسه نصف نهماره دکن محاس حکومتکده او نورردی و بن اول سریری کتورمه که فوین وانده کی جواهر غیر به امین برقی نقص و کسر نسز سکاکی کتوره بن سلیمان علیه السلام دیدیکه بن انک اندن اسرع وقتده کلسی دیلر بن (قال الذی عنده علم من الکتاب) شول عندنده کتاب نزلدن و بالوح محو و ظندن علم اولان دیدیکه انی اول دین جبریل علیه السلام و باملا تکه دن بر مکرکه الله تعالی انکه سلیمان علیه السلامی تأید ایدی و یا خضر علیه السلام و یا سلیمان علیه السلام کندی رکن اکثر مفسرین دیدیلر که اول آصف بن برخیا درکه الله تعالی انک اسم اعظمین یلوردی صدیق ایدی سلیمان علیه السلام دیدیکه (انا انیک به قبل ان یرتد الیک طرفک) بن سکا انک سریرین کتوره بی طرفک سکا ارتد اندن اول اول سریری او کتده کوره سن سلیمان علیه السلام دیدیکه اگر انی اید یلورسن قتی سرعت ایدرسن آصف اکادیدیکه امدی طرفکی بین جانه ارسال ایت سلیمان علیه السلام انجیلن ایدوب آصف دعا ایدردی همدانم الله تعالی اکاملا تکه کوندروب حتی که رتالتندن سریری بری باروق کتوروب سلیمان علیه السلام او کتده قودیلر سلیمان علیه السلام طرفی دوندردین سریر او کتده یواندی حالو که انکه سریرک ما یینی ایکی ایلن مافه ایدی (قالا اراهه متفرعنده قال هذان فضل ربی لیلونی اشکرام کفر) وقتا که سلیمان علیه السلام بقیه بن سریرین قشند حاصل کوردی الله تعالی انک عباد مخلصینی طریقه سی اوزره نعمتی شکره طنی ایدوب دیدیکه اشوریم جل شانه نک بکا محض فضه اندر یوخسه بنم استخاره اقله دکادر تا که بنی اختیار اید کیم انک یونعمته شکر ایدوبین حول و قوت نسز می انی اندن افضل کوروب حقنه قیامه و یا کفر انی اولورم کندی اراده یولوب ادا و اجده قصوریه (ومن شکر فانه یبسه کرافقه) اول کسه که شکر اید انی تسبیحون ایدرز برا که انکه نعمتک دوام و مزیدی استجیلاب ایدروانی وصیه کفر اندن فقط ایدر (ومن کفر فان ربی غنی کریم) و اولکه شکر ایدر انکه شکر ندن غنیدر شا کرو کافره انعامه کیدر (قال تکر و الله اعلم شانه نظر اتمندی ام تکر من الذین لایم تدون) سلیمان علیه السلام دیدیکه انک سریری اولکی هیئتندن تغییر ایدل اعلاسی اسفل و مقدمه مؤخر و اخضر مکانه احمر و احمر مکانه اخضر قلغه کورمه که سریری معرفته اهتدا ایدردی یوخسه اکادیا جواب صوابه اهتدا ایتزی و بالله تعالی به وره و نه ایمانه اهتدا ایدردی و یا ایتزی و هب بن منبه و غیر ایدر شیاطین خوف ایدیلر که سلیمان علیه السلام بقیسی تزوج ایدوب بقیسی اکامرا جینی افشاء اید و اتدن برولد وجوده کلوب ایدا تسخیردن منفک اولیه راویه اولسه اکاننده امانه اندن سلیمان علیه السلامی تفریق قصد ایدوب دیدیلر که انک عقلمه خلل وارد و یا بنی جارک حافری ککید و ساقری قلیدر اکابانه سلیمان علیه السلام دیدیلر که سریری تغییره عقلمه اختیاریده و صرح بناسیله ساقری کوره (فلما جاءته قبل اهکذا عرشک قالت کانه هو) چون بقیسی سلیمان علیه السلام قشده کادی اکادیدیکه سریرلن یولمیدی دیدیکه کانه اولدرنم دبدی کذب خوفیه انکه سلیمان علیه السلام انک کال عقلنی ییلدی زیرا که نه اقرارونه انکار ایدری دیدیکه اکسر منک امری منته اولدی زیرا که اول انی بریتده یقومندیکه انی بیوت چوره المندی و قبولی برکتوب کیدلندی اکادیدیکه یوسنک کندی سریرکدر بقیسی دیدیکه (واوتینا الهم من قبلها وکامسین) اشو حالندن اول الله تعالی انک کال قدرتنه و سنک صحت نبوتک بزه علم و بر یلوب اکاطمین اولشدل دیدیکه اشو سلیمان علیه السلام وقوی قولندندر که انی بقیسیک جوابه عطف ایدیلر که زیرا که الله تعالی به وره و نه ایمانی اولد یقنه دلالت وار شول حیثیتنکه اول انک سریری اولسن واحضار اولسن تجویر غلبه تجویر ایدی و دخی شول معجزان اولسن که اکال الله تعالی بن غیر احد در اوایه وانی انیمایدل اظهار ایلیم (ومده اما کانت تعبدن دون الله انها کانت من قوم کافرین) و انک کوشه عبادتی انی اسلامه تقدمدن منع ایدی و یا خود الله تعالی اکایمانی توفیقیه کوشه

عبادتدن انی منع ایدی بقیسیک الله تعالی انک غیر به عبادتی زیرا که نشوی اظهار کنه یبسنده ایدی و قنا که شیاطین بقیسیک ایاقری جارک حافری ککید و ساقری قیایدردی سلیمان علیه السلام ذم ایدیلر سلیمان علیه السلام دیدیکه بقیسیه ایاقری و ساقری کشفنی سوا الفسز یله شیاطینه امر ایدیلر که انک چون بر صرح بنالیده لکه اول زجاجدن بر قصه و یا بیت ایدیکه یا ضلغندن و کبی کورینور ایدی دیدیکه اول صرح صحن دارده ایدی انک الله صاقدوب ایینه در یاد و بانندن بنک وضه سادع و غیر صالیو پردی بعده سلیمان علیه السلام سریری انک صدرنه قویوب اوزرینه او نورردی و عادت اوزره جن و انس و طیوری بری برلرینه طور غردی (قبل لها ادخلی الصرح لما رآته حبه حبه کشفه عن مافیه) و بقیسه اول صرحه کیرک دینلدی بقیسی انی کور بجل ماعظیم ظن ایدوب ایکی ساقی کشف ایدی حتی که سلیمان علیه السلام انک ایاقری کوردیکه اول عضوده احسن نامدن ایدی الا یوکه ساقری قللی ایدی سلیمان علیه السلام اندن بصرین صرف ایدوب (قال انه صرح عمردن قواریر) دیدیکه اول مافظن ایتدیکل زجاجدن دینش صرح ملسدر یوخسه ماعد کدر اندن سلیمان علیه السلام انی اسلامه دعوت ایدی بقیسی دخی اکا اجابت ایدوب (قالت رب انی ظلمت نفسی) دیدیکه یارب نسیمه ظلم ایتدم منک غیر به عبادتله و یا سلیمان ظلمه ز راطن ایتدم که اول بی مافظیه اغراق مراد ایتش اوله (واسلمت مع سلیمان لله رب العالمین) و سلیمانک بدیل و یا دینی توحیدده اخلاص ایتدم که الله جل شانه به اسلامه انقیاد ایتدم بقیسیک اسلامه نصکره کی امرنده مفسرین اختلاف ایدیلر که انی سلیمان علیه السلام کندی تزوج ایدردی یوخسه همدان ملکی ذاتن رجلی تزوج ایدردی اما انی سلیمان علیه السلام کندی تزوج ایدردی دینلن قول اوزره انک ساقری قللی اولد یغندن کراهت ایدوب شیاطینه انک کیدر مننه علاج سوال ایتدکه دیدیلر که بنی سکا فیه یضا کبی ایدلم اول سیدن نوره و جام احداث ایتدیلر وقتا که سلیمان علیه السلام انی تزوج ایدردی به ملوکتی اوزره انی تقریر ایدوب ارض یمنده انک چون جنیه اوج حصن بنالیدر دیدیکه اول سلیمان و یسرون و غمخاندن و سلیمان علیه السلام هر آید بر کره مباحن شاهدن قالوب انخسار اولدین اکوار و اوچگون انده قلوب بعده کیر و شاه کیدردی و اتدن برا و غلی اولدی و به ضیلر دیدیکه بقیسی اسلامه کچیک سلیمان علیه السلام اکادیدیکه توفه کدن برکته بی اختیار ایتدم که سی اکازو یچ ایدم اولدخی همدان ملکی ذاتن بی اختیار ایدوب بقیسی اکازو یچندن کیر و یمنه کوندردی و زوجینی یمن اوزره تسلیم ایدی (وقد ارسلنا الی عودا خاهم صالحان اعبدا لله) بر عوده فردا شلری صالح علیه السلامی ارمان ایتد که انلری الله تعالی بی توحید و طاعتده دعوت اید (فاذا هم فریقان یختصمون) انرا یسه ایکی فریق اولدیلر بر فریق مؤمن و بر فریق کافر اولوب بر فریق حق بر مله در دیو فریق آخره اختصار ایدیلر (قال یا قوم لم تستجیلون بالسیئه قبل الحسنة) صالح علیه السلام دیدیکه یا قوم نیچون عقوبته استجیلاب ایدوب بزه ابعاد ایتدیکل شیئی کتوردیر بر توبه دن اول که انی عقاب نزواته تأخیر ایدر بر شول اعتقاده کیم انک ابعادی صدق اولدینی تقدیر اوزره عقابک نزولی عندنده توبه ایدر زاول بزه منع ایدردی کفر لری اوزره اصرار ایتدیلر صالح علیه السلام انلری اول اعتقاده جهول و خطا ایتدکله اشاره ایدوب دیدیکه (لولا تستغفرون الله لکم ترجون) سزه عذاب نزولندن اول توبه اید الله تعالی بن مغفرت طاب ایتدکله رحمت اولنه سز ز برا که عذاب نزولنده توبه قبول اولمز (قالوا الطیرنا بک و یمن معک) دیدیلر که یا صالح بر سنکاه و سکا تابع اولنله تشاوم ایدر زاشو دینی اختراع ایدلن بر و شداندن قورتلدق (قال طائرکم عند الله) صالح علیه السلام دیدیکه خیر و شردن سزه ابر یسن الله تعالی انک امریه در اول تقدیر ایدوبدر (بل انتم قوم نفثون) بلکه سز بر فوسر که سره و ضربه نفاقیه اختصار اولنور سز (وکان فی المذیبه تسعة رهط یفسدون فی الارض و لای یصلحون) مدینه نموده که اول جبردر انراقری اناس سندن طقوز کسه و ایدیکه بر یوزنده شانلری شوب اصلاحدن خاص انساد ایدیکه انرا ناقه نک عفرنه اتفاق ایدلر و کدر تسلی قدرین سالف ایدی و روایت اولدیکه اول طقوز مفسد لردن قدر ابن سالف و مصداق بن دهر ناقه نک مری اوزره طوروب مصداق براوق ایل ناقه بی دوشردی و قدر

بوغازدی بعده در پس صوب اتنی اولدی یلر اوله اولسه صالح علیه السلام انله هلاکله و عید ایتدی
 والوانلری تغییر اکی علامت بیان ایتدی (قالوا تقاموا بانته لتبینته واهله ثم لنته وان لولیه ما شهدنا مهلاک
 اهله وانا لصادقون) اول بری برلرینه دیدیلر که متعاسمین بالله اولدیفکر خالده وفاق ایدک که کجه اولدیفکرده
 اکسزین صالحی واهلنی باصوب اولدوره لم بعده انک دمنی طلب ایدنه دیلمک برانلرک هلاکی موضعه حاضر
 اولدق فکیرک برانلری اهلکله ولی ایتمش اوله ویزیم اندن خبریمز یوقدر سوزمزه صادقلر (وسکروا
 مکر او مکر نامکر اوهم لایشعرون) اشبوطریق مذکور اوزره صالحی بفته قتلنه قصد ایلد مکر ایتدی لر
 بزخی انله مکر لر یکن جزاسن ایتدک انی هلاکارینه مسبب ایتدکله و الحال انلرک اکا شعوری یوغیدی
 ابن عباس رضی الله عنهم ایدر حق جل و علا اول کجه صالح علیه السلام دارنه حراست ایچون ملائکه
 کورندردی چون اول طغوز کسه یالک قیلرله صالح علیه السلام دارنه کلدیلر اول ملائکه انلر اوزره
 طاش اغردیلر طاشی کوردر ملائکه کی کوردر زردی حتی انلرک طاقوزی بیلد قتل اولدیلر * روایت
 اولدیکه صالح علیه السلام کجورده تبعده مسجدی وارایدیکه اید قیلوردی دیدیلرک صالح زعم ایدرک
 اوچکونه دکن بزدن فارغ اوله امدی اول اوچکون کچمدین برانندن واهلندن فارغ اوله لم دیواول شعبه ایدی
 قتله واردیلر اوزرلرینه بر صخره ایوب انلری باصددردی انلرک باقیسی ایسه اما کنلرند هلاکله اولدیلر (فانظر
 کیف کان عاقبة مکرهم انادمز نا هم وقومهم اجمعین) نظر ایتدک مکرلر یکن عاقبتی نیجه اولدیکه انلری
 وقوملر بنی جیهنی اهلکله ایتدک یا صیحه جبریل علیه السلام ویا نار احراقله کیم اول برانلرندن چقدی
 (فذلك یوتهم خاویه بما ظفوا) اشبوخربه انلرک یوتیدرک ظلملری سیبیله خایله درو یا ساقطه مندمه در
 (ان فی ذلک لایة لقوم یعلمون) اشبوخرمز کورده عبرت واردرک شول قوم بزم هر شیشه قدر غز اولدیغن
 یایوب متهظ اولورلر (وانحینا الذین آمنوا وکانو یتقون) وصالحی وائکله اولان مؤمنلری انجاء ایتدک که
 انلر کفر و معاصیدن انقایدلرلر (ولوط اذا قال لقومه اتا قون الفاحشة وانتم تبصرون) ویز لوطی دخی
 قریبندار سال ایتدک ول انره دیدیکه سز لوطی ای ایشلر سز حالیکه سز انک غشی نی یاور سز و با شعی ییلور
 کشینک اقرانی ایتدرو یا خود اول فاحشه بی ایشلر کده بری بریکزدن صافتر اشکاره ایدر سز اول ایسه
 انخشدرو یا خود سزدن اول کچن عصاتک انا فی کوررکن منتهی اولر سز (وانکم لتأتون الرجال شهوة
 من دون النساء) سز نسانن غیری رجاله شهوتله جماع ایدر سز و سز حرث ایچون خلق اولنان نسایی ترله
 ایدر سز حالیکه جماعله مراد اولان طلب نسا در یوخه قضاء و طرد کار (بل انتم قوم تجهلون) بلکم سز
 بر فعل ایدر سز که انک سوء عاقبتن تأمل ایتر سز (فاکان جواب قومه الا ان قالوا اخرجوا آل لوط من
 قریبتکم انهم نامس یطهرون) لوط علیه السلام قومندن جوابی و اولدیکه لوط واهلنی قریه کردن چیقارلرک
 بزم افعالزندن و یا انلرندن قتره ایدرلر بزم فعلز ایسه انلرک زعمنده قزدر (فانحیناه واهله الا امرأته قدرناها
 من الغابرین) اوله اوله لوطی واهلنی انجاء ایتدک الامر امدنی عذابده یا قیلرندن اولسن تقدیر ایتدک
 (وامطرنا علیهم مطرا فاصمطرا المنذرین) واول قومک اوزر بزمه حجاره امطار ایتدک شول رساله انذار
 وانبوایمانه کلینلرک مطری نه جرکین اولور (قل الحمد لله وسلام علی عباده الذین اصطفی) الله تعالی شول
 کال قدرتنه وعظمت شانه دلالت ایدر قصه لری حکایت ورسول کرامتی تخصیص ایتدیکی آیات کبرانی تذکار
 واعدا لری اوزره نصرتی اخبار دصکره رسول محمد صلی الله علیه وسلم امر ایلدیکه اکا جد وخیار خاقنه
 سلام ایدنه تاک اول شکر اوله اکا که انله انعام واحوالارندن بیلدیکنی اکا اعلام ایلدی و تاکه انلرک فضلنه وحق
 وتندملر بته وندیده اجتهادلر بته عرفان اوله ویا خود لوط علیه السلام امر ایلدیکه قومنک کفره منی
 اهلاکی اوزره اکا حد ایدنه وفواحدن عصمتله واهلاکدن نجاتله اصطفا ایتدیکی عبادنه سلام ایدنه اشبو
 تعلیم حسندر اول که کیم بر علم مفاد و موغظه و خطبه بیانته شروع اراده ایدنه وکذلک هر حادثه
 وامرزی خطرده تحمید و سلام ذکر لیتدک ایدنه بعده استقامتله و فاعلنه تحمیل و حاللری انستزاه طریق
 اوزره دینلرک (الله خبرنا بامرکون) الله تعالی می خبر ایدر یوخه اکا اشراک ایتدکاری آیه لری
 معلومدرک اول اشراک ایتد کلرند خبر یوقدر امدی الله تعالی کند و به عبادت ایدنله عذاب نر و انده برنی مفید

اولر بعده الله تعالی انار رحنی اولان خیرات و منافعی عدا یوب دیدیکه (امن خلق السموات والارض)
 اصول کائنات و مبادی منافع اولان سموات وارضی خلق ایدن الله تعالی می خبر ایدر یوخه اکا اشراک
 ایتدکاری آیه لری (وانزل لکم من السماء ماء فانتم تساهبه حدائق ذات بهجة) وسز کچون سعادن مطر
 انزال ایتدی وائکله سز حدائقیم به انبات ایتدک که اول مختلفه الانواع متباعدة الطاءدر (ما کان لکم
 ان تبتغوا شجرها) اول حدائقک اشجار فی انبات الله تعالی دن غیری سزه وکرک اشراک ایتدیکه کز
 معبودلر کزه صالح ولاق اولدی (والله مع الله) الله تعالی دن غیری اله وارمیدرک اکا قرین وشریک
 قیلنه حالیکه اول خلق و تکوینده متفرددر (بل هم قوم یهدلون) بلکم انلر بر قومدرک حقدن عدول
 ایدرلر که اول توحیددر (امن جعل الارض قرارا) ارضی انسان ودواب ایچون قرار کاه خلق ایدن
 الله تعالی می خبر ایدر یوخه اکا اشراک ایتدکاری (وجعل خلاها انهارا) واول ارضک اوامطنده
 انهار جاریه قیلدی (وجعل انهارا رواسی) واول ارض ایچون جبال نوابت قیلدیکه انده سعادن تکون ایدر
 وائک حصیضندن منافع نبعان ایدر (وجعل بین البحرین حاجزا) بحر عذبله بجر مالح ویا خلیج فارس
 وخلیج روم بیننده متر قیلدیکه بری برینه قارشمیه (والله مع الله) الله تعالی به قرین اله وارمیدرک
 انک صنعتنه معین وظمیر اوله (بل اکثرهم لایعلمون) بلکم انلر الله تعالی کون حدائق بیلد کلرندن اکا
 اشراک ایدرلر (امن یحبب المضطر اذا دعاه) شول مرض ویا قرو یا بر حادثه مسبیله النجاء ودعاء ایدنه
 اجابت ایدن الله تعالی می خبر ایدر یوخه اکا اشراک ایتدکاری (ویکشف السوء) وضرر و پریشانی
 انساندن کیدرر (ویجعلکم خلفاء الارض) وسزی بر یوزنده خلفاء قیلور سکاسنی واندن نصر فی سزدن
 اوکدن کچلرندن توریلر (والله مع الله) الله تعالی به قرین اله وارمیدرک اشبونم عامه و خاصه ایلد سزی
 احاطه ایدنه (قلیل لا ماتذکرون) انک الانبی ذکر قبل ایلد کز ایدنه سز (امن یمدیکم فی ظلمات البر والبحر)
 شول کجه ظلماتده بر و یجرده فجوم ایلد وعلامات ارضله سزه هدایت ایدن الله تعالی می خبر ایدر یوخه
 اکا اشراک ایتدکاری (ومن یرسل الیاح بشرا ین بدی رحته) و یغموری اوکجه ییلر کوندر
 (والله مع الله) الله تعالی به قرین اله وارمیدرک یونک کبی امورده قادر اوله (تعالی الله عما یشرکون)
 جمیع اشیا بی ایجاد ایدن الله تعالی خلق شول مخلوق عاجز مشارکنندن منز وعالی اولدی (امن یدأ الخلق
 ثم یریدنه) اولکه خالق عدمدن وجوده کتور ووب آخرتده انی اعاده به قادر اولان الله تعالی می خبر ایدر
 یوخه اشراک ایتدکاری (ومن یرزقکم من السماء والارض) وسزی اسباب معاویه وارضیه ایلد رزقنده در
 (والله مع الله) الله تعالی به قرین اله وارمیدرک اشبو اشیا بی ایشلیه (قل ها تو ابرهاتکم ان کنتم صادقین)
 دیکلر که الله تعالی دن غیری اشبو اشیا دن برنی ایشلرک قادر اولور اید بکنه برهاتکزی کتورلر اکراشرا ککزده
 صادقلر ایتدکزی برا کال قدرت الوهیتک لوازمندند اشبو آیاتده کی استقامت یویچ ایچوندر یوخه استرشاد
 ایچون دکل (قل لایعلم من فی السموات والارض الغیب الا الله) سموات وارضده غیبی الله تعالی دن غیری
 احد ییلر (وما یشعرون ایا ین یعثون) حالیکه نوقتده بعث اولنه جفاقرین ییلر اوله اولسه غیبی نیجه ییلورلر
 پس بواجلدن عائشه رضی الله عنده ایدیکه برکسنه که محمد صلی الله علیه وسلم ایرنه ده اوله حق اشیا بی یاور زعم
 ایدنه الله تعالی به افتراء عظیم ایدر (بل اذارک علمهم فی الآخرة) علملری کامل اولوب آخرت حدوتنه دخی
 لاحق اولدیکه نوقت اولور اید بکن ییلر (بل هم فی شک من مهابل هم مناعون) بلکم انلر آخرتدن شک
 اوزره درلر قیلر یوقدر کاهی انی اولور وکاهی اولمز دیرلر بلکم انلر اعی القلبدر بصیرت لریک اختلا لایچون انک
 دلائل ادرالک ایتدلر (وقال الذین کفروا انذا کاتر ابوا وانا اننا نخرجون) بهی انکار ایدن کافرلر دیدیلرک
 بزورکله ابوا من تراب اولدیفکر دصکره قبور دن چیقارمی بر حال قنادن حال حیاته ایردی بر (انقد وعدنا
 هذا نحن وآباؤنا من قبل) اشبو بنی بزوزدن اول ابوا من وعد اولنسنسز (ان هذا الا ساطر الاولین)
 اشبو دکل الاولینک احادیث واکا زیدر کیم الاریلد یازمشلدر (قل سیروا فی الارض فانظروا کیف کان
 عاقبة المجرمین) دیکلر که بر یوزنده سیر ایدوب شول تکذیبله جرم ایدنلرک عاقبتی نه حاله ایدر بکن عین بصیرتله
 کورلر ایلر میرمینله تعبیرده و منلر جراثم ترکنه لطفله تنبیه واردر (ولا تحزن علیهم) انلرک تکذیب

[illegible]

و هله ده تكد جي ايتدي بكنز حالو كه انك تصديق و با تكد يينه لائق ايده بكنه نظر و فكر له علم كن احاطه ايده
 بوند نصكره نه عمل ايتدي بكنزدي و با قنعي عمل سزي ايمان دن منع ايدلي و الحال ايات و رساله ايمان پر سه
 تكد ييدن غيري عمل ايتدي بكنز اسب و فو بيخ طرفي اوزره استه هاندرو و حمله تيكيدور و انزه اعلام مدر كه
 الله تعالى انك تكد ييب اياندن غيري دنيا ده عمل ايتدي بكنز نه علم درا ويله اولسه بزنسك ايا تكي تصديق ايتدي
 ايدى ديكه قادر اولدوب تكد ييلرى معين اولور (ووقع القول عليهم بما ظنوا فهم لا ينطقون) و عذاب
 موعود شول ايات الهى تكد ييله اولان ظلمرى سيبيله اوزرله واقع اوله انرا يسه حجت و اعتذار ايله
 طبقه قادر اوليله عذاب موعود انزى نقطه دن اشغال ايتيميله و با اغزلى مهر ليله (المير وانا جعلنا
 الليل ليسكنوا فيه و النهار بصرا) اهل كه اعتبار له نظرا عز لميكه بركيه بي خلق ايتدي كه انده نوم
 و قرار له سكون ايدو و نه اري خلق ايتدي كه انده كسب و تجارت طرفين كوره رتا كدو ايا له انزه توحيد
 متحقق اوله و حشر كجواز نه و رسك بعثته ارشاد اوله (رر برا كه نور و ظلمت وجه مخصوص غير مهي يذانه
 اوزره تعاقب اولمز الا قدره قاهر ايله اولور و اول الله تعالى كه ماده واحده ده طاقى نوره ايداله قادر اوله مواد
 ايدانده مو فى حياه ابداله قادر اولور (ان فى ذلك لآيات لقوم يؤمنون) اشونده عبرت و ار در كه شول قوم
 ايجو كه تصديق و اعتبار ايدو (و يوم ينفخ فى الصور فترفع من فى السموات و من فى الارض) ذكرا ت
 شول كو نيكه انده صور نه نفخ اولنه اول نفخ هيتندن سوات و ارض ده اولان مخلوقات فزع و خوف ايدو
 ديتدي كه اول موتا نك انبعثا نى چيشك اتباعنه تشيلدر بخانكه بوق نفخ اولنه * دنيا ديكه اشو نكه
 مراد فزع و تدر كه نفخه اولى شتندن جميع خلايق تسليم روح ايدو (الامن شاء الله) الا الله تعالى
 ديتدي كي كسه رد كا كه قبله ثابت اولوب اندن فزع ايتدو * دنيا ديكه انرا جبرائيل و ميكائيل و اسرافيل
 و عزرائيل عام السلام رو با خود خزنه و سله عر شدر و يانهد ادرو و يا موسى عليه السلام درو برا كه اول بر كه
 صعه ايتدى انك ما كنه اواندى لك كن ظن اولور كه بونكه مراد بونك چيجه عام اولقدر ديتدو
 (و كل اولو د اخيرين) جميع خلايق نفخه ثابته نصكره الله تعالى انك امر نه صاغر ين اولد قلى خالد كاوب
 اجابت ايدو (و ترى الجبال تحسبها جامده) اوكونده طاغزى كوره نكه بر لو برنده ثابته در (وهي
 عمر السحاب) حالو كه اول طاغز ارض دن قاع اولوب هو ايو زنده بلوتلر كي سر عله يوروز را اجرام
 بار كنه ت واحد ده مركتي قريب اواز كه متبين اوله (صنع الله الذى اتقن كل شئ) اشو صنعتي ايتدى
 اول الله تعالى كه هر شئي علم و حكمت له احكام ايتدى (انه خير مما تفعلون) الله تعالى افعال عبادك
 ظواهر و بواطنه و انك اوزره استجاب ايتدو كرى جزيه عالمدر (من جاء بالحسنة فله خير منها) بر كه
 بر حسنه ايله كه انكيون اول حسنه دن خيرى اولوروز برا كه الله تعالى انك عمل خيسنه جزا شريف
 و عمل فانيسه جزا باقى و عمل واحد يديوز منلى جزا ايدو و با خود انك جهته دن حاصل اولور خير و ار در كه
 اول جندرو (و هم من فزع يومئذ آمنون) حالو كه انلر يوم قيامته عذاب خوف دن امتلدر (و من
 جاء بالسئته فكبت و وجههم فى النار هل يحزون الا ما كنتم تعملون) و اول كسه كه الله تعالى به شر كه كه
 يوزلى اوزره ناره القسا و لئور لر و انزه ديتو كه جزاء اولئور سزا الا انك سيميله كه شرك و عصا ييدن دنيا ده افى
 ايتدو بكنز حق جل و علامه داء و معاد و احوال يوم التصادى بيان نصكره رسولى محمد صلى الله عليه وسلم
 امر ايدى كه توحيد و رغبت و شر كردن رهت ايدوب ديه كه (انما امرت ان اعبد رب هذه البلدة) بن امر
 اولندم كه اشو بلده كه نكر ييسى جل شان به عبادت ايدم اشعار ايجو كه اول دعوت تمام ايتدى اند نصكره
 كا كا و جب قالمدى الا انك شانه اشتغال و نفسى انك عبادت نه استغراق و اعمال ايدو و بوضاحت له كه
 تخصيص ده افى تشرىف و شانى تعظيم و تكريم و ار در (الذى حرمها) كه اول رب تعالى كه اول بلده بي تحريم
 ايتدي كه انده دم انسان سفل و لغز و صيده نه تعرض ايدو و نسايق و لغز و شجرى كسلز (وله كل شئ)
 و هر شئ انك خلق و ملكيدو (وامر ت ان اكون من المسلمين) و امر اولندم كه اكا متقاد لردن و يامت
 اسلام اوزره ثابتردن اولام (وان اتلو القرآن) و امر اولندم كه قرآن عظيم تلاوتنه مواظبت ايدم
 نا كه بكاشانفسا انك حقايق ظاهر و منكشف اوله و با قرآنه اتساع له امر اولندم (فن اهدى فانما يهدى

لنفسه) اول کسی که اسلام و توحید و تلاوت قرآن و عبادت بکانتساب اله امتداد آید اول نفسی چون امتداد آید و بر آنکه منافی اکانتددر (ومن ضل فضل عما نام المنذرین) و اول کسی که اشبه و امورده بکانتساب
 ایجه اکادیکل که بن دکل الاتذاریدن رسولاردم انک ضلالتی و بالندن بکابرشی راجع اولازیرا که
 رسول اوزره واجب اولان انجیق تبلیغ قدر بنایسه تبلیغ ایتدم (وقل الحمد لله) الله تعالی به حمد ایلک که
 سنی نبوتیه انعام و یاخرانی تعلیم و انکد علی توفیق ایتدی (سیریکم آتانه فتعرفونها) الله تعالی سزه دیناده
 ایات قاهره منی کوستور و روقعه بدو و خروج دابة الارض کبی ویا آخرتده کوستور و سزدخی انک ایات الله
 ایدیکنی یلور ستر حالبوکه اولوقته ییلدیکه کز سزه نفع ایتز اولور (وما ربک بغافل عما تعملون) ربک جل شانہ
 انزلک اعمالندن غافل دکدر امدی عذاب ربک تاخیر اولف سنی رب تعالی انک انزلک اعمال سینه لر نه غفلتندن
 ظن ایتسولر زیرا که عالم بالذاته غفلت جائز اولر

سورة القصص وهی عمن وثمانون آیه مکيه

دیتلدیکه (الذین اتبناهم الکتاب) قولندن (لا ینتفی الجاهلین) دکن مکيه دکدر و دیتلدیکه (ان الذی فرض
 علیک القرآن) ایق مکيه و مدینه یتنیده نازل اولوبدر

بسم الله الرحمن الرحيم

(طسم) معنایسته کلام سورة شعراده یکم شددر (تلك آيات الكتاب المبين) اشبو سورة نک ایتدی کتاب سبین
 ایتلریدر (تتلوا علیک من نباء موسی و فرعون بالحق اقوم یومنون) بر سکاموسی و فرعون خبر ینک بهضی
 محققین اولور قمر حالده جبریل لسانیه قرات ایدر و شول قوم ایچونکه علم ازیزده انزلک ایانه کلری سبقت
 ایتدی زیرا انکه انتفاع ایدر (ان فرعون علا فی الارض) فرعون ارض مصرده تعجیر و تعظم
 ایتدی (وجعل اهلها شیعا) و اول مصر اهلانی فرق مختلفه قیلدیکه انک اراده ایتدیکی شیده اکامت ایت
 ایدر لردی و یا انک طاعتده بری برلر بی اتباع ایدر لردی و یا انلری استخدا مده اصناف قیلوب هر صنفی بر عاده
 استعمال ایدر لردی و یا انلری احزاب قیلدی ینلر نه عداوت القاسیه نا که اتفاق ایدوب اوزر نه هجوم ایجه لر
 (یستضعف طائفة منهم) انلردن بر طائفه منی استختم ایدر دیکه انلر بنوا سرائیلدر شول وجه له کیم
 (یذبح ابتاهم ویسحق نساءهم) طوغان اولاد لرنلک ار کلر بن اولور و ویشلر بن الیقوردی (انه کان
 من المفسدین) اول مفسد لردن ایدی اول اجلدن تخیل فاسده اولاد ایتیان خلق کثیرلک قتلنه
 جرات ایتدی (وتزید ان ممن علی الذین استضعفوا فی الارض) ارض مصرده فرعون و قبط ایدنده
 استضعف اولان بنوا سرائیلدر دیکلکه انلردن انفاذله فضل ایدر و (ویجعلهم ائمة و یجعلهم الوارثین)
 و انلری خبرده اقتداء اولنور فاده قیلور و (و یمکن لهم فی الارض) و بنوا سرائیل ارض مصر و شامه
 تسلط و وطن ایدر و (وتزی فرعون وهامان وجنودهما منهم ما کان یحذرون) و فرعون وهامان
 و اجکیسینک جنود لر یله بنوا سرائیلدن حذر ایتدکاری کومتوره و زک اول بنوا سرائیلدن بر مولودیدیلر
 ملکر ینک ذهاب و کذب لک هلاکیدر (واوحینا الی ام موسی ان ارضیه) بر موسی علیه السلام
 اناسی یوحنا بت لای بن یعقوب علیه السلام وحی الهام و یا منامه وحی ایتد که ولدک موسای ارضاع
 ایت (فاذا خفت علیه فالقیه فی البیم) بخانکه انک صیاح و بکاف سیه یله یلنوب قتل اولنسی خوفن ایدر سن
 انی بحیر یله براق (ولا تخافی ولا تحزنی انا و آذوه الیک و جاء اوه من المراسین) انک اوزره ضیعه و شدت خوفن
 ایتکل و انک فراقنه حزن ککمل بر سکای زمان قریده رد ایدر و زوای من سلیندن ایلر زک ابن عباس
 رضی الله عنهما ایدر وقتا که ام موسی علیه السلام ولادتی وقتی ایدر مکرانک بر قابله شناسی و ایدیکه
 اول فرعونک بنوا سرائیل حبلا سی اوزره تسلط ایتدیکی قابله لر بر سیدی ام موسی اکادیکه اشته بنم
 شدت ولادتم وقتی ایدر و رانشالغک ظهوری کونیدر دیواندن استداد ایتدی اولدخی نم دیوب اکا کادی
 حتی که موسی علیه السلام بره دوشیچک موسی علیه السلام النندن بر نور ظاهر اولدی قابله انی کور یچک
 اعضایی دتروپ و موسان محبتی قابله اتقا اولندی ام موسایه انی خبر و یروپ دیدیکه بن کلدیکمده عزم اشبو
 ولدیک قتل ایدی لکن بکابرش حالت قیلدن اول عزمی کیدردی قابله کدیچک اثرجه فرعونک جاسوسلری

کادیلر

کادیلرام موسی خوف ایدوب دهشتندن موسای بر تزمش تورلک ایجه صوقدی جاسوسلر کوروب
 کورسه لکه انده بر تزمش تور و ورورام موسایه تغیر کلامش و عه لرینه شود ایتامشدر دیدیلر که اول
 قابله سکا نه حاجت ایچون کلمش دی دیدیکه اول بنم اشنالرمدن اولوب بنی زیارت ایلشدی اوله اولسه جاسوسلر
 اندن چیقوب کتدی لر بعده موسی علیه السلام بکاه ایدوب ام موسی انک قتنه و اردی کورسه که قزمش تورده
 ضرر کلمش بلکه الله تعالی اکافی بر دوسلام ایلش بعده فرعونک ولدان طلبنده ایتامن کوروب موسایه
 اندن ضرر خوفیه قبط یچار لردن برینه و اردیکه بر تابوت صغیر ایتد یچارا کابو تابوتی نلر سن دیدی
 اول کذبدن کراحت ایدوب مقصودی حقیقی اوزره ذکر ایلدی یچار دخی اکادیلدیکی کبی تابوتی و یروپ بعده
 ذباحینه کتدی که انی خبر و روره و اردیفنده دلی طوبلوسو بلکه بحالی اولدی و ذباحینه دخی هیچ بری انک
 اشارت و مراد بن ییلدی اخرانی اور دیلر و قتلندن سور دیلر چون یچار کیر و منزانه ایدر الله تعالی اکاسو طمسی
 و یردی هماندم ذباحینه اخبار ایچون کتدی و اریچق الله تعالی انی سولر و ایتدی انلر مرادین ایتامه
 قادر اولمیشق انی دوکوب و قتلندن سور دیلر اول حدیث ایل کیدر کن یوان یتوردی اول حاکمه قلبه الله
 تعالی ندامت کتوردی اشبو کورمز و سولر لکدن خلاص اولورسم من بعد اول ولده ضرر قصدین ایتیم
 بلکه امکان اولدق انی کیزایم دیوا خلاص اوزره الله تعالی ایلر عه ایلدی اول عزم صادق حرمته فضل
 الهی ایلر کوزی کوروب دلی سولیدی روایت اولدیکه ام موسی موسای طغور دیغند نه کیره و ج
 آی حجر نه ارضاع ایتدی بعده کاضر رارمک خوفیه انی بر تابوت قیوب یله بر اقدی مکر فرعونک بر سولکی
 قزی و ارایدی هر کون اکا و ج حاجت عرض ایدوب فرعون دخی و ایتز و ایلردی و اول قزل برص شدیدی
 اولوب اطباء کاعلاجدن عاجز اولمشدری فرعون انک امر نه کاهنلری جمع ایدوب سوال ایتد که دیدیلر که
 بوکا علاج بحر قیلندن اولور که انده انسانه بکزر بر حیوان بولور انک ریتندن النوب بوقزل بر صنه
 سورلد کده برص کیدوب اندن عاقبت بولور امدی فلان کونک شمسی اشراقده اول حیوان یلندن فلان
 موضعه کوروا یله اولسه اولکونده فرعون خواص اتباعیه اول موضعه و اردیلر اول وقت معینده یلندن
 بر تابوت کور و کور دیلرام و اج انی براغچه ایلشدردی فرعون ایتدی غالب اشبو در که کاهنلر نه انی ییلدردی هر
 جانبدن اکاسفینه لر ایدر دیلر لوب فرعون قتنه کتور دیلر لکن هیچ برکسه انک نه فتنه و نه کسره قادر اولدی
 حتی که آسیه بنت مزاحم اکال اور یچک فی الحال اچلدی (فالتقطه ال فرعون لیكون لهم عدوا و حزنا)
 اوله اولسه آل فرعون انی اخذ ایتدی لر تا که اول انلر عاقبت امرده عدو اولوب رجالر بن قتل و نسا لرن
 استعباد ایدر (ان فرعون وهامان وجنودهما ککانوا خاطئین) امدی فرعون وهامان
 و ابکیسینک جنودی خطا ایدر اولدیلر زیرا که اول موسی اچلیچون ولد اندن الوف قتل ایتد کار نند کیره
 انی الوب ییوتد یلر تا که حذر ایتدکاری شی اول انلر ایشلیه و یا خود مذنبین اولد یلر که
 عدولر بن انلر تریه ایتد که حق تعالی انلر عقاب ایتدی و یروپ ایدر وقتا که تابو فرعون اوکنه
 قیوب اچدیلر فرعون موسای کور یچک دیدیکه اعدا مژدن بر عیبر ایتدنه سیدن بوی ذبح ایتمشدر
 دیوا و زلندی مکرانک مر امسی آسیه بنت مزاحم بنوا سرائیلدن ایدی خیالرسادن و نبات ایتیان ایدی
 ام مساکین اولوب انلر مر حمت و تصدی ایلردی فرعونک یاتنده ایدی دیدیکه بولدر بر ایشندن زیاده یه بکزر سن
 ایه ولدان ذبحنه امر ایتدییک بویله در دخی احتمالدر که بنوا سرائیلدن اولوب قوم آخریندن اوله
 بوجهله انک غضب اسکان ایتدی (و قالت امرأه فرعون قرة عین لی و لک) و آسیه فرعونه دیدیکه اشبو
 ولد بنم و سنک قرة عین اولسون الله تعالی انی انلر سور ددی و ریتندن اول قزل بر صنه سور دکاری کبی بر صی
 زائل اولدی و حدیثده کادیکه فرعون آسیه به دیدیکه بولدر سنک اولسون بن استزین اگر بنم دخی اولسون
 دغش اولسیدی الله تعالی آسیه به هدایت ایتدیکی کبی اکادخی هدایت ایدردی (لا تفتنوه عسی ان یتفنا
 او یتخذوه ولدا و هم لایشعرون) انی اولدر مکر ایدر که اول بزه نفع ایدر انکه نفعله و زو یا خود انی ولد
 ایدینه و زوالحال ییلر لکه انلر انی التفاطده و یا اندن نفع طمعنده و یا انی تنیده خطا ایتدیلر زیرا که اول
 انلری هلاک ایدر سوردر (واصبح نوادام موسی فارغا) ام موسانک قلبی و سولر هم و ذکرندن غیری هر شیدن

خالی اولدی و یا خود او فوئدی الله تعالی نیک شول و حیثی که فی بحره القادله امر ابتدا بکنده خوف و حزن چکیمه
 وشول عهدی که اکامه موسای ردایده و من سلیندن ایله اسکاشیطان کلوب دیکه ولدکی فرعون قتل
 ایتمسندن کراحت ابتدا کماله که اندن سکا اجر و ثواب حاصل اولوردی بلکه انک قتلنه کندک قوی ایدوب
 بحره القاد و اغراق ایدک وقتا که اکاولدینک بیلدن فرعون بدینه ایردیک خبرین ایشدی شیطان اکادیکه
 اشته اول عدو بدینه دوشدیکه من فی اندن خورردک اوله اولسه عظیم بلاه اکاهه الهی اونوتردی
 (ان ککادت لبیدی به) ام موسی فرط ضجرت و بافرخندن قریب اولدیکه موسای امر و قصه سی سرف
 و اول انک اوغلی ایدیکنی اطهار ایدیدی (ولان ربطنا علی قلبها لتکون من المؤمنین) اگر بزانک قلبی
 اوزره صبر و ثباتی ربط ایتمسندک تا که الله تعالی نیک وعدنه مصدقیندن اوله و بانک حفظنه و اذیتندن اوله
 یوخسه فرعونک تبتی و عطفنه دکل (وقالت لا ختمه قصیه فیصرت به عن جنب وهم لا یسعون) ام موسی موسی
 علیه السلام اخی مریم رضی الله عنها به دیدیکه موسای انک اخیجه کیتسکل که انک خبرین الوب بکا ابر کور مسن
 اولدخی نم دیوب موسای انک اخی اولوب تابوتک قنده کیدر ایدیکن کوزمه سن بیازدی (و حرمنا علیه
 المراضع من قبل) مریمک موسای اخیجه کیتسندن اول بر موسای مریمه لری ارتضاعدن و بانک اسندن
 غیری هیچ بر مریمک لبتی شربدن منع ایدک آسینه نک ایسه دیسان اکبر همی اکامه وضعه بولوق ایدی
 هر قتی مرضه فی اکا کتور دیرمه ندی المدی بوحال اوزره سکر کون کوب موسی ایسه صحیه ایتمسکدن
 زائل اولدی انلایسه مرضه طلبنده اولدی (فقال هل ادلکم علی اهل بیت یکه لونه لکم وهم له ناهجون)
 موسای اخی مریم انلره دیدیکه بن سزه بر اهل بیتی دلالت ایده بنکه اشبو ولدی سز کون ضم و ارتضاع ایده
 حالبوکه انلر ولدیکری ارتضاع و تربیه ده قصیرا یغزل بلکه ناهجدر اول بر مریمه درکه ولدی قتل او اندیغندن اکا
 احب اشیا ارتضاع ایده جک بر صغیر بولوق اولشدر مریم بولکلی سو بلجک انی اخذ ایدوب دیدیلر که سن ولدی
 یلور میسین امدی بزه انک اهلنی دلالت ایدیکه اول بنم انامدر دیدیلر که انانک اوغلی وار میدردیدیکه هارون
 نامنده بر اوغلی وارد که ولدان قتل اولغز سنده طوعشدر دیدیلر که کچکسن امدی بزه انانک کتور کل اندن مریم
 انانه واروب موسای ان اکا خبر ووردی و انانسن انلره کتوردی وقتا که ام موسی کلدی اول حینده موسی
 علیه السلام فرعونک ایده اولوب اغلر و فرعون ایده انی او یازدی انامی فی الینه الدینی کتی ندی قبول ایددی
 و طو بجه اندن امدی فرعون دیدیکه سنک بولده مناه بکک فوجم درکه سنک ندیکدن غیری ندی قبول
 ایددی دیدیکه مناسبت شول وجهله درکه بن طیبه الریح و طیبه اللبس هر صبی که بکا و ولدی الا اول بنم ندی
 قبول ایددی اوله اولسه فرعون اکا هر کونده بر دینار ابر اوله موسای اکا ارتضاعه ووردی اولکونده موسای
 الوب اوینه کتوردی الله تعالی انی رده و عدتک اشجازی مقتضاسجه (فرددناه الی امه کی تقرعینا ولا یحزن)
 بر موسای اناهنه ردایتک که موسی ایل کوزی روشن اولوب فراقیله حزن چکیمه (ولعلم ان وعد الله حق)
 والله تعالی نیک وعدی حق ایدیکنی علم مشاهده الیه (ولکن اکثرهم لا یعلمون) لکن انلر اکثری انک
 وعدی حق ایدیکنی یلیوب انده از تاب ایدرلر و یا خود رزدن غرض اصلی الله تعالی نیک وعدی حق ایدیکنی
 ام موسای یلمی اولوب ما سوامی بالشیع ایدیکنی انم ادر (ولما بلغ اشد) وقتا که موسی شول سنه ایدیکه
 نشوانک اوزره زیاده اواز اول او فز یافتدن قرفته د کدرانده عقل کائن بولور دینلدیکه هر بینک بهمتی
 رأس اربعینده او اشدر (واضحی) وقدی و اعنلی مستوی اولدی (ایناه حکما و علما) بزا کاتبوت
 و علم و دین و بردک و یا خود انی استنباد اول حکما و علما نیک علم و سنن و بردک حق ککه استنبال اولور رشیدی
 نه سولیدی و نه ایشدی اشو نظم قصه به موافق درکه انک استنباتی هجرت نصکره مراجهتده اولشدر
 (وکذلت نجزی المصنین) موسایه و انانسه ابتدا یکم کچی محسنلره احسان لری اوزره جزاء ایده رز
 (ودخل المدینه علی حین غفله من اهلها) موسی علیه السلام قصر فرعون و ایشد و یاخاین و یا عین شمس
 نام موضعدن کاروب مصره داخل اولدی بروقتده که انده مصره دخول اهانده متاد کل ایدی و یا خود اول
 وقتده انک دخولی موقع ایدیکه اول وقت قیلوله ده و یا خود ایشد که بقوا راجعه ایدی (فوجد فیها

رجلین یقتلان هذا من شیعه و هذا من عدوه) اول داخل اولدینی بلده ده ایدی رجل بولدیکه بری برلر یله
 اختصام و تنازع ایدر لری انلر بری بنوا سر ایلدن و بری قبطدن ایدی (فاستغانه الذی من شیعه عی
 الذی من عدوه) بنوا سر ایلدن اولان رجل قبطدن اولان رجل اوزره موسای استمداد ایدی (فوزه
 موسی ففقی علیه) اوله اولسه موسی علیه السلام جمیع کفیه قبطینک کوسکنه اورب اولوردی
 (قال هذا من عمل الشیطان انه عدو مضل مبین) موسی علیه السلام دیدیکه اشبو قتل مضل شیطان
 عاندن درکه اول کفار قتلنه امر اولغامشدی و یا موسی علیه السلام انلرک بیننده ما سون ایدی اول شیطان الله
 تعالی نیک خلقنه ظاهر الهه اوتدر (قال رب انی ظلمت نفسی فاغفر لی ذنوبی فغفر له انه هو الغفور الرحیم) موسی
 علیه السلام دیدیکه یارب اول قبطی ی قتلنه نفعه ظلم ایتمسمن بنی مغفرت ایت رب تهالی دخی انی مغفرت
 ایددی زیرا که اول عبادتک ذنوبه غفور و انلره رحیدر (قال رب بما انعمت علی فلن اكون ظهیرا للمجرمین)
 بعده موسی علیه السلام توبه سی تا کید ایدوب دیدیکه یارب بکا مغفرتله انما سکل حقچون بنی عصمت ایت
 شول معانتم جریمه مؤدی اولور کسه لره معین و ظهیر اولیم و یا خود بکا انعام ایتدیکت قوت حقچون انکله
 اولیاء ککه اعانت ایدم یوخسه اعدا کک مظاهر تهالی استعمال ایتمیم (فاصبح فی المدینه خافیا یتربق)
 موسی علیه السلام قبطی قتل ایدیک بلده ده نفسی اوزره خائف اولدینی حالده منتظر اولدیکه اول
 استقاده وانسه (فاذا الذی استنصره بالامم يستمرخه) کوردیکه دونکی کونده اندن نصرت طلب
 ایدن اسراییلی بنه بر قبطی آخرله قتال ایدوب موسی علیه السلام دن انک اوزره دخی استمداد ایدی (قال له
 موسی انک لغوی مبین) موسی علیه السلام اول اسراییلی به دیدیکه سن شول غوایتی ظاهر و جلوسن
 زیرا که سن بکا بر جک قتلنه سبب اولمشیکن شمدی بر رجل آخرله قتال ایدوب بنه بدن انک اوزره دخی استمداد
 ایدرسن اول اسراییلی به غضب ایتدیکند نصکره بنه اکا زحم ایددی (فلما اراد ان یطش بالذی هو عدو
 اهلها) وقتا که موسی علیه السلام کندی به و اول اسراییلی به عدو اولان قبطی بی بطش ایتدیک دیدی
 زیرا که اول انلرک دخی اوزره دکیدی اسراییلی ظن ایتدیکه موسی علیه السلام انی قتل ایتک دیر (قال
 یا موسی اتریدان تقتلنی کما قتلت نفسا بالامم) دیدیکه یا موسی بنی قتل ایتکمی دیرسن شکیم دونکی
 کونده بر نفس قتل ایتمسندک اسراییلی موسایه بولده سولیدی زیرا که موسی اکسن غویسن دیو عتاب
 ایتدیکندن موسایک قصدی کند یسنی قتل ایتکله اوله سن ظن ایددی (ان ترید الا ان نکون جبار فی الارض
 و ما تریدان نکون من المصلحین) یا موسی سن دیلدیکت دیرسن الا انلرکونکه ارض مصرده ظلمه قتال
 اوله سن یوخسه نام یسنی اصلاح ایدنلر دن اولق دیرسن که انکله شخصصی دفع ایده سن وقتا که اول قبطی
 اسراییلینک سوز بر ایشدی بر کون اول قبطی بی قتل ایدن موسی ایدیکن بلدی فی الحال فرعون و واروب
 انی خبر ووردی اوله اولسه فرعون موسایک قتلان امر ایددی (وجاء رجل من اقصى المدینه یسعی) اول
 بلده نک وسه اندن بر رجل سینه سینه سرعت ایدرک موسی علیه السلامه واردی بزدنار بکه اول رجل مؤمن
 آل فرعوندن ایدیکه فرعونک ان عی اولوب اسمی خریل ایدی (قال یا موسی ان الملاء یاتونک لیتکولوا فاجرح
 انی لک من الناصحین) دیدیکه یا موسی قوم فرعونک اشرا فی سنک ام کده مشورت ایدر که سنی قتل ایده ل
 امدی بولده دن چیه قوب کیت بن سکا خیر اراده ایدنلر دنم (فخرج منهم اخافا یتربق) اکا بنامه موسی علیه
 السلام بلده دن چیه قوی قورقرکه بولده طلب و تعرض اولنه نه زادونه ظهیری وار که سینه عون بولنه حق
 سکر کون کندی برشی بولدیغندن اغاج پیرا غیله تهیش ایددی (قال رب یسعی من القوم الظالمین)
 و دیدیکه یارب بنی اول قوم ظالمیندن تخلص و یا خود نلر دن حفظ ایت (ولما توجه تلقاه من قال عسی
 ربی ان یمدنی سوا السبیل) وقتا که موسی علیه السلام مدین جانبیه قصدا ایدیکه اول شعیب علیه
 السلام قریه به میدردیدیکه بر جل شانه بی اوسط طریق به هدایت ایده زیرا که اول طریق بیلزدی اکا اوج
 طریق ظاهر اولوب اول ایسه اول طریق بقرک اوسطنه کندی انک عقبنجه انی طالب لری ایک طرف بولره توجبه
 ایددی بولدیکه موسی علیه السلام دعا ایدیکک اکبر ملک فرس اوزره الله عزز ایله کلدی حق انکله
 یله مدینه واصل اولدی (ولما ورد ما مدین وجد علیه امه من الناس یسعون) وقتا که موسی علیه السلام

مدین بفره کلوب واصل اولدی واول بفرانده ناسدن برجات بولدیکه اول بفرن حیوانلرین صوارلردی
 (ووجده من دونه امر آتین تذودان) واول ناسدن اسفل مکانه ایکی مره اولدی بیکه غلغری انلرک اغنامدن
 کف ایدرلر که اختلاط ایتمه لاندیکه یله مقیدن عجز لریچون (قال ما خطبک) موسی اول ایکی مره آیه
 دیدیکه شانکزند رگیم ناسله یله غلغری صوار میوب بفرن غلغری منع ایدرسن (قالنا لانی حتی یصدر
 الرعاء) اول ایکی مره آیه دیدیکه بفر صوار من زنا که راعیلر حیوانلرین صواروب کیده لر شول خذوله کیم
 رجاله من اجه ایتمه وزانلر کند کلانده بفر صواروب اغنامی صوارلر (واینا شیخ کیم) وایا من ایه جوق یا شلور
 بفر راعی اغنامی سقیچون جقه اغماغه استطاعی اولد بفرن اضطراره اکبری کوندر (فی اهما) اوله اولسه
 موسی علیه السلام انلر غلغری صواردی مغ هذا یالن ایاق یوریکدن ایاقلرینک درسی صولین و آجلقندن
 بو کلوب ضعیف اولمشدی دینلر بیکه موسی علیه السلام انلرک اول قولنی ایشید بیکه مرحت ایدوب اول
 محله قریب بربر آخر وار ایدیکه اغزی بریولک طاشله قیاء شدی فی یدی ویا نندن اکثر رجال فالدردی موسی
 علیه السلام بالکر فالدروب اغنامی آندن صواردی (ثم ولی الی الظل) بعده براغاج کولک سته واردی
 (فقال رب انی لما انزلت الی من خیر فقیر) و دیدیکه یارب دین خیر نندن بکاتزال ایشید بیکه شی ایچون دنیاده
 فقیر اولدم زیرا که اول فرعون عندنده ایکن وسعده ایدی ویاخو دیارب بن خلقه خیره محتاجم که انکله صلیبی
 طور غم شول بکاتزال ایشید بیکه خیر دین ایشید بیکه اول علو حکمتدر ویا طالمیندن نجاتدر و قننا که اول
 ایکی مره آیه ناسدن اول رجوع ایشید بیکه حالبو که غلغری طوقلر صوبه فاعشدری یا یاری شعیب علیه
 السلام انلر دین بیکه نه مقیدن تیر کایکرمه متاد وقتکزه فالتدیکه یزدیدیلر که بر رجل صالحه راست کلک بزه
 مرحت ایدوب غلغری عجزی صواردی شعیب علیه السلام اول ایشید بیکه بر یته دیدیکه واروب بکا اول رجلی
 جاغرک (فجاءه احدی ماعشی علی استخیاء) انک بری بیکه حیاستندن درعتل کنی یوزنه طوبوب موسی علیه
 السلام کلدی دینلر بیکه اول کلن اول ایشید بیکه صغراسی ایدی بر قوله کبراسی ایدی اسمی صغروا وایه فرام
 ایدیکیم موسی علیه السلام اتی تزوج ایشدی (قالت ان ابی یذولک لیجزیک اجر ما سیت لنا) دیدیکه
 یا بام - تی جاغر که بزه اغنامی صوار دینک مکافات ایده موسی علیه السلام آندن اول کلای ایشید بیکه
 کتمل دینلر بیکه قن قن اچ اولد بفرن کتله چاره موسی اولدی اوله اولسه مره اوکخه موسی علیه
 السلام اردنجه کندی لکن روز کار مره آنک اردنن کلوب نوبی رفته ضم ایشید بیکه ردفنی وصف ایدیکه
 موسی علیه السلام کانظردن کراهت ایدوب مره آیه اردنجه بورتدی واکدیدیکه اکریوله خطا ایدرسن
 بکادالات ایت نم دیوب اول متوال اوزره ایشید بیکه کتله موسی علیه السلام شعیب علیه السلامه داخل
 اولد بفرن شعیب علیه السلام اکاطعام کتوروب اوکته قودی موسی علیه السلام اتی کلدن امتناع
 ایدوب براهل بیتدی دنیاه بیع ایشید بیکه شعیب علیه السلام ایشید بیکه اچ دیکس دیدیکه بی اجم لکن
 قورقارینکه بو طعام اول صوار دینمه عوض اوله شعیب علیه السلام دیدیکه بوزم عادتدر هر که بزه نزول
 ایده بزانی اطعام ایدرزور که بر قمل معروف ایدوب اکبرشی اهدا اولنه انک اخذی حرام وایا اوله اولسه
 موسی علیه السلام اول طعامدن اکل ایلدی (فلما جاءه نقص علیه النقص قال لا تخف فحوت من القوم
 الظالمین) وقتا که موسی علیه السلام شعیب علیه السلامه کلوب طعمامندن بیدی و مقصودی اکا خبر
 و دیدیکه اول قبطی بی قنلی و فرعونک اتی قتله قصددر شعیب علیه السلام اکادیدیکه قورقفل که اول قوم
 ظالمیندن نجات بولد زبیرا که فرعونک مدین اوزره تسلطی بوند (قالت احدث ما یا ایت استاجر)
 اول ایکی مره آنک بر بیکه اتی دعوت ایشید بیکه ای بابا اتی اغنامی رعی ایچون استجاریات (ان خیر
 من استاجرت القوی الامین) ز براسنک استعمال ایشید بیکه خیر لوسی اول کسه در که عله قوی و امامته
 مودی اوله شعیب علیه السلام اکادیدیکه آنک قوت و امامتندن نه شی بولد مره آیه ایشدی اما قوت بوک فلان بفر
 اغزند که جبری فالدردی حالبو که اتی بیدی سکر کسه کوجله فالدردی واما امامتی بوک بفر اردنجه بورتدی
 تا که بدنه وصفی کورمیه (قال انی ایدان انک احدی ابنی هاتین) اوله اولسه شعیب علیه السلام
 موسی علیه السلامه دیدیکه دینلر بیکه ایشوایکی قریب برین سکا تزویج ایدم (علی ان تا جری غالی حج)

شول شرطه کیم بکامکز ییل ایدر اوله سن (فان اتممت عشرين عندک) اکراون ییل تمام ایدرسن اول
 فعلات مندن نفضل و تبرعدر یوخسه واجب دکل (وما ایدان اشق علیک) مراد ایچونینکه سکا مشقت
 و برم اون ییل تمام فی الزامه و یا مرعات او فائده مناقشه ایل (سجد فی ان شاء الله من الصالحین) حسن معامله
 ولین جانب و وفاه معاهده ده انشاء الله فی صالحلردن بولور من (قال ذلک بینی وینک ایمان لاجلین قضیت
 فلا مدوان علی) موسی علیه السلام دیدیکه ایشو شرط بخله سنک ارامزده در ایکی اجلک قنغین قضا
 ایدرسن کرله اطولنی و یا اقصر فی زیاده طلبیله اوزره اعتد اوله - ون اون ییل ایل زیاده مطالبه اولنیم سکر ییل
 اوزره زیاده مطالبه اولد بفریم کیم (والله علی ما نقول وکیل) ایشو سولندیکه مزارطه به الله
 تعالی شاهد و حفیظدر و اوزر رضی الله عنهم من مرفوعا روایت اولدور کسه موسی علیه السلام ایکی
 اجلک قنغین قضا ایدر و بفر دوسال اولد قده دیدیکل که اون ییل قضا ایدر و اول ایکی مره آنک قنغین
 تزویج ایدر و بفر دوسال اولد قده دیدیکل که صغراسی کیم اول موسی علیه السلام کلندر و بابا یته
 اتی استجاریات دیندر و وهب قولنده اول انلرک کبراسی تزویج ایدر و بفر روایت اولدیکه شعیب
 علیه السلام اغلقدن کوزلری ۴۱۱ اولدی الله تعالی اکانصر فی رد ایلدی اوچکره ۴۱۱ اولوب بصری رد
 اولد بفرن صکره الله تعالی هر شیشه علم ایکن اکا دیدیکه بو اغلامق ندر بخته شوقندن ویا ناز خوفند بفر
 شعیب علیه السلام دیدیکه یارب اول دکل الا لقا که شوقند روحی الهی کادیکه اوله اوله یا شعیب اقام سکا
 تهمینه اولسون اول اجلدن کیم موسی صغراسی مکا خدمتکار ایدم * روایت اولدیکه شعیب علیه السلام قزق
 موسی علیه السلامه انکاح ایدیکل قزینه امر ایدیکه موسی علیه السلامه بر عصا و بزه ناکیم انکله غلغری
 ساع کاورسه کیده ره دینلر بیکه اول عصا جنت ایتا جندن اولوب آدم علیه السلام اتی جندن حیفا رمشدی
 اتی انبیاء بری برلرندن توارث ایدرک حتی که شعیب علیه السلامه ایرمشدی اولد خانی موسی علیه السلامه
 ایداع ایشید بیکه قزق اکا اول عصای کتور بیکل شعیب علیه السلام اکا بونی ایشو بونک غیری بر عصا
 کتور دیدی زیر ایشو لک عصاره شعیب علیه السلام قنده ایدی قزق اتی الوب برینه قودی بعده انک
 غیری بر عصا اتی مراد ایدر کده الیه یته اول عصا کادی اتی بابا یته کتوروب اوچکره دیکن بوله واقع
 اولد بیک اول عصای موسایه و بردی موسی علیه السلام دخی اتی الوب کند کده صکره شعیب علیه السلام
 اتی و بر دیکنه نادم اولدی زیرا که اول کندیده و دینه ایدی موسانک اثر بجه کیدوب آندن اول عصا آنک ردی
 دینلر موسی علیه السلام اتی و برمنشکه اول بنم عصا در دیدی بوزاعله ایشید بیکه اول ملاقی اولد قزق
 رجل حکمته راضی اولفده عهد ایدر اوله اولسه رجل مورتنده برملکه ملاقی اولوب اتی زاعلر یته حاکم
 ایدر ملک موسایه دیدیکه عصا کی الکن بره راقفل به ده اتی هر تفکر رفیع ایده بیلور به اول عصا آنکدر
 چون موسی اتی النندن براقدی شعیب اتی اخذ و رفقه چاره ایده میوب موسی اتی رفع ایدوب اخذ ایشدی
 روایت اولدیکه موسی علیه السلام اجلن تمام ایدوب شعیب علیه السلام اکا قزق تسلیم ایدیکل موسی
 علیه السلام مره آیه شعیب بیکه بابا که بوله که غلغری بعضی بزه ویره چون اول اتی بابا یته موسی بیلدی شعیب
 علیه السلام دیدیکه ایشو بیلده اغنامدن هر طوغان ابلق و بلقا جیدی سنک اولسون موسی علیه السلامه
 مناشده دینلر بیکه اغنامک مسقایی اولان مانی عصایله اورده اوله اولسه موسی علیه السلام مسقیاه
 واروب عصا سله مانی اووردی بعده اول مادن اغنامی صواردی اوله اولسه اول بیاده طوغان جدید جیبی
 ابلق لوتنده اولوب شعیب علیه السلام وعدی مقتضا سجه انلری موسی ایله زوجه سنه و بردی (فلما قضی
 موسی الاجل و سار باهله) وقتا که موسی علیه السلام اجلک آکلن قضا ایدوب آندن فارغ اولدی به ده
 اون ییل دخی شعیب علیه السلام قنده اقامت ایشدی اوله اولسه موسی علیه السلام شعیب علیه السلام
 قنده مدت اقامتی یکرمی ییل اولدی بعده اهلله مصر رجوعه شعیب علیه السلام سنک استیدان ایدوب
 اذن و بر دیکه نصکره اهلله مصر جانیه توجه ایشدی (انس من جانب الطور نارا قال لاهله امکنوا انی انت
 نارا) طور و لی ایدر جهنن نار کوروب دیدیکه مزمکان کزده و قوف ایدک زیر ابن نار کوردم (الهی ایتکم
 منها بخیر) تا که سزه اوشار قیلندن طریق خبرین کتوردم (او جوده من النار اهلکم تصطلون)

و با او ناردن قطعه و پاشنه کنورمکه اینه سز زرا که اول بریده لاله منظمه ده بردشیده اولوب مرأه سنی
 اخذ طلق ایستدی (فلما انما نودی من شاطئ الواد الايمن فی البقعة المبارکة من الشجرة ان یاموسی انی انال الله
 رب العالمین) وقتا که موسی علیه السلام اولناره واردی وادی ایمن جانبدن بقعة مبارکده شجرة عذاب
 و یا عوجیدن اکاندا اولندیکه یاموسی بن اول عالمینک ربیبی الله جل شانہ بن (وان القی عصا) دخی
 عصا کی بره برا قفل دیوندا اولندی (فلما راها تمترککناها جان ولی مدبر اولیة عقب) انی بره برا قفینده
 کورسه که اول شحرک ایدر کانه حیه صغیره در که اضطرابی جوق اولور خوفدن اردنه دونوب قاچدی
 اکانتفات ایستدی (یاموسی اقبل ولا تخف انک من الامین) اکاندا اولندیکه یاموسی اکا قبال ایدوب
 خوف ایتمکل کسن مخا و دن امنلردن ن زیرا که بنم قفنه مرسلر خوف ایتمزل (اسلان یدلک فی جیبک فخرج
 بیضا من غیره) یدکی جیبک اداخل ایتکه انی بر صغیر شمس شعاعی کبی بیضا جیقاره سن (واضح الیلک
 جناحک من الارب) بخان یدک امری و اندن کوردیک شمع مکا خوف و بره انی جیبک اداخل ایتکه اول
 اولکی حالتنه عودن اید و جناح ایه یدک کلیدر و یا عضد در ابن عباس رضی الله عنهما ایدر الله تعالی
 اکا امر ایستدیکه یدکی صدرنه ضم اید تا که حیه بی کوردیکنده اکا بریشن خوف کیده امدی بر خافک یدکی
 صدرنه وضع اید انکله خوفی زائل اولور یدیلندیکه ضم جناحله مراد سکوند ریه بی روحک نسکین و قلبک
 اضطرابی تلین ایت (فذاک برهانان من ربک الی مرعون و ملائک) اشوبید و عصا یدک جل شانہ دن
 فرعون و قومک اشراقه ایکی جتدر (انهم کانوا قوما فاسقین) زیرا که انلر قوم فاسقین اولدیلر احقادلر که
 انلر رسول ارسال اولنه (قال رب انی فنتل منهم نفسا فاقف ان یتکلون) موسی علیه السلام دیدیکه
 یارب بن انلردن نفس قتل ایتمش فورق رینکه اول نفس مقابله سنده انلردن دخی بنی قتل ایدلر (واخی هارون
 هرا فصیح منی لسانا) و قرتانم هارون لسانده بدن این واحسندر و موسی و هارون لسانده ایه عقده اولندی
 شول ناردنکه صباوقی حالتده انی اغزنه صوفدی تسکیم قصه بی سورة طه ده یکمشر (قارله معی ردا
 بصدقی) امدی هارون بخله بیله بکامه بن ارسال ایتکه اول بنی تصدیق اید و تفر بر جت و تزییف
 شیمه ایلد زیرا که محاجه عندنده لسانم بکامه طاعت ایتمز (الی اخاف ان یکذبون) زیرا قورق رینکه فرعون
 و قوی بن تکذیب ایدلر (قال مستد عضدک باخیک) الله تعالی دیدیکه فردا شکله سنی قوتلندر زرا
 کشی فردا شکله قوتلنور یدک عضده قوتلنمی کبی و عضد ایه مرقله کتف مایینیدر (ونجول اسکا
 سلطانا) و ایککز ایچون جت و برهان و یا غلبه تسلط قیلورز (فلا یصلون الیک) امدی انلر سزه امتیلا
 و حمله و یا قتل و موائله و اصل اوله مزلر (بابائنا) ایککز بزم ایتلر عیاله انلر کیدل و یا خود ایتلر بیزله سزی
 انلر تسلط ایدرز (انما من اتبعک الفالبون) ایککز و اتباع کز فرعون و قومنه عالیمرسز (فلما جاءهم
 موسی بآیاتنا منات فاولوا ما هذا الا حمر مفری) وقتا که موسی انلر بویته زده لاندنه علامات و فصح ایه کلدی
 دیدیلر که بویته مختقدلر که اندن اول مثلی قتل اولن و بویته زده لاندنه علامات و فصح ایه کلدی
 ایلوریدر (واما معنا جم ذاتی آياتنا الاولین) اشوب و صحری و یا دعا نبوی ایا اولیزک زمانلر زده اولدیفن
 ایتمشز (وقال موسی ربی اعلم بمن جاء بالهدی من عنده) موسی دیدیکه ربم جل شانہ اعلمدر اول
 کس بی که انک عندندن رسالتله کلدی اول محق سز مبطلار سز (ومن تکلون له عاقبة الدار) و دخی اول
 کس بی که دار دنیا انک عاقبت محموده می که عبدلرحمت و رضوانه و عندالموت بشارت ملائکه ایلختم
 اولیدر اول کس ایچون اولورز یرا که دنیا اخرته مرخاق اولنوریدر و اخرته بالذات قصد اولشان نوایدلر
 و عقاب قصدی باهرضدر (انه لا یفلح الظالمون) کذب و صحر و کفر و سائر فسادانه نفسلر بنم ظلم ایدنلر
 دنیاده دایه و عقباده حسن عاقبه نائل ایلزلر (وقال فرعون یا میا الملاء ما علمتکم من اله غیری)
 فرعون اشراق قومنه دیدیکه وجودده بدن غیر اله کز اولدیفن بیلز بن موسایه اطاعت ایتمکز
 (قارقدی باهامان علی الطین فاجعل لی صرحا لی اطلع الیه موسی) امدی یا هامان ابن اوزره آتش یا قوب
 انی آجرا یدیکندن صحره بیچون بر صرحا لی طویل بنا اید کورکه اکاصود ایدوب موسی انکله مطاع
 اولام کانه توهم ایتدیکه اول جسم اولوب عباد اوله واکارتقا ممکن اوله (وانی لاطنه من الکاذبین)

ومع هذا من ظن ایدر که موسی انک بدن غیر الهی اولق ادا عاسنده کاذب بدن اوله اهل سیردیلر که فرعون
 وزیر ی هامانه صرح بناسیله امر ایدیکل هامان عمال و فعله دن الی بنک بنام جمع ایددی اتباع و اجرادن
 و اجر و جص طبع ایدر و نجاج یونار و مسمار دوزر طواقدن غیری حتی که صرحی رفیع و تشید ایتدیلر ماولی
 بر حده ایدر دیکه بنالر انک فوقنده طوره غه در نلری اواز اولدی یدیلندیکه طویلی بشیک ذراع و عرضی
 اوچبیک ذراع ایددی و فتا که بنان فارغ اولدیلر فرعون انک فوقنه جیقوب بر نشا بی سماه جانبه رمی ایتدی
 اول کافانه بولاشق کلوب موسی انکله هنی حاشا که قتل ایتدم دیوسوندی اوله اولسه جبرائیل علیه السلام
 امر الهی ایل اول صرحه بر کفاده اور یجق اوج قطعه اولدی بر قطعه سی عسکری اوزره و شوب نیجه بیک
 کشی اندن هلاک اولدی و بالجله اول صرحه جل ایدنلردن هیچ بری قالدی و بر قطعه سی دریا به و بر قطعه سی
 مغربه دوشدی (واستکبر هو و جنوده فی الارض بغیر الحق و ظنوا انهم النبا لا یرجعون) اول فرعون
 و جنودی ارض مصرده استعفا تفسر استکبار ایدوب کندیلر بن موله بره رجوع ایتمزلن ایتدیلر
 (فاخذناه و جنوده فینذناهم فی الیم) انی و جنودن اخذ ایدوب دریا به بر اقدی (هبط کیف کان عاقبة
 الظالمین) یا محمد نظر ایتدیکه شرک و کفر له نفسلر بنم ظلم ایدنلر عاقبتی نیجه اولدی و انک مثلی فیلدن قومک
 یخدر برایت (وجهلناهم انما یدعون الی انشاز) و بر انلری خذلا نزل جهاله رؤسا قیلدقه کفر و معاصیدن
 نار ایجاب ایدر اعمال سینه به دنیاده انلری دعوت ایدلر (ویوم اقیامة لا یصرفون) ویوم قیامتده انلر
 عذابدن قورتلزلر (واتبعناهم فی هذه الدنیا لعنة) و اشوب دنیاده رجندن طرد و ابعادی برانلر اتباع
 ایتدک (ویوم القیامة هم من الملقوحین) ویوم قیامتده ایه انلر مذنب و اهلاک اولنلر دن اولورلر
 (ولقد آتینا موسی الکتاب من بعد ما اهلکنا القرون الاولی) بزموسایه توراتی و بر دکنلر دن اول
 و صالح و لوط اقوامی اهلک کزدن صکره (بصائر لئلا یس) اول تورات ناسک قلوبنه انوار اولدیفی حالده که
 انکله حقائق کوردر روح و باطل بینتی تمیز ایدلر (وهدی و رحمة لهم یتذکرون) و دخی اول سبیل
 الله اولان شریعه هدایت و انده اولانه عمل ایدنلر رحمت اولدیفی حالده تا که انلر تذکره ایتلر رجاء اولنور حاله
 ایدلر (وما کنت بیحساب الغری اذ قضیت الی موسی الامر) یا محمد سن و موسی انکله طوره کی مقامندن
 جانب غریبه دکل ایدلر شول وقتکه بزموسایه تعریفن اراده ایتدیکه زامری و جی ایتدک (وما کنت
 من الشاهدین) سن و اقامده حاضر لردن دخی دکل ایدلر انلر تقبدر که موسی علیه السلام انلری میقات
 ایچون اختیار ایتدی (واکذبت الشاناق و ناطول علیم الامر) لکن کما وحی ایتدک انک بونکه
 موسی انصکره بزمون مختلفه انشایتدک که اوزر لر بنه و حیک زمان انقطاعی طویل اولدیفندن عهد الهی
 ارنودوب امری ترک ایتدیلر (وما کنت ناوی فی اهل مدین تتلوا علیم آیتنا) سن مدین اهل شعب
 و مؤمنین قفنده دکل ایدلر که انلر قصه بن انلردن تلمکدن صکره انی مک اهلنه ذکر اید سن (واکذبت
 مرسلین) لکن بزمی رسول ارسال ایدوب اشوب اخباری مبین کتب انزال ایتدک که انی اهل مک به تلاوت
 ایدلر سن اگر حال بوم سوال اوزره اولسه نه سن انی یلور و نه قومک خبر و بر دکل (وما کنت بیحساب الطور
 اذ نادینا) و سن طور جابنده دکل ایدلر شول وقتکه بزموسایه خذ الکتاب بقوه دیوندا ایتدک (ولکن
 رحمة من ربک) لکن ربک جل شانہ دن حکارحت اولوب انی حکانه علیم ایتدک (لتنذر قوما ما هاهنا من نذیر
 من قبلک) تا که انکله برفوی یعنی اهل مک بی انذار ایدلر سنکه سندن اول انلر نذیر کلدی سنکله عیسی
 یسینده قفرتده واقع اولد فریچون اول بشیور زامی بیل ایدی و یا خود سنکله اسماعیل یسینده نذیر کلدی زیرا که
 موسی و عیسانک رسالتی بنوا سرائیله و انلر حوالی سنده و انلر مخصه ایدی (لعلهم یتذکرون) تا که انلر
 انکله انعطاف ایدوب ایمانه کله (ولولان نصیهم مصیبة بما قدمت ایدیهم فیکولوا ربنا لولا ارسلت الینا
 رسولا لنفیع آیتنا و نکتون من المؤمنین) اگر انلر کفر و معاصیلر سبیله عقوبت ابر کوردیکمزد یار بنابر
 رسول ارسال انش اولسیدک که اول بزمه ایتلر یکی تبلیغ ایتدیکنده بزا کاتباع ایدوب مصدقیندن اولور دق
 دیمه لری اواسه سنی ارسال ایتدک امدی سنی انلر ارسال دکل الاعذر لر بن قطع و بختی اوزر لر بن الزام
 ایچوندر (فلما جاءهم الحق من عندنا قالوا لولا اوتی مثل ما اوتی موسی) وقتا که انلر بزم عندنلر رسوا

جل شانه دلبوب اختیار ایتدی کی شیئی خلق ایدرز را که انک اوزره برشی ایجاب ایدر ویانی اختیار ایتدی کی
 شیدن منع ایدر و در وقتا که مشرک نویدی اشیو قرآن ابکی قریه اهلدن بر رجل عظیمه تنزیل اولندی
 دید کارنده که انکله مرادری ولید بن مغیره و یا عرو بن مسعود النقی ایدی ا کا جوابده اشبوات نازل اولدی
 یعنی ربك جل شانه رسولار بن شول ارسال اولنه جی اقوامك اختیار ایتدی کی جی بعث ابی بکه رسالته
 اول دیلد یکن اختیار ایدر (ما کان لهم الخیرة) یوخسه انلرایچون برشی اختیار ایتدی کی یوقدر و یا خود
 الله تعالی اول شیئی اختیار ایدر که انلرایچون انده خیر و صلاح اوله (سبحان الله) الله تعالی منز اولدی
 اند که اکا هیچ احد منازع و یا اختیار نه من اتم اوله (و تعالی عما یشرکون) انلرک اشرا کنند
 و یا اکا اشرا ایتدی کی شیئی مشار کنندن عالی اولدی (وربک تعلم ما تکن صدورهم وما یعلنون) ربك جل شانه
 یلور انیکه انلر صدور ایضا ایدر رسول الله صلی الله علیه وسلم عداوت و حق دکی و انیکه اعلان ایدر انک
 شانه طعن کی (وهو الله لا اله الا هو) معبود بالحق اول الله تعالی ایدر انک غیری دکادر (له الحمد
 فی الاولی والاخره) حذ انکیچون ثابت در دنیا ده کافت وجهی اوزره و آخرته لذت وجهی اوزره زیرا که عملک
 کافی عاجل و اجلی اول و بر مؤمنلر کاندن حد ایدر لر دنیا ده کی حدی کی دیر لکه (الحمد لله الذی
 اذهب عنا الحزن الحمد لله الذی صدقنا وعده الحمد لله رب العالمین) (وله الحکم) و هر شیده قضاء نافذ کی
 نکیمون ناستدر (والیه ترجعون) و آخرته اکا رجوع ایدر سزاعمالک کزل خیر و شر یله سز جزا ایدر
 (قل ارایت ان جعل الله علیکم الذیل سرمد الی یوم القیامة من اله غیر الله یا تبکم بضیاء) یا محمد مکنت
 کفار بنه دیکل که بکا خبر ویرک که اگر الله تعالی یوم قیامته دکن کیجه فی اوزر بکزه دام ایسه الله تعالی دن
 غیری اتخاذ ایتدی بکزر آله دن هیچ بری قادر اولور میکه انی کیده رو ب سزه کوندر کتوره تا که انده معاشه کزی
 طلب ایدر (افلاتهعون) بزم موا عظمتی سماع تدبر له استماع ایتدی میسر که انکله متفع اوله سز بر اکه
 سماعک منافی ذکر فی وفوائدی وصفی بصر ادر انک ایتدی کنی مع ادر انل ایدر (قل ارایت ان جعل الله علیکم
 النهار سرمد الی یوم القیامة من اله غیر الله یا تبکم بلیل تسکون فیه) یا محمدینه انلر دیکل که بکا خبر ویرک که
 اگر الله تعالی یوم قیامته دکن کوندری اوزر بکزه قائم ایسه الله تعالی دن غیر الله کزدن هیچ بری قادر
 اولور میکه انی کیده رو ب سزه کیجه فی کتوره تا که انده سکون و استراحت ایدر (افلاتهعون)
 الله تعالی ک قدرتی کورمز میسر که اکایمان کتوره سز (ومن رحمته جعل لکم الذیل والنهار تسکون فیه
 ولتبتغوا من فضله ولعلکم تشکرون) اول الله تعالی ک رحمتند که بر یکن لیل و نهار ی خاق ایلدی
 تا که لیلده سکون و استراحت ایدر سز و نهارده انواع مکاسبه فضاندن طلب ایدر سز و الله تعالی ک یونعم تلر بن
 یلوب اکشکر ایله سز (و یوم یسادیهم فبقول ابن شرکای الذین کتمت ترعون) ذکر ایت شول کونیکه
 الله تعالی مشرک لره دیه که قی شول الهه کز که انی بکاشر کاه زعم ایدر دیکر اشبواتی تکر برده ایدر و ایدر که
 حق تعالی ک غضب جلب ایدر مشرک کدن زیاده شیئی اولیه انک رضاسنی جلب ایدر تو حیددن زیاده شیئی
 اولدی قی کبی (وزعنا من کل امتهمیدا قلنا هاتوا برهانکم معلوا ان الحق لله و ضل عنهم ما کانوا یفترون)
 و اولکونده هر امتدن بیغم بر بن انلر دنیا ده شرک و تکذیب رمدن اولد قری حالات قیجه لر بنه شهادت
 ایدر اخراج ایدر و امتلره برز که الله تعالی به شرکله تکذیبکزه جتته بره انکزی کتورک انلر ایسه بره اندن عاجز
 اولوب الوهیت الحق الله تعالی ک اولدی قی بیلر لره الوهیتده کاهیری اشرا الیه افترا لری ککذب و باطل
 دعوالر بن یتوره لر (ان قارون کان من قوم موسی) قارون موسی علیه السلام قومندن ایدی ابن عمی
 اولوب اکا ایمان کتور فلرندن ایدی حسن صورتیچون منور و یولقب ایدی توراتی طهر قلبندن او قوردی
 لکن ساحری کی اولدی منافق ایدی فرعونک بنو اسرائیل اوزره عالی ایدی (فبقی علیهم) بنو اسرائیل اوزره
 علم کتور کتوت ماهه کاهیری موسی علیه السلام کاهیری (وانبیا من الذین کتور مان مناصحه لکنهم
 بالعصبه اولی القوة) برا کاهاموال مدخره دن شول دکور ویرد ککنا کضاد قی و یاخر انلرک مقنا حلی شول
 قوت صاحبی جماعت کتیره به تقیل اولوب کور ویرمکه انلری میل ایدر ویدی اول جماعتک عددنده اختلافی
 اولندی اوچدن اومه و یا وندن اون بنه و یا وندن قرعه دکنیدر یا قری رجل و یا جش رجلا دره دیلدیکه انک

خزانی مفتاح بن التمش قاطر طاشردی هر خزانه نک بره متاسی و ارایدی و هر مفتاح ایسه جلوددن اولوب
 بر بره ممدن زیاده دکیدی (ان قال له قومه لاتفرح) اکاقوی بنو اسرائیل دبدیلر که حطام دنیا یله فرح
 ایتکل که اوله مطلقا مذموم و درزیرا اول فرح دنیا یله محبت و رضایتک نتیجه سید رحالبه و کذا اذ تدنو به الله
 زائل ایدیکنک یلیمشی طرح ایجاب ایدر (ان الله لا یحب الفرحین) زخارف دنیا یله فرح انلری الله تعالی
 سوزر زیرا که اول محبة الله مانع در اول اجلدن الله تعالی (ولاتفرحوا بما آتاکم) سزه ویریلن متاع دنیا یله
 فرحان اولمکزدی و اوندن نهی اولندی (واتبع فیا انیک الله الذی لا اله الا هو) الله تعالی ک سکا ویردیکه غا ورتو ایل
 دار اخرتی طلب ایلد که انی طاعته صرف ایلد زیرا که انکله مقصود دار اخرته وصولدر (ولاتنس نصیبک من
 الدنیا) و دنیاندن نصیبکی او توغفل یعنی دنیا ده آخرت ایچون علی ترک ایتکل و یا خود بصحت و قوت و شسباب
 و غنا کی او توغفل انکله آخرتکی طلب ایدر من و یا خود دنیاندن کسندک و اهلک فوتی او توغفل (واجتن
 کما احسن الله الیک) و عباد الله احسان ایت الله تعالی سکا انعام یله احسان ایتدی کی و یا خود
 شکر و طاعتله احسان ایتدی که الله تعالی سکا انعام یله احسان ایدر (ولاتبع الفساد فی الارض) ظلم
 و بقیه علت اولور امر له پرورنده فساد ی طلب ایتکل (ان الله لا یحب المفسدین) الله تعالی افساد ایدر لری
 سوزر موه و فساد لریچون (قال انما اوتیته علی علم عندی) قارون دبدیکه اول مال بکا ویرلدی شول علم
 اوزره کیم اول بزم عندمده دره دینلدیکه اول علم ویراند که اول انده بنو اسرائیلک اعلمیدی و یا خود علم تجارت
 و مکاسب ایدی و یا خود علم کیم ایدیکه موسی علیه السلام اول علمک بر نشی یوشع بن نون علیه السلام و بر نشی
 کاب بن یوقانه و بر نشی قارونه تعلیم ایتدی بعده قارون اول ایکسینی الی اوب انلرک اول علمک دخی کندی
 علمنه شم ایدی اموالتک کتیره اول سبب اولدی و دینلدیکه اول یوسف علیه السلام کتورنه مطلع
 اولندی (اولم یعلم ان الله قد اهلک من قبله من القرون من هوانه منته قوه و اکثر جمعا) اول بیلدیکه
 الله تعالی اندن اول قرون منته دمیدن شول کسه لری هلاک ایلدیکه قوتده اشد و جوده اکثر ایدر اشبواتک
 قوت و کثرت ماله اغترارنه تیج و یوقا بیز مع هذا کندی حالو کسه لک عاقبتی نیجه اولدین نورانده
 او قوش و تواریح حفاطندن ایتدی و یا خود اول بر علم ادعایلدی و الحمال کندی و یی هلاکدن صیانت
 ایدر عالی بیلدیکه اول علم ناه مدرکه ترمیمی صارع هالک بندن وقایه ایدر و انک ادعایلدیکه علم ایسه انک
 خلافتی ملاسدر (ولاتسأل عن ذنوبهم المجرمون) یوم قیامته مجرمون ذنوبلرندن سوال اولمز لر
 زیرا که الله تعالی انلرک حالنه عالمدر بلکه سوال و حساب سز انلری ناله عقاب ایدر و یا خود انلر ذنوبلرندن
 سوال بخانه سوال اولمز لر بلکه سوال تعذیله سوال اولمز لر (تخرج علی قومه فی یومه) بر کون قارون
 عرضچون زینتده قومی اوزره حقدیکه اول بغله تم سباه بختدیکه اوزر بنه التون سرج اولرلندی و کندی
 زینتده بیلر سنجه درت یلک عید ایدر و میسدی بر قوله کندی بلرک و خیلار یلک اوزره دیاج احگر کیدرلندی
 و صاعقه اوچور و علام و صولنده ییاض اوچور و جاریه اولوب اکینلر بنه هر بری حلی و دیساج کیشدی
 (قال الذین یریدون الحیاة الدنیا لیت لنا مثل ما اوتی قارون انه لیدرجظ عظیم) سبیلندن چون حیات دنیا
 مراد ایدر یساره رغبت طریق اوزره دیدیلر که مالدن قارونه ویریلن مثلی بره دخی ویرلسیدیکه
 اول دنیاندن حظ عظیم صاحبدر و حسدن حذر ایدر و مثلی قی ایتدی یلر یوخسه عینی دکل (وقال الذین
 اتوا العلم و یلکم نواب الله خیر لمن آمن و عمل صالحا) دنیا ده زاهد اولوب اشبابی ماهیتی اوزره عارف
 اولمز لر اول متغیله دیدیلر که ویرلر که کیم الله تعالی ک نوابی خیر ایدر شول کسه به کیم ایمان و عمل صالحی
 جمع ایدر قارونه ویریلندن بلکه دنیا ده مافیها دن (ولایلقی الا الصابرون) زاهد لر لیل اول کلینه
 و یا اول منوبته و یا اول سیرته و قوی اولمز لانلر که معاصیدن صانوب طاعته صبر ایدر لر (تخسفنا به
 ویداره الارض) بر اول قارون و دار قی بره بکوردک و روایت اولدیکه قارون هر وقتده موسی علیه
 السلام ایدا ایدردی موسی علیه السلام ایسه قرابتیچون اکامدار ایدردی حتی کز کاتک و جوی نازل
 اولدی اوله اواسه موسی علیه السلام قارونه زکاته امر ایدر مالک یسکده بری و بره منی اوزره صلح
 اولدی قارون انی حساب ایدر و استکنا ایتدی قصد ایلدیکه موسی بنو اسرائیل بیننده رسوای ایدر تا که

اندر موصاف کرامت ایدوب ترا ایلله اوله بر مرأه فاجره به رشوت و بر دی تا که موسی علیه السلام انکه
 بخور ایندی دیو افترا اید و قنای که یوم عید اولدی موسی علیه السلام طور و ب نامه امر و نهی ایلدی و دیدیکه
 هر کسه که سرقه اید ایلدنی قطع ایدرز و اولدکه زنایده اگر محصن دکسه کاجده اوروز محصن ایه رجم
 ایدرز قارون دیدیکه اگر چه سن ایدکه و حکمی کندی اوزریکه اجر ایدر میسن دیدیکه نم اجر ایدرین قارون
 ایندی امدی بنو اسرائیل زعم ایدر که سن قنایه فاجره ایلد بخور ایتمش سن اندن قنایه اول موضع کتورلدی
 حضرت موسی اکادیدیکه الله تعالی نیک حقیر و اولسون اشو و امده صدق ایت اول دیدیکه قارون بکاشود کلو
 مال و بر دیکه سن بخله بخور ایتمش سن دیو سکا افترا ایدم هماندم موسی علیه السلام سجده به وار و بر رب تعالی به
 قارون دن سکایت ایندی وحی الهی کادیکه با موسی بر دیکه کان شیئی امر ایت اول سکا اطاعت ایدر دیدی اول
 دیدیکه ایدر قارونی اخذ ایت فی الحال برانی دیر زینه دکن یوتدی ایکنی کره اخذ ایت دیدیکه بینه دکن
 یوتدی اوچتی کره اخذ ایت دیدیکه بوغاز بینه دکن یوتدی در دخی کره اخذ ایت دیدیکه بینه دکن یوتدی
 هر کره ایه قارون کایلو اوز اول ایه کامر حیات یوتدی به اخذ ایت دیو یورردی وحی الهی کادیکه
 با موسی عجب قضا طاعت و غلظت ایتد که اول سندن مر ارامر حیات دیلدی سن ایه کامر حیات ایتد که عزیم
 حقیقون اگر اول بکار کره دعا ایتمش اولسه بن کاجایت ایدردم بعده بنو اسرائیل دیدیکه موسی یوفعلی
 قارونه ایتدیکه مال و دارنه وارث اوله اوله اوله دعا ایلدی حتی که مال و داریدخی بر یکدی امدی اول هر
 کونده بر رجل قاضیه اشغه که کده در یوم قیامت دکن بر یکقرنه ایدر (فأکان له من قنایه یصرونه من دون الله
 وما کان من المتصرین) قارون ایچون اعوان اولدیکه الله تعالی نیک عذاب اندن دفع ایدر اول کندیخی
 اکانازل اولان عذابدن امتناع ایدر دن اولدی (واصبح الذین یتمنوا سکا به بالامس یقولون ویکان الله
 یسط الرزق لمن یشامن عبادیه و یقدر) شول زمان قریده قارون منزلاتن تنی ایدر خطا رینه متنبه
 اولوب سول اولدیکه عجب بره امر متنبه اولدیکه الله تعالی عبادندن دیلدیکه بسط و بهض دیلدیکه ایه
 تنبیه ایدر (فزان من الله عذابا عظیمنا) اگر الله تعالی زده دیلدیکه بر یکقرنه من ایتدی بر دخی
 قارون کبی بر یکقرن (و یکانه لا یفلح الکافرون) عجب حال متنبه اولدیکه الله تعالی نیک نعمته کافور
 و یارسول بر یکقرن کدیکه خلاصه نازل اولد (تلك الذی الایة فیهما الذین لا یریدون علوا فی الارض
 ولا فسادا) بر دخی قارون شول کسه ایچونکه بر یوزنده ایماندن استیکار ایترز و یاناس اوزره
 استطاه و اندر تهاون ایترز و یارب سلطنتی عندنده عز و شرف طلب ایترز علی کرم الله وجهه ایدر اشو
 آیت ولایت و اهل قدرندن متواضعلر شایسته نازل اولد و دخی بر یوزنده فساد دخی مر ادا ایترز الله تعالی نیک
 غیره عبادته دعوتله و یانامک اموالی بغیر حق اخذله و یامعاصی ایشلمکه (و العاقبة لامتقین) عاقبت
 محمود که جتنده قرار دالله تعالی نیک اومر ادا و معاصیدن اجتناب ایدوب عقابندن خوف ایدر
 ایچوندر (من جاء بالحسنة فله خیر منها) بر کسه که حسنه اید که انکیچون ذات و قدر و وصفه اول حسنه سندن
 خیر لو اولور (ومن جاء بالسیئة فلا یجزی الذین علوا السیئات الا ما کانوا یعملون) و اولدکه سیئه
 اید که امدی سیئه بی ایشلار ایتد کار سیئه مثیلله جزاء اولور (ان الذی فرض علیک القران ان
 زائل الی معاد) اول الله تعالی که سکا قرآنک تلاوت و تبلیغ و تفسیر ایلدی سنی معیاده
 نداید که اول مکدر و وقتا که پیغمبر عزلی الله علیه و سلم غار دن حقیق و مدینه به یونلدی طلب اولدنی
 خوفله بولدن صایدی اول خوفدن امن اولیجی کیر و یوله کیر و مکد مدینه بینه جغه نام منزله نزول
 ایندی و مکد یوانی یلوب مکد مشتاق اولدی چیریل علیه السلام اکا کلوب با محمد بلدی و ولد که مشتاقی
 اولدک دیدیکه نم اول سبیدن بوایت جغه ده نازل اولدی و باخود الله تعالی شول سکا و عبادتدی کی مقام
 محموده رداید و وقتا که مشرک پیغمبر عزلی الله علیه و سلم من ضلالت سن دیدیکه الله تعالی اکادیدیکه
 (فل یبدا علم من جاء بالهدی ومن هدی ضلال سبیل) دیکل کرم جل شانہ اعلی اولد کسه به که هدایله کلوب
 نواب و نصره مستحق اولور و دخی اکا که ضلال مینده اولوب عذاب و اذلاله مستحق اولور (وما کن ترجو
 ان یاتی الیک الکتاب الا رحمة من ربک) با محمد سن رجایدر دکل ایدک سکا قرآن وحی اولنه لکن ربک جل

شانه سکا رحمت ایدوب قرآنی و بر دی (فلا تکتون ظهیرا للکافرین) امدی کافر له معین اولفل اندره مدارا
 اید و اذالینه تحمله و طلبلرینه اجابله با شوایت شول حینده نازل اولدیکه انی ابائی دیننه دعوت ایتدیلر
 اوله اوله الله تعالی اکا نعمترین تذکر ایدوب اندره اولد قری شی اوزره مظاهر تدن نهی ایتدی
 (ولا یصدن عن آیات الله بعد اذ انزلت الیک) سنی قرآنک قرات و مد و جیلله عملدن صد اجسور اول سکا
 انزال اولدنی وقتد نصکوه (وادع الی ربک) نامی ربک جل شانہ نیک توحید و عبادتته دعوت ایت
 (ولا تکتون من المشرکین) و مشرکاردن اولفل اندره مساعدله ایلد (ولا تدع مع الله الها اخر الا الهو)
 الله تعالی ایلد یله اله اخر دعا ایتکل که زبر اندن غیر اله معبود بالحق یوقدر و ابن عباس رضی عنهما ایدر اشو
 ایتله ظاهرده مخاطب پیغمبر عزلی الله علیه و سلمدر لکن مراد اهل دیندر (کل شیء هالک الا وجهه)
 هر شیء هالکدر یعنی اکا که هلاک و فنا جاز اوله اول حد ذاتده هالکدر الا الله تعالی نیک ذاتی دکل زبر اکه
 اول باقی لایقی درو باخود الا عملدن اول شیء که انکه وجهه الله مر ادا اوله اول فانی اولد زبر اکه نوابی باقیدر
 (له الحکم) خلقی یننده قضاء نافذ انکیچون نابتدر (والیه ترجعون) آخرتده
 اکار جوع ایدر سز

(مودة العکبوت و هی تسع وستون آیه مکیه)

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(الم احسب الناس ان یترکوا ان یقولوا امنا وهم لا یفتنون) ناس ظن ایتدیلر میکه بزایان کتورلدک دیملرله
 ترک اولنه لرحالبو که اموال و نفسلرنده امتحان اولنجه لربکه الله تعالی انری مشاق تکالیفه امتحان ایدر
 مهاجره ورفض ثبوت و وظائف طاعات و انواع مصائب کبی تا که مخلص مشاقندن و دیده ثابت
 مضطربدن ممتاز اوله و اکصبله عوالمی در خانه ایریلد زبر اکه مجر دایمان اگر چه خلوص قلبله ایه ده عذاب
 مخلد دن خلاصن غیرنی اقتضا ایتد * دینلر که بختان الله تعالی بر عیدی سوسه انی بلایه عرض قبولر
 روایت اولدیکه صحابه دن بر جاعت مشرکینک اذاسندن جزع ایدیلرک بوایت نازل اولدی بر قوله
 مشرکون و اهل کتاب شول اخذ غزاستده مصاب اولان مسلمین تعیر ایدیلرک اندن زیاده منادی اولد قارنده
 بوایتله تسلیمه یورلدی (ولقد فتنا الذین من قبلهم) و الحال اندرن اول بکن انبیا و اولیابی بر انواع بلایا ایلد
 امتحان ایتدک انلرک کبی عذابه قتل و کبی مشارله تشر و کبی امشاط حدیده مشطه و التوب هیچ بری
 دینندن عدول ایتدی امدی بوحالت امتلرک کتده جاری اوله کش سنت قدیمه در لائق دکار که انک خلاقی
 توقع اولنه (فلیعلمن الله الذین صدقوا ولیعلمن الکاذبین) تا که الله تعالی ازله هر مخلوقدن صدور ایدر حک
 حالاتی یلور کن امتحانله ایمانده صادقلر کاذبلر دن تمیز ایدوب صادقلر نوابله و کاذبلر عقاله جزاء ایدر
 (ام حسب الذین یملون السیئات ان یسیئون) کفر و معاصی ایلد اصابت ایدر ظن ایتدیلر میکه بزایان
 انتقامدن عاجز اولور (سواء ما یحکمون) نه چرکن حکم اولدی اولدکه انلر انی حکم ایدر (من کان یرجو
 لقاء الله) اول کسه که جتنده الله تعالی نیک لقامن رجایدر و یانک نوابه و صولی رجایدر و یاموت و بعث
 و حساب خوفن ایدر (فان اجل الله لات) انک لقاسیچون مضروب اولان وقت کلیسر در امدی اول وقت
 مستعد اولوب اعمال صالحه به جهدا یسوز (وهو السمع العلیم) اول الله تعالی عبادله اقوالی ایشیدر
 عقاید و افعالی یلور (ومن جاء فاما یجاهد نفسه) بر کسه که طاعات مشقته و شمع و اتندن کف
 شدته صبرله جهاد ایدر اول تفسیچون جهاد ایدر زبر اکه انک منفعتی به نفسنه عائد اولور (ان الله لغنی
 عن العالمین) الله تعالی عالمینک طاعتندن غنیدر و اندره تکلیفی رحمت و صلاحلری مر اعات ایچوندر
 (والذین امنوا و عملوا الصالحات لنکفرن عنهم سیئاتهم و لنجزینهم احسن الذی کانوا یعملون) شونلر که ایمان
 کتوروب اعمال صالحه ایشلدر بر انلرک کفر و معاصیلرین ایمان و طاعتلرله تکریر ایدرز و احسن اعماللرله
 اندره جزاء ایدرز و باخود ایشلدر کار می اعمال صالحه دن اکثر و احسن و بررز (و وصینا الانسان نوالیه حسنا)
 بزایان انه عهد و امر ایتدک که والد منه فعل حسن ایدر (وان جاهد الکفر لک فی مالک به علم فلا تطعهما)
 را کر والدینک سکا شول الوهین یلیدیکل شیء بکاشر انک ایچون جهاد ایدر لسه اول امر ده اندره طاعات

اینگل اشپونده اشعار و ارد که محبتی بیلین شینه انبایع جا تراویه اگر چه بطلاقی بیلنر سه ده فکیف که بطلاقی
 بیلنه (الی مر جعکم فانیکم بما کنتم فیه ابون) سزدن مؤمن و مشرکان و والدین فیه بار و کرک عاقل مر جی
 یکاد زهر بر یکزه غلته کوزه جزاء ایدرین اشپاونیت و سوزده لقمه انده و سوزده احقافده کی سعد بن ابی وقاص
 و انانی حنه شانه نازل اولویدر سعد اسلامه کاجیک حنه عین ایدیکه ناول مر تد اولوینجه کونشدن
 کوا که به وارینه واکل و شرب ایتمه بوحال اوزره اوچکون لبث ایددی سعدا کادیدیکه اگر سنک یوز جانک
 اولوب برر برز چسه بن دینی ترک ایدرد کلم ندیلر سک اتی ایت اشپو امرده سکا اطاعت ایتمز حنه انک
 موافقتدن مأیوس اولیجی کولیکه کلوب اکل و شرب ایددی (والذین آمنوا و عملوا الصالحات لندخلنهم
 فی الصالحین) شونکر که ایمان و عمل صالح ایتدیلر برانلری صالحین جمله سنه ادخال ایدر زو صلاحده کمال ایه
 درجیات مؤمنینک منتها بی و انبیا و مر ساینک متماسیدر و باخود صالحین مدخله ادخال ایدر زک اول جنتدر
 (ومن الناس من یقول آمنا بالله فاذا اؤدی فی الله جعل فتنه الناس که ذاب الله) ناسک بعضی برانله نالی به
 ایمان کتورلدن دیرلخانکه فی الله ایدیه اوانسه کفره انله ایمانلری اوزره عذاب ایتمکه ناسک اذی
 و عذاب فی الله تعالی نیک اخترنده کی عذاب کی قیلور یعنی ناسک عذابدن جزع ایدوب صبر ایلمز حتی که نامه اطاعت
 ایدر الله تعالی به عذابدن خائف اطاعتی کبی که اول منافق در فی الله ایدیه اوانسه دینندن دور کافر اولغه
 کیدر (ولئن جاء نصر من ربک لیقولن انا کما معکم) و اگر برک جل شانه دن مؤمنله فتح و غنیمت ابرسه
 دیرلر که دینده برسر کله برانل اولد یکنر غنیمته بزی اشرال ایدل (اولیس الله باعلم بما فی صدور العالمین)
 الله تعالی صدور عالمینده اولان ایمان و نفاقه اعلم دکلیدر (ولیعلم الله الذین آمنوا و لیعلمن المنافقین) تاکه
 الله تعالی حقیقته مؤمنلری و ایمانلرندن منافقلری تمیز ایدوب و جزاین ایدیه (وقال الذین کفروا للذین
 آمنوا انهم لو اصابنا ولحقم خطایکم) مکمل کافر لری انلردن ایمانه کلله دیدلر که بزم دینره و باؤمر
 ملتته اتباع ایدل یوم قیامتده بزمک خطا یکنر انی کتوره لم بزه اتباع کز خطیبه اولد یعنی حلاله اول تقدیر
 اوزره (وما هم بمحاملین من خطایهم من شیء انهم لیکاذبون) و الحال اول کفار انلر خطا لردن برشی
 کتوردر کلا درامدی انلر اول زعلرنده کاذبلردر (ولیعلمن انقالمهم و انقالم مع انقالمهم) بلکه انلر کفر
 و معاصیلده اقرار ایتد کفری اوزاری و کذبلرک اول اوزاریله بیله اتباع علرینک اوزارندن خی کتوردر
 اتی که انلرک اضلال و معاصی به حلیله ایشلاردی اول انبایع اوزارندن برشی اکسل کسزین (ولیسئلن
 یوم القیامة عما كانوا یفترون) یوم قیامتده تقریع و تبکی و جعی اوزره سوال اولنورلر شول باطلیدنکه
 اتباعلرین انکله اضلال ایتدیلدی (ولقد ارسلنا نوحا الی قومه) بزوح علیه السلامی قومته ارسال
 ایدل که انلری ایمانه دعوت ایدیه (فلتبهم نفوسة الاخین عاما فاحذهم الطوفان و هم ظالمون)
 اول قومی بینده یل یل لبث ایددی الاالی یل دکل روایت اولندیکه اول قرق یاشنده بعث اولنوب
 طغوز یوزالی یل قومی توحیده دعوت ایددی بعد انلری طوفان اخذ ایددی حالبوکه کفرله انلر ظالم لرایدلر
 و طوفان نصکره دخی التمس یل معمر اولدی (فایحییاه و اصحاب السینة) بزوحی و صفینه ده انکله
 اولان مؤمنلری طوفانن انجیه ایدلر که انلر تمش سکر نغرایدلر نضنی ذکور و نضنی اناث ایددی توحن اوج
 اوغلی حام و سام و یافث و نسلاری اول جمله دن ایدی (وجعلنا هابیه للعالمین) بزاول صفینه
 و باواقعیه عالمیه عبرت قیلد که انکله انعاظ و احتلال ایدلر (و ابرهیم اذ قال لقومه اعبدوا الله و انقوه
 ذلکم خیر لکم ان کنتم تعلمون) و ابرهیمی بزقومه ارسال ایدلر اول انلر دیدیکه الله تعالی به عبادت ایدوب
 انلر قور فکز یوزله ایتمک سزه خیر لیدر انلر که کفر و معصیت اوزره اولور سزا کز خبر و شری یلور و یاخیری
 شردن تمیز ایدر سکر و یا اموره نظر عماله نظر قیلور سکر (انما تعبدون من دون الله آثانا و یخفون افکا)
 الله تعالی نیک غیره عبادتی اونا نه ایدر سزا اول اونا فی الم و الله تعالی به شرک اسمیه کز ایه کذب اختلاق
 ایدر سزا الی انک ایچون دور سز (ان الذین تعبدون من دون الله لایملکون اکم زفا) شول اونا که الله
 تعالی دن غیره عبادت ایدر سز سزه رزق و یرمکه قادر اولر (فابتنوا عند الله الرزق) رزق کانی الله
 تعالی دن طلب ایدل (واعبدوه و اشکروا) و اکعبادت و شکر ایدل اکعبادته مطالب کز نوسل

ایدر واکشکرله نمدن سزی احاطه ایدن شیئی تقیید ایدر و یاخود اکعبادت و شکرله لقاسنه امتد ایدر
 اولد یکنر حالده (الیه ترجعون) زیرا که بعد الموت اکارجوع ایدر سزا اعلی کز اوزره سزا کزی ایدر
 (وان تکذبوا فقد کذب امم من قبلکم) اگر بی تکذیب ایدر سکر سزدن اول یکن امتلر رسوللرین تکذیب
 ایتدیلدی حالبوکه تکذیب لری کندیلر ضرر ایددی شول حیثیتده که اول هلا کارینه صوب اولدی سزک
 تکذیب کزدخی انک کیدر (وما علی الرسول الا البلاغ المبین) رسول اوزره واجب اولان شول ابل اغدر که
 ابات الله افترا ایلر انک صدق ظاهر و سامع شکی زائل اوله غیره دکل (اولم یروا کیف یدعی الله الخلق
 ثم یعیده) اهل مکه نظر ایتلر میکه الله تعالی انلری نیجه خلق ایتدی ایتداده نقطه اندن عاقه اندن مضغه
 اندن شخص سوی اندن میت ایدر یوم قیامتده برکورد (ان ذلک علی الله یسر) اشپو خلق ایدیه و اعاده می
 الله تعالی به اساندر که فعلنده برشی احتیاج اولر (قل سیروا فی الارض فانظروا کیف یدعی الخلق ثم الله
 ینشی الخشاء الاخره) یا محمد اهل مکه به دیکل که بریوزنده سیر و سفر ایدوب عبرتله نظر ایدلر که الله تعالی اشپو
 خلقی اختلاف اجناس و احوال اوزره مثال سز نیجه خلق ایتدی بوند نصکره جزاء ایچون برکه دخی انک خلقی
 اعاده ایدر امدی برکه که انک بد قدرتین یله لایق اولور که اعاده به دخی قدرتیه حکم ایدیه زیرا که اعاده ایدادن
 اهورندر (ان الله علی کل شیء قدير) الله تعالی هر شیه قادر در زیرا که قدرتی لذاته در ذاتنک جمیع ممکناته
 نسبتی علی السویه در اعاده به قدرتی ابدیه قدرتی کیدر (بهدب من یشاء و یرحم من یشاء) الله تعالی
 دیندیکه عذاب و دیندیکه رحمت ایدر هیچ احدا کا اعتراض ایتمز (والیه تقلبون) واکارد اولور سز
 اعمال کز اوزره سزا کزی ایدر (وما انتم بحجزین فی الارض ولا فی السماء) رب تعالی بی کندیکره ادرا کدن
 اعجاز ایدر کلا سز نه ارضه و نه عاده اگر انک قضاء و حکمندن فرار ایدر سکر قنده اولور سکر اندن سز مفر
 و مخلص یوقدر (وما لکم من دون الله من ولی ولا نصیر) الله تعالی انک عذابندن قورنار سز مفر
 و یا ناصر اولر (والذین کفروا بآیات الله و لقائه) شونکر که الله تعالی نیک دلائل وحدانیتیه و کبایرینه و یوم
 قیامتیه کالقایه کافر اولدیلر (اولئک یشکون من رحمتی) امدی انلر یوم قیامتده کالقایه کافر اولدیلر
 بنم رحمتدن مأیوس اولورلر (واولئک لهم عذاب الیم) و انلر کفر لری مبیله عذاب الیم اولور (فما کان
 جواب قومه الا ان قالوا اقتلوه و اسرقوه فایحییاه لله من النار) ابرهیم علیه السلام قومه فی ایمانه دعوت
 ایتدیکه انلری برلرینه دیدیلر که ابرهیمی قتل و یا ناره احرار ایدلر اولیه اوسله اتی ناره القاء ایتدیلر الله تعالی
 ایه اکاناری بر دوسلام ایدوب اندن اکاضرر ایدر امدی (ان فی ذلک لآیات لقوم یؤمنون) الله تعالی
 ابرهیمی ناردن انجیه انک وحدانیتیه ایمان کنورن قوم ایچون عبرتله واردر که اول نازل اذاسندن حفظ
 و اولنار زمان یشیره منجمه اولوب برینه روض انشا ایدر (وقال انما اتخذتم من دون الله آثانا و ما وده یتکم
 فی الحیاة الدنیا) ابرهیم علیه السلام دیدیکه سز الله تعالی دن غیره اثانی بینکرده سبب و دت اتخاد
 ایتدیکر و یاخود اول شی که الله تعالی دن غیره اتی اوزان اتخاد ایتدیکر سز اول بینکرده مودوددر حییات
 دنیه انک عبادتی اوزره بری برلر یکره نواد و واصل ایدر سز (ثم یوم القیامة یتکفر بعضکم ببعض و یلعن
 بعضکم بعضا) بوند نصکره یوم قیامتده بری برلر یکره انکار و لعن ایدر سز اوزان عبده دن وفاده اتساعدن
 تسبی ایدر و اتباع قاده به لعنت ایدر (وما واکم النار و ما لکم من ناصرین) جمله کزله قرار کاهی
 نارد سز نصرت ایدر اوزر که شفاعت و یا قوتله سزی اندن تخلیص ایدلر (فامن له لوط) ابرهیم
 علیه السلام لوط علیه السلام ایمان کتورددی شول حینده که اتی ناره احرار ایتدیکر کوردی اول ابرهیم
 علیه السلام قرنداشی اوغلی اولوب اکایمان کتورنلرک اولی اول ایدی (وقال اتی مهاجراتی ربی)
 ابرهیم علیه السلام دیدیکر بن قومدن رب جل شانه نکه امر ایتدیکر مکانه هجرت ایدرم (انه واهل عزیز
 الحکم) اول عزیز در اعدای بدن منع ایدر حکمیدر که بکاصلاح ایجاب ایدر شیء سیرور روایت
 اولندیکه ابرهیم علیه السلام لوط علیه السلام و مرأسی ساره ایلر که اول انک ابنته عمیدر کوفه موادندن
 کوئی نام قریه دن حران نام قریه به به ده اندن شامه هجرت ایتدی ابرهیم علیه السلام هجرت ایتدیکه تمش
 بش یاشنده ایدی هجرتی ایتد اول سنت ایتدی (وربه بناله انصاف و به قرب) ابرهیم به هجرتیه اگر اما

اسحاق و یعقوب و ولد نازل و بردك شول حينده كه مرأسی عجز عاقر اولد یغیون انك ولادتندن مایوس اولمیدی (وجه منافی ذریته النبوة والكتاب) وانك ذریتمده بزبوت و كتاب قیلدق اولده اولسه ابراهیم علیه السلام نصکره هر بیت اوانان نی انك ذریتمدن اولدی و جنس كتاب منزی انك ذریتمدن اولنره انزال ایتلدن (واتناه اجره فی الدینا) واکشول بزه هجرتنك اجر فی دنیاده و بردك اول و قسز اكاو و برلمی و ذریتمده نبوة مستمر اولمی و ملتلك كلسی اكاو ایتمی و نشاء حسنله ذکرایلمی و اخر دهره دکن اكاو صلا و انفسیدر (وانه فی الاخره لمن الصالحین) واول اخرتمده صلاحده کاملر عددانده در (ولوطا اذ قال لقومه انکم لتأتون الفاحشة ما سبقکم بها من احد من العالمین) و بر لوط علیه السلامی قومنه ارمال ایتلدن اول انلره دیدیکه سزایشلر میسر شول فعلی که فحشه بالغه در سزیدن اول عالمیندن برکسه اكاو اقدام ایتدی فرط قباحی ایچون سزایشه طبعکز خباثتندن اكاو اقدام ایدرسز (انکم لتأتون الرجال و تقطعون السبیل) سز رجاله اتیان ایدرسز و سبیل قطع ایدر میسر سزیرا که انلر مسافریندن کندیله مرور ایدنلره قتل و اخذ مالله و افاحشه ایلد قرضلری سبیلله قطع طریق ایدر ردی و انساادن اعراضله سبیل نسلی قطع ایدرسز (وتأتون فی نادیکم المنکر) و محاللس خاصه کرده افعال منکره فی ایشلر سز که انلر بری برلرینه جماع ایدر ردی و یولدن بکنلری حصانله اورر ردی و مسخره ایدر نور ردی و بدینلکه انلر مجالسارنده هر رجل اوکته بر قصه ایچنده حصی قوردی یولده کیدنلره فی انار لدی هر قنغینسک حصاتی که انلر برینه اصابت ایدر سه اول اكاو لدی درد یوفعل قیجیلرین حصه صاحبی اكاو ایدر ردی و مجالسارنده شرطه ایدر شور ردی و بری برلرینک یوزلرینه فوکر شور ردی و روایت اولندیکه قوم لوط اخلاقتندن در که صانر چیخک و بر مقلری اوجنه حنا و ارمق و ازاری حل ایتک و اغز یله صغیر ایتک و خرا ایچمک و بره قلمرین چلتق و سب ایدنک و وکوکر جنله لعب ایتک و فعل قباثتندن مبالا ایتمک (فما کان جواب قومہ الا ان قالوا اتنا بعذاب الله ان کنت من الصادقین) لوط علیه السلامه قومنک جوابی استسز آطر بیق اوزره یواو لدیکه الله تعالی بدن بزم ایچون وعد اولن ان عذابی کتور کل اکربزه صد دنده اولدیغیز فمک استقباحنده و یاخود نبوت دعوا سنده صاد قردن ایتک (قال رب انصرنی علی القوم المفسدین) لوط علیه السلام دیدیکه یارب انزال عذابله اشبو قوم اوزره بکنصرت ایتک انلر ابتداء فاحشه ایلد و کندیله نصکره کینلره فی تنذله مقصد لر در (ولما جاءت رسلنا ابراهیم بالبشری) وقتا که رسوللر یزملا نکه ابراهیمه اسحاق و یعقوب بشارت یله کدیله (قالوا انا مهلکوا اهل هذه القرية ان اهلها کافوا طائفتان) اول ملائکه دیدیکه اشبو قریه سدوم اهلی اهلک ایدر زوریرا که کفر و معاصیلر بنده امرار و عادیلر ایچون ظالم اولدیلر (قال ان فی لوطا) ابراهیم علیه السلام لوط علیه السلام شاتده مجادل اولدیغی حالد ملائکه به دیدیکه لوط انلر که اول قریه ده یله در حال بوکه اول انلر ظلمندن بریشدر (قالوا نحن اعلم من فیما نتخیزه فادله الامر انک کانت من الغابرين) ملائکه دیدیکه بزاول قریه ده و انلرک مصلحین و مقصدیننه سندن اعزل لوط و اهلی انلره ایریشور عذابدن انجا ایدر زور الامر آه می عذابده و یاقریه ده باقیلردن اولور (ولما ان جاءت رسلنا لوطا بیهم و ضاق بهم ذرعا) وقتا که رسوللر یزم ملائکه لوط علیه السلامه کدیله لوط علیه السلام انلرک کادیکه زیاده مغموم اولدی و طاقت کتورلرین شئی نمده لندن ذریعی قصیر اولدی زیرا که اول انلرک ملائکه ایدیکنی ییلد یکندن قوی انلره فاحشه ایلد نعرض ایتلری خوفن ایتدی (وقالوا لا تخف ولا یحزن انما نسجولک و اهلك الامر انک کانت من الغابرين) ملائکه لوط انلر ایچون شکر و ان کور یچک دیدیکه قومک بزه نمکنلر ی خوف و حزن چکه به بزی و اهلکی هلاکدن قورار زور الامر آه کی دکل اولد هلاکیندن اولور (انما نزلون علی اهل هذه القرية رجلا من السماء بما کافوا فی حقون) اشبو قریه ناک اهل اوزره الله تعالی به عصیانلری مبیلل معادن عذاب یعنی حجاره انزال ایدر زور (ولقد نزلنا نهایه ینه لقوم یعقلون) قوم لوط قرامندن بز علامت ظاهر ترک ایتلدن که اول خراب اولان منزلارینک انار ایدر و یاه معادن نازل اولان حجاره دن بقیه در که بواتنک اوائلی انی و و دیله و یابوجه ارض اوزره ماه اسود ظهور ایدر شول قوم ایچونکه عقللرین استبصار و اعتبارده استعمال ایدر زور (و من بعد ان جاءهم شهاب من السماء و الارض فاصابهم و الارض فاصابهم و الارض فاصابهم) و بره مدین

اهلته نسبده قرداشلری شعبی رسول کوندردنک اول انلره دیدیکه الله تعالی بی توحید ایتلدن و شول آخرتمده نوابی رجالدیلر شئی ایشلرک وکیل و وزنده مقصده یروندنه فساد ایتکمز که عذاب اولغیه سز (فکذبوه فاحذتهم الرجفة فاصبحوا فی دارهم جائعین) انلر ایهه شعیب علیه السلامی تکذیب ایتدیله اول سبیدن انلری وزله شدید و باصیحه جبریل علیه السلام اخذ ایدوب دارلرنده و یابلدلرنده دیرلری اوزره چوکش اولدیغی حالد مبین اولدیلر (وعاد و عموذا) و عاد و عموذ قوملرین دخی هلاک ایتلدن (وقد تبین لکم من مساکنهم) حالبوکه یا کفار که انلره عذاب نزولی مسکنلری جهنمندن سزه ظاهر اولدی بخانکه اسفار کرده اسکنانلر ایدر سز (وزین لهم الشیطان اعمالهم) و شیطان انلره کفر و معاصیدن اعمال سینه لری تزیین ایتدی (فصدهم عن السبیل) و اول انلری شول رسوللرینک تبیین ایتدیکی طریق سوبدن صرف ایتدی (وکانوا مستصبرین) حالبوکه انلر بصیرت و عقل صاحبیلر اولوب نظر و افکاره متبکن یابلدلر اسکنان فی استمهال ایتوب هلاک اولدیلر و یاخود رسوللرک اخبار یله کندیله عذاب لوقی متبیین اولمشیکن کندیله لر اینه عجبله رسوللر لجا ایدوب حتی که هلاک اولدیلر (و قارون و فرعون و هامان و لقد جاءهم موسى بالبینات فاستکبروا فی الارض و ما کانوا سابقین) و قارون و فرعون و هامان دخی هلاک ایتلدن حالبوکه موسی انلره علامت واضحله ایلد کد کده انلر ارض مصرده استکبار ایتدیله بزم عذابلر انلره ایریشوب اندن قورنلدیلر (فکلا اخذنا بنیه) اشبو مذکوریندن هر برین کندی ذنبیلله مؤاخذه ایتلدن (فقم من امرنا علیه صاحبنا) انلرک بعضی اوزره شول ریح ارسال ایتلدن که اول حصباء صغار کتور دیکه انلر قوم لوطدر (ومنهم من اخذناه الصیحة) و انلرک بهضی صیحه اخذ ایتدی اهل مدین و عموذ کی (ومنهم من خسفنا به الارض) و انلرک بهضی یه کورنک قارون و اصحابی کی (ومنهم من اغرقنا) و انلرک بعضی غرق ایتلدن قوم نوح و قوم فرعون کی (وما کان الله لیظلمهم و لکن کافوا انفسهم یظلمون) الله تعالی انلر ظلم ایدر اوادی زرا عادی ذکدر که هیچ کسه به جرم سز عتاب ایدر لکن انلر نفسلرین عذابه نعرضله ظلمی تقصیر بنه ایتدیله (مثل الذین اتخذوا من دون الله اولیاء کل العنکبوت اتخذت یثاوان او هن لیوت امیت العنکبوت لو کافوا یعلمون) شول کسه که الله تعالی بنک غیر بی اولیا اتخاذا ایتدیله انلره اعتماد و اتکال ایدوب نصر و نفعلرین رجالدیلر اولد قری حالد انلرک مثلی شول اور یچمک مثلیدر که بریت اتخاذا ایدر کیم انی کندیله ماوی ایدیشه حالبوکه انک بی غایتده ضعف و وهنده دراکر ییلور سکز زیرا که اول حروبدرده و قایه اولر کذلک مشرکینه اصناملری برشیتی مالک اولر نه عابدلر بنه عبادتله ایچون نفعلر بنه ابرورنه انلره مخالفتله ایچون ضرر لرندن قوریلور (ان الله یعلم ما یدعون من دونه من شئی) یا محمد کفره به ذنبک که الله تعالی اندن غیر هرنه شئه که عبادت ایدر سز اول انی ییلور انک اوزره جزا کی قیلور (وهوالعزیز الحکیم) اول هر شئی اوزره عزیز و قاهر در و حکیمدر هر فله منده حکمت و تدبیر ایدر (و تلك الامثال نضربها للناس اشبو مثل و نظائر بی ناسه تبیین ایدر زور که اقاملرندن بهید اولان شئی اکا قریب اوله (وما یعدها الا العالمون اول امثال حسن و قبحی بیلر لاعلماء بالله ییلور که اشیا بی لایق اولدیغی وجهه اوزره تدبیر ایدر (خلق الله السموات و الارض بالحق) الله تعالی سموات و ارضی غرض صحیح ایچون خلق ایتدی تا که اول عبادنه مساکن و کندیشک و حدانسته و عظم قدرته دلایل اوله (ان فی ذلک لایة للمؤمنین) اشبو منده مؤمنلره عبرت وارد زوریرا که انکاه نفکرتلر انلر در (اتل ما اوحی الیک من الکتاب) قرآنندن سکاوچی اولنای تلاوت ایت تا که قرآنله الله تعالی به تقرب و المناظری تحفظ و معانیسنی استکشاف ایدر سز زیرا که قاری متاملله تکرارله گاهی منکشف اولور اولکه اول کرده منکشف اولمده شدی (واقم الصلاة) صلاة مفروضه بی مواقتنده اتمام ارکانله ادا ایت (ان الصلاة تنهى عن الفحشاء و المنکر) زیرا صلاة که خشوع و تقوایله ادا اولور قویله نصوحد نصکره صاحبی غشاء و منکر دن نهی ایدر صلاة غیره اشتغال حالدده معاصیدن انتباه سبب اولمسیله شول حیثیتدنکه صلاة کال الله تعالی بی تذکر ایدر و اندن نه شئه خشیات بریر روایت اولندیکه انصار دن برقی صلوات خشی یغمبر عزیزی الله علیه و سلم ایلد قیلوردی و مع ذلک فواحدن برشیتی ترک ایتدی ایشلردی یغمبر عزیزی الله علیه و سلمه انک حالی وصف اولمیشیق دیدیکه انک صلاتی انی فواحدن

نمی آید بر در حق حقیقه جوق زمان بگذردی توبه ایدوب عالی حسن اولدی (ولذکر الله اکبر)
 الله تعالیٰ ذکری طاعتک افضلیدر * قال النبی صلی الله علیه وسلم (الا انکم بخیر اعمالکم وازکاهاعند
 ملیکم وارفه هانی در جانتکم و خیر من اعطاء الذهب والورق وان تلقوا عدوکم فتضربوا عنقکم ویضربوا
 عنقکم قالوا وما ذلک یا رسول الله قال ذکرا لله) یغفر یز صلی الله علیه وسلم ایدر کاه اولک که سز خبر ویره یم
 انکه اول اعمالک افضل واز کاسیدر ودر جانتکرده اول ارفیدر والتون وکومش تصدقندن وعدویه ملاقی
 اولوب سز انک و انک سز بونین اورما سندن خیریدر دیدر که یار رسول الله اول توصف لو علدردیدر که
 ذکرا لله یم یزوی ان اعرایا قال یا رسول الله ای الاعمال افضل (قال ان تفارق الدنیا ولسانک رطب عن ذکر
 الله یم روایت اولندیکه بر اعرای دیدیکه یار رسول الله اعمالک تغفیبی افضلردیدیکه دینان مغارتک لسانک
 ذکرا لله رطب اولدیفی حاله اولقدر قال النبی علیه السلام (لا یعد قوم یذکرون الله الا حقهم الملائکة
 وغشیتهم الرحمة ونزلت علیهم السکینه و ذکرهم الله فین عنده) یغفر یز علیه السلام ایدر بر قومک بر مجلسه
 او نور رب الله تعالیٰ بی ذکر ایدر ملائکه که انی جوهر نور وروح انری قابلردر وازر رینه سکینه ایدر
 والله تعالیٰ انری ملائکه مقررینه ذکر ایدر و بعضی ملائکه معناسنده دیدر که الله تعالیٰ سز ذکری سز
 انی ذکر ایتسندن افضلدر ویاخود ذکر ایدر که انکه عفو اولدق معصیت قالمیه (والله یم مانتصعون)
 الله تعالیٰ خبر و طاعتدن صیفکزی یلور مقابله سنده سز احسن جزا ویرر (ولا تجادلوا اهل الکتاب الا بالحق
 هی احسن) اهل کابله مجادله وخصامه ایتمکزالا شول خصلته کیم اول احسن در خشونت لیفی و غضبه
 کفهی و مشاغیه به نفی مقابل ایتمک کی * دینلیدیکه اشبوحکم آیت سیفه منف و خدر زرا که اندن
 اش مجادله اولمز و دینلیدیکه انکه مراد اهل کابله معاهد لیدر (الا الذین ظلموا منهم) الا انلردن ظلم ایدر
 خصلت احسنه جدال ایتمکریلکه غلظت ایدر یعنی انلر جزیه ویرمکدن امتناع و سز عزیمت ایدر لرسه انلر
 جدالی سیفه ایدر تا کاملامه کله لویا جزیه ویره لر (وقولوا آمنا بالذی انزل الینا و انزل الیکم والهناء والهمکم
 واحد و نحن له مسلمون) چان جزیه بی قبول ایدن اهل کابله بری کابلرنده اولان اشیدان بر شی خبر ویرر لرسه
 انلری تصدیق و نه تکذیب ایدر بلکه دیکز کیم الله تعالیٰ دین کن کابلرک جیعنه ایمان کتوردل اول کزلر
 وکرلر سز نازل اولد یغفر یز صلی الله علیه وسلم دیمدر که اهل کابی سز تصدیق و نه تکذیب ایدر بلکه
 دیکز که الله تعالیٰ به و کابلرینه ورسوللرینه ایمان کتوردل اکر دید کار ی باطل ایسه تصدیق ایتمش اوز سز واکر
 حق ایسه تکذیب دخی ایتمش اولمز سز دخی دیکز که بزم الهمز و سزک الهمز واحد و برز کامطیه لمرز و کذلک
 انزلنا الیک الکتاب) اشبوا نزال کبی سکا قرانی نزال ایدر که اول سار کتب معاویه بی مصدق
 (فالذین آتیناهم الکتاب یؤمنون به) شولکه بز انلر کاب ویرر که اکایمان کتوردل عبدالله بن سلام
 و احبابی کبی و یا اهل کابدن یغفر یز صلی الله علیه وسلم عهدی تقدم ایدنلر کبی (ومن هؤلاء من یؤمن به)
 عرب و یا اهل مکدن و یا یغفر یز صلی الله علیه وسلم عهدنده اولان اهل کابدن بعضی وارد که اکایمان
 کتورد (وما یجحد بائنا الا الکافرون) بزم انلر یز ظاهر اوزرینه حجت قائم ایکن انی انکار ایتمز
 مکر انلر کفره توغل ایدر کعب بن الاشرف و احبابی کبی زیرا کفره جز مسیری انک صدقنی افاده ایدر شیخی
 تأملدن منع ایدر زیرا کاه اول یغفر یز صلی الله علیه وسلم اضافله معجزه در (وما کنت تتلون قبله
 من کاب) یا محمد سکا اشبوقرآن نزولدن اول کتب منزله دن هیچ بر کاب اوقومش دکل ایدر (ولا یخطئه
 بیک) و دخی بیکلکه کاب ایدر اولدله امدی اشبوقرآن که انواع علوم شریفه بی جامعدر شول قرات و تعالیه
 کد معرف اولیان ای به ظهوری خارق عاده در (اذ لا رتاب المطلقون) اگر سن قرات و یا کاب ایدر
 اولسیدک مشرکون از یاب ایدوب دیرلر دیکه اول انی تعلم ایتمش و یا کتب اقدمسندن التقاط ایتمدر و یاخود
 یو دار یاب ایدوب دیرلر دیکه انک نعمتی نورانده ای یولوب قرات و کاب ایتمز ویشتر یوایسه اول نعتله
 معنوت دکلدر (بل هو آيات بینات فی صدور الذین اوتوا العلم) بلکه اول قرآن آیات بینات الاعجازدر شول
 که لردر زنده که انی عالم و حافظ اولدیلر امدی قرآنک معجز و محفوظ اولسی انک خصائصندندر زیرا که
 امم ساجده کتابلر بی نظره اوقورلردی چان اطباق ایسه لایزالندن غیر بی اندن بر شی یلور وازردی

(وما یجحد بائنا الا النظارون) بزم آیات واضحه مزی انکار ایتمز الا انلر که اول ایتمز دلایل انجاسازی
 وضوحندن فکرمه مبارکله ظلمه توغل ایدر (وقالوا لولا انزل علیه آیات من ربه) مشرک لردیدیکه نولدی
 محمد و سندن انک نبوته دلالت ایدر بر علامت نازل اولسیدی فاته صالح و عصای موسی و مائده عیسی کبی
 (قل انما الایات عند الله) انلر دیکل که آیاتک نزول الله تعالیٰ انک قدرته معافه در دیلدی و قنده دیلدی
 کیفیت اوزره نزال ایدر یو سز به بنیمده دکلدر که اقتراح ایدر بیکلر شیخی سز کنورم (واما اناندریمین)
 بلکه بن تکلیف اولغیش که انذار ایدم و دلایل واضحه ایدر انی اظه ارایدم (اولم یکفهم انما انزلنا علیک الکتاب
 یتلی علیهم) انلر کفایت ایتمدیکه بزر سکا قرآن نزال ایدر که اول انلر علی الدوام تلاوت اولنور سنی تصدیق
 و حجتی اثبات ایدر و اول اعظم ایتدیر سز نزلدن اول غنا ویرر و سائر آیات مضعیل اولسه اکازوال ایرمز فالور
 (ان فی ذلک لرحمة و ذکر لایقوم یؤمنون) اشبوقرآنده اکایمان کتورن قوم نعمت عظمیه و تذکره واردر
 روایت اولندیکه مسلمیندن بر طائفه یغفر یز صلی الله علیه وسلم بر صیغه کتوردیلر که انده یو دل بعض
 اقوالی یازلشدی یغفر یز علیه السلام دیدیکه بر قوم ضلالت یدر که یغفر یز کتوردیکدن اعراض
 ایدوب غیرک کتوردیکنه اقبال ایدر (قل کفی بالله شهیدایینی و بینکم) دیکل که بخله سزک یتکرده الله تعالیٰ
 شاهد یدر که اول بنی معجزانه تصدیق ایدر و یاخود بخله ارسال ایدر کی شیخی سز بلدیغه و سزک نعتله
 و بنی تکذیبکزه اول شاهد یدر (یم ما فی السموات والارض) سموات وارضه اولان جمیع اشیا بی یلور
 اولیه اولسه بن حالدن و سزک حال کتورن کابر شیخی خنی اولمز (والذین آمنوا بالباطل و کفروا بالله اولئک
 هم الخاسرون) شونلر که الله تعالیٰ دن غیر معبود لرینه ایمان کتوردلر الله تعالیٰ به کافر اولدیلر انلر
 صفقه لرنده زیان ایتشدر در شول حیقتدیکه ایمانی کفره دکلیدر (و یتجهلونک بالهذاب ولولا اجل مسمى
 لجاءهم الهذاب ولایأتینهم بفتنة وهم لا یشرعون) مشرکون سندن عذابی استجبال ایدر لرا که عذاب لرینه لوح
 محفوظده وقت معین اولسه که اول موت و یا یوم قیامتدر انلر عذاب تأخیر نسر عاجلا کوردی امدی
 عذاب لرینه تعیین اولسان وقت ایردیکنده اول انلر خفاة کور حالبو که انک کلدیکه انلر شعوری اولمز
 (یتجهلونک بالهذاب وان جهنم لمحیطة بالکافرین) انلر سندن عذاب نزولن استجبال ایدر لرا حالبو که
 کافر لر جهنم محیطه در چنانکه انلر عذابک وقتی ایر و یاخود الانلری جهنم احاطه ایتمش کیمدر انک
 اسبابی اولان کفر و معاصی احاطه ایدر بیکچون (یوم یغشیهم العذاب من فوقهم ومن تحت ارجلهم
 ویقول ذوقوا ما کنتم تعملون) اول جهنم احاطه ایدر انلری شول کونده که عذاب انلری فوقلردن و تحتلردن
 یعنی هر جوانیدن احاطه ایدر الله تعالیٰ و یا انک امریه ملائکه انلردیر که اعمال سینه کزل عقوبت ذوق ایدر
 (یا عبادی الذین آمنوا وارضی واسعة فایای فاعبدون) یا بنم مؤمن قوللرم چان بر بادده سز عبادت
 اسان اولسه بنم ارضم واسعدر اول سز اسان اولان وضعه هجرت ایدوب هر قنده اولور سکز بکا عبادت
 ایدر * دینلیدیکه اشبوایت مکده مقیم ضعیف مسلمین شاتنده نازل اولدیر یعنی اکبر مکده ایمانکزی
 اظه سارون ضیفده ایسه کراندن چیقوب مدینه به کیدل که اول ارض واسعة امنه در * دینلیدیکه چان
 برارضه معاصی ایسلسنه ایدن کیدل که بنم ارضم واسعدر پس بواجلدن هر کسکه که معاصی ایسلسنور
 بادده اولوب تغییرینه قادر اولیه اکا واجب اولور که اندن هجرت ایدر برره که انده اکا عبادت اسان اولور
 (کل نفس ذائقة الموت ثم الینا ترجعون) هر نفس موفی ذائقه در بعده بزم رجوع ایدر سز امدی اولسه عاقبتی
 بواوله لایق اولور که انکچون استعدادده اجتهاد ایدر (والذین آمنوا و عملوا الصالحات لنبؤنهم من الجنة عرفا
 تجری من تحتها الانهار خالدين فیها) شونلر که ایمان و اعمال صالحه یبنی جمع ایدر بز انلری جسته غرقه لر
 نزال ایدر زانک النندن نمر لر چر بان ایدر انلر انده دائم اولدق لر حاله (ثم اجر العالمین) اعمال صالحه
 اهلک نوابی نه کوچک اولور (الذین صبروا) که انلر دینلرین صیانت ایچون شداند و مفارقه اوطانه صبر ایدر لر
 (وعلى ربهم یشکون) و رزق لر امر نده و غیره رب تعالیٰ به توکل ایدر لر (و کأن من دابة لا تعلم
 رزقها الله یرزقها وایاکم) دوابک کثیری ضعیف اولد یغفر یز رزق کورم که طاعت کتورم و یا ادخار
 ایتمز صیاح و اخشامده یاتنده رزق اولمز یو لیکن اول دوابه ضعیف و توکل لر و سز قوت کسبه اجتهاد کرله

جمله به رزق و برن الله تعالی در زیر را که کثرت رزق اسبابه در او کامیاب یالکثره تعالی در امدی هجرت
 معاشکراوزره خوف ایستگرت وقتا که صحابه هجرت له امر اولند یالکثره بعضی دیکر که نیجه قدم ایدرز
 بر بلده به کیم بزم انده معیشت یوقدر اول سبیدن بواب نازل اولدی (وهو السبع الملم) اول الله تعالی
 اقوال کثری ایستدر صدور یکزده اضمار اید بکثری ییلور (واتن سالتهم من خلق السموات والارض وسخر
 الشمس والقمر لیتولن الله فانی یوم کون) اگر من اهل مکه به سوال ایست که جموات وارضی کیم خلق
 ایتدی وشمس و قمری کیم تسخیر ایتدی دهر که الله تعالی امدی بوا عتر افترند نصکره انک توحید و طاعتند
 نیجه اعراض ایدرز (الله یسط الرزق لمن یشاء من عباده ویقدر له) الله تعالی عبادندن دیلدی کیم به
 رزق کاهی توسیع و کاهی تضیق ایدرز (ان الله یجلی شیء عليم) الله تعالی هر شیئی علیم در مصالح و مفاسد لرین
 ییلور (واتن سالتهم من ربهم ان یشاء من ربهم موتنا یقول الله) اگر من انزه سوال
 ایست که مهادن مانی کیم ازال ایدوب انکه ارضی موتد نصکره احیاء ایتدی دهر که الله تعالی (قل
 الحمد لله) اشبوا شیائک فاعلی الله تعالی ایدیکنه اقرار لرینه و اوزر لرینه حجت لزومه الحمد لله دیکل
 (بل اکثرهم لا یعقلون) بلکه انکه اکثری دیدکارین فهم ایتمرز لریرا که بواشیائک خالق الله تعالی ایدیکنه
 اقرار ایدرز لیکن وحدانیت انکار ایدرز و یا خود انکه مقاله لری عندند سنک فحمیده مرادله ایدیکنی ییلور
 (وما هذه الحیاة الدنیا الا هو و لعب) اشبوحیاه دنیا دیکل الاله و له ایدرز یرا که اول اهلندن سرعت زوای
 وانکه موتله اندن ذهاب و ارتحال صبیانک لعبیه بکثره بر ساعت کاشته انکه لرند نصکره متفرق اولوب
 کیررز (وان الدار الاخره للهی الحیون لو کانوا یعلمون) و دار آخرت ایسه دار حیاة حقیقه در زیر که انده
 موت طریقانی معتدرا کرانی ییلور له انک اوزره اشار ایتمرز لرشول دنیایی که اصلی عدم حیاتدر و انده کی
 حیاة ایسه عارضه و سرریة الزوالدر (فاذکرک و انک الفک دعوا الله فخلصنک له الدین) انکه برده دانا مشرکه
 متصرفدر بخانکه بجزده سینه به رکوب ایدوب غرق خوفن ایتسه لریده مخلصین صورتده الله تعالی به
 ییلور لریرا که اول ورطه دن انری انک غیری الحیاة نادر دیکل ایدیکنی ییلور (فلما نجیاهم الی البراءة هم
 یسکون) وقتا که اول انری بره ایصاله اول ورطه دن انجاء اید کوردر سنکه شرکه عودت ایدرز (لیکفر و
 بما آتیاهم) ثنا که شرک لر به نعمت نجاة کافر اولرز (ولیتعوا) و عبادت اصنام اوزره اجتماع و نواذله
 تمییز و تذذیدرز (فدوف یعلمون) انک عاقبت اوزر لرینه عذاب نزولنده بلیسر لررز (اولم یروا اننا جعلنا
 حرما آمنا) اهل مکه کوردر مدیر میکه بز انکه بلدر لرین نهب و تعدیدن مصون و کندی لرین قتل و سبیدن
 آمن قیادق (ویخطف الناس من حوالمهم) سالی که انکه حوانده کی ناس قتل و سبیده اختلاس
 اولور لر (اقبال باطل یؤمنون) اشبوعمت مکشوفه نصکره صم و یا شیطان ایمان کتور لر (وبینه عمة الله
 یکفرون) والله تعالی انک نعمتی قرآن و اسلام و محمد صلی الله علیه و سلم کافر اولور (ومن اظلم من افتری
 علی الله کذبا و کذب بالحق لما جاءه) شول که دن اظلم وار میدر که الله تعالی به اشرا که کذب اختلاق اید
 و یا کالته تعالی دن رسول و یا کذب کدیکنده تکذیب اید (الیس فی جهنم مثوی لکافرین) اشبو
 کافر لایجون جهنمه ماوی یوقیدر که انری بجای ایتدیر (والذین جاهدوا فینا لنهینهم سبلا) شولر که
 بزم رضامن طلبنده اعدائی ظاهره و باطنیه به جهاد اید بز انکه بزم سیر و جنا بزمه وصول بوالرین هدایت
 ایدرز یا خود ایدر سبیل خیره هدایت جزوا کاسلو که توفیق مزار ورز و شولر که طلب علم جهاد اید لر بز انکه
 عمل طریق هدایت ایدرز و شولر که علمری اولدی بقی شیده جهاد اید لر بز انری بیلد کمری شیده هدایت
 ایدرز و بیلدیکه افضل جهاد جهاد نفسدر که اول الله تعالی انک رضاشنده هوا به مخالفتله بذل نفسدر
 و صدق جهاد اولدر که الله تعالی به انقطاع در هر شیدند که انک غیریدرز شیخ اکبر قدس سره فتوحانده ایدرز
 مجاهده و یا ختنه نصکره فتح امری لازم در اندن مفارقت اواز لریرا که اعمال انی طلب ایدوب اکاناتل اولور لیکن
 اول فتنک ظهوری نوقته اولور دنیا دمی و یا اثر دمی اول الله تعالی انک علم و ارادته راجع در امدی جهان
 بر کسبی علمه صدق ایدر کورده سن و یا اول حاکم نشکی ایدر کورده سن و الحال باطنکده فتح کورمیه سن شول
 کسب لایم

اولور بدرنفسندن تهمتی طرح اهل تهمدن اولغل زیر برکسه که دنیا دمی بذل شیوه و دله مانی طلبنده
 نعلق ایدوب دنیا دمی کاذوق و کشفه واصل اولیه لایدیوم قیامتده اول اکاناتل اولوب اشبود دنیا دمی ذوق
 ایدن کبی اولور (وان الله لایع الحسین) الله تعالی احسانه عمل ایدنله در دنیا دمی نصر و معونتیله و عقبا دمی
 نواب و مفریله در

(سورة الروم وهی ستون آیه مکية الا فسیحان الله دکل)

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(الم غلبت الروم فی ادنی الارض) روم مغلوب قیلدی ارض عربک رومه اقرب موضده و یا خود ارض
 رومک عرب اقرب موضنده که اول اطراف شامدر (وهم من بعد غلبهم یغلبون فی بضع سنین) و الحال روم
 مغلوب اولد فلند نصکره اوج سبیل ایه طه و زینبیه و ارنجه اول اراده خصم لرینه غلبه اید بزر در روایت
 اولدیکه فارس رومه غزا ایدوب اذرعانله بصره یشنده و یا جزیره ده بری لرینه قاشدیر که اول ارض رومک
 فرمه اقریدر و انده قتال ایدوب فارس رومه غلبه ایتدی بو خبر مکیه ابریشیجک مشرکون زیاده سونیدیر
 و مسلیشه انکه اشبات ایدوب سر و نصاری اهل کابل و سر و زو فارس ایلر بزم اخوان و سر و زو ایلر اوزره
 غلبه ایتمرز لر امدی بز دخی سنک اوزر یکزه غلبه ایدرز دید کارنده بواب نازل اولوب ابو بکر رضی الله عنه
 انزه دید که الله تعالی سزی قریرالین ایتمرز و الله بضع سنین در روم فارس اوزره غلبه اید بزر در ابی بن خلف
 اکا دیدیکه کذب ایدرز من امدی یوقولک ظهورنه دسکین بزم من تعیین ایست که انک اوزره سنکله مناحیه
 ایدله اول اوله اولسه زمانی اوج سبیل تعیین ایدوب قنفیسک قوی صادق اولور سه اخر اکا اون قلو ص و بر مک اوزره
 مناحیه ایتدیر بزمه ابو بکر رضی الله عنه انی یغیر بزم صلی الله علیه و سلمه خبر و بر یجک دیدیکه بضع اوجدن
 طقوزه دکر امدی خطر که زیاده ایدوب زمانی مدا یکل اوله اولسه مناحیه لرین یوز قلو ص و بر مک اوزره
 زمانی طقوز سبیل دگین مد ایدرز اشبو مناحیه مدقی غامندن قول ابی بن خلف احده یغیر بزم علیه السلام
 بر حندن بعد الف قول فوت اولدی و یوم حدیده ده روم فارس اوزره غلبه ایدوب ابو بکر رضی الله عنه اول
 خطری ابی بن خلف ورنه سندن الدی و انی یغیر بزم علیه السلامه کتور بجم انی تصدق ایت دیوا کایوردی
 (لله ادمر من قبل ومن بعد) غالبیت و مغلوبیت امری الله تعالی انک قضاء و مشیتله در فارسک غالبین
 اولمندن اولد که اول رومک مغلوبین اولماری و قیدر و کر کسه فارسک مغلوبین اولمندن نصکره که اول
 رومک غالبین اولماری و قیدر (و یوم نذیرک المؤمنون) رومک فارسه غالب اولدی بقی کونده مؤمنه
 سوینور (بنصر الله) الله تعالی انک رومی فارس اوزره نصر و تغلبیه که انده اولاب تقاول مشرکین
 و مسلمینک مشرکینه اخبار لر سنک مدقی ظاهر و مسلمونک مناحیه ده انزه غالب و قیدر لر زیاده اولسیدر
 (بنصر من بشاء) الله تعالی دیلدیکنه نصرت ایدر کاهی اهل کابیه کاهی امینه (وهو العزیز الرحیم)
 الله تعالی عبادنه نصر له اعداسندن انتقام ایدر و کاهی اعداسنه عبادی اوزره نصر تیله تفضل ایدرز
 (وعد الله لا یخلف الله وعده) الله تعالی اشبوی وعد ایدری اول وعدنه خلف ایتمرز (ولکن اکثر الناس
 لا یعلمون) الا یوک نازک اکثری انک صحت وعدی بیلرز لر جهلاری و عدم تفکر لر یجون (یعلمون ظاهرا
 من الحیاة الدنیا و هم عن الاخره هم غافلون) انر سبایه دنیا دن کیفیت معاش لرین ییلور کسب و تجارت نیجه
 اولور فدان نوقتی دیکلور کین نیجه اکیلور ییلور یا نیجه استحکام ایدیلور حتی انکه بزی بر در همی طرفی
 اوجیه الدیغنده و زنی ییلور جالبو که انر حیاة دنیا انک غایت و مقه و دمت استادن غافلر در بالارینه خطور و ایتمرز
 دنیا ناک ظاهرین بلکله مقه و اولان انک حقائق و صفات و خصائص و افعال و اسبابی و انده کیفیت
 نصر فی بلکدر و انک باطنی بیلکله مقصود اولان اول آخر نه مجاز اولوب انده کی کر امانه نازل اولغنه و سبیل
 و احواله غوبه در بوضه ظاهر دنیا به مختص اولان علمه عدم علم یشنده فرق یوقدر (اولم یفکر و انی انفسهم
 ما خلق الله السموات والارض وما بینهما الا بالحق) انر نفس لرند تفکری احداث ایتمرز لر و یا خود نفس لر
 امرنده تفکر ایتمرز لر زیر که تفکری انزه غیر بدن اقریدر و اول بر مرآتدر که همگانک جمیعنده اولان
 اشیا انده منبصر بزمه مجل اولور تا که انی مبدع بخل شانه ناک ابداننه تذذندن اعاده عینیه دخی قدرتی

محقق اوله ویا خود تفکرا بنظر میگردید و یا بیل که الله تعالی سموات وارضی وایکسی بیننده کی اشیا بی حق
 منبسط اولدی یعنی حله خلق ایدری یو خسه غرض صحیح و حکمت بالعه سرعیت و باطل خلق ایدری (واجل
 معنی) و اجل معلوله کیم اشیا مذکورده کامنتی اولوب اندنصره به قالمز (وان کثیرا من الناس باقوا برهم
 الکافرون) و الحال ناسک کثیری اجل مسماک انقضاضنده و یا خود ساعتی قیامی عندنده رب تعالی دن
 جزای لقاضیه جاحدر درظن ایدر که دنیا بدیه اوله و آخرت اولیه (اولم یسیروا فی الارض فینظروا کیف
 کان عاقبة الذین من قبلهم) اهل مکه بر یوزنده سیر سفر ایدر میگردند اوله هلاک ایدیلن ام عاقبه نک امارنه
 نظر ایدوب معتبرین اولر (کأول ما اشد منهم قوة) که اول ام عاقبه فوتده اندر دن اشد ایدیلر (و آثارا الارض
 وعروها اکثر مما عروها) و اول ام ارضی ذراعت ایچون اهل مکه دن اکثر سو دریلر و عمارت ایدر امدی
 اهل مکه به نظرایت که دنیا حادثه اول ام ارض اضعف ایکن ینه دنیا الیه نیجه اغترار و افتخار ایدر لر زرادنیانک مدار
 امری بلادده تبسط و عباد اوزر تسلط و انواع عمارت ایدر اقطار ارضده نصر قدر اهل مکه ایدر بر بلول ضعا در
 کیم بر منفعت سز وادی به الحاق اولمشدر (وجاءتمهم رسولهم بالبینات) و انله رسولاری معجزات و آیات و اخبار
 کلدیلر انرا ایدر اول رسولارین تکذیب ایدیلر که الله تعالی انلری هلاک ایدری (فأکان الله لیظلمهم ولكن كانوا
 انفسهم یظلمون) الله تعالی انلری اهل کله ظلم ایدر اولدی زیرا که اول عدله موصوفدر که اول ظلمه منافقدر
 بلاککه انلر هلاکار ینه مودی شی ایشملکه نفسله به ظلم ایدیلر (ثم کان عاقبة الذین آسأوا السوا
 یوندنصره اسماست ایدر لکه عاقبتی عقوبت سیئه اولدیکه اول جهنمدر (ان کذبوا بآیات الله و كانوا بها
 یستهزئون) انکی چونکه الله تعالی انلر تکذیب ایدوب استهزاء ایدر لردی (الله یبدؤ الخلق ثم یمیده
 ثم الیه ترجعون) الله تعالی اشبو خلقی اشداء انشاء ایدر و موتندنصره بعث ایدر به جبرایلیچون اکا ارجاع
 اولنورسز (و یوم تقوم الساعة یلس المجرمون) قیامت قائم اولدینی کونده مشرکار متعیرین و هر خیردن
 آیین اولدقاری حالده ککوت ایدرلر ویا کلام و جنتلری منقطع اولور و یا مفتضح اولورلر (ولم یکن اثم
 من شرکاکم شفعا و کونوا بشرکاکم کافرون) الله تعالی به اشرار ایدر کاری ملائکه و اصنامدن انلری عذاب
 الهمدن اجاره ایدر شفعا اولیه اول الهه لردن مایوس اولیچون انلر کافر اولر و یا خود اول الهلری سبیلله
 دینده کافرین ایدیلر (و یوم تقوم الساعة یومئذ یقرءون) ساعت قائم اولدینی وقتده اهل جنت اهل ناردن
 متعیر اولور و یا حد ایدنصره مؤمنلر کافر لردن ایدر بلوب مؤمنلر جنته کافر لرناره کیدرلر من به اجتماع
 ایتزلر (فاما الذین آمنوا و عملوا الصالحات فهم فی روضة یحبرون) اما شونلر که ایمان و اعمال صالحه بی
 جمع ایدیلر انلر شول نصاری نه ایدر به ستانده نعمت و جود و کرامتده اولورلر (وما الذین کفرو و کذبوا
 بآیاتنا و لقوا الآخرة فاولئک فی العذاب محضرون) و اما شونلر که کافر اولوب بزم ایدر عزی و یوم قیامتده
 بهشت اولنلری تکذیب ایدر امدی انلر جهم عذابده داخل اولنوب اندن غائب اولنلر دایما تعذیب اولنورلر
 (فسبحان الله حین یمسون و حین یتصبحون) الله تعالی بی تنزیه ایدلر یعنی انکی چون نماز قیلت اخشامه
 داخل اولد بکترده ملائم غریب و عشا بی قیلت و صبا حه داخل اولد بکترده صلا صبحی قیلت (وله الحد
 فی السموات و الارض) سموات و ارض اهلنک حد و ملاقی اول الله تعالی به محضدر غیریه دکل (وعشیا
 و حین یتظہرون) و عشیده صلا عصری و ظهریه به داخل اولد بکترده صلا طهری قیلت اشبو ایکی آیت
 الله تعالی بی تنزیه واکتشافیه امر معناسنده اخبار در اوقات مذکورده انک قدرتی ظاهر و نعمتی متجدد
 اولور و یاد لاندرا کاکه الله تعالی انک تنزیهی وجده استحقاقی ناطق شواهد اول اوقاتده حادث اولور
 هر یک مدتنکه سموات و ارض اهلندن تمیزی اولور نسبی صبا و مسایه تخصیص ایدری زیرا که انلر قدرت
 و عظمت اول ایکی وقتده اظهردر و حدی عتایه که آخرت ایدر در و ظهریه به که اول وسط نم ایدر تخصیص ایدری
 زیرا که اول ایکی وقتده تجدیدیم ایدر و ابن عباس رضی الله عنهم سایه صلا تحسین ذکر تی قرآنده بولورمسن
 دیوسوال اولندقدنم دیوب اشبو ایکی آیتی اوقودی علما اختلاف ایدر دیکلر که صلا تحسین مکده می فرض
 اولدی یو خسه مدینه ده ای اکثر دن دیدیلر که مکده فرض اولدی عاتیه رضی الله عنهما ایدر صلا ابتدا مکده
 ایکی شر و صلا فرض اولدی پیغمبر صلی الله علیه وسلم مدینه به قدم ایدیلر که صلا مفر کا کان

ایکبشر رکعت اوزره تقریر اولنوب حضرده عصر و عشا در رکعت قلندیدی (یخرج الحی
 من الميت) اول الله تعالی میتدن حی اخرج ایدر انسانی نقطه دن و طاری بیضه دن اخرجی کبی
 (و یخرج الميت من الحی) وحیددن میت اخرج ایدر نقطه بی انساندن و بیضه بی طاریدن اخرجی کبی
 (و یحیی الارض بعد موتها) و ارضی بیسندنصره نباتله احیا ایدر (و کذلک یخرجون) اشبو و اخرجی کبی
 سز دخی قبور کردن اخرج اولنورسز پیغمبر عز صلی الله علیه و سادن هر ویدر بر کسه بی که ثواب قنیر
 اوی ایلر کیل اولنسی مسرور ایدر (فسبحان الله حین یمسون و حین یتصبحون) وله الحد فی السموات و الارض
 و عشیما و حین یتظہرون یخرج الحی من الميت و یخرج الميت من الحی و یحیی الارض بعد موتها و کذلک
 یخرجون) دیسون پیغمبر عز صلی الله علیه و سادن ایدر بر کسه اشبو کدی صبا حن دیسه اولدیکجه ده فوت
 ابتدا یکنه ادر الایدیه و اولکه ای اخشمن دیسه اولکونده فوت ابتدا یکنه ادر الایدیه (ومن آياته ان خلقکم
 من تراب ثم اذا انتم بشر تنتشرون) الله تعالی انک قدرت و وحدانیتنه دلالت ایدر دلا تلندنر که اصلکتر
 آدمی ترایدن خلق ایدری یوندنصره بشر اولوب بر یوز ینه منتشر اولدیکتر (ومن آياته ان خلق لکم من
 انفسکم ازواجاً لکنوا الیها) اول دلا تلندنر که اول الله تعالی سز یکنون کندیکتر دن ازواجکری خلق
 ایدری زیرا که حوا آدم علیه السلام ضاعندن خلق اولنور سز ترسانه ایدر رجال نقطه لردن خلق
 اولندیلر و یا خودنساء و رجال جنسندندرتا که اول ازواجه میل ایدر و انلر کله الفت ایدر سز زیرا که جنسیت
 ضمه علتدر (وجعل ینکم مودة و رحمة) و رجال و نساء بیسنده و یا افراد جنس بیسنده مودت و ازواج و ساطتیه
 شبق و غیره حالده یکننکرده رحمت قلدی تا که انکله امر معاش منظم اولر زیرا که انسانک تعیشی تعاون و تعارفه
 متوقفدر اول ایدر به قواد و تراجمه محتاجدر و دینلر که و دت جماعتدن و رحمت و ولدن کایه در (ان فی ذلك
 لآیات لقوم یتفکرون) اشبو نده ایدر واردر شول قوم ایچونکه انک صنعنده تفکر ایدوب آنکله انک قدرت
 و عظمتنه استدلال ایدرلر و اکامیان کتور و بعبادتیه کیدرلر (ومن آياته خلق السموات و الارض
 و ینه اول دلا تلندنر که سموات و ارضی خلق ایچمسیکه سزانی یلور و کامقر اولورسز (واختلاف السننکم
 و الوانکم) و لغاتکتر اختلافی که هر صنفک بر نوع لغتی وارو یا انک وضعی سز الهام وانی تکلمه سز اقدار
 ایدری و یا نطقکتر اجناس و اشکالی که ایکی منطقی کی فیتده متساوی و بلز سن و دخی الوانکتر اختلافی که
 به صنفک جلدی ایض و بعضنک اسود و یا بویکی لونک غیریدرتا که انکله به صنفک و تمایز اوله حتی ایکی نواهی
 کورسکه مواد و اسبابده متفق ایدر امور مذکورده انک برنده مختلف اولورلر اگر اشکالده متفق اولوب
 ضرب و واحد اولر لیدر انلرندنر که اهل و التباس اولوب انکله مصالح کثیره معطل اولوردی (ان فی ذلك
 لآیات للعالین) اثبو نده ایدر واردر که ملک و انس و جنندن هر عاقله خنی اواز (ومن آياته منامکم باللیل
 و النهار و انفسکم من فضل) و ینه اول دلا تلندنر که کجه ده و کوندزده قوای نفسانی به راحت و قوای
 طبعیه به قوت ایچون اوپورسز اول ایکی زمانده ما شکر طلب ایدر سز و یا کجه ده اوپورسز و کوندزده معاش
 طلب ایدر سز (ان فی ذلك لآیات لقوم یمعنون) اشبو نده ایدر واردر شول قوم ایچونکه جماع نفهم
 و استیصارله استماع ایدرلر (ومن آياته بریککم البرق خوفا وطمعا) و ینه انک ایلرندنر که سز برق
 کوستور و صاعقه دن خوف ایدر و غشی طمع ایدر اولدیکتر حالده (و یزل من السماء ماء فیحیی به الارض
 بعد موتها) و سادن بقمه و راندروب انکله برک بیسندنصره اندن نباتله انی در کوردر (ان فی ذلك
 لآیات لقوم یمقلون) اشبو نده ایدر واردر شول قومه کیم انک اسبابی امتناطنده و نکوی کی فیتده عقللرین
 استعمال ایدرلر که انلر صانع جل شانک کمال قدرت و حکمتی ظاهر اوله (ومن آياته ان تقوم السماء
 و الارض بامرة) و ینه اول دلا تلندنر که سماء فوقکترده و ارض تحتکترده طورر شول وقتیه دیکنه اول
 انی تعیین ایدر و در مجرد انک امر یلر یو خسه مقیم محسومله دکل (ثم اذا دعا کم دعوة من الارض اذا انتم
 یخرجون) بعد اول سز قبور دن برکرمی چیقن دیوسرا ذیل علیه السلام لسانله دعوت ابتدا یکنده
 اول حینده سرعتله توقف سز چیقار سز (وله من فی السموات و الارض کل له قانون) سموات و ارضده کی
 خلقک اول موجودر بیدر کلیسی کامطیع و منقاددر اندن امتناع ایتزلر (وهو الذی یندأ الخلق

(لقد یقیم بعض الذی عملوا لهم رجوعون) تا که ایشان کاری بخشدند که بعضی عقوبات آنرا ندیده اذاقه
 اید در غایتی ایسه آخرت در اولی که صد دین اولی که صد دین رجوع اید در (قل سرورانی الارض
 فانظروا کیف کان عاقبة الذین من قبل کان اکثرهم مشرکین) یا محمد مکه مشرکانه دیکل که برپوزنده
 میروید و ب نظر اید که سزدن اول یکن ام عاقبه نک عاقبتی نه حاله اید که دیکل هلال اولوب مکنری
 خرابه اید که اکثر سزدن کبی مشرکین اید یار (فاقم وجهک للدين القيم) امدی شول استقامتده
 بلیغ دینه که اول دین اسلام در وجهی تعدیل ایت (من قبل ان یاتی یوم لا مرد له من الله) شول کون
 کوزدن اول که اول یوم قیامت درانی هیچ که الله تعالی دین رده قادر اولز و با اول کونی الله تعالی و دایتر
 کلمته اراده قدیمه سی اولی یغیون (یومئذ یصدعون) اول کون اولی یغنده ناس متفرقین اولور
 بر فرقه سی خسته و بر فرقه سی ناره کیدر (من کفر فلیه کفره) بر که که کافر اوله کفر نک و بانی کندی
 اوزره در که اول ناره و بیده در (ومن عمل صالحا فلانفسه یهدون) و اول که عمل صالح اید اول و صفوا
 کبه رجسته کند یار یحیون منزل تسویه ایدر (لیجزی الذین آمنوا و عملوا الصالحات من فضله) تا که
 الله تعالی ایمان و اعمال صالحه حتی جمع اید ناره نواید مستحق اولی قاری شیئی ایفاده کمره فضلندن انک
 اوزره زیاده نواب دخی و بره (انه لا یحب الکافرین) اول الله تعالی کافر لری سومن (ومن آیاته ان یرسل
 الراح) اول الله تعالی نک قدره و وحدانی دلائلندر که و یاح رحمتی ارسال ایدر که اول صبا و جنوب
 و شمال یحیدر اما که دبور بر یحیدر (مبشرات) تا که خلقه مطر نافله تبشیر اید (ولید بقکم
 من رحمته) و اکانای رجسته سزه اذاقه اید که اول حصول خصیدر (ولیحی القلک بامرہ) و ارسال
 و یاح امریه در یاده کیلر و بره (ولیتقوا من فضله) و تجارت بحره انک فضلندن طلب اید سز
 (واعلمکم تشرکون) و اول و یاحدن حاصل اولان اشبوه متلا اوزره کاشکرا یلیه سز (ولقد ارسلنا من
 قبلک رسلا الی قومهم بغاؤهم بالبینات فاقمنا من الذین ابرموا) یا محمد بر سندن اول رسولاری می
 قورملرینه ارسال ایدر اول رسولار انله آیات واضحاته کلچیک انرا اول رسولاری تکذیب ایدیلر اوله اوله
 اول انرا می تکذیب اید ناره عذاب الله انتقام ایدل (وکان حقا علینا نصر المؤمنین) و بر عهده مزه حق
 اولدیکه مؤمنله نصرت اید و ز قال الذی صلی الله علیه وسلم ما من مسلم یرد عن عرض اخیه الا کان حقا
 علی الله ان یرد عنه نار جهنم یوم القیامة ثم تلا هذه الایة) پیغمبر می صلی الله علیه وسلم ایدر که بر مسلم
 قرتد آتسندن عرضندن برمودنیک اذامنی دفع اید الله تعالی به فضل و کرمی مقتضایه عهد اولور که
 یوم قیامتده اندن نار جهنمی دفع اید اندنصکره (وکان حقا علینا نصر المؤمنین) قول شریفن تلاوت ایدی
 (الله الذی یرسل الراح فتشریحنا فی طه فی السماء کیف ینشاء و یجعل که ما فتری الودق ینخرج من خلاله)
 الله تعالی و یاحی ارسال ایدوب انکه غیم رفع ایدر و کاهی انی سماده متلا دیکل یکی کیفیتده یسط ایدر سائر
 و با واقف مطبق و یا غیر مطبق و دخی بونک غیری حالات اوزره اولدیی حالد و کاهی انی سماده قطع متفرقه
 فیلور کر لبطی حالده و کرک تقریق حالده کورر و شکله اندر اسندن یغمو و چقار (فاد اصاب به من یشاء
 من عبادہ اذ اهدم یبشرون) چنانکه الله تعالی اول مطری عبادندن دیکل یکی کسه لک اراشی و بلاد لینه
 ایرکوره کورر و شکله خصب یچینه مویشورلر و ان کا و امن قبل ان یزل علیهم من قبله الماسین) اگر چه
 انله مطر نزولندن او کدن مطر له قطاول عهد و استقامت یار سندن ایسین اولشردی (فانظروا الی آثار
 رحمة الله کیف یحیی الارض بعد موتها ان ذلک لمحی الموق) الله تعالی نک رجسته اولان مطر و نظراتیکه
 ارضی سندن کمره انکه نیجه احیا ایدر نبات و اشجار و انواع اعمار بتوررا کافار اولان رب تعالی
 قادر اولور که انری موتندن نصکره یوم قیامتده دیر کوره (وهو علی کل شیء قدیر) اول الله تعالی هر شیته
 قادر دیر بر انک قدرتک جمیع کلماته نیجه علی السویه در (وائن ازلنا ریحافراؤه مصفرا اظفوا
 من بعده یفکرون) اگر بزنی ارسال ایدوب زره لری افساد ایتسه حتی اول یشل ایکن انی صر و مش کورسدر
 انک صر و مشند نصکره الله تعالی به و نه منته کافر اولورر اشی و آیات که یم کفارک فالت ثبوت و عدم تدبر
 و سرعت نزول و سوره و آیاتین بیان ایدر و حال نظر بونی اقتضای ایدر که اندر دن مطر رحمتس اولد یغنده

الله تعالی به توکل و کالتجایده لر رجسته دن مأیوس اولیه لر و انله مطر و حتی ایدر یکنده شکره مبادرت
 و طاعته استقامت ایدر را تبشیرده افراطا نیجه لر و زور علری صر و مقله هلال اولد یغنده بلایه صبر ایدر
 نعمته کفران اولیه لر (فانک لا تسمع الموق) یا محمد سندن دعوتیکه ایشترده مزه شول کفار کیم انرموقی
 کیدر (ولا تسمع الصم الدعاء اذا ولوا مدبرین) و دخی اصم ایدرده ایشترده مزه شکله اندر دعوتیکه سماعدن
 نصام ایدر چنانکه کذبین اولی قاری حالده قدن اعراض ایدر (وما انت بهادی الهی عن ضلالهم)
 و س شول ایدر یزدن بصیرت لری اعمالی ضلالنرندن ایمان و طاعته هدایت ایدر دکلن بلسکه الله تعالی
 عبادندن دیکل یکی کسه لری اکوفیق ایدر و سکا واجب اولان الحق دعوت و ابلاغ در (ان تسمع الامن یؤمن
 یا انت تسمع مسامون) من اسماع ایتمرنن الا انله کیم برزم ایدر یزه ایمان کنور و ب ایمانلرنده مخلصدر و ز بر که
 ایمان لری ایدر یزل الفاطی تلقی نه و معانیسی تدبر نه داعیدر (الله الذی خلقکم من ضعف ثم جعل
 من بعد ضعف قوۃ ثم جعل من بعد قوۃ ضعفا و شیۃ) اول الله تعالی سزی ابتداء ضعفه خلق ایدی ضعیفی
 اساس امر کر قیلدی (خلق الانسان ضعیفا) قول شریفی دلائله و یا خود مزه اصل ضعیفدن خلق ایدیکه
 اول نطفه در و یاول ضعفه مراد حال طفولتدن حال احتلامه دکر و اول طفوات ضعفه کزدنصکره
 که و لکنزه دکن سزه قوۃ شباب قیلدی و اول شباب قوتندنصکره سزده ضعف شی و خت و هرم قیادی (یحاق
 ما بینک) و ذات و وردن و یا خود ضعف و قوۃ و شباب و شیبه دن اول دیکل یکن شاق ایدر (وهو العلیم
 بقدر) اول سزی اشبواحوال مختلفه در دیکدی غیره امکا نه یله علم و قدرته مانع کامل ایدیکه دیکلدر
 (و یوم تقوم الساعة یقسم المجرمون ما لبثوا غیر ساعة) قیامت قائم اولدیی کونده مشرکون بین ایدر که
 دنیاده و یا قیورده و یا دیکلک فتناسیه بهت و اقطاع عذاب لری سنده بر ساعتدن غیری ایت ایدر اول
 مدت ایشترن آخرتده کی مدت عذاب لینه اضافتله و یا خود نسبانله استقلال ایدر حدیثه کلدیکه (ما بین فناء
 الدنيا و البعث او یوم) دیکلک فتناسیه بهتک ما بین قرق دکلور امدی اول قرق ساعات و ایام
 و اعوام لک هر بری محتلدر (کذلک کانوا یؤفکون) صدقندن اشب و صرف کبی اندر دنیاده حقندن صرف
 اولور لردی و یا خود انرا ند کذب ایدر بهت یوردر و دنیاده کذب ایدر کبی و یا خود الله تعالی
 انری افضاح اراده ایدوب اهل جهنمستین اولان شیئی کذبله یسین ایدر (وقال الذین اوتوا العلم و الایمان
 لقد کذبتم فی کتاب الله الی یوم البعث فهدا یوم البعث و لکنکم کتم لا تعلمون) ملائکه و تسندن علم و ایمان
 و برینلر انری تکذیب ایدوب دیکر که الله تعالی نک قضاء و یا علم و یا لوح و یا قرآنده ذکر ایدیکه اوزره یوم
 بعثه دکن لبت ایدیکر اشب و وقت ایسه یوم بعثدر که سزانی انکار ایدر دیکر لکن سز نظرده نفر بطکر سیمیه
 انک حتی ایدیکن باز دیکر (فیومئذ لا یفیع الذین ظلموا مع ذنوبهم و لا هم یستعتبون) اوله اوله او کونده
 شرک و عصیان ایدر نفس لینه ظلم ایدرله اعتذار لری نفع ایتز و انلر دن توبه و طاعتله رب تعالی بی ارضاری طلب
 اولتر (ولقد شررنا للناس فی هذا القرۃ ان من کل مثل) اشب و قرآنده بزنا سه هر صفة و تصعبیه دن وصف
 و بیان ایدل یوم قیامتده مبعوثنک صفة و قصه لری و انلر نه دیر و انلر نه دیر و و مبعوث و استعجاب مستنی
 اولور و یا خود بزانه بیان ایدل هر مملدنکه انری توحید و بعث و صدق رسوله ارشاد ایدر (ولئن جهنم
 بایة لقول الذین کفروا ان انتم الا مبطلون) اگر سن انله آیات قرآنندن بر آید کسلک انلر دن کافر اولنر قراط
 عباد و قساوة قلو بلرندن رسول الله صلی الله علیه وسلم و مؤمنله دیکر که سزد کل الا کاذب سز (کذلک
 یطیع الله علی قلوب الذین لا یعلمون) اشب و طبع کبی الله تعالی طبع ایدر شول کسه لک اولونه کیم توحیدی
 سیزر و و لاری تصدیق ایتزلر بلسکه اعتقاد اید کبری خرافات اوزره اسر ایدر لر مز بر که جهل هر کب
 حتی ادرا کدن منع ایدر و حتی تکذبین ایجاب ایدر (فاصبر ان وعد الله حق) انلر اذالینه صبرایت که
 الله تعالی نک نصرتله و دیکل جمیع ادیان اوزره اظهارله و عدی حقد ر لایمانی الحجاز و اکا و فای ایدر
 (ولا یخفونک الذین لا یؤمنون) یا محمد سخت و فقه تحمیل ایتسون انلر تکذیب و ایدر لیکه انلر بهت
 و حسابی ایقان ایتزلر و یا خود حلاوت کلام و اظهار غافلله عقلکی سلب ایدوب سنی مخدوع ایتسونلر شول
 وجهله کیم فتنکده و مؤمنله تعظیم اظهار ایدر ز بر که ضالین و هم ضالیندر لر انلر دن حذرایت که

سورة لقمان وهي اربع وثلاثون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(ان من آيات الكتاب الحكيم) اشبهو قرآن ايتلوا به حلال و حرام واحكامه محكمه (هدى و رحمة للعالمين)
 هدى و رحمة اولدني حاله شول كسه رايجو نكته نيت خالصه ايله علم من حسن ايدر (الذين يسمعون
 الصلوة) شولر كه قاضي اتمام اركانه وقتنده قيلولر (ويؤتون الزكاة) و زكاتي و برر (وهم بالانزلة
 هم يوقنون) و انبرهت و جزاك وقوعه ايقان ايدر (واولئك على هدى من ربهم) انر برلر
 جل شانهدن توفيق اوزر درر (واولئك هم المفلحون) و انرا اعلاي مقاصد لر يه فائز در عقيدة حقه ايله
 عمل صالح جمع ايتد كر يچون (ومن الناس من يشتري لهو الحديث) بعض ناس لهو حديث اشترا ايدر
 اول هر شيدر كه كشي بي مابعتيدن اشغال ايد شول احاديث كبي كاصلي اوليه واسطير كه انده اعتبار بولنجه
 و مضاحك و فضول كلام كبي يدينديكه اشيو آيت نصر بن الحارث شائده نازل اولو بدر كه اول اعاجم
 اخباري اشترا ايدوب قريشه اتني تحديت ايدردي محمد سزه عادو عود حديث تحديت ايدرسه بن مزه
 اسفنديار و رستم حديث تحديت ايدر بن انرا انك اول حديث استلاح ايدوب قرآن استماعي ترك ايدر لردي (قال
 النبي عليه السلام لا يحل تعلم المغنيات ولا يعمن و انما من حرام) يغمبر بيز صلي الله عليه وسلم ايدر حلال
 اولر كه بار يره غنا تعليم ايديله و يا مغنيه بيع اولنه غنلر حرامدر يدينديكه ايتك معناسي غناء و عز امير
 و معازني قرآن اوزره اختياردر * ابن مسعود در عني الله عنه اشيو ايتدن سوال اولند قده عيني ايدوب ديديكه
 اول عتادر يدينديكه غناء قلدنه شاق بتورر و اول رقيه زنادر و يا اول هر ام و واعيدر (ايضل عن سبيل
 الله في علم) تا كه نامي انكه دين اسلامه دخولدن و يا قرامت قراندن صدايده اول اشترا ايتديكي شيتك حالي
 و يا تجارتي بل كسز ين شول حيتيدنكه لهو قرآنه اقتبال ايتدي (ويخذها جزوا) و تا كه ايات الهي محضه
 انجا ايد (واولئك هم عذاب مهين) امدى اول و صفو لكسه لر عذاب مهين اولور حق اوزره باطلي استينارله
 حقه ادا تليچون (واذا نتي عليه آياتنا ولي مستكبرا كان لم يسمعها كان في اذنيه و عاقر بشره بعذاب اليم)
 بخانكه اكايتلر عزتلاوت اولنسه تكبر ايدوب ايتلر يزه و محمد ايمانندن اعراض ايدر اول امرده انك حالي شول
 كسه لك حاله بيزر كه ايشيدر كن ايشيزنه كانه قولننده صم وارد امدى لك عذاب و ملاه تبشير ايت
 (ان الذين امنوا وعملوا الصالحات هم جنات النعيم) شولر كه ايمان و اعمال صالحه ييتي جمع ايتد بيلر آخرته
 انره جنات نعيم ماوي اولور (خالدين فيها) انده دائم اولد قلدري حالده (وعذاب الله حقا) اشبو و عذاب الله
 حقا ايتد (يعجزون) و عجز ايتد (اول بر عز يزدر كه و عجز و عجز ايتد انجا ايد اني بر عجز عاجز ايتد
 حكيم رايتلر الا اني كه حكمتي اني استعدا ايدر خلق السموات بغير عدد و نوما) الله تعالى موانى كورد بلكز
 هيتنده موار يديت خلق ايتدي نه در و تنده دعامة سي واركه اني رفع ايدنه و نه فو قنده علاقه سي واركه اني
 امسال ايدنه بلكه اول ايكيستندن خلق خالي اولوب الله تعالى قدريله اني امسال ايتدي (والقي في الارض
 روياي ان عبيدكم) وارض اوزره جبال مرتفعه وضع ايتدي تا كه اول ارض منزكه ميل و اضطراب ايتجه
 (وبت فيما من كل دابة) و انده هر دابه دن بت ايتدي (وازلنا من السماء ماء فانبثا فيها من كل زوج كريم)
 و بعد ان يغمور ايدر و ب ارضه نبات كثير المنفعة نك هر منفعتن بتور دك (هذا خلق الله فاروون
 ما ذا خلق الذين من دونه) اشبو ذكر اولنسان اشياء الله تعالىنك مخلوقيدر با مشركين بكا كوستر كه الهه كز
 نه خلق ايتدي حتى كه الله تعالى يه مشاركنه مستحق اولد بيلر (بل الظالمون في ضلال مبين) بلكه مشركار
 خلال ظاهر در كه هيج بر ناظره اول خلق اولر (وقد آتينا لقمان الحكمة) بزمه سانه عقل و علم و عمل
 و امورد اصابت و بر دك * يدينديكه اول لقمان بن يعقوب بن باخور بن نازد كه اول اوب عليه السلام
 اخت و يا خاله سي اوغلي اوزر اولدندن در لقمان عليه السلام ممر اولوب حتى داود عليه السلام ابرشدي
 و اندن اخذ علم ايتدي و بهت و اغزدن اول فتوى و برردى جه و ردي بلكه اول حكيم ايتدي نبي دكل ايتدي عرف
 علما ده حكمت نفس انسانيه بي استكامل در علوم نظريه بي اقتباس و نك قدر طاقته افعال فاضله اوزر

ما كنه نامه اكسا يدر و لقمان عليه السلام حكمتندن در كه اول داود عليه السلامه بر نيجه آي صاحب
 اولدي داود عليه السلام دوع دوزردى لقمان اكا اول نه شي ايتديكن سوال ايتدي اتمام ايتديكن ارفاسته
 كيوب ديديكه نه كوچك حرب لباسي اولور سن اول حينده لقمان ديديكه صحت حكمتدر انك فاعلي قلددر
 بركون داود عليه السلام اكا بالقمان نيجه صبا حلدن ديدى اول ايتديكه بنم غيرك يدينده داود عليه السلام
 تفكر ايدوب اندن تفكره و ازدي برو قنده لقمان عليه السلامه امر اولدريكه برقيون بوغز ليوب اندن ايكي
 اطيب مضغه كتورده نم ديوب انك لسان و قلب كتوردي بده وقت آخرده امر اولدريكه ينه برقيون
 بوغز ليوب اندن ايكي اخيت مضغه بي كتورده نم ديوب ينه لسان و قلب كتوردي انك حكمتندن سوال
 اولد قده ديديكه اشبو ايكي مضغه اطيب شيندر بخانكه طيب اوله و اخيت شيندر بخانكه خبيث اوله
 ديتد يكه لقمان عليه السلام بتوله حكمت ييتنده تخير اولوب اول حكمتي اختيار ايتدي * روايت
 اولد يكه اول بر نصف بنارده ناتم ايكن اكا بزند اكا ديكه بالقمان استر ميدك كه الله تعالى سني ارضه خليفه
 ايدوب ناس ييتنده حتى اوزره حكم ايدنه سن اول نديا به جوايده ديديكه اگر ربي تخير ايدرسه عافيتي قبول
 ايدوب بلاي قبول ايتز ين و اكر اكا امر ايدرسه جمع و اطاعت ايدر ين زير يلوهر كه اوزر يه الزام اوليختي
 اعانت و عصيت اولتور ين و الحال حاكم منازل اشو اكا درنده اولوب اني ظلت قابليويدر اعانت اولتورده
 حريدركه اندن نجات بوله اكر حكمتده خطا ايدرسه جنت يوان بتورر و كشتنك دينا ده ذليل اولمسي شريف
 اولسندن خير ايدر اول كسه كه دنيايي آخرت اوزره اختيار ايدنه دنيايي فوت ايدرو آخرته ابرمنه ملائكه انك
 حسن متطافنه تعجب ايتد بيلر بوندن كره بر نومه سنده حكمت و برلدي اويان يچي حكمتدن سويلر اولدي بده
 داود عليه السلامه ندا اولتوب خلافت عرض اولند قده قبول ايتدي بوخسه لقمان كبي شروط ذكر
 ايتدي اول اجلدن مره بعد اخري خطيه به دوشوب الله تعالى كايمن عفو ايتدي و لقمانى وز يرايدندي
 (ان اشكر الله) بزاكا ديدك كه الله تعالى به شكر ايت انك اوزره كه سكا حكمت و بردى (ومن شكر
 فاعما يشكر لنفسه) اول كسه كه شكر ايدنه نفس يچون شكر ايدرز برا كه نفعي اكا عايددر كه نفعي انكه دائم اولور
 و اول نعمتك مزينه مستحق اولور (ومن كفر فان الله غنى حميد) و اولكه الله تعالىنك نعمت لرينه كافر
 اوله اول جل شانهدن خلقن شكرندن غنيدر و جدا كاهم قدر اكر چه جدا و لغز سه ده و يا اول محمود در جمع
 مخلوقاتي لسان حاله اكا حيدى نطق ايدر (واذا قال لقمان لابنه وهو عظيم) ذكر ايت شول وقتي كه
 لقمان اوغلي انهمه وياش * ويا ما ثانه وعظ ايدر اولدني حالده ديديكه (يا بني لا تشرك بالله ان الشرك
 اعظم عظيم) اي او غلظم الله تعالى به اشرك ايتك كل كه اول ظلم عظيمدر شول حيتيدنكه جمع اشيا نك خاليله
 هر شيدن عاجز ييتي تسويه در * يدينديكه لقمان عليه السلام اول اوغلي و اناسي مشركار ايد بيلر لقمان
 عليه السلام وعظ ايدر لك ايكيستى دختي اسلامه كتوردي (ووصينا الانسان بوالديه) بزانسانه وصيت
 ايتديككه والد يته برو احسان ايدنه (حلمته امه و معالي وهن) اكا والده سي حامل اولدي حالكه
 جل و نه لي از دبا ديه ضعف اوزره ضعتي زياده اولدي (وصاله في عامين) انك مدت فطامي ايكي يسل
 تمامنده در ايشو دليدر كه مدت رضاعت اقصاي ايكي ييل اوله و انده نصكره حرمت ارضاع ثابت اوليه
 اشبو و افقي مذهبيدر (ان اشكر لي و لوالديك) انسانه وصيت ايدر كه بكا و والدينه شكر ايدنه سن
 (الى المصير) هر چعل بكا در شكر و كفر لك اوزره سني بحاسبه ايدر ين * يدينديكه بر كسنه كيم صلوات خمس
 اداسته مداومت ايدنه الله تعالى به شكر ايدر و اولكه صلوات خمس ادا بزند و والدينه دعا ايدنه انره شكر ايدر
 (وان جاهد الشيطان ان تشرك بي ما ليس لك به علم فلا تطعهما) و اكر والدينك جهدا ايدرز سه كسن بكا اشرك
 ايدنه سن اني كه اول هيج بر شي دكلدر اول امرده انره اطاعت ايتك (وصاحبهم في الدنيا معروفا) و انله
 دنيا ده صحاب معروفه صحبت ايت كه اني شرع ارتضاء و كرم اقتضاء ايدر برو صله و حسن عشرت كبي
 (واتبع سبيل من اتاب الي) و يدينده توحيد و اخلاصه بنم طاعت طريقته اقبال ايدنه اتباع ايت كه اول
 يغمبر عزملي الله عليه وسلم و احسانيدر (ثم الى امرجهكم فانبتكم بما كنتم تعملون) سنك و والدينك
 مرجعي بكا در سكا ايمانك و انره كفر لري اوزره جزاء ايدر ين اشبو و ايكي است سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه

انزل کین کور سنکه طریق قصه اوزره مقیدر که اول یوحید در و یا خود از چارایله منزجر اولدیغدن طلم
 و کفرده متوسطدر (وما یجعد بایاتنا الا کل خنار کفر) بزم ایلر عزی انکارا بنز الاواکه نقص عهدله
 عذر ایدر واکاولان احسان ستر ایدر (یا ای الناس انقوا ربکم) یا ناس ربکم کز جل شانه به مخالفتدن
 صافک (واخشوا یوما لا یجزی والدن ولد و لا مولود و جازعن والده شیاً) و شول کوندن قورق که
 اول یوم قیامت درانده والد ولدندن برشی قضا ایتمز و ولدن برشی قضا ایتمز یعنی برینک اوزرنده کی
 دین و یا عذاب اول بری یو کلمز دینا دیکه اشبو حکم کفار و مخصوصدر یوخسه مؤمنلر بری برلرینه نفع
 ایدر سر لر در بر اکه (الحقنا بهم ذریتهم) دیو سوره طورده اول بیان یورلدی (ان وعد الله حق)
 الله تعالی نوب و عاقبه وعدی حق در اده خلف اولز (فلا تفرنکم الحیاة الدنیا) منری دنیا نیک
 زینتی اکا طمینان ایدوب آخرت علان تر کله منری مغرور یا تمون (ولا یفرنکم بالله القرور) و شیطان
 غرار منری الله تعالی ایلر مغرور یا تمون معصیت غادی ایدوب الله تعالی دن مغفرت تنی ایتمک زله (ان الله
 عنده علم الساعة) الله تعالی نیک عندنده در که یوقیامت نوقته اوله جفن ییلور * روایت اولندی که
 سارث بن عمرو یغمبر یز صلی الله علیه و سلمه کلوب نیدیکه بکا خبر ویر که قیامت م نوقتن اولور ویر اکن
 اکنش یغم و نوقتن یغمار و خاقوم حاملدر قارنده کی ارکان و یادشیدر و یو کونده ایشلدن بکمی ییلورین ابره
 نه ایشلرین و مولدی ییلورم امانه یرده اولورم اول سیددن بوایت نازل اولدی (وینزل الغیت) و دیلدیکی وقتده
 یغمور یا غدر (و یعلم ما فی الارحام) وارحامده اولان ذکر و یا نانی میدر نام و یا ناقصیدر ییلور (وما تدری
 نفس ما تکذب غدا) و کشتی ییلر که ابره خبر ویردن نه ایشلر کاهی کشتی ابره برشی ایشلر که عزیمت
 ایتمشکین اولوقته انک غیرین ایشلر (وما تدری نفس بای ارض غوث) و کشتی بلز که نه یرده اولور
 نوقته اولور ایدیکین یلدیکی کبی روایت اولندی که ملک الموت سلیمان علیه السلامه او غریوب جلد استندن
 بر رجله ادامه نظر ایدر یرجل سلیمان علیه السلامه یو کلمه در یوسوال ایدوب اول اکامک الموت در دیدی
 زجل ایدر یکانه اول بی مراد ایدر یجه امر ایت کبی کو نور و یو دیار هنده براغه سلیمان علیه السلام دخی
 انجلین ایدر یبعده اول رجلا امر ندن ملک الموت سوال اولند قده ملک الموت دیدیکه کادامه نظرم انک امر نه
 تعجبم دن ایدر شول سیدنکه اول وقتده انی هنده قبض ایتمکه امر اولمشیدم اول ایسه سنک یاننده ایدی
 بهده انی اولوقتن زمان مقدوده هنده یولوب قبض ایدم * دینا دیکه انسانه کسب و عاقبتدن اخص شی
 یوقدر اول ایکسی معرفته طریق اولیجق اندن ما عدا انک معرفته طریق ایدر اولور (ان الله علیم خبیر)
 الله تعالی جمیع اشیا یظواهر و بواطن ییلور

سورة الحجدة وهی ثلاثون آية مکیة

بسم الله الرحمن الرحيم

(الم) اشبوسوره و یا قرآن (منزل للکتاب لاریب فیه من رب العالمین) کتاب منزلدر رب یوقدر که اول
 رب العالمیندندر (ام یقولون افتراء) اکا ایمان کتور لوی یوخسه انی محمد اختلاق ایدر یرلری
 (بل هو الحق من ربک انذر قوم ما انهم من نذیر من قبلك لعلهم یتدعون) بلکه اول قرآن حق ربک
 تعالیدن منزل ایدیکي ثابتدر تا که انکه بر قومی انذا ارایده سنکه سندن اول انله نذر کلبو بدر که اول قومله
 مراد یردوتا که انذا ارکاه ایتدا ایدر (الله الذی خلق السموات والارض وما بینهم ما فی ستة ایام) که اول
 رب العالمین الله جل شانهدر که حیوات و ارض و ایکسی اراشده کی اشیا یی انی کونده خاق ایدر تا که انکه
 عبادنه لمورده تانی و تنبی تعلیم ایدر اگر چه انی لحظه واحده خلقه قادر ایدی تنکیم تفصیلی سوره اعرافده
 یکدی (ثم استوی علی العرش) بعده انک امری عرش اوزره مستوی و مستولی اولدی (مالکم من دونه
 من ولی ولا شفیع) الله تعالیدن غیر میزه نصرت و یا سز بکون شفاعت ایدر یوقدر چنانکه انک رضامن
 تجاوز ایدر سز یا خود سز انک غیر ولی و شفیع کز یوقدر بلکه مصالح کز نول ایدن و موطن نصرتده
 سز نصرت ایدن اولدر اول سز یخندول ایدیکي هیچ ولی و نصیر یکز قائلز (افلاتن کرون) انک مواظف
 متعظ اولز میسر که انی یوحید ایدر سز (یدبر الامر من السماء الی الارض) اول الله تعالی امر دنیایی

ملائکة و سائر امباب و اویه ایلر تدبیر ایدر که انک اناری ارضه نزول ایدر (ثم یبعث الیه) بعده اول اکا معبود
 ایدوب علمنده ثابت اولور و وجود اولدیغی حالده (فی یوم کان مقداره الف سنة فاما عدون) برکونده که انک
 مقداری ایام دنیا دن یک بیلجه در بش یوز ییل نزول و بش یوز ییل صعودی در بر اکه ما و ارضن ما بین
 بش یوز ییل مسیره در اکر بری آدم بری میرله انی قطع ایدر اواسه بش یوز ییلده نزول و بش یوز ییلده
 صعود ایدردی لکن ملک اول نزول و عروج برکونده تحصیل ایدر و یومشکل اولز شول یومله کیم
 مقداری الی یک بیلجه در بر اکه مراد عرش و یا مدرة المنتی الیه ارض و فی ما بین درنیکم انک بیانی
 سوره معارجده کاور (ذلک عالم الغیب و انما اهداه الیز الرحیم) اشبو امور مذکورده نیک فاعلی اول
 الله تعالی در که خلقنک غائب و حاضرین ییلور امر نه غالبدر تدبیرنده عبادنه رحیمدر (الذی احسن کل شی
 خلقه) که اول هر خلق ایدر یکی شیئ احسان و حکمتی مة تضاعفه احکام و اتقان ایدر و یا بدیکه هر شیئ
 نیجه خلق ایدر و یا حیوانانندن هر صنفی بر صورتده خلق ایدر که سائر امنا فی اول صورتده خلق ایدر امدی
 هر حیوان خلقه قنده کامل و حسن در و اعضا سندن هر عضو مه اشنه صالح اولور شیتله مقدردر (وبدا
 خلق الانسان من طین) آدم علیه السلام خلقنی طیندن بدأ ایدی (ثم جعل نسله من سلاله من ماء مهین)
 بعده انک ذریت نطفه دن ماء ضعیفدن یعنی منیدن قادی (ثم سواه ونفخ فیه من روحه) بعده انک
 اعضائی لائق اولدیغی وجه اوزره تصویرله تقویم ایدوب اول الله تعالی به علی مخصوص شیتدن اکا نفخ
 ایدر که اول روحدر (وجعل لکم السمع و الابصار و الافئدة) و سزده ایشلر و کورمک و بیان ایچون جمع
 و بصرف و فواد خلق ایدر تا که هر بری انک طاعتنده استعمال ایدر سز (قلیلا ما نشکرون) یوقدر ملک
 ربنه سز شکر قلیل ایدر سز (وقالوا انذا ضللت فی الارض انسانی خاق جدید) یعنی انکار ایدر دیدر که
 چنان بر موله تراب اولوب برده غائب اوله و ز بر مة اولور خلقتمز تجدید ایدر ییلور ی قائل انی بی خلف ایدن
 انزل جمیعنه اسنادی اول قوله رضالی ایچوندر (بل هم بلفظهم کافرون) بلکه انله موت و نصکره به مثله
 الله تعالی نیک لقمانه کافر لدر (قل یتوفیکم ملک الموت الذی وکل یکم) دیکل که سز لار و احکام قضا
 یوکیل اولان ملک الموت ارواح کزی استیفاء ایدر حتی که اندن هیچ بری الیه قومن (ثم الی ربکم ترجعون)
 بهده حساب و جزا ایچون کار جوع ایدر سز (ولتری اذا لم یروهم عند ربهم) یا محمد اگر
 کور سیدل شول وقت که مشر کار یوم قیامتده رب تعالی عندنده حیا و خجعت و ندامتدن باشلرین اکش
 اولد قری حالده ذیه لکه (ربا ابصرنا و سمعنا فارجعنا لنعمل صالحا انما نوقنون) یا ربنا بره عصیانمز مقابله
 شده و عدا یتدیکک عذابی کوردر و سولر لکان صدق سندن ایشلدن بری کیر و دنیا به کوردر کل که
 انده عمل صالح ایشله و ز بر اکه بر انکار ایدر یکمز بعث و قیامتک هر بری مشاهده ایتمه سزله حقینه
 تیقن ایدر لکن اول قولری انله جدا نفع ایتمه (ولوشفتنا لا یتناکل نفس هدیها) اگر دیلسه و زهر نفسه
 ایان و عمل صالحی یوقیق ایدر دلک (واکن حق القول منی لا ملان جهم من الجنة و الناس اجمعین)
 لکن قضائهم ثابت و وعیدم سابق اولدیکه جن و انسک کفار یله جهنمی طولدرم (فذوقوا ما نسیتم لقاء
 قومکم هذا) و یوم قیامتده برانله در بر زک سز عذاب ذوق ایدر اشبو یومک لقاسنی و انکیچون استعدادی
 ترکیکز و هم واته اتباعه عاقبتکرتند کندن ذهل کز سبیلله (ان انسینا کم) اول ترک و ذهل کز جزا ایچون
 بر دخی سز ی جهنمه ترک ایدر (وذوقوا عذاب اللذی ما کنتم تعلمون) و انده عذاب دائمی ذوق ایدر کفر
 و معاصی سبیلله کیم انی دنیا ده ایشلر دیکز (انما یؤمن بایاتنا الذین اذا ذکرنا بهم آياتنا سجدا) بزم
 ایلر عزی تصدیق ایتمز الا انلر که اول ایتله وعظ اولند قلدن الله تعالی نیک عذابی خوفندن سجدیه واردر
 (وسجوا یحمد ربهم) والوهیته لائق اولان صفاتدن انی تنزیه ایدر لارنله اسلام توفیقته شا کروحامد
 اولد قری حالده (وهم لا یستکبرون) و الحمال اکا ایمان و اطاعتدن استیکار ایتلر (تجانی جنو بهم
 عن المضاجع) جملری فرا شلندن بعید و مرتفع اولور (یدعون ربهم خوفا و طمعا) رب تعالی به دعا
 ایدر لر سخطندن خوف و رحمت طمع ایدر اولد قری حالده * بوایتک تفسیری پیغمبر یز صلی الله علیه و سلمدن
 روایت اولندی که انلر که مراد عبدلک جوف لیلده طور و بر یجد قیلیدر پیغمبر یز علیه السلامدن روایت

اولندیکه بخان يوم قيامته الله تعالى اولين وآخرين جمع ايد بر منادی ندا ايد بر منادی کیم خلافت کلبی
 انی ایشیده اشیو کونده کرم الهی به اولی نه طاقه ایدیکه کن اهل جمع بلسردر بعده برندا کیم طورسون
 شول قومکه کججه ایچنده جنبلرین فراشارندن بیداید ولردیکه نافله نماز قیلر اولیه اولسه اهل محشر دن
 بر طاقه طوردر و الحال انلر قایل اوله بعده برنده آخر کیم طورسون شول قومکه سراده و سراده الله
 تعالی به حدایدردی اولیه اولسه بر قوم آخرین طوردر و الحال انلر دخی قلیل اوله اندن اول ایکی قوم جتنه
 سوق اولنه لو بعده سائر ناسک حسابری کورله دیتلدیکه اشبوات صحابه دن بر طاقه شاده نازل
 اولوردرکه انلر مغرب دن عشا به دکن نافله نماز قیلورلدی (و عمار زقناهم ینفقون) و برن انلر و بر دیکمز
 مالدن وجود خیره انفاق ایدر (فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قرأ عین) هیچ بر نفس نه ملک مقرب ونه نبی
 مرسل بیلز که انلر ایچون نه اخفا اولنوردراندنکه انکله کوزلشن اولور (قال النبی علیه السلام یقول الله تعالی
 اعدت لعبادی الصالحین ما لایعین رأیت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر بله ما اطعمت علیه اقراوا ان شتم
 فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قرأ عین) پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم ایدر الله تعالی دیدیکه بن عباد صالحین
 ایچون اعداد ایچشم شول کراماتی که انی کوزلر کورمک و قولاقرایشندک و هیچ بر بشر قلمنه خطور
 ایچمکدورا کاشمادت ایدر بلسکر (فلا تعلم نفس ما اخفی لهم) ایتن قراعت ایدک (جزاء بما کانوا یعملون
 تا که اول انلر ایشلدکاری اعمال صالحه به جزا اوله (ان کان مؤمن کان فاسقا لا یستون) ایمانی
 اولان کنشی ایماندن خارج اولان کیمیدر شرف و مشوبته ایدیکه مساوی اولز بعده ایدیکه یبشنده
 تقوا فی تبیین ایچون یورلدیکه (اما الذین آمنوا و عملوا الصالحات فلهم جنات المأوی) اما شونلر که
 ایمانلر بنه اعمال صالحه قهر بن ایتدیلر انلر ایچون جنات مای اولور که اول مؤمنلر قرار کاهدر (نزلنا ما کانوا
 یعملون) اوللر اعمارلری سبیلر نزول اولدی فی حالده (واما الذین کفروا و کانوا فاسقا و هم النار) اما شونلر که
 ایماندن خروجه فسق ایتدیلر انلر قرار کاهی جهنمدر (کما ارادوا ان یخرجوا منها اعداء و افعوا) هر بار که
 انلر جهنم چقمق قصدین ایتسه لر زیانیه انلری انشدن مقاملر اولور و جهنم قهره ایر کوردر (وقیل لهم
 ذوقوا عذاب النار الذی کنتم به تکذبون) و انلر دینور که ذوق ایدک شول جهنم عذاب که سزانی دنیاده
 تکذیب ایدر دیکز (ولذیقنهم من العذاب الادی) بر انلر عذاب ایدر که اول قتل و اسر
 و جوب و سائر دنیاده ایریشن محشردر (دون العذاب الا کبر) که اول آخرت عذابدن دوندر دیتلدیکه
 عذاب اذنا لیه مراد عذاب قهر و عذاب اکبر لیه مراد عذاب نارد و یاخود معذرت انلر عذاب دنیایی اذقه
 ایدر عذاب آخرته وصوللرندن اول (لعلهم یرجعون) تا که انلر باقیسی کفر دن توبه ایدوب ایمانه
 رجوع ایدر (ومن اعظم من ذکریات ربهم اعرض عنها اناس من المجرمین منتقمون) شول کسه دن اعظم
 کیمدر که رب تعالی نیک ایتلر له وعظ اولند یغندنصکره اندن اعراض ایدر یوخسه انده تفکر ایچمه
 بر مشر کردن انتقام ایدر (ولقد آتینا موسی الکتاب فلا تکن فی مریه من لقائه) بر موسایه کاب و بر دیک
 سکا و بر دیکمز کبی امدی انلر کابه اقامتدن شکده اولغل و یاخود سن و سابه لقائو کده شک ایچمک
 (وجعلناه هدی لبی اسرائیل) و اول موسایه و بر دیکمز کابی بنو اسرائیل هدیایت قیلدق (وجعلنا منهم
 ائمه یمدون باهر نالما صبروا) و اول بنو اسرائیل دن ائمه قلدق که ناسی اول کاید که احکامه برن امر و یاوقی قمرله
 دعوت ایدر وقتا که طاعته و یا دینلر صبر ایتدیلر (وکانوا ابا ناسا یوقنون) برن ایلر بزه نظردر امعانلر ایچون
 انی ایمان ایدرلدی (ان ربکم هو یفصل بینهم یوم القیامة فیما کانوا فی مختلفون) ربک جل شانہ
 یوم قیامته امر دیندن اختلاف ایتدکاری شیده حق باطلدن تمیز ایدر (اولم یدلهم کم اهلکنا من قبلهم
 من انشرون یون فی مساکنهم) الله تعالی اهل مکه به محمدی بهت ایدوب اول انلر تعریف ایچمه ایچمه انلر دن
 اول قورندن خود و عادی غیر نیجه قرونی بر هلاک ایتدیکه تجارت و مسافرلر انلر مسکنلر بنه مرور
 ایدوب کا نظر ایدر (ان فی ذلک لآیات انلا یستنبهون) ایشونده عبرتلر واردتد بر و اعطاء اسماعیله استماع
 ایچرلر میکه معظ اولر (اولم یروا اناسوق الماء الی الارض الجر زقنخرج به زرعنا کل منه انعامهم
 و انفسهم افلا یمشرون) کورمز لر میکه بر حباله و یا انهار له مانی و قور ایدر شول ارضه کیم انک ناسی مطر

العدامیه منقطع و زائل اولور و اول ما سبیلله اندن زرع حقیقار زر کیم انک تبین و اوراقی انعاملری اکل
 ایدر و حبوب و فواکمی کندیلر کل ایدرانی کورمز لر میکه انی رب تعالی نیک کمال قدرت و فضلنه استدلال
 ایدوب وحدانیتنه ایمان کتوردر (و یقولون متى هذا الفتح ان کنتم صادقین) کافرلر مؤمنلر دیدیلر که
 قیامت نوقت اولور که سز که برن بینز فصل اولنه بره خبر و برک و وعد کرده صادقلر اسکز (فل یوم الفتح لا ینفع
 الذین کفروا و ایمانهم و لا هم ینظرون) انلر دکل که یوم فحده کافرله ایمانلری نفع ایچمه دیتلدیکه اول یومله
 مراد یوم قیامتدر که انده مسابن ایچون کفره اوزره نصرت اولنور و یینلری فصل اولنور و یاخود مراد
 یوم بدر و یوم فتح مکه در و اول کافرله مراد بدره و مکه قتل اولسانلر دیکر امدی انلر سال قلمده کی
 ایمانلری نفع ایچر و انلر ایهال دخی و برلر که توبه ایدر وقتا که تکذیب و استمراطر یقی اوزره اول یومک
 استعجالن اراده ایتدیلر دیتلدیکه (فاعرض عنهم) انلر دن اعراض ایت یوخسه انلر کتدینه مبالاة
 ایچمک * دیتلدیکه اشبوسیف ایتله منسوخدر (وا نظروهم منظر و ن) و انلر اوزره و عدم مقتضایه
 نصرتنه منتظر اولغل که انلر هلاککه منتظر لر در و الحال سن احقسنکه انلر هلاککه منتظر اوله سن
 و ملائکه دخی اکا منتظر لر در روایت اولندیکه پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم اشیو سوریه و سوریه ماکی
 اوقینجه یاغزدی

سورة الاحزاب وهی ثلاث و سبعون آیه مدینه

بسم الله الرحمن الرحیم

(یا ایها النبی اتق الله) الله سبحانه و تعالی پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم تقظیم و تکریم و تکریم شانی تقظیم ایچون
 اکا انکله امر ایدر و انکله مراد تقوی اوزره ثباته اکا امر در تا که اول انی مناهیدن منع ایدر (ولا تطع
 الکافرین و المنافقین) رأی و مشورتدر کافرله و منافقله اطاعت ایچمک بلکه انلر دن حذرایت
 (ان الله کان علیا حکیم) الله تعالی صالح و فاسده علیم امر و تمینده حکیم اولدی * روایت اولندیکه
 ابوسعیان اهل شر کردن بعض اتباعله پیغمبر یز علیه السلام دن امتیان ایدوب مدینه به قدوم ایتدیلر
 و متاقللر لر رئیس عبد الله بن ابی به نزول ایتدیلر بعده پیغمبر یز علیه السلامه کوب دیدیلر که سن برن الهه منزل
 ذکر فی ترک ایدوب بلکه انلر عابدلر نه شفاعتی اولور دیکل بر دخی سننک ربک ذکر فی ترک ایدر لم اول سبیدن
 بوایت نازل اولدی (واتبع ما یوحی الیک من ربک) و برکدن سکاوحی اولان قرآنه اتباع ایت یوخسه کافرلر
 و منافقلر رأینه دکل (ان الله کان یمانهملون خبیرا) الله تعالی سزله اعمال کز خبیرو اولدیکه اعمال کز
 اصلاح ایدر شی و حی ایدوب کفره نک قولی استماعندن اغشا ایتدی (و توکل علی الله و کن فی بالله وکیلا)
 هر امر کی الله تعالی نیک تدبیرنه تفویض ایت اول هر امر یک وکیل اولغه کفایت ایدر (ما جعل الله لرجل
 من قلبین فی جوفه) الله تعالی هیچ بر کسه به جوفنده ایکی قلبی جمع ایتدی * روایت اولندیکه کفار
 دیدیلر که محمدک ایکی قلبی وارد بری برمله و بری اصحابله در * و بر قوله سبب نزولی ابومهر بن اسد انه هریدر که
 عرب یبشنده اولان وقائع و اخبار دن ایتدیتدیکه کن حفظ ایدوب بن ایکی قلبم وارد رانک بر یله محمدک فهم
 ایتدیکندن اکثر فهم ایدرم دیردی یوم بدره مشر کین ایلر منظم اولیچن کوردیلر که ایکی فعلک بری ایاغنده
 و بر بی الینه المش کیدردی نیچون بو یله ایدر سن دیتلد کده دیدیکه او پیچشم بن انک ایچمه دخی ایاغنده
 ظن ایچشم اولکونده بیلدیلر که ایکی قلبم وارد دیتدیکه کذب ایدر مش ز بر ایکی قلبی اوله الله کی تعلیمی
 او تمزدی (وما جعل ازواجکم الا لی نظاهرون منهن اسمائکم) و ازواجکزدن مظاهره ایتدیکز نساق سزه
 امهات قلدی و ظهار اولدر که کنشی زوجیه سنه سن بکا انامک ظهیری کیسین دیه و یاخود سن بکا نامک
 بطنی کبی یعنی فرج کبی حرام سن دیه امدی الله تعالی نسا کز به قولی دیکرله انلری سزه امهات قلدی
 اسکن اول بر قول منکر در که انکله اوزر یکزه کفاره واجب اولور کیمیتی سورة مجاده ده کورانشاه الله تعالی
 (وما جعل ادعیاءکم ابناکم) و اوغل ایدندیکز کسه زری الله تعالی سزه اوغل ایتدی اشیو منکله بتنی نسخ
 اولندی زمان جاهلیته بر کسه به حقان بر اولد عقل و یکاست و ظرافتی خوش کسه انی اوغل ایدوب
 ناس انی اول کسه تک اوغلدر دیرلردی و اول ولد صلب کبی وارث اولوردی و پیغمبر یز صلی الله

عليه وسلم بعد من اول ويد بن حارثه في اعتنا قد ذكره اوغل ايدتمسدي وقتا كنه بيغمبر يز
 صلى الله عليه وسلم زينب بنت جحش زوج ايتدي حاله كه اول ايدن اول مذكور زيدك تحت نكاح حنده
 ايتدي منافق ايديدلر كه محمد او غلنك مرأه سني تزوج ايتدي وال حال اول نامي ايدن نهي ايدردى اول مبدن
 بوحكم نازل اولوب بني نسيح اولددي (ذاكم قواكم ما فواكم) اشبه و ذكر اولسان افواهكزله قواكزدر
 بوحسه اعيايانه حقيقي يوقدر (والله يقول الحق وهو يدي السيل) الله تعالى اني ديركه ظاهر
 و باطنده حق اوله و اول خلقي سبيل حقه هدايت ايدد (ادعوههم لا بائهم هو اوسط عند الله) امدى
 تني ايتدي بكنز كسه لري نسب جهنم دن اولان ابالي نه نسبت ايدك اول عند الله اعدلد (فان لم تعلموا آباءهم
 فاحواكم في الدين ووالايكم) اكر اولك اباه لرين بلز سكز امدى انك سرك دينه اخوانكز و اواياكزدر
 اشبو بنم فرداشد و درود سندر ديكر (وايس عليكم جناح فيما اخطاتم به ولكن ما عودت قلوبكم) اشبو
 اشياي نهي نصكره خطا الله و ااند نصكره نسيانله و باسقب اسانله ايشكزده سزه و بال يوقدر بلكه و بال ااند
 دركه عهده ايدد سز * ديديكه اكر اول معروف النسب ايسه اني او غلم ديسه لاندن نسب ثابت اواز و اكر
 عدي ايسه از اولور اشبو ابو حنيفه عهده دراما كه غيري عهده انكاه نه از اولور و نه نسب ثابت اولور
 (وكتب الله غورا حيا) الله تعالى غور و رحيم اولديكه خطي بي غوايدر و اكر عامدي توبه ايدد سز
 و ايتدي اول بايز نين من انهم) محمد صلى الله عليه وسلم مؤمنله جيع امور رنده نه سارندن اولي در زيرا
 اول انله امر ايتز و انلردن راضي اولز الا كما كه انلر ااند صلاح و نجاتي اولور اما كه نفس انك خلافتي
 ملايسد و اوله اولسه مؤمنله واجب اولور بيغمبر يز عليه السلام انله نفسلردن احب و امري اوزر لري نه
 ايتدوا كاشه قتلري اتم اوله * روايت اولديكه بيغمبر يز صلى الله عليه وسلم نبوك غزاسنه كيدر اولد يغنده
 ناسه خروج ايدك ديوا امر ايديجك انلر بعضي ابا و اماها عزدن استيدان ايدد لم ديدكارنده بوابت نازل اولدي
 (وازوجاه امهاتهم) و انك ازواجي تحريمده و استحقاق تعظيده مؤمنلر امهات متزلزله تنزيل اولمسلردن
 اما كه انك ماعداسنده اجنبيات كيدر اول اولاجلدن عائشه رضي الله عنها ديديكه بزناك امهات
 حكمنده ديكدر (واولوا الارحام بعضهم اولى بغيرهم في كتاب الله من المؤمنين و المهاجرين) قرابت
 صاحبلي نورانده بعضي بعضنه اولي در لوح محفوظه و با محمد صلى الله عليه وسلم نازل اولانده و با الله
 تعالى انك فرض ايتدي كنده شول مؤمنلر دنكه حق دينله و مهاجرلردنكه حق هجرته نوارث ايدد
 (الا ان نفعلوا الى اوليكم معروفا) مكر كه مؤمنين و مهاجر بندن موالاة ايتدي بكنز كسه لري دينه
 ولايت اجليجون نك و با انلر اقل وصيت ايدد سز زيرا كه اجانبه وصيت مباح دراما كه وارثه وصيت بايز اولز
 (كان ذلك في الكتاب مسطورا) اشبو ايكي آيتده ذكر اولسان لوحده و باقرآنده و با نورانده ثابت اولدي
 (واذا اخذنا من اخمين ميثاقهم) ذكر ايت شول و قتي كبر تبينندن اخذ عهده ايدك كه امتلري نه رسالت
 تبليغ و انلري دين قيه دعوت ايدد (ومنك من نوح و ابراهيم و موسى و عيسى ابن مريم) علي الخصوص
 ارباب شراييك مشاهيري سندن و نوح و ابراهيم و موسى و عيسادن ازل عهدي اخذ ايدك (واخذنا منهم
 ميثاقا غليظا) و انلردن ميثاق جليل الشان اخذ ايدك كه اول شول عهده ديدمدر كه نوح عليه السلام
 و ايد نصكره كان احياء علي الخصوص خاتم الانبيا محمد صلى الله عليه وسلم انك اوزره بعث اولديدر و با خود اول
 تحصيل اولنده لري شئي و فايه عين با الله ايتدير (ليسأل الصادقين عن صدقهم) الله تعالى اشبو اشياي
 ايتدي كه احياء رسالت تبليغلردن يوم قيامته سوال ايدد و انكه مراد اول انبيائك ارسال اولوب
 انلري تكذيب ايدن اقوامي نيكسدر و با خود مؤمنله لله عمللردن سوال ايدد و با خود صادق اولديدر
 صدقندن سوال ايدد كه لسانله تقرير ايدد (واعاد لا كفارين عذابا) و كافرله عذاب مؤلم اعداد
 ايتدي (يا ايها الذين آمنوا اذا كروا لله تعالى عليكم) با مؤمنلر الله تعالى انك يوم احزابده كه اول يوم خنده در
 سز دن اعدا كزي رفع ايتي نعمتن ذكر ايدك (اذ جاءكم جنود) شول وقتكه قریش و غطفان و يهود
 قريظه و نصير دن اونيك دكو كافر مدينه بيغمبر يز عليه السلام و مؤمنيله قتال ايجون كلوب غلبه نام
 موضعه نزل ايتدير بيغمبر يز عليه السلام ايد اولان مسلون اوجييك مصادري كشيديلر * روايت

اولديكه بيغمبر يز عليه السلام انلر اقبالن ايشيديجك مدينه نك چوره سنه خندق قازوب مسلمان ايله
 خندق قازوب يوزنده طوردي كفا رايسه طشره طوروب براي اولمغه قريب زمانده ايكي فرقه بري بر لري نه اوق
 و طاش ائمه دن غيري و جملله جنگ ايتدير (فارسنا عليهم رجحا) اوله اولسه بزاوا كافرلر اوزره بر صوق
 كيجده صبا يلتي كوندردك حتي كه انلري اوشندي و يوزلر نه طبراق صاوروب انلر بري سوندردى
 و خيمه لري يقوب دابه لري بري بر نه فانددي (وجنودهم ترها) و دخی اولكافرلر اوزره ملائكه دن سبك
 ملك كوندردك كه انلر اول ملائكه كي كور و مز لردى بلكه صوتلرين ايشيدردردى كه عسكرلر جوابنده طوروب
 تكبير ايدردى و انلر ائمه طليحه بن خويلد الاسدي نام كافر سائر لري نه ندا ايدوب ديديكه اكا اولك كه محمد سزه
 سحره باشلدي شمدن كيدر طوروب نيلر سز باشكزه چاره استر سكر بورادن قاجوب كيدر سز اوله اولسه قتال
 ايتدين سنديلر اين المفردو كيورلر نه دونديدر (وكان الله بآئمه ملون بصيرا) الله تعالى سرك خندق قازمكره
 و با خود مشر كرلر تحزب و محارب سنده بصيرا و لدی (اذ جاءكم من فوقكم ومن اقل منكم) ذكر ايدك
 شول و قتي كه بنوعطفان و ادينك اعلا سندن قبل مشرق دن و قریش ايسه و ادينك اسفندن قبل مغرب دن كلديدر
 جهله واحد اولوب محمدى ارادن كيدر لم ديديدر (واذراغت الابصار و بلغت القلوب الحناجر) حتي كه
 مسلون كافرلر كثرت عدد و عهده دن خوف ايدوب كوزلري مستواي نظردن حيرت و مخصوصه ميل ايتدي
 و قلبلري منتهای خلقه امردى (وتظنون بالله الظنونا) و با مؤمنلر الله تعالى به ظنون محتفه ايتدي بكنز
 اما كه منافقون ظن ايتديلر كه مسلون استيصال اولنه و مخصوص ايسه ظن ايتديلر كه ابتلا رنده نصكره انله
 نصرت اولنه (هناك ابتي المؤمنون و زلزوا زلا شديدا) اشبو محله ده مؤمنلر اختيار اولوب مخلص
 منافقون و ثابت متزلزلدن ممتاز اولدي و شدت فزع دن زياده منزج اولديدر (واذ يقول المنافقون والذين
 في قلوبهم مرض ما وعدنا الله ورسوله الا غرورا) شول وقتكه منافقو قلبلر نه ضعف اعتماد اولنلر ديديكه
 الله تعالى ورسولي به ظفر و اعلا ديدندن وعدا ايتز الا وعد باطل ايدد ديديكه اشبو قولك قائلي معتب بن
 قشير ايتدي احزابي كور ديكده ديديكه بزمه كسري و قيصركنوزي و فارس و روم فتحني و عدايدر و الحال
 بر يمز قادر اولز ككه خوفندن تبر ايدد رامي بودكل الا وعد غروردر (واذ قالت طائفة منهم يا اهل يثرب
 لا مقام لكم فارجعوا) منافقون اوس بن قيطي و اصحابي ديديكه يا اهل مدينه اشبو محمل سزه قرار كا
 دكلدر و با مقام اقامت دكلدر هار بين اولوب منازلكزه رجوع ايدك و با خود دين محمدده سزه مقام يوقدر
 شر كه رجوع ايدوب محمدى ترك ايدك كه سالم اوله سز و با خود سزه مدينه ده مقام يوقدر امدى كفه رجوع
 ايدك كه انده سزه امكان اوله و يثرب اسم ارضدر كه مدينه انك ناحيه سنده واقع اولديدر (ويستأذن فريق منهم
 النبي يقولون ان يوتوا عورة) انلردن بر فريقكه اول نوسله و شو حارثه بيغمبر يز عليه السلام دن رجوعه
 استيدان ايدوب ديديكه يوتو حصينه دكلدر عود و سارندن قورقيلور (وما هي بعورة ان يريدون الا فرارا)
 حاله كه بيوتلري حصينه در استيدانله مراد لري دكل الا قتال دن فراردر (ولو دخلت عليهم من اقطارها
 ثم سئلوا الفتنة لا فوا و ما تلبسوا بها الا يسيرا) اكر احزاب اول منافقين اول مدينه نك و با يوتلر ينك
 نواخسندن دخول ايتسه لري بعد اول منافقين شرك ورده و مقاتله مسلينه دعوت اولسه لرا حزابك دعوتيه
 اجابت و فعلا ريه موافقت ايدد لردى و اول احزابه اجابتدن مدينه ده لبث بسير الحق سوال و جواب دكلو
 زمان توقف ايدد لردى و با خود معني انلر ارتداد لرنده نصكره مدينه ده زمان قليل لبث ايدوب رسول الله
 نصرتدن فرارلر ييجون عذاب اولنه لردى (ولقد كانوا عاهدوا الله من قبل لا يولون الا ديار) بنو حارثه
 خندق غزاسندن اول بيغمبر يز عليه السلام و با طيله الله تعالى به عهده ايتديلر كه عديبه قتال ايدد لري بوحسه
 من زمين اولوب فرارا ايتيه لري روایت اولديكه يوم احده بنو حارثه بنو سلمه ايله قصد ايتديلر كه من بعد انك
 مثلي فعله عودت ايتيه لري با خود انلر بر قوم ايدد لري كه بدر غزاسنه حاضر اولما مشلردى بعده اهل بدره و بريلن
 كرامات و فضيلتي كوريجك ديديكه الله تعالى بري بر قتاله دخی احضار ايدد سز قتال ايدد لم اوله اولسه الله
 تعالى انله احزابي فوق ايتدي (وكان عهده الله مستولا) الله تعالى انك عهدي يوم قيامته و فاسيله
 سوال و انك اوزره مجازات اولور (قل ان ينفقكم القران فرتم من الموت و انقل) يا محمد انله ديكل كه سزه

ایدوب سبحان الله قلب القلوب دیدی اندن چیهوب کندی بعده زید کلوب زینب کا یغمبر عز علیه السلام
 محبی مقاله سنی ذکر ایدی زید رضی الله عنه یغمبر عز علیه السلام انکله مرادن تظن ایدوب اول
 حینده قلبه زیندن کراحت کادی یغمبر عز علیه السلامه کلوب دیدیکه یار رسول الله دیرینکه زیندن
 مفارقت ایدم دیدیکه مکا نوالدی انی نیچون استیز اولدک اول دیدی یار رسول الله انک خیرندن غیری بر شین
 کوردمم الا بک شرفیه اوزریمه معظم ولسایله بکاذا ایدر یغمبر عز علیه السلام زیده دیدیکه زوجه کی
 امسانه ولسایله الله تعالیدن خوف ایت بوند نصیحه زید انی تطلیق ایدی اول امرده نازل اولدیکه
 (واذ قول للذی انتم الله علیه وانعمت علیه امساک علیک زوجتک وانق الله) یا محمد زکایت شول وقتیکه الله
 تعالی املائی وسکامک عتقی توفیق اکانعام وسکا توفیق اولنان شمله انعام ایتدیکه زیندن حارنه دیدیکه
 زوجه کی زینبی امسانه ایت والله تعالیدن قورقوب ضرارایله و تکرر فی تعالی ایله تطلیق ایتکل (وتحق
 فی شک ما الله مبدیه) و شکده اخفا ایدرسن انیکه الله تعالی اظهار ایدرسدرکه اول زید انی تطلیق
 ایدرسن نکاحلنه سن (وتخشی اناس والله احق ان تخشیه) ولسک انکله سنی تعیرندن خوف
 ایدرسن والحال انده خوف اولور شئی واریسه خوف اولغله الله تعالی احقدر اشوعتاب الکرانی اخفای
 اوزره دکدر زبراکه اول حسندر بلکه عتاب نامک مقاله سنی خوفیه اخمارنه منافی شئی اظهارنه در زبرابونک
 اما نالنده اولی صامت اولق ویا اول امری الله تعالی به تفویض ایتک ایدی عاتنه رضی الله عنها ایدر اکر
 یغمبر عز علیه السلام کانا نازل اولندن بر شئی کیم ایدر اواسه بواقی کتم ایدردی علی بن حسین رضی الله عنه
 ایدر الله تعالی کایلدومش دیکه اول امک ازواجندن اولیسر ایدیکه زید انی تطلیق ایدیسر ایدیکه وقتا که
 زید اکا کلوب بن آق تطلیق مراد ایدرم دیدیکه ده اول اکازوجه کی امسانه ایت دیدیکه اوزره الله تعالی اکا
 عتاب ایدی یعنی نیچون انی دیدک حالبوک بن سکا اول سنک ازواجندن اولیسر ایدیکه ییلدومشدم
 ویغمبر عز علیه السلام ایسه استخیا ایتدیکه زیده شول سنک تحت نکاح کده اولان زینب بنم ازواجندن
 اولیسر دردی اول اجلندن انی اخفا ایسه اشوقول حسن مر ضیدو حال انی بایه الیق واولیدوا کرچه قول آخر
 دخی حال انی بایه قدح ویرامز ایسه ده که اول انک محبتی وایزد انی تطلیق ایدرسن نکاحی اراده سن اخفا
 ایتشدی زیرا که عیدبونک کبی اشیا نک قلبه وقوی اوزر لوم اولنمز مادامکه انده مائمه قصد اوتامیه زبراکه
 ودومیل نفس طبع بشر دندروقتا که زید انی تطلیق ایدوب عرق منتضیه اولدی یغمبر عز علیه السلام ولس
 زیده دیدیکه سن بکاسا اردن و نفس امدی زینب واروب انی بکا خطبه ایت زید ایدر اوله اولسه واروب انی
 خیرین یوغور بولدم ظهیرم اکادوندیروب دیدمکه یازینب سکا شارت واسونکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
 منی نکاحلقتی دیرمن نه دیرسن سونوب دیدیکه رم جل شانه ایله مؤامره ایتیمینجه بر شئی ایدر دکان اندن
 مصلحته واروب نمازه طور دی اوله اواسه یغمبر عز علیه السلام نازل اولدیکه (فما قضی زید من اوطرا
 زوجنا کها) وقتا که زید ایدن حاجتن انعام ایدی بر سکا انی تزویج ایتدک عقد واسطه منسزه پس بواجلندن
 زینب رضی الله عنها سائر ازواج نبی اوزره افتخار ایدوب دیدیکه سنک انکاح کزه اولیا کر توی ایدوب بنم
 انکاحه الله تعالی توی ایدی دیندیکه زینب رضی الله عنها یغمبر عز علیه السلامه در دیکه بن سکا اوج
 خصلته اذلال ایدرینکه نساکان هیچ بری انکله اذلاله چاره لری یوقدو بنم جدم و سنک جدک بردو بنی سکا الله
 تعالی انکاح ایدی و یغمبر عز علیه السلامه در روایت اولندیکه یغمبر عز علیه السلام اکا عقد نسز
 واستیذان سر داخل اولدی ویغمبر عز علیه السلام انکچون ایتدیکه ولیمه بی ناستندن هیچ بریچون انی ایدی
 زوجه لری تزوجه حرج اولیه بقانکه اول اوغل ایدلنرا اول زوجه لردن قضاء و طرایده لادی بودیلدرکه
 یغمبر عز علیه السلام حکمی وامتنک حکمی واحد اوله مادامکه دلیلله اکا مختص شئی اولیه وکتی ادغل
 ایتدیکه کسه نک زوجه سنی تزویج حلال اوله صلی اوغانک زوجه سنی دکل (وکان امر الله مفعولا)
 الله تعالی نکلوزین اوده ایتدیکه امر لایدمکون اولور حالبوکه زینبی یغمبر عز علیه السلام تزویج ایتدیکه
 فضالغشدی (ماکان علی الذی من حرج لیا قرش الله) الله تعالی نکل یغمبر عز علیه السلام ایچون

ایجاب وصفت ایتدیکه اوزرینه حرج قیلدی (سنة الله فی الذین خلوا من قبل) الله تعالی سندن اوکدن
 کچن انی بایه باب نکاحده حرج و مواخذة من ایاچه و توسیعی منت ایتدیکه انکله نسانی سندن اکثر ایدی داود
 علیه السلام کبی که یوزمرامی و اوچیوزمر به می و ارایدی و سلیمان علیه السلام کبی که اوچیوزمرامی
 ویدیوزمر به می و ارایدی (وکان امر الله قدرا مقدورا) الله تعالی انک امری قضاء مقتضی وحکم مبتوت
 اولدی (الذین یبلغون رسالات الله ویخضعون له ولا یحبسون احدا الا الله) که انک الله تعالی نکل رسالاتی
 ناسه ایرکورر و انندن خوف ایدر لایق غیری هیچ کسه دن خوف ایتزلر (وکتی بالله حسیا) الله تعالی
 بخاوف دفعنه و یاضغیره ویا کبیره بی محاسبیه کافی اولدی اوله اولسه لایق دکدر که انک غیری دن خوف ایدله
 (ماکان محرابا احد من رجالکم) محمد علیه السلام سنک رجالکزدن هیچ کسه نک بابامی اولدیکه انکله
 سزندن بر رجل بیننده حرمت مصاهره ثابت اوله و بنی ایتدیکه کسه نک زوجه سنی افتراق واز قضا
 عدتد نصکره نکاحی حلال اولیه زبراکه بنی ایتدیکه کسه به اول حقیقتده بابا اولسنی ایجاب ایتز و بونک
 عمومئی انک طاهر و قاسم و ابراهیم بابا اوله سن نفی ایتز زبراکه رجال حنده ابرمشار در برمش اولسه لردخی
 انکله ر جالندن دکلا ایدی (ولکن رسول الله) لکن اول الله تعالی نکل رسولی اولدی و هر رسول ایسه
 امتنک بابا میدر اما که مطلق دکل بلکه شول حینتدیکه اول انکله شفیق ناچیدر اوزر لری نه انی توقیر واکا
 اطاعتلری واجبدر زید ایسه انکله بریدر (وخاتم النبیین) ویغمبر لک آخری اولدی اول اجلندن انک
 اوغللری معمر اولدی یلمر معمر اولسه لری یغمبر اولیسر لردی انک بو وصفه آخر زمانده عیسی علیه السلام
 نزولی قدح و برمن زبراکه اول نزول ایتدیکه یغمبر عز علیه السلامه ولسم دین وشریه تی اوزره
 اولیسر دروغازی انجیلن کعبه به قلیسر در ویا خود اول بنفسه انی بای ختم ایدیکه اندن صکرده کسه به نبوت
 و بران عیسی علیه السلامه ایسه یغمبر عز علیه السلامه اوکدن نبوت و بر لشدی (وکان الله بکل شیء علیا)
 الله تعالی هر شیمه علم اولدی ختم نبوته نه کسه لایق ایدیکن بیلور (یا ایها الذین آمنوا اذکروا الله ذکرا کثیرا)
 یا و منکر الله تعالی به لایق ضرر و ناله هر حالده ذکر دایم ایدک * ابن عباس رضی الله تعالی عنهما عبادی
 اوزره هر فرض ایتدیکه فرضیه به برحد معلوم قیلوب بعده عذر حالنده اهلی معذور ایدی الا ذکر
 دکل بلکه انکچون نهایت و هیچ بر عذرله انی ترک غایت قیلدی مادامکه مکاف مغلوب العقل اولیه بلکه جمیع
 احوالده کامه داومته امر ایدی دیدیکه (فاذکروا الله قیاما و قعودا و علی جنوبکم) طوره وادور ویا تر کن
 الله تعالی بی ذکر ایدک و دخی دیدیکه (اذکروا الله ذکرا کثیرا) الله تعالی بی لیل و نهار درده و بچرده صحت
 و سقمه در و علانیه دذکر ایدک * دینلر دیکه ذکر کثیر اولدر که انی اید اوتیمه (وسجود بکرة واصیلا)
 و انی نماز اولنده و آخرنده تسبیح ایدک اول ایکی وقت ملائکه نک حضور نه وقت اولدیغیچون ذکرده
 تخصیص ایدی * دینلر دیکه بکرة ایله مراد صلاصه صیدر و اصیلا مراد صلو طهر و عشاءنددر * دینلر دیکه
 یعنی (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر ولا حول ولا قوة الا بالله) دیکر تسبیح عمده اولدیغیچون
 اخواتندن دخی انکله تعیر اولندی * دینلر دیکه ذکر کثیرله مراد اشوق کلماتدر که انی طاهر و محدث
 و جنب دیر (هو الذی یصلی علیکم وملائکته) اول الله تعالی و ملائکه سنی مزه صلاصه ایدر امدی الله
 تعالی نکل مؤمنله صلو و حیدر و ملائکه نک انکله ملائی استغفار ایدر دینلر دیکه الله تعالی نکل عبده صلو قی
 انک ذکر جیلنی عبادی بیننده اشاعه سیدر (ایخرجکم من الظلمات الی النور) تاکه مزی که روم مصیبت
 ظلماتدن ایمان و طاعت نوره اخراج ایدر (وکان بالؤمنین رحیما) اول الله تعالی مؤمنله رحیم
 اولدی حق که صلاح امر و رفعت قدر لری اعنا ایدوب انکله شانه ملائکه مقربینی استعجال ایدی
 (تحتیم یوم باقونه سلام) الله تعالی نکل مؤمنله تحقیقی سلامدر شول کونده که موله ویا قبردن خروجه
 ویا جسته دخوله اکاملاقی اولور ویا خود جمیع افاندن انری مالم قیلور ویا خود ملک الموت ملائی اولدر لنده
 اول انک سلام ویرر * دینلر دیکه ملک الموت مؤمنک روحنی قبضه کایدیکه در رب تعالیدن اکا سلام ایرکورر
 ویا قبردن جقه قلنده ملائکه انکله سلام ایدوب جنت و کراماته تشریف ایدر (واعلموا هم اجر اکریما) و انکله
 ایچون اجر کریم اعدا ایتدیکه اول جنددر (یا ایها الذین امنوا انکله شاهد) یا محمد بر سنی بعث ایتدیکه ز

اقوامه فصدیق و تکذیب را به و رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم (و مبشر و نذیر) و مؤمنان
 جنته بشارت و مکه بشارت ناله بخبر اید سن (و داعی الی الله بآذنه) والله تعالینک تبشیر الیک توحید
 و طاعت و دعوت اید سن (و سراج منیر) و دیده سنگه اهدا ایچون ناسه سنی سراج منیر کوندرد که
 ظلمات جمالتدن سنگه استضاء و نور کردن انوار بصائر اقتباس ایدر (و بشر المؤمنین بان لهم من الله
 فضلا کثیرا) و مؤمنان تبشیرات که الله تعالیدن انرا ایچون سائر امترا اوزره و یا اعمال صالحه لری اوزره
 فضل کثیر و اورد (ولا تطع الکافرین و المنافقین و دعیهم) و مددنده اولدینک دعوت اوزره ثابت
 اولوب شریعتکه مخالف امورده کافرله و منافقله اطاعت ایتمک و اذالرینه صبر ایدوب ناسکامر اولیخجه
 مجازاتی ترلا بیکل (و توکل علی الله) والله تعالی به توکل ایتمک اول سنگچون انردن انتقامه کفایت ایدر
 (و کنی بالله وکیلا) جمیع احوالده امر که الله تعالی سکا وکیل بترام وریکی کافو بیض ایت غیریه کل
 (یا ایها الذین آمنوا ذاکمتم المؤمنات ثم طلقتموهن من قبل ان تمسوهن فاکم علیهن من عدة تعدونها فتعوهن
 و سرحوهن سراج جلا) یا مؤمنان چنان مؤمنه لری نکاح حلتوب بعده انلری جماع ایتمدن اوکدن انلری
 تطبیق ایتمک زامدی سزیکون اول مطلقه لرا اوزره عدت یوقدر که انک عددنی استیفاء ایدر لرا اوله اولسه انلره
 متعه ویرلر اگر انرا ایچون صدق تسمیه ایتمامش سکر اگر ایتمش سکر اول مسمانک نصی واجب اولور یوخسه
 متعه دکل و انلره انرا سزیمیللری بی تخلیه ایدلر اشود لیدر که نکاحدن اول اولان طلاق واقع اولیه زیرا که
 الله تعالی طلاق نکاح اوزره ترتیب ایددی حتی اگر بر مرأه اجنبیه به سنی نکاح حلتوب بعد مندن طالق
 دیسه و یا خود هر مرأه که نکاح حلتوب اول مندن طلاق در دسه طلاق واقع اولوز اشبوعی و ابن عباس و جابر
 و معاذ و عائشه قولیدر بادهین و غیریدن جماعت کثیره و شافعی و اکثر علما کاذبه لردن ابن معوذ رضی الله
 عنه دن مریدر که طلاق واقع اولور اول ابراهیم النخعی وائمه حنفیه قولیدر بیه و مالک و اوزاعی ایدر اگر
 بر مرأه تعیین ایدر سه واقع اولور تعمیم ایدر سه واقع اولوز * عکرمه ابن عباس دن روایت ایدر دیکه ابن
 معوذ اوزره اول قول اقترا و دیش اولدینی تقدیر اوزره عالم دن ذله درز براسکه الله تعالی مؤمنانی
 نکاح حلتوب دیکر دفعه نکاح تطبیق ایدر سکر دیدی یوخسه تطبیق ایدوب سکره نکاح حلتوب سکر دیدی جابر رضی
 الله عنه ایدر (قال النبی علیه السلام لا طلاق قبل النکاح) پیغمبر عزیمصلی الله علیه و سلم دیکه نکاحدن اول
 اولان طلاق واقع اولوز (یا ایها الذین آمنوا اذا حللناک ازواجکم اللاتی آیت اجورهن) یا محمد سکا حلال ایدلر شول
 ازواجکی که انلره مهر لری بی ویرلر و یا حین عقدده تقدیر ایدلر زیرا که اول ترلا تسمیه دن افضلدر اگر چه انسر
 اولان عقد دخی یا ترلا سه ده (و ما ملک یمینک مما افا الله علیک) و کذلک سکا حلال ایدلر جاریه بی که
 کاردن سی ایله الله تعالی انی سکا ایتمکدن یمینک اکامال اولدی صفیه و جویری به کبی (و بنات عک
 و بنات عاتک و بنات خالتک و بنات خالتک خالتک که سنگه بیله مدینه به هجرت ایدلر زیرا که هجرت ایتمکدن
 نکاحی اکاحلال دکل ایدی مکه قحندنه سکره نکاح حله هجرت شرطی نسخ اولندی (و امرأه مؤمنة
 ان وهبت نفسها للنبی) و کذلک سکا حلال ایدلر شول مرأه مؤمنه بی که نفسی سکا به ایدر مهر طاب
 ایتمیه یعنی اگر بوجال واقع اولور سه بعضار دیکه اول واقع اولوب بدر * لیکن اول واهیه نک دانسته اختلاف
 اولوب دیکه اول بیونه بنت الحارثه و یا زینب بنت خزیمه الانصاریه و یا ام شریک بنت جابر و یا خویله
 بنت حکیم ایدی (ان اراد النبی ان یتنکحها) اگر نبی علیه السلام انک نکاحن مراد ایدر سه زیرا اول
 نفسی هبه ایتمی حلی ایجاب ایتمد مادامکه اول انک نکاحن اراده ایتمیه زیرا که انک اراده سی قبول
 هجرانه جاریه در (خاله لک من دون المؤمنین) مرأه نکاحن نفسی هبه ایتمیه مهر سز حلال ایتاق
 سکا شخص خصله قاندی یوخسه اول مؤمنان حلال قاندی (قد علمنا ما فرضنا علیهم فی ازواجهم
 و ما ملک ایمانهم) مؤمنان اوزره نصاری حلتوب شرط عقددن و وجوب قسمدن و و طهره مهر و وجوب بدن
 اگر چه تسمیه اولدیه سه ده و دردن اکثری جماعت قهر بندن و یمینلری مالک اولدینی اماده توسیع امر دن
 ایجاب ایدلر یکمزی بلشیر (لکلا یكون علیک سکر) یا محمد ذکر اولان خصلی سکرچون خالص ایدلر

مؤمنان نه میم ایدلر تا که سکا ضیق اولیه (و کان الله غفورا رحیما) الله تعالی شول تجرزی عسیر اولان سنی
 مغفرت ایدر و مظان حرجده توسعه ایدر رحمت ایدر (ترجی من تشاء ممن و تروی الیک من تشاء) فسا نکدن
 دیدلر یککی تأخیر و مضاجعه سنی ترلا ایدر سن و دیدلر یککی کند و که ضم و مضاجعه ایدر سن و یا انلردن
 دیدلر یککی تطبیق و دیدلر یککی امسال ایدر سن اشوایک معناسده و سبب ترلا ندن مفسرون اختلاف
 ایدلر شول شول اقاویل اولدر که نسائی یشنده قسم واجب ایدی بویا نازل اولیچ اول ندن ماضی اولوب نسائی
 امر ندن اختیارا کاتفویض اولندی * دیدلر یککه امات و مؤمنانک نسائی بیغیر بر عز علیه السلام در
 زیاده نفقه طلب ایدلر یک اول انلری بر آی هجر ایدوب حتی که تخمیر ایتی نازل اولدی امر الهی اولدیکه انلری دنیا
 و آخرت یشنده تخمیر ایدر دنیا ای اختیار ایدلر ندن مقارنت ایدر والله تعالی ویروان اختیار ایدر فی امسال ایدر
 شول شرط اوزره کیم امهات مؤمنین اولوب ایدلر نکاح اولغیه لرو دیدلر یککه مضاجعه ایدر و دیدلر یکدن
 مضاجعه بی ترلا ایدر اوله اوله کارضا ویردیلر باره ول الله مالکده و نفقه سکره بزم شت زده ایشاکل ایتمک
 دیلر سن بزم شت نکاح حله اولان شرف تر غیر یسن یلر دیدلر باره علیه نسب ندن عائشه رضی الله عنها
 و حفصه و زینب و جویری به ایچون دیدلر یککه قسم ایدر دی (ومن ابتغیت من عزات فلا جناح علیک)
 و شول مرأه که انی قسمدن عزل ایتمشیکن کیر وانی کند و که ایوانی طاهر ایدر سن سکا ندن حرج یوقدر
 (ذلک ادنی ان تقرعین و لا یحزن و یرضین بما آتیتهن کاهن) یا محمد اشو و تخمیر که نسائی صحبتنده مشیک
 تفویض اولدند در انلر قرعه و تته و قلات حرتیه و حسن رضامنه اقربدر تقریب و ادیاه و عزل و اوادن
 قنغینس انلر اعطایدر سن ایت انده کایم نکاح کی مسایدر یوندنه سکره یمینلر نسویه ایدر سن
 انی مندن فصل یولور لرا اگر چه ضعیف لری ترجیح ایدر سن انی الله نه الیک حکم بیله یلور لری (والله یعلم ما فی قلوبکم)
 الله نه الی قلوبک زده اولان احسان و انسانی یلور ایدی سز احسانه چالیشک (و کان الله علیا علیم)
 الله نه الی صدورده اولانی یلور عقوبته عله ایتمز حلم ایدر ایدی لائق و اقدرد که اندن قورقه (لا یجمل لک
 النساء من بعد) یا محمد سکا اشو طقوز نسائی که نصکره نه امحلال اولر که من انلری تخمیر ایدلر یککه سنی اختیار
 ایدلر و یا خود طقوز اوزره زیاده حلال اولوز زیرا انک حقتنده طقوز بزم حقه زده درت کیدر و یا خود
 یو کوندنه سکره سکا مرأه نکاحی حلال اولوز حتی اگر انلر بری و قلات ایتمه مرأه آخری تر قبی اکاحلال
 اولوز دی (ولان تبدل من من ازواج و لو اجمعت حسنهن) و کذلک سکا حلال اولر که اشو و ازواجکدن برینی
 تطبیق ایدوب برینه مرأه آخری نکاح حله سن اگر چه اول مرأه آخر انک حسنی سنی ایجاب ایدر سه ده
 و یا خود سکا حلال فلان اجناس اربعه دفعه نکاح اجناس آنردن اولان نسائی نکاحی و یا اول اجناس
 آخره تبدیلی حلال اولوز (الا ما ملک یمینک) مکر که سریه لردن اوله اوله اول سکا حلال
 اولوز (و کان الله علی کل شیء رقیبا) الله تعالی هر شینه حقیق اولدی امدی سز امر اولسانی رعایت
 و حدودی قخطیدن نفکزی حرمت ایدلر اشو و ایدر دلالت و اورد که نکاحی مراد اولان مرأه نظر جاز
 اوله (قال النبی علیه السلام اذا خطب احدکم المرأة فان استطاع ان ینظر الی ما بدعوه الی نکاحها فلیفعل)
 پیغمبر عزیمصلی الله علیه و سلم ایدر چنان بریکز بر مرأه بی نکاح حلتوب دیکه استطاعتی اولور سه ده که انک نکاح حله
 داعی اولان شینه نظرا تمک ایلیم (یا ایها الذین آمنوا لا تدخلوا بیوت النبی الا ان یؤذن لکم الی طعام)
 یا مؤمنان نبی الله صلی الله علیه و سلم بیوته کیرم کیرم کیرم شول و قنده طعامه دعوت اولر سه سز (غیر ناظر بر
 اناه) طعامک ادر اکی و قنده منتظر اولدیفکر حالده * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر اشو و ایه ناسدن
 بر جماعت شاتنه نازل اولوبدر که انلر رسول الله علیه السلام طعامی وقتن کوزدوب طعامدن اول انک یشنه
 کیرر دی طعام ابریشخه انده او نورر دی وید کارند نصکره کیر زانده فالور لری پیغمبر عز علیه السلام ایدر
 اندن متآذی اولور دی اول اجلدن بویا ترلا ایدلر ندن نبی اولدیلر (ولکن اذا دعیت فادخلوا فاذا طعمتم
 فانتشروا) لکن دعوت اولدیه کزده کیرلر طعامی بیجک طاعتیک (ولا متأسسین الحدیث) و دخی بری
 بر لیکرل و یا اهل بیتک حدیثله امتناس ایچون دخی کیرم کز و انده مکات ایتمک (ان ذلکم کان یؤذی النبی
 فیصحی منکم والله لا یصحی من الحق) سز لانا کاندنه سکره انده مکک زنی الله علیه السلام ایدر

بال داد اول الله تعالى نعتك شاکرین اولدی فکر حاله اکا اطاعت ایدک (وقلیل من عبادی الشکور) عباد من از در که قلب ولسان و جوارحه انرا وقتان ادا شکره صرف اید ز پر که الله تعالى نعتک شکره و فنی بر نه مندر که شکر اخر مستدی اولور اوله اولسه اکا نهایت اولور اول اجلدن دینلدیکه شکور اولدر که شکر دن عجزی یله (فلما قضینا علیه الموت ما داهم علی موته الا دابة الارض تا کل من سانه) وقتا که بر سلیمان موتی قضا ایدلک موتی آنه و یا جنبله یلد و مدی الارضه یلدردیکه انک عصا سی عکه قیریلوب سلیمان علیه السلام اکا طایمانکن دوشدی و روایت اوئندیکه سلیمان علیه السلام بیت المقدسه کیروب بر میل ایکی میل برای ایکی ای اندن اقل واکثر نده عبادته مشغول اولوردی طعام و شرابی اکا اول ارایه کتور یلوردی وقتا که وفات اید چکی کرده اکا کیردی هر صاحبان محرابنده بر شجره بخش یلوردی و سلیمان علیه السلام اکا معنی و منفعتی سوال ایدردی و قال ایدوب غرس ایچون اولنی چیقاروب اخر موضعه غرس ایدردی و منفعتی براردی حتی که خروب اغاجی بتدی سن نیچون تو بسن دیدیکده دیدیکه مسجدکی تخریب ایچون سلیمان علیه السلام نکت جوابن تامل ایدوب قلیله دیدیکه بن حیاته ایکن الله تعالی بوم مسجدی خراب ایدرد کدر امدی بونم موت زمانی ایشدیکه بوجهله بکا بادرلدی اندن اول خروبه یی چیقاروب اخر موضعه دیدکدردی و الله تعالی به مناجات ایدوب دیدیکه الهی بنم موتی جن طایفه سندن کیزله کل تا که انس جنک غیبی یلیر ایدیکنی یله ز پر که جن ایسه بر غیبدن بعض اشیا یی یلورزدی و انسی آلد ادرلدی چون سلیمان علیه السلام موتنک جنه متور اولمن دیلدی ز پر که بیت المقدس بنامی هنوز عام اولامشدی جن انک موتی یلما مکله عله جهم ایدله را غیامنه دکن اتی ترک ایتیه را اوله اولسه جنه امر ایدلک کندیکن اوزره قیوسن صر چه دن بر بیت بنالیده را انلردی حرصه ایی بنای اید بر سلیمان علیه السلام انک ایچنده عصا نه انک ایدوب نمازده قائم ایکن روحی قبض اولندی ماشاء الله اول حال اوزره قالوب که انک موتی یلیدی جن انک حیاته کی متوال اوزره اعمال شاقه یی ایشاموب اتی حیاته ظن ایدیلر و انک ناسه خروجه دن احتیاجی انکرا ایدیلر ز پر که اطالة صلوة اعتیادنی یلادر حتی که ارضه انک عصا نه کیردی سیوب اوتمایله اتی فیردی و سلیمان علیه السلام بره دوشدی انکله اول عله اولان جن و شیاطین انک موتی یلوب و نیشدیلر بعد اول یقی ناس اچوب ایچور کیردیلر وقت موتی یلک ایچون برارضه یی عصا نه کیردیلر بعد انک بر کونله بر کجه ده عصا دن یدیکی اوزره حباب ایدوب سلیمان علیه السلام وفات دندبرو بر میل کامل اولش یلدیلر اوله اولسه ارضه نکت اول فعلی جنه شکور اولوب من بعد اول خشب جوئنده ایکن اکا ما و وطن کتور اولدیلر (فلما خیرت بین ان لو کانوا یملون الغیب ما لبثوا فی العذاب المهن) وقتا که سلیمان علیه السلام بره دوشدی جنه امر ملتبس ایکن بلدیلر که اکر انلر عار فچه غیبی یلور اولسه را سلیمان علیه السلام انک موتی واقع اولد یقی حینده یلوب انک موتنک صکره بر میل نا اول بره دوشقه تسخیر نده عذاب شدیده قالمزردی و یا خود جنک امری انه ظاهر اولدیکه انر غیبی یلیر لایع اهل تاریخی ایدر سلیمان علیه السلام الی اوج میل معمر اولدی اون اوج یا شنده ایکن ملک اولدی ملوک کنندن دیرت ییل کچک بیت المقدس بنامه ابتدا ایددی (لقد کان لباً فی منکتم ایه) سبأ بن یثحب بن یعرب بن خططان اولاد ایچون مسکنانده مانع مختارک وجودنه و امور عجیبه دن دبلدی شیشه قدرته علامت و دلالت واردر روایت اوئندیکه بر میل یغیر عز علی الله علیه و سلمه دیدیکه باره ول الله سبأ جل و یا امره و یا ارشیدد دیدیکه اول عربدن بر میل اولوب اون اولادی و ارایدی التیسله یغن و دردیله تشاوم ایدردی اما یغن ایدیکه کنده و اشعرون و ازد و مدح و اعتماد و حیر ایدی و اما تشاوم ایددیکه عامله وجدان و علم و عنان ایدی و دینلدیکه انلر مسکنانده ارب دیشوردی انکله صنایعینی اوچکونلک مسیره در (جغرافیای و غیره) اول ایدلک ایکن لایله باغ و بوستان ایدر که بر بلوک بلدلر نکت صاغنده و بر بارکی صولده ایدی و یا خود اندر دن هر بر جنک مسکنی صاغنده بر باغی و صولنده بر باغی و ارایدی (کلا من رزق ربکم و اشکروا له) انلر بیت اولنان یغیر لری دیدیکه بکیز جل شانک نکره و بر دیکه باغلیکرمیه و سندن سیوب کاشکار ایدلر و دینلدیکه انلر دن بر مرأه سکنانی باشه الوب ایکی باغلیک ایچندن کیدردی اتی

هیچ بر میوه دکن مکنی انواع میوه اید و کینله قدر طولردی (بلده طيبة و رب غفور) اشور زقکر اولدی یقی بلدة طيبة در و انکله سزی رزق لدر برن و سزه شکرله امر ایمن رب تعالی در که کاشکار ایدنک قرطانی و غفرت ایدر و دینلدیکه سبأ بر بلدة طيبة ایدلر کم انده سباع یوغیدی و انده بعوضه و ذباب و برغوث و عقرب و حیه یوغیدی حتی بر جنک نیانده قیل و ارایکن انلر بلده سته اوغراسه انک طایب هوا سندن جلا سی اولوردی و هب ایدر الله تعالی سبأ ایدلر اوج یغیر کونردی انلری الله تعالی به دعوه و انلره تذکیر نعمت ایدیلر (فاعرضوا) انلر ایسه شکر دن اعراض ایدیلر (فارسنا علیهم سبل العرم) اوله اوله بر انلر اوزره سبل هرم ارسال ایدلک که اول بر سبلدر که کا طافت کک و ولز و یا خود مطر شدیلر و یا خود کوه قبل دینور حیدر و انلر که انلر سدر لری تخریب ایددی ابن عباس رضی الله عنهما و غیر یی ایدر اهل سبأ و ایدیلر نکت صوی اوزره دو کشور لری بلقیس اول عالک مالک اولد یغنده سبأ اهل یسه امر ایلدی انده خنر و قارله ایکی جبل ار اسنه مدینا ایدوب بری بر نکت فوقنده اوج قیو ایدردی و اول سبلد جانب اسفندده بر برکه عظیمه ایدردی یغیر مور یا غده یغنده بن و ایدیلر نکت سبل کلوب اول سده ابر کوردی صویه احتیاج اولدیلر نده ابتدا فوئنده کی قیوی اچوب برکه به افیدر لردی و بر کدن صوی الوردی اولد و کدر کده اوزره و فای ایدردی وقتا که یغیر بر نه عصیان و نعمة الله کفران ایدیلر الله تعالی انلره کوسبتک نام حیوانی تسلط ایددی حتی که سدی ایدلر نکت دلوب سبلد صوی باغ و بوستانلر بن تخریب ایددی و هب ایدر انلر و کها تارنده بولدیلر که سدر لری قاره تخریب ایدیلر سدر در اوله اولسه سبلد هر ایکی طایفی ار اسنه بر هر قودیلر وقتا که سبلد خرابی و قی ایزدی بر یول کوسبتک اول هر لرا اوزره هجوم ایدوب سندن بر اوالقه کیردی و سبلد ایچون ایدوب سبل کیره جنک دلکار ایددی خالیکو اهل سبأ نکت اندن خبری اولدی سبل کلچک اول اراقلره کیردی سدی یقوب خرابه ابر کوردی مسکنلر بن ویتلر بن قوم با و یب کندیلر طاعنلدر حتی که حالاری عرب یئنده مثل و عبرت اولوب سو یلندیلر اهل تاریخ سبأ نکت بوقعه می عیسی علیه السلام ایدلر محمد صلی الله علیه و سلم بعثتی یئنده واقع اولوب در دیلر (و بدلتاهم بحجینهم جنین ذواتی کل خط وائل وئی من سدر لیل) و انلر اول ایکی صنف هلاله اولان بوستانلر بنه بدل ایکی صنف آخر بوستانلر و بر دیکه انلر انجار و انجاری خط وائل و سدر دن قی قلیل ایدی اما خط هر یئندیکه اول مر اردن طم اخذ ایدله اکلی ممکن اولیه و یا اراقلر و غیر یی در و یا هر شجر در که انک شوکی اولیه اما اهل شجر طر قادر و یا طر قایه بکیز بر شجر در الایوکه طر قادن اعظم در اما سدر شجر بقدر که غسل یی ایچون انتفاع اولنور بوستانلر دیکه و لکن اشبور سدر دن مراد اولد کلدیلر که سدر بریدر که انکله نه انتفاع اولنور و نه ورق بر شیشه صالح اولور (ذلک جزیناهم بما کفروا) اشبور فعل که انلر ایشلندی نعمته کفرانلری و انلره بعث اولسان یغیر لری تکذیلری سبیلله ایدیکه بر انلره جزا ایدلک (وهل یجازی الا الکفور) اشبور فعله جزا ایتمزالا اکا که کفر ایدیه و یا کفرده یلغ لوله (وجعلنا بینهم و بین انقری التي بارکنا فیها قری ظاهرة) و انلر شول اهل یسه توسعه اید برکت قیلد یغیر قری یئنه که اول قرای شامدر قرای متواصله قیلد که قریه اولی دن قریه ثانیه کوز یئوزدی اهل سبأ نکت تجارتی یئندن شامه ایدی بر قریه ده یا نه قریه اخراده قیلوه ایدوردی حتی که سبأ دن شامه و ار فچه زاد کتور که احتیاج اواز لردی دینلدیکه سبأ دن شامه و ار فچه درت یلید یوز قریه بری برینه متصله ایدی (وقدرنا فیما السیر) و اول قری یئنده سیر لری بر تده بر ایدلر بر حیثیتله کیم عادی بر قریه ده قیلوه ایدر و یا یغ دخی قریه اخراده یئوت ایدردی سبأ دن شامه و ار فچه هر کونده ایکی کر مذات سبأ و اشجار لری قریه لره ابریشور لردی (سیر و اقیالیالی و یا اما امین) و بر انلره دیدلک که لیل و نهاردن دینلدیکه کتور و قنده اول قراده جوع و عطش و سبأ دن آمین اولد یغیر کز حاله سبأ دن اختلاف اوقاتله انده سزه امن مختلف اواز (فقالوا ربنا یا عذین افکارنا) انلر ایسه کثرت نعمت لری سبیلله بطر و طغیان ایدوب عاقبت صبر ایدیه مذیلر بارنا بر نه افکار غریب یئنی بعید قیل دیو استدلر تا که انده رکوب و راحل و تر و دزد و ادله قرا اوزره تطاول ایدلر الله تعالی اول حاجت لری روایدوب قرای متوسطه یی تخریب ایددی (وظلوا انفسهم) نعمة الله انکرا

و شکر کنی ترک او زره اصرار له نفس به ظلم ایتدیلر (فعلناهم احادیث) اوله اولسه برانلری انلردن صکره
 کاندله احادیث قیاد فکه انلری تحبث واحوالرینه تعجب ایدلر (ومن قناهم کل عرق) وانلری غایت
 مرتبه ده تفریق ایتدیلر حتی که انلردن غسان شامه وانمار بیره وجدام تمامیه وارد عانه لاحق اولدی
 (ان فی ذلک لآیات لکل صبار شکور) اشبوز کراولنا نده معاصیدن صبر ونعم الاله شکر ایدنلر اینلر وارد
 (ولقد صدق علیهم ابلیس ظنه) ابلیس انلرک شاندن ظنی تحقیق ایتدی که اول انلرک کفری واکا اتباع ایدر
 شول قولله کیم (فیه نزلک لاغویهم اجمعین ولا تجدوا کثرهم شا کرین) یارب عزتک حقیچون انلرک جمیعین
 اغوا ایدم و دخی انلرک اکثری شکر ایدر بولیه سن دیدی امدی ابلیسک ظنی یا اهل سبا به ایدی شول حینده که
 انلرک شنواته انهما کن کوردی و یاقی آدمه ایدی شول حینده که انلری آدم علیه السلامک ضعف عزم
 کوردی ویا انلرک ترکیب اولنان شهوت و غشی کوردی ویا ملائکه نلک انلرک شاندن (انجه ل فیها من یسده فیها)
 یاربنا بر بوزنه خلیفه ایدر مین اول کسیدی که انده فساد ایدر دیکلرین ایشندی اوله اولسه بن انلری اضلال
 و اغوا ایدرین دیو تحقیق ایلدی (فاتبعوه الا فریقان المؤمنین) اول ابلیسه فریق مؤمنینک غیر
 ناسک جمعی اتباع ایدلر ویا خود فریق مؤمنیند بر فریق عصیانده اکا اتباع ایتدیلر که انلر مخلص و ندر
 (وما کان له علیهم من سلطان الا انهم من یؤمن بالاخرة عن هومنها فی شک) ابلیسک انلر اوزره و موسه
 واستغوا الله تسلط و احتیلا فی اولدی الا انکچونکه اخره ایمانی اولانه علمز تعلقی اید بر تعلقله کیم انلر اوزره
 جزا ترتیب ایدر یا خود مؤمن مشا کدن تمیز اید ویا خود ایمانه که اول انکچون ایمان تقدیر اولنوبدر و شکر ایدر
 اوله که انکچون ضلالت تقدیر اولنوبدر (وربک علی کل شیء حفیظ) ربک جل شاننه هر شیشه مکون وکانه
 رقیبدر (قل ادعوا الذین زعمتم من دون الله) یا محمد مشرکینه دیکل که الله تعالی بن غیری اضنام و ملائکه دن
 الهه زعم اندوب عبادت ایتدیلر که کز ده عایدک که سزه ارشش شد ایدی کیدره ویا خواجی کیزی سزه
 ایر کوره (لا یلکون مثقال ذره فی السموات ولا فی الارض) بلکه اول الهه زعم ایتدیلر بکرنه حیوات ونه
 ارضه خیر و شر دن ذره آغر غیبه بر شیشه مالک دکلدر (وما لهم فیها من شرک) اول الهه کراچون نه سماده
 ونه لوسده خلقتنه ونه ملکده الله تعالی الهه شر کتلی یوقدر (وما له منهم من ظهیر) والله تعالی بنک الهه کردن
 هیچ بر معنی یوقدر که صفات و ارض اموری تدبیر نه اکا اعانت اید بلکه انلر غیبتدن عاجز و بیهوده صالح
 دکلدر (ولا ترفع الشفاعه عنده الا من اذن له) الله تعالی عندنده شفاعت ترفع ایچمکر انکچون که
 شفاعتینلر که انلر بر بیره انکچون شفاعت ایدلر که اذن و بر بیره (حتی اذا نزع عن قلوبهم) حتی جنانکه
 شافعارلر و مشغوعله لک قلوبدن نزع کشف و زائل اوله بر کله الهه کیم شفاعته اذن اطلاقده رب العزه جل
 شاننه فی سوبله حالیکه انلر اول شفاعته اذن اولسی توقع و انتظار نه ایدیلر و مشغوعله اولنلر ایه
 کند یلر چون شفاعت ایلخه شافعارلر و بر یلوری ویا اذن و بر لیزی دیو خوقده ایدلر شفاعته اذن ایه زمان
 بعیدد نصکرده اولور و تانکه شفاعته اذن اوله سور نشوب بری بر لینه موال ایدلر (قالوا اماذا قال ربکم
 قالوا الحق) دیکلر که ربک جل شاننه شفاعت حقیقده نه دیدی دیکلر که قول حق دیدیکه اول مؤمنلر ایچون
 شفاعته شافعینه اذندر دینلر که چان قلوب کفار دن موت و یا قیامت عندنده نزع مشکف اوله اوزر لینه
 اقامت بخت ایچون ملائکه انلر دیکلر که جل شاننه دیناده نه دیدی دیکلر که قول حق دیدی دیو اعتراف
 ایدیلر شول وقتده که انلر اول اعتراف نفع ایچیه (وهو العلی الکبیر) اول الله تعالی علو کبر صاحبدر
 اول کونده ملائکه وایمادن هیچ که ایچون انلر اذندر شفاعته اذن و رخصت اولر (قل من یرزقکم من
 السموات والارض قل الله وانا اوابا کم لعلی هدی اوفی ضلال مبین) یا محمد دیکل که حیواندن مطار و ارضدن نباته
 سزی کیم رزقندر را کر سکوت ویا جوابده الزام خوفیه نلعم ایدر لسه انلر قلیله اکامقر لدر سن دیکلر که
 الله تعالی رزقندر بلکه الله تعالی فی رزق و قدر تله توحید ایدر رزق کسول ادنای مراتبه نازل جمادی
 ایدر لسه سزی
 اوزره و رزقرا که رزقندر و حد ایشیلور رزق ایه قیامت ملائکه نفع ایدر سزی سزی سزی سزی سزی سزی سزی سزی سزی سزی سزی
 ایشو حد ایشیلور سزی (قل لا تسئلون عما یرزقکم و انما تسئلون عانهما علون) دیکلر که بزم اکساب ایتدیلر کم صغائر

و لا تدنیه مؤمن اندن خالی اولر سزاندن سوال اولر سز
 بلکه هر کسه خیر و شر دن علمیه جزا نور دینلر که اشبویه سیف ایتله مفسوخدر (قل یجمع بیننا
 و بینکم بیننا بالحق) دیکلر که بزم جل شاننه یوم قیامتده بزی و سزی جمع ایدر بده بزمه سز
 قضا ایدر تحقیق جتنه و مبطلینی ناره ادخاله (وهو الفتح العظیم) اول الله تعالی حاکم عدلر خلق بیننده
 قضا سنک حکمتن یلور (قل اروی الذین الحقن به شرکاه) دیکلر که بکا کوسرک کیم الهه کزی نه صفتله الله
 تعالی به عبادنه استحقاقده اشرک ایدر سز (کلا بل هو الله العزیز الحکیم) حاشا که الهه کرا کاشر کاه اوله بلکه
 عبادنه مستحق اول الله تعالی در غلبه و کمال قدرت و حکمتله موصوفدر (وما اوساناک الا کافه لانس) یا محمد بر سنی عامه ناسه ارسال ایتدیلر (بشیرا و نذیرا) طاعت اهلنه بشیر و محضات اهلنه نذیر اولدیک
 حالده (ولکن اکثر الناس لا یعلمون) لکن ناسک اکثری و سالتکی تصدیق ایچنلر و نازلر حقیقین
 یلزلر (ویقولون متى هذا الوعد ان کنتم صادقین) مشرک لفرط جهالتدن بشیر و نذر ایتدیلر که کز
 قیامت نوقن اولور اکر قولکر کرده ماد قلدن ایسک سز خبر ویرک (قل لکم معاد یوم لا تستأخرون عنه ساعة
 ولا تستقدمون) دیکلر که الله نهالی عذاب کزی بر کون ایر کورمک دیکلر که بزمه قرآنه ونه اندن اول این
 مکتوب یوم موعود واردر که اول یوم موت ویا یوم بعدر اندن نه بر ساعت تأخیر ونه تقدیم اولنور سز (وقال
 الذین کفروا لن نؤمن بهذا القرآن ولا بالذین ینذرونه) کفار مکه دیدیلر که بزمه قرآنه ونه اندن اول این
 توراته و انجیله تصدیق ایدر سز روایت اولندیکه کفار مکه اهل کابه پیغمبر یز علیه السلام دن سوال ایدوب
 اهل کاتب انلر بزانک صفتی کابلر یزده بولیشز دیو خبر ویرد کزنده یا و زلنوب کابلرک جمیعینه کافر اولدیلر
 (ولوی اذ انظالمون موقفون عند ربهم یرجع بعضهم الی بعض القول) اکر کور سیدلر شول وقتیکه
 ظالمرب تعالی عندنده موضع محاسبیه ده محبوس اولوب تجاوزین اولدیلر حالده بری بر لینه قواله
 مرا جعت ایدلر (یقول الذین استضعفوا للذین استکبروا لولا انکم مؤمنین) اتباع رؤسار لینه
 دیکلر که اکر سزک اضلالکرا و یا مائدن بزی صدکز اولسیدی ره ول الله علیه السلامه اتباعله بزدخی مؤمنلر
 اولور دق (قال الذین استکبروا للذین استضعفوا انکم صدقنا کم عن الهدی بعد اذ جاءکم بل کنتم بحیرین)
 رؤسا اتباع لینه دیکلر که بزمی ایماندن صد ایتدکی سزه هدی کلدیکند نصکره بلکه سز کندی کز مجرمین
 اولدیکن شول حینتد که هدادن اعراض ایدوب انلر اوزره تقلیدی ایشار ایتدیکر (وقال الذین استضعفوا
 للذین استکبروا بل مکر اللیل والنهار اذ نأمر و نأمر ان تکفروا بالله و نجعل له اندادا) اتباع رؤسایه دیکلر که بزم
 ایماندن صد جره لیل و نهار ده بزی شرکه دعوتکرا احتیالی اولدیکه سز بزمه امر ایدر دیکلر که الله
 تعالی به کافر اولور و الهه سزی اکثر کامقله وز (واسروا للذین یأمر و نأمر ان تکفروا بالله و نجعل له اندادا) ایچر فریقدن هر بری
 صاحبندن تغییر خوفیه ضلال و اضلال اوزره تدامتی اسرار اید شول وقتیکه عذابی کوردر (وجعلنا
 الاغلال فی اعناق الذین کفروا) کفارلر رؤسا و اتباعی ییونلر بزمه یوم قیامتده انشدن اغلال قیلور
 (هل یحزون الا ما کانوا یعملون) انلر جزا اولنلر الا انلر اوزره که کفر و معاصیدن ائی دیناده ایشلدریدی
 (وما ارسلنا فی قریه من نذیر الا قال مترفوها انما یرسلهم به کافرون) بزمه برقر به اهلنه اندا و ایچون بر
 رسول کوندر مدله الا انلر رؤسا متنعمنی اول رسوللر بزمه دیدیلر که بزمه لرسال اولندیکر شیشه کافر لر
 (وقالوا نحن اکثر اموا و اولاد و ما نحن بمعذبین) زخارف دنیایله افتخار ایدن کافر لر مؤمنلرک فقر اسنه دیدیلر که
 اموال و اولادده بزا کثر یوم قیامتده بزعذاب اولنلر لر زرا که بزمه الله تعالی عندنده دیناده کی احوال مزه قیاسله
 آخر نه دخی مکرمل اولور و اوله اولسه عذابله اهانت اولنلر لر (قل ان ربی یسط الرزق لمن یشاء و یقدر) دیکلر که
 ربم جل شاننه رزق نیجه دیکلر که سبب ایدر کاهی عاصیه توسیع و مطیع به تضیق ایدر و کاهی عکس اوزره
 ایدر اثرش ثوابی اکافیا س اولنلر نه رزقک بسطی کرامته ونه تضیق اهانته دلالت ایدر (ولکن اکثر الناس
 لا یعلمون) لکن ناسک اکثری حال اول موال اوزر مایدیکن یلزلر بلکه اموال و اولادک کثر شرف و کرامت
 ظن ایدر راجلر که اول اکثری استدر اراج ایچون اولور (وما اموالکم ولا اولادکم بالی تقربکم عندنا زلفی)
 سزی نه اموالکرونه اولادک بزمه تقریب ایدر دکلر (الامن آمن وعمل صالحا) مکر اول کسه نلک که مؤمن اولوب

عمل صالح ایشان اموال و اولادی انی بزه تقریب ایدر دول حینستله که مالی سبیل خیرانه اتفاق ایدر و اولاد نه
 خیره لم ایدوب صلاح اوزره تربیه ایدر (فالوئک لهم جزاء الضعف بما عملوا) امدی انرا ایچون حسناتری
 مضاعف قانوور بر حسنه اونه ویدیوزمه مالا بحصی به دکیمن تضعیف اوانشور (وهم فی الغرفات آمنون)
 وانرجنت غرفه زنده مکاره دن امینلردر (والذین یسعون فی ایتام معارجین اولئک فی العذاب محضرون)
 و شونلر که بزم آتیلر بزمه ایماندن ناسی منعه سعی ایدر و اندن بر ارایه جمع اولوب اندن منفک اولزلر (قل ان ربی یسطر
 الرزق لمن یشاء من عباده و یقدره) دیگل که رم جل شانه عباد ندن دیلدیکن ابتلا ایچون رزقی کاهی توسیع
 و کاهی تضییق ایدر (وما انفقتم من شیء فهو یخلفه) اول شیشکه انی سبیل طاعته اتفاق ایدر و رمز الله تعالی
 انک عرض بادیناده و پرور ویا آخرتده ایرکورد (وهو خیر الرازقین) اول رازق لک خیر لو سیدر و زیراکه غیر
 رزق ایه الله واسطه دروخه حقیقته رازق الله تعالی نیک غیری دکادر (قال النبی صلی الله علیه وسلم
 ان الله تعالی قال انفق انفق علیک) پیغمبر بزم علیه السلام ایدر الله تعالی دیر که بزم رضام یولنه اتفاق
 ایت که سکا انک اضعاغنی اتفاق ایدم دیناده ویا آخرتده (قال النبی علیه السلام ما من یوم یصبح العباد فیهِ
 الا ولسک ان یزلن فیقول احدهما اللهم اعط منفقاً خلفاً و یقول الاخر اللهم اعط منسکاً خلفاً) پیغمبر عز
 علیه السلام ایدر و هر یکون یوقدر که عباد انک صباحنه ایرالا ایکی ملک نزول ایدر و بری دیر که الهی طاعتک
 یولنه اتفاق ایدنه خلف ویر و آخر امسال ایدنه تلف ویر ویدو عا ایدر (قال النبی علیه السلام کل معروف صدقه
 و کل ما انفق الرجل علی نفسه و اهله کتب له صدقه و ما و فی ما به الرجل عرضه کتب له به صدقه و ما انفق
 المؤمن نفقه ففعلی الله خلفه الا ما کان من نفقه فی بنیان اوفی معصیه الله) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر
 هر معروف صدقه دروهر شیشکه رجل مؤمن انی نفسه و اهله اتفاق ایدر اول انکیون صدقه یازیلور و اول
 شیشکه مؤمن انی اتفاق ایلد عرضی حاجت ایدر شاعره و ایکی دالی ره ویریلن کبی اولانی انکیون صدقه
 یازیلور و هر نفقه که مؤمن انی سبیل مباحه اتفاق ایدر انک خلقی الله تعالی نیک عمده سنه در مکر اول که
 قدر کفایه دن زیاده بنیانه و یا خود معصیه اتفاق اولنه اکا خلف اولز و بدیلدی که حقان بریکر یدنده رزق دن
 برشی اوله انی اتفاقه اعتدال ایتسون یوخه (وما انفقتم من شیء فهو یخلفه) ایتن تا اول ایلد اسراف ایتسون
 زیراکه رزق از لده مقصوره راجحاً لدر که رزق قلیل اوله اتفاقه توسیع ایدر و سکا کاضیق واقع اولور و ایلد
 اوله ایتک مضاعفی اول شیشکه اتفاق ایدر سز رزق مقصوره کنزدن اکا خلف اولور (و یوم یحشرهم جمیعاً
 ثم یقول للملائکه اهؤلاء ایاکم کانوا یعبدون) کفارک رؤسا و اتباعلرین یوم قیامتده جمیعاً حشر ایدوب
 ملائکه یدیر که ایتسونلر دیناده سز می عبادت ایدر لردی ملائکه به اشب و خطابله مراد مشرکینی
 تعزیر و تنبیکت و کندیلر ایچون انلردن توقع ایتد کاری شفاعتدن انساط اولور و شرکادن ملائکه بی
 تخصیصه سبب زیراکه خطابه صالح شرکاکل اشرا فیدر (فالواصحابک انت و لیسانا من دونهم
 بل کانوا یعبدون الجن اکثرهم هم مؤمنون) ملائکه یدیر که یار بنابر شی شرکدن تنزیه ایدر و موالاة ایتدیکمز
 منن یوخه مشرکینه بزم موالاة یوقدر و انلر بزه عبادتته راضی دکالرا یدلر بلکه انلرسنک غیره عبادتده
 شیطینه اطاعتلرله کانه انلره عبادت ایدر لردی (فالیوم لا یملک بعضکم لبعض نفه و الا شراً) الله تعالی
 انلره یدیر که اشب و کونده بری بریکر ایچون شفاعتله شفعه و یا عذابله ضره مالک اولز سز بلکه امر لک کادی
 الله تعالی به مختصدر و اول دارایسه دار جزادر و مجازی بالکتر اولدر (و تقول للذین ظلموا و ذوقوا عذاب النار
 الی کتمه یاتکذبون) و دیناده شرک و عصیانله تفسیرینه ظلم ایدلر و در که نازع انی ذوق ایدلر که سز انک
 حقیقتن تکذیب ایدر دیکز بعده انلر نسو فعا لری بیان یورلدیکه (واذ اتتلی علیم ایتاساینات قالوا
 ما هذا الا رجل یرید ان یمدکم عما کان یعبدا باؤکم) حقان انلره بزم ایتان واضحه من تلاوت اولنسه محمد علیه
 السلامه اشارت ایدوب دیر لک و دکل الی بر رجادر که ابانکر عبادت ایدر کادیکی اصنام عبادت ندن سزی
 مدایتقد دیرلر تا که انک ایداع ایتدیک دینه اتباع ایدر سز (وقالوا ما هذا الا فلک مغتری) و دخی دیر لک اول
 قرآن دیدیکی کلام دکل الا کذب تخلفدرونی زعلرینه مطابق اولد ییچون کذبدر و الله تعالی به اضافله
 افترا در (وقال الذین کفروا للعلی ما جاءهم من هذا الا مصرمین) امر نبوته ویا اسلامه و یا قرآنه کافر

اولن اول انزه کاد بکنده دید بلرکه بود کل الاسهر ظاهرد (وما اتيناهم من كتب يدرسونها) والحال
بر انزه کتیدن برشی و بر عمد ککه انی قرانله شرک بطلان یله لردی (وما ارسلنا الیهم قبلک من نذیر)
وستدن اول بر انزه پیغمبر و ندر مد ککه شرکدن انلری عذابله انذار ایدیدی اوله اولسه انزه شبهه
نوجهدن عارض اولدی زیا که محطاط عرب مشرک لردی حالو که انزه محمد علیه السلامدن غیر پیغمبر
بعث اولمیه و بذر (وکذب الذین من قبلهم) والحال انلردن اول یکن ام و قرون پیغمبر ینی انلر کبی
تکذیب ایتدی لردی (وما بلغوا معشار ما اتيناهم) ومع ذلك اهل مکة بزم اول ام و قرونه و بر دیکمز قوه
یطول عمر و کثرت مالک عشره ایرمیدلر و با اول ام شول اهل مکه به و بر دیکمز منافع و هذاتک عشره ایرمیدلر
(فکذبوا رسی فکیف کان نکیر) بنم رسولریمی تکذیب ایتدی لردی و اول حینده انزه انکارم اربوب هلاک
اولدی بلر امدی اهل مکة دخی انزه ابرین من مصیبت مثلی ابر شمسندن حذر ایتسونلر (قل انما اعظمکم بواحدة
ان تقووا الله منی و فرادی) مکة کافر لینه دیکل که مزی بر خصلت واحد به ارشاد ایدیه بیکه اول ایکشر
ایکشر و بر بر خالصه الوجهه الله می او قتلیدن عارض ایدر اولدی فکمز حالده امره انتصاب ایدیه سز زیا که
از دحام خاطره تشویش و بر (ثم تفکروا ما باصاحبکم من جنة) بدهده محمد علیه السلام و کتور دیک
قرآنات شاشده تفکر ایدیه مزر که انک حقیقتی یله سز که صاحبکرم محمد ده جنودن اثر یوقدور با که اول عقلمه ناسک
اکلیدر و قول و فعلده ناسک اصد قیدر (ان هو الا انذار لکم بینیدی عذاب شدید) اول دکل الاعذاب شدید
او کندن کلش سزی اندن انذار ایدیمیدر که اول عذاب نادر (قل ما سألتکم من اجر فهو لکم) دیکل که
تبلیغ رسالت اوزره سزدن اجر سوال ایتیمیدن اجر کرمزک اوسون بکا اول مقابله ده هیچ ریشته سز کر کز
(ان اجری الا علی الله) بلکه بنم اجر الله تعالی نیک و عذر کیمه متعلقدر (وهو علی کل شیء شهید) اول
هر شیشه مطلعدر بنم صدقی و خلوص نیتی ییلور (قل ان ربی یقذف بالحق) دیکل که بر بنم جل شانہ
عبادندن دیدیکی کسمیه حتی القایدر و یا حتی اظهار و انظار افاقه می ایدوب اول اندن اسلامی اظهار
و انشایه و عدا اولور (علام الغیوب) که اول معاده وار ضده قول و فعلدن هر خفی بی ییلور (قل جاء الحق)
دیکل که اسلام کلدی (وما یدئی الباطل وما یبعید) باطل کیدوب زاق اولدی که اول شرکدر اندن شی
قالمیکه ظاهرا و باعدوت ایدیه دینلدی باطلدن مر اد ابلیس و باعتمد بر بنی اول نه برشی انشاء و بار شینک
فتنه من نصره اعاده می قادر اولور (قل ان ضللت فانما اضل علی نفسی) اگر بن حقه دن ضال اولور سم ضلالک
وبالی نفسمه اولور سز دکل (وان اهتدیت فیاوحی الی ربی) و اگر حقه اهتدا ایدور سم اولور بنم جل شانہ نک
فضل و وحیه له اهتدا ایدیه بن (انه جمیع قریب) اول هر ضال و مهتدینک قول و فعل بن ادر الزا ایدر ند کلو
خفی ایدیه (ولوتری اذ فرعوا فلا فوت) اگر بن بعث و یا قیام ساعت و یا موت و یا نار عندنده که انلر فرع
ایدیه لمر فطیع کور دکل انلر الله تعالی نیک عذابندن هر ب و یا تحصله فوت اولمز (واخذوا من مکان قریب)
وانلر مکان قریبدن ظم رارضدن بطننه و یا مو قعدن ناره اخذ اولور و باجله انلر هرقده اولسه لره الله
تعالینک امر و ارادی انلر قریبدر اندن فوت اولمز (وقالوا ائمانه وانی اهم التناوش من مکان بعید) وانلر
عذاب حاوی عندنده دیلر که بعثه و یا محمد امان کتوردک و الحال انلر قنده اولور که مکان بعیددن مهولند
ایمانی تناول ایدیه زیا اول حین تکلیفده ایکن ممکن ایدی والحال اول انلردن بعید اولدی اشبو انلر
ایمانله استخلاصده حالر بنی تمیلدر و الحال اول انلردن فوت و بعید اولدی استخلاءده شول کسمه نک
حالتیه بکزر که برشی تناولیچون بر غلوه مسافه بی دی مدله اخذنی قصد ایدیه اول ایه محالدر ا کردیاده ایمان
انلر قریب ایکن انی قصد ایتسه لرمکن ایدی آخرتده ایه اول حد امکاندن متجاوز اولویدر (وقد کفر و ابه
من قبل) حالو که اندن او کدین او ان تکلیفده محمد و باعذابه کافر ایدیلر (ویقذفون بالغیب من مکان بعید)
و دنیا ده مقاله لری نیک صدق و حقیقت بلا کسز بن مجرد ظله محمد شاعر ساحر کا هنر دیوسو یلر لردی و یا خود
بعث و جنت و نار یوقدر دیو خبر و بر لردی (وحیل بینهم و بین ما یستهنون) انلر کله اشها ایتد کاردی توبه
و ایمان و دنیا به رجوع یتیمه حائل قیلنه (کافله باشیا عهم من قبل) ننکیم انلردن او کدین ام ماضیه ده
انلر نظر ایمی کفر به ایدلدی (انهم کالوا فی شک مر یب) زیرا که انلر دنیا ده بشتدن وانلر نزول غذایدن

ربه اتباع ایدر شکوه ایدر

سورة الملائكة وهي خمس واربعون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(الحمد لله فاطر السموات والارض) حمد اول الله تعالى به مختص در كه سموات وارضی مثال سابقه من خلق وابداع ایدى (بما عل الملائكة رسلا) كه اول ملائكة كند به عبادتدن انبياء وصالحن بينه وسانط قیلور كه انك رسالاتی دخی الهام وروایى صادق ایلد انله تبلیغ ایدر و یا خود انكه خلق بیننه وسانط در كه انك انار صنعی انله اصال ایدر (اولی ارجحة منی وثلاث ورباع) كه انرا یکدشروا وجر ودرودر قناد صاحب ایدر یعنی انله قنادری مراتبه متفاوتی حسبجه متعدده و متفاوت در انكه نزول و عروج ایدر و توكیل او انده قاری شی جانبته سر عتله كیدر لر امر اولند قاری منوال او زره انده تصرف ایدر لر واشیو اعداده مراد انك او زره حصرد كادر كه زیاده بی منافی اوله زیرا پیغمبر میز صلی الله علیه و سلمدن مریدر كه لیله معراجده بن جبریل علیه السلامی كورد كه التیوز قنادی و ارایدی دیدی (برید فی الخلق ما يشاء) الله تعالى مقتضای مشیت و مؤدای حکمتی او زره انله خلقنده زیاده ایدر یوحسه ذاتلری استدعا ایدر امر ایچون دكل اشبوایت مورد و كرك معانیده اولور زیاده به متساوله در ملاحت وجه و حسن صوت و حصاف عقل و سماحت نفس كبی (ان الله على كل شیء قدير) الله تعالى هر شیقه قادر در كه انی وصف احاطه ایچون انی ناسه فتح ایدر انی امساله ایدر اولور (وما یسئلكم الا ان تعبدوه) و اول شینه كه الله تعالى انی امساله ایدر انسا كند نصكره انی ارسال ایدر اولور اشبونده اشعار و اورد كه رحمتی غضبه سبقت ایدر (وهو العزيز الحكيم) الله تعالى هر شینه كه او زره غالبدر كا هیچ احد منازع اولور هر فی علم و اتقان در وقتا كه الله تعالى ملك و ملكوتك موجدی اولوب اول ايكسند متصرف علی الاطلاق كندی ایدر كن تمیز ایدى انعامنه شكره ناسه امر ایدر دیدیكه (يا ايها الناس اذكروا نعمة الله عليكم) يا اهل مكة الله تعالى انك سزه و پردیكه نعمتك حقنی یلارب منعمنه اطاعتله اول نعمتی حفظ ایدر كه اول سزی حرمنده اسكان ایدر و بجمع عالمك عدوتندن سزی حمایت ایدى بعده انده غیرك مدخلی اولوب مشاركته استحقاق انكاره دیدیكه (هل من خالق غير الله يرزقكم من السماء والارض لا اله الا هو فاتو فكونون) الله تعالى دن غیرى هیچ ر خالق و ارمیدر كه سزی عبادن مطرا یله و ارضدن نباتله رزقندره امدی یلك كه خلق و رزقده اندن غیرى اله كز و قدر ایلد اوله توحیددن كفره نیجه منصرف اولور سز (وان يكذوب فقد كذبت و سل من قبلك) اگر مشركلر سنی تكذیب ایدر لر سه مستندن او كدین یكن رسولدر دخی تكذیب اولند بلردی امدی تكذیب و لغفه صبرده انلری اسوه ایدرین (والی الله ترجع الامور) جمیع امورك عواقبی الله تعالى به رجوع ایدر انله تكذیبیلر سز و مكاصیرك جزاسن ایدر (يا ايها الناس ان وعد الله حق) يا اهل مكة الله تعالى انك حشر و جزائله وعدی حقدور انده خلف اولور (فلا ترهبونكم الحياة الدنيا) امدی حیات دنیا الیغنه كز اخرت طلبندن سزی اذ هال ایچون (ولا یغرنكم بالله الغرور) و سزی شیطان معصیتله اهل و اصرا ركزه الله تعالى انك مغفرتنی ایلد دیوالد اسون اوله اگر چه ممكندر لکن اول توقعله ذنب ارتكابی سم تارانه بکرر طبعیه انی دفع ایچمی توقعیلر (ان الشيطان لكم عرتقاخذوه عدوا) سزه شیطان عدوت عامه قدیمه ایلد عدودر امدی عقاقد و انما لكزده انی عدو اتخاذا ایدر و بجمع احوال كزده اندن حذر او زره اولك (انما يدعو احزبه لیکو فوامن اصحاب السعير) اول اتباعی اتباع هوا به و دنیا به ركونه دعوت ایدر كه اهل ناردن اوله (الذين كفروا لهم عذاب شديد) شونلر كه كافر اولدیلر انلر ایچون عذاب شدید وارددر (والذين آمنوا وعملوا الصالحات لهم مغفرت و اجر كبير) و شونلر كه مؤمن اولوب اعمال صالحه ایشدیلر انله مغفرت و اجر كبر و ایدر (ان من له من الله عهدا فاحسنه) شول كسه كه كاموه علی ترین اولنه و هم به واسی عقلنه غالب اولغله حتی كه رأی منه كس اولوب باطلی حق و قبیحی حسن كوره شول كاموه علی ترین اولنن كیدر كه كاتوننق الهی ایدر و بحق یله اعمالك حسن قیجندن تمیز ایدر (فان الله یضل من

من يشاء ویدر من يشاء) الله تعالى دیلد یكن ضلالتله الیه قورودیلد یكن هدایتله ایدر كور (فلا تذهب نفسك عرجا) امدی انلر عیینه و تكذیب او زره اصرا رنه اعتقاد و اعتقاد ایچمك (ان الله عليم بما تصنعون) الله تعالى انلر سو صفتنه علیمدر یوم قیامتده جزالین ایدر (والله الذي ارسل الرياح فتنر سحابا فشقنا الى بلد ميت فاحيينا به الارض بعد موتها) الله تعالى در كه ریاحی ارسال ایدر و بظن انرا ایچون سحاب تیج ایدر و اول سحابی برلدمینه سوز ایدر و اول سحابدن نازل اولان مطر ایلد اول بلدك ارضنی یسله موتدن نصكره انده بشل او تلبتر مكله انی احیا ایدر (كذلك النشور) امدی شول سرك قیور دن خرو جكز بزه عسرسز او تلبتر دن خرو جی كیدر و روایت اولند كه یوم قیامتده الله تعالى عرشك التندن رجالت منبسی كبی برما ارسال ایدر و انكه خلقك اجسادی بردن بتورر (من كان يريد العزة فلله العزة جميعا) اول كسه كه عزت كینك ایدر یكن بلك مراد ایدر بسو كه عزت كبیجی الله تعالى سكدر و یا اولكه عزت مراد ایدر الله تعالى به اطاعتله تعززا یسون عزتك جمعی انك كدر كا اطاعتله انی اندن استسبون (اليه یصعد الحكم الطيب والعمل الصالح برفعه) كام طیب الله تعالى به صعود ایدر * دینلده كه اول كشینك (لا اله الا الله) دیمیدر و یا خود (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر) دیمیدر و بن معسود ایدر بر عیدكه (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر و تبارك الله ذیة) بر ملك انی تحت جناخته الوب صعود ایدر ملائكه دن هر جماعته كه او غریبه الا انلر انك فانیچون استغفار ایدر حتی انی الله تعالى در كه انله ایدر كور * دینلده كه كام طیبله مراد مطلق ذ كر الله در و عمل صالح اول كام طیبی رفیع ایدر * حسن و قناده ایدر كیم كام طیب ذ كر الله در و عمل صالح اداء قرائتدر اولكه ذ كر الله ایدر و فراموشی ادا ایتمه انك كلامی علمنه رد اولور ایمان نه حقنی یله در بلكه اول قلوبده توقیر اولور شندر انی اعمال تصدیق ایدر اولكه قول حسن سوبلیوب عمل ایتمه الله تعالى كا اول قولی زو ایدر اولكه قول حسن سوبلیوب عمل صالح ایتمه اول عمل انی رفیع ایدر حدیثده كدیكه (لا یقبل الله قولا لا یعمل ولا قولا ولا عملا الا بنية) الله تعالى علمسز قولی قبول ایتمز و نیتسز قولی و عملی دخی قبول ایتمز و یا عمل صالحه مراد الله خالص اولان عملدر یعنی اقوال و افعالدن هر خیرك قبولنه سبب اخلاصدر شول دلیلله كیم سورة كه من اخرنده (فلیعمل علفا صالحا و لا یشرک به احد) دیوشرك و یا بی عمل صالحه نقیض ایدى (والذين یكفرون البیئات لهم عذاب شديد و مكرا و لك هو یور) شونلر كه مكرات سیئاتی ایشدر كه اول قریشك دارانده و ده پیغمبر میز صلی الله علیه و سلمه مكرا ایدر كایدر و اوج خصلتك برنده رأیكند ایدر كه اول انی حبس و یا قتل و یا جلال ایدر امدی انلر ایچون عذاب شدید وارددر و اول كافر لركم كری فاسد اولور نافتد اولور زیرا كه امور مقدره در متغیر اولور (والله خلقكم من تراب ثم من نطفة ثم جعلكم ازواجا) الله تعالى اصلكز آدمی ترابدن بعده ذریه سنی نطفه دن خلق ایدى بعده سزی ذكران و اناث ایدى (وما جعل من انثی و لا نضع الا بعلمه) و بر انثی برلدى حامل اولدی و وضع ایچمی دكل الا انك علی ملائكة در (وما یجر من معمر و لا یقص من عمره الا فی كتاب) هیچ بر طول العمرله عمری طویل اولور و معمر ك عمرندن غیر ایچون نقص اولور و یا عمری منقوصل عمرندن نقص اولور الا اول علم الله و یا لوحده ثابتدر * دینلده كه عمر واحدده اوج اسباب مختلفه ایلد زیاده و نه نقصان اولور محفوظده ثابتدر مثلا زیج ایدر سه عمری الشمس یل اوله بیج نیمه سز قرییل اوله دیو یازلش اوله و یا خود نقصانله مراد عمرندن مرور ایدن زمان اوله اوله اوله اوله صحیفه عمرنه هر كون عمرندن اول مرور ایدن زمان یازلسی اوله روایت اولند كه عمر بن الخطاب رضی الله عنه محضر اولد یقنده كه اب الاخبار رضی الله عنه دیدیكه والله اگر عمر رب تعالى به اجلی تأخیر ایچون دعا ایتمه تأخیر ایدر دی كا دینلده كه اول نیجه عسكندر جالبوكه الله تعالى (فاذا جاء اجلهم لا یستأخرون ساعة و لا یستقدمون) بخان انلر اجلی كلمه نه تقدیم و نه تأخیر دریمدر دیدیكه اول حكم اجل حاضر اولد یقنده در اما كه اندن اول زیاده و نقصان اولسی جائز اولور و بوشبوه صدقنده اولد یقنده زیاده استدلال ایدى (ان ذلك على الله یسر) اشبوا عمری زیاده و ناقص ایتمك الله تعالى به اساندر (وما یستوی البصر ان هذا عذاب فرات مانع شرابه و هذا ملع الخاج) بخر عذبه بخر ملع ایكیدی برابر اولر انك بری عذب

طیب اولوب حلقه مملوله کیدر اول بری ایه مالم اولوب ملوختندن حاق اراق ایدر اشبو و مملوله
 کافر مندر (ومن کل نا کلون الحاطریا) اول ایکی بجزله هر برنده علم طری بر سر که اول ~~سجده~~
 (وتسخر جون حلیه تلبسونها) و بجز مالم حلیه چیه قاروب اتی لبس ایدر سر که اول اولو و مر جاندر
 (ویری القلک فیه مواخر) و اول ایکی بجزله هر برنده سفایک پوریمسیله مالم شقی وار کور و من (واتبتغوا
 من فضلہ) تا که الله تعالی نکر رزق ندن طلب ایدر (واعلمکم تشکرون) و تا که انک نکر نکر شکر
 ایدر (و یولج الایل فی النهار و یولج النهار فی اللیل) الله تعالی کجه بی کوندره ادخال ایدوب کوندری
 اوزون ایدر و کوندری کجه به ادخال ایدوب کجه بی اوزون ایدر (و یختر الشمس و القمر کل یجری لاجل
 مصبی) و شمس و قمر بی ادمه تسخیر ایدر هر بری دوری مدتنه و بامتنه و باقیامت دکن فلکنده
 جاری اولور (ذلکم الله ربکم له الملك) اشبو اشیا بدیعه تک فاعلی ربکرت الله تعالی که سوات وارض ملک
 انکدرانی یلوب توحید ایدر و حاجت کزی اندن دیله که اول دعا کره اجابت ایدر (والذین تدعون من دونه
 ما یملکون من قطعیر) شول اصنام که الله تعالی ندن غیر ایدر یلور و ساجت کز دیله هر قطعه کوشی نکره
 قادر اولور و قطعه شول قشر رقیقه که نوات اوزره منقدر (ان تدعوه م لا یسمعوا دعاکم) اگر من اصنام
 دعا ایتسه کز دعا کزی ایشتر ز بر که انکرماد دور (ولو دعوا ما استجبوا لکم) ایشتر اولور
 تقدیر اوزره دعا کره اجابت ایتز لدی انفاعه قدر تیری اولور یغیجون (و یوم القیامة یکفرون بشرکم کم)
 و یوم قیامت سز که اول اصنام کنیدلر بن الله تعالی به اشرا کز بطالته اقرار ایدر و یا خود سز به عبادت
 ایتز لکه شیاطینه عبادت ایدر دیکر دیر (ولا یثبتک مثل خیر) سکا اصنامک و بعد سز که حالی
 و یا خود دنیا و آخرت احوالی خیر اولان الله تعالی کبی هیچ احد خبر و بر من (یا ایها الناس انتم انفقوا
 الی الله) یا ناس الله تعالی نکر فضلته سز محتاج لر سز (والله هو الغنی الحمید) الله تعالی علی الاطلاق
 خالقند مستغنی در سز موجود اتی منقدر حتی که جد اولوسی اوزر نه حق اولدی (ان یشاء یدهبکم
 و یأت بخلق جدید) اول دیلر سز کی کیدر و ب سز ندن بدل بر قوم اخرین کتور که اول سز ندن اطوع اولور
 و یا خود سز که بلدی کز بر عالم اخر کتور (وما ذلک علی الله بخرین) اشبو فعل الله تعالی به متعذر و یا متعذر
 دکلر (ولا ترزاقه و زراخری) هیچ بر نفس اماره نفس اخر انک اتنی حامله اولور و سور عجب کتوده (ولعلکم
 انقالمهم و انقالمهم) قول من یقبله مر ادضالین مضلیند که انک انقالم اضلال لر بن انقالم ضلال لر
 یله حاملین اولور در انک کلبی کنیدلر اوزر ایدر و یوخه غیرک اوزر اندن برشی یوقدر (وان تدع
 منقته الی حاملها لا یحمل منه شیئ) اگر نفس حامله الاتقال بعض انقالمک حلتنه نفس اخری دعوت ایتسه
 اندن برشی حلتنه اجابت ایدر اولیه تنکیم اول غیرک انقالتی حل ایتدی کبی (ولو کان ذاقربی) اگر اول
 دعوت اولان انک ذاقربی ایتسه (انما تذر الذین یخشون ربهم بالغیب و افاموا الصلاة) یا محمد سن
 انذار ایدر سن شول قومیکه رب تعالی بی کوره شلایکن انک عذاب ندن فورق و صلاتی اتمام ارکانه ادا ایدر
 (ومن ترکی فاما ترکی لنفسه) اول که که معاصی دنسندن نظهر ایدر اول تنسیجون تطهر ایدر
 (والی الله المصیر) جمله تک مصیری الله تعالی به در هر نفسی فعلی اوزره مجازاة ایدر (وما یستوی الاغنی
 والبصیر) کافر و مؤمن و یا صم الله تعالی به مساوی اولور (ولا الظلمات ولا النور) و باطل و حق و کفر
 و ایمان دخی مساوی اولور (ولا الظل ولا الحرور) و جنت و نار و یا موادیل و هجوم نهار دخی مساوی اولور
 (وما یستوی الا حیا و لا الاموات) و علما و جهال و یا اسلا و صدر لر بن شرح ایدر شول کفره قلبی
 فاسلر مساوی اولور (ان الله یسمع من یشاء) الله تعالی هدایتن دیلدی که به سنک انذارک اجماع
 ایدوب اسلامه کتور و خذلان دیلدی که بی کفره الیقور بر که هدایتله تنقی و غیر متقی یلور
 (وما انت بجمع من فی القبور) یوخه من انذارک اجماعه قادر اولور سن شول کافر که که کفر اوزره
 اصرار ندن قیورده کی اموات کبی اولوب انذارک انکره نفع ایتدور (ان انت الا نذیر) من دکل الاندیر سن
 سکا واجب اولان انذارک یوخه اجماع دکل (انما انذارک بالحق یشیر و انذیر) برشی قرآنله بشیر و نذیر
 ار سال ایتدک مؤمنه جنتله تبشیر و کافر لر و منافق لر نار ایدر و خوف ایدر من (وان من امة

الاخلا فیها نذیر) هیچ بر عصره بر امت اولدی الا انده اول امتی عذاب الاهدن تخویف ایدر بر نبی و یا عالم
 مضی ایتدی (وان یکذبوا لک فقد کذب الذین من قبلهم) یا محمد رسالهم بالبینات و یا بر بالکتاب المنیر) یا محمد
 اگر کفار قوبش سنی تکذیب ایدر سز انکدرن اول یکن اتمک کفار دخی تکذیب ایتدیلر دی رسول لر یخ که
 انکره صحت نبوت لر نه شهادت ایدر مجزانه و دخی صحتله و دخی قوراة و انجیل ~~کبی~~ کتاب منیرله کلدیلر
 (ثم اخذت الذین کفروا فکیف کان نکر) بعد انکره کافر اولانکره عقاب ایتدم امدی قوبش کور و سولر که
 کفار عقر و بتم نیجه اولدی (الم تر ان الله انزل من السماء ماء فاحر جنتابه ثم ات بمختلفه الوانها) یا محمد بیلر
 میسنکه الله تعالی سما دن ماء انزال ایدوب انکه اشجار ندن شول اجناس و اصنافی مختلف میوه راخراج
 ایتدک (ومن الجبال جدد بیض و حمر مختلف الوانها) و طاهر ندن طریقه ککرات کبی بیاض و کبی
 قرمز ی شدت و صفتند لو نری مختلفدر (وعرا یب سود) و انک کبی شربید السواد در کانه سواد غراب
 لوتنه بکزی بوزر (ومن الناس و الدواب و الانعام مختلف الوانه) و غار و جبالک مختلف الالوان
 اولدی کبی ناس و دواب و انعام ندن مختلفه الالوان ایتدک امدی اول که که رب تعالی نکر انار صفتین
 ادر انک ایدوب معتبر اوله خالق یلور و اندن اکا خوف کلور تنکیم اکادالات قیلور اشبو قوایم که ذکر اولور
 (انما یخشی الله من عباده العلماء) الله تعالی ندن قورقر الا انکره کک صفت و اذعالتی یلور اولر که انی اعلدر
 اندن قورقوسی زیاده اولور قال النبی صلی الله علیه و سلم (انی اخشاکم الله و اتقاکم) پیغمبر عز علیه السلام
 اصحابنه خطاب ایدوب دیدیکه بن سز که جمله کز زیاده الله تعالی ندن خشیه و اتقاه ایدر بن دیدی * دیتدی که
 کبی به خشیه الله علم بر و اقرار بالله جمیل یتر (ان الله عز و غفور) الله تعالی ملک کتوده عز بر در کا
 عصیان ندن توبه ایدر غفوردر (ان الذین یلون کتاب الله) شولر که تلاوت قرآنه مداومت و موجبله امله
 ملازمت ایدر (واقاموا الصلاة) و صلات مکتوبه بی مواقبتند اتمام ارکانه ادا ایدر (وانفقوا
 عمارز قناهم سرا و علانیة) و ویردیکم مال لر ندن کیف ما تنفق طاعة الله اتقای ایدر و یا خود انفاق
 مستثنوی سرده و مفروضی علانیة ده ایدر (برجون تجار لکن تبور) و اول طاعتله توبه تحصیل
 رجا ایدر که اول بر تجارت در انک کسادی اولور و خسرانله کاهل لایر من (ایوفهم اجورهم) تا که انی
 انقائله اعمال لر بن انکره توبه ایدر (ویربدهم من فضل) و توبیدن ما عد الله تعالی انرا یجون زیاده ایدر
 کوزلر کورمک و قوتلر ایتدکدر (انه غفور شکور) اول انکره فرطانه غفور و طاعانه شکوردر
 (والذی اوحینا الیک من الکتاب هو الحق مصدقا لما بین یدیه) اول شیکه قرآنند سکا و حی ایتدک فی تقدم
 ایدن کلبی تصدیق ایدر اولدی بنی حلاله اول حقه در (ان الله یعباده لیمیر بصیر) الله تعالی عبادنک
 بواطن احوالنه خیر و نوظواهر افعالنه بصیردر (ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا) یا محمد قرآنی
 سکا و حیدر نصکره عباد من دن اصطفای ایتدیکم که ره سندن قوبشه حکم ایتدک انکره که مراد اشبو
 امتک علما سیدر و یا امتک جمیع در زرا که الله تعالی انری سائر ام اوزره اصطفای ایدر و ایتدک و وسط قیلوب
 سائر ام اوزره شهادته اهل ایدر (فهم ظالم لنفسه) انکره برصتی نفس لر نه ظلم ایدر یحیدر عملده
 تقصیری سبیلله (ومنهم مقتصد) و انکره برصتی ایتسه اغلب او فاته عمل ایدر را که چه اقلنده عمل سبی
 ایدر سده (ومنهم سابق بالخیرات باذن الله) و انکره برصتی دخی الله تعالی نکر اذیتله خیراته سابقدر
 عملر نه تعلیم و ارشادی ضمه (ذلک هو الفضل الکبیر) اشبو نوریت و یا اصطفای سابق الله تعالی ندن
 فضل کبیر در قال النبی علیه السلام (سابقه سابق و مقتصد نانا و ظالم مافورله) پیغمبر عز علیه السلام
 ایدر بن سابقه جنته سابقدر و مقتصد من نجا یلور و ظالم مزه مغفرت اولور * ابوالدر در رضی الله عنهم دن
 مر ویدر که پیغمبر عز صلی الله علیه و سلمی ایتدک که اشبوایتی اوقیوب دیدی * که اما سابق جنته حساب
 اولور دن کبر و مقتصد حساب بسیرله حساب اولور و نفسنه ظالم مقتصده حسن اولوب اکاهم
 دخولند که جنته کبر * حسن ایدر سابق حسنی سیاتی اوزره راج اولاندر و مقتصد حسنی و سیاتی
 مساوی اولاندر و ظالم سیاتی حسنه غالی اولاندر و بدیلدی که ظالم ظاهری باطن ندن خیر اولاندر و مقتصد
 ظاهر و باطنی مساوی اولاندر و سابق باطنی ظاهر ندن خیر اولاندر * دیتدی که ظالم لسانله توحید ایدوب

فعلی قولنه موافق اولیایند و مقصد اسانیله توحید و جوارحیه طاعت ایدند و سابق اسانیله توحید و جوارحیه طاعت و عملی لله خالص ایدند و دینلکه ظالم تلاوت قرآن ایدند و مقصد تلاوت قرآن اینست یله معنائی فهم ایدند و سابق تلاوت قرآن ایدوب موجب یله ع-لی ایدند و دینلکه ظالم اصحاب کائنات و مقصد اصحاب صغائر و سابق کائنات و صغائر دینلکه سابق عالمدر و مقصد مستعلا و ظالم جاهلدر و جوارحیه طاعت ایدر الله تعالی اشبه بوانده ظالمه ایدند اشارت یورلکه ایکا کاتقرب منه انک کریمه اولور اکر چه ظالم ظالم ایدر و ده اصفا غاصنه اثر ایتددر ثابته مقصدی ذکر یله اشارت ایدر که اندر حروف و رجا بینده در اقبله ختم ایدر که هیچ کسه انک مکرندن امین اولیمه و کلامی جسته در و یوبکر الوفاق ایدر اشبوابت مقامات نام اوزره مرتبدر زیر که عبد اوج خصلتک برندن خالی اولمز یا معصیت و یا غفلت و یا قیبه در بخانکه عصیان ایدر ظالمین حیزنه داخل اولور بخانکه توبه ایدر مقصدین کروهنه داخل اولور بخانکه توبه سی صحیح اولوب کثرت عبادت و مجاهد ایدر عدد سابقه لاحق اولور (جنات عدن) ایدر اولوب باجملون فیما من اسرار من ذهب و لؤلؤ و لبا من فیما حریر) اشبه بوانده ذکر اولشان اصناف ثلاثه جنات عدن کیردر و انده التوندن و انجودن و وارلکه تحلی و تیزن ایدر انزلک انده لباسی حریردر (و قالوا الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن) و جسته کیرد کارنده دیه لکه الله تعالی به حمد او اسونکه معاشده و کرلکه معاشده حزن ایجاب ایدر هر شئی برندن کیرد دی اول حزن موت و حزن نار و حزن بیثبات و حزن رد طاعت و حزن زوال نم و حزن تقاب قلب و حزن عاقبه و حزن احوال یوم قیامة و غیره کبی (ان ربنا ارفع و شکور) و رمز جل شاننه مذنبینه غفور و مطیعنه شکوردر (الذی احسن الاداء و اقامه من فضله) اول الله تعالی فضلندن بری دارا قاضیه انزال ایتدی (لا یسئفنا فیما صب و لا یسئفنا فیما غوب) که انده بزه تعب و کلال ایرمن (والذین کفر و اهرام نار جهنم لای قضی علیهم فی قیوم و لا یتخفف عنهم من عذابها) و نولکه کافر اولدیلر انرا یحیون نار جهنم وارد و انرا اوزره موت ثانی الیه حکم اولمز که هلاک اولوب استراحت ایدر و انلردن اول نار عذابی دخی تخفیف اولمز (کذلک یجزی کل کفور) اشبه بوا کبی جزاء ایدر در که به که کفرده و یا نعمه الله کفرانده مبالغ اولور (و هم یصطرون فیما ربنا اخرجه من عمل صالحا غیر الذی کان عمل) حالوکه انلر اول نارد فریاد ایدوب دیه لکه یار نبازی یوناردن چیقاروب کیرد و نیایه ردایت که اینلر کادی کمز کفر و عصیانک برینسه انده عل صالح اینلر و (اولم نعمکم مایته کرفیه من تذکر) الله تعالی انلر دیه که برینلر اعمار یکیزی طویل ایتمک می شول دکلو که انده مکلف تذکره ممکن ایدر دی دینلکه اول بلوغ درو و یا اون سکرسته درو و یا قرق سته درو و یا انتمش سته در که انده ابن ادمک عذری که یلور قال النبی علیه السلام (اعذر الله الی امرئ اخر اجله حتی یبلغه ستین سنه) بیغمه بر صلی الله علیه و سلم ایدر الله تعالی عذر تو مادی شول که به به کیم انک عمری التمش یله امر کوره قال النبی علیه السلام (اعمار امتی مایین ستین الی السبعین و اظهم من یجوز ذلک) بیغمه بر صلی الله علیه و سلم ایدر امتک عمری التمش یله تمش ییل ارانده در انلردن قتی از در که عمری اتی تجاوز ایدر (وجاءکم التذیر) و سزه نذیر دخی کادی که اول مجور علیه السلامدر و یا قرا ندر و یا شیدر دینلکه شب موتک بریددر (فذر قواکما للظالمین من نصیر) امدی عذابی ذوق ایدل کافر لره نصرت ایدر و ندر که انلردن عذابی دفع ایدر (ان الله عالم غیب السموات و الارض) الله تعالی سموات و ارضه کی غیبی یلور اویله اولسه انلر احوالندن اکا هیچ شیخی اواز انلر نیایه رد اولنسه لهنی اولنده قلمی شیده عودت ایدر برلر ایدیکتی یلور (اه اعلم بذات الصدور) زیرا که اول صدورده اولان مضمراتی یلور عالمده کی هر غیبی بلسی کبی (هو الذی جعلکم خلائف فی الارض) الله تعالی سزی بر بوزنده بری بر بکره خلیفه قیلدی و یا سزی بکن امتلره خلائف قیلدی که انلردن کوروب اینست کار یکزله معظ و معتبر اوله سزی و یا سزی ارضه خلفه قیلدی که انده تصرفه مالک اولور و سزی انده کی منافی مزه باج قلدیکه توحید و طاعتله کاشکرایده سزی و یا خود دین املا می اقامته سزی خلفه قیلدی (فن کفر علیه کفره) اول که که کافر اوله کفر نک دیالی کندی اوزره در (ولا یزید الکفارین کفرهم عند ربهم الا مقتا و لا یزید الکفارین کفرهم الا خسارا) کافر لره کفر لری رب تعالی عذنده

اشد بقضی و آخرتده خسارند برین زیاده ایدر (قل ارا بتم شرکاً کم الذین تدعون من دون الله ارونی ماذا خلقوا من الارض) یا محمد شرک کرده بیک که بکا خبر و برک که الله تعالی دن غیر اشراک ایتد بکنز اصنام که انده عبادت ایدر بر بکا و سرکه که ارضدن قننی حزو که خلقنه مسقیم اولدیر (آم اهل شرک فی السموات) یوحسه سموات خلقنده الله تعالی ایل یله شرکنلر می وارد که اول سیدن الوهیتده شرک ذاتیه به مستحق اولدیر (ام ایناهم کابافهم علی بینة منه) و یا خود بر انده کاتبی و برک که انزل اول کابدن اصناملری بی بر شرکاه اتخاذ ایتد کارینه حجت اوزر درلر (بل ان بعد الظالمون بعضهم بعضا الاغوروا) بلکه کافرلرک اسلافی اختلافلرینه و بار و سامی اتباعلرینه و عدلری دکل الانغر بر در که اول اصناملری عند الله انلر ایچون شفعاء و اویسر لر در زیاده انلرک اول اصنامه عبادتلری سبیلده (ان الله یمسک السموات والارض ان تزولا) الله تعالی سموات و ارضی قدرتیله اخذ ایدر که زائل اولیه و یا خود اول ای کسن زائل اولقدن منع ایدر (ولئن زالتا ان امسکم ما من احد من بعده) اگر اول ای کسنی مقررلندن زائل اولسه لر الله تعالی در نصکره و یا خود زواللر در نصکره اندن غیر هیچ احد امساک ایدر و انز (انه کان حلیماً غفوراً) اول الله تعالی حلم و مغفرتله متصف اولدی اول اجلدن کفارلر عقوبته بمعجل اولیوب توبه ایتد کارنده میا نلرندن تجاوز ایتدی (واقسموا بالله جهد ايمانهم لئن جاءهم نذیر لیکونن اهدی من احدى الامم) محمد علیه السلام بعثندن اول اهل کابک رسوللر بی تکذیبی قریش ایشیدیمک دیدیلر که الله تعالی یهود و نصاریه لعنت ایدر که رسوللر بی تکذیب ایشلر والله اکبر رسول کاه یهود و نصاری و سایر امتلرک هدی و استقامتده افضلندن اهدی اولوردق (فلما جاءهم نذیر رماز ادهم الانفورا) وقتا که محمد علیه السلام انلر انذار ایچون رسول کادی و انلرک حقندن تباعدین آروردی (استیکبار فی الارض و مکراسی) بر پوزنده استیکبار ایدر و فعل قبیح ایشلر اولدقاری حالده (ولا یحیی المکراسی الا باهل) فعل قبیح ایشه اول اول ایتز الا ینه انک فاعلنه اول اول فعل قبیله مر ادرک اوزره و محمد علیه السلامی قتل اوزره اجتماعلرید و اول اوله اوله یوم بدرده قتل اولنیلر (فهل یظنون الا سنة الاولین) انلر منتظر اولزلر الا الله تعالی نیک رسوللری تکذیب ایدلر شامده اهم مالفیه ایتدیکی تعذیب سنتنه منتظر اولولر (فان تجد لسنة الله تبديلاً وان تجد لسنة الله تحویلاً) امدی من الله تعالی نیک سنتنه تبدیل و تحویل یوازن اول تهذیبی غیری تعذیبیه تبدیل و یا الی مکذیبندن غیریلر تحویل ایتز (اولم یسیروا فی الارض فنظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم) کفارمکه تجارت و غیر حاجت ایچون شام و عین و عراقه سیر و سفر ایتز لریکه انلردن اول لکن امدن رسوللری تکذیب ایدلرک کندیلری هلاک اولدیغندن دیارلر نیک اثارنه نظر ایدر لاندن معتبر اولوب طریق هدایته کیده (و کاوا اشد منهم قوۃ) حالوکه اول ام کافره انلردن قوتده اشد ایدیلر (وما کان الله لیجزه من شیئی فی السموات ولا فی الارض) الله تعالی بی سموات و ارضده بر شیئی اعجاز ایدر اولدی که انک عذابندن هیچ احد هربه قادر اوله (انه کان علیما قديراً) الله تعالی جمیع اشیا به علیم و قدیر اولدی (ولو یأخذ الله الناس بما کسبوا ما ترک علی ظهورها من دابة) اگر الله تعالی نامی ایشلد کاری معاصی سبیلده مؤاخذه ایتسه بر اوزره تحیرک ایدر بر حیوان ترک ایتز جمله سن هلاک ایدردی نوح علیه السلام طوفانده کی کبی که انک سفینه منده اولنلرک غیر سن هلاک ایتدی (واکون یوخرهم الی اجل مسمی) لکن انلری اجل مسمی به تأخیر ایدر که اول یوم قیامتدر (فاذا جاء اجلهم فان الله کان به باری بصیراً) چنان اجل موعودلری که الله تعالی عبادنک اعمانه بصیردر جزا برین ایدر

سورة نین وهی ثلاث و عاؤون ایه مکیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(یس) دینلکه اول قسده ویا اول طی اقلنده انسان دیمکدرکه انکه هر ادحمد علیه السلام در ویا خود یاسید البشر دیمکدر ویا خود فو ائح سوره دندرکه انکه اشو سوره افتتاح اولنودر (والقرآن الحکم) قرآن حقو تکه اول دو حکمدر ویا کتب منزله تک جمعی اوزر حقه حکم ایذیمجدر (الکلمن المؤمنین علی صراط مستقیم) باحمد سن انباء مرسلیندن فوجید واورده استقامت اوزر اولان صراط مستقیمدر

(تذیل الی وزیر الرحیم) قرآن الله تعالیٰ تنزیل کرد که انی تصدیق ایتمیدن انتقام ایدروانی تصدیق ایدوب
 موجبیه عمل ایدنه رحمت ایدر (لتذکره و ما انذرنا بآوهم) تا که انذار ایدنه سن بر قومیکه ایا و اقرباری انذار
 اولغدی مدت قوت نطا و لیچون رسوله احتیاج جاری شد ایدر اولش در زیر که قریبه محمد علیه السلام دن او کدین
 رسول کلیو بدر (فهم غافلون) او یله اولسه انرا ایمان ورشدن غافلردر (اقد حق القول علی اکثرهم
 فهم لا یؤمنون) انرا اکثری اوزره (لا ملائجهن من الجنة والناس اجمعین) وعیدی واجب اولوبدر که
 انرا ذکر و (الم) السجده ده کجوبد راویله اولسه علم الالهده انرا کفارد ایمانه کلورد کلردر (انا جعلنا
 فی اعناقهم اغلالا فیهی الی الاذقان فهم مقمحون) برانرا یونلرینه اغلال قیلیمش که اول انرا انرا افاتنه
 ایرمشدر اول اجادن انرا باشلرین قالدروب کوزلرین یومشارد یعنی انرا حق جانبیه التفات ایتمزل
 و اکایونلرین اکثر (وجعلنا من بین یدیم سدا ومن خلفهم سدا فاغشیناهم فهم لا یبصرون) برانرا
 او کندن واردندن طول املی و جنایات سابقه لرندن غفلتی حائل قیلوب بصائرلرینه غشاییدلک او یله اولسه
 مطموره جهالتده قالدوب ابات و دلائله نظرندن منع اولندیلرینه دینار که اشبوایکی ایت یونخزم شاسته نازل
 اولوبدر که او جمل عین ایدیکه محمد علیه السلامی نماز قیلورکن کوردیکه کنده باشی طاشله بصدره وقتا که
 واروب انی نمازده بولدی طاشله الین فالدر بحق طاش الینه یا شوب الی یونینه بولکش قالدی اول حالت
 اوزره اصحابنه واروب ماجرایی خبر و یردی انرا کوردیکه نصکره طاش التندن دوشدی هماندم
 یونخزمون برر جل طوروب اول طاشی الی بن یونیکه واروب محمدی اولدرین دیو کندی وانی نمازده
 بولدی الله تعالیٰ انرا بصرین اعی ایدوب محمد علیه السلام صوتنی ایشیدرواکن کندی کوردی اندن
 اصحابنه دوقوب انرا دخی کوردی دیدیلر که کا واروب نه ایدلک دیدیکه انرا صوتنی ایشیدوب کندی بی کوره
 مدم بانه انرا راستده غل هیتندره برنی حائل اولدی اگر قریب او اسم بی اکل ایدردی (وسواء علیهم
 انذرتهم ام لم تنذرهم لا یؤمنون) انرا کعدنده مساویدر انرا کر که غفویف ایت و کر که ایتمه انرا سنی
 و قرآنی تصدیق ایتمزلر بر اکه سابق علم الالهده انرا اوزره کلمه شقاوه حق اولوبدر (انما تنذر من اتبع الذکر
 وخشی الرحمن بالغیب) سن غفویف و انذار ایتمز سن الا انرا بکه قرآنه اتباع و موجبیه عمل ایدر الله تعالیٰ انرا
 عقابی حلول و احوالی نزول ایتمدن حلول و نزولندن خوف ایدرلر و اطاعت ایدرلر (فبشره بغفرة
 واجر کریم) امدی اول وصفه متصف هر کسه بی دیناده مغفرتله و اخرتده جنتله تبشیر ایت (انما نحن
 نبی المونی) براموای بعثله و یا جهالی هدایتله احیاء ایدرلر (ونکتب ما قدموا و اتا رهم) برانرا کخیر
 و شردن ایشلر کبری اعلالی برارزد دخی انرا انرا حسنه لرینی و انار سینه لرینی یازاروز که اول تنن
 ایدلر کبری خیر و کر که شرک علیدر که انرا اقتدایله کندیلر نصکره ایشلنه امدی اول مقتدره اتباعلر ینک
 انرا اقتدا ایدلر کبری سنه حسنه دن انرا اولان اجر و کلاجر و کر که سنه سینه دن انرا اولان اوزار
 دکو و زر اول مقتدره دخی اولور قال الی علیه السلام (من سن فی الاسلام سنه حسنه یعمل بها من بعده
 کان له اجرها مثل اجر من عمل بها من غیره ان نقص من اجورهم شیئا ومن سن فی الاسلام سنه سیئه یعمل بها
 من بعده کان علیه وزرها مثل وزر من عمل بها من غیره ان نقص من اجورهم شیئا) پیغمبر یصلی الله
 علیه وسلم ایدر بر که که احلامده بر سنه حسنه احداث ایدوب من بعد انکه عمل اولنه انی احداث ایدن ایچون
 کند ینک انکه عملی نوابی و اکامتا بعثله انی عمل ایدنرا نوابی مثلی یا لکزا کا اولور اول تابعلرک نوابندن
 برنی نقص او انفسن بر و بر که که احلامده بر سنه سیئه احداث ایدوب من بعد انکه عمل اولنه انی احداث
 ایدن ایچون کند ینک انکه عملی و بانی و اکامتا بعثله انی عمل ایدنراک و بانی مثلی یا لکزا کا اولور اول تابعلرک
 نوابندن برنی نقص او انفسن بر و بر قوم دیدیلر که انارله مراد مساجده کتک ایچون اولان خطوه لر در
 انرا رخی الله عنه ایدر و سلمه مسجد قریبه تحویل مراد ایدلر کارنده پیغمبر علیه السلام انرا دیدیکه (بابی
 سلمه الا تخشعون انارکم) اگاه اولک که خطوات ککزه اجرلر و سزاویله اولسه مکانلرنده قرایدوب اندن
 تحویل ترک ایدیلر قال الی علیه السلام اعظم الناس اجرا فی الصلاة ابعدهم فابعدهم ثم یغفر عز
 علیه السلام ایدر ناسلک نمازده اجری اعظم اول کسه در که مسجدده کا و ابراغ اولوب بوریه سی اکثر اولورسه

اجری دخی اول اعتبارله اعظم و اکثر اولور (وکل شی احصیاه فی امام مبین) هر شیکه بزانی حفظ و عد
 و بیان ایدلک اول لوح محفوظده در (واضرب لهم مثلا اصحاب القرية) یا محمد کفار مکیه انطا کیه
 اهابیلنک قصه سنی انراک حالتله مثل ذکر ایت (اذ جاءها المرسلون) که اول انطا کیه اهلته عیسی علیه
 السلام رسولاری کلدی (انذارنا الیهم اثین) برانرا ایکی رسول کوندلر که انکه مراد عیسی علیه
 السلام رسولاری یحیی و یونس در بر قولده اول ایکسینک غیر بدر (فکذبوهما فعزنا بشاالت) اهل انطا کیه
 اول ایکسین تکذیب ایدیلر او یله اولسه اول رسولاری رسول ثالث شعوته تقویه ایدلر علماء اخبار
 ایدر عیسی علیه السلام حواریوندن ایکی کسه بی انطا کیه اهلته رسول کوندردی شهره قریب اولیچون
 حبیب انجاری کوردیلر که اول قیون کوردی حبیب انجاری انرا مزنه حالو کسه لر سزدید کده انرا دیدیلر که
 عیسی علیه السلام رسولاری بر کلمشیر که یوشلرک اهلانی او نان عبادتهدن منع ایدوب رحمان عبادتده
 دعوت ایدر و ز حبیب دیدیکه حجت دعوا کره علامتکز و ارمیدر دیدیلر که نم الله تعالیٰ اذینله مر بوضه شفاء
 ایر کوروز و اکه و ابرص علتی کیده روز حبیب دیدیکه بنم بر مریض او غل و ارزمان مددینروا کلا علاج
 ایدر مدم و انرا اکا کتوروب انی مسح ایدلر کبری حینده اکا حجت ایردی حبیب انی کور بیچک ایمانه
 کلدی اول خبر شهر ایچنده شایع اولوب انراک دیدیلر چوق مریض عافیت بولدی حتی انراک امری اول
 شهرلرک مکه ایدر دیکه اول اصنام عبادت ایدردی اول رسولاری یاته چاغروب سینه حالو کسه لر سز
 یوشلر نه منسلحت کورمکه کا و سز دیدیلر که انکچون کلد ککه سنی شول ایشلر و کورمز جادات
 عبادتندن شول ایشیدر و کوروز خالق ککانات عبادتده دعوت ایدر ملک ایددی بزم اشبو
 الهه من دن غیری الهمز و ارمیدر دیدیلر که واردر او اکه سنی و الهکی ایجاد ایددی او یله اولسه انرا قنندن
 چقا و روب حبسه کوندردی بده عیسی علیه السلام حواریونک رئیس شعون نام رچلی انراک اثر یچمه
 کوندردی متغیرده ایشنده واروب ملک اصحابله معاشره و موافقه ایددی حتی که انرا انی مکه ایر کوروب
 ملک ایش و جلیس اولدی بر کون اول ملک دیدیکه ایشلدم سن ایکی رجل حبس ایشل سن هیچ انرا
 سوبلنکی جائز اولورسه انرا کتور سکر تا که سوزلری ندر کور سیدلر چون انرا قننه کتور دیرلر شعون
 انرا دیدیکه سزی یواریه کیم کوندردی دیدیلر که اول الله تعالیٰ کیم هر شیکه اول خالقدر خلقده و ملکده
 شریکی یوقدر شعون ایددی امدی انی ایجاز اوزره وصف ایدلک دیدیلر که اول دیلدیکنی ایشلرا و اده ایدیکنی
 وجهه اوزره حکم ایدر دیدیکه اکا علامتکز ندر دیدیلر که اول شیکه انی ملائکتی ایدر ملک امر ایددی ایکی
 کوزلری مطموس بر غلام کتور دیدیلر که کوزلری چپه کبی اول ایشیدی اول ایکسی الله تعالیٰ ده ایدیلر
 کوزلری بری شقی اولدی طیشدن ایکی بندقه الوب اول ایکی کوزلرینه قودقلری کبی کوزا ولوب کوردی شعون
 ملک ایددی نو ایددی مندن صیحه دعا ایشیدلر که بونک کبی ایتنه اول کاشرف اولور دی ملک ایددی
 سندن کرلوا ایشم یوقدر بزم الهمز کورمز ایشلر و تقع و ضرر ایتد بعهده ملاک اول ایکی رسول ایددی اگر الهکز
 مینی احیاء قادر اولورسه اکا ایمان کتوره لم اندن بر غلام کتور دیدیلر که اول دیدیکونند و فوت اولشیدی اول
 ایکسی اکا دعا ایدیلر کفی الخلال موری کلدی و دیدیکه بن مشرک فوت اولدیفه دن انشردن یدی وادی به
 کبر در لدم امدی سزی صد دنده اولد یغکز شرکدن تحذیر ایدرین ایمانه کاک که اول خوقدن قورنله سز و دیدیلر که
 تمام قیولی ایدلر اندر بر شاب حسن الوجه کوردمکه اشبو اوج کسه یعنی شعون و ایکی رسول ایچون
 شفاعت ایدر که اول عیسی علیه السلام ایدی وقتا که شعون ملک سوز ینک تأثیرین یقین ایددی جانی اکا خبر
 و بر بیچک اول ملک و انک اتباعندن بر جماعت ایمانه کادیلر و ایمانه کلینلر اوزره جبریل علیه السلام صیحه ایدوب
 دفعه جمعی هلاک اولدیلر (فقالوا انا الیکم مرسلون) اول اوج رسول انطا کیه اهلته دیدیلر که الله تعالیٰ
 قیابندن بر سزی ایمانه دعوت ایچون رسوللر امدی اکا ایمانه کاک (قالوا ما انتم الا بشر مثلنا) انرا رسوللره
 دیدیلر که سزدخی بزم کبی بشر سز بزم اوزر یزه من یکز یوقدر که ادعا ایدیلر کککز شیکه شخص ایدر
 (وما نزل الرحمن من شیء انتم الا تکذبون) الله تعالیٰ بشر اوزره وحی و رسالتدن برنی انزال ایتیم بدر
 رسالت دعوا سنده بلکه سز کذب ایدر سز (قالوا ربنا علم انا الیکم مرسلون) رسوللر دیدیلر که بر سز جل

شانه یلورکه بر آنکه امر به عیسی علیه السلام که سزای امانه دعوت و ولاری بر (وما عینا الا البلاغ المبین)
 بزواج اولان الحق تبلیغ دکره اول صحنه شهادت ایدر امانه مکشوف وظاهر در (قالوا انظرونا بکم لننزلکم
 تموا نرجنکم وایستگم سنا عذاب الیم) اهل انطاکیه دیدیلرکه سزای سیکیزله بزدن مطر حبس اولدیفقندن
 سزکه تشاوم ایستیزاکر بمقاله کردن منتهی اولز سکر سزای طاشله قتل ایدر بزدن سز عذاب الیم
 ایدر شور (قالوا طارکم معکم) رسوللردیدیلرکه سبب شوک سزکه یله درکه اول سوء عقائد و اعمال کزدر
 (ان ذکرتم بل انتم قوم مسرفون) وعظ اوله کنزله می تشاوم و یار جله و عدا ایدر سز بلکه سز بر قوس سز که
 عادتکر عصیانله اسرافدر (وجامن اقصى المدينة رجل یسی) وقتا که اهل انطاکیه نکر رسوللری قتلنه
 اراده لری خبری حبیب البخاره ایدر دیکه اول محمد علیه السلام بعقندن التیوزیل مقدم ایمانه کلمشدی
 دینا دیکه اول بر عارده عبادت ایدر دی اول خبری ایشیدیلرک جیقوب دینی اظهار ایتدی بدینلرکه انک
 منزلی انطاکیه اوانک باب اقصا سنده ایدی سکر درک قومنه کادی (قال یاقوم اتبعوا المرسلین) دیدیلرکه
 یاقوم اول رسوللردیننه اتباع ایدک (اتبعوا من لا یسألکم اجر و هم مهتدون) اتباع ایدک انلر کهیم انذار
 و تبلیغ رساله لری اوزره سزدرن ابراستر لر الحال انلر دیا و اخرت خیرنه دعوت ایدر لر لایق اولورکه انلر اتباع
 ایدر سز وقتا که حبیب المره اول سوزی سوزی دیدیلرکه یوخسه سن بزم دیتزه مخالفت ایدوب اول رسوللرک
 دیننه می متابعت ایدرسن و بزم الهه سزای ترک ایدوب انلرک الهه می عبادت ایتکی دیلرسن حبیب دیدیلرکه
 (وما لی لاعبد الذی فطرنی و الیه ترجعون) بکافولدی که بنی خاق ایدن رب تعالی به عبادت ایتزین و الحال
 مودت فکرمه اکابر جوع ایدر سز سوء اعمال کز لر جزا سن انک عندنده بولورسز (اتخذ من دونه آلهة ان یردن
 رجن بضر لانهم عنی شفعاءهم لا یشعرون) الله تعالی بدن غیر اصنامی بن الهه می اتخاذ ایدر بن اگر الله
 تعالی بکافر اراده ایتسه زعکرا اوزره اصنامک شفاعتی بدن اول ضرری دفعه معید اولز و انلر می مکر و هندن
 اتخاذ ایتزل (انی اذ اننی ضلال مبین) اگر بن الله تعالی بدن غیره عبادت ایدر رسم خسران ظاهرده اولور بن
 زرا که تقع و خیره و دفع ضرره قادر اولز شئی شول نفع و ضرره مقدر خالق جل شانیه اشراک ضلال مبین
 ایدیکه هیچ بر عاقله ختی اولز (انی امنت برکم فاسمعون) بن ایمان کنوردم ربکزل جل شانیه کهیم سزای
 خلق ایلدی بتم ایمانمی بدن ایشیدیلر وقتا که حبیب بدن اشبو سوزلری ایشیدیلر دفعه جیبی قاتقوب انی قتل
 ایتدی بدینلرکه انلری بخاره ایدر اول ایه یارب قومی هدایت ایت دیوانی دعا ایدر دی (قبل اذ دخل
 الجنة) قتل اولدیی حبیبده روحی جنته ایلر لوب اکا کیر دینلدی اشراک شهداء ارواحنه اولان کبی (قال
 یا لیت قومی یعلمون بما عقرنی ربی و جعلنی من المکرمین) حبیب اول حبیبده دیدیکه نوایدی قوم
 و بم جل شانیه نکی مغفرت ایتدیکن و دخی اکرام اولنلر بدن قلدیقن ییلر دی تا که انکله کفر بدن توبه به
 کلوب ایمانه دخولله انک حالی مثلی استسابه رغبت ایدر دی و یاخود انلرک امر نه خطاه عظیم
 اوزره اولوب اول حق اوزره اولدیقن ییلر دی وقتا که انلر حبیبی قتل ایتدی الله تعالی انلر غضب ایدوب
 عقوبتلر بن تعیل ایتدی جبریل علیه السلام امر الهی ایلر که صبحه ایدیلر دفعه جیبی هلاک اولدیلر
 (وما انزلنا علی قومه من بعده من جند من السماء) حبیبک قتلند فکرمه قومی اوزره اهلا کیچون معادن
 ملائکه انزال ایتدیلر بلکه ملک واحد صبحه میلر کنفا ایتدیلر اشبونده انلرک اهلا کتی استقامت در یوخه
 یوم بدرده و خند قدیمه کاکار مال ایتدیکم کبی جند ملائکه انزال ایتدیلر زرا که اول پیغمبر یصلی الله
 علیه و سلمه تعظیم ایچون ایدی (وما کأمن لین) و حکمت زده صبح اولدیکه حبیب قومی اهلا کتیه
 ملائکه بدن جند انزال ایدر وز (ان کانت الا صیحة واحدة فاذهم صامدون) حبیب قومی اخذ من
 و یاغفور بن الحق صیحة واحد اولدیکه جبریل علیه السلام صبحه سیدر کورسه که انلرک جیبی دونهش
 فور کبی میتلر (یا حسرة علی العباد ما یأتیم من رسول الا کأولاد یستزرون) یوم قیامتده کفار
 دینور که حسرة و نداهه انلر کهیم هر بار انلر رسول کادیکنده انلرک استزرا ایدر دی (الم یروا کم اهلا کتیه
 فیلهم من القرون انهم الیم لا یرجعون) اهل که ییلدی لری انلر دن اول قرون ماضیه دن نیچه قرون هلاک
 ایتدیلر انلرک هیچ بری کیر و دنیا به رجوع ایتزل اهل که دخی انلر دن عبرت المزلری (وان کل لما جمیع لاینا

شهر بر

مخضرون) خلافت کلمی یوم قیامتده بزم درگاهمه احضار اولور (وایه لهم الارض المیته
 احیانا و اخر جناهم احیانه یا کون) الله تعالی انکله وحدانیه و قدرته انلر علامتدر که ارض یایسه بی
 مطرا یله احیا ایدوب اندن حبک انواعی اخراج ایدر سز انلر کل ایدر سز (وجهنا فیها جنات
 من نخیل و اعناب) وارضه بر نخیل و عناب انواعن بستانلر فیلور (و یخربنا فیها من العیون) و دخی وارضه
 بر عیونن چیقارنر لر اجرا ایدر (لیا کوا من ثمرة) تا که انلر ذکر اولنن جناتک غرنن و یاخود مائله
 حامل اولان غرنن اکل ایدر (وما علمته ایدیم) حال بوکه انک خلقنه یلری عمل ایتوب بدر بلکه انی
 الله تعالی انک خلقله معموله بولدی بدینلرکه انکله مراد عیون و اتم اردر که انده یخلق عمل ایتوب بدر جله
 و فرات و نیل مبارک کبی و یاخود اکل ایدر لایکه یلری عمل ایتدی عصیر و دس کبی (افلا یتکرون) الله
 تعالی انکله مندر نه شکر و انی توحید ایتزلی اشبو شکر تر کنه انکار حقیقتنه فکرمه شکره مر در (سبحان
 الذی خلق الارواح کالها) اول الله تعالی کندوبه لایق اولین صفتن منزه اولدیکه اول اصناف مخلوقاتن
 کانی خالق ایتدی (عما تبت الارض) اول کرک بر بشارت کندن نبات و شجر در (ومن انفسهم)
 و نفسلر بدن وجوده کان ذکر و انشادر (وما یعلون) و انلرک یله کارندن اشیا عجبیه در که الله تعالی
 اکا انلری مطلع ایتوب بدر و معرفته انلر طریق دخی قلم و بدر (وایه لهم اللیل نسلخ منه النهار) الله
 تعالی انکله وحدانیه و قدرته انلر ایچون علامت اخیری ایلدر که بر اندن نهاری نزع ایدر یعنی نهاری کیدر
 ایلی کتوروز (فاذا هم مظلون) اوله اولسه انلر ظلمته داخل اولور (والشمس تجری لیستقرها) کونش
 هر کون سنازلنده سیر ایدوب حتی که مستقر نه منتهی اولوب انی تجاوز ایتزیر انک اقصای سنازلی
 ایدر معار ییدر بعده رجوع ایدر بدینلرکه اول هر سنده سنازلنک اولندن اقصا سنده دکن سیر ایدوب
 انده استقر ایدر بعده سنازلنک اولنه رجوع ایدر بدینلرکه انک مستقری صیغه سناده غایت ارتقا عیدر
 و شتاده نایت هبوط ایدر بدینلرکه انک دورنده ارجیه و زاتش مشرق و مغرب و واردر هر کون
 بر مطلع بدن طلوع ایدوب بر مغربده غروب ایدر بعده سنا تبه به دکن اول مطلع و مغربه عودت ایتزیر ایدر
 رضی الله عنهم هر ویدر ایدر پیغمبر یصلی الله علیه و سلم ایلر او نور درم شمس غروب ایتدی دیدیکه یا باذر
 یلورم یکنه شمس قنده غروب ایدر دیکه الله تعالی و رسولی اعلمر دیدیکه اول غروب ایتدی کتیه
 عرش الله کیدر و انده سجده به واروب طلوعه اذن دیلر ان الهی ایلر کیر و مطلعنه کیدر قرب اولور که اول
 اذن دیلوب اذن و برابه باسکه کیر و غربه دونه ریلر اول یکادن طلوع ایت دینلر اشبو حویدت شریف
 مقتضایه مستقرله مراد تحت عرش اولور و یاخود شول و قدر که انده استقر ایدوب جری منقطع اولور که
 اول یوم قیامتدر (ذلک تقدیر العزیز العلیم) اشبو منوال اوزره شمسک بری اول الله تعالی انک
 تقدیر ایدر که قدر تیلر هر مقدوره غالب در عالی هر معلومی محیطدر (والقمر قدرناه منازل) بر قمری دانه منزل
 تقدیر ایتدیکه اول یکری سکر منزلدر هر کیجه قمر اول منازلک برینه نزول ایدر و منتهای منازل ایدر شجک کیر
 ادنای منزله عودت ایدر شهر او نور کون اولدیفقنده قریب کیجه مستر اولور یکری طقوز اولورسه بر کیجه
 مستر اولور اشبو منازلک ذکر بدن بوجه سور و نوس او انلنده سبق ایتدی چنانکه قمر جمیع منازلنی قطع ایدر
 ایجه اولور (حتی عاد کالعمرجون القدریم) حتی اول معوج شمراخ کبی اولغه عودت ایدر بدینلرکه
 اول نخله نکل عذق یابس عقیقنه بکزا اولور که اول زیاده قور و دیغنده انچه لور و صرار و یای کبی بولور
 قردخی آی اخرنده انجلین اولور (لا الشمس یبغی لها ان تدرك القمر) شمس مهمل اولز که سیرده قره
 ابرینه زرا که شمس بطی سیردر که فلکن بر سنده قطع ایدر قریبیه فلکن هر ایدر قطع ایدر و یاخود شمس
 قمر فلکنده طلوع ایدر زرا قمر فلکی شمس فلکنک غریبدر و یاخود شمسک سلطانیه نهاده در و قمر لایسه لیلده در
 اوله اولسه شمس لیلده طلوع ایتز (ولا الیسل سابق النهار) و ایلر ایه نهاری سبق ایدر کلدر بلکه
 حساب معلومه بری بری تعاقب ایدر هیچ بری وقتنن اول کلز و ایجه کبی اجتماع دخی ایتز
 مکر اولوقنده شمس مغرب بدن طلوع ایدوب قمر له اجتماع ایدر (وکل فی فلك یسجون) و هر بری فلکنده
 سیر ایدر (وایه لهم انما جئناذر بکم فی الفک المشحون) الله تعالی انکله وحدانیه و قدرته علامت اخیری

اولد که انزل تجارانه بهت اندکاری اولاد برین و با استصحاب ایندکری صبیان و سالرین سفینه ملوده جل
 ایندکه انکه مراد نوح علیه السلام سفینه سید و ربی الله تعالی اند انزل اباه ادمین جل ایندی حالبوکه
 انز و ذریه لری اول اب اول اصلا بنده ایدیلر (و خلقناهم من مثل ما یرکبون) و دخی انرا یجون سفینه نوح
 شکنده زور قلدن و یادوه دردن خلق ایندک کار کوب ایدرلر (وان نشأ نفرهم فلا صریح اهام و لاهم
 یقذون) اگر دیلر سبک انلری غرق ایدر ز غرقه واقع اولد قلدن انله اغانه ایدر و موتدن انقا ایدر اولر (الا
 رجة منا و تاغالی حین) لکن بزم انله و رحمة و حیاته آجاللری انقضاسنه دکن انله غنیمت اچلیجون
 غرق ایترز (واذا قبل اهام اتقوا ما بین ایدیکم و ما خلفکم له کم ترجون) بخان انله ایدر و کرده کور اخرت
 امرندن قور قوب عمل ایدلر و ایدیکزه فالور امر دنیا به اغترار ایتکز و یا خود ادم سابقه به ابر بشن و قایعدن
 عبرت الگ و اخرتده اعداد اولان عذابدن صافنک که رحمت اوانوب یوم قیامتده عذاب کور میه سز دینسه
 اندن اعراض ایدرلر (وما تأتیم من آیه من آیات ربهم الا کانا عنها معرضین) هر بار که ریلری جل شانه
 ایتلرندن انله برایت کتورسلک الا انزلندن اعراض ایدر اولدیلر بر اکن انرا کاعیاد وانک اوزره غردا بتلر در
 (واذا قبل لهم اتقوا ما رزقکم الله) و بخان انله الله تعالی سز و بر دیک اوالدن فقرایه انفاق ایدلر
 دینسه (قال الذین کفروا الذین اتوا انظم من لوی شاء الله اطعمه) کافرله و منله استهزا طریق اوزره
 دیر که بر شول کسه به اطعام ایدر میز که الله تعالی دینسه انی اطعام لیدر دی یعنی اول انلری اطعامه قاندا یکن
 اطعام ایتیمک بر اکن احقار ایدر یوقول و اعتقاد انلر فرط جهالتلرند در زیر که الله تعالی سبک اطعامی
 اسبابله درجه دن بری اغنمای فقره اطعامنه حیدروانی انله توفیقیدر (ان انتم الا فی ضلال مبین) سز
 دکل الاخطاه یتده سز که الله تعالی سبک مشیتنه مخالف شی امر ایدر سز و جازدیر که یوقول الله تعالی دن انله
 جوابدیر و یا خود مؤمنلر انله جوابی حکایتدر (ویقولون متى هذا الوعد ان کنتم صادقین) و دیرلر که
 وعد ایتدیکز بعثت فوحن اولو و بزم خبر ویرک اگر قولکرده صادقانه کن (ما ینظرون الا صیحة واحدة
 تاخذهم وهم یبصرون) الله تعالی جوابده انله دیدیکه المر منظر اوللری دکل الا نغمة ولی به در که انلر
 تجارات و خصاصات لرنده ایکن اول انلری اخذ ایدر (فلا یستطیعون توصیة ولا الی اهلهم یرجعون)
 اوله اولسه امور دن بر شئی وصیته و یا اهللر به رجوعه استطاعتلری اواز که واروب حاللری کورملر بلکه
 ول حینده جمعی دفعة فوت اولورلر (ونفخ فی الصور فاذا هم من الاجداث الی ربهم ینزلون) بده
 مایینده قریل یکد کد نص کره صورده نغمة بعث نفخ اولنوب ناس قبور دن طور و برلری جل شانه
 در کانه سرعتله کیدهلر (قالوا یا وایانا من بهتات من مرقدنا) دیرلر که بزی او یخومن دن کیم اویاردی
 و یا اولدیمز مرقدن کیم طور غردی (هذا ما وعد الرحمن و صدق المرسلون) مؤمنلر و یا ملکر دیرلر که
 اشبو شول یوم قیامتدر که الله تعالی انی منزل کابلرده وعد ایدوب مرسلون انی تبلیغده صدق ایتدیلر دی
 دینلر که اشبو قولدخی کفار کدر که اقرار ایدلر بر حینده که اول انله نفع ایتیمه (ان کانت الا صیحة
 واحدة فاذا هم جمیع لاینا محضرون) اول نغمة اخیره دکل الا صیحة واحدة اولور که انکه خلق جمعی
 بزم در کاهمه حساب اچون حاضر اولورلر (قالیوم لا نفل تم شیأ ولا تجزون الا ما کنتم تعملون) اشبو یوم
 قیامتده هیچ برکته بر شیل ظلم اولمز و جز اولمز سز الا انکه که خیر و شردن دیناده انی ایشلش دیکز دینور (ان
 اصحاب الجنة الیوم فی شغل فاکمون) اشبو کونده اهل جنت افتخاض ابرکارده و یا ساعده و یا نعم جتده
 و یا بری برلرین زیارتده و یا الله تعالی سبک شیا قنده ناعلر و فرخانلر در (هم و ازواجهم فی ظلال) اهل جنت انده
 کندیلر و در عیندن ازواجلرله یله ظلال انجارد و یا ظل عرشه صفاده درلر (علی الاراک متکئون) جماله
 اریکلر اوزره انکه ایدرلر (اهم فیما فاکه و لهم ما یدعون) جتده انرا اچون فاکه نک انواعی
 و هر غنی و اشیا اندکاری اولور (ملاک و ملائک رب رحیم) و انلر اعلا ی مطلوب و متنازلاری الله تعالی سبک
 انله ملائکه و اطه سیله و یا واسطه سز ملائک و جابر و ربی الله عنده ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم دیدیکه
 اهل جنت نه ملرله نعمده اچکن اوزرلرینه بر نور سطوع ایده باشلرین فالوروب کوره که رب تعالی
 نور قلدن اشراق ایدر اولدین حالده انله سلام و بره اول انله نظر ایده و انرا کانظر ایدهلر کانظر ایدر

اولد قلدن نه عین بر شیل التفات ایتیمه لرحی که اول انلر دن احتیاج ایدوب نور و بر کتی اوزر لرنده و دیار لرنده
 قاله (وامتازوا الیوم ایها المجرمون) یوم قیامتده الله تعالی قلدن بر منادی ندا ایده که یا عاصیلر
 مؤمنین صالحیندن امتیاز ایدلر بکلام انله شول حینده دینور که ناس محشرده مؤمن و کافر و مختص و منافق
 بری برلرینه مختلطلر ایکن مخلصون جتده ایتلور و کافرون ناره سوریلور و یا خود معنی یا مجرملر هر خیر دن
 عزل ایدلر و یا خود یا کافر لرنده بری برلریکز دن متفرق اولک ز بر اکه هر کافر لرنده بریتی اولور انده بالکز
 حبس اولور نه اول غیری و نه غیری انی کورر (الم اعهد الیکم یا ای آدم ان لا تعبدوا الشیطان انه لکم عدو
 مبین) کفار و منافقین ناره کوندلر کلدن دینور که بن سز قرآنده بیان ایتیمه که شیطان سز
 بر عدوی ظاهر العداوه در اوله اولسه اندن صاقتوب اکاطات ایتیمک (وان اعبدونی) و سز امر ایدلر که
 بکاطات ایدوب بی توحید ایدلر (هذا صراط مستقیم) اشبو امری رعایتکز صراط مستقیم در اکن
 سلوک ایدن جتده ابر بشور (ولقد اضل متکم جبلا کثیرا اقل تکر و ناعقلون) اول شیطان سز دن خلق
 کثیری اضلال ایتدی اکاطاتله سز دن اول یکن امتلر ابر بشن هلاکی تعقل و تذکره ایتدیکز که معتبر
 اولدیکز و متاکل انلر جهم قیوسنه قریب اوله لرنده انله دیرلر که (هذه جهنم الی کنتم توعدون) اشبو
 اول جهنمدر که دیناده سز انکه وعد اوانوب تصدیق ایتدیکز دی (اصلوها الیوم بما کنتم تکفرون) اشبو
 کونده اکا کیرلر دیناده الله تعالی به کفر کز سبیلله (الیوم نحکم علی افواهم و نکلمنا بایمهم و نشهد ارجلهم
 بما کانوا یکسبون) اشبو کونده بر انلر اغز بی ختم ایدوب کلامدن منع ایدر و زواللری شول ایشلر کاری
 اعمالی بزم خبر و بر و یا قلدی شهادت ایدر اکا کانی کسب ایتدیلر دی اول جوارح اوزره آثار معاصی
 ظهوریلر و افاعالنه دلالتیلر و یا خود اول جوارحی الله تعالی سبک سز یله * انس رضی الله عنه ایدر
 پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم قنده ایدلر پیغمبر عز علیه السلام کولدی یلوز میسز که نیه کولدم دیدی
 دیدیلر که الله تعالی و رسولی اعلمر دیدیکه عبدلر رب تعالی به دعاسنه که ارب نفسم اوزره شهادی نفسندن
 اولسون دیرلر الله تعالی دیدیکه اشبو کونده اوزر یکد نفسک و کرام کاترین شهودیلر اوله اوله اغزی
 مهر لنوب ارکانی سز ایدلر حق که انک اعمالی خبر و بر دکر ندن صکره کیر و سز بلکه لسانی اطلاق اولور لسانی
 سائر ارکانه عتاب ایدوب دیرلر که سز یکون مناصله به نعمه یا تنشیکن سز اعترافکرلر که کندی بکزی و بنی هلاک
 ابقاع ایتدیکز (ولونشاء الله مستاعلی اعینهم فاستبقوا الصراط فانی یرصرون) اگر بر دینسه و زانلرلر اعین
 ظاهرلر بری کیدر درلر بر حیثیتله که انک جفن و شقی اولیه اول حال اوزره طریقله مبادرت ایده لردی
 فکیف که انی کور و اولسه لرحال بر انلرلر اعینلری کورمز ایتیمز و یا خود معنی اگر دینسه و زانلری
 هدادن اضلال ایدوب عیان ترلر ایدرلر اوله اوله اول حاله انلر طریق نجه کورر لردی و یا خود اکر
 دینسه و زانلرلر اعین ضلاللرین قضا ایدوب عیندن انلری عیان قیلور دق و بصیرلرین ضلاللرین هدایه تحویل
 ایدوب رشدرلر کورر لردی فکیف که انلر کورر اوله لرنده بر انله بوفعلی ایتیمه وز (ولونشاء الله مستاعلی اعینهم
 علی مکانتهم فاستطاعوا مضیا ولا یرجعون) و اگر دینسه و زانلری منزل لرنده ایکن جنادانندن بر شیل
 تحویل ایدر لرنده و یا خود قرده و خناز قیلور دق اوله اوله اوله قادری قادری (ومن نعمه
 نکسه فی الخلق) اول کسه که بر انک عمری طویل ایده و ز خلقده انی تکلیس ایدر زضعفی اولور و بنیه
 و قواسی اکسلر ز (افلا یعقلون) تعقل ایتیمز سز که اکا قادر اولان رب تعالی طامس و مسه دخی قادر
 اولور (وما علمناه الشعر) بر اکا شعر تعلیم ایتیمه اشبو کفار مکک مکمکه شاعر در دیدیکه شعر در دیو
 قوللری ردد ز بر اکه اول مفتی و موزون دکلر و معنای دخی شعر انک مقصودی اولان تخمیلات مرعبه
 و متفرده انک امثالی دخی دکلر (وما ینبئله) و اکا شعر سز یلک دخی صحیح اولور و اما اندن روایت اولان
 (انما النبی لا کذب انا ابن عبد المطلب) قول شریفی شعر اربانی عتده شعر دکلر * روایت اولدیکه
 پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم اشبو بی سز ایدر (کنی بالاسلام و الشیب لامرنا هیا) ابو جکر رضی
 الله عنه دیدیکه یا رسول الله شاعر لرنده دیکه کنی الشیب و الاسلام لامرنا هیا ابو بکر و یا عمر دیدیکه شهادت
 ایدر یکنه سن رسول الله سز بر اکه الله تعالی (وما علمناه الشعر و ما ینبئله) دینشدر عاشقه رضی

الله عنما به دیندیکه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم شعردن بر شیشه هیچ تمیل ایدرمیدی دیدیکه
(و یائیک بالاخبر من لم تزود) قولیه ایدردی نه عانسه رضی الله عنه ای سوال اولندیکه پیغمبر عز علیه
السلام شعردن هیچ بر شیشه تمیل ایدرمیدی دیدیکه کاشه را بغض حدیثی الاوکه انبیه و عتله کاهی تمیل
ایدوب دیدیکه (متبدی لک الایام ما کنت جاهلا به و یائیک بالاخبر من لم تزود) الاوکه اول و یائیک من لم تزود
بالاخبار دیدیکه (ان هو الاذکر و قرآن مبین) اکوچی اولنان کلام دکل الاموعظه و قرآن در که فرائض
و حدود و احکامی میان ایدر (لینذر من کان حیا) ناکه اول قرآن و یارسول الله انذار ایدر هر کسه بی که
عاقل فهم اوله زیرا که غافل میت کیمدر و یائی که الله تعالی نکل عانده مؤمن اوله زیرا که حیا ایدر ایمانه در
(و یحیی اقول علی الکافرین) و ناکه کفر اوزره اصرار ایدر کله عذاب واجب اوله (اولی و انا خلقنا لهم
ما علمت ایدینا انما) انظر اعتبار اوله نظرا بجزایمیکه بر انرا ایچون خلق ایتدک شول احداثه تولی
ایتدیکمزدن ابل و بقرو غنیمیکه بر دن غیر ایدر احداثه قادر دکلدر (فهم لها ما لکون) اول انعامی
برم انره تمیلکمزله نکل ایدر و یا خود اول انعامی انره تخصیر و اتقید ازله ضبط و تصرفه ممکن ایدر
(و لئلا تاداهم فتهار کومهم و منه یا کون) و بر اول انعامی ایدر تذلایل ایتدک اندن هر کومری اولور و انک
طو مندن اکل ایدر (و لهم فیها منافع و مشارب) و انرا ایچون اول انعامده اصواف و اویار و اشعار و ندن
منافع و الباتندن مشارب فلدق (افلا یشکرون) اشبو نعمتک ربی جل شانیه شکر ایچونری زیراکر
اول انعامی خلق و انره تذلایل ایتدک منافع مهمه تحصیلته قوسل انره نیجه ممکن اولوردی (واخذوا
من دون الله الهه لعلهم ینصرون) الله تعالی دن اشبو قدوت باهره و نم ظاهر دینی کور و ب انک انده تفردنی
بلدکار ندن صکره عبادتده انک غیر الهه اتخذا ایتدک شول ربانک کیم اول الهه لری انره ایریشور شداند
دفعته نصرت ایدر حالبوکه امر عکس اوزره در زیراکه (لا یستطیعون نصرتهم و هم اهل محضرون)
اول الهه انره نصرتده قادر و اوزر و الحال اول کفار الهه لری ایچون چند در که انلری حفظ ایچون اعداد
اولنلدر و یا خود الهه لری اثر نیجه ناره احضار اولنور لدر (فلا یحز نک قولهم) امدی انلری الله تعالی
حقننده الحاد و غیر کوری و یاسنک شانکده تکذیب و تمجید لری سکار حزن و بر مسون (انما علم ما یسررون
و ما یعلنون) بر انلر اسرار و کرکنا اعلان ایتدک لری شیئی بیلور و انک اوزره جزا لری ایدر (اولی بر الانسان
انما خلقناه من نطفه فاذا هو خصیم مبین) انسان بد اخلقنی تأمل ایدوب بلز میکر برانی سیدن خلق ایتمشیکن
کور و سنکه اول بین الخصوم سه در انک اول مامنین خلقنه قادر و اولان باری تعالی بعثنه دخی قادر و اولور
روایت اولندیکه ابی بن خاف پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم انده بر چور پیش کت کتور و ب الیه انی
او قتلد یقند نصکره دیدیکه اعتقاد ایدرمیدنکه اشبو کت بویه چور میسکن الله تعالی انی احیاء ایدر پیغمبر عز
علیه السلام دیدیکه تم و منی دخی بعث ایدر و ناره ایدر اول سیدن بوایت و ما بعد نده کی آیات نازل
اولدی (و ضرب لنا مثلا و نسی خاقه) و بره بر امر عجمی مثل ضرب ایدوب احیاء امانه قدر تمزی نئی ایتدک
دیدر کندنک عاجز اولدینی شیدن بریدنی عاجز ظن ایدر و برم انی خلقمزی اونور حالبوکه اول ککی
احیاء من اغر بدر (قال من یحیی العظام و هی رمیم) و دیرک شول چور پیش ککوری کیم دیر کور
(قل یمحیها الذی انتاها اول مره) دیکل که انی اول الله تعالی دیر کور که اول مره اول هیچ بر شیشه
دکل ایکن ایجاد ایتدندی (و هو بکل خلق علیم) اول الله تعالی مخلوقاتک تفاصلی و کبیت خاقنی بیلور
اوله اواسه اشخاص متفکته نکل اجزائی اصولی و فضولی و موافقی و طاریقی تمیز و نمط سابق اوزره
بری برینه خننی و اعراض و قوامی اعاده منی بیلور و یائیک منلی احداثی بیلور (الذی جعل لکم من الشجر
الاخضر نارا فاذا لیتن منه فوفدون) ککه اول الله تعالی جل شانیه در که بشل اغاج بدن انش
چیقار مرخ و عفار کبی که ایکسی دخی شول صوبی طامه لری بشل اغاج ایکن بر برینه صوف اولنقله
ایکسندن انش چیقار حتی که من اندن انش بقا رمز ککه دیدیکه عناق غیری هر
بشل اغاجده انش وارد امدی اول الله تعالی که بشل اغاج بدن انش حیه باره قادر اولور سزی
بعثنه دخی قادر اولور (اولی الذی خلق السموات و الارض بشا دخی ان یحق مثلهم) اول الله تعالی که

سموات و ارضی کبر حرمی و عظم شانیه خلق ایتدی قادر دکلدر که اول ایکس نه اضافتله صغ و حقه ایتدند
مثلنی خلق ایدر (بلی و هو الخلاق العلیم) دیکل که بی اول اکا قادر اولور اول کثیر الخلقات و المخلوقات تذکر
(انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون) انک شانی فغان بر شیشه حدوتن اراده ایدر اکا کنون ایت
دیسیدر فی الحال اولدنی کنون ایدر دیندیکه اشبو کلامدن مجاز در که ایجاد و اعدامده تبسیر مجر دامر یله
شیتک سرعت تکوینه تمیلدر (فسبحانه الذی یدعه ما کون کل شیئی) اول الله تعالی منزهر اندنکه اکامل
ضرب ایدر لرجیم اشبیه مالک و قادر در (والیه ترجعون) مود کز دصکره کار چور ایدر سز
خبر و شردن اعمالکمزله جزا و نوز سزروی عن النبی صلی الله علیه وسلم (ان لکل شیئی قلبا و قلب القرآن ینس
من قرأها یریدهم باوجه الله غفرله و اعطی من الاجر کما قرأ القرآن اثنی و عشرين مره و ایمام سلم قرئ
عنده اذا نزل به ملک الموت سورة یس نزل بکل حرف منها عشرة املاک یقومون بین یدیه و صوف یصلون علیه
و یشغفرون له و یشهدون غفرله و یقعون جنازته و یصلون علیه و یشهدون دفعه و ایمام سلم قرأ یس
و هو فی سكرات الموت لم یقبض ملک الموت روحه حتی یجیسه رضوان بشریه من الجنة یشریه او هو علی فراشه
فیقبض روحه و هو ریان و یمکت فی قبره و هو ریان و لا یحتاج الی حوض من حیاض الا یشاء حتی یدخل الجنة
و هو ریان) پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم مرویدر که هر شیتک قانی و اروقرا نکل قانی دس سوره سیدر
بر کسه کیم سوره من لوجه الله اوقیه مغفرت اولنه و قرأ فی یکرری ایکی کره اوقشجه اجر و یرله بر کسه که
کاملک الموت نزلی عند نده دس اوقته انک هر حرفی مقابله سنده اون ملک نزل ایدوب او کنده صقوف
ولد قاری حالده طور در و الله تعالی دن انجیون رحمت و مغفرت دلیله رو غسلنه حاضر اولوب جنازه سیله یله
کیده لرو اوزر نه نماز بن قیلوب دخی چینه سنده اوله لرو سسلم کسه کرات موقی عند نده دس اوقته
ملک الموت انک روحنی قبض ایتدک حتی که رضوان اکا جتدن شراب کتور و ب اکا ایچره حالبوکه اول فرانی
اوزره یا قوراندن ملک الموت انک روحنی قبض ایدر اول حالنده و کرک قبرده مکشده ریان اولور و یوم قیامتده
حیاض انبیادن هیچ برینه احتیاج اولر حتی که جتنه دخی ریان اولدنی حالده اولور

سورة الصافات و هی ثمان و مائة ایه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(و الصافات صفا فالاجرات زجر افاضت لایات ذکر) الله سبحانه و تعالی انسام ایتدی شول ملائکه ایل کیم
مقام عبودیتده مرتبجه صافین اولوب انوار الهیه انره فیض اولنور امر الله مستظریه و انرا اجرام
علو به و رفقه به امر اولند قری تدبیرله زجر او یا خود فانی الهام خیر الیه معاصیدن و یا شیاطینی ناسه
تعرضدن زجر ایدر و انرا الله تعالی نکل ایاتی و جلایای قدسی انبیاء و اولیاسته تلاوت ایدر و یا خود الله تعالی
انسام ایتدی طوائف اجرامله کیم صقوف من صوصه کبی مرتبه در و اواحله کیم انی مدبرده در و جواهر
قدسیه ایل کیم بحار قدسده مستغرقه در لیل و نهار تسبیحدن انره فتور کز و یا خود نفوس علمایله انسام
ایتدیکه انرا عبادتده صف اولور حجج و نصایح له ناسی کفر و فساددن زجر ایدر و الله تعالی نکل ایات و شرائین
تلاوت ایدر و یا خود نفوس غزائله انسام ایتدیکه انرا جهاده صف اولور خیل و یاعدوی زجر ایدر ذکر
اللهی تلاوت ایدر لرجیمتله کیم مبارزه عدوانلری اندن اشغال ایتدک (ان الهکم لواحد) اله کز جل
شانیه واحد در شریکی بوقدر (رب السموات و الارض و ما بینهم ما ورب المشارق) که سموات و ارضی
و ایکسی ارا سنده کی مخلوقاتک و شمس و یا کواکب مشارقتک و یدر زیراکه شمس سنه دن هر کونده
بر مشرقی و هر بر مشرق مقابله دهر بر مغربی و ادر (انار شالسماء الذین بارئنا سماءا کواکب) بر سزه
قریب اولان عیانی ضوه کواکبله برین ایتدک * دیندیکه کواکب سماده قنادیل کبی معلقه در و یا خود
صنادیق اوزره کی مسامیر کبی سماء اوزره مکو کبه در (و حفظان کل شیطانک مارد) و بر اول عیانی
شم ایلر حفظ ایتدک هر شیطانک که طاعتدن خارجدر (لا یسعون الی الملاء الاعلی) برسمانی شیطانتدن
حفظ ایتدک اوله اوله ملا اعلائی استماع ایتدک ملاء اعلائیله مراد ملائکه نکل کتبه و یا شرافیدر
مکونلری سموات عیاده اولدنی ایچون علوه وصف اولندیلر (و یقذفون من کل جانب دحورا)

رضی الله عنه ایدر جسته کوه و وارده اهل جنت اندن ناره نظر ایدر (فاطلع فراه فی سوا الجیم) اویله
 اواسه اول کوه لر برندن ناره نظر ایدوب وسطنده اول صاحبی کوره (قال تالله ان کدت لتردين)
 واکادیه که والله من قریب اولدک که بی اغوا که هلاک ایدیلک (ولولانعمه ربی لکنتم من المحضرين)
 اگریم جل شانک بکاها دایت وعصی اولسه بدخی ناره منکا به محضریندن اولوردم بعده اول مؤمن
 جلاسنه دیه که (اما نحن بعیتین الاموتننا الاولی وما نحن بمعذبین) یا اهل جنت برزیده کی
 مومنز نصره جسته بدخی میتین اولمز برزنده کفارله عذاب اولما نلردن دیکزدیونم الهیه فی محدث وانکله
 تلذذ ایدر انله دینلدی که ایداموت دینا دینصره بونده مومنه اولمز * دیندی که بوخطاب اهل جنتدن
 ملائکه به اولور شول جسته که موت ذبح ایدیلور اویله اولسه اهل جنت درلر که (ان هذا هو الفوز العظيم)
 اشوبرز ویرین نعمت خلود وامن نجات وافرده (لعل هذا فلیعمل العاملون) اشوبونک مثله نیل ایچون
 واجب اولور که عاملون عمل ایدر بوخصه حظوظ دنیویه ایچون دکل که اول مشویه الامم مریعه
 الانصرامدر (اذلک خیر لک) اهل جنت ایچون اشوبون کورلر نزل اولسی خیر لیدر (ام نجره الزنوم)
 بوخصه اهل نار ایچون شجره زقوم نزل اولسی که اول بر شجره خبیثه نک غره سیدر که مریه الطمه در
 اهل نارانی اشدر که اهتله تناول ایدر (انا جعلناها فتنه للظالمین) بر اول شجره زقومی کافر ایچون
 آخرتده محضه عذاب ویا دینا ده انکله ابتلا ایدیلک زیرا که انلر انکله ناره اولدین ایشیدیلک اول ناره نیجه
 اولور حالبوکه نار شجری احراق ایدر دینلر یلر یلر که اول ناره ده معیشت وانکله التذاذ ایدر حیوان خلقته
 قادر اولان رب تعالی اقدر در که ناره شجره خلق ایدوب احراق دن انی حفظ ایده (انما شجره تخرج فی اصل
 الجیم) اول بر شجره در که منبتی قهر جهنمه اغصانی انک در کاتنه مرتفعه در (طلعها کانه رؤس
 الشیاطین) انک میوه سی نهایت قعده کویا که رؤس شیاطیندر * دیندی که شیاطین بر نوع حیات هانلر که
 فیجسه المنظر در (فانهم لا کون منها عالون من البطون) اهل نار اول شجره دن ویا طلعندن برلر انکله
 قارنلرین طیور لر باشدت جو علزندن ویا انکله اجبار اولاند قلزندن (ثم ان لهم علیها اشوبان جم) اول
 شجر دن طویق قلزندن نصره انله عطش غلبه ایدوب ماهیه مشوب غساق ویا صید ایدوب یلر که اول انلر
 جو قلزندن بغرمقلرین یاره لیه (ثم ان من جمعهم لاهل الجیم) بوند نصره انلر مصری جیمدر ویا انکله
 در کاتنه درز برا که زقوم وجم نلدر که ناره دخولزنده اول انله تقدیم اولنور * دیندی که جم ناردن
 طشره ده در دوه نک صویه ایلدلسی کی ایلر دخی حیمه ایلنلوب اندن ناره داخل اولنور (انهم
 القوا آباءهم خالین فهم علی آبارهم یهرون) شول میبدنکه انلر ایلرینی طریق هدادن خالین بولدیلر
 انلر دخی لول ایلر بیک انلرینه اتبع وسرعت ایدیلر یعنی ذکر او انان شدانده استحقاق لرینه علت
 ضلاله ایلرینه تقلید لری اولشدر (ولقد ضل قبلهم اکثر الاولین) یا محمد قومک قریشدن اول بکن
 ام خالیه نک اکثری طریق حقندن ضلاله ایدیلر (ولقد ارسلنا قیوم منذرین) بر انله عواقندن انلر ایدر
 انبیاء ارسال ایدیلک سنی قومکه ارسلان کی انلر ایه اول انبیائی تکذیب ایدیلر قومک سنی تکذیب ایتلری
 کی (فانظر کیف کان عاقبه المذرین) نظرایت که اول انلر اولنوب تکذیب ایدیلر عاقبه لری نیجه
 عذاب و هلاک ایدر (الاعباد لله الخالصین) الاعباد اللهدن شونلر که انبیانک انلر ایه تنبه ایدوب دینلرین
 لله خالص ایدیلر انلر عذاب و هلاکدن قورتلدیلر (ولقد نادانا نوح فلنم الجیمون) نوح علیه السلام
 قومک ایماندن مایوس اولیجی برزن انلر اوزره نصرت دلیوب دعا ایددی والله بزنه کویک اجابت
 ایدیی برانک دعائنه اجابت ایدیلک (وحيیاه واهله من الکرب العظيم) ونوحی واهلی غرقدن وقوی اذاسندن
 خلاص ایدیلک (وجعلنا ذریه هم السابقین) وانک ذریتن تناسله یوم قیامت دکن باقین ایدیلک روایت
 اولدی که نوح علیه السلامه غنینه به کیرن بی ادم دن نوح علیه السلام اوج او غلبه زوجه لردن غیر لری
 وفات ایدوب متنازل اولدیلر (ورکاهه فی الاخرین) بر نوح ایچون انلر نصره کان انبیاء واعدته نناه
 وحسن ذکر جیل انبیاء ایدیلک که اول یوم قیامت دکن ملام نایندر که انلر کلام ایدر (انا کذلک نجزی المحسنین)
 اولور که انلر و انلر و جند یوم قیامت دکن ملام نایندر که انلر کلام ایدر (انا کذلک نجزی المحسنین)

احسان ایدلر بر نوحه ایدیکم زکی جزاء حسن ایدرز (انه من عبادنا المؤمنین) اول بزم وحدانیت قیزی
 نصیب ایدر عباد من دندر (ثم اغرقنا الاخرین) بعده انک قومی کفارنی اغراق ایدیلک (وان من
 شیعه لایراهم) دینک اصل و منهاینده نوح علیه السلامه متابعت ایدیلر بری ابراهیم علیه السلامدر
 بعید اولر که ایکسنک شرعی فروعه ویا غایبده متفق اوله * دیندی که نوح علیه السلامه ابراهیم علیه
 السلام بینده ایکی یلک التیور فرق یلر یکم شدر وایک سی بینده هود علیه السلام و صالح علیه
 السلامدن غیری رسول کلمشدر (اذ جاء ربه بقلب سليم) که اول رب تعالی به شرک و شکدن خالص
 قلبه لکادی (اذ قال لایه وقومه ماذا تعبدون) که اول بابا سینه وقومنه دیندی که اش و اصنام
 نه شیدر که من کاعبادت ایدر سز حالبو که اول عبادت اولنغه صالح دکادر (انفسک الله دون
 الله تریدون) اسوه کذب ایدر اولدی فیکز حالده الله تعالی نلک غیری عبادت بیچون الهیه می اراده ایدر سز
 (فاظنکم برب العالمین) عالمک ربیسی جل شانک به ظنک زندر بخانکه اکاملاقی اوله سز انک غیر به
 عبادت کز ایچون سز عقابمی ویا ترک ایدر * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر ابراهیم علیه السلام
 قومی علم نجوی تعاطی ایدر لردی اولدخی انله موافقت شکرند اصنام لری نه کیداراده ایدیلر تا که انلر
 لوهینه عدم استحقاقنی بختله انله الزام ایده مکر کمالک عیدلری اوله جتی کوندن برکون مقدمه عادتلی
 ایدیکه اصنام لری نه واروب قر بانلر ایدر و طعاملر بشوروب اصنام لری اولکری نه قودنلرند نصره
 عید کاهلری نه کیدر لردی شول زعمه کیم اول طعاملر برکت اولوب رجوع لرنده انی بر لردی ابراهیم علیه
 السلامه دیندی که سندی ابرته بزمه عید کاهه کیم مسن (فانظر نظره فی النجوم) اویله اولسه ابراهیم
 علیه السلام نجوونک مواقع واتصاله ویا علم ویا کاتبه نظر ایدر (فقال انی سقیم) و دیندی که سقیم
 انله کندوبی نجوومه استدلالدن سقیمه مشارق کوسردی تا که انی کندیلر عید کاهلری نه ایتلیه لروانلر
 اغلب اسقای طاعون ایدی سز ایدندن زیاده قورقوردی ویا خود مرادی سز کفر کندن سلیم القلم ویا خود
 اعتدالدن خارج المزاجم بر خروجه کیم اندن خالی که قلیدر ویا خود موت صد دنده جم دینک ایدی
 (فتولوا عنه مدبرین) اویله اولسه سزایت خوفیه اندن قاجوب عید کاهلری نه کیدیلر (فراغ انی آلهتم
 فقال الا انک اوتی) بعده ابراهیم علیه السلام کیزلوانلر اصنام لری نه کیروب استهزاء طریق اوزره اوتکرده کی
 طعانی یز میسز سکرده دیدی (مالکم لا تطعون) سز اولدی سز یلر سز که بکا جواب ویر سز (فراغ
 علمم ضربا بالین) اندن اصنامی اورمغه اقبال ایددی شول حلی سبیله کیم تالله بر سز اصنام کز
 کسرا ایدرین دیوخفیه سولشدی ویا خود اول فعلی بدینا سبیله ویا قوتیه ایددی (فأقبلوا الیه یزفون)
 وقتا که ابراهیم علیه السلام اصنامه اولان متبعی خبراند یلر انی اخذ ایچون سرعته کاکلدر مکر انلر
 بعضی ابراهیم علیه السلامی اصنامی کسرا ایدر کن کورمشدی اویله اولسه سز اینه بدرمشدی جیمی
 ابراهیم علیه السلامی اصنامی کسرا ایدر کن کورمشدی اویله اولسه سز اینه بدرمشدی جیمی ابراهیم
 علیه السلامه دیدیلر که بزم اصنامی بیچون کسرایتک حالبو که بکا عبادت ایدرز (قال تعبدون
 ما تحبون) ابراهیم علیه السلام انله تو بیچ ایدوب دیدیکه شول الکزله حجاره وغیرین دوزدیکر نشسته
 عبادتی ایدر سز (والله خلقکم وما عملون) والخیال سز و دوزدیکر نشستی که کاعبادت ایدر سز
 الله تعالی خلق ایدوبدر اویله اولسه روا میدر که انی قویوب شول نفع وضری اولمین شسته عبادت ایده سز
 اشوبدیلدر که افعال عباد الله تعالی نلک خلق اوله (قالوا البواله یا انا بالقوه فی الجیم) بری برلر نه دیندی که
 ابراهیم ایچون برحاطت بنالدوب ایچنه ایش یا قد یفکر دینصره ابراهیمی انک ایچنه براغک اویله اولسه طاشدن
 برحاطت ایدیلر که عایه طوی او نوز ذراع و عرضی یکرمی ذراع دی وایچنی اود ونله طوله روب
 اکاتش اوردیلر و ابراهیم علیه السلامی اکاتیلر (فأرادوا به کیدایه فلما هم الاسفلین) وقتا که انی انشه
 انقله شرفد ایدیلر برانلر شرفی ابطاله کندیلرین اذین تخیلدی شول وجهه کیم اول انشی اکارد
 وسلام ایدوب علوشته انی برهان ایدیلک (وقال انی ذاهب الی ربی سیدین) ابراهیم علیه السلام دیدیکه
 بریم جل شانک بکاها ایدیکه مکانه هجرت ایدرین ویا شول مکانه کیم انک انده عبادته شجر ایدرینکه اول

مراندن شامه ایدی زرم بکانه دینه صالح شیده هدايت ایدر (رب هب لی من الصالحین) یارب صالحان
 بکار و دهیه ای که دعوت و طاعت و اعانت و غیره بکاموانست ایدر (فبشرنا به بسلام حلیم) بزاکا
 تیشرا ایدر غلامه کیم صغر نده علیم کبرنده حلیه در زرا که ضعیف حمله وصف اولغز (فلما بلغ معه السعی)
 وقتا که اول غلام باباسی ابراهیم علیه السلامه اعمال و مهمامه کیمکه صالح اولدی یعنی بدی و یا اون اوچ باشنه
 ایردی (قال یا بنی انی اری فی المنام انی اذبحک فانظر ماذا یرئ) ابراهیم علیه السلام اکا دیدیکه
 یا اوغلیغم بن منامه کوردمکه سنی ذبح ایدر بن نظرایت که رأیت ندر اول امر حتم ایکن انده انکه مشاوره
 ایدر تا که نازل اولان بلاه الالهه انک عندنده اولانی یله جزع ایدر مه قدم نیت ایدر کنده وی تسلیم
 ایدر مه انک اوزره ایدر اوله و نفسی اکا توطن ایدر اول اکا سان اوله و بلانک نزولدن اول انقیداله منوبه
 اکساب ایدر روایت اولندیکه ابراهیم علیه السلام لیله ترویه ده کوردیکه بر فانیل اکا دیر که الله تعالی
 سکا امر ایدر که اوغلی ذبح ایدر من ابراهیم علیه السلام فکر ایدر که ایا کیم اول روایا الله تعالی دغیردو یا
 شیطان دغیردیکه اولی حق بنه انجلی کور و ب الله تعالی دن ایدر کفی بلدی اوچین کجه دخی انجلی
 کور و یحیی انی ذبحه قصه ایدر اول اجلدن اول ایام ثلاثه ترویه و عرفه و غدر و یوسیه اولدی اظهر اولان
 بودر که اشبوا یله خطاب اولناله مراد اسمعیل علیه السلام اوله زرا که هیرنک ایدر ابراهیم علیه السلامه
 اول هبه اولندی و اسحق علیه السلامه بشارت اکا غلام بشارتی اوزره عطفه اول صکرده ذکر اولندی و دخی
 شول دلیلله کیم یغیر عز صلی الله علیه و سلم ایدر بن ابکی ذبحک اوغلیم دیدیکه انک بری جدی اسمعیل
 علیه السلام ایدی و بریدخی باباسی عبد الله بن عبد المطلب ایدی شول سیدنکه عبد المطلب نذر ایدر که اگر
 الله تعالی اکا زرم حفری اسان ایدر و اوغلز او ایدر عدده اوزره انک بری ذبح ایدر وقتا که اول اکا سان
 اولوب اوغلز ندر قنغس ذبحه قرعه ایدر کده قرعه عبد الله اوزره جقدی اوله اوله عبد المطلب انکچون
 یوزده و ده ایدر اول اجلدن دیده یوزده و ویرمک منق اولدی و یوزده مکده واقع اولوب فدا کان کیشک
 ابکی یوزوزی کعبه ده معلق ایدی حتی که عبد الله بن زبیر رضی الله عنه زمانده کعبه نلک یاغسیله اول
 یوزوزلردخی یاندی و دخی اسحاق علیه السلامه بشارت ایدی یعقوب علیه السلام ولادته مقارن فیلندی
 اوله اوله انک مر اقی ایکن ذبحیله امر اولغسی اکا مناسبت اولما اولسکه یغیر عز صلی الله علیه و سلم دن
 قنق نسب لشرف در دیوموال اولنده ده یوسف صدیق الله ابن یعقوب اسرائیل الله ابن اسحق ذبح الله ابن
 ابراهیم خلیل الله در دیمی روایتی ثابت دکادر بلکه صحیح اولان یوسف بن یعقوب بن اسحاق بن ابراهیم
 در دیمیدر اول زواند راویک الحاقیدر (قال یا ابنا افعل ما تؤمر) اول ایدر که ای بابا امر اولندیغ
 شیئی ایشکل (سجدی ان شاء الله من الصابین) ان شاء الله بنی امر اولندیغ ذبحه صبر ایدر ندرن بولور من
 وقتا که ایکسی امر الاهی اقامته عزیمت ایدر اول ابراهیم علیه السلامه دیدیکه ای بابا سکا اوچ شیده
 وصیت ایدر بن بری بودر که ایکی البی باغله که اضطر ایل سکا اذ انیم وی یوزم اوزره یا نورعل که یوزمه یا قوب
 مرحت ایتمه من و کوملکمی انا مه ایلتوب بدن اکا حلام ایت و دیکل که الله تعالی انک امر نه صبر ایسون
 ابراهیم علیه السلام اکا دیدیکه ای اوغل الله تعالی انک امر نه امتثال ایتمک سن بکانه کوچک عوف اولور سن
 (فلما اسلم) وقتا کیم ایکسی امر الاهی انقید ایدر ابراهیم علیه السلام اوغلی ذبحه و اوغلی کندی و ی
 نسلم ایدر (وله العجین) وانی یعقوب یوزی اوزره یزه دوشردی و یحیی انک قناسی اوزره یوزردی
 یان الله یجاغل یوزی دونوب کسمی کندی اشبوا حلت مناده بر صخره قننده ولدی (ونلاینا مان
 یا ابراهیم قد صدقت الرؤیا) بزاکا ایدر که یا ابراهیم رؤیا کی تصدیق ایدر امر اولندیغ شیده عزیمت
 و قدما فی آیتانکه اوله اوله ایکسی الله تعالی انعامه سویتوب شکر ایدر شول سیدنکه بلانک
 حلولند نصکره دفع ایدر و انلردن غریبه توفیق ایتمدی شئی انلر توفیق ایدر و عالمیه فضلر بنی اظهار
 ایدر (انا کذلک نجزی المحسنین) احسان ایدر نه بزوبله جزا ایدر یعنی الله تعالی انک طاعتنده احسان
 سیمیله و لذلک ذبحی اندن عفو ایدر (ان هذا هو البلاء المحسنین) اشبوا اخبار ظاهر در که انکه مخلص
 غیر بدن ممتاز اولور یا بر محنت در که مینه الصعوبه در (ونلاینا بک عظیم) بزاکا اوغلیک یزیه ذبح ایتمک

جنتدن بر عظیم الجنة کیش و یا وعل فدا ایدر * دینلدی که اول کیش آدم علیه السلام اوغلی هابیل
 ایدر کی قور باندی وقتا که ابراهیم علیه السلام انی ذبحه شروع ایدر جبریل علیه السلام (الله اکبر الله اکبر)
 ذبح اولنه حتی ولدی دیکه (لا اله الا الله والله اکبر) ابراهیم علیه السلام دیدیکه (الله اکبر والله الحمد) بعده
 یوز کربانته منق اولدی * روایت اولندیکه اول کیش جره عندنده قاجدی ابراهیم علیه السلام اکا بدی
 طاش اوب حتی که انی اخذ ایدر اول فعل اندن صکره به منق قالدی (وترکنا علیه فی الاخرین سلام علی
 ابراهیم) ابراهیم علیه السلام اوزره بر شاه حسن ابقا ایدر که اول اندن صکره کن امتلک اکا سلام ایتمیدر
 (کذلک نجزی المحسنین) طاعتنده احسان ایدر نه بزوبله جزا ایدر (انه من عبادنا المؤمنين)
 ابراهیم علیه السلام بزم وحدانیتجی تصدیق ایدر عباد من دندر (وبشرنا باحسان نیا من الصالحین)
 بز ابراهیم علیه السلامه ولدی ذبحله امر من دغیر که اندن اسحاق نام ولدی وجوده کله سیمیله تیشرا ایدر که
 اول نبوتله معقی و صالحان اولمه میده مقدور اولدی فی حاله مفسر بدن اولسکه ذبحی اسمعیلدر اول
 قصه دغیر که ابراهیم علیه السلام طاعتنه جزا ایچون اسحاق وجوده کله سیمیله تیشرا اولدی دیرو اولسکه
 دغیر که اسحاقدر دیر ابراهیم علیه السلام اسحاق نبوتله تیشرا اولندی دیرو اول قول اوزره انک اسحاقله تیشرا
 اولغسی ایکی کره اولور بری حین ولادته وری حین نبوته اولور (وبارکنا علیه وعلی اسحاق) بز ابراهیم
 اولادنده و اموالنده برکت قلدق تکبیرله و اسحاقه دخی برکت قلدق صلبدن بنو اسرائیل انیساسی
 و انلر غیری انیادن اوب و شعب منقلی اخراج ایدر و یاخود ابراهیم و اسحاقه دین و دنیا برکاتی افاضه
 ایدر (ومن ذریتهم احسن وظالم لنفسه مبین) و اول ایکسینک ذریتدن بعضی ایمان و طاعتله احسان
 ایدر یحیدر بعضی ایسه کفر و معاصیله نفسه ظالم ظاهر ایدر یحیدر (ولقد مننا علی موسی وهارون)
 بزم موسی و هارونه نبوت و سایر منافع دینه و دنیویه ایلانعام ایدر (ونجیناهما وقومهما من الکرب العظیم)
 و اول ایکسی و قوملری بنو اسرائیل فرعونک تغلبدن و یاغردن نجاته ویردک (ونصرناهم فکنا واهم
 الغالبین) و اول ایکسینه بنی اسرائیل نصرت ایدر حتی که فرعون و قوی اوزره غالبین اولدی
 (واتیناهما الکتاب المستقیم) و اول ایکسینه بر حلال و حرام احکامی بیاتده منتهای تورات نام کلامی ویردک
 (وهدیناهما الصراط المستقیم) و اول ایکسینه بر حق و صوابه ایرکورد طریق هدايت ایدر
 (وترکنا علیهم فی الاخرین) و اول ایکسینه ثناء حسن ترک ایدر که انلر نصکره کن اعلی مؤمنلری انی
 اقامت ایدر که اول (سلام علی موسی وهارون) موسی و هارونه سلام اولسون دیرر (انا کذلک
 نجزی المحسنین) طاعتنده احسان ایدر نه بزوبله جزا ایدر (انهم امن عبادنا المؤمنين) اول ایکسی بزم
 وحدانیتجی تصدیق ایدر عباد من دندر (وان الیاس من المرسلین) الیاس بن الیاسنکه هارون علیه
 السلام سبطدن بنو اسرائیل یث اولغش مرسلر دندره دینلدی که اول بنو اسرائیل انیساسدن ادریس
 نام تیدر و یاخود اول خضر علیه السلام صاحب اولان الیاسد خضر علیه السلام جزیره رده و الیاس
 علیه السلام برده اولور هر سل عرفه کوشده عرفانده بری برلینه ملاقات ایدر روایت اولندی
 بعلمک ملکی برالتوندن صخره عبادت ایدر دیکه اکا بعل دینوردی طوطی یکر می و یا او یوز ذراع ایدی مکر
 اول ملک مزاسی بر جاری قتل ایدر و بستاننی ظلمه المندی الله تعالی اول ملک غضب ایدر و الیاس علیه
 السلامی اکا رسول کوندردی اول بستاننی اول مقتولک ورنه منه رذایسون یوخسه انی هلاک ایدر بن دیو
 اکا خبر ویرمکه یوزردی (اذ قال لقومه الاتقون) اول قومنه دیدیکه الله تعالی انک عذابدن قورقزمیسز
 (اتدعون بعلا و تذرون احسن الخالقین) بهله عبادت ایدر و بسزی خلق ایدر احسن خالقینی ترک
 ایدر میسر (الله ربکم ورب ابائکم الاولین) که اول سزک و اول یکن ایا تکرار یسیدر (فکذبوه فاتهم
 لحضرون) انلر ایسه الیاسی تکذیب ایدر اوله اوله انلر و احسانملری ناره احضار اولور در (الاعباد
 الله المخلصین) الله تعالی انک مؤمن قوللری ناره احضار اولور دکالدر (وترکنا علیه فی الاخرین)
 و صکره کن امتلک اول الیاس اوزره ثناء حسن ابقا ایدر (سلام علی الیاسین) که اول الیاس و اتباعی
 اوزره سلام اولسون دیرر * دینلدی که ملک الیاس اوزره غضب شدید ایدر و قتلنه قصه ایدر

اوله اولسه الیاس علیه السلام الله تعالی ده دعا ایتدی انلک شمرندن انی خلاص ایدمه دعای مستجاب اولوب
اول مجایه رفع ایدلدی و ملک و اتساعی خطله هلاک اولدیلر (انا کذلک نجزی المحسنین) طاعتنده احسان ایدلره
بر بویه جزا ایدرز (انه من عبادنا المؤمنین) الیاس بزم وجد انی تجزی تصدیق ایدن عباد من دندر (وان لوطا لمن
المرسلین) لوط علیه سلام قومه کوندولش رسوللر یزدند و انلر ایه انی تکذیب ایدوب هلاک کن قصدا ایدیلر
رب تعالی به یلواروب کندینک و اهلنک انلک شمرندن فحاجت دبلدی (اذبحیناه واهله اجمعین) بزانی و اهلنک
جمعیتی قومه ایریشن عذابدن قورتاردق (الاجورانی القابرین) الا انک مرأه سنی هلاک ایچون قلندرده قلدق
(ثم دمرنا الاخرین) بعده ماعدلر بی هلاک ایتدک (وانکم لترون علیهم مصبین) با اهل مکه سز شامه
مضافر تکزده انلک منازله مصبین اولدیفکرده اوغراوسز (وباللیل) وکاهی اکا کجهده اوغراسز
(افلا تعقلون) عقلکزیوقدیرکه انکله معتبر اوله سز (وان یونس من المرسلین) یونس قومه کوندولش
بزم رسوللر یزدند و روایت اولدیکه یونس علیه السلام قومه عذابه و عذایته کینه نکره عذاب انلردن
تاخر ایدیلر امر الی اولدین انلردن چیقوب بر دریا کازینه کندی (اذابک الی الفک المنحون) اول
قاجوب بر طلوکی به بدی اوله اوله کی طوروب ایلر و کندی ملاحین دیدیلرکه ارامزده سیدندن ایاق
ایتش عبد واردر (فساهم فیکان من المدحضین) اوله اوله کینک اهل مقارعه ایتدیلر قمره یونس
علیه السلام اوزره واقع اولوب انکله مغلوبیندن اولدی تم سیدندن ایاق ایدن عبد بنم دیوب کندوی دریاه
ایتدی (فالتقمه الحوت وهو لم یلم) همامدم انی بر بالی یوتدی حالبوکه اول نفسنه لوم ایدیمیدر
(فلولانه کان من المسحین) اگر اول مدت عمرنده و بالی قارنده الله تعالی بی ذکر کثیر ایدر اولسه یعنی
(لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین) دیار اولسه و یا خود مصلیندن اولسه (البث فی بطنه الی یوم
یبعثون) اول بالی قارنده حی و یامیت اولدیغی حالد فاسک بعث اولتدی کوشه دکن انده لبت ایدوب
قالوردی ایشوندن ذکرلر کثارت و تعظیم شانه حت واردیدر بدیلدیکه بر کسه کیم الله تعالی به سراده اقبال اید
ضراده اول انک البز الوور (فتبذناه بالعرآه) اول بالیق قارنده بر کوندن از و یا و چکون و یا ایدیکون
و یا بکری کون و یا قرق کون لبت نکره بزانی شول شجر و بنیدن خالی مکانه ساحله و یا فضا به القایسک
روایت اولدیکه اول بالی کینک یا نجه باشی طشره چیقار و یوردی یونس علیه السلام ایه انک قارنده
تنفس و تسبیح یدری بره ایدر کونده باقی دخی انی قوسدی (وهو یقیم) و الحال یونس علیه السلام
خلیل اولوب بدی طفلیت ولادت حیننده کی هیئتده ضعیف و بی مجال ایدی (وابتئا علیه شجرة من یقطین)
و بزاتک اوزره مظه اثبات ایتدک بر شجر دسکه وجه ارض اوزره متبسط اولور ساقی اوزره قائم اولر
اکترون قولنده اول دیا ایدی اوراقیلر انی ذبا بدن تغطیه ایتدی زیرا که دیا اوزره ذباب واقع اولور و انکله
حراد دیا ایدیکه دلالت ایدر که پیغمبر میز صلی الله علیه و سلمه سز قبایغی سور میسزد نایدیکنده هم سورنکه
اول قرداشم یونسک شجره سیدردیدی و بر قوله اول انجیر اغاچیدر و یا موزدر که و رقیله انی نغطیه
واغصایله استظلال و غار به افطار ایتدی و روایت اولدیکه یونس علیه السلام اول شجره ایلر کله کله نور
و بر وعده هردام کلوب کاسودین امر زردی حتی لخی شدت و شعری بتوب بدی قوتلندی بعده بروقتده
او یوب اویاندیفنده کورسه که اول شجره قوریش اکتفی محزون اولدی و کونشدن اذی کوردی اکا غلیوب
طوررکن الله تعالی اکا جبر بل علیه السلامی کوندردی دیدیکه بر شجره تک قوریدیفنده محزون اولور سن
یوز ییکدن زیاده امتک هلاک اراده ایتدیکه محزون اولور سن حالبوکه انلر توبه و ایمانه کادیلر (وارسلناه
الامانة الفایز یون) بزانی بالی یونزدن اول یزوی اهلدن یوز ییک و یا زیاده ارسال ایتدیکم
کی انی بالی یونزدیفنده نکرده کیر و انلر و یا غیر یله ارسال ایتدک بخان ناظر انلر نظار ایه دیرکه اول
یوز ییک و یا کتدر و روایت اولدیکه انلر اسلامه کلوب یونسدن کیر و انلر رجوع دیلدیلر اول ایه
رجوع ایتدی زیرا که بر پیغمبر بر مکاندن هجرت ایتسه اقامتیچون کیر و اول مکانه رجوع ایتدی
(فما وافقناهم الی حین) اوله اوله انی تصدیق ایتدیلر و یا انلک شمرنده اکا انلر برین تجدید ایتدیلر
بزدی انلر اجل مسجاری غامنه دکن تقسیم ایتدک اشبوقه ناک یعنی سورده یونسده و یا موزدر (فاستقم

الربک البشاة فلهم النون) یا محمد اهل مکه دن و بیج وجهی اوزره استخبار ایتکه و بک جل شانه ایچون
ایکی جنسک اوضعی اولان بناتی وارفعی اولان بنوی کندیلر ایچون فیلورر حالبوکه اشبوحکمه کندیلر
رب تعالی اوزره تفضیل واردر که سلیم العقل اولان انی قبول ایتز (ام خلقنا الملائکه انا و انا و هم شاهدون)
یوخسه بزم ملائکه بی اناعی خلق ایتدک حالبوکه انلر انده حاضر میدیلرکه اول قوله جرأت ایدر
(الا انهم من افکهم ليقولون ولد الله و انهم اسکاذبون) اکاه اولک که انلر کذبیلندن ملائکه بی بئات الله زعیله
الله تعالی نک ولدی واردر دیدیلر و الحال انلر اول قوللرنده کاذبلردر و مع ذلك انده الله تعالی بی حاشا تجسیم
ایدر لر بر که ولادت اجسامه مختصه درودخی الله تعالی کرم خلقی انک قلعده استهانه شدیده واردر که
انلر برادسانه سنده انوقت واردر بناسه انی قائله غیظندن کندوی باره لردی (اصطی البشاة علی البین)
یوخسه الله تعالی بناتی بنون اوزره اختیاری ایلدی (مالکم کیف تحکمون) سزه ولدیکه عقل قبول
ایتدیکه شیخی نیجه حکم ایدر سز امدی اول حکم فامددن ارتداع ایتدک که اول جوردر (افلا تعقلون)
تذکر ایتز میسر که الله تعالی اندن منزه در (ام لکم سلطان مبین) یوخسه ملائکه بئات الله ایدیکه
محمدان سزه نازل اولش حجت واضحه کزی واردر (فانوا بکتابکم ان کنتم صادقین) امدی سزه نازل
اولان کا بکزی کتورلر کرد عواکرده صادقارنسکر (وجعلوا بینهم و بین الجنة نسیبا) مکه مشرکری الله
تعالی ایلر ملائکه دن جن دینورر حی پیغمده نسبت چاهه قیلدیلر که ایلش انلردن و بدیلدیکه الله تعالی جتله
مصاهره ایدوب اندن ملائکه حاصل اولدی دیدیلر و بر قوله الله تعالی و شیطان ایکی قرداشد دیدیلر الله تعالی
انلر اقاویل باطله سندن منزه در (واقد علمت الجنة انهم لمحضرون) حالبوکه کفره نک بئاته وصف
ایتدکری ملائکه و یا خودانس و جن یلدیلر که کفره اول مقاله لری سبیلله ناره حاضر اولوب عذاب اوایسر لردر
(سبحان الله عما یصفون) الله تعالی انلر انی ولده وصف ایتمندن منزه اولدی (الاعباد لله المخلصین)
لکن الله تعالی انک شمرکدن میرا اولان عبادی ناردن ناجیلردر (فانکم وما تعبدون ما انتم علیه بقاتین)
یا اهل مکه سز و معبودلر بکزناسی الله تعالی به اعتقادلر بی اغوا کرله افساد ایدر دکلر سز (الامن هو صال
الجمیم) مکرانی افساد ایدر سز که الله تعالی انک سابق علمنده اهل ناردن اولوب لاید اکا دخول ایدر سز بعده
الله تعالی ملائکه ناک عبدهلر بی و داچون اکا عبودیه اعتراضلر بی حکایت ایدوب دیدیکه (وما من الااله
مقام معلوم) بزم که مشرک ملائکه و زیزدن هیچ احد یوقدر الا انک معرفه و عبادتده و تدبیر عالمه امر الله
انتم اده مقام معلومی واردر و یا خود اول سماءه مقام معلومی واردر انده عبادت ایدر انن الهی سزانی تجاوزه
قادر اولر (وانالحن الصافون) و بزاده طاعتده و منازل خدمتده ایاغ اوزره صفت صفت طورر
(وانالحن المسجون) و بز الله تعالی بی جلالت لایق اولین شیعندن تنزیه ایدر یعنی جبر بل علیه السلام
پیغمبر میز صلی الله علیه و سلمه خبر و یردی دیدیکه بز الله تعالی به صلوة و تسبیحه عبادت ایدر یوخسه کفارلر
زعم ایتدیکه کی بزم معبودین دکلر یوزدینلر که اشبوحکام پیغمبر علیه السلام و مؤمنلر اسانندن حکایت
یورلشدی یعنی جتنده و یا یوم قیامتده الله تعالی در کاهنده بزم مقام معلوم واردر بر انکچون نمازده صف صف
اولور و زانی هر سوه دن تنزیه ایدر (وان کاوالیقولون لوان عندنا کرامن الا انلر اسکا عباد الله المخلصین)
اکر چه مکه کافرلر دیرلر که اکرام سالفه نازل اولان کابلردن بزه دخی بر کباب اولسه امته عبادتک
خالص ایدر انک عبادی اولور دق یوخسه انلر کی اکا مخالفت ایتدک (فکفر و ایه فسوف یعلمون) چون
انلر قرآن کلدیکه اول اشرف اذ کاردرا کا کافر اولدیلر اوله اولسه کفر و تکذیلر بک عاقبت دنیاده و اخرتده
بلیر لردر (ولقد سبقت کلنا لعبادنا المرسلین) بزم مرسلین عباد منزه و عدمن سبقت ایتدیکه اول
(کتب الله لاغلب انوار صلی) قولمزد (انهم لهم المنصورون و ان جندنا لهم الغالبون) که انلر نصرت
اولور و در و مؤمنلر که بزم جند من در دنیاده و اخرتده عزتله کفار اوزره غالبلردر که چه بعض احیانه
منهم اولور رسده (فقول عنهم حتی حین) امدی انلردن اعراض ایت سکا انلر اوزره نصر غر موعده
دکینکه اول یوم یزددر و یا یوم قهردر (وابصرهم فسوف یبصرون) انلر ایریشیلر مصائبی انلر
کوستر کل سنجون قضا ایتدیکه مزنا ایدر نصرت و نوابی انلر اخرتده کور یسر لردر اوله اولسه کفار دیدیلر که

یا محمد اول مصاتی و عذاب فی وقتده کوروز نازل اولدیکه (افعی عذابا یستجیلون) انلیرم عذاب نزلونه
استجالی ایدر (فاذا نزل بساحتهم فساء صباح المنذرين) چان بزم عذاب انلر قناسنه نزل اینه انداز
اولنا نلر صبحی نه چرکین صباح اولور روایت اولدیکه پیغمبر عزلی الله علیه وسلم خیر قرینه نزل
ایدیچک دیدیکه الله اکبر خیر خراب اولدی زیر اچان بزم بوقومک قناسنه نزل اینه وز که انلر انداز
اولنلردی انلر صبحی نه چرکین صباح اولور (وقول عنهم حتی یحین) انلردن اعراض ایت موعود من
ظهروه دکن (وابصر فوف یصرون) یا محمد شول ذکر اطاعه ایتمز انواع مسرفی سز کور و انواع
مساء فی انلر کور بسلر در (سبحان ربک رب العزة عما یصفون) و ربک رب العزة جل شانہ مشر کونک
انک شاتنده اسکالاتی اولین وصفلردن منز اولدی (وسلام علی المرسلین) وسلام مرسلین
اوزره اولسونکه انلر الله تعالی نلر رسالاتی انلر بنه تبلیغ ایدیلر (والحمد لله رب العالمین) عالملر ربی
الله تعالی به خدا اولسونکه اول مرسلینه و اتباعلر بنه نعم و حسن عاقبه افاضه ایتدی چر حضرت علی رضی
الله عنه ایدر برکسه که بوقیامتده اجر دن میال اوفی ایله کیل اولنلر دلیله مجلسته آخر کلامی سبحان
ربک رب العزة عما یصفون انلر سوره به دل اولسون

سورة ص وهي ثمان وثمانون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(ص) دینلر که اول قسدر و باسم سوره در و یا صمد است و یا صادق الوعد و صفتک مفتاحیدر و یا خود
مصادقن امر در که اول معارضه معنسانه در و نه فی یا محمد عملکی قرآنه عرض ایت او امر به عمل
و نواهیستدن اجتناب ایت (والقرآن ذی الذکر) قرآن حقیقونکه اول عظمه و یا شرف و شهره صاحبیدر
و یا خود بدنه احتیاج اولنان عقائد و شرایع و مواعید ذکر نک محلیدر (بل الذین کفروا فی عزة و شقاق)
حال کفارک دیدیکی منوال اوزره دکادر بلکه کفار حقندن استکبارده و الله تعالی به و رسوله مختالفنده در
(کم اهلکامن قبلهم من قرن فنادوا ولات حسین مناص) اهل مکدن اول ام خالیه دن بر نیجه امتی بر عذاب
ایده اهلک ایتلر که انلر اینه عذبل نزلو چینه اندن تخلیص ایچون استغاثه ایتدیلر انلر دینلر که اشبو
وقت خلاص و فرار و قی دکادر (و عجبوا النجاهم من ذرمتهم) اول کفار کندیلردن انلر رسول کادیکنه
تعب ایتدیلر (وقال الکافرون هذا ساحر کذاب) و دیدیلر که اشبو رسالت دعواسن ایدن محم انلهار
ایتدیکه مجرده ساحر و الله تعالی به اسنادله دیدیکی مقالنده ککد ایدر (اجعل الالهة الها واحدا)
شول مبدنکه انلر اتخاذا ایتدیکری الهلر ایچون الوهیتی ابطال ایدوب جیعن اله واحد ایچون قیادی
(ان هذا شی عجب) ایتدوقولی عجبده بلیغدر که شول اباه من اتفاق ایتدیکه بزم مشاهده من اولان امرک
خلافتدر که واحدک علم و قدرتی اشیا کثیره نیجه و فالیدر روایت اولدیکه عمر رضی الله عنه اسلامه کایکل
قرینه اول زباده مشقت و بردی ابوطالبه واروب دیدیلر که سن بزم شیخمر و کبیر من سن کوریه و روستکه
محمد تابع اولنلر نه ایتدیلر سکا کادلر که بزمه قدراشک اوغلی یثنی فصل ایده سن اولده اولسه ابوطالب پیغمبر
صلی الله علیه وسلم قننه چاغروب دیدیکه اشبو قومک سندن حاجتلی بودر که الهلری ذکر کرک ترل ایده سن
من انلر و نه انلر سکا ایدله پیغمبر عزلی الله علیه وسلم دیدیکه اگر بن سزلر حاجتکره اجابت ایتسم
سز دخی بزم بر حاجتله اجابت ایدر مبدیکر دیدیلر که تم اجابت ایدله لم اگر چه اون حاجت اینه ده دیدیکه امدی
لا اله الا الله دیکه کز همدانم طوروب کتدیلر و حکایت یوریلان جوابی ایتدیلر (وانطلق الملائمتهم ان
اغشوا و اصبروا علی آهتکم) پیغمبر عزلی الله علیه وسلم انلری ابوطالبه تبکیت ایدیلرک ابوطالبک
شجاعتدن اشرف قریش کتدیلر و الحال بری برلر نه دیدیلر که انک سوزی سز نفع ایتمز طوروب کیدلر
اله کز عبادته صبر ایدوب اکاملازمت ایدلر (ان هذا شی یراد) اشبو امر رب زماندن بر شیتدر که بزم
اکاملازمت اراده اولنلر سدرانی دفعه چاره بوقدر (ما سمعنا بهذا فی الله الا نکره ان هذا الاختلاف)
بزمکد قوای اباه من ایشدیکه لته و یا ملت عبادله کتدیلر که اول ملتکد نلر آخر بدو ز پر که نصاری فی
ثالث ثلاثه در دیر امدی محمد قولی کتدیلر کتدیلر کتدیلر (انزل علیه الذکر من بیننا)

اشراف و رؤساء بیننده اول شرف نبوت و نزول کابله اختصاصه صیب ندر حالبوکه اول انلر مثل و یا شرف
و ریاستده انلردن دوندر اشبو دایلدلر که انلر مبدلر تکذیبی حیدر و حطام دنیوی به نظری مقصود
اولدیلر (بل هم فی شک من ذری) بلکه انلر قرآن وحیدن شکده درلر تقلیده میللری و ذلیلدن
اعراضلر ایچون ومع ذلك اشبو ساحر کذابدر و یا انلر قولی اختلافدر دیملری ز علملر نه دخی ثابت دکالدر
(بل لما یذوقوا عذاب) بلکه انلر هنوز بزم عذابلی ذوق ایتدیلر و بدو ذوق ایتد کالرنده شکری زائل اولوب
تصدیق مضطربن اولدیلر نه تصدیق ایدرلر حالبوکه اول تصدیق انلر بر شیتی مقید اولور (ام عذبه هم
خزائن رحمة ربک العزیز الوهاب) یوخسه ربک جل شانہ نک خزائن رحمتی انلر لیدنده و یا نصرفنده میدر که
انی دیلر کالرنه و برلر و الله تعالی نلر دیلر کتدن کیده رلر و نبوتی دیلر دکری صنادیلر نلر برینه
ایر کورلر حالبوکه نبوة الله تعالی دن عطیه در عبادندن دیلر کتدیلر که انکله تفضل ایدر کامانغ بوقدر عز پر در که
اکاهیچ احد غایب اولور و ایدر که دیلر کتدیلر (ام لهم ملک السموات والارض
وما بینهما) یوخسه سموات و ارض و ما بینهما ملک ملاک انلر کیدر که اول خزائن رحمتدن جزیه بیدر
حالبوکه انلر اول عالم جسمانی امرنده مدخلی بوقدر اکر مدخللری واریسه (فلیترقوا فی الاسباب)
معارج صعد ایتسولر که اندن هر شیشه ایروب اکاملازمت ایدلر و عالم امری تدبیرله وحی استصواب
ایتدکری کسه به انزال ایدلر (جند ما هکالت مهزوم من الاحزاب) اشبو قولی دینلر کفارندن رسوللر
اوزره تمیز ایدن بر جند قلیل مهزوم و عتقرب مکسوردر انلر مقالاتنه مبالا ایتدیلر زیرا بن سنک
باصرکین اشبو قول شریفک تا ویلی بوم بدورده ظاهر اولدی بعده پیغمبر عزلی الله علیه وسلم تسلیه ایچون
رسل اوزره تمیز ایدنلر بعض ذکر ایدوب دیدیکه (کذبت قبلهم قوم نوح و عاد) قریشدن اول نوح
قوی و هود قومی که عادی رسوللر بن تکذیب ایدوب اول رسوللر دخی انلر اذاسنه صبر ایتدیلر امدی
یا محمد سندی اول اخوانک انبیای اسو ایدین (و فرعون ذوالاوتاد) و فرعون دخی رسولی تکذیب
ایتدیکه اول برملک صاحبی ایدیکه ثبانه اوناده مطنب کیدی و یا خود اول درت سار به نصب ایتدیدی
تعذیب دیلر کتدیلر کسه بی ایکی الین و ایکی ایغن هر برین اول سار به لک برینه مدایدوب اوزر نه
اوناد شرب ایدردی بعده موتنه دکن ائی انده ترل ایدردی (و نمود قوم لوط و اصحاب الایکه) و صالح قوی
نمود و لوط قوی و شعیب قوی و اصحاب ایکه دخی رسوللر بن تکذیب ایتدیلر (اولئک الاحزاب) امدی
انلر احزاب ایدلر که رسوللری اوزره تمیز ایتدیلر (ان کل الاکذب الرمل لحق عقاب) اول اقوامک
هر بری رسوللر بن تکذیب ایدوب اول ایدلر بزم عقاب انلر واجب اولدی (وما یظن هؤلاء
الا صیحة واحدة ما لها من فوق) یا محمد کفار مکک نک انتظارلی دکل الا صیحة واحدة به در که اول نفعه اولی در
وقتی ایردیکنه فوق ناهه دکا و زمان تأخیر اولور (وقالوا لربنا عمل لنا فاقبل يوم الحساب) کفار استمراء
طریق اوزره دیدیلر که بار یابزه بوم قیامتدن اول وعد ایتدیکل عذابدن نصیصی و یا خود صحیفه اعمالری
تجهیل ایتکه کوره وز (اصبر علی ما یقولون) امدی یا محمد انلر اذاسنه صبر ایتدیکه بن سنک ناصر لنام
(واذکر عبدا داود ذا الایه) ذکر ایت عبد من داودیکه عبادته اول قوه صاحبیدی پیغمبر عزلی الله
علیه وسلم نوافل صوم و صلاتده الله تعالی به احب اولان داود علیه السلام صوم و صلاتدر که اول
بر کون صائم و بر کون مفطر اولوردی و کجه نک نصفن او پور و ثلث تعبد قیلور و سدس اخیری دخی او پوردی
دینلر کتدیلر یعنی انلر داود علیه السلام قصه سنی ذکر ایت انک عند الله علوشانی و عظامنم نعم و کراماتله منزله
و مکانی و ارایکن بر صغیره بی ارتکابله منزلتدن تنزیل اولندی و ملائکه انی غمیل و نعر یضله و یخ ایتدی
حتی انکاه مصیبتن نطقن ایدوب رب تعالی به استغفار و انابت ایتدی اولده اولسه کفر و طغیان اهلته ظنک ندر
و یا خود انک قصه سنی تذکر ایدوب نفسکی ذللدن صیانت ایت اول عنان نفسکی اذنا همالیه اکابر یشن
مهاتمه سکا دخی ایشیه (انه اواب) کد اول هر کراحت اولور شیتدن توبه ایلله الله تعالی نلر صفتنه
رجاءدر (انا خضنا الجبال معک لیسبحن بالعشی و الاشرق) بر طاعلری تسخیر ایتدک که غدا و عشیده
انکاه یله تسبیح ایدر لدی تکیم تفسیری سوره اقرب دمیکدی امهانی و ضی الله عنما ایدر پیغمبر عزلی الله

عليه وسلم صلوة ضحائي قبلوب اشبو صلوة اشراقه وبن عباس رضي الله عنه ايدى بن صلوة ضحائي بوايتدن
 بلام (والطير محشورة) وقول شري دخی تسخير ايندک که هر جانبدن انرا کاحشر اولوردي (کل له اواب)
 طاعن و قوشلر برى داودله يله الله تعالى بي تسخير ايدردى (وشدد ناملكه) برا کاملكنى عدل ويا حفظ
 وحراساته قوى ايندک که هر کچه ده انى اونوز اوج يلك وجل بکلردى ويا خود هيبه ونصرة وکثرة
 جنوده قوى ايندک اول قلوب نامه وضع اولمشدى * روايت اولنديک بر غلام بر جلک عندنده کى بقره يي
 ادعاء ايدوب وجل اکابر لطمه اوردي ومع ذلك اول غلام بقره يي دخی اثباته قادر اولدى داود عليه السلامه
 وحى الهى کلدیکه اول مدعى عليه رجلى بر لطمه اوردي بغير خون قتل ايدده وواسرائيل انى ايشيد بيجک جزع ايندیر
 بر رجلى بر لطمه اوردي بغير خون قتل ايددر ميسن ديدير داود (ع) ديدیکه بوله امر اولندم چون رجل قتل
 اولنه جفتى تحقيق ايندیکى کى ديدیکه ياتى الله سن صادق بک بر انک باياستى ناحق يره قتل ايندیکمندن قتل
 اولغنه مستحق اوليشن اوليه اولسه داود عليه السلام انى قتل ايد بيجک قلوب نامه اندن هيئت ايردى واول
 بقره يي القلوب غلامه وبردى (وانشاء الله حکمة وفصل الخطاب) وبرا کابوت ويا کمال علم واثقان عمل وپردک
 ودخی فصل خصام وپردک که حتى باطلدن تميز ايدردى ويا کلام ملخصه اول التباين منسج خطاطي
 مقصوده تنبيه ايدردى اما بعد لفظنه فصل خطاب دینلدى زیرا که اول مقصودى ماسبقدن فصل ايدرد
 دینلدى که اول بر خطاب قصه در که آنده نه اختصار محل ونه اشباع عمل اوله (وهل اينک انما الخصم اذ تسو روا
 الحرب) يا محمد سکاود عليه السلام عهدنده واقع خصوصک اکثرا کى قصه سى کلدیکه انى استماعه
 معتبر اوله سن شول وقتکه انرد داود عليه السلام غرقه سى سورنه تصعد ايندیر قصه سى اولدر که بروقتده
 داود عليه السلام ابائى ابراهيم واسحق ويعقوب عليه السلام منزلت مئى ايدوب رب تعالى به ديدلدى که
 انرى امتحان ايندیکى کى انى دخی امتحان ايدده وانلک کى فضلندن اکاد دخی احسان ايدده اوله اولسه الله
 تعالى اکاوحى ايندیکه امدى فلان فلانکى کونده سنى ابتلا ايدوم متنبه اولفل چون اول وقت موعود
 ايردى بحراينه کيروب قبوسنى بر کندی وصاله وزبور تلاوته اشغال ايندى اول جالنده شيطان التوتندن
 بر کوکرجين صورتنه نمل ايندیکه آنده هر لون حسن بولنوردى کلوب داود عليه السلام اکى ابائى
 اراسته يوردي داود عليه السلام انى اوزانديک انى طوته وبنواسرائيل انى کومتره اول ايسه اول ارادن
 اوجوب اکافر يرب بر مکانه قوندى داود عليه السلام انى طوقى استدیکه اول انک اوکجه کيدردک حتى که
 بر کوه به قوندى داود عليه السلام دخی اول کوه به چنديک انک قائده کيدرايد بکن کوره
 صيدنه بر کسه کوندره اول کوه دن کورسه که بر مرأه بر بوستانده بورکه کارنده يونور ويا اول کنديک
 سطحى اوزرنده يوب طورر که اول حسن و جالده غایت وکلده ايدى انک حسنى داود عليه السلامه تعجب
 ايرردى ضميرنده اول انک حلالى اواسنه رغبت و برديک اکا شامع بنت شامع دينوردى زوجنه اور يان
 حنا ياد دينوردى داود عليه السلام انى اخى ايوب ابن صور ياله بقاء غزا سنده ايدى اوله اواسه داود عليه
 السلام اول ايو به نامه کوندر دیکه اوله اور يايى تابوت اوکجه فلان عدو به کوندره و تابوت اوکجه کيدنه
 ايسه حلال دکايدیکه اردنه دونه تا که الله تعالى انک يديه اول عدو ک فخن ويره ويا خودانى شهادته اير کوره
 ايوب دخی انى اول عدو به کوندر بيجک الله تعالى انک يديه انى فتح ايدوب ايوب داود عليه السلامه خبر وردى
 بعده داود عليه السلام يه ايو به نامه کوندر دیکه اور يايى اولکيدن اشد عدو به کوندره باذن الله اولد دخی
 فتح اولوب اوچنى دفعه کوندرلدى کى عدو ده قتل اولندي اول مرأه سى عدنى انقضاسنده داود عليه السلام
 تروج ايدوب ملکان عليه السلام اندن وجوده کلدی * بعضيلر انبيايى اشبونک کى عملدن تنزه ايدوب اشبو
 قلى انکار ايندیر حتى على کرم الله وجهه دن روايت اواندیکه بر کسه کيم داود عليه السلام قصه سنى قصاص
 روايت ايندیکى منوال اوزره تحريث ايدده برا کاپوز انفس جلده اور برين ديدى ديدلدى که اول صحيح اولد ينى
 تقدیر اوزره ظن اولور که داود عليه السلام انک مخطوبه سن خطبه ايدده ويا انى زوجنه سندن فراغ ديلش
 اوله تکيم انصاره هابريه واما ايجون بمعنايى ايندیردى وقتکه داود عليه السلام اور يانک متروکه سته
 داخل اولدى چون زمان کيمدين الله تعالى اکا انسان صورتده ايکى ملک کوندردى داود عليه السلام ايسه

زمان اوچه قسمت ايشيدى بر کون عبادته و بر کون حکومته و بر کون مسائله معاشرته اشتغال
 ايدردى ملککرا اکا کلمى عبادتى کونده ايدى وقتکه انرد داود عليه السلامه کيرمک ديدلدى حارسلر انرى
 اندن منع ايدى اوليه اولسه انرد يواى آشوب داود عليه السلام غاز قيا لورکن اکسز بن اوکنده او نورديلر
 ديشادیکه اول ايکى ملک جبرائيل وميکائيل عليهم السلام ايدى (ايدخلوا على داود ففزع منهم)
 شول وقتکه ملائکه اکاد داخل اولوب اول انردن فزع ايدى (قالوا لا تخف خصمان بنى به ضاعلى بعض)
 ديدلر که بزدن خوف ايشکل زیرا که بز خوف اولنور که لرد کالز بلکه برا يکى خصم بغير بعضه بغير بعضى
 تقدیر اوزره کليشتر که سن بينزى فصل ايدده سن (فاحکم بيننا بالحق ولا تشطط) امدى ايکمز مئى عدله
 قضابت يوخسه جورايشکل (واهدنا الى سواء الصراط) وبرى اعدل طريقه ارشاد ايت داود عليه
 السلام انره ديدیکه ييشکرده کى خصوصتى سويله کز انلر بر يسى ديدیکه (ان هذا اخى له کسع وتسعون
 نجة ولى نجة واحدة) اشبو بتم دين وطريق قدراشدر انک طسان طه و زشائى وار بتم ايسه الحق بر شاتم وار
 وکاهى عرب نجه يى مرأه دن کايه ايدر کايه و تمثيل ايسه تعريضه سوق اولنور شيشده مقصوده ابلغدر
 (فقال اکلنيها) بکاديدیکه اول بر شاتکى بکا غليل ايشکه اولد دخی بتم کفالتده اوله دخی اول برزوجه کى تطبيق
 ايشکه انى بن تروج ايدم (وعزى فى الخطاب) وقوله بکا غلبه ايدى زیرا که سگمده سندن انصاع و محار به ده
 سندن ابطش ايدى (قال لقد ظلمك بسؤال نعجتك الى نعاجه) داود عليه السلام اکاديدیکه اکحال ديدير کان
 منوال اوزره ايسه اول کندی شياهنه ضم ايجون سئل بر شاتکى سندن منوال الله سکاظم ايتشدر ديدلدى که
 داود عليه السلام اکا بوجوابى اول ملک اخرل اول خصمى قولنى تصديقند صکره ده ايدى (وان كثيرا
 من الظالمين ليعبى بعضهم على بعض) شرکادن کثيره ماللر يى برلر يئک مائه خطا ايتشدر وانلر
 بعضى بعضه ظلم ايدرد (الا الذين آمنوا وعملوا الصالحات) الايمان و اعمال صالحه يى جمع ايدن شرکاه يى برلر يئنه
 ظلم ايتذر (وقيل ما هم) اول وصفلور که ايسه قيلدر وقتکه داود عليه السلام اول ايکيسى يئنى
 اشبو منوال اوزره قضاء ايدى ايکيسى يى برلر يئنه باقشوب کولدر کوندر نصکره سياهه صعود ايندیر (وظن
 داود انما قتله) اوليه اولسه داود عليه السلام يلوب يقين ايندیکه برانى اول ايکى ملکه اختصار و خطاسنه
 تنبيه ايندک (فاستغفر ربه) داود عليه السلام رب تعالى دن اول خطاستنک مغفرت ديدلدى (ونورا كما
 واناب) وانکچون رکوع نصکره موجود ايدى وجمع محال ايدن تو به ايله کار جوع ايدى (نفقنا له ذلك)
 اوليه اولسه برانک مغفرت ديدلدى خطاستى مغفرت ايندک (وان له عندنا زنى وحسن مأتب) وانکچون
 عندم بزه يوم قيامته قربه و مکانه وحسن مرجع واردر بن عباس وکعب وهب ايدر وقتکه اول ايکى
 ملک داود عليه السلامه داخل اولوب اول نسی اوزره قضا ايدى اول ملکار خلق اولند قمرى صورتلر يئنه
 تحول ايدوب عروج ايندیر داود عليه السلام انکله کندی عتاب اولنديغن يلوب فى الحال سجده به واردي
 قره کون سجده دن باشى قالدردى مکر که قضاء حاجت ضروره به و صلوات مکتوبه اداسچون قالدرب
 اندن يئنه سجده به وارردى واول مدته اکل وشرب ايتيوب اغلدى حتى باشنک حولنده اوتلر بقدى وهب
 ايدر اول حالنده الله تعالى قبلندن برندا کلدیکه ياد اوده سنى مغفرت ايددم ديدیکه يارب بى نجه مغفرت
 ايدرسن جالبو که سن کسه به ظلم ايتزسن بيورلدى که امدى اور يانک قبر يئنه واروب اندن حلالاى ديله چون
 داود عليه السلام ايتجلين ايندى ديدیکه يا اور يان سنى قتله عرض ايشکل قبل اولندک بکا انى حلال ايت
 اور يادن جواب کلدیکه سن بتم جنته دخوله سبب اولدک سندن بکا اول سکا حلال اولسون وحى الهى
 کلدیکه ياد اود اول فعلک انک زوجنه سنى تروج ايجون ايدى کنى اکا بيلدرمک دخی لازمدر يولور سته که
 بن حکم عدم مهم استلال که انک خصوصتندن قورتلر سن چون داود عليه السلام يئنه انک قبرنه
 واروب انى يلدردى قبردن اکا جواب کلدی اوليه اولسه قبر عندنه طورر چوق اغلدى يارب اگر بوئى
 عفو ايتزسه حالم نجه اولور بيورلدى که ياد اود يوم قيامته اور يايه بن شول کوزلر کور مدله وقولدر
 ايشکل نوابلر وروب اشبوسکا عدم داوده کى حقدن نجا اوز ايجوندر يوبيلدر برين اولد دخی صفای
 خاطرله کارانى اولور حتى که اول نوابى بولور (يا داود انا جعلناك خليفة فى الارض) ياد اود بر سنى

روزنه سندن اول یکن انبیایه خلیفه ایتد که بزم امر منزله امور عبادی تد بیرایده سن (فاحکم بین
 لناس بالحق) فام یفنده عدله حکم ایلکل (ولا تتبع الهوی فیضلک عن سبیل الله) یوخسه
 هوای نفسه اتباع ایلکل که اول سنی دین اللهدن چیقارلا انرا ایچون عذاب شدید واردر (بمانسوا یوم الحساب)
 الله ام عذاب شدید) شونلر که دین اللهدن چیقارلا انرا ایچون عذاب شدید واردر (بمانسوا یوم الحساب)
 شول سبیل که یوم قیامت اوتوب علی ترک ایتدیلر (وما خلقنا السماء والارض وما بینهما باطلا) سماه
 وارض وما بینهما یی بباطل خلق ایتد که ایدمه حکمت و غرض صحیح اولمه و یانی خلقده عاشین و لاعین
 اوله و بیلکه انی خلقم حق ایچوندر که اول و حدایتیزه دلیلک مقتضاسیدر (ذلک ظن الذین کفروا) اشو
 ذکر اولان انشیان خلقی بطل اولتی کفارک مظنونیدر (فویل للذین کفروا من النار) امدی ویل
 کافره کیم اشبو ظنلری سبیل ناره مستحق اولدیلر زیرا که اول ظنلری بعث و حسابی و ثواب و عقابی انکاره
 مودی اولدی (ام یعمل الذین امنوا و عملوا الصالحات کافه سدن فی الارض) شول ایمان و صلاحه
 متصف لری نواید شول روزنه شرک و کفرله فساد ایدلر کیمی قیلورز (ام یعمل المتقین کالقیار)
 و متقین لری فخر و صافقانی یی فخر ایدلر کیمی قیلورز یعنی مستوین اولوب ثواب و عقاب ایدلر اولمه ل
 امدی کفارک زعی اوزره بعث و جزا بطل اولسه صالح و فاسدک و سنی و فاجرک حالی عند الله مساوی
 اولوردی اولسه ایکسینک یی تسویه ایدمه سغه اولور یوخسه حکیم و علیم اولر الله تعالی ایه اندن منزه در
 (کتاب انزاله الیلک) قرآن برکاید که برانی سکا جبریلله انزال ایتدک (مبارک) که اول کثیر اخیر دایم
 البرکه دراکه انی ایشیدوب تصدیق ایدمه و اوقیوب موجیبه عمل ایدمه و انی حضور قبله تفکر ایدمه (لیدروا)
 یانه و لیتدکر اولوالالباب) تا که معانیسی تد بر ایدوب تا ویلات صحیحه دن اوامرو و نواهیسی فهم و اداب
 و شرائعی حفظ ایدمه و عقول سلیمه صاحب لری انکه معظ اوله لری دیتدیکه اولوالالباب انلردر که
 هر قدر دین باطنی اخذ و ظاهر و حدیثدن مری طلب ایدرلر (و هبنا لداود سلیمان نعم العبدانه اواب)
 بزداوده سلیمان و برک اول سلیمان نه کو یکک عبد اولور که اول الله تعالی یه ق به ایلر جاعدر و یاخود هر وقتده
 ذکر و تسبیحه رجاعدر (اذ عرض علیه بالعشی الصافات الجیاد) بخانکه اول سلیمان ظاهر و نصکرده
 خیلدن صافیات جیاد عرض اوندی صافن خیلدن مراد اولور که ایدلر جیلک بر طرقتی اوجنی دیکوب
 اوج قائمه سی اوزره طوره که اول خیلده صفات محموده دندر عراب خلصک غریبه اولسی نادر در و جیاد که
 جواد و یا جودک جمیدر اولور که برینده مریع اوله و یار کضده جواد اوله کای ایدر سلیمان علیه السلام
 دمشق و انصیین احلی اوزره غزا ایدوب انلردن یک فرسه نائل الدی * مقاتل ایدر بابامی داود عایه
 السلامدن یک فرسه نائل اولدی * عکرمه حسندن روایت ایدور که اول در بادن چقمش قناتلوانلر ایدی
 سلیمان علیه السلام صلاة ظهری ادا ایتد کد نصکره کرمی اوزره اووروب اول انلرا کا عرض اولندی طقوز
 یوزی عرض اولتیجی صلاة عصره متنبه اولدی شمس نظر ایدوب کورسه که اول غروب ایدور
 صاوتک و یا اول وقتده کی وردنک فوخته زیاده مغم اولدی (فقال انی احببت حب الخیر عن ذکر ربی حتی
 توارث بالحباب) و دیدیکه بزم جل شانک ذکرندن خیل محبتنه اشتغال ایدوب حتی که شمس غروب
 ایتدی (ردوه علی فطقی مسجدا بالسوق والاعناق) امدی اول عرض اولان انلری کیرور دایدلر دیواصر
 ایلدی رد ایدیلر سلیمان علیه السلام مصله اول آنلرک ساقلری و عنقریبی ضرب و قطع ایتدی و یاخود
 اکل ایچون تصدق قصدی اوزره ذبح ایتدی و ساقلری قطع ایتدی اولوقتده اول فعلک باحتی و دخی
 دنیا یا متعانی ایچون ایدی اگرچه بزم حرام ایه ده روایت اولندی که اول عرض اولنسان طقوز بوزانک
 جیعین اول متوال اوزره قتل ایتدی و کا عرض اولقیان بوزات قتل اولتیوب قالدی دنیا ده کی آنلرک
 جعی اول بوزادن متعانی اولور * علی رضی الله عنه سندن مریدر که ردوه علی نک معنای سلیمان
 علیه السلام الله تعالی انک امر یله شمس مؤکل اولان ملائکه به دیدیکه بکا شمس کیرویه و دندرک انلردن
 اندوندر دیلر حتی که صلاة عصری وقتده ادا ایتدی زیرا که اول آنلرک عرض اولتیسی عدویه
 جهاد ایچون ایدی یوخسه حب دنیا ایچون دکل * حسن ایدر وقتکه سلیمان علیه السلام اول خیولی قتل

ایندی الله تعالی اندن خیر لوی و سر عتلولی یعنی ربی ا کابدل ایتدی (واقفنا سلیمان) بر سلیمان
 ملکی سلب اختیار ایتدک (والقینا علی کرسیه جسدنا) و انک کرسیسی اوزره بر جسد القیا ایتدک که
 انکه هر ادا شول بدیدر که اکل و شرب ایتراوله (ثم اناب) بعده اول ینه ملکنه رجوع ایتدی * و هب
 ابن منه ایدو سلیمان علیه السلام جزا بر بگردن جزیره صید و به غزا ایدوب ملکی قتل ایتد کد نصکره جراد نام
 قزی اخذ و تزوج ایتدیکه حسن و جلاله ملکی کوریش دکلیدی سائر ناساندن زیاده کا محبت ایتدی ابوبکه
 بابا سنه سرتدن کوز یک یاشی دکزدی سلیمان علیه السلام دن دیلد که شیاطینه بابامی صورتی انک
 اولدنی دارده تصور بر ایدره شول زبانه کیم انکه تسلیه بولوب سرتنه بر مقدار سکون ایدره شیاطیندن
 بر مرتبه تصور بر ایدر کوی صورتی کا نشیه ایتدیلر که کویا اول انک بابا سنک عقیقه در ابوبکه روحی بودور
 چون قزی جراد اول صورتی کوردی بابامی کیدیکی ثیاب ملکی کا کیدردی سلیمان علیه السلام انک قمتدن
 کدیجک لاله و جوار سبیل اول صورت قتنه کاوب بابامی زماشده کی عادی اوزره ثیاب ایدره کا جوده قیلوردی
 بو حالدن سلیمان علیه السلام خبری اولدی حتی که قزی کون جراد اول فعلی اوزره مستر اولدی و سلیمان
 علیه السلام وزیر صاف بن برخیا رجل صدیق اولوب سلیمان علیه السلام یوتدن دیلدیکه انک
 حضورنده و غیبتنده کیرودی اهالی بیوتنک احوالری یی ییلور و کورودی چون جرادنک فعلی کا خبر
 و بر دیلر سلیمان علیه السلامه و اوزوب دیدیکه دیلرینکه اذنه که موتدن اول بر مقامه طورم و ناسه نیجه بیدکار بن
 یلدرم سلیمان علیه السلام کا اذن و بردی و ناسی انک قتنه دیردی اوله اواسه آصف یکن انی انک بر نیجه لرن
 اولد قزری صفات خجیده ایلد وصف و ذکر ایلدی حتی که سلیمان علیه السلام ذکر نه کا یجک دیدیکه یانی الله صفرک
 جالنده نه احلم و نه اوع و نه افضل ایدلر و امر کده نه احکم و مکار هندن نه ابعدا ایدلر و یوب اندن کلامی قطع
 ایتدی سلیمان علیه السلام اصنی دارنه چاغروب دیدیکه سبب ندر که یکن انی یانی هر حالری یی خیره ذکر ایدوب
 بنم ذکر نه کا یجک صغرمه کی احواله ثنایا ایتد کد نصکره کیرمه کی احوالی ذکرندن سکوت ایتدک
 دیدیکه یانی الله بن سکا نیجه ثنایا ایدرین حاله که دار کده مر ایتدک هواسنده قرق کوندن بروانه تعالینک غریبه
 عبادت اولور هباندن سلیمان علیه السلام دارنه کیردی اول جرادنک دوزد و دیکه صورتی قزری و جرادیه
 و انک اتباعنه زیاده معتاب ایتدی و کندی ججرا به کیدوب اول حیدر الله تعالی یه یلواروب اغلادی ندامتله
 ذل و خضوع اظهار ایلدی چون کیجه ابریشجک دارنه کادی مکر انک امینه دیتور برام ولدی و ارایدی بخان
 قضاء حاجتنه کیدر و ناساندن برینه اصابت ایدر اواسه خاتمن انک عندنده وضع ایدوب نظم بر
 ایتدیکه نصکره انی اندن الوردی یوخسه اول خاتمی طاهر اولدن مس ایغزری زیر انک ملکی اول خاتره ایدی
 بر وقتده اول قضاء حاجتنه کیدوب عادی اوزره خاتمی امینه یه ویردی اول حینه صاحب البحر صخر نام
 شیطان کا سلیمان صورتده کاوب خاتمی امینه دن الدی و سلیمان مری اوزره کوب اووردی سلیمان علیه
 السلام تحت ملوک کنده اولان مخلوقات جلله کا اقتیاد ایتدیلر بعده سلیمان علیه السلام قضاء حاجتن
 حیه و ب خاتمی امینه دن استیجک امینه اکامن کیم سندی اول دیدیکه سلیمان ابن داودم اچنه دیدیکه
 کذب ایدر سن سلیمان کاوب بندن خاتمن الدی و کیدوب سر برملکنه جلوس ایتدی حتی که خانی انک قتنه
 جیع اولدی سلیمان علیه السلام نساء سندن غیری هر شیده اول صخر حکمن تنفیذ ایتدی اوله اواسه
 سلیمان علیه السلام کندویه شوم خطیبه ایردیکنی بلدی دریا کازینه کیدوب بالقیبه خدمه سکار اولدی
 انلرک صید ایتدیکه بالقیرین باز اوره ایلروردی انلردن کا هر کون ایچکیشری بالق ویرلردی برینی صاوتوب
 انک الورد برینی ایه پشوروب بردی بو مصیبت کا دارنده صورت عبادت اولندی مدتیجی فرق کون مستر
 اولدی اول مدت تمام اولتیجی صخر جملسدن اوچوب کندی و دریاه اوغروب کا خاتمن دریاه بر اقدی اول
 حیده باذن الله انی براتی یوتدی چون بالقییر سلیمان علیه السلامه اولکیجه عاد تلری اوزره ایک بالق
 اجرت و بر دیلر برینی انک انی ایچون صاوتوب راخیری انشده بشورمک ایچون قازنی بارده خاتمی الینه
 کیردی فی الحال طاقتوب الله تعالی یه شکر ایدر و به و اردی ملکی کا کان عودت ایتدی و شیاطینه امر ایلدی
 حتی که صخری بولوب قتنه کتور دیلر بر یول طاشی ایدر و ب صخری ایچنه قودی و بر اخر طاشیله انی قیایوب

حدید و رصاص ایل احکام ایند کد نص کره دریا به اندردی امدی اول صفر انک ایچنده حی اولوب
 محبوبدر * پیغمبر عز صلی الله علیه و سادن من وی حدیث من فوعده ایدر سلیمان علیه السلام دیدیکه
 والله اشبو کجه یش ناسخی طواف ایدمکه هر برندن بر ولف فارس کله کیم فی سبیل الله جه مادیده لر لکن
 انشاء الله دعدی اوله اولسه انزل بجهنه طواف دن انجی بری حامل اولوب اندن برشق و جل وجوده
 کلدی والله احکام اول انشاء الله دیش اولسه انزل هر برندن بر فارس وجوده کلوب فی سبیل الله جههاد
 ایدر دی امدی سلیمان علیه السلام مقتون اولسی ان شاء الله قوایی ترکیدی و کرمی اوزره انشاء اولنان
 اول شق رجل ایدی * روایت اولندیکه سلیمان علیه السلام بر ولفی اولوب شیاطین دن اکا ضرر
 خوفیه لقی صاحب اوزره قویوب انی انده پساتدی الله تعالی اکا اول سبیدن عتاب ایدوب اول ولدی میت
 اولد بقی حاله انک کرمیمی اوزره انشاء ایددی * دینلیدیکه سلیمان علیه السلام بر ابی اولوب قتله ایکن
 عزرائیل علیه السلام سلیمان علیه السلامی زیارته کلدی ابن اندن قو قویوب لوقی متغیر اولدی سلیمان علیه
 السلام ریحجه امر ایددی حی که اول ابی ریح کورتدی مکره انک اجلی کلمشدی ریحک اوزرنده ایکن قبض
 اولوب سلیمان علیه السلام کرمیمی اوزره میت انقا اولندی اوله اولسه سلیمان علیه السلام اول ابی
 شاتده الله تعالی به عدم تو کلی خطا سنه متنبه اولوب ندامت و طاعت اکا رجوع ایددی (قال رب
 اغفر لی و حب لی ملک لا یغنی لاحد من بعدی) سلیمان علیه السلام دیدیکه یارب مغفرت ایت و بکباره کلت
 یا غفر لی که اول بند نص کره هیچ کسه به اوله ناکا اول بکامجهزه و پیغمبر ایت اوله زیار که کثرت دینا دعدی
 الله تعالی دن اشغال ایدر زیار که سیاحت ملک قیامی حقوق الله قیامی ایلد اجتماعی مقه و برشرد کادر
 (انک انت الوهاب) من بروهاب کرم الشانکه ملک سوال ایدنه ده اقبیه نه ده و بر ورسن اوله اولسه انک
 بودعوتیه ایا بله ریح و شیاطین تسخیری ملک کنه ضم و زیاده قلندی (فجبرناه الی ریح بحری
 بامر و رجا حیث اصاب) بر کار بی تذلیل ایدله کلبه طبعه اولد بقی حاله انک دینلیدی مکانه بخاری
 اولور (والتیاطین کل بناء وغواص) و دخی اکا شیاطین تذلیل ایدله که انلردن بر طاقه بناه اولوب
 انکچون انیه عجیبه بناه ایدر دی بر طاقه ایه غواص اولوب بچردن لانی چیقار لر دی (وآخرین مقرنین
 فی الامصاد) و آخرین اینه مرده اولد یفتندن زنجیر لده بری برلینه تقرین اولنلردن که انکله ناسدین
 شروفسادری کف اولنه (هذاعطافنا فامنن اواسمک بغير حساب) یا سلیمان اشجو سکا و بریدی کمز ملات
 و بسطه و تسلط بر عطا من در وندن دینلیدی که و بر و دینلیدی که کندن منع ایت بر عطا من کثیر در هیچ احدانی
 احصا و حساب قادر دکلدر (وان له عندنا رزق و حسن مآب) و اکا اشجو دینا ده و بر بلن ملک عظیمه یله
 اخرتده دخی قریه و حسن مرجع معنی جنت و اردر (واذ کر عبدنا ایوب) یا محمد عبد من ایوبی ذکر ایت
 که اول انواع محن و بلا یاه صبر ایددی تنکیم سلیمان علیه السلام و فورنم والا به شکر ایددی تا که صبرون
 و شاکرون انری اموه ایدینه (ادنادی به انی منی الشیطان بذهب و عذاب) که اول رب تعالی به دعاء
 ایدوب دیدیکه شیطان بکاعناه و بلا و هلاک و مال و اولاده اصابت ایددی ایوب علیه السلام قولنده اوله
 رعایت ایدوب منی شیطان نیت ایددی حاله که هر شی الله تعالی عتدندن ایدیکن ییلوردی زیار که اول
 اکا سبب اولوبدر که ایوب کثرت اموال و اولاده کمال عبادتیه حسد ایدوب یارب بی انک اوزره تسلط ایت
 دیشدی تنکیم انک نصه سی سوره اقرب ده بکمشدر ایوب علیه السلام کندی دن بلا سی کشفچون دعاسنه
 اجابتده دینلیدی که (ارکض رجلا) ایا عکاه بری اورغل اور یجی اول موضع دن صوفی شادی واکا دینلیدی که
 (هذامنقسل بارد شراب) اشجو و سنجی و ندر که اندن اغتسال و شرب ایدیه سن دینلیدی که اول ایاغز بره
 ایدر سبیله ایکی یکا ریحدی بری حار و بری بار ایددی اول حار دن اغتسال ایدوب بدندن انکله الام ظاهره سی
 زائل اولدی و اول بار ددن ایچوب انکله الام باطنه سی زائل اولدی (ووهبنا له اهله و اوله من معهم) بر ایوبه
 هبه ایدله اهل و اولاد فی نفر ندر نص کره انلر اکا جه مزله و بامو ندر نص کره احبانه و انلر یله انلر ملکی
 دخی هبه ایدله سی که عهده و اولکیدن اولد ندر ندر دخی دکا اولدیلر (رحمه مناور کری لاولی الالباب)
 ناکا اول بزدن کارحت و عتول کاله صاحب رینه تذکره و عظه اوله کیم انلر ایر بشن مصائبه صبر و الله

تعالی به

تعالی به التجا ایلد فرجه انتظار ایدله (وخذیدک ضغثا فاضرب به ولا تحنث) و دخی ایوبه دینلیدی که الیکه
 خدیش و غیر نباتدن بر حرمه صغیره الوب انکله مره کی ضرب انکله یمنکده حاث اولیه سن روایت اولندیکه
 انک زوجه سنه لیا بت یعقوب و یاخود رجه بنت افراتیم بن یوسف دینوردی ایوب علیه السلام انی بر حاجتیه
 کوندروب بطواید یجک یمن ایشیدیکه اگر بلا عتدن عافیت بولورسه اکا یوزضربه اوره اوله اولسه الله تعالی
 اکا اول یفتندن محله به اول اهورن شیخی سبیل ایددی حرمه نک حسن خدمتی و ایوبک اندن حسن رضائی
 اولد یخچون یوز عدد فی مشعل حبشیه بر کره اورمقله ایکسنه یله امری تیر ایددی (انا و چندناه صابرا)
 بر ایوبی نفسنه و اهله و مالنه ایر بشن بلا یاه صبر ایدر بولوق انک شیطان دن الله تعالی به شکایتی صبر نه خلل
 و بر مز زرا که اکا جزع دینلر بلکه اول قی عافیه و طلب شفا در مع هذانی دیمسی دینده کند و به یاقومنه
 فتنه ایر شک خوفیه ایدی (نعم العبدانه اواب) ایوب نه کو کجک عبد اولور که اول کایتیه الله تعالی به
 اقبال ایشیدی (واذ کر عبادنا ابراهیم و اسحق و یعقوب اولی الایدی و الابصار) یا محمد عباد من ابراهیم
 و اسحق و یسحق و یوسف دخی بلا یاه صبر بری ذکر ایتکه انلر طاعتده قوه و دینده بصیره صاحب لر و یاخود اعمال
 جلیله و علوم شریفه صاحب لر در اعمالدن ایدله و معارفدن ابصاره تعبیر اولندی زیار که اعماله مباشرت
 اککریا ایدله در معارفن اقوی مبادیسی ابصاره در اشبونده بطله و جهاله تعریض و اردر که انلر زمینی
 و عیمان کیدر (انا اخلصناهم بخالصة الذکر الدار) بر انلری خالصین قلقد بر خصلته کیم اول شویدن
 خالصه در که انلر دایما آخرتی تذکره ایدر و کیم طاعتده خلوص لری اول سبیلدر (وانهم عندنا لمن المصطفین
 الاختیار) و انلر برزم عند من ده خیره امثال لری اوزره اختیار اولنلردن (و لکرامه و السبع
 و ذاکل) یا محمد قوم که ذکرات اسمعیل بن ابراهیم علیهما السلامیکه صادق الوعد ایدی و السبع بن
 اخطوبی که الیاس علیه السلام انی بنو اسرائیل اوزره خلیفه ایدوب بعده کاتبوت و بر لدی و ذاکل کفلی که
 اول السبع علیه السلام ان عیدرو یاخود بشر بن ایوب در و انک نبوت و اقصده اختلاف اولندی دینلیدی که
 بنو اسرائیلدن یوزنی قتلدن اکا فرار ایدوب انلری کفل و حایتیه لدی و یاخود اول بر رجل صالحک عملنه
 کفیل اولدیکه اول هر کونده یوز رکعت نماز قیلوردی (وکل من الاختیار) انلر هر بری اختیار دن ایدیلر
 (هذادکر) اشبو احوال انبیا دن ذکر اولسان انلر شرف در و یاخود قرآن دن بر نوعدر بعده انلر و امثال لری چون
 اعداد اولسان کرامات اخریه ذکر نه شروع اولنوب میوردیکه (وان للمعتقین حسن مآب) متقیر ایچون
 حسن مرجع و اردر (جنت عدن) که اول خلل و اقامت جنتلر در (مفحة لهم الابواب) انلر ایچون
 اول چنتاره قبول آچیلور که اکا کیرلر (منککین فیها) انده او یکله ره انکله ایدر اوله قلدی حاله
 (یدعون فیها کلمه کثیره و شراب) انده انلر قاکه و شرابک انا عتدن طلب ایدرلر (وعندهم فاصرات
 الطرف اقرب) و انلر عتده زوجه لر دن غیری حورالواردر که نظر لرین از و اجلری اوزره قصر ایشلردن
 هر بری او قوز اوچر یا شدمه مسنده مساویلدر بری برلینه مؤاخات اوزره اولوب ارالنده قباغض و تغایر
 ایزلر و اول متقیرله دینور که (هذاما نوعدون لیوم الحساب) اشجو کرامات مذکورده یوم حساب
 ایچون دینا ده سزه و عدولساندر (ان هذا الرزقنا مال من نقاد) اشجو برزم رزق در که انی متقیر ایچون
 اعداد ایچون در کافناه و انقطاع یوقدر (هذا) سال اشجو متوال اوزره در (وان للطاغین اسر مآب)
 کافر ایچون آخرتده شرم جمع و اردر (جهنم یصلونها) که اول جهنمدر که انلر اکا کیرلر (فبئس المهاد)
 اول نه حرکت موضع قرار اولور (هذافایذ و قوه و عساق) اشبو عذاب انلر ایچون درانی ذوق ایتد و نلر که
 اول ماء حاردر که حری نه اینه ابر و بر و اهل ناردن میلان ایدن صدیددر * ابن عباس رضی الله عنهم ایدر
 غساق شول زمهر بر در که بر دیله انلری احراق ایدر نار حرله احراق ایتدیکه کبی (واخر من شکاه ازواج)
 و انلر ایچون عذاب اول مثلندن عذاب آخر و اردر بهی انلر عذاب الیمن انواع مختلفه ایلد تعذیب اولورلر
 (هذافوج منکم) خزنه نار کفار لک رؤسا سنه نار داخل اولد لرنده اتباعنه اشارت ایدوب دیه لر که
 اشبو نلر سزه که یله نار داخل جماعتدر که کفرده دینا ده سزه مقارن ایدر امدی عذابده دخی اشجو بونده
 مقارنلر سز اوله رؤسا تباعلرینه بد دعاء ایدوب دیه لر که (لا امر حایهم انهم صالوا النار) انلر عیشلرنده

و جب دوسه اولسون که ناره استحقاقه داخل در (قالوا بل انتم لامر جبابکم) اتباع رؤسایه دیه (که بل که
 سز اول بد عایه بزدن احقر سز (انتم قد ستموه لنا) اول دین کفره بزدن اول دخول ایستدیکز و یا کفری
 بزه ستمین آیدیه سز دی و یا عمل سوئه عذله بزی تقدم ایدوب بزمه ستمایست ایدیه (فتبس القرار)
 ناره بر کین قرارگاه اولور (قالوا ربنا من قدم لنا هذا فزده عذابا ضعفا في النار) یعنی طاعین دارچینه
 دخول آید کارنده اتباع رؤسایه بد عایه ایدوب دیمه (که کذر که یا بشارتی اغوا یا شکله بزم ایچون
 عذاب یا خود جهنم دخول تقدیم ایدیه یعنی بزم مذهب اول قلععه یا خود جهنم دخول سبب اول ناره
 عذاب مضاعف ایدیه ناره جهنم ایچره (وقالوا ما لنا لآثری رجلا لا کانه هم من الاشرار) اولیه اولسه
 اتباع دیه که بزه نوله که ناره کور من زشول و یا لیکم برانری دیمه شراردن عذاب دیک که انکه مرادری
 فقره مسلمان اوله (أخذناهم بغير ايام فراغت عنهم الابصار) که برانری سخره ایدینور دیک یوخسه کوزلری
 انردن میل ایتمه اول اجادن انری کور من زو یا خود ان ناره معبر لکن بزم کور من دن احتجاب
 ایستدر (ان ذلك الحق تخافون له النار) اشبور کراولسان مکالمات یوم قیامتده وقوی واجب در که
 اهل ناره تخاصمیدر (قل انما انذرتهم) یا خود مکم مشرک رینه دیکل که بن سزه الله تعالی دن رسولین انک
 عذابله سزی تخوف ایدین امدی آتی توحید ایدیک که عذابدن غورته سز (وما من الا الله الواحد
 القهار) الله تعالی دن غیری اله یوده که لول و حنانیه و ذاتنده شرکه و کثرتی قبول ایستد و الوهیه هر شیشه
 قاهر در (رب السموات والارض وما بينهما) سموات و ارض و ما بینهما یک بیدر جمیعین اول خلق ایدوب در
 امراری عاقبتینما کاعاند اولور (العزیر الغفار) که اول کافرله نعمته غالب در دیکل که ناله دیکل
 کاهلین مغفرت ایدر (قل هو بآ عظیم انتم عنه معرضون) یا خود دیکل که قرآن بر خیر عطفدر
 رب تعالی دن نازل اولور بد سزی انکه اندا ایدین سزایسه بن صدقه انکه استدلای ترک ایدر سز خالیه که
 عاقل انک مثلنی ترک ایتمه سز اول که شدید الغله اوله (ما کان لی من علم بالمال الا علی اذ یختصمون)
 ملاء علیه بن علم یوقیدر شول وقتیکه انرا اختصام ایدر لرز برا که ملائکه نک تقاول و ماخرا نردن کتب
 ستره مدده وارد ایدین اوزره سز کاب مطالعه سز اخبار تصور اولوز الاوجه اولور (ان یوحی الی
 الانما اناذرهم بین) بکاوچی اولوزی الا انکیچونکه بن خلق محضاتدن انذا ایدوب اوامر و نواهی بی انره
 اظهار ایدیم (اذ قال ربک للملائکه انی خالق بشر من طین) شول وقتیکه اختصامکه ربک جل شانہ
 ملائکه دیدیکه بن طیندن بشر خلق ایدین که انکه مراد آدم علیه السلام در (فاداسوینته و فخت فيه
 من روحی ففعله ساجدين) چنانکه بن انک خلقی اتمام ایدوب روح نفیله انی احیایدم ملائکه تکریمه
 و تمجیل وجهی اوزره اکسجوده به واریدر (فوجد الملائکه کلهم اجمعون) اکسجوده امر اولسان
 ملائکه نک جمعی اکسجود ایدیلر (الابلیس ابستکبر و کان من الکافرین) لکن ابلیس موجود دن تعظم
 ایدوب امر الهی به استسکار و مطاوعندن استسکارا تمجیل کافر لردن اولدی و یا خود اول علم الالهیه کافر لردن
 ایدی (قال ابلیس ما منع ان تسجد لما خلقت بیدی) الله تعالی اکادیدیکه یا ابلیس سنی نه منع ایدری
 واسطه سز خلق آیدیه ستمه سجود ایدیه من (استکبرت ام کنت من العالین) یوخسه استحقاق سز
 تکبری استیک و یا خود عالیدن اولوب تقویه مستحق اولدیک و یا الان استسکار ایدوب من بعد مستکبر بندن
 اولدن زائل اولزمین (قال باخیر منه خلقتی من نار و خلقتهم من طین) ابلیس دیدیکه که بن اندن
 خیر لویکه بنی نار دن وانی طیندن خلق آیدیک اوله اولسه کندمدن دون شیشه نجه سجده ایدین زرنار
 طینه غلبه واکل ایدر ابلیس قولنک فساد و بطلانی ایه سورعا عارفده بکدی (قال فارج منها فانک
 رجیم) الله تعالی اکادیدیکه جنت و یا معادن و یا صورت ملکیتدن چیغفله کن رحمتدن و محول کرامتدن
 طرد اولنویسن (وان علیک لعنتی الی یوم الدین) یوم جزابه ده ستمین انتم اوزر یکدر (قال رب
 فانظر لی الی یوم یبعثون) ابلیس دیدیکه امدی بابوب یوم بعثه دکن بکا اممال ایت (قال فانک من
 المنظرین الی یوم الوقت المعلوم) الله تعالی دیدیکه امدی بن شول وقتیکه دکن اممال او انانردن اول
 عنایت مملودری تقدیم و یا آخر ایتمه سز ملائکه اولوقته مراد اولدیکه انده نفقه اولی واقع اولور و یوم

مراد

مراد اولدر که وقت نفقه انک اجر اندن بر جردر (قال فیه زین لا غوینهم اجمعوا الی عبادک منهم المخلصین)
 ابلیس دیدیکه یارب سلطان قهر لک حق یون انلرک جمیعته اغوا می ابر کوره بن الانلردن شول عباد دیک دکلکه
 طاعتکچون انلری اخلاص و ضلالتدن عصمت ایدوبسن (قال فالحق والحق اقول) الله تعالی دیدیکه
 بن حق احقاق ایدوب حق دیرین که (لا ملان جهم منک و من تبعک منهم اجمعین) یا ابلیس ستمین
 جنسکدن و ناسدن سکا تابع اولدن متبوعین و تابعین جمیعکزه جهنمی طولدر بن (قل ما اسألكم علیه
 من اجر) یا خود انلر دیکل که قرآن و یا تبلیغ وحی اوزره سزدن اجر استیز بن (وما انما من المتکفین) تلقاء
 نفسدن برشی تقول ایدنردن دکان (ان هو الا ذکر العالمین) اول قرآن دکل الاجن و انسه موعظه در
 (ولتعلن نبأ بعد حین) اول قرآنک وعد و وعیدن و یا انک صدق موند نصکرده و یا یوم قیامتده و یا اسلام
 ظم ورنده یلور سز

مودة الزمروهی سبعون آیه مکیه
 بسم الله الرحمن الرحیم

(تقریل الکتاب من الله العزیز الحکیم) جبرائیل علیه السلام قرآنی تتریلی الله تعالی عندند در که اول
 انی تصدیق ایتمه نه منتقم امر نده حکیدر (انا انزلنا الیک الکتاب بالحق) یا خود سز سکا قرآنی انزال ایدیک
 اول حق ملتبس اولدین حالده (فاعبد الله مخلصا له الدین) امدی الله تعالی به عبادت ایستیکل انکیچون دینی
 شرک و ریادن تمیض ایدر اولدیک حالده (ألا الله الدین الخالص) اکاه اولسه الله تعالی ایچون اولان
 شول دیندر که هو اشکدن و شایسته کدر دن خالص اولدیرا که اول صفات الوهیه ده و امر اوزر خماره اطلاعده
 حقه در (والذین اتخذوا من دونه اولیاء ما یعبدهم الا لیه یرونا الی الله زلی) شولر که ملائکه و امثالی
 و یا عیسی و عزیری عبادت ایچون آلهه اتخاذا ایدیلر دیدیکه بزم انلر عبادت ایتمه دکل الا انکیچوندر که
 الله تعالی به شفاعتله بری تقریب ایدر (ان الله یحکم بینهم فیما هم فیها هم فی مختلفون) الله تعالی یوم
 قیامتده کفره ایه معبودری یعنی دین امرندن کافرین یعنی دین امرندن اختلاف ایستد کفری شیده حکم
 ایدر محقی جننه مبطلی ناره خاله (ان الله لا یدری من هو کاذب کفار) اول کفر و معبودری شیده نور که
 شول وقتیکه انرا اول معبود لردن شفاعت رجایدوب انرایسه اول کفریه لغبت ایدر الله تعالی حقه
 استدای توفیق ایتمه اول کسبه که اله لرن الله تعالی به تقریب ایدر دیکدب ایدر والله تعالی غریبه
 عبادتله کفر ایدر (لواراد الله ان یخذ ولد الاصلی عما یحی ما یشاء) اگر الله تعالی کفره نک زعم ایدری
 اوزره ولد اتخاذا بن اراده ایتسه مخلوقاتدن دیکل یکی اختیار ایدری (سبحانه هو الله الواحد القهار)
 الله تعالی ایتسه انذن منزه در و احد در شریکی یوقدر جمیع خلقته کبریا و عظمتله قهر ایدر (خلق
 السموات والارض بالحق) سموات و ارضی امر حق ایچون خلق ایدری یوخسه باطل ایچون دکل (یکور
 الایل علی النهار و یکور النهار علی اللیل) لیادن اکسجودب نهاره آرور و نهاردن اکسجودب لیل
 آرور (وجعل الشمس والقمر کل یجری لاجل مسمى) و مصالح عباد ایچون شمس و قمری تسخیر ایتدی
 هر بری انتهای دورنه و یا خود انقطاع حر کنند دکن جاری اولور (الا هو العزیز الغفار) اکاه اولک که
 اول هر ممکنه قادر و هر شیشه غالب در و دخی خلقته غفار در عقوبته مجله ایتمه (خلقهکم من نفس واحدة
 ثم جعل منهن أزواجا) اول سزی نفس واحدة دن یعنی آدم دن خلق ایتدی بعده اول نفس واحدة دن
 زوجی یعنی خواجی انک ضلعندن خلق ایتدی اشبوند انک وجهه انیه و قدرته اوج ایت و اردر که اول آدم
 علیه السلام اب و امیر خلق اولمیدر بعده اول ایکسندن خلق لایحیی انشعاب ایدر (وانزل لکم من
 الانعام لیسانه ازواج) و سز یکون ایل و قروغم و معز دن ذکر و انی سکر صنف ایدری (یختلفکم
 فی بطون اسم انکم خلقا من بعد خاق فی ظلمات ثلاث) الله تعالی سزی امما تکر بطونته ظلمات و بطونته
 رجده و ظلمات منبه ده خلقندن خلق آخره تحویل ایتدی شول وجهله کیم اول لطفه ده علق ده عظام ده ده
 اول عظامه لحم کیوردی بعده خلق سوی یعنی طفل ایتدی (ذلکم الله ربکم له الملائک الا اله الا هو) اشبور
 اشیا بنی خلق ایدن ربک الله جل شانہ در که سموات و ارض و ما بینهما ملک انکدر عبادته مستحق ایدن

ن ع

غیری مبدی و قدر (فانی تصرفون) انک عبادتند غیر عبادتند نتیجه صرف اول نور من حال بود که اول
هر شب تا خالق اولوب هر حاله اکا احتیاج کن و انک سره عدم احتیاج کن یلور من (ان تکفروا فان الله غنی
عنکم) اگر من اکا کافر اولور سکن اول سکن ایمان و عبادت کردن غنیدر (ولا یرضی الله بعباده الا کفر)
و عبادت رحمتند کفر رینه راضی اولور بر اول اتلری عذاب و فلا کایع ایدر (وان تشکروا یرضه اکرم)
وا کرا کایمان و عبادت ایدر سکن انکه سزیدن راضی اولور بر اکا اول سکن فوز و فلا حکزه سیدر یوخسه
ایمان کنون اکامه عت عابد اولور دکانر (ولا ترزوا رز و رز آخری) یوم قیامتده هیچ برکسه بر آخر
ذخیره مواخذ اولور (ثم انی ربکم مرجعکم فیفیکم بما کنتم تعملون) اشب و نسیان و حلت کنر و تصکره
آخر تده نصیر کنر و کنر جل شانه به در اول انده سز و خبر و شرین دنیاده ایشلر بکزی خبر و پر و مستحق
اولد بکزی ای ابر کورر (انه علم بذات الصدور) اول صدور کرده خنی اولان شیئی یلور اعلا کنر دین هیچ خافیه
اکا خنی اولور (واذا من الانسان فمر دعی ربه من قبله) چنان کافر جسد و یالور و یالور و مالندن بر شدت ایره
امتناسندن اعراض ایدوب انک دفعنده الله تعالی به مقبیل اولدنی حاله اکا دعا ایدر (ثم اذا خوله نعمه
منه نسی ما کان یدعو الیه من قبل) به ده اول نسیان بدل اکا عافیت و بر سه و زانندن او کدین اول شدت
دفعیون اکا دعا ایدر کنر اوتور (وجعل الله انداد الیضل عن سبیله) و انک چون امثال و شر کایلور تا که
غیری دین اسلام در حد ایدر (قل تمتع بکفرک قلیلا انک من اصحاب النار) یا محمد کافر لره دیکل که از زمان
کفر که دنیاده معیت ایتکه من اهل ناردنسن (ام من هو فانت) کافر ی خیم لیدر یوخسه و طائف
طایفه عالمی و یا خود الله تعالی به طمع اولان اکام طبع اولین کبیر (انما الیل ساجدا و اوقا
کیجه نلساعتده صلوته ساجد و قائم اولدنی حاله (یحد الاخرة و یرجو ارجه ربه) که اول آخرت
عذابندن قورقوب و رب تعالی نکت رحمت و مغفرت رجا ایدر و نیکو ایشوایه ابو بکر و یا عمرو و یا عثمان
و یا سلمان و یا هر مؤمن قانت شائنده نازل اولور (قل هل یرتوی الذین یعلمون و الذین لا یعلمون) دیکل که
عالم اولد جا دلون برابر اولدنی کی قاتوله عاصون دخی برابر اولور (انما یرکروا لوالیالباب) اشب و بیانات
امثالیه متعظ و معتبر اولر الا انلر که بنم صنع و قدر تده و هم و اذ هان صاحب لیدر (قل یا عباد الذین آمنوا
انقوا ربکم) یا محمد مؤمن اولان عبادمه دیکل که جمیع امور بکفرده الله تعالی به محال فاندن مساقنوب
و حیدر اوزره ثابت اولک (الذین احسنوا فی هذه الدنیا حسنة) دلدن دنیاده طاعتله احسان ایدر
آخر تده منو به حسنة و اردر و یا خود احسان ایدر دنیاده حسنة و اردر که اول حسنة و عافیه در (وارض
الله و ارضه) الله تعالی نکت ارخی و ارضه در اول کسبه که و طند اکا قورقور احسان متعسر اوله اول
اکا تیسر اولان مکانه هجرت ایتسون (انما یوی الصابرون اجرهم بغير حساب) احتمال بلاه و مهاجرت
او طانله مشاق طاعته صبر ایدر لره اجر لری حساب سز و فیه اولور یعنی حساب لک حسابی اکا اشد ایتز
حدیده کلدیکه یوم قیامتده صلا و صدقه و حج اها الیسیمون میران قورقور یلور اجر لری فیه اولور اما که
اهل بلاه ایتون میزان فور لره که اکر اوزره اجر حساب سز و اوزر و حتی که دنیاده عافنده اولور غنی
ایدر که تولیدی احسان لره میزان بضر دنیاده قطع اولمش اولیدر شول سیدر که اهل بلاه نائل
اولدنی فضائل و کراماتی کوره لردی (قل انی امرت ان اعبد الله مخلصا له الدین) دیکل که بن امر اولد که
الله تعالی به عبادت ایدم عبادت یالکر انک چون ایدر اولدیم حاله (وامر لانا کون اول المسلمین) و امر
اولد که مسلمین اول اولام (قل انی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوم عظیم) دیکل که اکر بن شرک و یا رباله
رجه عصیان ایدر سم قورقور بنکه بکا یوم قیامتده عذاب ایرینه (قل الله اعبد مخلصا له دینی) دیکل که
بن الله تعالی به عبادت ایدر بن توحید شرک و یالور خالص ایدر اولدیم حاله امدی اخلاصده بکا اقتدا
ایدل اکر بکا اقتدا ایتز کنر (فاعبدوا ما خلقتم من دونه) الله تعالی دین غیری دلدیکر عبادت ایدل
(قل ان الخاسرین الذین خسروا انفسهم و اهلیم یوم القیامة) دیکل که خسارنده کاملین انلر که قوت
جنت و دخول ناره یوم قیامتده نفس لره زبان ایدر و اهلر رینه دخی زبان ایدر شول سیدر که ایمانیه کلن
اولر بر بنده و اصل اوله جنتی حور و ولدندن محروم اولور (الا ذلک و الخسران المبین) اکا اولک که

اشب و خسران غایت فضا حیده خسران ظاهر در (لم من فوهم ظلل من النار و من یحتم ظلل) انلر
فوقندن نار و خاندن اطباق و سیرادات و تحته لردن کذلک ناردن قرآن و مهاد و اردر (ذلک یخوف الله به
عباده) اشب و کرا اولان شول عذاب لره که الله تعالی انکه عبادی بخوف ایدر که اکا یقاع ایدر شیدن
اجتناب ایدر (یا عباد فاقنوا) یا بنم مؤمن قول لرم بنده قورقوب و عظیم ایجاب ایدر شیدن تعرض
ایتز کنر (والذین اجتنبوا الطاغوت ان یعبدها) شونلر که اوئانه عبادتدن امتناع ایدوب اندن به عید
اولد لره (وانا بوالی الله) والله تعالی نکت عبادتده رجوع ایدر (ایسم البشری) انلر یچون موده
احتضار لنده و بهت اولند قارنده ملائکه لسانله خسته دخوله بشارت و اردر (فبشر عباد الذین یستعینون
القول فیه یعون احسنه) یا محمد بشیر ایت شول عبادمه کیم قرآن و غرام و رخص ایتسه لره امر
اولند قارنک احسنه عمل ایدر لره انلر دینه تقاد اولوب حسنه احسن یعنی تمیز ایدر لره چنان انلر واجب
و مندوب اعتراض ایتسه واجب اختیار ایدر لره صاص و عفو اعتراض ایتسه عفو اختیار ایدر لره و بالجه
ایکی بنی مأمور لره فیه سی آخر دن افضل ایتسه اول افضل ایشار ایدر (اولک الذین هدیم الله) امدی
انلر شول قوم در که الله تعالی انلری غرام اخذنه توفیق ایدر (واولک هم اول الالباب) انلر عقول کامله
صاحب لره که وهم و عاده منازعه سندن سیدر (ان حق علیه کلمه العذاب اذانت تفقدن فی النار)
کفار دن اول کسه که اوزر بنه شقاوه و کلمه عذاب واجب اوله من انک مالک امر عیسن یوخسه ناره
مستحق لری اندن انقا ایدر میسن حال بود که من اکا فادرد کسن (لکن الذین اتقوا ربهم اهرم غرف من
فوقه و اعرف مبغیه تجری من تحتها الانهار) لکن شونلر که رب تعالی بی توحید ایدوب امر نه اطاعت ایدر
انلر یچون خسته بری بر لرنک اوزر بنه شال و لرش غره لره ایدر که انک فوقانیه و تحشانیه سی تحته سندن علو
و سفلنده تفاوت سز لره جاری اولور (وعد الله لا یخلف الله المیعاد) الله تعالی قرآنده انی وعد اکیدله
و عبادتدی اول ایتسه و دینه خلف ایتز (و اوصی عید الحدری رضی الله عنه پیغمبر عزلی الله علیه و سادن
روایت ایدر دیکه اهل جنت بری بر لرنه غرافات اهل کورر لره کیم دنیاده سز مشرق و یا مغرب اقتده
غیر کوکب دری بری بر لرنه کورر مشور سز بنلرند تفاضل اولد یچون دیدر که یا رسول الله اول منزل
انبار اکا ناردن غیری کیم نازل اولور دیکه والله استمدن اول کسه لره که الله تعالی به ایمان کتور و رب
مرسلین تصدیق ایتدیر (الم تر ان الله انزل من السماء ماء فسلکنا به نایح فی الارض) یا محمد بلاه کیم
الله تعالی سجادین یغموری ایدر و رب برده کی عیون و مجاری به ادخال ایدر امدی برده کی صولک جمعی سعاد
ایتز دیر (ثم یخرج به زرعاً مختلفاً الوانیه) بعده انکه بردن کینر چقاردر که انک انسان فی خند قدر یعنی
بر و شمر و غیر ایدر و یا خود کیفیاتیکه اخضر و احمر و غیر ایدر (ثم یخرج قترامه صفراً) بعده جفانی تمام اولوب
یدندن انی ضرر مش اوله کورر سن (ثم یجعل له حطاما) بعده انی قتات منکسر قیلور (ان فی ذلک لذکر
لاولی الالباب) اشب و مذکورده عقول کامله صاحب لره بنه تذکر و اردر که انی تدبیر و تسویه به و حالندن
حاله تحویه قادر بر صنایع حکیم دن لاددر و اول حیاتک مثلیدر که اکا اغترار ایدر (ان فی شرح
الله صدره للاسلام فیه و علی نور من ربه) اول کسه که الله تعالی انک قلبی توحید قبولنه توسیع ایدر اول
رب تعالی دن معرفه و حقه ایتد اوزر در * پیغمبر عزلی الله علیه و سادن مر ویدر دیکه
چنان نور قلبه داخل اولسه اول قلبده انشراح و انشراح اولور * دینلر که انک علامتی نذر دیکه
دار خلوده ثابت ایدر و دار غرور دن تباعد ایدر و موتک نزولندن اول موت یچون حاضر لور (فویل
للقاسمیه قلوبهم من ذکر الله اولنک فی ضلال مبین) عذاب شدید اول کسه لره کیم الله تعالی نکت ذکر فی جماعدن
قلیل بنه قسوه و یوسه ایدر که کفار قرآنی و کرک انذار فی ایتسه کارنده کورر بن و ذکر الله دن اعراض لرن
ار قورر * دینلر که چنان بر نفس خبیثه الجوهر اولسه ذکر الاهی ایتشمی قلبنک قسوه و کدورتقن اولور
طبیعه الجوهر لینه و مقاسن ار تر می کبی و شمس کبی که شمی ایدر و ملجی طوکدر امدی اول و صفای
کسه لره برضالده در که فساد ظاهر در اشب و ایتک سبب نزول علی و جزه و دخی اولوب و ولدن روایت
اولدیکه اصحاب رضی الله عنهم بروقتده ملول اولوب یا رسول الله بزه تحذیر ایت دیدر کارنده نازل اولدیکه

ردا جز و شول اوزرینه موت قضا اولمین روحی جسمده ارسال ایدرنا که موتی وقتی ایشیجه بوحال اوزر
 کیدر * دینلده که احیاء و امواتک ارواحی منامده بری برلینه بولیشور و الله تعالی ک دینلده کی وجه
 اوزر سوله شور و رجوع ایدر اولد قلنده الله تعالی امواتک ارواحی امسالک ایدر و احیاءک ارواحی ارسال
 ایدر و حتی که اجسادلرینه ایر (ان فی ذلک لآیات لقوم یفکرون) اشبونی امسالک و ارساله الله
 تعالی کمال قدرت و حکمت و شمول و جسته آیتلر و ادر شول قومه کیم ارواحک ابدانه تعلقی کیتندن
 و موت عنده ارواحک اجساددن بالکلیه مفارقتده و اجسادک فنا سیله ارواح قانی اولموب باقی اولمسنده
 و اکامعادت و تفاوت اعتراسنده و آجالی انقضاسنده دکن حیثابعد حین انب ارسال اولمسی حکمتنده
تفکر ایدر (ام اتخذوا من دون الله شفعاء) بوحسه ان الله تعالی ک اذ نسز آلهم لربنی شفعاء
 اتخذا ایدر (قل اولو کافر اولمکون شیئا ولا یعقلون) دیکل که آلهم لری انله شفعاء ایدر اگرچه انلر
 کوریلن صفات اوزر جملات اولوب بر شیه قادر دکار و برنی بلز رسده یه انلری شفعاء می اتخذا ایدر
 (قل لله الشفاعة جمیعاً) دیکل که شفاعتک کلبی الله تعالی ک اذته متوقدر انک اذ نسز هیچ احد شفاعة
 مالک اولر و بعد اذن مشرکین ایچون شفاعت اولمز (له ملک السموات والارض) سموات و ارض ملک
 جمیع انکدر دنیاه کی اعمال کزی اول احصاء ایدر (ثم الیه ترجعون) بعده اخرتده اکار رجوع ایدر سز
 انده سز جزا کزی ایدر امدی دنیاه و اخرتده ملک انک اولیجی شول دنیاه و اخرتده مقبول و مرضی سی
 اولمین شیدن نیجه شفاعت و مدد امیدلر (واذا ذکر الله وحده اشأرت قلوب الذین لا یؤمنون بالا حرة)
 یقین الله تعالی ک وحدانی ذکر اولتسه شول اخرتده ایمانلری اولمینلر قلوبی اندن نفور ایدر (واذا ذکر الذین
 من دونه اذهم یستبشرون) یقینکه الله تعالی ک غیری الهه لری ذکر اولتسه قلبلری سرورله طولوب بشیر
 و جهلرینه تبساط کلور (قل اللهم فاطر السموات والارض عالم الغیب والشهادة انت تحکم بین عبادک فیا
 کونافیه یحتملون) باجمد وقتا که سن انلر کفر نده تعیر اولوب عناد و شدت شکیه لنده عاجز اوله سن الله
 تعالی یه التجا ایدر دیکل که یا الهی که سن سموات و ارضی خلق ایدر و سن احوال و امورک کیزلر و افسکاره سن
 یلور و سن عبادک اختلاف ایدر کزی شیده بخله انلر یقینی فصله قادر اولور و سن (ولولین ظلموا ما فی
 الارض جمیعاً و مثله معه لا تقدر و ابه من سوء العذاب یوم اقیامته) اگر بر یوزنده اولان اشیاءک جمعی و انکله
 یلده انک مثلی کافر لک اوله یوم قیامته سوء عذابدن خلاصیچون ائی فدا ایدر لدی حالبر که اول انلردن
 قبول اولمیه (و بدالهم من الله ما لم یکنوا یحتمسون) و دنیاه شول حسابنلری اولدینلری عذاب اول وقتده
 انله نازل و ظاهر اوله (و بدالهم سیئات ما کسبوا) و کسب ایدر کازی اعمال سینه لری انله ظاهر اوله
 شول حینده که صحایف اعماللری انله عرض اوله (و حق بهم ما کافوا به یستزؤون) و انلری احاطه ایدر
 اول شینک جراسیکه ائی استزاه ایدر لدی (فاذا من الانسان ضرد عانا) یقین جنس انسان ضره ابرسه انک
 کشفیچون زده ایدر (ثم اذا خولنا نعمه من اقال اغنا و بینه علی علم) بعده فضل ایدر ایا که نعمت
 و یرمزدیر که اول بکاو جوه کسبی یلدی که مد و یرلدی (بل هی فتنه) بلکه اول نعمت اکامعاندیر که
 انکه شکران و یا کفران نعمت ایدر کی کندوبه ظاهر اوله (ولکن اکثرهم لایعلمون) الا بکه انلر اکثری
 ائی بلزلر (قد قالوا الذین من قبلهم) انلردن اول یکنلر اول مقاله بی دیشلر لدی (فاذا غنی عنهم ما کافوا
 بکسبون) انلر متاع دنیادن کسب ایدر کزی عذابلری دفعنه برنی مفید اولدی (فاصابهم سیئات
 ما کسبوا) اوله اوله انله کسب ایدر کازی اعمال سینه لرینت جزایی ایدر (والذین ظلموا من هؤلاء
 یصیبهم سیئات ما کسبوا) اشبوشر کیندن عتوله نفعله لرینه ظلم ایدر و دخی کسب ایدر کازی اعمال
 سینه لرینت جزایی ابر سز و انله ایدر دیکل کبی (وما هم بجزین) حالبر که انلر عذاب الاهدن فوت
 اولور دکلدر زیراکه مر جعلری الله تعالی یه دراکا کثا و رفساری بدرده قتل اولندی ویدی ییل قسط چکدیر
 (اولیهموا ان الله یسط الرزق لمن یشاء و یرزق) بلدیلمیکه الله تعالی رزق دینلده کی کسه یه بسط ایدر
 و دینلده کدن قبض ایدر شول حینتده که انلر میدی ییل قسط چکدر دیکلدر نصکره میدی ییل دخی انله موت
 و رفاهیت ایدر لدی (ان فی ذلک لآیات لقوم یؤمنون) اشبوسط و تنزییه حوادیک کلبی الله

تعالیون ایدر یکنه مؤمن اولنله علامتلر واردر (قل یا عباد الذین امنوا علی انفسهم) باجمد مؤمنلره
 بنم لسانله دیکل که یا عباد که معاصیده اسرافله نفسلری اوزر نه جنایتده افراط ایدر (لا تقنطوا من
 رحمة الله) الله تعالی ک مغفرتدن و تو به ایدر سکر تو به کزی قبولندن مایوس اولمز (ان الله یغفر الذنوب
 جمیعاً) الله تعالی ک ذنوبک جمیعاً مغفرت ایدر اگر چه اول ذنوب کاترا سده * دینلده که اگر چه تو به سز
 ایدر ده زیراکه تو به ایله تقیید خلاف ظاهر در شول دایله کیم (ان الله لا یغفر ان یشرک به و یغفر ما دون
 ذلک لمن یشاء) الله تعالی ک دینلده ک شکر کدن ماعد اذ نوبی مغفرتن اطلاق ایدر (انه هو الغفور الرحیم)
 زیرا که اول رحمت و مغفرتده بلغدر * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر یغفر یمیز صلی الله علیه و سلم جزه
 رضی الله عنه نک قانی وحشی فی اسلامه دعوتیچون خبر کوندر دکه دیدیکه سن بی دینکه نیجه دعوت
 ایدر سن حالبر که زعم کدر بر کسه که قتل و یازنا و یشرک ایدر (بضعاف لهم العذاب) اکاذب مضاعف
 قتلور دیر سن ایدر اول ذنوبک کلبی ایتنم اوله اوله نازل اولدیکه (الامن تاب و امن و عمل علامه الحیا
 فاولمک یدل الله سیتاهم حسنات) که اول سورة فرقانه کجدی وحشی دیدیکه اشبوشر شرط شیدر
 نور فارینکه ائی اقامته قادر اولم انک غیر یسی اوله اکا کثا نازل اولدیکه (ان الله لا یغفر ان یشرک به
 و یغفر ما دون ذلک لمن یشاء) که اول سورة نسا در وحشی دیدیکه نه یلورین بلکه مغفرتی اراده اولن ان قومدن
 اوایم اوله اوله اشبوسد دنده اولدیمه ز یا عباد الذین امنوا علی انفسهم) ایتی نازل اولیجی وحشی اکا
 مطمن اولوب اعلامه کادی مسالون دیدیر که یارم و الله اشبوحکم وحشی یه خاصیدر بوحسه سائر
 مسلمینه دخی عامیدر دیدیکه بلکه جمیع مسلمینه عامدر (واستبوا الی ربکم واسئالوا من قبل ان یأتیکم
 العذاب ثم لا تصرون) ذنبدن تائبین اولدیفکر حالدر بکزی الله تعالی یه رجوع ایدر و علی انک وجه
 کریمیچون خالص ایدر سز عذاب کلزدن اول زیراکه اول کلد کدنضکره اندن منع اولمز سز امدی ایه سابقه
 دلالت ایتز که هر کسه یه تو به سز و سبق تعذیب سز مغفرت حاصل اوله تا که تو به دن و عتله اخلاص دن
 استغنا اولنه (واستبوا احسن ما نزل الیکم من ربکم) بر کز جل شانده دن سز انزال اولن ان شینک احسنه
 اتباع ایدر که اوله امور به درمنی عنه دکلدر و یاعز اندر در خص دکل و یا ناخدر و منسوخ دکل و یا نجاة
 و سلامته ایصاله اقرب اولانه اتباع ایدر انابه و طاعتیه مواظبه کبی (من قبل ان یأتیکم العذاب بغتة
 و انتم لاتشعرون) شول وقتدن اوله که خا سز عذاب کاه حالبر که امور دنیاه اشتغالکزی و اخرتده عدم ایمانکزی
 سیدله انک جمیعینه شعور کز اولیه کیم تدارک ایدر سز (ان تقول نفس یا حسرتی علی ما فرطت فی جنب الله)
 امدی طاعتیه مبادرت ایدر نفس فادمره نک دیمسی کرا هتله کیم حسرت و ندامت بکا که الله تعالی یه طاعتده
 تقصیر ایتیش (وان كنت من الساکرین) اگر چه من الله تعالی ک دین و کتاب و رسولی و مومنین استزاه
 ایدر لدن ایدم یعنی طاعة اللهی تضییعه کفایت ایتوب حتی که اهل طاعتی مخیر ایدر لدی (او تقول لوان
 الله هدانی لکنک من المتقین) و یا خودیه که اگر الله تعالی بی حقه ارشاده هدایت ایتسه شکر و معاصیدن
 انقا ایدر لدن اولور دم (او تقول حین تری العذاب لوان لی کره فا کون من المحسنین) و یا خودیه که
 یوم قیامتده عذابی کوردی بکنده کر بنم بر کره دخی دنیاه رجوع اوله عقیده و عملده احسان ایدر لدن
 اولور دم (بلی قد جاءک آتانی فکذبت به و استکبرت و کنت من الساکرین) الله تعالی دیه که بلی سکا بنم
 ایتم کلشیدی سن ایدر ائی تکذیب ایدر قبولدن امتناعکله کافر لدن اولشدن (و یوم القيامة تری
 الذین کذبوا علی الله و جوههم مسودة) یوم قیامتده الله تعالی یه کذب و افترا ایدر لدی یوزری قرارش
 کورر سن (البس فی جهنم مشوی لایمتکبرین) ایمان و طاعتدن تکبر ایدر نه جهنمه مقام یوقیدر واردر
 (و یبی الله الذین اتقوا و اعفاهم) الله تعالی شکر و معاصیدن انتقام ایدر لدی اشباید شول طریقله کیم اول
 انلری فوز و نجاة مؤدی اولور (لایسهم السوء ولا هم یحزنون) انله هم سکر و یحزن و دینادن فوت
 ایدر کزی اشیاء حزن چکه زلر (الله خالق کل شیئ) الله تعالی خیر و شر ایمان و کفر دن هر شینک خالقیدر
 (وهو علی کل شیئ وکیل) اول هر شین حفیظدر و تصرفنه توی ایدر (له مقالید السموات والارض)
 سموات و ارض مفتاحی انکدر و دینلده که سمواتک مفتاحی مطر در اواعیلله و ارضک مفتاحی نباتدر اواعیلله

عنان رضى الله عنه يغفر عيسى صلى الله عليه وسلم ما قبله من ذنوبه وانه قد ديد به انك تفسري (لا اله الا الله والله اكبر وصحان الله ومحمد واستغفر الله ولا حول ولا قوة الا بالله هو الاول والاخر والظاهر والباطن بيده الخير يحيى ويميت وهو على كل شئ قدير) يعنى اشبو كماله الله تعالى توحيد وتمجيد اولئك اول سموات وارض خبرك مقتا حيدر ركه كه انى تكلم ايده اكا اصابت ايدر (والذين كفروا بايات الله اولئك هم الخاسرون) شونكه الله تعالى لك دلائل قدرته وموات وارض امر نده امتد امتنه وياخود انك توحيد وتمجيدى كماله كافر اولد بلامدى انل رحمت و نو ايدن خاسر لدر (قل اغير الله تأمر ونى اعيد ايم الجاهلون) ديكل كه اشبو دلائل ومواعيد نصكره اى جاهلر بكا امر ايدر ميمز كه الله تعالى لك غير به عبادت ايدم (ولقد اوحى اليك والى الذين من قبلك لئن اشركت ليعطين علك ولتكونن من الخاسرين) يا محمد سكا وسندن اول يكن رسول لله وحي اولد بيه كه على سبيل القرص سن اشر ال ايتك علك حبط اولوب خاسر لدرن اولور سن اشبو خطاب اگر چه يغفر عيسى عليه السلامه در لکن مراد ايدم (بل الله فاعبد وكن من الشاكرين) بلكه بالكر الله تعالى به عبادت ايت وانك سكا ايتد بكي انعامه شكر ايد ندرن اولول (وما قدر والله حق قدره) ايدر نصارنده الله تعالى لك عظمتن حق تعظي له تقديرا يا خد بركول حيثيد نكه اكا لايق اولين شئى اكا شريك قلديلا (والارض جميعا قبضته يوم القيامة والسموات مطويات بيمينه) والحال ارضون سيعك جيعي وياخود ارضك ظاهره وباطنه يوم قياسته انك مقبوضه سيدر يعنى ملك وتصرفنده در نيجه دير لسه مر احسنر سمولته تصرف ايدر يعنى اول ارض عظمتيه انك قدرته نسبت اولنسه قبضه واحده مشابه سنده در كذا سموات دخی انك قدرته مجموعه اندر اشبو ايتك عظمتيه وانك قدرته اضافته ذكر اولن ان اجرام عظامن حذر اننه تنبدر (سبحانه وتعالى يا شريكون) امدى قدره وعظمتى يوم تبه دد اولان حضرت بارى جل شاناه مشركونك اشرا كندن منز وعالى اولدى (ونفخ في الصور فصعق من فى السموات ومن فى الارض) اول مره كه صور نفخ اولنه سموات وارض وما بينهما مده حيايده اولان مخلوقاتك جيعي ميت وياغشى عليه اولور (الامن شاء الله) الا انكره الله تعالى انل بقاء من ديليه بدليليكه انل جبرائيل واسرافيل وميكائيل وملك الموتدر وياخود جنت ونارده اولان حور وولدان وزبانسه در وياحله عرشيدر نكيم ذكرى سورة قلده بكمشدر بدليليكه اول استثناء اولناله مراد انك الله تعالى لك ذائدر (ثم نفخ فيه اخرى فاذا هم قيام ينظرون) بعده اول صوره ايكنجي كه نفخ اولنه كور به كيم خلافتي قبر لدرن طوره كند بيه نه فعل ايد بولر ايد بكنه منتظر اولدر ويا هو ال قياسته نظر ايد لره كه سمانيجه تقيير وارض نيجه تديل اولور وداعى انلرى نه شينه دعوت قيلور واقربا بكم برى برلندن شفقى كيدرو خصمان انلره توجه به خصوصت ايدر (واشرقت الارض بنور بها) وارض محشر رب تعالى لك عدلى نور به منور اوله وياخود بر نور به كيم اجسام مضيه تومطنسز انده خلق اولنه (وضع الكتاب) وصحائف اعمال عاللك يد لرينه و بر به وياح محفوظه اول صحائف مقابله ايدله (وجي بالنبين والشهداء) ويغمر بر و ملائكه ومومنين شهادت كور به كيم رسوللر ايجون شهادت ايد لره كه انلر امت محمد در وياخود كراما كاتين ملكيدر وياخود في سبيل الله مقتول لدر (وقضى بينهم بالحق وهم لا يظلمون) وعباد دينده ظالمين ومظلومين رسل وام بى عداله قضا اولنه انلر ظلم اولنلر نه تو ايلر ينك تفصيله ونه عذابلر ينك زياده ميله (ووفيت كل نفس ما عملت) وهن نفس خير وشر دن عملك جزا بى توفيه اولنه (وهو اعلم بما تعملون) اول الله تعالى انلر افعاله اعلمر شهادت شهادته احتياج اولر بلكه اشهادى علملرى اوزره حتى تا كيد ايجو ندر (وسيق الذين كفروا الى جهنم زمرا) وكافر ضلالت وشرارته تفاوت اقداملرى حسبجه فوج بعضى بعضك انرنده جهنم سواق اولنه (حتى اذا جاؤا تحت اوابها) حتى بجا نكه اكا بر ليدى قبوى انلر ايجون جله (يولواهم خربها الم يا تكم رسل مكم بلدين عابكم ايات ربكم وينذركم لقاء يومكم هذا) انلر نلرى يعنى زبانيه انلره ديه كه كندى جفس كز دن مزه رسوللر كلد عيكه ركز جل شانك ايتلر نى مزه تلاوت ايدرو بكونه لقار كه مزى تخويف ايدر (قالوا بلى ولكن حقت كلمة العذاب على الكافرين) كافر لره كه بلى مزه رسوللر كاد بلى تلاوت ايات واندا ايا بديلى الابو كه علم الالهده اوزر مزه كلمه عذاب

واجب اولد بيه (لا ملأ من جهنم من الجنة والناس اجمعين) قوليدو (قيل ادخلوا ابواب جهنم خالدين فيها فنبس منوى المتكبرين) اول كافر لره ديلد بيه امدى ضلالتده مر ايتكر حسبجه ابواب جهنم دخول ايدل انده دائم اولد بيه كماله اول جهنم ايمان دن تكبر ايد نلره نه تركين منزل اولور (وسيق الذين اتقوا ربهم الى الجنة زمرا) ورب تعالى دن قور قور بركل ومعايدن اتقايد نلر شرف وعلو طبقه ده مر ايتلرى حسبجه را كين اولد بلى حالده فوج فوج بعضى بعضك انرنده جهنم سواق اولنه (حتى اذا جاؤا تحت ابوابها) حتى بجا نكه انلر اكا كاله ل حاله بوه كه انلر كز دن اول انك قبولى انلر ايجون اجيله (وقال لهم خزنتها سلام عليكم طبتم فادخلوها خالدين) جهنك خالدرى انلره ديه لره كه اوزر بركه سلامت اولوب من بعد مكرهه اير مسون ذوقيدن طاهر اولد بى كز دى وياخود جنت سزه كو بلك مقام اولدى امدى اكا كيروب انده خالدين اولك بجا نكه اكا كيره لره انلر ايجون اعداد اولنلر ان كراما قى كوره لره فرح وسرور ايدلر (وقالوا الحمد لله الذى صدقنا وعده) الله تعالى به حد اولسونكه رسوللرى لسانله اولان وعدنى بزه انجيز ايدى (واورثنا الارض تقبوا من الجنة حيث نشاء) وجنتدن اشبو قرار ايتد بكمز مكافى بزه وارنك مورثه اولان عمنكى كى تمكين وعملك ايتدى اندن ديلد بكمز و اشها ايتد بكمز مكانه نزول ايدر زديه * اشبونده اشارت وارد كه جنتدن هر مؤمنه و بر بان حاجتدن زياده اوله بوجه هيج كه آخر كماله نزوله دكل بدليليكه جنته اولامت محمد كيروب ديلد بلى كزى منازل نزول ندر نصكره سا ترام كيره ل (فتم اجر العالمين) مومن اولوب عمل صالح ايتلر لره جنت نه كو بلك اجر اولور (وترى الملائكة حافين من حول العرش) ملائكه بى كوره سنكه خول عرشى احاطه ايدوب طواف ايدلر (يسبحون بحمد ربهم) رب تعالى لك حمدى متلبسين اولد بلى حالده اى تنزيه وتقدريس ايدر لره اشبونده اشعار وارد كعلو نك منتهى درجائى واعلى لذائذى حق تعالى لك صفاته استغراق اوله (وقضى بينهم بالحق) وخلق بى حقه قضا اولنه بعضى ناره وبعضى جنته احوال اولد بيه ويا ملائكه بى قضا اولنه تفاضللرى حسبجه (وقيل الحمد لله رب العالمين) بيلرى حقه قضا اولنلر الله تعالى به حمد ايدلر

سورة المؤمن وهي خمس وثمانون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(حم) ابن عباس رضى الله عنه ما يدر رحم الله تعالى لك اسم اعظميدر عكرمه اندن روايت ايدركه الروحم ونون الرحمن اسمندن حروف مقطعه در عطاء خرسا قى ايدركه انك حالى الله تعالى لك حليم حيدى حكيم حسان اسمائك افتقا حيدر وانك ميمى ملك مجيد منان اسمائك افتقا حيدر (تنزيل الكتاب من الله اعز رب العلمين) قرآنك تنزىلى اول الله تعالى ندر كه سلطانده عز بر وعبادك مصالح واعماله عليدر (غافر الذنب) مؤمن تائبك ذنبى مغفرت ايدر (وقابل التوب) توبه ده اخلاص ايدنه نك توبه بى قبول ايدر (شديد العقاب) اكا شريك وكفر ايدنه عقابى شديددر (ذى الطول) موحد بى عاملينه فضل وانعام واسع صاحبيدر (لا اله الا هو) كه اندن غيرى اله بو قدر او ايدلر اولسه انك عبادته انبسال كلى واجب اولور (اليه المصير) اخرنده جميع خلقك رجوعى ايكاددر مطيع وعامى به اعماللر ينك جزاسن ايدر (ما يجادل فى آيات الله الا الذين كفروا) ايات الله ده طعن وادحاص حقه جدال ايتز مكر انلره كافر اولد بلى اما اول كه كه انك عقدى حل وحقا تقى استنباط واهل زيفك مطاعن قطع ايجون جدال ايدل اول اعظم طاعاندر (فلا يغربك تقلبهم فى السلاسل) امدى يا محمد سنى انلر ديه ياده امهال اولغلىر وبلادده تجارات مر ايجه ايله تقلبلرى مغرور ايتسون ذبرا كه انلر زمان قريبه اخذ اولنلر لدر انلر دن اول كنلر لره اخذ اولغلىر كى (كذبت قبلهم قوم نوح والاحزاب من بعدهم) انلر دن اول نوح قوم نوحى وانلر نصكره عاد وعود كى رسوللرى اوزره مخرب ايدلر رسوللرى توكذ بيه ايتد بلى (وهبت كل امه بر رسولهم لياخذوه) وهرايت كافر ورسوللر شينه قصه ايتد بلى كه امر و قتل وعتد بيه اخذ ايدلر (وجادوا بالباطل ليدحضوا به الحق) وشول حقيقى اولنلر شمله جدال ايتد بلى كه انكه حتى از اله ايدلر (فاخذتهم فكيف كان عقاب) انلرى اهلا كاله اخذ ايتدم كورسونلر كه بنم عقاب

من قبلهم) اهل مکه پرورنده سپهر و سفر ایتمز مکه اندرین اول رسول الله صلی الله علیه و آله کذب این امت را
 حال و ماله ری فکر ایدوب معتبر اولر (کافواهم اشد منهم قوة و انار فی الارض) که انرا قوه و وقدره
 و نمکنده اهل مکه دن اشد و اعمارده اکثر و قصور و منازلده احسن ایدیلر (فاخذهم الله بذنوبهم) الله
 تعالی انلری ذنوبلری سببیله عقاب ایددی (وما کان لهم من الله من واق) حالبوکه انلری انک عقابدن منع
 ایدر مانع اولدی (ذلک بانهم کانوا یأتونهم رسلهم بالبینات فکفروا فاخذهم الله) اشیواخذشول
 سببیله درکه انلر رسوللری مجزات و یا احکام واضحده ایلر کدیکنده انلرا کافراولورلردی اولیه اولسه الله
 تعالی انلری هلاک استیصاله مواخذ ایددی (انه قوی شدید العقاب) اول قوی متمکن سدرندیلرسه انی
 ایدر اکا کافر اوللره عقابی شدیددر (ولقد ارسلنا موسیٰ بآیاتنا وسلطان مبین الی فرعون وهامان وقارون
 فقالوا ساحر کذاب) بر موسایی مجزات و حجة قاهرة ظاهره ایلر فرعون وهامان وقارونه ارسال ایتدیلر
 انلرایسه انی تصدیق ایتوب ساحر و کذابدر دیدیلر (فلما جاءهم بالحق من عندنا قالوا اتوا بالذین امنوا
 معه واستخیموا نساءهم) وقتا که موسیٰ بزم عندمزدن رسالتله فرعون و قومه کدی دیدیلر که انکله بیلر
 ایمانه کتلر انلاری قتلنه عودت ایدلر سکیم مقدم اولر فعلی انلر ایدر دیکر تا که موسایه مظهر فی ترک ایدیلر
 و انلری احب ایدلر (وما کید الکافرین الا فی ضلال) و الحیل کافرلر مکر و احتیالی دکل
 الاضیاعدهدر (وقال فرعون ذرونی اقتل موسیٰ) فرعون قومه دیدیلر که بی حاله قور که موسایی قتل
 ایدم انلرایسه انی موسایی قتلدن کف ایدوب درلر دیکه اول سنک خوف ایتدیلر کدکدر باکه اول ساحر در اکرانی
 قتل ایدرسن نام منی انکله حجتله معارضه دن عاجز ظن ایدوب انی تعطل ایددی دیر لمع هذا اول اهورن شیده
 سفاک ایددی (ولیدعربه) اول رینه دعا ایدوب کورر سنکه اول انی شدن منع ایدر یلور (انی اخاف ان
 یبدل دینکم) زیر قورقرینکه اگر بن انی قتل ایتمزم صدندده اولدیغکزدی تغییر ایدر (او ان یظهر
 فی الارض الفساد) و یاخود دینکزدی بالکلیه تغییر ایددی یکی تقدیر اوزره ارض و صریده تجارب و تهاجرون
 فساد اظهار ایلر دین و دنیا کره خلل ابر کوره (وقال موسیٰ انی عذبت بری و ربکم من کل متکبر لا یؤمن
 بیوم الحساب) وقتا که موسیٰ علیه السلام فرعونک تهدیدتی ایتدی دیدیلر که بن الله تعالی به استعاذه
 ایتدیمکه اول بنم ربم و سز لدر بکزد هر متکبر دنکه یوم حسابک حقیقتی تصدیق ایتمز (قال رجل مؤمن من
 آل فرعون یکنم ایمانه) آل فرعوندن رجل مؤمنکه فرعونک ابن عی اولوب اسمی خریل ایدی فرعون
 و قومندن ایمانی کرلردی دیدیلر (اتقوا ان رجلا ان یقول ربی الله) شول رجلی ظلم قتل ایدر میسر که
 اول ربم بالکرا الله تعالی دردی (و قد جاءکم بالبینات من ربکم) حالبوکه اول سز ره بکزدن مجزات
 و دلالتله کدی (وان یک کاذبا فعليه کذبه) اگر اول کاذب ایه کذبک و بالی کندی اوزره در انی
 دفعده قتله احتیاج اولر (وان یک صادق فایصکم بعض الذی بعدکم) و اگر اول قولنده صادق ایه عذاب
 دینادن سز ابعاد ایتدیکی اصابت ایدر (ان الله لا یمدی من هو مسرف کذاب) الله تعالی بیناته هدایت
 ایتمز اول کسه به که فعلنده حدی تجاوز ایدر و کذبی نفسه عادت ایدر (یا قوم لکم الملك الیوم ظاهرین
 فی الارض) یا قوم اشوارش مصرده غالبین اولدیغکزدی حالده اشبور زمانده ملک سز کدر (فن یصرنا من
 بآمن الله ان جاءنا) اگر انی قتل ایدر سکر الله تعالی نیک بزه عذابی کدیکنده اندن بزی کیم خلاص ایدر یلور
 (قال فرعون ما یریکم الا ما یری و ما اهدیکم الا سبیل الرشاد) فرعون دیدیلر که سز ره رأی و نصیحت ایدر بن
 انیکه کندی ایدر بن اول موسایک قتل اولمیدر و انکله سزی طریق فلاحه دعوت ایدر بن (وقال الذی
 آمن یا قوم انی اخاف علیکم مثل یوم الاحزاب) اول رجل مؤمن انلر دیدیلر که یا قوم موسایی تکذیب و اکا
 زجر سز کزدن قورقرینکه ام ماضیه به ایش و قاتع مثلی سز دخی ایش (مثل داب قوم فوج و عاد
 و ثمود الذین من بعدهم) قوم فوج و عاد و ثمود انلر نصکره کلن ام کافره نک رسوللری تکذیلری عادی ملک
 جزای سز دخی ایش (وما الله بید ظلم العباد) الله تعالی عبادنه ظلم اراده ایتمز وظالمی انتقام ایتدن
 تخلیه ایتمز (و یا قوم انی اخاف علیکم یوم التناد) یا قوم سز شولکونک عذابدن قورقرنکه اول یوم قیامتدر
 انده ناس بری برلینه ندا ایدر احباب جنت و احباب نار سوره اعرافده حکایت اولندیکی کبی تنادی

ایدیشور و موتک ذبحی حیثنده و اهل جنته و اهل ناره مکا نکزده خالد سز دیندا اولنور (یوم یولون
 مدبرین ما لکم من الله من عاصم) شولکونده که موقعدن ناره منصرفین اولدیغکزدی حالده کیدرسز و یاخود
 نارک زقری سز لاحق اولدیغکزدی ناردن هاز بن اولدیغکزدی حالده کیزوکره دوتر سز امدی اول حالده الله
 تعالی نیک عذابدن سزی قورنار و یوقدر (ومن یضل الله فانه من هاد) اول کسه که الله تعالی انی هدایت
 ایتیه هیچ احدا کاهد ایتیه قادر اولر (ولقد جاءکم یوسف من قبل بالبینات) یوسف بن یعقوب سز موسادن
 اولر مجزاتله کدی که اول انک سوره یوسفده حکایت یوریلن او باب متفرقون خیرام الله الواحد القهار اولدر
 اولیه اولسه یوسفک و موسایک فرعون بر اولور و یاخود ابا اولر احوالی اولاده نیت اولوب اول یوسفله مراد انک
 سبطی یوسف بن ابراهیم بن یوسف بن یعقوب اولر (ما نزلتم فی شک مما جاءکم به حی اذ اهلک قلمن ان یبعث الله
 من بعده رسولا) انک سز کتوردیکی دیدن سکده اولقعدن زائل اولدی بکزدی اول وفات ایدیلر کدی بکزدی که
 الله تعالی اندن نصکره رسول بهش ایتمز انک رسالتی تکذیلرینه اندن نصکره کانلر کهخی رسالتلری تکذیلرینی
 شم ایتدیلر و یاخود انک رسالتله شک ایلر اندن نصکره رسول بعث اولغزدی و یوزم ایتدیلر کذلک یضل الله من هو
 مسرف مرتاب) اشیواضلال کبی الله تعالی عصیانده بخندول ایدر اول کسه بی که مشرک بینات شهادت
 ایتدیکی شیده شا کدر (الذین یجادلون فی آیات الله بغير سلطان اناهم) شولر که آیات اللهیه جدال ایدر انلر
 کلش برهان سز لکه تقلیده و یا شبهه باطله ایلر (کبره فتناعند الله و عد الذین امنوا) امدی اولوجهله جداللری
 الله تعالی عندنده و و منلر عندنده مقت اولنسی عظیم اولدی (کذلک یطیع الله علی کل قلب متکبر جبار)
 اشیو مقت اولنن جدال مثلن الله تعالی هر قلب متکبر جبار اوزره ختم ایدر (وقال فرعون یا هامان ابنی
 صرنا لعلی البلیغ الاسباب اسباب السموات فاطلع الی اله موسیٰ و انی لا ظنه کاذبا) فرعون وزیر ی هامانه
 دیدیلر که یسجور بر قصر عالی بنه ایتکه اندن سمواتک طرق و او ایشیه ایشیه سعد بن سعادله و موسایک
 الهیه مطلع اولر مزرابن و سایی ظن ایدر مکر رسالت دعوا منده کاذب اولر (و کذلک لایؤمن لفرعون سوء عمله)
 فرعون سوء قولی ترین اولندیکی کی سوء عملی دخی ترین اولندی (وصعد عن السبیل) و اول سبیل
 هدادن صرف اولندی (وما کید فرعون الا فی ثیاب) فرعونک مکرری دکل الاخساره ددهدر (وقال
 الذی آمن یا قوم اتبعون اهدکم سبیل الرشاد) بنه اول رجل مؤمن دیدیلر که یا قوم بکا اتباع ایدلر بن سزی
 بر سبیله دلالت ایدر بنکه اکاملول ایدن مقصودنه ایدر (یا قوم انما هذه الحیاه الدنیامتع و ان الآخرة هی
 دار القرار) یا قوم اشیو دار دنیا برتمع بسیردر زوالی سر بعدر و آخرت ایه دار اقامتدر زوالی یوقدر
 (من عمل شیئة لا یجزی الامثله) اول کسه که بر شیئته ایشیه انک مثیله جز اولنور (ومن عمل صالحا
 من ذکرا و انثی و هو من فائتک یدخلون الجنة برزقون بها بغير حساب) و ذکرا و انثی اول مؤمنکه عمل
 صالح ایشیه امدی اول و مقلو کسه لر جنته ادخال اولنوب انده تقدیر و موازنه سز ثواب ایلر جز اولنور
 (و یا قوم مالی ادعواکم الی النجاه و تدعوننی الی النار) و یا قوم بکا خبر و برلر بونه خالد که بن سزی الله تعالی به
 ایمانه ناردن نجاه دعوت ایدر بن و سز ایه بی شر که دعوت ایدر سز که اولی ناری موجب اولور (تدعوننی
 لا کفر بالله و انشر لبه مالدین لی یعلم) سزی دعوت ایدر سز که الله تعالی به کافر اولم و شولر یوقیتن
 بیلدیکم شیئ اشر الذل ایدم زیرا که الوهیه برهاندن لایندروانی اعتقاد ایتانله صحیح اولور (وانا ادعواکم الی
 العزیز الغفار) بن ایه سزی اول الله تعالی به دعوت ایدر بنکه اول صفات الوهیتی مستحبه در که اول
 کمال قدوره و غلبه و مجازاته تمکن و تهذیب و غفرانه قدرت صاحبیدر (لا یجرم ان مات دعوتی الیه ایشیه
 دعوت فی الدنیا و الا فی الآخرة) واجب و حق اولدی که شول بی عبادتته دعوت ایتدی بکزدی الهه کرلر دیناده
 و آخرنده هیچ کسه بی عبادتته دعوتی یوقدر زراجه که جاداند و الوهیه اقتضا ایدر شیئ انده معدومدر
 و بالک دعوت مستجاب سی یوقدر (وان مردنا الی الله) و من یحضر موتله الله تعالی بهدر (وان المسرفین
 هم احباب النار) ضلاله و طغیانده اصراف لیدر احباب ناردر که انده مغلطدر (فستذکرون ما قولکم) انک
 عذابی معایشه کر عندنده بنم سز دیدیلر که نصیحتی ذکر ایدیلر سز حالبوکه اول ذکر یکر سز قع ایتمز
 (واقرن امری الی الله) بن کندی امری الله تعالی به تقویض ایتدیم اول بی هر و عدن عصمت ایدر

(تبارک الله رب العالمین) اولکه انی وحید ایدر دیسون اول الله تعالی به سدا اولسونکه عالمک مالک
 وصانعیدر (هوالمی لاله الا هو قادهو متخلص له الدین الحمد لله رب العالمین) اول ذات بیون حیاة
 ذاتیه اید متقدرو متوحد در عبادته لایق و مستحق بر ذات بود و رانحق اول واردر چون بود درای مؤمنین
 اول ذات بیثاله عبادت ایدک طاعات و عباداتی شرک و وریادن اخلاص ایدیبی اولدیفکر خالده الحمد لله رب
 العالمین دینی جی اولدیفکر خالده (قل انی نیت ان اعبد الذین تدعون من دون الله لما جانی فی الیمنات من ربی)
 یا محمد مشرکینه دیکل که بن نهی اولنده که الله تعالی دن غیر عبادت ایدیکر از منامه عبادت ایدم بر جل
 شأنه دن بکادله عقیده دن ماعدا آیات و معجزات کایک (وامرث ان اسم رب العالمین) وامر اولندمکه
 رب العالمینه اتقید و طاعتی انکی چون خالص ایدم (هو الذی خلقکم من تراب ثم من نطفة ثم من علقه
 ثم یخرجکم طفلا) اول الله تعالی ام لکزی تر ایدن و سزی نطفه دن خلق ایددی بعد اول نطفه بی دم غیبط
 منجمد قیادی بعده سزی امهاتکز بطوئدن اطفال حیقار (ثم لتلقوا شذکم) یعنی بوندن صکره باری
 نهالی سزی دبیاده ابلرنا کیم قوه و عقیده کما کز ابره سز (ثم لتکونوا شیوخا) بعده سزی ابلر ایدر که
 بیلر اوله سز (ومنکم من یوفی من قبل) و سز بعضکز کمال قوه و یاده ابره که ابرمدین قوی ایدیلور
 (ولتبلغوا اجلکم) اول سز بوفعلی ایدر تا که اجل مسی به ابره سز که اول وقت موت و یایوم قیامتدر
 (ولعلکم تعقلون) و بونکه انک وحدانتی نهقل اید سز و ایمانه کاه سز (هو الذی یحیی و یمیت) اول الله
 تعالی ارحامده جنینی دیرلد و بعده اجلری انقضا سنده اولدر (فاذا قضی امرنا ما یعلم) اول الله
 کن فیکون) بجان بریشک ایجادی اراده اید و وجوده کل دیمسیه موجود اولور و خسه انی ایجادده عده
 و کفیه احتیاج اولر (الم تر انی یجادلون فی آیات الله انی یصرفون) یا محمد بنم اعلامه بلدکی
 ثونلر که قرآن عظیم حقنده الله تعالی دن دکادر دیو جلال ایدر انی تصدیقندن نیجه صرف اولور و دیر
 (الذین کذبوا بالکتاب و بما ارسلنا به رسلا فکذبوا) شونلر که قرآنی و کتب سماویه جنسی و دخی
 سار و سولر بیزه و حق و شر ایددن ارسال ایدیکمزی تکذیب ایدیلر که کذیبک جزا من بویسر لدر
 (اذا لا اعلال فی اعتناءهم و السلاسل) شول وقتیکه اللری بیونلرینه جورلور و ایاقلر نه زنجیر لدر و یلور
 (یسحبون فی الجیم) شول سری نهایت ابرمش صوده سوریدیلور (ثم فی النار یسحبون) بعده نارد
 حراق اولوب حتی که قودنار قیلور انکله مراد انواع عذابله تعذیب اولور و لدر برندن برینه نقل ایدیلور
 (ثم قیل لهم انما کنتم تشرکون من دون الله قالوا ضلوا عما بل لم تکن ندعوا من قبل شیئا) وانلر نارد
 احراق اولند قلدن صکره دینور که قتی شول او نانکه انی الله تعالی به اشراف ایدر دیکز دیه (که انلر برندن
 غائب اولدیلر برانلردن توقع ایدیکمزی بولاق بلکه بزه تبیین اولدیکه انلر عبادتقرله بریشته عبادت ایدر
 دیکلش سز برا که انلر معتدیه شیء دکلر ایش (کذلک یضل الله الکافرین) الله لریک المردن ضلالی کبی
 الله تعالی کافر لری اخرتده کندیلر قع ایدریشته هدایت ایتز (ذلکم بما کنتم تفرحون فی الارض
 بغير الحق و بما کنتم تفرحون) اشیو صد دنده اولدیفکر عذاب سز شول سبیلدر که دیاده شرک و طغیانکزل
 منامه عبادت ایدر و فرخده توسع ایدر دیکز بعده انلر دینور که (ادخلوا ابواب جهنم خالدین فیها فبئس
 شوی المکبرین) جهنم سز قعت اوغش در کاته ضلالتده مر ایتکز حسیجه کبرک انده خلوده قدرین
 اولدیفکر خالده اشیو حقدن تکبر ایدلر جهنم نه جرکین قرارگاه اولور (فاصبر ان وعد الله حق) یا محمد
 کفارک اذاسنه صبرایتکه الله تعالی کفاری هلاکاه وعدی حق قدر لدر اولور (فاما نریک بعض الذی
 نهدهم او تسو فیک قالوا بیهیون) اگر یا محمد انرا ایچون وعد ایدیکم عذابک بعضی که اول قتل
 و سز در حیاتده سکا کوسر سز و نهها و از سن انی کورده دن سنی یون اید و زانلر زجر سز بزدلر اخرتده انلر
 اشد عذاب ایدر (واقدر اسلار اسلام قبلکم من قصصنا علیکم و منهم من لم نقصص علیکم) یا محمد
 سندن اول بزدلر کوندر لک انلر بعضی سکا خبر و بزدلر بعضی ایه سکا خبر و بزدلر برادیلر که
 انیا کعددی یوز یکری درت یکدر ایدر خبر و بران اشخاص مهوده در (وما کان رسول ان یاتی
 بایة الا باذن الله) هیچ بر و لالت قدری اولدیکه مجزاتدن برنی کتوره مادام که الله تعالی انک اکاذبی

اوله سز برا که معجزات عطایای الهیه در حکمتی مقتضایه انلر بینه قیامت اید و بذر یوخسه انرا ایچون
 اختیار یوقدر که مقتضای طایله انی انطه ارایده (فاداسما هو الله ففی یالحق و خیمر هنیالک المیطلون)
 بخانکه الله تعالی نیک دبیاده و اخرتده عذابله امری کله و سله که کذین بینه محی انجیه و میطلی تعذیلر
 قضا اولور و اقراح آیاتله عناد ایدنلر خسارته ایدر (الله الذی جعل لکم الانعام لیکربوا منها و منها ما کون
 الله تعالی نهی بکون انعامی خانی ایدیکه اول ایل و بقرو و غدرنا که انک بعضیه کوب اید سز و بعضی اکل
 اید سز (ولکم فیها منافع) و سز بکون اول انعامده ایلان و لو بار و جلودنده منافع واردر (ولتبلغوا علیها
 حاجتکم فی صدورکم) تا که صدور کردی حاجتکزه انک ظهرو نه کوب و سوله ایره سز (وعلیها و علی الفلتک
 تجملون) و برده ابله و بجزده سفینه لره جل اولور سز (و یریکم آیاته) الله تعالی سز کمال قدرته و فرط
 رحمته دلالت ایدر آیات بحیمیه سن کوسر (فای آیات الله تنکرون) انک ایلر بندن قتی ایتن انکار اید
 یلور سز (اذ یرسلو فی الارض فینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم) انلر بر یوزنده مسافرت
 ایتلر لمیکه انلردن اول رسوللرین تکذیب ایدنلر عاقبتی نیجه اولدیفکر اعتبارله نظر ایدلر (کاوا اکثر منهم
 و اشد قوه و اتاراق الارض) که انلر سنک قومکدن عدده اکثر و قوتده اشد و بر یوزنده باقی قصور
 و مضامنده اعظم ایدیلر (فما غنی عنهم ما کاوا یکسبون) انلر عذاب کایک دیاده کسب ایدکری
 انلر لری انلر قع ایددی (فما جاءهم رسلهم بالبینات فرحوا بما عندهم من العلم) وقتا که انلر رسوللری
 معجزات و آیات و انجالتله کادی رسوللرینک علنی احتقار ایدوب کندیلر عقائد زانقه و شبهه داحضه لری نه
 سوندیلر رسوللرینک علمنه کولشوب استهزاء ایدیلر (وحاق بهم ما کاوا به یستزنون) وانلر نازل اولدی
 اول سنیکه انی استهزاء ایدر لری و جازدر که اول سونک رسوللرک اوله شول وجهندن که کفارک تمادی چمل
 و سوه عاقبتلرین کوردیلر کندیلر و یریلن علمه و ینوب الله تعالی به شکر ایدیلر و کافرله ایه چمل
 و استهزایلرینک جزای ایددی (فما راوا باسنا قالوا امتنا الله وحده و کفرنا بما کابه بشرکین) وقتا که انلر
 دیاده بزم شدت عذابلری کوردیلر لکن الله تعالی به ایمان کتوروب اکا انلر ایتدیکم از منامه کافر اولدی
 دیدیلر (فلکم فیهم ایمانهم لما راوا باسنا) بزم عذابلری کوردیلر که ایمانلری ایه انلر قع ایتدی هیچ
 اولدی (سنة الله الی قد خلت فی عباده) الله تعالی سنت ایددی اشیر سنی که اول انک عبادنده ماضی
 و مستر اولدیکه اول عذابک نزولی حقیقده کفار ایمانلری نفع ایتدیلر (وخسر منک الکافرین)
 نزول عذاب جیننده کافرلر خسرا نی اولدی

سورة السجدة وهی اربع و خمسون ایه مکیه

بسم الله الرحمن الرحيم

(حم قزبل من الرحمن الرحيم) یا محمد حم حقیقون قرآن عظیم شول رحمن و رحیم اید مسبی الله تعالی دن
 انزال اولغندر (کتاب فصلت آیاته) برکایدر که لفظ و معنی اعتبار یله ایاقی تمیز اولدی و یا خود فواصل
 و معانی اختلافیلر بعضی به ضندن فصل اولدی و یا خود حق و باطل بینی فصل اولدی (قرءانا عریبا
 لقوم یعلمون) قرأت و فهمی آسان عربی لسانده قرآن اولدیفی جالده شول قوم ایچونکه عربیه یلور و یاعلم
 و نظرا ایدر (بشیرا و نذیرا) اول قرآن انی تصدیق ایدنلری جنبله تبشیر ایدر و کاک مخالفت و انکار
 ایدنلری نارله تحو یف ایدر اولدیفی خالده (فاعرضا کثرهم فهم لا یسمعون) اهل مکک انک اکثری انی تأمل
 و قبولدن اعراض ایددی انلر انی تأمل و طاعت سبیله ایتلر (وقالوا لولا نایا کنة مما تدعونا الیه
 و فی آذاننا و قرو من ینفوا و ینک حجاب فاعل انسا عاملون) مکک مشرکاری دیدیلر که یا محمد شول بزی اکا
 دعوت ایدیکلر توحیددن قلو بجزده اعطیه واردر انی فهم ایتلر زو آذانلر قتل واردر انی ایتلر زو بزمه سنبل
 ینکده حجاب واردر انی فهم ایچون سکا و اصل اولمز امدی سن کندی دینک اوزره عمل ایت و بزدخی
 کندی دینلر اوزره عمل ایدلر و یا خود سن بزم امر بباطلانه عمل ایت بزدخی سنک دینک ابطالنه عمل ایدر
 (قل انما انابشر منکم یوحی الی انما انکم اله واحد فاستمعوا لیه و استغفروا) یا محمد سن انلر دیکل که بشر بنده
 بندخی سز ککیم الانو که بکاوچی کادی که سزی دعوت ایدم الکراله واحد ایدیکن بیلدرم امدی عشانلر

اعمال کرده اخلاصه استقامت اید و سوه عقیده و عملدن اکاسته فاعلا اید (وویل لامشیر کین الذین لا یؤمنون الزکاة) وویل شونله کیم توحیده نفسانی شرکدن نظهری یا تزلو یا خودزکات و جوشه اقرار و اعتقاد ایتزلو یا خود طاعته انفاق و تصدق ایتزلو یا اعماللرین ترکیه ایتزلو (وهم بالاخرة هم کافرون) حاله که انر طلب دنیا به استهراقتدن انجری منکرلرد (ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات لهم اجر غیر ممنون) شونله که ایمانلرینه اعمال صالحه و توبین ایتدیلر انرا ایچون ضعف و مر ضلری حالده اجرلری کسلر و اکسلر بلکه قوه و صحتلری حالده شول ایشلی و کادکری اعماللرینک اجری کما کان و یریلور (قال النبی علیه السلام ان العبد اذا کان علی طریقه حسنة من العبادة ثم مرض فقل للملک المولک کل به اکتب له مثل عمله اذا کان علی طریقه حق اطلقه او کفیه الی) پیغمبر یمز صلی الله علیه وسلم ایدر یغان بر عبد عبادتدن بر طریق حسنه به اعتیاد ایتسه بعده مر بوض اولوب اوله شادی اولدیغی عبادتک بعضی ویا کافی اقامتدن عاجز اولسه انک کاتب اعمالنه دینور شول عاقبتده ایکن ایشلی و کادیکي اعمال صالحه سنی کما کان یا زغل ناشول رفته دکن که انی عاقبتده ایردرم ویا روحی قبض ایدر بر در کاهمه کتورم (قل انکم لتکفرون بالذی خلق الارض فی یومین) یا محمد انلره دیکل که سز کافر اولور میسز اول الله تعالی به که ارضی ایکی کون دکوزمانده خلق ایلدیکه اول یوم احدایله ایتدیر دینلر دیکه ارضله مر ادا جرام بسطه دن جهت سفله اولان شیدر وایکی کونده خلق اولتسه مر ادا انکیچون بر اصل مشترک خلق اولتوب بعده اول صور ایلدیکه ایلدیکه اولتوب و انلرک اکا کفر یله مر ادا ذات و صفاتده الحاد لیدر (و یجعلون له اندادا) و انکیچون عبادتده شرکا قیلور سز و الحال صحیح اولمز که هیچ شی کاشریک اوله (ذلک رب العالمین) ارضی ایکی کون دکاو زمانده خلق ایدن نمکاتدن جمیع موجودک خلق و مر یسیدر (و جعل فیها رومی من فوقها) و اول ارضک فوقده جبال مرتفعه قیلدی تا که وجوده استبصار دن انده ولان اشیاء نظاره ظاهر اوله و انده اولان منافع طلابه معرفه اوله (و بارک فیها) و انک خیر فی کثیر ایتدی انده نبات و حیواندن انواع خلق ایتسلیله (و تدر فیها اقواتها) و اول ارضده انار و بهاءدن اهلنک ارا قاتی تقدیر ایتدی هر بلده ده بر نوع رزق خلق ایتدیکه اول انک اخر اسنده اوایه تا که بری برلزدن تجمار تله معیشت ایدر (فی اربعة ایام) خلق ارضی و تقدیر ارا قاتی درت کون دکاو زمانده تمام ایتدی اوله اولسه تقدیر ارا قاتی ایکی کونده یوم ثلاث ایلدیکه اربعه اولدی (سواء للسانین) مدت اول درتده انحصار اولدی خلق ارض و تقدیر اقوات امرندن سوال ایدلرله جوابده (ثم استوی الی السماء) بعده سمایی خلقه قصد ایتدی (وهی دخان) حاله که اول دخان هیتسیده بخار ایدی امدی سمایی اول بخاردن خلق ایلدی * روایت اولتسه دیکه ارض و سماتک خلقندن اول عرش صوا و زوره ایدی الله تعالی اول صویه حرارت القایدوب اندن بخار پیدا اولدی بعده اول صویه ریح ایتدیلدوب اندن زید پیدا اولدی اول زیددن ارضی و اول بخاردن سمایی خلق ایتدی (وقال لها ولارض انبیا طوعا و کرها قالنا انینا طاعتین) اندن سماء و ارضه دیدیکه ایک کز دن ارادتم بودر که سماء اهلچون مقر و اهل ارض ایچون سقف اوله و ارض ایسه اهلچون مقر و مه ادا اوله اشوار ایتمه اختیارله می و یا اضطراره می انقیاد ایدر سز ایکسی دخی دیدیلر که اختیار مزله انقیاد ایتدیلر * روایت اولتدیکه الله تعالی سماء به دیدیکه شمس و قمر و نجومي اخراج ایت و ارضه دیدیکه سندخی نبات و غارکی اخراج ایت اگر طوعا ایدی سز کنز بها و سزه سزی اکا کره الحاد لیدرین دیدیلر که یا ربنا انی طوعا ایدر زانکه مراد کمال قدرت و مراد نک و قوی و جوبنی اظمه ارا ایدی یوخه انلرک طوع و کره سنی اثبات دکل (فضمین سبع سموات فی یومین) سموات سمایی ایکی کون مده دارنده یوم خیسله یوم جمعه ده اخر ساعتده تمام ایدوب خلقلرندن فارغ اولدی (واوحی فی کل مرأه امرها) و هر سماء اهلنه امر و نمیندن دبلدیکن وحی ایتدی و یا خود ملائکه و نبات خلق منلی آوردن تهریر ایتدیکه اشیایی هر سماء به وحی ایتدی (وزینا السماء الدنيا بمصابیح) و سماء دنیایی مصابیح کوا کبله زین ایتدیلر زرا کوا کبله سبعة سیاره دن ماعدایی اگر چه سماء مابعه ده مر کوزه در لکن جمعی سماء دنیاده کورلدیکچون کانه انده در دینلدی (و یسفلها) و بر اول سماء دنیایی استقامت مع ایدن باطلندن حفظ ایتدیلر (ذلک تقدیر العزیز العلیم)

اشیر کرا و انان صنایع بحیه قدرت و علمده بالغ الله تعالی شک تقدیر یدر (فان اعرضوا فقل انذرتکم صاعقه مثل صاعقه عاد و ثمود) اگر کفار مکه اشیر بیانند نص کره بکایماندن اعراض ایدر لسه انلره دیکل که سزی تحذیر ایدرین شول بسزید الواقع عذابله کیم منز صاعقه کبی ایشه عاد و ثموده ایشن صاعقه کبی (ان جاءکم الرسل من بین یدیه من خلفکم) که انلره رسوللری هود و صالح جمیع جوانب لردن کلوب هر جهتدن انلره اجتهاد ایتدی و یا خود زمان ماضی جهتند که انده کفار ایشن عذابدن انذارله و مستقبل جهتندن انلر ایچون اخرتده اعداد اولنان عذاب ناردن تحذیرله کلوب دیدیلر که (ان لا تعبدوا الا الله) الله تعالی دین غیره عبادت ایتکر (قالوا لو شاعر بنا لانزل ملائکه فانابا و رسلهم به کافرون) انلر رسوللرینه دیدیلر دیکه اگر رب تعالی بزم هدا ایتدیلر سزه رسالتله ملائکه کوندر ردی یوخسه امدی بی دکل اوله اولسه زعکرا وزره سزک ارسال اولتدیکن زشسته کافرلر (فاما عا د فاستکبروا فی الارض بغیر الحق) اما عاد قومی پرورنده ناس اوزره استحقاق سز تعظم ایتدیلر (وقالوا من اشد منا قوه) قوه و شوکتلرینه اغترار ایدوب قوتده بزدن اشد کیم دیدیلر شول حیتده که رسوللری انلره عذاب نر و ایلر تحویف ایتدیلر یعنی بزه عذاب کادیکه کتده قوتلرله دفع ایدر زیدیلر (اولم یروا ان الله الذی خلقهم هو اشد منهم قوه) انلر بلدیلمیکه انلری خلق و قوی ایدن اوزر لیه عذاب کوندرن الله تعالی قوه و قدرتده انلردن اشد در زرا که اول قادر بالذاتدر غیرک قادر اولدیغی شیشه قویدر (و کانوا بایاتنا یحسدون) بزم ایتلر یزی حق ایدیکن بیلورکن انکار ایدر زدی (فارسنا علیهم ریحاً صرصر فی ایام غیصات) بر انلر اوزره ریح بارده اوسال ایتدک که شربت بر دله هلاک ایدر دیکه اول ایام مشوره ده ایدی * دیدیلدیکه اول ایام شباطک اخرتده برار بصادن برار بعایه دکن ایدی ام کافرون هر قوم که عذاب نازل اولدی الا اول یوم اربعه ایدی (لذیه قتلهم عذاب الخزی فی الحیاة الدنیا و العذاب الاخرة اخری وهم لا یصرون) تا که بر انلره دنیاده ذل و هوان عذاب ایدر زانلرک اخرتده کی عذاب ایسه دنیاده کی عذاب لردن اشد در حاله که انلر دنیاده و اخرتده عذاب الله دن منع اولتزلر (واما ثمود فهدیناهم فاستحبوا الهمی علی الهمدی فاخذتهم صاعقه العذاب الهون بما ککوا بیکسبون) اما ثمود قومیکه بر انلره هدی و ضلال طریقی بیان ایتدک انلر ایسه هدی اوزره ضلالی اختیار ایتدیلر اول اجلدن انلری صاعقه عذاب هون اخذ ایدوب هلاک ایتدی شول سبیلله کیم دنیاده کفر و معاصیدن انی کسب ایتدیلر (و یحیی الذین آمنوا و کانوا یلقون) صالح علیه السلام ایلدیکه ایمانه کاتلری اول صاعقه دن انجیا ایتدک که انلر بزم عذاب زدن قورقوردی (و یوم یحشر اعداء الله الی النار فهم یوزعون) ذکر ایت شول کونیکه انده اعداء الله شرکون و منافقون ناره جمع ایدیلور انلرک اولی حبس اولتور که اخرلری انلره ایریشه تا که تفرق ایتیمه لرشواهل نالرک کثیرا و اسندن عبارتدر (حق ادا ما جواها شهد علیهم معهم و ابصارهم و جلودهم) اما کانوا یعملون) حتی فکانک انلر ناره حاضر اوله لرشول اسانلرله کتم ایتدیکری کفر و معاصی بی جوار حلی شهادت ایلدیکه قوللری ایتدیکن و کوزلری کوردیکن و قرجلری ایشلدیکن تقریر ایلدیکه یا خود اول جوار حله الله تعالی شول اقرار ایتدیکری معاصینک انار بر اظهار ایلدیکه حتی که اسان حالله انی سوبیلدیکه (وقالوا جلودهم لم نهدیم علینا) کفار جوار حلی نه دیله که نیچون بزم اوزر یزه شهادت ایتدیکن حاله که بزم زدن عذابی دفعیچون اقرار ایتدیکم ز معاصی بی کتم ایتسیدلر (قالوا انطقنا الله الذی انطق کل شیء) دیله که بزی الله تعالی مو یله دیکه اول هر چی اولان شیء سوبادور بالسان حالله عامه موجوداتی سوبیلد (وهو خالقکم اول مره) که اول سزی اول مرده دنیاده خلق ایتسیدی (والیه ترجعون) اخرتده اکا رجوع ایدر سز (وما کنتم تستترون ان یشهد علیکم معکم ولا ابصارکم ولا جلودکم) مز فوا حش ارتسکابی عندنده فضاحت خوفله دنیاده ناسدن استتار ایدر دیکن ز غن ایتد دیکن که اعضا کرا و زور بیکزه شهادت ایدر تا که اندن استتار ایدر دیکن (ولکن ظننتم ان الله لا یعلم کثیرا مما تعملون) لکن ظن ایدر دیکن که اعمالکزلر کثیر فی الله تعالی بلیه اول اجلدن اقرار معاصی به جرأت ایدر دیکن (و ذلکم ظنکم الذی ظننتم بریکم ایدیکم فاصبحتم من الخاسرین) الله تعالی به اشیر سوه ظنکزدن که سزی اهلل ایدوب مغبورلردن اولدیکن (فان یصبروا فالتار متوی امل) اگر یوم قیامتده انلر اله لری اوزره صبر

(البه در علم الساعة) قیامتدن سوال اولند قدسه انک علی اکارد اولنور زیرا انک نوقته ده اوله جفن اندن غیر احد بلز (وما تخرج من ثمرات من اكمامها وما تحمل من اثمی ولا تضع الا بعلمه) و شماردن اوله که ارمیه سندن بیقرار و ناسدن اوله که برودی حامل اولور و یا وضع ایدر الا انک علمنه مقرون اولد یق حاله اولور یعنی انک رحمة نوصف اوزره خلق اولد یق و هر زمان و مکانه نوصف اوزره بولند یق و اجل ورزق و عاقبتن بیلور (و یوم ینادیهم ابن شرکافی قالوا اذناک ما مناسن شهید) یوم قیامتده ربک جل شانه کفاره دیر که قنی معبود یکنز که انلری بکا شرکاء زعم ایدر دیکر انلریه لکه یاربنا بر سکا اعلام ایتد که سکا مه ادا دل و مبارک اولد یق نه بزدن هیچ احد شهادت ایدر یوقدر زیرا که بر انلردن تبری ایتمیز شول و قدسه که حال بزمن زعم ایتد یکم زمناول اوزره کل اید یکن بلنیز (وضل عنهم ما كانوا یعدون من قبل و انابوا مالهم من محض) و اولکونده انلردن غائب اوله شول معبود لریکه دنیا ده اکا عبادت ایدر لردی و یقن ایدر لکه المة ناردن فراره چاره یوقدر (لا یسأم الانسان من دعا الخیر) کافر جسدنده عاقبت ورزقده وسعت طلبندن ملول اولز (وان ساء الشرفیوم قنوط) واکرا کاشدت وضیق ایرسه الله تعالی بنک فضل و رحمتدن امیدین قطع ایدر حتی که انده یأس انلری ظاهر اولور (ولئن اذقناه رحمة منامن بعد ضراء مسته لیفولن هذالی) واکر ترا کاشدت اصابتند نکره صحت و عاقبت ایرکور سه وز دیر که بن بوکا فضل و علمه مستحق اولیشن و یا خود بوکا دایمیدر (وما ظن الساعة قائمة) وطن ایتمیزیکه قیامت اوله (ولئن رجعت الی ربی انی عنده للعسی) اگر قیامت ولوب ریمه رجوعم تقدیری اوزره بنم ایچون انک عندنده کرامتدن حالت حسنی اولور شول اعتقادله کیم نم دنیا دن اوله اکا اصابت ایدر آخرتده اول اندن منفسک اولیه (فلننبئ الذين کفروا بما عملوا) بز کافر لره حقیقت اعالم لرین خبر و برزوانده اعتقاد ایتد کلر بنک عکسن کوسر ترز (ولذیقنهم من عذاب غلیظ) و برانلره عذاب غلیظدن اذقه ایدر که اندن انفسکا که امکانلری اولمز (واذا انه مناعلی الانسان اعرض و نای یجابه) بخان بز نسانه انعام ایتسه وز بزه شکر و طاعتدن اعراض ایدوب تکبر و استغنائله کند و یی بزه دعادن صرف و تبعید ایدر (واذا ساء الشرف ذوقناه عریض) واکرا کاشدت و قصر ایرسه اول دعایی طویل و کثیر ایدر اولور (قل ارایتم ان کان من عند الله ثم کفرتم به من اضل عن هدی شقاق بعید) دیکل که بکا خبر ویرل که اگر قرآن الله تعالی عندندن ایکن تأمل صحیح ایتمیز عنادا اکا کافر اولس کز دنیا ده و یا یوم قیامتده سزه عذاب نازل اولد یق نه سز دن اضل کیم اولور که سز حقدن خلاف بعدده سز (سنریم ایتسانی الا فاق) برانلره قدرتمزه دلالت ایدر علامت لری میز افاق ارضه کوسر ترز که محمد علیه السلام انلره حوادث آتیه و آثار وازل ماضیه دن خبر ووردی واکرا و خلفا سینه خارق عاده و جوی اوزره عمالک شرق و غربه فتح و ظفرین تسیر ایتدی (وفی انفسهم) و دخی نفسلرنده کوسر ترز بیدنلرنده کی صنایع عجیبه که انک کل قدرتمزه دلالت ایدر (حتی یبین اثم انه الحق) تا که انلره قرآن و یا رسول و یا توحید حق ایدکی متیین اوله (اولیکف برکاته علی کل شیئ شهید) یا محمد سکار بک کفایت ایتمیزیکه اول هر شیشه شهید در آیات موعوده اظم بارید امرکی تحقیق ایدر سائر اشیا موعوده بی تحقیق ایتدی کی و یا خود انسانی معاصیدن منعه ربک تعالی بنک هر شیشه مطلع اولوب کاهج نی خنی اولد یق کفایت ایتمیز (الا انهم فی مرینه من لقاهم) اکا اول اول که انلرب تعالی به لقالردن شکده دوز برا که انلرب و جزای انکار ایدر (الا انه بکل شیئ محیط) اکا اول اول که انلرب تعالی علم و قدرتله هر شیشه محیطدر

بسم الله الرحمن الرحیم

(حسبی) الله تعالی بنک حلم و مجد و علم و ثنا و قدرتی حق یچون * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر هیچ بر صاحب کتاب نبی یوقدر که الا اکا مسقی و حی اولد و بر اول اجدن دینلدی که (کذلک یوحی الیک والی الذین من قبلک الله انه یزبر الحکم) اشبورده کی معانی مثانی سکا و سندن اول رسوللره و حی ایتدی اول الله تعالی که وحیی تصدیق ایتمیزه انتقامله عابد خلق و امامه و بعث و جزا

ایرمنده حکیدر (له ما فی السموات و ما فی الارض) سموات وارض وایکسند اولان اشیا بنک کایسی انک خلق و ملکیدر (وهو العلی العظیم) اول شریک و ولد دن منز و عابد ذات و صفاتده عظیمدر خلقی اوزره قدره و حکمه انک اعظم یوقدر (تکاد السموات یتفطرن من فوقه) قریب اولور که سموات الله تعالی بنک عظمتندن و یا انی ولدا تخاذ ایتدی دیمسندن ارضین سبعک فوقندن منشق اوله (والملائکة یسبحون بحمدهم) سموات سبعة و حول عرشده اولان ملائکه و حله عرش رب لری بجل شانه بنک عبادته دائم اولوب عظمتنه خضوعله اکا ایدر (و یتسففرون لمن فی الارض) و بر یوزنده اولان و مؤمنلر ایچون استغفار ایدر (الا ان الله هو الغفور الرحیم) آگاه اولک که الله تعالی انلرک ذوبن مغفرت ایدر و آخرتده نوابلرین ایرکور که رحمت ایدر (والذین اتخذوا من دونه اولیاء) شونلر که الله تعالی بنک غیر شرکاء اتخا ایدوب اکا عبادت ایدر (الله حفیظ علمهم) الله تعالی انلرک اعمال و احوالنه رقیبدر و جزالربن ایدر (وما انت علمهم بوحیل) یوخسه سن انلر اوزره مؤکل و یا انلرک امری سکا و کل دگادر (وکذلک اوحینا الیک قرآنا عربیا) اشبور ذکر اولنن کی سکا قرآن عربی و حی ایتد (لتذکر الامم القری و من حوالها) تا که اول قرآنله مکاهلنی و انک حولنده کلی ارض اهلنی اذار ایدر سن (وتذکر یوم الجمع لاریب فیه) یوم قیامتله اذار ایدر س که انک اولسند و خلایق انده موقوفه جمع اولسند و رب یوقدر و انده خلایق موقوفه جمع اولد قلند نص کره ایکی فرقه اولور (فریق فی الجنة و فریق فی السعیر) بر فرقه بی مؤمنلر در جنتده اولور و بر فرقه بی کافر لردنارده اولور (ولو شاء الله لجعلهم امة واحدة) اگر الله تعالی دیسه هدایت و یا ضلالتدن دین واحد اوزره قیلوردی (ولکن یدخل من یشاء فی رحمة) لیکن الله تعالی دیلدی کی کسی هدایتله و طاعته حمله جنته ادخال ایدر (والظالمون مالهم من ولی ولا نصیر) اولکونده کافر لره صدیق اولز که انلر ایچون شفاعت ایدر و ناصر دخی اولز که انلردن عذابی منع ایدر (ام اتخذوا من دونه اولیاء) یوخسه انلراله لری الله تعالی بنک غیر اولیای اتخا ایتدی (فالله هو الولی) اگر انلربحی اولیاء اراده ایدر لره الله تعالی بحق ولیدر (وهو یحیی الموتی) اول یوم قیامتده موتایی دیرکور (وهو علی کل شیئ قدير) و اول هر شیشه قادردر (وما اختلفتم فیه من شیئ فحکمه الی الله) دین و دنیا امورندن بر شینده که سن کفارله اختلاف ایدر سن انک حکمی الله تعالی به موفودر حتی میطادن اثابه و معاتبه ایدر قیامیدر * دینلدی که تشابه تاو یلندن اختلاف ایتدی بکتر شینده کاب الاهدن محکمه رجوع ایدر (ذلککم الله ربی) اشبور مختلفین یشنده الله تعالی دیر که بنم ریمدر (علیه وکات والیه انیب) جمیع امورمده اکا کل ایتد و معضلاتده اکا رجوع ایدرین (فاطر السموات و الارض) که اول سموات و ارضک خاقیدر (جعل لکم من انفسکم ازواجاً) اول سز یکون کندی جنسکزدن نساء خلق ایتدی (ومن الانعام ازواجاً) و کذلک انعام ایچون کندی جنسندن ازواج خلق ایتدی و یا خود انعامدن سز یکون اصناف و یا ذکور و اناث خلق ایتدی (بذر وکم فیه) اول تدبیرده ناس و انعامدن هر بر یکزی نکبر ایدر (لیس کتله شیئ) انک مثلی شیئ یوقدر که اکامز اوج و مناسب اوله (وهو السميع البصیر) اول هر شیئ سمیع و بصیردر (له مقالید السموات و الارض) سموات و ارضک مطرو و نبات خزائی انکدر (یدسط الرزق لمن یشاء و یقدر) اول رزق و وفق مشیت اوزره دیلدی کی کسی به کاهی بسط و کاهی قبض ایدر (انه بکل شیئ عليم) اول عبدنه توسیع و تضیق و غیریدن خبر اولانی یلور (شر لکم من الدین ما وصى به نوحا و الذی اوحینا الیک و ما وصى نابه ابراهیم و موسی و عیسی) الله تعالی سزه دین اسلامدن بر شرعه بی بیان ایتدی که اول رسل کار یشنده مشترکه در انی نوح علیه السلامه طوفانده تصکره امر ایتدی و دخی انیکه یا محمد سکا و حی ایتد و انیکه ابراهیم و موسی و عیسیاه امر ایتد اول بودر که (ان اقموا الدین ولا تنفروا فیه) دینی اقامت ایدر سز که اول تصدیق واجب اولانه ایمان و احکام اللهده اطاعتدر یوخسه انده تفرق و اختلاف ایتیه سز که اول اصلدر اما که فروع شرع اتمک اختلاف احوالی حسیجه اولدنی مختلف اولور (کبر علی المشرکین ما تدعوهم الیه) مشرک لره عظیم اولدی توحید که سز انلری اکادعوت ایدر سز (الله یحیی الیه من یشاء و یمیت الیه من یشاء) الله تعالی توحیدنه دیلدی کی کسی بی اختیار ایدر و ارشاد و توفیقله

اگر در این ایام که از اقبال ایدر (و ما نقرءوا الا من بعد ما جاءهم العلم بغیا بینهم) امم ساله و اهل کتاب
تفرق ایدر اول اول تفریق خلق ایدر و کتی بلد کردند نصکره رسول کنند یزدن اولیوب عربدن اولدیفته
حد ایدوب اکالتفات ایدر (ولولا کلمة سبقت من ربك الى اجل مهني لفضي بينهم) اصکرزین
جل شانه دن اشبوامتک کفارنه آخر اعمارلرینه و بايوم قیامتہ عذابی را آخرینہ کلمہ سبقت ایدری
اولیدی مؤمنینله کافرن بینده صیطلینی امتیصاله قضا اولنوردی (وان الذين اورثوا الكتاب من
بعدهم لئلا يشك من ربهم) شونکره انبیاد نصکره انلر و بران کابه وارث قلندیلر و اهل کتاب که محمد علیه
السلام عهدنه ایردیرویه شرکونه اهل کتاب نصکره قرآنه وارث قلندیلر اول قرآن دن و باویرلا کاری کابدن
شکده درلر اول انلری ربه ادخال ایدوبد رکاهو حقه انی بلزلر و باحق ایمانله اکایمانه کلزلر (فلذلك فادع
واستقم كما امرت ولا تتبع اهل هواهم) امدی انبیانک توحیددن راضی اولدقلری شیشه خلقی دعوت ایت
ودعوتده امر اولند یلک منوال اوزره استقامت ایت بوخسه صیطلینک والرینه اتباع انجکل (وقل امنتم
بما انزل الله من كتاب) والله مالینک انزال ایدر کتبک کابلرک بیعتنه ایمان کتوردم دیکل بوخسه کفار کبی
بعضی تصدیق بعضی تکذیب انجکل (وامر لا عدل بینکم) و امر اولند مکة شرائع و حکوماتی تبلیغده
متکذره عدل ایدم امدی ایمان مذکور کمال قوه نظریه به و عدل ایه کمال قوه عقلیه به اشارتدر (الله ربنا
وربکم) الله تعالی بزم و سزلا خلق و متولی اموریدر (لنا اعمالنا ولكم اعمالکم) بزم اعمال المیزنه و سزلا
اعمالکرمزده اند در هر کسه کندی علیه جزالور * اشبوامتک قتاله امر دن اول ایدی اشبوا یلدر که
برکسه بر منکری کوروی و یا ایشیدوب انکار ایتد که قبول اولنسه اکاندن زیاده برشی واجب اولیه
بلکه کندی مذهبن فقط ایدوب غیری ترک ایلر (لا حجة بیننا و بینکم) بزمه سزلا نکزده حجاجز و یوزدر
زیرا که حق ظاهر اولوب محاجه به مجال و خلافه بادی عناددن غیری برشی قالمیوبدر (الله یجمع بیننا
والله المصیر) الله تعالی یوم قیامتده بزمه سزلی جمع ایدوب مزدن انتقام ایدر جمعیزک رجوعی اکادر
(والذين يحاجون في الله من بعد ما اخرجهم له جنتهم لاحضة عند ربهم و اعلم غضب ولهم عذاب شديد)
شونکره الله تعالی ک وحدانینده محاجه ایدر محمد علیه السلام دعوتیه اکاطاعت اولند یقند نصکره
امدی انلر رب تعالی عندنده جنتلری زانه و باطلدر یوم قیامتده اوزرلرینه غضب اولوز جنتی قبول
ایتد کربچون و عذاب شدید اولور دنیا ده ایشلد کاری اعمال قبیحه ایچون (الله الذی انزل الکتاب بالحق
والذین) الله تعالی قرآنی انزال ایدر اول حق ملتبس اولوب باطلدن بعد اولد یقنی حالده و یا خود عقاید
واحکامدن انزال حق اولور شیئی ملتبس اولد یقنی حالده و دخی شول شرعی انزال ایتد بیکانه ناس بیننده
حقوق موازینه و نسویه اولنور و ما یدر یلک لعل الساعة قریب (الله تعالی سکا بلدرمدی بلکه قیامت
قریب اولوبد امدی کابه اتباع و شرعه عمل و عدله مواظبت ایت یوم قیامت کلزدن اول انده اعمال وزن
اولنور و جزای ابر کور یلور (يستجیل بها الذين لا يؤمنون بها) یوم قیامتک مجتبی تصدیق ایتیلر
استمره طریق اوزره انی استجبال ایدر (والذين امنوا مستفون منها و یعلمون انها الحق) اما انی تصدیق
ایدن تراک احوال و شداندن خوف ایدر و انک حق ایدر یسکن یلور (الا ان الذين یمارون فی الساعة
انی ضلال بهید) اکاه اولک که قیامتک مجتنبده جدال ایدنلر حقن بعد ضلالده درلر زیرا که بهت غائبانک
مخصوصاته اشجید امدی انی تجوزره امتدالین انک و راستنده کی اموره اهندادن ایددر (الله لطیف
خبیر) الله تعالی عبادته بر ایدر یجیدر بر وجهله کیم اکافهم ایشیز عیالری مترایدر کانه انی کور میوبدر
و کاهلرین مغفرت ایدر کانه انی با یوبدر (یرزق من يشاء) دیلدی کسه به حکمتی مقتضایه اصناف
بردن دیلدی شیئی دیلدی رفته و بر (وهو القوی العزیز) اول الله تعالی ک قدرتی باهره در کسه
خلق بیعتنه رزق برن ابر کور در منیعده کاهلر احد غالب اولز (من کان یرید حرث الاخرة نزله فی حرثه)
برکسه که عملیه آخرت ثوابن دلیله بر آنک عملی ثوابن آرزور زهر غلنه اولن انک منلی ایشلر دکاو ثواب و برز
تاید یوزره واثق فوخته دکن آرزورز (ومن کان یرید حرث الدنیا فانه منها و ما له فی الاخرة من نصیب)
اول کسه که عملیه دنیا ثوابن دلیله بر آنک ایدن قیامت ایدر یکم زشتی و برز حاله که آخرتده انکچون نصیب

اولز

اولوز زیرا که اعمالک صحیح نیاتله در هر کسه شییه عائدن انجق نیات ایدر کسب حاصل اولور (ام لهم شرکاء
شرعوا لهم من الدین ما لم یاذن به الله) مشرک لک آلهه لریمی وارد که دین اسلامدن غیری الله تعالی ک
اذن و برمدی دینی انلر ایچون وضع ایدر که اول شرک و انکار بعث و دنیا ایچون عملدر (ولولا کلمة الفصل
لفضي بينهم) اشبوامتک کفارندن تأخیر عذابله کلمه حکم سابق اولسه بینلنده عذابله قضا اولنوردی
(وان الظالمین لهم عذاب الیم) والحال مشرکله آخرتده عذاب الیم وارد (تري الظالمین مشفقین
عما کسبوا و هو واقع بهم) یوم قیامتده مشرکلی دنیا ده کسب ایتد کاری قبا نحدن خوف ایدر کور رسن
والحال کسبلر نک جزای انلر نزول ایدر سدر (والذين امنوا و عملوا الصالحات فی روضات الجنات)
شونکره مؤمنلر اولوب عمل صالح ایشلدیلر انلر آخرتده جنانک بوستانلنده در (لهم ما يشاؤون عند ربهم)
انلر ایچون رب تعالی عنده کراماتدن انشیا ایتد کاری ثابتدر (ذلک هو الفضل الکبیر) اشبوا ثواب
مؤمنلر فضل کبیردر که اکافه دنیه دنیه غیر یلر و بریلن حقیر اولور (ذلک الذی یشیر الله عباده الذين
امنوا و عملوا الصالحات) اشبومذ کور نعمت جنتدن اول شیندر که الله تعالی انی عمل صالح ایدن عباد
مؤمنینه تبشیر ایدر (قل لاسألكم علیه اجرا الا المودة فی القربی) دیکل که نمزه تبلیغ و بشارتم اوزره
نزدن اجرا سزین مکره سزیه قرابت ایلچون بکامودت ایدر سز و بایم قرابت مودت ایدر سز اشبوا ثواب
نازل اولیچو دیلدی که یارسول الله شول اوزر بزمه مودتی واجب اولور قرابتک کیملدر دیکله علی وفاطمه
و ابی اوغلی حسن و حسین رضی الله عنهم اجمعین * دیلدی که قرآنی ایدر الله تعالی به تقریدر یعنی
الله تعالی بی و رسولی سوه سز که طاعت و عمل صالحله سزلی رحمتنه تقریب ایدر (ومن یقرض حسنة
نزله فیما احسن) برکسه که طاعت اکتاب ایدر خصوصاً که اول محمد محبتله بر آنک طاعتنه مضاعفه
ثوابله حسن اوزر (ان الله عفوف رءوف) الله تعالی کاهلر توبه ایدر غفوردر و اکاطاعت ایدر توبه
ثواب و بفضلله مشکوردر (ام یقولون اقتری علی الله کذبا) مشرکون دیر لمیکه محمد علیه السلام دعوی
نبوتله و یا قرآن الله تعالی دندر دیکله اکا کذب ایتدی (فان يشاء الله یجمع علی قلبک) اگر الله تعالی
خدا لک دلیله قلبک اوزره ختم ایدر دیکله اکا اقترابه جرات ایدر ک * و یا خود اکرا اول دیاسه قلبک اوزره
صبری ختم ایدر دیکله اذاری سکاستفت و بر مییدی (و یحیی الله الباطل و یحق الحق بکلماته) الله تعالی ک
عادت کریمه سندندر که قرآن و باقضا سیه باطلی محو و حق اثبات ایدر امدی اکرا اول اقرار اولسه انک عادی
مقتضایه انی و ایدر (انه علم بذات الصدور) اول قلوبده مضمر اولانی یلور هر کسه به علمک
جزاسن ابر کور (وهو الذی یقبل التوبة عن عباده) الله تعالی عبادنک توبه منی قبول ایدر توبه ایتد کاری
شیندن تجاوزله * علی رضی الله عنه ایدر توبه انی معنای شیندر که اول ذنوب ماضیه به ندمتدر و توضیح
ایدر کفرانضی اعاده در و حقوق مظلومی احسانه در و نفع طاعتی الزامدر و اکامراره طاعتی اذاعه در
و هر کسکندن بدل بکادر (و یعفو عن السیئات) و دیلدی کسه نک سیئات صغیر و کبیر منی عفو ایدر
(و هو المانع لهن) خبر و شردن ایشلد کارین یلور بعد حکمتی مقتضایه دیلدی بکنه جزا ایدر و یا تجاوز
ایدر (و یصیب الذين امنوا و عملوا الصالحات) مؤمن اولوب اعمال صالحه ایشلنلرک دعا لرینه اجابت
و یا طاعتلری اوزره اثبات ایدر و یا انلر الله طاعتله اجابت ایدر بخانکه اکادعوت اولنله (و یرزقهم من فضله)
(والکافرون لهم عذاب شدید) و کافرله عذاب شدید وارد که اول دام و لایقه طعندر (ولو یسط الله الرزق
لعباده لافقوا فی الارض) اگر الله تعالی عبادنه رزقی توسیع ایتسه بر یوزنده تکبر و بطرله افساد ایدر لدی
و یا خود بری برلرینه امتیلا و امتهلا و جمی اوزره بقی ایدر لدی (ولکن ینزل بقدر ما يشاء) لیکن انلر
ارزاقدن مشیتی اقتضایه دیکل دکاو انزال ایدر (انه یعباده خیر بصیر) اول عبادندن هر برینه صالح
اولانی یلور و صلاح و فساددن عمللری کورر شیانلرینه مناسب انلر و برر روایت اولندیکه اهل صفه غنائمی
ایتد کارنده بوایت نازل اولدی (وهو الذی ینزل الغیث من بعد ما یقنطوا و یشیر رحمته) اول الله تعالی
یا غوری عبادنه ایدر راندن مایوس اولدقلرند نصکره و سهل و جبل و نبات و حیواندن هر شیشه رحمتی

اولز

نشر ایدر (وهو الولی الجید) اول الله تعالى احسان ونشر رحمة عباده قوی ایدر صنعته مجود در
 (ومن آياته خلق السموات والارض وما بينهما من دابة) الله تعالى وحده ایتی علامتین سموات
 وارضی واول ایتیکه شده نشر ایتیکه کائناتک خلقت (وهو علی جمیع اشیاء قدير) اول دیندیک
 وقته انری بعد الاماته احیاء وجمعه قادر اولور (وما اصابکم من مصیبة فبما کسبت ایدیکم ووهو من
 کثیر) بر مصیبتک سزه نفس واما الکزه ایشور کسب ایتدیکم معاصی سبیل دلان الله تعالی
 ایتدیکم وای کثیری عفو ایدر (قال النبی علیه السلام ما اصابکم من مرض او عوبة او بلاه فی الدنیا فما کسبت
 ایدیکم وای کثیری عفو ایدر) فی الاخرة وما عفا الله عنه فی الدنیا فای کسبت من ان
 بعد عفو (یغفر عیسی علیه وسلم ایدر دنیا که سزه مرض ویا عوبة ویا بلاه ایشور اولور
 سزه کسب ایتدیکم معاصی سبیل دلان الله تعالی اگر مدر که اول معاصی اوزره آخرته عفو بی تکرار ایتد
 واول شیکه الله تعالی فی دنیا عفو ایدر حلیدر عفو ندنصر که آخرته اکا عودت ایتد * عکره ایدر نیکه
 که قلیل ویا کثیری عفو ایدر اول بر ذنب سبیل دلان الله تعالی فی اول ایشور نیکه سبیل عفو ایدر
 واکر اول ایشور نیکه تکریر ذنب سبیل دلان الله تعالی ایه انکه در جاتی رفع اولور که آیتد کابر ایشور کایدی
 (وما انتم بمجزین فی الارض) یروزنده سز شول اوزر یکزه قضیه اولان مصائبین قور سز کور کسز
 (وما لکم من دون الله من ولی ولا نصیر) و سزی اول مصائبین خراست ایدر ویا فی سز دن دفع ایدر الله
 تعالی دن غیر ولی و نصیر **کزار اولور** (ومن آياته الجوار فی البحر کالاعلام) الله تعالی و حد ایتی
 علامتین بری دریاده وور طر ایتدیکه کیدر (ان یسألکم الریح فی ظلمان روا کد علی ظمهره) اگر الله
 تعالی دریاده اول کیدر یور دن بری تسکین ایدر ویا یوزنده یور یکدن قایدی (ان فی ذلک لآیات
 لکل صابر شکور) ایشورده الله تعالی آیتد نظر والاثنی فکر اوزره نفسی حسن ایدن ایچون ویا هر
 مؤمن کامل ایچون انک وحد ایتد دلالت ایدر ایتد ویا کایمات بر نصی صبر در و بر نصی شکر در
 ایتدین جمع ایدن مؤمن کامل اولور (او یوقین بها کسبوا و یعف عن کثیر) ویا الله تعالی دیسه انکه
 کسب ایتدیکه شول و معاصی سبیل شول و کوب ایتد کوری کیدر بر اغراق ایدر انکه ایچنده بولغله
 هلاک اولور دی که الله تعالی انکه ذنب کثیر بر عفو ایدر انک اوزره عقاب ایتد (و یعلم الذین
 یجادلون فی ایتامهم من حیض) تا که بزم ایتد عزی تکذیله جدال ایتد یله که عذرازدن انکه مهر ب
 یوقدر (خا و قیم من شی فتناع الحیاة الدنیا) اموال دینادن بر شیکه ویرلدیکر اول حیاة دنیا زینتیدر
 مدت حیا تکزده انکه قتم ایدر سز (وما عند الله خیر وابق للذین آمنوا و علی رهم یوکون) و نواب
 آخر دن اول شیکه الله تعالی عتدنده در اول حطام دینادن خیر لیدر و داء در شول ایچونکه الله
 تعالی به ایمان کتور و بر امر لری کاتغو یض ایدر (والذین یجتنبون کاترا لام و الفواحش) و دخی
 شول ایچونکه کاترا فتنه اول شول و نفاق و ریا امثالیدر و فوا حشدر که اول دنیا حسد و آخرته
 عذاب ایچاب ایدر ذوقیدر اندن صاقور (واذا ما غضبوه یغفرون) که انکه بر که به غضب
 ایتد اول و کظم غیظ و تحا و زاید (والذین استجابوا للهم) و شول که رب تعالی به دعوت اولور دقاری
 ایمان و امر و نهید اطاعت ایدر (واقاموا الصلاة) و صلوات حسی موافقده ادا ایدر (وامرهم
 شوری ینهم) و امر لری ینلرنده شورنده در بوخسه رأیلرنده انفراد ایتد و بحالت ایه انکه فرط تدبر
 و امورده کال تیه نظر دن ناشیدر (و عمار زقناهم یغفون) و بزم انکه ویردیکم زمالدن میل خیره انفاق
 ایدر (والذین اذا اصابهم البقی هم ینتصرون) و شول که انکه فسادی مودی ظلم ایره ظالمیندن
 انتقام ایدر امر اولور دقاری حد اوزره اعتداسز روایت اولور دیکه انکه بر قود مدر که ایتد لادن کراحت ایدر
 و قدر لری حالده عفو صولر (وجز آتیهة مینة مناهیا) ظالمین صدور ایدن مظلله نک عفو بی اول
 ظالمه مظلله سز مکتی عفو ند (فن عنی واصل فاجر علی الله) اما اول کسه که ظلمه سندن تجاوز
 و کندی خصمی ین عفو له اصلاح ایدر انکه اجری الله تعالی عهده منهدر * روایت اولور دیکه
 یوم قیامتد بر منادی ندا ایدر که هر کسه که اجری الله تعالی عهده منهدر در طور سون اوله اوله ظالم

عفو ایدر طور و بر جسته کیده لر (ان لا یحب الظالمین) الله تعالی سینه الله مبتدیلری و انتقامده
 متجاوز لری و سز (ولن انتصر بعد ظلمه فاولئک ما علیهم من سبیل) اول کسه که ظلم اولور دیکه نصکره
 ظالمین انتقام ایدر اول انتقام ایدر اوزره معاصیه و معاصیه به طریق یوقدر (انما السبیل علی الذین
 یظلمون الناس و یغفون فی الارض بغیر الحق اولئک لهم عذاب الیم) معاصیه و معاصیه به طریق یوقدر اوزره
 در که ناسه انشر لره ایدر و انرا اوزره سبیل مستحق اولور دقاری شقی طلب ایدر لرامدی آخرته انکه عذاب
 و جمیع وارد (ولن صبر و غفران ذلک ان عزم الامور) اول کسه که ظالم ایتد صبر ایدر و یا عفو ایدر
 اول فعل معروفات امور دیکه الله تعالی فی ذنب طریق اوزره امر ایدر ویر * دیندیکه اول متد ویر لکن
 بعض احوالده امر منکر کس اولور عفو ترک مندوب اولور چانکه ماده انکه قطعده احتیاج اوله
 (ومن یضل الله قباله من ولی من بعده) اول کسه که الله تعالی فی محذول ایدر انک خذلاتد نصکره
 اکابر ناصر اولور که فی انک عذابین قور تره (وتری الظالمین یسألون الله عذاب یقولون هل الی مرد من
 سبیل) یوم قیامتد ظالمی کورده سز عذابی کوردر کورنده دیکه دنیا به رجوعه هیچ چاره واریدر
 (وتریم یعرضون علی الخاشعین من الذل یظفرون من طرف خفی) سن اولور کورنده ظالمی کورده سز که
 ناره عرض اولور لره لاهق اولان فلان خاشعین اولور دقاری حالده طرف خفی ایدر ناره نظر ایدر لرقله اخضر
 اولان کسه نک سبیل نظر ایتد کبی (وقال الذین امنوا ان الخاسرین الذین خسرو انفسهم و اهلهم
 یوم القیامة) یوم قیامتد ظلم اولان و مؤمن دیکه خاسرین اول کسه که در دیکه دنیا به غیره ظلمی سبیل
 کند برین عذاب محله عرض ایتد ویر و جسته کی حور و ولدان و سایر کراماتدن محروم ایتد لره اول نوابری
 مظلومینه ویر یلوب کند بر اول مظلومین برینه ناره کیدر الله تعالی مؤمن لره اول مظلوم سنی نصیدق
 ایدر دیکه (الان الظالمین فی عذاب مقیم) اکاه اول که ظالم عذاب مقیمه در (وما کان لهم
 من اولیا ینصرونهم من دون الله) یوم قیامتد ظالم ایچون اولیا اولور که انری الله تعالی عذابیندن
 قور تره (ومن یضل الله قباله من سبیل) اول کسه که الله تعالی فی محذول ایدر هدایتد اکا چاره یوقدر
 (استجیبوا للهم من قبل ان یاتی یوم لا مرد له من الله ما لکم من حلیا یومئذ و ما لکم من نکر) ویر کز جل شانه به
 ایمان و اطاعتد ایات ایدر شول کون کلز دن اول که الله تعالی ایدر لدی رده امکان اولور و ایدر کون
 بر ملجأ دخی اولور که اندن قاجوب اکا النجایده سز و اقتراف ایتد یکز اعمال خبیثه فی انکار ایدر سزیرا که
 اول صحائف اعمال کزده مدقندر و الله و جوار حکزانی ایتد یکز شاهد در (فان اعرضوا فاعل سناک
 علیهم حفیظان علی الا بلاغ) اگر انرا ایمان و طاعتدن اعراض ایدر لره با عجز بر سنی انرا اوزره رقیب
 و با حفاظ و با محاسب کوندر مدک کا واجب اولان انجی تبلیغ رسالتد و غیر دکل (وانا اذا قضی الازمان
 منارحة فرج بها) چان بر بر انسانه صحت و غنا و اندن رحمتد ایتد و زاکام و شولر (وان نصیم سینه
 بما قدمت ایدیم فان الانسان کفور) اگر انکه تقدیم ایتد کوری معاصی سبیل بر مصیبه ایره اول ویر لری
 نعمت لری کایتله او تور اول مصیبتد کز ایدر سبیل تأمل ایتد زانی عظیم کورر ایشور خصلت اگر چه
 بحر مینه محصور لکن فی جنس انسانه اسناد دخی جائز اولور انکه چیمی انده مندرج اولور یغیچون (لله ملات
 السموات والارض) سموات و ارضی که الله تعالی سز نعمة و بلیه بی که نیجه دیر لره عبادی یننده
 قسمت ایدر (یحاق ما یشاء) صورة و مقتدن دیکه شقی خلق ایدر (حب لمن یشاء انا و حب لمن یشاء
 الذکور) دیکه بی کسه به اولاد انات ویر لوط علیه السلام کبی و دیکه کسه اولاد کور ویر ابراهیم
 علیه السلام کبی (اویر و جم ذکر انا و انا و یجعل من یشاء عقیما) و یاخود دیکه اولاد کز کور
 و انانی جمع ایدر یغفر عیسی علیه وسلم کبی و دیکه بی دخی ولدی اولور یغفر عیسی علیه
 السلام کبی (انما علیهم قدر) الله تعالی عبادنه صالح اولانی یلور وانی تکوینه قادر اولور (وما کان
 لبشر ان یمکمه الله الا حیا) هیچ بر بشر ایچون صحیح اولور دیکه الله تعالی اکاکم ایدر الا کلام خفی ایه کیم
 اول شر علیه ادرال اولور که اول قلیه الهام و یار و یار ابراهیم علیه السلامه ذبح امرنده و موسی
 علیه السلام اناسه نابوت امرنده واقع اولور دیکه (ومن وراء حجاب) و یاخود الله تعالی اکاورا

جایان تکلم اید موسی علیه السلام کبی که الله تعالی اکابر دین تکلم اید بکنی ایستدی ذاتی کوریدی
 (او برسل رسولاً فی حجتی باذنه ما یشاء) و یا خود الله تعالی ملائکه دین جبریل علیه السلام و باغیری عبادان
 دین بکنی کسیه به رسول کوند در که اول ملک الله تعالی دین بکنی شیعی اذینله کوند بکنی عیده القالیز
 و یا خود الله تعالی انبیان برین بر قوم رسول کوند و بعد ملک الله تعالی دین و حجتی اول رسول ایر کور
 (انه علی حکیم) الله تعالی مخلوقین صفا شدن عالیه در هر فعلی حکمت اقتضا سنج در اوله و لسه انک
 عیده تکلمی کاهی واسطه اید و کاهی واسطه سز و کاهی آشکاره و کاهی و راه جیایان اولور (و کذلک
 او حیثما الیک روحاً من امرنا) یا محمد سارمر سلیمه وحی اید بکنی سکاخی امریزله و یا قرآنله جبریل
 علیه السلامی ارسال اید (ما کنت تدری ما الکتاب ولا الایمان) حالوکه سکاخی اراغز دین اول
 قرآن و ایمان شرعینک نه اید بکنی بیلور دین بکنی یوحیه ایمان عقلی دکل ز بر اکه انبیاک کلیسی و حیدن
 قل عقل واستدلال طریق اوزره مؤمنین موحدین اید بکنی روایت اولد بکنی پیغمبر عزلی الله علیه وسلم
 و حیدن اول الله تعالی فی فوحید اید و او صامه بغض اید و روح و عمره اید و ابراهیم علیه السلام شرعینه
 اتباع ایدردی (واکن جعلناه نوراً لمدی به من نشاء من عبادنا) لیکن بر اول قرآنی و یا ایمانی نور قاری که
 عباد من دین دین بکنی فی قبول و کانظره فوفیه مزله هدایت ایدور (وانک لتهدی الی صراط مستقیم
 ومن یمجد قرآنله خلقی دین اسلامه دعوت ایدورن (صراط الله الذی له ما فی السموات وما فی الارض)
 شول دینه که معوات وارض و ما فیها مانک خالق و مالکی اولان الله جل شانک مختار ایدر (الا الی الله نصیر
 الامور) اگاه اولک که یوم قیامتده خلافتک عواقب اموری الله سبحانه و تعالی به رجوع ایدر
 سورة الزخرف و هی تسعة و عثون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحيم

(حم و الکتاب المبین) حم و شول کاب حقیقونکه طریق هدایی طریق ضلالتدن ایدردی و امتک دینانندن
 احتیاج اولد بکنی شیعی بیان ایدردی (انا جعلناه قرآننا عریبا لعلکم تعقلون) بر اول کابی قرآن عربی قلدی
 تا که معانی فیه ایدر (وانه فی ام الکتاب لدی الی حکیم) و اول قرآن لوح محفوظده در که کتب
 و به نیت اصل در بزم عند مزده تغییردن محفوظ اولد بکنی حاله شافی رفیه در حکمت بالغه صاحب در
 و یا حکمه در غیراتی نسخ ایتمز (افتضرب عنکم الذکر صفحان کتم قوم امسرفین) یا اهل مکة بزمزک قوم
 مشرکین اولد بکنی چون سزی اهمالی ایدر و بر وجهله کم مزه امر و نهی ایتمکدن اعراض ایدر و قرآنی
 سزدن صرف و ازاله ایلله و ز امدی براتی ایدر دکلز بر اکرانی وائل امتک و دیله دفع ایتیه امة هلاک
 اولوب کیدردی لیکن الله تعالی انلره رحمتدن کفر و عناد لیه نظر ایتموب بکرمی ییل والی ماشاء الله زمانه
 دکنی اتی تکریر و اعاده دن خالی اولدی (و کم ارسلنا من نبی فی الاوان) یا محمد سنی قوم که ارسلاز
 کبی ام اولینه چوق نبی ارسال ایدر (وما انعم من نبی الا کون به یستزین) هر بار که انلره بر نبی کاسه
 انلر اول نبیرین استنزه ایدر لردی (فاهلکنا کاشدتم بطش او هضی مثل الاوان) انلر بطشده اشد اولان
 بر هلاک ایدر ام او اینک هلاکاری قصصی ایسه قرانده و واضع متعددده ده کیدی (وانی سألتم من خلقی
 السموات والارض لیقولن خلقه من انعم الیهم) اگر مشرکینه سوال ایتمکدن سموات وارضی کیم خلق
 ایدردی دیر که اول الله تعالی که عزت و عاله و صوفدرینه بوند نصکره اتی قویوب غیره عبادت ایدر و فرط
 جهالتنندن به شته قدرتن انکار ایدر (الذی جعل لکم الارض مهداً) که اول سزه بر یوزنی مهد قلد بکنی
 انده قرانیده سز (وجعل لکم فیها مساجد) و سز بکنی ایدر بولر ایدردی تا که اسفار کرده
 حواجیکره سز و انله کیدرب صانع حکمته نظر ایدر سز (والذی نزل من السماء ماء بقدر ف نضربا به باده
 میتاً) که اول عبادن سزه یغمور ایدر و شول دکلو که سزه نفع ایدر و شر و ایتیه اوله اولسه انکله نباتدن
 خالی بکنی نباتله احیا ایدر (کذلک فخر جون) بلده بکنی احیای کبی سزی قبور بکنی کزده
 احیای ایدر و بچهار یاور سز (والذی خلق الارواح کاهاً) که اول الله تعالی اصناف مخلوقات براندی
 (رجل من اللهک والانعام ماتر کون) و سز بکنی صفات و انعامدن براندی اتی که بر وجهرده

ا کار کوب ایدوب حواجیکره کیدرسز (لتستروا علی ظهوره ثم تذکروا نعمه ربکم اذا استریت علیه) تا که
 اول مر کوبک ظه و رنده ثابت اولوب و بکنی جل شانک نعمت تلو بکنی ذکر ایدر سز (وتقولوا سبحان الذی
 یختر لنا هذا وما کاله مقربین و انالی ربنا لمتقلبون) و دیه سز که الله تعالی بی تنزیه ایدر و هر شند که کالاتی
 اولر که اول بومر کوبی بزه ذلیل ایدر حاکم بکنی ضبط ایدر دکلز و بر و بکنی جل شانک به رجوع ایدر
 روایت اولد بکنی پیغمبر عزلی الله علیه وسلم ایغن اوزنیکه قود بکنی بسم الله دیردی و دابه می اوزره
 او نور دینده (الحمد لله علی کل حال سبحان الذی یختر لنا هذا وما کاله مقربین و انالی ربنا لمتقلبون) دیردی
 (وجعلوا له من عبادہ جراً ان الانسان لکفر ورمین) مشرکون الله تعالی سموات وارض خالی اید بکنی
 اعترافدن نصکره اکه عبادتک بعضی اشراک ایدر کافر لرب تعالی کفرتنه کفر اندر ز بر اکه اولد
 نبی قرط جمل و انک شان عظیمی تخمیر لردن ناشیدر (ام اتخذنا یخاق نبات و اصفاکم بالنبین) یوحیه
 و بکنی جل شانک مخلوقاتدن نبات اتخاذ ایدوب سز بکنی یوحی اختیار ایدردی یعنی انکچون ولد نسبتله
 قناعت ایتموب حتی که مخلوقاتدن کند بکنی بعض اشیا اولان نباتی انکچون اختیار ایدر (واذا بشر احدکم
 بما ضرب لرحمن مثلاً من کل شیء مسوداً و هو کظیم) و الحال انلر بکنی بشیر اولنسه شوشیده کیم اتی
 الله تعالی به مثل قلمسیدی اکه اعتراف ایدن یوزی مشود اولور و مع ذلک قلبی کربله مملود امدی
 اوصافدن کند بکنی یوحی راضی اولد قری و صنی الله تعالی به نیجه راضی اولور (او من یشاء فی الحلیة
 و هو فی الخصاص غیر مبین) الله تعالی به نیجه نسبت اولور نبات که زینده ترینه ایدر اول جین مجادله ده
 نقصان عقل وضعف رأیندن ادعا ایتمدی کبی شیء تقریر ایدر دکلر ز بر اکه مر ایشخان جنتی تکلم مراد
 ایتیه غالبده جنتی کندی اوزره منقلب اولور اشیایده اشارت وارد در کزینته و تسمده ترینه اولن صفات
 مذمومه دن اوله ز بر اکه اول نساء قاتندن و جل لاتی اولور که اندن ابنتاب و حذر ایدر (وجعلوا
 الملائکه الذین هم عباد الرحمن اناساً) و مشرکون الله تعالی انکرم و اکمل عبادی اولان ملائکه بی شول
 رأیده نقص و منفذ اخس اولان انات فیلر بکنی انلری استحقاق و احتقار ایدر (أشهدوا خلقهم) الله تعالی
 ملائکه بی خالق ایدر بکنی انلر حاضر میدیر که انلر انات اید بکنی مشاهده ایدر ز بر اول مشاهده ایلله
 یلنور (سکتکتب شهداتهم و یسئلون) انلر ملائکه اوزره شهدادنلری یاز یلور و یوم قیامتده اندن سوال
 اولور (وقالوا لوشاء الرحمن ما عبدناهم) و دخی دیر که اگر الله تعالی بزم ملائکه که به عدم عبادتغز
 دیلسه بزانلره عبادت ایتمزدک و انلره عبادتغز اوزره عفو و بخزی تعلیل اید بکنی بزم اول فعلزه راضی
 اولد بکنی و ندر (مالهم بذلک من علم) انلر اول قوللرینه علملی یوقدر ز بر اکه الله تعالی اول
 فعللرینه رضامی اولسه انلری علمه وصف ایدر و انک اوزره انلری مدح ایدردی (انهم الایختر صون)
 بلکه انلر اول قولی ظن و تخمینله دیر لکه کسه واقعه مطابق و یا خالف اولسون مبالاة ایتمز (ام انیناهم
 ککاباً من قبله فمهم به مستسکون) یوحیه بر انلره قرانندن اول کابی و بر دکل که اندن الله تعالی غیره
 عبادتی تجر برایش اوله و ز انلر ایه اتی احتیاج ایدوب و جیمیه عمل ایدر (بل قالوا انا وجدنا آباءنا
 علی ایه و اناعلی انارهم سستدون) بلکه انلر اول ایه الله حجت عقلیه و بانقلیه دن هیچ بریشتری اولوب
 دیر لکه بر اباؤمز ای شهود دنده اولد بکنی دین و ملت اوزره بولد بکنی بزدخی انلر انارنه کیشلر
 (و کذلک ما ارسلنا من قبلك من نذیر الا قال مترونا انا وجدنا آباءنا علی ایه و اناعلی انارهم مقتدون) یا محمد
 قوتکدن صادر اشد بود کراوانان قول کبی سستدن قول هر اهل قریه که انلر ایاچون بر انلره رسول کوندردک
 الا انلر جباریه می رسولرینه دیدیر که بر اباؤمز بودین و طریق اوزره بولد بکنی بزدخی انلر انارنه اتباع
 ایشتر ایشبونده دلالت وارد در که انک کبی امورده تقلید ضلال قدیم اوله و انلر تقدیمی سستد معتبر اولینه
 و تقلیده جباریه برینی تخصیصده اشعار وارد در که تم و حب بطلاله انسانی نظردن تقلیده صرف ایدر (قال
 اولو جنتکم باهدی عما وجدتم علیه اباءکم قالوا انا بما ارسلتم به کفر و ن) یا محمد انلره دیکل که سز اباؤزه اتباع
 ایدر سز اگر چه بن سزه ایاؤز کز دینندن اصوب و ارشدین کتور و سنده اهل مکة ناک جباریه می اکادیدیر که
 سنک و سندن اول رسالت دعواسیل بکنلر که کور دیکنه کافر لزا کر چه اول بزم دیندن اصوب و ارشد

ایده دو اوله عتاده دین حقّه نظری و انده تفکری ترک و رسولی افراط ایتدیلر (فائتقه نامهم)
 اگایا بر دخی انلردن عذابچی استنصاله انتقام ایتدک (فانظر کیف کان عاقبة المکذبین) نظرات که
 رسول برین تکذیب ایدنلر عاقبتی نیجه اولدی امدی یا محمد: ندخی قوم کات منی تکذیب یلرینه اکثر اثباتی
 (واذ قال ابراهیم لایه وقومه انی برآء مما تعبدون) یا محمد ذکر ایت شول وقتی که ابراهیم علیه السلام بایاسته
 وقومه دیدیکه بن سزلک عبادتکزدن و معبود کردن برین (الا الذی فطرنی فانه سیدین) الامم بودم
 الله تعالی انک عبادتدن بری دکنم که اول بنی خلق ایتدی حالد و اولده اول بنی هدایت اوزره ثابت
 ایدیمردر که اول کلمه توحید در (وجعلها کلمه باقیه فی عقبه لعلهم يرجعون) ابراهیم علیه السلام
 ویا الله تعالی کلمه توحیدی ابراهیم نصکره ذر یتنده باقیه قلدی اولیه اولسه انلرده ایدل الله تعالی بی توحید
 ایدر و توحیده دعوت قیلر اولدی تا که انلردن اشرار ایدنلر توحید ایدنلر دعوتیلر شرکدن رجوع ایدر
 (بل تمتع هؤلاء وایاهم حتی یباهم الحق ورسول مبین) بلکه قریشدن محمد علیه السلام معاصر لرینی
 وایاهلر بی عمر و نعمته عتیم ایتدک اگایا غتر اوله شهنوا نه ام مال ایتدیلر حتی انلره قرآن و یاد دعوت توحید کلدی
 ویا محمد عزاله رسالتی ظاهر ویا حج ویا انلر توحیدی مبین رسول کلدی (ولما جاءهم الحق قالوا هذا سحر واما به
 کافرون) وقتا که انلره غفلتدن تنبیه ایدر قرآن کلدی دیدیلر که بوجور درزاکا کافر لر (وقالوا لولا نزل
 هذا لقهرنا علی وجه من القریبین عظیم) و دیدیلر که نوایدی اشیو قرآن شول مال و جاده عظیم مکدن
 ولیدین المغیره ویا طاعتدن عروقه سهوده نزول ایتش اولیدی زبراکه رسالت بر منصب عظیم در روجل
 عظیمه لاتی اولور بلدی که رسالت بر رتبه روحانیه در که فضائل و کالات قدسیه اید متحلی عظیم النفس کسه بی
 استدعا ایدر بوخسه زخارف دنیایه مزخرفی دکل (اهم یحسون رجوع ربک) ربک بدل شانه نک نه مقتدن
 اولان نبوت و رسالتی انلری قسعت ایدر ویا خود معانی رحمت انلر یتدیده میدر که رسالتی دیلد کلدی کسه بی
 ویرلر بلکه جمیع امور برین یتدیده در عبادتدن دیلد بکمر کسه بی رسالتی اختیاری ایدر (لکن قسما
 بینهم معیشتم فی الحیاة الدنیا) حیات دنیاده حلال ویا حرامدن معیشلر که رحمت صغادر یتدیده انی بر
 سمیت ایتدیز دنیاده اول انلر خاصه امور لر ایتکن تدبیری انلره تقوی رض ایتدیکه مژدن اندن عاجز لر در
 اوله اولسه رسالت امر نک تدبیری انلره قنندن حاصل اولور که اول رحمت کبری اولوب مراتب انسیه نک
 اعلامی اولد یقندن ماعدانلره تقوی رض اولمش اوله (ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات لیختص بعضهم بعضا
 بخیرا) بزدنیاده ناسک بعضی غذا و نقرله حر به ورقله بعض آخر فوقنده درجات متفاوته ایلر تفضیل ایتدک
 تا که حوایلرندن بعضی اتری استعماله یتدیده نلرند و تالف و نظام اوله و نکه عالم انتظام بوله بوخسه اول
 تفضیل غنیمت کالچون ویا فقیرلر تصانیحون دکل (ورحمت ربک خیر مما یجمعون) ربک الله تعالی انک رحمتی
 که نبوت و قیام ایدر انلر جمع ایتدیکه حطام دنیادن خیر لیدر (ولولان یكون الناس امة واحدة) اگر ناسک
 کایسی کفره رغبت ایتدی اولسه کفاری سعت و سهوده کورد کارنده (بلعلنا لمن یکر بالرحمن لیبوتهم مقفا
 من نفضه و معارج علیما یظہرون) الله تعالی به کافر اوللرک بیوتنه کوه شدن مقفل و نلر سطوحنه
 معود ایتچون کومشدن درجه لر قیلوردق (ولیبوتهم ابوابا و سررا علیما یتکثون) و یوتلر ایتچون کذلک
 کومشدن قبول و سر بر قیلوردق اول سر بر اوزره او فوره و او یوتلر (وزخرفا) ومع ذلك انلر ایتچون
 هرشدن زینت قیلوردق ویا اول اشیانله بعضی دخی انلردن قیلوردق (وان کل ذلك لامتاع الحیاة الدنیا)
 بومذ کورک کایسی دکل الاحیاء دنیا امتاعه در که بقایبی یوقدر (والآخرة عند ربک لامتنعین) بخت
 ایه و ربک جل شانه عندنده شرک و معاصیدن صفاتلر ایتچوندر امدی بودیلدر که عظیم اول کسه در که
 آخرتده عظیم اوله بوخسه دنیاده دکل اگر دیوزسه که سعتیم نیچون مسلمان ایتچون قلندی تا که ناس
 اسلامه رغبت ایده ردی * دیور که زبر اول آخرتده انلر ایتچون اوله جتی کراماته اضافله تمتع قیلدر
 ومع ذلك غالب حالد اول اگایا در آنده اولان افاندن ماعد که اندن از کسه تخلص ایدر (ومن یش
 عن ذکر الرحمن فیضله شیطانا فاوله قرین) برکسه که محسوساته فرط اشتغال و شهنوا نه ام ما کندن
 الله تعالی بی ذکر دن تعالی ویا اهراس ایده مقابندن خوف و نواب رجایا نیجه زبراکه شیطان ضم و تسلط

ایدرز که دنیاده اول شیطان اکافر یتدیزدن ابرازا کاضلاقی ترغیب ایدر ویا خود نایده ایتکینی برزخیره
 اوریلور (وانهم لیصدونهم عن السبیل ویحسبون انهم مهتدون) شیاطین انلری طریق هدادن منع
 ایدر ومع ذلك انلر کندیلر طریق مستقیم اوزرظن ایدر (حتی اذا جاءنا قال یا لیت بینی و بینک
 بعد المشرقین فبئس القرین) حتی چنانکه اول معرض شیاطین ایلر یوم قیامتده برن در کاهمه که شیطانیه
 دیه که نوایدی ایتکملر بی مشرق و مغرب اراسجه بعد اولیدی سن بیکانه مبوس صاحب وقرین اولور سن
 (ولن یففعکم الیوم اذ ظلمت انکم فی العذاب مسترکون) وانلره دیور که اشیو کونده مزه ندیم ویا اعتذار
 ویا غنیمت نفع ایدر دکلدر زبراکه سزدنیاده کندی که زکرم ایتدیکه زدی امدی سز شیطانکزلر عذابده مسترک لر سز
 تنکیم عذابک سبینه دنیاده مشترک ایدیکر (افانک تسبح الصم او تسمی العمی ومن کان فی ضلال
 مبین) یا محمد شول کسه که قلبی اصم اوله سن اگایا حق افهامه ویا حقندن تعالی ایده سن انی هدایت و اوله که
 علم الامم ظاهر الضلاله اولد یقندن اگایا عذاب واجب اوله سن انی ارشاده قادری اولور سن اشیو نده اشعار
 وارد که انلرک صم و عمالر یتدیده موجب ضلاله ظاهره یتکذری اوله (فاما نذین بنک فانهم من متفقون)
 اگر بزومک کفارنه عذابچی سکا کو سترمدین سنی قبض ایدر سه و زبرانلره سندن صکره دنیاده ویا آخرتده
 انتقام ایدر (انربک الذی وعدناهم فاناعلمهم مقتدرون) ویا خود انلره وعد ایتدیکه کمر عذابی
 سکا کو سترمک دیرسه و زبرانلری هلاک قادر زبره هیچ شی مانع اولر (فاستمسک بالذی اوحی الیک انک علی
 صراط مستقیم) امدی ایات و شرانعدن سکا و حی اولنان شی ایتدو موجبیلر عمل ایت که سن طریق
 مستقیمه سن (وانه لا کرک و اقومک و سوف تملون) اول قرآن سکا و قومک شرفدر زبراکه عرب ایتدی
 اوزره نازل اولور یوم قیامتده اول شرفک شکرندن ویا انک حقنه قیامدن سوال اولور و سز (واصل من
 ارسلنا من قبلک من رسلنا اجعلنا من دون الرحمن الهة یعبدون) یا محمد سندن اول بکن رسولر بزلک
 ام و علما یتدیزدن سوال ایتکه انلره هیچ بر رسول کلدیکه امتن الله تعالی غیری دعوت ایده اشیو نکه مراد
 انبیانک توحید اوزره اجاعی استهاد در و توحید ایتدعت دکل ایدیکه استدلالدر که اول انی استدعا ایتدیه
 مشرکین ایتچون تکذیب و معاد انلر یتدیده علت اوله (ولقد ارسلنا موسی باياتنا الی فرعون و ملائکة فقال انی
 رسول رب العالمین) بزمه وسای مجز انزل فرعون و قومک اشرافنه کوندروب اول انلره دیدیکه بن عالمک
 خالق رب تعالی سز رسولین (فما جاءهم باياتنا اذ اهاهم من ان یضحکون) موسی علیه السلام بزم مجز انزل
 انلره وارد یقنده انک حقیقتن تأمل ایتکمر زبراکا کولشدیلر (وما نرهم من آية الا هی اکبر من اختها)
 هر مجزه که بزانلره کومشدن الا اول اندن اول کو ستردیکه مزه و دن اعازده اکبر ایدی انلر ایه انک هیچ
 بری تصدیق ایتدیلر (فاخذناهم بالعذاب لعلهم يرجعون) اوله اولسه بزانلری ستن و طوفان و جراد
 مثلی عذابله مواخذ ایتدک تنکیم صوره اعرا فده ذکر اولندی بوجه اوزره کیم کفره نک رجوع لر
 رجاء اولنور (وقالوا یا ایها الساحر ادع لنا ربک بعامهم دعندک انسالهم تدون) وقتا که موسی علیه السلام
 انلره عذابله کلدی شدت شکیه و فرط حاسقنلرندن علم صغری امتعظام ایدوب دیدیلر که ای حاذق عالم کامل
 ویا اوله که محصرله بزمه غلبه ایتدی اوزر بزدن اشیو عذابی دفعیچون ربکه دعایت انک شول عهدله که اول سنک
 عندکده دراهندا ایدندن انکله عذابی کشف ایدر سن تا که برنی تصدیق و ربکی توحید ایدر (فلما کشفنا
 عنهم العذاب اذا هم یتکثون) وقتا که موسانک دعایله بزانلردن عذابی کشف ایتدک اول جینده عهد لرینی
 نقض ایتدیلر (ونادی فرعون فی قومه قال یا قوم ایسن لی ملک مصر و هذه الانام ایتجری من یمینی افلا تبصرون
 فرعون کندیسی ویا منادیسی قومی یتدیده ویا جمعلرند عذاب کشفند نصکره ایمانه کللری خوفله
 دیدیکه باقوم مصرک ملوکتی بنم دکلیدر کورم میسر که نیک نمر لیکه اول نمر ملک و نمر طولون و نمر قیس
 و نمر میاطدر قصرم التندن ویا اوکدن باغریه و بوسه شانلر به جاری اولور ویا اوله اولسه بنم عظمتی و موسی
 اوزره فضل کوروب یلک (ام انا خیر من هذا الذی هو مبین و لایکاد یبین) اشیو ملک و بسطة الیه بن
 خیر لویم اشیو ندن یعنی موسانکه مهانه قاتله موصوف اولد یغیچون زیاسته امتعدادی اولر ولسانده الله
 اولد یقندن کلامی افصاح ایده باز امدی بوخصلله اول ریاسته و سیادت نیجه صالح اولور که ناس اگایا

ایده را (فلوالتی علیه اسوره من ذهب) اول دعوا سنده صادق اوانه ربی عندنن انما قاله ملائک
 الفلواتنور دیکه اول التونن سوار لر دوزیرا که انلر بر جلی سیاده اختیاریه لبلکر بنه التونن سوار لر
 و بنیته التونن طوق ککیر لر دی اول انلر سیاده علامت اولوردی (اوجامعه الملائکه مقترین)
 و بانکه یله ملائکه مقرونین اولدی بنی حاله کلوبا کاجانت و نبوت دعوا سنده انی تصدیق ایدلردی
 (فاسخف قوم فاطعوهم کافوا فاسقین) فرعون کندوبه مطاوعن سر عله قومندن طلب و یا اول
 انلر عقلین استخفاف ایدوب وانلر دخی اکاطاعت ایدیلر و نفع عملده انلر الله تعالی و رسولنه عصیان
 ایدیلر (فلما استوفوا انتقامهم فاغرقناهم اجمعین) وقتا که فرعون و قوی عناد و عصیانده افراطله بری
 اغصاب ایدیلر انلر دن انتقام ایدوب جیعنی دریا به اغراقله هلاک ایدلر (فلما علمناهم سلفا و مثلالا حرن)
 وانلر مکره کن کفارده قدره قلده که انلر عقابی مثلنه استحقاقده انلر اقتدا ایدلر و قصه عجبیه اولوب
 امثال کبی سولنلر (ولما ضرب ابن مریم مثلاً اذا قومك منه بعدون) وقتا که عیسی بن مریم مثل ضرب
 اولندی قومک کفاری اکا سوند بر قصه سی اولدر که سوره انبیاده مشر کینه (انکم و مانعبدون من دون الله
 حصص جهنم) سزوالله تعالیدن غیری معبودلر ککیر جهنم و قودیدر دینلدی و ابن الزبیری دیدیکه راضی
 اولد که الهه من عیسی و عز بر ملائکه ایلله اولدیرا که انلر دخی الله تعالیدن غیری عبادت اولمشلردر
 اولدیا و اسه کفار مکه اکا سوندیلر و استهزاء طریق اوزره اکا کولشدیلر و انکه محمد علیه السلامی ملزم
 اولدی نلن ایدیلر (وقالوا الکتمنا خیرام هو) و محمد علیه السلامه دیدیلر که عندکده بزم الهه من می
 خیر لیدر یو خبه عیسای چون عیسی نازده اولور الهه من دخی انکه یله انده اولسونلر و یا خود الهه من
 اولان ملائکه می خیر لیدر یو خبه عیسای چون عیسی عبادت اولوب ابن الله اولدی جائز اولدی بزم
 الهه من اکا اولیدر و یا خود الهه من می خیر لیدر یو خبه محمدی اول خیری ایدلر اکا عبادت ایدوب
 الهه منی ترک ایدلر (ما شر بولک الاجدلا) اشومنی سکا ضرب ایدلر دکل الاجدل و خصوصت
 ایچوندر یو خبه حتی باطلدن تمیز ایچون دکل (بل هم قوم خصمون) بلکه انلر قومده که خصوصتده
 شیدلر و در اولری بل جادر (ان هوالاعبد انعمنا علیه) عیسی دکل الابر عبد می بودر که ترا کتبوت
 انعام ایدلر (وجعلناه من لابنی اسرائیل) وانی بنی اسرائیل عبرت و دلیل قلده که باباسن انسان ایچادنه
 الله تعالینک قادر ایدیکه انی مثل ایدلر (ولنشاء جعلنا منکم ملائکه فی الارض یخاقون) یا رجال اگر
 دیله و زمردن ملائکه اولد کتور و درلر و یا زمردن بدل ملائکه کتور و درلر که بر یوزنده سزه خلف اولدردی
 یعنی عیسانک حالی اگر چه عیبیه در لکن الله تعالی اندن اعجب شیده قادر و در و ملائکه سزک کبی ذوات محکمه
 اولدی بنی حنیندن تولیده خاق و انعی محمل اولور ایدلر اعله خلق اولغنی جائز اولدی بنی کبی اولده اولده
 انلر ایچون الوهیته استحقاق و الله تعالی به اتسلب قندن حاصل اولور (وانه لعلم الساعة) و عیسانک
 حدودی و یا زولی اشراط ساعتندر که انکه ساعتک قر بی یلنور و یا خود انک موتانی احیای الله تعالی بنین
 بعنه قادر ایدیکه دلیل اولور حدیده کلدیکه عیسی علیه السلام ارض مقدسه ده آفتق نام دیور و ندیه
 اوزره زول ایدر انده حربه اولوب انکه دجالی قتل ایدر بعده ناس صباح نمازنده ایکن بیت المقدسه کور امام
 تاخر ایدوب عیسی علیه السلام تقدم ایدر و شرع محمدی اوزره انلر نمازده امامت ایدوب قیلور بعده خنازیری
 قتل و صلیبی کسر و یه و کینه لر یو خرب ایدر و نصارتک اسلامه کلینلر بن اولدر (فلا تممن بها واتهون
 هذا صراط مستقیم) امدی ساعتده شک ایتمک و بزم سزلی اکا دعوت ایدیکم هدی و یا شرع و یا رسولله
 اتباع ایدلر که اول صراط مستقیم را کسلول ایدن مقصوده ابر (ولا یصدکم الشیطان انه لکم عدو مبین)
 شیطان سزلی اکا ملوکدن منع ایچسون اول سزه عداوتی ظاهر عدودر (والا جاء عیسی بالبینات قال
 فلیحکم بال حکمه و لایین لکم بهض الذی یختلفون فیه فاتوا الله واطیعون) وقتا که عیسی علیه السلام
 معجزات و یا آیات انجیل و یا شر یقله کلدی دیدیکه یا قوم بن سزه انجیل و یا شر یقله کلدن تا که امر دینده
 اختلاف ایدلر شیک بعضی سزه یان ایدم امدی الله تعالیدن سزه تبلیغ ایدیکم شیده اندن قور قور
 بکا اطاعت ایدلر (ان الله هودی برکم فاعبدوه هذا صراط مستقیم) الله تعالی بنم و سزک جیمه سزک

ریدرانی توحید ایدوب اکا عبادت ایدلر که اول صراط مستقیمدر (فاختلف الأحزاب من بينهم)
 عیسانک شول انلر نبوتله بعث اولندی نصاری بیندن جماعت متفرقه کنه سطور به و ده قویه و ملکانه در
 انک امر نده اختلاف ایدیلر تمکیم سوره مریمه کدی و یا خود یهودله نصاری بیندکه یهودانی ولد زنادر
 نصاری ایدلر ابن الله و دیدیلر (قویل للذین ظلموا من عذاب یوم الیم) یوم قیامتک عذاب الیمندن ذیل
 اول کسه لر که عیسی امر نده اقترا ایلر نفسلر بنه ظلم ایدیلر (هل یظرون الا الساعة ان نأتیم بغتة وهم
 لایشعرون) کافر لک انتظار دکل الا یوم قیامتده در که اکا انک ایدلر امور دنیا به اشتغال لرندن غافلین
 اولدقلری بباله فحان اول انلر کاور (الاخلاء یومئذ بعضهم لبعض عدوا الا المتقین) یوم قیامتده اصد قاه سوه
 بری برلرینه عدودر صید صداقلری مسبب عذاب اولدیغیچون الا متقیرلر بری برلرینه صداقلری فی الله
 اولدیغیچون ایدلر اباد باقیه در (باعتدا لا خوف علیکم الیوم و لانتن تحزون) الله تعالی مقبلره دیه که
 یا بنم خواص عبادم اشبو کونده سزه عذابدن خوف یوقدر و دیناده ایشلدیککیر ذوبکیر مفعودرر اکا حزن
 چکمیه سز (الذین آمنوا باياتنا و کافوا مسلمین) که انلر بزم ایدلر یزی تصدیق ایدوب طاعتزده مخلص ایدیلر
 (ادخلوا الجنة انتم و ازواجکم تحبون) امدی سز و اهل ایدلر اولان خاقونلر یکر جنته کیرلر یوزلر یکرده
 انار و روظاهر و یا حسن هیئتله مزین و یا اکرام بلیقله کرم اولدیغکیر حالده (یطاف علیهم بصعاف من ذهب
 و اکواب) انلر انده التونن قصه درده طامله و عروه سزانا لده سز ایل طواف اولورلر (وفی ما انشئتم به
 الانفس و نالذ الاعین و انتم فیما خالدون) و اول جنتده نفسلرک استقامت و کوزلر مشاهد سبله التذات ایدیلر ککیر
 اشیاء و ارمع ذلک سز انده نعیتمه دائم سز و هر تعیکه زائل اوله اول کافه حفظ و خوف زوالی موجب و نافی
 حالده تحسیری مستعقبر (و تلک الجنة الی اوردوها بما کنتن تعملون) اشبو جنت سزه دیناده کی اعمال
 حسنه کز سبیلله ملکه کز اذخال اولندی میرانک وارث ملکنه دخولی کبی (لکم فیها فاکه کثیره منها
 تا کون) سز یچون جنتده فاکه کثیره وارد ایدیلر ککیر و قنده اندن اکل ایدر سز (ان الجریمین فی عذاب
 جهنم خالدون) کافر لکه اجر امده کاملدر و جهنم عذابده دائمدر (لا یفرعنهم و هم فیه یسلسون)
 طرفه عین دکا و زمان انلر دن عذاب تحقیق اولغز و مع ذلک انلر انده عذابدن نجاته ایدلردر (وما ظلمناهم
 ولکن کانوا هم الظالمین) بزانلر ذنبسز عذابله ظلم ایتمز باکه انلر کندیلر ایماندن استکبارله ظلم ایدیلر
 (بناد و یا مالک لیقض علی ساریک قال انکم ما کتون) اهل نار شدت عذابلرندن خازن جهنم اولان مالک
 دیلر که رب تعالیدن بزم ایچون دیلر کل بزی امانه ایلر تضایده مالک انلر قرقیل و یا یلک ییلدن صکره جوابده
 سز عذابده دائم سز دیه (لقد خینتم بالحق ولکن اکثرکم للحق کارهون) الله تعالی قبلندن انلر دیلر که
 بزم سزه دیناده رسوللر عیسی علیه قرآن و توحید ایدلر دکل سزک اکثر بکیر ایدلر اکا تبعاده اتعاب نفس و اذای
 جوارح ایدلر یغندن اندن کراحت ایدیلر (ام ابرموا امر افانامرمون) مشر کون دخی حتی تکذیب و رده
 بر امر احکام ایدیلر سزه بزدخی انلر مجازاتده امر عیز احکام ایدرر اشبونده اشعار وارد و که بو حاکم لری
 کراحتلرندن عذابلری اسوه اوله (ام یحسبون انالذ مع سرهم و یخویم بی و رسلنا لندیم یکنیون) یو خسه
 ظن ایدلر میکه قبلر بنه خطور ایدن شی و تساجیلر بنی ایشتمیه و زبلی بزانلر ایشیدر و مع ذلک حفظه من
 انلر ملازمین اولوب امرار و علانلر بن یازلر (قل ان کان للرحمن ولد فانا اول العابدین) یا محمد انلر
 دیلر که الله تعالینک فرضا و لدی اولسه سز دن اول کابن عبادت ایدردم و بوندن لازم کز که انک و لدی
 اولوب اکا عبادت صحیح اوله محال کاهی محالی مستلزم اولور باکه انکه مر ادا بلغ و جوه اوزره ایکسی دخی
 نفیدر (سبحان رب السموات و الارض رب العرش عما یصفون) الله تعالی که سموات و ارض و عرشک
 ریدر مشر کینک انی و لدایله و صفندن سزه اولدی زیراکه بواجسام عظام اصول ذات استرار اولدیغیچون
 سائر اجسام انک مثلنی تولیده و صفندن اول تبری ایدیکم انک مبدع و خالق تبریستنه ظنکندر (فذرهم
 یخوضوا و یلعبوا حتی یلاقوا یومهم الذی یوعدون) امدی انلر ترک ایتکه باطللر بنه اشتغال و دنیا لیلر
 اعب ایتسونلر تا که وعد اولدقلری یوم قیامتده ملاقی اوله لروایه دلالت ایدر که انلر اول قوی جهل و اتباع
 هوای اوله و اول انلر قلوبی اوزره طبع اولوب اخرتده معذب اوللر (وهو الذی فی السماء و فی الارض

اله وهو الحكيم العليم) که اول سجاده وارضه عبادت او را بفرموده و بگویند که خدایم
 (و تبارک الذی له ملک السموات والارض وما بینهما) اول الله تعالی مشرکینک مقالات باطله سندن تعاطف
 و تعالی ایندی که سموات وارضه وایکسی بیند که مخلوقاتش ملک است (و عنده علم الساعة) قیامت
 قائم اوله حق مساعت علی انک عندند در (والیه ترجعون) که خلق انده کار جوید لیدر (ولایک
 الذین یذنبون من دونه الشفاعه الا من شهد بالحق وهم یعلمون) مشرکونک الله تعالی غیری معبود یک
 انری کند یلایچون عند الله شفعا زعم ایدر لیکه اول ملائکه وعبسی و عزیر در شفاعته قادر اولر لیکر شول
 کسسه لایچونکه الله تعالی انک وحدانیت شهادت ایدر بصیرت و اخلاص له حقیقت یلور اولد قلمی حاده
 (ولئن اناهم من خلقهم لیقولن الله فانی یؤفکون) اگر من اول عابد لره و کرلم معبود لر معزی کیم خلق
 ایستی دیوسوال ایسن الله تعالی خلق ایستی دیو اعتراف ایدر لری انک فرط ظهور زدن انده انله مبارک
 معذرا اولور دی اوله اوله انک عبادتدن غیرک عبادتیه نیجه منصرف اولور (وقیه یارب ان هولاء قوم
 لایؤمنون فاصفهم عنهم وقل سلام فسوف یعلمون) محمد علیه السلام قومندن شکایتله اولان شول قولی
 حقیقونکه یارب ایشونلر قومدر که ایمانه کز لا اوله اوله انله انردن اعراض ایدوب شمر لردن تسلیم ایچون انله
 سلامت را بیکه انر عنقریب عقیلین بلیسر لرد

سورة الاخلاص وهی تسع وخمسون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(رحم والکتاب المبین) یا محمد حق و قیوم حقیقون و حق و باطل یعنی فارق قرآن حقیقون (انا انزلناه
 فی لیله مبارکه) بر اول قرآنی لیله قدرده و یالیه بر آنده جله لوح محفوظدن سجاده ایمانه انزال ایدر بعدد یکری
 یل و یا اکثر زمانده متفرقا محمد علیه السلامه انزال اولندی امدی اول لیله نیک برکتی آنکچوندر زراکه
 قرآنک نزولی منافع دینه و دنیوی به سید و یا اول لیله ده ملائکه و رحمت نزولی و دعوتک اجابتی و نعم قسمتی
 واقضیه نک فصلی اولد یغیچوندر (انا کاندرین) اول قرآنله بر کفاری انذار ایدر (فیها یفرق کل
 امر حکیم) اول لیلده سه آیه دن اول لیله به دکن لوح محفوظده وقوع علیه محکوم خبر و شر و اجل و رزق
 و سایر امور کاتنه اندن استفساخ اولوب هر امرک کتابی اوزرینه مؤکک ملائکه به تسلیم اولنور
 (امر امن عندنا) هر امر حکمت مقتضایه بزم عندن حاصل اولد یعنی حاده (انا کانرسلین)
 بر خلقه رسولر و یا خود اول لیلده ملائکه کوندر (رحمة من ربک) ربک جل شانده دن مؤمنلره رحمت
 اولد یعنی حاده (انه هو السميع العليم) که اول عبادک اقوالی ایشیدر و احوالی یلور * دینلر دیکه نفعه
 اوزاق میکاتیه و نفعه حروب و زلازل و کسوف و خسوف و مواقع جبرائیل علیه السلامه و نفعه
 مصائب عزرائیل علیه السلامه و نفعه اعمال عباد و یا صاحبی امر اخیله و یا یلور علیهم الصلاة والسلام
 (رب السموات والارض وما بینهما ان کنتم موقنین) که اول سموات وارض و ما بینهما انک ربیدر کرانله
 تعالی انک وحدانیت موقند ایدر (لا اله الا هو یحیی و یمیت ربکم ورب آبائکم الاولین) که اندن غیری
 معبود بالحق یوقدر خلقی در کور و راجلری انقضاستده اولدر که اول منزل و یا اولیکر لخلق و رازقیدر
 بل هم فی شک یلعجون بلکه انلر قرآن و قیام ماعتدن شکده اولوب سنی استهزاء ایدر (فارتقب یوم تأتی
 السماء بدخان مبین) مشرکین ایچون منظر اولد شول کونه کیم عمار دخانه که * دینلر دیکه انکله مراد
 یوم شدت مجاعه در که جامع ضعف بصرندن انکله عمار بیننده دخانه هیئتده کور و یا خود خط بیننده دخت
 عمار و کثرت عباددن عمار منظر اولور و یا خود عرب شمر لره دن دین و سیمه ایدر و یا خود انراط ساعتدن
 معذره دخانه * روایت اولندیکه پیغمبر صلی الله علیه و سلم دیدیکه قیامت اول علامتی دخانه و نزول
 عبادر و فرعون ایندن نارخ و جیدر نامی محشره موق ایدر * دینلر دیکه یارب رسول الله اول دخانه شیدر
 پیغمبر عز علیه السلام و یا بنی اوقیوب دیدیکه اول دخانه مشرق و مغرب اواسن طولدر و رب فرق کون کشت
 لیدر مؤمنه اندن زکام هیئتده ایدر و کافر سکران کبی اولوب دخانه خضر لردن و قولقردن و درندن حقه
 زلزلدر مرادیم قیامت اولد دخانه ایمنه تعالی شول اوله (بعثی اساس هذا عذاب النیر) اول دخانه

نامی احاطه ایدوب دیکه که ایشو عذاب ایدر (ربنا انک عذبتنا العذاب انما مؤمنون) یا رب یزدن
 یوه دانی کشف ایشو که ایمانه کله وز (انی لهم الذکر و قد جاءهم رسول مبین) ایشو حالته تذکرانله
 قندن حاصل اولور جالبو که انله رسول محمد علیه السلام کادیکه تذکر ایجابده آیات و معجزاتدن دخانه
 اعظم شئی تبیین ایستی (ثم قولوا عنه و قالوا لم یجئون) انرا بیه اندن اعراض ایدوب دیدیکه اول
 قرآنی معذر چنیر و بسار نام غلام اجمعی اتی تعالیم ایدوب در و یا اول مجنوندر قولش اعتبار یوقدر
 انا کشفوا العذاب قلیلا انکم عاندون) یا اهل مکه بر سر دن عذابی کشف قلیل و یا زمان قلیل کشف
 ایدر که اول بقیه اعمار لنده در و یا یوم بدره دکر در مزایسه اول کشف عقبنده ایت ایجابیه شمر کز
 عودت ایدر مزایا پیغمبر صلی الله علیه و سلم دعا سینه قریشدن خط دفع اولد یعنی عقبنده کفر لره
 عودت ایدوب یوم بدره انتقام اولد ایدر و اگر دخانه اشراط ماعتدن اولان شئی مراد اولور سه اول دخانه
 کادیکنده کفار عابیه مشغول اولوب الله تعالی اتی انلردن قرق کوندر نصکره کشف ایدوب انک عقبنده انلر
 ینه کفره عودت ایدر (یوم یطش البطحه الکبری انما متعدهون) ذکر ایت شول کونیکه اول یوم بدره
 و یا یوم قیامتدر بطشه کبرای مشرکینه باطشه قیلور و یا بلائیکه انله بطشه تمجیل ایدر که اول صواتله
 تا اولر امدی اولد و نده بر انلردن انتقام ایدر (وقه قننا قبلهم قوم فرعون و جاءهم رسول کریم)
 قریشدن اول فرعون قوم بر نامها و کثرت امواله ایمانه ایدر و انله بر رسول کادیکه اول موسی علیه
 السلامدر الله تعالی عندنده و یا مؤمنلره و یا بنفنده کریمدر (ان ادوا الی عباد الله انی لکم رسول امین)
 دیدیکه الله تعالی انک اهل ایمان قوللرین بکله کوندر کل و یا خود یا عباد الله ایمان و قبول دعوتدن حق الهی
 بکا ادا ایدر که بن سز الله تعالی دن رسول و وحینه امین مدقه معجزات دلالت ایدر یکچون (وان لا تعجلوا
 علی الله انی آتیکم سلطان مبین) والله تعالی و حینه و رسوله استهزاء تکرار ایچون که بن سزید و عصا
 مثلی برهان واضحله کایش (وانی عذبت ربی و ربکم ان ترجون) و بن الله تعالی به التجا و توکل ایشو که
 بنی ضرب و یا شمله اذاه و یا طاش ایدر قتل ایدر (وان لم تؤمنوا لی فاعترضون) و اگر بنی تصدیق ایچون سکر
 بنی حالمه توکل بکاخیر بکاخیر سز
 ایمانه کادیکه موسی علیه السلام انله بد دعا ایدوب یارب ایشونلر بر قوم مشرکینه بکا اطاعت ایچون
 دیدی (فامر به بادی لیلانکم متبعون) الله تعالی موسایه دیدیکه چون حال دیدیکه متوال اوزره
 در عبادم و یا امر ایلله کجه ممدن حقیقوب کتکه فرعون و جنودی سز لکه حقه دیکری بلد کوندره اردکره
 دوشوب کیدر (واترک الجبر و هو انهم چند مغرورون) و بحری قوم که بکادیکه کفره دینی اوزره اتی
 ساکن و یا طریق یاسن ایقوغل یوخسه اول ملائمت اولسون ایچون تکرار عمار کاه اوزره غل ز برافرعون
 و جنودی اکا کیروب غرق اولد ایدر (کم تر کوان من جنات و عیون و زروع و مقام کریم و نعمة کانوا فیها
 فاکهین) چون فرعون و جنودی اول بحر غرق اولد یلر مصرده یوشا لره و نهر لره کینلر و محافل مزینه
 و منازل حمینه دن اشیاء کثیره الیقودیلر و نعمة دیکه انده متعده ایدر (کذلک وادناها قوما اخرین)
 انلری ذکر اولان اموال و نعمة دن اخراجز کبی براتی بنوا سرائیل و یا انلر غیری قومه اراث ایدر که ز برایشو
 امر ایلر اندن صکره مصره عودت ایدر (فما یکت علیهم السماء والارض) عمار وارض انلر هلاکینه
 اکثر ایتدی وجود لره اعتقاد ایدر کبی * زرا که مؤمنلر موتیه فرق صباح عمار وارض و مصلای
 و محل عبادتی و مسجد علی و مسجد رزق بکاء ایدر (وما کانوا یستظرون) انله عذاب کادیکنده وقت آخره
 امسال اولد ایدر (ولقد یحیی بنی اسرائیل من العذاب الممیزین من فرعون انه کان علیهم من المشریین) بنو
 اسرائیل بر عذاب شدید و یا عذاب هواندن قورتر دیکه اول انلر انسانی قتل ایدر دی عذاب فرعون دیکه
 اول تکرار ایدوب عتو و مشر ازنده اسراف ایدر لردن ایدی (ولقد اخترناهم علی علم علی العالمین) بر بنو اسرائیل
 زمانه انک عالمی اوزره اختیار ایدر بعض احواله انلر کا احق ایدر کبی یلر دیکه زنده کز انلردن
 چوق ایشو کتوردن (واتیناهم من الايات ما فیها بلاهین) و برانله فانی بحر و قنایل نعیام و انزال
 من و سلوی مثلی ایتدن و بر دیکه انده نعمة جابه و یا اختیار ظاهر ایدی (ان هولاء لیسولون ان هی

الامونتنا الاولی و ما نحن بنشرین وقتما که مکمل کفارتنه سز امانه اولنور و بعده حساب و جزاء ایچون
 احیاء اولور سز موته مقدمه که در نصکره احیاء اولند یعنی کز بی بیدار کده دیدیلر که موته دکل الاموته اولادر که
 تقدم ایدر یوخسه اول موته در نصکره حیات یوقدر و بزم و غز در نصکره بعث اولغز (فاستوا بابا نشان کنتم
 صادقین) اگر موند نصکره بعث اولنور دیوقلکر زده صادق اولان اباغز دیردلر (اهم خیر
 ام قوم مع والذین من قبلهم اهل الکتاب هم کانوا حرجین) قورده سنده که کفار مکی اشد در یوخسه قوم بهی
 وانلردن اول یکن عاد و قودمئیل کفار می امدی بر قوم تبعی و کرک انلردن اول یکن کفار می هلاک ایتدیلر
 بر اکه انلر قوم عاصین و کافرین ایدیلر و بیدیلر که تبع مؤمن ایدی اما که قومی کفار ایدیلر اول اجدن الله
 تعالی اتلری ذم ایدوب تبعی ذم ایتدی پیغمبر عزری علی الله علیه و سلمدن مر ویدر دیکه بلزمکه تبع پیغمبر میدی
 و باد کلمیدی عائشه رضی الله عنهادیر دیکه تبعی سب ایچکر که اول بر و جل صالحدر (وما خلقنا السموات
 والارض وما بینهما الا عین) سموات و ارضی و ایکس پیغمبر مکی کاشانی بر اهب ایدر اولادینی سالد خلق
 ایتدیلر بلکه مصالح دینه و دنیا به ایچون خلق ایچیشدر که عباد میزانکه وحدانیتزه استدلال ایدر و انده کی
 مسافع و مر اقله ضروره و مر اقلین دفع ایدر (ما خلقناهما الا بالحق و لکن اکثرهم لا یعلمون) بلکه اول
 ایکس سب حقه خلق ایتدیلر که ایمان و طاعت و یاعت و عزایه اول دلیل اوله لکن خلقک اکثری قلت
 نظر نلر انی بلزلر (ان یوم الفصل میقامهم اجمعین) یوم قیامت انلر چیغنه میقاند که انده حق باطلدن
 و حق مبطلدن جزائه فصل اولنور و یا خود کشتی اقرار با و احیاء سندن ابر یاور (یوم لا یغنی عن مولی عن مولی
 شیاً و لا هم ینصرون) که اولکونده هیچ بر ولی قربات و یاغیر بدر و اینسه شفاعت و بادفع عذابدن هیچ بریشی
 نفع ایچر و نازل اولان عذابدن منع اولغز (الامن رحم الله انه هو العزیز الرحیم) مکر که الله تعالی نیک
 رحمت ایتدی کی مؤمنلردن اوله امدی اول وصفه او کسه ایچون شفاعت ایدیلر و شفاعت قبول اولور زیرا که الله
 تعالی عزیز در تهمین اراده ایتدی که نصرت اولغز و حیدر رحمت اراده ایتدی کی کسه دن رحمتی منع اولغز
 (ان شجرة الزقوم طعام الاثیم) شجرة زقوم که سورة صافانده ذکر اولمشدر کثیر الاثم کسه لک نادره
 طعاسیدر (کامل یغلی فی البطون کفلی الحیم) صفر مذاب و بادودی زیت کی بطونده حیمک غلیانی
 کبی غلیان ایدر (خزوه فاعتلوه الی سوا الحیم) اندن زبانه به دیور که انی اخذ ایدوب جهنمک اور تاسنه
 سور یکز (ثم صواب فوق رأسه من عذاب الحیم) بعده انک باشنه عذاب حیمدن دوککز (ذوق انک انت
 العزیز الکرم) بعده زبانه کا استر ز آوچه می اوزره دیر که اشب و عذابی ذوق اینک ز برامن دیشاده
 زعمکه قومک قنده عزیز کریم ایدلر روایت اولندیکه ابو جهل دیر دیکه بن بو وادینک اعز و اکرمین
 زبانه دخی کا اول قوی استخفاف و توبیح طریق اوزره دیر (ان هذا ما کنتم به تمترن) اشبوشول
 عذابدر که اتم حقیقتنده سز دیناده شک ایدر دیکز (ان المتقین فی مقام امین) شرک و معاصیدن صفنانلر
 اخر تده بر موضع افانده در که صاحبی آت و انتقادن امیندر (فی جنات و عیمون) ما کل و مشارب
 استلذاذ اولنور بو ستانلرده و یکارلرده در (یلعبون من سندس و استبرق متعابین) که انلر حریرلر و رفیق
 و غلیظندون لبس ایدر لر مریرلر انلر یله دور ایدر اولاد بیچون بری برلرینه فارشوا و نورلر (کذلک
 نر و جنهم بحور عین) ذکر اولسان کرمانله انلر اکرام ایتدیکه ز کی حور عینی انلر مقربین ایتدیکه دخی
 اکرام ایدر (یلعبون فیها بکلی فاکهة آمنین) انلر جتنده فوا که دن اشتها ایتدیکه شینک احضاری
 طلب و امر ایدر یوخسه اندن بریشله تخصیص ایچر لاقطاع و مضرتدن و یا موت و غنا و فدن آمین
 اولد قری سالد (لا یذوقون فیها الموت الا اموتة الاولی) انلر انده موی ذوق ایچر لموته اولیدن غیریکه
 انی دیشاده و صکرده ذوق ایتدیلر دی (ووفهم عذاب الحیم) والله تعالی انلردن عذاب بیجی صرف ایدر
 (فصلامن ربنا) اشبوز کر اولسان کرمانلر جمعی الله تعالی دن انلر عطاء و فضل و جهی اوزره اولد یعنی
 سالد (ذلک هو الفوز العظیم) اشبوزد کر و انلر فوز عظیمدر که مکاره دن قور نیلوب مطالبه ابریشورلر
 (فاغما یسرناه باسانک لعالم یتذکرون) بر سکاقرانی کندی لسانکده انزل الله اسان ایتدیلر که من انی قوم که
 فرات ایتدیلر که دفع ایدوب انکه متعظ اولر (فارتقب انهم مرتقبون) اگر انلر انکه متعظ اولر سز

اوزرینه حلول ایدر عذابله ینه منتظر اولغل که انلر سنک موتوکه و یاد ائره - موتوکه منتظر لدر پیغمبر صلی
الله علیه وسلم ایدر برکسنه که کجه ده سورة دخانی اوقیه صباحه دکن یتس یلک ملک انکچون استغفار ایده
ینه پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایدر برکسنه کیم چه کجه سنده سورة دخانی اوقیه جمع کاهلری مقفور
اولدنی حالده صباحه ایشور

سورة الجاثية وهي سبع وثلاثون آية مكية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(حم تنزيل الكتاب من الله العزيز الحكيم) یا محمد رحم حقیمون اشجو قرآنک سکا تنزیلی اول الله تعالی نذر که عزت و حکمته موصوفه (ان فی السموات والارض لآیات للمؤمنین) حیوانات و ارضی خلقنده و اکسند اولان اصناف مخلوقاته الله تعالی نذر که وحیاته و کمال قدرته مؤمنرا یحیون علاوه تبار و در (وفی خلقکم وما یبیت من دابة آیات لقوم یوقنون) و سز خلقه کزده حالدن حاله نحو پاکزده و دو باب مختلفه نکر بر یوزینه انتشارنده بنه و قرن قومه علامتو واردر (واختلاف الال و الثمار) کجه و کوندز که بری کیدوب بری کلسنده برینک سوادى و برینک سیاضنده (وما نزل الله من السماء من رزق فأحیی به الارض بعد موتها) والله تعالی نذر که همان یغمو و ایدوب انکله ارضی یسند تصکره انواع نباته احیاسنده (و نصریف الراح) و بر یحذر که بعضی رحمت و بعضی عذاب اولسند و جهات مختلفه دن هوبنده (آیات لقوم یعقلون) علامتو واردر شول قوم ایچونکه الله تعالی نذر که وحیاته و قدرتن تفهیم ایدوب انی تصدیق و امرنه اطاعت قصد ایدر (تلك آیات الله تنلوها علیکم بالحق) اشجو ایدر الله تعالی نذر که وحیاته دلائل در که حق متلبه اولد یغنی حاله بزانی سکا تلاوت ایدر (فبأی حدیث بعد الله وایانه یؤمنون) الله تعالی نذر که حدیثی قرآن و آیات مذکور سندن تصکره قفنی حدیث و آیاته تصدیق ایدر (و بیل اسکل افاک انیم) و بیل هر کذاب و کثیر الاثام که به اولسون (بسم آیات الله تنلی علیه ثم بصر مستکبرا کان لم یسمهافتمره بعذاب الیم) که اول اکان تلاوت اولسان ایانی ایشمدیکند تصکره انی ایشمد که ای کایماندن استکبار ایدر اولد یغنی حاله کفری اوزره اقامته امر ایدر ایدر امدی اول و صغلو که به عذاب و جمیعله تشریبات (واذ علم من آیاتنا شیاً اتخذها هزواً) بخان اکایند یزدن بر شتی ایز شوب انی آیدر یزدن ایدر یکنی بلد یکنده انک کللی استهزیه مبادرت ایدر یوخسه الحق ایشمد یکنی استهزایه ایدر اقتضار ایتز (اولئک لهم عذاب مهین) امدی اول و صغلو که لره آخرتده اهانت و انور عذاب واردر (من ورائهم جهنم) نار جهنم ایسه اوکرتده دروز بر اکامت و جهلرد و یا آردلرند دروز بر اکه اجالارندن کمره در (ولا یغنی عنهم ما کسبوا شیاً و لا ما اتخذوا من دون الله اولیاء) و اموال و اولاددن کسب ایتد کفری والله تعالی بدن غیری اولیاء اتخذا ایتد کفری عذاب اللهدن هیچ بر شتی آتدردن دفع ایتز (و لهم عذاب عظیم) ومع ذلك آخرتده آنره تحمل ایدر مد کفری عذاب عظیم واردر (عده اهدی) اشجو قرآن سبب هدایتدر (والذین کفروا بآیات ربهم لهم عذاب من رجز الیم) شونکر که رب تعالی نذر که آیاتی قرآن کافر اولد ایلر انرا یحیون آخرتده اشد عذاب و جمیعدن عذاب واردر (الله الذی یخزلکم البحر) الله تعالی سزه بحر ی تسخیر ایتدی املس السطح قلقله و اکانتخل ایدن شیئی فوقته کنور و جوقته غوصه امکان و بر ایتد که (البحر یفلق فیها صوره) تا که الله تعالی نذر که تسخیر یه انک فوقنده سزا کارا کب ایکن یوریه (ولیتبعوا من غطله) و تا که الله تعالی نذر که فضلندن تجارت و غوص و صید و غیر یه طاب ایدر من (و اعلمکم تسکرون) و یونعمتله شکر ایدر سز (و یخزلکم ما فی السموات و ما فی الارض جمیعاً منه) و سموات و ارضده کی ایشانک جمیعنی آتدن سزه رحمت اولد یغنی حاله صلاح و منفعتکرا یحیون سزه تسخیر ایتدی (ان فی ذلک لآیات لقوم یعقلون) اشجو مذکورده الله تعالی نذر که وحیاته و قدرته علامتو واردر شول قوم ایچونکه انک صاعقنده تفکر ایدر (قل للذین آمنوا یقفروا الذین لایرجون ایام الله لیجزی قوما بما کانوا یکسبون) یا محمد مؤمنله دیکل که عفو و صفح ایتد و نلر شول که لره که الله تعالی نذر که اعدائنه اولان و قاتلی توقع ایتز و یا خود شول ابایی نامل ایتز که الله تعالی انی مؤمنله نصر و ثواب ایچون توقیت ایدر و بر تا که الله تعالی مؤمنله و کافرله

دیناره کسب ایندکری خیر و شرک جز آن اید اید که ایضا و ایضا (من عمل صالحا ظننه ومن اساء فعلم بان الله یبصر) برکته که عمل صالح اید و بانی کند و به در و او آنکه عمل سیئه اید و بانی کند و به در بعد جی عکس رب تعالی به رجوع اید و من از اعمال آنک که جز آن اید (و الله اعلم بنی اسرائیل) کتاب و الحکم و النبوة بنو اسرائیل به زور و حاکم نظریه و عملیه و با فصل خصوصیات و نبوة و برد که آنرا ده اولان کثرت انبیا غیر یلده اولادی (ورزقناهم من الطیبات) و حلالا تن آنرا و برد که من و ساری و فرعون و قومک اموال و دیاری کبی (و فضلناهم علی العالمین) و انری زمانه ینک عالمین اوزره تقضیل اید که غیر یلده و برمد یکم از شبانی آنرا و یرون (و انما هم ینت من الامر) و دین امرندن بر از راه دله و یرون با خود محرم علیه السلام مبعثه و انک امرندن تبیین اولشان اشیا به علم و یرون (فما اختلفوا الا من بعد ما جاءهم العلم بغیا بينهم) انرا به اول امرده اختلاف اید بیلر الاحقیق حاله علم حاصل اولد یقند نصکره ینلرند حدوث ایدن حد و عداوت سبیله (ان ربک یقضی بینهم یوم القیامة فیما کانوا فی مختلفون) و یک جل شانه آنرا اختلاف اید کبری شیده یوم قیامة ینلرینی مواخذ و مجازاته قضا ایدر (ثم جعلنا علی شریعة من الامر فاتبعها) یا محمد آنرا نصکره بر سنی امر دیندن بر طریق اوزره قلدق امدی بن اسکا اتباع اید که اول حججه نایبه در (ولا تتبع اهل الذین لا یعلمون) یوخه شهواته متابعت ایدن جهالت اراشه دکل زیرا که آنرا تو حیدی بلز که آنرا رؤساء قریش در کیم پیغمبر میز صلی الله علیه و سلمه با اول دینته اتباع ایدت دینشردی (انهم لن یغفوا عنک من الله شیئا) زیرا که من آنرا هوالر ینت اتباع ایدر من الله تعالی ینک عذابندن بر شیشی سندن منعه قادر اولمز (وان الظالمین بعضهم اولیاء بعض) مشرکون دین باطلرند بری برلر ینک اولیا ایدر امدی هوالر ینت اتباع ایدلر انرا موالاة یجمل (وان الله ولی المتقین) الله تعالی شرک و عصیانندن انقا ایدلرک و لیسید و امدی تقوی و اتباع شریعتله اکامالات ایت (هذابا لِّلنَّاسِ وَ هدی وَ رحمة لقوم یوقنون) اشبو قرآن ناسه ینلرند که انکه وجه فلاحی و رور و ضلالدن هدی و الله تعالی دن نعمتدر شول قوم ایچونکه یقین طلب ایدر (ام حسب الذین اجترحوا السیئات ان نجعلهم کالذین آمنوا و عملوا الصالحات سواء محیاهم و مماتهم ساء ما یحکمون) ظن ایدری شول کسه که دیناره اعمال سینه کسب ایدلر آخرتده بر انلری اعمال صالحه ایشلن مؤمنلر کی قبله وز یجعه و کرامتده مؤمنلر و کافرلر حیاته و عبادته مساوی اولر حیاته و رزق و صحتده مستوی اولد قری کبی عبادلرند نصکره ده دخی کرامتده و بارلر مواخذده مستوی اولر امدی حال آنرا ظن اید کبری منوال اوزره دکلر زیرا که حیاته مؤمنلر طاعتده قیامده در کافرلر ایه شرک و معاصی ارتکابنده در و عبادته مؤمنلر الله تعالی ینک رحمت و ثوابه ایدر کافرلر ایه اندن مأیوسین اولوب عذاب اولنغه کیدر لر اوله اوله ایکی صنف حیات و عبادته نیجه مساوی اولورنه شی سندن که آنرا انی حکم ایدر (و خلق الله السموات و الارض بالحق) الله تعالی سموات و ارشی حقله خلق ایدیکه اول عدل اقتضا ایدر تا که مظلوم ایچون ظالمدن انتصار اید و مسی ایه بحسن یننی فصل اید حیاته اولمز مه ممانده کیده اوله (ولعزیز کل نفس بما کسبت) و تا که هر نفس خیر و شرندن کسب ایددیکه جزا وانه (و هم لا یظلمون) آنلر نقص ثواب و یا نقص عذابله ظلم اولمز لر اگرچه الله تعالی انی اینه ظلم اجتناب اولزدی زیرا که جمیع کائنات الله خلق و ملکیدر ظلم اولسی غیرک فعلنه نسبتلر در (افرایت من اخذ الله هواء) نظر ایدر مین شول کسه ناک حاله کیم هوالر انی اله اید یثوب نقصنلر بکند بکی شی معبود ایدنه تنکیم عربک مشرکری طباشه و التونه و کومنه طبلر لدی جان اول طبلر قمری شیندن انی بر سنی بر کسب قیود و سکره کبی مه و داید بروردی (و الله اعلم علی علم) و الله تعالی انی طبلر در دین مشرک ایدد انچه قبت امری نایب بکینی یلور کن (و حتم علی سمعه و قلبه و جعل علی بصره غشاوة) و انک جمعی و قلبی اوزره حاجر قیلوب و واعظه مبالات و ابائی تفکر ایتیه و مصری اوزره غشاوه ایدوب عین مبصار و اعتبارله نظرا ایتز ایلله (فمن یدبه من بعد الله) بر عید که الله تعالی انی مخدول ایدد طریق هدایتیه انی کیم ارشاد ایدد یلور (اعلان کرون) انکه انعامنا ایتز میسر (وقالوا

ماهی الاحیاء الدین ساغوت و محی و ما علی کمال الدهر) و بعضی انکار ایدلرک بعضیلر دیرلر که حیات و با حال دکل الاشول ضد دنده اولند یغمز حیات دیندر نطفه و ما قبلنده ایکن اموات ایدلر اندن صکرده احیاء اولوروز و یا خود کند یا کسب مزدن اموات اولوب اولاد من بقا سبله حیات یلوروز و یا خود کند من اولور و یکمزد بر یلوروز یا خود دیناره موت و حیات ایدر انک و راستده حیات یوقدر و احتمال اولور که انکه مراد لری تسامح اوله که اول اکثر ایدد انان اعتقا دیدر بری اماته ایدن دکل الامضی ایام و لیسال و انقضاه اجالدر که اول اصلده بقا عالمدر (و ما لهم بذلك من علم) آنرا حوادثی حرکت افلاک و متعلقانته استقلال اوزره نسبتلرند و یا بعضی انکارلرند و یا اکینن بیله اعتقادلرند برهان قطعی ایه علمری یوقدر (انهم لا یظنون) بلکه انی ظنلر دیرلر یوخه تحقیقه دکل (واذا نزل علیهم انباءنا ینات ما کان یجتهم الا ان قالوا اتوا باینانسان کتم صدقین) بخان آنرا آیتلر یز تلاوت اولنسه اول آنرا معقده انی بطلاننی ایضاح ایدر آنرا معارضه به متنبیلر ایدر الا اولکه اگر برزم موثر دند صکره حیاته نزله اخبار کرده صادقلر ایدر وفات ایدن ابا و منی احیاء ایدلر دیرلر (قل الله یحییکم ثم یمیتکم ثم یمیتکم الی یوم القیمة لا یریب فیه) یا محمد سن آنرا دیکل که الله تعالی دیر که سزی دیناره دیر کور و رواج لکر انقضاستده اولدر بعد نفخه ثانیه ده به شد و این و آخر یکری یوم قیامت یچون محشره جمع ایدر که انده ریب یوقدر زیرا که آنلری ایدایه قادر اولان رب تعالی اعاده به دخی قادر اولور و مع ذات حکمت اقتضای ایدیکه مجازات یچون جمع ایدلر شوا کونده که آیات دلالتله و وقوعنده شک اولیه (ولکن اکثر الناس لا یعلمون) ایکن نایبک اکثری قات تفکر لری و محسوساته تصور نظر لری چون انی بلز (ولله ملک السموات و الارض) سموات و ارض ملک الله تعالی به مختصدر که اول ایکن سنده امری منازع و به مارضنر نافذ اولور (و یوم تقوم الساعة یومئذ یحسر المبطلون) یوم قیامت اولد یقند کافرلر خسراتی ظاهر اولور که جمعی ناره کوند بر یلور (و نری کل امه جائیه) اولکونده کور و سن هرامت شجعه در و ایدر یزری اوزره چو کوبدر شول مخاصم حاکم اول کونده جلده می کبی که حاکم قضاستده منتظر اوله سلمان فارسی ایدر یوم قیامته بر ساعت اولور که مقدارده اون ییلجه اولور انده ناس دیرلری اوزره چو کش حشر اولور حتی اول ساعتده ابراهیم علیه السلام رب تعالی به یارب نفسم دیرلر دیو یاز ایدر دیرلر (کل امه تدعی الی کما بها الیوم یحزون ما کنتم تعلمون) انده هرامت صحیفه اعمالله جاغریلوب اشبو کونده دیناره ایشلر دیکه کز خیر و شرله جزا نور سز دینور (هذا کما ینطق علیکم بالحق انا کما نستخبر ما کنتم تعلمون) اشبو صحائف ۴۱ الکر برم امر یزله کرام کاتبین یازدینی کاهمزدر که زیاده و نقصانسر اعمالکری ذکر ایدر دیناره بر اول ملائکه مزه ایشلر بیکز خیر و شر اعمالکری یازد مشرق (فاما الذین آمنوا و عملوا الصالحات فیدخلهم فی رحمة ذلك هواله و المبین) اما شونلر که مؤمن اولوب اعمال صالحه ایشلر لرب تعالی انلری جنتده ادخال ایدر اشبو امر ایه انلره فوز طاهر در (واما الذین کفروا فم کذب ایا قی قلی علیکم فاستکبرتم و کنتم قوما مجرمین) اما شونلر که کافر اولد بر انلره دینور که دیناره مزه رسوللر یز کلوب ایتلر یز تلاوت اولمز میدی سز ایه اکایماندن استکبار ایدوب قوم مجرمین اولد یکزدی (واذا قیل ان وعد الله حق و الساعة لا ریب فیها قلتم ما ندی ما الساعة ان نظن الا ظنا و ما نحن بمستیقین) بخانکه الله تعالی سز و عدی واقعدر انده خلف اولمز و قیامتک وقوعنده شک یوقدر دینلر سز پردیکز که بر قیامتک نه ایدیکینی بلز بلکه برائی حدیث نفس و توهم ظن ایدرک یوخه انک امکانه یقین یز یغیدی (ویدا لهم شیئات ما عملوا و جاتی بهم ما کانوا یستترون) و انلره اعمال سینه لر ینک قبی طاهر اولوب و حیا عاقبتن کوره لر و استتراه ایدلر کربلر جزای انلره نازل اوله (وقیل الیوم نناکم کانبیة لکم لقیام یومکم هذا) و انلره دینور که اشبو کونده بر سزی عذابده ترک ایدر بر سزی شیشک ترک اولنسی کبی تنکیم سز اشبو کونه لقا کز ایچون واجب اولان علی ترک ایدد یکزدی (و ما ویکم النار و ما انکم من ناصرین) قرا و کاهمز جمعه در سز نصرت ایدر اولیا کز یوقدر که سزی ایدن تخلیص ایدد (ذاکم باکم انکم انتم ابائ الله هنر و اوزرکم الحیوة الدنیا) اشبو عذاب سز شول سبیلدر که آیات الهلر خقیقه تن تفکر ایدد بیکزدن ماعدا انی استتراه ایدر دیکز حیات دنیا سزی

الادب ابدن غیر حیات اول نظر ایندی که (ذابوم لا یخرجون منها ولا هم یستعینون) امدی
 بوکونده ومن بعد ابد اجه عدن چیمار لزلزل رب تعالی بی ارضایله دخی طلب اولنزل زیرا که اعتذار و توبه نیک
 وقتی فوت اولوبدر (قلله الحمد رب السموات ورب الارض رب العالمین) اوله اولسه مؤمنلر اول وقتده
 دبرلر که جمیع محامد و آثار حمد و ثنا الله تعالی به تخت صدر که اول سموات و ارضل بلکه جمیع عالمینک ربیدر
 اوله الصکبر یا فی السموات والارض وهو العزيز الحکیم) سموات و ارضده کبریا انکدر که اناری ائده
 ظاهر اولدی ملکنده اول عزیر زامن نده حکیمدر امدی حمد و تکبیر و اطاعتی اکایدلر
 سورة الاحقاف وهي خمس وثلاثون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(حم قنزل الکتاب من الله العزيز الحکیم) یا محمد حم حقچون اشبو قرآنک قنزل یلی اول الله تعالی ندر که
 هر شینک اوزره اول غالبدر تقدیر و قضایله حکیمدر (ما خلقنا السموات والارض وما بینهما الا بالحق
 و اجل مسمى) بز سموات و ارض و ما بینهم مانی حتی ملتبس خلق ایدلر حکمت و معده ائی اقتضا ایدر و اجل
 مسمی تقدیر یله جمیع اشیا کاستهی اولور که اول یوم قیامتدر (والذین کفروا عما ائذروا معرضون)
 شونلر که کافر اولدیلر ائذرا اولند قنزل یوم قیامت اهوالتدن معرضلر دونه تفکر و نه ائک حلوانه استعداد
 ایدرلر (قل اوانتم ماتن دعون من دون الله) دیکلر که بکاخبر و برلر که الله تعالی ندر غیر الهه که انلره عبادت
 ایدرلر (ارونی ما اذ خلقوا من الارض) بکاکس و سترلر که ارضده نه شیئی خلق ایتدیلر الله تعالی ندر خلق
 ایتدیلر کی (ام لم شرن فی السموات) یو خسه سموات خلقنده الله تعالی به مشار کتربیی واردر
 (أتونی بکتاب من قبل هذا) امدی بو قرآن دن اول منزل بکابر کاب کتورلر که اول فولکر حجتیه شهادت ایدر
 (اوانار من علم) و یاخود علوم اولیندن مزده موجود بقیه کتورلر که انده الهه لیکزلر عبادته استخفافنه
 دلالت و یا انکله امر ایدر شی و ارمیدر (ان کنتم صادقين) اگر دعوا کرده صادقلر بکزر (ومن اضل
 ممن يدعوا من دون الله من لا یستجیب له الی یوم القیامة) مشر کدرده شول که دن اضل واریدر که اول
 جمیع مجیب قادر خیر الله تعالی به عبادتی ترک ایدر ایدا انلر که عالیه ایاجه قادر دکل شینه عبادت ایدرلر
 (وهم عن دعائهم غفلون) حالوکه اول الهه لری انلر که دعاسدن غافلدر درزیرا که اول الهه اتخاذ
 ایتدیلر اشیا یا جاد ایدر و یا کندی حاللرینه مشغول عبادت درنر (واذا حشر الناس كانوا هم
 اعداء و كانوا بعبادتهم کافرین) بخانکه کافر لحر اولر معبود لری انلره اعدا اولوب انلر عبادتن
 اسکار ایدرلر (واذ انزل علیهم انباءنا من انباءنا قال الذین کفروا الحق لما جاءهم هذا صحر مبین) بخان انلره بزم
 ایات و اضحات و یا مینا قرآن تلاوت اولنسه اول قرآن انلره کادیکنده کاکافر اولنلر دیدیلر که یو محر
 ظاهر در (ام یقولون افترأه قل ان افترینه فلا یتکون لی من الله شیئی) یو خسه انلر محمد قرآنی کندیلکندن
 اختلاق ایتدی دیرلر امدی سن انلره دیکلر که بن ائی اختلاق ایتش اولسم الله تعالی بکافق و بی تعجیل ایتدیکنده
 اول عقوبتن برنی دفعنه مزقادر اولمز اوله اولسه بن اسکا نیجه جرات ایدوب مزدن برنفع جایی
 و یا ضرر دفعی توقعنر کندی عقیبه تعریض ایدرین (هو اعلم بما فی صدورهم فیه) اول الله تعالی اعلدر
 اکا که قرآن شائده قدحه اشتغال ایدرلر (کنی به شهیداینی و یتکم) اول الله تعالی غله سزلرا کرده
 شاهد بتر که اول بنم صدقه و قرآنی تبلیغمه سزلر ائی تکذیب و انکار کرده شهادت ایدر (وهو الغفور
 الرحیم) اول الله تعالی توبه ایدنه غفور و اطاعت ایدنه رحیمدر و یاخود غفور رحیمدر که انکلامی و رسوائک
 نذرلر مقبله سنده مزده دیاده غفور بن تعجیل ایتدی (قل ما کنتم بدعا من الرسل) دیکلر که بن
 رسوللردن شول رسول دکنکه هر سلسلک نامی دعوت ایتدیلر شینه بن سزی دعوت ایدم و یا مقرر حاتدن
 بر شینه قادر اوله مکندلر کاکادر اولیلر (وما ادری ما یفعل لی ولا بکم) بلزرنیکه دیاده و اخرتده بکاوکرلر
 مزده ایشلورلر یا که بن غیبی بلزرن یوایه نازل اوایق مشر کون سوینوب دیدیلر که بزم امریز و محمدلر
 امری عند الله واحد در انک بزم اوزر مزیه و فضلی یوقدر اکر اول مقالانی کندیلر سندن ابتداع ایتش
 اولسه ریبی اکانه ایشلر چکنی خبر و برودی اوله اوله نازل اولدیکه (ایفعلک الله ما ندم من ذنبک وما

تأخر) صحابه دیدیلر که یا رسول الله سکا ایشلر چکی بلدلر اما که مزه نه ایشلور نازل اولدیکه (لیدخل المؤمنین
 والمؤمنات جنات) و دخی (وبشر المؤمنین بان لهم من الله فضلا کبیرا) الله تعالی اشوایات و امثالیه محمد
 علیه السلامه و مؤمنلره ایشلر چکی یلدردی دینلر دیکه و ما نحن فیها یتلک نزول انک غفران ذنبی خبر
 و برلزدن اول ایدی غفران ذنب ایدسه علم حدیبیه ده خبر و برلدی (ان اتبع الا ما یوحی الی) بن بکا
 وحی اولسان قرآنه اتباع ایدوب کندیلر کمدن برشیی ابتداع ایتزین (وما انا الا نذیر مبین) و بن دکل
 الاناسی الله تعالی ندر عقابدن شواهد مبینه و معجزات مصدقه ایلر ائذرا ایدیلر یی بن (قل اوانتم ان کان من
 عند الله و کفرتم به) یا محمد دیکلر که بکاخبر و برلر که قرآن الله تعالی عندندن نازل اولوب سزایسه اکا کافر
 اولسکز (وشهد شاهد من بنی اسرائیل علی منله) و بنو اسرائیلدن شاهد که اول عبدالله بن سلام و یا موسی
 علیه السلام اول قرآن منلی توراتده اولدیفنه شهادت ایتسه (فامن واستکبرتم) اول شاهد قرآنی وحی
 جسنندن اولوب حقه مطابق کوردیکی ایچون اکایمان کتوروب سزایسه ایماندن استکبار ایتسکز ناسک
 اضل و اطلی اولمز میسر (ان الله لایهدی القوم الظالمین) الله تعالی ایسه ظالملره هدایت ایتز (وقال
 الذین کفروا للذین آمنوا لو کان خیرا مما سبقونا لیه) کافر لرمؤمنلره دیرلر که اکایمان و یا محمدلر کتورودیکی
 دین خیرلی اولسه ائی تصدیق ایدنلر انده بزی سبقت ایتزلردی زیرا که انلر که اکثری فقرامه و الی و رعایه در
 (واذ لم یهدوا به فسیقولون هذا انک قدیم) چون اول قرآنلر اهل ایمان کی اهندا ایتدیلر که اشبو قرآن
 محمدن صادر کذب قدیمدر (ومن قبله کاب موسی اما ما ورثه) قرآن دن اول موسانک کابی تورا انزال
 اولنلر دیکه ناسه امام اولوب اکا اقتدا ایدر و ائی تصدیق ایدنلر عذابدن قورتر رحت اوله (وهذا کاب
 مصدق لسانا عربی لیلنذر الذین ظلموا و یبشری للاحسنین) و بو قرآن ایسه لسان عربی اوزره اولدیفنی خالده
 موسانک کابی تصدیق ایدر تا که الله تعالی و یا رسول اول قرآنلر شول نفسلرینه ظالم ایدن اسامات اهلی
 بارلر ائذرا ایدر و ایمان و طاعتله احسان امانی جنتله بشیر ایدر (ان الذین ظلموا و یبشر الله ثم استقاموا فلا
 خوف علیهم ولا هم یحزنون) شونلر که برز الله تعالی ندر دیوب الوهیت و وحدانیتنه اقرار ایتدیلر که اول
 خلاصه علدربعد امور دینییه ده استقامت ایتدیلر که اول منتهای عملدر انلره مکروه و حوقلر خوف و محبوب
 قوائینک خوفی یوقدر (اولئک اصحاب الجنة خالدین فیها جزاء بما كانوا یعملون) امدی انلر اصحاب جنتدر
 انده دائمین اولدیلر حاله ناکه فضائل علیه و علیه دن اکتاب ایتدیلر که جزاء اوله (ووصینا الانسان
 بوالدیه احسانا) برز انسانه امر ایتدیلر که والدیننه احسان ایدر (حمله امه کرها و وضعتهم کرها) ائی والدیه سی
 مشقتله حامل اولوب مشقتله وضع ایتدی (وحله وصاله ثلاثون شهرا) ولدلر والدیه سی فارشده مدت
 حلی و رضاعتن طعای او قوز ایدر اشو نده دلالت واردر که مدت حمل ائی ای اوله و مدت رضاعتن اکثری
 بکری درت ای اوله تکیم سورة بقره ده (والوالدات برضعن اولادهن حولین کاملین) قول شریفی ائی
 نصیرج ایدر * ابن عباسدن روایت اولندیکه چان مرآه ولدنی فارشده طقوزای کوفورسه اول ولدنی بکری
 برای امرور و اکر ولدنی فارشده ائی ای کوفورسه ائی بکری درت ای امرور دینلر دیکه اقل حلی و اکثر
 رضای بیانه اول ایکسی منضبط اولوب نسب و رضاعتن حکمی اکامر ببط اولور (حتی اذا بلغ اشده) حتی که
 نهایت قوت و غایت شبای و استوائیه ایریشه که اول اون سکر باشندن فرق باشند دکدر (وایح اربعین سنة)
 و عمری فرق باشند ایریشه دینلر دیکه هر بنی فرق باشند نصکره به اولندی * علی رضی الله عنه ایدر اشبو
 ایت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه و یا بابی ابو خافه و اناسی ام الخیر حقتنه نازل اولوبدر که انک ابوی اپکسی نیله
 اسلامه کادیلر مماجریندن هیچ کسه به اول خلعت جمع اولدی ابو بکر رضی الله عنه اول ایکسنه احسانله
 وصیت اولندی پیغمبر عزری الی الله علیه و سلم بکری بریاشنده و ابو بکر رضی الله عنه اون سکر باشنده ایکن
 تجارتله معاشامه کندیلر پیغمبر عزری الی الله علیه و سلم فرق باشند ایردیکنده رسالته لمبعوث اولوب ابو بکر
 الصدیق رضی الله عنه ائی تصدیق ایتدی (قال رب اوزعنی ان اشکر نعمتک الی انعمت علی و علی والدی)
 دیدیکه یارب بکا الهم اینه بکاو والدینه انعام ایتدکل هدایت و اعلام نعمته شکر ایدم (وان اعل صالفا
 رضاه) و اعمال صالحه دن برنوعی ایشلر که انکله بندن راضی اوله سن الله تعالی انک اول دعاسنه اجابتله

رجوع آید بر اول ایستد کار به انتری اندازد و اولد قمری حالد * روایت اولد که پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم طاعتدن رجوعنده وادی الخله نام موضعه تجمدی سوره رجن قرائتیه قیلور کن اول جنیلر اکائده راست کلدیلر (فالوایا قومنا انا معکم کما انزل من بعد موسی مصداقاً لما بین یدیه بعدی الی الحق والی طریق مستقیم) بعده قوملرینه رجوعلرند و دیدیلر که بزرگاب الهی ایستد که کافران دینور موساد نصکره نازل اولوبد که اول اندن اول نازل اولان قورانه و اقدرد عقائد حق هدایت وطریق مستقیمه دلالت ایدر (یا قومنا اجیبوا داعی الله وامنوا به بغفر لکم من ذنوبکم و یجركم من عذاب الیم) یا قوم الله تعالی نیک و خدا یتقی تصدیقه و طاعتنه دعوت ایدر رسول الله محمد علیه السلامه اجابت و قولنی تصدیق ایدلر که الله تعالی بعض ذنوبیکری مغفرت ایدر اول خالص حق الامم در ذریرا که ایمانله مظالم مغفرت اولنر و کفار ایچون اعدا اولنار نارلر عذاب الیمدن اجاره ایدر (ومن لا یجیب داعی الله فليس یحجز فی الارض و لیس له من دونه اولیاء اولئک فی ضلال مبین) برکسه که اول طاعتنه دعوت ایدر رسول الله اجابت ایتیه یر یوزنده الله تعالی بی اعجاز ایدر کادرد که اندن فاجوب عذابدن قورده و انصاری اولنر که انی عذاب الهمدن منع ایدر امدی انلر ضلال ظاهرده در که شانی ذکر اولنار کی داعی به اجابتدن اعراض ایتدیلر ابن عباس رضی الله عنهما ایدر وقتا که اول جنیلر قوملرینه کیدوب انی خبر و یردیلر جندن یتیمش رجل اجابت ایدوب انلر یله کیدوب پیغمبر عز علیه السلامه کلدیلر کابطعاده ملاقات ایدوب اول انلر قرآن او قودی و امر ونهی ایتدی * اشبور دلدیلر که پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم انسه مبعوث اولدینی کی چنه دخی مبعوث اوله جتک مؤمنلری حکمنده علم اختلاف ایتدیلر بر قوم دیدیلر که نوابلری انجی ناردن نجاتدر که اول او حقیقه قولیدر لیث ایدر نوابلری ناردن اجاره لند نصکره بهام کی تراب اولملر ایدر * و بر قوم آخرین دیدیلر که انلر دخی انس کی احسانلر یله مثاب و اساتله معاقب اولورلر که مالک و ابولیلر اکا ذاهد در نقاش تفرینده بر حدیثده ایدر جنلر جسته کیدوب انده تسبیح الهام اولنورلر و انکه انده بی ادمه و یر یان نهم جتک غناسن بولورلر عمر و بن عبدالعزیز دیدیلر که جتک مؤمنلری جتک حولنده ربض و رجا ده در یوخسه جتند اولنرلر (اولم یروان الله الذی خلق السموات والارض ولم یبعی بجهنم بقادر علی ان یحیی الموتی) اهل مکه تفکر و اعتبار ایتدیلر که میکه الله تعالی سموات و ارضی خلق ایدوب اندن کاتعب ایزمدی زیرا که قدرنی واجبه در ایدر الا باذ اولنه اکیلورونه کیلور امدی اول قادر و ایزمیکه موتانی ذر کورنه (بلی الله علی کل شیء ذریع) بلی اول هر شیء قادر در (و یوم بعرض الذین کفروا علی النار ایس هذالما یلقی قالو ایل و ربنا قال فذوقوا العذاب بما کفتم تکفرون) کافرلر ناره کیدر لند کورنده انلرده یتو که اشبوتک عذابی حق دکلیدر مزایسه انی تکذیب ایدر دیکر کافرلر دیه که بلی والله اول حق ایش دیوا قرا ایدر * و بر وقتده که افرارلری انلر نفع ایتیه الله تعالی دیه که امدی انک عذاب ذوق ایدلر که دنیاده انی انکار ایدر دیکر (فا صبر کما صبر اولوا العزم من الرسل) یا محمد مکه کافرلر نیک اذونکذینه صبرایت شول رسوللردن جد و نبسات اوبانک صبرایتی کی کذیر اسن انلر بر یسن اولوا العزم اصحاب شرانعدر که انی تأیس و تفریده اجتهاد و انک مشاقی تحملنه صبر ایدر لر دی بعضیلر دیدیلر که انیسانک کایسی اولوا العزم در یونس علیه السلامدن غیر یسی زیرا که پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم (ولا تکن کصاحب الخوت) دیوا کا انبا عدن نهی اولدی و بر قوم دیدیلر که انلر غیما رسلدر که سوره نعامده مذکور و اون سکر پیغمبر در کذکر لند کورنه (اولئک الذین هدی الله فیه دیم اقتده) انلر الله تعالی نیک هدایت ایتدی کی رسوللر یدر امدی یا محمد سندخی انلر هدا سنه اقتدا ایت دیوا امر اولنلر و دیدیلر که انلر الله تعالی نیک بلا سنه صبر ایدن انبیا در نوح علیه السلامدر که قومک اذاسنه صبر ایدر دی انلر انی یا بنجه دو کرلر دی و ابراهیم علیه السلامدر که آتسه یا بنجه و اوغلانی بو غزافه صبرایتی و اول اوغل ایسه بو غزافه صبرایتی و یعقوب علیه السلامدر که اوغلنک بیدیکنه و کوزی کورمن لکنه صبر ایتدی و یوسف علیه السلامدر که قوی و یه و زندانه قولنله صبرایتی و ابوب علیه السلامدر که شر و بلایه صبر ایتدی و داود علیه السلامدر که خطیبه سی اوزره فرق کون اغلادی و وحی علیه السلامدر که قومک اذاسنه صبرایتی و عیسی علیه السلامدر که شره صبرایتی و طاشی طاش اوزره قومادی عاتنه رضی الله عنهما

دیدیلر که پیغمبر عز علیه السلام دیدیلر که یا عاتنه دنیاهمه وال محمد لائق اولنر الله تعالی اولوا العزم رسوللره دنیانک مکر و نه و محبوبنه صبردن غیر یله راضی اولوب (فا صبر کما صبر اولوا العزم من الرسل) دیوانلره ایتدی کی تکلیفی بکادخی ایتدی امدی والله بن انک طاعتندن عاقبت ایتدیلر که انلر کی صبر و اجتهاد ایدرین (ولا تستجیل لهم) قومک کفاری عذابنه امتحال ایتدی کی لایق و قنده اول انلر نازل اولسدر (کانهم یوم یرون ما یوعدون لم یلبثوا الا ساعه من نهار) شول کون کافرلر انده وعداوند قمری عذابی کوره (دنیاده و بر زنده طول البشری کانه نهاردن بر ساعت ایدی ظن ایدر لر زیرا که زمان ماضی ند کور طویل اولسه اولدق کیدر (بلاغ) اشبور قرآن رسول الله علیه السلامک الله تعالی دن نامه تبلیغیدر اول انلر اندازر و موعظه یتروا خوداشبوت ایتدی کی میلوغ الیه در بخانکه اول اجل ایرینه (فهل یلک الا القوم الفاسقون) انده هلاک اولنر الا انلر که طاعتدن خروج ایدرلر

سورة القتال وهي ثمان وثلاثون آية مدنية

بسم الله الرحمن الرحيم

(الذین کفروا و صدوا عن سبیل الله اضل اعمالهم) شولر که اسلامه دخولدن واسلام طریقنه سلو کدن امتناع ایدوب ناسی اندن منع ایتدی یوم یدرده رسول الله صلی الله علیه وسلم الیه محاربه به کفن مشرکینی اطعام ایدر کی و یا شیا طین قریش کی و یا اهل کابدن مصرین کی امدی انلر اعماللرین کفرله محیطه و مغفوره فلدیله یعنی صله رحم و فک اساری و حفظ جوارملی عمللرینی یتوردیلر سودلر صوده یتسی کی و یا خود الله تعالی رسولنه نصر و دینی سائر ادیان اوزره اظم اوله انلر رسول الله کیدر یی و سیلندن صدر یی ابطال ایتدی (والذین آمنوا و عملوا الصالحات و آمنوا بما نزل علی محمد و هو الحق من ربهم کفر عنهم سیئاتهم و اصلح بهم) شولر که مؤمن اولوب اعمال صالحه ایشلدیلر و محمد علیه السلامه تنزیل اولنار قرآنی تصدیق ایتدیلر که اول قرآن رب تعالی دن منزل ایدیکی قدر یوخسه مقرر و باطل دکدر بلدیله الله تعالی ایمان و عمل صالحلری سیلله سیمه لرینی ستر ایدوب دین و دنیاده توفیق و تأییدله حاللرینی اصلاح ایتدی (ذلک بان الذین کفروا اتبعوا الباطل و ان الذین آمنوا اتبعوا الحق من ربهم) کافرلر اعمالنک اضلالی و مؤمنلر یتباتنک تکفیری شول سیله در که کافرلر شیطان و شمولات نفسلرینه و مؤمنلر رب تعالی دن منزل قرآنه اتباع ایتدیلر (کذلک یضرب الله للناس امثالهم) اشبور یان کی الله تعالی ناسانکی فریقنه صفت اعماللرینی تبیین ایدر که اتباع باطلی عمل کفار و اضلالی خبیثه لرینه مثل قیلور و اتباع حقی عمل مؤمنینه و تکفیر سیاتی فوزلرینه مثل قیلور (فاذ انتم الذین کفروا اضرب الرقاب) خانکه محاربه ده کفار ملاقات ایدر مزینولرینی اورلر (حتی اذا احتسبتموهم فشدوا الوثاق) حتی چنانکه قتللرینی اکثرله انلر قهر و اغلاظ ایدر مزینولرینی اسیر ایدوب المورینی اوردلرینه بفکرلر که سز ضرر ابر کورمه لر (فا ما من بعد و اما فداء) اول اسردن صکره دیلر حکم انلر اطلاقله من ایدلر و یا خود ماللر یله نفسلرینی کندیله و برلر امدی اشبور ایکی امرده تخیرنر و تغیبستی دیلر کزانی ایدلر (حتی تضع الحرب اوزارها) تا که محاربین حربن الات و اتقانی وضع ایدوب اهل حرب شرک و عصیانلرین ترک ایدلر احکام اسلامیه انلرده جاری اولوب مضر کینک شوکنی زوالیلر و یا عیسی علیه السلامک نزولیلر حربه یحیالری قالمیه (ذلک ولو شاء الله لاتصرمنهم) امر بودر و یا اشبور دینی ایدلر و الحال الله تعالی دینه انلر استیصاله انتقام ایدردی (واکن لیلو بعضکم ببعض) لکن اول قتاله سزه امر ایتدی تا که مؤمنلری کافرلر ایللا ایدوب انلری جهاد ایتدیلر کی چون فواب عظمی استیجاب ایدر و کافرلری مؤمنلر ایللا ایدوب مؤمنلر یله بعض عذابلری تجیل اولدیلر فندن بعضیلری کفردن ارتداد ایدر (والذین قتلوا فی سبیل الله فلن یضل اعمالهم) شولر که جهاد ایدوب سبیل اللهده قتل اولندیلر الله تعالی انلر اعمالی ثوابی ضائع ایتدیلر (سیدیم و یصلح بهم) اول انلری ثوابه هدایت ایدر و یا هدی اوزره تبیت ایدر و ایام حیاتلرند ملالرینی عصمتله اصلاح ایدر (و یدخلهم الجنة عزهم بهم) و انلری شول جتسه قوبار که اول انی دنیاده انلر تعریفه یا تمسیدی حتی کاششاق اولوب اکلا نقی عمله اشتغال ایدر و یا خود اول انی انلر تبیین ایدر شول خبیثله که انلر هر بری انده منزلانی یله کانه خاق اولنلر و

انده ساکن کبی تردد سزانی بوله ویاخود انزل هر بر بنه آبر و بر جنت ویره ویاخودانی انرا ایچون رواج
 طیبه ایله تعایب ایده (یا ایها الذین آمنوا ان تصروا الله تعالی بصیرکم ویتوب الله علیکم) یا مؤمنان اگر سر
 الله تعالی بنک دیننه ورسوله نصرت ایدر مرکز اولدخی اعدا کراوزره منزه نصرت ایدر وحق وادامیه به
 قیامده وکفارله قتاله اقامکری ثابت ایدر (والذین کفروافترعوا علیهم واصلی اعمالهم) شونلرکه کافر
 اولدیر الله تعالی انلری خبیة و هلاک و عملی بنی ابطال ایدر (ذلک بانهم کرهوا ما انزل الله فاحبط اعمالهم)
 اشود کراولان مصیبت انلره ابرر شول سبیلله که الله تعالی انزل ایتدیکی قرآن کراحت ایتدی لاندن و حید
 و هوایینه مخالف تکالیف اولدیفیچون اولد اولسه اول انزل اعمالی ابطال ایتدی (افلم یسروا فی الارض
 ینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم دمر الله علیهم وعلی کافرین امثالها) کافرلر یروزنده مسافره
 ایتزلر میکه انلردن اول یکن کافرلر عاقبتلری نیجه اولدیفن عین قلبه کوره لر الله تعالی انلره هلاک ابرر کوردی
 قریبده وامتک کافرلر بنه انلر عاقبتی و هلاک می امثالی واردر (ذلک بان الله مولى الذین آمنوا و ان الکافرین
 لا مولى لهم) اشود کراولاندی اوزره مؤمنلر نصرت و کافرلر قهر اولسی شول سبیلندر که الله تعالی
 مؤمنلر اعدا لری اوزره ناصر یدر کافرلر لایسه ناصری یوقدر که انلردن عذابى منع ایده (ان الله یدخل الذین
 آمنوا و عملوا الصالحات جنات تجری من تحتها الانهار) الله تعالی مؤمن اولوب اعمال صالحه ایشیلرلری
 شول جنتلر اداخل ایدر که انلر انجباری انلردن نمر جاری اولور (والذین کفروا یتبعون ویأکلون
 کل تأکل الانعام و النار متولی لهم) اما شونلرکه کافر اولدیلر اندن یساعیه لعللر و نمر و انعام کبی عاقبتندن
 عذابله واکر صله اکل ایدر و الحال منزل و ماوالری ناردر (وکان من قریبه هی اندقوة من قریبتک الی
 اخر جنتک اندکاهم فلا ناصر لهم) نیجه قریبه اهل الیسی که بر انلری انواع عذابله هلاک ایتدک طالبوکه انلر قوه
 و منعه ده منک قریبه کاه که اهل الیسیندن اشود اکثر ایدر که سنی اندن چیماردیلر امدی انلری عذابندن
 منع ایدر ناصر لری اولدی (افن کان علی ینة من ربه کن زین له سوء عمله و اتبعوا هواهم) شول کسمنه که
 رب تعالی بدن جنت و انچه اوزره اوله شول کسه کیمیدر که شرک و معاصی علی اکثرین اولنوب الی حسن
 کوره و هوایینه اتباع ایدر (مثل الجنة الی وعد المتقون) شول جنتک صفی که شرک و عصیانندن
 انعام ایدر اول وعد اولندی (فیما انهم من ما غیر آمن) انده صواب مقرری واردر که ریح و طعمی
 متغیر اولوبدر (وانهم من لیس فی غیر طعمه) ودخی انده سود ابرمقرری واردر که طعمه حوضه و نی
 آخره تغیر ابرموبدر (وانهم من لیس فی غیر لیسارین) ودخی خراب مقرری واردر که انی شرب ایدر لاندن در
 نده و ایچد کریمه و سکر و خمار نله لاندن هیچ بری یوقدر (وانهم من عمل مصی) ودخی انده عمل
 ابرمقرری واردر که کاشع و فضلات شمل و غیر قارشیو بدر (وامم فیما من کل الثمرات) انده انرا ایچون
 سیورلر هفتفتندن واردر (و فقره من بهیم) و بود کراولان اشیا لیه لرب تعالی بنک انلردن رضای
 و انلره مغفری واردر بر که کد بونک کی نم و کرامت اوله (کن هو خالقی النار و سقاها و اما جمیع قطع
 امعاءهم) شول کسه کیمیدر که نار عذابنده بخار اوله وایی صوابقرری واردر که بقرقرری باره لیه
 (و منهم من یتبع الیسک) فی اداخر جوا من عندک و اول الذین اووا الیه ما ذاقوا آثا) یا محمد منافق لک
 بعضی یچلسکه حاضر اولوب کلام کی امتاع ایدر لسنک قنکدن چقد قنلنده صحابه نک علمانه استنزه و یا استعلام
 طریق اوزره دیر که اشبوسا عتده محمد ندیدی دیوسوال ایدر لر بر که تهاونلرندن اکا قاصم ایتملر دی
 (اولئک الذین طبع الله علی قلوبهم و اتبعوا هواهم) امدی ابرر شول قومدر که نفاقلر یچون الله تعالی
 قلبلری اوزره طبع ایتدی کفرلر نه اتباع ایتدی لرا و یله اوا لیه انلر من بعد ایمانه کلزلر (والذین اهتدوا زادهم
 هدی و اتبعوا قوادهم) شونلرکه حسن استماع ایتدی لرا الله تعالی توفیق و الهام یله هدار بنی زیاده
 ایدوب انعام ایدر یکن شی انلر ایمان ایتدی و یا تقوالر یله اعانت و یا تقوالر بنک براسنی اعطا ایتدی (فهل
 یظنون الا الساعة ان تأتیم بفتنة قد جاء اشراطها) کفار قریبتک انتظار دی کل الا قیامته در که اول انلره
 اکرمین که بالبوکه انک علامتی کدی که محمد علیه السلام همتی و ترک انشاقی و غیر یدر (فانی لهم
 اذا جاء ثمم کریم) انلره تذکیر و انشاق و توبه قنندن اولور یچان انلره قیامت کله (فاعلم انه لا اله الا الله)

یا محمد یچانکه مؤمنلرک سعادتن و کافرلرک شقاوتن یله سن صد دنده اولدیفنک علم وحدانیه اوزره و تقسک
 احوال و افعالی اصلاح و تکمیل اوزره ثابت اولفل (واستغفر الذینک) و امتک سنت اولسون ایچون
 ذنبک مغفرتن دله کل کرجه انک مقدم و مؤخری سندن مغفور ایدر (ولله مؤمنین و المؤمنات)
 ودخی اهل ایمانک رجال و نسائی مغفرت ذنوبن دخی دله کل الله تعالی بنک بواتمه اکر امیدر که و مول اکر مینه
 انلر ذنوبیچون استغفاره امر ایلدی اول ایسه شفیع یچا ایدر (والله یعلم مقبلكم و منوبکم) الله تعالی
 سزک دییاده کی متقلبکری ییلور که اول مر احط کزدن لایذانی قطع ایدر سز و عقبا ده کی منوا کزی دخی
 ییلور که اول دار اقامتکزدن یعنی جمیع احوالکزی اول ییلور کاهچ شیخی اولز (ویقول الذین آمنوا
 لولا انزلت سورة) مؤمنلر دیدیلر که تولیدی جهاد امر نده بر سوره نازل اولییدی (فاذا انزلت سورة
 تحکمة و ذکر فیها القتال رأیت الذین فی قلوبهم مرض ینظرون الیک نظر المفشی علیه من الموت فاولی لهم)
 یچانکه بر سوره محکم نازل اولوب انده قتاله امر اوانسه لر مؤمنلر کاسو یشورلر اما که قلبلر نده نفاق
 اوللری کوردر سکه مؤمنن خوف و جنتلری سبیلله سکایا یلش کی نظر ایدر ل انلره کراحت ایتدکاری شیخی
 قریب اوله و یاخود مال امر لری مکر و هاری اوله (طاعة و قول معروف) انلره قرآنن نازل اولانه طاعتی
 و قرآن حقد و محمد صلی الله علیه و سلم شاتده قول مر ضیلری انرا ایچون ثواب جهتندن خیر ایدر لاندن که
 انی انکار و استنزه ایدر (فاذا عزم الامر) یچانکه قتال امری واجب اولوب وقتی کله اندن کراحت
 و قولر نده کذب ایدر (فلو صدقوا الله لکان خیر لهم) اکر انلر حرص لری زعملر نده و یا ایمانلر نده الله تعالی به
 صدق ایتسه لر اول صدق انلره خیر لولیدی نفاق و کراهه و کذبند که ایدر لر (فهل عسیتم ان تولیم ان فسدوا
 فی الارض و تظعوا ارحامکم) یا اهل مکه سزدن توقع اولنور میکه سز امور ناسه قوی و نأمر ایدوب
 و یا اسلامدن اعراض و قوی ایدوب یروزنده معاصی ایلد افساد ایدر سز جاهلیتده ایتدی کز کی قطع ارحام
 ایدر سز یعنی دینده ضعف و دنیا به حرص لر یچون احقادر که انلرک حالی بیان انلردن امور مذکور به ی توقع
 ایدر (اولئک الذین لعنهم الله فاصمهم و اعمی ابصارهم) امدی اول صفتلر کسه لری الله تعالی رحمتندن
 طرد ایدوب کلام حق ایشتمز و طریق حق کورمز ایتدی (أفلا یتدبرون القرآن ام علی قلوبهم غشاها) انلر
 قرآنی استماع ایتزلر میکه مواظ و زواجری یلوب ایمانه که لشرک و عصیان لک ایدر لری بخسه قلبلری اوزره
 اغطیه و واردر که کافکر ابرمز و امر منکشف اولز انکه مر ادمتافقین و اعدا دین قلوبلر (ان الذین
 ارتدوا علی ادبارهم من بعد ما تبین لهم الهدی الشیطان سول لهم و امی لهم) شونلرکه دلائل و انچه
 و معجزات ظاهره و باهره هدی حنین الی یغندن صکره سر اکره رجوع ایدر لشیطان انلره کازدوب اقترافی
 اسان ایدر و انلره عر لیک طویل اولسنی تخیل ایدوب عقوبتن اسمعال ایدر (ذلک بانهم قالوا الذین کرهوا
 ما نزل الله منطه حکم فی بعض الامر و الله یعلم اسرارهم) اشبو اختلاط و خذلان شول سبیلله در که اول کفره
 رجوع ایدر لرا الله تعالی بنک تنزیل ایتدیکی شیتدن کراحت ایدن مشرکینه دیرلر که بعض امور یکزده و یازده
 امر ایتدی کزده سز طاعت ایدر لم محمد علیه السلام عداوته تعاون و جهاددن قعود و ناسی اندن تبیط
 کبی و الحال امور مذکور به ییلر نده اسرار ایتدکاری الله تعالی ییلور (فکیف اذا و تهم الملائکة یضربون
 وجوههم و ادبارهم) انلرک سانی نیجه اولور یچانکه ملائکه انلرک ارواحنی قبض ایدر کن تهوردن چومقرری ایدر
 یوزلر بنی و آرقه لر بنی اوردر (ذلک بانهم اتبعوا ما اخط الله و کرهوا رضوانه فاحبط اعمالهم) منوال
 مذکور اوزره ارواحلر بنک قبض اولنمی شول سبیلله در که انلر الله تعالی بنک سخط ایتدیکی شیبه اتباع
 ایتدی لکه اول کفر و کسان نعت رسول و عصیان امر و وفانک راضی اولدیفن شیتدن کراحت ایتدی لکه اول
 ایمان وجهاد و سارطاعن در اوله اولسه الله تعالی انلرک اعمالی توابی حبط و ابطال ایتدی (ام حسب
 الذین فی قلوبهم مرض ان لن یمخرج الله اخفانهم) ظن ایدر لری شول منافق لکه قلبلر نده مرض واردر
 الله تعالی انلرک حقدنه عداوتن محمد علیه السلامه و مؤمنلره ابرازا نیجه (ولونشاء لاریشا کهم فلعرقهم
 بسیماءهم و ان تعرقهم فی لحن القول و الله یعلم اعمالکم) اکر داسه و زاول منافق لری سکاتعرف ایدر دلکه
 علامات خبیله لر یله انلری یلیدلر امدی سن انلری محاوره کلاملر نده یلور سکه انلر سنف و کرک مؤمنلرک

سیدن نازل اولدیکه اعرایدن بر طاقه که سکا اتباعدن امتناع ایدوب دیرلر که بزی اموال و عیال و سکنه
 کتمکدن اشغال ایتدی زیراکه من بودوکه انلر اام ورنه قیام ایده الله تعالی انلری اعتذار لرنده تکذیب
 ایدوب دیدیکه (بقولون بالسنتم مایس فی قلوبهم) انلر قیلرلنده اولمین شئی اسانلریله اظهار ایدر
 بوخسه سنل انلرایچون استغفار ایتدیکه ویا ایتدیکه مبالات ایتزلر (قل فن یمثلکم من الله شیئا
 ان ارادیکم ضرا اوارادیکم نفعابل کان الله بما تعملون خیرا) یا محمد انلره دیکل که الله تعالی نیک شیت
 وقضا سندن سزی کیم منع ایده بیلور اول ککر که سزه ضرر دیلسون قتل و یا هزمت و یا اهل و ماله خلل
 و یا تخلف ده عقوبت کبی و یا خود سزه نفع دیلسون اشو من کور اتلک اضدادی کبی بلکه الله تعالی سزل
 اعمالکزه خیر اولدی مختلف و قصدیکری بیلور (بل ظننتم ان ان ینقلب الرسول والمؤمنون الی اهلیم ایدا
 وزین ذلک فی قلوبکم و ظننتم ظن السوء و کنتم قوما بورا) بلکه من ظن ایتدی که سز که رسول الهی
 و مؤمنلری مشرکون استصال ایدوب من بعد حدیبه دن مدینه به اهللرینه رجوع ایتجه اول تخلف
 قلوبکزه شیطان و اعطاه سبله ترزین اولندی و ظن سوئی تحسین ایدوب فساد عقیده و سوء نیتکزه عندالله
 قوم هالکین اولدیکز (ومن لم یؤمن بالله ورسوله غابنا اعتدنا لکافرین سعیرا) شول کسه که سر و علانیه ده
 الله تعالی به رسولنسه ایمان کتورمیه اولکافر دور بزمه کافر لرایچون ناورعیرتم به اغشیر (ولله ملک
 السموات والارض یغفر لمن یشاء و یعذب من یشاء و کان الله غفورا رحیما) سموات و اراض و ما بینهم انک ملکی
 الله تعالی کدور دیرمه الله تدبیر ایدر دیرلر کئی ذنب کبیر اوزره مغفرت ایدر و دیرلر کئی ذنب صغیر اوزره
 عذاب ایدر زیراکه کاهج شئی واجب اولمز تو به ایدنه اول ازله و ایدنه غفور واککا اطاعت ایدنه رحیم
 اولدی (سیقول الخلقون اذا انطلقت الی مقامک لا اأخذوا ذنوبکم بریدون ان یدلوا کلام الله)
 حدیبه دن تخلف ایدنلر مؤمنلره دیدیلر که چنانکه حدیبه دن دونوب خیر مغفانه کیده سز بزی ترک ایدلر که
 سز که خیر اهلته قتاله کیده لم حالبوکه مؤمنلر حدیبه دن رجوع ایدنه الله تعالی انلره وعد ایتدیکه اهل مکه
 غنائمدن عوض خاصه خیر غنائمی انلره ویر یلر زیراکه حدیبه دن صلح اوزره منصرف اولد قیلرندن اهل
 مکدن بر شیه نائل اولمشلردی اول تخلفین اراده ایتدیلر که الله تعالی انلر حدیبه به اولان و وعدی
 تغییر ایدر (قل ان تتبعونا کذلکم قال الله من قبل) یا محمد انلره دیکل که سز بزمه خیره کتیر سز زیراکه
 سزل خیره کتیر که تمیزدن اول الله تعالی بکا اشو دیدیکم کبی دیدی یعنی خیر غنائمی حدیبه به حاضر
 اولنلر کدر انلر غیره اندن نصیب یوقدر (فسیقولون بل نحبس و نطالب کافرا لایقهفون الاقلیلا) مؤمنلره
 حدیبه دن تخلف ایدنلر دیدیلر که الله تعالی بزی سز که خیره کتیر کمدن منع ایتدی و بدیلر بلکه سز بزم
 غنائمه سزه مشارکت ایتدیکمزه حد ایدر سز بلکه انلر دینی فهم ایتزلر از کسه لر در کانی فهم ایدر اوله که
 انلر مخلص و ندر (قل للخلقین من الابرار استدعون الی قوم اولی باس شد بدتق تلونهم اوبسولون) یا محمد
 حدیبه دن تخلف ایدن اعرابه دیکل که سز بر قومه قتاله دعوت اولنلر و سز که انلر باس شدید صاحبیلر که
 انلر بنی حنیفه و غیره پیغمبر عز علیه السلام منکره مرتد اولدیلر و یا مشرکوندر که انلر قتال ایدر سز حتی که
 اسلامه کاهلر بوخسه انلردن جزیه اخذ کجا تراولمز (فان ظیه وایوتکم الله اجرا حسنا) امدی شول
 حدیبه دن تخلف ایدنلر کسز اول حربه اخلاص له حسن قتال ایدر سز که الله تعالی سزه دنیاده غنیه
 و آخرتده جنت و بر (وان تتولوا کافولیم من قبل یعذبکم عذابا الیما) واکر اول سر بدن اعراض
 ایدر سز کز اندن اول حدیبه به دعوت اولند یغفزد که اعراض کبی الله تعالی سزه عذاب الیه
 تعذیب ایدر اشوایت نزول ایدیلر جهاددن عاجز وضعیه لر دیدیلر که بزم حائلر نیجه اولور که قتاله دعوت
 اولد یغفزدن خروج استطاعت ایتدی و ایتدی عذاب اولنلر نازل اولدیکه (ایس علی الاعی سرج ولا علی
 الاعرج سرج ولا علی المریض سرج) اعی و اعرج و مریض اوزرینه وبال یوقدر که جهاددن تخلف
 ایدر (ومن بطع الله ورسوله بدخله جنتا بحری من تحتها الانهار و من یول یعذبه عذابا الیما) اول
 کسه که سر و علانیه ده الله تعالی به رسولنله اطاعت ایده اول انی شول جنتلره ادخال ایدر که انک التندن
 ایتدیلر و اولر که الله تعالی انک طاعت سندن اعراض ایده اول انی عذاب الیه تعذیب ایدر (لقد رضی الله عن

المؤمنین اذ یبایعونک تحت الشجرة) الله تعالی راضی اولدی شول مؤمنلر دن کسه سکنه حدیبه ده
 نزول ایتدیلر که انلر یلک اوجیوز و یا یلک بشیوز کسه ایدیلر شول وقتن کسن سیره و یا سندرله التنده اونور کن
 سندن بیعت ایتدیلر شولنصکره که عثمان رضی الله عنه می اهل مکه به رسول کوندر مشدیکه بیت الهی
 پیغمبر عز علیه السلام طواف ایچون تخلیه ایدر بعد اهل مکه عثمان رضی الله عنه می قتل ایتدیلر دیو
 ایشید یلک پیغمبر عز علیه السلام اول یله سخته اولان اصحاب الیه مبايعت ایتدی که قریشله محاربه
 ایده لر موت خوفله انلردن فرار ایتجه لر بعد پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه عثمان الله تعالی نیک ورسولنک
 حاجتمده در و ابکی الینک برینی اول بری اوزره قوبوب عثمانک یعتیدر دیدی (فعلم مافی قلوبهم قانزل
 السکینه علیهم و انابهم فهاخیر یسا) الله تعالی اول مبايعت ایدن مؤمنلر قیلرلنده کی صدق و وفا ییلوب
 اول صلح سببیه قیلرلر نه طمأنینه و سکون انزال ایتدی و اول حدیبه دن رجوع لری عقبنده خیمه فح
 ایتدی (ومغانم کثیره یاخذونها) و انلری خیمه دن الدقلری مغانم کثیره ایه انا به ایتدی زیراکه خیمه
 یهودی اموال کثیره و عقار و اشجار اصحابی ایدیلر پیغمبر عز علیه السلام انلر جمیع حدیبه اهلته قست
 ایتدی (وکان الله عزیرا حکیم) الله تعالی غالب و حکمنی مراعی اولدی (وعدکم الله مغانم کثیره
 یاخذونها) الله تعالی سزه مغانم کثیره وعد ایتدیکه مؤمنلر پیغمبر عز علیه السلام زمانه و اندنصکره ده
 یوم قیامتده دکن کفار دن اخذ و اغتنام ایدرلر (فجمل لکم هذه) اول جمله دن خیر مغانمی تعجیل ایتدی
 (وکف ایدی الناس عنکم) و سزدن اهل خیمه ایدنی و حلیقلری بنواسد و بنوعطفان ایدنی بر و ولده
 قریش ایدنی کف ایتدی و روایت اولندی که پیغمبر عز علیه السلام خیمه کیدوب اهل محاصره ایدیلر
 اسد و غطفان قبائلی قصد ایتدیلر که مدینه ده کی عیال و ذراری مسلمان غارات ایدر لکن الله تعالی قیلرینه
 و عیب القاسیه انلری اندن کف ایتدی (فانکون ایه للمؤمنین و یدیکم صراطا مستقیما) ناکه اول کف
 و یا غنیمت مؤمنلره امارت اوله که انکله عندالله کشدیلر منزلت و مرتبه لری اول یقن بیلر و وحدیبه دن
 رجوع لری حیثنده خیمه فتحیه پیغمبر عز علیه السلام و عدنده صدق ایدیلر یقن ایده لر و سزی دین
 اسلام اوزره ثابت ایدوب انک فضل و رحمتنه توکل ایده سز که مسلمان سکز یلک کسه اولوب اهل خیمه تمش
 یلک یلک مسلمانلر انلر اوزره غالب ایتدی (واخری لم تدر و اعلم اقد احاط الله بها و کان الله علی کل شیء قذیرا)
 الله تعالی سزه مغانم اخری وعد ایتدیکه اول هوازن و یا فارس مغانمیدر که هنوز کمالا اولمیه بزر الله
 تعالی اکاستیله ایدو بدرائی سزل غنیمتدن منع ایدوب سزه فتح ایدر سز در الله تعالی هر شیش اوزره قدیر
 اولدی زیراکه قدرتی ذاتیه در بر شیه مختص اولوب سائر ندن ممنوع دکدر (ولو فاتکم الذین کفروا
 لولوا و الا دیار ثم لا یجدون و یا سوا لاصبرا) اگر یوم حدیبه ده مککک کفاری سز که قتال ایدوب صلح
 اولسه لر و یا اسد و غطفان اهل خیمه معاوت ایچون سز که قتال ایتسه لر منزمین اولدقلری حالده انصراف
 ایدوب من به دانه نفع ایدر بر قرب و هزیمتدن منع ایدر بزمه ناصر بولیه لر دی (سنة الله التي قد خلت من
 قبل وان یجد لسنة الله تبدیلا) یا محمد سندن اول یکن امتلرک رسولنر شیه الله تعالی نیک سنت
 موعوده سیدر که انلری اعدالری اوزره غالب ایده الله تعالی نیک سنتنه ایتسه تغییر بولمز سن (وهو الذی کف
 ایدیم عنکم و ایدیکم عنهم یطمن مککک من بعد ان اطفرکم علمم و کان الله بما تعملون بصیرا) اول الله تعالی
 مککک مشرک لر یلک بدلر بی سزدن و سزل بدلر بکزی انلردن کف ایتدی سزه انلر اوزره نصرت ایتدیکند نصکره
 الله تعالی سزل اعمالکزه بصیر اولدی قصه سی اولدر که عکره من اوجم بل بشیوز کشدیه حدیبه به
 خروج ایدوب پیغمبر عز علیه السلام خالد بن الولیدی مسلمانن بر مقدمه ارجنده اوزرلر نه کوندر دی
 حتی که اول کفاری صیوب مککک حیطاتنه قویده قلدن نصکره کیر و دوندیلر دینلر که اشجو قصه
 یوم قصه ایدی یس و اجدن دینلر که مککک نیک فحی عنوة اولوبدر (هم الذین کفروا و صدوکم عن
 المسجد الحرام و اهلادی معکوفان یبلغ محله) انلر شول کافر لر در که سزی مسجد حرامه دخولدن و بیت
 شریفی طوافدن و دیکری محله نخر دن منع ایتدیلر که اول حاج ایچون منی و معتمر ایچون صفادر امدی
 پیغمبر عز علیه السلام و سلم تمش هدی سوقا بتشدی منع اولیحق جمیع حدیبه ده نخر ایتدی زیراکه

حضرت خضر بنی حصار اولدی بقی محله که شافعی ا کاذا فبذکر و بعضی بلی دیدیکه حدیثه تک بعضی حرمه ندر
اوله اوله پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم هدایاسی حرمه ندر خورا بنشدر بنکیم ابوحنیفه انک خوری حرمه
اولسی شرطدر دیدی اگرچه اول خورایچون معهود د کاهه ده (ولولا رجال مؤمنون ونساء مؤمنات
لم تعلموا ان نطوهم فتصیبکم منهم معرفة بغير علم) اگر مکده مشرکینه مختلط رجال ونساء جماعتی اولسه که
زیرا انلری بلز سزومشرکیندن تمیزلا تمیز غفلتله سز انلری اهلا ککر میبیله اوزر یکزه دینه و کفار و جوی
وانرا اوزره تأمف و تعیر کفار و قوی وانلردن مجنده تقصیرله اتم منلی مکروه اصابتی اولسه الله تعالی سزک
ایدیکری انلردن کف بتزدی (لیدخل الله فی رحمة من يشاء) الله تعالی سزک ایدیکری اهل مکده دن
کف ایدیکه انده کی مؤمنلری صیانت ایده وانلردن دیلدیکه زیاده خیری الهام ایدوب و باندکه
مشرکدرن دیلدیکنه اصلاهی فوفیق ایدوب جتته ادخال ایده (لوزیلوا لعذبا الذین کفروا منهم
عذابا الیما) اگر مؤمنلر کفار دن تمیز ایتسه ل انلردن کفاری بزقل و سبیله تعذیب ایدردن (اذ جعل
الذین کفروا فی قلوبهم الحمية حمية الجاهلية) ذکر ایت شول و قتیکه مکده کفاری قلبلر نه انده قادیلر که
اول حق اذعان دن منع ایدر حیه جاهلیه در شول حیثیتله کیم پیغمبر عز علیه السلام حدیثه به نزولنده
دیدیلر که محمد بزیم ایا خواغمزی قتلند نذکره کادیکه منازله دخول ایده والله بزانی مکده ادخال ایتزر
تا که محمد واصحابی بز و غمایتیه دخول ایتیه سوزیکه ل (فانزل الله سکیفته علی رسولہ و علی المؤمنین)
او یله اوله الله تعالی رسولته و مؤمنلره نبات و وفار انزال ایدوب کفار لقلوبنه داخل اولان حیه جاهلیه
انلره داخل اولدی و روایت اولندیکه وقتا کفار انده ایدوب انلری یتیه دخول دن منع ایدیلر پیغمبر عز
علیه السلام و مؤمنلر قصد ایدیلر که انلر که قتال ایده لرا و یله اولسه کفار انلردن خوف کابو پیغمبر عز
علیه السلام دن دیلدیله اوسه کیر و میده به کیده لر شول شرطله کیم سنه ایتیه ده قریس انلر ایچون مکده
اوچکون تخلیه ایده ل پیغمبر عز علیه السلام کاراضی اولیجی انک اوزره اندن همدنامه استدیله پیغمبر عز
صلی الله علیه وسلم علی رضی الله عنه به (بسم الله الرحمن الرحیم) یازغل دیدی انلر دیدیلر که بزانی بلز بلکه
(یا سبک اللهم) یازغل بعده دیدیکه اشبور رسول الله اهل مکده ایل اولان صلح نامه سیدر دیدیلر که اگر بر سنک
رسول الله ایدیککی طسیدلر سنی یتیه دخول دن صد ایتزر و سنکله قتال ایتزدلر بلکه یازغل که اشبور محمد بن عبد
الله اهل مکده ایل اولان صلح نامه سیدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم دیدیکه استدکاری سوال اوزره یازغل
مؤمنلر قصد ایتدیله که اندن امتناع ایدوب انلر اوزره هجوم ایده لرا الله تعالی اوزر نه سکیته انزال ایدوب
حتی که وفور و تحمل ایتدیله (والزمهم کلمة التقوی و كانوا حقیرا واهلها) وانلر کلمه تقوی بی الزام ایتدی
یعنی کلمه شهادت و یا بیه شریقی و یا محمد رسول الله دیککی و باعده اوزره وفات و نباتی اختیار ایتدی و اول
کلمه تقوایه غیریدن احق و اهل اولدیله (وکان الله بکل شیء علیا) الله تعالی هر شیه علم اولدی او یله
اولسه هر شیتک ادا بی یلور اکانی اسان قیور (لقد صدق الله رسوله الرؤیا بالحق) پیغمبر عز صلی الله
علیه وسلم منامنده کوردیکه اول واصحابی مکده امن اوزره محلقین و مقصرین کیدیلر اول روایی اصحابنه
حکایت ایدیلر که تا و بی اول ییلده اولق و قعیله سوزیدیلر تاخر ایدیلر بعضیلری دیدیکه والله یاشتری
نه خلق و نه تقصیر ایتدیله و بی کوردل اول سیدن اشبوات نازل اولدی یعنی الله تعالی رسولته منامنده
کوردیککی روایی حق ملتس اولدینی حاله تحقیق ایتدی اول انک کوردیککی لابد وقت مقدوده اول عام
قابدر نظم و رایدی سردر (لقد خان المسجد الحرام ان شاء الله امین محلقین و مقصرین لا تخافون)
والله یا مؤمنلر که جن ییلده سز مسجد حرامه کیر سز اکر الله تعالی بنک شیتکی اولورسه و عذکر عک مشتته
نعلیقده عبادنه انی تعلیم و انلر بعضی اکاموت و یا غیبه علیه کیر میایدیککی اشعار و یا خود ملک و ویانک
مقاله سنی حکایت و یا خود پیغمبر عز علیه السلام اصحابنه اولان قولنی رعایت وارد و بعضی بکشی تراش
ایدرو بعضی کز ایه صاحتی قرقر عدودن امن اوزره اولوب انلردن خوف کز اولدینی حاله (فلم یالما نعلموا
بفعل من دون ذلك فتعاقربا) الله تعالی انک انی ناخیرنده کی حکمتندن سزک بلدیککری یلایوب مسجد
حرامه دخول کزدن اول سز صلح حدیثه بی و افخ خیری تیسیر ایتدی تا که موهودلر موهودلر دکن

مؤمنلر

مؤمنلر قلوبی انکه استراحت ایده (هو الذی ارسل رسوله بالهدی و دین الحق ایظمره علی الدین کاه)
اول الله تعالی رسول محمد علیه السلاهی توحیده و دین اسلامه کوندردیکه اول دین اسلامی سائر ادیان
اوزره حق اوله نکل نسخه و باطل اوله نکل فسادکی اظهارله و یا خود مؤمنلری اول دین باطلک اهل اوزره
تسایطله زیرا که اسلام دن غیری دین ادانی مسالون قهر ایدویدر (وکنی بالله شهیدا محمد رسول الله)
الله تعالی شاهد بترکه محمد انک رسولیدر اگرچه کفار مکده کاشهدات ایتزر سده زرا که بر سنک رسول الله
ایدیککی بلز دیدیلر (والذین معه اشقاء علی الکفار) محمد رسول الله در و انکله اولان مؤمنلر کفار اوزره
شدید لر در انلره محبت ایتزدیلر نه مخالف اوللره غلظت ایدولر (رحماء بینهم) بری برلر نه مرحمت
و محبت اولدر (تراهم رکعاً سجداً) من انلری را کعلر و ساجد لر کورون زیرا که اکثر او فائده غمازه
منه ولردر (یتغنون فضلاً من الله و رضواناً) الله تعالی دن آخرنده نواب و رضامن طلب ایدولر (سیاهم
فی وجوههم من اثر السجود) علامتلی سجود انلردن یوزلنده ثابته در که اول کثرت صلاه و سهر ایلدن
نور لکسیدر و یا لکسز یوزلر نکل صراحت سیدر و معلونک طبعی انلری قبول ایتسیدر (ذلک مثلهم
فی الثوریه) اشبور مذکورات انلر تورانده مقتیدر (و مثلهم فی الاخیل کرر ع اخرج شطاه فآزره
فاستغلظ فامتوی علی سوقه) اما انلر انجیلده کی صفی شول زرع به کز که فراخ و سبیلنی اخراج ایده
اکانهویه و اعانه ایده رقیق ایکن غلیظ اوله اندن ساقی اوزره طوغریلوب طوره (بجعب الزراع) کشفانه
وقوه و غلظه و حسن منظر یله زراعلری اعجاب ایده الله تعالی انی صحابه به مثل ضرب ایلدی انلر اول
اسلامه قبل ایکن کثرت بولدیله و انکله مستحکم اولد قلدن نذکره رفعت بولدیله حتی که اول اوصافله
رسول الله صلی الله علیه وسلم حاله ربی بکندر دیدلر (لپیغیظهم الکفار) الله تعالی انلری اشبور
صافانه وصف ایلدی تا که انکله کفاری او بکندره (وعد الله الذین امنوا و عملوا الصالحات منهم مغفرة
واجر اعظیما) الله تعالی پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم اصحابن مؤمن اولوب اعمال صالحه ایشیللره
مغفرت و جنت وعد ایتدی

سورة الحجرات وهي غائی عشرة آیه مدنیة

بسم الله الرحمن الرحیم

(یا ایها الذین آمنوا لا تقدموا بین یدی الله ورسوله) یا مؤمنلر هیچ بر امر ده الله تعالی بنک و رسولنک امر نه
تقدم ایتکزی یعنی بجان بر شیلر امر اولدیکز ده انی وقت مأمور دن اول ایشلکز جابر رضی الله عنه ایدر اول
یوم الضحی ده ذبح حقدده در که رجعات پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم صلوة عیدی ادا ایتدن انجیلر بی ذبح
ایتد کزنده اعاده ایلدی بر امر رضی الله عنهدن مریدر که پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم یوم شجره
خطبه سنده دیدیکه اشبور کونده بزیم اول عیلم صلوة عیدی ادا در اندن رجوع عوده اضحیه لر یزی ذبحدر اول
کسه که اشبور و امر اولدینی سوال اوزره ایده متزه اصابت ایدر اول که بر صلوة عیدی ادا ایتدن ذبح ایده
اول اهلایچون لحظ فحیل ایتشدر یوخسه نسکدن اول بر شیده دکلدر عاتشه رضی الله عنها ایدر و اشبوابه یوم
شکده صومدن نهی حقدده در یعنی پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم رمضان صومنه شروع ایتدن سز اکا شروع
ایتکزا کلیده ایدر یعنی کاب و سنک خلافتی سوبلکز و دخی الله تعالی بنک و رسولنک کلای سوبلنور کن
آخر کلای سوبلکز و هر شینه سرعه تابعت ایدلر و قیامتی نص اوزره تقدیم ایتکز (واتقوا الله ان الله جمیع
علیم) تقدیمه و مخالفة حکمده الله تعالی دن فور کز که اول افوا کز ایتسیدر و افوا کز یلور (یا ایها
الذین آمنوا لا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی) یا مؤمنلر پیغمبر صلی الله علیه وسلم سوبلر بکنکزه صوت کزری
انک صوتی اوزره رفیع ایتکز (ولا تجهروا بالقول یکم بعضکم ل بعض) و یکنکزه دارجهرله پیغمبر علیه
السلامه تکامده جهر ایتکز بلکه اکانهظیم ایچون صوت کزری خفض ایدلر و اکاسم و کتیه سبله خطاب
ایتکز بری بر لیکر خطاب کز کی اشبواتله علما سته دلال ایتدیله که انک قبری قنده و حدیثی او فند یغنده
رفع صوتدن منع اولنه زیرا که اکامه سته کی حرمت حیاته کی حرمت کیمیدر (ان تحبط اعمالکم وانتم
لا تسمعون) اعمالکز حبط اولق کراحتیله طالبو که انک حبط اولد یغنه شعور بکنر اواز زرا که صوتی جهر

ووفده استخفاف واردا کرا کافعه اهانت و عدم مبالا منضم اولورسه کفری مؤدی اولور و روت
اولدی که ثابت این قیست از تنده و قراولده نندن جموری الصوت ایدی بویه نازل و ایچدی پیغمبر عز علیه
السلامدن تخاف ایتدی پیغمبر عز علیه السلام دخانی چاغروب بر نیچون کز اولدک دیدی کنده دیدیکه
یا رسول الله چون سکا بویه نازل اولدی بن ایه جه و الصوتم قورقور یکم علم حبط اوله و اهل ناردن اوله
پیغمبر عز علیه السلام ایدی دیر میسنکه حیسانکده حید و عمانکده شید اولوب جنته کیره سن دیدیکه الله
تعالی نازل و رسولنک بشارته واضح شد تکر و عرم اولدخه صوغی صوتک فوقه رفع ایتم اوله اوله
مسئله حربه شید اولدی و دینلده بویه نکره ابوبکر و رضی الله عنهما پیغمبر عز صلی الله علیه
وسله تکلملنده اسرار ایدر اولدی (ان الذين يفضون اصواتهم عند رسول الله اولئك الذين اتخا الله
قلوبهم لتقوى اهلهم بغيره و اجر عظیم) شونلکه رسول الله قنده ادب و عایت ایدوب صوتلرین خفض ایدرلر
انلر شول قومدر که الله تعالی قابلر بنی تقوی ایچون اختیار و خاص ایدوبدر انلر ایچون مغفرت ذنوب و جنده
نواب جزیل اولور (ان الذين ينادونك من وراء الحجرات اكثرهم لا يعقلون) یا محمد دشونلکه نسا اولجراتی
وراسته سکاند ایدرلر و دینلده ندادی ایدن عیننه بن حصین و اقرب بن حابس ایدیکه بنو قیدن یتیم رجال ایل
پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم و فد کایدلر حالبوکه اول وقت ظهوره راقه ایدی یا محمد طشره حقیق دیوندا
ایتدی انلر اکثری حرمت بنوی تعقل ایتملر زیرا که عقل حسن ادب و مراعاة حشمت اقتضا ایدر لاجبا اول
منصبه اولان کسه به اوله اول نداء متکر انلر جعنه اسناد اولدی زیرا که اسکا جی راضی اولدی
و یا منادی به امر ایتدی و یا اول منادی انلر راسته ایدی (ولانهم صبروا حتى تخرج الهم لكان خيرا
لهم والله غفور رحيم) اگر انلر سنک خروج که دکن صبر و انتظار ده ثابت اوله اول انلر استیجابدن خبری
ایدی زیرا که انده فقط ادب و تعظیم رسول حاصل اولور دیکه اول نداء و نوابی ایجاب و مسئولی استماع
ایدردی الله تعالی غفور رحیم دیکه اول اسات ادب ایدن ترک تعظیم ایدلر نصیح و قریع اوزره اقتضار ایتدی
بویه نازل سبب نزولده دینلده پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم بنی العیر نام قبیلده سربیه کوندردی انلر سربیه ناک
کایدیکن بیایچن عیاللرین براغوب قاجدیلر اوله اوله سربیه اول عیالی سبی ایدوب پیغمبر عز علیه السلامه
کوردیلر بعد بنو العیردن رجاعت اول سبی اولسان عیاللرین اشترا ایچون کلد کارنده و راه حیراندن
پیغمبر عز علیه السلامه غلظه ندا ایدوب اوپورکن انی اوپار دیر طشره حقه دینلده کاعیاللری امرنده
و دینلده پیغمبر عز علیه السلام انلر برینی حکم ایدیکون اول حکم دیدیکه عیاللر نصفی بزه یاغله و نصف
اخری بنی بزمع ایل پیغمبر عز علیه السلام دخانی ایچلر ایتدی اول سیدن بویه کریمه نازل اولدی یعنی اگر ندا
ایتمیوب صبر ایتمش اولسه انلر خبری ایدی انلر هیچ برندن قدا اواسلرین جیعنی ازاد ایدلسردی
(یا ایها الذین آمنوا ان جاکم فاسق فباقتبیسوا ان تصیوا قوما جمیعا لا تصعبوا علی ما فعلتم نادمین) یا مؤمنلر
اگر منزه بر فاسق خبر کذب کاورده اول خبرک کیفیت امرندن نعرف و تفحص ایدلر عیاللر استکزشول کرا تله
کیم بر قومک حاللرین بلدن قتل و قتاله انلر اصابت ایدوب بعد اول فعلکزه نادمین اوله سربیه روایت اولدی که
پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ولید بن عقبه بنی اخذر کانچون بنو المصطلق نام قومه کوندردی مکر اول وایدله
انلر یستنده عداوت و ارایدی انی ایشند کلر نده اکافار شوکایدیلر و ایدلر انلر کندی قتلنه کاورطن
ایدوب کیر و دوندی و پیغمبر عز علیه السلامه دیدیکه انلر مرشد اولملر بکاز کافی و بریدیلر کایشاه پیغمبر عز
ع علیه السلام انلر غزاقصد بن ایدیکون بویه نازل اولدی و دینلده پیغمبر عز علیه السلام و ایدنصکره
انلر خالد بن الولیدی کوندردی اگر انلر ایمانلرینه دلالت ایدریشی کورسن ز کونلرین الرب کل والا انلر
کفار ایدیلر فعلی ایشله چون خالد انلر واردی اخشام و قس و اذان انلر در ایشدیکون ز کونلرین الرب
پیغمبر عز علیه السلامه کلدی و حسن حاللرین اسکا خبر و یردی انکه وایدلر خطای ظاهر اولدی اشو
دلایلدر که فاهل خبری رد اوله و مخبرده عدالت شرط اوله اول کرلر راوی و یا شاهد و یا معنی اوله و واحد
عدان خبری مقبول اوله (واعلموا ان فیکم رسول الله لو طیعکم فی کثیر من الامر لکنتم) یا رسول الله سربیه
اگر کرده درامدی اکا حاضر موافقه تعظیم ایدلر اگر اول سربیه خبر و یردی بککزه اختیار ایدیکون امورک

کندر سزه اطاعت ایتسه ام و هلاکه ایرردیکز بر انلر بعضیلری جمدا یدیلر که فاسق قوالله عمل اولوب
پیغمبر عز علیه السلام انلری و المصطلق ایل قتاله کوندردی (واکمن الله حبیب الیکم الایمان و ریشه
فی قلوبکم) لکن الله تعالی سزه ایمانی تحبیب ایدوب قلوبکزه انی ایات واضحیه و براین قاطعه ایل تر بین
ایتدی (وکره الیکم الکفر و الفسق و العصیان) و اول الله تعالی سزه کفر و فسق و عصیان بغض ایتدی
(اولئک هم الراشدون) امدی بوصف ملوکسه لوطریق سوی به اصابت ایدیلر در (فضلا من الله و نعمة
والله علم حکیم) اشو تحبیب و بغض الله تعالی دن سزه فضل نعمت اولدی الله تعالی مؤمنلر احواله
و یتلرندکی تفاضله علم و انلر توفیقله انعام و افضالنده حکیمدر (وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا فاصلحوا
بینهما) اگر مؤمنلر دن ایکی طائفه بر بر لیه قتال ایتسه لاول ایکی طائفه نیک یکنی نصیحه و حکم الله دعوتله
اصلاح ایدلر اشو دایملدر که اهل عدلله اهل بقی یکنی اصلاح واجب اوله (فان یفت احدیهم ماعلی الاخری
فقاتلوا الی تفتی حتی یتی الی امر الله) اگر اول ایکی طائفه نیک بری طائفه اخری اوزره نعدی ایدر س اول
نعدی ایدن طائفه به قتال ایدلر ناکه الله تعالی نیک امرنه وجوع ایدلر (فان قامت فاصلحوا بینهما باعدل
و اتسطوا ان الله یحب المقسطین) اگر اول بقی ایدن طائفه بغیدن رجوع ایدر لر سه یتلر بنی الله تعالی نیک
حکمی مقتضا سغه اصلاح ایدلر و جمیع امور بکزه عدل ایدلر الله تعالی عدل ایدلر سور اشو بویه پیغمبر عز
ع علیه السلام زمانته اوله خراج یکنده حادث قتال شاتده نازل اولوبدر اشو بنوده دلالت وارد که باغی مؤمن
اوله و باغی حربدن فارغ اولورسه ترک ایدلر و اوزرینه بقی اولنان کشی به اعانت واجب اوله لکن نصیح و صلحه
معید نصکره (انما المؤمنون اخوة) مؤمنلر بری بر لیه فردا شلر در بر اجمعی اصل واحده منته ایدر که
اول ایماندر حکیم حیات ایدلر بی موجبدر (فاصلحوا بین اخویکم) امدی ایکی فردا شکر یکنی اصلاح
ایدلر ایکی به تخصیصه علت زیرا که شقاق اقل و قوی ایکی کشی یکنده در (واتقوا الله هلمک ترجون)
الله تعالی دن قورقوب حکمنه مخالفت ایتمکزه رحمت اولنه سز (یا ایها الذین آمنوا لا یختر قوم من قوم
عسی ان ینکونوا خیرا منهم ولا نساء من نساء عسی ان ینکن خیرا منهن) یا اهل ایمان جماعتی رجال و نسا دن
بری بر لیکزی محضره ایتمون زیرا کاهی اولور که محضره اولنان عند الله محضره ایدندن خبری اولور (ولا تلووا
انفسکم) و بری بر لیکزی تعیب ایتمکزه زیرا که مؤمنلر کایسی نفس واحده کیدر و یا خود کندی که
عیب و برریشی ایشلر زیرا انی ایشلر کندی تعیب ایدر (ولا تبارزوا بالانقاب بش الامر الفسوق بعد
الایمان) و بری بر لیکزی لقب فسوقله چاغر مکر که اول مؤمنلر نه بر کین اسم اولور که ایمانه دخوله اشتداد
زند نصکره فسله ذکر اولنه لروایت اولدی که اشو بویه صغیه بنت حش شاتده نازل اولوبدر که اول پیغمبر عز
صلی الله علیه و سلم دیدیکه یا رسول الله نسا اول کایم و دی قزی یهودیه دیو تعیب ایدرلر پیغمبر عز علیه السلام
اکا ایتدی سن انلر دیکل که بابام هارون و عم مومنی و زوجم محمد و سلم در دینلده که اشو بویه ابو مالک
شاتده نازل اولوبدر که اول عبدالله ابن السلی به یاوز انوب یا عرابی دیدی عبدالله ایه کایم و دی دیدی
پیغمبر عز علیه السلام ایکی سندی خبر ایدوب توبه لری ظهورنه دکن قننه کلکدن منع ایتدی (ومن لم یقب
فاللئک هم الظالمون) اول کسه که اشو و مناهیدن توبه ایتمیه اول وصفلو کسه لظالملر در عصیان طاعت
مرضنه وضع و نسلرین عذابه عرض ایدلر کچون (یا ایها الذین آمنوا اجتنبوا کثیرا من الظن ان بعض
الظن انم) یا مؤمنلر کندی کز دن ظنک کثیری ایدلر تحقیق ایتمکزه زیرا که ظنک بعضی بعضیستنده صاحبی
انکه عقوقنه مستحق اولور اول بعض ایه کندی دوزیرا که مؤمنلر سو ظنلر دینلده که اگر مؤمن صلاحله
مرسوم ایه اکاسو ظنده احتیاط اولور و اگر فاجر ایه آنده ظاهر اولان مثلی ظن اولنه اما که صلحیه و علمیه
حسن ظن ایتمک ممد و بدر دینلده که ظن ایکی نوع در بر قوی ایدر که اول ظن اولنوب تکلم ایدلر و بروقی
ایه ام دکادر که اول ظن اولنوب تکلم ایدلر اول ایدلر ظنک بعضی ایدر دینلدی یوخسه جمعی دکل
(ولا تجسوا) عورات مسلمیندن بحث و تنقیع ایتمکزه پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر مسلمونه قننه اولمکزه
وامورلرندن مستور اولان اشیا ی تنقیع ایتمکزه زیرا که کسه مسلمونه عوراتی تنقیع ایدلر الله تعالی دخی
انک عوراتی تنقیع ایدر اول کسه که الله تعالی انک عوراتی تنقیع ایدلر انی رسوای ایدر کرچه رحلتک و ایتلک

جو فنده ایسه ده (ولایت ب بعضکم بعضا) وبری بریکری ظم رغبتند سوئله ذکر انکری بیغمبر عزلی
 الله علیه وسلم غیتدن سوال اولند قدده دیدیکه اول مسلم فرداشکی کراحت اندیکه شیده ذکر کدرا کر اول ذکر
 ایندیکن شی انده موجود ایسه انی غیبه انتم من واکر اول شی انده معقود ایسه اکا همتان ایتمسن
 روایت اولندیکه پیغمبر عزلیه السلام غزاویه فراید اولسه هر جرجل محتاج ایکی مومر کسه به ضم ایدر
 ذیکه انله خدمت ایده و منزله تقدم ایدوب طعام و شراب و سائر حوائج بر ختمه ایده اوله اولسه پیغمبر عز
 علیه السلام بعض اه غارنده سلمان رضی الله عنه فی ایکی رجله ضم ایدوب منزله تقدم ایندیکنده اکا نوم غلبه
 ایدوب برشی ختمه سنه قادر اولدیغی احادن اول ایکی انی اسامیه کوندر دیرلر اسامیه بنم عندده ا کولدن
 برشی قالمادی دیدی بعده انی صحابه دن بر نیجه کسه به کوندر دیرلر هیچ برنده برشی بولایق دیدیلر که اگر برشی
 بر صوبی جوق قیویه کوندر سک صوبی باقوب صومر کیدلند اندن ایکی طور ووب اسامیه عندده برشی
 وارمیدی دیو یحیسه اشتغال لر ندن صکره پیغمبر عزلی الله علیه وسلم قنده وارد یلر پیغمبر عزلیه السلام انله
 ایدی سبب ندر که اغز کرده لحم اثرین کور بریم دیدیلر که والله یارسول الله اشبو کونده بر خمدن برشی اکل
 ایتمسن پیغمبر عزلیه السلام ایدی بلکه سلمان واسامیه لحنی اکل ایندیکن اول سپیدن بویه تازل اولدی
 (ایحب اکلکم یا کل لحم اخیه میتا فکرمه) سزدن بریکر سورمیکه بر مسلم فرداشک لحنی اکل ایده اول
 فرداشی فی الحقی میت اولدی فی حاله اول سزه عرض اوانسه اندن کراحت ایدر دیکر امدی تکیم انک لحنی میت
 ایکن اکلدن کراحت ایدر سز انک غیبی خالنده انی سوئله ذکر دندخی کراحت ایدل پیغمبر عزلی الله علیه وسلم
 ایدر لیله معراجده بر قوم اوغرا دمکه انلر باقر دن طر نقاری واریوز برین انکه طر مار لر بریل الله علیه السلامه
 بونله حالو کسه لر دیدیم دیدیکه نامی غیبه ایدر و عرض لر برین بقدر میون ایدر برو فنده منامده اوکه بر زنجی
 میته سی قویلوب لحنن اکل ایدر دیندی دیدیمکه نسبیدن انی اکل ایدم دینلر که فلان عندده اولان
 غیبه سبیله دیدیکه والله بن اول مجلسده خبر و شردن برشی تکلم ایتمسن دینلر که لکن اکاراضی اولوب
 استماع ایندک اوله اولسه میون من دنده غیبت سو یلر و نه غیبه فی ذکر دی (واتقوا الله ان الله نواب رحیم)
 الله تعالی دن قورقوب غیتدن توبه ایدل کد اول تابل توبه سی قبول ایدر و حتمه ایدر (یا ایها الناس
 ان اخلقناکم من ذکر رانی و جنتکم ثم عوبار بائیل لتعارفوا) یا ناس بر من لک جع کزی آدم و حو اذن
 و یا اب و امدن خلق ایندک جع کز انده مسا و سز اوله اولسه نسبله تفاخر لرحیم یو قدر و سزی شعوب
 و قبائل قلد فکری برلر یکری یله سز و حقنی ویره مز یوخسه انکه غفرانیه مز معلوم اوله که شعب جمع
 عظیمدر که اصل واحد متسبلدر اول قبائل جمع ایدر و قبیله عسائی و عماره بطونی و بطن انخادی و غنذ
 فضائی جمع ایدر امدی خزیمه شعبدر و کانه قبیلدر و قریش عماره دو قوی یطندرو هاشم غنذدر و عباس
 ضیلدر دره دینلر که شعوب بطون عجمدر و قبائل ایسه بطون عربدر (ان اکرمکم عند الله اتقیکم) الله تعالی
 عندده زیاده کراحتیکر تواسی زیاده اولان کز در زرا که تقوایه نفوس کال بولور و انخاص متفاضل اولور
 اولکه شرف اراده ایده انی تقواده اراده ایسون پیغمبر عزلی الله علیه وسلم ایدر بر کسه کانی نامک اگری
 اولق مسرور ایده الله تعالی دن خوف و خشیه اوزره اولسون پیغمبر عزلیه السلام دیدیکه ناس
 ایکی صنفدر بر صنفی مؤمن تنی اولوب الله تعالی عندده کرمدر و بر صنفی ایسه فاجر شنی اولوب الله تعالی
 عندده مهاند (ان الله علم خیر) الله تعالی تقواده سزک مر ایتکری یلور احوال کز خبردر
 (قلت الاعراب انما قل لم تؤمنوا) بنوا اعدا ایدن بر طائفه بر خیل ییاده مدینه به کلوب بزایمانه کلدن
 دیو اسلام اظهار ایدر و پیغمبر عزلیه السلام امتنان و جمعی اوزره بر ساکنان اقبال و عیاله کلتز و بنو
 فلان کی شکله قتال ایتمسن حالو که انکه صدقه مر ایدر لر بر طوعا یا نه کلتز دیو غنچتدن سائر
 مسلمینه و بر بلندن اکثر و بران امتزادی امدی با محمد سن انله دیکل که مزایمانه کلدیکر زرا که ایمان
 تصدیقدر که تهم و طمأنینه قابل اولور اول ایسه مزه حاصل اولیو بدر اکر حاصل اولش اولسه اسلام کزی
 و ترک ایدر کزی رسول الله امتنان اینجدر یکر تکیم اخر سورده کدالات ایدر (ولکن قولوا لمانا واما
 یدخل الایمان فی قلوبکم) بلکه اوال و عیاله مزه اولاد مزه ضرر و ابرمک خوفله اسلامه داخل اولد دیکر

زیرا که اسلام انقیاد و سلمه دخول و اظهار شهادتین و ترک محاربه در حالو که حب ایمان نلو بکزه داخل
 اولیو بدر قلوبکز السنه کرمه موافقت ایندیو بدر (وان تطیعوا الله ورسوله لا یأتکم من اعمالکم شیئا) اگر
 الله تعالی به ورسوله اخلاص ایدوب و ترک تقاطع اطاعت اینکرا الله تعالی اعمالکرا جور ندن برشی نقض
 ایتزدی (ان الله غفور رحیم) الله تعالی مطیع لک قصورین مغفرت ایدر و انله فضله رحمت ایدر
 (ایها المؤمنون الذین امنوا بالله ورسوله ثم لم یترابوا وجاهدوا باموالهم وانفسهم فی سبیل الله اولئک هم
 الصادقون) ایمانده کامل شول کسه لر در که الله تعالی لک وحدایتنه ورسولک رسالتنه تصدیق ایدوب
 انده شلک ایتدیلر و الله تعالی لک سبیلده و مال لایله و نفس لایله جهاد ایتدیلر امدی اول وصفه لو کسه لر ایمان
 ادعاسنده صادقدر آیه مذ کوره نزلند نص کره اول اعراب پیغمبر عزلی الله علیه وسلم کلوب سر
 و علاینه ده ایمانلر نده صادقدر ایدیکه بین بالله ایتدیلر سورلدیکه (قل انعمون الله بیکم والله به علم
 ما فی السموات و ما فی الارض والله بكل شیء عليم) یا محمد سن انله دیکل که صد دنده اولد یغز کز دینی الله تعالی به
 می خبر و بر منر حالو که اول عزلت وارضده کی مخلوقاتک اسرار فی یلور اول هر شیئی عایدرا کا هیچ برشی
 خفی اواز (عنون علیکم ان اسما و اقل لا تقنوا علی اسلامکم بل الله ین علیکم ان لا ایمان ان کنتم
 صادقین) انلر سکا اسلام لر منت عد ایدر لر انله دیکل که اسلام کزی بکامنت عدا یتکمر بلکه الله تعالی
 مزه امتنان ایدر که زعمکرا وزره سز ایمان توفیق ایدی اگر ایمان ادعاسنده صادقدر ایسکرا الله تعالی لک
 متقی سز در یوخسه منزل اکاد کدر (ان الله ین غیب السموات و الارض والله بصیر بما تعملون) الله
 تعالی سموات وارضده غایب هر شیئی یلور سرده و علاینه ده ایشلر بیکری کورر
 سورة قوهی اربعون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(ق) معصمتده اختلاف اولندیکه اول قسمدر و یا اسم سوردر و یا قدر و قادر و قاهر و قویب
 و قابض اسم لر ینک مقتضایه در و یا خود شول جبل مشهور لک اسمیدر که اول ارضی احاطه ایدوبدر بشل
 زمر ددن خلق اولنددر سز انک یسکری اندن در سماء انک اوزره قبه اولوب اکافی اکا بریشو زره دینلر که
 اول و را عباددر که شمن انک و راستنده بر سنه منبره دن غایب اولور دینلر که انک معنای امر قضاء اولندی
 (والقرآن المجید) قرآن حقیقونکه اول مجد و شرف صاحبدر و یا اول مجده موموف الله تعالی لک
 کلامیدر و یا اولکه انده معنای یلوب احکامنه امتثال ایده مجد اولنور (بل عجبوا ان جاءهم منذر منهم
 قال الکافرون هذائی عجب) بلکه انلر تعجب ایتدیلر که کندیلر که جنسندن بری انلری اندر ایده اوله اولسه
 دیدیلر که الله تعالی لک مجدی رسالتنه اختیاری برشی عیبدر (انذامنا و کثرت اباد لک رجوع بهید) بر میت
 و تراب اولد یغمر دنفکره کبر و حیاته رجوع ایدر می بر امدی اول رجوع وهم واعاده کاندن بعیددر
 (قد علمنا ما فی قلوبهم) الله تعالی ایدر که بر انلر که اجسادندن ارضک اکل ایتدیکن یلور زو بار انلر
 فوت اولان و دنیاده قلاتن یلور زهیج برشی لک علی بزدن خفی اواز (وعندنا کتب حفیظ) والحال بزم
 عند مزده بر کتب وارددر که جمیع اشیائی حافظدر (بل کذبوا باطقی اما جاءهم فهم فی امر مریج) بلکه انلر
 مجزاتله ثابت نبوت و بانی و باقر انلر کلدیکنده تکذیب ایتدیلر بلکه انلر امر محتاطده در یعنی پیغمبر عز
 صلی الله علیه وسلم حقه کیمی ساجر و کیمی شاعر در و کیمی مجنون و کیمی معلمدر دیدی (انهم یظنوا انی
 الصما فوفهم) کیف بیناها و زناها و ما لها من فروج) کافر لر الله تعالی لک قدر ندن فو لرنده سمایه نظر
 اینجدر لیمیکه بزانی عمار سز رف ایدوب کوا کبله نیجه ترین ایتدک حالو که انده شقوق و خال یوقدر هر عیبندن
 سلمیه در (والارض مدناها و القینافیم ارواسی و ابقینافیم کل روج هیچ) وارضی بزیه طایتک اول
 ارض اوزره جبال ثواب القاء ایتدک و انده اصناف نباتاتدن تنورلدکه حسنی بجمت و برر (بصمه و ذکری
 لکل عبد منیب) الله تعالی اشیو اشیائی خلق ایتدیکه انک بدائع صنعی تفکر ایدوب قو حید و طاعته رجوع
 ایدر هر عده بصره و موعظه اوله (وانزلنا من السماء ماء مبارک فافقنا به جنات و حب الحصد) و بر سعادن
 شول منافع کثیره ما ایدر ووب انکه انجار و اثمار و بر و شر و سائر یلور حبوب تنورلدک (والنخل باسقات

[illegible]

هر انسان اوزره موکل ملک ديه که اشيو بنم عندمه مستغوب و حاضر اولاندر ويا کافر که قري شیطان ديه که اشيو بنم عندمه و ملک ديه حاضر در اغواء و اضلاله اولکه جهنم ایچون انی تمينه ایتشن (القیافیه جهنم کل کفار عنید) الله تعالی سائق و شهید و یاخرته ناردن ایکی مانکه و یا بر مانکه ديه که جهنم براغل هر کافر یکه الله تعالی نیک و حدایتی انکار ایدوب حدقن اعراض ایدر (مناع الضیمة عند مرید) مانک ز کافنی و رمرز و غیره ظلم ایدر والله تعالی دن دین اسلامده شک ایدر (الذی جعل مع الله اله اخر) که اول الله تعالی به اله آخری اشرف الایدر (فالقیاه فی العذاب الشدید) امدی اینک ز انی ناردنه عذاب شدیده القایدل (قال) فریه بر شما طغیته و لکن کان فی ضلال بعید) کافر قری شیطان عندمه ديه که یارب بی و اضلال ایتندی شیطان ديه که یارب بی انی اضلال ایتدم زیر اینم اکا قوتیم یوغیدی بلکه اول کندی بر ضلاله دوشد یکه اول انی حق و اماندن بهید ایدر (قال لا یختصموا لادی و قد قدمت الیکم بالوعید) الله تعالی کافر و شیطان ديه که بنم عندمه اختصام ایتکمز زرا که بنمیزه کابلر مده و رسوللرم اساتده طغیان اوزره و عیدی تقدیم ایتدم (ما یدل القول لادی و ما ینظلم للعید) بتم ثواب و یا عاقابه اولان و عده مخلف اولوز بن عیدمه ظلم ایدر دکام دنیمز هیچ کسه به عذاب ایتزم (یوم نقول بلهمن هل امتلات و نقول هل من مزید) ذکر ایت شول کونیکه جهنم ديه وز که جن و انس دن کمالقا اولانله طولدکی جهنم ديه که یارب دخی زیاده وارمیدر که القایدرسن اکاوسم اولور ییغیمز بر علی الله علیه و سلم ایدر جن و انس دن کفاری جهنم فوج فوج براغل هر جهنم ایسه انله غیظندن زیاده طابندن زائل اولیمه حتی رب العزه اکافسن وضع ایدوب عزتک حقچون یارب کفایت ایدر ديه اولیه و بعضی بعضنه از زوا ایدر اما که جهنمده خالی مکان قالوب الله تعالی بر نوع خلق ایجاد دندنه که ره انری انده اسکان ایدر (وارلفت الجنة لاه متقین غیر بعید) و جهنم متقیله قریب اولنوب اول انله بعید اولیمه دخول زندن اول اکا نظر ایدر انله ديه کهیم (هذا ما وعدون لکل آقاب حقیظ) اشبو کورد یکنکز جنت شول السهر و الله و عد اولاندر هر کسه کیم الله تعالی به رجوع ایدوب حدودنی رعایت ایتشن اوله (من خشى الرحمن بالغیب و جاء بقلب منیب) که اول الله تعالی بی کور ممکن اندن نور قوب امر نه اطاعت ایدر و یا خلوتده انی کسه کور مرز کن الله تعالی به قایب خالصه اطاعت ایدر ذکر اولان او صافله موموف کسه لر دینور که (ادخلوها بسلام ذلک یوم الخلود) هر مخوفدن سالم اوله یکنکز حالده و یا الله تعالی انله و یا انلری بر لرینه سلام و بر اولد قری حالده جهنم کیرلناش و دخول سزه یوم داند سزه اندن خروج یوقدر (اهم ما یسأون فیما اولدیا سمرید) انلری ایچون اول جهنمده غنی ایتدکاری وارد روع ذلک اندن زیاده شول بالری نه خطور ایتدک و کوزل کور مدک و قو قو قو ایتدک انلری ایچون کرامات وارد ریدند یکه انکه مراد الله تعالی بکمال یا کانی کور مکدر (و کم اهلها کما قبلهم من قرن هم ائمة منهم بعضا فنفقوا فی البلاد هل من محیص) اهل مکدن اول بزقرون کثیره اهلاک ایتشز که انلر فوتده اهل مکدن اشد ایدر مومدن حد زایه خرق و تصرف ایتدیلر و حرجی نقب ایدوب سقوط اواق ایچون بیت ایتدیلر الله تعالی دن و یا مومدن مجبور ایدیلر و یا اهل که اسفار لرنده بلاد قرون مضامیه به او غرادیلور انله هیچ کسه بی الله تعالی نیک عذاب و اهلاک کندن نور تلاش کوردیلر یکه کندیلر ایچون دخی انک مثلنی توقع ایدر (ان فی ذلک لذکر لمن کان له قلب اواقی السمع و هو سمید) اشبو ورده ذکر اولاننده تذکر و موعظه وارد راول کسه به که حقیقتده تفکر ایدر قلب و اعی اوله و یا خود سماعی اتمک و اعطی اسماعنه القاء ایدر حالبو که ذهنی حاضر اولوب معانیسنی فهم ایدر و یا صدقنه شاهد که دظواهرله متعظ و زواجیه مترجم اوله (ولقد خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما فی ستة ایام) سموات و ارض و ینهمای براتی کونده خاق ایتدیلر روایت اولند یکه یهود لر یغیمز علی الله علیه و سلمه کاب دیدیلر که بزه خبر و بر که اشبو و الی کونده الله تعالی نه اشیا بی خلق ایتدی دید یکه یوم احد ایدر یوم انبینه ارضی خلق ایتدی و یوم ثلثاده چمالی و یوم اربعاده مداین و انهار و اقواقی خلق ایتدی و یوم خیمده یوم جمعه تک اوج ساعتبه دکی سموات و ملائکه بی خاق ایتدی و اول اوج ساعتک اولکسینده اجالی و ایکسیننده آفتی و اوچسیننده ادمی خاق ایتدی دیدیلر که صدق ایتدل اگر انعام ایدرسن دید یکه انعامی ندر دیدیلر که یوم سبتده استراحه ایدوب عرش اوزره استاقا ایتدی اولیه اولسه

انك اول قولی ردایم (واما من انعم) جالبه كه انده بزه ثعب و اعیان برین اصابه ابتد
 دیویدری زرا كه استراحت ایدر اول كسه كه اكانع ووی ابرالله تعالی ایدسه مخلوقین صفا تندن منزه در
 (قامبر علی ما یقولون) امدی با محمد مشر كینك یعنی انكار لرینه صبرایت اول الله تعالی اعیاسر كاتناك
 خلقته قادر اولدی قادر اولور كه انری امانه دنص كره یوم قیامتده احیاء ایدوب انلردن انتقام اید و یا خود
 یهودك كفر و تشبیه صبرایت (وسبح بحمده ربك) وربك جل شانك سكا انعام ایندیكی اصابت حق
 و سائر نعمتی اوزره حامد اولدیك حالده انی عجزدن و تشبیهی ایجاب ایدر شیندن تنزیه ایت (قبل طلوع الشمس
 وقبل الغروب) شمسك طلوعندن اول صلاة فجری و شمسك غروبندن اول صلاة ظهیری و عصری ادا ایت
 (ومن الیل فسیحه) و كیجه نك بعضنده مغرب و عشا بی ادا ایت (و ادبار السجود) و صلاة مقروضه
 اعقابنده فاضله منونه بی ادا ایت و یا خود عبادت كره صلاة نوری ادا ایت * دینلیدیك (ومن الیل) ایل
 مراد مغرب و عشا و تجدید دینلیدیك (ادبار السجود) ایل مراد صلاة مغرب بنص كره فاضله و یا یکی ركعت مستدر
 و یا خود صلاوات مكنوبه اردنجه تسبیح ایدلسیدر یغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر كسه كه هر صلاوات
 مكنوبه اردنجه او تو زواج كره (سبحان الله) و او تو زواج كره (الحمد لله) و او تو زواج كره (الله اكبر) دیه بده
 بر كره (لا اله الا الله وحده لا شریك له الملك وله الحمد و هو علی كل شیء قدير) دبه الله تعالی جمیع خطاری
 یارافیه اكرچه دریانك كبوكی دكاو ایدسه ده ابوهریره رضی الله عنه ایدر صحابه نك قرامی یغمبر عز صلی الله
 علیه و سلمه دیدیلر كه یارسول الله اهل دنوردنوری سبیلده درجات رفیعیه به و نهیم مقیمه نائل اولدیله
 زیرا كه بزم كبی نماز قیلورلور بزم كبی جهاد ایدرلور و مع ذلك بزم قادر اولدیغیمز فضول اموال لرینی
 انفاق ایدرلور دیدیلر كه سز برعل خبر ویره یكه انكه سز دن اول یكن كسه ره ایره سز و سز دن كره كنلری كچه سز
 ایشدیلر كنكز عمل نوابن بولیمه مكر اولك سزك عملكز مثان ایشلیه امدی هر صلاة مكنوبه اردنجه او تو ز
 اوج كره تسبیح و تحمید و تكبیر ایدك (واسمع یوم یسادی المنادی من مكان قريب) یا محمد احوال قیامتدن
 سكا خبر ویرینه انقام سمع ایت شول كونه انده امر ایل و یا جبریل علیه السلام مكان قریب نك اول صخره
 بیت المقدس در اول سمایه ساثر ارضدن اون سكرمیل افر بدردند ایدوب دیه كه ای عظام بالیه و لحوم متزقه
 و شعور متفرقه الله تعالی سزده امر ایدر كه فصل فضا ایچون اجتماع ایدیه سز اوله اوله اول ندانی جمیع خلق
 علی السویه ایشیدوب امر الهی به انقیاد ایدر (یوم یسمعون الصبحه بالحق ذلك یوم النروج) شول كونه كه
 نفقه ثانیه بی بعثله ایشیده لر اشوق بوردن خروج كونیدر (انما نحن فنجی و نمیت والینا المصیر) بزدنیاده
 نامی احیاء و امانه ایدر ز آخرنده جزا ایچون هر جملری بزه در (یوم تشق الارض عنهم) امر اذلك حشر علینا
 یسیر) اولكوننده ارض یار یلوب نامس قیلرندن مسرعین اولدقاری حالده خروج ایدر اشوب و جعدركه
 دل بزا ساند اول ایه اسان اولزالا اكاه لانه عالم قادر اولوب انی هیچ برشان شان آخردن اشغال
 ایتیه (نحن اعلم بما یقولون) یا محمد كره كره نك سی تكذیبده دیدیلر كری بی زیلور (وامانت علیهم بحیبار)
 سن انك اوزره مسلط دكسكه انری اسلامه جبر ایدیه سن بلكه سن الحق داعی و مدكر سن (فذكر بالقران
 من يخاف وعيد) امدی قرآنله وعظ و تذكیرایت هر كسه به كیم بنم دنیاده و آخرنده كی عذابدن
 خوف ایدیه

سورة الذاریات وهی ستون آیه مكیة

بسم الله الرحمن الرحيم

(والذاریات ذروا) شول ریاح خفیفه كه تراب و غیره سیاهی صابور (فالحمات وقرا) و محابله
 خفیفه كه امطاری كوتور و ریاح كه صلابی كوتور و یانساكه بطنلرنده اولادر بن كوتورلر (فالجاریات
 یسرا) و مقینه كه دریاده مولاته بورر (فالتسمات امرا) و ملائكه كه امطار و ارزاق و سائر امور
 تقسیم ایدر الله تعالی اشبو اشیایله اقسام ایتدی زیرا كه هر بری انك كمال صنع و درسته دلالت ایدر
 (انما یوعدون اصداق) سزك وعد اولدیكز ثواب و عقابك وقوعی حقدور (وان الذین لو اقع) و حساب
 و جزاء واقعدور (والتسمات ذات الحیلن) معناه خفیفه كه اول طرائق محسوسه صاحبیدر كه اول مسیر

كوا كبدر

كوا كبدر ویا طرائق معقوله ایدر كه كا نظار ملوك ایدوب اندن معارفه توصل ایدرلر (انكم لفي قول مختلف)
 یا اهل مكه سز بزه رسوا و یا قرآن حقدوره قول متناقضنده سزكه رسولی شاعر و ساحر و كاهن و قرآنی شعر
 و صحر و كهانه دیر سز بوحالت ایه حیرت شدید و جهالت غلیظه دن ناشیدر (یوفك عنه من افك) اول
 رجول و یا قرآنندن صرف اولور اول كسه كه علم الهیه هدایتدن مصروف اوله (قتل الخراصون) قول
 مختلف اصحابندن كذا ینیه لعنت اولسون (الذین هم فی غمرة ساهون) كه انلر آخرت امرندن جهلده در كنندیلرله
 مراد اولان ایمان و طاعتدن غافلدر (بشلون ایان یوم الدین) دیرلر ككه یوم جزاك وقوعی نوقته در
 (یوم هم علی النار یفتنون) شول كونده اولور كه انلر ناره احرار اولور و انلر دینور كه (ذوقوا قتلکم
 هذا الذی كنتم به تستنجلون) تكذیبكز جزاسنی ذوق ایدلر اشبو شول عذابدر كه سزانی دنیاده استیجال
 ایدر دیركز (ان المتقین فی جنات و عیون) الله تعالی دن قورقوب محالفتدن صفتانلر آخرنده جنت
 بوستانلرند و پیکارلرده اولور (آخذین ما آتیهم ربهم) ربلی جل شانك انلر ویردیكی نوابی سرورله قبول
 ایدرلر زیرا كه اول غایت جوده درانده رد اولور و شی یوقدر (انهم كانوا قبل ذلك محسنین) زیرا كه انلر اندن
 اول دنیاده علملرین كوكبك ایدرلر دی (كانوا قلیلا من اللیل ما یجمعون) انك كیجه ده او یوقدری قایل
 ایدی اكنه بی ذكر و صلا تله كچورلر دی (وبالاصحار هم یستغفرون) و انلر قات نوم و كثر تبجدلر یله یله
 سحر و قننه ایدر كرنده استغفارده مشغول اولورلر دی كانه اول كیجه لرینی برانله كچورلر دی * دینلیدیك
 یارسول الله انده نیجه استغفار ایدیلور دیرك (اللهم اغفر لنا وارحمنا ربنا انت انت التواب الرحیم)
 (وفی اموالهم حق للسائل والمحروم) و انك ماللرنده طالب نفع ایچون و متعفف ایچون نصیب واردركه
 انی الله تعالی به تقرب و ناسه اشفاق ایچون قسری اوزره ایجاب و الزام ایدرلر (وفی الارض آیات
 للموقنین) طاریق هدایه سالك موحدا ایچون ارضده الله تعالی نك وحدانیتنه علامات و دلائل واردركه
 عیون باصره ایدلر بحار و انهار و جبال و انجبارنه و كیفیات و خواص و منافعده اختلاف اجزائه نظر
 ایدلر صانعك وجود و علم و قدرت و اراده و فرط رحمت یلور و انك ایمانلرنده یقینلری زیاده اولور
 (وفی انفسكم) و دخی كند یكزده كذا لك الله تعالی نك وحدانیتنه علامات و دلائل واردر زیرا عالمده برشی
 یوقدر الا انسانده انك نظیری واردركه اول دلائله انك غناسن و پرور مع ذلك برنیجه هیثا نافع و مناظر
 بهیه و تركیبات عجیبه و افعال غریبه به تمكند و صنایع مختلفه بی استنباطده و كالات متنوعه بی استجماعده
 متفرددر (افلا تبصرون) نظر اعتبارله نظر ایتز میسر كه منعندن مسافه استدلال ایدیه سز انك
 موككز دكركه كبر و احیاء به قدر غزی تیقن ایدیه سز (وفی السماء رزقكم وما یعدون) رزق كز سب اولان
 یا غم و روع و عد اولدیكز ثواب سجاد در زیرا كه جنت سما سابعه نك فوقنده و عرشك تحتنده در و یا خود اعمال
 و اعمال نوابی سجاد تقدیر اولمشدر (فورب السماء والارض انه لحق مثل ما انكم تنطقون) سما و ارضك
 ربی جل شانك حقیچون ذكر اوئشان آیات و رزق و وعد حقدورنده رب یوقدر و نكیم سز كندی استكزله
 نطق ایدوب غیرك انیله نطقه قادر اولور سز كذا لك هر بر یكز قسمت اولان و رزقی اكل ایدر غیرك رزق اكلنه
 قادر اولور سز (هل ایتك حدیث ضیف ابراهیم المكرمین) یا محمد سكا ابراهیم علیه السلام اضیافتك
 حدیثی كدیمكه انلر اون ایكی ملاك و یا اوج ملاك ایدیلر كه انلر جبریل و میکائیل و اسرافیل علیه السلام ایدیلر انلر
 الله تعالی عندنده و یا ابراهیم علیه السلام عندنده كراستلور ایدیلر كه انلر ابراهیم علیه السلام و زوجه سی
 خدمت ایتدیلر (اذ دخلوا علیه فقا لوالسلا ما قال سلام قوم منكرون) شول وقتك انلر ابراهیم علیه السلامه
 داخل اولوب سلام ویردیلر ابراهیم علیه السلام دخی رد سلام ایدوب نفسنده دیدیلر كه یونلر بزم بلد یكیمز
 كشیلر در زیرا كه اذانسز داخل اولدیله (فراغ الی اهله لیم یهل یمین) انك خبر سز اهله و اربوب بر سز
 یوزاغو بریایله كدی امدی مضیفك ادا بندندركه قرا به مبادرت ایدیه تاكه ضیف انی كفا ایتیه و یا اول طعامه
 منتظر اولیمه (فقر الیهم قال الانا كلون) ابراهیم علیه السلام اول بریانی اوكلرینه قودیلر كه اكل ایدیه لر انلر
 یسه اكل ایتدیلر ابراهیم علیه السلام انلر اكل ایتز میسر دیدی (فاوجس منهم خیفة قالوا لا تخف)
 ابراهیم علیه السلام انلر كادن اعراضن كور یچك انلردن خوفی اضمار ایدر و یا نفسنه واقع اولدیكه انلر

ملائکه اولوب عذاب ایچون کیش اوله لردیدلرکه بزدن خوف ایتمک بزانلله تمالینک رسوللری بز بده
 جبریل علیه السلام اول برائی قنادیه مسح ایچیک فی الحال حیات بولوب اناسنک یانه کندی (و بشروه
 بسلام علیم) ابراهیم علیه السلامه احق علیه السلام نام اوغنک وجوده کلمه یله تبشیر ایدیلرکه اول بالغ
 اوله یقنده عله کامل اولور (فأقبلت امرأته فی صرة فصکت وجهها وفاتت بحوز عقیق) مکر ابراهیم
 علیه السلامک زوجه سی ساره برز اویده ده طوروب انله نظر ایدردی تبشیرلرین ایشیدیک اوله ایددی
 و یچیندن نسا عادی اوزره بوزینه اطمه اورارق یتمه اقبال ایددی بن برحوز عقیق ایکن عده عکره طوغرمیم
 دیدی (فلما کذلک قال ربک انه هو الحکیم العلیم) اول ملائکه دیدیلرکه اشسوزم تبشیر عیز کی ربک
 جل شانه دیدیکه سنک بولولد اولور امرنده حکمیدر کبرک ساندده ولد اوله ایدر حکم ایدر عیدرکه خلقنک
 سرفی و ولدنک و قتی یلور (قال فاطخبکم ایها المرسلون) ابراهیم علیه السلام انلک ملائکه اوله یغنی
 ییلجیک انلر دیدیکه ای مرالرش انک زنده امر ایچون کاوبسز زرا انلک یچتین کلری دکل ابراهیم عظیم
 ایچوند (قالوا انا ارسلنا الی قوم مجرمین) دیدیلرکه بز قوم مجرمینه کوند ویشز که انلر قوم لوطدر
 (لنرسل علیهم حجارة من طین) تا که بز انلر اوزره بالقدن دوز یلوب انشده بشرلش حجاره اوسال ایدره
 (مسومة عند ربک لامر سفین) کداول ربک جل شانه عندنده شول خورده حدی تجاوز ایدنلر ایچون
 حجاره نلک هر بری شول انکه هلاک مده و شخصک اسمیله علامت اولدیغی حالده (فاخرجنا من کان فیها
 من المؤمنین) و اول قوم لوط فراسنده ساکن مؤمنلری انلک اراسندن چیقاردق (فاوجدنا فیها غیریت
 من المسکین) انده ایسه مسلمیندن بریت اهلندن غیر کسی بولدی که انلر لوط علیه السلام اهل بیتی اون
 اوج که ایدیلر بولدیلرکه ایمان و اسلام واحد اوله یا خود انلر اول ایکی وصنی جمع ایتش اوله لارنک ایکیسی
 شی واحد کدر دین قوی اوزره (وترکنا فیها آیه لذنن یتخافون العذاب الالیم) قوم لوطن قرایی
 موضعنده علامت و عبرت ترل ایتلک که اول انلک اوزر لرینه ارسال اولسان اجمار مسومه در و یا ما اسود
 منتدر شول که لره که الله تعالیلک عذاب الیندن خوف ایدرلر (و فی موسی اذ ارسلناه الی فرعون
 بسلطان مبین) موسی علیه السلامک شان و خبرنده کذلک انده ایسه عبرت ترل ایتلک که بزانی فرعون
 بدو عصا کی حجت و اخیه ایدر ارسال ایتلک (فتولی برکنه وقال ساحر او مجنون) فرعون ایسه جمع
 جنودیه ایماندن اعراض ایدوب دیدیکه اول ساحر و یا مجنوندر (فاخذناه و جنوده فنبذناهم فی الیم و هو لم یلم
 بز اول فرعون و جنود فی اخذ ایدوب جمیع دریایه غرق ایتلک حالبوکه اول دعوی بویه و تکه کذب
 رسولدن کند و یه لوم اولور شیلک کاویدر (و فی عاد اذ ارسلنا الیهم الریح العقیق) و هو علیه السلام قوی
 عادی اهلکزه دخی آیت و عبرت ترل ایتلک که انلک اوزره ریح عقیق ارسال ایتلک انده نه خورونه برکت واردر
 زیر اولور ریح اهلکدر (ما نذر من شیء انت علیه الا جعلته کالرمیم) اول انلک انفس و انعام و اموال لارندن
 هر نه شیشه مرور ایدیه انی ترل ایتنوب شیء هالک بالی کی قیلدی (و فی ثمود اذ قبل لهم نعموا حتی حین
 و صالح علیه السلام قوی ثمودی اهلکزه آیه و عبرت ترل ایتلک که انلر صالح علیه السلام لسانیه
 دینلرکه چان ناه فی ذبح ایتدیلا کز اوچکون اقتضاسنه دکن داریکزه معیشت ایدلک (فقتوا عن
 امر ربکم فاخذتم الساعة و هم یظنون) انلر ایسه الله تعالیلک امر نه امتثالدن استیکار ایتدیلا
 اکشیاه اوچکوند نصکره انلری عذاب اخذ ایتدی حالبوکه انلرهارین اول عذابه نظر ایدرلر دی
 (فاستطاعوا من قیام و ما کاوا منتصرین) اول عذابنک نزولی عندنده نه موضه قادر اولوب حتی هلاک
 اولدیلر و اندن استعاض ایدر دخی اولدیلا (و قوم نوح من قبل انهم کانوا قوما فاسقین) انلر ذکر اولسان
 اقوامدن اول نوح قومی بز هلاک ایتلک که انلر کفر و عصیانله استقامندن خارجین ایدیلر (والله ما یستأهاها
 باید و انا لومسون) بز جماعی قوه و قدر قزله خلق ایتلک و بز قادر که جماع و ارض یمنی توسیع و یا اول ایکیسی
 یتنده اولان خلق مزه رزق توسیع ایدره (والارض فرشناها فم الماهدون) و انلر بز یزکون بسط
 ایتلک که اوزرنده قرار ایدره سزینه کویک ماهدوز (ومن کل شیء خلقنا زوجین لعلکم تدرکون)
 هر شیدن بز ایکیسر نوع خلق ایتلک جماع و ارض شمس و قمر لیل و نهار بر و بحر مهل و جبال

شته و صیف جن و انش ذکر و انش نور وظله ایمان و کفر سعادت و شقاوت حق و باطل
 حال و مرکی تا که تذکر ایدوب تعدد احوالی تمککندن ایدیکنی یله سز و واجب الذاتک تعدد و انقسامی
 قبول ایتز ایدیکنی یتمن ایدره سز (فقر و الی الله انی انکم منه نذیر مبین) امدی الله تعالی به ایمان و توحیده
 و طاعتنه ملازمته عذابندن و رحمتنه قاجک که بن سز انک شرک و عصیان اهلچون اعداد ایتدیکی عذابندن
 معجزات ظاهره ایله تحذیر ایدرین (ولا تجعلوا مع الله الهام آخر انی لکم منه نذیر مبین) الله تعالی به
 الوهیتده هیچ برشی اشراک ایتکز که اول اقرار اولغسی واجبک اعظمیدر که بن سز اشرا کدن افاتی بیان
 ایله تحذیر ایدرین (کذلک ما الی الذین من قبلهم من رسول الا قالوا سحر او مجنون) یا محمد کفار مکه سنی
 تکذیب ایدوب ساحر و مجنون دیو و صغری کی اندن اول یکن امتره هر بار که بر رسول کلسه انلرانی تکذیب
 ایدوب سحر و جتونه وصف ایدرلر دی (اواصوابه بل هم قوم طاعون) یوخسه نلرک اول یکنلری صکره
 کلنرینه وصیتی ایتدیلا حتی که جمعی اول قول اوزره انفاق ایتدیلا بلکه اول قولی بری بر لرینه وصیتله دکلر
 ارالنده زمان بعید اولدیچون بلکه انلری اول قول اوزره جمع ایدن طغیانده مشارکتلریدر (فتول عنهم
 ما انت بملوم) امدی سن انلرکه مجادله دن اعراض ایت زرا که سن انلری کرار ادعوتکده نصکره انلر کفر لری
 اوزره اصرار و عناد لرین افروردی لرا و یله اولسه تبلیغده جهنم کی بیلد نصکره انلر اعراضی اوزره لوم اولنر سن
 (و ذکر فان الذکر یتفع المؤمنین) و تذکر و وعظی ترل ایتنوب ایسکل زرا که اول دفع ایدر انلر که الله
 تعالی ایمان تقدر ایتش اوله و یا مؤمن اوله اول انلر بصیرت افرورد (وما خلقت الجن و الانس الا ليعبدون)
 بن جن و انسی خلق ایتدیمکه انلر بکعبادت ایدل دیوار ایتدیم و عبادتله انلری دعوت ایتدیم و یا انکچونکه
 بنی یله لر زرا که اول انلری خلق ایتدیمه وجود و وحدانی بلخردی و انکچونکه بکاخضوع و تذلل ایدره لرامدی
 جن و انسدن هر مخلوق الله تعالیلک قضا سنه خاضع و مشیتنه متذللد هر چی بری ماخلق له سندن خروجه
 مالک اولر و یا انکچونکه بنی توحید ایدره لراما مؤمن شدت و رخاده انی توحید ایدر اما کافر انجق شدت و بلاد
 توحید ایدر یوخسه نعمه و رخاده دکل (ما اريد منهم من رزق و ما اريد ان یطعمون) بن انلردن دیلرین که
 خلقمدن برینی و یا کدیلرینی اوزاق ایدره رودخی دیلرینکه خلقمدن برینی اطعام ایدره لاله تعالی اطعامی
 کند و یه اسناد ایتدی زرا که خلق انک عیالیدر اولکه برکسه نلک عیالی اطعام ایدره نلک کند و یی اطعام
 ایتش کیمیدر اشبو آیتله مراد یساندر که الله تعالیلک عبادیه شانی ساده نلک عیالیه اولان شانی
 کی دکلدر زرا که ساده معاشلری تحصیلنده عیالندن استمانه ایدر اما که الله تعالی عالیندن غنیدر
 (ان الله هو الرزاق ذو القوة المتین) الله تعالی خلقه رزق و برمکده یی قدر قوه و قدرته متیندر امدی امر
 اولدیقکر شیده اشتغال ایتلک که فوز و فلاحه ایره سز زرا بن سز انک تحصیلنه مانع شیئی تکلیف ایتزین
 (فان للذین ظلموا ذنوبنا مثل ذنوب اصحابهم فلا یستعجلون) امدی شرک و عصیانله نفس لرینه ظلم ایدنلر ایچون
 عذابندن نصیب واردر انلردن اول هلاک اولان قوم نوح و عاد و ثموددن صاحب لرینک نصیبی کی امدی اول
 عذابه استعجال ایتسونلر که اول یوم قیامت تاخیر اولنوبدر (فویل للذین کفروا من یومهم الذی یوعدون)
 شدت عذاب و یاویل طموسی شول کافر لره اولور که انکله وعدا ایتدیلا که اول یادی ساده عذاب استصال
 و یاخود یوم قیامتده عذاب جهنمدر

سورة الطور و هی تسع و اربعون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(والطور) مدینه طور سینا نام جبلدر که موسی علیه السلام انده الله تعالیلک کلامن ایتدی اول انکله
 اقسام ایتدی (و کتاب مسطور) و یا زیلن کتاب حقیچونکه انکله مراد قرآندر و یا حفظه نلک یازدیغیدر
 (فی رق منشور) که اول جلد مبسوطه یازیلدر (والیبت المعمور) و کعبه حقیچونکه اول حجاج
 و محاور یله معموردر و یا انکله مراد جماعه ده صراخ نام یتشیر یفدر که کعب جماعه عرش حداسنده در
 سجاد انک حرمتی ارضده که به حرمتی کبیدر هر کونده کا یتش یلک ملک ایچنده نماز قیلوز برکه کا کبرن
 من بعد کیدوب کا ابد اعدوت ایتز و یا مراد قلب مؤمندر که معرفه اخلاصله معموردر (والسقف المرفوع)

عرش و یا معاف حقیقون (والبحر المسجور) بحر و یا بحر مجید و یا بحر مودع حقیقون و روایت او اندیکه
 الله تعالی يوم قیامتة بحاری ناریلوب انکه جهنمی تسخیر ایدر (ان عذاب ربك لواقع ما لهن دافع)
 ربك جل شانك عذابی نازل و کاندرا نی دفع ایدر و قدر چنانکه نزول ایدر (يوم تقوم السماء مورا) شول
 کونده که سماه اهلیند که من دوعسی کی دونه بر حینیه که اهل خورنیدن بری بر لینه قاریشه (وتسیر
 الجبال سیرا) و طاعله کاندرا نندن زائل اولوب هبیه مشور اوله (فویل يومئذ للمکذبین) اولکونده
 شدت عذاب اول که ره در که دیاده رسوللری تکذیب ایدیلر (الذین هم فی خوض یاهبون) که اندر
 رسوللری استمرزا ایل باطله اشتغال ایدر لردی (يوم يدعون الی نار جهنم دعا) اولکونده اندر لری یونلرینه
 تیمورلر و ناصیه لری ایا قلمه بقلندور و عقله یوزلری اوزره باشلری آشفه نار جهنم دفع ایدر یور چنانکه جهنمه
 قریب اوله لاندلر و توروک (هذه النار الی کنتم بها تکذبون) اشبو اول نارد که سزانی دیاده تکذیب
 ایدر دیکر (افصر هذا ام انتم لاتبصرون) اشبو کوردیکر عذاب سحر میدرزیرا که سز و حیه سحر
 دیر دیکر یوایسه افک مصداقی اولدینی حیثیتدن دلالت ایدر شئی کورمز دیکر شکیم دیاده انک حقیقتنه
 دلالت ایدر شئی کورمز دیکر (اولوها فاصبروا ولا تنصروا سوا علیکم انما تجزون ما کنتم تعملون)
 امدی اول ناره که انک عذابنه صبر ایدلر و کر که صبر استمرزایی حالت سز مساویدر ایدر سز اندن نجات
 یوقدر که اول دیاده ایشلدیکر شمر و تکذیب سز سز ایدر که اکایر شمر سز (ان المتقین فی جنات ونهم) دیاده
 شمرک و عصیانندن صاقوب الله تعالی امره اطاعت ایدر یوم قیامتة یومست اندر دواو نوع نعمله سز مده در
 (فاکفین بما اتیم ربهم) رب تعالی انک جنتده ویردیکر کرامته سز یوب انکه تلذذ ایدر اولد لری حالده
 (ووقیم ربهم عذاب الجحیم) و رب تعالی انلری نار جحیمدن محفوظ وانی اندر دن دفع ایدر و انلر دینه که
 (کواو انشروا هیتا بما کنتم تهملون) جنتک الوان طعام و شرابندن اکل و شراب ایدلر که انک عاقبتی تخمه
 و ستم اولمستندن امن اوزره اولد یفکر حالده شول اعمال صالحه سبیله کیم انی دیاده ایشلدیکر دزدی (متکفین
 علی سر مصفوحه) اندر بری بر لری انکه یانه در لشم سر بر لر اوزره انکه ایدر اولد لری حالده (وزوجنا هم
 بحور عین) و بر انلر حور عین ازواج قیلورز (والذین آمنوا واتبعهم ذریتهم بایمان الحقناهم ذریتهم)
 شونلر که دیاده و مندر اولوب اولاد لری ایمانله اندر اتباع ایدر بر اول و مندر اولاد لری جنته دخوله الحاق
 ایدر و زاکر اولاد لری مؤمنلری صغار ایکن فوت اولد یسه عمده ایلرینه ایدر دیرمه ده تا که اول ایلر انکه قریر
 العین اوله لاما که کبر لک ایلرینه الحاق اولمسی کندی ایمانلریه اولور یوخسه ایلرینک ایمانله دکل
 (وما انصاهم من علمهم من شئ) اول ایلر انکه اعمالندن بر شئی نقص ایتمز اولاد لری انلر الحاق سبیله
 (کل امرئ بما کسب رهبن) هر کسه الله تعالی عندنده علمنه هر هوندر اگر علی صالح ایه کندوبی
 رهیتندن قورنار و اگر علی شرک ایه کندوبی رهیتندن قورنار من ناره البقور (وامددناهم بقا کهمة
 وطمعناهم شون) و بر انلر اشته ایتد کوری فاکه و لحنی زیاده ایدر زاکر چا انک طلبن تصریح ایتمز لسه ده
 (یتنازعون فیما کمالا لغوفیا ولا تأتیم) جنتده اندر انلر زنده خیر کاسلرینی تعاطی ایدر لری انی شر بلری
 حالده لغو حدیث سولزلر و انم ایجاب ایدر هلی ایشازل (ویطوف علیهم علمان لهم کانهم اولو مکتون)
 و انلر مخصوص مالیک کاس خورین دور ایدر لکانه یا خضر و صفاده هر بری صدفده مصون انجودرا کایدی
 ناس مس ایتمویدر یه مبریز صلی الله علیه و سلم ایدر اهل جنتک منزله ادناسی اول کسه دندر که خدا مندن
 برینه اندا ایدر کده لیلک دیوا کایک خادم جواب ویر یه مبریز علیه السلامه دینلدیکه اهل جنتک خادم لری
 یوم و مده اولیحق کندیلر نه صدفده اولور دیکر که مخدوملر خادم لری اوزره فضلی قرک لیله بدرده سارکوا کب
 اوزره فضل ککیدر (واقبل بهضم علی بعض یسألون) بری بر لری اقبال ایدر دیوب دیاده کی احوال
 و اعماق رندن متوال ایدیلر (قالوا انما کافل فی اهلنا متفقین) دیر که زدیاده ایکن اهلرا اسنده
 الله تعالی یه عصیاندن و یا عاقبت زامرندن خوف ایدر لک (ثم الله علینا و قینا عذاب السموم) الله تعالی
 بر زحمت و توفیق فضل ایدر و بری عذاب ناردن حایت ایدر که اول مسافه سزومک نفوذی کی ناندور
 (انا کما من قبل ندموه انه هو البالحیم) که بوندن اول بز دیاده اکا عبادت ایدر ناردن و قایه دیر لک

زیرا که اول محسن و کثیر الرحمة در (فذكر فانت بعمه ربك بکاهن ولا یجنون) یا محمد مشرکینه تذکر
 اوزره ثابت اول یوخسه انلر سکاسح و شاعر و کاهن و یجنون دید کاریه مبالات انکمل زیر کسن ربک
 جل شانک مکاتبونی انعامنه حد ایدر یحسین یوخسه کاهن و یجنون معامله سنی ایتزنم (ام یقولون شاعر
 اتربص به رب المتون) بلکه اندر دیر لک اول شاعر در دهر لک حوادث و صروفنه تربص ایدر لک انی هلاک
 ایدر انک غیری شعر انک هلاک اولد کی (قل ربصوا فانی معکم من المتربصین) انلر دیکل که امدی
 سز نه هلاکمه تربص ایدلر که بندخی سز لک اهل ککزه تربص ایدر برین اولد اولسه یوم بدرده سیه لک اهل اولدیلر
 (ام تأمرهم احلاسهم بهذا ام هم قوم طاغون) یوخسه انلر عاقللری اشبو قول متناقضه می امر ایدر زیرا
 کاهن فطنه و دقت نظر صاحبیدر یجنون ایه مغلوب العقلدر بلکه انلر عناده مصر و حدی متجاوز لردر
 (ام یقولون نقوله بل لا یؤمنون) یوخسه انلر محمد قرآنی تلقاه نفسندن اختلاف ایدر دیر لک انلر کفر
 و عناد لردن اشبو مطاوعله رمی ایدر ایمانه کلزلر (فلیا ایا یجدیت مثله ان کاوا مادیقین) اگر انلر محمد
 قرآنی تلقاه نفسندن اختلاف ایدر دیر لک مادیقین ایه لاول قرآن مثلی بر حدیث متخلف کتور سونلر
 (ام خلقوا من غیری ام هم الخاسقون) یوخسه انلر خالق و مقدر سز خلق و تقدیر اولدیلر و یا خود عبادت
 و مجاز ایدن لاشی ایچون خالق اولدیلر اول ایلدن الله تعالی یه عبادت ایتمز و یا خود انلر کدیلرین خلق
 ایش اولدیلرندن الله تعالی انک امری اوزر لینه واجب اولمشدن (ام خلقوا السموات والارض بل لا یؤمنون)
 یوخسه سموات و ارضی انلری خلق ایدر اول ایلدن انلر خالقنه عبادت ایتمز بلکه انلر یقان ایتمز لک سز
 و سموات و ارضی کیم خلق ایدر دیوسوال اولنسه لردیر لک الله تعالی خالق ایدر اگر انی ایشان ایتسه لر
 اکا عبادتدن اعراض ایتزلردی (ام عندهم خزائن ربک ام هم المصیرون) یوخسه ربک جل شانک
 خزائن رزق انلرک عندنده میدرخنی که بتونی دیلد کوری کسه یه ویر و یا انک خزائن علمی انلر عندنده مسدر که
 حاکم اقتضا ایدر کی کسه فی الوهینه اختیار ایدر یوخسه اشیا اوزره غالبلر میدر دیلد کوری کیفیت
 اوزره تدبیر ایدر (ام لهم سلیم سلیمون فیه فلیات مستعجم سلطان مبین) یوخسه انلر ارتقا ایدر چن
 نرد بانلری وارد که اکا صعود ایدر ملائکه کلامنی و یا علم غیبندن انلر وحی اولانی ایشیدوب زمان
 مستقبلده اوله جق اموری یله لرامدی مستعمری حجت واضح ایلر کسون که اول انک استماعنی تصدیق ایدر
 (ام له البتات و لکم البنون) یوخسه زکریا اوزره کراحت ایدر دیکر نشات الله تعالی اولوب سز کون بون
 اوله (ام تسألهم اجر انهم من مغرم مثقلون) یوخسه یا محمد بلیغ رساله اوزره اندر اجر استدل انلر عزم
 التزامندن استقبال ایدر سکا اتباعدن زهد ایدیلر (ام عندهم الغیب فهم یکتبون) یوخسه لوح محفوظ
 انلرک عندنده میذر مقیاتی اندن یازینور و یا خود محمد علیه السلامه خبر ویردیکر بعث و جزاک زعمر فجه
 اصلی اولدیلر اندن یلورلر (ام یریدون کیدا فالذین کفروا هم المکیدون) یوخسه انلر سنی
 اهلک ایچون مکر ایتمز دیر لک اول دار اندوهده محمد علیه السلامه اولان مکر لرد امدی کافر لک کیدلر نه
 مغلوبین اولدیلر و یا خود کیدر لک و بالیلر جراتلر کیدر اول یوم بدرده قتل اوللریدر (ام لهم اله غیر الله
 سبحان الله ایشر کون) یوخسه انلر الله تعالی دن غیر الهی واره یکه انک عذابندن حراست ایدر الله تعالی
 انلر انلر کندن و یا انلر ایتد کوری شینک شمر کشتدن منزله اولدی (وان یروا کسفا من السماء ساقطا
 یقولوا حساب مرکوم) اگر انلر سعادن اوزر یزه قطعه دوشمخچه ایمانه کلز دیر کاندن نصره اوزر لینه
 تعذیب ایچون سعادن قطعه دوشدیکن کورسه لرفط طغیان و عناد لردن دیر لک اشبو بری برینک اوزره
 متراکم سحابدر که بزی ارواء ایچون ایشویدر دیوب ایمانه کلیر لردی (فذرهم حتی یلاقوا یومهم الذی فیه
 یصعقون) امدی انلری لک ایه که طغیانلر نه لعب و خوض ایدر شول کونه دکن که انده صعه ایدر لک اول
 نفعه اولی عندنده در (یوم لا یغنی عنهم کیدهم شیئا ولا هم ینصرون) اولکونده کیدلری انلر بر شئی مقید
 اولر و انده نازل اولان عذابدن منع اوللزلر (وان للذین ظلموا عذابا دونا ذلک ولكن اکثرهم لا یعلمون)
 شرک و کفر لینه ظلم ایدر عذاب ناردن اول عذاب وارد که اول عذاب قیدر و یا دیاده مؤاخذه در یوم
 بدرده اولان قتل ویدی ییل خط کی لکن انلر اکثری انی بلزلر (واصبر لحکم ربک فانک باعینا) امدی یا محمد

و بکل جل شانه نك انله الله حكمنه و بانك تكذيب و اذاسنه صبريت كه سن بزم رعايت زده سن كفارك
 سكايتديكني كوروز (وسج بجمدربك حين تقوم) بجله كدن قيامك حيقنده (سبحانك اللهم و بجمدرك)
 ديكن * دينلديك كراول مجلس مجاس خيرايسه انكه احسان آرتورورا كراول غيري ايسه اكافارت
 اولويغمبر بزم عليه السلام ايدر بر كسه كه بر مجلسه جلوس ايدوب انده لفظي كشاد اوله اول مجلسدن قائم
 اولوزدن اول (سبحانك اللهم و بجمدرك اشهد الا اله الا انت استغفرلك و اتوب اليك) ديسه اول مجلسده
 صدور ايدن اقطانه كفارت اوله * دينلديك نمازه طوود بفتده (سبحانك اللهم و بجمدرك و تبارك اسمك و تعالي
 جلك و لا اله غيرك) ديكن كه زيرا يغمبر بزم صلى الله عليه وسلم نمازي انكه باشلردى * دينلديك انكه مراد
 كچه دونكدن قاقوب نمازه داخل اوانجه اولان ذكر اللهم (ومن الليل نسجه) و كچه نك بعضنده
 الله تعالى به عبادت ايت كه اول نكته اشق و ربان اهددر (و ادبار النجوم) و آخر ايلده نجومك ادباري
 حيقنده يعني بخرلك طلو عنده صباحك ايكي ركعت سنن ادائت

سورة النجم وهي ثمان وستون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(والنجم اداوى) نجم حقيقونكه اول نريادر و يا معاده كي نجومك كاسيد در بخانه غروب ايد و يا يوم
 قيامته منتز اوله و يا بخانه انكه شياطين و جم اوله استراق سمع ايند كارنده و يا بجهله مراد قرآنذكر بخان
 نازل اوله و يا هر نيتدر كه صايط اوله بخانه اول ارض اوزره موقوف ايد و يا محمد عليه السلام در بخانه ليله
 معراجده سمان نزول ايد (ما ضل صاحبكم و ما غوى) صاحبكم محمد عليه السلام طريق مستقيدن
 عدول ايندى و باطل شيعي اعتقاد ايندى (و ما ينطق عن الهوى) اول هواي نفسدن سويلز زيرا اول
 تكليف اولتشدركه فوجده اظهر و شركي دفع و شرعي نشر ايد (ان هوالا وحى يوحى) انك دين
 امرنده و يا قرآنده سويلديكي دكل الا وحيدركه الله تعالى بدن وحي اولونيدر (علمه شديد القوى) اكافا
 برملا تعليم ايندى قوامي شديدر كه اول جبريل عليه السلام در خوارق ابدانده اول اكواصطه در
 روايت اولديك جبريل عليه السلام لوط قومك قراستى قشادله ماء اسوددن قلع ايدوب همياه رفعتد تصكره
 نقلاب ايندى و صالح عليه السلام قومى بر كره صبحه سيله جيعنى هلاك ايندى و ايليسى عيسى
 عليه السلامه سويلش و ركن كورد بكنده تناديله بر كره نفع ايديجيك هندستان نهايتنده بر طباغه
 اير كوردى (ذو مرة قامتوى) كه اول عقل و راينه حصافت صاحبدر خلق اولنديني صورت حقيقه مي
 اوزره استقامت ايندى * دينلديك انبيادن بيمغمبر بزم صلى الله عليه وسلم بدن غيري كسه اني خلق اولنديني
 صورتده كورميويدراما كه بيمغمبر بزم عليه السلام اني اول صورتده ايكي دفعه كوردى برى معاده و برى
 ارضده و ساراوقانده آدمين صورتده كوردى سارايبايه كلد يكي كبي بروقده بيمغمبر بزم عليه
 السلام اكاديديك ديليكه بكا خلق اولندينك صورتده كورينه سن مكر اول وقتده بيمغمبر بزم عليه السلام
 سراط غنده ايدى جبريل عليه السلام مشرقدن طلوع ايدوب افق سدا ايندى بيمغمبر بزم عليه السلام اني
 كوريجيك بايلوب دوشدى اوله اوله في الحال عادى اوزره آدمي صورتده تحول ايدوب بيمغمبر بزم صلى الله
 عليه وسلمي كندويه ضم ايندى (وهو بالا فوق الاعلى) حالبوكه اول افق شمسده و يا سدره منتهاده ايدى
 (نم دنى فتدلى) بعد اول بيمغمبر بزم صلى الله عليه وسلمه قرب اولوب تعلق ايندى (في مكان قاب قوسين
 اوادى) حقي بيمغمبر بزم عليه السلامه انك قري ايكي قوس دكاو و بالندن اقرب اولدى (فاوحى الي عبده
 ما اوحى) جبريل عليه السلام اكاي كوردى انكه الله تعالى وحي ايندى (ما كذب افواه مارأى)
 بيمغمبر بزم صلى الله عليه وسلمك كوزي كورديك قلى تكذيب ايندى * دينلديك ضمائرلك كيسي الله تعالى به
 راجعدر اوله اوله شديد القوى ايله معنى * هو الرزاق ذو القوة المتين * دن مقومك منلدر و انك اكافا
 دنوي ترفع مكانيتدر و تدليسي اني شراشرمله جناب قدسه جذيد در و اني طرفه العينه مكدن قدسه جذيله
 و انك بصري الله تعالى انك كاحكايت اينديكني تكذيب اينديكيد زيرا كه امور قدسيه اولانلب ايله ادراك
 اناور بعد بصره نقل ايدلور و يا خردانك فوادي كورديكيني بن سنى بلز بن ديدنى كراوى ديسه كاذب

اولوردى زيرا اول اني بصريه كورمى كبي قلبيله يلو بدر و رؤيتك معناسنده مفسرون اختلاف اينديلر
 ابن عباس رضى الله عنه ديديكه محمد صلى الله تعالى عليه وسلم الله تعالى بي فوادي ايكي كره كورددر
 و بر جماعت ديديلر كه اول اني كوزيله ايكي كره كورددر كه اول انس و حسن و عكرمه قوليدر * ابن عباس رضى
 الله عنه ايدر الله تعالى ابراهيم عليه السلاي خلتله و موسى عليه السلاي كلامله و محمد صلى الله عليه وسلمي
 رؤيتله اصطفاه ايندى (انما رونه على ما يرى) يا مشركين محمد عليه السلامك كورديكنده جدالمى
 ايدر سز كه انلانك اسرايى و جبريل عليه السلاي مشاهده سنى انكار ايدرلردى (واقدر اراه نزه اخرى) محمد
 عليه السلام جبريل عليه السلاي صورت حقيقه سنده رؤيت اخراجه كوردى (عند سدره المنتهى)
 كه اول رؤيت سدره منتهى هندنده ايدى بخانه اول سماه سابعه به اسماء ايندى سدره منتهى ايله مراد
 شجره طوبى و يا شجره بقدر كه سماه سابعه نك فوقنده عرشك يمينده در انم جنتك اصلندن حيقار
 ملائكه اكاستهى اولوراني قجاوزا بنزلكه انك نبي هجر دستيلري كبي و پيراني قيل قولقري كيدري و يا خود
 خلافتك علم و اعمال انده منتهى اولور (عند هاجنة الماوى) جنت ماوى انك عندنده در كه شهدانك
 و يا متقين ارواحي و يا ملائكه انده قرا ايدرلر (اذ يغشى السدرة ما يغشى) اول سدره بي تغطيه ايدر
 خلافتدن اولكه الله تعالى نيك عظمت و كبرياسنه دلالت ايدر * دينلديك التوتدن كلكار و يا قرغانه مثالنده
 ملائكه در * اوهر بره رضى الله عنه بدن مر ويدركه لنى غشى ايدن نور خلافتد حب الاهدن ملائكه غريبان
 مثالنده اني قلبويدر اول شجر اوزره واقع اولور * دينلديك انك هر برورقه سنده قائم برملا
 واردركه الله تعالى نبي نبيج ايدر (ما زاغ البصر و ما طغى) محمد عليه السلامك بصري كورديكى شيددن ميل
 و بجاوزا ايندى بلكه متيقن اولديني حالده اثبات صحيحله اثبات ايندى و يا اول رؤيه له امر و اوانديني بخان
 رؤيتدن عدول و بجاوزا ايندى اوله اوله كورديكيني اخبارده كذب اينز (لقد رأى من آيات ربه الكبرى)
 و رسول الله اول ليله معراجده الله تعالى انك اثبات و بخان ملكيه و ملكوتيه سندن عظما و كبراني كوردى
 (افرايم اللات والعزى ومنات الثالثة الاخرى) بكا خبر و رركه الله تعالى به كافر اولوب لات و عزى و منات
 نام اصنامه عبادت ايدر سز * دينلديك لات نام صنم طائفده تقيفك و يا بخله ده قربشك ايدى اني طواف
 ايدرلردى اول برر جل صورتده ايديكه سنله سوبق لت ايدوب حجاجه بيدرلردى * وعزى ايسه بر شجره
 ايدى غطفان اكاعبادت ايدرلردى * بيمغمبر بزم صلى الله عليه وسلم خالد بن الوليد رضى الله عنه بي
 اكافا كوردردى حتى كه اني كدى انك دينندن بر شيطانه جيقوب حاجنى سور سوكندى خالد
 اكافا ريشوب قتل ايندى و اما كه منات بر صخره ايديكه هذيل و خزاعه و يا تقيف اكاعبادت ايدرلردى قريبانلرن
 انك قشند ذبح ايدرلردى * دينلديك اصنامك كيسي بخاره دن اولوب داخل كعبه ده عبادت اولونوردى
 يعنى اشبو الهه كرك بر شيشه قدرق و ارميدركه الله تعالى بي قلوب انله عبادت ايدسز (الكلم الذ كر
 له الانثى) يا مشرك سز كند بكنز ايچون بنون قلوب الله تعالى به ثبات اسناد ايدر سز حالبوكه سز بنانندن
 كراحت ايدر سز كاي ايدر مشركلردى بركه اصنام و ملائكه حاشا بنات اللهدر بزم انله عبادت الله تعالى به
 بزم ايچون شفاعت ايدلر (تلك اذا حمتهم ضيرى) اشبو بر قشندركه انده جور اولوبلر زيرا كه سز كفاف
 ايتديك كز شيعي الله تعالى ايچون قياور سز (ان هي الا اسماء سميتوها انتم و ابائكم) اول اصنام دكل
 الاسماء در سز و ابائكم انلري الهه ديوا طلاق ايدوب سز حالبوكه الوهيه معناسندن انلره بر شيعي يوقدر
 (ما انزل الله بهامن سلطان) الله تعالى انلك الوهيته سز بر بهان انزال ايتديك اكك تعلق ايدسز
 (ان يتبعون الا الظن و ما تهوى الانفس) بلكه انلك اول اصنامه عبادت نلنده و الهه ديوتسميه نلنده توهم
 باطله و تفسيرينك هواسنه اتباع اينشلردر (واقدر جاءهم من ربهم الهدى) حالبوكه رب تعالى دن انلره رسول
 و كتاب كلسدرانرايسه اني ترك اينديلر (ام للانسان ما غنى الله الاخرة والاولى) بوخه انسان كافرايچون
 هر غنى اينديكي اولوزميكه اول الهه نلندن شفاعت طمع ايدري امدى اول طمع باطلدر بلكه دنيا و آخرت
 ايكيهي ييله الله تعالى نكدر اول ايكيه نلندن ديلديكي شيعي ديلديكي كسه به و برر هيج بر شيعله انك اوزره نككم
 ايدر يوقدر (و كم من ملك في السموات لا تغنى شفاعتهم شيئا الا من بعد ان ياذن الله لمن يشاء ويرضى) سمواتده

نجه ملك و اردو كه شفاعتلى هج بر شئي مفيد اولز الاشوند نصركه الله تعالى اذن ويره ملائكه دن اكا كا
 شفاعت ايمه سن ديلمه ناسدن اول كه ايجونكه شفاعت اولمغه اهل اوله اوله اوله اوسه اصنام عبده ريجون
 نجه شفاعت ايدر (ان الذين لا يؤمنون بالآخرة لیسعون الملائكة تسمیة الانثی) شونلكه آخرته ايمان
 كتور من ملائكه نك هر بر شئي بت ديو تسمیه ايدر (والمهم به من علم ان يقعون الاطن وان الاطن لا يغني
 من الحق شيئا) حالوكه انلكه اول قولارينه يقين ويا جتلى يوقدر ملكه انلرظنرینه اتباع ايدر لظن ايسه
 حقن بر شئي مفيد اولز برا كه حق شينك حقيقتيدركه اول علمه ادراك او انور و ظن ايسه معارف حقيقيه ده
 معتبر اولز بلكه ظنك معتبر اولسي علميانه در * و عملياته وصلت اولور شينده در (فاعرض عن بولي عن
 ذكرنا و ايرد الا الحیوة الدنيا) امدی با محمد اعراض ايت شول كسه بي دعوت وشانته ايتامد كنه قرآنه ايمان
 و موجب له عمل ايميه و عمليله حيوته دنيا منفعت ديلمه زيرا كه دعوت انك عنادين و باطل اوزره اصرايرن
 ارور (ذلك مبغهم من العلم) انلكه حيوته دنيا بي اراده لری علمدن غایت وصول ايدر رانی تجاوز ايتزل
 ان ربك هو اعلم بن ضل عن سبيله وهو اعلم بن اهتدي رب تعالى اعلمد شول كسه به كه طريق
 هدايت ترك ايد و اتي كه توحيدى تمسك ايد و ب طريق هدايه كيد امدی انلری دعوتده نفسك اتعاب ايتكل
 سكا واجب اولان تبليغدر من ايسه آتی ادا ايتلك (ولله ما في السموات وما في الارض) سماده وارضده
 اولان اشيا نك جيعي الله تعالى انلكه خلق و ما كيد زحالي ممتدين تميز ايد و هر فريقك احوالي حفظ ايدر
 (ليجزى الذين امانا و ايمانوا و يجزي الذين احسنوا بالحسنى) ناكه اسامات ايدنله سوه علملر يك عقاب ايد
 واحدان ايدنله جنتله جبر ايد (الذين يجتنبون كثر الائم والفواحش الا الائم) شونلكه كثر ائمن
 و فواحشن اجتناب ايدر * دينلديكه كثر ائم ذو بدن هر شيندر كه عتباي كبر اوله فعلی اوزره وعيد
 مرتب اوله و يا فاعلنه حد واجب اوله و فواحش ايسه زنا و ناحق يره قتل كسي * دينلديكه كثر ائم
 الله تعالى به شر كدر و فواحش معاصير الائم دن يعنى صفات ذنوبدن دكل كه زيرا اول مغفور در
 اگرچه صاحب نوبه ايتديسه ده اول هر شيندر كه احيا نه ايشنه لكن اكاعاده واقامت اوليمه و يا اول
 زمان جاهليتده ايشنلندر الله تعالى انلكه مواخذة ايتز * دينلديكه لم ابكي وجهه اوزره در * بری هر شيندر كه
 الله تعالى انك اوزره دنيا ده جد و آخرته عذاب ذكر ايتش اوليمه اول هر شيندر كه ملوانله تكفير اولنه كثر
 و فواحش مرتبه منه ابريمه * و بری دخی شول ذنب عظيمدر كه اتي مره بعد مره المام ايد و ب اندن توبه ايد
 سعيد بن المسيب ايدر اول هر شيندر كه قابه خطور ايدر * دينلديكه لم شول نظره در كه عمد سز واقع اوله
 اول مغفور در و اكراعاده نظر ايد يلورسه اول لم دكلدر بلكه ذنبدر (ان ربك واسع المغفرة) ربك جل
 شانك رحمتي واسع در صفات مغفرت ايدر انلكه كثر دن اجتناب ايد * و دخی دينلديكى كسه لولذ ذنوبدن
 صغير و كبرى مغفرت ايدر ميسنله وعيد و محسنله وعدد نصركه اشجوسه صفت كرمه بي اراده بلكه فوئندن
 بری اولدر كه صاحب كبريه انك رحمتدن مأوس اولز والله تعالى انك عهد سته هج كسه به
 عقاب ايتسك وجوبى توهم اولز (هو اعلم بكم اذ انشاكم من الارض و اذ انتم اجنة في بطون
 امهاتكم) اول الله تعالى احوال كزه مژدن اعلمد شول حيثبندنكه ابتداء خلق كزى
 يعنى آدمى ترايدن خلق ايتدی و نيزى انالركز فارتنده جينلر تصوير ايتدی (فلاتركوا انفسكم هواء
 من انثی) امدی كنديلر بكزى زكاه عمل و زياده خيره و بامه اصى و رذائلدن طهارتله مدح ايتكز اول الله
 تعالى سزلفه بكزى و غيرت بكزى و سزى صلب ادمدن چيقه سار مژدن اول يلوردر (افرايت الذي نولي
 كوردكى شول كسه بي كه حقه اباعدن و انك اوزره ناسدن اعراض ايتدی (واعطى قليلا و اكسدى)
 و نيزى قليل و يروب بعده بجزل ايتدی اكثره مفسر بن ديديلر كه سبب نزلى وليد بن المغيرة در كه يغمير بن صلى الله
 عليه وسلم اتباع ايدر دى بعض مشركين اتي تعبير ايد و ب ديديكه سن اشياخ دغنى ترك و انلری تضليل ايتلك
 ديديكه الله تعالى انك عذابندن فورق بن اول مشركلنا كاديديكه اگر سن بكابعض مالك و يروسن سندن عذابى
 تحمل ايد بن اوله اوله اول مرته اولوب اول مشركه بعض مشروط و يرد يكند نصركه باقسته بجزل ايتدی
 (اعلمه علم الغيب فهو برى) بوجه علم غيب انك عتندده ميدركه صاحب انك عذابن تحمل ايد چكنى

بيادى (الم يأتى صفت موسى و ابراهيم الذى وى) اكابر و برادى اولكه موسايه نازل اولان
 توراتده و يا حقا قد كده اول اون صحيفه اولوب توراتدن اول اول انا نازل اولدى و كذلك ابراهيم عليه
 السلام نازل اولان اون صحيفه ده كه اول ابراهيم عليه السلام التزام ايتديكى و يا امر اولنديقى شئي انعام
 ايتدى و يا الله تعالى به اولان عهدنه و فاده مبالغه ايتدى (الانتر و اوزره و زراخرى) كه اول موسى و ابراهيم
 صحفانده يازلشديكه هج بر نفس حامله نفس اخر ايتك حلى حامل اولز يعنى هج بر كاهكار كسه بر اخرل كاهيله
 مواخذة اولمز و بوا كاخلاف اولز شول حديث نبويكه بر كسنه كيم اسلامده بر سنت سينه احداث ايد انكچون
 اول سنت سينه نك و زرى اولور و اكا متابعيله يوم قيامته دكين اتي ايشينلرك و زرى دكودخى و زور اولور ديو
 سيورلدی زيرا اول و بال اوزره سبب اولمى و زيردر (وان ليس للانسان الا ما سقى) و انسان ايجون
 اخرته نفع ايتز الا اولكه اتي اخلاصه ايشلش اوله و يا كاييت ايتش اوله * ابن عباس رضى الله عنه ايدر
 اشوية سورة طورده مذكور (الحقناهم ذريتهم) قول شريفيله منسوخ الح كمد زيرا كه اشيا باولك
 صلاحيله جنته كير عكرمه ايدر اشجوب حكيم ابراهيم و موسى قوملر نه تختص ايدى بوجه نوات ايجون
 اعمال صالحه دن كنديلرك ايتلديكى و غيرلكه انلر ايجون ايتلديكى اولور شول دليلله كيم بر مرأه بر صبينى
 رفع ايد و ب ديديكه يارسول الله بونكچون حج اولورى ديديكه نم انكچون حج و سنجون ابر اولور و روجل
 يغمير بن صلى الله عليه وسلمه ديديكه بن اقام وفات ايد و بدين انكچون تصديق ايتسم اندن اكا بر حاصل
 اولورى ديديكه نم اولور (وان سعيه سوف يرى) و انك خير و شردن على يوم قيامتده ميزانده
 كوريلور (ثم يجزيه الجزاء الاوفى) بعده اول عبدك سعي جزاه و اتي ايله جزا اولنور (وان الى ربك المنتهى)
 و جميع خلافتك موتلرند نصركه انتها و رجوع لى الله تعالى به در اعماللر يك جزاسنى ايدر (وانه هو الحق
 و ابكى) اول الله تعالى انسانده ضحك و بكاه قوت خلق ايتدى و يا اول اهل جنتى جنتده اخلاصك و اهل نارى
 ناره انكاه ايد و يا ارضى نباتله اخلاصك و سبائى مطرله انكاه ايد و يا اول انسانى مسرور و محزون ايد زيرا كه سرور
 ضحكى و حزن بكاهى جلب ايدر (وانه هو امانات و احى) و اول الله تعالى اتي دنيا ده امانه و اخرته بهت
 ايجون احيا ايدر انك غيرى امانه و احيا به قادر اولز حتى قاتل نيه بي نقض ايدر و اول جينده موت الله
 تعالى انك فعليله حاصل اولور (وانه خلق الزوجين الذكر والانثى من نطفة اذ انثى) و اول الله تعالى هر
 حيواندن ذكر و انثى خلق ايتدى شول نطفه دنكه رحم انثايه دق ايد يلور و يا اندن ولد خلق و يا تقدير اولنور
 (وان عليه النشأة الاخرى) و انك وعدى مقتضا سنج خلق امانه دن نصركه بعث ايجون احيا ايدر (وانه هو
 اعنى واقى) و اول ناسندن بر طائفه بي اموال ايله سارندن غنى ايد و بر طائفه بي ايسه خلقه محتاج ايدر
 (وانه هو رب السموى) و اول شهرى نام كو كبي خلق ايتديكه اول جوز انك خلقنده در خزاعه كاعبادت
 ايدر لردى ابتداء انلره اتي سفت ايدن قريش اشارتدن ابو كبشه نام رجل ايدى نجوم سمانى عرضنه قطع ايدر
 شعري ايسه طولنه قطع ايدر ابو كبشه نام رجل انلكه سائر عربيه مخالفت ايتدى انلر اصنامه عبادت ايدر كن
 اول شعرايه عبادتى اختيار ايتدى يغمير بن صلى الله عليه وسلم دينده عربيه مخالفت ايتديكيون اكا بن ابى
 كبشه ديو تسميه ايتد يارب يعنى يغمير بن صلى الله عليه وسلم عربيه مخالفتده اگرچه ابو كبشه به موافقت ايتدى
 لكن شعرايه عبادتى انكارنده كادخى مخالفت ايتدى (وانه اهلك عاد الاولى) اول الله تعالى هود عليه
 السلام قومى عاد اولى بي ربح صرصر ايله هلال ايتدى و عاد اخرى ايسه انلكه عقي ارمدر (وعود فالبقي)
 و صالح عليه السلام قومى عودى صيحه ايله هلال ايد و عاد و عوددن هج بر شئي ابقاه ايتدى (وقوم نوح
 من قبل انهم كانوا هم اطم و اطمى) و نوح عليه السلام قومى عاد و عوددن اول غرقله هلال ايتديكه انلر ظم
 و طغيانده اول ابكى قريقدن اكثر ايد يلز يراكه نوح عليه السلام انلكه ارامنده طغوز يوزالى ييل مكث
 ايد و ب انلری ايمانه دعوت ايتد كجه انلر اتي ضرب و اذاه ايدر لردى بايلوب افاق بولديغنده يارب قومى مغفرت
 ايت بلد كارتدن ايد و لردى و انلر ايجون الله تعالى به اعتذار ايدردى كابلرلى صغارلرینه اكا اذ ايدك و تكذيب
 ايدك ديو وصيت ايد و لردى (والموتفكة اهوى) و لوط عليه السلام قومك قراسنى جبريل عليه السلام
 فسادله ميا به رفتند نصركه باهر الله اوسنى الله دوندروب بره برادى (ففسح ما غشى) بعده سجدادن

بشاره ایله انی غنی ایندی (قبای الابرک تباری) یا انسان اشبومذ کورانی بلد کد نصره ربک جل شانہ نک
 نه تیزدن قنغسی انکار ایدرسن اشبومذ کورانی بعضی نم و بعضی نعم اینک بیه منه الاء دیتلدی زیرا که
 هیچ برنعت خالی دکل یا معتبر نه عبرت و موعظه در و یا خود انبیاء و مؤمنینه اعدا زدن انتقامدر (هذا
 تذیر من التذیر الاولی) اشبو قرآن انذارات متقدمه جنبه نیدن برانذار و یا خود اشبو رسول منذرین
 جنبه نیدن برنذر در (ازفة الارفة لیس اها من دون الله کاشفة) قریله موصوف قیامت قریب اولدی
 الله تعالیدن غیری انک کشفه قادر احد یوقدر بخانکه اول واقع اوله لکن کشف ایتمز و یا خود انک وقتنی الله
 تعالیدن غیری کشف ایدر یوقدر زیرا که انی هیچ کسه به بیلدر میویدر (افن هذا الحديث تجبون
 وتضحکون) اشبو قرآنه انکار له تعجب و استهزاء ایله ضحک ایدرسن (ولا تبکون وانتم ساعدون)
 و تفریط اکثره تحزن ایدوب اغلزمز ومع ذلك لهو ایدر و یا نیدن اعراض و یا اکایماندن استیکار و یا انی
 اعتمادن نامی اشغال ایچون نفخی ایدرسن (فاسجدوا لله واعبدوا) امدی الله تعالی فی توحید ایدوب
 اکا تواضع و خضوع له سجود ایدک و یا سجود تلاوه ایدک و یا اخلاص له صلواتی ادا و عبادت کتری اخلاص له ایدک
 زید بن ثابت رضی الله عنه ایدر پیغمبر عزلی الله علیه و سلمدن والنجم سورهن او قوم سجده ایدم اشبو
 دلیلدر که سجده تلاوه واجب اولمه عربین الخطاب رضی الله عنه ایدر الله تعالی اوزر عزمه سجده تلاوه بی
 ایجاب ایتمز و یومر که انی دلیله وز که اول امام شافعی واحد قولیدر و بر قوم سجده تلاوه نک قاری و مستعی
 اوزره وجوب نه ذهاب اولدی بلکه اول امام ابو حنیفه قولیدر سورة القمر وهی خمس وخمسون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحيم

(اقتربت الساعة وانتق انقمر) قیامت قیامی اقتراب ایندی که قرمشق اولدی اول انک اقترابی علامه ننددر
 روایت اولندی که کفار مکه پیغمبر عزلی الله علیه و سلمدن صحت نبوته علامت استند کارنده بر مغیله قره
 اشارت ایدوب باذن الله ایکی شق اولدی حتی جبل حرا انک ایکی شق اراسنده کورلدی (وان یروا آیه یعرضوا
 و یقولوا سحر مستر) اگر کفار مکه محمد علیه السلام صحت نبوته دلالت ایدر مجزه کورسه لانی تأمل
 و اکایماندن اعراض ایدوب اول سحر مستر در دیر (و کذبوا و ابهوا و اوهوا و اهلهم و کل امر مستر) اول
 رسولی و یا انی تکذیب ایدر و شیطانک انله تربین ایدیک اهل الریه اتباع ایدر و هر امر بر غایت مستحذر
 خیر اهل خیره و شر اهل شره ابر خیر اهلنی جتنه و شر اهلنی ناره اذ خال ایدر (واقه جاءهم من الانباء ما خیه
 مزدر) حالبوکه انله قرآنده قرون خالیه و یا انباء اخره اخبارندن کلدی اول شیکه انده تعذیب و وعیددن
 زجر ایدر و اردر (حکمة باغة فانتغی التدر) قرآن بر حکمت نامه درانده خلل یوقدر امدی اگر اول
 حکمتی تصدیق ایتمز سه عذاب تزیلی حیثنده انله انذار ایدن رسوللرک نفی اولمز (فتول عنهم) اوله
 اولسه انله تبلیغ و اوزر لینه جتی الزامد نصره انلری ترک ایت (یوم یذع الداع الی شیئ نکر) ذکر ایت شول
 کونیکه اسرافیل علیه السلام خضره بیت المقدس اوزره طور و ب نامی ریشنه دعوت ایده کیم نفوس انی انکار
 ایده که اول نار جهنم و یا احوال یوم قیامتدر (خضعوا لبصارهم یخرجون من الاجداث کانهم جراد متشر)
 قهرندن چینه لر بصر لری هولان شامع و ذلیل اولدینی حالده کویا که انلر کثرت و تموجده و اما کنه اتشارده
 چکر که لر در قنده کید چکارین باز لر (مهطعین الی الداع) دعوت ایدن اسرافیل علیه السلامدن یکابه
 یونلرین اوزادوب اسکا نظر ایدر اولد قری حالده سر عله کیده لر (يقول الکافرون هذا یوم عسر)
 کافر لیه که اشبو کون بزه نه صعب شدید اولور و دینلدی که قهرلندن چتده قهرند نصره قرق ییل ایاق اوزره
 طور غریبه لر بعد حسابیه کوندر یلدر (کذبت قبلهم قوم نوح فکذبوا عبدا نوا و قالوا یجنون و اذبحر) کفار
 مکه دن ازل عبد یز نوح علیه السلامی قومی تکذیب ایدوب انی جنوندر دینلدر انواع اذیت ایله اول تبلیغدن
 زجر او اندی (فدعاه الی مغلوب فانتصر) نوح علیه السلام رب تعالی به دعایدوب دیدیک الهی قوم
 ارانده منوریم و یچون اردن انتقام ایت (فتفتحنا ابواب السماء بآمانهم) ابواب سمائی شدت اید و کبلور
 بشعور ایله فتح ایتدک (و جئنا الارض عیونا فالتقی الماء علی امر قد قدر) وارضک کلایسی عیون متفجره کبی
 هر محلدن مانع ایدر و قدق اوله اولسه ماء جاء و ماء ارض بری برینه ملتق اولدی بر حال اوزره که الله تعالی

انی از لده تقدیر ایتمشدی و یا بر امر اوزره که انی اول تقدیر ایدیکه اول نوح علیه السلام قوم نک طوقا انله
 هلاکیدر (وجئنا علی ذات الواح و دسر) و بزنجی جل ایتدک بر سفینه اوزره که اول بی تخته لزدن
 دوزیلوب مسمار لر له محله ویدر (تجری باعیننا بر آمان کان کفر) اول بزم مراد مزده جاری اولور
 حقلمز له محفوظ اولدینی حالده تا که اول فعلی کافر له انتقام اوله شول ذات ایچونکه کانکار اولدی که اول
 نوح علیه السلام در و یا الله تعالیدر (ولقد ترکنا آیه فیهل من مذکر) بر اول سفینه بی جبل جودی اوزره دهر
 طویل ابقا ایتدک که انکه اعتبار اولور عبرت اوله اوله اولسه الله تعالی نک قوم نوحه اولان سفینه به معتبر
 کسه واریدر که انک صافه مؤمن و مطیع اوله دینلدی که اندن اول ناس سفینه نه ایدیکه کنی باز ردی
 کور یجک انی قومه ایدوب سفینه لر دوزیلر و اذن الهیله در باره یوزد ویدر (فکیف کان عذابی و نذر)
 تأمل ایتک بنم عذاب و انذارم نیجه اولدی شول کسه که کیم رسوللرم انلری انذار نصره ایمانه کلیدر (ولقد
 یسرنا القرآن لذلک کرههل من مذکر) بر قرآنی تسیر و تهیسه ایتدک اذکار و تعاط ایچون اندم کی مواعظ و عبری
 تبیین و تکریر له و یا حفظ و یا قرآنیچون القاطنی اختصار له امدی انکه اتعاط ایدر و واریدر که متهذولوب انی
 اذعان و اتقان ایده و دینلدی که کتب منزله نک هیچ بری قرآندن غیری امدن هیچ کسه به اولندن اخرینه دکی
 حفظی میسر اولور (کذبت عاد فکیف کان عذابی و نذر) عاد قومی رسوللری هود علیه السلامی
 تکذیب ایتدیلر امدی تأمل ایتک انله عذاب و انذارم نیجه واقع اولدی انی حق یولدی لری (انا ارسلنا علیهم
 رجحا صرا فی یوم خمس مستر) بر انلر اوزره رخ بارده شدید الهیوب ارسال ایتدک بر کونده کسه
 شوی اوزر لینه مستر اولدی حتی اول انلر صغار و بکارنی اهلاک ایدوب هیچ برینی ابقا ایتدی که اول شهرک
 اخرار بعاسنده ایدی (تنزع الناس کانهم ابحار یخجل متفر) اول رخ انلری لرلندن قویار برده باشلری
 اشغه بره اورردی انکه باشلری از یلوب یونلری قریلور دی اصول شغل کبی کسه مغارسندن قلع اولوب
 بر اوزره دوشلری کبی (فکیف کان عذابی و نذر واقه یسرنا القرآن لذلک کرههل من مذکر کذبت عود
 بالانذر) عود قومی رسوللری صالح علیه السلامی تکذیب ایتدیلر شول وقتنکه اول انله انذارات و مواعظ له
 کلدی (هالوا ابشر امسوا و احدا تتبعه انا اذ انی ضلال و سر) دیدیلر که بز جهمزدن و یا جله مزدن
 اولوب اوزر عزمه فذلی اولیمان کسه به اساعی ایدر و اساع ایتدیکمز تقدیر اوزره هدا ایتدن خطاده و حقندن
 بعدده اولور (اللی الذکر علیه من ینسابل هو کذاب اشر) اکا و حبی نازل اولدی حالبوکه ارا مزده
 اول وحیه حق وار ایدی بلکه اول قولنده کذا ایدر خلق اوزره متکبر در بطری انی ادعا ایله اوزر عزمه ترفعه
 جل ایتدی (سيعلمون غدا من الکذاب الاشر) الله تعالی دیدیکه اوزر لینه عذاب نازل اولد یغنده و یا یوم
 قیامتده بلیسر لدر که قولنده کاذب اولوب بطری حقندن استیکاره و طلب باطله جل ایدن صالحیدر و بخسه
 انی تکذیب ایدنلر میدوب بعد صالح علیه السلامدن دیدیلر که انله طاشدن بر ناقة چیقاره چون صالح علیه
 السلام الله تعالیدن انی دیدی وحی اولندی که (انا امرنا انما الساقة قتنه لهم فارتقبهم واصطبر) بر انلری
 اختیار ایچون دینلر کیری متوال اوزره طاشدن بر ناقة اخراج و یا بامت ایدر زامدی یا صالح انلرک هلاک کنه
 منتظر اولوب صنیه لرینه نظر و اذالینه صبر ایت (ونقبهم ان الماء قسمة بینهم کل شرب محتضر) و انله خبر
 ویر که ناقة ایله انلرک یننده ماء قسمت اولمشدر بر کون ناقة نک و بر کون انلر کدر مادن هر نصیه نو بتایسی
 حاضر اولسون ناقة نک نو یننده اول مایه انلردن کسه کلسون و انلرک نو یننده ناقة اکا کلسون (فتنادوا
 صاحبهم فتهاطی ففر) اوله اولسه انلر ناقة نک قتلته قصدا ایدوب صاحب لری قداربن سالتی اکا جعفر دیر
 قداردخی الینه سیف الوب انکه ناقة بی قتل ایتدی (فکیف کان عذابی و نذر) امدی یا صالح نظر ایتک
 بنم انلری تعذیب و انذارم نه کیفیت اوزره اولور (انا ارسلنا علیهم صحبة واحدة فکانوا کهشیم الحظائر)
 بر انلرک اوزره جبریل علیه السلامی کوندر دله بر کره صبحه ایتدیلر جیعن هلاک ایتدک اوله اولسه شول شجر
 یابس متکسر کبی اولدی بلکه صاحب حظیره انی جمع ایدوب ماشیه سنه حظیره قیلور و یا خود شول حشیش
 یابس کبی که صاحب حظیره انی ماشیه سنه ذخیره اولسون ایچون جمع ایدر (ولقد یسرنا القرآن لذلک کرههل
 من مذکر کذبت قوم لوط بالانذر) قوم لوط رسوللری لوط علیه السلامی تکذیب ایتدیلر (انا ارسلنا علیهم

حاصل الا آل لوط یحییاهم بسحر) برانکه اوزره بر شیخ کوندرد که اول انزه حصبا باغردی الا آل لوطی بر سحر وقتنده هلاکدن خلاص ایتدک (نعمه من عندنا کذلک تجزی من شکر) بزمن عندمزدن انزه انعام ایچون ایمان و طاعتله بزمن نعمتله بیزه شکر ایدنه بزوبله جزا ایدرز (واقد اندرهم بطشتنا فماروا بالندر) حالبوکه لوط علیه السلام انلری بزمن بطشت عذابله فخور ایتدی انلریسه لوط علیه السلامی انلارنده شک ایدوب تکذیب ایتدیلر (واقد اودوه عن ضیفه فطمسنا عینهم فذوقوا عذاب وندر) انلر لوط علیه السلامدن دیلدیلر که اضیافی انلره تسلیم ایدیه انلریسه ملائکه اولوب جهنم دین بری جبریل علیه السلام ایدی و زوایت اولندیکه وقتاقوم لوط لوط علیه السلام دارنه کاوب دخول ایچون باینه معالجه ایتدیلر اول ملائکه لوط علیه السلامه دیدیلر که برالله تعالی نیک رسوللری برانلریزه واصل اولورد کالدر قوعل کیرسونلر لوط علیه السلام انی بلجیک چکیلوب حتی که ملائکه نیک اوزرینه کیردیلر جبریل علیه السلام قناده انلر کوزلرینی مسح ایدیلر کوزلریه یوزلری دویلد و زاولدی متعین اولوب چقمغه تموی بولدیله حتی که لوط علیه السلام انلری دارندن طشره چیقاردی الله تعالی ایدر برانلره دیدلکه که امدی بنم عذاب و اندازی ذوق ایتدک (ولقد صبحهم بکرة عذاب مستقر) برنهار معینک اولنده انلره بر عذاب ایدریدیکه مستقر اولوب انلری ناره تسلیم ایتدی (فذوقوا عذاب وندر) و انلره دینلدی که امدی بنم عذاب و اندازی ذوق ایتدک (ولقد یسرنا القرآن لک لکذکره من متکرر) اشوقول شریف ذکر اولنان هر قصه ده تکرر اولندی ناکه انکله هر رسولی تکذیب عذاب نزولی مقتضی ایدکی یلینه و هر قصه نیک استماعی اذکار و تعاطی مستعدی ایدکی نامل اولنه و تنبیه و ایضا طی استینافله مهو و غفله نیک غلبه سندن صاقله (ولقد جاء آل فرعون النذر) فرعون و اتباعه موسی و هارون و انلر غیری رسوللری کلدی (کذبوا یا ایها الذککاه فاخذناهم اخذ عزم مقتدر) انلر بزمن موسایه و بر دیکم طقوز ایتدک کلیسی تکذیب ایتدیلر اولیه اواسه برانلری عذابله اخذ ایتدک شول مستقم قناده اخذله کیم انک دینلدیکی شیخی ایشلکدن هیچ برشی عاجز ایدر دکلد (اکفارکم خیر من اولکم ام لکم برافتی ازیر) یا معشر عرب منک کفار کفری لشد و اقوادر قوم نوح و عاد و ثمود و قوم لوط و آل فرعون نیکه انلره نفعه و عذابله حلول ایتدی یوخسه کتب سماویه ده سزه نازلدی اولدی اول کسه که سزدن کافر اوله ام خالیه ایریشن عذابدن اول بری اوله (ام یقولون نحن جمیع منتصر) یوخسه انلر دیرلر میکه بز بر جماعت ایزر که امریز جمعه و اعدادن امتناع ایدر مغلوب اولمز زوایری برلریزه نصرت ایدرز (سیرزم الجمع و یولون الدبر) مشر کلرک جمعی حربه منزم اولوب و والریسه منصرف اولیسر لر درالله تعالی اشجو و عد کریمک صدقنی یوم بدوده اظهار ایتدی (بل الساعة موعدهم والساعة ادهی و امر) بلکه یوم قیامت انلرک عذاب اصلیر نیک موعید دیناده ایرشن ایسه انک طاعتلندن رو قیامت بر امر فطیعه در که انک دواسنه احتدا اولمز و مذاقی عذاب دینادن امر در (ان المجرمین فی ضلال وسعر) مشر کون دیناده طریق حقندن بعدده و اخرتده قزغن انلرده در (یوم یسحبون فی النار علی وجوههم ذوقوا من سقر) شولکونده که جهنمده یوزلری اوزره سوریدیلوب نارک حر و المانی ذوق ایتدک دینور (انا کل شیء خلقناه بقدر) هر شیخی بز مقدر و مقتضای حکمت اوزره مرتب و یاخود هر شیخی مقدر و لوحده مکتوب خلق ایتدک (وما امرنا الا واحدة کلهم بالبعسر) هر شیکه برانک ایجادنی اراده ایتسه و زانک حصولی کله واحده در یعنی کن دیمزد که انکله لمح بصر دن اسرع زمانده وجوده کلور * ابن عباس رضی الله عنه ایدر یعنی بنم خلقه ده قضاوم لمح بصر دن اسرع در و یا یحیی ساعته امریز سر عتده طرف بصر کیدر (ولقد اهلکنا اشیا عکم قبل من مذکر) یا اهل مکه کفر و تکذیبده ام سالقه دن اشیا عکزی هلاک ایتدک انلرک حالندن اعتبار ایدر میسر که تکذیبی ترک ایدوب مؤمن اوله سز (وکل شیء فعلوه فی الزبر) خیر و شر دن هر شیکه عباداتی ایشلر کرام کانینک دیوانلرنده اول نابندر (وکل صغیر و کبیر مستطر) و خلق و اعال و اجدلن هر صغیر و کبیر لوح محفوظده مسطور در (ان المتقین فی جنات و نهر) مشرک و عصیانندن صافقان و مؤمنلر اخرتده جنتلرده و مافولن و غیر و عمل خیرلری عندنده در و یاخود ضیاء و وسعتده در و یا انهارده در که انده لیل یوقدر (فی مقعده صدق عند ملک مقدر) مسکن طیبده در که قلوب انی احسان ایدوب و راضی اولور الله تعالی عندنده مقربین اولد قلمری

حاله که اول واسع الملك اولوب هر شیکه قادر در و انلر اهل صدقه مختص مکانده در

سورة الرحمن وهي ثمان وسبعون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(رحمن علم القرآن) الله تعالی که رحمانیله متصف در و محمد صلی الله علیه و سلمه قرآنی تعلیم ایتدی و قنانه که مشر کون رحمن ندر بر اول اسمله مسی رحمن الیامه یعنی مسیله الکذا بدین غیری بلرز دیدیلر و یا چنانکه قرآنی محمد علیه السلامه بشر تعلیم ایدر دیدیلر و آیه نازل اولدی و قنانه که اشو سورنم دینوبه و اخرتیه نیک تعدادی اوزره مقصوده اولدی انی رحمانله تصدیق ایتدی و نعم دینیه نیک اصل و اجلی اولان شیخی تقدیم ایتدیکه اول قرآنی انعام و تنزیل و تعلیم در که اول اساس دین و منشأ شرع و اعظم وحی و اعز کبیر در زرا که قرآن انجازه و خلاصه کتب استمالیه کند و بی صدق و انلره صادق اولشدر (خلق الانسان علیه البیان) که اول آدم علیه السلامی خلق ایدوب کاهر شیک انی و یالنه انک کلدی تعلیم ایتدیکه چیعینک افضل عربیدر و بعضیلر دیدیلر که انسانله مراد جمیع ناسدر که انلره نطق و کلام و فهم و افهام تعلیم ایتدی حتی که سولدیکنی و اکا سولدیکی ییلدی و یاخود هر قومه تکلم ایتدکاری و یا محمد علیه السلامی خلق ایدوب اکا احوال ماضیه و مستقبلیه تعلیم ایتدی (الشمس والقمر بحسبان) شمس و قمر بروج و منازلنده حساب معلوم مقدرله جاری اولور حتی که انکله امور کائنات سقلیه منشأ اولور و فصول و اوقات اختلاف بولور و سنون و حساب باسور (والنجم والشمس سجودا) نجوم سما و اشجار ارض بکره و عسیده الله تعالی به سجده ایدرلر بر کفیت اوزره که انی یه الله تعالی یلور و یاخود مجبور لیه مراد الله تعالی نیک انلره اراده ایتدیکه شیشه بالطبع انقیاد لیدر مکلفیندن ساجدک بالطبع انقیادی کبی * دینلدی که نجم نیا نله مراد اول شیندر که ساق اوزره قائم اولیه بقطین کبی و شجر اولدر که ساق اوزره قائم اوله باد نجان کبی (والسما رقعها) الله تعالی سمای مرفوعة المحل خلق ایتدیکه اول منشأ قضیه و منزل احکام و محل ملائکه در (ووضع المیزان ان لا تطغوا فی المیزان) الله تعالی ناس بیننده عدلی وضع ایتدی هر مستعدده مستحقنی نوقیر و هر حق صاحبیه حقنی نوقیه ایلنه که اخر عالم انکاه قیام و نظام بوله و یا انکله مراد مقادیر اشیا بلکه آلات اولان میزان و میسکال و غیره در ناکه میزانده اعتدال و انصافی تجاوزا نتیجه سز و یاخود معنی انلره دیکه میزانده جورا بتکزر کر کسه اخذ و یا اعطایلدک (واقبوا الوزن بالقسط ولا تخسروا المیزان) و ناس ایچون وزنی عدلله تقویم ایدلر و وزن اولنان شینه که باسک حقیدر نقص یا تمکز (والارض وضعها للانام) الله تعالی بری خلق ایچون و یا هر ذی روح ایچون صوا و وزره بسط ایتدی (فیها فاکهة والنخل ذات الاکمام) اول برده تفکه اول و راشیا نیک انواعی واردر و دخی نخل که اول ذات او عیه در و یا هر شیکه لیف و یاسف و غیره عطا لودر (والحب ذوالعصف والربحان) و دخی انده حبوباتدن حنطه و شعیر و سائر تغذی اولور و راشیا واردر که انک ورق یا بستی اولور و دخی شم اولور و نبات وار (فبأی الاء ربکا تکذبان) یا اناس و جن ربک زجل شانه نیک قننی نعمتله بنی تکذیب ایدر سز * روایت اولندی که پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم سورة الرحمان آخرینه دکن ایحسانیه و قیوب انلریسه سکوت ایتدیلر دیدیکه سبب ندر سزی ما کتبین کورین برانی جنیلره اوقود یغمده اشبه و ابیتی تکرار ایتدیکهجه باربنا نعمتله کدن هیچ برشیی تکذیب ایتدیم سکا در دورد جواب ایتدیلر (خلق الانسان من صلصال کافغور) الله تعالی انسانی طین یابدن خلق ایتدیکه اول صدق ایدر و روایت اولندی که الله تعالی آدم علیه السلامی تر ابدن خلق ایتدیکه انی طین بعده حما سمنون بعده صاصال قلدی (وخلق الجن من مارج من نار) و جنک بابا سنی و یا ابلیسی شول دخانی یوق صافی ناردن خلق ایتدی (فبأی الاء ربکا تکذبان) ربک زجل شانه نیک قننی نعمتله بنی تکذیب ایدر سز اطوار خلق کزده سزه افاضه ایتدی حتی که سزی افضل مرکبات و خلاصه کائنات قلدی (رب المشرقین ورب المغربین) که اول الله تعالی مشرق صیف و مشرق ششاه و مغرب صیف و مغرب ششاه ربی و خالقیدر (فبأی الاء ربکا تکذبان) ربک زجل شانه نیک قننی نعمتله بنی تکذیب ایدر سز که اول سزه اعتدال هوا و اختلاف فصولده حاصل اولان انواع نم لایحهی فوائده خلقیه انعام ایتدی (مرج البحرین یلتقیان) الله تعالی بحر مالجه بحر عذبی مزج ایتدی ایکسی بری برینه

مجاوزه اولوب سطحی قمار ایدر و یا خود بخود فارسه بحر روم ایکسی بری برینه التفاء ایدر زیرا اول ایکسی
بحر محیطدن منشق ایکسی خلیج منزله در بحر محیطه بری برینه قوشور (بینما برنج لایقین) اول
ایکسی چینه الله تعالی نیک قدرشدن و یا اوردن حاجر و اردر که ایکسندن هیچ بری اخر اوزره عازجه و ابطال
خاصیه ایلغی ایتر و یا خود اول ایکسی حدر بی تجاوزه ایتر ایکسی چینه کی اشیایی اغراقه (قبای الاء
ربکا تکذبان یخرج منهم اللواتی والمرجان) اول ایکسی بحر دن دول کجاری و صغاری چیقار دینلدی که
مرجانله مراد معروف اولان هر جا ندر درک انجق بحر مالحدن چیه سی صحیح اولدیغی قول اوزره
ایکسندن چیقار دینلنک معنای انک حصولی ملع و عذک اجتماعندن اولور (قبای الاء ربکا تکذبان
والجوار المنشآت فی البحر کالاعلام) و اول الله تعالی انک امر و اردنله دوزاش و یا خشبیری بری برینه رفع
ایلمش دریاده یورر یولک مقینه لری و ارکه عظم و ارتفاعه طاغیر کیدر (قبای الاء ربکا تکذبان)
ربکا تکذبان چینه نیک قننی نعمترین انکار ایدر سز که اول سز یکون مواد عاقبتی خلق ایدوب انی اخذه و کیفیت
ترکیبه و مجرده اجزایه ارشاد ایدر براسابله کیم انک خلق وجهه اندن غیر احدی قادر اولور (کل من علیها
فان وینی وجهه ربک ذوالجلال و الاکرام) بریوزنده کی حیوانات و مرکبات جیبی فایدر ربکا تکذبان چینه نیک
ذاتی باقیدر که اول استغناء مطلق و فضل عام صاحبیدر (قبای الاء ربکا تکذبان) ربکا تکذبان چینه نیک قننی
نعمترین انکار ایدر سز که صدقده اولان لایق صی اشیایی رحمت و فضلندن ایضا ایدر و کلی اقتاد نصکره
اعاده و حیات ابدیه و نعم مقیم ایل انعام ایدر (یسأله من فی السموات و الارض کل یوم هوی شان) اول
الله تعالی دن سواته اولنلا کاعبادته قوت و ارشده اولنلر رزق و مغفرت استرلر زیرا که ذوات و صفاتلر نده
محتاجلر در اول الله تعالی هر وقتده قضا سابق اوزره احداث اشخاص و تجدید احوال ایدر احیاء و امانه
ایدر بر قوی عز و بر قوی دلیل ایدر خلق کینی مر بوض و کینی صحیح ایدر داعی به اجابت و سائله اعطا ایدر
اهل ذنوبه مغفرت و اهل طاعته رحمت ایدر و امور لایق حصیه دینلدی که کیفیت اوزره انی خلق و تقوی ایدر
سقیان بن عینه ایدر در هر کسسی الله تعالی عندنده کوبای ایک کوندر بر کوفی مدت ایام دیدر و بر کوفی
ایسه یوم قیامتدر امامت دینانک شانی امر و نهی احیاء و امانه منع و عطا در امامت یوم قیامتک شانی جزاء
و حساب ثواب و عقابدر دینلدی که الله تعالی نیک شانی کونله کجه ده اوج عسکر چیقار مقدر بر عسکری
اصلا بی ابادن ارحام امهانه چیقار و بر عسکری ایسه ارحامدن دنیا به چیقار و بر عسکری ایسه دنیا دن
قبوره کوندر بر بعد جیبی الله تعالی نیک در کاهنه جمع اولور دینلدی که انکه هر ادم قادری و امانته
سوقدر و یا خود معنا هر کونده نیک عیدنه بر تجدیدی وارد (قبای الاء ربکا تکذبان) ربکا تکذبان چینه نیک قننی
نعمترین انکار ایدر سز که اول عبادنک مسئولی و بر و ممکن عدمدن انرا ایچون انی چیقار
(منع لکم ایة انقلان) یا انس و جن یوم قیامتده سز که حساب و جزا ایچون تجر داید بر سز انس و جن
نقلان دیو نسجه اولنلر ایلر ارض اوزره نقلر ایچون و بارای و قدر لری و زانچون و یا تکلیفه ثقیل
اولدقلر ایچون (قبای الاء ربکا تکذبان) ربکا تکذبان چینه نیک قننی نعمترین انکار ایدر سز که اول سز
اعمالکزلر جزالدر و حسناتکزلر ثوابلدر (یا معشر الجن و الانس ان استطعتم ان تغذوا من اقطار
السموات و الارض فانظروا لاتغذوا الا بسطان) یا معشر جن و انس اگر سز الله تعالی دن قضا سندن
قارین اولدقلر کز حلاله سموات و ارضک جوانبندن چیقمه قادر اولور سز چیقک و الحلال کافادر اولور سز الا
قوت و قهرله اول ایسه سز قنندن حاصل اولور و یا خود سموات و ارضه اولان اشیایی بلکه قادر اولور سز یلک
و الحلال انی بلر سز الا الله تعالی دن یینه ایل و یا خود یوم قیامتده انله دینور که اگر سموات و ارضک اطرافندن
یکمه قادر اولور سز یک شول زعمه کیم انکه رب تعالی بی عاجز ایدوب کندیکزه قدرتن ایرکور میه سز ایلک
حالبو که اقدرت ایرکور ملک امر محالدر (قبای الاء ربکا تکذبان) الله تعالی نیک قننی نعمترین انکار
ایدر سز که سز تنبیه و مخالفتدن قننر و اوزر یکزه قدرتی کانه ایلکن مسلله و قواید و یا خود معاهد
عقلیه و معارج نقلیه دن امور کثیره نصب ایدر که انکه سموات علانک فوقه نفوذ ایدر سز خبرده کلدیکه
یوم قیامتده معشر اهائی ملائکه فکار احاطه ایدوب (یا معشر الجن و الانس) ایتمده ذکر اولدیغی متوال

اوزره ندا اولور (برسل علیک شواظ من نار و نحاس ثلاثه صرنا) یا کفار انس و جن یوم قیامتده
باشلر یکز اوزره ناردن امپ خالص و صفر مذاب دو کور سز ایسه اول عذابدن امتناعه قادر اولور سز
(قبای الاء ربکا تکذبان) ربکا تکذبان چینه نیک قننی نعمترین انکار ایدر سز زیرا که تمذیب لطفدر و مطیع
و عاصی یینی جزاء و انتقامله تمیز عدد الاء دندر (فاذا انشقت السماء فکانت ورده کالدهان) بقا نکه
دهنده نصکره جهنمک حزنندن یا منشق اولوب ساعت واحده ده عصر زیت کی الوانله متلون اولوب ورده
لوتنه کی فرس کی و ییده امر و اول شتاده اجر و شدت شتاده اغیر اولور یعنی اول کونک هیئتندن اکایریشن
حرجه نله یله دهن مذاب کی دکار (قبای الاء ربکا تکذبان) ربکا تکذبان چینه نیک قننی نعمترین
انکار ایدر سز که بقان اول سز اول کونک هیئت و عذابدن خوف و حزن ایرکور میه (فیومئذ لا یستل عن
ذنوبه انس و لاجان) سمانک انشقاقی کوننده انس و جانندن هر کسه عمل قیچندن سوال اولور زیرا که
سیالزندن بلنور لکه اول سواد و جوه و زرقة عبودن و صالحلر سیالزندن بلنسی کی که اول غره و قحجیلدر
دینلدی که سوال اولنلر یینه سبب تا که بلنسی انلر قبله دن اولیه زیرا که الله تعالی انلرک جمیع احوالی
یلویدر و حفظه ملکاری یازویدر حتی ملائکه انله فلان علی ایشلر دینلر دیو سوال ایترلر بلکه انلری
سیالزندن یلورلر اگر دینور سز که اشیوائله سورده حیده کی (فوریک لاه انهم اجمعین عما کفوا بعلون)
ایتی ییننده نوقتی نوجهله در دینور که یینی الله تعالی انله سز شونک و شونک کی کاه ایتدیکز دیو سوال ایتر
زیرا که اول انلرک اعمالله انلر دن عملدر بلکه انله سز شونک و شونک کی کاه ایچون ایشلر دینر دیو سوال
اولور دینلدی که یوم قیامتده بعض موطنده سوال و به ضنده سوال اولور و یا خود قلبه صفا برریشندن
سوال اولور بلکه سوال اولنلری نوبخ و تقریر و جوی اوزره اولور و یا خود بر مجرمک ذنبدن مجرم اخر
سوال اولور (قبای الاء ربکا تکذبان) ربکا تکذبان چینه نیک قننی نعمترین انکار ایدر سز زیرا که
لیدر سز (بهرق المجرمون یسأهم فیؤخذ بالانواحی و الاقدام) اول کونده مجرمون سیالری سواد و جوه
و زرقة عبودیه سیالری و یا قنندن اخذد نصکره ناره براغیلور و یا خود کاهی ایا قنندن اخذ
اولوب یوزلری اوزره سور و دیلوب ناره براغیلور (قبای الاء ربکا تکذبان) ربکا تکذبان چینه نیک قننی نعمترین
انکار ایدر سز که مؤمنلر دن یونک کی عذاب شدیدی دفع ایدر بعده انله دینور که (هذه جهنم التي یکذب
بها المجرمون) اشیو اول جهنمدر که مجرمون انی تکذیب ایدر لردی (بطوفون بینما وین سمیم آن) انلر
انده شول خرافی نه ایتده ما حار ییننده سعی ایدر لکه اول انلر اوزره دو کور و انندن ایچر یلور دینلدی که
انلر ایتده قنندن زقوم بدر یلوب بوغزلر نده طور و صوصاد قنندن سمیم ایچر یلوب انکه جوفلری غلیان ایدر
(قبای الاء ربکا تکذبان) ربکا تکذبان چینه نیک قننی نعمترین انکار ایدر سز زیرا که ایمان و حقیقته اذعانکز
سبیلله سزی بوغصه دن انجاء ایدر (ولن خاف مقام ربک جنان) شول کسه که یوم قیامتده حساب
ایچون رب تعالی نیک حضورنده قیامتدن خوف ایدوب کاتخافتی ترک و اطاعتی التزام ایدر انکچون ایکس چنت
وارد بری خائف اندی و بری خائف جنی ایچون زیرا که خطاب ایک فریقده و یا خود انلر دن هر کسه به
ایکس چنت اولور بری عقیده سی و بری ایچون و یا خود بری فعل طاعات و بری ترک مخافات ایچون و یا خود انک
بری عملنه ثواب اولور و بری ایسه الله تعالی دن فضل اولور و یا انک بری روحانیه و بری جسمانیه در (قبای الاء
ربکا تکذبان ذواتا انقلان) اول ایکس چنده اشجاری و ثماردن انواع وارد و یا انک اشجاری حوق بوداقلور که
میوه سی نور و پیرا غنک و فریله کولکسی بسط اولور (قبای الاء ربکا تکذبان) اول سز یونک کی
نعمت و افره و راحت منکثره بی تقدیر اینشکن سز انک قننی نعمترین انکار ایدر سز (فیهم ما عسیان
تجربان) اول ایکس چنده ایکس یکار و ارکه برینه نسیم و برینه سلیمیل دینور جاری اولور (قبای الاء
ربکا تکذبان فیهمان کل فاککزه زوجان) و اول ایکس چنده هر فاکم دن ایکس صنف و ابرری عریف
و بری معروفر و یا خود بری رطب و بری یاسدر بر این عباس رضی الله عنه ایدر دینلدی که میوه لطلو سنک
واجب سنک چنده نظری وارد و الا یو که جیبی طلوردر (قبای الاء ربکا تکذبان منکین علی فرش بطاها
من استبرق) اول خائف ناعین اولدقلری حلاله شول فراشر اوزره انکه ایدر لرباطنلری دیباچ اخضر

ظواهری ترک اولی می پرورنده انک ظواهر بن یلور که اواری می یوندر (وجنا الحقیقین دان) وارل ایکی
 جنتک غاری تاولی قریب و قائم و قاعد و نام اکابر بشور و دینار یک شجر که غصنی مؤمنه قریب اولور
 حتی که اول نه حالدده بولنورمه الی انک میوه منه ایردیلدیکی دکوتعب و عناسراندن دیرر (قبای الیه)
 ربکا تکذبان فین قاصرات الطرف لم یطمئن انس قیام ولا جان (ازل جنتک اما کن و قصورنده
 نساء وارد که کوزلر بنی زوجلی اوزره قصر ایتمشدر انک انسیله رینه زوجلندن غیری انسی و جنتیه لرینه
 زوجلندن غیری جنی مس و جماع ایتمشدر بنی زید ایدر انک هر بری زوجنه دیه کرم جل شانه عزنی
 حقیقون جنتده بکاسندن احسن کوریمش انک الله تعالی به جداول و نکستی بکاز و جی سکا زوجیه ابدی
 (قبای الیه ربکا تکذبان کاشتمن الیا قوت و المرجان) اول نساء حره و بیاض بشورده کویا که هر بری
 یاقوت و مر جاند و پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایدر اهل جنتدن مرأه انک باض ساقی و مخفی سر بردن یمش
 حله نک و در آمدن کورینور (قبای الیه ربکا تکذبان هل جزاء الاحسان الا الاحسان) عملده
 احسانک جزای تو ایدر احساندر (قبای الیه ربکا تکذبان ومن دینهم ما جنتان) اول خاتونین مقربین
 ایچون و عدوانان ایکی جنتدن دون اصحاب عین ایچون دخی ایکی جنت وارد (قبای الیه ربکا تکذبان
 مدحامتان) اول ایکی جنت شدت خضر تمدن سواده مائدر اشبونده اشعار وارد که اصحاب عینه مختص
 جنته غالب نبات و ریاحین اوله که وجه ارض اوزره منبسطه در و خاتونین مقربین جنتیه رینه غالب اصحاب
 و فوا که اوله تا که ایکی صنف بیننده تفاوت اولدیغنه اول دلالت ایدر (قبای الیه ربکا تکذبان فیهما عینان
 نضاختان) و اول ایکی جنتده صوفی فوران ایدر ایکی بیکار وارد (قبای الیه ربکا تکذبان فیهما فاکه و نخل
 و رمان) و بنه اول ایکی جنتده فاکه و نخل و رمان وارد و نخل غره سی فاکه و غدا در و رمان غره سی
 فاکه و و وارد بنی ابن عباس رضی الله عنه ایدر نخل جنتک جزوی زمره اخضر در و ورق ذهب ایدر
 و سقی اهل جنتک کوه لری اندن دوزیلور میوه سی دستور و یا قوغلر امثالنده در که اول سوددن اق
 و بالند طنلور و فایمقدن بومشدر چکر دکی بوه در (قبای الیه ربکا تکذبان فین خیرات حسان) ذکر اولان
 جنتک در و توده دخی زوجات وارد که خوب یوزلری محبوبدر (قبای الیه ربکا تکذبان حور
 مقصورات فی الخیام) اول زوجات حور ایدر که مجوف انجودن دوزاش خیمه لده مستوره در در بصرلری
 زوجلرینه نظر اوزره مقصوره در و اول خیمه لرله طول و عرض لری بر فرخند هر بر خیمه نک التوندن در در
 یلک مصرعی وارد هر زاویه سنده انک ما حی اولان مؤمنک زوجاتی وارد که اخراجه کی زوجاتی انی کورمز لر
 مؤمن انلری طواف ایدر (قبای الیه ربکا تکذبان لم یطمئن انس قیام ولا جان) که اول حورالری
 صاحب لری اولان مؤمنلردن اول انس و جنتدن هیچ کسه انی وطنی ایتمیدر (قبای الیه ربکا تکذبان
 متکین علی رفرف خضر و عبقری حسان) انلر سر برلر اوزره قونلش بشل و ساده لره انک ایدر لر و عبقره
 منسوب بحسب باطریق حلس ایدر لر عینن لاد جنتدن بربر که انلر غرضی بحسب نسبت از انلور (قبای الیه ربکا
 تکذبان تبارک اسم ربکذی الجلال والا کرام) و بک جل شانه تعظیم ایدر اندنک نم و سائر اشیا بی خلقنده
 اکاشریک اوله که اول محبت ناندن رفیع القدر در و عباد موحدینه میله لر بنی عفو له و در جه لر بنی رفیع الیه
 اکرام ایدر بیدر و دینلر که اجمله مراد مقدر و یا خود اسم لفظی مقمدر و انشیه رضی الله عنهما ایدر پیغمبر
 صلی الله علیه و سلم نمازدن فارغ اولدیغنده اللهم انت السلام و منک السلام تبارک یا ذا الجلال والا کرام
 دیه جنتک دوزمان او نوردری سورة الواقعة وهی ست و سبعون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحيم

(در وقت برقعته برقعته یا سب) در اوقات شول و فنی که ایدر قیامت قائم اوله و اسبته قیامت مارل
 اوله که اول صحنه حیرت و اول واقع الیه فیه انک جنتی انک انک انک انک انک انک انک انک انک انک انک انک
 الله تعالی انک اعداسی خفص ایدر و اولیاسی رفیع ایدر و بر قوی ناره خفص ایدر و بر قوی جنته رفیع ایدر و یا خود
 اجر ای متازندن از ایدر کوا که بر ایدر و جبالی دوزخ در (الارواح الارش ربنا) غیا که

ارض بحر یک شدید ایدر یلور فوقنده کی بنا و جبال منهدم اوله (وبست الجبال بسا فکانت هباء منبثا)
 و جبال قریب یلور اوقافنه حتی که غبار منتشر خفیف اوله (وکنتم ازواجاً ثلاثه) يوم قیامت دره سراج صنف
 اولور سز (فاحسب المینه ما اصحاب المینه واصحاب المشیمه ما اصحاب المشیمه) اول اوج صنفک بری
 اصحاب مینه در که کابری میملرینه و بر یلور قومدر یلور میسنکه انلر نه خیر و کرامته ایدر و بر صنفی اصحاب
 مشیمه در که کابری شمالارینه و بر یلور قومدر یلور میسنکه انلر نه عذاب و اهااته ایدر و یا اصحاب منزله سنییه
 میامنله متینلر در و اصحاب منزله ذبییه شمائله مشوملر در و یا اصحاب عین سعد ادر طاعتلرله نفسلرینه میونلر در
 و اصحاب شمال اشقیادر مه صیتلرله نفله لرینه مشوملر در بنی ابن عباس رضی الله عنهما ایدر اصحاب عین انلر در که
 ادم علیه السلام ملیندن ذریقی اخراج اولند قده انک میمنده اولوب الله تعالی انک حقدده بولنر جنتده در
 دیدیکیدر و اصحاب شمال انلر در که اول وقتده ادم علیه السلام شمائلده اولوب الله تعالی انک حقدده بولنر جنتده در
 بولنر نارد در دیدیکیدر (والسابقون السابقون) و بر صنفی دخی سابقوندر که انلر حق ظهورند نصرکه
 زرد و فوا یسز ایمان و طاعتلرله سبقت ایدر و یا خود فضائل و کالات احاطه سته و یا پیغمبر صلی الله علیه و سلم
 دعوتیه اجابتیه سبقت ایدر که انلر اهل ادیانیه تقدم و یا جنتیه سبقت ایدر (اولک المقربون فی جنتات
 النعیم) امدی انلر جنتات نعیمده در جات عالییه به تقریب اولمشلردر (نله من الاولین و قلیل من الاخرین)
 اول سابقون ادم علیه السلام مدن محمد صلی الله علیه و سلمه ده کین کین امتلرده کثیردر و امه محمدده
 قایلدر (علی سر موضونه) انلر شول سر برلر اوزره او نوردر که التونله منسوج اولوب در و یا قوتله مشبکدر
 (متکینین علیها متقابلین) اول سر برلر اوزرنده بری برلرینه قارشا و انک ایدر اولد قری حالده (بطوف
 علیم ولدان مخدودن) انلر خدمتله رینه قائمدر شول ولدان که من واحده ده هینه و طراوتده ایدر ابقا
 اولمشلردر (باکواب و اباریق و کأس من معین) شول مستدیرة الافواه عروه سز اقداحله و دخی
 عروه لوانا ایل و کأسله کیم اول خرجاریه ایل طولور (لا یصدعون عنها ولا ینفون) اول خردن خاریله
 باشلری اغریز و عهده لرینه خلل ایرمز (وفا کهه نما یخفرون) و کذلک اول ولدان انلر اختیار ایدر یک
 قائم که نک الواثندن انلر کنوردر (و لحم طیر ما یشتون) و اشتها ایدر کای لحم طیرک مشوبسی
 و مطبوخندن انلر کنوردر * دینلر که جنان اهل جنتدن بر ینک قلبینه اول خطور ایدر انسه اشتها ایدر یک
 کیفینده صحفه ایچنده او کنده بولنور دینلر یک قدریدر کد نصرکه کما کان طائر اولدیقی حالده او چوب کیدر
 (و حور عین کاسنال الاولو المکنون) و انلر ایچون جنتده حور عین اولور که صفاء و نقاده صدقده مستور
 انجور کوی کورینور (جز آما کوا به ملون) انلر بکر اتم اعمال حسنه لرینه بن آقینلور (لا یسعون
 فیها لغوا ولا تأتیا الا قیلا سلاما) انده کلام باطل و یا نسبه اتم ایشلر بلکه ایشلر کای بری برلرینه
 سلام اولور و یا ملائکه دن انلر سلام اولور (واصحاب الیمین ما اصحاب الیمین) يوم میثاقده بلز سنکه ادم
 علیه السلام میمنده اولنلر توحید و طاعتلری سبیلده نه خیر و کرامت ایدر (فی سر محضود) انلر جنتده
 دیکنی یوق میوه سی چوق نبق اغا جلیر التنددر (و طلع منضود) و بری برینه متراکه موز انجولری
 و یا ام غیلانده در که انک ازهار کثیره سی اولور رایحه سی طیبه در (و ظل محدود) و ظل دائم منبسطه در
 (وماه مسکوب) و صوده در که قدده اولسه لر دینلر کای کیفیت اوزره منسکب اولور (وفا کهه کثیره
 لامه قطوعه ولا منوعه) وفا کهه کثیره ده در که هیچ بروقتده اول کسلر و تناولدن منع ایدلر (و فرش
 مرفوعة) و رفیقه اقدر و یا مرتقه فراشلر اوزره درلر * دینلر که فرشله مراد نساء در و ارتفاعلری
 اربک لر اوزره اولد فلریدر (اما انشانا هن انشاء فیه لنا هن ابکار اعر با ترا با اصحاب الیمین) بر نساء دنیایی
 جنتده و لادنسر انشاء جدیدله انشاء ایدر زدیاده و عمارتایکن انده حور جنتدن افضل و احسن قیلور
 ومع ذلک انلری عذر ایدر و زوجلری انلر قربان ایدر که ابکار بولنورلر زوجلرینه عاشقه لر در او نور اوچر
 باشنده سنده زوجلرینه مساویلدر اشو کرامات مذکورده مؤمنلردن اصحاب عین ایچوندر که انلر سابقوندن
 دوندن (نله من الاولین و نله من الاخرین) اصحاب عین ام سابقه و کزلر نواسته کثیردر لر پیغمبر صلی
 الله علیه و سلم ایدر اهل جنت کیدر کارنده نوجوان اولوب بوزلرنده قیلر و لزیقورق صاحبوسر مه لو

چگونه و زوایا و جریاشده آدم علیه السلام خانه تنده بویاری التیشر ذراع بصیلقری بدیش ذراع اولور
 پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایدر اهل جنتک ادنامی اول کسه در که سکان یک خادی و پیش ایکی زوجیه سی
 اولور و سایه و صنعا اراسته لؤلؤ و زبرجد و یاقوتدن آنکچون برقیه قور بلور و مرأسمک یناغنه نظر
 ایندیکنده آینه مثالنده آنده کندی صورتن کور و وانک اوزرنده کی اذ نالو مشرق و مغرب اراسته ضیاء
 و بر و وانک اکنده پیش توب اولوب کورنایسی جیمته ایر حتی که ساقسک الیسکن کورر اهل جنتدن
 برکسه که صغیر ویا کبیر در وفات ایده جنته کیردیکنده او توز یا شنه رد اولور اهل ناردخی آنجیلدر ابوهریره
 رضی الله عنه ایدر اهل جنتک منزله ادنامی اول کسه در که غذا و واده خدمته اون یک خادم قیام ایده
 هر بری بر طریقه ده اوله که اول انک صاحبده اولیه (و صاحب الشمال صاحب الشمال) یوم میثاقده
 آدم علیه السلام شمانده اولور بلزمیدیکه انده یوم قیامتده شرواها انتدن نه حالت ایر (فی سوم
 و حیم) انحر ناردده در که مسامه ایر و حری نهایته ایر مش ماده در (وظل من یحوموم) و دخان
 اسودنکه کولکده در (لا یارد ولا کریم) که اول سائر کولکه لر کی نه بارد و نه نافع در یدیدیکه نازل کندی
 و اهل و آنده کی اثباتک جمعی میاهدیر یدیدیکه یحوموم اسماء نازل بریدر (انهم کافوا قبل ذلك مترین)
 زیرا که انلر نیاده ایکن شمه واته منمکین ایدیر (و کافوا یصرون علی الخث العظیم) که انلر اشرا که و نهی
 انکاره مضرین ایدیر (و کافوا یقولون انما انا انما لایعقلون و انما انا لایعقلون و انما انا لایعقلون) و دیرلر
 چنانکه بزفوت اولوب لحوم و عظام بمز تاب اوله ایا اقد میفر اولدی کی بعد از و یا افرم یست اولور میز (قل
 ان الاولین و الاخرین لجموعون الی میقات یوم معلوم) یا محمد انلر دیکل که بنی آدمک اولین و آخرینی جمع
 اولیسر در شول کونه دکن که اول عند الله معلومدر (ثم انکم اجمعوا الضالون المکذبون) یونده صکره
 یا اهل مکه و انسانی که حق یونندن آزمشر و بعضی تکذیب ایتمشدر (لا اکون من شجر من رقوم)
 سز محشره وارد یفکرده شجر رقومدن بر میز (فالتون منها البطون) شدت جوعله آندن قارنلر یکنری
 طولدر سز (فشاربون علیه من الحیم) و غلبه عطشه رقوم اوزره ماه جمیدن ایچر سز (فشاربون شرب
 الیمیم) شول ایملک ایچمی کی اول هیام علتنه مبله لدر که اول استغایه بکر برادر (هذا نزلهم یوم
 الدین) اشیواند ایچون اعداد اولمش یوم جزاده کی در قلدیر تامل ایست که نابجیمه استقرار لنده رزق لری
 نه اولور (نحن خلقناکم طولا تصدقون) یا کفار بر میز عدمدن وجوده کتور دل بعثه تصدیق ایچر میسر که اگر
 نظر صحیحله نظر ایست که ابتداء خلقه قادر اولان رب تعالی اعاده یه قادر ایدیکن یلور دیکر (افرایم ما غنودن)
 بکا خبر ویرلر منی کی که انی ارسام نسیابه صب ایدر سز (انتم تخلقونه ام نحن الخالقون) اول منی کی ارحامده
 بشر خلق ایدن سز میسر یوخسه بر میز بلکه برز زیرا که سز اندن عاجز سز (نحن قدرنا ینکم الموت و ما نحن
 بمسجون علی ان تبدل امثالکم و نشتکم لیس الا تعلمون) سز دن هر بریکرک موتی وقت معینله کیکنری
 صغری و دیکری کبری حالنده اول منی تقدیر ایدلر عاجز دکلر که سز اهلک ایدوب بریکرکه بر اهل طاعت
 خلقی کتوره و زوایا سزی انسان صورتندن غیری قرده و خناز بر صورتنه تحویل ایده و سز دن اول
 یکن امتلرک کافر لینه ایندی که زکی (و لقد علمنا ان نشاء الاولی فلولا تذکرون) حاله که امهاتنر قارنده
 ایکن اولان نشاء اولای یلور میسر ایدی کافر اولان رب تعالی نشاء اخر ایه دخی قادر اولور بر که آنده
 صنع موادی حامل اولدیچون اشبونده قیامت جنته دلالت وارد ایدی انکله متعظ اولور میسر که ایمانه
 که سز (افرایم ما تحرون) بکا خبر ویرلر شول حبه که انی ارضه القا ایدر سز (انتم ترعونه ام نحن
 الزارعون) انی اثبات ایدن سز میسر یوخسه بر میز بلکه برز سز بر میته قادر دکلر سز (لوشاء بعلنا ما
 قطام تنکمون) اگر دیرلر سز و زانی حبه سز تب و یا انتفاع اولور هشیم قیلور دق اوله اوله سز عکره نازل
 اولان حالته تعجب و یا کاف اولان نفاذ کنده ندام ایدر دیکر (انما لغفرون بل نحن محرمون) مع ذلک
 دیر سز که بر انفاق ایندی که ز شینک غرامتن لزم لری و بارزقز هلاکله بر دخی مهلکارز بلکه زرعه طاب
 ایندی که زرعه دن محروم لری (افرایم الماء الذی نثر بون) بکا خبر ویرلر شول طلوصو که سز انی ایچر سز
 (انتم اترعون من المازن ام نحن المثلون) اول صوبی بلوتدن سزی ایدر سز یوخسه بر می بلکه قدر قزل

انی بر ایدر سز (لوشاء بعلنا ما فلولا تذکرون) اگر دیرلر سز و زانی ایچ و طوزلی ایچ لزم ایدر دل
 امدی یونک امالی نم ضروریه به شکر ایچر میسر (افرایم النار الذی نورون) بکا خبر ویرلر شول آتش که
 زند و خشنیدن قدحله انی ایچر سز (انتم لکشتم شجرنا ام نحن المثلون) اول نارقذح اولسان شجره که
 مرغ و تقاردر انی سزی انشاء ایدر سز یوخسه بر می بلکه منعت خلق ایچون انی بر خلق ایچر سز (نحن
 جملنا ما تذکرون و ما عالا له قونین) بر اول ناری نار جنتدن عونه و باغه و منفعه قلدق شول کسه لر ایچونکه
 عراندن خالی ارضه داخل اولور و یا انلر ایچونکه بطون و مر اودلری طعمادن خالی اوله یعنی اهل بوادی
 و اهل اسقارک ناله انتفاعی معینک انکله اولان انتفاعندن اکثر که کیجه ده انی ایقادیله کندی لردن سبای
 قایمدر یوللرین یورمشر ایه یولور و وضو و قدح انکله اصنورلر و آش و آتک لری بر ویرلر و اول
 شجره ناری جوا اقلرنده یولری اراسته طاشلر (فشیج باسم ربک العظیم) امدی ربک جل شانک اسم
 عظیمی تنزیه ایت هر شیده که انک وحدانیتته منکر و نعمته کافر اولور انی دیر (فلا اقسم بمواقع الخبوم)
 نجویمک مساقطیله قسم ایدر برین انده اثری زائل اولور و مؤثرک وجودی یلور و یا انکله مراد یچوم قرأندر
 و مواقعی اوقات نزولدر (وانه اقسم لولعلون عظیم) قرأنله قسم یلور سز قسم عظیمه در زیر که آنده
 مقسم بهک عظم قدرت و کمال حکمت و فرط رحمتنه دلالت وارد و مقتضیات رحمتندن بری بودر که عبادی
 مهمل ترلر ایچیه (انه لقرا کریم) اول مقسم به قرأندر که الله تعالی به کرامتلور آنده اولان تنزیه
 و تقدیس و مواعظ و احکام کثر یچون (فی کاب مکنون) شول کابده کی اول خلا یقندن مصوندر که اول
 لوح محفوظدر (لا یمسه الا المظهرون) اول لوح محفوظه مطاع اولر الاشول ملائکه که کدورات
 جسمانیه دن مطهر لدر و یا قرآنی من ایتمز الا انلر که احداثدن مطهر لدر اوله اوله جنب و حاض
 و محدندن هیچ برینه معنی جل و منس یا تراولر که اول اکثر علما قواید مالک و شافعی اکاذبه در ابوحنیه
 دیدیکه محدث و جنبه صحفی جل و منس جا تراولور (تنزیل من رب العالمین) اول قرآن منزلدر اول الله
 تعالی انکله خلایق خلق و تربیه ایددی (افیهذا الحدیث انتم مدعون) یوخسه اشبو قرآنه تکذیب
 و یا تمنا و تمی ایدر سز تلاوتده متعصب و وجیهله عماده مخلص دکلر میسر (فشیج یون رزقکم انکم
 تکذبون) و قرأندن حظ و نصیب کنری انی تکذیب ایچمی قیلور سز یدیدیکه کفار اطار اولنله لر
 یونطر بر فلان یچمک توبیلدر در دیوب انی رازقل غریبه تبت ایدر لری یدیدیکه خالد الجهنی ایدر پیغمبر صلی
 الله علیه وسلم حدیثیه ده ایکن کیجه یا غور یا غوب انلر آنده صلوة صبحی ادا و انهر اشد نصکره نامه اقبال
 ایدوب دیدیکه یلور میسر که ربکنر جل شانک نذر دیدیلر که الله تعالی و رسولی اعلی در دیدی دیر که عبادکم
 کیکی بکا و من و کیکی کوکبه کافر اولور اما اولکه اشبو یغمور برز الله تعالی فضل و رحمتیه در دیر اول
 بکا مؤمن اولوب کوکبه کافر در و اما اولکه یو یغمور برز فلان کوکبک توبیلدر در اول بکا کافر اولوب
 ککوبه مؤمندر (فلولا اذابلت الخلق و انتم حیثنظرون) چنان محتضر لر روحی حاقومنه
 ایریشه یشر ایه اکانظر ایدوب بر نفع ایر کورمن سز یچون روحی جسدنه دوندو سز (و نحن اقرب
 الیه منکم و لکن لا تبصرون) حاله که بر اول محتضره علم و قدری جهمتندن سز دن اقر بر لکن برم کافر میز
 سز ازل ایچر سز (فلولا ان کنتم غیر مدین ترجه و نه ان کنتم صادقین) اگر امر سزک دیدیکرک سوال
 اوزره بهت و حساب و جزاء اولور دیدیکرک زده صادق ایدر شول سز عز برکسه نک روحی یچون
 کیر و دوندو سز چنانکه اول انک خلقومنه ایریشه چون اکامکانکز یوقدر ییلک که امریکر سز دن
 غیر ینک یدنده در که اول الله تعالی در اکایمان کتورک (فاما ان کان من المقربین فروح و رحمان و جنة
 نعم) اگر اول وفات ایدن سابقیندن ایه آنکچون هر تعبدن استراجه و یا حیات طایفه دانه وارد و بارزق
 دائم و یا عینی شم اولور شی و یا ذات شم وارد (واما ان کان من اصحاب الین فسلام لکم من اصحاب الین)
 و اگر اول وفات ایدن اصحاب یمنندن ایه اکاموفی عتده و یا قبرده و یا صراط اوزرنده کادینور که صاحب
 یمین اخوانک سکاسلام ایدر اوله اوله اول سلام اکاهل جنت ایدیکه بشارت اولور (واما ان کان من
 المکذبین الضالین فذل من حیم و نهایه یحیم) و اگر وفات ایدن بعضی تکذیب ایدر صراط مستقیمه قیوب

طریق ضلالت کبیر صاحب شهادت ایسه اکافرند نازل معوم و دختاشده ایر بشور (ان هذالم وحق
 الیقین) اشو سورده ویا اوج فریق شامده ذکر اولسان حقیقت یقیندر که اول شکسز علدر (فبیح باسم
 ربك العظیم) امدی ربك جل شانہ فی عظام شامہ لایق اولسان شیدن سبحان الله العظیم دیکله تنزیه
 ایت * عقبه بن عامر ایدرفسج باسم ربك العظیم آیتی نازل اولدیفنده پیغمبر یز علی الله علیه وسلم انی
 رکوعکزه دیکزدیدی سح اسم ربك الاعلی آیتی نازل اولدیفنده انی سجود کرده دیکزدیدی پیغمبر یز صلی
 الله علیه وسلم ایدرایکی کله وارد که لسانده خفیف میرانده تقیاد الله تعالی به سوکودر که اول سبحان الله
 و بحمده سبحان الله العظیم ذکرید پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم ایدر برکسه که سبحان الله العظیم و بحمده دیه
 انکیون جنته بر خفا غرس اولنور * پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم ایدر برکسه که هر کجه ده سورده واقعہ فی
 اوقر به اکافر وفاقه ورنج شافه ایشیه

سورة الحديد و فی تسع وعشرون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(سبح لله ما فی السموات والارض وهو العزيز الحكيم) سموات وارضده اولان مخلوقات کلبسی الله تعالی بی
 تنزیه ایتدی هر شیدنه که اول انک ذات وصفاته لایق اولمز * دینلدی که شیء نافذ قدری کاهله در امر وفعلی
 حکمت مقتضاسخه در (له ملک السموات والارض یحیی ویمیت وهو علی کل شیء قدير) سموات وارضک
 ملکی انکدر دینلدی کیفیت اوزره انده تصرف ایدر احیا و امانه ایدر اول هر شیدنه قادر اولور (هو الاول
 والآخر) اول الله تعالی سائر موجودات اوزره سابقه در موجود و محدث اولدیفی حیثیتدن و اول موجوداتک
 قناسندن صکره باقیدر * و یا خود اول اولدر که اسباب اندن ابتداء اولنور * و آخر در که مسبات انده نهایت
 بولور * و یا خود خارجده اول و زنده آخر در (واظهار و الباطن) کثرة دلائله وجودی ظاهر در
 و حقیقت ذاتی باطندر انک کهنه عقول ابرمز و اول هر شیدنه غالب در و هر شیدنک باطنه عالمدر (وهو بكل
 شیء علیم) اول هر شیدنه علیمدر عندنده ظاهر و خفی مساویدر (هو الذی خلق السموات والارض فی ستة ايام
 ثم استوی علی العرش) الله تعالی سموات وارض و مابینمابی الی کونده خالقند صکره عرش اوزره استیلاء
 ایتدی (بعلم ما یلج فی الارض وما یخرج منها وما ینزل من السماء وما یرج فیها) اول الله تعالی بیلور انیکه
 ارضه ولوج ایدر اموات و کنوز و میاه کبی و دخی اینک ارضدن خروج ایدر نبات و اقوات و کنوز کبی و دخی
 انیکه حادن نزول ایدر مطر و برف و برف کبی و دخی انیکه سمایه صعود ایدر ملائکه و ارواح و اعمال عباد کبی
 (وهو معکم ایما کنتم) اول الله تعالی نیک علم و قدری مز که در هیچ بر حاله اول سزدن منفک اولمز
 (والله یماتهم لیسر) الله تعالی سزک خیر و شر اعمالکزه بصیردر یوم قیامتده نواب و عقابدن جزاکر
 ابرکوردر (له ملک السموات والارض والی الله ترجع الامور) سموات وارض و مابینمابنک خلق و ملکی
 اکا مختص در جمیع امورک عواقبی اکارجوع ایدر (یولج اللیل فی النهار و یولج النهار فی اللیل) الله تعالی
 لیلی نهاره و نهاره ایل ایلای ایدر برین کنور و برین کیدر برین اکسلد و برین ارتوردر (وهو علیم
 بذات الصدور) اول قلوبده اولان ایمان و کفری یلور (أمنوا بالله ورسوله و اتقوا و ما جمعلکم مستخلفین
 فیہ) الله تعالی ورسولنه ایمان کنورک و انک سیبلنه انفاق ایدک شول اموالکدن که انی تصرفده سزری
 اختلاف ایتدی که حقیقتده انک جمعی الله تعالی تکدر یوخسه سزک دکل (فالذین آمنوا منکم و اتقوا و الله
 ابرکبر) سزدن شولر که الله تعالی به ورسولنه ایمان کنور و برین سیل طاعانه اموالکدن انفاق ایدر
 انرا یچون جنتده اجر عظیم واردر (وما لکم لا تؤمنون بالله) سزده نولدیکه الله تعالی به ایمان کنور سز
 کفره اسرار ایدر سز (والرسول یدعوکم اتؤمنوا بریکم) پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم ایسه سزری دعوت ایدر که
 ربکزل جل شانہ تک وحدانیتنه تصدیق ایدر سز (وقد اخذ میثاقکم) حالبوکه الله تعالی سزدن اخذ میثاق
 ایتدی شول جنتده که سزری صلب آدمدن قرینجه صورتده اخراج ایدر ب سزده عقل ترکیبند صکره بن سزک
 ربکزد کلیم دیکندنه جمیع کزلی یار یار سزسن دیمشدیکز (ان کنتم مؤمنین) اکرا اول قرار یکز اوزره
 صادق ایه کز ایمان ترکنده عذر یکز قالدی و یا خود الله تعالی بوندن اول نصب ادله و سزده نظره نمکین

ایله ایمان اوزره سزدن اخذ میثاق ایتدی اکرا فی مصدقین ایسکزا کانقیاد ایدر سز (هو الذی ینزل علی
 عبده آیات ینزل حکم من الظلمات الی النور) اول الله تعالی عبیدی محمد علیه السلام آیات و اخصات
 انزال ایدر که سزری ظلمات کفر دن نور ایمانه اخراج ایدر (وان الله بکم رؤف رحیم) اول الله تعالی سزده
 رأفتلو و رحمتلو در که رسولار و انبیا لیه تنبیه ایدر ب حجج عقابیه دن نصب ایتدی بیکله اقتصاد ایتدی (وما لکم
 لایسفة و انی سبیل الله) سزده نولدیکه کندی کزری رب تعالی نیک رحمتنه تقریب ایدر شیدنه انفاق ایتدی سز
 (والله میراث السموات والارض) حالبوکه سموات وارضک میراثی الله تعالی به تخت صدر که سزری امانه ایل
 اموالکزی ترک ایتدی بکزدن اندن غیر و وارثکزل اولمز لکمل و اکثرک جمعی اکا واصل اولور و بای اوزر یکزه قالدور
 امدی انفاق ایل آخرتده سزده نوابی قالمسی اولی در اندنکه اما کله اوزر یکزه و بای قاله (لایستوی منکم من
 اتقى من قبل الفتح و قاتل اولئک اعظم درجة من الذین اذعوا من بعد و قاتلوا) الله تعالی عندنده فضل و نوابده
 مساوی اولمز اول کسه که مکفختندن او کدن انفاق و قتال ایدر شول کسه که کم فختد نصکره انفاق و قتال
 ایدر اشو آیت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه شامده نازل اولو بدر که ابتداء اول اسلامه کلدی و فی سبیل الله
 مالی اول انفاق ایتدی * ابن مسعود و ابی راعی سیفله ابتداء انظم ایدر پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم
 و ابو بکر رضی الله عنه ایدی ابن عمر ایدر پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم قمتده ایدم ابو بکر عندنده ایدی اکنته
 بر عیاء کیش و کوشی خلال ایل ایدر مشدی جبرائیل علیه السلام اول حینده نازل اولوب ایتدی
 سبب ندر که ابو بکر یو هیئتده کوردم پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم ایتدی زیرا که اول مالی فختدن اول
 فی سبیل الله انفاق ایتدی جبریل علیه السلام دیدیکه الله اکاملام ایدر بیکه قهر سندن بندن راضی می
 یوخسه ساختمیدر چون پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم انی ابو بکره خبر و یردی ابو بکر دیدیکه بن ربم جل شانہ
 مخطمی ایدر رم باسک بن امدی راضیم (و کلا و عد الله الحسنی) الله تعالی انلردن ایکی فریقہ دخی جنت
 وعد ایتدی ابو که فختدن اول انفاق ایدر جنتک افضل در جاتنده در (والله یماتهم لیسر) الله تعالی
 اعمالکزل ظاهر و باطنه خیردر انک حسبجه جزاکر ایدر (من ذالذی یقرض الله قرضاً حسناً فیضاعفه له)
 نه کسه در که مالندن نقرایه و طاعته انفاقده اخلاص و تقوی اکرم مال و افضل جهات رعایت ایتدی الله
 تعالی دخی انک اجر فی مضاعف ایدر (وله اجر کریم) و اول اجر مضاعف ایل شول نفسنده کرم آخر دخی
 منضم اوله لائق اولور که طلب اولنه اگر چه متضاعف اولمز سه ده فکیف که مضاعف اوله (یوم تری المؤمنین
 و المؤمنات یسی نورهم بین ایدیم و بایمانهم) یوم قیامتده اهل ایمانک رجال و نسائی صراط اوزرنده
 کوره سکه نورری اوکارنده و صاغلرنده کیده که اول انلره موجب نجات و دلیل طریق جنت اولور
 پیغمبر یز علیه السلام دن روایت اولنور دیمشکه اول کونده مؤمنلردن کینک نوری موضع قدمنده اوله اندن
 زیاده ضیاء و یرمیه * ابن مسعود رضی الله عنه ایدر انده هر که نک نوری اعمال دکا اولور کینک نوری
 فخله کبی و کینک رجل قائم کبی ادنی حالونک نوری ایهامنده اولوب کاهی سوینور و کاهی ایدلنور به ضیاء
 دیدیکه نورری الحق اوکار نجه اولاندر صاغلرنده کی صحایف اعمال لریدر (بشر اکم الیوم جنت تجری
 من تحتها الانهار خالدين فیها) ملائکه انلره دیه که اشبو کونده سزده بشارت اولسونکه جنتلره کیر سز انک
 اغلیری التلندن نهر ل جاری اولور سز انده داعین اولدیفکز حالده (ذلک هو الفوز العظیم) ذکر اولنور دینی
 اوزره نور و برکز و جنته کیرمکز فوز عظیمدر (یوم یقول المساقون و المساقات للذین آمنوا انظرونا
 نقبس من نورکم) اول کونده اهل نفاقک رجال و نسائی مؤمنلره دیه که بزمه منتظر اولک که سزک نور کزله
 بر دخی ضیاءلهم (قیل ارجعوا و اراکم فالتسوا نوراً) اوله متاعلره امتز آ طریق اوزره دینور که دنیا به
 رجوع ایدک که معارف الهیه و اخلاق فاضله تحصیل ایل نور التماس ایدر سز زیرا که نوراندن نولد ایدر
 و یا خود موقوفه رجوع ایدک که نوراندن اقتباس ایدر یلور و یا خود بیدیکز مکانه رجوع ایدک که نور اخر طلب
 ایدر سز زیرا بزم نور عیزه واصل اولغه سزده چاره یوقدر او یله اولسه متاعلره نور طلیحون رجوع ایدر بر شئی
 یولیه جق مؤمنلره ابر شعل اچون کیر و صراطه کله (فضر بینه ب سورله باب باطنه فیہ الرحمة و ظاهره
 من قبله العذاب) اول حالده مؤمنلره متاعلرینتی تمیز اچون اول ایکی فریق اراسته بر دیو اربیکله که

اول جنت ابد جهنم ارانده در انک بائی اولور باطننده رحمت اوله که اول جنته ولی ایدر مؤمنلر اولدینی
 جهنمدر واول بابک خار جنده عذاب اوله که اول جهنمه ولی ایدر مشاقلر اولدینی جهنمدر (مشاقلهم الم
 نکن معکم قالوا بلی) مشاقل صراط اوزرنده دیوارلر طشره سنده ظلمتده قالیق مؤمنلر نداه ایدوب
 دیه که دیاده بر سر که دکللی ایدلر سرکه یله عبادت ایتمک میدلر مؤمنلر دیه لر که بلی ظاهرده سر زنه موافقت
 ایدر دیکلر (ولکنکم فتنم انفسکم) لکن سر کندی کزی نقیضله اهل الله ایدلر دیکلر (وتربصتم) مؤمنلر
 حوادث و تکلیف ایرمسنه منتظر اولور دیکلر (واربصتم) و دین اسلامده شک ایدلر دیکلر (وغرتکم الامانی)
 و سزی باطیل و طول امل و انک امشالی احادیث کاذبه تغیر ریاضی (حتی جاء امر الله) حتی که مره الله
 تعالی نکل امری یعنی موت ایدر (وغرتکم بالله الغرور) و سزی شیطان و یادنی الله تعالی یله الدادی
 فالیوم لا یؤخذ منکم فدیة ولا من الذین کفروا) اشبو و کونده یا مشاقلین سر زدن و یا کفار دن فدیة
 اخذ اولور که عذابدن قورنله سر (ماویکم النار هی مولىکم و بئس المصیر) قرار کاهلر جهنمدر اول سره
 اولی در مولانک عیدنده کی تصرف کنی اول سرده تصرف ایدر اول نه مبوس مرجع اولور (الم یان للذین
 آمنوا ان تخشع قلوبهم لذكر الله وما نزل من الحق) مؤمنلر شول وقت کلدینی الله تعالی نکل ذکر نه و قرآنه
 قلدیری خشوع ایدر دیکلر که مؤمنلر مکده ایکن قرآنی اوقیوب موجبله عمل ایدر لر دی مع ذلک جذب
 و خطه ایدر و قنایه مدینه به هجرت ایدوب رزق و نعمته ایدر دیر صد دنده اولد قلدیری هلدن قنور لندیلر اول
 عیددن بویت نازل اولدی (ولا یکنوا کالذین اولوا الذین کفروا کالذین اولوا الذین کفروا) کالذین اولوا الذین کفروا
 و کثیر منهم فاسقون) اشبو قرآن دن اول کتاب ویریلنر کی اول کز کندی لر انبیاء سینه زمان طویل اولدییق
 دنیا به میل و مواعظ دن اعراض و شمه واته اتباعله قلدیر نه قسوت ابروب کابلرله عمل ایدر لر دی قلدیل اولدی
 کتیری دیندن چیقوب کابلر نه اولان شیدله علی ترل ایدیلر * دینلر دیکلر اشبو آیت شول قوم شاتده نازل
 اولور دیکلر که مجرد لسانله مؤمن اولوب قلدیری اندن غافل اوله با اولد و آه ایدر خشوع نقیض الله تعالی به
 استعاده ایدلر که اول جسد خاشع کوریلوب قلدیلر اندن خالی اولسیدر (اعلوا ان الله یحیی الارض بعد
 موتها) ییلک که الله تعالی ارضی یسله موتد نصکره مطرله احیاء ایدر کذلک قلوب فاسیه بی ذکر و تلاوته
 احیاء و تدبیر ایدر حتی که قسوت و ظلمتد نصکره نورلنور (قدینا لکم الايات لعلکم تهتدون) بر سر آیتلری
 تبیین ایدلر تا که عقلده کاملین اوله سر (ان المصدقین والمصدقات وقرضوا الله قرضاً حسناً یضاعف لهم
 ولهم اجر کریم) رجال و نسادن شونلر که الله تعالی بی ورسولنی تصدیق و یا خود ماللری بی تصدیق ایدر لر و دخی
 طیبه نفس و حسن نیتله مستحقینه تصدیق ایدر الله تعالی به اقراض ایدر لر انلر ایچون اول اقراضلر ییلک
 نوبی اون له شالیله بیوز و ماللر بحیثی به دکن ایمان و اخلاصلری حسنه مضاعف قلدیلر و دخی اجر کریم
 ویریلور که اول جنتدر (والذین آمنوا بالله ورسوله اوانلهم الصدیقون والشهداء عهد بهم لهم اجرهم
 ونورهم) شونلر که الله تعالی به ورسوللر بی ایمان کتور دیرلر اندر عند الله صدیقین و شهداء منزلتده در
 و یا خود صدقده مبالغه در زرا که الله تعالی نکل ورسوللر نکل جمیع اخبارنی تصدیق ایدیلر و الله تعالی
 ورسوللری ایچون شهادتده و یا خود یوم قیامته ام اوزره شهادته قائمدر و یا خود معنی رب تعالی عندده
 شهداء که انبیاء و یا شونلر که فی سبیل الله قتل اولنلر اندر ایچون صدیقین و شهداءلر اجر و نوری مثلی اولور
 الا انکم تضعیفه سر تا که تفاوت حاصل اوله و یا خود انلر ایچون اجر و نور موعود و ایدر (والذین کفروا
 و کذبوا باياتنا واولئک اصحاب الجحیم) شونلر که الله تعالی به کافر اولوب ایلر عزی تکذیب ایدیلر انلر اصحاب
 جهنمدر بونده دلالت و ایدر که نارد خلود کفار و خصوص اوله شول حیثیتده ترکیب اختصاصی اشعار
 ایدر و حجه ایسه عرفده ملازمته دلالت ایدر (اعلوا انما الحیوة الدنیا لب و لهم وزینة و تفاخر بینکم
 و تکاثر فی الاموال والاوالاد) ییلک که حیات دنیا کل الالهیدر که اربابی انده کندی لر بن اتعاب ایدر لر
 صیاط ملاعبه ده کندی لر بی فائده اتعابلری کی و لهم و در که انکله کندی لر مسم اولان اشیارلر دن اشغال
 ایدر لر دیکلر که ملائک حسنه و مرکب بهیه و منازل رفیه ایلر بن ایدر لر متفاخر در که بری لر بیته
 انسابلر نکل مفاخرنی ذکر ایدر لر و تکاثر در که اموال و اولادلر نکل کثرتله مباحات ایدر لر (کنل غیث

ایجاب الکفار بانه تم هیچ قناره مصفرا تم و کون حطاما) شول مطر مثله در که اکثیر بتوره انک بتسی
 اکثیرلری و انکم الهی بی انکار ایدر یجیلری ایجاب ایدر بعده قور یسوب سن انی صرارش کوره سن بعده
 اول قور یلغندن اواقلنه اشبو نده دنیا نکل سرعت و زوالنه وار بابنک اندن قات منالنه تبیه و ایدر
 (وفی الآخرة عذاب شدید) آخرتده عذاب شدید و ایدر که دنیا و زینتله اختیار و کفار کی بی اختیار ایدر
 (ومغفرة من الله ورضوان) وینه آخرتده الله تعالی دن مغفرت و رضوان و ایدر که دنیا و زینت ترل ایدر
 آخرتی اختیار ایدر (وما الحیوة الدنیا الا متاع الغرور) عیدلر حیات دنیا به اشتغالله آخرت طلبن ترل ایدر نکل
 مثلی شول زجاج و خرقدن دوزخ مشاع ایلر بی ادمک اغترار بیته یکز لر که اول نیز زمانده قنابولور (سابقوا
 الی مغفرة من ربکم) و یکز لر جل شانه نکل مغفرتی اسبابنه مسابقت ایدلر که اول نوبه و طاعتدر (و جنة عرضها
 کعرض السماء و الارض) و دخی شول جنته مسابقت ایدلر که انک عرضی سموات و ارض عرضیه در که اول
 بری برینه الصاق اولنسه امدی عرضی بود کوا و ایلر قنامل اینه که طولی نه دکوا اولور (اعدت للذین آمنوا
 بالله ورسوله) که اول الله تعالی به ورسوللر بی ایمان کتور نلر ایچون اعداد او اندی اشبو نده دلالت و ایدر که
 جنت مخلوقه اوله و کاستحقاقه مجرد ایمان کفایت ایدر (ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء) اشبو نواب
 موعود الله تعالی نکل فضلدر انی دینلر کی کسه به ایجاب سز ویر (والله ذو الفضل العظیم) الله تعالی اکا
 اطاعت ایدر نه فضل جزیل صاحبدر امدی بونوابله تفضیل کابعد اولور که چه قدری عظیم ایسه ده
 (ما اصاب من مصیبة فی الارض ولا فی انفسکم الا فی کتاب) بر مصیبت که بر یوزینه ایدر خطمه طر و قنات
 و نقص غار و غلامه هر کی و یا نکلر یکز لر بر مرض و وجع و قد و ولد و خوف و عدو و جوع کی الا اول لوح
 محفوظده مکتوبه علم الله مشته در (من قبل ان نبرأها) بری و یا سزی خلق ایتزدن اول (ان ذلک علی
 الله یسر) انی لوحده اثبات الله تعالی به اساندر (لکیلا تأموا علی ما فاتکم ولا تفرحوا بما آتیکم) الله تعالی
 انی لوحده ثبت و کتب ایدر تا که نم دنیا دن فوت اولانه قضاء الله خطله بر نیه سر و انک سره ویرد یکنه
 تکبرله سوئییه سز بلکه شکر ایلرله سز بر اولر که هر شیئی مقدر ایدر یکن یله نه ویر یلنه سوینور و نه ویر یلنه
 برینور اول اجلدن دینلر دیکلر که مؤمن کامل اولر که در که فرح شکرله مصیبتن صبرله کتوره (والله
 لا یحب کل مختال غفور) الله تعالی سوزن اولر کسه بی که اکا بر یان حطام دنیا به تکبر و ناس اوزره
 نخلر نه جعفر صادق ایدر عقوقه نیچون برینور سبب اولر سکامه قوی ردا تجز و موجوده نیچون سوینور سبب
 موت انی بد که ترک ایتز (الذین یخولون و یا امرؤن الناس بالجهل ومن یقول فان الله هو الغنی الحمید)
 شونلر که ماللری بی مستحقینه اعطادن امتناع ایدر لر و مع ذلک اول فعل قبیله ناسه امر ایدر لر حاله که مالنی
 مستحقینه انفاقدن اعراض ایدر الله تعالی اندن و انک انفاقدن غنیدر ذاتنده محمود در انلر اعراضی اکا
 ضرر ایتز (لقد ارسلنا رسلاً بالبینات) بر ملائکه و انبیاء دن رسوللر عزی بیج و میجزاته امتلرله
 کوندردلر (وانزلنا معهم الکتاب والمیزان) و انلر که کاب و میزان ایدر لر تا که کابلر حق ظاهر
 و نواب بمنزله و میزانله حقوق نسویه ایدیلر (لیقوم الناس بالقسط) و ناس عدلله قائم اوله بر دینلر دیکلر
 انزال میزان ایلر مراد انک اسمائی انزال و انی اعدادله امر در و یا مراد میزانک عینی انزالدر که اول نوح علیه
 السلامه انزال اولنشدی و یا نزلدر که انکله مراد عدل اوله (وانزلنا الحديد فیه بأس شدید) و حیدری
 معادنن اخراج ایدلر که انده بأس شدید و ایدر که اندن آلات حرب اتخاذه اولنور و یا انده جنته و سلاح
 و ایدر که بر یله دفع و بر یله ضرب اولنور * ابن عربی الله عنه ایدر الله تعالی سمادن ارضه درت برکت انزال
 ایدر دیکلر اول حیدر و نار و ماء و ملحد دینلر دیکلر که آدم علیه السلام جنتدن بیلر سجه درت
 شی ایدر دیکلر جمعی حیدر دن ایدر که اول ابره و مطر قه و سندان و کلبدر اندر (ومناجع للناس)
 و اول حیدر ده ناسه منفعتلر و ایدر که هر مستحقک آلاتی حیدر دن دوزیلور (وایه علم الله من یتصره ورسوله
 بالغیب) و نا که انلر الله تعالی سدن و یا اول اندر دن غائب ایکن اکا ورسوللر بیته آلات حربی اعداده دین
 اوزره جهادده استه ماله نصرت ایدر بی ظهوره کتوره (ان الله قوی عزیز) تحقیق الله عظیم الشان
 انبیاسنه نصرت اوزره قوی و قادر در عز بر در مرادنده مغلوب اولور (واقدر لسا و ابراهیم و جعلنا

فی ذریعتهما النبوة والصلوة... (بسم الله الرحمن الرحيم) ...
 کوندرک و اول ایکسینک ذریعہ زندہ نبوت و کتاب قلندق انلر کابلر و حیزلہ و یاعلم خطی الما مزلہ اول ذریعہ دن
 و یاقولہ لردن بر طاقہ و وحد عامل بال کتاب اولاد یارکن انلر اکثری فاسقین اولوب کابلہ علی ترک ایتدیلر
 (ثم فقیہنا علی آثارہم برسلنا) ہمدہ انلر اکثریجہ رسولاریمز بربر اتباع ایتدک (وقتیما بعیسی ابن
 مریم) وجہ دنصکرہ عیسی علیہ السلائی انلر اتباع ایتدک (واتیہا الانجیل) واکا انجیل نام
 کابیز ویردک (وجہ لسانی قلوب الذین اتبعوه رافعة ورسمة) واکا اتباع ایدن مؤمنلر قلوبہ بری
 برلر نہ شفت وودت ایدر قلندق (ورہبانیۃ ایتدعوہا) وکذلک قایلرندہ وہبایت قلندق
 انی اختراع ایتدیلر کہ اول عبادت و ریاضتہ مبالغہ ونامدن انقطاعدر (ما کتبناہا علیہم الا اتباع
 رضوان اللہ) برانلر اوزرہ رہبانی قرض ایتدک بلکہ اللہ تعالیٰ رضاسن استیو انی اختراع
 ایتدیلر و یاخود برانلر انی قرض ایتدک بلکہ انکیون قرض ایتدک کہ انکہ اللہ تعالیٰ رضاسن
 طلب ایدر (فارعوہا حق رعایتہا) انلرندہ کلوب اول رہبانیۃ اندر اقتدا ایدلر کال
 اوزرہ انی رعایت ایتدیلر بلکہ تقصیر ایدوب اندن رجوع ایتدیلر و ولوکری دینتہ داخل اولوب اندلر
 قلیون دین عیسی اوزرہ ثابت اولدیلر و بدینلر عیسایہ صکرہ انلر ملوکری انجیل و توراتی تبدیل
 ایدوب علمارینی قتلہ قصد ایتدیلر تا کہ اول علمار انلر انکار ایتدیلر اولہ اولاسہ اول علمار قاجوب مغارہ
 و صومعہ لہ کیردیلر اوزرلر نہ زمان عمد اولجق دین عیسایہ رجوع ایدوب کیمی پیودہ و کیمی نصاریہ
 و کیمی دین محمد متابع ایتدی (فانہما الذین امنوا منہم اجرہم و کثیر منہم فاسقون) انلردن ایمان
 صحیحہ ایمانہ کلوب حقوق رہبانی قضاقلہ ایدلرہ اجر لینی ویردک حالہ کہ انلر کثیری
 ایمان و رہبایتدن خارجلر (یاہ الذین امنوا اتقوا اللہ و امنوا برسولہ) یا شونلر کہ رسول مقدر مینہ
 ایمان کتوردیلر اللہ تعالیٰ نیمی ایتدیکندن صافقوب امر نہ اطاعت ایدک و رسولی محمد دخی
 ایمان کتورک (یونکم کفیلین من رحمۃ) تاکہ اللہ تعالیٰ سزہ ایکی نصیب ویرہ بری محمد علیہ السلامہ
 ایمان کتور و بری رسول مقدر مینہ ایمان کتور ایچون بعید اولر کہ اسلاماری حرمتہ دین سابقہ اوزرہ دہ
 مشاب اولہ لاکرچہ منسوخ ایسہ دہ دینلر کہ اشو خطاب پیغمبر عزلی اللہ علیہ وسلم زمانہ کی
 نصاریہ ایدی (و یجعل لکم نوراً تمشون بہ) و سزکون صراط مظلم اوزرہ نور قیلہ کیم انکہ یورویہ سز
 و یاہدی قیلہ کیم انکہ جناب قدسہ اولد ایدہ سز (و یفر لکم) و ذنوبکزی یارغیہ (واللہ غفور
 رحیم) اللہ تعالیٰ ذنوبدن توبہ ایدلرہ غفور واکا اطاعت ایدلرہ رحیمدر (انہما یعلم اهل الکتاب
 ان لا یقدرون علی شیء من فضل اللہ) تاکہ موسی و عیسیاہ مؤمن اولوب محمد علیہ السلامہ کافر اولان اهل
 کتاب سبیلہ لکہ اکایان کتور مدیکہ موسی و عیسیاہ ایمانلری مقید اولوب اللہ تعالیٰ فضلندن بریشہ
 نازل اولایہ لکہ اول کفیلین نور و مغفرت ذنوبدر (وان افضل بید اللہ بؤتہ من یشاء) و بیلہ لکہ فضلات
 کلیسی اللہ تعالیٰ یدندہ درانی دیدلر کی کسہ بہ ویرہج احدا کا مشازع و معارض اولمز (واللہ
 ذو الفضل العظیم) اللہ تعالیٰ عطاء جزیل صاحبیدر اندن انی منع ایدر یوقدر
 سورۃ المجادلہ وھی ثنتان و عشرون آیہ مدنیۃ

بسم الله الرحمن الرحيم

(قد سمع الله قول التي تجادلك في زوجها وتشتكي الى الله والله يسمع تحاوركما ان الله سميع بصير)
 اللہ تعالیٰ ایتدی شول مرآہنک کلامنی کزوی شاستہ یا محمد سئلہ جدال ایدوب اللہ تعالیٰ بہ شکوی
 ایدر و اول ککر بدن انی تعلیم دیلر اللہ تعالیٰ ایککزک کلامدہ مراجعت ایتدیلر و اول جمیع اقوالی
 و احوالی کوردر روایت اولندیکہ خولہ بنت ثعلبہ پیغمبر عزلیہ علیہ السلامہ کلوب زوجی اوس بن الصامتدن
 خبر ویردیکہ اول کاظمہ ایتدی پیغمبر عزلی اللہ علیہ وسلم دیدیکہ سز زوجہ حرام اولمش سز خولہ ایسہ
 اولاد صغار صاحبہ می اولدیکندن اول حالہ زیادہ مقلد اولوب شانی اصلاح امرندہ اللہ تعالیٰ بہ
 یلوار یجق اشو سورہ اولندن دوت آیتہ دکن نازل اولدی (الذین یظاہرون منکم من نساءہم ماہن

امہاتہم ان امہاتہم الا اللاتی ولدنہم) سزدن شونلر کہ زوجہ لہ نہ ظہار ایدہ لاول ظہار ایتدک لری
 نساء حقیقتہ امہاتلری دکلدر بلکہ امہاتلری شول نسا در کہ انلری طوغر ویدر (وانہم یقولون منکرنا
 من اقول و زورا) امدی ظہار ایدلر قول منکر و زور ویرلر بر ا کہ زوجہ نک امہ تشبیہ اولتہی شرعہ
 انکار اولوب حقندن محرفدر (وان اللہ لہ فاعفور) اللہ تعالیٰ ظہاردن ماسانی عقووا کا کہ سارتہ
 توبہ ایدن مغفرت ایدیلر (والذین یظاہرون من نساءہم) شونلر کہ زوجہ لہ نہ ظہار ایدر
 ضرورتی اولدر کہ رجل مرآہنہ دیکہ سز بکا انامک ظہری کیسن و یاخود اناسی اعضا سندن شول
 اکا نظری حرام اولور بر عرضہ تشبیہ ایدہ مثلاً سز بکا انامک بطنی و یاغذی و یاغری ککیسن دیکہ
 انکہ مظاہر اولور اما کہ عضو اخری تشبیہ ایدر نہ مظاہر اولمز و اما کہ بکا انام کی و یا انامک روحی کیسن
 دیوب انکہ اعزاز و اکرام ارادہ ایدر نہ مظاہر اولمز مادامکہ ظہار ارادہ ایتدہ واکر مرآہنی جدہ سز
 و یا قرابتہ اکا حرام اولور اخت و یا عہ و یا خالہ کی بر مرآہ تشبیہ ایدر نہ کذلک ظہار اولور واکر رضاعہ
 اکا نکاحی حرام مرآہ تشبیہ ایدر نہ اصح اقاویلہ مظاہر اولور (ثم یعودون لما قالوا) بعدہ قوللر نک
 تدارکنہ عودت ایدہ لسانہی عندندہ ظہار اولن ان مرآہنی نکاحہ امسا کلہ شول دکا و زمانکہ اندہ اکا
 اول مرآہنک مفارقتی ممکن اولہ و ابو حنیفہ عندندہ اول مرآہ استماعی استباحہ ایدہ لاکرچہ نظرہ شہوتہ
 ایسہ دہ و مالک عندندہ جماعہ عزملہ و حسن عندندہ جماعہ اولہ اولہ ظہارک حکمی اول مرآہنک وطنی
 زوجہ حرام اولمز مادامکہ ظہارک کفارتن ایتدہ و کفارت ایسہ ذکر اوانسان اقوال مختلفہ اوزرہ
 عوددن صکرہ واجب اولور (تحریر رقبہ من قبل ان یتامأ) امدی ظہار دہ مظاہر اوزرہ واجب اولان کفارت
 ظہار ایدن زوجہ ظہار اوانسان مرآہن ہر بری اخرلہ استماعدن اول اعتناق رقبہ دراکر انک رقبہ می اولوب
 لکن خدمتہ محتاج اولسہ و یاربہ ہم اسنہ فادر اولوب لکن انی کندیکن و عیانک ضرورت شرعیہ سیچون
 انفاقہ محتاج اولسہ انکیچون صیامہ انتقال جائز اولورہ مالک و اوزاعی ایدر اکر اول رقبہ و یاغنی بولورہ
 اکا اعتناق لازم اولور اکرچہ اکا محتاج ایسہ دہ ابو حنیفہ ایدر اکر رقبہ نک عینی بولورہ اکا اعتناق واجب
 اولور اکرچہ اکا محتاج ایسہ دہ اما رقبہ نک غنی بولوب لکن اکا محتاج اولورہ انکیچون صومہ انتقال
 جائز اولور (ذاکم یوعظون بہ) اشبو کفارتہ سز امر اولمش سز تا کہ ظہاردن مغفرت اولہ سز (واللہ
 یاتہم بولون خیر) اللہ تعالیٰ سزلہ اعمال کزہ خیردر (فمن لم یجد فصیام شہرین متتابعین من قبل ان
 یتامأ) اول کسہ کہ اعتناق ایچون رقبہ بولایہ اولسہ حاضر دہ مالی اولوب غائبہ اولہ اول رقبہ بی بولور
 حکمندہ در امدی رقبہ بولمن مظاہر اوزرہ واجب اولان ایکی ای متتابعہ صومدر ظہار ایدن زوجہ ظہار
 اولن ان زوجہ دن ہر بری اخرلہ استماعدن اول صائم اولمز واکر اول ایکی ای صومک اراندہ عذر سز افطار
 ایدر نہ اول صومی استیناف لازم اولور واکر عذر لہ افطار ایدر نہ اندہ اختلاف وارد واکر مظاہر اول ظہار
 اولن ان مرآہنی کچہ جماع ایتدہ شافعی عندندہ انکہ تمایع منقطع اولمز اما کہ ابو حنیفہ و مالک عندندہ
 منقطع اولور (فمن لم یستطع فاطعام ستین مسکینا) اول مظاہر کہ ہرم و یا مرض و یا شبق مفرط مبینہ
 صومہ استطاعتی اولیہ انک اوزرہ واجب اولور کہ التمس مسکینی اطعام ایدہ ہر مسکینہ بلدینک غالب
 طعامندن اولہ شافعی عندندہ بر مرد طعام ویرر کہ اول رطل بغدادیہ بر رطل و ثانی رطل در و ابو حنیفہ عندندہ
 بردن نصف صاع و غیر بدن بر صاع ویرر واکر مظاہر ایکی ای صومہ شرع عندندہ صکرہ اول صوم اراندہ
 ظہار اولن ان مرآہنی کچہ جماع ایدر نہ شافعی عندندہ صومی استیناف واجب اولمز ابو حنیفہ عندندہ
 واجب اولور اول جماعی کرک عمدہ و یا نسبیانہ ایتسون دینلر کہ اکر مظاہر کفارتدن امتناع ایدر نہ
 مرآہنی جائز اولور کہ انکہ قاضی بہ مرافعہ اولہ و قاضی بہ واجب اولور کہ انی تکفیر اوزرہ جبر ایدہ امتناع
 ایدر نہ موشہ دکن حبس ایدہ اطعام لہ کفارتدہ جماعتدن اولدہ و صکرہ دہ نفلی جائز اولور اما کہ اعتناق
 و یا صوم لہ کفارتدہ کفارتک جماع اوزرہ تقدیمی واجب اولور (ذاکم یوعظون ماہا لہ و رسولہ) اشبو تلمین
 احکام انکیچوندر کہ اللہ تعالیٰ بی و رسولی بلوب شرایع اسلامیہ بی قبول و افعال جاہلیتی ترک ایدہ سز
 (وتلک حدود اللہ ولا یغفرین عذاب الیم) اشبو مذکور ات اللہ تعالیٰ فرائض و احکامیدر کہ انی تعدی

جا نزل و انرا قبول ايستند انترنده عذاب اليم واردر (ان الذين يجادون الله ورسوله كتبوا كتابا الذين
من قبلهم) شونكره الله تعالى به وروانه معادات ايدر لر و حد و شر عدن غيري حد و وضع و اختيار ايدر لر
اندر انرا و اهلالة اول و زور انلردن اول ام ماضيه دن انرا و اهلالة اول انلركي (وقد انزلنا آيات بينات
وللكافرين عذاب مهين) حاله كه بزاول رسولك صدقته و كتور و يكتنك صحنه دلالت ايدر آيات واضح
انزال ايندك امدى بزم ايدر يميزي تصديق ايستند بروع عز ايمز واردر كه انلرك غرور كبري كيدرر (يوم يبعثهم
الله جميعا فينبئهم بما عملوا احصاه الله و نسيه و الله على كل شئ شهيد) ذكر ايت شول كونيكه الله تعالى
حلا نيك جيعن قير لردن بعث ايدوب خير و شر دن عملر بني اشهاد محضر نده انلره حاله ربي تشهر و عذاب لر بني
تقدير ايجون خبر و بر هر شيقي الله تعالى انلره احصا ايدر و الحال انلراي اوتو بدو هر شيقي الله تعالى ييلور اندن
هيچ بر شي غائب انلر (ان الله يعلم ما في السموات و ما في الارض) يا محمد بلد كيكه الله تعالى سموات وارضه كه
مخلوقاتك كافي و جزئي ييلور (ما يكون من بخوي ثلاثة الا هو ربهم) شول كلام سوه كه اني اوج كه
ار انلره سر اسويلا و الله تعالى انلرك اول سويلا ديكني ييلور (ولا تحسبوا الا هو احد منهم) كذلك بر كلام
سوه كه اني بش كسه ار انلره سر اسويلا و الله تعالى انلرك اول سويلا ديكن دخي ييلور (ولادني من
ذلك ولا اكفر الا هو منهم اين ما كانوا) كلام سري سويلا دن كره كسه عدد مذكور دن اقل اولسون برويا
ايكي كي ويا اكثرا اولسون التي و ما فوق كي الا الله تعالى اكا عالمدر هر قنده اولسه لار انلره جاري اولاني
ييلور زيرا انك اشياي بلبي قرب مكانلده دكلدر كه اما كن تفاوتله اولدخي متفاوت اوله (ثم ينبئهم بما عملوا
يوم القيامة) بعد يوم قياسته الله تعالى انلري تفضيح و مستحق اولدقري جزائي تقرير ايجون ايشانك كاري
اعمال يسيه بي انلره خبر و بر (ان الله بكل شئ عليم) الله تعالى سر و علانيه دن هر شينه علمدر زيرا كه على
اقتضالدين ذاتك كه نسبتي مساويدر و روايت اولنديكه يهود و منافقون ييلرنده تاجي ايدوب مؤمنلره
طر ايدر لر و كوزلر به تغاض ايدوب مؤمنلره ايسام ايدر لر ديكه تاجيلري انلرك ماستده اوله انكه اول
مؤمنلره حزن و يرلردى شول توهمله كيم مر ايايه كيدن اخوانلره ايا كه قتل و ياهز عتبي اير مشدرد و قتلر به
هم و حزن ايرردى حتى كه انلرك اول فعلندن مؤمنلريغمر به عز عليه السلامه شكايه ايند يلر يغمير به عز عليه
السلام انلري مؤمنلر مز تاجيدن نمي ايند انرا يسه منتهى اوليوب تاجيلر به عودت ايديجك نازل
اولديكه (الم تر اني الذين هم و ان الجوى ثم يهودون لما نه و اعنه و يتناجون بالاثم و العدوان و معصية
الرسول) نظر ايمز مين شول قومك فعللر به كيم ار انلره مؤمنلر نمر سر اسويلا مكدن نمي
اولد قلرند نصكره اول نمي اولد قلري فعللر به عودت ايدر لر و انم و مؤمنلره عدوان و رسول الله معصيت
اولان شيقي مرا سويلا و ول (واذا جاول حيولك بما لم يحيك به الله) و جان سكا كلسه الله تعالى انلرك سكا
تحيه اينديكي شينه تحيه ايدر لر و وايت اولنديكه يهود يغمير به عز صلى الله عليه وسلمه كلكارنده سلام ير به
السام عليه ك دبرلردى سام ايه و مؤنر يغمير به عز عليه السلام انلره رده عليه كيم ديردى (ويقولون
في انفسهم لولا بعثنا الله بما نقول) و ار انلره ديرلر ديكه اگر محمد بني اولسه بزم اشبو و قلز سبيله الله تعالى
به عذاب ايجز ميدي (حسبهم جهنم يصلون فما نبئ المصير) انلرك كافي سي عذاب ناردركه انلر اول ناره
داخل اولور لر اول نه مبوس قرار كه اولور (يا ايها الذين آمنوا اذا تاجيتم فلا تتناجوا بالاثم و بالعدوان
و معصية الرسول) يا مؤمنلر اكر د تاجي اينديك كزه انم و عدوان و معصيت رسول الله تاجي ايندك
مناقلر اينديكي كي (و تناجوا بالبر و التقوى) بلكه مؤمنلره خبري متضمن شيقي و معصية رسول الله اتقاي
تاجي ايندك (واقفوا الله الذي اليه تمحشرون) اول الله تعالى دن قورقك كه مو تكدن صكره كاحشر اولور سر
وانك عنه نده جزا كزي بولور سر (انما الجوى من الشيطان ليجزن الذين آمنوا) انم و عدوانله تاجي دكل
الاشيطانلر زيرا كه اني اول ترين ايدر و اساعني اكا تحميل ايدر تا كه اول تاجي مؤمنلره حزن و بره شول
توهمله كيم انلره نكبت اصابت ايتش اوله (وليس بضارهم شيا الا باذن الله) حاله كه تاجي ويا شيطان
مؤمنلره بر شي ضرر ايدر دكلدر مكره انلره ضرر اير مسني الله تعالى اراده ايدو (وعلى الله فليتكمل المؤمنون
امري مؤمنلر الله تعالى به وروانه معادات ايدر لر و حد و شر عدن غيري حد و وضع و اختيار ايدر لر
اندر انرا و اهلالة اول و زور انلردن اول ام ماضيه دن انرا و اهلالة اول انلركي (وقد انزلنا آيات بينات
وللكافرين عذاب مهين) حاله كه بزاول رسولك صدقته و كتور و يكتنك صحنه دلالت ايدر آيات واضح
انزال ايندك امدى بزم ايدر يميزي تصديق ايستند بروع عز ايمز واردر كه انلرك غرور كبري كيدرر (يوم يبعثهم
الله جميعا فينبئهم بما عملوا احصاه الله و نسيه و الله على كل شئ شهيد) ذكر ايت شول كونيكه الله تعالى
حلا نيك جيعن قير لردن بعث ايدوب خير و شر دن عملر بني اشهاد محضر نده انلره حاله ربي تشهر و عذاب لر بني
تقدير ايجون خبر و بر هر شيقي الله تعالى انلره احصا ايدر و الحال انلراي اوتو بدو هر شيقي الله تعالى ييلور اندن
هيچ بر شي غائب انلر (ان الله يعلم ما في السموات و ما في الارض) يا محمد بلد كيكه الله تعالى سموات وارضه كه
مخلوقاتك كافي و جزئي ييلور (ما يكون من بخوي ثلاثة الا هو ربهم) شول كلام سوه كه اني اوج كه
ار انلره سر اسويلا و الله تعالى انلرك اول سويلا ديكني ييلور (ولا تحسبوا الا هو احد منهم) كذلك بر كلام
سوه كه اني بش كسه ار انلره سر اسويلا و الله تعالى انلرك اول سويلا ديكن دخي ييلور (ولادني من
ذلك ولا اكفر الا هو منهم اين ما كانوا) كلام سري سويلا دن كره كسه عدد مذكور دن اقل اولسون برويا
ايكي كي ويا اكثرا اولسون التي و ما فوق كي الا الله تعالى اكا عالمدر هر قنده اولسه لار انلره جاري اولاني
ييلور زيرا انك اشياي بلبي قرب مكانلده دكلدر كه اما كن تفاوتله اولدخي متفاوت اوله (ثم ينبئهم بما عملوا
يوم القيامة) بعد يوم قياسته الله تعالى انلري تفضيح و مستحق اولدقري جزائي تقرير ايجون ايشانك كاري
اعمال يسيه بي انلره خبر و بر (ان الله بكل شئ عليم) الله تعالى سر و علانيه دن هر شينه علمدر زيرا كه على
اقتضالدين ذاتك كه نسبتي مساويدر و روايت اولنديكه يهود و منافقون ييلرنده تاجي ايدوب مؤمنلره
طر ايدر لر و كوزلر به تغاض ايدوب مؤمنلره ايسام ايدر لر ديكه تاجيلري انلرك ماستده اوله انكه اول
مؤمنلره حزن و يرلردى شول توهمله كيم مر ايايه كيدن اخوانلره ايا كه قتل و ياهز عتبي اير مشدرد و قتلر به
هم و حزن ايرردى حتى كه انلرك اول فعلندن مؤمنلريغمر به عز عليه السلامه شكايه ايند يلر يغمير به عز عليه
السلام انلري مؤمنلر مز تاجيدن نمي ايند انرا يسه منتهى اوليوب تاجيلر به عودت ايديجك نازل
اولديكه (الم تر اني الذين هم و ان الجوى ثم يهودون لما نه و اعنه و يتناجون بالاثم و العدوان و معصية
الرسول) نظر ايمز مين شول قومك فعللر به كيم ار انلره مؤمنلر نمر سر اسويلا مكدن نمي
اولد قلرند نصكره اول نمي اولد قلري فعللر به عودت ايدر لر و انم و مؤمنلره عدوان و رسول الله معصيت
اولان شيقي مرا سويلا و ول (واذا جاول حيولك بما لم يحيك به الله) و جان سكا كلسه الله تعالى انلرك سكا
تحيه اينديكي شينه تحيه ايدر لر و وايت اولنديكه يهود يغمير به عز صلى الله عليه وسلمه كلكارنده سلام ير به
السام عليه ك دبرلردى سام ايه و مؤنر يغمير به عز عليه السلام انلره رده عليه كيم ديردى (ويقولون
في انفسهم لولا بعثنا الله بما نقول) و ار انلره ديرلر ديكه اگر محمد بني اولسه بزم اشبو و قلز سبيله الله تعالى
به عذاب ايجز ميدي (حسبهم جهنم يصلون فما نبئ المصير) انلرك كافي سي عذاب ناردركه انلر اول ناره
داخل اولور لر اول نه مبوس قرار كه اولور (يا ايها الذين آمنوا اذا تاجيتم فلا تتناجوا بالاثم و بالعدوان
و معصية الرسول) يا مؤمنلر اكر د تاجي اينديك كزه انم و عدوان و معصيت رسول الله تاجي ايندك
مناقلر اينديكي كي (و تناجوا بالبر و التقوى) بلكه مؤمنلره خبري متضمن شيقي و معصية رسول الله اتقاي
تاجي ايندك (واقفوا الله الذي اليه تمحشرون) اول الله تعالى دن قورقك كه مو تكدن صكره كاحشر اولور سر
وانك عنه نده جزا كزي بولور سر (انما الجوى من الشيطان ليجزن الذين آمنوا) انم و عدوانله تاجي دكل
الاشيطانلر زيرا كه اني اول ترين ايدر و اساعني اكا تحميل ايدر تا كه اول تاجي مؤمنلره حزن و بره شول
توهمله كيم انلره نكبت اصابت ايتش اوله (وليس بضارهم شيا الا باذن الله) حاله كه تاجي ويا شيطان
مؤمنلره بر شي ضرر ايدر دكلدر مكره انلره ضرر اير مسني الله تعالى اراده ايدو (وعلى الله فليتكمل المؤمنون
امري مؤمنلر الله تعالى به وروانه معادات ايدر لر و حد و شر عدن غيري حد و وضع و اختيار ايدر لر
اندر انرا و اهلالة اول و زور انلردن اول ام ماضيه دن انرا و اهلالة اول انلركي (وقد انزلنا آيات بينات
وللكافرين عذاب مهين) حاله كه بزاول رسولك صدقته و كتور و يكتنك صحنه دلالت ايدر آيات واضح
انزال ايندك امدى بزم ايدر يميزي تصديق ايستند بروع عز ايمز واردر كه انلرك غرور كبري كيدرر (يوم يبعثهم
الله جميعا فينبئهم بما عملوا احصاه الله و نسيه و الله على كل شئ شهيد) ذكر ايت شول كونيكه الله تعالى
حلا نيك جيعن قير لردن بعث ايدوب خير و شر دن عملر بني اشهاد محضر نده انلره حاله ربي تشهر و عذاب لر بني
تقدير ايجون خبر و بر هر شيقي الله تعالى انلره احصا ايدر و الحال انلراي اوتو بدو هر شيقي الله تعالى ييلور اندن
هيچ بر شي غائب انلر (ان الله يعلم ما في السموات و ما في الارض) يا محمد بلد كيكه الله تعالى سموات وارضه كه
مخلوقاتك كافي و جزئي ييلور (ما يكون من بخوي ثلاثة الا هو ربهم) شول كلام سوه كه اني اوج كه
ار انلره سر اسويلا و الله تعالى انلرك اول سويلا ديكني ييلور (ولا تحسبوا الا هو احد منهم) كذلك بر كلام
سوه كه اني بش كسه ار انلره سر اسويلا و الله تعالى انلرك اول سويلا ديكن دخي ييلور (ولادني من
ذلك ولا اكفر الا هو منهم اين ما كانوا) كلام سري سويلا دن كره كسه عدد مذكور دن اقل اولسون برويا
ايكي كي ويا اكثرا اولسون التي و ما فوق كي الا الله تعالى اكا عالمدر هر قنده اولسه لار انلره جاري اولاني
ييلور زيرا انك اشياي بلبي قرب مكانلده دكلدر كه اما كن تفاوتله اولدخي متفاوت اوله (ثم ينبئهم بما عملوا
يوم القيامة) بعد يوم قياسته الله تعالى انلري تفضيح و مستحق اولدقري جزائي تقرير ايجون ايشانك كاري
اعمال يسيه بي انلره خبر و بر (ان الله بكل شئ عليم) الله تعالى سر و علانيه دن هر شينه علمدر زيرا كه على
اقتضالدين ذاتك كه نسبتي مساويدر و روايت اولنديكه يهود و منافقون ييلرنده تاجي ايدوب مؤمنلره
طر ايدر لر و كوزلر به تغاض ايدوب مؤمنلره ايسام ايدر لر ديكه تاجيلري انلرك ماستده اوله انكه اول
مؤمنلره حزن و يرلردى شول توهمله كيم مر ايايه كيدن اخوانلره ايا كه قتل و ياهز عتبي اير مشدرد و قتلر به
هم و حزن ايرردى حتى كه انلرك اول فعلندن مؤمنلريغمر به عز عليه السلامه شكايه ايند يلر يغمير به عز عليه
السلام انلري مؤمنلر مز تاجيدن نمي ايند انرا يسه منتهى اوليوب تاجيلر به عودت ايديجك نازل
اولديكه (الم تر اني الذين هم و ان الجوى ثم يهودون لما نه و اعنه و يتناجون بالاثم و العدوان و معصية
الرسول) نظر ايمز مين شول قومك فعللر به كيم ار انلره مؤمنلر نمر سر اسويلا مكدن نمي
اولد قلرند نصكره اول نمي اولد قلري فعللر به عودت ايدر لر و انم و مؤمنلره عدوان و رسول الله معصيت
اولان شي

[illegible]

کبی ریلر (اعداء الله اہم عذابا شدید انہم ساء ما کانوا یملکون) اللہ تعالیٰ انہرے آخرتہ عذاب شدید نہیں دے
تہدی زیر انہرے کہ سوہ عمل اور زہر مرد و اصرار ایتدیلر (اتخذوا ایمانہم جنتہ فعدوا عن سبیل اللہ فلوہم
عذاب مہین) انہرے اظہار ایتدیکاری ایمانی دما و اموال الہیہ وقایہ ایتدیلر و اول پینلر یلہ ناسی اسلامہ
خولدن و جہاد دن صدایتدیلر امدی انہرے کفر و صدلر یچون عذاب مہین واردر یددینلدیکہ اوکی کسی
عذاب قہر و دوایہ عذاب آخرتدر (لن نغنی عنہم اموالہم ولا اولادہم من اللہ شیئا اولئک اصحاب النار
فیما خالدون) انہرے اموال و اولادری، اللہ تعالیٰ ک عذاب بدن برشتی دہنہ مفید اولہر انہرے اصحاب ناردر کہ
ندہ و ائمدر (یوم یعہم اللہ جمیعہ فیحلقون لہ کما یحلقون لکم ویحسبون انہم علی شی الا انہم ہم الکاذبون)
یوم قیامتہ اللہ تعالیٰ انہرے جمیعہ یعنی بشت ایدوب مسلملر زدیا کایمین ایدہر لہر تکیم دنیادہ بر سزدن یزدیو عین
یدر دزی و ظن ایدہر کہ کندیلر برشتی مفید اور زہ اولہر کہ نفاق قلبلر ندہ ممکن ایتدیکندن تحیل ایدہر کہ
یمان کا ذہ لری کذب سزہ و بیچ ایدہر کاہ اولک کہ انہرے کذبہ مبالغہدر کہ اسلام اظہار یلہ سزہ کذب ایتدیکاری
کبی اللہ تعالیٰ بہ دخی کذب ایدہر (استحوذ علیہم الشیطان فانسیم ذکر اللہ اولئک حزب الشیطان الان
حزب الشیطان ہم الخامسون) شیطان انہرے اور زہ امتیلاہ ایدوب انہرے اللہ تعالیٰ ک ذکر فی او نو تدر دی حتی
انی قلوب والسنہر یلہ ذکر انہرے اولدیلر امدی انہرے شیطان جنود و تابعدرا کہ اولک کہ شیطانک جنود
و اباعی یوم قیامتہ زبان امتلدر کہ نعیم مؤبدی قوت ایدوب عذاب مخادم تعرض ایتدیلر (ان الذین
یمادون اللہ و رسولہ اولئک فی الاذین) شوئلر کہ اللہ تعالیٰ بہ ورسولہ معادات و اصرلر ینہ مخالفت ایدرلر
انہرے اللہ تعالیٰ ک اذلال ایتدیکہ قوم سینہدر کات نارک اسفندہدر (کتب اللہ لاغلب انوار سلی ان اللہ
قوی عزیز) اللہ تعالیٰ لوحہ یازدیکہ بن ورسولہم جنتہ غالبلر اللہ تعالیٰ انبیاسنہ نصرت قویدر ارادہ
ایتدیکہ سینہدر ہیچ احدا کا غالب اولہر (لنجد قوما یؤمنون باللہ و بالیوم الآخر یوادون من حاد اللہ و رسولہ)
اللہ تعالیٰ بہ و یوم آخرت ایمان کتورر قومہ لایق اولہر کہ اللہ تعالیٰ بہ ورسولہ معادات ایدن قومہ موالات
و مرادات ایدہر (ولو کانوا اباءہم و ابناءہم و اخوانہم و عشیرتہم) اگرچہ اول اعداء اللہ انہرے اقرب
ناس ایسہ دہس بواجلدن ابو عبیدہ بن الجراح رضی اللہ عنہ یوم احدہ بابابی عبد اللہی قتل ایتدی
و ابو بکر رضی اللہ عنہ یوم بدرہ اوغلی عبد اللہی برازہ چغردی و مصعب رضی اللہ عنہ یوم احدہ
قرنداشی عبیدی قتل ایتدی و عمر رضی اللہ عنہ یوم بدرہ خالی عاص بن ہشامی و علی و حمزہ و عبیدہ یوم
بدرہ عتبہ و شیبہ بن ربیعہ بن و ولید بن عتبہ بنی قتل ایتدیلر (اولئک کتب فی قلوبہم الایمان و ایدہم
بروح منہ) امدی انہرے قورمدر کہ اللہ تعالیٰ قلبلر ندہ ایمانی اثبات ایتدی و کندی قبلندن نور قلبہ
و باقرآنہ و یاعد و اور زہ نصرلہ و با ایماندن روحہ انہرے تأیید ایتدی (وید خاتم جنات تجری من تحتہا
الانہار خالدین فیہا) و آخرتہ انہرے جنتہ قویہ کہ اشجاری الشدن ارمقرا فار اول جنتلر دایم اولد قمری
حالہ (رضی اللہ عنہم و رضوانہ) اللہ تعالیٰ انہرے ایمان و طاعتلر بہ راضی اولدی و انہرے دخی اندن
راضی اولدیلر جنتہ انہرے یچون موعود ثوابہ (اولئک حزب اللہ الان حزب اللہ ہم المفلحون) امدی انہرے
اللہ تعالیٰ ک دینہ جنود و انصار ایدر کاہ اولک کہ اللہ تعالیٰ ک جنودی دنیادہ فوز و نجاتہ و آخرتہ فضل
ورحمتہ نائل اولور عباد صالحہدر ان شاء اللہ تعالیٰ

سورة الحشر وهي اربع وعشرون آية مدنية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(سبح لله ما في السموات وما في الارض وهو العزيز الحكيم) سموات وارضه کی مخلوقات کایسی الله تعالی بی
تزیه اید را اول ملکند عزیز را منزه حکیم را روایت اولند یکدیگر پیغمبر عزلی الله علیه وسلم مدینه به قدم
ایند بچند بنو النضیران که مصالحه ایند بیکر که انگاه قتال ایتمه را و انگاه قتال ایند نره اعانت ایتمه را و تا که یوم
بدره اول مشرکینه غالب اولدی تورانده نصره ده منعوت پیغمبر بود در یوتحقق ایند بیکر بعده یوم احدده
مسلمون منزه را ایچ پیغمبر عزلیه السلام ایله دکاری عهدی صید بیکر که بن اشرف فرق را کبله مکبه
کید و با یوسفیانه شالست ایند بیکر اوله اوله پیغمبر عزلیه السلام که بکب رضا عاقرند اشنه امر به حتی که

اول كعبی غفلتی خائده قتل ایتدی اول قتل اولیجی عقدده پیغمبر عز علیہ السلام عساکرله اوزرلرینه واروب جلای وطن اوزره صلح اولدیلر کثری شامه کیدوب بر طاقه سی خبیله وحیره یه لاحق اولدیلر اوله اولسه انلرک شاتده یوسوره (والله علی کل شیء قدیر) قولنه دکیمن نازل اولدی (هو الذی اخرج الذین کفروا من اهل الکتاب من دیارهم لاول الحشر) الله تعالی بنی النضیری دیارلرندن اول حشره اخراج ایتدی زبرا پیغمبر عز صلی الله علیه وسلمه دیدیلر که قنده خروج ایدم لم دیدیلر که ارض حشره دینلر بکه اول انلرک اول حشر لیدر و اخر حشر لری یوم قیامتدر (ما ظننتم ان یخرجوا) یا مؤمنه لر منظرن ایتمزدیکر که انلر دیارلرندن خروج ایدم لر زبرا که انلر قوتده ومنعه لری کترنده ایدیلر (وظنوا انهم من مانعتهم حصونهم من الله) بنو النضیر ایسه ظن ایتدیلر که حصنلری انلری الله تعالی نیک عذابنی اولان جلادن منع ایدم (فاتیم الله من حیث لم یحسبوا) الله تعالی نیک عذابنی که انلرک قلوبینه اقامه رعب و جلا یه اضطرار و دریا خود مؤمنلره الله تعالی نیک نصری حسابا انلری اولدینن حیثیتدن ایرمشدی (وقذف فی قلوبهم الرعب) و قلبلرینه خوف القا ایتدی کعب بن اشرف ک قتل اولمسیله که اول قلبلرین ضعیف و قوتلری سلب ایتدی (یخرجون سیوتهم بایدیم و ایدی المؤمنین) حتی که بیایلرینی کندی بیلرله و مؤمنلرک ایدیلر تغریب ایتدیلر کندی بیلرک قصدی تا که انده مؤمنلر ساکن اولمیه واستحسان ایتدیکاری الات انلرک قالمیه و اما که مؤمنلرک قصدی اول بیتلرینک ظواهرین تغریب ایدرلر دیکه انلرک انتقام و قتاله مجال اوله (فاعتبروا یا اولی الابصار) امدی الله تعالی نیک امرنه بصیرتله نظر ایدنلر بنو النضیرک حاللریله متعظ اولوب الله تعالی نیک غیری بر شیئه اعتماد اتخسونلر (ولو لان کتب الله علیهم الجلاء لعذبهم فی الذی یاولم فی الآخرة عذاب النار) اگر الله تعالی نیک انلر اوزره دیارلرندن خروجی تقدیر ایتسن اولسه دنیاده انلرک قتل وسیله نغذیب ایدردی انلرک کرچه عذاب دنیادن نجات بولدیلر لکن اخرتده انلرک عذاب نار و اردر (ذلک بانهم شاقوا الله ورسوله و من یشاق الله فان الله شدید العقاب) انلرک دنیاده جلا و اخرتده عذاب اصابتی شول وسیله در که انلرک الله تعالی نیک و رسولنک امرنه مخالفت ایدوب دین اسلامه راضی اولدیلر اول که که الله تعالی نیک امرنه مخالفت ایدم اول حاللرک لره انک عقابی شدیددر (ما قطعتم من لینه او ترکه و ما فائتمه علی اصولها فبأذن الله ویجزی الفاعقین) نخلدن قننی لونه کسزانی قطع ایدرسز و یا قطع اتخوب اصللری اوزره الیقورسز اول الله تعالی نیک اذنیله در الله تعالی انی قطعمه سز اذن و بردی تا که تنقض عهدله اولان فسقلری اوزره اخرا ایدم * روایت اولندیکه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم بنو النضیرک نخللری قطه نه امر ایدیمک دیدیلر که یا محمد سن بریزنده فساددن نهی ایدرلرک شمدی ایسه نخللری قطع و تحریق ایدرسن اول مبدن بویه نازل اولدی اشبود لیلدر که کفارلر دیارنی هدم و تاجبارنی قطع جائز اوله تا که انلرک غیظلری ارتوزیلر امام ابوالاث ایدر هر مجتهد صیدر دینلره اشبو ایت دیلدیلر زبرا که الله تعالی ایکی فریقک دخی فعلندن راضی اولدی (وما افاء الله علی رسوله منهم فما اوجفتم علیه من خیل ولا رکاب) بنو النضیر و یا سائر کفره نیک اموالندن شول شیکه الله تعالی انی رسوله در ایتدی سز انک تحصیلنده خیل و بارکاب اجر اسیده شفت شدید کورمدیکر زبرا که انلرک قراسی مدینه دن ایکی میل دکلر مسافه دایدی حتی که رسول الله دن غیر بسی اکایان کندیلر (ولکن الله یسلط رسوله علی من یشاء) لکن الله تعالی رسوللرین جله دن محمد علیه السلا می کفاردن دیلدیکه طاقه اوزره غلبه و قهرله و قلبلرینه انشاء رعبله تسلیط ایدر (والله علی کل شیء قدیر) الله تعالی هر شیئه قادر در کاهی و سائط ظاهره ایلر و کاهی انک غریبه تسلیط ایدر اوله اولسه الله تعالی بنو النضیر اموالی خاصه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلمه تعین ایتدی اولدی انی مهاجرینه قسمت ایدوب انصار دن اوج کشیدن غیری به و برمدی (ما افاء الله علی رسوله من اهل القرى فله و لارسل و لذلک القرى و البی و المساکین و ابن السبیل) اول شئی که الله تعالی انی رسولنه اهل قرادن رده ایتدیکه انلر بنو قریظه و بنو النضیر و اهل فدک و خیبر و عرینه در اول الله تعالی به و رملونه و ذوقراه به و سبای به و عساکرینه و ابنا و عیله قسمت اولنور فی قسمتده اختلاف اولندی دینلر بکه ظاهرا یت مقتضاسخه مهم الله که به و سائر مساجد عمارته صرف اولنور * دینلر بکه مال فی دین سهم قنلور زبرا انده کی ذکر الاهی تعظیم ایچونددر و مهم رسول بر قولده امامه و بر قولده عساکره و نفور و بر

فوله عمار مسایه صرف اولنور مال فیئک شخصی مال غنیئتک شخصی کبی قسمت اولنور و دردت شخصی
ایسه مقاتله و مصالحه صرف اولنور (کیلا بکون دولة بین الاغنیاء منکم) تا که فقراتک حتی اولان
فی اغنیاء کر بیننده مد اوله اولیه تکیم زمان جاهلیتده اغنیاء فی تداول و بینلنده دور ایدر دی (وما انکم
الرسول فخذوه و ما نیکم عنه فانتهوا) اول شیکه فیئدن رسول الله علیه السلام انی سزه ویر ویر اول شیکه
انی سزه امر ایدرانی اخذ ایدلکه اول سزه حلالدر وانی غلک ایدلکه اکا اطاعتک و واجبدرو اول شیکه
رسول الله انی اخذدن و انی اندن نمی ایدلکه اندن امتناع ایدلکه (واتقوا الله ان الله شدید العقاب) الله تعالی دن
فور قوب و سوانه غلقتدن صاقتک که اکا مخالفت ایدلکه الله تعالی نیک عقابی شدیددر (للقرآن المهایجرین
الذین اخرجوا من ديارهم و اموالهم یتفقون فضلا من الله و رضوانا و یتصرون الله و رسوله اولئک هم
الصادقون) بنو النضیر دن اخذ اولان فی شول فقرا مهاجرینک در که دیار و اموال لردن چیقار لایلکه
انلر الله تعالی دن جنده رزق و دینده رضامن طلب ایدرلر و الله تعالی به و سوانه نفسلری و مال لایلکه نصرت
ایدرلر ایدی انلر ایمانلر زنده صادقدردر (والذین یؤوالدار و الایمان من قبلهم) و شونلکه دار هجره و دار
ایمان اولان مدینه بی رسول الله علیه السلام و اصحابک اکا هجرتدن اول مکان ایدلکه انلر انصاردر
و یاخود مدینه بی توطن ایدوب اندلکه ایمانی اختیار ایدلر رسول الله علیه السلام اکا قدومندن ایکی سنه
مقدم اندلکه مسجد بنای ایدلر (یحییون من هاجر الیه) مؤمنلردن انلر هجرت ایدلرلر سورلر یوخسه انلری
کندیلر انلر شول ایتمزل (ولا یجدون فی صدورهم حاجة مما اوتوا) و مهاجرین فی و غیره ویر بلوب
کندیلر برشی ویرلر ایکی سیدن صدرلر زنده حرارت و حسد و غبطه بولزلر (و یؤثرون علی انفسهم ولو کان بهم
خصاصة) و انلر مهاجرین اموال و منازل لایلکه نفسلری اوزره تقدیم ایدرلر حتی ایکی مره سی اولان بزدن
بکوب مهاجرینک برینه تزویج ایدلر اگرچه اول نفسلری اوزره تقدیم و انلر ایدلر کبری شیکه کندیلر
محتاج ایسه لارده ابوهریره رضی الله عنه ایدر یغمیر عزلی الله علیه و سلمه برجل ضیف کوب پیغمبر عز علیه
السلام نسانه خبر کوندردیکه فکزده ما کولاندن برشی و او سیدر دیدیلر که صودن غیره شی یوقدر او یله
اولسه پیغمبر عز علیه السلام اصحابدن قنده اوللر دیدیکه فکز بکوب ضیافت ایدر بر انصاری بن ایدرین
دیوب انی اوینه ایلندی خوتنه دیدیکه طعامدن نه شیک و اول دیدیکه صباغ قوتدن زیاده شیکه
یوقدر انصاری اکا دیدیکه طعامکی حاضر لبوب صباغکی او بوتکل بخانه کن ضیفله اکا مباشرت ایدر
اولم من سراج اصلاح ایدر شیکه اولوب سویندر کل خانودخی انجیلن ایدلر اوللر اولسه انصاری قرا کوده
کندی ضیفله یله اکل ایدر شیکه ایهام ایدوب طعامک جیم ضیف اکل ایدلر انلر اولکیجه اچ باتدیلر
چون نصاری صباغی پیغمبر عزلی الله علیه و سلم قنده واردی پیغمبر عز علیه السلام اکا دیدیکه سنک
واطلکت بکجه ده ضیفکره ایدلر بکک کز فعل جیم کزدن الله تعالی راضی اولوب بواقی انزال ایدلر
ابوهریره رضی الله عنه ایدر انصار پیغمبر عز علیه السلام دیدیلر که بار رسول الله فخللری عزی بزمه اخوان
مهاجرین بینده قسمت ایسکل پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه انجیلن ایتمزل بلکه انلر فخللری بکزلر و نین سز بکون
انرام ایدوب حاصلده سزه مشارکت ایدلر انصار سزه اطاعة دیوب انلر اوزره عقد شرک ایدلرلر این
عباس رضی الله عنه ایدر یوم التخمیرده پیغمبر عز علیه السلام انصاره دیدیکه دیلر سکر مهاجرینله اموال
و دیار بکزی قسمت ایدوب اشوب و انصاری غنیمته انلر مشارک اوللر و ایدلر سکر اموال و دیار بکز کاکان
کندیلر اولوب اشوب غنیمته مداخله ایتمکزدیلر که بار رسول الله اموال و دیار عزی انلرله قاسمه ایدلر و مع
ذلک اول غنیمته مداخله ایتملم اول سیدن بواقی نازل اولدی (ومن یوقش نفسه فاولئک هم المفلحون)
اول کسکه نفسنک حتی منع اولنه حتی که نفسی اوزره حب مال و بغض افاق غالب ایکن اکا مخالفت
ایده اول حاکم کسکه لثناء عاجل و ثواب اجلی فازلردر (والذین جاؤا من بعدهم) شونلکه مهاجرین
و انصار دیکره کدیلر انلر نابعیندر که یوم قیامتد کین مؤمنلردن کور (یقولون ربنا اغفر لنا و لاخواننا
الذین سبقونا بالایمان و لا تجعل فی قلوبنا غلا للذین آمنوا ربنا انک رؤوف رحیم) دیرلر که یار ماغفرت ایت
بنی و دینده انلر انلر یکد ایمانلری سبت ایدلر و قلو جزده مؤمنلرله عقد قفلل یارسان رسوله و اوللر اوللر

روادیرله دعا سزه اجابت ایدلر سن هر کسکه که صحابه نلرینه قلبنده غل اوله جیمه نه رحم ایتمله اول کسکه
بواقی ایدلر غنایب اوللر انلر دن کادر زیرا که الله تعالی مؤمنلری اوج منزله اوزره ترتیب ایدلر که اول مهاجرین
و انصار و تابعین و دیگره اشوب ایدلر مذکور صافانه موصوفلر و اوللکه نابعیندن اندل اول صفت اولیه اول
اقسام مؤمنیندن خارج اولور (الم ترالی الذین ناقوا یقولون لاخوانهم الذین کفروا من اهل الکتاب) نظر
ایدر مین مدینه اهلندن شول منافقله کیم اشعار ایدلر کارینک خلافتن اظهار ایدوب شوقریظه و بنو النضیر
یهودندن شول کفرده اخوت و صداقت و موالاتلری اولان اصحابلرینه دیرلر که (لئن اخرجتم لخرجن
معکم و لا نطیع فیکم احدا ایدلر ان قوتلکم لن نصیرنکم) اگر سزه مدینه دن چیقار بلور سکر زدی سز که یله
چیقار زوسر که قتال ایدلر نه محمده و نه مسلمینه ایدلر اطاعت ایتمزلر و اگر قتال اولور سکر سزه اعانت ایدرلر
(والله یشهد انهم لکاذبون) الله تعالی شهادت ایدرلر که انلر کاذبلر و عدلرینه وفا ایتمزل (لئن اخرجوا
لا یخرجون معکم و لئن قوتلوا لا یصرونکم و لئن نصروهم لیوالن الا دبارکم لا یصرون) بنو النضیر دیارلرندن
چیقارلر اول منافقین انلر یله چیقارلر و قتال اوللر منافقین انلر اعانت ایتمزلر و اول منافقین انلر
اعانت ایدلر کی تقدیر اوزره منزهین اوللر قری سالد رجوع ایدرلر بعده بنو النضیر نصرت اوللر ناسرلری
منهزم اولدی ایچون (لئنتم اندر هبة فی صدورهم من الله) یا مؤمنلر منافقینک سرلر زنده سزدن خوفلری
جهنم لارده کی الله تعالی دن اولان خوفلرندن اشددر (ذلک بانهم قوم لا یفقهون) انلر سزدن خوف شول
سیدلر که انلر الله تعالی نیک عاقبتن بلزلر که حق خوفلرندن خوف ایدلر و انلر خوف اوللر که حقیق ایدلر
یله ل (لایقائلوکم جمیع الا فی قری محصنه او من وراء حدر) اول یهود و مجتبعین اولوب سز که قتاله
مبادرت ایتمزلر بلکه فرط خوفلرندن قتاللری شول دروب و خناده محصنه قریه لارده و یادیارلر اردندن اولور
(یا مسم یمنم شدید) انلر بری برلر یله قتال ایسه لقتاللری شدیددر لکن سز که قتاله طاقلری یوقدر زیرا که
الله تعالی ایدلر و سولیلر محاربه ایدلر شجاع ایسه جبان اولور عزیرایسه ذلیل اولور (یحییهم جمیعاً و قتلهم
شیئ) سن انلری امر واحد و یکله واحد اوزره مجتبعین متفقین ظن ایدرلر سن خالبوکه انلر کلوبی متفرقه در
بینلرنده مواد یوقدر عقابلری مفرقه و مقاصدلری مختلفه اولدی ایچون (ذلک بانهم قوم لا یعقلون)
انلر یواختلافی شول سیدلر که انلر صلاحلری اولان شئی بلزلر زیرا که قلبلرینک نشتی قوالرینی ضعیف
ایدوبدر (کمل الذین من قبلهم فربما اذقوا وبال امرهم ولهم عذاب الیم) بنو النضیرلر کفرده منلی انلردن
زمان قریبدن اول بکن اهل بدر و یا بنو قینقاع منلی کیدر انلر بنو النضیردن اول دیارلرندن اخراج اوللر قلدلری
حجج ایسه و یاخود دام مضیه دن مهلبکین منلی کیدر که کفرلر بنک سوه عاقبتن دنیاده ذوق ایدلر و مع ذلک
انلر عذاب الیم دخی وارددر (کمل الشیطان اذا قال للانسان اکفر فلما کفر قال انی برئ منک انی اخاف الله
رب العالمین) منافقینک یهودی قتال اوزره اغرا ده منلی شیطان منلیدر که اول انسانی کفر اوزره اغرا ایدر
انساندنخی انلر اغراسیلر کافر اولیچو شیطان اندن تیری ایدوب بن الله تعالی دن قورقرین در شول امیدله کیم
اکا اولان عذاب مشارکتندن قورقرینله حالبوکه اول برامل باطلدر (مکان عاقبتهم ما انهم فی النار خالدین فیها
و ذلک جرأ الظالمین) اولله اولسه اول شیطان و انسانک عاقبتی ناردلر خلود اولور که اول کفر و نفاقله نفسلرینه
ظلم ایدلرلر جراسیدر دینلر که انسانله مراد ابو جهم لدر که یوم بدرده ابلیس اکا دیدیکه اشوب کونده ناسدن سزه
غالب اولور یوقدر و بن سزلر ناصر بکزی و فتاکه قتال اولوب ابلیس جبرل علیه السلامی رسول الله علیه السلام
یله کوردی اندن قورقوب کفاردن تیری ایدلر حتی که منزهین اوللر یله دینلر که انسانله مراد بر صیصانام
براهیدر که ابلیس و سوسه سیدلر مرأه مجنونیه زنا ایدلر که اول انک جنونیه علاج ایچون کتوراشیدی
حلی ظاهر او ایچو اول انی قتل و دفن ایدلر تا که ناس بیننده رسوای اولیه چون بر صیصالی قصاص
ایچون صلیبا بلتدیلر ابلیس اکا کوب بکاجیده ایسکه سنی قتلدن قورنار ایدلر بر صیصا دخی اکا ججوده
کافر اولیچو ابلیس اکا بن الله تعالی دن قورقرین دیوب اندن تیری ایدلر (یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله
و لنظر نفس ما قدمت لغد) یا مؤمنلر الله تعالی دن قورقوب و امره اطاعت و نواهیدن تبع ایدلر و نفس
نظار ایتسونکه ایرنه یوم قیامت ایچون اعمال صالحه دن نه تقدیم ایدوبدر (واتقوا الله ان الله خبیر بما تعملون)

جریل نواب و جیل حساب رجا ایدر (ومن یتول فان الله هو الغنی الحئید) شول که که انی قوه ایدم کن
اعراض اید الله تعالی خلقندن و ایمانلندن غنیدر فعلنده و حکمتده جیددر (عسی الله ان یجعل بینکم
و بین الذین عادیتهم موده) وقتا که الله تعالی مؤمنلره کفارده عداوت ایتمکله امر ایددی مؤمنلر
مشرکیندن اقرارلرینه عداوة و راهلرین اظهار ایدیلر الله تعالی بواقی انزال ایدوب دیدیکه قریب اولدی که
سز که مشرکیندن معاداة ایدیکلر که لرینینه مودت الفاء اید و ایه اولسه الله تعالی ایدیلر انلر
اکثری اسلامه کلوب معاد انلری موالاة و مواخاة مبدل اولدی (والله قدیر و الله غفور رحیم) الله تعالی
وعدنی انجازده قادر در معصیتدن توبه ایدنه غفور اکا طاعت ایدنه رحیمدر (لایتمیکم الله عن الذین
لم یقاتلکم فی الدین ولم یخرجکم من ديارکم ان تبرهم و تقسطوا الیهم ان الله یحب المقسطین) الله تعالی
سزی نهی ایتمشرکیندن شولدی قریب که بر و عدلنکه انلر سز که دینده قتال ایتمیه لر و سزی
دیار بکزدن چیقارمه لر الله تعالی هر امرده عدل ایدنلری سوریه روایت اولدی که قتله بخت عبد العزی
مشرکه اولدی فی حالده هدا یا ایلر قریب ایجابت ابی بکر رضی الله عنه به قدوم ایدد که دخیلدن منع ایدوب
هدایاسی رد ایدیکلر ایدد کوره نازل اولدی (ایمانیکم الله عن الذین فاتلکم فی الدین و اخرجکم من ديارکم
وظاهر و علی اخر اجمک ان تولوهم و من یتولهم فاولئک هم الظالمون) الله تعالی سزی کفاردن شول قوی تولی
و تودددن نهی ایدر که دینده سز که قتال ایدر و سزی دیار بکزدن چیقارمه لر و سزی چیقارمه اعانت ایدر
امدی انلر که اول وصفلو کفارده تولی و تودد ایدر موالاتی خلاف محلته و ضله و غلرینه ظلم اید بیلدر (یا ایها
الذین آمنوا اذا جاءکم المؤمنات مهاجرات فامتنوهن الله اعلم بایمانهن) یا مؤمنلر جان سز در احرار بدن
هجرته شول لسانلرنده کلمه توحید ظاهر اولور نسا که سز انلری اختیار ایدلر شول شیتله کیم انکله ایمانده
قتلرینک لسانلرینه موافقی اولدیغنه ظنکر غالب اوله استخلافه کیم دار احرار بدن شرو جری دکل الاسلامه
رغبته در بوخه زوجندن کراهته و یا مسلمانن بر رجله عشقه و یا غرض دنیویه دن بر شیتله دکل الله تعالی
انلر ایمانیه سزدن اعلدر زرا که انلر قلوبنده اولان شیتله انجیق اول مطلعدر غیر دکل (فان علموهن
مؤمنات فلا ترجعهن الی الکفار لاهن حل لهن و لاهم یحلون لهن) اگر سز انلر حلقنه و باطم و امارانه
مؤمنه اولدقلرینی یلور کز سز انلری کفارده ردایتمکلا اگر چه ازواجلر به ایه ده زرا که اول نسا مؤمنات
نه اول ازواج کفارده و نه اول ازواج کفارانه حلال اولر (واتوهم ما انفقوا) و اول ازواج کفارده دفع ایدلر
شول مهریکه اول نسا به اتفاق ایدیلدی روایت اولدی که حدیثیه صلحده مشرکون پیغمبر عز صلی
الله علیه و سلمه دیدیلر که اهل مکهدن اولکه پیغمبر عز علیه السلامه واره پیغمبر عز علیه السلام انی انلر رد اید
و صحابه دن اولکه انلر واره انلرانی ردایتمیه لر و انک اوزره عهدنامه یازدیلر اول عهد دیکر سبیعه بنت الحارث
الاسلمیه مسلمه اولدی فی حالده پیغمبر عز علیه السلامه کلدی انک اردقعه زوجی صبی بن واهب الخزومی کافر
اولدی فی حالده اول سبیعه بی استیو کلدی یا محمد بکار وجهی ردایت زرا که بزدن سکا کانی بزده ایتمکه شرط
ایدوبسن اوله اوله اشبوایه نازل اولوب پیغمبر عز علیه السلام سبیعه بی منوال مشروح اوزره
اختیار دیکر که اکاردا ایددی و صیفینک سبیعه به ویردیکی مهر و نفقه بی سبیعه دن الوب کبر و صبی به ویردی
و سبیعه بی عمر رضی الله عنه تزویج ایددی و من بعد پیغمبر عز علیه السلام اهل مکه نکاحلندن اکا کانی رد
ایدرون سائندن کانی اختیار دیکر که البقوردی (ولا جناح علیکم ان تتکوهن اذا آتیتهن و من اجورهن)
یا مؤمنلر سز حرج یوقدو که اول دار حردن سز هجرت ایدن نسا فی نکاحانه سز چنانکه انلر مهرلرین
ویرمه سز اگر چه دار حربه انلر کفاردن زوجلری واریشه ده زرا که اسلام انلر اول زوجلری بینتی تفریق
ایدوبدر ابو حنیفه بونکله استدلال ایدیکه چنان زوج و زوجده دن بری مهاجرت اسلام و یا عقد متهلدار حردن
چیقوب بری انده سزی قالسه ایکسی بیننده فرقت واقع اولور و مهاجریه عدت لازم اولر و نکاحی مباح
اولور که حامل اوله (ولا تمکوا بعضکم الکوافر) نسا کزدن بری العیاد بالله مرته اولوب دار
الحریه لاحق اولسه اندن عصمت زائل و زوجندن اول منقطع اولور اوله اولسه انک مؤمن زوجنه جائز
اولور که انک عدتی ایچنده اختنی و اندن غیر دیرت نسا فی تزویج ایدیه یعنی سز که مکهدن مدینه به

هجر تکزدن دیکر مکده مشرک اوزره اقامت ایدن نسا کز نکاحانه رغبت ایتمک زرا که انلر عصمتی سزدن
کسلوبدر (واستلوا ما انفقتهم) زوجانکزه ویردی کزنی انلری تزویج ایدندن استه کز چنانکه ارتداد ایدوب
مشرکینه لاحق اولر (ولیسئلوا ما انفقوا) و زوجات مهاجرانه مشرکیندن زوجلری مهر دن اتفاق
ایدکلرین مؤمنلردن انلری تزویج ایدندن استه مؤنلر (ذلکم حکم الله بجمکم بینکم و الله علیکم حکیم) اشبوایده
مذکورلر جمعی الله تعالی نک حکمیدر که بینکزه حکم ایدر الله تعالی سز که احوالکزی یلور سز امرنده
حکمتن اجرا قیلور ایه مذکورده نازل اولوب مؤمنلر الله تعالی نک امرنه انقیاد ایدیکلر مشرکونه شول نسا دن
مهاجرانه اتفاق ایدکلرین ادا ایدیلر اما که مشرکون الله تعالی نک امرنده انقیاد دن امتناع ایدوب مؤمنینه
شول ارتدادله حقوق ایدن نسا به اتفاق ایدکلرین ادا ایتمیه چک نازل اولدی که (وان فاتکم شی من ازواجکم
الی الکفار فاعقبنهم فان الذین ذهبت ازواجهم مثل ما انفقوا) یا مؤمنلر اگر ازواجکزدن برنی حقیر غیر مقوض
کفارده سبق و انقلاط ایدر سه مرتده اولدی فی حالده مهر مثلی اخذایتمیه به بعده کفارده غزالیدوب انلردن
غنیمته نائل اولسکزی و انلره غالب اولوب عاقبت سز که اولسه انلردن اموال اغتنام ایتمسکز امدی یا مؤمنلر
سزدن شول ازواجی ارتدادله کفارده کیدنلره غنائم ویرلر مهاجراتک مهر و نزن ازواج کفارده ویردی بکک
مثلی ویرلر لکن انی زوج کافره ادا ایتمکز (واتقوا الله الذی انتم به مؤمنون) والله تعالی دن قورقوب
اکا عصیان ایتمکز که سز اکا مؤمنلر سز (یا ایها الذین امنوا اذا جاءکم المؤمنات یتابعنک) یا ایها الذین آمنوا
مکه تک فحشی کونده شول ایمانه کان نسا به ایعت ایدر که (علی ان لا یشرکن بالله شیاً) شول شرطله
کیم الله تعالی به برشی انلر ایتمیه لر (ولا یسرقن) و هیچ کسه نک مالندن سرقه ایتمیه لر (ولا یربنن)
وزنا ایتمیه لر (ولا یقتلن اولادهن) و زمان جاهلیتده کی کبی قتر خوفیه اولادلرینی قتل ایتمیه لر یعنی
وفات ایتمدن دیری قزلرین دفن ایتمیه لر (ولا یأتین یمتسان یقرینه بین ایدیهن و ارجلهن) ویرلدی
التقاط ایدوب زوجنه بوسنددر و بوسنیه به ان ایتمیه لر (ولا یهصینک فی معروف) و انلره امر ایدیکلر
امور محسبه ده سکا مخالفت ایتمیه لر (فبايعمن واستغفروا ان الله غفور رحیم) امدی انلر اشیا
مذکوریه فی التزام ایدد که سز انلر ایچون الله تعالی دن توب بجزیه ضامن اولق اوزره انلر ایه میایعت ایتمکل
وانلر ایچون الله تعالی دن مغفرت دیله کل الله تعالی اکا نایب ایدنه غفور و طاعت اهلته رحیمدر عانته رضی
الله عنهما ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم نسا لیه میایعتی کلامه ایددی بوخه انک الی هیچ بر اجنبیه البینه
دکه مشرک سز شول مرأه نک البینه که انی ملک عین و یا ملک نکاحله ملک ایددی بدینلر که پیغمبر عز صلی الله
علیه و سلم اجنبیه لر دن هیچ بر مرأه ایه میایعت حالده مصاحفه ایتمیویدر (یا ایها الذین آمنوا لا تتولوا قوما
غضب الله علیهم قد یفسدوا من الاخرة کما یفسد الکفار من اصحاب القبور) یا مؤمنلر الله تعالی نک غضب
ایدیکلر قومه موالاة ایتمکز که انلر عامه کفاردر و یا خودر و دیردینلر که اشبوایه مسلمانن بر رجاعت
شائنده نازل اولوبدر که انلر یوددن بر طائفه ایه مواصله ایدرلر دیکه ثمارلندن نائل اولر لمردی انلر اخرتک
خیر و جبارین قطع ایتمکدر در تنکیم کفار انتخاب قبوللر و انلر نازل اولر و یا انلر نازل اولر و یا انلر نازل اولر
اولدی

سورة الصف وهي اربع عشرة آية مدنية

بسم الله الرحمن الرحيم

(سبح لله ما فی السموات و ما فی الارض و هو العزیز الحئیم) الله تعالی بی سموات وارضده اولان هر موجود
تنزیه ایدر و شیتدیکه انک کمال صفاته لایق اولیه اول ملکنده عزیرا مرته حکیمدر (یا ایها الذین آمنوا
لم تقولون ما لا تفعلون) یا مؤمنلر ایستلر دیکه کز شیئی ایچون سو برلر سبب نزلنده دیدیلر که مؤمنون دیدیلر که
اکر الله تعالی به احب اولان اعمالی بلسیدلر انی ایشر و ماللریمزی و نفاریمزی اکاذبل ایدرلر اوله و اوبه
(ان الله یحب الذین یقاتلون فی سبیله صفا) ابی نازل اولوب احد غزاسله اختیار اولدقلرند و اولرینه دوتوب
قاجدیلر اول قملاری اوزره ایچون ایستلر جکزی شیئی سو یلر سز دوتوب عتاب اولدیلر محمد بن کعب ایدر و قبا که
الله تعالی رسواته شهاد بدرلر نوابی خبر ویردی صحابه دیدیلر که من بعدا اگر غزایه ابریشورسته و زورسه سزی

قتلده بذر ایدم چون احد غزاسنه ایزدیر اول سوزلرینه وفا ایتمک اشبوا تله تعمیر اولدی یزحاک ایدر
 اشبوا بت قبال امرنده نازل اولوبدرکه قتال حالده ایتمک کای فعلی ایتدک دیوسوریلد کای اوزره عتاب
 اولدی یزید ایدر اشبوا بت منافقین شانه نازل اولوبدرکه مؤمنله نصرله وعدلرند نصرله کای ایتدیر
 (کبریتا عند الله ان تقولوا مالا تعلمون) ایشلیه جکک زشی سو بلکتر الله تعالی عندنده موقت اولمغه عظیم
 اولدی پس بواجلن مله برینه بزه بت ایت دیناسه دیردیکه بکامرا ایدر میسر که ایشلیه جکک
 شیتی سره بولیم وانکه الله تعالی مکنته استعجال ایدم (ان الله يحب الذين يقاتلون في سبيله صفا کانهم
 بیان مخصوص) الله تعالی سور شول مؤمنلر یکه بیان مخصوص کی انک سیلنده صف اولوب قتال
 ایدرلر مکملرندن زائل اولزلر (واذ قال موسی لقومه یا قوم لم تؤذونی وقد علمون انی رسول الله الیکم)
 ذکر ایت شول وقتی که موسی علیه السلام بی اسرائیله دیدیکه یا قوم نیچون بکا ایدر سر برینی اکادیه در
 دیواستلر و عیبیلر و الخال بن سره رسول الله ایدیکم یلور سزانی با ککزی ایدسه تعظیم اولغای و بی اذدن
 امتناع کزی ایجاب ایدر (فلما راعوا ان الله قلوبهم) و کاکا ایدر حقین عدول ایدر الله تعالی دخی
 انلر کای حق قبولدن وصوابه میلدن صرف ایتدی (والله لا یهدی القوم الفاسقین) الله تعالی قوم
 فاسقین حق یلدر و باجسته ابر کور و خصلته هدایت ایتز (واذ قال عیسی ابن مریم یا بنی اسرائیل انی رسول
 الله الیکم) ذکر ایت انیکه عیسی علیه السلام بی اسرائیله دیدیکه بن سره الله تعالی رسولیه که سزی اسلامه
 دعوت ایدم (مصدق المائین یدی من التوراة) که بندن اول نازل اولان قورانی تصدیق ایدرین (ومبشرا
 برسل یاتی من بعدی ایجه احد) و بند نصرکه کوراجد نام رسول الله بشیر ایدرین یعنی دینم الله تعالی انک
 کابریله و نیلرله مصدق کتب مشهوره نک اولی قورانی ذکر ایدیکه انکه نییون حکم ایدرلر دی و میر سلیمان
 خاتم محمد صلی الله علیه و سلمی ذکر ایدیکه خبرده کایدیکه جوار یون عیسی علیه السلامه دیدیکه کای روح الله
 برن نصرکه امت کور می دیدیکه نم امت محمد کور که انلر علما و حکما و ابرار و انقیاء اولور کانه انلر قهله انبیاء الله
 تعالی دن رزق یسیر راضی اولوب الله تعالی دخی انلر دن عمل یسیر راضی اولور (فلما جاءهم بالبیانات قالوا هذا
 سحر مبین) وقتا که عیسی علیه السلام انلر احیاء موفی و ابرار که و ابرص کی ایات و اخصه ایل کادی
 دیدیکه اشبوحظر ظاهر دور (ومن اظلم من افتری علی الله الکذب وهو یهدی الی الاسلام والله لا یهدی القوم
 الظالمین) شول کسه دن اظلم کیدر که حقیقی ظاهر دنیا و آخرت مقتضی اسلامه دعوت اولدنده اجابت
 موضعه الله تعالی نک زمولی تکذیب و ایتاتی سحر دعیسه له اکا قورانی وضع ایدر الله تعالی قوم ظالمین
 فلا حلی اوزره اولان شینه ارشاد ایتز (یریدون لیطعنوا نورا لله بافواهمم والله متم نوره ولو کره الکافرون)
 انلر قصد ایدرلر که الله تعالی دین و با کتب و باجتهی اقوال کاذبه لیه اطفاء ایدر لرحالبو که انی نشر و اعلامیه
 غایقه ابر کور یجیدر اگر چه یهود و نصاری اندن کرا هت ایدرلر سه ده (هو الذی ارسل رسوله بالهدی و دین
 الحق لیظهره علی الدین کلّه ولو کره المشرکون) اول الله تعالی رسولی محمد علیه السلامی قرآن و دین اسلامه
 کوندر دیکه انی جمیع ادیان اوزره قهرله غالب ایدر اگر چه مشرک لاندن کرا هت ایدرلر سه ده بر ایدر که
 انده محض توحید و ابطال شرک وارد یلدر دیکه اخر زمانده ناس یا مسلم و یا مسلمانده اولور (یا ایها الذین
 آمنوا هل ادلکم علی تجارة تبخیکم من عذاب الیم) یا مؤمنلر سر بر تجارت دلالت ایدر یکه اول سزی عذاب
 الیم دن انجاء ایدر (تؤمنون بالله ورسوله وجاهدون فی سبیل الله باموالکم و انفسکم ذلکم خیر لکم ان کنتم
 تعلمون) امدی الله تعالی به و رسولنه ایمان کنورک الله تعالی سبیلده مالار کز و نفسلر کزله جهاد ایدرلر
 اشبومذ کور سره خیر لیدر یلور سکر (یفقر لکم ذوبکم و یدخلکم جنات تجری من تحتها الانهار و مساکن
 طیبه فی جنات عدن ذلک الفوز العظیم) تا که اول الله تعالی ذوب کزی یارغیه و سزی شول جنتلر قویه
 کیم انجاری التبدن ابر مقار قار و دخی اقامت و خلود جنتلرنده شول منازله قویه کیم اول مسکن و عنبیله یا خود
 حور و غلمان و باقیه و لقا ایل طیبه در اشبومذ کور نظر وافر دور (واخری یحبونم انصر من الله و فخر فی رب
 اشبومذ کور اولان نواب آجلدن ماعد اعاجلده نعمت محبوبه اولور که اول الله تعالی دن سره اعدا کرا اوزره
 نصر دور زمان قریده مک و فارس و یارومک تبخیدر (و بشر المؤمنین) یا محمد مؤمنلر تبخیر ایت انیکه

اجلده و عاجلده انلر و عدا یتمن (یا ایها الذین آمنوا کونوا انصارا لله) یا مؤمنلر الله تعالی نک اعدای
 اوزره سیه له اعوانی اولک (کا قال عیسی ابن مریم للحواریین من انصاری الی الله قال الحواریون نحن
 انصار الله) تنکیم عیسی علیه السلام اصحابی حوار یتنه دیدیکه دین الاسلام اعلاده بکا اعوان کیم اولور
 حوار یون دیدیکه اول امره بر سکا اعوان (فامنت طائفة من بنی اسرائیل و کفرت طائفة) اوله اولسه
 بی اسرائیلدن بر طائفه عیسایه ایمان کنوروب اول الله تعالی نک عید و رسولدرانی سمایه رفع ایتدی دیدیکه
 و بر طائفه ایدر کافر اولوب حاشا اول الله تعالی نک ابن و شر یکیدر دیدیکه اول ایکی طائفه مؤمنه و کافره
 بری بر لیه قتال ایتدیر (فایدنا الذین آمنوا علی عدوهم فاصبحوا طاهرین) اوله اولسه بر اول طائفه
 مؤمنه به عدولی طائفه کافره اوزره حجت و حربله تقویه و نصرت ایتدیکه حتی که اول مؤمنه انلر اوزره غالب
 اولدیر

سورة الجمعة وهي احدى عشرة آية مدنية

بسم الله الرحمن الرحيم

(بسم الله ما فی السموات و ما فی الارض الملك القدوس العزيز الحكيم) الله تعالی بی سموات وارضده اولان هر
 موجود تزیه ایدر اول بر ملکدر که هر شینک مال کیدر ملکندن زائل اولور و لدر و شریک و هر عیب دن مزهدر
 ملکنده عز بر دور امرنده حکیدر (هو الذی بعث فی الاممین رسولا منهم) اول الله تعالی امت امیه به یعنی
 عرب به کیم انلر غلبه کایت و قورانی بلز لدر و انلرک جله شدن کندیلر مثلی برای بی رسول کوندردی
 (یتلو علیهم آیاته) که اول رسول انلرک کی ای اولوب انلر دن قراعت و تعلیم سبق ایتمشیکن الله تعالی نک
 ایاتی انلر تلاوت ایدر (وبر کیم) و انلر عقال و اعمالک خیانتدن تطهیر ایدر (و یعلم الکتاب والحكمة)
 و انلر قرآن و شریعه و با منقول و معقولدن معالم دین تعلیم ایدر انک اندن غیر مجزیه می اولسه اکا اول
 کفایت ایدیدی (وان کانا من قبل لفي ضلال مبین) اگر چه انلر اندن اول شرک و خبیث و جهالتدن
 ضلال ظاهرده ایدیر (واخرین منهم لایطعواهم) و دخی اول رسول قوم امینه بهت ایتدیکه کی قوم
 اخرینه دخی بهت ایتدیکه انلر هنوز اول امینه لاحق اولیویدر بلکه من بعد لاحق اولسر در که انلر
 صحابه دن نصرکه یوم قیامتد کین کور و مؤمنلر در زیر انک دعوت و تعلی جمیع ناسه عام اولور (وهو العزيز
 الحكيم) اول الله تعالی رسول مذ کوری اشبوحارق عاده امره نمکندده عز بر وانی اختیار و تعلیمه حکیدر
 (ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء) اشبو فضلک رسول الله علیه السلام انکه اقراندن ممتاز اولدی الله
 تعالی نک اکافضایدر که انی دلدیکه کسه به ورر (والله ذو الفضل العظیم) الله تعالی فضل عظیم صاحبیدر که
 اکانسته نم دنیا و نم آخرت استحقاق اولور (مثل الذین حملوا التوریه ثم لم یحملوها کمثل الحمار یحمل
 اسفاراً) شول قومک مثلیکه انلر یهود در قورانی تعلیم و موجبله عمل ایتمک تکلیف اولدقلرند نصرکه انکه
 عمل ایتدیلر و باجند کی ایاتله تعلیم ایدر انلر شول حار مثلیدر که انلر علم کابله بن کوروب جلتده تعب کورر
 حالبوکه اندن برشی منتفع اولز (یئس مثل القوم الذین کذبوا بآیات الله) شول قومک مثلی نه مبوس
 اولور که الله تعالی نک رسولی محمد صلی الله علیه و سلم صدق و نبوته دلالت ایدر ایاتی ته کذب ایتدیر
 (والله لا یهدی القوم الظالمین) الله تعالی شول انک ایاتی و انبیاسی تکذیب ایدن ظالملر هدایت ایتز
 (قل یا ایها الذین هادوا ان زعمتم انکم اولیاء لله من دون الناس فتمنوا الموت ان کنتم صادقیین) یا محمد یهود
 طائفه سنه دیکل که اگر زعم ایدر سکر که سز سائر اعدن ممتاز الله تعالی دن اولیاسی و احبابی ایسکر اندن موتی
 غنی ایدر اگر زعمکرده صادق لایسکر زبراکه اکا وصول موتله اولور (ولا یتمنونه ایذا بما قدمت ایدیم والله
 علیم بالظالمین) حالبوکه انلر ایدموتی غنی ایدر کالدر شول تقدیم ایتد کوری کفر و عصیانلری سبیلله الله تعالی
 ظالملرک حالته علیمدر و اعماللری اوزره جزا لیر ایدر (قل ان الموت الذی تفرون منه فانه ملائیکم ثم تردون الی
 عالم الغیب والشهادة فبینکم بما کنتم تعملون) یا محمد یهود دیکل که شول موتدیکه انی تمیدن امتناع ایدر سر
 شول خوفله کیم اصابت ایتدیکه تقدیرجه اعمال سته لری اوزره جزا اولنه جقلرین یلورلر امدی موت سره
 ملاقی اولور اندن خلاصه محاکم کز یوقد و بعد الله تعالی به رد اولور سر که اول غیبده و شهادتده اولان اشیاء نک

جیعی یلورایب اولسه دنیاده ایندیکر اعاله جیعی یلور و خیرور (یا ایله الذین آمنوا و اذادودی
 للصلوة من یوم الجمعة فاصعوا الی ذکر الله و ذکر البیع ذلکم خیر لکم ان کنتم تعلمون) یا و منکر جان جمعه
 کوننده صلوات ایچون اذان اوقته الله تعالی نیک ذکر نه یعنی خطبه استماعه و بر قوله صلاة جمعه اداسته سکینه
 و وفاره کیدلن و معامله بی ترک ایدل که الله تعالی نیک ذکر معامله دن خیر ایدر کر علم اهلندن ایسکیزیرا که
 آخرت نفعی خیر و ابقادر اولکونک جمعه دیو تجمیع اولمنسه سبب ذیرا الله تعالی اولکونده ادمک خلقی جمع
 ایدی و یا اولکونده اشیا خلقندن فارغ اولدی انده مخلوقات جمع اولدی و یا انده ناس صلوات ایچون جمع اولدیلر
 روایت اولدیکه پیغمبر عز صلی الله علیه و لم مدینه به قدوم ایدن بکنده ابتدا قیامه نزول ایدوب جمعه به
 دکن انده اقامت ایدی بعد مدینه به داخل اولوب بنو سالم بن عوف دارنده ناس ایله جمعه نمازین قلدی
 و آیتده کی سبیل مراد قلب و نیت و خشوع و سکونت و وفار ایله سعیدر یوخسه سرعت مشیل دکل
 اما جمعه کوننده سائر معاملاتن حرام اولسی دینلکه اذان ثانی عندنده در بر قوله امامت خروچی
 عندنده در بر قوله شمس زائل اولد یغنده در بیع و شر احرام اولور معلوم اوله که صلوات جمعه فروض اعیانندن
 اول کسه به واجب اولور که انده عقل و بلوغ و مرجه و ذکوریت و اقامت اولوب عذری اولمه امدی
 اشوشر وطن وجودیه انی ترک ایسه و عیده مستحق اولور امدی صبی و مجنونه جمعه واجب اولمزدنده
 نقصان ایچون اما که نسیایه بالاتفاق واجب اولمزا کتر علم ایدیلر که عید اوزره جمعه واجب اولمزا و کذلک
 اکثر و عندنده مسافره دخی واجب اولمزا امام مخفی و زهری ایدر عید و مسافرنه ایستسه ل اوزر لینه
 جمعه واجب اولور هر کسه که احضور جمعه واجب دکلکن حاضر اولوب امام له جمعه بی قلمه اندن فرض
 ظاهر ماقط اولور (فاذا قضیت الصلاة فانتشروا فی الارض و استقوا من فضل الله) بخان جمعه نمازی ادا
 اولنه تجارت و حوا ایچکزی تصرف ایچون یروزینه منتشر اولک و الله تعالی نیک فضلندن طلب ایدل عبادنه
 و جنازه به و اخ فی الله زیارته کیمکه (واذکروا الله کثیرا) و جماع احوال کزده الله تعالی بی جوق ذکر
 ایدل یوخسه ذکر ییچون صلاتی تخصیص ایتکز (اما کم تفعلون) تا که دنیا و آخرت خیرنه نائل
 اولمزا (واذاروا تجارة اولهوا انقصوا الیها و ترکوا فاما) بخان اندر تجارت و یا له و کورسه ل
 سنی خطبه ده قائم یقویوب اول تجارت و یا له و کیدر (قل ما عند الله خیر من اللہ و من الصلوة و الله
 خیر الرازقین) اندر دیکل که الله تعالی عندنده کی ثواب له و تجارتندن سزه خیر لدر الله تعالی رازق لک
 خیر لیدر امدی اکا فوکل ایدوب رزق اندن طلب ایدل سبب نزولنده دینلکه بر خط ییلنده بر جمعه
 کوننده پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم خطبه ده ایکن دحیه الکلبی رضی الله عنک فافله سی بغدای و اربه ایله
 کلوب انی اعلام ایچون عادتلی اوزره طبل اوردقلنده انی ایشید ییچک پیغمبر عز علیه السلامی منبرده
 یقویوب اکاسکر دشدیلر پیغمبر عز علیه السلام ایله انجق اون ایکی کشتی قالدی معلوم اوله که صلوة جمعه ده
 خطبه فرضدر واجب اولور که قائم ایکن اوقته و خطبه ده اقل مرتبه الله تعالی به حمد و پیغمبر عز علیه السلامه
 صلاة و تقوایه وصیت اوله و اولکی خطبه ده قرآنندن بر ایه اوقته و ایکنجیسنده مؤمنده دعا اولنه اشویش
 خصایف بری ترک اولنسه شافعی عندنده جمعه صحیح اواز اما ابوحنیفه عندنده اگر بر جمعه و تسبیحه و یا تکبیر
 ایتسه خطبه مقامنه قائم اولور

سورة المواقین وهی احدى عشرة آية مدنية

بسم الله الرحمن الرحيم

(اذا جاءك المنافقون قالوا نشهد انك رسول الله والله يعلم انك لرسوله والله يشهد ان المنافقين لكاذبون) یا محمد
 بخان مدینه منافقندن کما کلوب لسانلر قلبلرینه مخالف شهادت ایدر لکه سن الله تعالی نیک رسولین
 و الله تعالی یلور که سن انک رسولین دیلر امدی الله تعالی شهادت ایدر که انکر قولارنده کاذبلر در
 قلبلر لسانلر ییئنده موطأ اولد ییچون و شهادت که موطأ دن خالی اوله حقیقته شهادت اواز امامدی
 شهادت تسبیحه لنده کاذبلر در و یا زحارنده کاذبلر در زیرا که خبر لری خبر نه حالتک خلافی اوزره ایدیکنه
 اعتقاد ایشلدر (اتخذوا ایمانهم حجة فصدوا عن سبیل الله انهم ساء ما كانوا یعملون) اندر حلف کاذبلرین

و یا اشویر

و یا اشویر شهادت لری نو کیدده حاف بحر اسنه جاردی قتل و سیدن و قایه انخا ایدر لروانکه ناسی ایمان
 و جهاد دن صد ایدر ل اول نه مبسوس شیدر که انی ایشلر شول حقیقته نکه کفری ابطال ایدوب ایمان انظم ار
 ایدیلر (ذلک بانهم آمنوا ثم کفروا فطبع علی قلوبهم فهم لا یفقهون) اندر لک ذکر اوانان سوه اعمالی شول
 سبیلدر که انرا سانه ایمان اظهار نندن کفری اسرار ایدیلر و یا خود ایتی کورد کارنده ایمان کتوروب
 شیطانلرندن شبهه ایشید ییچک کافر اولدیلر حتی قلبلری کفر له ختم اولنوب انلر حقیقت ایمانی بلزرا کار غیبت
 ایتز اولدیلر (واذا رأیتم فی محبک اجسامهم و ان یرکبوا نساءهم اقول لهم) بخان سن اول منافق لری کورسک
 جسملر نیک سخامت و صبا حق سنی اعجاب ایدر کر سوبله ل انلر کلامی دیکار سن فصاحتلری و کلاملر نیک
 حلاوت یچون * روایت اولدیکه عبدالله بن ابی منافق لرا کابرندن ایدی جسمی و نصیح اولوب کندی منلی
 قومه پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم بحالنه کاوردی کلامی انلر قشند دیکلوردی (کانتهم خشب
 مسندة) کانه انلر دیواره طیانلش اشباح بلار و احدر و یا انلر شول جوفی فاسد اخشاب مثیلدر که هیچ بر شیده
 صالح دکلدر یعنی انلر شول ایمانندن خالی باطنلری فاسددر (یحسبون کل صیحة علیهم) ظن ایدر لکه
 هر صیحه اوزر لینه واقعدر (هم العدو فاحذرهم) انلر عداوتده سکا کمالدر انلرندن حذر اوزره اولوب
 سربکی انلر افشا یتکمل (قاتلهم الله انی یوفیون) الله تعالی انلری اهللک ایدده حقدن نیجه صرف اولنور
 (واذا قیل لهم تعالوا یتغفر لکم رسول الله لوفیهم و رأیهم یصدون وهم مستکبرون) اگر انلر کلان
 رسول الله مریکون استغفار ایتسون دیناسه باشلرین اکوب استغفار دن اعراض ایدر لرجالیو که اعتذار دن
 استیکار اید ییچلدر (سواء علیهم استغفرت لهم ام لم تستغفر لهم ان یرفع الله لهم ان الله لا یمدی القوم
 الظالمین) انلر مساویدر که کسه انلر ایچون استغفار ایت و کر کسه استغفار ایت الله تعالی انلری مغفرت
 ایدر دکلدر زیرا که مظنة اصلاحدن خارجلری الله تعالی هدایت ایتز (هم الذین یقولون لا تنفقوا علی من
 عند رسول الله حتی ینفقوا) اول منافق لرا نصاره دیدیلر که رسول الله عندنده اولان قهرامه ساجر بنه اتفاق
 ایتکز که داغلوب کیده ل * روایت اولدیکه پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم اصحابله بر غزاه کیدر کن مر یسع نام
 بر مائه نزول ایدتی انده بر اعرابی بر انصار ایله چکشوب بر خشبه ایله اول انصار ینک باشنی یاردی انصاری عبد
 الله ابن ابی نام منافقه کیدوب اعرابیدن شکایت ایدتی ابن ابی انصار دن قومه دیدیکه رسول الله عندنده
 اوللره اتفاق ایتکز که قشندن داغلوب کیده ل مدینه به رجوع ایدتیکه زده بزم اعز مذبندن اذلاری
 اخراج ایدر انک اعزله مرادی ابن ابی کندی ایدی و اذله مرادی رسول الله ایدی چون الله تعالی انک اول قوفای
 اشوایه انزال ایله خبر و ردی * عمر رضی الله عنه دیدیکه یارسول الله بکا اذن و بر که اول منافق لری بونین اورام
 پیغمبر عز علیه السلام ایدتی انی ایختمه شدی ناس رسول الله اصحابی اولدر که باشلدی دیو یحدث ایتلرینی
 مقتضی اولور (ولله خزانة السموات و الارض و کن المتنافقین لا یفقهون) خالبو که سموات و ارضه و رزق
 مفاتیحی الله تعالی نیک یدنده در جمیع عنک رازقی اولدر کن اول منافق لری بلزلر (یقولون لئن رجعنا الی
 المدینة لیخرجننا الا عن مضا الا ذل) اول منافق لری لکه بخان مدینه به رجوع ایدده وز مدینه دن اعز اها لسی
 اذلی چیقارور (ولله العزة و لرسوله و لاهل المؤمنین و انکن المتنافقین لا یعلمون) خالبو که عزت الله تعالی نیکدر
 قهر له و غیر اوزره علیه الله و دخی رسولک دینی اظهار له و دخی مؤمنلر که زده اوزره نصرت اوللر له لکن
 منافق لری بلزلر (یا ایله الذین آمنوا لا تلهمکم اموالکم و لا اولادکم عن ذکر الله) یا و لراموال و اولادیکز لک
 تدبیر و اتمامی سزی ذکر الله دن اشغال ایتسون اول کر کسه ملوایت و یا سائر عبادتدر که الله تعالی بی تذکر
 ایدر (ومن یفعل ذلک فاولئک هم الخاسرون) اول کسه کذکر لاهی قویوب اموال و اولاده مشغول اوله
 اولو صلو کسه ل مغفولدر زیرا که عظیم باقی بی حقیق فانی به تبدیل ایتشدر در (وانفقوا عمارت فاکم)
 امدی سزه و بر دیکه زرزق دن طاعة الله انا فایک تا که اخرتکزه زخراوله (من قبل ان یاتی احدکم الموت
 فیه قول رب لا اخرتنی الی اجل قریب فاصدقوا کن من الصالحین) سزندن بر بکزه موتک دلا تلی کلزندن
 اولکله اول کچیک اممالدن باس کا و اولامینه ده که یارب از زمانه دکن بنم موغی تأخیر ایتسیدلک مالک
 زکاتنی اخراج ایدوب تفریطانی تدار که صاحب لردن واسیدم (ولن یؤخر الله نفسا اذا جاء اجلها و الله

خبر عاقلون) حاله که الله تعالی هیچ بر نفس موتی تأخیر ایدر کادر بخانه عری اخره بر بشته الله تعالی خبر و شردن اعمال کز خبر در کادر کوره جزا کزی ایدر الله تعالی بلور دیکه موتی وقتی ایدر دیکه تأخیر مجال اولز و واجب ترک اوزره جزا اولز و امدی مؤمنه لایق اولور که اجلی حلول ایزدن اول واجب عهده سندن چاقوب بقاء الله مستعد اوله * **بسم الله الرحمن الرحیم** عیسی رضی الله عنهما ایدر سلطان موتی نزلدن اول تصدیق ایدر اول نزول ایدر بیک نه توبه قبول اولور و نه عمل نفع ایدر * دیکه اشپویه کریمه مانع زکوة شائده نازل اولور * **بسم الله الرحمن الرحیم** حسن ایدر هر کسه که زکوة بر من و وجه و ارمش اولیه الا اول وقتده رجعه فی دیر

سورة التافان وهي ثمانية عشر آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(بسم الله مافی السموات و مافی الارض) سموات وارضده اولان مخلوقات کایسی الله تعالی کمال و استقامتیه دلالتیه ای تنزیه و تقدیس ایدر (له المملک وله الحمد) مملکت کلیسی اکانتصردر زیرا که اول ایداع ایدر و بدو و جد و لیسدر که زیر اهر نعمتی اول انعام ایدر و بدو (وهو علی کل شیء قدیر) توفیق و خذلاندن خالقنده دیکه شیشه قادر در (هو الذی خلقکم فیکم کافر و منکم مؤمن) اول الله تعالی سزی نفس واحد دن خلق ایدر یکیز حیاته کافر عاتده مؤمندر و یکیز ایسه حیاته مؤمن عاتده کافر در و باید چله قول بود که الله تعالی کافر ایدر کفر انک فعل و کسیدر و مؤمنی دخی خلق ایدر ایمان انک فعل و کسیدر و باید اوله ایسه ایکی فرقه دن هر بر یک کسبی وارد و کسب و اختیار الله تعالی تقدیر و مشیتیه در امدی مؤمن خلق اولند یغند نصکره ایمانی اختیار ایدر زیرا که الله تعالی اندن ای اراده ایدر و ای انک اوزره تقدیر ایدر و ای بیلور دخی کذلک خلق اولند یغند نصکره کفری اختیار ایدر زیرا که الله تعالی اندن ای اراده و اوزرینه ای تقدیر ایدر و ای بیلور اهل سنت طریقه ایدر هر کسه که کاسول ایدر حق اصابت ایدر و جبر و قدر دن سالم اولور (والله یانعمون بصیر) الله تعالی سزدن صدور ایدر کفر و ایمانی بیلور اگر چه انک علقده ایکی دخی مقدر ایسه ده (خلق السموات و الارض بالحق و صورکم فاحسن صورکم و الیه المصیر) الله تعالی سموات و ارضی حکمت بالغه اوزره خلق ایدر و سزی تصویر و صورتی کسزی حسن ایدر اوصاف کائنات صغوه سیله تربین و خصائص مبدعات کذلک خلاصه سیله تخصیص ایدر و مع ذلک جمیع کائناتیه سزی نمونه ایدر عاقبه الامر ده رجوع کز کادر مرآت کزی احسان ایدر که ظاهر کز عذابله مسخ اولغیه (یعلم مافی السموات و الارض و یعلم ما ترون و ما تملکون و الله علیم بذات الصدور) الله تعالی سموات و ارضده اولان اشیا کجلی و خفیه سیلی بیلور و کذلک سزلک اسرار و کسه اعلان ایدر یکیزی بیلور اول الله تعالی ضمائر قلوبه علیدر (الم یاتکم نبأ الذین کفروا من قبل فذاقوا وبال امرهم و لهم عذاب الیم) یا کفار مکه سزدن اول کجی امتلک خبری سزه کدیمیکه انلر دنیاده اعمال سینه لیک عقوبت ذوق ایدر و مع ذلک اخرتده انلر عذاب و جمیع دخی اولور (ذلک یانه ذلک نسیم ربهم) یا نبیات که ابراهیم و یونس و نوح و ادراسه غنی حمید) ذکر اولان و بال و عذاب کز نزل انلر شول سیله در که رسوللری انلر امر و نهی و حجج و اخیه اله کاورانلر ایسه اکا انکاری نجیب ایدر و بزم کبی برادی ایا و مزیدندن غیر دینه بزی ارشادی ایدر و برردی اوله اولسه اول رسوللری و کنور و کزری شانه کافرین اولوب ایماندن اعراض ایدر و دی حالبو که الله تعالی هر شیدن فکیده انلر ایمان طاعتندن غنا اظهاری ایدر اول انلر و غیر ایمان طاعتندن غنی در هر علقده حد اولند در (و الذین کفروا ان یبعثوا فی ربی لبعثت ثم لیتوبن بما عملتم فذلک علی الله یسیر) مکه کافر لری زعم ایدر که یوم قیامتده انلر بعث اولغیه را با محمد سن انلر دیکل که بی رم حقیقون بعث اولور و سزدن دنیاده ایدر یکیزی اعمال سزدن خبر و یلور انلر اوزره جرای کزی کور و سزدن سوز و جزا الله تعالی به اساندر (فامنوا بالله و رسوله و الذی انزلنا و الله یانعمون خبر) امدی الله تعالی به و رسولی محمد علیه السلامه و اکا

اعمال کز خبر در جزا کزی ایدر (یوم یجمعکم لیوم الجمع ذلک یوم التافان) ذکر ایدر شول کونیکه الله تعالی سزی قبور یکزدن بعث ایدر شول کون ایچونکه انده خلایق و ملائکه و انس و جن و غیره جمع ایدر اول تغبان حقیقی کونیدر که کافر لک ایمانی ترکاه و مؤمنک احسانده تقصیریه مغبون اولد یغیدر یغیر عیسی رضی الله علیه و سلم ایدر هر عید که چینه کیر و الا اول کافارده کی مقعدی کوستریلور که اسامه ایتمش اوله اکا کیرردی تا که انکله شکری زیاده اوله و هر عید که ناره کیر و الا اکا چینه کی مقعدی کوستریلور که احسان ایتمش اوله اکا کیرردی تا که انکله مغبونیتی زیاده اوله (ومن یؤمن بالله و یعمل صالحا یکفر عنه سنا نه ویدخله جنات تجری من تحتها الانهار خالدين فیها ابدا ذلک الفوز العظیم) هر کسه که الله تعالی به ایمان کنور و ب عمل صالح ایستلیه الله تعالی آنک سنا تار یا غیوب چنلره قویه که انک انجلی التندن ایرمدر آفه انده دائمین اولد قری حاله اشو ذکر اولان کرامات فوز عظیمدر که دفع مضار و جلب منافعی جامعدر (والذین کفروا و کذبوا بآیاتنا اولئک اصحاب النار خالدين فیها و بش المصیر) شونلر که الله تعالی به کافر اولوب ایدر یغی تکذیب ایدر و انلر اصحاب نار در انده دائمین اولد قری حاله اول نه مبوس قرارگاه اولور (ما اصاب من مصیبة الا بذن الله) بر مصیبت کبنی ادمه ایر بشور اول الله تعالی انک تقدیر و ارادتیله در (ومن یؤمن بالله و یهد قلبه و الله بکل شیء علیم) بر کسه که الله تعالی به ایمان کنور اول انک قلبی ایمان اوزره ثابت ایدر و مصیبتک حلولی عندنده اکا الله و انالیه را چون دیکه توفیق ایدر الله تعالی هر شیشه حتی قلوبه و احواله علیدر (واطیعوا الله و اطیعوا الرسول) الله تعالی به اطاعت ایدر قضاسنه رضایله و رسوله اطاعت ایدر سزه امر ایدر یکینه صبرله (فان توایمت فاما علی رسولنا البلاغ المبین) اگر الله تعالی به و رسوله اطاعتدن اعراض ایدر سزه و سوز و سوز و واجب اولان انجی تبلیغدر اول ایسه آتی ادا ایدر (الله لا اله الا هو) الله تعالی دین غیر ضرر و نفع ابصالنه قادر اله یوقدر (وعلی الله فلیتوکل المؤمنون) امدی مؤمنلر امر لری نفویض ایدر رساله الله تعالی به تفویض ایدر و نلر زیرا که انلر توکل ایدر ایمانی آتی اقتضایدر (یا ایها الذین امنوا ان من ازواجکم و اولادکم عدوا لکم فاحذروهم) یا مؤمنلر ازواج و اولادیکز که دخی سزه عدو در سزی طاعتدن اشغال ایدر و بایدن امر نه سزه خصوصت ایدر امدی انلر دن حذر ایدر غافل لردن امین اوله کز (وان تعفوا و تصفوا و اتقوا فان الله غفور رحیم) اگر ترک معاقبه اله انلری عفو و ترک توبیخله انلر دن اعراض و تمهید معذره و اخفائه مغفرت ایدر سکز الله تعالی عفو و رحیمدر سز که معامله کز مثالیله معامله ایدر و مع ذلک سزدن فضلنی منع ایتمز و رایت اولندیکه مکده بر قوم اسلامه کلوب مدینه به کیملر امر ایدر کزنده ازواج و اولاد لری انلر صاریلور سزی بونده اضاعه ایدر میسر دیوا غلشده بیلور اوله اوله اندن خابله نه رقت کلوب بر مدت کیمکی ترک ایدر بعد ده مدینه به و ارب اول واران اصحابی دینه قصبه اولمش کور دیرلر کابناه ازواج و اولاد لری نه عتاب قصدین ایدر بیک اشبواتیه عفو و صفح بولنه تسلیم اولند بیلر بعد ده دین حقیقی محافظه ایچور انلر میلدن نحد و روحی اوزره بیوردیکه (انما اموالکم و اولادکم فتنه و الله عنده اجر عظیم) اموال و اولادیکز سزه بلیه در که انلر اشتغال کز سزی الله تعالی انلر کز کز و طاعتندن قلوبیکزی قطع ایدر حالبو که الله تعالی محبت و طاعتنی اموال و اولادیکزی اوزره ایثار ایدر ایچون الله تعالی عندنده اجر عظیم وارد یغیر عیسی رضی الله علیه و سلم دن مریدر که یوم قیامتده بعض کسه لک کور و یلور اشبوتک حسنائنی عیالی اکل ایدر و دیرنه (فانقوا الله ما استطعتم) الله تعالی انک تقوا سنده جهاد و طاعتکزی بذل ایدر (واستمعوا) امر اولند دینه کز اشیا بی معاقب بولله استماع ایدر (واطیعوا) والله تعالی به و رسوله اطاعت ایدر (واضوا خیر الانفسکم) و کندی کز ایچون خالصا لوجه الله اموالکزدن انفاق ایدر (ومن یوق شیء نفسه فاولئک هم المفلحون) اول کسه که منع نفسندن عصمت اولنه اول و صلو که له ریشه ایرنلدر (ان تقرضوا الله قرضا حسنا یضاعفه لکم و یغفر لکم و الله شکور حلیم) اگر سزا و الکزی امر اولند دیکز شینه اخلاص و طیب قلبه صرف ایدر سکز الله تعالی سزیکون انک اجر فی مضاعف قیلور برینه اوزر مثلی وید یوز و لا یحصى به دکن و بر و اول انفاق بر کشته سزی مغفرت دخی ایدر اول الله تعالی شکور در که سزدن قلبی قبول ایدر و اجر جزیل و برر رحیمدر سزیک عقوبته عجله ایتمز (عالم الغیب و الشهادة العزیز الحکیم)

و نخی و شعبی و نوری قولید و وانکیچون سکنی از موده شافینک ایکی قوی و اردوری بود که انکیچون سکنی
اولیه بلکه دیندیک مکنده ساکن اوله که اول علی و ابن عباس و عایشه قولید و عطا و حسن و ابو حنیفه اکا
ذاهیلدر قول ثانی اولدر که انکیچون سکنی اوله که اول عمر و عثمان و ابن مسعود و ابن عمر قولید و مالک و نوری
واحد و اسحاق اکا ذاهیلدر (فان ارض من لکم قانون اجور من) اگر تطلق ایندی بکنزنسا اولادیکنزی
ارضاع اینسه لاتی کر که کنیدیلر طوغرمش و یا انلرک غیر نسا کز طوغرمش اولسون ایدی انلره
ارضاعلری اجرت و برک زیرا که نفقه اولاد اب اوزره در اجرت رضاعه نفقه دندر (وا بخر و اینکم به روف)
و ارضاع و اجرده بری برلرکنزه جیلله امر ایدلر (وان تعاسرتم فسترضع له اخری) اگر رضاع امر نده تضایق
ایدر سکنز یعنی اب اجرت رضاعی و بر مکن و وام ایسه ولدنی ارضاعدن امتناع ایدر سه امدی اول ولدنی مرأه
اخری ارضاع ایدر یوخسه آتی ام ارضاعه اکراه اولمز (لینفق ذومعه من سعته) مطلقه لره و مر ضعه غنا
صاحبی اولان ر جل غنی و بری مده دار نجبه اتفاق ایدسون (ومن قدر علیه رزقه فلینفق بما آتاه الله) شول
کسه که رزقی تضیق اولنه الله تعالی نلر کاوردیکی مالدن قدر و مقدار نجبه اتفاق ایتسون (لا یکف الله نفسا
الاما اناها) الله تعالی هیچ بر نفسه نفقه امر نده تکلیف ایتز الا اولد کلو که مالدن کاور و بر دیر (سیجعل الله
بعد عسر یسرا) الله تعالی عسر دصکره عاجله و یا اجاده یسر قلیسر در اشبونده فقره ازواجه تسیر له وعد
واردرا کر مده و رقی اتفاق ایدر سه (وکا من قریه عنت عن امر بهما و رسله فاصبناها احسانا بشیدا
وعذباها عذابا نکر) چوق قریه اهلی رب تعالی نلر رسوللر نلر امر نندن عتو و عناده اعراض ایتدیلر
بر انلره دبیاده جوع و غط و سیف و سائر بلا لاله تعذیب ایتدله اخر نده ایسه بر انلره امتعصا و مناقشه ایل حساب
ایده رز (فذاقت وبال امرها و کان عاقبه امرها خیرا) اوله اولسه انلر کفر و عصیانلر نلر عقوبتن دنیاده
ذوق ایتدیلر و عاقبت امر ده هلاک ایدیلر (اعد الله لهم عذابا بشیدا) الله تعالی انلر ایچون عذاب شدید
تیمیه ایتدی (فاذقوا الله یا اولی الاباب الذین امنوا قد انزل الله الیکم ذکر ارسولا) امدی الله تعالی دن
فور قوب امر و نهینه اطاعت ایدلر ای عقول کامله صاحبیلر که الله تعالی به ورده و لئه ایمان کتور دیلر اول
الله تعالی مزه قرآنی ازال و رسولنی ارسال ایتدی (یلو علیکم آیات الله میذات) که اول رسولی سزه
الله تعالی نلر آیات قرآنی سنی تلاوت ایدر که اول واضحات الاحکامدر (لخرج الذین آمنوا و عملوا الصالحات
من الظلمات الى النور) تا که مؤمن اولوب عمل صالح ایشیلرلی ظلمت کفر دن نور ایمانه و باطلت جهل دن
نور علمه و یا شکدن یقینه اخراج ایده (ومن یؤمن بالله و یعمل صالحا یدخله جنتا تجری من تحتها الانهار
خالدین فیها ابدا) بر کسه که ایمان اوزره ثابت اولوب فرائض و سننی ادا ایده اول الله تعالی اتی شول جنتلره
قور که اعجلی التندن ایر مقار فارانده خالدين اولد قری حالده (قد احسن الله له رزقا) الله تعالی
اکا جنتده ثواب عظیم احسان ایده (الله الذی خلق سبع سموات و من الارض مثلهن) الله تعالی یدی
سمواتی و عددده اولد کاویدی ارضی خلق ایتدی * دینلر که هر ایکی ارضلر اراسی و هر بر ارضلر قائلنلی
بشر و یسلاقی مسافه در شکیم هر ایکی سماتلر اراسی و هر بر سماتلر قائلنلی اولد کاکودر (یتزل الامر بینهن)
الله تعالی نلر امر و قضای هر سماء و هر ارض یتنده جاری و حکمی نافذ اولور امدی جبریل علیه السلام
سماء سابعه دن ارض سفلا به دکن نزول ایدوب هر بر نده الله تعالی نلر امر و حکمی تنفیذ ایدر هر سماده
و هر ارضده الله تعالی نلر خلق و امر و قضای واردر (لتعلموا ان الله علی کل شیء قدیر و ان الله قد احاط بكل شیء
علما) تا که یاناس نور عقله یله سزه که الله تعالی هر شیئه قادر در و انک علی هر شیئی احاطه اید و بر اکا هیچ
شیئی خفی اولمز

سورة التحريم وهي اثنتا عشرة آية مدينة

بسم الله الرحمن الرحيم

(یا ایها النبی لم یحرم ما احل الله لك تمنی من رضاء ازواجك و الله غفور رحیم) یا نبی الله تعالی نلر
سکا حلال ایندیکی شیئی نیچون کندی که حرام ایدر سکنه انکه ازواجك رضامن دیلر و الحال هیچ کسه به
جائز اولمز که الله تعالی نلر حلال ایندیکنی حرام ایده اول ذنب دن توبه ایدنه غفور دینک اوزره عقاب ایتز و بر

سبب نزولنده دینلر که پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم زواج تندن سوده رضی الله عنها قننده عمل شریقی
ایچدیکنده نکره عائشه رضی الله عنها به واردی اول اکا دیندیکه یار رسول الله اغز کده رایچه بولور بن بعده
حفصه رضی الله عنها به واروب اولدخی اکا عائشه دیدیکن دیدی پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم ایسه رایچه
منکره دن کراحت ایدردی دیدیکه امدی اول سوده قننده عمل شریقی ایچدیکنه دن اولمشدر و الله شمد نکرو
آتی ایچمه بن دیومین ایتدی بر روایتده پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم جاریه سی ماریه القبطیه حفصه نلر
یتنده قربان ایتدی حفصه ایسه غایبه ایدی وقتا که حفصه اکا خبر دار اولدی زیاده تألمدن اغلدی
پیغمبر یز علیه السلام اکا دیندیکه اول بنم جاریه مده در الله تعالی انک وطنی حلال اید و بر اغلمه و نسا تمدن آتی
کسه به خبر و بر مه کل سنک رعایت خاطرلر ایچون شمد نکرو اول بکاسرام اولسون دیدی اول فقریم اندن
ذله ایدی (قد فرض الله لکم فحله ايمانکم) الله تعالی مزه ایمانکزی کفارتله و یا مشیه الله ته لم یقله تحلیل
مشروع قیلدی (والله و لا کم و هو العليم الحکیم) الله تعالی سزک ناصر کز و متولی اموریکز در اول
مزده اولان شیئی یلور افعال و احکامنده حکمتن اجرا قیلور (واذا امر النبی الی بعض ازواجه حدیثا)
شول و تشککه پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم نسا نلر بعضه یعنی حفصه به بر حدیث اسرار ایتدیکه اول ماریه بی
کند و به تحریمی حفصه به بلدر دیکند نصکره آتی کسه به خبر و بر مه کل دیدی و یا خود کندید نصکره خلافت
ابوبکر و عرک اولسر در دوا سر ایتدی (فلما تبأت به و اطهره الله علیه عرف بعضه و اعرض عن بعض)
وقتا که حفصه اول حدیثی عائشه رضی الله عنها به خبر و بر دی و الله تعالی انک اول افشاتی جبریل علیه السلام
توسطله پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم بلدر دی پیغمبر یز علیه السلام دخی انک بعضی حفصه به زهر بنفد نصکره
نیچون بنم سرعی حفظا شمد دیدی بعضی ایسه تعریفدن اعراض ایتدی اما انک تعریف ایتدیکه ماریه بی
کند و به حرام ایتسیدی و اعراض ایتدیکه امر خلافتی افشاسیدی و یا خود تعریفله مرادا اکا اول فعلنک
جزامن ایتدیکه دی شول وجهله کیم اتی تطلق ایتدی عمر رضی الله عنه اتی ایتدی بیک فتی محزون اولوب اگر
آل خطابده خبر او ایه پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم بنم قزعی تطلق ایتدی دیدی اوله اوله جبریل علیه
السلام کلوب پیغمبر یز علیه السلامه امر ایتدیکه حفصه به مر اجعت ایده * دینلر که پیغمبر یز علیه السلام
حفصه بی تطایق ایتدی بلکه تطایقن قصد اید بیک جبریل علیه السلام کلوب دیدیکه اتی تطلق ایتدیکه اول
صوامه و قوامه در و اول جنتده سنک نسا کنند در اوله اوله اتی تطلق ایتدی (فلما باها به قالت من انباء
هذا قال نبأی اعلیم الخیر) وقتا که پیغمبر یز علیه السلام حفصه به افشاستدن اکا ظمهار اولناسی خبر
و بر دی حفصه پیغمبر یز علیه السلامه دیدیکه بنم افشاتی سکا کیم خبر و بر دی پیغمبر یز علیه السلام ایتدی
اول الله تعالی که هر شیئی یلور و هر سری ایشیدر (ان تتوب الی الله فقد صغت قلوبک) یا عائشه و یا حفصه اگر سز
پیغمبر یز علیه السلامه کراحت و بر رفه لکزدن توبه ایدر سکنز توبه کز قبول اولور زیرا که سزدن توبه ایجاب ایدر
شیء صدور اید و بر که اول محالسه رسولدن قبلر بیکزک میلدر که اول انک محبت ایتدیکه شینه محبت و کراحت
ایتدیکه شمدن کراحتی ایدی (وان نظاهر علیه فان الله هو مولا) اگر سز بیکز رسول الله اوزره اکا کراحت
و بر ریشله نهان و نظاهر ایدر سکنز سیل که الله تعالی انک ولی و ناصریدر (وجبریل و صالح المؤمنین و الملائکة
به مذکک ظمیر) و کز و یونک رئیس جبریل علیه السلام انک قرشیدر و مؤمنلرک صلحی انک اعوان
و تابعدر یونند نصکره ملائکه کثرتله انک ظمهر ایدر (عسی ربه ان یتلک ان یبدله ازواج خیرا مکن)
اگر رسول الله سزی عصیانکز سبیله تطایق ایدر سه قریب اولور که انک ربی جل شانہ بیکزه سزدن خیر لونسائی
اکا زواج ایده (ملمات) که انلر دین اسلامه و احکامنه مقرر لدر (مؤمنات) دینلر نده مخلصه لدر
(فانکانت) مهلبه لدر و یا طامعنه مواظبه لدر (نائبات) ذنوبدن توبه اید بیلدر (عابدات)
متعبده لدر و یا امر رسوله متذللر لدر (سائحات) صائمه لدر و یا مهاجره لدر (نیسات و ابکارا) انلر
نیسه لدر و بکر لدر (یا ایها الذین امنوا قولوا لکم و اهلیکم نارا) یا مؤمنلر کندیکنزی و اهلیکنزی ناردن
صافنک الله تعالی نلر امر نه امتثال و تمییدن اجتنابله و اهلیکنز نصیح و تأذیلله (وقودها الناس و الحجاره)
که انک طوئشدره جفی ناس و کبریت طاشلر ایدر * دینلر که طاش انک و قودی اولمی ناس اکا کبریتزدن

اول در (علیه ملائکه غلاظ شداد) اول نارا و زره مسلط زبانه دینور ملائکه وارد که اقول الله غلاظ و افعاله
 شداد در و با خلقه غلاظ و خلقه شداد در و با افعاله اقول الله که انزل بری ذمه و واحده ده پیش یک کسی بی
 ناره اقا ایدر انزل قلوب من رحمت خلق اولی و بذر لایه صون الله ما امرهم و یفعلون ما یؤمرون) الله تعالی انزل
 امر ایدر بکنه عصیان ایتر و امر اولی و بذر لایه صون الله ما امرهم و یفعلون ما یؤمرون) الله تعالی انزل
 انما یجوزون ما کنتم تعملون) یا کافر را شو و کونده یعنی یوم قیامتده اعتذار ایتمکز ناره دخول نده اعتذار
 ایدر بکن عذری کز قبول اولی و بذر لایه صون الله ما امرهم و یفعلون ما یؤمرون) الله تعالی انزل
 (یا ایها الذین آمنوا توبوا الى الله توبه نصوحا) یا و من الله تعالی به ذنوب بکزدن توبه ایدر برونه ایدر بکن اول
 صاحبش نصیحت ایدر که اول و تنه دکن ذنوبه عودی ترک کرد و دیندیکه اول عبدک ماضی به ندامتی و من بعد
 عدم عوده عنایتی در دیندیکه اول درت شیئی جامع در لسانله استغفار و ایدر انزل اولی و بذر لایه صون الله ما امرهم و یفعلون ما یؤمرون) الله تعالی انزل
 و اخوان سوقی مهاجره در (عسی ربکم ان یکفر عنکم سیناتکم و یدخلکم جنات تجری من تحتها الانهار)
 تا که بکزدن جل شأنه منزله سیناتکزی و کفر لیده و سزی جناتله قویه کیم انجباری التندون ایدر مقلد ایدر
 (یوم لا یجزی الله النبی و الذین آمنوا معه) شول کونده که الله تعالی انده پیغمبری محمد صلی الله علیه و سلمی
 و اکایمان کتورن مؤمنتری ناره ادخاله اخرا ایتر (نورهم یسمی بین یدیم و بایمانهم) اول مؤمنتر کتوری
 او کز غبه و صاغر غبه صراط اوزره یور (یقولون ربنا انکم لنا نورنا) مشاقتلک نوری سوبندیکن
 کورد کز نده کند بک نوری دخی سویمستی بشریت عادی اوزره خوف ایدوب اگر چه ایمانتری سبیل
 کند بکرمستی اعتقاد ایدر لسه ده دیه که یار با نور میزی سویمسکدن فقط ایدر کل و یا خود اعمالتری حسبجه
 نورلر ینک تفاوتن کور بیک الله تعالی دن انک اتمام دلیله (و اغفر لنا) و ذنوب ماضیه مزی مغفرت
 ایتمکل (انک علی کل شیء قدير) که زیر اسن هر شینه اتمام نوره و مغفرت ذنوبه و غیره قادر سن (یا ایها النبی
 جاهد الکفار و المنافقین و اغاظ علیهم) یا ای الله کافرله سبیل و منافقله حجتله و ایکی صنفه دخی غلظت
 و خشونت استعمالله جهاد ایت (و اویهم جمهم و یبسن المصیر) انزلک ما و اسی جهاد اول نه جریکن
 قرارگاه اولور (ضرب الله مثلا الذین کفروا امرأه نوح و امرأه لوط) الله تعالی کافرله نوح علیه السلام
 زوجه سی و اعله و لوط علیه السلام زوجه سی و اعله بی مثل ضرب ایدر که انزل کفر لیده معاقب اولور
 یوحسه کند بکرمستی و مؤمنین پیغمده کی نسه نک انده نفعی اولز اول ایکی مرأیه زوجری نوح و لوط نفعی
 اولدینی کبی (کانما تحت عبدین من عبادنا صالحین فلانماهما) اول ایکی مرأیه بزم ایکی صالح
 قوللر عیونک تحت نکا خنده ایدر اول ایکی نوح و لوطه نفعه خیاات ایدر نوح علیه السلامی مرأیه سی
 مجنون در دیو افر ایدر دی و لوط علیه السلام مرأیه سی ایه قومله لوط علیه السلامه کان اضیافی دلالت
 ایدر دی ضیف کا کجیه کاسه انش یقاردی کوندز کسه دخان فوت در ردی (فلم یغنیاعنهما من الله شیئا)
 اول ایکی مرأیه زوجری ینک صلاح و نبوتی الله تعالی ینک عذابدن برشی غناور مدی (وقیل ادخلا النار
 مع الداخلین) اول ایکی مرأیه مؤمنتری عندنده و یا یوم قیامتده دینور که کفره دن ناره داخل اوللرله سزدخی
 داخل اوللر زرا کفر ایدر ایمانلر نده وصلت اولز (و ضرب الله مثلا الذین آمنوا و امرأه فرعون) الله تعالی
 مؤمنله فرعونک زوجه سی ایه رضی الله عنهما بی مثل ضرب ایدر که انزل کافرله و صلی ضرور بر عکده
 حالری ایه نک حاله بکزدن عند الله منزله رفیع صا حبه سی ایکن اعداء الله اشدی نکا خنده ایدی مومنی
 علیه السلام صحره غالب اولیجی ایه ایمانه کشدی بعد فرعونک انک ایمانی تبین اولدینده انک ایکی الن
 و ایکی ایمن مخلیوب کونته قودی و بر در کمن طاشنی کو کسی اوزره بصدردی اولوچله کا عذاب ایدر
 آنرا ندن منصرف اولد قزنده ملائکه کا کولکه اولور ردی (اذ قالت رب انی لی عندک یتیم فی الجنة و یجینی من
 فرعون و عمله و یجینی من القوم الظالمین) اول حالته ایه الله تعالی به دعا ایدوب دیدیکه یارب ینم ایچون جسته
 رحمت فریده و یار درجات مقر ینک اعلا سنده بریت بنسایت و بی اول فرعونک نفس خبیثه سندن و عمل
 سندن و ظلمه دن انکه اوللرک شمایه و نه میر لیدن خلاص ایت اولی اولی اولی الله تعالی دعا سنده اجابت ایدوب
 بجای آمدن کشف ایدر بکن نصیحت که جسته درجات رفیع ده یعنی کوسردی روایت اولدیکه فرعونک

امر ایدر بر صخره عظیمه کتور دیکه انکه انی از دیر لایه ایه اول حینه بود عیانی ایدر بیک الله تعالی کا
 بنده دره دن یا بلش یتیمی کوسر و ب صخره بنده ایرمدین روحنی قبض ایدر صخره نک جسدنه و قوی
 روحسرایکن ایدی و دیندیکه اول عذاب اولور کن جسته کی یتیم کور و ب سرور دن کوردی قوی
 ایه کا جنون عارض اولدی دیوسو یلردی (و مریم ابنت عمران التي احصت فرجهما فاختفاه من
 روحنا و صدقت بکلمات ربها و کتبه و کانت من القاتلین) و دخی الله تعالی ارا مل مؤمنانه مریم رضی الله
 عنهما بی مثل ضرب ایدر که اول فرجی رجالدن احصان ایدوب برانک فرجته خلق ایدر بیکه زار واحدن روح
 عیسایی نفع ایدر که اول ربی جل شأنه نک محض منزله سنه و یا انبیایه و یا انبیایه و یا انبیایه و یا انبیایه
 یازیلنه و یا انزال اولان کابلره تصدیق ایدر دخی طاعنه و یا طاعت ایدر قومدن اولدی پیغمبر عزلی الله
 علیه و سلم ایدر رجالدن خاق کثیر کاله ایردی اما کد نسادن انجق درت مرأیه کاله ایر و بیکه اول فرعونک
 زوجه سی ایه بنت مریم بنت عمران و خدیجه بنت خویلد و فاطمه بنت محمد صلی الله علیه و سلمدر
 رضی الله عنهن

سورة المائد و هی ثلاثون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(یا ایها الذین آمنوا) محمد نلرم فائدتن تعالی و تعظم ایدر اول الله تعالی که جمیع امورک تصدیق انک
 قبضه قدرتده در اولی اولسه هر مؤمنه لایق اولور که انک وحدایتن تصدیق ایدر و هر حاله کانوکل ایدر
 (وهو علی کل شیء قدير) اول نفع و ضرر عز و ذل دن هر شینه قادر در (الذین خلق الموت و الحیة) اول دنیاده
 موتی و اخرتده حیاتی و یا ایکیسن یله دنیاده خلق ایدر و دیندیکه انکه هر ادا انسانک موت و حیاتی در
 الله تعالی دنیایی دار حیاة و دار فنا قلدی و اخرتی ایه دار بقا و دار جزاء قلدی و موتی تقدیم ایدر زرا که
 اول قهره ایدر و یا اقدمدر زرا انسانک جمعی ایدر ده موت حکمنده ایدی نطفه و تراب و امثال کبی
 و بعد حیاة اعتراض ایدر و ابن عباس ایدر الله تعالی موتی کیش امح صورتده خلق ایدر اول هر نه شینه
 او غر اوب می انک نفوس من بولایه الا اکاموت ایردی و حیاتی فرس بقاء صورتده خلق ایدر که اکابر یل
 علیه السلام و انبیاء کوب ایدر ردی هر نه شینه او غر اوب اول انک نفوس من بولایه الا اکاموت ایردی امدی
 مفتی ای مکملر الله تعالی سزک موتکزی و حیاتی کزی خلق ایدر (لیا یوم) تا که سز تکلیفه مدت
 حیاتی کزده موتکزه دکن سز که محض معامله سن لیدوب از لده سزدن مد و راید جک اشیایی بلدیکن ایجادله
 سزده دخی بلدره کیم (ایکم احسن عملا) عملده قنکر اصوب و اخلاص در و با عقلده احسن در و با محارم
 الله دره اور عذر و با طاعنه اسر عذر و یا دنیاده از هدر در (وهو اعزیر الغفور) الله تعالی غالبدر که احسن
 عملدن اعراض ایدر نه انتقام ایدر و اعراضدن توبه ایدر نه مغفرت ایدر (الذین خلق سبع سموات طباقا) که اول
 یدی عیالی بری برنک فوقنده قبه مثالنده طبقات متباینه مثالنده خاق ایدر (ما تری فی خلق الرحمن من
 تفاوت) الله تعالی نک خلقة سندن تباین و اختلاف کور من نبلکه بعضی بعضه مناسبتدر خلل و نقصانی
 یوقدر (فارجع البصر هل تری من تفاوت) امدی بصریکی کیر و سمایه ردا ینکه سکا خبر و بر ینک حجتن
 معاینه ایدر یله سن اگر چه سن اکامر ارا نظر ایدر و سن امدی مرأیه دخی نظرایکده انده شقوق و مدوع
 کوره یلور من (ثم ارجع البصر کرین ینقلب الیک البصر خاسئا و هو حسیر) امدی بصریکی سمایه
 رد کده بر کره ایدر قناعت ایتکل بلکه کره بعد کره ردا ینک شاید انده بر خلل کور یله سن زرا که انسان بر شینه
 بر کره نظر ایدر عیبی کوره من مادامکه نظر ین تکرار ایتیمه حالبوکه سن اکاند کور تکرر نظر ایتیمه انده خلل
 بولیب بصریکی اصابت مطلوبدن بعید کند یکد و دندر من مع ذلک بصرت طول معاوده و کثرت مرأیه دن
 کابلدر (ولقد ربنا السماء الذیاء صا حیم) دنیایه قریب اولان سمایی بر کجیه ده مرأیه ایدر انک ایکی
 ضیاء و بر کره کابل تر ین ایتدک کوا کبک بعضی انک فوقنده کی سمواتده مرأیه کوزه او سنده مانع یوقدر
 زرا که تر ین انده اظهارله (وجعلنا هار جوما لشیاطین) و کوا کبده زبنتدن ماعدا انی شیاطینه
 رجوم قلدق بخانکه استراق سمعه قصد ایدر و دیندیکه شیاطینه ایتلان شهادتدر که نجمدن منفصل اولور

قبیل ناردن انفصالی کبی یوحنه نچم مکاتدن زائل اولمز (واعندنا لم عذاب السعیر) اول شیاطینه
 دیناده شهابله احرار اولمز نردن ماعدا اخرتده عذاب سعیر دخی تهیه ایتلد * دینلدیکه الله تعالی نجوی
 وج خلصت ایچون خلق اید و بدردرک اول - نمایه زیت و شیاطینه رجوم و بر و یحور ظلماتده اعتدایه علامتدر
 (وللذین کفروا بهم عذاب جهنم و فی السعیر) شیاطین و غیر بدین رب تعالی یه کافر اولمز ایچون جهنم
 عذاب واردرک اول نه چر کین قرا و کاه اولور (اذا القوا فیما معوا لها شیقاه و هی تقور) چان انزل اول
 جهنم انقاء اولنه اول جهنم در صوفی کبی صوت منکر ایتسیده راحالبوکه اول جهنم غلیبان اید
 مر جلدده ماه کثیرک غلیبان کبی (تکاد تمیز من الغیظ) جهنم کفار غیظندن قریب اوله که
 متفرق اوله و جائزدرک مر ادر پائیه نک انله غیظی اوله (کما الی فی افوج سالهم خزنتم بالیا تکم نذیر)
 هر بار که کفار دن جهنم رجاعت براغیل خزنه انله تو بیخ و جهی اوزره سوال ایدیم کیم اشبو عذابدن تحویف
 ایدر سزه دیناده رسول کلدیمی (قالوا بلی قد جاءنا نذیر فکذبوا و قلنا ما نزل الله من شیء انتم الای ضلال
 کبیر) دیه لر بلی بزه تحویف ایدر رسول کلدیدی بر ایهه الله تعالی هیچ برشی انزال ایچو بدر سز ضلال
 کبیرده سز دیوانلری تکذیب ایتلد (وقالوا لو کان سمع او نعقل ما کان فی اصحاب السعیر) و دخی دیه لر که اگر
 بز رسولرک کلامن ایتسیدوب بحث و تفتیش قبول ایتسیدوب و حکم و عایتسیده مستصیرین کبی تفکر
 ایتسیدوب اهل ناردن اولمز دق (فاعترفوا بذنبهم فسحقا لاصحاب السعیر) اوله اولسه ذنبلرینه
 اعتراف ایدر بر حینده که اعترافلری کندیلر نفع ایتمه الله تعالی نک رجعتدن بعید اهل ناردن (ان الذین
 یحسرون بهم باعیب لهم مغفرة و اجر کبیر) شونلر که رب تعالی بی کورمشار اول انله غائب ایکن عذابدن
 قورقوب امریه عمل ونهیندن اجتناب ایدر انلر ایچون کاهلرینه مغفرت و جنتده اجر کبیر واردرک اکا
 نبیه لاندن دنیا صغیر اولور (واسر و اقولکم اواجهر و ایه علم بذات الصدور) محمد علیه السلام شائده
 کر که قولکزی اسرار و کر که اجهار ایدر اول الله تعالی قلوبیکزده اولان خیر و شری یلور ابن عباس
 رضی الله عنهما ایدر مشر کلرک پیغمبر عزلی الله علیه و سلم شائده مولد کلری کلام مکروهی جبریل علیه
 السلام کا خبر و بروردی انلر ایه بری برلرینه سرله سولشور که محمد الهی ایتسیده اول سیدن بویه نازل
 اولدی (الایعلم من خلق و هو اللطیف الخبیر) سر و جهری بلزمی اول الله تعالی که انی و سائر اشیای حکمتی
 مقتضا حجه خلق ایتدی حالبوکه انک علی لطیف در خلقندن صدور ایدر نک ظاهره و باطنه ایر خلقنک احوال
 واقوالی یلور (هو الذی جعل لکم الارض ذلولا فامشوا فی مناكبها و کلوا من رزقه و الیه النشور) اول
 الله تعالی سزه رضی اینه قلد بکانه مولد سزه اسان اوله امدی انک اطراف و جوار ایدر یوریه کز و انده
 الله تعالی نک رزقندن التماس ایدوب اکل ایدیکز می چکزا کادر سزه انعام ایتدی یکی رزقن شکرندن سوال ایدر
 (امشتم من فی السماء ان یخسف بکم الارض فاذا هی تقور) عصیان ایتدی یکز تقدیر اوزره اشبو عالمک تدبیره
 موکل سجاد ما کن ملائکه فایا امر و قضای سجاد اولان الله تعالی نک عقابندن امنده می اولور سز قارونه
 اولان صنعی کبی سزی دخی بره کجوره حالبوکه اول حالتده ارض تحرک ایدر انلر اسفاله کیدر ارض ایهه
 یوقرینه ایرر (ام امشتم من فی السماء ان یرسل علیکم حصبا فستعلمون کذب نذیر) و باخود سجاد امر
 ر قضای اولان الله تعالی نک عقابندن امنده می اولور سز که لوط قومنه ایتدی یکی کبی اوزر یکزه حصبا یا غدره
 بکم کیفیت اساری یلور سز چنانکه مذکور به اولان شیئی کوره سز شول حینده که انی بار یکز سزه نفع ایتمه
 (ولقد کذب الذین من قبلهم فکیف کان نذیر) ام ما خیه دن انلر دن اوله رسوللری تکذیب ایتدی باردی تأمل
 ایتکیم انله انکار و عقوبتمه کیفیت اوزره اولدی (اولر یرا الی الطیر فوفهم صافات و یقبضن) انلر طیره
 نظرا یخز میکه فوقانده جوق سجاد قناتلرین کاهی بسط و کاهی قبض ایدر خلق ایتلد (ما یسکهن الا الرحمن)
 اول طبری جوق سجاد الله تعالی دن غیر احد امسالنا یخز (انه بکل شیء بصیر) اول هر شیئی یلور که نیجه
 خلق ایدر ونیجه تدبیر ایدر (امن هذا الذی هو جندکم یصرکم من دون الرحمن ان الکافرون الا فی غرور) الله
 تعالی اگر عذابنی سز مار سال ایتسه انی منع ایدر بولنور میکه انک عذابندن سزی قورتره امدی کافر لشیطاندن
 خدا عده در معتدلری شی باطلدر (امن هذا الذی یرزقکم ان له سک رزقه بل لولای عتو و نفور) الله تعالی

ا کر مژدن مطزی امسال ایتسه کیدر که انی سزه و بر مکده قادر اوله بلکه کافر لکبر و عنادده و حقدن نفور
 و شرارده تمادی ایدر (افن بیتی مکی علی وجهه اهدی امن بیتی سویا علی صراط مستقیم) دینده شول
 کسه می ارشد و ایدر که قلبنک می و ظلمتی و طریقتنک خشونتی سبیلده هر انده یوزی اوزره دوشه رل یوریه
 یوخنه شول کسه میکه بصیر و نور قلبی سبیلده سورچک و دوشمکدن سالم اولدینی حالدده صراط مستقیم اوزره
 طوغری یوریه امدی اول یوزی اوزره دوشه رل یورین کافر درک اول حالتده جهنمه سور یلور و صراط
 مستقیم اوزره طوغری یورین مؤمندر که اول حالتده جنته کوندربلور (قل هو الله الذی انشا کم و جعل لکم
 السمع و الابصار و الا فئدة قلیلا ما تشکرون) یا محمد دیکل که اول الله تعالی سزی براندی و سزه سمع و ابصار
 و افشده و بر دیکه سمعه و اعطی ایتسیده سز و ابصار له رب تعالی نک صنائن کوره سز و افشده ایه - فی یلور
 انک سزه انعام ایتدیکی امسباب هدایت و معرفت شکر ایدر سز حالبوکه اعضا سز کوره بی خلق اولدینی
 شیتده استعمالله سز اکا از شکر ایدر سز (قل هو الذی ذرا کم فی الارض و الیه تحشرون) دیکل که الله
 تعالی سزی خلق و کثیر ایتدی موتکزدن صکره حساب و جزا ایچون کا حشر او انور سز (و یقولون منی
 هذا الوعدان کنتم صادقین) کافر ل محمد علیه السلامه و مؤمنلر دیرلر که وعد ایتدی یکز بعثت توفیق نلر
 اولور بره خبر و برلر که قولکزده صادق ایتسیدر (قل انما العلم عند الله و انما انا نذیر مبین) دیکل که انک علی
 الله تعالی عتندده در اکا اندن غیری احد مطلع دکلرین الحق نذیر سکه الله تعالی نک عذابن ایجاب ایدر
 اشیادن تحذیر ایدر سز که فهم ایتدی یکز لسانله سزه انی نفهم ایدم (فما را و مزلقه سیت و جوه الذین کفروا
 و قیل هذا الذی کنتم به تدعون) وقتا که انلر و عدی قریب کوره رانی تصدیق ایتسیدر یوزلی قیج اوله
 و انله دیتله که اشبو شول عذاب موعوددر که سز انی دیناده طلب و استیصال ایدر دیکز و یبعت یوقر دینو
 ادعا ایدر دیکز (قل ارایتن ان اهل کفی الله و من معی اور سنا فن یحیر الکافرن من عذاب الیم) دیکل که
 یکا خبر و برلر که الله تعالی بی و بمله اولان مؤمنلری امانه ایتسه و یا اجلمزی تأخیرله بزه رحمت ایتسه کافر لری
 عذاب الیمدن کیم قورنار و یا الله تعالی یه مؤمنلر اولوب اکا عبادت و ضراعت ایدر سز کن معصیت
 ایتدی یکم سزه انک عذابندن امن اوزره اولز سز ایهه اکا کافر لری انک عذابندن نیجه امن اوزره اولور سز
 امدی بر کر که اولور زویا قارور زانلری عذابندن قورنار یوقدر (قل هو الرحمن انابه و علیه تو کنا فاستملون
 من هو فی ضلال مبین) دیکل اول الله تعالی رحانیتله موصوفدر بجه نعمتک موی سیدرین سزی اکا
 دعوت ایدرین برزا کایمان کتومیشز و امور عزی کا تفویض ایتسیر ایتله انک عذابن کوردیکزده ضلال
 مبتدیه کیم ایدیکن یلور سز (قل ارایتن ان اصبح ماؤکم غورا فن یا تبکم بما یبعین) دیکل یکا خبر و برلر که اکا
 صوبیکز بره یاقوب کتسه بر حینیتله که اکا دلا بر میوب و صولدن قدر تکز سزه کیدر که سزه بر صو کتوره
 کیم جاری و ظاهرا و له قال النبی صلی الله علیه و سلم ان سورة من کتاب الله ماهی الا لثون ایه شفقت لرجل
 یوم القیامة فاخر حجه من النار و ادخلته الجنة و هی سورة تبارک پیغمبر عزلی الله علیه و سلم ایدر قرآنده
 بر سورة واردرک اول او قوزا یتدر اول تبارک سوره سیدر یوم قیامنده انک شفاعتله بر و جل ناردن ابراج
 اولوب جنته ادخال اولنه

سورة و هی ثنتان و حسون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(ن) انک معنا سنده مفسرین اختلاف ایتدی یلور * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر شول بالقدر که برانک
 ارقه سنده دو * دینلدیکه الله تعالی نک اول مخلوقی قلدر امریه قیامته دکن اوله حق کائناتی یازدی بعده
 نونی خلق ایدوب بری انک ارقه می اوزر بسط ایتدی اول تحرک ایتدی بر صالندی اوله و ایهه اوزرینه
 طاعلر قورونکله برلر کتی زائل اولدی * روایت اولدیکه الله تعالی یدی قات برلری براندی یغند نصکره
 عرش التندن بر ملک کوندردی حتی که اول ملک یدی قات برلری اومزی اوزره الوب برالینی حشر قدن و برالینی
 مغریدن چیه ایدر یغند نصکره طوتدی حالبوکه ایکی ابائی التنه قرار کاه یوغیدی اوله و ایهه الله تعالی فرد سدن
 برا و کوزا یتدر دیکه انک فرق یک یونوزی و فرق یک قائمه می و ارایدی اول ملک ایکی اباعن اول او کوزل

سنای اوزره قودی لکن اول ملاک ایکی ایاهی انده قرار ایتمه چک فردوسک اعلائی درجه سندن الله تعالی برینل حشره ایندروب اول اوکوزک سنامیه قولانی اراسنه قودیکه اول حشره تک غلطی بشیوزیللق مسافه ایدی ملاک ایکی ایاهی اول حشره تک اوزره قویچق قرار ایدی واول اوکوزیوزینرینرک اطرافندن چیقاردی وآنک ایکی مختری بچوده درهر کونده ایکی کره تنفس ایدرتنفس ایتدیکنده بچوریا ییلور دنتنفس ایتمه انکه بچور چکیلور لکن اول اوکوزک قوائمه قرارگاه یوغیدی اویله اولسه الله تعالی بر صخره براندیکه بدی قات کوکلو ویرر غلطجه ایدی اوکوزک قوائمی انک اوزره قرار ایدیکه اول سورة لقمانده ذکر اولسان صخره در لکن اول حشره به قرارگاه یوغیدی اویله اولسه الله تعالی بر اولوباتی برادوب صخره بی انک ارقه سی اوزره قودی اول بالقی بچور اوزره و بچور بل اوزره وبل ایسه قدوره اوزره در بچور کعب الاحبار ایدر ایلدس شول ظم رنده ارض اولان حوتک قلبه القاء ایدی ییلور میسنکه ظهر کرده نذکوام و دواب و شجر و جبال واردر اگر سلکوب انری ظهر کدن دوشرسک نیجه راحت اولوردک حوتدخی انی قصد ایدیکه الله تعالی بر دابه خلق ایدوب حوتک مخترندن دماغنه ایردی حوت اندن فریاد ایدوب الله تعالی به استغاثه ایدیکه انی انک دماغندن چیقاردی حوت کا اول حوته نظر ایدر حتی که حوت اولکی کبی بره صد سوه ایدر سه اول نه انک مخترنه کیره انی اول قصدندن دوندره بعضیلر دیدیکه رجن اسمک آخر فیدر ویا انکه مراد دوابدر ویا قیصر که الله تعالی انکه اقسام ایدی ویا فاحه سوره سیدر ویا نور ویا ناصر اسمک افتتاحیدر ویا الله تعالی مؤمنه نصره یله اقسام ایدوبدر (والقلم و ما یسطرون) و قلم حقیقونکه اول نور دندر طوی ساء وارض ارا سنجدر انکه مراد لوح محفوظی یازان قلدرو یا مطلق قلدرا انکه یازیلور کثرت فوائدیچون انکه اقسام اولندی و دخی اول شی حقیقونکه کتبه انی لوجه یازرر ویا مراد اصحاب قلدرو یا حافظه در (ما انت بعمه ربک بمجنون) یا محمد سن ربک جل شانه تک سکا ویردیکی نبوت و حکمت و عصمت و سائر نعمته مجنون دکسن وقتا که جبریل علیه السلام پیغمبر میز علیه السلامه کلوب قرآن و صلوة تعلیم ایدی کفار مکه دیدلر که محمد جنون عارض اولدی اول سیددن بویه نزول ایدی یعنی یا محمد سن الله تعالی انک رسولین اعدا تک دیدیکی کبی دکسن (وان لک اجرا غیر ممنون) یا محمد قومک اقترا سنه صبرک سبیلده سنکچون اجر لا یقطع واردر ویا انده اوزریکه ناصک منی یوقدر زیرا که الله تعالی انی سکا واسطه سز ویروبدر (وانک لعلی خلق عظیم) یا محمد سن شول خلق اوزره سنکه الله تعالی سکا انی قرآنده تخلقه امر ایدی بدیلدیکه انک خلقی سورة اعراف اخرنده ذکر اولنان (خذ العفو و امر بالعرف و اعرض عن الجاهلین) ایدمکی خصال حمیده در دینلدیکه انکه مراد اداب قرآینه در * روایت اولندی که پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم خلقندن عائشه رضی الله عنیه سابه سوال اولند قده دیدیکه انک خلقی قرآن ایدی پیغمبر میز علیه السلام دیدیکه الله تعالی بنی مکارم اخلاقی اتمامه بعث ایدوبدر پیغمبر میز علیه السلام ایدر مؤمن حسن خلقی سبیلده کیجه قائم و کوندر صائم درجه سنه ایرر (فتنبص و یصرون بایکم المفتون) یا محمد یوم قیامتده کرکسن و کرکسه اهل مکه کوره سز که مجنون فتنکزدر بخانکه انده عذاب تازل اوله (ان ربک هو اعلم بن ضل عن سبیلده و هو اعلم بالممتدین) ربک جل شانه اعدرا کا که انک سبیلندن از دیر حقیقتده مجانبین اندر در دخی کا که دین مستقیه اهتدا اولندیلر انلر کمال عقله فائزدر (فلانطع المکذبین) امدی اهل مکه مشرک رینه اطاعت ایتمک که انلر قرآنی مکذبلدر (ودفا لوتدن فیدهنون) انلر منی ایدر که سن انلر مدارا ایدوب انلر دخی سکامدارا ایده لسن انلری شرکدن نهی ترکه فلاین ایده سن ویا خود بعض احیانده شرکده انلر توافق ایده سن انلر دخی ترکه طهله سکا فلاین ایده (ولانطع کل خلاف مبین) اطاعت ایتمک هر کسه به که حقه و باطلده چوق عین ایدر طایفه ضعیف و معتبد قوی اولور (همار منشاء مبین) اول ناسی تعمیر ایدر و فساد و جحش اوزره بر قومک کلامی قوم اخره نقل ایدر (مناع الخیر معتد انیم) ناسی ایمان و اتفاق و عمل صالحدن منع ایدر و ظلم ایدوب حتی تجاوز ایدر و چوق گناه ایشلر (عتل بعد ذلک زیم) غلیظ القلب اولوب باطله خصوصتده شدت ایدر کراولنان اوصافه یله اول برقه و مصلصدر که اول انلر دن دکدره دینلدیکه اول واید بن مغیره در که مغیره انی ان سکر یلدن صکرده ادها ایدی ویا خود اول اخنس بن شریقه در که اصلی تقییدن هادی زهره در

(ان کان ذمال و بین) اول مال و اولاد صاحبی می اولدیغیچون اکا طاعت ایدر سن (اذ اتتلی علیه ایاتنا قال اساطیر الاولین) بخان اکا بزم ایتلر یز تلوت او انسه مال و بشونه فرط غرورندن اشبوا و لیک کاذیب و باطلدردیوا کا ویرلن مال و بشون نعمته کفرله مجازاة ایدر (منسحه علی الخراطوم) برانی بورنی اوزره کینله علامتدردیوا خود یوم قیامتده یوزین سیاه ایدر (انابولنا هم کابلونا اصحاب الجنة) بر اهل مکه بی خط وجوه اختیاری ایدلر شول بوستان صاحب رینی اختیار میز کبی بر روایت اولندی که اول بوستان یمنده صنعادن ایکی فرسخ مسافه ایدی بر رجل صالح ایدی سرای وقتنده فقرانی چاغوردی اولکه میوه دن مخجلدن طشره دوشه و یاروز کار دوشوره و یا غله التنه دوشیلن بساطدن ابراغ کیده فقرایه ویردی بو وجه لاندن فقرایه شی کثیر حاصل اولوردی اول رجل صالح وفات ایدیکه اوج اوغلی اول بوستانه وارث اولدیله دیدلر که اگر بزبایمن عادتتی اجر ایدر سه ویزه ضیق اولوردی واندن امتناع ایدیلر (اذ اقموا البصر منھا مصححین) ارا رنده عین ایدشدیلر که اول بوستانلر تک میوه و سائر غلاتی صباح وقتنده فقرانک خبری یوغیکنر دیوشرلر (ولایستنون) لکن انشاء الله دیدیلر (فطاف علیا طائف من ربک و هم ناعفون) اویله اولسه انلر اوپورکن کیجه ایچنده اول بوستانه رب تعالی قیلندن برنار بچورقه ایرشدی (فلما صحت کالهریم) حتی که اول لیل مظلم اسود کبی اولدی ویا اندن خیر کیدن برنی فالماش اولدی (فتنادوا مصححین) صاحبن بری برلین چغردیلر (ان اغدوا علی حرنکم ان کنتم صابین) دیدیلر که اوکندن بوستانه حاصلن دیوشر مکه کیده لم اگر فقر کلدن انی دیوشر مک مراد ایدر سکر (فانطقوا و ادهم یخافقون ان لایدخلنما الیوم علیکم مسکین) چون ارکندن بوستانه کندیلر و الحال بری برلینه کلام خفی ایدلر دیرلدیکه فقرادن هیچ برینی بوستانه کیر مکه مجال ویرمکز (وغدوا علی حرد قادیرین) و فقرانی بوستاندن منع اوزره اکا کتدیلر زعالم رنده اکا قادیرین اولدقلری حالده (فلارواها قالوا اننا لصالون) وقتا که بوستانلرین یاغش کوردیلر بوستانه یز بولنی یا کلشیز دیدیلر ده نامل ایدوب اول یاغش مکان بوستانلر تک مکانی ایدیکن بادیله (بل نحن محرومون) بلکه برانک خیر و نه ندن محروملر شول سبیلده که فقرانی اندن منه قصد ایدلر و انشاء الله دیدلر دیدیلر (قال اوسطهم الم اقل لکم لولائسجون) انلرک اعدل و اعقل و اضلی دیدیکه بن سزه دیدیمک اول بوستانلر حاصلن دیوشر مکه عزم ایدیکه کزده انشاء الله دیسیدیکر و یا خود سبحان الله دیوب انک سزه ویردیکی نه متهمه شکر ایتسید بکر و یا خود اول نیت خبیثه که استغفار ایتسید بکر (قالوا سبحان ربنا انما کنا ظالمین) و عجز جل شانه منزه در که فعلنده ظالم اوله بلکه بر فقرانی اندن معتز ایدلر کندیزه ظلم ایتمشیز دیو ظلم رینه اعتراف ایدیلر (فاقبل بعضهم علی بعض یتلا و من) اویله اولسه فقر احقنی منعلری اوزره بری برلینه لوم ایتمک یا شلدیلر برانلر کبی اکا اشارت ایدی و کبی ایسه انی استصواب ایدی و کبی ایسه اکا راضی اولوب سکوت ایدی و کبی ایسه اکا انکار ایدی (قالوا یا ربنا انما کنا ظالمین) جیحی دیدیلر که ویل بزه کیم حدود اللهمه استقامتی تجاوز ایتمشیز الله تعالی انک ویردیکی نعمتک شکر فی ترکه و یا یا من ل فعل جیلندن اعراض ایل طغیان ایتمشیز (عسی ربنا ان یدلنا خیرا منها انما لای وینار اغبون) امیددر که توبه من و خطا من ماعترا فر سبیلده و عجز جل شانه بزه اول بوستانه زدن خیر لونی اکیدل ایده * ابن مسعود رضی الله عنه ایدر بکا خبر ایدیکه انلرک صدق و اخلاصی سبیلده الله تعالی انلر بر بوستان ویردی که اوکیدن خیر لو ایدی بر صلقم اوزر منی بر قاطر کوزردی (کذلک العذاب و لعذاب الاخره اکبر لو کانوا یعلمون) بزم امر منزه مخالفت ایدلر ده دنیا ده عذابیز بویه در جالبو که فعل سوهدن توبه ایتملر اخرتده عذابیز بوندن اعظمدر اگر ییلور سه عذابی مودی اولان اشیادن صاقنور لر قتاده به اشود کراولنان بوستان صاحب رینی اهل جنت و یا اهل نارد نمیدرد یوسوال اولند قده دیدیکه اول علم غیبندر الله تعالی دن غیری انی احد بلز (ان للمتقین عند ربهم جنات النعیم) متقیلر ایچون اخرتده و یا جوار قدسده جنتلر واردر که انده تعیم خالصدن غیری یوقدر (افتحیل المسلمین کالجزمین) وقتا که مشرکارا کمال محمد ک دیدیکی منوال اوزره موتمزدن صکره بعث اولور سه ویزه زیاده فضل و شرف اوزره اولدیغیچون کبی اخرتده دخی حالده مسلیندن احسن اولورز دیدیلر الله تعالی انلرک اول قولنی انکار ایدوب دیدیکه بر اخرتده مسلمین بچور من کبی قیلورز (مالکم کیف تحکمون)

سزجه مانند نه حالت ايرديکه اتي حکم ايدرسز حالبوکه اول اختلاف فکر و اعوجاج و ايدن ناشيدرسز
(ام لکم کتاب فيه تدرسون) بوخسه سز سمان کلامي نازل اولديکه انده ادعايتد بیککزي شي درست
ايدرسز (ان لکم فيه لما تخيرون) که اول کنگده اختيارايتد بیککزي شي سز کون اواسي بازمان اوله (ام لکم
ايمان علينا بالعه الى يوم القيامة ان لکم المثلحکمون) بوخسه سز کون اوور بزه عهد و وثيقه مي واردرکه
اول قيامته دکن نايته دروقاسي اولکونده اولور حتي نفسکزي ايچون قضايتد بیککزي شي سز اولکونده اير بيه
(ام لکم ايجم بذلك زعيم) انره سوال ايتکه قنغسي بو حکمه کفيل اولوب اخفاجه دور بشور (ام لکم
شر کا قلبا و ابشر کا لکم ان کا نوا صدقین) بوخسه ز علر تچه الله تعالیک شر کاسي مي واردر بو امر ده انره
کفيل اولور و يا خود بو قوله انره مشارکت ايدوب بوناردخي انلرک مذهبه کيدرد دعوا رنده صادقین ايسه
اتي خبر ورسونلر (يوم يکشف عن ساق) ذکر ايت شول کونیکه انده حساب و جزا ايچون امر مشته اولور
(ويدعون الى السجود فلا يستطيعون) ورب تعالی به معبود ايچون دعوت اولنوب اکافادرا وليمه لار زيرا
اولکونده ارقه لري و بللري تيمور کي برک اولوب اکليمه (خاشعة ابصارهم ترهقهم ذلة) اول معبوده قادر
اوليه لک کوزري ندامت و حسرتدن خاشعه اولديغي حالده کنديلرين ذات و حقارت قابليه (وقد کانوا
يدعون الى السجود وهم مالمون) حالبوکه انلر دنيا ده اصحاء ايکن اذان و اقامته صلوة مکتوبه به دعوت
اولنوب اکا اجابت ايتلردي * دينلديکه اشبوا به جماعتدن تخلف ايدنلر شته نازل اولور بيه ابو موسي ايدر
سغمه بيز صلي الله عليه و سلمدن ايتدمکه يوم قيامته هر قوم ده دنيا ده عبادت ايتديکي شي ثميل اولنوب
اکا کيدر اهل توحيد قلوب منتظر اوله لار انره دينلکه سزدن غيري ناس کتد بلسر سز شيشه منتظر لرسز
ديه لرسکه بزم ريمز واردر کورمک دنيا ده برا کعبادت ايدر دل اکا منتظر زدينلکه اکا سزاني کورمک
يلور مديک زديه لرسکه بيلور دل زيرا که انک شيبه و نظيري يوقدر اوليه اولسه الله تعالی انلردن حجابي کشف
ايدوب کوريجک سجده يه واردر شول دنيا ده وياه و جمعه ايله سجده ايدنلرک بللري صغرک بونوزي کي بويکيلوب
سجده يه بمجاللري اواب (قد روي من يکذب بهذا الحديث مستدر جهنم من حيث لا يعلمون) يا محمد قلبکي اشغال
ايتمکل شول قوم کيم قرآني تکذيب ايدر لرين انلردن انتقامه قادر م سن کندی حالکه مشغول اول بن انلري
امهال ايله وازديد نعمته عذابه قر ب ايدر يشکه انک استدر راج ايد وکنه حسابلري اوليه بلک ز علر رنده انکله
کنديلرين مؤمنلر اوورده مفضل ظن ايدلر (واملي لهم ان کيدی متين) بن انلره امهال ايدر يشکه گاهلري زباده
اوله احسان ميبيله هم مکررم قويدر بر شيله دفع او از امدی انسانه محمله عمرک مدید اولسي الله تعاليدن
احسان و افصال درکده و طواعی ايجاب ايدر بخانه انک مقابله سنده معصيت احداث ايدوب استغفاري
اونوده و وشکري ترک ايدوب کفری اختيار ايدلر عذابه مستحق اولوب اول نعمت انلره استدر راج اولور
(أم تسألهم اجر انهم من مغرم مغفلون) بوخسه تبليغ رسالت اوورده سن انلردن جعلی طلب ايدلکه انک
ادامي انلره ثقیل اولديغيچون ايمانه اچاندن امتناع ايتديلر (ام مذهبهم القيب فهم يکبون) بوخسه
انلرک عندنده علم غيب و با علم الوحي مي واردر اول ديدکلرين و با حکم ايلدکلرين اندن يازدر (فا صبر لحکم ربکم)
يا محمد ربکم جل شانه نل حکمه صبر ايتکه انک انلره امهالي و اوذرر بيه سکا نصرتک تأخيريدر (ولا تکن
کصاحب الحوت) بوخسه عجلده ده و قومکه غضبه صاحب الحوت بونس کبي اولفل که اول قومه ايمانه
کدکلر ايچون غضب ايتديکدن حرفي طويل اولدي (اذ نادى وهو مکتظوم) که اول بطن حوتده عجله
مملو اولديغي حالده رب تعالی به دعايتدی امدی اندن مسدور ايدن خيره سندنخي صدور ايتسونکه انک
بلا سيله سندنخي ميتلا اوليه سن (اولان تدار که نعمه من ربه لتبذ بالعراء وهو منموم) اکرب تعاليدن
اکا ايتيه به توفيق و قبول نعمتي ايرنسه اول بطن حوتدن برارضه برا غيلور دیکه انده شجر و ماء اولييدی
حالبوکه اول ذنبه مذموم و ملامدر (فاجتنباه و به لعله من الصالحين) لکن رب تعالينک کار رحمت
و کرامتي ايريشوب اکا وحي رده اجتناب ايتدی و يا خود اول وقعه دن اول اول ني دکليدي دينلر قولک صحتي
اوورده اتي نبوتله ام طفا ايدوب عصمتله صلاحده کاملردن ايتدی (وان نکاد الذين کفروا ليزولنک
بابهم لما هموا الذکر و يفلون انهم جنون) قريب اولور که قرآنه کافر اولنلر اصابت عيله سنی سکانکدن

از اله ایدم برخانه سنی قرآن اوقور ایتمده و ونای سندن تهر ایچون سکا جنون اسناد ایدر (وماخو
الاذ کر للعالمین) حالبو که اول قرآن دکل الاعالمه موعظه در * روایت او اندیکه کفار دیدیلر که پیغمبر عز
صلی الله علیه و سلمه عین سوئله نظر ایدم لمکر عربده بر رجل واردیکه ایکی اوچکون برئی اکل ایتمده
خیامسک بر جانین قالدوب قذمه اوغریان دوه و یاقیونه نظر ایدر هیچ یونک کبی دوه و یاقیون کوردم
دیدیکی کبی برازیر کمدن انلر بر قاجی دو مشوب بقاوردی کفار اول رجلی بولوب پیغمبر عزصلی الله علیه و سلمه
انک سو نظرین دیدیلر حتی که اکافی ایدر دیر لکن الله تعالی پیغمبر عزصلی الله علیه و سلمه اصابتدن
حایت ایدوب بواجی انزال ایتدی (قال النبی علیه السلام لو کان شیء یسبق انقضاء اسبقته العین) پیغمبر عز
صلی الله علیه و سلم ایدر اگر قضاء اللهی سبق ایدر شی اولسه عین سبق ایدیدی وحید شده کادیکه (ان العین
تدخل الرجل القبر والجلی القدر) عین مشهوره الله تعالی ک اذیل بر مرتبه مؤثره در کتبه انسانی قبره قور
ودوه بی چوا که قور حسن رضی الله عنه ایدر عین اصابتنه دوادر که (وان یکاد الذین کفروا) ابی اخرینه
دکن مصابه اوقونه

سورة الحاقة وهي ثمان وخمسون آية مكية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(الحاقه) شول ساعت ويا حالته و قوعى حق اولور ويا شول ساعتكه انده بريجه امورك - قيقه قى بلي نور ويا انده حساب و جزا دن حواق امور واقع اولور (ما الحاقه) حاقه نه شيندر (وما دريك ما الحاقه) حاقه نك ماهيتن سكا نه نى بلدردى زير اول هيج كسه نك درايق اكايرمكن اعظمدر (كذبت نمود و عا د با قارعة) قوم نمود و قوم عاد يوم قيامى نكذيب اينديلكه اول خلقك قلوبى افزاع و انقطاع رماه و دن ارض و نصف جبال و طمس نجوم و سائر مخاوفه قرع ايدر (فاما عود فاهلكوا با الطاغية) اما قوم عود اهلاك اولانديلر و واقعه ايله كيم شونده حدى تجا و زايد و بدر كيه اول صيحه و يار جعفر و با طغيانلى سبييله كيم اول قارعه نى نكذيب ليدر (واما عا د فاهلكوا بر مع صرصر عاتية) و اما قوم عاد اهلاك اولانديلر بر ريجله كيم انك صوفى و يابردى شديد اولوب ريج خازنلر نيك امر نه تحافتن كيل و وزن سر خروج ايندى ضبطه استطاعت ايدمديلر و اول ريج قوم عاد اوزره تجا و زايد و ب رده قادر اولديلر (نصرها عليهم - مع ليل و نمانية ايام جسوما) الله تعالى اول ريجى بدي كيه و ركون على الدوام قوم عاد اوزره تسلط ايندى (فترى القوم فيما سرى كانهم اعمى غفل خاوية) اكر سن انلرك قنده حاضر اولوب ريجك شدت هيو بنده و يا اول ليلالى و يا ايمده انلرى موتى كور يدك كانه بردن متقلعه و ساقطه اصول تخادر (فهل ترى لهم من باقية) هيج انلردن نفس باقيه و باقيه كور ريميسن * ديتديكه اول ايامى عرب ايام عجز و ديوسميه ايدر لر شتانك اخرنده بر دور بيمك شدى اياميد رانك عجز و دنلسنه سبب قوم عاد دن بر عجز اول ايامده بر سر به ك ريجك ريج اكا دى ايروب عذاب نر اولدن سكر نجي كونده انى دى هلاك اينديكند نصكره عذاب منقطع اولدى (وجاء فرعون ومن قبله والموتى تكات بالخطا طنة) فرعون و اندن اول بكن استلر و يا فرعونك جنودى و اتباى و موتى تكات اهللكه قوم لوطدر افعال ذوات خطايه كلديلر (فصوارسول ربههم فاخذهم اخذة رابية) انلردن هرايت رب تعالى دن كن رسوله عصيان اينديلر اوله اولسه اول انلرى اخذا ايندى بر عتوبته كيم شدى زايده ايدى عمللر نيك قبحى شديد اولديجى كيم (انما طغى الماس جهنما ك فى الجارية) و قناكه نوح عليه السلام طو قانده ماء خازنلر نيك اوزره طغيان ايندى بر نزل ابا و كرى ماء اوزره نوحك سفينه شده كور دك خالبوكه نر اول ابا و كرا صلاينده ايد بكر (فليعلموا انكم تذكرة و قها اذن واعية) تاكه اول قعاز يكه مؤمنلى انجمن و كافرلى اهلا كنر درسره عبره و كمال قدر غزه دلايه قيه و ذر و تاكه انى حفظ ايدمده رانكه شانى شول - حفظى واجب اولان شئى حفظ اوله انى تذكره و اشاعه و تفكر و موجبى اوزره عمله (فاذا نفع فى الصور نفعه واحدة) بخانكه صورده نفعه اولى اوله كه انك عذنده عالم خراب اولور (و سلمت الارض والجبال فذككاه واحدة) و ارض و جبال اوزرنده اشيا نه مكانلردن قلع و رفع اولوب برى بر نه اور لقله كليسى هبا قيله و يا ايكسى بسط ايديلوب ارض واحده مستويه قلته (فيومئذ وقعت

(الواقعة) اوله اولسه اول حینده قیامت دخی قائم اوله (وانشق السماء فیه یومئذ واهیه والمثلک علی ارجلکم) و ملائکة سمائك جوا بنده اولدیغی حالده سما منشق اوله مع ذلک اول ضعیفه متزقه در اول سال اوزره قاله ل تاشول و فته دکن که اندر رب تعالی نیک امر به نزل ایدوب ارضی احاطه ایدر (ویجعل عرش ربک فوقهم یومئذ ثانیة) و اولکونده سمائک انشقاقیه شول جوا بنده کی ملائک فوقنده و باخود رؤس خلافت فوقنده رب العالمینک عرشنی سکر ملک کوتره * روایت اولندی که حله عرش اشبو کونده دورنر یوم قیامتده درت اید دخی تأیه اولوب سکر قلیتوره دینلدیکه انکله مراد مکر صنف ملائکه در که عددلرین الله تعالی دن غیر احد بلز (یومئذ تعرضون لا تخفی منکم خافیه) اولکونده سز حساب و تصاص ایچون الله تعالی به عرض اونور من اعمالکزدن هیچ بر مستوره کاخنی اولز (فاما من اوتی کتابه بینه فیه قول هاتوا قرؤا کتبه) اما اول کسه که کاب اعمالی صاغنه و برله اسرورندن بر جماعته خطاب ایدوب کاک کتبی اوقول دیه (انی ظننت انی ملائک حساییه) بن دیناده یقین ایتدیمکه بن یوم قیامتده حساب اولنیمسین (فهم فی عینة راضیه) امدی اول عین مرصیده در (فی جنة عالیة) شول جنتده که در جاتی مرتبه در و یاخود بناری و قصر لری و اغملری مرتفعه در (قطوفها دانیة) که انک تباری قریه در قائم وقاعد اکا یریشور (کوا و اشربوا هنیئاً بما اسلفتم فی الايام الخالیة) و انله دینور که اول جنتک عمار و شرابندن اکل و شرب ایدلدا و اما سز حلال و طیب اولدیغی حالده شول دیناده یکن ایامده ایشادیککزا اعمال صالحه سبیل و یاخود ایام صیامکزده لوجه الله اکل و شرب بی ترک کز سبیل (واما من اوتی کتابه بشماله) اما اول کسه که کابی و راه نظرندن و برله (فیقول بالیتی لم اوت کتبه) دیه که تولیدی بکا کلام ویرلیمیدی (ولم ادر ما حساییه) و حایم نه شی ایدیکن بلیمیم (بالیها کانت الفاضیه) تولیدی شول موت که بن اکا بر مشتم بن امری قطع ایش اولوب من بعد موت اولنیمیم و یا تولیدی حیات دنیا بکاموت اولوب حیاتی اولنیمیم (ما غنی عنی مالیه) مال بکانه شی مفید اولدی و یا مال بکارتی مفید اولدی (خلد عنی سلطانیه) ملک و ناس اوزره قوت و جنتله تسلط زائل اولدی (خذوه فقلوه) الله تعالی تارخانلرینه دیه که انی اخذ ایدوب ایکی الیرینی بورنه تجور و کز (ثم اجمع صلوه) بعده انی نارجمیه ادخال ایلکز (ثم فی سلة ذرعه اسعون ذراعا فاسکوه) بعده انی برزخیه اولر که طولی غمش ذراع در اولنک درندن قنوب مخزنندن چیتارله (انه کان لا یؤمن بالله العظیم) زیرا که اول الله تعالی به ایمان کتور و مزی دی (ولا یخض علی طعام المسکین) دیناده اول فقیر طعام و بر مزی و غیره اکا تخریض ایتدی امدی اکا تخریضک ترک بوشابه ده اولیجی انک فعلنی ترک ایدن نه مرتبه ده اولور اشبو دلیلدی که کفار و عله ده مکاف اوله لاشبو ایکی امری ذکرله تخصیصده اشارت وارد که اربع عقائد کفر بالله اوله و اشنع و ذائل بخل و قسوت قلب اوله (قلیس له الیوم هاهنا جیم) امدی اولکونده انکچون بر قریب اولز که انی عذابدن حیات اید (ولا طعام الا من غسلین) و طعامی دکل الاغسلیندر که اول اهل نافر و حنک غساله سی و جسدلرینک عروق و صندیدر * دینلدیکه اول برنجدر انی اهل نارا کل ایدر (لایأ کما الا الخاطئون) انی اکل ایتز الا انکد قرآنه کفرله خاطلدرد (فلا اقسیم بما تبصرون و ما لا تبصرون) قسم ایدرین هر شیله کیم اجسام و اشباحدن سزانی کور و مزی دخی هر شیله کیم ارواح و غیردن سزانی کور و مزی و بالجله اقسامده هر موجودی احاطه ایدر زیرا که موجودات ایتکیدن خالی دکل یا کور و نور یا کور و غمزد (انه لقول رسول کریم) اول قرآن الله تعالی دن تبلیغ ایدر بر رسولان تولیدر که اول الله تعالی عندنده کرمدر که انکله مراد محمد صلی الله علیه و سلم و یا خبر یل علیه السلامدر (وما هو قول شاعر قلیلا ما تؤمنون) اول قرآن شاعر قولی دکلدر فرط فساد کردن سزانی تصدیق ایدر مزی حالبو که انک صدق ظاهر اولودر (ولا بقول کاهن قلیلا ما تذکرون) و اول عراف کاذب قولی دخی دکلدر که مزی انی تذکر ایدر مزی زیرا که قرآنک شمر عدم مشابحتی ظاهر درانی انکار ایتز مکر که معاند اوله اما که که انت انک خلافتی ملائکه در که احوال رسول و معانی قرآنی تذکره متوفددر که اول طریق کم نه به مشافیه در (تنزیل من رب العالمین) بلکه اول مخلوقات بی جل شاهنک جبریل علیه السلام لسانیه تنزیلیدر (ولو تقول علينا بعض الاقاویل)

اگر محمد علیه السلام ذات نفسندن بعض اقوالی اختلاق ایدوب بزه ایشاد ایتسه (لاخذنا منه بالین) بزانی اذلال ایچون عینله و باقوة قهرله اخذ ایدردک (ثم لقطعنا منه الوتین) بعده بزانت نیاط قلبی قطع ایدردک عتقی ضربه اشبو قطع حال اوزره اهلاصکی تصویردر که انی ملوک غضب ایتدک لری کسه ره ایدرله دینلدیکه و تین بر عرقدر که ظهردی جاری اولوب قابه متصل اولور اول کسلجیک صاحبی فوت اولور (فاما منکم من احدثه حاجزین) مژدن بر کسه یوقدر که محمد علیه السلام دن عقوبت یزی منع ایدر یعنی محرم علیه السلام مزی یچون کذب تکلف ایدر دکلدر زیر ایلور که انی تکلف ایدر سه برا کاعقاب ایدر زبده اندن عقاب یزی دفع ایدر احدی و انله تذکره للمتقین) و اول قرآن متقیله موعظه در که انکله نفعلدرد (وانالعلم ان منکم مکذبین) یا ناسی بریلور که مژدن قرآنه مصدقین اولدیغی کبی مکذبین دخی واردر تکذیبیلری اوزره جزا ایدر (وانه لم یسر علی الکافرین) و اول قرآن کافرله حسرتد یچانکه یوم قیامتده انی تصدیق ایدر و بریان ثوابی کوره در (وايه لخلق البقین) و اول قرآن یقینک حقیقت و محضیدر که انی تکلم ایدن کذبه تمکین اولنر (فسبح باسم ربک العظیم) امدی رب تعالی نیک اسم عظیمی تسبیح ایتکه انکله انک اوزره تقوله رضادن انی تنزیه و سکا و حی ایتدیکي شی اوزره اکاشکر ایدر من

سورة المعارج وهی اربع وار بهون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحيم

(سأل سائل بعذاب واقع) یوم قیامتده نزل ایدیلک عذابی بردای ایتدیکه اول نضرین الحارندرد و یا ابو جهلد و یاخود پیغمبر صلی الله علیه و سلمدر کفار عذاب نزلانی استیحال ایتدی (للكافرین لیس له دافع) که اول عذاب کافرله مختصدر انکدن انی دفع ایدر یوقدر (من الله ذی المعارج) اول عذاب انله الله تعالی دندر اکا ارادی تعلق ایتدیکچون که اول مصاعد صاحبیدر که کام طیب و عمل صالح معود ایدر و یا اکا مؤمنله ملوک کزنده ترقی ایدر و یاخود مراد مرانب ملائکه و یا سوا ندر که ملائکه اکا عروج ایدر (تخرج الملائکه والروح الیه فی یوم کان مقداره تحسین النفس) ارض سابه ناک اقلندن منتهای امره دکن ملائکه و جبریل و یاروح میت صه و دایدرد دینلدیکه یعنی مدرة المنتابه و با عرشه دکن شولکونده که انک مقداری دنیا ییلارندن الی یلک ییلجه در * دینلدیکه کر بنی ادم دینادن عرشه یور و ککیدر اولسه اکا الی یلک ییلده ایدردی * دینلدیکه انکله مراد یوم قیامتدر که طولی الی یلک ییلجه اولور اوسه داندردی رضی الله عنه ایدر پیغمبر یز علیه السلامه یوایت ذکر اولوب بار رسول الله یوم قیامت عجب طویل اولور دینلدی که دیدیکه اول الله تعالی حقیقونکه نفس انک بدنده در اولکون مؤمنه دیناده بر صلوة مکتوبه بی اداسندن اخف اولور و دینلدیکه انک معنای اکرا اولکونده عبادک حسابی الله تعالی نیک غیره تولیه اولسه الی یلک ییلده انک فارغ اولیدی لکن الله تعالی انی ایام دینادن نصف یوم دکل زمانده اندن فارغ اوله کبی ایدر یعنی اول حساب ملائکه و انس و جن ثوابیه اولسه الی یلک ییلده اندن فارغ اولنر لردی لکن بن نهاردن بر ساعتده اول امر دن فارغ اولور بن * دینلدیکه که اول یوم قیامتده اندر که اندر الی موطن اولوب هر برنده بیکریل حبس اونور (فاصله صبر جیلا) امدی یا محمد انک عذاب سؤالیله اولان استهزاء و اذالینه صبرایت بر صبرله کیم اکا استیحال و اضطراب قلب ثواب ایتجه (انهم یرونه بعید اونراه قریبا) انله شی انکارلرندن عذابی و یا یوم قیامتی امکاندن بعید و ورلر اما که بزانی امکانه و یا وقوعه قریب کوردر (یوم تكون السماء کالمهل) اولکونده سما زیت دور دیسی کبی و یا ارمش کومش کبی اولور (وتکون الجبال کالهین) و جبال ایه دورلر الوانله یوایمش صوف کبی اولور یچانکه داغلیوب هوا به کیده (ولا یستل حمیم حمیما) اولکونده هیچ بر قریب قریب حالدن سوال ایتز زیرا که هر بری کندی حالته مشغول اولور (بیمرونهم) اقربا بری برلرین کوره یوم قیامتده انس و جندن هر مخلوق صاحبک نصب عینی اولور ایدر اولسه کشی انده اب و اخ و اقربا برلرین کوردر لکن نفسله نه اشتغاللرندن بری برلرینه سوال و تکلمدن امتناع ایدر لری ابن عباس رضی الله عنه ایدر نهاردن بر ساعتده بری برلرله تعارف ایدر بعده تعارفلی کیدر دینلدیکه انده مؤمن بیاض و جمیل و کافر سواد و جمیل و بلینور

(بود الحزم لوفتدی من عذاب یومئذ بنیه وصاحبه و اخیه و نصیاته الی توبه من فی الارض جمیعاً من یحبیه) کافر یوم قیامتک عذاب کور کارنده غنی اید که کیم نولیدی اوغللرین و خاقون و قورنداشن و عترتک نسیده و شد اند عذند اندلرانی کندی و به ضم ایدر و یوروزنده اولان انس و جن و خلایق جمیع فدا ایدیدی نیک کند و یی اول عذابدن قورنایدی (کلام الطی) امدی انک غنی ایدیدی کبی او از اول ناریال کادور (زاعه للشوی) که اول انک راسنی و اطراف جلدنی اجساددن قطع ایدر بعده اول قطع اولنان بنه اولکی هیئت کرا و امر ارا عودت ایدر اول حالت اید اندن زائل اولز (تدعو من ایدر و نولی) ناز کند و به دعوت ایدر اول که بی که ایماندن ایدر و طاعتدن توبی ایدر و بدیا کافر و یا منافق بکا کل دبه کاد کلزنده انلری طائر کدانه دیو نر می کبی دیو شره (وجع قاعی) که اول مالی جمع ایدر و به عایه قومشدی و کاکر صله و طول امل ایدر که حق الهی منع ایتمشدی (ان الانسان خلق هلوعاً) انسان حرصه شدید و صبرده قلیل خلق اولندی (اذا مسه الشرج زوعاً) بجان اکثرو ایشمه جزعه کثرا ایدر (واذا مسه الخیر منوعاً) و بجان اکثرو صبر ایشمه انی امسا کده مبالغه ایدر و اشبو اوصاف ثلاثه احوال مقدره و یا محققه در زیر که انسان اول طایع اوزره مجبولدر (الاماضین) الاجنس انساندن شوندر دکالر که اهل صلوتدر (الذین هم علی صلاتهم دافعون) که انلر صلوت مدوملدر و اوقات رعایت ایدر انلری اندن هیچ برشان اشغال ایتمز (والذین فی اموالهم حق معلوم للسائل والمحروم) که انلر ماللر زکوة و صدقات موظفدن حق معلوم واردرسول قهر ایچونکه سوال ایدر و دخی اول که سوال ایتمدی کندن غنی ظن اولوب اندن محروم قنور (الذین یصدقون بیوم الدین) و یوم جزایه اعماللر یه تصدیق ایدر که مشویه اخویه یه طمعله نسللرین اتعاب و ماللرین صرف ایدر (والذین هم من عذاب ربهم متفقون) و شونلر که رب تعالی نیک عذابندن خوف ایدر (ان عذاب ربهم غیر مأمون) زیرا هیچ کسه یه لایق اولز که انک عذابندن امن اوزره اوله اگر چه طاعتده مبالغه ایدر سده (والذین هم افر و جهم حافظون الاعلی از اجهم اوما ملک ایمانهم قائم غیر ملومین) و شونلر که فرج لری زوجه لری نیک و مالک اولدقلری جاریه لری نیک غیریدن حفظ ایدر اما که زوجه لری نه و جاریه لری نه ایانده لوم اولنلر بچانکه ایسانلری مافی مشروعه اوله کسه اول انلر حلالدر (فن ابخی و راء ذلک فاولئک هم المادون) اول کسه که اشبو مذکورک وراثت طلب ایدر اول و صفو کسه لر حلالدن حرامه متجاوزدر (والذین هم لامانانهم و عهدهم راعون) و شونلر که اموال و امرادن ایتمان اولدقلری شیئی ایدر و حق تعالی و کرک عباد جهنمده اولان معاهده لری نه و فایدر (والذین هم بشهادتهم قائمون) و شونلر که شهادت لری نه حقله قائم اولورلر یو خسه تغییر و کتم ایتمز (والذین هم علی صلاتهم محافظون) و شونلر که نماز لری نه حفظ ارکان و تکمیل سننله اوقات مستحبیه سنده ادا یه مداومت ایدر (اولئک فی جنات مکرمون) امدی اشبو صفات اهل کسه لرجنلرده الله تعالی دن تحف و هدایا یه مکرملدر (فالذین کفر و اقبلت مهطعین) کافر لره نولدی که حوالکده او تر و ب سندن یکایه نظر عداوتله نظر ایدر لری یو خسه سندن ایتمدی کفری کلامله انتقامی مراد ایتمز (عن الیمین و عن الشمال عزین) سنک عینکده و شمالکده بلول بلرک او توردر (ایطمع کل امرئ منهم ان یدخل جنه نعیم) انلر هر بری طمع ایدر میکه مؤمنلر کبی جنت نعیمه کیره (کلا) امدی حال انلر زعم ایدیدی متوال اوزره دکادر (انا خلقناهم مما یعلمون) بزائری بلد کوری شیندن خلق ایتمدی کسه اول نقطه قدره در کیم عالم قدسه مناسب اولز اول کسه که ایمان و طاعتله استیکال و اخلاق ملکبه ایلر خلق ایتمیه کاد خوله مستعد اولز و یا خود سز بلدی کک زنی اجل ایچون خلق اولنوب سز اول علم و عمل ایلر نفسی تکمیلدر اول که انی تکمیل ایتیه اول کاملر منازله نائل اولز (فلا قسم رب المشارق و المغرب الا لقدرون علی ان تبدل خیرانهم و ما نحن بمسبوقین) امدی بن مشارق و مغارب ربی جل شانیه اقسام ایدر نیکه بزادر زک انلری اهلاله ایدوب انلردن افضل خلقی انلر خلف قله وز و یا خود سز اولنلر خیر لوی یعنی انصاری و یر و ز حالبوکه بزادر ایدر کیم زنی ایشلکدن عاجز و مغلوب دکالز (قدروهم یخوضوا و یله و احی یلاقوا و یومهم الذی یوعدون) امدی مکذیبی ترک ایتیه باطلرینه مشغول اولوب دنیا زنده لب ایتمونلر که عذابله و عداوتلر کونه ملاقات ایدر (یوم یخرجون من

الاجداث سرعاً کانهم الی نصب یوفضون) قیور دن چیهلر داعی یه و یا محشره سرعت ایدر اولدقلری حالده اولکونده کانه شول عبادت یچون نصب اولنلر شینه سرعت ایدر شولر که اکعبادت ایدر لرت کیم دنیاده انجیلن ایدر لری (خاشعه ابصارهم رفیعهم ذلله) انلر ندامت و حسرتدن کوزلری خاشعه اولدیی حالده ذل و حقارت انلری قابلیه (ذلک الیوم الذی کانوا یوعدون) و دیتله اشبو شول کوندر که انده عذاب اولنلر دنیاده و عداوتلر بلدی

سورة نوح وهی سبع وثمان و عشرون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(انا ارسلنا نوحاً الی قومه ان انذر قومک من قبل ان یاتیم عذاب الیم) بزوح علیه السلامی قومنه ارسال ایدوب دید که یا نوح قومکی نازله یخو یف ای که الله تعالی یه ایمان کتوروب کابرشی اشرارک ایتیه لرانلره طوفان و غرق عذابی کلزدرن اول (قال باقوم انی لکم نذیر مبین) اول انلره دیدیکه بن سز نذیر بن انذاری سز بلدی ککزلانله تعریف ایدرین (ان اعبدوا الله و اتقوه و اطیعوه) که الله تعالی نیک وحدانیتنه اقرار ایدوب کاعصیاندن صافکن سز امر ایدر یکمه اطاعت ایدر (یفقر لکم من ذنوبکم) تاکه بعض ذنوبکزی مغفرت ایدر که اول سبب ایدر که اسلام انی حب ایدر (و یؤخرکم الی اجل مسمی ان اجل الله اذا جاء لا یؤخر لکم تعالون) و سز صحت و وسعت و زقله اجل مسمی یه تأخیر ایدر که اول ایمان و طاعت شرط یه سز یچون تقدیر اولنان اجلک اقصا ایدر زرا بجان الله تعالی نیک سز تعذیبی و قی ابر یه تأخیر اولنلر ککزان یلور سز کزایانه کاور سز (قال رب انی دعوت قومی لیلانهارا فلم یزد هم دعای الا فراراً) نوح علیه السلام دیدیکه یارب بن قومی لیل و نهارده علی الدوام ایمانه دعوت ایدم بنم دعوت ایتیه انلر فرارین ارنوردی (وانی کما دعوتهم فاستغفروهم جعلوا اصابعهم فی اذانهم و استغشوا ثیابهم و اصررو و استکبروا و استکباراً) هر بار که بن انلری ایمانه دعوت ایدر سز که سن انلری مغفرت ایدر سن پر مغفرت قواقلرینه طوئیلر که دعوتی ایتمیه لرو تو بلر یه باشلرین یوریدیلر که دعوتی ایتمدی کارندن یوزیمی کور میله و کفر و عصیانلری اوزره اصرار ایدوب بکاساعدن استکبار ایدیلر (ثم انی دعوتهم جهاراً ثم انی اعلنت لهم و اسررت لهم اسراراً) بعده بن انلری علانیه ده ایمانه دعوت ایدم بعده اعلای سوزله دعوت ایدم و بربرر چاغروب انلر سزده سو یلدم (فقل استغفروا ربکم انه کان عفواً) و دیدیکه کفردن توبه ایدوب ربکزی جل شانیه دن مغفرتن دله کزیرا که اول شرک و معاصیدن توبه ایدر نه مغفرتی بلیغدر و روایت اولنلر که نوح علیه السلامی قومی تکذیب ایدر بچانکه الله تعالی انلردن یغموری حبس ایدر و قرق ییل انسلرین عقیم ایدر حتی که اموال و مواشیلری هلاله اولوب کتدی اول بلیه اوزر لردن دفع اولسونلر ایچون انلر استغفارله امر ایدر * عمر رضی الله عنه یوایی استدلال ایلر ایتمیه ده استغفار اوزره زیاده ایتمزدی (یرسل السماء علیکم مدراراً) تاکه اول سز یغموره احتیاج اولدی یغفر لکم ایدر (و یددکم باموال و بنین) و سز کثرت اموال و اولاد ایلر امداد ایدر (و یجعل لکم جنات و یجعل لکم انهاراً) و سز میوه لی بوستانلر و یر و اول بوستانلره ابرمقلر ایدر (ما لکم لا ترجون الله و قارا) سز نولدی که الله تعالی یه ایمانه کندی کز ایچون دار نولده تعظیم تأمل ایتمز و یا خود الله تعالی نیک عظمه اعقاد ایتمز کز کاکمخاقتدن خوف ایدر سز (وقد خلقکم اطواراً) حالبوکه اول سزی حالدن حاله قبول اولز یه خلق ایدر که اول نقطه بعده علقه بعده مضغه حتی که خلقکزی تمام ایدر یعنی سز نولدی که اول الله تعالی یه ایمان کتور سز و الحال سزک و حال کز ایمان ایجاب ایدر (الم تر واکف خلق الله سبع سموات طباقاً) کور سز میسر که الله تعالی یدی سمایی نیجه بری برینک فوقنده طبقه لری ایدر (و جعل القمر فین نوراً) و قمری سماء دنیاده ایکن انی انده و ستر ستر و انده نور قیلدی (و جعل الشمس سراجاً) و کونشی ضیاء ایدر ایدر ایدر که انکله اشیا کور یلور الله تعالی انی چراغه تمثیل ایدر زیرا اول وجه ارضدن ظلمت لیلی کیدر بر اعلی اطرافده کز ظلمتی کیدر سی کبی (والله انکم من الارض نباتاً) الله تعالی سز تراب ارضدن خلق ایدر که آدمی اندن و سز آدمی خلق ایدر (ثم یددکم فیها و یمخرجکم انحراباً) و مونکزدن کمره سز کیدر وارضه دوندرو یوم قیامتده سز ارضدن

وبقاؤهم (وأنه جعل لكم الأرض بساطا لتسلكوا منها بلا حرج) الله تعالى منزحون أرضي مبسوطه
 بنيادیکه اوزرنده تغلب ایدیه سزناکه اندن طرق واسعه اخذایدوب حاجتکنزه کیده سز (قال فوح رب انهم
 صوفی وایه وامن لم یرده ماله وولده الا خسارا) فوح علیه السلام دیدیکه یارب قوم توحیدله امرده بکا
 عصیان ایندیله فقراری شول کسله اتباع ایندیله که مال وولدری اخرنده انلک خسارتن ارقوردیکه انلر
 بنیاء وروسلار یندر (ومکروا مکرا کبارا) وغایتده کبیره کرایندیله که الله تعالی به افتراء وروسلای تکذیبدر
 یاخودروسلار ینلک اتباعلرین فوحه ایماندن منعلری وقتلنه محرز ینلر یدر (وقالوا لاتذرنا الهه) (هم)
 وروسلاء اتباعلرینه دیدیلرکه الهکنزه عبادتی ترک ایتمکز (ولا تذرون ودا ولا سواعا ولا یغوث ویعوق
 ونبسرا) خصوصا که دودوسواع ویعوق ونبسرامش اله کزه عبادتن ترک ایتمکز اشبورلر قوم
ما الحین اسمائی ایدی آدم ونوح یمینه یکمشرلدی وفات ایندیله کزنده اتباعلری تبر کائیلک صورتلرین تصویر
ایندیله بعده هر ورا زمانله انلری معبود ایندیله بعده اول صورتلرعه به انتقال ایندی وکبلک وسواع
همداتک ویعوق وبلک ویعوق مرادک ونسرحمیرک (وقد اضلوا کثیرا ولا تزد الظالمین الا ضلالا) اشبو
اضنام وباروسا نامدن کثیری اضلال ایندیله امدی یارب ظالمیلک هلاکینی ارقوزغل (عما خطیئاتهم
اغرقوا فادخلوا نارا) انلر خطیئته لری اجاندن طوفانله غرق اولتوب عقبنده ناره ادخال اولندیله که انکه
مراد عذاب قبر ویا عذاب اخرتدر (فلم یجدوا لهم من دون الله انصارا) اوله اواسه انلر کندیلر ایچون
اعوان بولدیله که عذاب الاهدن انلری منع ایدر (وقال نوح رب لاتذر علی الارض من الکافرین ديارا)
فوح علیه السلام دیدیکه یارب بر یوزنده کافولدن دور ایدر کاور کیدر بر کسه ترک ایتمکل (انک ان تذروهم
یضلوا عبادک ولا یلدوا الا فاجرا کفارا) یارب اگر سن انلری ترک ایدر سن عبادکی توحیددن کفره دونددرلر
وانلرین وجوده کان اولاد فاجر وکفرده باغ اولور زیات اولندیله که فوح قومندن بر رجل اوغلک ان الوب
ونوح علیه السلام کفته کلوب ونوحی کوسروب دبردی اشبو قوجه دن ماقنفل که کذا یدر بابام دخی
شبو منوال اوزره بی اندن ماقنذر شدی اوله اواسه کفر وطفیان اوزره بیوکاری کیدر کوچکاری انلرک
برین طورتدی دینلرکه فوح علیه السلام بوقولی شول حینده دیدیکه الله تعالی انلرک زبانی اصلا بندن
ونسائی او حاسندن هر مؤمنی جیقاوردی وعذاب نرواندن قرق ییل اول ارحام نسائی عقیم ایدوب اصلاب
زبانی قورتدی وفوحه خبر ویردیکه انلر ایمانه کازلر مؤمن اولاد دخی طوغر من زراویه اولسه فوح علیه
السلام دخی انلرک هلاکته دعا ایدوب انلر دعا علیه جمعی هلاک اولدیله اول وقتده ارازنده هیچ صبی یوغیدی
(رب اغفر لی ولوالدی) یارب بنی مغفرت ایت وبابام ملک ابن متوشلخی وانا م شغابت انوشی (ولن دخل بی
موتنا) وهر کسه بیکه مؤمن اولدی بی حالد بنم منزله ویا مسجده ویا سفینه مه دخول ایدر (وللمؤمنین
والمؤمنات) دخی یوم قیامتده دکن ایمانه کاور رجال ونسائی (ولا تزد الظالمین الا تبارا) وظالمیلک هلاک
ودمارین زیاده ایملک الله تعالی دخی اکا اجابت ایدوب انلری هلاک ایندی
 سورة الحن وهي ثمان وعشرون آية مكية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(قر اوحی لی انه اسمع نقر من الجن) یا محمد دیکل که رب تعالی بدن بکاوچی اولاندیکه نصیبین بخندن طوقور
وایدی که بدن قرآن او تودینم استماع ایتدیلر شول حینده که رسول ملی الله علیه وسلم نهامه ده بطن
نخله مدخل اولوب اصحابه صبح غارن کلورکن ذکر اولنان جنیلر اککا او غراوب او قودیقن دکلدیلر
اشبور که یزله سما خبری یقینه حاصل اولوب ردیدیلر حالوکه قرآن نزولندن اول سما خبرین استماعدن منع
اولنزلدی اندن قوملر یمنه رجوع ایتدیلر (فقلوا اما سمعنا قرآنا عجبا جیدی الی الرشد فامنا به وان نشرک
ربنا احدا) دیدیلر که بزرقرآن بدیع ایشدک که حسن نظمده و رقت معنایده کلام ناسه مبیاندراول حق
وصواب هدایت ایدراوله اولسه بزاو قرآنی تصدیق ایتدک من بعد رب نه الی به خاقندن برشی انبر الایتمرز
زیرا انک وحدایتیه دلایل قاطعه ناطقه در (وانه تعالی جدر بنا ما لخذ صاحبه ولاولدا) و دخی تصدیق
ایتدک رب تعالی نکل جلال و قدری محدثانندن تنزه و ارتفاع ایتدی شول حینستدک کفارک زعم ایتدیکی کی

صاحب و ولد اتحادی (و انه کان يقول معنی عی الله شططا) و بزمن سقیم بر ایلس و یا مرده جن الله تعالی به صاحب و ولد نه بقیله کذب واقرا ایدر (و اناطننا ان لن نقول الانس و الجن علی الله کذبا) و بزمن ایدر که انس و جنند هیچ احد الله تعالی به کذب واقرا ایدر اولینه (و انه کان رجال من الانس یهودون برجال من الجن فزادوهم رهقا) الله تعالی ایدر که انسندن بعض رجال جند بعض رجاله استعاذه ایثار به اول جنگ کبر و عتوین ارتوروردی و روایت اولندیکه زمان جاهلیت عربدن بر رجل مسافرت بدوب کیجه برارض فخرده قاله اشبو وادینک جنیلری سفاسنک شرنندن سیدلر نه صغوروزین دیردی انکله اول کیجه انلرک امن و بخوارنده اولوردی حالبوکه انسیلرک اول قوللرین ایستد کیرنده انس اوزره امتحاکار واقرا ایدرلردی و استعاذه اولدقاریچون اضلالرین ارتوروردی (و انهم ظنوا کما ظنتم ان لن نبیت الله احدا) الله تعالی کفار و خطاب ایدوب دیدیکه جنیاردخی سزک کبی ظن ایتمدیکه الله تعالی هیچ کسه بی موت نه کمر جعت ایتمه اوله اولسه سزک کبی انلردخی کافر اولدیلر (و انما السالماء فوجدناها ملث حرسا شديدا وشهباً) یتیم اول جنیلر دیدیلر که بزمنه دنیا به استراق سمع ایچون بلوغ طلب ایتمدیکم زده رانی ملانکه دن قوی حارسلر و ناردن متولد شملرله مالمو حراست اولنوربولق (و انما کان قعد منها مقاعد للسمع فمن يستمع الان يجده شهابا رصدا) محمد علیه السلامک بعثندن اول بزمنه حرام و شهیدن خالیه مقاعدده ملانکه دن مقالاتنی استماع ایچون او تورردی سدی ایسه مقاعدک کلیسی حرامله طو لوبد و جنیلردن او اسک انلردن استماع قصدین ایتمه کندیچون راصد شهاب بولور (و انما لاندری انشر اید جن فی الارض ام اراد بهم ربهم رشدا) بلز که هانک استراق سمعدن حراست اولنسیله ارض اهلنه شری اراده اولندی بوخسه رب تعالی انلر مخیری اراده ایندی (و انما السالمون ومنادون ذلك کما مارأق قددا) و بزمن قوم وارد که مؤمنون ابرارد و بر قوم دخی انلردن دوند رفرق متفرقه اولیشنر قدیه و مر حبه و راضیه و محبه و غیره کبی (و اناطننا ان لن نجز الله فی الارض ولن نجزه هربا) و بزنیلوب یقن ایتمدیکه بر یوزنده فنده اولسه وز الله تعالی بزمن اراده ایتمدیکه امری انما ذن و اول بزنی طلب ایتمه هر بریزی انک امری ادرا کندن عاجز ایتمز (و انما السالمه المدی اسما به من یؤمن بر به فلا یخاف جسا ولا رهقا) بز محمد علیه السلامک او قودنی قرانی ایتمه و یجک اکا ایمان کنوردلک اول کسه که رب تعالی نیک و حیدایتمه ایمان کنوره اول خوف ایتمز که عاقلک اجرتدن نقص ایتمه و باعظمتک جزاسی کیدرله زیر اول حق نقص و باطلی اره اقا ایتمدی زیراکه قرآنک حق اندن اجتنابدر (و انما السالمون و منا لقاسون) و بزمن بر قوم مسلم و و حدرلدر بر قوم ایسه توحیددن عدول ایتمدیکه یلدر (فمن اسلم فاولئک فخر و ارشدا) اول کسه که توحیدده اخلاص ایتمه اول حالو کسه لرشد عظیم طلب ایتمدیکه اول انلری دار التوابه ابر کور (و اما القاسطون فکانوا لهم - طبا) اما انلر که توحید و طریق حقدن عدول ایتمدیلر انلر جهمه و قود اولدیلر اشبو مجله جنگ کلاذی تمام اولدی (و انما السالمون و منا لقاسون) الطریق لاسقیسناهم ما عذفا) و دخی بکاوچی اولندیکه اگر جن و یا انس و یا ایکسی یله طریقه اسلام و توحید اوزره استقامت ایتمه لر بزمنه مال کثیر و بر و عیش واسع اوزره انلری ندیده تعیش ایندردک (لنقنهم فیه) تا که انلری اختیار اید و ز که اکانجه شکر ایدرلر دینلر دیکه انک معناسی اگر انلر کفرلری اوزره اقامت ایتمه لر بزمنه مال کثیر و بر و وسعت ابر کوردرلک تا که انکله مقنون اولوب کفرلری اوزره عذاب اید و ز (ومن یعرض عن ذکر ربه یسلک عذابا سعدا) اول کسه که رب تعالی نیک عبادت و یا موعظه و یا وحیندن اعراض ایتمه اول انی عذاب شاقه تسلیک ایدر که انک کا طاقی اولمز (و انما السالمون و منا لقاسون) مع الله احدا) و مساجد الله تعالی به محضه درانده انک غیره عبادت ایتمه کنر دیکه مساجدله مراد لرضک کلیسیه در که اول پیغمبر یتیم صلی الله علیه و سلمه مسجد قلوبدر و یا مسجد حرامدر که مساجدک قبله سیدر و یا موضح - مجوددر و یا عضاء مجوددر که اول جنبه و یا یکی بد و یا یکی رکبه و یا یکی قدمدر (و انه لما قام عبد الله يدعوه کادوا یكونون علیه لیدا) و قما که محمد صلی الله علیه و سلمه که عبد الله مذ و بطن فخلده نماز طوردی جنیلر انک عبادتن کوروب قراتن ایستد کیرندن حرص و بخله الیه اوزر نه از حرام ایتمدیلر قریب اولدیلر که جماعت ملتندن اوله و یا انس و جن قریب اولدیلر که شر کلر نه بخالف اولان انک

امری ایضا ایدر لکن الله تعالی اراده می اوزره نصرت ایدوب حتی که انی تمام ایددی (قل انما اودوبی ولا اشرک به احدا) یا محمد کفار مکه به دیکل که بن الحق رب تعالی به عبادت ایدوب هیچ احدی اکاشر الشایعین (قل انی لا املک لکم ضرا ولا نفعا) دیکل که بن مالک دکانکه سزه خذلان و یا هدایت ابر کوردم زرا اکامالک دکل الا الله تعالی ایدر (قل انی ان یجیری من الله احدولن اجد من دونه ملکه) دیکل که اکرن الله تعالی به عصیان ایدر سم بنی انک عذابیدن قورتر احد اواز و بن اندن غیری ملکه اوزلم (الا بلا غم من الله ورسالته) ضر و نفعدن بنم بدیده برنی یوقدر مکر که الله تعالی دن سابع خبر اوله و یا خود الله تعالی دن زیاده و نقصان سز تبلیغ رسالت اوله (ومن بعض الله ورسوله فان له نارجم ثم خالدین فیها ایدا) اول کسه که قرآن و توحید امر ند الله تعالی به و رسولنه عصیان ایده انکچون نارجمهم واردر انک اهل ایده خالین اولد قری خالده ایدا اندن چیه مزلر (حتی اذارا و اما یعودون فسیعلون من اضعف ناصرا و اقل عددا) حتی بخانکه وعد اولند قلمین دیناده کوره و رفته بدر کبی و یا خریده کوره ر عذاب نزولنده بلیسر لر در که ناصره اضعف و عددده اقل انر میدر یوخسه مؤمنلری اشویه نازل اولدی شول وقتن که مشر کز پیغمبر عز صلی الله علیه و سلک مؤمنلردن انصارنی استضعاف و عدددر بنی استقلال ایدر یلور بری لر یله پیغمبر عز صلی الله علیه و اوزره عداوتیه نظاهر امهال اولند قلمین کوردر (قل ان ادری اقرب ما یعودون ام یجعل له ربی امدا) و فنانکه مشر کز پیغمبر عز صلی الله علیه و سلک شول بزه و عداوتیکل عذاب فوقن کاور بزه خبر و دید کارنده ییورلدیکه یا محمد سن انر دیکل که سزه عذاب نزول ایدر یلور ایدوکن یلورم لکن نوقتده اوله جفن بلز مکه اول قری محمد یوخسه بر جل شانه انی تا خیر ایدر یلور میدر (عالم الغیب فلا یظهر علی غیبه احدا) اول الله تعالی غیبی یلور علی کندوبه مختص اولان غیبه هیچ احدی مطلع ایتز (الامن ارضی من رسول) مکر که رسولدن اختیار ایددی کسه به ملک واسطه سیه غیبدن دیکل یکی شیئی بلز نه تا که اول انک نبوتیه معجزه اوله (فانه یسلک من بین یدیه ومن خلفه رسدا) اوله اولسه الله تعالی اول رسولنک اوکجه واردنجه ملائکه یوریدر که انی شیطیندن حرمت ایدر تا که قرآن اکا وحی اولند یفنده شیطین انی ایشیه لر رسولنک انی ناسه اختیارندن اول شیطین انی ناسه افشا ایتیه لر یوخسه انیمانک سائر ناسدن امتیازی اوازدی (لیعلم ان قد ابلقوا رسالات ربهم) تا که نبی موسی الیه یلدر که جبریل الیه و وحله اکا نازل اولان ملائکه رب تعالی نکل رسالاتنی زیاده و نقصان سز کال اوزره کوندردل کبری انبیایه ابر کوردر یلور یلور وجودده الله تعالی نکل علی اکاتعلق ایده روایت اولندی هر نی که بعث اولندی الا اکاملا نکل مقارن اولدیکه شیطین ملک صورتیه تشبیه اولد نی بی تغیر بدن حفظ ایدر (واحاظ بالله هم) والله تعالی اول رسوللر عندنده اولان شیئی وجودده ییادی اگر چه اکا هیچ شیئی خفی دکل ایه ده (واحصی کل شیئی عددا) و خلق ایددیکی اشیا بی احصا ایدوبه عددین ییادی انک علمدن هیچ شیئی خفی اولدی حتی منافیل ذره ایه ده

سوره المزل و هی عشرون ایه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(بالحمل المزل) یا شول نیکه ثباتیه تلف ایدر انکه مراد پیغمبر عز صلی الله علیه و سلک و سله و سکه اول ابتداء و حیده دهشتدن برمدنده و حیلها نس ایدر یلور دکن وحی کلد کده ثباتیه یورینوردی و یا عایشه رضی الله عنها نکل اوزرینه اورقوی مر طک بقیه سزه بورلش نماز قورودی اول فعلنی تحسین و جمعی اوزره انکله خطاب اولندی و یا خود اول کسلان حالتی اولد یفندن انی تعین ایچون انکله خطاب اولندی (ثم الدیل الا قلیلا) کیجه ده نافله نماز قائم اول و یا اکا مداومت ایت دینلدیکه قیام لیل ابتداءه کافر ض ایدی الا لیلدن قلیلی دکل (نصفه و انقص منه قلیلا) نصف لیلدن اقلی قائم اول و یا لیلک نصفندن نلزنه دکن نقص ایت (اوزر علبه) و یا نصف اوزره نلنایه دکن زیاده ایت یعنی سن مخیر من دیلرسن لیلک نصفنی کاملا قائم اول و یا نصفندن نلث اخریه دکن نصف و یا نصفندن نلثانه دکن قائم اول (ورنل القره ان ترینلا) و قرآنی تمیز حروف و وفار اوزره اوقو بر حینیلکه که سامع انک حروفن عده اسکانی اوله (انا سانی علیک قولا قلیلا) یا محمد اوزر که قول ثقیل انشاء ایدر زک اول قرآندر انده نکالیف شاقه واردر که مکلفیه ثقیلدر خصوصاً

پیغمبر عز صلی الله علیه و سلک کیم انی تحمل و امته تحمل ایدر و یا اول رزانت لفظی و متانت مناسیچون رصندر و یا انی تأملده تصفیه سز و تجدید نظره افکار ایچون تقییدر و یا اول میزانده تقییدر و یا کفار و بخاره تقییدر و یا انک تلقینی تقییدر عایشه رضی الله عنها ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه و سلکی کوردم اکا وحی نازل اولد یفنده مبارک الشدن ترلرد و کردی مع هذا برک شدنی و فنده ایدی (ان نأشئه الدیل هی اشد وطاء و اقوم قیلا) کیجه نلث شول ساعتیکه نفس انده نومد نصکره حقیقتدن عبادته قیام ایدر صلی به اول کوند ز ساعتدن کله ده و یا ثبات قیامده و یا قلب و لسان و اطاه سنده و یا خضوع و اخلاص موافقتده اشددر و قرانه اصوب و قوله یا محمد زری که اصوات اند مساکن اولور و یا لجه کیجه ده اولان عبادت ناطه اشد و اخلاصه اتم و برکتی اکثر و یا ابلفدر (انک فی التهار سجاط و یلا) نهارده سنک حواشی و اشغالک تصرف و تقلیل و اقبال و ادبارک واردر ایدی پیغمبر ملازم اولفل که مناجات حق فراغ قلبی استعدا ایدر (واذ کرام ربک) و کیجه ده و کوند زده ربک جل شانه نکل ذکر نه مداومت ایت و ذکر الله ایه ستم اولدر هر شینه کیم اول انی تذکر ایدر تسبیح و تهلیل و تحمید و صلوة و قرات و دراستدن هر تقنی ایه (و یبذل الیه بتیلا) و عبادته الله تعالی به انقطاع ایت و انک غیردن نفسکی تجرید ایت (رب المشرق والمغرب لا اله الا هو فاعوذ به و کیدا) مشرق و مغرب ربی اول الله تعالی در که اندن غیری اله یوقدر ایدی جمیع امور بیکه انی وکیل اتخاذ ایت (واصر علی مایقولون) و مشر کز کذب و اذاسنه صبرات (واجرهم جعرا بیلا) و اعتزال حمله اندر اعتزال ایت اندر مدارات ایت مکافاتی ترکله و امر لر بنی الله تعالی به تفویضله (وذری و المکذبین) سنی تکذیب ایدر انک امر فی بکانتفویض اینک بن اندر مکافی اولور بن (الحلی النعمه) که امر غاوتهم صاحب لیدر که اول سبب غفلت لیدر انکه مراد منادید قریبدر (و مهلم قلیلا) و اندر از زمان مهلت و برا کابناء چوق زمان کچمدن بدرده قتل اولند یلر (ان لدنا انکالا و جیمیا و طعاما ما ذاغصه و عذابا بالیا) بزم عندم زده خریده اندر ایچون تمیسه اولغش قیود ثقال و نار حرقه و طعنه که بوغازه ابلشوب قورور و عذابکه صاحبنه المورر اولور (یوم ترجف الارض و الجبال و کانت الجبال کنبام میلا) شول کونده که اندر ارض و جبال تحرک و ترزل ایدر و جبال ایه افار قوم اولور (انا ارسلنا الیکم رسولا شاهدا علیکم) یا دل مک بن سزه محمد علیه السلا می رسول کوندردم یوم قیامده بنم توحیده دعوتده حاجات و منزل امتنا عکره شمادت ایده (کما ارسلنا الی فرعون رسولا) تنکیم موسی علیه السلا می فرعون و رسول کوندردمشدک (فعضی فرعون الرسول فاعذناه اخذ او یلا) فرعون ایه اول رسوله عصیان ایدر یلور برانی اخذ شدیده اخذ یعنی غرقه اهلک ایدل (فکیف تنقون ان کفرتم یوما یجعل الولدان شیما) اگر کفر اوزره فالور سکر کندیکزی عذابدن نیجه قورتر سز شول کونده که هیبت و شدتدن اول صیانی بیاض صاحب لیدر (السماء منقطر به کان وعده مفعولا) که اول کونک هواندن سما منقش اولور و لکونک کلمته الله تعالی نکل وعدی مفعول اولدی (ان هذ تذکره فن شاء ان یخذ الی ربه میلا) اشویات مخوفه نامه نوعله در اول کسه که انکله متعظ اوله سبیل تقوایه سلو که الله تعالی به تقرب ایدر (ان ربک یعلم انک تقوم ادنی من ثانی اللیل و نصفه و ثلثه) یا محمد ربک جل شانه یلور که سن کیجه نکل ثلثاتدن اقلی و کاهی نصقنی و یا ثلثنی قائم اولور سن و یا خود ثلثاتدن اقلنی و کاهی نصفندن و کاهی ثلثاتدن اقلنی قائم اولور سن (وطافه من الذین معن) و احصا بکدن بر جاعتدن سننکله ییله قائم اولد یغن یلور (والله یقدر اللیل والنهار) الله تعالی لیل و نهارک ساعتنی احصا ایدر و اول ایکسندن قیام ایچون مغروضی غیره فرودندن تمیز ایدر سز ایه اکا قادر دکل سز (علم ان محصوه) الله تعالی یلور که کیجه دن اوزر بکره قیامی فرض اولانک فرض اولما تندن تمیز ایدر سز بر که یقین اوزره انک اوقافنی احصایه قادر دکل سز مکر که جمیع لیلی قائم اوله سز اول ایه سزه مشقت و برر (فتاب علیکم) اوله اولسه رب تعالی سزه ترک قیامده ترخیصله و انده اتم و تبعه فی رفعه عقوه عودت ایتدی دینلدیکه تخیر میذ کور اوزره تعجدر قرض ایدی اول اندره عسیر و لیجی اشوبنکه اول اندر دن نسخ اولندی بعده صلوة خسله تعجدر و یجوبی نسخ اولندی لکن پیغمبر عز صلی الله علیه و سلکدن دکل (فاقر و اما یتسر من القره ان) امدی صلوة ایلدن سزه یتسر اولان

دکونین صلواتن قرآنند تعبیرواندی سائر ارکانه تعبیرواندی کبی * دیندیکه یعنی صلواته قرآنند
 سز منیسراولنی اوقوز * حسن دیدیکه یعنی صلواته مغربده و صلواته عشاءه قیس بن ابی حازم ایدر بن بصره ده
 ابن عباس خافنده نماز قادم اولیکی رکعتنده فاتحه وسوره بقره تک اولیکی این اوقودی وایکینی رکعتنده
 فاتحه وآنک ایکنی این اوقودی منصرف اولدیفنده اول فعلنه (فاقر واما تیسر) این دلیل افادت ایدی
 انس بن مالک رضی الله عنه ایدر بن پیغمبر عز صلی الله علیه وسلمدن ایشته که در بر کسه کیم کیجه ده
 وکوند زده الی این اوقویه اول غافلردن یا زلزوا کر یوزایت اوقورسه قائلردن یا زلزوا کر یا یوزایت
 اوقورسه یوم قیامتده قرآن کا محاجه ایغزوا کر بشیوزایت اوقورسه * نکچون اجدن قنطار یا زلزوا کر
 رضی الله عنهما ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم بکادیکه قرآنی هر ایده بر که اوقوغل دیدم که یا رسول الله بن
 کندمده قوت بولور بن یعنی اندن اکثر اوقومغه دخی فادر بن دیدیکه بکری کونده بر که اوقوغل دیدم که اندن
 اکثر دخی فادر دیدیکه امدی هفتده بر که اوقوغل آنک اوزره زیاده ایتمکل (علم ان سیکون منکم مرضی)
 الله تعالی بلدیکه سزدن بهضکزنسته اولسیده قیام ایدن عاجز اولیسر لدر اول اجدن ترک قیامه سز
 رخصت ویردی امدی قیام لیلک تعذر نه اول سبب بیان ایدیکه آنک بری اشومند کوردور (واخرون یضربون
 فی الارض یتفون من فضل الله) ایکنی سبب اولدر که بر قوم اخرون پرورنده مسافرت ایدوب تجارت ویا
 تحصیل علمه الله تعالی تک فضلندن رجایدر لدر (واخرون یقاتلون فی سبیل الله) اوچینی سبب اولدر که سزدن
 قوم اخرن الله تعالی تک سیلنده قتال ایدر (فاقر واما تیسر نه) امدی صلواته لیلدن سز تیسراولسان دگاو
 قیلک لکن اوزر یکره وجوب طریق اوزره دکل (واقیوا الصلاة) واوزر یکره فرض اولان نمازی قیلک
 (واقوا الزکاة) واوزر یکره واجب اولان زکوتی ویرک (واقضوا الله قرضا حسنا) ووزکوتدن غیر
 امور الکرذن سبیل خیرانه نیت خالصه ایله اتفاق ایدک (وما تقدموا لانهکم من خیر تجدوه عند الله هو خیرا
 واعظم اجرا) اعمال صالحه دن اول شیکه نفس ویا مال متعلق اولور طیب نفسله آخرتکزه تقدیم ایدر سز
 والله تعالی عند سز اتی شول موتکزن حالنده وصیته تأخیر ایدیککزن شیدن ویا متاع دنیا دن خیرلو واجرلو
 و ثوابی اعظم بولور سز (واستغفر والله ان الله غفور رحیم) الله تعالی دن ذنوبکزه مغفرتن دیله کر اول توبه ایدنه
 غفور واکا طاعت ایدنه رحیم * پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم بروقتده اصحابنه دیدیکه قنکزه کندی مالی
 واروقی مانندن احیدر دیدیکه هر بریزه کندی مالی وارثک مانندن احیدر دیدی بلکه دیدیککزن خلافی
 اوزره سز زرا کندی مالکزن تقدیم ایدیککزن در واره کز مالی تأخیر ایدیککزن در
 سورة المدثره هی ست وخسون ایه مکیه

بسم الله الرحمن الرحيم

(یا ایها المدثر) سبب نزولنده پیغمبر عز صلی الله علیه وسلمدن هر ویدر دیدیکه مکفرته حرا نام جیلده ایدم
 برندا کلدی عین وشماله نظر ایدوب برشی کوردمم فوقه نظر ایدیکک کوردمکه اول بکندا ایدن ملکدر سزاه
 وارض یننده هواده کرسی اوزره اوقورراندن رعب ایدوب اهل خدیجه به کدم دیدمکه بخی تدثیر ایدک یعنی
 دثاره بخی پوریکر که اول نوب اوریلور لحاف منلی نیادر اولده اولسه جبریل علیه السلام کلوب خطاب
 مذکورله بکندا ایدی * دینلدیکه اول قریشدن زیاده متأذی اولیحق کلوب بر توبه بورندی ویا اول نوبه
 پورغن اوپورکن بوائله خطاب اولدی دینلدیکه مدثرله مراد اولسه نبوتله ویا کالات نه سانه ایدتدثر ایدن
 ویا اختفایدن دیک اوله زیرا که اول حرا ده اختفا ایدر * کیمیدی (قم فاندز) مضجع کدن طور و عزم
 وجدله کفاری عذاب الالهه تقوی فایب ایت اگر اناری توحیده دعوتکدن صکره ایمانه کز لرسه (وریک فکبر)
 ویریک جل شانه بی کربانه وصف ایت ویا صلواتی تکبیرله افتتاح ایت ویا بیک جل شانه بی عبده اوانان دید کلرندن
 تعظیم ایت وروایت اواندیکه بوائت کریمه نازل اولیحق تکبیر ایدوب وحی ایدیکنه ایمان ایدی زیرا که شیطان
 آنکه امر ایغزاشونده دلالت واردر که قیامه امر دن مقصود رب تعالی بی شرک و تشبیدن تکبیر در زیرا که
 اول واجب اولان مانی بکدر وآنک وجودی بلد کندن صکره واجب اولان اتی تزجدر (و ثبایک نظمهر)
 ثبایک نجاستدن تطهیر ایت زیرا که صلواته تطهیر واجبد و صلوات غیریده مستحبره که اتی غسله

و نجاستدن * مظه در ذیولی تقصیر کبی شول خوفله کیم نجاسته سورنجه ویا نفسکی اخلاق ذمیه دن
 تطهیر ایت اولده اولسه اول قوه علمیه بی استیکاله امر اولور قوه نظریه بی واکادعوی استیکاله امر دن صکره
 ویا خود دثار نبوتی تطهیر ایت هر شیده که اتی تدنن ایدر حقد و ضجر و قتل صبر کبی (والرجز فاهجر)
 عذابی هجر ایت اکامودی اولور ایشانک هجری اوزره ثبانه (ولاغتن تستکثر) مالکی کسه به وپر مکمل که
 اندن اکثری اندن طلب ایده سن اشبوه فل پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم حرام ایدی لکن آنک غیری اول جائز
 اولور ویا الله تعالی به عبادتکی استکثاره امتنان ایتمکل (ولربک فاصبر) ویریک جل شانه تک وجهی چون
 مشاق تکالیفه واذی مشر کینه صبر ایت (فاذا نقر فی الناقور فذلک یومئذ یوم عسیر علی الکافرین غیر
 بصر) بخانکه صور نفخ اولنه اول کافرله شیدک کوند راندره اسان اولسی هر جود کادر (ذری ومن خاقن
 وحیدا) امر یکی بکاتفویض ایت شول کسه تک بن اتی یا کز خلق ایچین بن اکا تاقامه کفایت ایدر بن
 که اول ولید بن الغیردر (وجعلت له مالا ممدودا) وبن اکا مال کثیر مبسوط ویا غایله ممدود زروع وضروع
 و تجارت کبی اموال ویردم * دینلدیکه آنک طقوز یک منقال کومشی واریدی و طاقده بر پوستان
 اولوب یازده وقیغه میوه سی کسار دی ویکه و طاقن یشنده ابل وخیل و غنم وعبید و جوار ایدی
 واریدی (وین شهودا) و اوغلر ویردمکه آنکه یله مکده حاضر و اولوب اقالیله تمتع ایدر آنک اول نه متله
 استغنا ایدوب طلب معاشی چون سفره احتیاج اولور و خدمتکار لری کثیر اولد یعنی سیدن اوغلار بن مصالحنه
 ارساله دخی احتیاجی اواز دی * دینلدیکه آنک اون ویا اکثر اوغلاری واریدی اوچی اسلامه کادیکه انرا خالد
 و عماره و هشام دینوردی (ومهدت له تمهیدا) وبن آنک عمری وجاهتی بسط ایدم حتی اول ریاست
 و تقدیمه استعفا فله ویحانه قریش و وحید دیو تلقیب اولنوردی (ثم یطعم ان ازید) بوند صکره اول
 طمع ایدر که اول ویریلن اوزره کار زیاده ایدم (کلا) حالوکه من بعدن اکا زیاده ایدر دکان اولده اولسه
 بوائت نزولندن صکره مال واولادی قصاصنده اولوب حتی جمعی هلاک اولدیلر (انه کان لا یاسع عیدا) زیرا
 اول ولید بن زم ایملر یز معاند و مکذب ایدی (ما رقه صعودا) بن اکا نارد عذابدن بر فوع مشقت تکلیف
 ایدر شیکه انده راحت اولسه * دینلدیکه صعود نارد بر جیلدر که باشنه تیش سیده حقیقور بعده انلوب اهلقله
 ایر کوریلور ایشوائیک تقصیر نه پیغمبر عز علیه السلامدن روایت اولدیکه صعود نارد بر جیلدر که کافر
 اکا صعوده تکلیف اولنور بران تنفسه مهلت ویرلر زبانه اتی اوکندن تیور زنجیرله چکرلر وادندن تیور
 چو قمرله اوروب سورر فرق یلده آنک اعلا سنه ایردیکنده اسقلنه دوشر بولور بوموال اوزره اکامان ویرلر
 عذاب ایدیلور (انه مکر و قدر) اول ولید محمد صلی الله علیه وسلم آنک قرآنی فرائن ایشیدیکک اکا طمن ایچون فکره
 واردی و نفسنده اوصاف شیعیه دن بعض اقوال حاضر لدی (فقتل کیف قدر) کالعت اوله ویکه کورانی
 نیجه تقدیر ایدی ویا اول امرده ممکنک اقصا سنه اوروب قتله الله اتی نیجه تقدیر ایدی دینلکه مستحق اولدی
 روایت اولدیکه ولید پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم اوغرای حالوکه اول حم السجده سورهن اوقوردی
 بده قومنه واروب دیدیکه الان محمد دن بر کلام ایشتمکه اول انس وچن کلامندن دکلدرانده خلالت
 وطلاوت واردر اعلا سی منور اسقلی مقددر کورینور که اول عالی اوله آنک اوزره استعلاء ایدر اولده قریش اتی
 ایشیدیکک دیدیکه ولید چنون ایده نور آنک قدانسی اوغلی ابوجهمل دیدیکه اتی اول اعتقاددن دوند که بن
 ینرین دیوب ولیدلقتنه واردی واکا ماجرای سوبادی ولید انلره دیدیکه اگر محمدی مجنون زعم ایدر سکر
 آنک هیچ صرع اولدین کوردیکزی واکرانی کاهن دیر سکرانی هیچ تکهن ایدر کوردکزی واکرانی شاعر
 ویر سکر هیچ شعر تعاطی ایدر کوردکزی واکرانی کذابدر دیر سکر هیچ بر شیده کذب ایدیکنه مطاع
 اولدیکزی جمعی دیدیکه بو حالاتدن هیچ برانده کورمک واندن کذب ایشتمک ولید ایدی امدی
 یلک که محمد کل الاسار در کورمن منبر که اول رجلاه اهل واولاد و موالیسی یعنی نفر بنی ایدر اولده اولسه
 آنک اول قوائی تحسین ایدیلر و داغیلوب کندیلر (ثم قتل کیف قدر) اکا تکرار بکراره حلاله لعنت
 اولسونکه اتی نیجه تقدیر ایدی (ثم نظر) بعده قرآنی ابطال ایدر شی تدبیر ایدی ویا قومینک یوزلرینه
 نظر ایدی (ثم عبس وبسر) بعده یوزین پور شدردی شول سیدنه قرآن طعن ایده چک برشی بولوب

نه دیکه بکن بادی و یا خود بخود بزم صلی الله علیه و سلم بوزنه کراحت شدیده ایله یوزن اوردی و تقبضه زیاده ایدری (ثم ادبر و استکبر) و ده حقدن وارسلدن اعراض ایدوب اتباعدن استیکار ایدری (فقال ان هذا الاسیر یوتر) و دیکه محمله قولی دکل الاسیر در که سحره دن روایت و تعلم اولور اشبوکه و ایدرک باله خطور ایدری کی تبلیغ منقعه استیصال ایدری و ده تفکر ایدوب دیکه (ان هذا الاسیر انیسر) بفران دکل الاسیر بشر در بوخسه الله تعالی دن وحی دکلدر الله تعالی دیکه (ما صلیه سقر) بنانی نارسقره احوال ایدری (وما ادراک ما سقر) نارسقره ایدری بکن سکانه یلدردی (لا یبقی ولا نذر) اول هج برشی ابقا ایغزالانی هلاک ایدری و ده اولکی هیئته عودت ایدری و اعاده اولد دقلنده ترک ایتمز حق که افنا ایدری هر شیشک تنور و ملالی اولور الانارک دکل (لواحه البشر) اول نارسقر جلدک ظاهری احرار ایدری (علیه سبعة عشر) اول نار اوزره مسطاون طقوز ملک واردر که نارک خازنلر ایدری رئیسری مالکدر اما که زیانیه نک عدد بن الله تعالی دن غیری احد بلز * دینلر دیکه انارک کوزلری برق خاطف کیدری نابری قلعه رک کیدری اغزلندن ایش یا لکری چیقار انلردن برینک ایکی اوزری اری بی بری یلاق مسافه در برینک گفته ریه و مضربله لنده کی دکاوناس صغار انارک قلوبندن رحمت نزع اولور و ایدر انارک برینی یاشینک کنی بی دفة الوب ناردن دینلر دیکه مکانه براخه قادر اولور اول ملائکه نک عددی اون طقوز اولستک حکتی اولدر که نفوس بشریه نک نظر و عاده اختلالی اون ایکی قوای حیوانیه ویدی طبیعه سبیل در و یا خود جهنمک در کانی بیدر ملک التسی اصناف کفار ایچوندر که هر صنفک عذاب اولغسی اعتقاد و اقرار و علی ترک ایدر کیری ایچوندر انواع عذابدن حاللر ینه مناسب نوعه تعذیب اولور و هر نوع عذاب بر ملک و یا ملائکه دن بر صنف قوی ایدری و اولدر کانت بری ایه اشبوامتک هساتدن علی ترک ایدر ایچون حاللر ینه مناسب عذابدن بر نوعه تعذیب اولور و اول نوعه بر ملک و یا خود ملائکه دن بر صنف قوی ایدری و یا خود ساعات ایل و نههارک جیمی بکری در در انک بشی صلوات مکتوبه به صرف اولی بقی باقی اون طقوز قاور اشبوایت نازل اولی ایچو جهل قرینه دیکه محمدر و بریکه خزنه ناراون طقوز اوله سزایسه هر بریکز شخصلر سزایسه سزدن هر اون کشتی اول خزنه نک برینی بطش ایدری ابوالاسود بن کذره الجمعی ایدری که بن انارک اون بدینه کفایت ایدری اوننی ظهزمه ویدیسن بطنه الورین ایکسک نک تدارکن سزایلدن اول دیکه صراط اوزره بن اوکتر سیه کیدری بن اول خزنه نک اوننی صاغ و زیعه و طقوز بن صول اوموزیمه الورین چنه کیدری اول اوله نازل اولدیکه (وما جعلنا اصحاب النار الا ملائکه) ناردن کفار تعذیب ینه مسطاعوانی بر ملائکه قلدق تا که معذین جننه مخالف اوللر لیلدره رقت ایتمه و اولدر راحت و برمه لر (وما جعلنا عذبتهم الا قسوة لذنن کفرا) و انارک عددین اون طقوز قلدق اول کفار قسوة اوله که انارانی استقلال و استعزایله و اول عدد قلیل جن و انارک اکثری تعذیه و فایتمه سن استه ماذله مة تون اولدر (لیستین الذین اوتوا الکتاب) تا که اهل کتاب محمد نبوته و قرانک صدقته یقین اکساب ایدری شول سببند که انی کابلر ینه موافق کوردر (ویرداد الذین آمنوا ایمانا) و تا که مؤمنلر کایمانله و اهل کابل انی تصدیقه ایمان اوزره ایمانلری زیاده اوله (ولا یرتاب الذین اوتوا الکتاب و المؤمنون) و تا که اهل کتاب و مؤمنلر انده شک ایتمه را اشبوکه استیقانی نأ کید ایدری زیرا که اثبات یقین و نفی رب انارک سکون نفسله وصف اولغسته اوکد و ابلقدر (ولیتول الذین فی قلوبهم مرض و الکافرون) و تا که هجرتدن صکره زمان مستقبله مدینه اهلندن قبلر لنده شک و تقات اولور و مکمل اهلندن مشرک ایدری که (ماذا اراد الله به من املا) الله تعالی مثل استغرابی کبی حود مستغری برادرله نه شی اراد ایدری * دینلر دیکه وقتما که انارک استغراب ایدری لظن یسیریم من من رب ینه (که یخلف الله من یشاء و یدری من یشاء) اشبوکه کراواتان عدد مخصوص منکر لر ینه اولان اضلال و هدی کبی الله تعالی کافر لری اضلال و مؤمنلری هدایت ایدری (وما یله جسد ربک الا هو) ربک جن شانه نک اهل ناری تعذیب ایچون خلق ایدری ملائکه نک عدد بن الله تعالی دن ایدری لظن انلردن اول اون طقوز خزنه در و سادر هر برینک ملائکه دن اعوان و جنودی واردر که الله تعالی دن غیری احد ملکی احصایه قادر اولور (وما هی الا ذکری للبشر) اول ناردن کل الاناسه تذکره

و موعظه در (کلا) منکر در که اشبوکه کراواتان ایت کفار تذکره اوله زیرا که فرط عناد لردن انکه منذ کرومتهظ اولور (والقمر) قمر حقیقون (واللیل اذا ادبر) و کچه حقیقون که ذهابه قوی ایدری (والصبح اذا افر) و صبح حقیقون چنانکه اضافات ایدری (انها لاحدی الکبر) اول نار بلا پای عظامک بریدر * دینلر دیکه یعنی در کات نارک بریدر در کات ایه سیدر جهنم و لظی و حطمه و سعیر و مقر و جیم و ها و به در (نذر البشر) ناسه انذار اولد بی حالله (لن یشاء منکم ان یقدم او یتأخر) شول کسه ایچونکه خیره سبقت و یا اندن تخلف ایدری (کل نفس بما کسبت رهینه الا اصحاب الیمین) هر نفس کافر عمل سبی سبیلله ناردن محبوسه در الا اصحاب یمین دکل زیر انلر ناردن ذوقلر به محبوسه دکلدر بلکه الله تعالی انلری مغفرت ایدری اصحاب یمینده سسر و اختلاف ایدری * دینلر دیکه انکه مراد اطفال مسلمندر و یا ملائکه در و یا اهل جنتدر که یوم میثاقده آدم علیه السلام عیننده ایدری و یا کابلری صاعغر ینه و بریدر و یا تفصیلر ینه عینلور در و یا مومن مخلصوندر و یا خود معنی هر نفس کسب ایدری خیر و شرله مأخوذه در الا اول کسه که اعتدای الله تعالی نک قضانه در اول مأخوذه دکلدر اما اولکه اعتدای کسبند در اول مأخوذه در (فی جنات یتساولون عن المحرمین ما سئلکم فی سقر) اول اصحاب یمین جنتلر مشرکینه سوال ایدری که سزی نه شی نارسقره احوال ایدری (قالوا انک من المصلین) دیه که بر صلوات مکتوبه بی ادا ایدرندن دکل ایدرک (ولم نک نعلم المسکین) و مسکینه و برامی واجب شی اطعام ایتزدک اشبوکه دیکه کفار و عله مخاطب اولدر (و کما نفوض مع انک نضین) و باطله شروع ایدرله و اوقت ایدرلدن (و کما نکذب یوم الدین) و یوم قیامتک اولسنی تکذیب ایدرلدن (حتی انا انما البقین) حتی که بره موت و مقدماتی ایدری (فاتفهم شفاعة الشافعین) یوم قیامتده انلر ملائکه و انبیا و صالحین شفاعتی نفع ایتمز که چه جمعی انلر ایچون شفاعت ایدرلر سده (فما هم عن الذکر معرضین) انلر نولدی که و اعظدن اعراض ایدر (کانهم حرم متنفرة فرت من قسوة) کانه اول کفار قرآن استماعندن نفور و اعراضه شدت خوفندن قاجق دیلر حصارلر بکزر که ایدرندن قاجهر (بل برید کل امرئ منهم ان یؤتی عصفامنشره) بلکه انلر هر بری دیلر که کا محبیه لر و بریکه کیم اول مکشوفه اولوب انده برم و نوبه و ناردن امنلری باز بلواوله (کلا) انلر اشبوکه اراده ایدر کیری اولور (بل لا یخافون الاخرة) بلکه انلر اشدن خوف ایتمز لر زیرا که اکا ایمانلری یوقدر (کلا نه تذکره فن شاد کره) حقا که اول قرآن موعظه بلیغه اولوب خلقه کانیه در اول کسه که انکه انعاظا نک دبیاه اول کا وعظ ایدری (وما یدکرون الا ان یشاء الله) حالبوکه انکه منعظ اولور الا انلر که الله تعالی انلر قرآنله انعاظن دبیله (هو اهل التقوی) اول الله تعالی اهلدر که اکا مخالفتدن حذر اولنه (واهل المغفرة) و اهلدر که عبادتی یارایه

سورة القیامة و هی تسع و ثلاثون ایه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(لا اقسم یوم القیامة) یوم قیامتده قسم ایدری (ولا اقسم بالنفس الا وامة) و دخی شول نفسله کیم اول یوم قیامتده کند و بی لوم ایدر شول ذنباده تقواده ایدری تقصیر اوزره و یا اول هر دایم کند و بی لوم ایدر اگر چه اول طاعتده اجتهاد ایدر سده و یا اول نفس مطمئنه در که نفس اماره بی لوم ایدر و یا اول جنس نفسدر که پیغمبر عز صلی الله علیه و سلم ایدر هیچ بر نفس یوقدر که اول کر کسه بره و یا فاجره در الا اول یوم قیامتده کند و به لوم ایدر سدر خبر علن ایشلر دسه نیچون زیاده ایتدم در و اگر شر علن ایشلر دسه نیچون انده تقصیر ایتدم دیر (ایحسب الانسان ان ان یجمع عظامه) شول بهی انکار ایدن انسان ظن ایدر میکه بر انک عظامن موتدن صکره جمع ایتیه و ز * روایت اولندیکه عدی بن ابی ریمه دیکه یا محمد یوم قیامتدن بکاتحدیث ایتکه اول نوقتده اولور و امری نیجه در پیغمبر عز علیه السلام اکاتی خبر و بر یچک دیکه اکرن اولکوفی کور سده یا محمد بن سنی تصدیق ایدر دکلن هیچ اولور میکه الله تعالی عظامی جمع ایدری اول سیدن وایت نازل اولدی (بی قادرین علی ان تسوی بئانه) بی بر قادر ز که انک امامی عظامن چوریدیکدن صکره اعاده و بری برینه تألیف ایدری و زامدی اول عظام صغر و اطافیه اعاده اولینچک بکار نک اعاده سی فوقی اولور (بل برید الانسان

تکذیب و ایمانند اعراض ایندی (ثم ذهب الى اهله يظني) بعده مشیه سنده تخترواخیال ایدرک اهلنه
 کندی (اولی لان قاولی) اول الله تعالی بکاکراحت ایستدیک شیئی قریب ایده (ثم اولی لان قاولی) اول
 حلق سکا تکرار تکرار ایده (ایحسب الانسان ان يترك سدى) قرآن و بهی انکار ایدن کشتی ظن
 ایدرکه بمحمل ترک اولوب تکلیف و جزا اولیمه (الم یلک نطفه من منی) اول منیدن برنطفه دکلیدیکه
 رجه اراقه اولنسدی (ثم کان علقه خلق فسدی) بعده اول منی علقه اولوب الله تعالی اندن انسانی خلق
 واعضای تعدیبل و بالی معتدل اقامه ایندی (فجعل منه الزوجین الذکر والانثی) اول منیدن ایک صنف
 بهی ذکر و انثی خلق ایندی (الیس ذلک بقادر علی ان یحیی الموتی) اشو اشیایه قادر اولان وب تعالی
 یوم قیامتد موانی احیایه قادر اولنمی بل اول کافادر اولور
 سورة الانسان وهی ثمان وعشرون ایه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(هل اتی علی الانسان حین من الدهر لم یکن شیئاً مذکوراً) آدم علیه السلام اوزره زمان عند غیر محدوددن
 قریب یل زمان یکدیکه کاروخ نفع اولنزدن اول مک و طائف اراشده بالقدن دوزلش برجسد ایدیکه شی
 منسی اولوب انسانیه مذکور دکل ایدی و یا انسانله مراد بنو آدم درکه اصلا ب رجال و ارحام نساء یلنخن
 اول نطفه ایدر (انا خلقنا الانسان من نطفه امشاج فکتبه بعلننا سمیه بصیراً) بزنی آدمی ماهر جلاله
 ماهر آه دن مختلط نطفه دن و یا نطفه اوزره عارض اولانند که ماهر جمل که ایض و ماء مرأه که اصغر در ایدیکسی
 مختلط اولدیفندن اخضر اولور و یا طواردن خلق ایدر که نطفه اولان علقه بعده مضغه حتی خلقنی تمامنه
 دگین طوردن طوره تحول ایدر امر و نمیه انک اختیارین دیر اولدیفنمز حالد انی ایشیدر و کورر دکل ایات
 استقامته و دلالت مشاهده منه ممکن اوله (انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً) بر اول انسانه نصب
 دلالت و ازال ایتله هدایت و ضلالت یولی تبیین ایندک باشا کر اولوب ایمانه کله و یا کفور اولوب ضلالتده کاله
 (انا اعتدنا للکافرین سلاسل و اعلا لاسعیراً) بر کافر ایچون همیشه ایندک سلاسلکه ایدر و اغلا لکه
 سوتلر نه اوزر یلور و سعیر که انده یاند بر یلور (ان الابرار یشر یون من کامس کان من اجهها کافوراً) شول
 مؤمنر که ایمانلر نه ماد قلوب تعالی به مطیع در آخرتده کامدن شراب ایچر لکه مزاجی کافور اولور و دیکه
 شرابلر نه کافور مزج اولنور و مسکه ختم ایدر یلور و یا اول شراب ییاضده و طیب و بحد و برودتده کافور
 کیدر و یا کافور جسته بر صویکارتک اسمدر که رایحه و یا خنقه کافور بکزیویدر (عینا یشر بهاء عباد
 الله یفیر و نه تفییراً) اول کافور بر یکارد که الله تعالی انک عباد محسنه یی کامدن شرابی اول ماء کافورله
 مزوج ایچر اول بیکاری دیکه کاری مکانه سهولته ایدر بر (یوفون بالنذر) انلر کرامات مذکور به
 ابر بشور لرشول سبیلکه آند دنیاده نذرلر نه و قایدردی چنانکه طاعتده نذرایده لر معصیتد کل (و یحذرون
 یوما کان شر مستطیراً) و قور قورردی یوم قیامتد نکشد اندی فانی و عمتد اولدی (و یطعمون الطعام
 علی حبه مسکیناً و یتیم و اسیراً) و انلر طعام اطعام ایدر لردی اول طعام کلنی و یا انلر کاکاجت و شهورنی و یا
 الله تعالی محبتله کارغبنی اولدی حالد مسکینه که مالی اولیه و یتیم که بابایی اولیه و اسیر که انی سلون دار
 حردن سبی ایده و روایت اولندیکه یغیر عزیزی الله علیه و سلمه دار حردن اسیر کتور یلوب انی بعض مسکینه
 و بر روا کاحسان ایدر دیو سوزردی و یا انکه مراد اسیر مؤمندر اولیه اولسه ایده مملوک و دخی مسجون داخل
 اولور و بر احدیثده (غریبک اسیرک فاحسن الی اسیرک) غریبک اسیر کدرامدی اول اسیریکه احسان ایتدو
 یورلدی و دیکه اشوایت علی بن ابی طالب رضی الله عنه شاند نازل اولوبد که اول برهودی به شمردن
 بر شله غل ایدوب اول شعیری قرضند نکره بر نلنی طعن و خیزایدوب اهل و عیالیه انی اکل صد دنده ایکن
 بر مسکین کوب انی کاورد یلر کدیلر صاعلر ایکن اندن بر شی طاعتدن آج یاندیلر اینه به صائم اولوب
 اول شعیرلر بر نلنی دخی طعن و خیزد نکره افطار لری وقتنده بر یم کوب انفاقله اندن دخی بر شی اکل ایندن
 انی کاورد یلر اینه می به صائم اولوب اول باقی ثلثی دخی طعن و خیزد نکره افطار لری وقتنده مشر کیشدن
 بر اسیر کوب سوال اید یچل انی دخی کاورد یلر کدیلر کذلک آج قالدیلر اشو دیکدر که اسیر اطعام حش

ایچر امامه) انسان بلزد کدر که رب تعالی انک عطای جمعه قادر اوله لکن دیر که حیسانده اولد یغجه
 محسبانده مستر اوله و خسه اندن انتزاع و توبه ایچیه و یا دخی تقدیم و توبه بی تأخیر ایچیه توبه و علی تسویف
 ایدرک حتی که شراحوال واسوه اعمال اوزره وفات ایده و یا خود طول امله دیه کیم بن شود کاورم و سورم
 و دنیاده شونک کبی اشیایه ابرم و مع ذلک موفی ذکر ایچیه و یا موتد نکره ایدر و ده اولور و بهی و حجابی انکار
 ایچیه (یسأل ابان یوم القیامه) اول استهزا طریق اوزره سوال ایدر که قیامت فوخته اولور الله تعالی
 ایدر که (فاذا برق البصر) اول شولوتده اولور که بصیر شاخص اولوب طرف ایچیه شول سکوردیکی
 عیانلر که دنیاده انی تکذیب ایدردی و یا جهم کورلدیکده کافرلر کوزلری بلا بور و یا فزع و متحیر اولور
 (و خسف القمر) و قمر ضیائی کیدوب فرا کوا اولور (وجمع الشمس والقمر) و شمس و قمر جمع ایدیلوب
 مغربدن طلوع ایدر یلور و یا ضیائی کیدر دهانده یلری تسویه ایدیلور و یا ایکنشی جمع ایدیلوب بحره
 براغیلور (یقول الانسان یومئذ ان امری شول بهی انکار ایدن کافر دیر که اشو کوننده نزهیه قاجوب
 کیدر (کلا و زور) اول کوننده ایسه الله تعالی انک عذابدن محصن ایده جک ملجأ و مکان اولز (الی ربک
 یومئذ المستقر) بلکه اول کوننده خلافتک مستقری الله تعالی به در غیره استقراره قادر اولنر دیکدن چخته
 و دیکدن ناره فورانده انک غیر یچون حکم اولز (شیأ الانسان یومئذ یما قدم و اخر) اول کوننده هر انسان
 موتدن اول ایشلر دیکه خبر و شمر علقدن و موتد نکره ایشلر و سفت حسنه و سینه سندن خبر و یلور و یا
 معصیتدن تقدیم و طاعتدن تأخیر ایدر (کندن و یا طاعتدن تقدیم و حق الله دن تأخیر و ضایع ایدر یکندن
 و یا عیلتک اولندن و آخرندن و یا اول عمر نده تقدیم و آخر عمر نده تأخیر ایدر یکندن و یا مالندن نه یچون تقدیم
 و زور نه یچون تخلف ایدر یکندن سوال اولنور (بل الانسان علی نفسه بصیرة) بلکه انسان خوار حش
 اعماله شاهد در یوم قیامتده فعل و قوی اوزره شهادت ایدوب حساب و جزاء اولنور (ولوالی معاذیره)
 اگر چه تخلف ایچون هر همدی سولر نه ده اندن قبول و اوزر یا عمل سبی ایشلر یکنده اگر چه ستوری ارجاء
 و ابوابی بر کش ایسه ده جوارحی انک اوزره شهادت ایدر (لا تعجلرک به لسانک لتجل به) یا محمد سکا قرآن وحی
 تمام اولدن انی اخذ ایچون عجله اوزره لسانکی تحریرک ایچیه شول خوفله کیم لفظ قرآن دن بر شی انفلات ایده
 (ان علینا جمه وقره آله) بزم عهده مزه در که اول قرآنی صدر کده جمع و قرآنن لسانکده اثبات ایده وز
 (فاذا قرأناه فاتح قرآنه) بخان بر سکا قرآنی چیر بل لسانله قرات ایده و زانی استماع و تصکرار ایدر که اول
 ذهنتده رسوخ بوله (ثم ان علینا سیانه) بعده انک ده مایندن مکامشکل اولانی تبیین بزم عهده مزه در
 اوله اوله جبریل علیه السلام اکاو حیل کد کده باشن اکوب دکر دی اول کتدیکنده انی او قوردی اشو
 دایلد که سیانک وقت خطابدن تأخیری چا تراوله و بجله مذمومه اوله اگر چه اهم امور واصل دینده ایسه ده
 فکیفکه غیریده اوله (کلا) امدی اول حالتده عجله ایچیه ثانی اوزره اول (بل یحبون العاجله و تذرون
 الاخره) بلکه یانی آدم سز عجله بی ترک ایچمز زرا که عجلدن خلق اولنمیز سز اول اجلدن عاجله بی سوزمز
 و انک یچون عمل ایدر سز و اخر نه دخی و انک یچون عمل ترک ایدر سز (وجوه یومئذ ناسره الی ربها ناظره) یوم
 قیامتده وجوه اولور که مسروره و حسنه و مضیقه اولوب رب تعالی به اشکاره و محاسن نظر ایدر یچیدر (وجوه
 یومئذ ناسره نطن ان یفعل بها فاقرة) وجوه دخی اولور که اول کوننده عابس و مسوده در انک اربابی توقع
 ایده لکه انلر داهیة عظیله ابرودر که فقاری کسرا ایدر (کلا) امدی حب عاجله و ترک اخره دن ارتداع
 ایدر که موفه مستعد اولت (اذا بلغت التراقي وقیل من راق) چنانکه روح اعالی صدوره ابریشه انده حاضر
 اولنر هیچ که واره ایدر که کار قیه ایدر دینله و یا مالک الموت دیه کیم بور حله ملائکه رحمت و یا ملائکه
 عذابدن قنقز مودا ایدر (وظن انه الغرق) اول محضر تیقن ایده کیم کانازل اولان دنیاه و محاسنک
 فرایقیدر (والفت الساق بالساق) و مانی ساقنه ملتوی تحریریکه قدرنی کسه و یا فراق دنیاشدن خوف
 آخرت شدته اوله شه (الی ربک یومئذ المساق) اوله واسه عبادک مرجعی الله تعالی به در هر عبدانک
 نوانه و یا عقابنه سوق اولنور (فلا صدق ولا منی) اول تصدیق واجب اولان شیئی تصدیق ایندی
 و یا مالک زکونتی و یرمدی و اوزرینه فرض اولان نمازی قیامدی (ولکن کذب و تولى) بلکه اول قرآنی

اولوب انکه نواب رجاییه که چه اول اسیر مشرک گردن ایسه ده (انما نطعمکم لوجه الله لا نريد منکم جزاء ولا شکورا) لسان حال و بالسان مقالله فقرایه در بر که بر سره اشبنونی لوجه الله اطعام ایدرز بوجه آنک اوزره دنیاده سزیدن مکافات و یا شکر اراده ایتمزنا که انکه من توهم من مکافات توقعن کیدر که اول ابری تنقیص ایدرز پس بواجلدن عائشه رضی الله عنها فقرایه صدقه کوند رسوله اول فقراسکا بنجوعون نه مویلدی دیوسوال ایدردی اگر دعا ایتدی دیرسه اولدخی اکا انک منلیله دعا ایدردی ناکه صدقه سنک نوابی کند یچون عند الله خالص قاله (اما تخاف من ربنا و ما عبوسا قطریا) زیر ابر قور قورز بزلک عذابندن شوکوند که انک هول وشدندن یوزر عبوس اولور بر کیهیته که ایدا انده انبساط اولور (فوقاهم الله شر ذلک الیوم) اوله اولسه الله تعالی انلری اول کونک شرنندن صافلیسه وحقه نظری سبیلله حفظ ایلله (وقاهم نصره و سرورا) وانلرک یوزلر نه بشاشت و فایز نه سرور ویره (و جزاهم بما صبروا جنة و سرورا) وانلر ادا و اجبات و اجتناب محرمات و ایدار امواله صبرلری سبیلله جزا ایدر شول جنتله کیم اکا کیرلر لباس سریره کیم اتی کینورلر (متکین فیما علی الاربابک لایرون فیها من سوا ولا زمیررا) اول جنتده سریرلر اوزره ناعین اولد قلی حاله او توره لروا اعتدالده اولوب انلر الم و بر سر رات و ایدا ایدر برودت کورمز لر لکه انک هوامی بذاته مضی درانده شمس و قمر احتیاج انلرلر (ودانیه علیهم ظلالها و ذلت قطوفها تذلیللا) اول جنت انجارتک ظلالی انلر قریب اولد یقی حاله و غاری انلر نه خضر و تقریب ایدیلور بر وجهله کیم قیام و قعود واضطیاج حالده اکا ایدیلور (و یطاف علیهم بانیة من فضة و اکواب کانت قواریر قواریر من فضة قدر وها یقدریرا) وانلر انده طواف اولورلر کومشدن انیه و کیزانله کیم اول زجاجه دن دوز یلوردر شول کیزانکه زجاجه نک صفایه نایله کومشک بیاض و لیفی جامعه خلقی اولوردر که آنلر اتی نفسانده تفرید ایدوب اولدخی انلر عتی ایتد کیری مقادیر و اشکالده کور و یاسا قیلر اتی شارینک دأ بلی مداری نجه ایدرلر (و یسقون فیها کاسا کسان من ارجحیللا) ودخی انلر جنتده شول زنجبیل جنتله مزوج شرایدن عتی ایدیلورلر که اول دنیاز زنجبیلنه بکرمز لده غه و احتراق اولورلر دینلده که اول جنتده بریکاردر که انده زنجبیل طعمی بولور مقربون اندن صرف ایچرلر سائر اهل جنت مزج ایدرلر (عینا فیها نسیمی سلیمیللا) اول جنتده بریکار دخی واردر که اکا سلیمیل دینور متفاده در اهل جنت اتی دینار کیری مکانه صرف ایدرلر اصل عرشدن نه مان ایدوب جنت عدندن سائر جنتلر جریان ایدر اهل جنتک شرابی برد کافور و طعم زنجبیل ورج مسکده در (و یطوف علیهم ولدان مخدون) و اهل جنتی طواف ایدر شول ولدانکه سن واحدده اولوب متغیر اولرلر آنده دایم در موت کورمز (ذاریاتهم حسبهم لؤلؤا منثورا) بخان انلری کورسن صفاء الوانده و شمعاعلری بری برلر نه انک کاشنده و بحال سلیمیه انباشنده ظن ایدر سنکه انجورلر در بساط اوزره صاحبیلور (و اذا رایت تم رایت نعیم و ملک کبیرا) بخان جنتده بصریکی هر قنده ایقاع ایتسک انده وصفه بکزن نعیم و ملک و اصبع کورر سن دینلده که اهل جنتک منزله ادناسی اول کسه اولور که بیک سیاق مسافه به دکن نظر ایدر انک اقربن کور دیک کبی ایه دخی کورر (عالیم نیاب سدس خضر و استبرق) انلر کدرلر نه حر برلر رقیقتدن و غلیظندن نوبلر کیهلر (و حللوا ساور من فضة) و کومشدن سوارلر کورر یلر رتکیم موضع انرده التوندن سوارلر کیوریلر دینلده ایدر اهل جنتک حلیله لری عالری نک اختلافیه مختلف اوله ناکه یله اولان عللر نه متفاوت جزا اوله انتوله کومش یسنده تفاوت کبی و جائزده که کوه شدن سوار خادمک اوله و التوندن سوار خدمتک اوله (و یقیم بهم شرابا طهورا) و ربه تعالی انلر برنوع شراب ایچره کیم اول اقداردن طاهر اوله خردنیا کبی اتی ایدی وارجل تدنیمش اولیمه و یا اول شراب بول کبی نجیس اولیمه بلکه اول بد نرنده رشع اولوب رایحه می مسک کبی اوله دینلده که اهل جنته طعام کتوریلوب ییه را خرنده شراب طهر و رایچرله لرا انکه یه کاری مسکدن طیب رایحه لور رشع اولوب بطنلری اندن ارنه و نه و تلی کاکان عودت ایده دینلده که اشوب شراب نوع اخرده که ذکر یسبق ایدن ایکی نوع شرابک فوقده در اول اجلدن مقی الله تعالی به اسناد ایدیلوب طهر و رشع وصف اولندی زیرا که اول شار بنی لذات حسیه یه میلدن و عاصوای حقه رکوندن تطمیر ایدوب انک لسانیه ملذذ و باسیده باقی اولد یقی حاله

جمال با کمال مطالعه سنه تجرید ایدر اول صدیقین در جاتک منتهاسیدر اول اجلدن ابرار نوابی انکه ختم ایتدی (ان هذا کان لکم جزاء و کان سعیمکم مشکورا) اشبوزکر اولشان نعیم اعما لکزه نواب قلنور و دنیاده ایشلدیکر اعال مقبول و مرضی اولور (انا نحن نزلنا علیک القران ان تنزیلا) یا محمد بر سکا قرانی مفرق و مخیم تنزیل ایتدک بر حکمت ایچونکه اول اتی اقتضای ایتدی (فا صبر لکم ربک) ربک جل شانک حکمنه صبرایت که اول سکا حکمتندن صادر اولور ایدر امدی اوزر یکه اولسونکه بشارت و انذ اوله تبلیغ رساله و کفارلک اذاسنه تحمل و سکا اعدالک اوزره نصره زنا خری ایچون قنجر ی ترک ایده سن (ولا تطع منم ائما و کفورا) اول کفاردن هر کسه به اطاعت ایتمکل اولانم ارتکاب ایدوب سنی اکا دعوت ایده و کفوره عالی اولوب سنی اکا دعوت ایده اشبونده دلالت واردر که انم و کفر اولیمان شیده انم و کفوره مطاوعت محذور اولیمه بر وایت اولندیکه عتبه بن ربیع و ولید بن مغیره بیغمبر عزی صلی الله علیه و سلمه ذیدیلر که اشبوا ایشلدیکر منعی فساد و ماله نیل ایچون ایدر سن اندن رجوع ایت عتبه ایتدی اگر اندن رجوع ایدر سن سکا قزری مهر سز و یریم ولید دیکر بن سکا استدی یکد کلا مال و یریم اوله اولسه بویات انزالیه اول ایکسینه اطاعتدن نمی اولندی (وانذ کراسم ربک بکرة و اصیلا) ربک جل شانک ذکرنه مداومت ایت و یا خود بکرده صباح نماز نه و صیله اوله و ایکندی نماز نه مداومت ایت (ومن اللیل فاصبر لک) و کجه نک به ضنده اخشام و یقون نمازنی ادا ایت (و صبحه لیل طویلا) و فرض نماز ندر نکره کجه ده زمان طویل الله تعالی نک رضا ایچون ثلثان و یانصفن و یا ثلثن نافله نماز نه اتی ذکر و تسبیح ایت اشبوزحکم بیغمبر عزی صلی الله علیه و سلمه واجب و احبابنه مستحب ایدی (ان هؤلاء یحبون العاجله و یذرون و راهم یوما ثقیلا) مکه نک کافر لری داردن نیایی سورلر و یوم شیدی و رالر نه ترک ایدوب انک یون اهتمام ایچولر حقیقت تصدیق ایدوب انده نفع ایدر علی ایشلر لکه اول یوم قیامتدر (نحن خلقناهم و شددنا اسرهم و اذنا شئنا بدلتنا امثالهم تبدیلا) بر انلری خلقی ایتدک و مقاصلر ینک اعصابله ربطنی احکام ایتدک اگر دیرلر انلری اهلاک ایدوب خائنده و شدت اسرده انلر امثالنی انلر بدل قیلور دق و یا انلرک برینه بر اهل طاعت خلقی کتوردرلر (ان هذه تذکرة فمن شاء اتخذ الى ربه سیلا) اشبوزوره و وعظه در هر کسبه که انکه معتقد اولنی دلیله الله تعالی به تقرب ایدر (وما نشاؤون الا ان یشاء الله ان الله کان علیما حکیما) و الحال سز انکه انعامنی مشیت ایتمز سز مکر که الله تعالی سزک مشیتکزی مشیت ایده الله تعالی هر کسه نک اهلیقتی نه شیشه ایدیکنی یلور و حکمتی مقتضایه مشیت ایدر (یدخل من یشاء فی رحمته) اول الله تعالی دینلده کبی کسه بی هدایه و توفیقیه اسلامه و یا جنته قویار (والظالمین اعدا لهم عذابا الیما) و کافرلر ایچون اخرتده عذاب و جمیع دائم اعداد و تهیته ایتدی

سورة المرسلات وهي خمسون ایه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(و المرسلات عرفا فالعاصمات عصفاء و الناشرات نشر افالقارقات فرقا فاللقیبات ذکر ا) الله تعالی ملائکه دن طوائفه اقسام ایتدیکه انلری ارسال ایدوب متناهیة انلر امر ایلدی اوله اولسه امر نه امثالده عصف زجاج کبی عصف و شرانی ارضده نشر ایتدی یلور یا خود چه لله موی اولان نفوسی علان وحی اولند قزری شیشه نشر ایدوب حقه باطل یقینی فرق ایتدک ندر نکره انبیا به ذکر القای ایتدی لرا ناکه محقیقه عذر و مبهطینه نذر اوله و یا خود ایت قرآنله اقسام ایتدیکه اول هر عرفله محمد علیه السلام ارسال اولندی حتی که اول هر کتب و ادبانی نسخ ایلده عصف و انار هدی و حکمی شرق و غرب نشر و حق و باطل یقینی فرقده نکره عالمن یسنده ذکر حتی القای ایتدی و یا خود نفوس کامله ایلده اقسام ایتدیکه اول ایدر انه استکمال ایچون ارسال اولندی اوله اولسه ماصوای جنتی عصف ایدوب حقه اثری جمیع اعضایه نشر اولدی حتی انکه حق بذاته و باطل بنفوسه یقینی فرق اولوب اول نفوس الله تعالی نک و جمیع غیری هالک کور دیرلر اوله اولسه انلر ذکر القای اولندیلر بر حقیقه که قلوب و السنه لرنده ذکر اللمدن غیری شئی اولدی و یا خود رباح عذابله اقسام ایتدیکه اول ارسال اولتوب عصف ایتدی و رباح رحمت ایسه جویده صحابی نشر ایدوب فرق ایلدی حتی که اول ذکر

محب القاء ایدلدی زیرا که عاقل بخان ملک محبوب و اناری مشاهده اید الله تعالی بی ذکر ایدوب کمال قدرتی
تذکرید (عذرا اوندرا) محقق اعذار و مبطلی انذار ایچون (انما وعدون لواقع) امدی با کفار که
مجتی ساعته وعد اوله کنز کائن و نازلدر (فاذا النجوم طمست) اول وعد واقع اولور شول وقتده که
نجوم محق اوله ویا نوری کیدریه (واذا السماء فرجت) وسماء منسق اوله (واذا الجبال نسفت)
و جبال مکانلرندن قلع اولوب ارضه برابر ایدیه (واذا الرسل اقتص) ورسوللر جمع ایدیهلر شول وقت
ایچونکه امتلری اوزره شهادته انده حاضر اوله (لای یوم اجلت) دینور که انلر قننی کون ایچون تاخیر
اولندیلر (لیوم الفصل) شول کون ایچونکه انده خلایق بی فصل اولنور (وما ادبریک ما یوم الفصل)
والحال انک کنه قنن یلوسن انک منق ایسه کورمشن سن (ویل یومئذ للمکذبین) اولکونده شدت
عذاب شول کسه (در که بعضی انکار ایدیلر (الم نلک الاولین) یا که ارمکه سزدن اول انبیای تکذیب
ایدنلری هلاک ایتدکی (ثم تتبعهم الاخیرین) و تکذیده نظرلندن اخرده کلنلری اهلا کده انلر اتباع
ایدنر تنکیم قوم نوح و عباد و عودی اهلا کزدن صکره قوم شعب و قوم لوطی اهلا کده انلر اتباع ایدلر
(کذلک نفعل بالجرمین) انبیای تکذیب ایدلر اولان فعللر کی جرم ایدلر ایدر (ویل یومئذ للمکذبین)
اول کونده شدت عذاب شول کسه (در که دینارده الله تعالیلک ایتلری و انبیاسی تکذیب ایدیلر
(الم یخلفکم من ماء مهین) بر سزی نطفه قدره ذلیله دن خلق ایتدکی (فجعلناه فی قرار مکن) بعده
برانی موضع قرار عر و زو و محفوظه قلد که اول رجدر (الی قدر معلوم) و قدردن مقدار معلومه دکن که
الی الله تعالی ولادت ایچون تقدیر ایدیلر (تقدیرنا فتم القادرون) برا کافادر اولدی ویا برانی تقدیر
ایدلر برا کمال قدرته قادرلر (ویل یومئذ للمکذبین) ویل اول کسه (در که برم کایا اعاده قدره نوری
تکذیب ایدلر (الم یجعل الارض کفانا احیاء و امواتا) برارضی بنی آدم ایچون احیاءلر نه ظهرفی
وامواتلر نه یطنی و عاقل قلدقی و یا خود احیاء ایلر مراد هر شیدر که یردن بر و امواتلر مراد هر شیدر که
بترملر که برده بتر (وجهلنا فیهلر و امی شایخات) و اول ارضه بر جبال طوال ثواب قلدق (واسقینا کم
ما فرانا) و بر سزه و ارضدن طلول و لایچر دل (ویل یومئذ للمکذبین) اولکونده ویل اول کسه (در
در کیم اشونم امثالی تکذیب ایدلر (انطلقوا الی ما کنتم به تکذبون) و انلر دینور که شول دینارده
تکذیب ایدلر که عذاب کیدلر (انطلقوا الی ظل ذی ثلاث شعب) کیدلر جهنمک دخانی ظلمه کیم اول
اوج شعبه لودر دینلدیکه جهنمک انشدن بر لسان چاقوب مشعب اولور نوری مؤمنلر و دخانی مشافله
و لهب صافسی کافلر ابر و ارب و انک اوجه انحصار نه سبب زیرا که نفسک انوار قدسه یلندن بجای حس و خیال
و و مدروا خود اشو عذاب مؤدی اولان اوج شیدر که بری قوه و ایه در که دماغه حاله در و بری قوه
غضبه در که عین قلدیه در و بری قوه شهویه در که سار قلدیه در اول اجلدن دینلدیکه آندن بر شعبه کافلر
فوقنده و بر شعبه عیننده و بر شعبه سارنده اولور (لا ظلیل و لا یغنی من الالب) اول بر ظلد که اول کونک
سزدن برنی مزیل و ایز و انارک لهبندن برنی دفع ایتز (انما نری بشر کالقصر) اول نار شراره لروی
ایدلر که هر بری عظمه بنیاء عظیم و یا شجره عظیمه کیدلر (کانه جمالات صفر) کانه ناردن جمیع شرار صاری
دولر در زیرا که شراره دهنار به اولدی ایچون اصغر اولور دینلدیکه اول اسوددر زیرا که ابلک سواد صفر نه
مانلدلر (ویل یومئذ للمکذبین) ویل انلر کیم ایتدکی تکذیب ایدلر (هذا یوم لا یطعون) و انلر دینور که
اشو شول کوندر که بعض مواضعه سوزلر زیرا که دهسه و حریت انلری اساطره ایدلر (ولا یؤذن لهم
فیعتدرون) و انلر اذن اولر که اعتذار ایدلر (ویل یومئذ للمکذبین) ویل انلر کیم آتی دینارده
تکذیب ایدوب تصدیق ایتزلر (هذا یوم الفصل جمعنا کم و الاولین) و دخی انلر دینور که اشو شول کوندر که
محق و مبطل بی فصل ایدیلر و اشو امثال و کر که ممکن امتلر که بعضی تکذیب ایدلر بر جمع ایدلر (فان کانکم
کذیبکدون) اگر کذبکزدن بتم عذاب دفعنه چاره کز و ارایسه ایدوب کذبکزی قورنارک اشو
انلر دینارده مؤمنلر ایدلر کاری کیدلر و انلری تفریع و بجزلرین اظهارلر (ویل یومئذ للمکذبین) ویل
اولکونده مکذبلر کیم عذابدن مخلصه چاره لری اولر (ان المتقین فی ظلال و عیون و فوا که عیون شهنون)

شول عیاندن صافانلر چننده داماطلال اشجارده و عیون ماده و اشتهایه ذکر فوا کیم کماله
تعمده درلر (کایا و اشیر و اهیئنا ما کنتم تعملون) و انلر ایدلر دینور که جهنمک طعام و شرابندن اکل و شرب
ایدلر اول سزه اذاسر صانع اولدی حالده دینارده ایشلدیکلر اعمال صالحه سیدیه (انا کذلک نجزی
المحسنین) مؤمنین صالحین بر یوبه بر ایدلر (ویل یومئذ للمکذبین) ویل اولکونده تکذیب ایدلر کیم
انلر عذاب مخلد و خصوصلر نه ثواب مؤبد اولندی (کایا و نفعوا فلیلا انکم یجرمون) الله تعالی مکه
کافلر نه دینلدیکه دینارده بهام کی زمان یسیرده تکذیبکزدن عدم ایمانکزه اکل و شرب و تم ایدلر که سز شلر
و عیالکزه مجرملر سز (ویل یومئذ للمکذبین) ویل تکذیب ایدلر کیم نفسلر بی تم قلیل ایچون عذاب
دائمه تهریض ایدیلر (واذا قیل لهم ارکعوا لایرکعون) بخان الله تعالی انلر نماز قیللر دینارده نماز قیللر دینارده
اشو نقیف شاتده نازل اولوبدر که بر نمازده الحشاء یعنی رکوع ایتزلر زیرا که اول بره مزاتدر دینلدیکه
پیغمبر بزم صلی الله علیه و سلم دینلدیکه شول نمازده خبر بوقدر که انده رکوع و سجود اولیه و یا خود انلر قبول
وحیه و اتباع دینه تواضع ایدلر دینلدیکه استسکارلندن انی قبول ایتزلر اشو دلیلدر که کفار فروعه
مخاطبین اوللر (ویل یومئذ للمکذبین) ویل انلر کیم ایتدکی تکذیب ایدیلر (فبای حدیث بعده یؤمنون)
قرآن کتب سماویه یشنده آیه مبصره و معجزه باهره در که حجج واضح و موافق شریقه بی مستحلدلر انی تصدیق
ایتمجیلر کتب سماویه نک فغیسن تصدیق ایدلر

سورة النبا و هی اربعون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(هم یسألون) اهل مکه بری برلر یته بعثدن سوال ایدلر و یا خود اهل مکه پیغمبر بزم صلی الله علیه و سلمه
و مؤمنلر استسزا طریقی اوزره اندن سوال ایدلر و یا خود مؤمنلر و کافلر اندن سوال ایدلر مؤمنلر از یاد علم
ایچون و کافلر استسزا ایچون (عن النبای العظیم) نبأ عظیمدن سوال ایدلر که اول بعثدر (الذی هم
فیه یختلفون) که اول بعثده مؤمنلر اقرارلر و کافلر انکارلر اختلاف ایدلر (کلا یسألون کم کلا یسألون)
امدی انلر انی موتلری عندنده معایشه ایلر و یوم قیامتده مشاهده ایلر بلیسرلر (الم یجعل الارض مهادا)
برارضی نامه سیر و سکون ایچون فراش مبسوط قلدقی (والجبال اوتادا) و جبال ارض اوزره اوتاد
قلدقیکه انکه ارض ثابت و استقرار ایدلر (و خلقنا کم ازواجاً) و بری ذکر و انشی خلق ایدلر (وجعلنا
نومکم سباتاً) و نومکزی قوای حیوانیه که زمره راحت قلدق (وجعلنا اللیل لباساً) و کیمیه بی
سز کوب غطا قلدق که اخفا اراده ایدن کشی انک ظلمتیه استوار ایدلر (وجعلنا النهار معاشاً)
و کوندزی سز کون وقت معاش قلدق که انده تمییش ایدلر جهنمک شتی تحویل ایچون ثقل ایدلر سز (وینبیا
قوة کم سیه سیه ادا) و فوکرده بیدی سوات قویه که حکمه قلدق که مرور زمان انده اثر ایتز (وجعلنا
سراجاً و هاجاً) و سواتده سراج متللی و قادیار حرارتده بالغ قلدق که اول شمسدر (فانزلنا من المعصرات
ماء یحیاها) و یحیا بلردن بر ماء سیال انزال ایدلر که اندن ارضه سیلان ایدلر دینلدیکه مطر سعادن و حیا
نازل اولور بعده ریح اربعه اول صعبی صقوب اندن مطری بره ارسال ایدلر (لنخرج به حسابنا و جئات)
القباها) تا که اول مائه بر ناسه قوت اولور بقدا و اربه امثالی حیواناتی و دوابه علف اولور صمان و اوتاق
امثالی نباتاتی اخراج ایدلر و زو بوستانلر که اشجاری بری برلر نه التقاف ایدلر (ان یوم الفصل کان
میعانا) یوم قیامت الله تعالیلک علم و حکمکنده خلایق بی فصل ایدوب ثواب و عقابله جزایه میعاد
قلمندی و یا خود دینانک نهایتنه حد قلدق (یوم یفتح فی الصور ثأون افواجا) که اولکونده صور نفع
اولتوب قبور کزدن محشره فوج فوج جنات مختلفه کاور سز * دینلدیکه اشو امثال عسات قبرلندن
اون صنف حشر اولسرلر در نماز قلدق صورته و حرام خوردنلر و بر و اکل ایدلر باشری
آشغه یوزلری اوزره سور دیلور و حکمده جور ایدلر کوز سزلر و علملر نه عجب ایدلر صاغرلر و دلسزلر
و قوللری علملر نه مخالف عالملر دللری کوکسلر نه صارقوب اغزلندن اربلر افار و دللر بی چیزلر
و قورمشلر نه اذا ایدلر اللری و یا قاری کسلر و ناسی سلطانلر غز ایدلر انلر شدن بوداقره اصللر و شهنوانه

تبعیت حق الهی متع اید تلخیص دین برکن رایحه لیل و کبریا صلی الله علیه و آله صلوات الله علیه شول در یلرینه
 ملاصق جبهه که کینر حشر اولور روایت اولدی که معاذ رضی الله عنه بوائیک تقسیرینده پیغمبریز
 صلی الله علیه و سلمه سوال ایندکده دیدیکه یوم قیامتده بنم اسم اون ایکی صنف حشر اولور **صنف اول**
 قیامتدن قارنری سیلانر و عقر بلر طلو حشر اولور که انر مالرینک زکاتن و برینر در که توبه ایجنین وفات
 ایدنلر در و صنف ثانی خناز بر صورتده حشر اولور که انر نماز و نماون ایدوب توبه ایجنین وفات ایدنلر در
 و صنف ثالث اغزلندن قان کاور حشر اولور که انر بیعتنر کذب ایدوب توبه ایجنین وفات ایدنلر در
 و صنف رابع اللری و ایاقلری کسک حشر اولور که انر قومشور یتیمه اذا ایدر اولوب توبه ایجنین وفات ایدنلر در
 و صنف خامس جیفه دن برکن رایحه لو حشر اولور که الله تعالی دن قور قیوم سرده گناه ایدوب توبه ایجنین
 وفات ایدنلر در و صنف سادس دلری کسک حشر اولور که انر کذب و شهادت زور ایدوب توبه ایجنین وفات
 ایدنلر در و صنف سابع دلمر حشر اولور که انر شهادتی کتم ایدوب توبه ایجنین وفات ایدنلر در و صنف ثامن
 فرجندن قیج و صدید سیلان ایدر حشر اولور که انر زنا ایدوب توبه ایجنین وفات ایدنلر در و صنف ناسع
 قارنری اتشله طلو حشر اولور که انر ظلمه یتیم مالین سیوب توبه ایجنین وفات ایدنلر در و صنف عاشر یوزلری
 قراوش کوزلری کوکرمش دیشلری اوکوزو بنوزی کبی سیورمش دو دقاری قارنرینه صاوش قارنری
 ایسه او بلقاری اوزره دو شمش حشر اولور که انر شرب خرا ایدوب توبه ایجنین وفات ایدنلر در و صنف حادی عشر
 اجذم و ابرص حشر اولور که انر والدینر یتیمه عاق اولوب توبه ایجنین وفات ایدنلر در و صنف ثانی عشر یوزلری
 نوری آیت اون دردی **کبی** حشر اولور که صراطی شمش کبی ککرلر انر دینارده اعمال صالحه ایشیلر
 و صلاوات خمس و قننده جماعتله ادایه مداومت ایدوب کاهلر یتیمه نائین اولدقاری حلاله وفات ایدنلر در
 (وقت السماء فکانت ابوابا) و صواب یاربوب ملائکه به نزول ایچون انده قبول اوله و باخود کثرت شوقدن
 یوللر اوله کیم اتی برشی مدایتیمه (وسیرت الجبال فکانت سراپا) و طاهره واده هبا کبی یوردیلوب بعده
 سراب کبی اوله یعنی طاهره ورتده کورینوب اکن اجزاسی تفت و انباشندن حقیقی قالمیه (ان جهم
 کانت مرصدا للطاغین مابا) جهنم طریق و مژاولدی جسته یول یوقدر الا جهنمه او غراغله و باجهنم
 برعده که خرنه نارنده کفاری بکرکه انری ناره قویه لر خرنه جنت انده مؤمنلری بکرکه او غراغله انلری
 اول محلدن سهولته کجروب جسته قویه لر آمدی جهنم تکبر ایدنلر مرجع اولدی (لا بین فیما احسابا)
 اول ناردده و درمتابعه ما کثین اولدقاری حلاله و اشبوابینده کفارلر ناردن خروجه دلالت ایدر و یوقدر
 ز راحق سکان ییل و یا شمش ییل ایدیک صحیح اولدیقی تقدیر اوزره یتیمه اول احقابک تساهیس اقتضا
 ایجزر یا با زردر **ککه** مراد احقاب مترادفه اوله حقیق بری تمام اولدیفنده حقب آخر اکانابع اوله
 (لا یذوقون فیما برد الا شرابا) اول ناردده انلر انک حرنه نفع ایدر بر دیار راحت و بر یوم ذوق ایجزر و تلذذله
 ایچلور شراب دخی ایچمز (الاحیاء و الغیاء) بلکه حری نه یارده ما و اهل نالر صدیدن سیلان ایدر ما
 ایچر (جزا و قافا) تا کد اول انلر اعماله موافق جزا اوله ز بر اشکر دن اعظم جرم اولدیقی کبی ناردن
 اعظم عذاب دخی اولز اوله جزا اوله موافق اولور (انهم کانوا لایرجون حسابا) ز بر انلر حساب
 اولنلر دن خوف ایچر لری شول سیدنکه بعنه ایمانلری یوغیدی (و کذبوا بایاتنا کذابا) و برنر ایتلر یزی
ککذب ایدر لری (و کل شی احصیناه کانا) اعمالدن هر شی بر کاتبه لوح محفوظه اثبات ایدنلر
 او نودر رسده بر اوتجیز (ذوقوا فلان زیدکم الا عذابا) و انلر دیشور که اشبوعذاب ذوق ایدلر که بر عذاب کزی
 آروریز (ان للمنفین مغازا) متغیر ایچون موضع فوز یعنی جنت و یاناردن نجات وارور (حیدائق
 واعنابا) انده بوستانلر وارور کدر لو اشجار منوره اید علی الخصوص اوزم اصهاره معمور و (وکواعب
 ازایا) و جاریه لوار که هم لری یوم یاربوب سنده مستویه لدر (وکا سده اما) و شرابله مملو و با متابع
 کد ملر وارور (لا یسعون فیما لغوا ولا کذابا) اول شرابی ایچر کن قول باطل و یا ککذب ایدنلر (جزا
 من ربک عطاء حسابا) تا کد بک جل شانده دن وعدی مقتضایه ثواب اولان عمللر دن کثیر عطا اوله
 (رب السموات والارض وما بینهما الرحمن) کد اول سموات وارض و ما بینهم انک خالقیدر دینارده کافه خلقه

رزق و بر کله رحمت اید یحیدر (لا یملکون منه خطایا) اول الله تعالی به شفاعتله خطابه قادر اولور مکر که یتیمه
 انک اذینله اوله یعنی اهل سموات و اهل ارض یلرینده ثواب و عقاب امر نده الله تعالی دن بر حکم یوقدر که انده
 زیاده و نقصانله تصرف ایدر مکر انلر اذینله اوله (یوم یقوم الروح و الملائکه صفا) یوم قیامتده روح
 و ملائکه صفا اولوب طورله مفسرون روحده اختلاف ایدر یتیمه سورده امراده تفصیلی یکدی یوم قیامتده
 روح بالکثر بر صفا اولور و ما تملانکه جیمی بر صفا اولور و با انکه مراد جبریل علیه السلام در (لا یتکلمون
 الا من اذن له الرحمن و قال صوابا) اول **ککونه** خلافتن کلمی کر کسه اهل سموات و اهل ارض معرفت
 و طاعتده الله تعالی به اقرب و اشرف لری و کر کسه انلر غیر یلری انک عذابندن خوف ایدوب شفاعتله تکلم
 ایجزر مکر اوله که الله تعالی کاشفاعته اذن و بره و دینارده اول (لا اله الا الله) دیوب مقتضایه عمل ایتمش اوله
 (ذلک الیوم الحق فن ما اتخذوا ربه مابا) اشبویوم قیامتدن وقوی نائینر اوله که انک ثوابنه نائل اولق دیابیه
 ایمان و طاعتله اکا مرجع اتخاذ ایدر (انما ندرنا کم عذابا قریبا) بر مری عذاب قریبه شخوف
 ایدر که اول یوم قیامتدر (یوم یظفر المرمه ما فتمت یداه) اول کونده کشی خیر و شردن تقدیم ایدیک علی
 کور مؤمن عمل و حساب بسیرنه و کافر عمل و حساب عسیرنه نظر ایدر (و یقول الکافر یا لیتنی کنت ترابا)
 و کافر دیر که نوایدی دینارده تراب اولوب خلق و تکلیف اولتیمدم و یوکونک حسابن کوریمیدم و مقاتل ایدر
 یوم قیامتده الله تعالی و وحش و هوام و طینوری جمع ایدوب خصوصتلمرین فصل ایدو یونوز لیدن
 یونوز ملحقن الیوریه بعده امر به جمیع تراب ایدو کافرانی کوریمیک نوایدی دینارده خنزیر صورتده
 اولوب یوکونده تراب اولیدم دیه **کک** کافرله مراد ایدلر که آدم علیه السلام ترابدن خلق
 اولدیفنده تعیب ایدوب کندیکن ناردن خلق اولدیفنده اختصارا تشدی یوم قیامتده آدم علیه السلام
 و مؤمنلر ابریشن کرامات و رحمتی و ابلیس کندیبه و اولادنه ابریشن محنت و شدتی کوریمیک نوایدی بندگی
 یونلر کبی ترابدن خلق اولمش اولیدم دیو فنی و نیاز ایلیمه

سورة النازعات و هی ست و اربعه و ن آیة مکیة

بسم الله الرحمن الرحیم

(و النازعات غرقا و النیاشطات نشطا و الایجات سجاتا و الساقطات سقا فامرات امرها) الله تعالی اقسام
 ایتدی ملائکه موت صفاتله **ککیم** انلر ارواح کفاری ایدنلر ناردن نرعه اغراغله نزع ایدر و یا اول ملائکه
 اجساد غرق اولمش تقوی نزع ایدر لرواح مؤمنینی رفق و نشاطله اخراج ایدر لرواحی اخراجده غواصت **کبی**
 کبی سیاحت ایدر لرحمانکه اعماق بگردن بر شیئی اخراج ایدر لرواحی اوله اوله کفارله ناره و ارواح مؤمنینه
 جهنمه سبت ایدر لرحمه اول کفارلر عقابی و مؤمنینک نوابی امری تدبیر ایدر لرحمه کفارله الام و مؤمنلر لذات
 اعدا دیله و یا خود ایدیک اول کیملرله مراد ملائکه موت اولوب باقیاتله مراد ملائکه دن طوائف اوله که مضایرند
 سرعت و امر اولند قاری شیعه سبت ایدوب امری تدبیر ایدر لرواحی خود مراد صفات نجوم اوله که مشرقدن
 مغربه نزع اولنور نرعه غرقه فلکن قطع ایدوب ختی که اقصای مغربه منقط اولغله و بر جردن برج آخره
 نشاطله خروج ایدر و قله **کک** سیاحت ایدوب سیرده بعض بعضی سبت ایدر و حرکتده بری برندن اسرع
 اولدیفیچون اوله اوله اول نجومه عائد اولان امری تدبیر ایدر لرحمانک اختلاف فصول و تقدیر ازمینه و ظهور
 موافقت عبادات کبی وقتا که نجومک مشرقدن مغربه حرکتی تسریه و بر جردن برج حرکتی متلاذله
 اولدیفیچون اوله کبی به نزع و ایکنی به نشط تسبیحه اولندی و یا خود مراد صفات نفوس فاضله اوله شول
 حلاله که ایدندن مفارقت ایدو ز بر اذن نزع شدیدله چیه قوب عالم ملکوت نشط ایدر و انده سیاحتله حظا
 قدسه سبت ایدر شرف و قوتیچون مدبر ایدان اولور و یا خود مراد نفوس فاضله عالم سلوک کنده شرواندن
 انتزاع ایدوب عالم قدسه نشاط اولور مراتب ارتقاده سیاحتله کالانه سبت ایدر حتی که مکملاندن اولور
 و یا خود مراد غزائنک انفس و یدلریدر که قوسلری اغراق سهامله نزع ایدوب سهامی و میه نشاط اولور و بر جردن
 سیاحتله حرب عدویه سبت ایدوب انک امری تدبیر ایدر لرواحی خود مراد صفات خیر لری که اول عنازلنده
 نزع ایدوب دار اسلامدن دار کفره خروج ایدر و بر جردن سیاحتله عدویه سبت ایدوب ظفر امری تدبیر ایدر

یعنی اشباح و حیوانات منزهه بخت اول نورس (یوم ترجف الراجفة) شو و کونده که اجرام ساکنه نفعه
اول وقوعه ترزل و تحریک ایدوب خلق کابینه اندن موت ایر (تبعها ازادفة) کذا کاف نفعه ثانیه
مرادف اولوب آنکه جمیع خاق حیوة بولور لکن اول ایکی نفعه ارانده قرقیل مرور ایدر (قلوب یومند
واجفة) اولوب کونده قلوب خاقه مضطربه و اما کنندن زائله در (ابصارها خاشعة) اول قلوب
صاحبزاد بصری کوریلن احوال دن ذایله در (یعولون انما لردودن فی الحافرة) اول قلوب و ابصار
صاحبزاد دنیاده استرا و بختی انکار طاری اوزره برلر دیکه بر مومنز دیکه یه اول کی حالت یه یعنی حیوة
رد اول نورس (انذا کاعظما خخرة) بزجوریش ککار اولدیغمز دیکه به اول نورس (قالوا انک
اذا کره خاسرة) امدی مومنز دیکه کیر و حیوة غریب اولدی تقدیری اوزره برانی تکذیب نکره مومنز دیکه
اصابت ایدیه رجعت ذات خسران اولور درلر (فانما هی زجرة واحدة فاذا هم بالساخرة) امدی من
الله تعالی به صعب ظن ایتمکز اول نفعه اخره دکل الا صیحة واحده دراتک عقبنده خلایق بطن ارضده
اموات ایکن بر اوزره احیاء اولورلر (هل ایتک حدیث موسی) یا محمد سکا موسی علیه السلام خبری
کلمه عیبه آنکه قومک تکذیبینه و ادا سنه صبر ایدهن (اذنادی به بالوادى المقدس طوی) شول وقتکه
رب تعالی اکا طوی نام و ایدیه ندا ایددی (اذهب الی فرعون انه طغی) دیکه باموسی فرعون و ارکه
اول اتمکزار ایدوب الله تعالی به کافر اولور (قل هل لک الی ان ترکی) اکا دیکل که میلک وارمیدر کیم
الله تعالی نیک و حدایتته اقرارلر کردن نظم رایدوب بر ایدیه معرفته و اصل اوله من (واهدیک الی
ربک تقضی) و سنی اتمک معرفته ارشاد ایدوب ادا و اجبات و ترک محرماتله اندن خشیت ایدهن
(قارله الایة الکبری) اوله اوله موسی علیه السلام اکا عصا اید بیضایی صدقه علامت کوستردی
(فکذب وعصی) اوله اوله موسی بی تکذیب ایدوب الله تعالی به عصیان ایددی (ثم ادبر بسی)
و طاعتن ادبر ایدوب امری ابطالنه سعی ایددی (خسر فسادی) صهره و جودتی جمع ایدوب کنددی
و یا منادی ندا ایددی (قال انار بکم الاعلی) و دیکه بر سر لوب اعلا کرین بنم فوقه دوب یوقدر
دیکه یه یعنی اصنام برلر در فرعون ایه اول اصنامک و انزلر و یسدر (فاخذ الله نکال الآخرة والاولی)
اوله اوله الله تعالی لنی دنیاده غرق و اخرته حرقه عذاب ایددی (ان فی ذلک لعبرة لمن یحشی) فرعون
و قومک اهل کنده عبرت وارد اول کسه به کیم شانی الله تعالی دن خوف اوله بعد معنی انکار ایدلره خطاب
ایدوب دیکه (انتم اشد خلقا مالم السماء) خلق اولمقدمه سز می اصعب سز و خسه سماعی اگر چه الله تعالی نیک
قدرنده ایکی سوادیر (بنادیا) الله تعالی اول سماعی بنادیدی (رفع عکها فسدواها) اول سمانک
سقفنی رفع ایدوب انی عیسر مستویه قیلدی و یا خودانی کواکب و ندا و بردن کالی تمام اولور شیشه تجم
ایدی (واغش لیلها و اخرج ضحیها) و اتمک کچه من قرا کو ایدوب کونش نورنی ابراز ایددی
(والارض بعد ذلک دحیها) الله تعالی سماعی خلقند نکره ارضی دسط ایدوب سکا ایچون تمهید ایددی
(اخرج منها ماء و امر عیها) اول ارضدن عیونی تغییرله مائی و دواب و انعامی ایچون نباتی اخرج ایددی
(و الجبال ارسیها) و طاعری ارض اوزره انبات ایدیکه ساکن اولوب اضطراب ایچیه (متاعا لکم
ولانعامکم) تا که آنکه سزی و مواشکزی جمیع ایدهن (فاذا جاء الطامة الکبری) چنانکه داخیه کبری کله که
اول ساردا به لره غالب اولور که اول یوم قیامت و یا نفعه ثانیه و یا شول ساعتکه انده اهل جنت جنته
واهل نار نار کیر (یوم یذکر الانسان ماسی) شو کونده که انسان دنیاده خبر و شردن ایشلوب فرط
غفلت و یا طول مدتدن اوتد بقی اعانی صحیفه منده مدون کورمکه تذکر ایدر (و برزت الجحیم لمن یری)
و ناراطم بار ایدیه هر رانی به رحمتله کیم انی کورمک کسه قالمیه (فاما من طغی و اترا حیوة الدنیا فان
الجحیم هی المأوی) اما اول کسه کیم طغیان ایدوب حتی که کافر اوله و شمر واته اتباعله حیوة دنیای اخرت
اوزره اختیار ایدیه امدی نار جیم اکا قرار کاهدر (واما من خاف مقام ربه و نهی النفس عن الهوی فان
الجنة هی المأوی) اما اول کسه که مبدأ و میعاد ییلوب یوم قیامتده الله تعالی نیک در کاهنده قیامتدن
خوف ایدیه و نفس انی مم که اید بکن بیلوب اشتها ایدیکه محرماتدن نهی ایدیه جنت اکا قرار کاهدر

(یستأونک عن الساعة ابان مرسیها) اهل حکم سکا سوال ایدر قیامتدن که اول نفعه ظاهر و ثابت اولور
(فیم انت من ذکرها) من انلره انی ذکر دن و وقتی تبیین بر شیده دکل من ذکرله انلره ضلالن
ار نور اتمک و قی ایه الله تعالی نیک استینار ایدیکه علوم مقبیه دندر (الی ربک منتهیها) اتمک نفعنده
اولسنتک منتهی علی الله تعالی به عائد اولور من بعد انی سوالدن منتهی اولغل (انما انت منذر من یحشیها)
یا محمد سن دکل الا اتمک قیامتدن خوف ایدلری تخویف ایدیکه تخویفک انلره نفع ایدر (کاتهم یوم
یرونم الم یلبثوا الا عشیة او ضحیها) کفار یوم قیامتی کورد کزنده کو یا که دنیاده و یا قیورده مدت مکملری
بر کونک عشیة سی و یا ضحی دکلوزمان قبل ظن ایدرلر

سورة عبس و هی احدی واربعون ایه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(عبس و ولی ان جاءه الا عی) روایت اولدی که عبدالله بن ام مکتوم پیغمبر صلی الله علیه و سلمه کلوب
صنادید قریش ایه اتمک قنده ایددی انلری اسلامه دعوت ایدردی عبدالله ایه اعی اولدیغدن پیغمبر
علیه السلام انلر ایلر تشاغلن بیلوب دیکه الله تعالی نیک سکا نعام ایدیکدن بکاتعلیم ایت دیوقوائ
تکرار ایددی پیغمبر عزایه السلام کلا می قطع اولدیغنه کراحت ایدوب اندن اغراض ایددی اول سیدن
اشبوابت نازل اولدی اکا بنی پیغمبر صلی الله علیه و سلم اکا کرام ایدردی و انی کوردی کنده مر حبا
یا عبدالله یرم جل شأنه سنک چون بکاعتاب ایددی دیوا کا و یلردی ایکی دفعه ده غزیه کندی کنده مدینه به
انی خلیفه ایددی یعنی محمد صلی الله علیه و سلم ابن ام مکتوم نام لعی اکا کلا دیکنده یوزین ورتدی و صنادید
قریش اقبال ایدوب اندن یوزین دزدندردی (و ما یدرک لعله یرکی) سکا نشی یلدر دیکه اول سسنتک
علمکله متعق اوایه بلکه عمل صالحه و سندن نعام ایدیکه شیشه ذوقندن ایدیه (اوید کر قنقه الذکر)
و یا قرآنله متعق اولوب و عطفک کانتع ایدیه (واما من استغنی فانت له تصدی) اما اولکه نفس و مالیه استغنی
ایدوب اسلام و وعظکدن تکبر ایدهن سکا اقبال الله تعرض ایدرسن یعنی سنک کبی عظیم الشانه لایق اولر که
غنی به اول معاملی ایدهن سکا دیکه بویه کریمه نروانند نکره پیغمبر صلی الله علیه و سلم هیچ بر قهرک
یوزینه کراحتله نظرا یز و غنی به اقباله تعرض ایتزدی (و ما علیک الا برکی) و الحال سکا باسن یوقدو که
اول اسلامه تطهر ایدیکنده اتمک اسلامه حرصک سنی فقیردن اغراضه بخت ایدیه زرا سکا واجب اولان انجق
تبلیغدر غیری دکل (واما من جاءک یسعی و هو یحشی فانت عنه تلهی) اما اولکه طالب خیر اولوب سکا
سیر عتله کلورومع ذلک الله تعالی دن خوف ایدرسن ایه اندن تغافل ایدرسن (کلا) امدی من بعد اتمک
کبی فعلدن منتهی اول (انما تذکره) اول قرآن موعظه در (قل شاهد کره) عباد الله من اولکه
دیبارنی حفظ ایدر و آنکه متعق اولور و یا خود الله تعالی نیک دیکه سماعی فهم ایدر آنکه متعق اولور
(فی صحف مکرمة) اول قرآن صحیفه رده منته در که عند الله مجله و موعظه در (مر فوعة مطهرة)
که اول سماء سابعه ده رفوعة القدر اولوب ایددی شیاطیندن نهزه در (بایدی - مفره کرام برره) شول
کاتبر ایدیه کم عند الله انلر کرامتیه مطهر در (قتل الانسان ما اکفره) کافر لغت اولسونکه کفرنده
عجب شدید اولور دیکه اول عتیه بن الی لهدر اشبوا کاشع دعواتله بدد عادر و کفرانده افراطنه تعجذر
(من ای شی مخلقه) مع هذا یبلور که الله تعالی انی نه شیدن خلق ایدوبدر (من نطفة خلقه قدرة) انی
نطفه دن خلق ایدوب بعد ایه و اشکالدن اکا صالح اولان شی تمیثه ایددی و یا انی نامی فارنده طوردن طوره
تحویله اخرده احیا ایددی (ثم السبیل یرره) بعد اکا نامی فارندن خروجی انسان ایددی و یا اکا خیر
و شمر طریقنی تذلیل ایددی اشبومعنی اعیالدر که دنیا طریق اولوب مقصد اتمک غیری اوله (ثم امانه فاقبره)
بعد انی امانه و اقبایر ایددی امانه و اقبایر نعمدن عدا ایددی زرا امانه نه فی الجمله حیوة ایدیه به ولذات
خالصه به وصلتدر و قدرد اتمک ستر اولمسنده اکا مکرمه وارد کر بهایم کبی بر یوزنده براغیلور ایددی (ثم اذا
شاء انشره) بعد انی اقبایر دیکه دیکه و قدده بخت ایچون انی انشار ایدر (کلا) امر اول کافرک
دیدیکه کبی دکلور و یا خود حقا که (لما یقض ما امره) اول رب تعالی نیک امر ایدیکن قضاء و فرض

ایندیکند ادا ایندی (ولینظر الانسان الى طعامه) انسان طعامه نظرا بینه - و نه رب تعالی نیجه تقدیر
 و تدبیر ایدوب حیاته سبب قیلدی و یا انک مدخله و مخرجه نظر ایتسون (انا صیبا الماء صیبا)
 که برینموری - هادن بر دو کدر در (ثم شقنا الارض شقا) بعد نبات و نجره بری شی ایدرز (فابننا فيها
 حبا و عنبنا) و انده بغدادی و اربه - مثل حبوب و یا غلده اوزم شوررز (وقضنا و زینونا و خلا و حدائق غلبا)
 و قش و کرات مثل بقولکه اصلدن قویار یلوروزتون و خرما و ععلری و بوستانلر بنوررز که اشجار کثیره
 و کبیره اولور (وفا کهه و ابا) و الوان فاکهه کلاه و مرغی بتوررز که انی نام زراعت ایتجویدر (متاعا
 لکم و لانما کم) تا که اشیا مذکور نکه بعضی سزه طعام و بعضی دوا بکزه علف اوله (فاذا جات الصاخة)
 چنانکه نغنه تابه که اول شدتدن قریب اوله کیم اسماعه صم ایرکوزه (یوم یفر المر من اخیه و امه و ایه
 و صاحبته و بنیه) او کونده کشتی فرداشیدن و انا و یا باسندن و زوجه و یا باسندن فرار ایده تا که حقارنده
 تقصیر بچون انی مطالبه ایتجیر (لکل امرئ منہم یومئذ شأن بغضه) او کونده انلردن هر کسه نکه
 بر شانی اولور که اختتامده اول کافایت ایده (ووجوه یومئذ مسفرة ضاحکة مستبشرة) او کونده یوزلر
 اولور که مضیه و مشرقه در و نازل اولدینی کراماته معجبه و فرجه در (ووجوه یومئذ علی غیبة ترهقه فاقرة)
 و او کونده یوزلر اولور که اوزرینه غبار و کدوره و سواد و ظلمه دورر (اولئک هم الکفرة الفجرة) امدی
 اول اوصاف نکه رفاجر لر در اول اجلدن سواد و چله غبره انلرده جمع اولور
 سورة التکویر و هی تسعة و عشرون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحيم

(اذا الشمس کورت) چنانکه کورت مظلوم اوله و یا ضوق کیده و یا دوریه * پیغمبر میز صلی الله علیه و سلم ایدر
 بر کسه که عین قلبه یوم قیامته نظرا بتمک دلیله اشیر اذا الشمس کورت سوره سنی تدبر له اوقیه * ابن عباس
 رضی الله عنه ایدر یوم قیامته الله تعالی شمس و قمر و نجوی تکویر ایدوب بجزه الفاء ایده بعده ریح دوری اکا
 بعث ایدوب حتی که آتی طوتندروب نار ایده (واذا النجوم انکدرت) و چنانکه بلدلر بره دوشه
 دیتلدیکه او کونده بلدلر یغمر کبی یا غوب بره صاحب له (واذا الجبال سیرت) و طاعلر بر یوزدن
 کیدر یلوب هبا قیلته (واذا العشار عطلت) و شول ناقه لکه جالری اون ایه ابریشه که اول عربک
 انفس مالکریکن او کونک اهو اندن راعی سزمم حمل ترک اوانه (واذا الوحوش حشرت) و وحوش
 هر جابدن جمع ایدله و یا قصاص ایچون بعث ایدله و یا امانه ایدله (واذا البحار سجرت) و دریار قزدریه
 و یا بر بریشه ایدیلوب بحر واحد قیلته و یا صوری قوریدیلوب بر قطره قائمه عالی بن کعب ایدر
 یوم قیامتدن اون ایکی ایت ظم و رایدیمر در که اول نام سوده معاملاته مشغولار ایکن کوره لکه کونشک
 ضوق کیده و بلدلر دیکله و طاعلر جالفتوب بره برابر اوله و انس و جن و وحوش و طیور و دواب فزعدن
 بر برینه قاریشه و حامل ناقه لر معطل قاله و دریار قزدریه اندر اول حاله ایکن برلر نایدینی یزه دکن و کوکلر
 نایدینی کوکه دکن بر کزین یاریده اول حالده بر ریح کوب انلر کبیره امانه ایده * ابن عباس رضی الله عنهما
 ایدر اشیر ذکر اولان مورده احوال قیامتدن اون ایکی خصلتک التسی دینا دماشبو مذکور در و التسی ایه
 من بعد اخرتده ذکر اولنه بقدر (واذا النفوس زوجت) بعث عندده ارواح اجساد قرین قیلنور
 و یا نفوس مؤمنین - دوره و نفوس کافرین شیاطینه قرین قیلنور و یا صالح صالحه و طالح طالحه قرین قیلنور
 (واذا المودة منلت بای ذنب قتلت) شول دیری ایکن دفن اولان بساتک فالتی تکلیت ایچون نه ذنبه قتل
 اوانلر دیرموال اولور و بر اکه عرب زمان جاهلیته فقر و عار خوینله بناتلرین دیری دفن ایدر لدی
 (واذا الصحف نشرت) و اعمال دفنلری اچیلور حاله کوموت عندده دور ایددی (واذا السماء کشفت)
 سماه اما کتندن ازاله و نزع اولور و ایدلر ذبیحه دن نزع اولغسی کبی (واذا الجیم سعرت) و جهنم الله
 تعالی ک اعدا ایچون قزدریلور (واذا الجنة ازلت) قاله تعالی ک ایا سانه جنت تقریب اولور
 (علت نفس ما احشرت) اول حالده هر نفس خیر و شر دن نه احضار ایتدیکن یلور (فلا تسم بالخنس
 الجوار کس) اقسام ایدرین شول کوا کبر و اجهله کیم کوندزده اختفا و کبیره ده ظه و ایدر - هاده

جاری اولور شمسک ضوقی فتنده کزلور اول نجوم سیاره خسه در کیم اکا زحل و مشتری و مریخ
 و زهره و عطارد دینور (واللیل اذا عسعن و الصبح اذا تفص) و لیل کیم غلای اقبال ایده و صبحله
 کیم بحرک طالعیده ضوق مرتفع اوله (انه لقول رسول کریم) اول قرآن رسول کریم جبریل علیه السلامک
 قولیدر که الله تعالی دن کتور ویدر (ذی قوه) اول قوت صاحبیدر انک قوتندر که قوم لوط قراسنی ماء
 اسوددن قلع ایدوب قنادی اوزره سایه رفعتند نصره التی اوستنه دوندردی و ارض مقدسه ده بعض عقابی
 اوزره ابلیسی عیسی علیه السلامه سولشور ووردیکنده قنادیلر بر کره نفع ایدوب هندده اقصابی جبهله
 ایردردی و قوم نموده بر کره حجه سبله جمیع هلاک ایتدی و طرفه العیندن اسرع زمانده همدان ارضه
 هیوط و ارضدن سایه همدان ایدر (عند ذی العرش مکین) عرش عظیم صاحبی رب بنه الی عندنده منرات
 و مکانت رفیعہ صاحبیدر (مطاع ثم امین) همدانه ملائکه کا اطاعت ایدر که لیله معراجده ابواب حیوانی
 اکافتخ ایتدیلر و خزنه جنت کاجنتک ابوابی کذلک ففتح ایتدیلر و رساله و وحی تبلیغه الله تعالی ک امینیدر
 (وما صاحبکم یجنون) صاحبکرمحمد که قرآنله سزای ایمانه دعوت ایدر سزلر زعم ایتدیکر کز کبی مجنون
 دکلدلر (ولقد رآه بالاق المبین) محمد علیه السلام جبریل علیه السلامی صورت اصلیه می اوزره جانب
 شرفدن افاق اعلا ده کوردی (وما هو علی الغیب بضئین) اول محمد علیه السلامه الله تعالی ک وحی
 تبلیغه بخیل دکادر که کا وحی اولناندن بر شئی کیم ایده و یا منم دکادر که وحیدن بر شئی نقص ایده و یا انک اوزره
 زیاده ایده (وما هو بقول شیطان رجیم) و اول قرآن شول استراق سمع ایدن شیطان مردود مطر و دلت قوی
 دکلدلر (فاین تذهبون) اوله اولسه قرآنی قویوب نه طریق کیدر سز حالبو که انده مدورده اولان جمل
 و عیبه شفا و اردر (ان هو الا ذکر له المبین) اول قرآن دکل الانس و جنه موعظه در (من شاء منکم
 ان یتقیم) سزدن اول کسه یه کیم دین حقه دخول و تساعله استقامت ایتک دلیله (وما تشاؤون الا ان
 یشاء الله رب العالمین) سز استقامت دینلر سز مکر که عالم لر ربی الله جل شانہ فضل و توفیقیه سزلر استقامتکنر
 دلیله زیر امورک کلبسی انک مشیتله در

سورة الانعام و هی تسع عشرة آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحيم

(اذا السماء انفطرت) چنانکه سماه الله تعالی ک خوفله منشی اوله (واذا الکواکب انثرت) و بلدلر
 بره دور کیلوب داغیلر (واذا البحار فجرت) و دریار بری برلرینه ایدیلر ایچو دریار طلولرینه قاریشه
 و اولانندن برزخ کیدوب جمعی متحد اوله (واذا القبور بعثرت) و قبورک ترائی قلب اولثوب موقی طشره
 جیتاریلر (علت نفس ما قدمت و اخرت) اول وقتده هر نفس تقدیم ایتدیک عی و کرک صدقه بی و تأخیر
 ایتدیک سته و کرک ترکنی یلور (یا ایها الانسان ما غرک بربک الکرم) یا انسان سنی نه فی الدادی حتی که
 عصیان و کفران ایتدک اول ربک کریمه کیم تا بک ذنوبدن قضا و زاید کریم کریمه اغترار ایدسه کفران
 نعمتدر و محض کرم اقتضا ایتز که ظالمی افعال ایده و موالی ایل معادی و مطیعله عامی یعنی تسویه ایده
 فکیفکه کاهفت قهر و انتقام دخی منضم اوله امدی کثرت کریم طاعته جدی استدعا ایدر و خسه انک کریمه
 اغترارله عصیان انما کی دکل (الذی خلقک) که اول سنی نقطه دن خالق ایتدی (فسویک فعداک)
 اول سنی معتدل القامه قیلوب اعضا کی تسویه و مننده عقلی ترکیب و اسانکی سولتدی (فی ای صوره ماشاء
 ربک) قنقی صورته دبلدیه حسنه و یا قبیحه طویل و یا قصیر در سنی ترکیب ایتدی (کلا) امدی
 الله تعالی ک کریمه اغترار ایتکز (بل تکذبون بالذین) بلکه کا اغتراره سبب اه لی الله تعالی یه و بعینه
 ایمانکز اولوب حساب و جزایه کذب ایدیکر (وان علیکم لحافظین کراما کتین) حاله که اعا الکرا اوزره
 ملائکه دن عندالله کرام کاتب و ادر اعمال کزی یازلر (یعاون ما تفعلون) خیر و شر دن ایشاد بیکتری
 یلور (ان الابرار لفی نعم) صالح لر جتده نعیده در (وان العجاری لفی عیم) و فاجر لر نار جیمده در
 یه لونه یوم الدین) که انلر اول ناره یوم جزاده کیدر (وما هم عن عاقباتین) انلر اول ناردن غائب اولر
 و ایدانده قرار ایدوب جیمیزلر (وما در بک ما یوم الدین ثم ما در بک ما یوم الدین) یوم جزانه عظیم الشان

ایدیکنی مکانه یلدردی سن انی کورمبجه نه ایدیکنی یلور دکان بوخسه اول درایه ایلد اولور (بوم)
 لا تَمْلِكْ نفس لنفس شيئا والا امر يومئذ لله اول كونه نفس كافر منعتن هج برشته مالك اولوزيرا
 اولكونده قهر و غلبه ايله حكم نافذ الله جل شانته به راجع و مختص در
 سورة المطففين وهي ست وثلاثون آية مكية وقيل مدنية

بسم الله الرحمن الرحيم

(وبل للمطففين) وبل شونله کیم کیل ووزنده نقص ایدر * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر پیغمبر عز صلی
 الله علیه وسلم مدینه به قدومنده اهل مدینه کیلده ناسک اخیجی ایدر یلورایت نازل اولیجی احسنی اولدیلر
 حدیثنده کذبیکه بش خلصت میته به بش بلیه جزا اولور بر قوم که نقص عهد ایدر الله تعالی انده عدورن
 تسلط ایدر و بر قوم که الله تعالی انزال ایدر یکنک غریبه حکم ایدر انلرده قهر منتشر اولور و بر قوم که انلرده
 فاحشه ظاهر اوله انلرده موت منتشر اولور و بر قوم که کیل نقص ایدر انلر خطله اخذ اولور و بر قوم که
 زکونی منع ایدر انلردن بغمور حبس اولور (الذین اذا اكلوا على الناس يستوفون و اذا كآلهم او وزوهم
 يحسرون) امدی مطلقین انلردن که ناسدن حقاری اکیمال ایدر اولسه لکال اوزره اولور و حیان ناس
 ایچون کیل ویاوزن ایدر اولسه نقص ایدر (الایظن اولتک انهم مبعوثون لیوم عظیم) اول فعلی ایدر
 استیقان ایتر میکه انلر یوم عظیم ایچون بعث اولنله امدی انک وقوعن ظن ایدن کشی انک امثالی قیاسجه
 تجاسرا یتر فکیفکه انی یقن ایدر (یوم یقوم الناس رب العالمین) شول کونده که ناس قیلازندن الله تعالی انلر
 امر و جزا ایچون قیام ایدر دینلده که ناسک اولکونده قیامی بش یوزیل دکاو اولور لکن اول قیام مؤمنه زوال
 نمس دکاو اولور و کافری عرق الحام ایدر و بده که راضی اولدم اگر چه بن ناره کوندر یلور سجده مقدا درضی الله
 عنه ایدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم انلر ایدر که یوم قیامت اولد یقنده کونش ناسه بر میل ویا یکی میل
 دکاو قریب اولوب انلر حردن ترایه لکیر یکنک تری اوکجه سنه وکیلرک دزله وکیلرک اندن یوقارویه ابریشه
 حتی کیلرک تری اغزنه ابر شوب اکلجام کی اوله (کلا) امدی اول کیل ووزنده نقصدن وبعث و حاسبه
 غفقتدن ارتداع ایدر (ان کتاب التجارانی حین) فاجر لک اعمالی یازیلان کتاب محینه در که اول انس
 و جندن فاجر لک اعمالی جامع کایدر * دینلده که محین ارض سابعه اسقلیدر که ارواح کفار انده در
 پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر محینیدی ارضک اسقلیدر وعلیون ایه یذبحی معاده عرشک التند در کعب
 الاحبار رضی الله عنهدن مریدر که فاجر لک روحی سابعه اصعاد اولنوب سماء انی قبول ایتمیجک ارضه
 ایا طاید یلور اولدخی ایتمیجک یذبحی ارضک التند کوندر یلور حتی که اول محینه ایدر یلور که ایلک جنودی
 موضعیدر ویا خود محین شول خیره در که ارض سابعه نک التند در یلدر سمانک یلکی اندندر فجارک
 گابی اول خیره التند قونور ایلک سلطنتی انده نهایت یلور (وما ادریک ما حین) محینک نه
 ایدیکنی مکانه یلدردی (کتاب مر قوم) اول بر دقتدر که انده یازیلور شروردن اولکه بخارانی ایشلر
 واولکه عاقبتده انلر اکابر (وبل یومئذ للمکذبین) اولکونده وبل اولکمه ره در کیم دنیاده حق
 تکذیب ایدر (الذین یکذبون یوم الدین) که انلر یوم جزائی تکذیب ایدر (وما یکذب به الا کل
 معتدائیم) انی تکذیب ایتر الا اول که کطلده حدی متجاوز اولوب رب تعالی به عاصیدر که اول وایدن
 المفسره وایحایدر (اذ انزل علیه ابائنا قال اساطیر الاولین) حیان اکابرم قرآن عز تلاوت اولنسه انی
 متقدمینک احادیث کاذبه سیدر در اوله اولسه شواهد نقل اکافع ایتر دلائل عقل نفع ایتمدیکی کی
 (کلا) امدی یوقولدن ارتداع ایدر (بل ران علی قلوبهم ما کانا یفقهون) بلکه اعمال خبیثه دن
 کسب ایدر کیری شی انلر قلوبه غالب اولوب انکله حق وباطل یینی تمیزدن قلبیری اعی اولدی زیرا که
 کثرت افعال حصول ملکات مییدر پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم ایدر حیان بر عید ذنب ایدر قلبنده بر نکته
 سواد حاصل اولور ذی اوزر دینجه انک سوادین اوزر حتی که سوادی تدبیر انک جمیع فلن یور (کلا)
 امدی ذنب کسبندن ارتداع ایدر که اول قلوبکراوزره غالب اولیه (انهم عن ربهم یومئذ لمحجوبون) اول
 کافر یوم قیامتده رب تعالی دن محجوب یلدر وای کورمزلری انلر حردن یاقر بدن عنوعلر در مؤمنلر انک

خلاصه حسن ایدر اگر زاهد و عابد له سزرب تعالی بی کورمزلری سزرب شدت هم و عملدن دنیاده ایکن
 جان ویره لردی مالک یوایتدن سوال اولنده قدیده که الله تعالی اعدا سندن احتیاج ایدوب انلرانی کورمیه
 واولیه سینه تجلی ایدوب حتی که انلرانی کوره لشفاعی ایدر یوایت دلیلدر که الله تعالی بی آخرتده اولیه ای کوره
 (ثم انهم اتصوا بالحییم) کافر الله تعالی بی کورمزد کوندن معاد اناره ادخال اولنور (ثم یقال هذا الذی
 کنتم به تکذبون) بهده انلره زبانیلدر بر که اشوب شول عذابدر که سزائی دنیاده تکذیب ایدر یکر (کلا)
 امدی تکذیبدن ارتداع ایدر (ان کتاب الابرار لنی علین) صالحلرک اعمالی یازیلان کتاب علینده در که اول
 سابعه سابعه ده عرشک التند در یذبحی اول یلر زجر جندن بر لوحدر تحت عرشه معقد در صالحلرک
 اعمالی انده یازیلدر و باخود اول عرشک قائمه یمنا سیدر ویا جندر ویا سدره منهدر (وما ادریک ما علین)
 علیون نه شی ایدیکنی مکانه یلدردی (کتاب مر قوم یومئذ المقربون) اول بر دقتدر که انده صالحلرک اعمالی
 یازیلدر کامقربون حاضر اولوب انی حفظ ایدر ویا خود یوم قیامتده اکابار یلر مقربون مشاهده ایدر
 (ان الابرار لنی نعیم) صالحلرک جندره تعمده در (علی الاراک یظرون) انلر بحالده سر بر اوزره اوزر و
 الله تعالی انک و بر یکی کرامت و نعمته و کافرا ابریش عذاب و نعمته نظر ایدر (تعرف فی وجوههم
 نضرة النعیم) تعمده اولد قریبک یجعت و بر یقن یوزلنده کورمزلری و سولورسن (یسقون من ریح حقیم)
 انلر شراب خالصدن اچر یلور که انک انانی محتومدر یکنی ابراردن غیری احد فلن ایتر (ختامه مسک) اول
 شراب انانک خضای مسکدر (وفی ذلک فلیتنافس المتنافسون) امدی راغیر انک کی توبه رعیت
 ایتنور (ومزاجه من تسنیم) اول شرابک عزجی تسنیمدر تسنیم ایه بر شرابدر که علودن اهل جنتک
 غرف و نمازلرینه منصب اولور بعد انصبا کیلور دینلده که تسنیم هواده جاری اولور اهل جنتک
 انلرینه دلجه منصب اولور انلر کسیلور * دینلده که اول انلر شرابدر مقربون انی صرف ایچر اما که
 سائر اهل جنت ایچون مزج ایدر (عینا یشر به المقربون) اول تسنیم بر عیندر که مقربون انی صرف
 ایچر زیرا که دنیاده الله تعالی دن غیری شغلری یوغیدی (ان الذین احرموا کافوا من الذین امنوا
 یضحکون) رؤساء قریبندن شونلر که انلر ایدر مؤمنلرک فقراتی استیزاء ایدر لیدی (واذا هم واهم
 یغامزون) حیان اول قریایه اوغراسلر انلر طعن ایدر ویا خود کوزلرله و فاشلرله بری برلرینه اشارت
 ایدر (واذا انقلبوا الی اهلهم انقلبوا مکین) وادل و متزلزله و جوعارنده صدندده اولد قری حالتیه
 فرحین و محین رجوع ایدر (واذا رآهم قالوا ان هؤلاء لضالون) و مؤمنلری کوردر کوندره محمد علیه
 السلامی تصدیق ایدر کیریچون انلری ضالته نسبت ایدر (وما ارسلوا علیهم حافظین) الله تعالی ایدر
 حالبوکه اول مشرکار اول مؤمنلر اوزره حافظ ارسال اولنلر که اعماللری حفظ ایدر ویا رش و ضلاللرینه
 شهادت ایدر (فالیوم الذین امنوا من الکفار یضحکون) شولکونکه مؤمنلر جنته کیره کافرلری
 استیزاء ایدر (علی الاراک یظرون) در ویا قوتدن سر بر اوزر انلر ناره عذاب اولند قریبته نظر
 ایدر (هل یوب الکفار ما کانا یفقهون) اولکونده کافر لجزا اولنور استیزاء و سینه لیه کیم انی دنیاده
 ایشلدردی * ابوصالح ایدر ناره کفار قیولر اچیلوب چیقک دینلر قیولری اچق کوریمجک سکر دیشوب
 اکا کیده ل وارد قلدن قیولر قیانه جندن مؤمنلر انلره نظر ایدر لری زبانیه نک انلر اول متوال اوزره ایدر کیری
 جزایه کولیشه لره کعب ایدر جندن ناره ناظر بخیره و واردر که حیان بر مؤمن جندن ناره برعدوسی کورمزل
 دلیله اول بخیره لری برینه وارر واندن انک عذاب اولند یقنه نظر قیولر واکا کولوب سولور

سورة الانشقاق وهي خمس وعشرون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(اذا السماء انشقت) حیان که سماء رب تعالی انک هیئتدن منشق اوله دینلدر که بحردن شق اولیسر در
 (واذنت لها وحقت) واول سماء رب تعالی انک امری ایشیدوب اکا انقیاد ایدر وحق اولدیکه اول انی
 استماع واکانقیاد ایدر (واذا الارض مدت) وارض بسط اولنوب ستمنده زیاده قیلنه (والقت ما فیها
 وحقن) واول ارض ایچنده اولان موتی وکوزی طشره براغوب شکی ایدر (واذنت لها وحقت)

و اولارض رب تعالیٰ امر نه ایامت ایده و الحال اکا واجب اولدیکه رنه اجابت ایده (یا ایها الانسان انک کاذب الی ربک کذبا لاقیه) یا انسان سن زبک جل شانه نک جزاسنه لقا که دکن عملده سعی قوی ایله سعی ایدرسن امدی لابد کاملاقات ایدرسن (فاما من اونی کابه بیمنه فسوف یحاسب حسابا یسیرا) اما اول کسه که کاب اعمالی بیمنه و یریه که اول مؤمندر سهولته حساب اولنور حسابنده مناقشه اولنور (وینقاب الی اهل مسرورا) و مؤمنردن عشرته و یام مؤمنرفر یقنه و یاجننده کی حور دن اهلنه و کندویه و یریلن کرمانه مسرور اولدیقی حالده رجوع ایدر (واما من اونی کابه درآظه ره) اما اول کسه که کاب اعمالی و راه ظهردن شمالنه و یریه که اول کافر در عینی بویننه تورلنوب شمالی و راه ظهردن دوندربلوب اندن کابی و یریه بجان انده کی اعمال بیمنه بی کوره (فسوف یدعو ثیورا) و ثیور ا دیو کندویه هلاکی غنی ایده (و یصلی سعیرا) و نار و قود بر اغیله (انه کان فی اهل مسرورا) زیرا اول دنیا ده عشرتی بیننده آخرتدن فارغ اولدیقی حالده مال و جاه ایل مسرور ایدی (انه ظن ان لن یحور بلی ان یریه کان به بصیرا) اول ظن ایدر دیکه مؤمندر نکره الله تعالی به رجوع ایتیدی امدی حاله که اول ظن ایتدیکه منوال اوزره دکلدر بلکه اول بیت اولنوب کار جوع ایدر سر در زیرا که رب تعالی انی خلقی کوتدن بهی کوتنه دکن انک احوال و اعالمه عالم اولوب لابد کافه نک جزامن ایدرسن (فلا اقسام بالشق) اقسام ایدر بن شول حرنه کیم نمک غروبند نکره افق مغربده کوریلور و یا شول بیاضه کیم اول حرنک عقبنده کورکه انک سقوط طبله عامه قها عنده وقت عشاء داخل اولور (واللیل و ما و سق) و دخی لیل و هر شینه کیم دواب و غیردن لیل انی جمع و ستر ایدر (والقمر اذا انسق) و دخی قره کیم اول مستوی اولوب نوری تمام اوله که اول ایام بیضدر لیر کین طباقن طیق) یا انسان سن حالدن حاله تحویل اولنور سنکه انک مکره کیسی هول و شدنده اولکینه مطابق اولور و یا خود الله تعالی به قربت و رفعتده درجه دن درجه به و رتبه دن رتبه به صعود ایدرسن و یا خود موافق قیامتده حالدن حاله متقلب اولور سن و یا خود نطفه ایکن موت بعده حیات بعده موت بعده حیات ایدرسن و یا خود رضيع بعده فطیم بعده غلام بعده شاب بعده شیخ اولور سن و یا خود ندر بجهل سزدن اول کین اتملک مستقر نه و بعد علتر نه بعیت ایدرسن (قالهم لایؤمنون) انره تولدیکه یوم قیامتده ایمان کنور منور (واذا قرئ علیهم القرآن لا یسجدون) بجان انره قرآن اوقسنه خضوع ایتزولیا انک تلاوته سجود ایتزولیا روایت اولدیکه پیغمبر یز صلی الله علیه و سلمه و احد و اقرب اوقونجی اول و یاتنده اولان مؤمندر سجده و اردیلر قریش ایه انلرک باشی اوجنده طوروب تصفیق ایدر لر دی اول سبدن بویه نازل اولدی * امام ابوحنیفه بویه له سجودک و جوبه ذاهب اولدی زیرا انی ایتیدوب سجده ایتین ذم اولندی * ابوهریره رضی الله عنه دن هر ویدر که اول بویاتده سجده ایدوب دیدیکه والله بن بویاتده سجده ایتدم الا انک نکره که پیغمبر یز صلی الله علیه و سلمی ایدر سجده ایدر کوردم (بل الذین کفروا یکذبون) بلکه کافر قرآنی تکذیب ایدر (والله اعلم بما یوعون) حاله که الله تعالی انلرک کفر و عداوتدن صدر زنده انهار ایتدیکن ییلور (فیشرهم بمذاب الیم) امدی انره عذاب و جمیع دانه تشرایط (الا الذین آمنوا و عملوا الصالحات لهم اجر غیر ممنون) لکن انلرک شول کسه که الله تعالی به ورسولنه ایمان کنور و رب ادا فراتر و مسئله اعمال حاله ایشله انره نواب دایم واردر که هر ضر و هر م و عذرله فوت ایتدکاری اعمالک نوابی کسار ایلور

سورة البروج و هی ثمان و عشرون ایه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(والسما ذات البروج) سماه حقیقونکه اول اون ایکی برجیلدر کوا کبدن سبعة سیاره اکازول ایدر و مع ذلک اول بروجه نجوم نوابدخی وارد و یا خود انکه هر اذقلر کنار ایدر و یا کوا کبک عظما سیدر و یا نواب سمار که نوازل اندن خروچ ایدر (والیوم الموعود) و یحییله و عدا و انان یوم قیامت حقیقون (وشاهد و شهود) یوم جمعه ایل یوم عرفه حقیقون و یا خود انکه هر ا دیوم جمعه و یوم شکر اوله و یا خود یوم ترویه ایل یوم عرفه اوله و یا خود علیه السلام له یوم قیامت اوله و یا محمد علیه السلام الله تعالی اوله و یا آدم علیه السلام له

یوم قیامت اوله و یا اناله یوم قیامت اوله و یا بنی ادم اوزره شهادت ایدر مملکه یوم قیامت اوله و یا حفظه ایله بنی ادم اوله و یا دم ذر نیله یوم قیامت اوله و یا الله تعالی و یوم قیامت اوله و یا اشوا مئه سائر ام اوله و یا الله تعالی و بنی آدم اوله و یا اعضای بنی ادم بنی ادم اوله و یا انبیایه محمد علیه السلام اوله (قتل اصحاب الاخذود) اصحاب اخذوده لعنت اولندی پیغمبر یز صلی الله علیه و سلمدن هر وی حدیث مرفوعر که ملوک ماضیه دن بره ملک بر ساری و ارایدی اول ساحر بر او یحیو ملک اکابر غلام ضم ایتدیکه اندن محروا کر نه و مکر اول غلامک بولی اوزره بر راهب و ارایدی غلامک قلی اکامیل ایتدی کونلرده بر کون غلام ساحر کیدر کن بولی اوزره بر یولک سیلان و است کلدیکه اول نامی بولدن هر و مانع اولمشدی غلام اینه بر طاش الوب دیدیکه الهی راهب اگر سکا ساحر دن خبر لو ایه بو طاشله اشیو یلانی اولدر مکی بکاسان ایت اندن اول طاشی سیلان اوب اولدردی بعده اول غلام اکمه و بر صی دعاسیله کیدر اولدی بر نیجه در دردی کذلک دعاسیله کیدر دردی مکر ملک بر جلیسی و ارایدی اعی اولدی غلام دعاسیله انک عمارن کیدر دی ملک اول جلیسنه عمار کی کیم کیدر دی دیو سوال ایتدیکه رب تعالی کیدر دی دیو جواب و برد کده ملک اکایا و زلنوب تعذیله اکاغلامی بلدردی بعده غلامه تعذیب ایدوب اولدخی راهبی بلدردی اوله اولسه ملک راهبی منشورله ایکی شق ایتدی بعده غلامی بر بوسک ملک طاغلباشنه کوندر دیکه اندن اشغه ایه غلام دعا ایدوب طاع ملکندی انی کنور نرجله سی هلاک اولوب غلام قورتلدی بعده اول غلامی بر جاعته دریا به کوندر دیکه انی اغراق ایدر کی به بیجک غلام دعا ایدوب کی انلرله متقلب اولدی انلر غرق اولوب غلام صوا و وزره یوریه رله طشره جیقدی غلام ملکه واروب دیدیکه سن بنم قتله چاره ایدر من مکر که ناسی جمع ایدوب بنی صلب ایدوب و تیر کندن براوق الوب باسم رب الغلام دیوب اول اوقی بکانه سن ملک انجیل ایتدی اوق غلامک صدغه ایدر بیجک غلام تسلیم روح ایتدی ناسی انی کور بیجک دفعه جمعی غلامک رنه ایمان کنور دلدیدیلر ملکه اتاعی دیدیلر که شول حدرا ایتدیکل ورطه به دوشدل اوله اولسه ملک انلر ایچون امر ایدوب خند قرا زدیو و یا چلر نه انش باندر دیلر و اول ایمانه کلنری اول انش قننه کنور دیلر کفر رجوع ایدنری صالیو بر دیلر ایمان اوزره ثابت اولنری اول انشه اندیلر حتی بر مر آبی کنور دیلر که بیلنجه بر صی و ارایدی مر آه انشه انلقدن تاخر اید بیجک صی اکای اناسن حق اوزره سن ناره صبر ایلکل دیدی اوله اولسه مر آه صبی ایلر کندوبی اول انشه بر اقدی مقاتل ایدر انخاید اوج برده واقع اولوبدر بری شجرانده و بری شامده و بری فارمده اولدی اما شامده کیه بطلیوس و فارمده کیه شیت النصر تعهد ایتدی بویا کیکی شامده قرآن نازل اولدی بلکه قرآن نزل اول نجرانده کی اخذود شامده اولوبدر روایت اولدیکه بر رجل مسلم و ارایدی انجیل اوقوردی کندوبی بر کسه به بر عل ایچون ایچار ایتدی اول انک قننه تعهد ایتدیکه علی ایشلروهم انجیلدن قرات ایلر دی مکر مستأجر لبر قزی و ارایدی کورسه که اول اجیر انجیلدن اوقود بجه اندن نور ظاهرا اولوردی قرآنی یا باشنه خبر و رب حتی که بابایی دخی اول فوری کوردی اجیره اول نور لب بیندن سوال ایتدیکه اول دین اسلام نوریدریدی اوله اولسه اول مستأجر و انک غیری رجال و فسادن سکسان بدی کسه اسلامه کلدیلر و بوقعه عیسی السلامک سمایه رفعتد نکره ایدی شجرانده جبرملو کندن یوسف ذوقاس نام بر ملک انی ایشید بیجک انلر ایچون برخندق فازدروب ایچینه انش یا ندردی و انلره دین عیسا دن رجوعی تکلیف ایتدی رجوع ایدنری صالیو ربوب دین عیسی اوزره ثابت اولنری اکایا ندردی حتی بر مر آه صبیله اکا کنور یلوب حکایت اولدیقی اوزره دین اسلامه ثابت اولدقلرنده ایکسی اول انشه براغلدی (التسار ذات الوقود) اول اخذود بر نارد که ناسله ایشاد اولوبدر بر جمع بر انس ایدر اولناره القا و انسان مؤمنری نارمس ایتزدن اول الله تعالی روح لرینی قبض ایتدی و نار حقیقوب اول اخذود کازنده اولان کفاری یا ندردی (اذهم عنیا فعود) که اول ملک و اصحابی اخذود قننه و نوروب مؤمنرک عذاب اولند یقنه نظر ایدر لر دی (وهم علی ما یفعلون بالمؤمنین شهود) و انلر مؤمنره ایتدکاری ظله ملکاری عندنه بری بر لیچون امرده تقصیر ایچمه مشدر دیو شهادت ایدر لر دی و یا خود یوم قیامتده انلرک اول افعالی اوزره السنه و ایدیلر شهادت ایدر لر در (و مانعه و امنهم الا ان یؤمنوا بالله العزیز الرحیم) اول مؤمنردن هیچ برشی انکار ایتدیلر الا انی که الله تعالی به ایمان

کتور دگر سکه اول عز و زود عقابندن قور قیلور جید در نوابی رجا اولتور (الذی له ملک السموات والارض
 و الله علی کل شیء قیوم) که اول الله تعالی سموات وارض ملک انکدر هر شیء کور در انکدر فعلی یلور یوم
 قیامتده جزا لربن قیلور (ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات) و المؤمنین و المؤمنات لم یجوزوا ان یتوبوا فاما هم عذاب جهنم و لهم عذاب
 الخریق) شونلکه مؤمنون و مؤمناتی احراقله نعلن یلرند نصکره نوبه ایچدن قوت اولدیله کفر لری سبیلله
 نار جهنم و احراق لری سبیلله انکدر تعذیبندن اشد عذاب وارد و دیلدیکه عذاب هر بقله هر اول
 اخذ و در کتور که نارک اصحاب اخذ و داورزه متقلب اولوب انلری احراقیدر (ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات
 لهم جنات تجری من تحتها الانهار ذلک الفوز الکبیر) شونلکه الله تعالی به ورسولنه ایمانله عمل صالح یلرندیلر
 انلری ایچون جننل وارد که انجباری التندن ایزه لرافار اشوبور کبیر در که دنیا و مافیها انک جنننده صغیر اولور
 (ان یطش ربک لشدید) و بک جل شاننه نک اخذی مضاعفدر (انه هو یدئ و یعید) الله تعالی خلقی
 عدمدن وجوده کتور و ورتلرند نصکره یوم قیامتده انلری احیاء و اعاده ایدر و یاخود دنیاده کفره فی بطشله
 ابداء ایدر وینه اخرتده فی اعاده ایدر (وهو الغفور الودود) اول نابی مغفرت ایدر و کاطاعت ایدنی سور
 (ذوالعرش المجید) اول عرشک خاقیدر ذات و صفاته مجید در واجب الوجود تام القدر در ویا اول عرش مجید
 و علو و عظم صاحبیدر (فان لم یأمر) اول ابداء و اعاده احزان و اماندن دینلر بکن ایشلر کاکندینک و غیرینک
 افعالندن مرادی تمتع اولور (هل انیک حدیث الجنود فروع و غود) یا محمد سکا فروع و غود قوملرینک قصه
 لری خبری کلدیکه موسی و صالح علیهما السلامی تکذیب لریله نیجه اهلک اولندیلر امدی انکله متعلی اولوب
 قوملر سنی تکذیب لریله صبرایله و اول ایکی قومه اربشن مصائب مثلیله مصاب اوللرندن تحذیرایله (بل الذین
 کفر و انی تکذیب) بلکه سکا و قرآن کافر اولر بر تکذیبده در که اندن تحاشی ایتمزلر امدی انلر کالی یکن ام
 مکذبه نک حالندن انکدر که انلر قصه لربن ایشدر و انار هلاک لربن کوردر ایکن انلرندن اشد وجه اوزره
 تکذیب ایدر (والله من ورائهم محیط) الله تعالی علم و قدر تیلله انلری مشعلدر رتده اولسه لر اندن انلری
 عصمت ایدر یوقدر (بل هو قرآن مجید) بلکه انلر تکذیب ایتد کوری برحق کتب منفدر که هر نازل
 اولان کتب سماویه دن اول شر یقدر نظم و معناده اول و حیدر و یا اول رب مجید ک قرآنیدر (فی لوح
 محفوظ) بر لوحده نایدر که تحریف و یا استراق شیاطینندن محفوظدر روایت اولندیکه الله تعالی لوح
 محفوظی دره یخادن خلق ایتدی ایکی دفعه سی یا قوت سر اندن عرشک بیقنده در الله تعالی اکا هر کونده
 او حیور الشمس کره نظر ایدر احیاء و امانه ایدر خلقک کین عز بر کین ذلیل ایدر دینلر بکی کبی ایدر تا که خلق
 یله (که عندئذ هر شیء مقدر در) هر ویدر که الله تعالی نکلر لوحده یوزاون بشی شریعت موجوده در الله تعالی
 ایدر هر مؤمنکه اول شر یقدر لریله بکاملات ایدر بنی انی جننه قورین دیلدیکه لوح محفوظک طوی سما
 وارض یتقیه و عرضی مشرق و مغرب اراستجه در ایکی حافه سی در و یا قوتدن قلی نوردر اصلی بر ملکات
 جبرنده در

سورة الطارق وهي سبع عشرة آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(والسما والطارق) سما و طارق حقیقون طارق کجه ایچنده ظاهر اولور کوبدر روایت اولندیکه
 ابوطالب بر کجه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم قنده ایدی کورسه که عبادن برنجیم مخط اولوب اول حوالی نور
 ایل طولدی ابوطالب اندن فرع ایدوب یا محمد یوننه شتدر دیدی پیغمبر عز علیه السلام ایتدی نجمدر کوری
 اولندی الله تعالی نکلر ایلرندن بر ایدر اول سبیدن روایت نازل اولدی (وما أدرك ما الطارق النجم الثاقب)
 طارق نه شی ایدیکن سکا نه یلدردی امدی اول برضیا و نجمدر که ظلامی و یا فلاکی ضیا سبیلله قی ایدوب انده
 نکلر اولور که اول رحادر (ان کل نفس لما علیها لحاف) هر نفس یوقدر الا انک اوزره مساط مال وارد و که
 انک اعمالی حفظ ایدر (فانظر الانسان مخلق) امدی انسان نظر ایتسون که نه شتندن خلق اولندی
 (خلق من ماء دافق) بر ماء دن خلق اولندی که اول رحم امه صاب اولوردر (یخرج من بین الصلب
 والتائب) که اول رجل صلیله مرأه نکلر عظام صدری اواسندن چیقار که انکله مراد ماء رجل ایلله ماء

مرأه

مرأه در زبراکه ولد اولر (انه علی رجهه انادر) اول الله تعالی فی امانه نصکره بعثه
 قادر اولور ما دافقن خلقه قادر اولدی بی ای (ان الله یخبرک انک لکنونن من جنه) شونلکه کونده که قلوبده مضمر اولان عقائد
 و نبات ظاهر اولور و یا فرائض اعمال ظاهر اولور صوم و صلو و وضو و اعتساک بی (ان الله یخبرک انک لکنونن من جنه)
 یشنده سر اوردی بر عبد اشوبو عباداتی ادا ایتمشکن ادا ایتدم دیسه فی الله تعالی دن غیر ایچدن یلر
 امدی یوم قیامتده فی ادا ایدن ایتمشکن اظهار اولتور ابن عمر ایدر الله تعالی یوم قیامتده هر سری اظم ارایدر
 سر حسن صاحبک یوزنده زین اولور و سر قبیح ایه صاحبک یوزنده شتی اولور (فاله من قوة ولا ناصر) اوله
 اولسه بی انکار ایدنه کتدین عذابی دفع ایدر قوتی و یا ناصری اولور (والسما ذات الرجع) سما
 حقیقونکه اول هر دوره حرکت ایتدیکی موضعه رجوع ایدر و یاخود وقت یغورله رجوع ایدر
 و یاخود صاحب مانی بجماردن الوردین قول اوزره وقت اول مانی اخذ ایچون ارضه رجوع ایدر
 (والارض ذات الصدع) و ارض حقیقونکه اول نبات و اشجار و عیون ایچون منشق اولور تا که اول بنی ادمه
 قوت اوله (انه قول فصل وما هو بالهزل) اول قرآن بر قول جدد که حق و باطل یبنی فصل ایدر یوخسه
 قول هزل دکدر (انهم یکیدون کیدا و اکید کیدا) اهل مکه قرآنی ابطال و نورنی اطفاء ایچون کید ایدر
 بندخی انلر استدراج و حیلانلری اولدی بی حیثیتدن انتقام لره کیدی مقابل قیلورین (فهل الکافرون
 امهلهم ویدا) امدی کافر لره صبرله و هلاکار ته استیجالی تر که امهال بسیرایت زبراکه عور دینلر کلو
 طویل اولسه اخرتک عمر دامتة نسبتله اقل قیلدر

سورة الاعلی وهي تسع عشرة آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(سبح اسم ربک الاعلی) رب اعلینک اسمی تنزه ایت شول معانیدنکه اکا صالح اولر که اول فخر و اقتدار ایلله
 عالمدر و یاخود سجود کرده سبحان ربی الاعلی دیکر و فنا که فسخ باسم ربک العظیم ایتی نازل اولدی پیغمبر عز
 علیه السلام انی رکوع کزده دیکر دیدی سبع اسم ربک الاعلی ایتی نازل اولیچون فی سجود کرده دیکر دیدی
 حالبوکه اندن اول رکوعده اللهم لك ركعت وسجودده اللهم لك سجودت دینوردی (الذی خلق فسوی)
 که اول هر شیئی خلق ایدوب خلقی تسویه ایتدی شول کالی جامل اولور شتی انده قیلله (والذی قدر فهمدی)
 که اول اشیانک اجناس و انواع و اشخاص و مقادیر صفات و افعال و اجالی تقدیر ایدوب هر بر بنی طبع
 و اختیار یله افعاله توجیه ایتدی مبول و الهامات تقدیر و خلقیله و نصب دلائل و ازال ایات ایلله و مجاهد ایدر
 انسانه خبر و شرم و عادت و شقاوت طریقته و انعامه مراتبی هدایت ایتدی و دیلدیکه اشیاده منافی خلق
 ایدوب استخراجی طریقن انسانه هدایت ایتدی و رجعه مدت جنینی تقدیر ایدوب اکا و حیدن دنیا به خروج
 هدایت ایتدی و بنی ادمه سعادت و شقاوتی تقدیر ایدوب بعده ایکی فریقدن هر بر نکلر اوزره نه تقدیر اولان
 سبیلله ملوکی تسبیر ایتدی (والذی اخرج المرءی من غشاء احوی) و اعشایی و دوابک مرعاسی بردن
 شور و خضر تندن نصکره یابس و اود قلدی (من یفرک فلا تنسی) بر سکا قرآنی جبریل قرا تیلله تعلیم
 ایدر و یاخود قرائی الهامله سنی قاری قیلور من بعد انی اوتوز سن حالبوکه سن امین تا که اول سکا ایه آخری
 اوله مع ذلک سنک امور مستقبله دن اخبارک و دیکر کبی واقع اولدی ایتدن ایدی (الاما شاء الله)
 مکر انیکه الله تعالی قرآن دن تلاوتن نسخله او تنعک دیلله و دیلدیکه انکله مرا قلت و ندرت اوزره اولاندر زبراکه
 روایت اولندیکه پیغمبر عز صلی الله علیه وسلم بر نمازده قرا تندن برایتی اسقاط ایتدی بی ای بن کعب فی نسخ
 اولندی ظن ایدوب سوال ایتد کده پیغمبر عز علیه السلام دیدیکه انی اوتیشن (انه یعلم الخیر و ما یخفی)
 الله تعالی احوالکزدن اشکاره و کز لوی یلور و یاخود جبریل علیه السلام یله جهرکی و نسیان خوفیله اکا
 داعی اولان شتی یلور امدی اعداد ایدر (من کران نفعت الذکری) امدی نامه قرآنله و عطا ایت اول انلره
 حفظنده طریقه بسیرای اعداد ایدر (سید کرمن یحشی) اول قرآنله متعظ اولور اول کسه که الله تعالی دن
 کر کسه نفع ایتسون و یا ایتسون (سید کرمن یحشی) اول قرآنله متعظ اولور اول کسه که الله تعالی دن
 خوف ایدر قلبی انی یلوب اکا ایمان کتور مسیلله (و یحشها الاشی) اول قرآن مواظندن قیجیب ایتز

الا کافر که هر عامی بدن اشقاد و با کافر که از زاده شقی سیدر بود و بدو که اول ولد با معبره و با عیدر (الذی یصلی السار الکبری) که اول ناز حبه بود و در باره نیکانک بخش جز شدن بر سر در و یا خود اول ناز (ثم لا یوت فیها ولا یحیی) و در باره اول نازده کاموت ایرمن که عذاب بدن استراحت اید و حیانتد دخی اول که اول اکا نفع اید (فدا فلی من ترکی) فلاح بولدی اول که که کفر و معصیتدن تطهر اید و با اول که علی زاک اولدی و یا صلیوت ایچون تطهر اید و یا ما انک زکون ادا ایتدی (و ذکر اسم ربه فصلی) و قلب و لسانیه رب تعالینک اسمعی ذکر ایدوب نماز قلدی و یا نذر در که که می اد تکبیر و تحریمه اولدی و بدیندیکه اشوایکی اینک معنایی فلاح بولدی اول که که صدقه فطری ادا ایدوب مصلایه تکبیر ایدر که کندی و یا تکبیرات عیدی اقامت ایدوب مصلوة عیدی انعام ایتدی و یا رب تعالینک ذکر کوبه تکبیر و تحریمه ایدوب مصلوات و مروضه بی اوقاتید ادا ایتدی (بل توفرون الحیاة الدنیا) بلکه سر حیات دنیایی و عملی آخرت عملی اوزره اختیار ایدر سر آخرتد سزی اسعاد ایدر شیشه اشتغال ایتمز (والاخرة خبر وانی) حالیکه آخرت خبر لودر که نفعی بالذات ملذوذ در غوایلدن خالص در و داند در انقطاعی یوقدر (ان هذا فی الاصحف الاول صحف ابراهیم و موسی) اشوقد افلحد نصکره ذکر اولسان درت ایت قرأندن اول انزل اولمان صحیفه لردن ابراهیم و موسایه نازل اولان صحیفه لده نایندر که اول امر دینانی جامع اولوب کتب منزله ناک خلاصه سیدر

سورة الغاشية وهي ست وعشرون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(حل انال حدیث الغاشية) یا محمد سکا یوم قیامت خبری کادیکه انک شدند و احوالی هر شبی غشی ایدر (وجوه يومئذ شائعة) او لکونده بوزل اولور که ذیلدر (عاملة ناصية) که انلردین اسلام غیری دین باطل اوزره دنیاده عمل ایدر زحمت و مشقت چکرلردی عید او نان و کف اراهل کتاب کبی امدی الله تعالی انلر ضلالتد کی اجتهادی قبول ایتمز بلکه انلری ناره ادخال ایدر و یا دنیاده معاصی عملن ایدر لار آخرتد نازنین چکرلر و یا دنیاده الله عمل ایتمز که یچون نازده سلاسل و اغلال معالجه سیله اعمال و انصاب اولور لور و یا نازده بوزری اوزره سور دیلور (تصلی ناراحامة) انلر بر ناره داخل اولور که حری کالنده در (نسفی من عین آية) و بر عیندن ایچر یلور که انا سنک حری نهایتی ایدر بدیندیکه اگر انلر بر فطره دنیا طاعلری اوزره قونلسه ایدیدی (لیس لهم طعام الا من ضریع) انلر طعمای دکل الاضر بعدر که اول هر نلر اغفاری کبی بر اوتدراج و یا سدر نازد ایکن کاشبرق دینور قورید یغند اکادیه قریب اولمز امدی آخرتد بر نجره نازیه در که ضریعه بکزر روایت نازل اولیچ مشر کون دیدیلر که بزم دوهلر بزم ضریعه سرور و قرآنی تکذیب ایتدیله اوله اولسه نازل اولدیکه (لا یمن ولا یمنی من جوع) اول ضریع نه سرور و نه اجافی کیدر (وجوه يومئذ ناعمة) او لکونده بوزل اولور که متعنه و ذات بهجه در (لسمی اراضیة) که اول دنیاده الله تعالینک طاعتنه اجتماع و معصیتدن اجتنابله اولان فعللر بیک نوابنه راضیدر (فی جنة عالية) جنتد درجات مرتفعده در (لا تسمع فیها لایعیه) انلر انده کلمه لغو و یا لغو ایدر نفس ایشترلر زیر اهل جنت کلاهی ذکر و حکمدر (فیماعین جارية) انده یکارلر واردر که صوینک جریانی کسلز (فیماسر مرفوعة) انده سر برلر واردر که الواحی التوندن اولوب زبرجددر و یا قوتله مرصعدر اهل اولیخه اول مرتفعدر اهل اکاجلوس ایدر و اسه اسکا نواضع ایدر جلوس ایدر بیک نینه اوتفا ایدر (واکواب موضوعة) و انده عرومه سر مدور برداقلر واردر که اوکار نینه قونوب شر بیچون تمیشه اولنشددر (لناروق من فوقه) و انده بری برینک ایتد قونلش بصدقه لور واردر که او نور قلندر اکادیا نورلر (وزرانی مشوئة) و انده فخر باطلر واردر که مؤمنلر انلر اوزر نینه او نورلر وقتا که الله تعالی اشو سورده جنتک اشیا شدن برجه بی وصف ایلدی کفار کاتعجب و تکذیب ایتدیله الله تعالی انلر عذاب صنعندن برجه بی دخی ذکر ایدوب دیدیکه (افلا یظنون الی الا بل کیف خلقت) انلر نظر اعتبارله دوهله نظر ایتمز بلکه اول نیجه خلق اولندیکه کمال قدرت و حسن تدبیرنه دلالت ایدر شول حیثیتدیکه بلا تعبیده به انشال

کو نور و اول عظیم ایکن حل ایچون بره چو کب به ده یننه القار وانی بدنه یدیلور بوی اوز و ندر که اوزلر نموضه اول اکا عون اولور و هر نایچ ری ایدر و او نکوندن زیاده صوغه صبر ایدر تا که اکابر اوی و مغاوز قطعی اسان اوله انده اولان سائر نهافه لیه الله تعالی ذکر دوهله فی تخصیص ایتدی زیرا که عرب انلر اعظم دابه کور میویدر اگر چه ذیل انلر اعظم اسه لکن عرب دیارنده اول ذیل اولدیغیچون انلردن فی کورهش ایدر بدیندیکه الله تعالی جنت سزیرلر بیک اوتفا عن ذکر ایدر بیک کفار دیدیلر که کانیه صمود ایدیلور اوله اوله اشوایله دنیاده انلر شمال کونستلدی (والی السماء کیف رفعت) و یا به نظر ایتمز بلکه القند عمارلری یو غیکن نیجه رفیع اولدی (والی ابابال کیف نصبت) و طاعلر نظر ایتمز بلکه ارض اوزره نیجه اوتاد قلندیکه ارض ذیل واضطراب ایتمیه (والی الارض کیف سطحت) و ارضه نظر ایتمز بلکه نیجه بط اولدی تا که انده سراسر ارض اسان اوله یعنی انلر بساطت و مرکب شدن انواع مخلوقات نظر ایتمز بلکه الله تعالینک کمال قدرتی عدلندیه متحقق اولوب بعنه اقداری انکار ایتمز ل اول اجلدن امر معصادی اکا تعقیب ایتدی و انک اوزره تذکیرله امری ترتیب ایدوب دیدیکه (فذا کرانما انت مذکر) یا محمد من انلر وعظایت و آخرت غذا یله انلری تخویف ایت اگر نظر و تذکر ایتمز لسه اکامه موم اولفل سند کل الامز کرم سکوا و اب اولان انجی تبلیغدر (است اعلم بصیطر) یو خنده من انلر اوزره مسلط دکاتک انلری تعقیب و ایمان اوزره اکراره اید من (الامن نوبی و کفر) لکن انلردن اول که که ایماندن اعراض و کفر اوزره امر ایدر انک امری الله تعالی به مختصدر (بعبده الله العذاب الا کبر) اول الی آخرتد عذاب اکبرله تعذیب ایدر که اول عذاب نازد ایدر (ان الینا انابهم) انلر موتد نصکره رجوعلری بزمدر (ثم ان علینا حسابهم) به ده محشرد اعمال خبیثه لر بیک حسابی بزم عهد و مژده در تنکیم اول حکمتد مقتضایسیدر

سورة الفجر وهي ثلاثون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(والفجر) فجر حقیقونکه انکه مراد صبحک انفجار ایدر و یا مصلوة فجر در و یا صبح اول کونلک فجر ایدر که انلر منه منقبر اولور و یا ذی الحجه نلر اول کونلک فجر ایدر که زبر الیالی عشر اکاتقرین اولندی (وایال عشر) و یا یالی عشر حقیقونکه انکه مراد عشر ذی الحجه در اول اجلدن و الفجر فجر عرفه و یا فجر شمرله نفس اولندی و یا رضانک عشر او ایدر و یا عشر اخریدر و یا صبحر مک عشر اولدیر که آخری یوم عاشورادر (والشفع والوتر) و دخی شفیع و وتر حقیقون بدیندیکه شفیع خلق کاسیدر کیم (ومن کل شی خلقنا زوجین) هر شیددن ایکیشر صنف خلق ایتد که اول کفر و ایمان هدایت و ضلالت نه ادت و تفاوت لیل و نهار و ارض و بر و بحر شمس و قمر جن و انس در و ترابسه (قل هو الله احد) مصداقجه الله تعالی در و یا خود خلق کاسی شفیع و وتر در و یا خود شفیع و وترله مراد مصلواتدر که بعض شفیع و بعضی وتر در و یا خود شفیع مراد مصلوة فجر اولوب وترله مصلوة مغرب اوله و یا خود شفیع ایام و یا یالی اولوب وتر یوم قیامت اوله که انک ایلی یوقدر و یا خود شفیع درجات جنت اوله که اول سکزد و ترابسه در کات ناز اوله که اول یدیدر و یا خود شفیع اوصاف مخلوقینک تضاد ایدر که اول عز و ذل قدرت و عجز و قوت و ضعف علم و جهل بصرو عیدر و ترابسه الله تعالی صفاتنک انقرا ایدر که اول عز و ذل قدرت بلا عجز قوت بلا ضعف علم بلا جهل حیات بلا موتدر (واللیل اذا یسر) و کجه حقیقونکه اول بخان سیر و ذهاب ایدر و یا مجی و اقبال ایدر (هل فی ذلک قسم لذی حجر) اشو ذکر اولان قسمده و یا مقسم به ده عقل صاحبنه قطع و مکفی واردر که صاحبین جلال اولمان شیددن حجر ایدر (المرکب فعل ربک بعاد) یا محمد سکا خبر و برلر بیک ربک جل شانه عاقده و نینه نیجه عقاب ایتدیکه اول غاذ ابن عوص بن ارم بن سام بن نوح علیه السلام در که هود علیه السلام قوم سیدر ایلری اسمیه تسمیه اولنشددر (ارم ذات العماد) او که انلر سبط ارم و یا اهل ارم در اکر بلده لری اسمی ارم ایدر بیک صحیح اسمیه ذات العماد که اول بساط رفیع و یا قد و طوال و یا رفعت و ثبات صاحبه سیدر بدیندیکه عادل ایکی اوغلی و ارایلی برینه شدادر برینه شدیدر و نوردی ایکسیده قاهر ماکار ایدر به ده شید قوت اولوب نلر کسکی دخی شدادر

اولدی ارضک معموره مالت اولوب مالک ارض اکان قیاد اید ملطه قوزوزیل معمر اولدی بروقتده جنتک
 ذکر فی ایشیدوب بندخی انک مثالی بناء ایدرم دیوعدن صحرالینک برنده اوچوز یلده برجت بنا ایدیکه
 قصر لری التون وکومشدن واسطوانه لری زیر جد ویا قوتدن ایدی واند اصفاف انجبار دیکوب اکانهر
 آفتدی واهی ارم قسبه ایدی (القی لم یخلق مثله فی البلاد) که انک مثالی بلادده بنا اولدی وقتاکه
 بناسدن فارغ اولدی لر شداد و زرا و امراسیله کاد خولچون کتدی لر برکون برکجه لک مسافه مابین
 قالد یقنده سعادن بر صبحه ایشوب دفعه جمعی هلال اولدی لر (وعد الذین جاوا الصحر بالواد) وریل نجل
 شانه نک نمود قومه ایدیکه عقایدخی سکا خبر ویرلدیمکه انلر وادی القراده طاشدن طاعلری اولوب ایچی
 بیوت ایدند بلر دینار که طاعلری اولوب انلر یوزم دینته بنا ایدیلر که جمعی طاشدن
 ایدی (و فرعون ذی الاوتاد) و فرعون ایدیکه عقایدخی سکا خبر ویرلدیمکه اول کثرت جنود و مضارب
 خیام ایچون اکاذ و الاوتاد دینلدی ویا خود اول نامی اوتاده تعذیب ایدردی وروایت اولدی که فرعونک
 بر جاریه سی واریدی قزینک ماشطه می ایدی خازنی خریلات تحت نکاحنده ایدی واول خریل مؤمن اولوب
 یوزیل ایمانی فرعوندن کیزلدی بروقتده اول ماشطه فرعون قزینک باشی طارار ایکن انلندن طراق بره
 دوشدی لغت اکا که الله تعالی به کافر اولردیدی فرعونک قزی اکابنم بابامدن غیر سیک الهک وارمیدر
 دیدی ماشطه دیدیکه بنم اللهم ویا بایک الهی وسموات وارضک الهی واحد در الوهیتده شریکی یوقدرده اندم قز
 طور ویا غلیه رق فرعون وادی و ماشطه نک قولی اکا خبر ویردی فرعون انی کتوزوب سوال ایدکده ینه
 اولکی قولنه موافق اکادخی جواب ویردی اوله اولسه فرعون انی دوت جانیندن بره بخلا دی وینلار و عقرب لر
 کتوزوب اکا صوقوردی اگر الله کافر اولرسک یوم سوال اوزره ایکی ای سکا عذاب ایدرم دیدی ماشطه
 دیدیکه اگر بتش اید دکن دخی عذاب ایدرسن بن الله تعالی به کافر اولرسن مکر ماشطه نک ایکی قزی واریدی
 انک قاروشنه کتوزو دیلر یوکنی اغزی ایچنه وکوجکنی هم سی اوزرنده بوغزلدی لر اول کوجکن بوغزلقه
 کتوزو کازنده ماشطه جزع ایدیلر اول قز و یلر دیکه ای اناصریات بنم ایچون جزع الله تعالی
 سکچون جنتده بریت بنا اید ویرسن انک رحمت وکرامته ایشورسن اندن اول قزی بوغزلدی لر عجبجه
 اول ماشطه دخی جان ویروب جنته واصل اولدی به ده فرعون خریلی استدی و انک طلبنه ایکی رجل
 کونردی واروب انی برطاغده یولدی لر که انده نماز قلدردی واکا خوشدن اوج صفت اولوب او یوردی
 انلر انی کور یچک کیرویه دوندیلر خریل دیدیکه الهی سکا معلومدر که یوزیلدنبر وایمانی ککیرلدم
 هیچ کسه به ظلم اولدی امدی لشبوا یکی رجیلدن هر قفسی بنم حالمی کزلیه انی دین حقده هدایت ایدوب
 دینده و اخرتده حاجتن ویرا کراظهار سال اید دینده عقوبتن تجیل ایدیکدن ماعدا اخرتده مافاسنی
 نازایله دیدی اندن اول ایکیسی دونوب فرعون واریدی لر قصه فی فرعون خبر ویردی اول بری ایه ایمانه
 کشیدی بن یونک دیدکدن برنی کورمدم دیدی اوله اولسه فرعون خریلک حالمی کتم ایدنه زیاده عطاسار
 ایدی وانی فاش ایدی قتل و صلب ایدی به ده اسبه بنت مزاحم رضی الله عنهما ماشطه به اولان جزای
 کور یچک نفسده دیدیکه کانجه وبعث فاردر که بن مسلمه اولوب اول کافر ایکن انک بویه فعل شنیعنه صبر
 ایدم فرعون ایچویه کاجیک اشیه کادیدیکه یافرعون سن خلاق شرور و خباثتده اشدین ماشطه فی
 نیچون ییکه قتل ایدل فرعون ایدی بوخسه ماشطه به عارض اولان جنون سکاده می عارض اولدی اسبه
 ایدن بنده جنون یوه ربم انهم و سنک اللهم وسموات وارضک الهی بر دشمنی یوقدر اوله اولسه فرعون
 امرای می حتی کسوره قهریم اخرتده کراوند فی منوال اوزره انی دخی قتل ایدی (الذین طغوا فی البلاد)
 نایل در فرعون بلادده طغیان و تجر ایدیلر (فا کثروا فی الفساد) که انده کفر و طغله فساد لر
 اوزردیلر (فصعب علاج ربک سوط عذاب) انلر اوزره الله تعالی انواع عذابدن صبر وارسال ایدی (ان
 ربک لبالمرصاد) ربک جل شانه مرصادده در عصای عقاب ایچون انده مترقیدرا اعمال عباددن برنی انک علمدن
 فوت اولر (فا ما لایسان اذما لایدر به فاکرمه ونه مه فیقول ربی اکرمن) اما انسانکه همی دنیا اولدایدر
 و الله تعالی جل شانه انی عذاب ویرله اختیار ایدوب اکمال و سعادت و بره دیر که هم شایسته کمال فی تعقل

ایندی (واما اذا ما لبثه فقدر علیه رزقه فیقول ربی اهانن) اما اول کسه که رب تعالی انی قهر و تقهیرله
 اختصار ایدوب رزقی تضیق اید قسور نظر و سوره فکرتدن دیر که ربم بکا اهانن ایدی (کلا) حال
 انسانک زعم ایدیکه منوال اوزره دکدرانی غنا اید اختیارم کرامتیچون و قهرله اختیارم هوا نیچون دکدر
 بلکه اکر ام معرفت و طاعته یوقیه له در واهانتم اندن معرفتی نزاع ایدوب طریق هدایتدن اضلاله در کاهی
 تقهیر کرامت دارینه مؤدی اولور و کاهی توسعه حب دنیا به مفضی اولور (بل لا تکرهون الیتیم) بلکه
 انلر که قوی قولارندن اسوه در و ماله تمالک لر نه اولدر زیرا که انلر نیمه تقه و کسوه اید اکر ام ایتزلر (ولا تحاضون
 علی طعام المسکین) واهل لرینی و مسکینی اطعامه قندرمزلر (وقا کون التراثا کلاکلا) و میرانی حلال
 و سرام یبنی سوله اکل ایدر لر زیرا که انلر ساء و صیانی قوریت ایتزلر بلکه انلر انصافتی اکل ایدر لر دی
 ویا خود ورت میرانی حلال و سرامدن جمع ایدیکه ییلور ککن اکل ایدر لر (و تحبون المال حبا جا)
 و ماله شره و حرص ایدوب حب کثیرله محبت ایدر لر (کلا) امر بویه اولنی لایق دکدر انلر یتیم و مسکینه
 امر اولد قلم بن ایشازل (اداکت الارض دکا دکا) بخانه که ارض تکرار و تکرار لرزل ایدوب ظهرنده
 اولان چیل و بنا و سحر کسر اولم یله مستویه ویا خود هیاه منبت اوله (وجاه ربک و الملک صفا صفا) و ربک
 جل شانه نک ایات قدرتی و انار قهری ظاهرا و له و ملائکه منازل و میرا بلری حبسجه صف صف کله لر
 (وجی یومئذ یحکم) وجهه بتش یک زمام اوریلوب هر زمانه بتش یک ملک یا شوب زفر و تقیظه
 محشره کتوزیله (یومئذ یکر الانسان وانی الذکری) اول حالتده انسان کافر منعظ اولور حالیکه
 اکا تعافک منفعتی قندن اولور (یقول بالیتی قد مت حیاتی) کافر دیر که نوایدی اشیو اخرتده کی حیاتم
 ایچون بن خیر و عمل صالح تقدیم ایتش اولدم (فیومئذ لا یعذب عذابه احد ولا یوفی وثاقه احد) اوله
 اولسه یوم قیامتده الله تعالی عذاب و وثاقه انک غیری قوی ایتز لر زیرا که جمیع امورا کا مختصدر ویا خود
 الله تعالی کافر اولکوننده کی شدت عذاب کی و سلاسل و اغلال اید و تاقی کبی دینده هیچ کسه کسه به عذابه
 قادر اولیه (یا ایها النفس المطمئنه) دینده عمل صالح اوزره اولان موتایه بعث عتدنده اکر ام وجهی اوزره
 دینور که یا نفس امنه کیم ایمانه شک خطا ایتیم ویر ویا خود الله تعالی انک قضا سنه راضیه در ویا انک عذابدن
 امنه در ویا انک ذکر یله مطمئنه در (ارجی الی ربک راضیه مرضیه) وین جل شانه نک جنتده سکچون
 اعداد ایدیکه نوابه رجوع ایت ربکدن راضیه و عتدنده مرضیه اولدی لک حالد (فادخلی فی عبادی)
 صالح قولرم زمره سنه داخل اول (وادخلی جنتی) و انلر یله جنته کیرد عبدالله بن عمر ایدر بخان بر عبد
 مؤمن و وفات ایدر اوله الله تعالی کا جنتدن تحفه لایله ایکی ملک کوندر و کادی نور که یا نفس مطمئنه روح
 وریحانه جنت وین جل شانه سندن راضی و اوله اولسه اول روح مسکدن اطیب رایحه لو اولدی فی حالد
 جسدندن جنتار رایحه سجاده اولان ملائکه بری بر لر نه دیر که برن روح طیبه کلور اوغرا دینی قبا کا
 اچیلور ملک اکا صلو ایدر حتی که درگاه حق و واروب اکا سجده ایدر اندن میکانله دینور که بونی ارواح مؤمنینه
 ایدر برده قبری بتش ذراع توسیع ایدیلور اکر قرآندن یلوب عمل ایدیکه شی واریسه نوری اکا کفایت ایدر
 واند عروس کبی راحتده اولور که انی احب اهل اویادر و دینلر که اکا رجوع ایت دینلر دینادن خروجی
 عتدنده اولور و جنته کیردینلر یوم قیامتده اولور و دینلر که بعث عتدنده هر روحه جسدنه کیرور رجوع
 ایت دینور علمادن اهل اشارت ایدر یعنی ای نفس که دینده مطمئنه سن انی ترکه الله تعالی به رجوع ایت اکا
 رجوع ایه اخرتده ملوکدر سعید بن جبیر رضی الله عنه ایدر ابن عباس رضی الله عنهما ماشطه وفات
 ایدوب جنازه سنه حاضر اولدم بر طائر کاوب انک نعشه کیردی به ده اندن چیه دینی کورلدی دفن اولنیچ
 شغیر قبری اوزره غابدن تلاوت اولدی که (یا ایها النفس المطمئنه) حتی که سوره فی انعام ایدی
 سورة البلد و هی عشر و آیة مکیه

بسم الله الرحمن الرحيم

لا اقسم بهذا البلد وانت حل هذا البلد (الله تعالی بلد حرامله اقسام ایدوب رسولنه دیدیکه سن بولده ده
 حلایسن انده قتل و غیریدن دینلر کی ایشاکل حرمک عظیم اولدیغیچون تکیم مشرک لر سنی اول بلد کدن

اخراجی استلال ایند بر سکا شدت عدواند یجون مع ذلك انك صیدی و قطع شجر فی استلال ایند یزردی
 امدی اول انده سکا حلال قلندی انک غیریده حلال اولدنی کی پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم مکة نك فقی
 کوننده قتال وقتلی الله تعالی حلال ایندی بنه علیه ابن حنظلة قتله امر ایندی حالوکه اول کعبه نك
 استارنه تعلق اینتدی و دخی مقیس بن صباه بی و غیر یز یله قتل ایندی امدی بر قومک دما نی حلال و بر
 قومک ایسه حرام ایندی هر کیم که اوسقیانک دارنه داخل اوله اول امانده اولسون دیدی بعده دیدیکه الله
 تعالی حیوات وارضی خلق ایدلدنیر و مکه بی حرام ایندی بندن اولده و صکرده اوله هیچ کسه به حلال
 اولی و اولامکه نك فقی کوننده نهاردن بر ساعته بکا حلال قلندی بعده یوم قیامت دکن الله تعالی نك
 سر میله اول حرامدر (والد و ماولد) و ادم و ذریله اقسام ایدرن (لقد خلقنا الانسان فی کبد)
 برانی شدت و مشقته خلق ایندک اول مصائب دنیا و شداند اخرتدن زائل و از که انک مبدی ظلمت رحم
 و مضیق در و منتهای موت و ما بعدیدر اول رسول الهی تسلیه در که قربشدن متأدی اولوردی (الحسب
 ان لن یقدر علیه احد) انسان قوی ظن ایدرمی که الله تعالی اندن انتقامه قادر اولیه (یقول اهکت ما لا یبدی)
 انتقام و قنده یوم قیامتده اول دیکه سمعه و ماخره ایجون و یاخورد رسول الله معادات ایجون مال کثیر اتفاق
 ایچشیدم اشبو و قنده اول بکافع ایچدی (الحسب ان لم یره احد) ظن ایدرمیکه الله تعالی انی کورمیه
 اعمال سینه می ارورد اکعقاب ایچیه (الم یجعل له عینین و اسنا و شفین) بر انکجون خلق ایچدی ایکی
 کوز که انکه کور و اسنا که غیرنده کی شینی یلدور و ایکی شفه کیم انکه اغزینی ستر ایدر و نطق و اکل و شرب
 و غیره انکه استعانت ایدر (وهدیناه الخدین) و بر اکا خبر و شرط یقن ادله واضحه ایه تبیین ایندک
 ارضدن شی مرتفعک وضوحی کبی (فلا تحکم العقبة) اول انسان قوی مالتی رسول الله عداوته
 اتفاقدن بدل یوم قیامت عقبه سن یکمکه نفع ایدر شیشه اتفاق ایدر سیدیکه اول جهنمک اوزره حدود جسر در
 فیدر کسکین اسن عبور ایچمکر اول مؤمنکه خفیف الظم راوله (وما ادربک ما العقبة) عقبه نك نه شی
 ایدیکن و اول نه شیشه یکجور ایدیکن سکا نه شی بلوردی (فکر رقة) امدی اول رقبه بی اعتناق و اطلا قدر
 (واضعام فی یوم ذی مقة بنما ذامقربة اوسکینا ذامقربة) و یوم مجامعهده طعام اطعام ایدر بر یقیمه کیم
 سکا فراتی اوله و یا مسکینه کیم فقر و ضرندن ترابه ملاصق اوله (ثم کان من الذین آمنوا) ومع ذلك اشبو
 نك واطه ای ایدن مؤمنلردن اوله زیر اقریانک فقی اولقی صاحبنه ایمان مقارنقیله مشروطدر (وواصوا
 باحبابهم وواصوا بالرحمة) وری برلر بنه طاعة الله صبرله و ناسه مرحله و صبه ایدر (اولئک اصحاب المیمة)
 امدی المومنین و یا من صاحب ایدر (والذین کفروا بایاتناهم اصحاب المنة) شونلر که کاب و جتندن حق
 اوزره دلیل نصب ایندیکم شیشه و باقرانه کافر اولدیلر امدی انلر شغال و یا شوم صاحب ایدر (علیهم نار موصدة)
 اوزر لیس نار موصدة و اردر دینلر که کفار نارده داخل اولند قلنده اوزر لیس نار جهنم قبانور تا کمن
 بعد اندن غم خروج ایدرونه اکار و ح دخول ایدر که انده نوع راحت بولیه ل

سورة النجم و هی خمس عشرة آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

والنجم و نجمها) خمس و صوره و حری حقیجون (والنجم اذ تلها) وقره حقیجونک طلوعی شمسک غروبته
 قریب اوله که اول شم لایصف اولده در که خمس غروب ایندیکنده قرانک عقبنده اضاعت و نورله اکا خان
 اولور (والنجم اذ تلها) و نهار حقیجونک انما علیه شمس و یاظانی و یا دنیایی و یا ارضی تجلیه اید
 (وایمل ذ بعینها) و ایل حقیج نه شیشه شمس و یاظانی و یا ارضی تظلیه اید (والسماء و ما بینها)
 و معادونی بنالیدن الله تعالی حقیجون (وادرش و ما طلیها) و ارض وانی بسط ایدن الله تعالی حقیجون
 (وخر و ما مویها) جن و انسدن هر نفس وانی تسویه و تعدیل ایدن حقیجون (فالهمها فجورها
 و تقویها) که اول نفسه خیر و شری تبیین و طاعت و معصیتی تعلیم و یا کافور و توبه وانی الزام و یا مؤمنده
 تقوایی و کافورده فجوری شاق ایندی (فدا فلع من زکیمیا) فز و معادته ایدر الله تعالی انی اصلاح
 و ذنوبدن نظم و طاعتنه توبه و تقی ایدر (وعداب من دسیها) خبیث و شراره ایدر اول کسه که انی الله

تعالی

تعالی خذلان و فسادده ترک ایندی و یاخورد معنی فلاح بولدی اول کسه که نفسی ترکیه و اصلاح ایدوب
 طاعتنه تحمل ایندی و خائب اولدی اول کسه که نفسی اهلاک و اضلال ایدوب معصیتنه تحمیل ایندی
 (کذبت عود بطغویها) عود قوی طغیان و عداوتلری سیدیه رسوللر بی تکذیب ایندی ل (اذنبت اشقیها)
 شول وقتکه انلر غایتده شقیبی اولان قدارین سالف و یا اشقیالردن بر جاعت ناکه نك عقربه سرعت
 و مبادرت ایندی ل (فقال لهم رسول الله ناقة الله و صفیها) الله تعالی نك رسولی صالح علیه السلام انلر
 دیدیکه ناکه بی عقردن و ماعدن شربنه تعرضدن حذر ایدک (فکذبوه دفعوها) انلر ایسه صالح علیه
 السلامی تکذیب ایدوب ناکه بی عقرا ایندی ل (فدمدم علیهم ربهم بذنبهم فسویها) الله تعالی انلر اوزرینه
 ذنبلری سیدیه عذابا طباق ایدوب اول حالتی جمیعنه تسویه ایندی و صغیر و کبیردن هیچ بری انک عذابدن
 خلاص اولدی (ولا یخاف عقیبا) حالوکه الله تعالی عودک هلاکی عاقبتندن و تبعه ممدن خوف اینز
 سورة الليل و هی احدى وعشرون آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحیم

(واللیل اذ یغشی) ایل حقیجونک اول ظلامیه شمس و یا نهار و ارات ایندی کی شینی قابلیه (وانهار
 اذ انجلی) و نهار حقیجونک ظلمات لیلک زوالیه ظاهر و یا طلوع شمسله متبیین اوله (وما خلق الذکر و الانثی)
 و اول الله تعالی حقیجونک هر نوادی اولان نوعدن ذکر و انسانی و یا ادم و حوایی خلق ایندی (ان سعیکم
 لنسئ) سزک دنیا ده علمکرن مختلفه در بعضکرن جنت ایجون و بعضکرن نار ایجون عمل ایدر پیغمبر یز صلی الله
 علیه وسلم ایدر جمیع ناس ایدیکدن خالی دکل یا نفسی طاعتنه استعانت الله عذاب الله مدن قورنر و یا انی مخالفتنه
 ارسل الله نارده احتیاسه سبب اولور (فاما من اعطی و انقی) اما اول کسه که مالتدن حق الهی ادا اید
 و شکر و عصیاندن صافته (ومصدق بالحسنى) و کلمه حسنی که اول (لا اله الا الله) کلمه سید و یا جنتی
 تصدیق اید و یا الله اتفاق مقابله سنده خانی اولور ایدیکنه الله تعالی نك وعدنه ایقان اید (فسنسر
 للیسری) بر اکا طریقه یسرای یعنی بسر و راحتته مؤدی خصلتی توفیق و تسبیر ایدر (واما من یجمل
 و استغنی) اما اول کسه که مالتی طاعتنه اتفاقدن یجمل اید و لذات دنیا ایله ثواب اللهم دن استغنائیده (وکذب
 بالحسنى) و کلمه حسنی و یا جنتی تکذیب اید (فسنسر له العسرى) بر اکا طریقه عسرای یعنی عسر
 و شدته مؤدی اولور خصلتی تسبیر ایدر (وما یغنی عنه ماله اذ نردی) حالوکه اکا یجمل ایندی کی مال نفع
 اینز خا نکه اول هلاک و یا فقره قهر و یا فقر جهنمه واقع اوله پیغمبر یز صلی الله علیه وسلم ایدر بر ادمدن
 هر کسه نك جنت و یا ناردن مکانی از لدن تقدیر اولنشد بر برجل دیدیکه اوله اولسه امر یزری تقدیر حواله
 ایدوب علی ترک ایدامی پیغمبر یز علیه السلام دیدیکه علی ترک ایچمکر عمل ایدک هر کسه اکا تسبیر اولشان
 عملک مکانیجون خلق اولن و بر اهل شقایه شفاعتی و اهل سعادت معادته علی تسبیر اولنور بعده (فاما من
 اعطی) دن (للعسرى) به دکن تلاوت ایندی اشبو یا نك سبب نزولنده دینلر که انصاردن بر رچک
 بر نخله می اولوب مکرانک قیبر بر قومشومی و ارایدی اول نخله می میوه مستدن اول قیبرلدارنه دوشد کده
 صبیانی انی الوب بر ردی نخله صاحبنه و بر مرز ردی نخله صاحبی انلردن پیغمبر یز علیه السلام شکایت
 ایدیک پیغمبر یز علیه السلام دیدیکه اول نخله کی بکا و بر سکا نك برینه جتنده بر نخله و برینه اول ایسه اکا
 راضی اولدی بعده ابوالداح نام صحابی ملاقی اولوب کندی نك بر حاطیله اول نخله بی صاحبندن اشترا
 ایدوب امدی یا رسول الله اول نخله بی نخله جتنده کی نخله به دکشر میسن دیدی دکی شدم دیوب انی اول ضیائی
 اولان انصاری به و بر دی اوله اوله ابوالداح اول صاحب نخله شاتنده اشبوایت نازل اولدی (ان
 عابنا الله مدی) بزم عهده مزه در که طریق هدایی طریق ضلالدن تبیین ایدوز (وان لاسلاخه و الاولی)
 و اخرت و دنیا بزم ایچوند اول ایکسنتک نوایندن دینلر که نك به دینلر که زشتی و برز (فانذرکم نار
 ناظی) یا اهل مکة سزی قرآنله تخوف ایدرن بر نار نکه اهل اوزره التهاب و اشتعال ایدر (لا یصلیها
 الا الاشقی الذی کذب رولی) اول نارده داخل اولنمکر شول کفار که حق تکذیب ایدوب طاعتدن
 اعراض اید (و یجیبها الاتقی الذی یؤتی ما به یزکی) و اول ناردن تبعه ایدر اول کسه که شکر

در صدیدن صد قنور مالی سبیل خیر نه و بر رکه عهده اندازاکی اوله (و ماه حد عهده من نعمه تجزی)
 حیرت اول افتاب عهده شده که من نعمتی بود که و بر دیکله اول نعمته مجازات قصدین ایده (الانباء)
 و چه به افغانی) بیکه ویره سی دس الارب تعالینک وجه کرین طالب ایچوند ر یوخسه نعمت مکاف ایچون
 دکن (واسوف یرنی) یوم فیما بته اول اتقی اکویرین نوابه راضی او ایسر در جمیع مفسرین قوالده
 اشبو (و سجنهم) دن سوره اخرینه دکن اولان آیات کریمه ابو بکر الصدیق رضی الله عنه شانده نازل
 اولوب رکه اول مانیک کردن مشرکین بد لرنده اذا اولتور کور یجک اشترا ایدوب اعتاق ایدردی جمله دن بلال بن
 ابی ریح رضی الله عنه امیه بن خلف بدنده ایدی اسلامده صادق اولدیفی سبیدن انی امیه هر کون اولیه
 وقتده بدنه امیکه جیقا ربوب ارقه سی اوزره یاتروب و بر یولطانی کو کسی اوزره قویوب کیدردی محمد
 بدندن رجوع ایتمز سن مونکه دکن سکا ووجه عذاب ایدرین دیردی ابو بکر رضی الله عنه انی اول حالده
 کور یجک امیه به دیدیکه بوضعیفه ایچون بوله عذاب ایدرسن بنم اندن کوجلو و قوتلو بر سیاه غلام وارسلنک
 دیکده درسلنک بوعلا مکه انی دیکه سلم اولدخی نم دیوب بلالی اندن الدیفی کبی ازاد ایتدی و بلال دن غیری
 هجرتدن اول اتیسن دخی الوب مشرکین ایدندن فور تردی انک بری عامر ابن فهیره ایدی بدر واحد
 عر لنده ضرار و بتر معونه نهید اولدی و بری زنیله ایدی ازاد اولدیفی حینده بصرینه عی اصابت
 ایتدی قریش دیدیلر که ایند بصرنی لات وعزی کیدردی زنیله ایتدی و الله لات وعزی نفع و ضره قادر
 دکر سر کذب ایدرسن زویه اوله الله تعالی اکابصرنی رد ایتدی و ایکسی دخی نه دیه و قزی ایدی سیده لری
 ایلری طعن ایچون کوندروب بن نزی و الله ایدا ازاد ایتمز دیدی انلر دخی ابو بکر الصدیق رضی الله عنه
 نوب ازاد ایتدی و بر بدخی شو و مالدن بجاریه ایدی عذاب اولوزردی انی دخی الوب ازاد ایتدی و بر بدخی
 ام عس ایدی انی دخی الوب ازاد ایتدی

سورة لضي وهي احدى عشرة آية مكية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(واقعی) ضعیف حیچونکه اول ارتفاع نفس و قنیدر آنکه تخصیصه سبب زیرا که انده نهار قوی اولور
و انده عالی انده موسی علیه السلامه سوبلیویدر و حیره سجده به وارویدر و آنکه مراد نم سوارک کاید در
(و سیر از آنجی) و لیل حیچونکه طلای اقبال ایدوب هر شیئی آنکه تغطیه ایدیه و اطلای سکون و استقرار
ایدوب من بعد از دیادی که له (ماودعک ربک و مافی) یا محمد ربک جل شانہ سنی ترک ایتدی و سکا بغض
ایتدی و روایت اولندیکه پیغمبر عزیزی صلی الله علیه و سلم منشی اولوب ابکی اوج کیجه قیامه قادر اودای ابو
لیسک روجه سی کوب دیدیکه طن ایدرینکه یا محمد سنی ربک ترک ایش اوله زیرا ابکی اوج کیجه دنبر و این
سکا قریب اولدین کور مرین اول اجلدن بواجب ایت نازل اولدی و مفسرون ایدریم و پیغمبر عزیزی صلی الله علیه
وسلمه ذواترین و احباب کوف و روحدن سوال ایتد کارنده انی ایرته خبر و یریم دیوب ~~کن~~ انشاء الله
دین کیچون اور ایک و یا از نبش و یاقرق کون اندن و حیرت نفس اولدی و یا خود و حین احتیاسه سبب
یتیم و یر و کب و ارایی اولیه اولسه مشر کون دیدیلکه محمدی ربی ترک ایتدی (وللاخره خبر لک من
اول) و بعد اخرت سکا دیادن خبر لودر زیرا که اخرت باقیه در شوائبن خلاصه در دنیا ایدیه فانیه در
مضارله مشویه در وقت و ته تعالی اکر انداده وحی اکر اتمه زائل اولار ایدیکنی تبیین ایتدی اخرتده اندن اجل
و علای و عدا ایتدی و یا خود یا محمد امر کات نهایی بدایتدن خبر لودر که رفعت و کماله تصاعددن زائل اولر سن
(و اسوف عطیک ربک قدرسی) ربک جل شانہ سکا بر مرتبه عظامه جزیل ایدر سر در که من اکارانی اولور سن
مادنیاده کمال نفس و طهور امر و اعلامه دین کی و اخرتده حوض و شفاعت و شهادت کی بعدا کاتدراء
نشسته انده و یردیک بعض نعمی مالدیه فداکنه و ترقب اولسون ایچون ذکر ایدوب دیدیکه (ایچولک یتعافای)
محمد ربک جل شانہ اناک و اناک مودنه کرمه سنی یتیمه برقیه یواسی سلبونه سکا مال و مآوی ترک
ایتدیلدی اولیه اولسه عملک اوطالده منم ایدوب انی سکا مآوی و تربیتکه متهد و مؤثک ~~کافی~~ قالدی
(و بک خالاهم دی) و سنی حکمت و تراج و احکامدن خلی بولوب وحی و الهام و توفیقده سکا هدایت

ایندی (ووجدت ثلثا غنی) وستی فقیر بولوب خدیجه ناک مالیه بعده غنا غله سی غنی ایندی ویا سی
ویردیکی رزقه راضی ایندی بیغم بر عیضی الله علیه وسلم ایدر غنی دینا ما عنک اکثریله دکادر بیا که غنا قل
غنا سیدرونه بیغم بر علیه السلام ایدر فوز و فلاح بولدی اول کسه که در زق کفاف اوله والله تعالی نیک
ویردیکی رزقه فاق اوله (فاما الیتیم فلا تمهر) یتیمی قهر بیا تکیل ویا کاتهر ایروب ضعفیون مالی المغل
بیغم بر علیه السلام ایدر بیوت مسکیندن خبر لو بیت اولدر که انده یتیم اولوب اکا احسان ایذیه و شریعت
اولدر که انده یتیم اولوب اکا امانت اولنه وایکی پرمغن ضم و اشارت ایروب دیدیکه بن و کافل یتیم جنده
یله یز (واما السائل فلا تمهر) وسانلی قبو کدن زجر ایتمه که بذل یسرله و کلمه طیبه ایدر دایسکل ابراهیم
ابن ادهم ایدر سائلار اخت بریدیدر قبو کره کلامده کانه دیر که اخرته برئی کوندردر مسر که انده انی
اهلار بکزه ایر کوره * دینا دیکه سائله مراد طالب علدر (واما بنعمة ربك فحدث) وریک جل شانہ نیک
نعمتی تحدیث ایب یعنی قرانی ناسه تبلیغ ایب و نبوتکی تحدیث ایب و یا شجره سوره ده ذکر اولان نعمة تله
شکرا ایب * بیغم بر علیه السلام ایدر اول کسه که معرفت قلیلنه شکرا تجیه کثیرنه دخی شکر ایخز و اولسکه
نامه شکرا تجیه الله تعالی به دخی شکر ایخز و اولسکه نعمة نیک نعمة نیک تحدیث شکر در وانی تحدیث ترکی کفر در
ابن عباس رضی الله عنهما ایدر بن ابی بن کعبدن او قودم اول ایدر بن رسول الله صلی الله علیه وسلم دن
او قودم والضحی سوره سی تمام ایتمکینده بکا امر ایتمک تکیبیر ایدم ناقر آنک تمامنه د کین هر سوره اخرنده انی
ایدم واکاسب اولدر که اشبوسوره اولنده ذکر اولان حبله بیغم بر علیه السلام دن وحی شمس اولیحق
مشر کون دیدیلر که محمدی ربسی هجر و ترک ایندی ایله واسه بیغم بر علیه السلام اکا ازایده مغموم
و محزون اولدی بعده والضحی سوره سی نازل اولیحق اکا مروزدن تکبیر ایروب من بعده انی امتنه
سنت ایندی

سورة النمل شرح وهى ثمان آيات مكية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(المشرح لك صدرك) بزنگ صدر کی توسیع ایستد کی حتی که مناجات حق و عورت خاقه قابل اولدی
ویا خودا کا ابداع ایستد یکم ز علم و حکم ایچون توسیع ایدوب چهل ضیق اندن کیدردک و یا خود قلبی و حی
تلقی به تبیر ایستدک حالبو که اندن اول اولسکامته اولدی * دینلدی که نکه مراد روایت اولاند که جبریل
علیه السلام انی صباونی خالده و بیا راج قیمنده افک قلبی استخراج و غده فده ره انی ایمان و علمه
طولدردی (ووضه معانک وزرک الذی انقض طهرک) و سندن خط ایستد شول فرط استی که قبل البعنه
اول سندن صدور وید طهر که تقیل اولوب انی انقاض ایستدی و یا اینکه قومک ضلالان کوروب ارشاد لرندن عاجز
اولدک و یا الهی ایمانه دعوتکده اصرار و اذاده تعدیل برین کوردک (و در منالذکرک) و ذکر یکی رفع ایستدک
شول وجهله کیم برن ذکر اولند یغمده سندی بنقله ذکر اولور سن یعنی اذان و اقامت و تشهد و خطبه ده حتی که
برکه الله تعالی به عبادت ایدوب هر شیمده انی تصدیق ایسه الایو که محمد رسول الله ایستد یکنه نهادت ایغیه
انک هیچ بری اکانفع ایتمز بلکه کافر اولور ضحاک ایدر یعنی انک ذکر کفر صلو و خطبه سی جائز اولور (فان مع
العسر یسرا) یا محمد صد دنده اولدی بقل ضیق صدور و منقض طهر اولور و زور و تو کدن کوردیک ضلال و اذاه
امثالی شد اندله بیله شرح صدور و وضع و زور و اهتدایه و توفیق واردر (ان مع العسر یسرا) و عدم مذ کوری
تا کید و رجائی تعظیم ایچون تکرار اولندی اشوایت نازل اولیچق ییغمه بر عزلی الله علیه و سلم ایستدی سزه
بشادت اولس و نکه سزه بر کلدی بر عسر ایسه ایکی یسره غالب اولور ابن مسعود رضی الله عنه ایدر اصرار
عسر بر حجره ده اولسه یسرا انی استیوب اوزرینه داخل اولوردی * دینلدی که عسرک ایکیسی بیله معرفه
اولدی ایچون معناده واحد درو یسراک ایکیسی بیله تکرار اولدی یغیچون فقط و معناده ایکیدر * دینلدی که اول ایکی
یسراک بری یغمه بر عزله السلام زما تده مسلیمه تسیر اولان فتوح درو بریدی خلفا زما تده تسیر اولان
فتوح درو جایزدر که مراد یسر دنیا یله یسر آخرت اوله * دینلدی که اول یغمه بر عزلی الله علیه و سلمی تسلیمه در
عسرله مراد اشدن نکه انی مکده انخراجیدر و یسر اول انک مدینه به دخول و ایمانده احسانک تکثیریدر

و یسرافانی مکنت فحقی کوشده انک واحسانک عز و قدرله اکلاد خوایدر (فاذا فرغت فانصب) صلوة
مکتوبه دن فراغ کنده رب تعالی به دیگلوب مسئولکه رغبت اینک انی سکا ویره و یا جهاددن فراغنده سنی
عذابدن انجا ایدر رشیده کند و کی اتعاب ایت و یا شه ددن فراغنده دنیا و اخرتک انجیون دعایه منتهی و اغفل
و یا تبلیغ رسانندن فراغ کنده کند و مؤمنرا ایچون استغفار ایت (والی ربک فارغب) و ربک جل شانهدن
جمع احوالکده حاجتک دیلکل غیری دن کل زیراکه یا کز اول انی روایه قادر اولور و یا خود ناردن رهبت و جنته
رغبت ایدر اولدیغک حالده الله تعالی به تضرع ایت

سورة التین وهی ثمان ایات مکیه

بسم الله الرحمن الرحيم

(والتین والزیتون) تین و زیتون حقیقون ثماریننده اشبوا بیکه سی الله تخصیص اولندی زیرا که تین فاکمه
طیبه در فضلای اولور و عذاه لطیف سر یغ الهضد و دواء کثیر التفعده که اول طبیعتی قلمین و بلغمی تحلیل
و کلیه لری ظاهر و نهاده کی رملی کیدر و روکد و طعالات ده سنی فتح ایدر و بدنی سمین ایدر حد بشده کلدیکه تین
بو اسری قطع ایدر و تقریس علتیه نفع ایدر اما کز تینون فاکمه وادام و دوا درودنی کثیر المنافع در مع هذا
بزیاده بتر که انده دهیننده اثر اولور دیلکدیکه اول ایکه سی الله مراد ایکه جملدر بری جمل تیندر که دمشق
آنک اوزرنده در و بری جبل زیتوندر که بیت المقدس آنک اوزرنده در زیرا اول ایکسی ارض مقدسه دندر
تین و زیتون منبتیدر و یا خود مراد مسجد دمشق مسجد بیت المقدس و یا خود تین مسجد اصحاب که قدر
وزیتون مسجد ایلیدر (وطور سینین) و جبل طور حقیقون که موسی علیه السلام آنک اوزرنده رب تعالی به
مناجات ایتدیکه انت موضعنه سینین و کذلک سینا دخی دینور (وهذا البلد الامین) و اشبوا بیکه حقیقون که
اکداخل اولان امده اولور اول مکه شهریدر (لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم) برانصاب قامت
و حسن صورت و خواص کائنات و نظائر سائر کائنات استجماعه الله انسانی احسن ته دیکه خلق ایتدیکه حالیکه
ایستغری هر حیوان یوزی اوزره منکب خلق اولور و در (ثم ردناه اسفل سافین) بعه برانی حسن
وقوت و کمال شباندن صکره احوال سافلینک اسفلنه رد ایتدیکه کد اول ضعف و هرم وارذل عذر در حق صبی کبی
اولده فهم اجتز اولور و یا کفر و فجور ایچون موتد نصکره ناره در ایدر رزمعنا ی اول اوزره مراد اولور که
عقلری زائل اولوب عملری کسلور انرا ایچون حسنه باز قدن فالور (الا الذین آمنوا و عملوا الصالحات
و هم اجر غیر ممنون) لکن شونلکه مؤمن اولوب عمل صالح ایشا بیلر انرا ازل عمره در اولور و یا ناره اذ خال
او غزلر دینلکه قرآنی اوقیوب موجب له عمل ایدن کندی ازل عمره در اولور امدی انلک قوتلری کتد کده
عقلری نه ضعف ایدر کده اجر لری کسلر بلکه کما کان حال شیا بلرند و کمال قوتلرند ایشلیو کارگری اعمال
صالحه نلک اجری موتلرینه دکن باز یلور اول اثره عملسز اجر اولور (فما یکذبک بعد بالذین) یا محمد اشبو
دلالت نصکره دلالت و یا نطقه یوم جزائی اخبار کده سنی نه ثنی تکذیب ایدر و یا خود یا انسان الله تعالی
سنی احسن تقویمه خلق ایدر کمال استوایه ایدر کور دیکند نصکره سنی ازل عمره ردنی بیلور کن یوم جزائی
انکار و تکذیبیه سنی نه ثنی تمجیل ایدر (الیس الله با حکم الحاکمین) ذکر اولان خلق ورده قادر اولان
الله تعالی صنع و تدبیرده اعدل حاکمین دیکدر خنقدن هر برینه اهل اولدیق شیده حکم ایدر احوال
مذکور به قدرتی کبی اعاده به دخی قدرتی ابرره پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم ایدر برکسه که والتین و الزیتون
سوره سن اوقیوب آخرینه ابرینه بلی و اناعلی ذلک من الشاهدین دیسون
سورة العلق وهی تسع عشرة آیه مکیه

بسم الله الرحمن الرحيم

(اقرأ باسم ربك الذي خلق) یا محمد قرآنی ربک جل شانهدن انعامیه اقتتاح و یا انکله استعانت ایدر اولدیغک
حاله اوقوغل که اول هر شئی خلق ایتدی اکثر مفسرین ایدر قرآندن اول نازل اولان اشبو سوره در
مالم قولنه ابرفجه عاشره رضی الله عنهما ایدر پیغمبر یز صلی الله علیه و سلمه اول وحی اولان روای صالحه
ایتدی مشاهد هر نه کورسه طاقی صحیح کبی مظهر اولور دی بده خلوته رغبت ایدر و جل حراده مفارده
ماشاء

ماشاء الله زمان کیمجه و کوندر عبادته مشغول اولدی حتی که اکبر ملک کلوب اقراء یعنی اوقوغل دیدی
اول دیدیکه بن اقومق بیلزم نه اوقو یابن پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم ایدر اندن ملک بنی قتی صدقی بعده شه
بکا اوقودو تکرار ایلدی بن شه اولکی جوانی و بریحیک اول بنی تکرار صدقی بوموال اوزره اوج
دفعه وقوعند نصکره دیدیکه اقرا باسم ربک الاعلی حتی که مالم بعلم قولنه ایدر اول اوله ذریه ربک خدیجه
رضی الله عنها قتنه کاوب بنی اوریکز دیوار شدی بعده قصه بی خدیجه به خبر و ربوب نفس اوزره
قورقارم دیدی خدیجه ایتدی و الله اول سنی اخذ ایتز براکه سن صلح رحم ایدر و ضیفه ضیافت ایدر و سائر
خصال حمیده بی ایدرسن بعده خدیجه انی ابن عمی ورقه بن نوفله ایتدیکه اول زمان جاهلیته نصرانیت
اوزره اولوب انجیلدن لغت عربیه ایله ماشاء الله نیجه اشیا یا زعشده شیخ کبیرا عی ایدی پیغمبر یز صلی
الله علیه و سلم ما جران اکاذر ایدیکه ورقه دیدیکه اشبو ذکر ایتدیکه شول ناموسدر که
الله نالی آنی موسی علیه السلامه دخی انزال ایتندی اگر حیوته فالور سم سکانصرت ایدر دم زیرا که
قومک سنی ارا زندن چیتار بیزدر تمکیم سندن اول بو حیات ابرن رجالی قوملری ارا زندن
چیتار مشردی بعده بر فاج ایا مد نصکره ورقه فوت اولدی و پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم دن وحی کلدی
اندن اکاز یاده حزن ایدر بر مرته ده که بر نیجه کره یو کسلک طاعنک باشده چیتدیکه کند و بی اندن اشغه
بر اغه اول حالته جبریل علیه السلام اکا ظاهر اولوب یا محمد سن الله تعالی کحق رسوائین دیوتسایه
ایدوب و کند و بی اندن اشغه بر اقدن منع ایدر دی حتی که من بعد و حیک نزولی و استمراریه قریر العین اولدی
(خلق الانسان من علق) انسانی علقه دردن خلق ایتدی و قتا که اول واجبات معرفت الله اولدی اول نازل
اولان آنک وجودنه و فرط قدرته و کمال حکمتنه دلالت ایدر شئی اولدی (اقرأ وربک الاکرم) یا محمد قرآنی
اوقوغل که ربک تعالی کرمده هر کرم اوزره زاندر که غرضسز انعام ایدر و خوفسز حزم ایدر (الذی علم بالقلم)
که اول قلمه خط و کتابت تعلیم ایتدی (علم الانسان ما لم يعلم) اول انسانه بیلدیکنی بلدردی شول و خمله کم
آنده قوی خلق ایتدیکه نصکره اکانصب دلالت و انزال آیات ایتدی (کلان الانسان ایطقی ان ربه
استغنی) حقا که نعمت الله کافر اولان انسان حدی تجاوز و دینه استیکار ایدر بخانه کند و بی غنی کوره
دینلکه یعنی لباس و طعام و غیره منزلتدن منزله آخری به ارفهاع ایدر دینلکه اشبوا بیت ابو جهم
شائده نازل اولوبدر که اول چان بر مال اصاب ایتدیکه ثیاب و مرکب و طعامن اوقوردی (ان انی ربک الرحیم)
حالبو که یا انسان رجوع رب تعالی به در امدی طبعی انک عاقبتندن حذر ایت (ارابت الذی ینهی عبدا اذا
صلی) کورر مین شول کسه بی که عباد الله بدن بر عیدی صلاتدن نهی ایدر اشبوا بیت ابو جهم شائده نازل
اولوبدر که اول دیدیکه اگر محمدی سجده ایدر کورر سم یو شوا اوزره چکزدن چون اول عزله اکا واردی اوده
جکامکه باشادی اکانچون بویه ایدرسن دینلکه دیدیکه بنله سجده یتنده آتشدن خندق و احوال واجحه
کوررین پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم دیدیکه اگر اول بکا قریب اولسه ملائکه انی باره باره ایدر دی (ارابت
ان کان علی الهدی او امر بالحق و نواهی) بکا خبر ویر که اول صلوتدن نهی ایدن دینی
نامه ایمان و عمل صالحه امر ایتسه (ارابت ان کذب و نواهی) بکا خبر ویر که اول صلوتدن نهی ایدن دینی
تکذیب و ایماندن اعراض ایتسه (المهلم بان الله یری) اول نهی ایدنی بیازمیکه الله تعالی آنک صلوتدن
نهی و سائر افعال قبیحه سنی کورر (کلا) امدی اول نهی ایدن اول فعل سندن ارتداع ایتسون
(لن لم یفته لفسع بالناصیه) اگر اندن منتهی اولر سیه برانک ناصیه سن قهر و شدتله اخذ ایدرز (ناصیه
کاذبه خاطئه) که اول ناصیه صاحبی کذب و خطا الله متصفدر و قتا که ابو جهم پیغمبر یز صلی الله علیه
و سلمی صلوتدن نهی ایتدی پیغمبر یز صلی الله علیه و سلم آتی زجر و نهر ایتدی ابو جهم پیغمبر یز صلی الله علیه
دیدیکه والله سنک اوزر که اشبو وادی بی خیل جرد و رطل مردله طولدر ایم الله تعالی دیدیکه (فلیدع نادیه
سندع الزبانه) امدی اول قوم و عشرین چاغروب انلر نه استعصار ایتسون بزخی زبانیلری چاغرز انی ناره
سوریه ل (کلا لا تطعه و امجد و اقرب) امدی یا محمد تنبیت ایدوب آنک صلوتدن نهی طاعت ایتسکل بلکه
طاعت اوزره ثابت اولر موجوده مداومت ایدوب اعمال صالحه ایله الله تعالی به تقرب ایت پیغمبر یز صلی الله

عليه وسلم ايدي عبدك رب تعالى به زياده قرب اولسي صاحب اولدي بغنده در
سورة الزلزله وهي خمس آيات مختلف فيها

بسم الله الرحمن الرحيم

(انا انزلناه في ليلة القدر) بقره في ليلة قدره لوح محفوظ دن سماء دنياه بيت عزته انزال ايتدك بعده
جبريل عليه السلام في يكرى وبايكرى اوج سيلده ازمان متفرقه ده بيغمبر عزصلي الله عليه وسلم انزال
ايتدي (وما ادريك ما ليلة القدر) سكاليله قدرك غايت فضائي نه شي سيلدردى اول ليلة قدره تسبيحه
اولندي زيرا الله تعالى اول ليلة ده بره نه دن نه مقبله به دكين واقع اولوراجل ورزق و موت وسائر امور
واحكامه سموات وارض خلق اولن زدن اول تقدير اولسان مقاديري موافقته سوق و تقيدي ايدريه ديتديك
اول شهر رمضان ده در مضير ديديك اول ليلالي منه نك برنده در حتى ركعتيه مرأه نك طلاق و يا غيد نك
عتقي ليلة قدره تعليق ايتسه عين ايتديكي حيندن برسه تمام اولينجه اول طلاق و عتق واقع اولن ايشو قول
ابن مسعود رضي الله عنهم من مر ويدريشكه بر كسه بر كسه بركته نك ليلالي سني قائم نك اول ليلة قدره اصابت ايدري
ابن عمر آني ايشيد ديديك الله تعالى ابو عبد الرحمان رحمت ايد اول ليلة قدره شهر رمضان ايد ديكين ييلور
لكن اول قوله مر ادي ناسك اكا نك كاندن منع ايدى اكثر ون افى در مضانك عشر اخيري اولن سنده در ديديك
كه الله تعالى اى اخفاء ايتدي تا كه ادراك طمع ليلالي رمضانك جيعه عده عبادته اجتهاد ايدوب ثوابن
كثير ايد (ليلة القدر خير من الف شهر) ليلة قدره قيام وعبادت خير لودريك اى قيام وعبادت نك
انده ليلة قدر اوليه جان عباس رضي الله عنهم ما ايدريه بيغمبر عزصلي الله عليه وسلم بوا سرائيلدن بورجل ذكر
اولنديك اول يلك اى في مجيل الله جهاده صلاحن امور نندن ايدريه مدي بيغمبر عزصلي الله عليه وسلم انك
اول علان يكتوب ايتي ايچون انك مثلي الله تعالى دن عني ايتدي و ديديك يارب استمك عمر برين قصير و عمل برين
قليل ايتدك اوله اولسه الله تعالى بوا ته ليلة قدرى و ديديك انك اول ليلة شريقه ده كي عبادت نك اول
امراييل نك اول مدته اولان جهم اندن خير لودريه معيد بن ابيب ايدريه كسه كه برييلدن برييله دكين
اخشام و يتسو غمازين جنا عتق ليلة قدر دن نصيبن اخذ ايدريه عائشه رضي الله عنهم ابيغمبر عزصلي الله عليه
وسلمه ديديك اكر بن ليلة قدره ايرشم نه دعا ايدريه ايتدي ذيكلك به اللهم انك عفو كرم تحب العفو فاعف عني
(تنزل الملائكة والروح في ما باذن ربهم من كل امر) اول ليلة قدره الله تعالى نك اذنيه ملائكه و روح اول
سنده در تقدير اولسان هر خير و بركت امر ايچون ارضه و يا حمان دنياه نزول ايدريه و مناره تقرب ايدريه
(سلام هي حتى مطلع الفجر) ليلة قدره الله تعالى سلامتدن خبري شي تقدير ايتز حاليكه انك غيبيه
سلامتي و بلاي دختي نه پرايدريه و يا خود اول ليلة قدره كل الاسلام در زيرا انده ملائكه مؤمنه سلامي چوق
ايدريه امدى ليلة قدره ملائكه نك مؤمنه سلامي غروب شمس دن طلوع فجره دكدر

سورة البينة وهي ثمان آيات مختلف فيها

بسم الله الرحمن الرحيم

(لم يكن الذين كفروا من اهل الكتاب والمشركين منافقين حتى تأتيم البيعة) يهود و نصارادن و عبده او ناندن
اولان طوائف كثر و شر كرندن زائل اولدي حتى كه الله تعالى دن امره حق و باطل بيني فرق ايدريه رسول الله
و اقرآن كادي زيرا كه بيغمبر عزصلي الله عليه وسلمك به نندن اول در ديك برصدنده اولديعه زدن
زائل او از تا شول وقتد كين كه توريه و انجيلده وعد اولسان بيغه بر كه اول محمد عليه السلام و چون اول
بيغمبر كادي بيكي طائفه دن بر نيجه را اول وعدلر نه و قايدوب ايمانه كلدريه و بر نيجه را ايه ازل قولارندن
رجوع ايدوب كفر لري اوزره اصرار ايتدي (رسول من الله ياتو حقا مطهرة فيها كتب حية) كه اول الله
تعالى دن بر رسولر كه تلاوت ايدريه شول قرطيس مضموني كه اول باطلدن منزله درانده احكام مستقيمه
وارد كده انده اعرجا چوق قدر زيرا كه اول صواب و صلاحه ارشاد ايدريه (وما فرق الذين اولوا الكتاب الا من
بينهم ابيته) يهود و نصاري دن دنده و يا حمان عليه السلام شانه و باقرآن حنده اختلاف ايتدي
الا انهم منه كديكند نكده كه اول محمد عليه السلام و باقرآن در و يا خوده عني هالكين و معذنين اولدي

الا ارسال رسول و انزال كتبه اوزر ليه حجت قائم اولدي بغنده نكده (وما امروا الا ليعبدوا الله مخلصين
له الدين حنفاء) حالبوكه انك كابلنده امر اولنديك انك انك الله تعالى به عبادت ايدريه عبادتي انك چون خالص
ايدوب عقائد زانغه دن اعتقاد حقه مائين اولد قري حلاله (ويقيموا الصلاة ويؤتوا الزكاة) و صلوات
مفروضه بي اوقته سنده ادا ايدريه روز كوفي محله وضع ايدريه انك كابلنده ايشو خصاله امر او انك انك انك
تحريف و عصيان ايتدي (وذلك دين القية) ايشو امر اولسان اشيما كتب منزله نك جيه نده
مستقيمه در (ان الذين كفروا من اهل الكتاب والمشركين في نار جهنم خالدين فيها اولئك هم شر البرية)
اهل كابلدن انك كه كافر اولدريه و انك غيريكه الله تعالى به اشر لك ايتدي يوم قيامته انك نار چيخده در كفرده
تفاوتلري حسبجه مستحق اولد قري نوع عذابده دائمين اولد قري حلاله امدى انك عند الله شريخه در
(ان الذين امنوا وعملوا الصالحات اولئك هم خير البرية) شونك كه الله تعالى به ور ولته مؤمنين و عماره
مالحين اولدي امدى انك عند الله خير خليفه در (جزاؤهم عند ربهم جنات عدن تجري من تحتها الانهار
خالدين فيها ابدان) رب تعالى عندنده جزا لري جنتلر دك انك عجلري التندن نهر رجا ري اولور انده نعيم
و مشتهر انده دائمين اولد قري حلاله (رضي الله عنهم ورضوا عنه) الله تعالى انك طاعتلري سبيله راضي
اوله و انك دختي الله تعالى دن وير ديك ثواب سبيله راضين اولر (ذلك لمن خشي ربه) ايشو دك اولسان
جزاء و رضوان هر كسه ايچوندر كه يوم قيامته در كاه حقه سوال و حسابدن خوف ايدوب امر نه اطاعت
وا كاصياندن اجتناب ايدريه

سورة الزلزله وهي تسع آيات مختلف فيها

بسم الله الرحمن الرحيم

(اذا زلزلت الارض زلزالها) فانه انك ارض قيام ساعات ايچون شدله تحريك ايدريه بيغمبر عزصلي الله عليه وسلم
قيامت نوقت اولور ديوسوال اولدنده بيان اولنديك فجان نغمة اولي و يا نغمة نايه عندنده ارض شدله
تحريك ايدريه (واخرجت الارض اناقالها) و ارض جوفنده اولان كنوز و اموات طشره جيتاره (وقال
الانسان مالها) انسان كافر لريه لريم بوا رضة اولديك فحرك ايدريه جوفنده اولان اشيائي طشره براغور
زيرا كه اول بعضي تصديق ايتز دى امام مؤمن ديكه ايشو الله تعالى نك وعد ايتدي كيدريه رسلون اى امتلر نه
اخبار نده تصديق ايتدي لري (يومئذ تحدث اخبارها) اولك نده ارض الله تعالى نك انطاقيله خبر و بر
خير و شر دن اى كه اوزرنده ايشا لردى (بان ربك اوحى لها) شول سبيله كيم الله تعالى ارضه اوزرنده
ايشا لري اشيائي خبر و بره من الهام ايدريه (يومئذ يصدر الناس اشتاتا ليوروا اعمالهم) اولك نده نام ثواب
و عقاب دن اعماللر ينك جزا دن كور و نلر ايچون موقف حسابدن مر ايتلري حسبجه فرقه فرقه رجوع ايدريه
مؤمنلر يوزلري يياض امنين اولد قري حلاله جانب عيني اخذ ايدوب كرامته جسته كيدريه و كافرلر يوزلري
سياه فزعين اولد قري حلاله جانب شمالي اخذ ايدوب اها نله ناره كيدريه (فمن يعمل مثقال ذرة خيرا يره ومن
يعمل مثقال ذرة شرا يره) فريق سعادتن اول كسه كه ثله صغيره دك و شرايشا لري اوله اخر نده انك ثوابن
كور و فريق اشقيادن اول كسه كه ثله صغيره دك و شرايشا لري اوله اخر نده انك عقابن كورر * ديتديك
كافره خير ينك ثوابي دنياه تعجيل اولنوب فوت اولد بغنده عند الله ذره دك و خبري فالز و مؤمنه شرنك
عقابي دنياه تعجيل اولنوب فوت اولد بغنده ذره دك و شري او از ابن عباس رضي الله عنهم ايدريه مؤمن
و كافر دن هر كسه يوم قيامته شول دنياه ايشا لريكي خير و شري كور و مؤمنك شري يار اغنور خيرنه ثواب
و بريلور و كافرلر خيري ردا و انوب شري اوزره عقاب ايدريه بلور و مقاتل ايدريه ايشو ايكي ايت ايكي رجل شانه نازل
اولدريه انك بر نه سائل كديكند اكبر قره و برجوزه و ركسره مثلي و ريك استقلال ايدوب و بر مدي
بور ني دكدر اجرايه شول شي و بر مكله اولور كه (ويطعمون الطعام على حبه) مصداقجه بزم كار غيت
و محبة را اوله شي قليله ايسه بزم رغبت و محبة نو قدر بردى و رجل اخرايه كذب و غيبت و نظره مثلي ذنوبي
تهاون ايدوب ايشا لردى شول سبيله كيم الله تعالى كافر اوزره و عايد و بدر ديدريه اوله اولسه
الله تعالى ايشو ايكي ايتي انزاله خير قليلته ترغيب ايتديك و بره شول رجائله كيم عند الله كثير اوله و ذنوبك

سیرندن تحذیر ایتدی شول خوفله کیم اصراره اول کبیر اوله فرماکه یوم قیامتده ذنب پیغمبر صاحتک
کوزنه جبالدن کبیر کورینوروجیمی محاسنی ایسه کوزنه هر شیتدن بیکورینوروجی ویدرکه عاتشه
رضی الله عنہا بر عتبه بی تصدق ایدوب بونده مشاقل کتیره وارددر ایدی پیغمبر عزصلی الله علیه وسلم
ازواجنه دیدیکه سزدن بریکر همجوارنه تصدق واحسانده شی بیکری تحقیر ایتمسون اگرچه برقیون ایای
ایسه ده پرسون * پیغمبر عزصلی الله علیه وسلم ایدر سورة اذالزلت قرائتی نصف قرآن قراتتک تضرع میفر
نواشه عدیل اولور * سورة اخلاص قرائتی ثلث قرآن * سورة کافرون قرائتی ربع قرآن قراتتک تضرع میفر
نواشه عدیل اولور

سورة العاديات وهي احدى عشرة اية مختلف فيها

بسم الله الرحمن الرحيم

(والعادات ضحی) غزالت خبلی حقیقونکه اول عدو اید یکنده جو فزائده صوت اولور و یا حجه کی ابل حقیقونکه عرفه دن مزدافیه و مزدافه دن منایه مد اعتناق ایدر (فالمریات قدحا) وشول خیل حقیقونکه طاشلوزده بورود یکنده صافریه اتش چیقارر (فالغیرات صحیحا) وشول خیل حقیقونکه صبح وقتنده کافر غایبه کیدر (فاترن به تعی) که اندر یورید کلمی مکندن عیار اناره ایدر (فوسطن به جمعا) اول عیار ایدر اعدا اجتماعتک اراسنه کیر و احتمال اولور که اشبو قسم شول نفوسه اوله کیم کالاری اثرنه عادیه در افکار ایدر انوار معارفی موزیه در وهوی و عادات اوزره مغیره در خیانتکم انلره انوار قدسک مبدئی ظاهر اوله و اینکه شوق اناره ایدر بوجوع علیندن بر جهل وسطنده بولنور (ان الانسان لیه لککود) انسان الله تعالینک نعمتارینه کفور در و یارب تعالی به عامیدر و یا معصیتی اوتتور و یا قلیل الخیردر و یا اساتندن خصات واحده ایدر احساندن خصال کثیره بی اوتتور (وانه علی ذلک لشهید) و انسان کندنک کنود اید یکنه شاهد دو اوزرنده اثری ظاهر اوله سبیل و یا انک کنود اید یکنه الله تعالی شاهددر (وانه حب الخیر لشدید) و انسان مال محبته شدید و جفته حر یصدر والله تعالینک طاعتنده و نعمتی شکر نده ضعیفدر (افلا یعلم انما یغفر ما فی القبور) انسان بی یار می شول و فیه که قبورده کی موتی بعث اولنه (وحصل ما فی الصدور) و صدورده اولان خیر و شر تمیز و باراز اوله (ان ربهم بهم یومئذ خبیر) رب تعالی انلرک اعلان و کرک امر او ایدنکی حالاته علمدر و م قسامتده اکا کوره هر کسه به جازان ایدر

سورة القارعة وهي عشرة آيات مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(الفارعة ما الفارعة وما أدرك ما الفارعة) شول ساعت که آنک اهو الیه قلوب فزع اولنو و راول نه شید درانی سکا به یلدر دیکه اول یوم قیامت در آنک کمته سنک علمک یوقدر (یوم بکون الناس کالفراش المبثوث) اول حالت شو لکونده در که ناس کثرت و ذلت و افتادار و اضطراب ده بر امد متشر کجی بری بر لریمه مختلط اولور (وتکون الجبال کالعن المنفوش) و طباغلا جرمای تفرقنده انلش بنیبه منالده هو یوزنده طیران لیدر (فاما من نقلت موازینہ فم و فی عینہ راضیة) اول کسه که حسنة اتک میزانی ثقیل اوله اول جنتده بر عیشده در که صاحبی اسکا راضی اولور (واما من خفت موازینہ فامه هابیه) اما اول کسه که حسنة اتک میزانی خفین اوله اعتبار اونور حسنه می اولیامغله و یا مینانی حسنة غایب اولغله آنک مأوا می نارها یویدر (وما أدرك ما هابیه نار حامية) هابیه ناک ماهیتن سبکانه شی یلدر دی امدی اول برنار در که حری نهاتده در

سورة التكاثر وهي من آيات مخلاف فيها

بسم الله الرحمن الرحيم

(المیچکم التماکر حتی زوم المقابر) کثرتله میاهات مزی اشغال اییدی حتی که احبار مددی
استیعابینکر مقابر رجوع اییدیکر که امواتکثر کثرتله میاهات اید سز روایت اولاندیکه بنوع عبد منافله
نومهم تقاضا ایدوب بنوعید منافی کثرتله اندر غالب اولدیلر بنوعهم دیدیلر که جاهلیتده قتل بزی افشاء

ایدیدر احیاء له یله امو اغزی دخی عدایده لم اولیده اوسه نومم انله غالب اولدیله ویا خود سزی اموال
والادله تسکاتر اشغال ایدوب کندیکزه اهم اولان آخرت ایچون سبی قویوب اعمار یکزی دنیا طلبنده
تضییعه موت وقبره ایردیکز (کلاسوف نعلون ثم کلاسوف نه لون) امر کترله میا هانده دکادر زیر عاقله لایق
اولور که جمیع همتی ومعظم سعی دنیا ایچون اولیه زیر انک عاقبتی وبال وجسر تر در ا بکزل خطا سنی یاور سز
چنانکه سز موت نازل اولوب قبره کیره سز واند نصکره ده بخانکه بعث اولنه سز (کلا لونعلون علم البقیین) حقا که اگر
میاها تکزک عاقبتن علم البقیله یلسید بکزشول استیعان ایتدی بککز شیخی یلد بککز کبی اول سزی انک غیریدن
اشغال ایدردی (لترون الحیم) والله سز ناری بعیددن کوز بکزه کورور سز (ثم اترونها عین البقیین) بعده فی
عین یقیمله کورور سز زیرا که علم مشاهده مراتب یقیمک اعلا سبدر (ثم استسئلن يومئذ عن النعم) بعده
اولکونده سوال اولتور سز هر نعمتد که اول سزی اشغال ایتدی ویا هر نعمتک صغیر وکبیر ند که سزه فی الله
تعالی انعام ایتدی انک شکر فی ادا ایتدی بکزمیدی * دینلد بکه اشبوح حکم کفارده مخصوصد که کفار مک
دنیا ده خبر و نعمته ایدیلر یوم قیامتده انک شکر ندن - و آل اولتور لرحا بکه انلر ب نعمتی قویوب انک غیری به
عبادت ایدر لدی اولیه اولسه اول شکر ی ترکاری اوزره تعذیب اولتور * ابن عباس رضی الله عنهم - ما ایدر
ایدان و ابصار و اسماعل همتی نعیدر عباد آتی نه شیده استعمال ایتد کار ندن سوال اولتور * پیغمبر عز صلی
الله علیه وسلم ایدر صحت و فراغ یکی نعمتد که ناسک کشری انده مغفور لدر * دینلد بکه پیغمبر عز صلی الله
علیه وسلمک نعمتی و عبدک اسلامه توفیق اولتسی و شرابک خفتی و قرآنک تیسیری نعیدر
سورة العصر و هی ثلاث آیات مکیه

بسم الله الرحمن الرحيم

(والعصر) رب العصر حقیقون * دیندیکه عصره مراد صلوٰۃ عصر در که اول صلوٰۃ وسطادر ویا عصر
نوبت در و یاد هر در که اعاجیبی مستند و یالیل و نهار در که کا عصران دینوز و یا نهار که آخر ساعت در (ان
الانسان لنی خسر) جنس انسان مسا میزند و عمر لرینی مطالبیرینه صرفده خسرانده در (الا الذین
آمنوا و عملوا الصالحات) الاشوندر خسرانده دکلدر که مؤمن اولوب اعمال صالحه ایستدیلر زیرا که انلر دنیایی
و ربوب آخری صانون الدیلر انکله حیوة ابدیه و سعادت مرمده بیه ایردیلر (وواصوا بالصبر) و اعتقاد
و عملدن اندکاری جائز اولمان اشیایی بری برلینه وصیت ایستدیلر (وواصوا بالصبر) و دخی فرائض اداستنه
واوامر اقامتنه صبرله وصیت ایستدیلر دیندیکه یعنی انسان جهان معمر اولوب هر مه ابرسه اول نقصده اولور
مهر شونلر و از که ایمان و عمل صالح اولر اولر انلر ایچون شباب و صحتلرنده اشیامو کدکاری محاسن
اعماللر تنلر اجوری منقطع اولر علی الدوام اجر یازیلور

سورة الهمزة وهي تسع ايات مكينة

بسم الله الرحمن الرحيم

(و بیل لکل همزه لمزة) شدت عذاب هر کس به که آخری اردنده کراحت ایتدی بکی شیده ذ کرایده که اول همزه در
 و دخی اول که آخری کراحت ایتدی بکی شیده بوزنده ذ کرایده که اول لمزه در ابن عباس رضی الله عنهما ایدر
 ایکی سی بر معاده در که انرا غامل در که اجبه بی بری بر نندن ایدر لر و عبیدن بر نزل اچون عیب طالب ایدر لر
 دینلمد بکه همزه انلر در که لحوم نامی اکل ایدر لر و از انلر در که ناسه طعن ایدر لر (الذی جمع مالا وعدده)
 که اول مال دنیا بی جمع ایدوب حوادث دهر اچون عدا ایدر بو خسه الله تعالی نیک سبیلنه انفاق ایتز (بختب
 ان ماله اخلاصه) ظن ایدر که اول جمع ایتدی بکی مال انی دنیاده اخلاص ایدوب اندن مونی منع ایده (کلا)
 اول ظن باطلدر ناردن ارتداع ایتسون (اینبذن فی الخطمة) والله اول طبقات ناردن نار حطمه به براغیلور
 (وما ادریک ما الخطمة) حطمه نیک ماهیتن مکانه شی یلدر دی (نار الله الموقدة) اول حطمه الله تعالی نیک
 ایقاد و تسعیر اول قش نار ایدر (التي تطلع علی الاضدة) که اول نار لحیم و جلدی اکل ایدوب حتی که فوادر دینه
 ایرد (انما علیهم مؤصدة) اول نار لک قبولی که او اوزر بر کدی لور (فی عدمه) انلر نچوردن محمود لره
 نفلن و لر که اول عدمه و موطوله در

سورة الفيل وهي خمس آيات مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(المترکيف فعل ربك باصحاب الفيل) يا محمد ربك جل شانہ نك فعلی نواتر اخباره ايشه ربوب اصحاب فيله اولان صديقي اناريني كورمديكي (الميجعل كيدهم في تضليل) انلك كعبه في تعطيل وتخريره قصد ايشه كاري كيدي انلري اهلا كله تضيع وابطال ايجديي (وارسل عليهم طيرا ابابيل) كه انلك اوزره ابابيل قوشندن جماعات كثيره كوندردى (ترميم بحجارة من سجيل) كه اول قوشلك هرري انلره حجاره اترديكه اول باليقدن دوزاش اننده بشورلكله طاش اينلندي (لجعلهم كعصف ماعول) حتى كه الله تعالى انلري اول طريقه ورق زرع كي قلد يكه كا كوه ابرمش اوله روايت اولنديكه اشبو وقعه بيغمبر عز صلي الله عليه وسلمك ولادني يئلنده واقع اولدى قصه سي اولدر كه ملك حبشه الصحنه الخاشي قلدندن عمن ديارنه ملك اولان ابرهه بن الصباح الاشرم صنعاده قايس دينور بر كنيسه بنا ايشه يكه نامي كعبه مكروه نك زيارت وطوافندن اكاصرف ايده من بهد ناس كعبه مكروه زيارتن ترك ايدوب اك كيدله چون انك اول عزيتن كانه دن برجل ايشدى اول كنيسه خدامك غلطي حالنده كجه كا كيدردى ومحرمانده قضاء حاجت ايدوب نجاسي ديوارلر نه سوردى چون اول حالت ابرهه به خبر وريلوب اتى كوردى عمن ايشه يكه كعبه بي هدم ايده اوله اوله جيشني جمع ايتدى ونجاشينك محمود دينور بر فيل عظيمي وارايدي جيشه اتى مقدم ايدوب كندى حتى مكه مكروه قوشنده بر موضعه نزول ايتدى مكر اول وقتنده عبد المطلب سيد قریش وصاحب عير مكه مكروه ايدى بر قاطره بنوب ابرهه به واردي مكر انك سه لده ناسه طعام يدربوب وطاغردده وحوش وطيمورى طويور ديو خصال حبيده سني ابرهه ايشميدى اك اكرام ايدوب ياته اجلاس ايتدى وزدن حاجتك ندر ديو ترجانه - قال ايتدى عبد المطلب ديد يكه دوه لردن ايك يوزد كا دوه في جيشك غارت ايتندر حاجتم اولدر كه امر كه اول دوه لرم بكار دايدله ابرهه ايتدى بن سني عجب كورد مكه بن سزله ديتكزركني اولان كعبه بي تخريبه كلشكن بندن اتى ديلوب دوه لريكي ديلرس عبد المطلب ديد يكه دوه لرك صاحبي بنم انكچون بندن اتى طلب ايدرين كعبه مكروه صاحبي ابرودر ديلرس سزي اندن منع ايدر اوله اولسه ابرهه جيشنه امر ايلدى عبد المطلب دوه لردن الدقاريني اكاردا ايتديلر اندن عبد المطلب كيرومكه مكروه به كادي وقوشنه امر ايلدى طاغله كيدوب داغلديرو كندى بيت شريفه كادي وقوشى حلقه سنه يا شوب ديد يكه الهى سكامعلومدر كه اشبو بيتك هدمنه عدو كاويدر ارا دت كرمه لنه ايسه امر سكرند راني ايشلديوب اندن دونوب قوشنه كندى بوندن كره ابرهه جيشي ايله اوكلر نجه فيلي ييدوب كعبه جانيه كند يلو قتاكه حرم شريفه دخوله عزم ايتديلر فيل چوكوب ايلرو كندى معول ايله باشنه نك كواورد يلرس بندن برخطوه ايلردى چنانكه اتى كعبه دن غيري جانيه دوندرسه لمر عتله اول جانيه كيدردى انلرا كامشغول ايكن كورسلر كه دريادن قراغچ هيلنده قوشلريدا اولدى هر برى نخوددن كوچك ومير بكدن سيول اوچر طاش برين منقارنده وايكسن ايكي اياغنده طوتردى حتى كه هواده ابرهه قومك باشلى برابر نه كاوب طور ديلرو اول طاشلى انلك اوزره صاليو برديلر اول طاشدن كجه اصابت ايتديسه هلاك اولدى وبر نيجه لري ايسه يوله دوشوب كتديلر انلر دخي يوله ومنزلده دوشرك جيعي هلاك ابرديلرو ابرهه نك ايسه جسدنده بردا ييدا اولوب اناملن بربررر دوشردى حتى كه اول وجه اوزره عذابله صنعايه ايردى صدرى ياربلوب جانن جهنمه صاليو يردى وقيل ايسه هيج برشر سز قورتلدى

سورة قريش وهي اربع آيات مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(لا يلاف قريش ايلافهم رحله الشتاء والصيف) يا محمد ربك تعالى اصحاب فيل هلاك ايتدى تا كه قريش حرمده بيت شريف جوارنده الفت واقامت ايده لروا الله تعالىك قريشه نعمتلري لا يحصي درسائر نعمتلري چون اكعبادت ايتز لرسه شناهينه وصيفه شامه رحلتله القتلري اجليون اكعبادت ايتونلر هيج كسه انلره مواله تعرض ايتز بلكه حرم الله سكايدرد يوتو كرم ايدرلر (قاله بعد وارب هذا البيت)

امدى كعبه نك ربى جل شانہ به عبادت ايتسونلر ايكي رحله به ايلافلري اجليون شتاء وصيف مؤتلف سنه كافى اولدى (الذى اطعمهم من جوع) كه انلري خطله اصابت ايدن جوعدن اشباع ايتدى (وامهم من خوف) وانلري اصحاب فيل خوفندن وياخود خط بلدوسا قزلنده غارتدن ويا جذام علتندن امن اوزره قلدى سورة الماعون وهي سبع آيات مختلف فيها

بسم الله الرحمن الرحيم

(ارابت الذى يكذب بالدين) يا محمد بلدكى شول كسه بي كه يوم قيامته جزايي تكذيب ايدر (فذلك الذى يدع اليتيم) امدى اول شول كسه در كه يتيمي حقندن دفع ايدر وبا كاهنر ايدر * دينلديكه انكله مراد ابو جهل در كه اول بريجه وصي ايدى عريان كا كلوب كندى مالندن سوال ايتد كده اتى عطفله دفع ايتدى وبا الوسفيا ندر كه بربرر و نخر ايدوب بريتم اندن لحم سوال ايتديكنده عصا سيله اتى اوردى وبا وليدين المغيرة وبا بر منافق بخليدر (ولا يحض على طعام المبكين) ومسكيني اطعامه نه كندى رغبت ايدر ونه غيري اول فعله ترغيب ايدر الله تعالى منع معروف وايداضه عيني يوم جزايي تكذيبه علامت قلدى يعنى اكر انك جزايه ايماني ووعيده ايقاني اولسه الله تعالىك عقابندن قورقوب معصيته اقدام ايتزدى (قويل للمصلين الذين هم عن صلاتهم ساهون) شدت عذاب شول مصليله كيم صلوتلرندن غافلردن و قتلرين اشباعه ايدرلر ويا ناس محضرنده صلوتي ادا ايدرلر تنهارنده اتى ترك ايدرلر (الذين هم راؤون) كه انلر عباد نلرنده ربا ايدرلر يعنى عباد قى ناس انلري صلاحه ذكر ايتسون ايجون ايدرلر يوخسه الله تعالىدن ثواب رجاسيچون وباعقاب خوفيچون دكلر (ويمنعون الماعون) وز كوتى اهلندن منع ايدرلر * دينلديكه ماعون هر شيددر كه اتى ناس يئلرنده تعاطي ايدرلر بالطه وقوغه وطجره وصحن وصوفاتش واوتلق كي * دينلديكه ماعون ضرورتله استعاره ايدندن منعي حرام اولور اما كه ضرورتسز اتى استعاره ايدندن منعي حرام اولمز لكن قبيح اولور امدى يتيمي دفع وقهر ضعف ديندن اولوب ذم ووبخى ايجاب ايديجك شول عماددين اولان صلوتندن سهو وكفردن شعبه اولان ربا و قنطرة اسلام اولان زكوتك منعي ذم ونويجه احق واولي اولور

سورة الكوثر وهي ثلاث آيات مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(انا اعطيناك الكوثر) يا محمد بركت اعلم وعمل وشرف دار بندن خير كثير وبردل * بيغمبر عز صلي الله عليه وسلمان روايت اواند يكه كوثر جشده برنمردر كه بر جل شانہ بكافي وعذايد وبردانده خير كثير واردر عسادن احلي وابندن ايض ونلجندن ابردوز بندن ايتدر اول نهر كا ايكي طرفي زبر جدر انيه لري كوشدند راندن بر كره ايجن من بعد صومعان * دينلديكه اول جشده بر حوضدر وبا انكله مراد قرأندر (فصل ربك وانحر) الله تعالىك وجه كرميچون صلوتنه مداومت ايت انك انعامنه شاكر اولديك حالده زيرا كه صلوة شكر اقسامني جامعده در ويده نخر ايدوب محتاجلر تصديق ايت كه اول اموال عربك خباريدر * دينلديكه يعنى صلوة عبيد ادا ايدوب اخيه بي شرايت (ان شئتكم هو الاخر) قومكدن اول كسه كه سكايفض ايدر اول دنياهه وانخرنده هر خيردن منقطعدر انك عصيبي يوقدر اندن نسل ويا حسن ذكر فالز اما كه من انك كي دكلسن ذريتك وحسن صيتك وانار فضلك يوم قيامته دكين فالور ومع ذلك اخرنده وير يله جلك كرامتك وصفه كلز

سورة الكافرون وهي ست آيات مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

روايت اولنديكه قريشندن بر جماعت بيغمبر عز صلي الله عليه وسلمه ديدلر كه يا محمد سن بزم دينخره اتباع ايت بزدخي سنك دينكه اتباع ايده لم هر امر يزمه سني نشر يك ايده لم برسنه سن بزم الهه مزه عبادت ايدوب برسنه دخي بزنك الهكه عبادت ايده لم تا كه كشور ديكك دين خيرايسه انده سكامشاركت ايدوب اندن حفظ اولمش اوله واكر بزم مددنده اولديغمز دين خيرايسه سندنخه انده بزم مشاركت ايدوب اندن حظكي المش اوله سن بيغمبر عز صلي الله عليه وسلم ايتدى العياذ بالله تعالى رجم جل شانہ به غيري انلرك ايدم اول سبيدن بوسوره نازل اولديكه (قل يا ايها الكافرون) يا محمد انلره ديكل كه يا كافر لر علم الله ده ايمانه كاورد كالر سز (لا اعبد

ما بعدون زمان مستقبله عبادت ایتزین اصنامه کیم الان سزا کعبادت ایدرسز (ولانتیم عابدون ما عبد) ولانتیم عبادت ایتدیکم الله تعالی به زمان مستقبله سز عبادت ایدر دکلارسز (ولانا عابد ما عبدتم) حالیکه بن سز عبادت ایتدیکم زشته زمان جاهلیته عبادت ایتزد امدی نه احتمالدر که زمان اسلامده بن اکا عبادت ایدم زیرا که بن انک مضرتن یلورم (ولانتیم عابدون ما عبد) وسز زمان جاهلیته ده جم لکزدن وقت عقلمزدن الا بن عبادت ایتدیکم عبادت ایتزدیکز امدی نه باطله عبادت ایدرم ونه سز حقه عبادت ایدرسز ویا خودنه بن سز عبادت ایتدیکم کز کبی عبادت ایدرم ونه سز بن عبادت کبی عبادت ایدرسز (لکم دینکم ولی دین) بن سز هم جل شانه نکرسلتن ایرکوروب اوزر بکزه حقی اقامت ایتدیم بن اوزریمه واجب دکلدر که سز دین اسلامه اجبار ایدم وبن سز دینکزه ایدر رجوع ایدر دکل امدی شرککزاروزره ثابت اولک وبن منتظر که رب تعالی سزک شانکرده نه امر ایدم ووجیهه عمل ایدم وبندهی دینم اوزره نابتم اندن غیره تجاوزا ایتز مک اول صراط مستقیدر * دینلدریکه اشوسوره ایت قتالله منسو خدر بعضیلاش بودینی حساب وجزا و دعا و عبادتله تفسیر ایتدیکم دینلدریکه فغان برکسه بر منکره انکار ایدوب قولی قبول اولسه اکا واجب اولور که اشوایت دلالته مذهبی اوزره ثابت اولوب منکره مذهبی اوزره ترک ایدم

سورة النصر وهي ثلاث آيات مدينة

بسم الله الرحمن الرحيم

(اذا جاء نصر الله والفتح) یا محمد فغانکه الله تعالی نیک سکا عداوت ایدنلر اوزره نصرتی و مکه نیک وسائر بلاد کفرک قحقی ابریشه (ورایت الناس یدخلون فی دین الله افواجا) وناسی کوره سنکه فوج فوج دین الله مه کیره اهل مکه وطائف وین وهوازن وسائر قبائل عرب کبی (فسبح بحمده ربک) نه سنک ونه برکسه نیک خاطرنه خطور ایتزین شیک تیسیرنه ربک جل شانه یه حامد اولدیکم حالده تعجب ایت ویا انک نعمه تیرنه حامد اولدیکم حالده نماز قل * روایت اولندیکه پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم مکه یه داخل اولدیکمده که به یه کبروب سکر رکعت نماز قیلدی ویا خودانی ظله نیک قول فاسدنن تنزیه ایت صدق وعدنه حامد اولدیکم حالده ویا خودا کاصفات جلایله تناسبت صفات اکرامنه حامد اولدیکم حالده (واستغفره) ونفکی هضم وعملکی امتقصار وغیره التفاتله سندن مدور ایدن فرطاتکی استدرال ایچون اندن استغفار ایت پس بواجلدن پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم روایت اولندی دینک بن هرکونده وکیجه ده یوزکره استغفار ایدرین ویا خودامتک ایچون استغفار ایت (انه کان یواب) اول الله تعالی مکلفینی خلق ایدلر ویا خودا استغفار ایتدیکم توبه لرینی قبول ایتدیکم مستر اولدی اکثرون دیدیلر که اشوسوره مکه مکرمه قهندن اول نازل اولور ویا خودا پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم موته اشارت وارددر که پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم انی اوقویجی عباس اغلادی پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم اکا باغم یه اغلار سن دیدی عباس دیدیکه زیرا انکله موتک مجینه اشارت اولندک پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم ایتدی حال دیدیکم منوال اوزره دراویله اولسه بوندنصرکه عباس کور کورلدی * دینلدریکه بوقول قاتلی ابن عباس ایدی اول اجلدن پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم افان شانه اشو غلامه علم کثیر ویریلور دیردی وپوکا سورة التودیع دینلدی

سورة تبت وهي خمس آيات مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(تبت یا ایله لب ونب) اولوب هلا که مودی خسارنه ایردی الله تعالی انی هلاک ایدم وقتا که پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم واندلر عشیرتک الاقرین سکا قریب عشیرتکی اندار ایت دیوار اولندی اقاو بن جمع ایدوب اندار ایتدیکم اولوب اکا با محمد هلاکه وخسارته ایره سنکه بزی بونکچومنی چاغردل دیدی اول سیدین بوابت نازل اولدی (ما غنی عنه ماله وما کسب) وقتا که پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم اقاو بن دینه دعوت ایتدی اولوب دیدیکه اگر قراشم اوغلتک دیدیکه حق اولور سن مال واولادی فدای ایدوب انک دیدیکه عذابدن تورتلورین نازل اولدیکم کاهلاک ایردیکمده مال واولادی انی اندن تخلیه مفسد اواز اکا بشاه اوغنی عتبه بی شام یواننده کیدر کن قاقله اورنا سندن برارسلان قابوب کوردی واولوب ایه

یدر وقعه سندن برقاچکونصرکه ده عدسه دینور برنوع برحک خروجه هلاک اولوب سینه می اوچکون قابوب دفن اولغادی حقی که رایجه کریمه سندن یانه وارایوب آخر امده بعض سودانی استیجارله دفن ایتدیر دیلر اولیه اولسه ایت کریمه غیبتن اخبار اولوب حالته مطابق ظاهر اولدی (سیصی ناراذات اهب) اول اولوب اخرتده نارجهته داخل اولور وکاهلاک نارالتم باب واشتعال ایدر (وامر آنه) ودخی اول ناره انک مر آه می ام جیل که ابوسفیانک قز قز ندر ایدر انکله یله داخل اولور (حالة الخطب) که اول نارجهته ایچون حطب حالده سیدر بر اول پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم معاد ایل اوزاری تحمل ایدردی ویا زوچی پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم ایدیه تحمل ایدردی ویا غماه اولدیکمده نارخصصی ایتاد ایدردی ویا شولک سعدان حرمه سن کیجه کتورب پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم یولک بولی اوزره داغیدردی (فی جیده حاجل من مسد) که انک بوننده قتی بونکشن ایت واردر شکیم او طون طاشینلرانی ایدر اشوایت انک حالی تخصیص و تحقیر و زوچی اغصاب ایچوندی ویا خود نارجهته کی حالی یاندر که انده اوقه سنده جهنم حطبندن حرمه زقوم وضرع بوننده ناردن زنجیر اولور ویا روایت اولندیکه بروقتده اول حرمه سنی بر دیوار اوزره قویوب لیفدن این کوی اوزره قتی بغلادی اول حیدنه چیریل علیه السلام دیوارک اردنه کلوب انی حکمه سیله اول بوغادی

سورة الاخلاص وهي اربع آيات مختلف فيها

بسم الله الرحمن الرحيم

(قل هو الله احد) وقتا که مشرکون پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم دیدیلر که یا محمد ربکی بزه وصف ایتدیکه سن بزی اکادعوت ایدرسن اول میدن اشوسوره نازل اولدی یعنی انده دیکل که الله تعالی واحددر بالذات ایرادن متعزدر بر اکا اول جسم ویا مرکب دکلدر (الله الصمد) که اول سیددر حوا یجده اکا تصد او انور جمع صفاتده اول کاملدر انواع سودک جیمی انده کامل اولور ویا غایبه مقصود مصائبده اول مستغادر خالق فناء سنکده اول باقیمد رانک فوقنده احد بوقدر جمع عیوبدن اول منزهدر اکا کافات اعترا ایتز (لم یلد ولم یولد) انک ولدی اولدیکم اکا وارث اوله زیر انک مجانی بوقدر اول معینه ویا اکا خلف اولور ایدمده محتاج دکلدر حاجت وفاء کامتنع اولدیکم ویا انک والد یحیی اولدیکم اول اندن ملکه وارث اولمش اوله زیراکه اول هیچ بر شیشه محتاج اولدی واکا عدم دخی سبق ایتدی * که اول واحد قدیدر (ولم یکن له کفو احد) و هیچ احدا کا کفو ویا مثل اولدی امدی اول الوهیت وحکم و تدبیرنده شریکی بوقدر کمال وحدانیتله موصوفدر اشوسوره شریفه کمال قصریه معارف الهیه نیک جیعنی مثل اولدیکم ویا حدیثده انک قرانی ناک قرآنه عربیل اولور دینلدی زیرا که مقاصد قرآنیه عقائد و احکام و قصص بیانه محصوره در اولکه انی کل قرآنه عدیلدر دیدی قرآنندن متعز بالذات اولان شیئی اعتبار ایتدی * روایت اولندیکه پیغمبر عزری صلی الله علیه وسلم برکمه فی سورة اخلاص اوقور ایشیدوب دیدیکه واجب اولدی دینلدریکه یا رسول الله اکا واجب اولان نه شیدر دیدیکه جنت

سورة الفلق وهي خمس آيات مختلف فيها

بسم الله الرحمن الرحيم

(قل اعوذ برب الفلق) یا محمد دیکل که بن صبحک ربی جل شانه به استعاذه ایدر سنکه انکله لیلک وحشتن کیدردی ویا فلق جهنمده بر قیودر که اول اجلد یغنده انک شدت حزندن اهل ناور فریاد ایدیشور (من شر ما خلق) هر شیئ شرنند که رب تعالی انی خلق ایتدی (ومن شر غاسق اذا وقب) وقر شرنندن که مختف اولوب سیاه اوله ویا لیل شرنند که ظلاهی هر شیشه داخل اوله زیرا انده ضار کثیر دفعی عسیر اولور ویا نرا که سقوط ایدم زیرا انک سقوطنده امراض کثیر اولور وطلوعنده مرتفع اولور دینلدی (ومن شر النفاثات فی العقد) ونا سواحر ویا نفوس رجال شرنند که انلر خیوط عقده لرینه رقیه ایتدیکمده نصکره کانت ایدم (ومن شر حاسد اذا حسد) وحاسد شرنند که حسدن اظهار ایدوب مفسد ضایله عمل ایدم زیرا که اندن اول حسدک ضرری محسوسه عودت ایتز بلکه انجی حاسدک کندوبه مختص اولور که انک سرورنه برینور

سورة الناس وهي ست آيات مختلف فيها

بسم الله الرحمن الرحيم

(قل اعوذ برب الناس) يا محمد بكل من استعاذه ايدبرين اول الله تعالى به كم ناسك رازقيدر (ملك الناس)
 اول انك خالق وما لك يدرا انك اوزره ديلديكن ايلرو حكيم ايلرانك حكيمنى رد ايدر بوقدر (اله الناس)
 اول انك المهدر هيچ احد لك انده اكامشركنى بوقدر (من شر الوسواس الخناس) شول شيطان شرنديك
 اول موسوسدر وعادى تأخردر چانكه انسان رب تعالى بي ذكر ايد (الذي يوسوس في صدور الناس
 من الجنة والناس) كه اول صدور ناسده كلام خفيه له سماعتى تحديث ايدن جندن اولديغى كبي انسدن
 دى اولور وياخود اول شيطان وسوسه سيله جنى اضلال اينديكي كبي انسى دى اضلال ايدر بن عباس رضى
 الله عنهم ايدريغمبر عزملى الله عليه وسلم يهودن بر غلام خدمت ايدردى يهود لك كالحا حيله بيغمبر عز
 صلى الله عليه وسلم بارك باشى قلندن شطرا ناسده قائملى آنى الوب ايندى الاعصم نام يهودى به ويردى
 اول ايد اول قيله اون بر عقه الله سحر ايتديكتي نكده برقيوبه بر غوب اوزر بنه طاشيله باصردى اول
 سيدن بيغمبر عزملى الله عليه وسلم خسته اوليحق اشبوايكي قل اعوذ سور ليله خيريل عليه السلام كاوب
 موضع سحرى اكاخير ويردى اوله اوله بيغمبر عزملى الله عليه وسلم اكا على رضى الله عنه بي كوندردى
 انى كوريجك اوزر بنه اشبوايكي سور به كه اون بر ايتدر اوقودى هر رايى اوقودجه اول اون بر عقه نك بري
 جوزلدى وانكاه بيغمبر عزملى الله عليه وسلم بدن اياقلا نده خفت وصحت بولدى بيغمبر عزملى الله عليه وسلم
 ايدر بكاايكي سور يعنى معوذتين نازل اولديكه تموليدانه مثلى نازل اولميو بدرامدى اول ايكي سور به بي
 قرأتى عند الله سائر معوذاته تعوذندن احب وارضى در بر عانسه رضى الله عنهم ايدر

بيغمبر عزملى الله عليه وسلم چان بروجى اوله اشبوايكي سور به بي

اوقيوب اليه اوقورردى واول وجى اولان عضونه آنى

سورردى وجى مشد اولديغده آنى اوقيوب اول

عضونه انك اليك بمن وبركتى

رجائيله بن سورردم

وقد طبع بدار الطباعة الباهرة * الكائنات يولاق مصر القاهرة * ملحوظا بعين عناية ناظرها السنى المراتب *
 حضرة حسين افندى الملقب براتب * ومشغولا بتعججه لدى الطبع من اوله الى اواسط سورة النساء * بمعرفة
 المرحوم قرق كسوى احمد افندى * ومن اواسط هذه السورة الى اواخر سورة ابراهيم بمعرفة شريف احمد افندى
 ومن هذه الى آخره بمعرفة محمد افندى الطاغى * على ذمة كل من حضرة فخر التجار الكبار * ذوي الوقار
 والاعتبار بالقاهرة المعزية * ذات الفضيلة والمزية * الحاج عثمان اناجا بلاط * وقته الله الى سواء الصراط *
 وحضرة شريكه رئيس التجار الخيرية * بالقاهرة طينية النورية * السيد الحاج محمود افندى
 امير اخور زاده * ادام الله مجده وزاده * وعسى ان يكون السبب في خصوص طبعه * المؤدى
 الى عموم نفعه * بنشر ما انطوى عليه من الاسرار * في جميع الافاق والاقطار *
 مبيا للعقول على الخير العميم * والوصول الى دار النعيم * والفوز
 بالاجسان * والخيرات الحسان * وكان تمامه في اواخر ذى القعدة
 الحرام * سنة ست وخمسين ومائتين بعد الالف *
 من هجرة خاتم الرسل الكرام * صلى الله وسلم
 عليه وعلى آله واصحابه المكملين
 بكاله * ما فاح سلك
 ختام * وانار جرح
 ظلام